Mircea Iordache

Constantin Alecse

Dacă ne acordăm
un răgaz cât de mic
Şi de jur - împrejur
o curioasă privire,
Vedem şarpanta lumii
ca mediu toxic,
Anesteziant, dar
încă este loc de trăire.

Patria nu este numai
mănosul pământ,
Este şi limba, istoria,
religia, tradiţia.
A le da cu piciorul,
devine vorbă-n vânt.
Prin bună educaţie .
copiii înţeleg ce-i patria.

Mircea Iordache

MIRCEA IORDACHE
CONSTANTIN ALECSE

PLANETA ALBASTRĂ
VOL. II – PATRIMONIUL MONDIAL

MIRCEA IORDACHE CONSTANTIN ALECSE

PLANETA ALBASTRĂ

VOLUMUL II

PATRIMONIUL MONDIAL

2025

DEDICATIE

Cartea „Planeta Albastră – Traditii si obiceiuri" constituie un documentar de cunostinte generale despre planeta noastră, vizând unele aspecte identitare de: geografie, istorie, religie, de existentialitate umană si, are ca punct de atractie principal traditiile si obiceiurile strămosilor, unele fiind păstrate si astăzi, sau au evoluat, dar apar continuu traditii si obiceiuri noi.

Cartea cuprinde trei volume: I -„Amprente identitare", II.- Patrimoniul Mondial „ si III „Traditii si obiceiuri pe glob" Această carte poartă mesajul de respect pentru toate tările, insulele, triburile, pentru: cultura, credinta, patrimoniul, traditiile si obiceiurile sănătoase ale lor.

Dedicăm cartea părintilor nostri, familiilor noastre, rudelor, prietenilor, celor vii si celor decedati, care prin tinuta morală si actiunile lor au contribuit la evolutia pozitivă a traditilor si obiceiurilor în lume!

Mircea Iordache

Constantin Alecse

NOTĂ DE AUTOR

Toate drepturile asupra cărții revin autorului.

Autor: Mircea Iordache;
Coautor: Pr. Protopop Constantin Alecse
Tehnoredactare: Mircea Iordache;
Prezentarea virtuală: Pr. Protopop Constantin Alecse
Ilustrație: Mircea Iordache
Corectură: autorul și coautorul

MIRCEA IORDACHE **CONSTANTIN ALECSE**

PLANETA ALBASTRĂ

VOLUMUL II – TRADIȚII ȘI OBICEIURI

Focurile de artificii de Revelion din orașul australian Sydney sunt unele dintre cele mai spectaculoase de pe glob.

Când vine Anul Nou să lăsăm totul în urmă
Și să mergem mai departe cu fruntea sus,
Cu pieptul înainte. Să ne gândim cu noimă,
În rugăciune, pentru oameni, la Cel de Sus!

Revelionul e printre cele mai sfinte momente,
Din întreaga lume. Intrarea la astă trecere,
În Noul An, se face în plin miez de noapte.
Insulele Pacifice, fac primele astă petrecere.

Doamne binecuvântează sufletele noastre
Cu iubirea noastră și pacea Planetei Albastre!

Mircea Iordache

Un iepuraş cu boticul alb, a venit la voi în prag.
Să v-aducă oul roşu, care să vă umple coşul. Hristos a înviat!

Este greu să te bucuri când greul te paște
E mai grea înveselirea când plânge o lume,
Dar tăria credinței, într-o Sfântă zi de Paște,
Să nu degenereze într-o disperare anume!

Paștele-i sărbătorit într-o varietate de moduri.
În culturi și țări diferite, e stabilit în fiecare an,
După echinocțiul de primăvară. Ferit de cețuri
Și umbre în cale, Soarele apare, Iisus a înviat!

CUVÂNT ÎNAINTE
PC Pr. Constantin Alecse

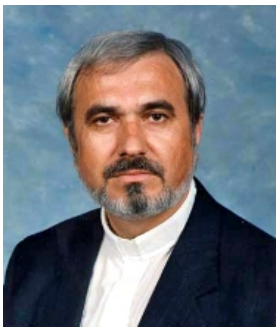

În lucrarea de față, PLANETA ALBASTRĂ – VOL. II – PATRIMONIUL UNESCO, sunt prezentate cunoștințe despre despre bogatul patrimoniu al Planetei Abastre.
În Volumul II – Patrimoniul Mondial Unesco (cele patru capitole se referă la: prezentarea cuprinderii Patrimoniului Mondial: Patrimoniul Mondial Material; Patrimoniul Mondial Cultural: Sărbători Internaționale; Religiile din lume; Sărbători religioase).

Interesantă este viziunea poetică a lui Mircea Iordache, privitor la Patrimoniul Mondial Unesco, viziune care se potrivește și pentru majoritatea națiunilor:

Existențialismul de azi apare deplorabil,
Trece printr-o parte a teologiei creștine,
Care e multiplicarea lumilor, când omul
Explorează faptele Domnului în destine

Popor civilizat e cel care știe ce să facă
Spre a-și satisfice sănătos și armonios
Nevoile sale reale, spre un ideal, dacă
Întrece cerințele, biruind egoismul odios.

Când ai în față o tradiție, de gândire
Multiseculară, îndoielile îți par ca astri,
Ai spiritului, iar lipsa de soluții, de știre,
Dă scepticism, iar sufletului îi dă palori.

Fără tradiții arta e ca turma fără păstor
Iar fără de inovație ar deveni cadavru.
Trebuie ca toate tradițiile, cu rostul lor.
Să aducă civilizația într-un bun cadru!

Majoritatea copiilor sunt curioși pentru nou,
Nu prea-i interesează de tradiții și obiceiuri,
Nu au în suflet al tradițiilor strămoșesc ecou,
E datoria instituțiilor educative de a-i lecui.

În acest volum II sunt cuprinse capitolele:

- Capitolul I – Patrimoniul Mondial UNESCO – conținând o prezentare generală: introducere; clasificarea tipurilor de patrimoniu; prezentarea celor mai importante obiecte și site-uri.
- Capitolul II - Religiile – conținând clasificarea religiilor; procentele dominante pe țări, pentru cele mai răspândite religii și confesiuni religioase (creștinism, islamism, budism, hinduism, iudaism); precizarea tradițiilor și obiceiurilor avute de principalele religii și confesiuni religioase;
- Capitplul III – Principalele sărbători internaionale și Naționale, în care sunt prezentate majoritatea sărbătorilor cuprinse în Patrimoniul Cultural UNESCO, cu tradițiile și obice-iurile lor;
- Capitolul IV - Sărbătorile religioase: Sunt cuprinse sărbătorile religioase ale celor cinci tipuri de religii (creștinism, islamism, budism, hinduism și iudaism) – arătându-se și datele stabilite pe glob (sărbători variabile* și sărbători invariabile**)

*Datele pentru unele sărbători diferă pentru fiecare țară sau grup de țări; descrierea tradițiilor și oceiurilor pentru fiecare sărbătoare în parte.

**Toate țările țin acele sărbători în același timp.

Scriu aceste rânduri în memoria strămbunilor și martirilor, care din credință și patriotism și-au dat viața pentru libertate, pentru păstrarea tradițiilor și obiceiurilor, pentru apărarea țărilor lor împotriva țărilor hegemoniste, barbare, împoriva dictaturilor.

Fac apel la conducerile statelor să nu lase la voia întâmplării, tradițiile și obiceiurile. Să stimuleze tradițiile și obiceiurile pozitive, educative, iar la tradițiile și obiceiurile urâte și discriminatorii să fie făcute corecturi, prin stabilirea de legi care să intervină sever, în binele popoarelor!

În epoca contemporană prind contur unele obiceiuri distructive: acceptarea de către state a introducerii de multe clipuri și mesaje porno – scabroase, incitare la ură, la crime.

În multe țări guvernanții au scăpat din mâini problema drogurilor, încât drogarea a devenit boală endemică. Se impun măsuri, cu legi severe, cu acțiuni penale și tabere de dezintoxicare.

Fac apel și la toate nivelele educative: familii, sistemul de învățământ, biserică, poliție, să organizeze acțiuni concertate, pentru eradicarea tendințelor de autodistrugere din lipsa de educație corespunzătoare!

PC Pr Constantin Alecse

CUVÂNTUL AUTORULUI

Fascinat de cercetarea țărilor lumii, am tot adăugat materiale documentare și mi-am dat seama că nu pot cuprinde într-un singur volum, volumul de cunoștințe reperat de mine, astfel că am trecut la Volumul II.

Am lucrat în format A4 și am întâmpinat mari greutăți, din cauza revizuirii automate a textelor și mă loveam de probleme legate de convertirea fișierelor Word în pdf-uri.

Nu mă consider un perfectionist și sunt convins că timpul care-mi înmoaie picioarele și mă pune în gardă că inima-mi e cuprinsă de insuficiență, mă ține în tensiune nonstop. Nu mă plâng de greutăți. De fapt am fost binecuvântat de Domnul până la vârsta asta a mea de 86 de ani, scoțându-mă din ghearele unor boli foarte grave.

Sincopele de oboseală și deprecierea stării de sănătate, mi-au dat de multe ori de gândit dacă să merg înainte cu cercetarea sau nu. Uneori m-am simțit plutind în derivă, cu o barcă, în mijlocul unui ocean.

În ce constă Volumul II?

În volumul II – Tradiții mondiale: patrimoniul mondial; sărbători naționale și internaționale; tradiții religioase; sărbători religioase, am cuprins tradiții și obiceiuri ca patrimoniu cultural

Nu generalizez aspectele negative, sunt multe tradiții și obiceiuri care aduc un farmec deosebit și au roluri educative frumoase, dar...

Sunt călăuzit de unele gânduri, privitor la tema dată și la complexitatea epocii prin care trecem.

Cuvinte, care par fără noimă, ar trebui să dea de gândit, privitor la haosul în care lumea amestecă tradițiile cu hazardul, cu false imagini ale binelui și răului, cu unire și dezbinare, cu credință îndoielnică și profit, cu război pentru așa zisa pace, cu intenții de bine prin răutate, cu ipocrizii la nivele înalte, etc.

Cândva, participarea la tradițiile bisericești: colinde, urături, sărbători religioase, copiii mergeau cu sufletul curat, cu dragoste și respect față de tradiția respectivă, față de participanți, față de părinți, față de bătrâni și de educatori.

În zilele noastre, participă la tradiții și obiceiuri numai de ochii lumii, doar simulează tradițiile, căci sunt cu gândurile doar la existențialitate, și la răutăți care le stau în caractere.

De vină este trendul mondial în care copiii sunt în centrul favoritismului și le sunt tratate superficial deviațiile compor-

tamentale. Educația este în derivă datorită accesului copiilor și tineretului la internet, în care sunt prezentate multe pornografii și alte abateri comportamentale, plăcute pentru unele minți necoapte. Instituțiile de stat ar trebui să se implice mai mult în legiferarfea conduitei comportamentale a părinților și copiilor, și aplicarea severă a unor măsuri severe împotriva devierilor comportamentale. Altfel, pornografia, drogurile, fumatul, băutura, violența, tâlhăria, ating limite incredibile. Părinții își lasă copiii în grija bunicilor și merg ca slugi pe unde umblă câinii cu covrigi în coadă. Unii copii comit abateri grave și, dacă părinții îi pedepsesc, își amenință părinții că-i vor da în judecată.

Multe tradiții sunt bune și ar trebui dirijate spre sufletele copiilor și ale tinerilor, pentru prevenirea degradării societății.

Cititorule nu te supăra pe mine pentru atâta sâcâială verbală, și ia povețele nele ca avertismemte asupra posibilei deraieri a trenului vieții planetei noastre.

Pecetea morții la unii este patriotism,
Alții îi zic tradiție, iar alții fac glume,
De fapt este minciună, e analfabetism,
Multe dictaturi au creat suicide în lume.

Mutimea vede ce e adevăr, ce-i eroare
Și posedă noțiunea clară a forței sale,
Are atitudini intolerante și autoritare.
Instinctele sunt vechi, consevatoare.

Este probabil un adevăr general, acela
Că-n istoria spiritualității, mari progrese
Se produc la confluența cu verticala
La unele forțe sau tradiții religioase,

Copiii trebuie învățați cu păstrarea tradițiilor
Că-s importante pentru identitatea culturală,
În acest fel va înflori comunicarea oamenilor.
Și vor ști să discearnă, fără vreo păcăleală.

Mircea Iordache

Cartea e ca un omagiu dedicat părinților și fraților mei (Domnul să-i odihnească în pace!).

Cititorule, la un așa volum de muncă, sigur am mai greșit, dar am rugămintea să vezi jumătatea plină a paharului!

Mircea Iordache

CAPITOLUL I – PATRIMONIUL MONDIAL UNESCO

INTRODICERE

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE PENTRU EDUCAȚIE, ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ

Steagul UNESCO,
inspirat de imaginea templului Parthenon din Atena, Grecia

Abreviere	UNESCO
Înființare	16 noiembrie 1945
Sediu	Paris, Franța
Coordonate	48°51’N 2°19’E
Limbi oficiale	engleză, spaniolă, franceză, rusă, arabă, chineză

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) este o agenție specializată a Organizației Națiunilor Unite (ONU) care vizează promovarea păcii și securității mondiale prin cooperarea internațională în educație, științe și cultură. Are 193 de state membre și 11 membri asociați, precum și parteneri din sectorul neguvernamental, interguvernamental și privat. Cu sediul în Paris, Franța, UNESCO are 53 de birouri regionale și 199 de comisii naționale care îi facilitează mandatul global.

UNESCO a fost fondată în 1945 ca succesor al Comitetului internațional pentru cooperare intelectuală al Societății Națiunilor. Constituția sa stabilește obiectivele agenției, structura de guvernare și cadrul de funcționare. Misiunea fondatoare a UNESCO, care a fost modelată de cel de-al doilea război mondial, este de a promova pacea, dezvoltarea durabilă și drepturile omului, facilitând colaborarea și dialogul între națiuni. Acesta urmărește acest obiectiv prin cinci domenii majore ale programului: educație, științe naturale, științe

sociale / umane, cultură și comunicare / informare. UNESCO sponsorizează proiecte care îmbunătățesc alfabetizarea, asigură instruire tehnică și educație, avansează știința, protejează mass-media independente și libertatea presei, păstrează istoria regională și culturală și promovează diversitatea culturală.
Ca punct focal pentru cultura și știința mondială, activitățile UNESCO s-au extins de-a lungul anilor pentru a include asistența în traducerea și difuzarea literaturii mondiale, stabilirea acordurilor de cooperare internațională pentru a asigura siturile patrimoniului mondial de importanță culturală și naturală, apărarea drepturilor omului, diviziunea digitală la nivel mondial și crearea unor societăți de cunoaștere incluzive prin informație și comunicare. UNESCO a lansat mai multe inițiative și mișcări globale, cum ar fi Educația pentru toți, pentru a-și avansa obiectivele principale.

UNESCO este guvernată de Conferința generală, compusă din state membre și membri asociați, care se întrunește bianual pentru a stabili programele agenției și bugetul. De asemenea, alege membrii Comitetului executiv, care gestionează activitatea UNESCO, și numește la fiecare patru ani directorul general, care servește ca administrator șef al UNESCO. UNESCO este membru al Grupului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, o coaliție de agenții și organizații ONU care vizează îndeplinirea Obiectivelor de dezvoltare durabilă.
Istorie UNESCO și mandatul său de cooperare internațională pot fi urmărite de o rezoluție a Ligii Națiunilor din 21 septembrie 1921, pentru a alege o Comisie care să studieze fezabilitatea. Acest nou organism, Comitetul Internațional pentru Cooperare Intelectuală (ICIC) a fost creat în 1922 și număra printre membrii săi figuri precum Henri Bergson, Albert Einstein, Marie Curie și Robert A. Millikan (fiind astfel o mică comisie a Liga Națiunilor s-a axat în esență pe Europa de Vest). Institutul Internațional pentru Cooperare Intelectuală (IIIC) a fost apoi creat la Paris la 9 august 1925, pentru a acționa ca agenție de executare a ICIC. Cu toate acestea, debutul celui de-al doilea război mondial a întrerupt în mare măsură activitatea acestor organizații predecesoare. În ceea ce privește inițiativele private, Biroul Internațional de Educație (IBE) a început să lucreze ca o organizație neguvernamentală în serviciul dezvoltării educaționale internaționale. din decembrie 1925 [16] și s-a alăturat UNESCO în 1969, după ce a înființat o comisie mixtă în 1952.

După semnarea Cartei Atlanticului și a Declarației Națiunilor Unite, Conferința Miniștrilor Aliați ai Educației (CAME) a început întâlniri la Londra, care au continuat de la 16 noiembrie 1942 până la 5 decembrie 1945. La 30 octombrie 1943, necesitatea unei organizația a fost exprimată în Declarația de la Moscova, agreată de China, Regatul Unit, Statele Unite și URSS. Aceasta a fost urmată de propunerile Conferinței Dumbarton Oaks din 9 octombrie 1944. La propunerea CAME și în conformitate cu recomandările Conferinței Națiunilor Unite pentru Organizația Internațională (UNCIO), care a avut loc la San Francisco în aprilie-iunie 1945, o organizație a Organizației Națiunilor Unite Conferința pentru înființarea unei organizații educaționale și culturale (ECO / CONF) a fost convocată la Londra 1-16 noiembrie 1945 cu 44 de guverne reprezentate. Ideea UNESCO a fost dezvoltată în mare măsură de Rab Butler, ministrul educației pentru Regatul Unit, care a avut o mare influență în dezvoltarea sa. La ECO / CONF, Constituția UNESCO a fost introdusă și semnată de 37 de țări și a fost înființată o Comisie pregătitoare. Comisia pregătitoare a funcționat între 16 noiembrie 1945 și 4 noiembrie 1946 - data la care Constituția UNESCO a intrat în vigoare odată cu depunerea celei de-a douăzecea ratificări de către un stat membru; Prima Conferință generală a avut loc în perioada 19 noiembrie - 10 decembrie 1946 și l-a ales pe dr. Julian Huxley în funcția de director general. Constituția a fost modificată în noiembrie 1954, când Conferința generală a decis că membrii Comitetului executiv vor fi reprezentanți ai guvernelor statelor din care sunt cetățeni și nu vor acționa, ca până acum, în calitatea lor personală. Această schimbare a guvernanței a deosebit UNESCO de predecesorul său, ICIC, în modul în care statele membre ar lucra împreună în domeniile de competență ale organizației. Pe măsură ce statele membre au lucrat împreună de-a lungul timpului pentru a îndeplini mandatul UNESCO, factorii politici și istorici au modelat operațiunile organizației, în special în timpul Războiului Rece, procesul de decolonizare și dizolvarea URSS. **Dezvoltare:** Printre realizările majore ale organizației se numără activitatea sa împotriva rasismului, de exemplu, prin declarații influente asupra rasei, începând cu o declarație a antropologilor (printre care Claude Lévi-Strauss) și a altor oameni de știință în 1950 și încheind cu Declarația din 1978 privind Rasa și prejudecăți rasiale. În 1956, Republica Africa de Sud s-a retras din

UNESCO spunând că unele dintre publicațiile organizației se ridică la „interferență" în „problemele rasiale" ale țării. Africa de Sud s-a alăturat organizației în 1994 sub conducerea lui Nelson Mandela. Activitățile timpurii ale UNESCO în domeniul educației au inclus proiectul-pilot privind educația fundamentală în Valea Marbial, Haiti, început în 1947. Acest proiect a fost urmat de misiuni de experți în alte țări, inclusiv, de exemplu, o misiune în Afganistan în 1949. În 1948, UNESCO a recomandat ca statele membre să facă învățământul primar gratuit obligatoriu și universal. În 1990, Conferința mondială privind educația pentru toți, de la Jomtien, Thailanda, a lansat o mișcare globală pentru a oferi educație de bază tuturor copiilor, tinerilor și adulților. Zece ani mai târziu, Forumul Mondial al Educației din 2000, care a avut loc la Dakar, Senegal, a condus guvernele membre să se angajeze să realizeze educația de bază pentru toți până în 2015.

Activitățile timpurii ale UNESCO în cultură au inclus Campania Nubia, lansată în 1960. Scopul campaniei a fost de a muta Marele Templu din Abu Simbel pentru a-l împiedica să fie inundat de Nil după construirea barajului Aswan. În timpul campaniei de 20 de ani, 22 de monumente și complexe arhitecturale au fost relocate. Aceasta a fost prima și cea mai mare dintr-o serie de campanii, inclusiv Mohenjo-daro (Pakistan), Fes (Maroc), Kathmandu (Nepal), Borobudur (Indonezia) și Acropola (Grecia). la adoptarea, în 1972, a Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural. Comitetul Patrimoniului Mondial a fost înființat în 1976 și primele situri înscrise pe Lista Patrimoniului Mondial în 1978. De atunci, instrumente juridice importante privind patrimoniul cultural și diversitatea au fost adoptate de statele membre UNESCO în 2003 (Convenția pentru protejarea patrimoniului cultural imaterial) și 2005 (Convenția privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale). O reuniune interguvernamentală a UNESCO la Paris în decembrie 1951 a dus la crearea Consiliului European pentru Cercetare Nucleară, care a fost responsabil pentru înființarea Organizației Europene pentru Cercetare Nucleară (CERN) ulterior, în 1954.

Programarea zonei aride, 1948-1966, este un alt exemplu al unui prim proiect important al UNESCO în domeniul științelor naturii. În 1968, UNESCO a organizat prima conferință interguvernamentală menită să reconcilieze mediul și dezvoltarea, o problemă care continuă să fie abordată în

domeniul dezvoltării durabile. Principalul rezultat al conferinței din 1968 a fost crearea Programului UNESCO pentru om și biosferă; În domeniul comunicării, „fluxul liber de idei prin cuvânt și imagine" a fost în constituția UNESCO de la începuturile sale, în urma experienței celui de-al doilea război mondial, când controlul informațiilor a fost un factor în îndoctrinarea populațiilor pentru agresiune. În anii imediat următori celui de-al doilea război mondial, eforturile s-au concentrat pe reconstrucție și pe identificarea nevoilor de mijloace de comunicare în masă în întreaga lume. UNESCO a început să organizeze instruire și educație pentru jurnaliști în anii 1950 . Ca răspuns la solicitările pentru o „nouă ordine mondială de informare și comunicare" la sfârșitul anilor 1970, UNESCO a înființat Comisia internațională pentru studiul problemelor de comunicare , care a produs raportul MacBride din 1980 (numit după președintele Comisiei, Laureatul Premiului Nobel pentru Pace, Seán MacBride). În același an, UNESCO a creat Programul internațional pentru dezvoltarea comunicării (IPDC), un forum multilateral conceput pentru a promova dezvoltarea mass-media în țările în curs de dezvoltare. În 1991, Conferința Generală a UNESCO a aprobat Declarația de la Windhoek privind independența și pluralismul mass-media, care a determinat Adunarea Generală a ONU să declare data adoptării sale, 3 mai, ca Ziua Mondială a Libertății Presei. Din 1997, UNESCO a acordat Premiul Mondial pentru Libertatea Presei UNESCO / Guillermo Cano la fiecare 3 mai. Înaintea Summitului mondial privind societatea informațională din 2003 (Geneva) și 2005 (Tunis), UNESCO a introdus programul Informații pentru toți. UNESCO a admis Palestina ca membru în 2011. Legile adoptate în Statele Unite după ce Palestina a solicitat aderarea la UNESCO și la OMS în aprilie 1989 înseamnă că SUA nu poate contribui financiar la nicio organizație a ONU care acceptă Palestina ca membru cu drepturi depline. Drept urmare, SUA și-au retras finanțarea, care a reprezentat aproximativ 22% din bugetul UNESCO. De asemenea, Israelul a reacționat la admiterea Palestinei la UNESCO prin înghețarea plăților israeliene către UNESCO și impunerea de sancțiuni Autorității Palestiniene, afirmând că admiterea Palestinei ar fi în detrimentul „potențialelor discuții de pace". La doi ani după ce au încetat să își plătească cotizațiile față de UNESCO, SUA și Israel au pierdut drepturile de vot UNESCO în 2013 fără a pierde dreptul de a fi ales; astfel,

SUA au fost aleși ca membru al Comitetului executiv pentru perioada 2016–19. În 2019, Israel a părăsit UNESCO după 69 de ani de membru, iar ambasadorul Israelului la ONU Danny Danon scria: „UNESCO este organismul care rescrie continuu istoria, inclusiv prin ștergerea legăturii evreiești cu Ierusalimul ... este corupt și manipulat de dușmani ... nu vom fi membri ai unei organizații care acționează deliberat împotriva noastră ".

Activități

UNESCO își implementează activitățile prin cele cinci domenii ale programului: educație, științe naturale, științe sociale și umane, cultură și comunicare și informare.

Educație: UNESCO sprijină cercetarea în educația comparată; și oferă expertiză și încurajează parteneriate pentru a consolida conducerea educațională națională și capacitatea țărilor de a oferi educație de calitate pentru toți.

Aceasta include catedre UNESCO, o rețea internațională de 644 Catedre UNESCO, care implică peste 770 de instituții din 126 de țări.

- Organizația pentru conservarea mediului.
- Convenția împotriva discriminării în educație adoptată în 1960.
- Organizarea Conferinței Internaționale de Educație a Adulților (CONFINTEA) într-un interval de 12 ani.
- Publicarea raportului global de monitorizare a Educației pentru toți.
- Publicarea celor patru piloni ai învățării - document seminal.
- UNESCO ASPNet, o rețea internațională de 8.000 de școli din 170 de țări.
- UNESCO nu acreditează instituțiile de învățământ superior.
- UNESCO emite declarații publice pentru educarea publicului:
- Declarația de la Sevilla privind violența: o declarație adoptată de UNESCO în 1989 pentru a respinge noțiunea că oamenii sunt predispuși biologic la violența organizată.
- Desemnarea de proiecte și locuri cu semnificație culturală și științifică, cum ar fi:
  - Rețeaua Globală a Geoparcurilor.
  - Rezervele Biosferei, prin Programul despre Om și Biosferă (MAB), din 1971.
  - Orașul literaturii; în 2007, primul oraș care a primit acest

titlu a fost Edinburgh, locul primei biblioteci circulante din Scoția. În 2008, Iowa City, Iowa, a devenit orașul literaturii.

- Proiecte privind diversitatea lingvistică și limbile pe cale de dispariție.
- Capodopere ale patrimoniului oral și imaterial al umanității.
- Registrul internațional Memoria Lumii, din 1997.
- Gestionarea resurselor de apă, prin Programul hidrologic internațional (IHP), din 1965.

Siturilor de patrimoniu mondial.
Biblioteca Digitală Mondială.
Încurajarea „fluxului liber de idei prin imagini și cuvinte" de către:

- Promovarea libertății de exprimare, inclusiv a libertății presei și a legislației privind libertatea informației, prin Divizia Libertății de Expresie și Dezvoltarea Media, inclusiv Programul Internațional pentru Dezvoltarea Comunicării .
- Promovarea siguranței jurnaliștilor și combaterea impunității pentru cei care îi atacă, prin coordonarea Planului de acțiune al ONU privind siguranța jurnaliștilor și problema impunității
- Promovarea accesului universal și conservării informațiilor și a soluțiilor deschise pentru dezvoltare durabilă prin Divizia Societăților Cunoașterii, inclusiv Programul Memoria Lumii și Programul Informații pentru Toți.
- Promovarea pluralismului, egalității de gen și a diversității culturale în mass-media.
- Promovarea universalității internetului și a principiilor sale, că Internetul ar trebui să fie (I) bazat pe drepturile omului, (II) Deschis, (III) Accesibil tuturor, și (IV) alimentat de participarea multi-părților interesate (rezumat ca acronimul ROAM).
- Generarea de cunoștințe prin publicații precum Tendințele mondiale în libertatea de exprimare și dezvoltarea mass-media, Seria UNESCO privind libertatea internetului, și Indicatorii de dezvoltare a mass-media, precum și alte studii bazate pe indicatori.

Promovarea evenimentelor, cum ar fi:

- Deceniul internațional pentru promovarea unei culturi de pace și non-violență pentru copiii lumii: 2001–2010, proclamat de ONU în 1998.
- Ziua Mondială a Libertății Presei, 3 mai în fiecare an,

pentru a promova libertatea de exprimare și libertatea presei ca drept fundamental al omului și ca componente cruciale ale oricărei societăți sănătoase, democratice și libere.

- Criança Esperança din Brazilia, în parteneriat cu Rede Globo, pentru a strânge fonduri pentru proiecte bazate pe comunitate care promovează integrarea socială și prevenirea violenței.
- Ziua Internațională a Alfabetizării.
- Anul internațional pentru cultura păcii.
- Programul Educație pentru sănătate pentru schimbarea comportamentului în parteneriat cu Ministerul Educației din Kenya, care a fost sprijinit financiar de Guvernul Azerbaidjanului pentru a promova educația pentru sănătate în rândul tinerilor în vârstă de 10-19 ani care locuiesc în tabăra informală din Kibera, Nairobi. Proiectul a fost realizat în perioada septembrie 2014 - decembrie 2016.
- Fondarea și finanțarea proiectelor, cum ar fi:
- Inițiativa Muzeelor de Migrație: promovarea înființării de muzee pentru dialogul cultural cu populațiile de migranți.
- UNESCO-CEPES, Centrul European pentru Învățământ Superior: înființat în 1972 la București, România, ca un birou descentralizat pentru a promova cooperarea internațională în învățământul superior în Europa, precum și în Canada, SUA și Israel. Învățământul superior în Europa este jurnalul său oficial.
- Director software gratuit: din 1998 UNESCO și Fundația pentru software gratuit au finanțat împreună acest proiect de catalogare a software-ului gratuit.
- FRESH Concentring Resources on Effective School Health.
- OANA, Organizația agențiilor de presă Asia-Pacific.
- Consiliul Internațional al Științei.
- Ambasadori de bunăvoință ai UNESCO
- ASOMPS, Simpozionul asiatic pe plante și condimente medicinale, o serie de conferințe științifice desfășurate în Asia.
- Botanica 2000, un program care sprijină taxonomia și diversitatea biologică și culturală a plantelor medicinale și ornamentale și protecția acestora împotriva poluării mediului
- Colecția UNESCO de lucrări reprezentative, traducând lucrări ale literaturii mondiale atât în, cât și din mai multe limbi, din 1948 până în 2005.
- GoUNESCO, o umbrelă de inițiative pentru a face patrimoniul distractiv susținută de UNESCO, Biroul New Delhi.
- Portalul de transparență UNESCO a fost conceput pentru

a permite accesul publicului la informații referitoare la activitățile Organizației, cum ar fi bugetul său agregat pentru un bieniu, precum și la linkuri către documentele programatice și financiare relevante. Aceste două seturi distincte de informații sunt publicate în registrul IATI, respectiv pe baza standardului de activitate IATI și a standardului IATI Organization.Au existat propuneri pentru stabilirea a două noi liste UNESCO. Prima listă propusă se va concentra asupra patrimoniului cultural mobil, cum ar fi artefacte, picturi și biofacte. Lista poate include obiecte culturale, precum Jōmon Venus din Japonia, Mona Lisa a Franței, Cuțitul Gebel el-Arak din Egipt, Al nouălea val al **Rusiei**, Femeia așezată a Çatalhöyük din Turcia, David (Michelangelo) din Italia, Mathura Herakles din India, Manunggul Jar din Filipine, Coroana din Baekje din Coreea de Sud, Hay Wain din Regatul Unit și Bronzurile din Benin din Nigeria. A doua listă propusă se va concentra asupra speciilor vii ale lumii, precum dragonul komodo din Indonezia, panda Chinei, vulturul chel al țărilor din America de Nord, aye-aye-ul Madagascarului, leul asiatic al Indiei, kakapo din New Zeelandă și tapirul montan din Columbia, Ecuador și Peru.

Cele 20 de state fondatoare ale UNESCO

Aceasta a fost adoptată de cele 20 de state fondatoare (Regatul Unit, Noua Zeelandă, Arabia Saudită, Africa de Sud, Australia, India, Mexic, Franța, Republica Dominicană, Turcia, Egipt, Norvegia, Canada, China, Danemarca, Statele Unite ale Americii, Cehoslovacia, Brazilia, Liban și Grecia).27 iul. 2017

Arabia Saudită

Africa de Sud

Australia

Brazilia

Canada

Cehia

China[1]

Danemarca

Egipt

Franța

Grecia

Liban

India

Regatul Unit

Mexic

Norvegia

Noua Zeelandă

Republica Dominicană

S.U.A[2]. -

Turcia

[1] (până în 1971 reprezentată de regimul republican din Taiwan, apoi de Republica Populară Chineză

[2] S.U.A. - a anunțat că va părăsi UNESCO la 31 decembrie 2018

I.- PATRIMONIUL CULTURAL AL UMANITĂȚII

UNESCO a întocmit o listă a Patrimoniului Cultural Imaterial cu scopul de a asigura o mai bună protecție unor elemente culturale imateriale din toată lumea și de a promova înțelegerea semnificației lor. Această listă este publicată de Comisia Interguvernamentală pentru păstrarea Patrimoniului Cultural Imaterial, iar membrii acesteia sunt aleși de statele membre întrunite în Adunarea Generală a ONU. Printr-un compendiu al diferitelor comori orale și imateriale ale omenirii. Programul încearcă să atragă atenția asupra importanței conservării patrimoniului imaterial, pe care UNESCO l-a identificat drept componentă esențială și depozitar de diversitate culturală și expresie creativă.

Lista a fost înființată în 2008 când a intrat în vigoare Convenția pentru Conservarea Patrimoniului Cultural Imaterial din 2003.

Istorie

În 2010, programul era alcătuit din două liste:

Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Omenirii este cea mai lungă și cuprinde „practici și expresii [care] ajută la demonstrarea diversității acestui patrimoniu și promovează înțelegerea importanței sale”.

Lista Patrimoniului Cultural Imaterial care Are Nevoie de Conservare Urgentă este mai scurtă și cuprinde acele elemente culturale pe care țările și comunitățile implicate le consideră a fi într-o situație ce impune măsuri urgente pentru a le menține în viață.

În 2013, în această din urmă listă erau înscrise patru elemente, ceea ce ajută statele membre să mobilizeze cooperarea și asistența internațională pentru a asigura transmiterea acestui patrimoniu prin participarea comunităților implicate. Astăzi, această listă cuprinde 35 de elemente.

Lista totală cuprindea 676 de elemente în 2022.

România România este prezentă pe *Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural al Omenirii* cu ritualuri: călușul (2005/ 2008), doina (2009), ceramica de Horezu (2012), colindatul de ceată bărbătească (2013, împreună cu Republica Moldova), jocul fecioresc (2015), tehnici tradiționale de realizare a scoarței (2016), mărțișorul - practici tradiționale asociate zilei de 1 martie (2017, împreună cu Republica Moldova și Bulgaria), arta cămășii cu altiță (2022, împreună cu Republica

Moldova) și tradițiile de creștere a cailor lipițani (2022, împreună cu Austria, Bosnia-Herțegovina, Croația, Italia, Slovacia, Slovenia și Ungaria).

Mărțișor

Călușar din Orăștie (începutul sec. al XX-lea

Vase de ceramică din Horezu

Republica Moldova

Republica Moldova este prezentă pe Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural al Omenirii cu colindatul de ceată bărbătească (2013, împreună cu România), tehnici tradiționale de realizare a scoarței (2016, împreună cu România), mărțișo-rul - practici tradiționale asociate zilei de 1 martie (2017, împreună cu România și Bulgaria) și arta cămășii cu altiță (2022, împreună cu România).

CATEGORIE: PATRIMONIUL CULTURAL

Această categorie conține următoarele 11 subcategorii, dintr-un total de 11.

Categorie:Patrimoniu cultural după țară

Subcategorii Această categorie conține următoarele 5 subcategorii, dintr-un total de 5.

Situri istorice după țară

Patrimoniu cultural în Germania

Castelul Schwetzingen

Castelul Schwetzingen (în germană Schloss Schwetzingen) este un castel care se află în orașul Schwetzingen și este situat la ca. 10 km vest de Heidelberg, în landul Baden-Württemberg, Germania.

Castelul Schwetzingen

Parcul

El a fost reședința de vară a principilor electori palatini Carol Filip (1661-1742) și Carol Teodor (1724-1799). Castelul devine mai cunoscut prin secolul al XVIII-lea, aici având loc anual concerte la Festivitatea de la Schwetzingen.

Istoric Castelul este amintit prin festivitățile sale în anul 1350, pentru prima oară în documentele istorice. El era un castel medieval înconjurat de un șanț cu apă, care a fost de mai multe ori reclădit și extins de prinții palatini din Baden-Württemberg. Castelul este distrus pe la sfârșitul războiului de treizeci de ani. Prințul palatin Karl I. Ludwig (Pfalz) (1617-1680) a lăsat renovarea castelului și și-a adus aici metresa Marie Luise von Degenfeld. În timpul lucrărilor de renovare locuitorii din regiune care participau la aceste lucrări aveau voie să păstreze obiectele găsite în moloz. În timpul războiului de succesiune din Palatinat, castelul va fi distrus din nou. În forma lui actuală castelul a fost reclădit și extins de arhitectul italian Matteo Alberti, în timpul prințului Johann Wilhelm (Pfalz) (1658-1716) care avea reședința în Düsseldorf. Parcul castelului a fost în mare parte conceput de grădinarii Johann Ludwig Petri, Johann Wilhelm Sckell și Johann Michael Zeyher. În prezent castelul este declarat monument și aparține de Fundația de stat care se ocupă de întreținerea parcurilor și castelelor din Baden-Württemberg.

Lacul în spate se poate vedea castelul

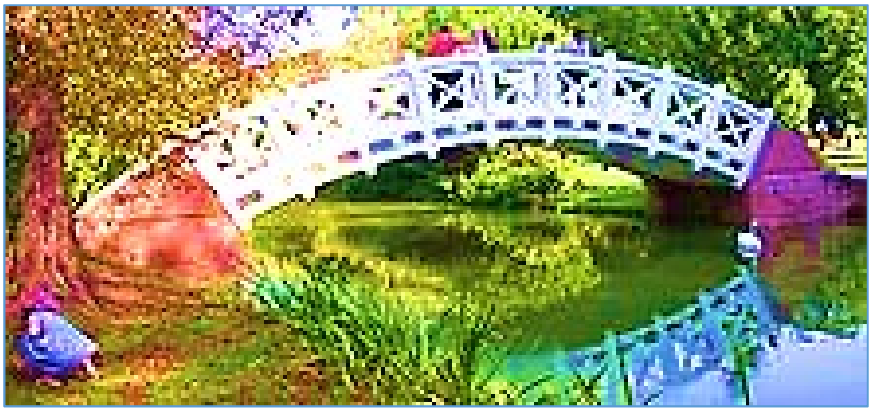

Podul chinezesc

Este interesant de menționat că podul chinezesc sau Palladio, mai este denumit "Podul Minciunilor" (Lügenbrücke) denumirea se datorește treptelor cu forme neregulate, care pot provoca dezechilibrarea vizitatorului. Un pod cu o denumire similară se află în orașul Sibiu, România.

Teatrul

La fel ca grădinile, teatrul este în multe privințe o sinteză a stilurilor conflictuale. Inițial construit în 1753, la planurile lui Nicolas de Pigage (1723 - 1796) și într-un timp foarte scurt, ar putea fi considerat o creație rococo pură. În cursul unei renovări ulterioare, aceasta a fost amestecată cu tendințele neoclasice timpurii. În primul său stadiu, teatrul, după exemplul teatrelor de curte franceze de atunci, nu avea cutii (acestea erau o bază de teatru "italian").

Pentru a-l mări, peretele din spate al auditoriului a fost apoi străpuns cu un șir de arcade, creând astfel o impresie mai asemănătoare cu "cutia".

Foaierul principal cu candelabru la teatrul Bolshoi. Moscova.

Teatrul Bolshoi. Scenă istorică. Moscova. Rusia.

Drept urmare, teatrul poate fi, cel puțin vizual, considerat o combinație a aspectelor obișnuite "franceză" și "italiană",

chiar dacă ajustarea a fost, în acest caz, făcută mai ales din motive practice. Ca și în grădină, efectul general este foarte omogen și estetic plăcut. Până în secolul al XX-lea, teatrul și-a păstrat mașinile de scenă originale. Acest lucru a fost apoi pierdut și înlocuit cu facilități moderne, mai întâi în anii 1950, și din nou în anii 1970, când zona de culise a fost, de asemenea, extinsă.

Moscheea

Moscheea

Interior

Moscheea (în germană Moscheea) în complexul de grădini este cea mai veche clădire în stil moschee din Germania. A fost construită în perioada 1779-1791 de un arhitect francez pentru Palatinatul Elector, în timpul în care stilul „turcesc" era la modă în Germania.

Clădirea nu a fost niciodată destinată pentru rugăciuni.

CATEGORIE:PATRIMONIU CULTURAL ÎN SERBIA

CASTELUL VÂRȘEȚ

Vedere asupra turnului Castelului Vârșeț, după reconstrucția lui

Castelul Vârșeț sau Castelul Vršac (în sârbă Вршачки замак, cu alfabetul latin: Vršački zamak), cunoscut anterior ca Turnul Vârșeț sau Turnul Vršac (în sârbă Вршачка кула, cu alfabetul latin: Vršačka kula), este o cetate medievală în apropiere de Vârșeț, Voivodina, Serbia. Doar turnul Donjon a rămas din întregul complex, dar din 2009 a început reconstrucția, pentru a recrea întregul castel Vârșeț.

Castelul Vârșeț a fost declarat monument al culturii de mare importanță în 1991 și este protejat de Republica Serbia. Numeroși turiști vizitează Castelul Vârșeț și zona pentru a admira priveliștile care se întind până în România.

Istoria

Imagine panoramică a Turnului Vârșeț pe timp de noapte.

Există două teorii cu privire la originea acestei cetăți. După călătorul turc Evliya Çelebi, cetatea a fost construită de despotul sârb Đurađ Branković. Istoricii consideră că Branković a construit cetatea după căderea Semendriei în 1439. În construcția sa, cetatea a avut unele elemente arhitecturale similare cu cele din cetatea Semendria, dar și cu cele din cetatea din jurul mănăstirii Manasija.

Cealaltă teorie susține că acest castel este o rămășiță a cetății medievale cunoscută sub numele de Erdesumulu. Cu toate acestea, sursele acestei teorii nu identifică Erdesumulu cu Vârșețul, dar susțin că locul acestui oraș și al cetății a fost mai la est, pe râul Caraș (Karaš), în Banatul românesc de astăzi. Un oraș numit Erdesumulu a fost menționat pentru prima dată în 1227.

Cealaltă teorie susține că acest castel este o rămășiță a cetății medievale cunoscută sub numele de Erdesumulu (în maghiară Érdsomlyó / Érsomlyó, în sârbă Ерд-Шомљо / Шомљо, cu alfabetul latin: Erd-Šomljo / Šomljo).

Cu toate acestea, sursele acestei teorii nu identifică Erdesumulu cu Vârșețul, dar susțin că locul acestui oraș și al cetății a fost mai la est, pe râul Caraș (Karaš), în Banatul românesc de astăzi. Un oraș numit Erdesumulu a fost menționat pentru prima dată în 1227.

O mănăstire dominicană cu moaștele Sfântului Dominic a fost fondată acolo între 1230 și 1240, iar din 1255 a fost sediul administrației (comites). Cetatea Erdesumulu a fost construită în 1335 ca o fortăreață regală.

După cucerirea otomană din 1552, cetatea Vârșeț a fost folosită de otomani. În 1590/1591 garnizoana otomană era formată dintr-o aga, doi ofițeri otomani și 20 de mercenari sârbi.

Caracteristici

Situat pe vârful dealului local, turnul are o vedere impresionantă asupra zonei. Mulți turiști vizitează zona pentru a admira priveliștile care se întind până în România.

RECONSTRUCȚIE

Turnul Vârșeț înainte de reconstrucție

Partea de est a Turnului după reconstrucție

În cadrul unei reuniuni oficiale care a avut loc în data de 4 martie 2009, asistentul ministrului culturii, Dušan Živković, secretarul regional al culturii, Milorad Djurić, directorul Institutului Regional pentru Protecția Patrimoniului Cultural, Zoran Vapa și asistentul primarului orașului Vârșeț, Dragiša Vučinić, au convenit asupra reconstrucției Turnului Vârșețului, pentru a-l readuce la aspectul său anterior. La această întâlnire, cetatea a fost redenumită oficial din **Turnul Vârșeț** în **Castelul Vârșeț**.

PAGINI DIN CATEGORIA „PATRIMONIUL CULTURAL”

Următoarele 9 pagini aparțin acestei categorii, din totalul de 9.

MĂNĂSTIREA DEČANI

Mănăstirea Dečani este o mănăstire ortodoxă sârbă fondată în secolul al XIV-lea de regele Ștefan Dečanski între orașele Peć și Đakovica din provincia Kosovo.

Construcția lăcașului a durat opt ani, din 1327 până în 1335. În 1350 interiorul bisericii monastice a fost decorat cu mai mult de 1000 de fresce, Mănăstirea Dečani este considerată una dintre cele mai bogate din Europa în ceea ce privește numărul frescelor. Mănăstirea de la Dečani este cunoscută pentru fresca răstignirii lui Isus, în care unii ufologi au identificat un obiect asemănător unei rachete gata de zbor.

Fresca respectivă a fost fotografiată în 1964 de Alexander Paunovici, un student la Academia de Belle Arte din fosta Iugoslavie, care a folosit un teleobiectiv pentru a observa frescele aflate la cca. 15 m înălțime.

Informații generale	
Jurisdicție religioasă	Eparhija raško-prizrenska
Țara	Serbia
Coordonate	42°32′49″N 20°15′59″E
Date despre construcție	
Stil arhitectonic	Serbo-Byzantine architecture
Istoric	
Data începerii	1335

Mănăstirea Dečani (în sârbă Манастир Високи Дечани) este o mănăstire ortodoxă sârbă fondată în secolul al XIV-lea de regele Ștefan Dečanski între orașele Peć și Đakovica din provincia Kosovo.

Construcția lăcașului a durat opt ani, din 1327 până în 1335. În 1350 interiorul bisericii monastice a fost decorat cu mai mult de 1000 de fresce, Mănăstirea Dečani este considerată una dintre cele mai bogate din Europa în ceea ce privește numărul frescelor.

Mănăstirea de la Dečani este cunoscută pentru fresca răstignirii lui Isus, în care unii ufologi au identificat un obiect asemănător unei rachete gata de zbor. Fresca respectivă a fost fotografiată în 1964 de Alexander Paunovici, un student la Academia de Belle Arte din fosta Iugoslavie, care a folosit un teleobiectiv pentru a observa frescele aflate la cca. 15 m înălțime.

PATRIMONIUL CULTURAL IMOBIL

Patrimoniul cultural imobil cuprinde clădiri, situri arheologice, grădini și parcuri, monumente de for public, monumente funerare, ansambluri de arhitectură, situri urbane sau rurale, ansambluri industriale sau peisaje culturale, semnificative pentru istoria unei comunități, a unei națiuni sau a întregii omeniri.

Aici sunt incluse toate monumentele clasate în Lista monumentelor istorice din România, dar și alte clădiri sau areale care nu sunt clasate, dar au valoare arhitecturală, artistică, memorială, tehnică, peisagistică sau de altă natură.

PATRIMONIUL CULTURAL MOBIL

Patrimoniul cultural mobil cuprinde obiecte considerate valoaroase, ca mărturii ale modului de viață al diferitelor comunități umane și ale transformării mediului natural, din cele mai vechi timpuri și până în prezent. Aici se încadrează o

varietate de obiecte, incluzând opere de artă, obiecte de cult, unelte, cărți, hărți, monede, timbre, instrumente, sau alte artefacte rezultate din activități umane, reprezentative pentru cunoștințele, credințele și valorile unei comunități, la un anumit moment în timp.

Obiectele de patrimoniu pot face parte din colecțiile muzeelor, ale bibliotecilor, arhivelor sau din colecții private. Obiecte pe care le avem în jurul nostru – tablouri, fotografii vechi, obiecte moștenite – pot fi, de asemena, valoroase nu doar pentru noi, ci și ca parte a patrimoniului cultural mobil. O altă parte a obiectelor de patrimoniu sunt, desigur, încă nedescoperite, îngropate în situri arheologice sau în alte locuri neașteptate.

În funcție de tipul obiectelor, de vechimea și de raritatea lor, precum și de relevanța lor, pentru întreaga umanitate, sau pentru spațiul românesc, bunurile pot fi clasate în Inventarul patrimoniului cultural național mobil, în categoriile tezaur sau fond.

PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL

Patrimoniul cultural imaterial este compus din practici, reprezentări, expresii, cunoştinţe şi abilităţi – împreună cu instrumentele, obiectele, artefactele şi spaţiile culturale asociate acestora – pe care oamenii le recunosc ca parte din moștenirea lor culturală.

Din această categorie pot face parte povești, zicători, cântece și jocuri populare precum și diferite obiceiuri legate de schimbarea anotimpurilor, de calendarul agrar, de sărbători religioase sau de trecerea între diferite etape ale vieții. Aici se încadrează, de asemenea, cunoștințele și tehnicile legate de confecționarea obiectelor „de recuzită”, asociate acestor evenimente.

Meșteșugurile tradiționale, transmise din generație în generație, prin care se realizează obiecte considerate ca reprezentative pentru o anumită comunitate, cum ar fi costumele populare sau diferite tipuri de vase de ceramică, sunt, de asemenea, parte a patrimoniului cultural imaterial.

Elementele de patrimoniu imaterial au, de obiecei, origini colective și anonime, sunt transmise, cu precădere, pe cale informală, în cadrul familiei sau a diferitelor tipuri de grupuri sociale și sunt strâns legate de o anumită comunitate și o zonă speficică. Află mai multe detalii despre elementele componente ale patrimoniului cultural, despre protecția și promovarea lor,

în Textul legii nr. 26 din 29 februarie 2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial.

PATRIMONIUL CULTURAL DIGITAL

Odată cu dezvoltarea din ce în ce mai rapidă a activităților în mediul digital – fie că e vorba de muncă sau entertainment – apar mereu materiale noi, care ar putea fi resurse valoroase pentru următoarele generații. Cărți digitale, filme, arhive, baze de date, galerii foto, expoziții digitale sau diferite forme de experiență de realitate virtuală sau augmentată, toate au potențialul de a fi parte a patrimoniului cultural.

Materialele digitale pot fi realizate direct în mediul digital, cum ar fi reconstrucțiile digitale sau animațiile, sau pot fi replici ale unor materiale care au un suport fizic, analogic, cum ar fi documentele și fotografiile scanate.

Obiectele digitale au avantajul de a fi mai ușor accesibile unui număr mare de oameni, fără ca aceștia să fie nevoiți să străbată distanțe mari sau să aștepte timp îndelungat pentru acces la arhive sau colecții muzeale. Alte avantaje sunt legate de spațiul redus necesar stocării și de posibilitatea prezentării către public a unor obiecte care nu ar avea, altfel, un spațiu de expunere.

În ceea ce privește conservarea, deși obiectele digitale sunt „salvate” de la deterioriarea prin acțiunea factorilor fizici, acestea sunt amenințate de volatilitatea informației digitale și de schimbarea continuă a tehnologiei.

Află aici mai multe detalii despre modul în care este definit și protejat patrimoniul cultural digital.

PATRIMONIUL UNESCO

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură este o agenție specializată a Organizației Națiunilor Unite (ONU) care are ca scop promovarea păcii, prin facilitarea colaborării și a dialogului între națiuni. În domeniul protejării patrimoniului, aceasta propune câte un set specific de acțiuni, pentru patrimoniul imobil (prin Convenţia privind protecţia patrimoniului mondial, cultural şi natural, adoptată în 1972) și pentru patrimoniul imaterial (prin Convenția pentru salvgardarea patrimoniului cultural imaterial).

Protecția patrimoniului cultural imobil

Siturile care fac parte din Patrimoniul Mondial sunt recunoscute de UNESCO ca valoroase pentru întreaga omenire. Fiecare sit al Patrimoniului Mondial este considerat ca

„aparținând tuturor popoarelor lumii, indiferent de teritoriul pe care este situat”.

Acestea sunt protejate atât de legislația națională, cât și la nivel internațional, în baza Convenției Patrimoniului Mondial Cultural și Natural a UNESCO din 1972 (adoptată de România în 1990).

Pentru ca un sit să fie recunoscut ca Patrimoniu Mondial UNESCO, acesta trebuie, mai întâi, identificat și propus la nivel de țară, în Lista Indicativă. În urma analizei din partea unui grup de experți și apoi, a votului Comitetului Patrimoniului Mondial, situl poate fi inclus în lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Siturile Patrimoniului Mondial UNESCO aflate în România sunt: Delta Dunării, Satele cu biserici fortificate din Transilvania, Biserici din Moldova, Mănăstirea Hurezi, Cetăți Dacice din Munții Orăștiei, Centrul Istoric Sighișoara, Biserici de lemn din Maramureș, precum și o parte din situl transnațional „Păduri seculare și virgine de fag din Carpați și alte regiuni ale Europei”.

Începând din iulie 2021, Peisajul cultural minier de la Roșia Montană este, de asemenea, recunoscut ca sit al Patrimoniului Mondial UNESCO.

RUMBA CONGOLEZĂ

A intrat în patrimoniul UNESCO, Rumba, unul dintre cele mai influente genuri ale muzicii şi dansului african, are statut protejat de UNESCO, acesta fiind rezultatul campaniei duse de Republica Democrată Congo şi Congo-Brazzaville.

Cele două ţări ocupă teritoriul vechiului regat Congo, unde îşi are originea dansul, potrivit BBC. Cuvântul rumba vine de la termenul kikongo pentru ombilic, „nkumba”.

Rumba congoleză se alătură astfel altor tradiţii, precum muzica reggae din Jamaica şi mâncarea hawker din Singapore, care au fost incluse pe lista UNESCO a „patrimoniului cultural intangibil al umanităţii”.

Organismul cultural al ONU spune că oferirea acestui statut ajută la „menţinerea diversităţii culturale în faţa globalizării tot mai mari”.

Muzica şi dansul au devenit emblematice în lupta anti-colonială în secolul 20, a remarcat directorul general al UNESCO, Audrey Azoulay, care a adăugat că „natura politică a acestei muzici inspiră astăzi mulţi artişti din întreaga lume”.

În ciuda originilor africane, rumba este asociată de mulţi din afara continentului dansului latino. Rumba cubaneză a primit protecţia UNESCO în 2016.

Rumba „a fost parte a identităţii noastre, descendenţi ai Africii şi noi, toţi, de-a lungul anilor”, a spus anterior ministrul congolez al Culturii, Catherine Kathungu Furaha. „Vrem ca rumba să fie recunoscută ca a noastră. Este identitatea noastră”. Stilul de rumba care a apărut în Cuba în secolul 19 îşi are rădăcinile în ritmurile sclavilor din centrul Africii, care erau combinate cu melodii ale colonizatorilor spanioli din insulă.

Ritmul şi-a păstrat caracterul atât de mult încât atunci când au fost exportate înregistrările pe vinil în Africa centrală, în secolul 20, a fost imediat recunoscut ca rumba. O diferenţă este aceea că ritmul congolez foloseşte maracas, nu tobe.

La rumba congolaise inscrite à l'Unesco : retour sur son histoire • FRANCE 2

PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL IMATERIAL

Obiceiurile, practicile asociate sărbătorilor, meșteșugurile, și alte elemente de patrimoniu cultural imaterial recunoscute și protejate de UNESCO pentru capacitatea lor de a demonstra diversitatea și importanța patrimoniului cultural sunt cuprinse în Lista reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Omenirii. Aceasta a fost întocmită în urma Convenției din 2003 și este actualizată anual.

Lista pentru anul 2020 cuprinde 584 de elemente din 131 de țări. O parte dintre aceste elemente sunt recunoscute de mai multe țări ca reprezentative pentru patrimoniul lor imaterial și sunt, prin urmare, recunoscute și protejate ca patrimoniu comun al respectivelor popoare. Pentru ca un element să facă parte din Patrimoniul Cultural Imaterial al Umanității, acesta trebuie, mai întâi, recunoscut la nivel de țară în Inventarul Național al Elementelor Vii de Patrimoniu Cultural Imaterial (click pentru mai multe detalii).

„Suntem străini pe pământ, asta este și basta,
Am răsărit prin naștere și asfințim prin moarte,
Nimeni nu rămâne pururi în lumea aceasta,
La nemurirea sufletului, gândul să ne poarte!” MI

II.- LOCURI DIN PATRIMONIUL MONDIAL UNESCO

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) a propus un plan de protejare a bunurilor culturale și naturale din lume, prin *Convenția privind Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural*, aprobată în 1972.

În octombrie 2013 erau 981 de bunuri și locuri din 160 de țări pe listă.

Nu prezint aici lista de bunuri și locuri (clasificate alfabetic după țări) care aparțin *Patrimoniului Mondial* (sau *Patrimoniului Comun al Umanității*), întrucât ar însemna să încarc cartea cu cca 40 de pagini de țări și titluri.

Drapelul Patrimoniului Mondial UNESCO

Emblema Patrimoniului Mondia

A.- ȚĂRILE DE TOP, CARE FAC PARTE DIN LISTA CELOR MAI FRUMOASE LOCURI DIN LUME:

Care este cea mai frumoasă țară din lume, conform specialiștilor în turism?

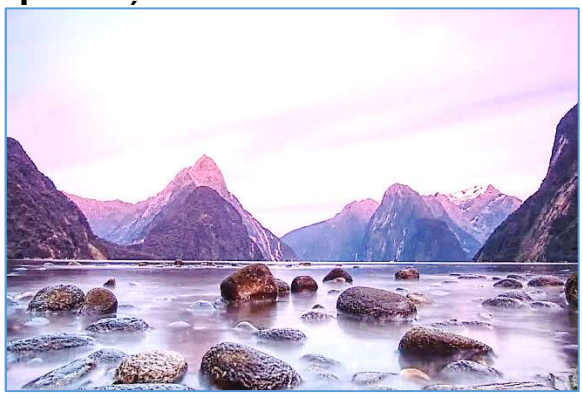

Determinarea celei mai frumoase țări din lume este o sarcina subiectivă, influențată de gusturile și preferințele individuale. În lumea turismului, însă, există anumite țări care se bucură de recunoaștere pentru peisajele lor uimitoare, patrimoniul cultural bogat și experiențele de

călătorie variate. De-a lungul anilor, specialiștii în turism au dezvoltat clasamente și evaluări, luând în considerare o gama largă de criterii încercând să răspundă la întrebarea: „Care este cea mai frumoasă țară din lume?”

• NOUA ZEELANDĂ...

Printre aceste destinații de excepție, Noua Zeelandă se evidențiază adesea ca una dintre cele mai frumoase țări din lume. Situată în emisfera sudică, această țară insulară atrage cu peisajele sale variate, de la munți impunători până la plaje spectaculoase și fiorduri impresionante.

Unul dintre cele mai cunoscute puncte de atracție este Fiordland Național Park, situat în partea de sud-vest a țării. Aici, fiordurile adânci, cum ar fi Milford Sound și Doubtful Sound, oferă priveliști uluitoare, cu stânci abrupte, cascade pitorești și o varietate impresionantă de fauna marina. Turiștii se pot bucură de croaziere pe aceste fiorduri pentru a experimenta în toată splendoarea lor frumusețea naturală și sălbatică.

Pe lângă peisajele sale montane, Noua Zeelandă este recunoscută și pentru cultura sa Maori, care adaugă un element unic și captivant experienței de călătorie. Turiștii pot participa la ceremonii tradiționale Maori, pot explora sate istorice și pot învăța despre miturile și legendele acestei culturi fascinante.

• ELVEȚIA

Alte destinații care se numără printre cele mai frumoase țări din lume includ Elveția, cunoscută pentru munții săi Alpi spectaculoși, lacurile cristaline și orașele pitorești, precum Zürich și Lucerna. Peisajul elvețian oferă o combinație armonioasă între natură și arhitectură, iar stațiunile montane precum Zermatt atrag iubitorii de sporturi de iarnă și de aventură

- **JAPONIA.**

O altă țară care se bucură de o reputație deosebită în turism este Japonia.
Cu o combinație unică de tradiție și modernitate, Japonia impresionează prin templele sale istorice, grădinile zen, teatru Noh și tehnologie de ultima ora. Oricare călător care vizitează Kyoto poate fi captivat de grădinile cu

cireși înfloriți și templele bogate în istorie, în timp ce Tokyo oferă o incursiune în lumea viitorului, cu zgârie-nori impresionanti și tehnologie avansată.

• ISLANDA... ?

Un alt punct de atracție notabil este Islanda, cunoscută pentru peisajele sale vulcanice, gheizerele, cascadele și faunele unice. Parcul Național Thingvellir, situat pe falia tectonică dintre America de Nord și Eurasia, oferă o privire fascinantă în geologia terestră, iar Gheizerul Strokkur este un spectacol impresionant al naturii în acțiune.

• ITALIA...

O bijuterie a Europei, Italia se alătură acestui select grup de destinații considerate printre cele mai frumoase din lume. Cunoscută pentru patrimoniul său cultural bogat, arhitectura remarcabilă, bucătăria delicioasă și peisajele variate, Italia oferă o experiență de călătorie completă. De la romantismul canalelor din Veneția și farmecul istoric al Romei, la splendoarea artistică a Florenței și peisajele idilice ale regiunilor Toscana și Amalfi, Italia îmbină cu măiestrie istoria, arta și natura într-o simfonie captivantă pentru toți cei care o vizitează.

Indiferent de destinația aleasă, când vine vorba de răspunsul la întrebarea „Care este cea mai frumoasă țară din lume?”, specialiștii în turism subliniază că frumusețea unei țări nu constă doar în peisajele sale naturale, ci și în cultura locală, istorie, gastronomie și modul de viață al locuitorilor. Așadar, alegerea celei mai frumoase țări depinde în mare măsură de preferințele personale și de ceea ce un călător caută să experimenteze în timpul călătoriei sale…

Fiecare om de pe planetă crede că țara lui este cea mai frumoasă. Însă când vizitează și alte locuri își schimbă părereile. Sunt locuri de pe planetă care însumează toate calitățile unui loc ideal. Iată o listă cu cele mai frumoase țări de pe glob.

Printre cele mai frumoase țări se află Grecia, pe care românii o vizitează des și despre care mulți spun că este un paradis al vacanțelor.

Când există 193 de țări foarte diferite, pare aproape imposibil să restrângi o listă cu cele mai frumoase locuri din lume.

Fiecare țară are ceva unic și de-a dreptul uimitor de oferit, de la arhitectura sa intrigantă și peisajele colorate până la istorii complexe și tradiții de secole.

Bineînțeles, există oameni din inima fiecărei națiuni care își fac patriile să se deosebească de restul. Există o listă de vreo 40 de pagini care include țări care oferă o gamă impresionantă de minuni naturale aflate într-o simbioză perfectă cu operele create de om.

Toți fac eforturi să păstreze structurile istorice și practicile artistice, în timp ce fac loc noilor tehnologii pentru a ajuta la îmbunătățirea națiunii lor.

De la munții falnici din Oman până la coasta de nisip alb a Thailandei, acestea sunt cele mai frumoase țări din lume pe care ar trebui să le vizitați în timpul vieții, potrivit veranda.com.

B.- LISTA CELOR MAI FRUMOASE ȚĂRI DIN LUME

MALDIVE.

Maldive

Când îți imaginezi paradisul perfect pe plajă, probabil că îți vin în minte apele turcoaz și plajele strălucitoare cu nisip alb, precum cele pe care le găsești în Maldive. Maldive definește ce ar trebui să fie o evadare îndepărtată, cu plajele sale cu nisip alb, stațiunile de talie mondială și pădurile pline de palmieri. Tradițiile arhipelagului din Oceanul Indian sunt influențate de multe dintre țările vecine, creând o cultură cu mai multe fațete, spre deosebire de oriunde altundeva în lume. În plus, sub suprafața apei acvamarin se află un ecosistem înfloritor de recife de corali colorate și viață de mare unică, care poate fi găsită doar în jurul insulelor.

COSTA RICA. Costa Rica găzduiește aproximativ o jumătate de milion de specii pe văile sale înceţoşate ale râurilor, plajele idilice și pajiștile rare. Aproape un sfert din terenul său este protejat de mediu, permițând florei și faunei native să prospere și să creeze o zonă naturală uluitoare. Dincolo de peisajul său, țara din America Centrală găzduiește și numeroase spa-uri și restaurante de cinci stele care îi ajută pe vizitatori să-și încheie ziua de aventură într-o notă relaxantă.

TANZANIA. O altă destinație populară de călătorie, Tanzania. Bogăția naturală găsită în Tanzania este aproape de nedescris. Peste un milion de gnu face Marea Migrație peste Serengeti, o câmpie protejată din partea de nord a țării, într-un fenomen care se întâmplă o dată pe an. Rinocerii și zebrele se amestecă în câmpiile cu iarbă scurtă ale craterului Ngorongoro. Și, coasta Tanzaniei, orientată spre Oceanul Indian, oferă plaje strălucitoare cu nisip alb și vederi senine.

Țara ”tuturor posibilităților”

STATELE UNITE ALE AMERICII. Statele Unite oferă o gamă largă de peisaje pitorești. De la munții acoperiți cu zăpadă din Parcul Național Mount Rainer până la coasta luxuriantă Napali din Hawaii, există frumusețe naturală în aproape fiecare colț al țării. Chiar și orașele, atât mari cât și mici, găzduiesc unele dintre cele mai magnifice exemple de arhitectură istorică și modernă din lume.

PERU. Mulți au auzit despre ruinele monumentale incașe de la Machu Picchu, dar consideră că doar fâșia minunilor pe care Peru le are de oferit. În inima deșertului Ica se află oaza pitorească Huacachina, unde oaspeții pot explora dunele învecinate din spatele stabilindu-se în micul sat noaptea.

Nu prea departe de vârful verde al Machu Picchu se află muntele de culoarea curcubeului, Vinicunca. Iar o călătorie în Peru nu este completă fără o excursie la Lima, capitala țării plină de arhitectură din epoca colonială și multă artă precolumbiană.

JAPONIA.

Nicio țară nu echilibrează emoția orașului cu liniștea naturii la fel de perfect ca Japonia.

Florile parfumate de cireș și pădurea de bambus Arashiyama oferă refugiu în Kyoto, în timp ce noaptea orașul prinde viață cu oameni strânși în restaurante pentru a încerca capodoperele culinare.

Altare și temple vechi de secole, răspândite în toată țara, oferă lecții despre trecutul națiunii. Între timp, Tokyo continuă să se dovedească a fi lider în inovație.

ISLANDA. Peșteri de gheață subterane, vulcani falnici și plaje cu nisip negru - Islanda are unele dintre cele mai unice peisaje de pe planetă. Reykjavik servește ca o platformă de aterizare idilică cu priveliștile sale pitorești ale Lagunei Albastre, un muzeu de artă impresionant dedicat creatorilor islandezi și o scenă culinară în plină dezvoltare.

La doar 30 de minute în afara orașului se află izvoarele termale luxoase și văile ghețarilor. Pentru o gustare completă a ceea ce are de oferit Islanda, faceți o excursie pe șoseaua de centură, care se întinde pe 828 de mile în jurul coastei insulei.

KENYA. Națiunea din Africa de Est și-a câștigat o reputație în întreaga lume pentru pajiștile sale întinse din savană și pentru fauna sălbatică diversă. Cu toate acestea, frumusețea naturală a Keniei nu se termină aici.

Veți găsi lacuri glaciare la poalele Muntelui Kenya, păduri indigene luxuriante la Complexul Forestier Mau și ape albastre uimitoare de pe coastă.

Cel mai populat oraș al țării, Nairobi, este avanpostul pentru nenumărați artizani de la prelucrarea lemnului și țesătorii de la Masai Market până la producătorii de sticlă pricepuți care pun Kitengela Hot Glass pe scena de proiectare globală.

THAILANDA.

Pe cele aproape 1.430 de insule ale sale, Thailanda prezintă o gamă largă de atracții, de la orașul plin de viață Bangkok până la țărmurile de mangrove și pădurea luxuriantă din Koh Kood.

Templele de aur din Chiang Mai, piețele pline de viață și scena culi-nară în devenire îmbină fiorul unui oraș modern cu farmecul și importan-ța istorică, perfect pen-tru acei locuitori ai ora-șului. Acele plaje de vis cu nisip alb, cu ape cristaline și formațiuni geometrice de stâncă pot fi găsite de-a lungul coastei curbate a provinciei Krabi.

Capitala înfloritoare a țării oferă un gust atât din bucătăria autentică thailandeză, cât și din creații experimentale la restaurantele și vânzătorii săi premiați.

GRECIA. Țara unde își petrec vacanțele foarte mulți români

Templele și ruinele antice ale Atenei și cupolele albastre emblematice și fațadele văruite în alb din Oia sunt atracții care nu pot rata pentru mulți călători. Cu toate acestea, adevărata magie a Greciei constă în bântuie ciudate ale insulelor mai puțin cunoscute, cum ar fi băile termale din Evia și expozițiile de artă din Nisyros. Nicio excursie în țara mediteraneană nu este completă fără o oprire la Naxos pentru fructe de mare proaspete.

NAMIBIA. Cu dune de nisip chihlimbar, pajiști aurii nesfârșite și lagune albastru smarald, frumusețea naturală vastă a Namibiei este de neegalat. Deșertul Namib (cel mai vechi din lume) se întinde pe mai mult de 1.200 de mile, cu văi uimitoare cu copaci morți la Sossusvlei și dune de nisip care duc la Sandwich Harbour.

O abundență de animale sălbatice prosperă în savane și în zonele umede din Caprivi Strip din Nambia. Pe platoul Khomas Hochland, Rezervația Zannier de la N/a'an ku sê servește ca habitat natural pentru sute de animale rănite și întâmpină oaspeții să învețe despre conservare în timp ce stau la cabana rezervației, Omaanda.

NOUA ZEELANDĂ. De la 14.000 de mile de țărmuri avântate până la lacurile sale turcoaz care străbat munții, Noua Zeelandă se mândrește cu unele dintre cele mai interesante peisaje din lume.

Lacul Tekapo poate fi doar unul dintre cele mai colorate locuri din lume, cu ape glaciare albastre strălucitoare și câmpuri nesfârșite de lupini roz și violet. Noua Zeelandă este plină de o multitudine de galerii și muzee care contribuie la identitatea culturală și artistică a țării.

Muzeul Noii Zeelande Te Papa Tongarewa evidențiază istoria bogată a poporului maori și importanța acestora pentru identitatea națională a Noii Zeelande.

CHILE. Datorită formei sale lungi și înguste, Chile se întinde pe o gamă incredibil de variată de terenuri și clime, cum ar fi fiordurile glaciare din Patagonia și podgoriile ondulate din Valea Elqui a țării.

Parcul Național Lauca servește drept rezervație a biosferei pentru alpaca, pume, flamingo și vulpi, care se plimbă liber pe 303.342 de acri din Anzi. De asemenea, găzduiește lacul Chungará, unde se crede că aproximativ 130 de specii de animale trăiesc împreună cu o floră rară.

În timp ce animatul Santiago este cel mai cunoscut oraș al țării, bijuteria de coastă Valparaíso este plină de fericire boemă și creativitate pe care nu o vei găsi nicăieri.

ITALIA

Lăudat pentru bucătăria sa delicioasă, satele pitorești pastelate și aprecierea de durată pentru arte, este greu de știut de unde să începi când vorbim despre Italia și frumusețea ei.

Pentru locuitorii orașului și pasionații de istorie, Roma este locul de naștere al civilizației occidentale, cu numeroase situri antice de descoperit. Satul Vernazza din Cinque Terre cheamă romanticii să se plimbe pe străzile de culoarea bomboanelor înainte de a se instala în port.

Și nicio vacanță în Italia nu este completă fără o excursie de o zi în țara vinicolă toscană, unde podgoriile se întind cât de departe vede cu ochii.

VIETNAM. Orașele în continuă evoluție ale Vietnamului, munții de verde aparent nesfârșit și liniile de coastă idilice l-au adus în fruntea listei tuturor călătorilor în ultimii ani. Templele sale uimitoare și siturile de patrimoniu - Cetatea Imperială din Thang Long, Complexul de Monumente Hué și multe altele - scot o lumină asupra istoriei complexe și a semnificației culturale a acestei țări asiatice.

Orașele în creștere Hanoi și Ho Chi Minh City arată cum țara devine rapid o capitală pentru stil și design. Una dintre bijuteriile naturale ale Vietnamului este Golful Ha Long, care constă din 1.600 de insule și insulițe cu stâlpi de calcar spectaculoși și grote erodate de valuri.

ELVEȚIA. Privită adesea ca un tărâm al minunilor de iarnă, Elveția atrage vizitatori de secole pentru munții săi pudrați și aerul curat și curat. Pasionații de schi se îngrămădesc adesea în satele pitorești, cum ar fi Zermatt ascuns din Alpii elvețieni, pentru a merge pe pârtii și a admira priveliștile.

Cu toate acestea, Elveția este la fel de uimitoare în lunile mai calde, cu forje luxuriante de vale și lacuri de smarald. Țara are, de asemenea, unele dintre cele mai impresionante exemple de arhitectură medievală și renascentistă găsite în orașul vechi Berna.

CANADA. Fiind a doua țară ca mărime din lume, Canada se prezintă drept unul dintre cele mai diverse locuri de pe planetă, atât din punct de vedere cultural, cât și din punct de vedere al mediului. Coasta înverzită și stâncile Golfului Fundy fac din acesta o atracție naturală unică în partea de est a țării. Mergeți în provincia francofonă Quebec, unde orașe precum Montréal și Québec City întruchipează farmecul Europei.

În partea de vest a țării, orașul senin Banff din Alberta oferă vederi de neegalat asupra Munților Stâncoși Canadieni și a apelor de smarald ale Lacului Louise.

OMAN. La prima gândire, s-ar putea crede că Oman ar putea avea doar terenuri asemănătoare deșertului datorită locației sale în Peninsula Arabică. Cu toate acestea, această națiune navigatoare are un pic de toate, de la munți falnici și coaste nisipoase până la centre ale orașelor uimitoare.

Amestec tradițional și contemporan din orașul de coastă Muscat, care găzduiește una dintre cele mai renumite

capodopere ale arhitecturii islamice, Marea Moschee Sultan Qaboos. Aici, în capitala țării, veți găsi, de asemenea, o scenă alimentară în ascensiune care reinterpretează bucătăria tradițională omană. Ieșiți din oraș spre munții Jabal Akhdar pentru traseele de drumeții parfumate, pline de măslini verzi și caisi.

C.- CELE MAI BUNE SCORURI

1. INDONEZIA

Cu toate acestea, sunt alte topuri care răstoarnă un pic acest top. În cazul celui citat de Forbes, Pe locul întâi se află Indonezia, această țară obținând ceal mai mare scor.
Scor frumusețe naturală 7,77 /10
Luând coroana ca acasă cele mai naturale locuri de frumusețe la 100.000 de kilometri pătrați este Indonezia, care găzduiește peste 17.000 de insule incredibile, ceea ce înseamnă că are peste 50.000 km de coastă.

Și chiar lângă țărmurile acestor insule, veți găsi peste 50.000 de kilometri pătrați de recif de corali, plin de viață, dintre care multe pot fi explorate din populara provincie Bali.

Unele dintre cele mai populare atracții naturale ale Indoneziei includ pădurile tropicale de pe Sumatra și Kalimantan (inclusiv o rezervație de urangutani) și o serie de situri incluse în Patrimoniul Mondial UNESCO, cum ar fi Parcul Național Komodo.

2. NOUA ZEELANDĂ - Scor frumusețe naturală 7,27 /10
Noua Zeelandă găzduiește dealuri ondulate, vârfuri muntoase ascuțite (inclusiv Alpii de Sud) și o serie de vulcani activi.
Țara are, de asemenea, un număr mare de ghețari, cu puțin peste 5.000 la 100.000 de kilometri pătrați și o coastă lungă de peste 15.000 de kilometri pătrați.

Cu un peisaj foarte divers, mii de oameni se îngrămădesc în Noua Zeelandă pentru a degusta minunile sale naturale pentru ei înșiși.

De fapt, multe filme și emisiuni TV l-au ales ca loc de filmare pentru a înlocui locații fantastice, cum ar fi Pământul de Mijloc *al Stăpânului Inelelor* .

3. COLUMBIA - Scor frumusețe naturală 7,16 /10

Columbia se află pe locul trei și, la fel ca Indonezia și Noua Zeelandă, se bucură de o coastă lungă de-a lungul țărmurilor Caraibelor.

Cu toate acestea, are și un peisaj foarte variat, de la munții Anzi până la pădurile tropicale amazoniene și are scoruri foarte bune pentru faptul că găzduiește 500.000 de kilometri pătrați de pădure tropicală.În ordinea descrescătoare a mediilor, fruntașe sunt: Indonezia. Noua Zeelandă, Columbia, Tanzania, Mexic, Kenya, India, Franţa.

D.- CELE MAI FRUMOASE ORAȘE DIN LUME.

Orașele din listă au ceva deosebit – un râu sau o mare, un vârf montan sau pur și simplu o istorie frumoasă.

#1. VENEȚIA, ITALIA

Veneția, Italia

Hong Kong, China

Se spune că Veneţia este frumoasă în orice anotimp şi pe orice fel de vreme. Dovadă este și citatul scriitorului american Herman Melville, care spunea: „prefer să fiu în Veneţia într-o zi ploioasă, decât în orice altă capitală într-o zi frumoasă”.

Veneția, Italia

Hong Kong, China

#2. HONG KONG, CHINA

Zona modernă a orașului, cu arhitecturi futuriste și clădiri gigantice se îmbină cu zonele rurale, cu temple și altare, sate de pescari și mici ferme de legume. Victoria Peak este o zonă care merită fără îndoială vizitată: are cea mai mare altitudine

din toată insula, oferind o panoramă extraordinară asupra Hong Kong-ului. Seara, spectacolul luminilor din oraș este uimitor.

#3. ISTANBUL, TURCIA

Abundența de monumente istorice, clădiri impresionante, galerii de artă și numeroase muzee cocurează cu viața de noapte foarte dinamică, baruri, cluburi, restaurante, muzică, dans, distracții, mâncăruri tradiționale și nu numai

#4. NEW YORK, SUA

O excursie în New York este o experiență greu de egalat. Cu atracții turistice faimoase precum Times Square, Central Park sau Empire State Building, New York oferă mai multe lucruri de văzut, făcut și gustat decât orice alt loc de pe glob.

O excursie în New York este o experiență greu de egalat. Cu atracții turistice faimoase precum Times Square, Central

Park sau Empire State Building, New York oferă mai multe lucruri de văzut, făcut și gustat decât orice alt loc de pe glob.

#5. LONDRA, MAREA BRITANIE

Londra este tot ceea ce vrei sa fie: un oraş cu divertisment, economie, cultură, istorie, aglomeraţie, modă, servicii, mâncare, transport şi tot ce vreţi. Londra este oraşul care nu te lasă să te plictiseşti; este capitala pe care trebuie să o vizitezi măcar o dată în viaţă.

#6. CHEFCHAOUEN, MOROCCO

#7. PARIS, FRANȚA

#8. CAPE TOWN, AFRICA DE SUD

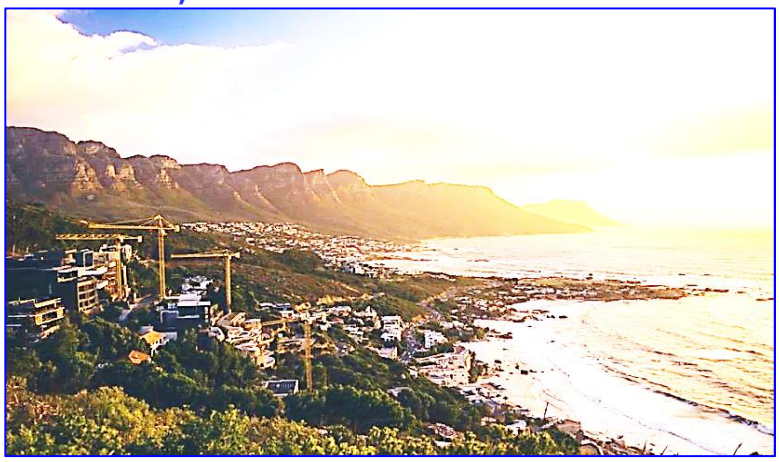

#9. AMSTERDAM, OLANDA

#10. ST. PETERSBURG, FEDERAȚIA RUSĂ

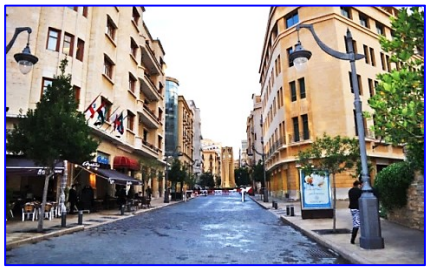

#11.-Beirut, Liban

#12.-Kyoto, Japonia

#13.- Queenstown, Noua Zeelandă

#14.- Barcelona, Spania

„Așteptarea face supraviețuirea mai lungă,
Înseamnă o alunecare în moarte, mai lentă.
Nu-i cel mai rău când ea o să ne-ajungă,
Mai rău e când o chemăm și ea nu-i atentă.”

MI

#17.- Florența, Italia

#18.- Sydney, Australia

#19. Lisabona, Portugalia

#20.-Rio De Janeiro, Brazilia

#21. Jaipur, India

22. Lucerne, Elveția

#23. Shanghai, China

#24. San Francisco, Sua

#25. Roma, Italia

#26. Bruges, Belgia

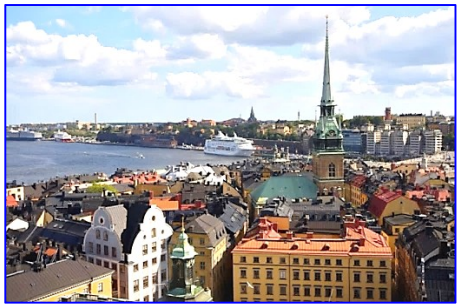

#27. Stockholm, Suedia

#28. Cartagena, Columbia

#29. Budapesta, Ungaria

#30. Valparaíso, Chile

#31. Praga, Republica Cehă

#32. Edinburgh, Scoția

#33. Busan, Coreea De Sud

#34. Ciudad De México, Mexic

#35. Charleston, Sua

#36. Dubrovnik, Croația

#37. Riga, Letonia

#38. Quito, Ecuador;

#39. Viena, Austria

#40. Quebec, Canada

#41. Ierusalim, Israel

#42. Buenos Aires, Arg.

#43. Isfahan, Iran

#44. Seville, Spania

#45. Muscat, Oman

#46. Chicago, S

#47. Kiev, Ucraina

#48. Hamburg, Germania

#49. HO CHI MINH CITY, VIETNAM

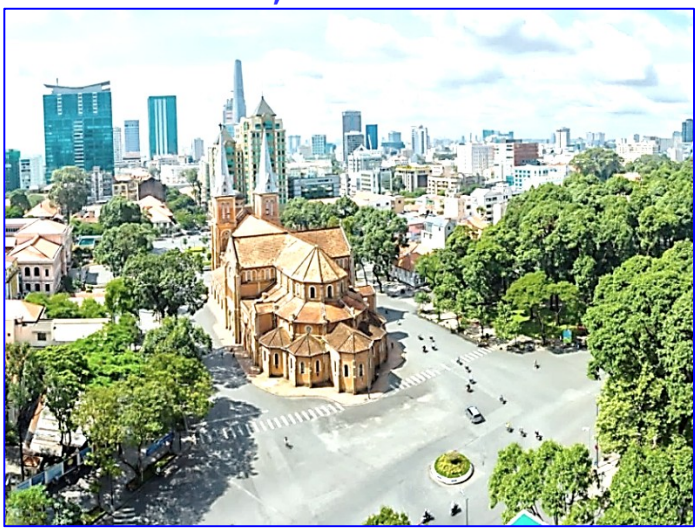

#50. KRACOVIA, POLONIA

„Suntem piesele de puzzle, în lume împrăștiate,
Pe care destinul n-are să le numere vreodată,
Zei de gheață, zei de sticlă, spirale-n infinitate,
Zeii de viță de vie pe-o planeta maltratată.

Suntem aceeași țărână, praf în ochii existenței,
Și microbi ai năzuinței, la scară-n miniatură,
Suntem suflete pierdute, cum florile inocenței,
În oceanele de gânduri, în genistica natură.”

MI

III.- CELE MAI VALOROASE BIBLIOTECI DIN LUME

1.- BIBLIOTECA BODLEIANĂ (OXFORD, MAREA BRITANIE)

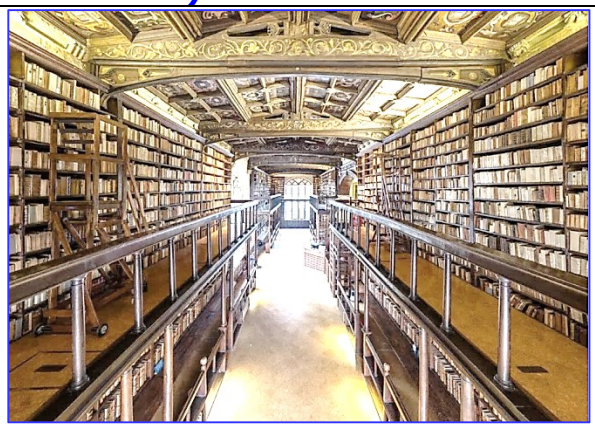

Una dintre cele mai vechi și mai mari din Europa, biblioteca Bodleiană are cinci clădiri, fiecare cu propria istorie bogată nu numai în forma tipărită, ci și în arhitectură.

Intrarea principală se află în celebrul *Turn al celor Cinci Ordine de Arhitectură Clasică*, împodobit cu cinci coloane opulente, fiecare reprezentând un stil diferit. Mulți turiști o vizitează pentru tavanul *Școlii de Teologie*, o adevărată capodoperă a arhitecturii medievale, alcătuit din arcade liniare extrem de complexe, cu 455 de bârne conectate. Mai este apoi *Camera Radcliffe*, sala de lectură aflată într-o rotondă construită pe trei niveluri, cu acoperiș în formă de cupolă, proiectată de James Gibbs în stilul paladian englez

Ceea ce o face și mai deosebită (dacă mai era nevoie) este că are dreptul de a deține copii gratuite ale tuturor cărților și articolelor tipărite publicate în Marea Britanie, o practică începută în 1610. Asta înseamnă că biblioteca adună o colecție de neegalat de 400 de ani de literatură britanică. De la manuscrise orientale și colecții de literatură engleză, la istorie locală și tipărire timpurie, biblioteca deține peste 12 milioane de articole care ocupă 117 mile de rafturi.

O altă tradiție care o face atât de altfel este regula de a nu împrumuta nicio carte. Chiar și regelui Carol I și lui Oliver Cromwell li s-a refuzat permisiunea de a împrumuta cărți. Orice alegi, poți citi acolo, în incină. Ceea ce, aș zice eu, e în sine o experiență fantastică.

În plus, înainte ca un student să poată obține admiterea ca nou cititor, trebuie să depună un „jurământ de fidelitate” (cândva făcut oral, în latină) să nu scoată niciun text din

bibliotecă, să nu aducă o flacără, să nu aprindă un foc și să nu fumeze în bibliotecă.

Biblioteca Bodleiană a devenit ea însăși un personaj tăcut în cărți, una dintre ele fiind fantasy-ul „Cartea pierdută a vrăjitoarelor" de Deborah Harkness.

2.- BIBLIOTECA CLEMENTINUM (PRAGA, CEHIA)

Una dintre comorile Europei, Biblioteca Clementinum din Praga te primește într-o atmosferă copleșitoare ce arată că acum mult timp lumea era preocupată de cultură, iar constructorii se întreceau în design-uri cât mai originale. Capitala Cehiei este una dintre cele mai vechi centre culturale ale Europei, prima universitate deschizându-se aici în anul 1348.

Frumoasa bibliotecă în stil baroc face parte dintr-un complex de clădiri istorice care acoperă o suprafață de aproximativ 20 mii de metri pătrați. A fost inaugurată în 1722 și reprezenta, pe vremuri, al treilea mare colegiu iezuit din lume. Astăzi găzduiește peste 20.000 de cărți, aproximativ 6 milioane de documente și are mai mult de 60.000 de cititori înregistrați. Pe lângă textele cehe, biblioteca stochează și materiale vechi din Turcia, Iran și India.

Multe cărți rare au fost trimise la Google, pentru a fi scanate și descărcate, apoi în Google Books.

A câștigat recunoașterea internațională în 2005, când a primit premiul inaugural Jikji de la UNESCO prin programul Memory, pentru eforturile de digitalizare a textelor vechi.
Biblioteca Clementinum e, la rândul ei, faimoasă și în textele scrise, apărând cel puțin într-un roman semnat de celebrul scriitor spaniol Jorge Luis Borges.

3.- BIBLIOTECA ADMONT ABBEY (ADMONT,AUSTRIA)

Cea mai mare bibliotecă monahală din lume, Admont a fost construită în 1776. Este celebră pentru arhitectura spectaculoasă, în stil baroc, și face parte dintr-una dintre cele mai mari şi mai vechi mănăstiri din lume.

Păstrează peste 200.000 de volume, iar printre cele mai valoroase opere se numără 1400 de manuscrise și 530 de cărți printate înainte de anii 1500. Biblioteca este ornamentată în diverse genuri artistice, inclusiv pictură, sculptură, lucrări din metal, frescă și arhitectură.

Designul lui Hueber, caracteristic idealurilor iluministe din perioada barocului, folosește lumina care strălucește prin cele 48 de ferestre și este reflectată de ornamentele de aur și argint în tot spațiul.

Tavanul este împărțit în șapte cupole decorate cu fresce de Bartolomeo Altomonte, fiecare reprezentând o etapă a cunoașterii umane, de la știință până la punctul său cel mai

înalt, Revelația Divină, în cupola centrală. Bibliotecile de sub cupole sunt decorate cu frunze de acant aurit și mulaje.

Ele conțin numeroase volume din colecția de cărți a mănăstirii, constând în mare parte din diverse ediții ale Bibliei și alte asemenea literaturi teologice.

4.- BIBLIOTECA TIANJIN BINHAI (TIANJIN, CHINA)

O bibliotecă aparte, găzduită într-o clădire futuristă proiectată de arhitecți olandezi în așa fel încât să semene cu un ochi uriaș, cu etaje de cărți în cascade, biblioteca Tianjin Binhai a fost inaugurată în 2017 și a devenit la scurt timp una dintre cele mai faimoase biblioteci de pe planetă. În mijlocul încăperii enorme se află o sferă luminoasă albă, acoperită cu panouri LED. Bila gigantică pune în evidență rafturile ondulate care pot adăposti până la 1,2 milioane de cărți.

Sala principală de lectură servește drept auditoriu pentru aproape 110 vizitatori, iar tavanul este decorat cu arcade boltite care se înalță în cercuri concentrice către partea de sus a sferei. Designul exterior al clădirii seamănă cu niște jaluzele orizontale, despărțite la mijloc de o fereastră ovală prin care se zărește sfera albă. Acest design neobișnuit a fost cel care a oferit numele neoficial al bibliotecii – Ochiul. Structura incredibilă are cinci etaje și se întinde pe o suprafață totală de 33,700 de metri pătrați.

Clădirea cu cinci niveluri oferă diverse facilități educaționale, dispuse de-a lungul marginilor interiorului și

accesate printr-un atrium principal. Programul public este susținut de spații de servicii subterane, un depozit de cărți și o arhivă mare.

De la parter, vizitatorii pot accesa cu ușurință zonele de lectură pentru copii și vârstnici, auditoriul și accesul terasat la etajele de deasupra. Primul și al doilea etaj constau în principal din săli de lectură, cărți și zone de lounge, în timp ce etajele superioare includ săli de ședințe, birouri, săli de computer și audio și două terase pe acoperiș.

Ochiul ar putea foarte bine să fie personaj în vreo carte fantasy a viitorului.

5.- BIBLIOTECA NAȚIONALĂ DIN GIROLAMINI (NAPOLI, ITALIA)

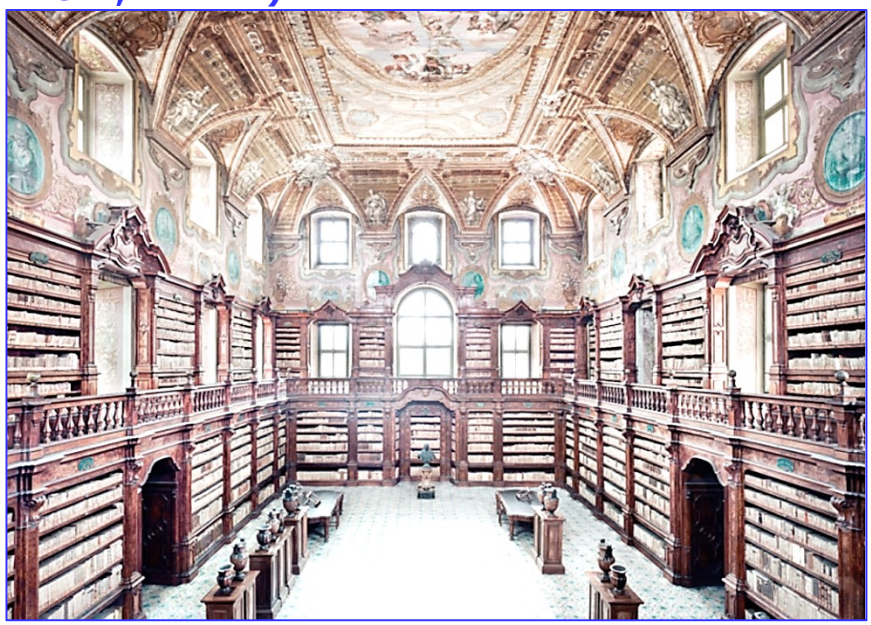

Chiar și mafia italiană apreciază o bibliotecă bună!

Cea mai veche bibliotecă din Napoli, deschisă în 1566, a fost asociată, timp de secole, cu mănăstirea Girolamini și adăpostea mii de volume valoroase.

Clădirea care găzduiește biblioteca Girolamini a fost construită în anul 1586 și face parte din marele complex monahal al Ordinului Oratorian. Biblioteca deține aproximativ 180.000 de articole salvate din cărți antice, manuscrise, scripturi, precum și partituri muzicale din secolele XVI-XIX.

Acestea sunt aranjate minuțios pe rafturi din lemn sculptat, ocupând în întregime două niveluri. Tavanul boltit cu

fresce în stil baroc de deasupra lor este un detaliu pe care, cu siguranță, nu trebuie să îl ratezi.

A devenit personaj de poveste reală din categoria mistery în decembrie 2013, când au apărut acuzații că mai multe volume au fost furate constant din bibliotecă. O anchetă a poliției a scos la iveală că directorul bibliotecii de la acea vreme era responsabil pentru dispariția cărților. Autoritățile au descoperit faptul că acesta organizase un grup infracțional și, împreună cu alți complici, au vândut mașini întregi de cărți. 80% dintre volumele pierdute au fost, în cele din urmă, recuperate

IV.- CELE MAI FRUMOASE PARCURI DIN LUME

1.- PARCUL NAȚIONAL YELLOWSTONE

Parcul Național Yellowsto-ne a fost întemeiat la data de 1 martie 1872, fiind primul parc național din lume.

El se află pe teritoriul a trei state federale nord americane: 96 % din suprafața parcului se află pe teritoriul statului Wyo-ming, 3 % pe teritoriul statu-lui Montana și numai 1 % pe teritoriul statului Idaho.

Indigenii americani au trăit în regiunea Yellowstone de peste 11.000 de ani. Regiunea a fost ocolită în timpul Expediției lui Lewis și Clark din secolul al XIX-lea.

În afară de vizitele muntenilor din prima jumătate a secolului XIX, expedițiile organizate nu au început până la sfârșitul anilor 1860.

Armatei Statelor Unite i s-a comandat suprave-gherea parcului imediat după înființarea acestuia. În 1917 administrarea parcului a fost mutată către *National Park Service*, care a fost creată anul precedent. Sute de structuri au fost construite și sunt protejate acum pentru importanța lor arhitecturală și istorică, iar cercetătorii au examinat mai mult de 1.000 de situri arheolo- gice. Parcul Național Yellowsto-ne se

întinde pe o suprafață de 8.987 km², cuprinzând: lacuri, canioane, râuri și lanțuri muntoase

Lacul Yellowstone este unul dintre cele mai mari lacuri de mare altitudine din America de Nord și este centrat deasupra lui *Yellowstone Caldera*, cel mai mare super-vulcan de pe continent. Vulcanul Caldera este considerat un vulcan activ. Acesta a erupt cu o forță extraordinară de mai multe ori în ultimele două milioane de ani. Lava și rocile de la erupțiile vulcanice acoperă cea mai mare suprafață a parcului Yellowstone. Parcul este elementul central al ecosistemului Yellowstone, cel mai mare ecosistem rămas aproape intact în zona temperată de nord a Pământului.

Descriere

Yellowstone este cel mai vechi și întins parc american.Este situat pe un adevarat bazin de lava acoperit de straturi de roci solide prin care țâșnesc numeroase gheizere(apă și vapori fierbinți)și izvoare calde.Unul dintre aceste izvoare ,a cărui apă atinge 90 °C,are culori incredibile. *Yellowstone National Park* este cel mai mare parc național din Statele Unite și unul dintre cele mai mari din lume, având suprafața de 8.987 km², ceea ce corespunde aproximativ cu suprafața insulei Corsica. Pe direcția nord-sud parcul are o lungime de 102 km, iar pe direcția est-vest 87 km.

Parcul cuprinde și o parte din munții Rocky Mountain, motiv pentru care are o altitudine medie de 2.440 m, punctul cel mai înalt fiind Eagle Peak cu altitudinea de 3462 m deasupra n.m., iar punctul cel de cea mai joasă altitudine fiind în nord cu altitudinea de 1620 m deasupra n.m.. Numele parcului provine de la numele fluviului omonim, Yellowstone, care este cea mai importanta apa curgatoare din parc.

Printre caracteristicile faimoase ale parcului Yellowstone se pot enumera: prezența frecventă a izvoarelor termale și a gheizelor, precum și existența unor animale ca bizonul, urși grizzli, lupi. În anul 1978 a fost declarat patrimoniu mondial UNESCO.

2.- PARCUL NAȚIONAL KAKADU

Parcul Național Kakadu este situat în regiunea Aligator Rivers din Teritoriul de Nord, acoperind o suprafață de 19.804 km ^{2} (7.646 sq mi), extinzându-se pe aproape 200 de kilometri (124 mi) de la nord la sud și peste 100 de kilometri (62 mi) de la est. spre vest.

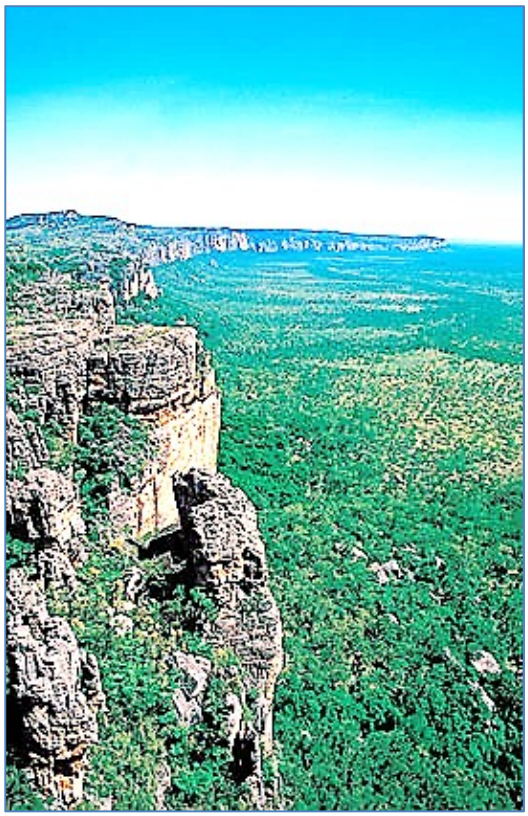

Are aproximativ dimensiunea Țării Galilor sau o treime din dimensiunea Tasmaniei și este al doilea cel mai mare parc național din Australia, după Parcul Național Munga-Thirri-Simpson Desert

Cea mai mare parte a regiunii este deținută de proprietarii tradiționali aborigeni , care au ocupat terenul de aproximativ 60.000 de ani și, astăzi, gestionează parcul împreună cu Parks Australia.

Este foarte diversă din punct de vedere ecologic și biologic , găzduind o gamă largă de habitate, floră și faună . Include, de asemenea, o bogată moștenire de artă rupestre aborigenă , inclusiv situri extrem de semnificative, cum ar fi Ubirr . Kakadu este pe deplin protejat de Legea EPBC

Site-ul Minei de uraniu Ranger , una dintre cele mai productive mine de uraniu din lume până când și-a încetat activitatea în ianuarie 2021, este înconjurat de parc

Bivolii de apă din Asia , care sunt acum o populație sălbatică stabilită și dăunători de mediu invazivi, au fost eliberați în zonă la sfârșitul secolului al XIX-lea. Porcii sălbatici, pisicile, vulpile roșii și iepurii sunt alte exemple de specii invazive , toate care concurează și fac ravagii asupra ecosistemelor sensibile și unice ale Teritoriului de Nord și ale întregii Australii. Aceste specii au fost aduse în mod intenționat pe continent de primii coloniști, păstori și misionari . Prezența europeană, deși mai puțin decât în regiunile mai populate (pe coastele de est și de vest), s-a simțit încă. În Kakadu, misionarii au stabilit o misiune la Oenpelli (actuala Gunbalanya) în 1925. Câțiva păstori, vânători de crocodili și tăietori de lemne și-au câștigat existența în zonă în diferite momente până la începutul secolului al XX-lea. Zona a primit progresiv statutul de protejat începând cu anii 1970.

Vânători de bivoli

Bivoli de apă în zonele umede

Crocodil de apă sărată în Kakadu

Bivolii de apă au avut o influență mare și asupra regiunii Kakadu. Până în anii 1880, numărul de bivoli eliberați din așezările timpurii a crescut într-o asemenea măsură încât piața comercială a pieilor și coarnelor era viabilă din punct de vedere economic. Industria a început pe râul Adelaide. Cea mai mare parte a vânătorii de bivoli și vinderea pielii s-a făcut în sezonul uscat, între iunie și septembrie, când bivolii s-au adunat în jurul billabong-urilor rămase. În timpul sezonului umed, vânătoarea a încetat deoarece pământul era prea noroiat pentru a urmări bivolii și pieile recoltate putrezeau. Industria vânătorii de bivoli a devenit un angajator important al aborigenilor în lunile sezonului uscat.

Misionarii

Misionarii au avut, de asemenea, o mare influență asupra poporului aborigen din regiunea Aligator Rivers, mulți dintre aceștia au trăit și au fost educați la misiuni în tinerețe. Două misiuni au fost înființate în regiune la începutul secolului. Kapalga Native Industrial Mission a fost înființată lângă râul South Aligator în 1899, dar a durat doar patru ani. Misiunea Oenpelli a început în 1925, când Societatea Misionară a Bisericii Angliei a acceptat o ofertă din partea Administrației Teritoriului de Nord de a prelua zona, care fusese exploatată ca o fermă de lapte. Misiunea Oenpelli a funcționat timp de 50 de ani. [*necesită citare*]

Extindere și caracteristici

Parcul Național Kakadu acoperă o suprafață de 19.804 km ^{2} (7.646 sq mi), extinzându-se pe aproape 200 de kilometri (124 mi) de la nord la sud și peste 100 de kilometri (62 mi) de la est la vest.

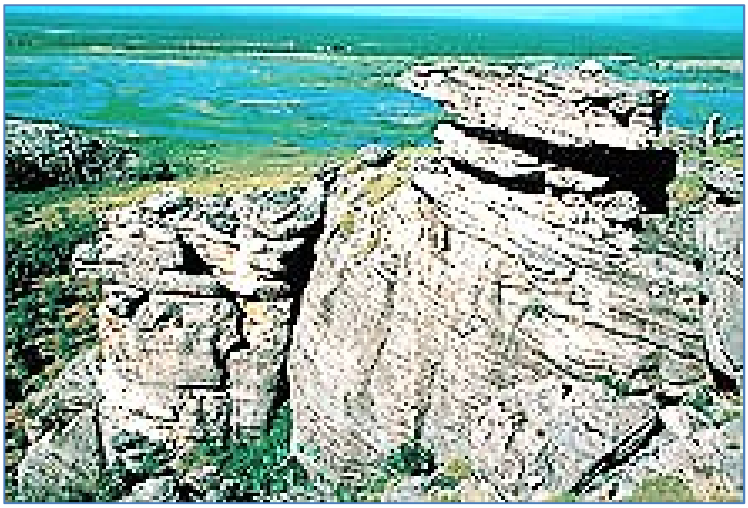

Zonele umede Kakadu

Cea mai mare cascadă din parc,
Jim Jim Falls

Parcul Național Kakadu acoperă o suprafață de 19.804 km ^{2} (7.646 sq mi), extinzându-se pe aproape 200 de kilometri (124 mi) de la nord la sud și peste 100 de kilometri (62 mi) de la est la vest. Are dimensiunea Țării Galilor, aproximativ o treime din dimensiunea Tasmania și aproape jumătate din dimensiunea Elveției, ceea ce îl face al doilea ca mărime parc național din Australia, după Parcul Național Munga-Thirri-Simpson Desert â, care a fost proclamat în noiembrie 2021.

Proprietatea aborigenă a pământului

Aproximativ jumătate din terenul din Kakadu este pământ aborigen în temeiul *Legii Aboriginal Land Rights Act 1976* . Cea mai mare parte a terenurilor rămase a fost revendicată de către aborigeni timp de câteva decenii până în martie 2022, în baza a patru revendicări diferite. Pe 24 martie 2022, a avut loc astăzi o ceremonie pentru a marca predarea oficială de către ministrul pentru afaceri indigene Ken Wyatt a aproape jumătate din parc proprietarilor tradiționali aborigeni.

Aceștia sunt oamenii Limingan/ Minitja , Murumburr , Karndidjbal, Yulh-manj, Wurngomgu, Bolmo, Wurrkbarbar, Madjba, Uwinymil , Bunidj , Djindibi,

Djindibi , Mirrar Kundjeyhbarbar și Dad. Zonele parcului care sunt deținute de aborigeni sunt închiriate de către proprietarii-tradiționali directorului parcurilor naționale pentru a fi gestionate ca parc național.

3.- PARCUL NAȚIONAL SAGARMATHA

Poziția	Solukhumbu District Nepal
Coordonate	27°53’28”N 86°41’35”E
Suprafață	1.148 km²
Înființare	1976

Parcul Național Sagar-matha estesituat în Nepal. El a luat ființă în anul 1976, fiind declarat de UNESCO în anul 1979 Loc din Patrimoniul Mondial UNESCO. Parcul se întinde pe o suprafață de11 1.148 km², cea mai mare parte a lui se află în regiunea himalaiană Khumbu, în apropiere de granița cu Regiunea autonomă Tibet. Parcul a fost denumit după numele nepalez al lui Mount Everest (**Sagar**) și înseamnă „Fruntea cerului”.

Regiunea parcului este presărată cu văi abrupte și piscuri semețe ca Everest, Lhotse și Cho Oyu, acoperite tot timpul anului cu ghețari.

Parcul are o floră și o faună aparte, locuitorii regiunii sunt șerpașii, ei fiind de religie budistă. La est parcul se învecinează cu Parcul Național Makalu-Barun care ocupă o suprafață de 2.330 km². Clima regiunii parcului este o climă tipică regiunilor situate la est de Himalaya, unde ploile aduse de musoni durează din iunie până în septembrie. Timpul devine mai cald în lunile de vară, în rest domină înghețul Numai 69 % din regiune este folosit ca teren agricol.

Peste altitudinea de 6.000 m deasupra n.m. ocupă 28 % pășunile alpine și terenurile unde se cultivă cartoful și numai 3 % din suprafață este ocupată de păduri. În parc trăiesc animale ca leopardul de zăpadă, lupul, ursul și rozătoare alpine. Pe lacurile mici alpine se pot întâlni păsări călătoare acvatice. Din punct de vedere economic regiunea este dependentă de turism, care este venitul principal al locuitorilor.

4.- PARC NAŢIONAL - LACURILE PLITVICE

În inima Croației se află Parcul Național Lacurile Plitvice -Țara lacurilor căzătoare, care timp de secole fascinează lumea. În anul 1949 s-a decis să acest colț al universului trebuie să fie conservat pentru generațiile viitoare, astfel Lacurile Plitvice a devenit primul parc național din Croația. Din anul 1979, Parcul Național Lacurile Plitvice se află și pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Se întinde pe o suprafață de 29 685 de hectare, și pe lângă 16 lacuri, separate de bariere de travertin, se mândrește și cu păduri maiestuoase, cascade, peșteri și izvoare.

Frumusețea sa atemporală este motivul pentru care Parcul Național Lacurile Plitvice este un punct indispensabil pe harta tuturor celor care vizitează Croația.

Lacurile Plitvice narează basmul despre natură

Parcul Național Lacurile Plitvice narează basmul despre natură în patru capitole - prin cele patru anotimpuri. Primăvara și vara țes covoare florale pe pajiști, râurile se umflă de la zăpada topită, iar cascadele creează perdele de apă romantice, sub care plimbătorii, copleșiți de frumusețe, se retrag ca și sub un curcubeu. Toamna aduce culori calde care se oglindesc pe suprafețele apei din Parcul Național Lacurile Plitvice. Atmosfera de iarnă este decorată de către copacii acoperiți de fulgi de zăpadă precum și cascadele și lacurile înghețate, care amintesc de un basm înghețat în care timpul s-a oprit.

Căile de lemn care se șerpuiesc în jurul și peste lacuri care schimbă culoarea, de la verde smarald, peste albastru închis, până la argintii, în funcție de numărul "locuitorilor" lacului precum și jocului dintre razele de soare și suprafețele de apă. Pe aceleași drumuri veți trece peste sau pe sub 92 de cascade, dintre care cea mai frumoasă este Veliki slap (Cascada mare), cu o înălțime de 78 de metri. "Echilibrul" este stabilit în împărăția de apă prin oaza verde, cea mai

frumoasă pădure virgină din munții Dinarici - Čorkova uvală[3].

În acest peisaj magic, puteți savura și în plimbarea cu trenulețul sau cu barca, vizitând locații în care au fost filmate scene din filmele despre căpetenia indiană, Winnetou.

Împrejurimile Parcului Național Lacurile Plitvice vă duce înapoi la surse

În satele Rastovača, Poljanak, Jezerce și Plitvica, care mărginesc Parcul Național Lacurile Plitvice, vă puteți bucura de peisaje uimitoare, mâncare de casă și arhitectură tradițională. Fiecare dintre ele vă vor întoarce în vremuri trecute și demult apuse.

În așezarea Korana este situată o fabrică de cherestea de la începutul secolului al 20-lea, în care pentru tăierea bușteni lor se folosește în continuare forța apei. Smoljanac se află în apropiere de orașul antic Drežnik, o cetate importantă de apărare care a fost cândva condus de celebri nobili croați. La doar o oră cu mașina de la Parcul Național Lacurile Plitice, în satul Smiljan, orașul natal al lui Nikola Tesla, se află Centrul memorial dedicat acestui mare savant de renume mondial.

Ca o concluzie pot să vă spun că odată intrați în Parcul Plitvice, veți fi vrăjiți de căderile spectaculoase și în forme diferite ale cascadelor, de culoarea lacurilor întinse pe suprafețe mari, de peștii care sar din apă după insecte, de traseele care trec pe deasupra lacurilor pe niște poduri din lemn, adică de toată feeria care vă înconjoară.

5.- PARCUL NAȚIONAL GALAPAGOS

Istoria parcului

Guvernul Ecuadorului a desemnat 97% din suprafața terestră a Insulelor Galapagos drept primul parc național al țării. Restul de 3% este distribuit între zonele locuite Santa Cruz , San Cristó-bal , Baltra , Floreana și Isabela

În 1971, Serviciul Parcului Național Galápagos a avut primul său Superintendent, 2 ofițeri și 6 gardieni de parc pe insula Santa Cruz .

[3] Formă carstică de suprafață, de formă alungită, puțin adîncă, provenită din unirea mai multor doline.

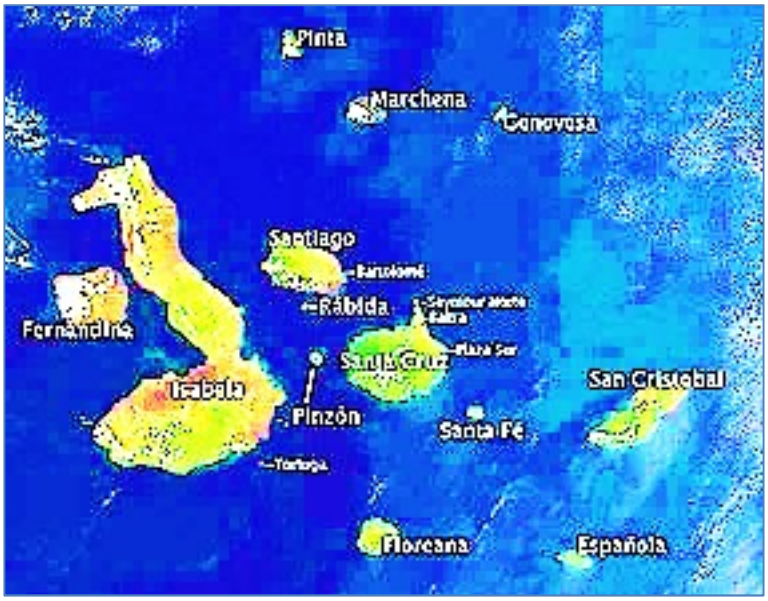

Fotografie prin satelit a insulelor Galapagos,
suprapusă cu numele spaniole ale insulelor principale vizibile.

În 1974, Serviciul Parcului Național Galápagos a avut primul său plan de management și o echipă de funcționari în conformitate cu structura organică emisă în 1973, cu un Superintendent, 2 ofițeri de conservare, 40 de gardieni de parc pentru a respecta obiectivele de management. Pe Santa Cruz se află Stația de Cercetare Charles Darwin.

Insulele Santa Cruz (stânga)
și Baltra (dreapta)

În 1979, UNESCO a declarat Patrimoniul Natural al Umanității Insulele Galápagos , făcând Serviciul Parcului prin Superintendentul Parcului respon-sabil pentru conservarea perma-nentă a parcului și paza insu-lelor:Santa Cruz (stânga) și Baltra (dreapta). Fotografia din stânga este **Canalul Itabaca** și este situată între două insule din Galapagos, Ecuador .

Privind fotografia aeriană, insula Baltra , cunoscută și sub numele de insula South Seymour, este în dreapta, iar insula Santa Cruz este în stânga. Canalul Itabaca este folosit de taxiurile pe apă care duc oamenii de la Baltra la Santa Cruz. Rezervația Marina Galápagos a fost creată în 1986. În plus, în același an, Parcul Național Galápagos a fost inclus pe lista

Rezervației Biosferei datorită valorii sale științifice și educaționale unice, care ar trebui păstrată pentru perpetuitate.

O misiune UNESCO a sosit în Galapagos pe 29 aprilie pentru a studia progresele înregistrate începând cu 2007. Un favorit al vizitatorilor din Galapagos este Golful **Tortuga** , situat pe insula Santa Cruz , la aproximativ 20 de minute de mers pe jos de docul principal al taxiurilor pe apă din Puerto Ayora. . Traseul este de 1,55 mile (2.490 m) și este deschis de la șase dimineața la șase seara. Vizitatorii trebuie să intre și să iasă la începutul traseului cu biroul Galapagos Park Service. Iguane marine, crabi din Galapagos și păsări sunt văzute de-a lungul stâncilor de lavă din Golful Tortuga. Există un golf separat unde puteți înota, unde este obișnuit să vedeți rechinii de recif cu vârf alb care înoată în grupuri, pești mici, păsări și, uneori, țestoasa gigantică Galapagos .

6.- PARCUL NAȚIONAL TIKAL

În inima junglei, înconjurat de vegetație luxuriantă, se află unul dintre principalele locuri ale civilizației mayașe, locuit din secolul al VI-lea î.Hr. până în secolul al X-lea d.Hr. Centrul ceremonial conține temple și palate superbe, precum și piețe publice accesate prin intermediul rampelor. . Rămășițele de locuințe sunt împrăștiate în mediul rural din jur.

Scurtă sinteză

Parcul Național Tikal este situat în provincia Petén din nordul Guatemala, într-o regiune mare de pădure, adesea denumită Pădurea Maya, care se extinde în Mexic și Belize vecine. Înglobat în Rezervația Biosferei Maya, mult mai mare, depășind două milioane de hectare și învecinat cu zone de conservare suplimentare, Parcul Național Tikal este una dintre puținele proprietăți din Patrimoniul Mondial înscrise atât în funcție de criterii naturale, cât și culturale pentru biodiversitatea sa extraordinară și importanța arheologică. Cuprinde 57.600 de hectare de zone umede, savane, păduri tropicale de foioase și palmieri, cu mii de vestigii arhitecturale și artistice ale civilizației mayașe din perioada preclasică (600 î.Hr.) până la declinul și eventuala prăbușire a centrului urban în jurul anului 900 d.Hr. Diversele ecosisteme și habitate adăpostesc un spectru larg de faună și floră neotropică. Cinci pisici, inclusiv Jaguar și Puma, mai multe specii de maimuțe și furnici și peste 300 de specii de păsări se numără printre animalele sălbatice notabile. Pădurile

cuprind peste 200 de specii de arbori și peste 2000 de plante superioare au fost înregistrate în diversele habitate.

Tikal, un important centru politic, economic și militar precolumbian, este unul dintre cele mai importante complexe arheologice lăsate de civilizația Maya. O zonă urbană interioară de aproximativ 400 de hectare conține principalele arhitecturi și monumente monumentale care includ palate, temple, platforme ceremoniale, reședințe mici și mijlocii, terenuri de joc cu minge, terase, drumuri, piețe mari și mici. Multe dintre monumentele existente păstrează suprafețe decorate, inclusiv sculpturi în piatră și picturi murale cu inscripții hieroglifice, care ilustrează istoria dinastică a orașului și relațiile sale cu centrele urbane atât de îndepărtate ca Teotihuacan și Calakmul în Mexic, Copan în Honduras sau Caracol în Belize.

O zonă mai largă de importanță arheologică cheie, în jur de 1.200 de hectare, acoperă zone rezidențiale și rezervoare istorice de apă, cunoscute astăzi sub numele de „aguadas”.

Zona periferică extinsă are peste 25 de situri secundare asociate, care servesc istoric pentru scopuri de protecție și ca puncte de control pentru rutele comerciale. Zonele periferice au jucat și ele un rol major pentru producția agricolă pentru centrul dens populat.

Cercetările au scos la iveală numeroase construcții, monumente sculptate și alte dovezi care demonstrează realizările tehnice, intelectuale și artistice extrem de sofisticate care s-au dezvoltat de la sosirea primilor coloniști (800 î.Hr.) până la ultimele etape ale ocupației istorice în jurul anului 900. Tikal a îmbunătățit înțelegerea noastră nu numai privind extraordinare civilizații trecute, ci și evoluția culturală în sens mai larg.

Diversitatea și calitatea ansamblurilor arhitectonice și sculpturale care servesc funcții ceremoniale, administrative și rezidențiale sunt exemplificate într-o serie de locuri excepționale, cum ar fi Marea Piață, Complexul Lumii Pierdute, Complexele Piramide Gemene, precum și în terenurile de minge și structurile de irigare. .

Integritate

Cele 57.600 de hectare protejate ca parc național oferă o umbrelă pentru conservarea magnificelor vestigii arheologice ale unui centru major al civilizației Maya.

Chiar dacă limitele Parcului Național, identice cu proprietatea în extinderea sa, au fost definite în primul rând pe baza locației principalelor caracteristici arheologice, acestea acoperă o gamă notabilă de habitat extrem de valoros pentru nenumărate specii de floră și faună. Încă din zilele nominalizării proprietății, au existat intenții de a lua în considerare suprafețe forestiere adiacente suplimentare care să fie acoperite printr-o posibilă extindere a proprietății, ceea ce ar consolida fără îndoială integritatea proprietății din perspectiva conservării naturii. Această extindere ar fi, de asemenea, crucială pentru a asigura protecția rămășițelor arheologice care se află în prezent în afara granițelor proprietății și care sunt atribute esențiale pentru înțelegerea evoluției pe termen lung a Tikalului în ansamblu. În plus, chiar dacă limitele proprietăților includ toate atributele culturale necesare pentru a-și exprima valoarea universală remarcabilă, mai mulți factori au contribuit la erodarea integrității materiale a proprietății. Printre acestea, practicile meteorologice și de jafuri ilegale sunt probleme critice care trebuie abordate cuprinzător. Există provocări tehnice și

materiale semnificative în conservarea cantităților mari de rămășițe într-un climat umed, tropical, așa că sunt necesare măsuri susținute și holistice[4] pentru a asigura conservarea pe termen lung a unei mari părți a patrimoniului cultural prezent pe proprietate.

Autenticitate

Condițiile de autenticitate din Parcul Național Tikal au fost în mare parte menținute în proprietate în ceea ce privește locația și decorul, deoarece împrejurimile sitului au fost păstrate. În ceea ce privește forma și designul, integrarea istorică a arhitecturii cu cadrul geografic este încă evidentă, iar structura urbană este încă clar perceptibilă. Există elemente arheologice semnificative care rămân neatinse până astăzi, care oferă dovezi ale materialelor și tehnicilor de construcție autentice. Cu toate acestea, în trecut au existat un număr mare de proiecte de conservare și restaurare la principalele ansambluri arhitecturale care au erodat într-o oarecare măsură autenticitatea vestigiilor având în vedere amploarea intervențiilor de restaurare și materialele utilizate pentru intervenții. Practicile de conservare în curs s-au concentrat în mare măsură pe abordarea efectelor factorilor naturali, cum ar fi intemperii și creșterea vegetației, precum și pe cele umane, inclusiv jefuirea. Un accent mai puternic a fost pus pe realizarea intervențiilor care mențin calitățile materialelor și tehnicilor originale. Aceste practici vor trebui susținute pentru a asigura integritatea materială a rămășițelor, dar evitând proiectele mari de restaurare, astfel încât să existe un impact minim asupra condițiilor de autenticitate. Pentru a continua cu practicile tradiționale de construcție, utilizarea materialelor disponibile local, a sistemelor de cunoștințe tradiționale și a măiestriei calificate va fi, de asemenea, importantă. Un alt factor care poate împiedica autenticitatea proprietății este legat de presiunile derivate din utilizarea turistică, care va presupune elaborarea și aplicarea unor măsuri puternice de protecție și reglementare în ceea ce privește dezvoltarea dotărilor și infrastructurii pentru menținerea autenticității cadrului.

---

[4] Holism - Concepție susținând ireductibilitatea întregului la suma părților, în sensul că anumite caracteristici ale acestuia nu pot fi explicate în termenii proprietăților și relațiilor componentelor

Cerințe de protecție și management

Tikal a fost declarat monument național în 1931 și parc național în 1955, una dintre primele zone protejate din Guatemala. Doi ani mai târziu, limitele și reglementările au fost rafinate. Mai recent, în 1990, vasta Rezervație a Biosferei Pădurii Maya a fost recunoscută de UNESCO, proprietatea fiind una dintre mai multe zone de bază. Aceasta oferă o oportunitate de a aborda gestionarea și conservarea părții guatemalene a Pădurii Maya și a patrimoniului său cultural extraordinar la nivel de peisaj, cu condiția ca bunele intenții să fie urmate de sprijin politic adecvat, finanțare, personal și management eficient. În măsura în care este posibil, cooperarea cu țările vecine Belize și Mexic este, de asemenea, foarte de dorit; ambele au stabilit zone importante de conservare în părțile lor respective ale regiunii forestiere. Managementul și conservarea sunt ghidate strategic de un Master Plan. O provocare este coordonarea sectoarelor implicate și integrarea nevoilor de patrimoniu cultural și natural într-un singur document, abordare și proces. Un administrator și o echipă tehnică sunt responsabile de managementul care se concentrează pe arheologie, conservarea naturii, educația pentru mediu, relațiile cu comunitatea și utilizarea publică. Gardienii înarmați se ocupă de aplicarea legii, împreună cu un poliție specializat în turism.

Au avut loc jefuiri de resturi arheologice în proprietate, ceea ce indică necesitatea unui control mai puternic și a aplicării măsurilor legislative și de reglementare. Această nevoie pare să fie și mai puternică când vine vorba de valori naturale, deoarece este vorba despre o zonă mult mai mare și mai îndepărtată. Creșterea puternică a populației din această parte a Guatemala în ultimele decenii într-un cadru rural dependent de resurse creează inevitabil provocări. Satele și terenurile agricole se apropie de proprietate, în special în apropierea graniței de sud. Resursele forestiere bogate și diverse au fost întotdeauna puternic utilizate de comunitățile locale. Strângerea, vânătoarea și pescuitul sunt activități comune, la fel ca creșterea animalelor și arderea asociată a zonelor de pășunat. Este nevoie de negocieri continue între administratorii de amplasament, alte instituții guvernamentale și comunități locale pentru a găsi forme reciproc acceptabile de management al resurselor naturale. Turismul, modest la momentul înscrierii, a atins un

nivel de turism de masă în timpul vârfurilor sezoniere cu un număr anual de vizitatori de sute de mii. Turismul este o problemă majoră de management care riscă daune grave celor mai vizitate situri. Impacturile concrete includ probleme cu deșeurile solide și apele uzate, precum și impactul asupra rămășițelor arheologice din cauza eroziunii fizice și a vandalismului, care necesită evaluări atente și răspunsuri ale managementului. În același timp, turismul este un factor semnificativ în economia locală cu un potențial major de a contribui la finanțarea educației și conservării, completând bugetele guvernamentale și sprijinul extern din partea instituțiilor de cercetare și conservare.

7.- PARCUL NAȚIONAL KRUGER

Amplasare Proviciile Limpopo și Mpumalanga, Africa de Sud
Suprafață 19.485 km²

Parcul Național Kruger este un parc național în Africa de Sud care se numără printre cele mai mari rezervații naturale de pe glob. Parcul are o suprafață de 18.989 km² în provinciile Limpopo și Mpumalanga din nord-estul Africii de Sud, și se extinde la 360 km de la nord la sud și 65 km de la est la vest. Sediul administrativ se află în Skukuza. Zonele parcului au fost protejate pentru prima dată de guvernul Republicii Sud-africane în 1898 și a devenit primul parc național din Africa de Sud în 1926.

Spre vest și sud de Parcul Național Kruger se află cele două provincii sud-africane Limpopo,respectiv Mpumalanga.
La nord se află Zimbabwe, iar la est Mozambic.
Acum face parte din Parcul Transfrontalier Mare Limpopo, un parc de pace care leagă Parcul Național Kruger cu Parcul Național Gonarezhou din Zimbabwe și Parcul Național Limpopo din Mozambic.

Parcul face parte din Biosfera "Kruger to Canyons", o zonă desemnată de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) drept rezervație internațională a omului și biosferei. Parcul are nouă porți principale care permit intrarea în diferite tabere.

Istorie

Înainte de rezervație

Elefant fotografiat într-o rezervație particulară a Parcului Kruger.

Peste 300 de situri arheologice din parcul Kruger atestă prezența oamenilor înainte de epoca modernă. Cu toate acestea, cele mai multe situri au avut perioade de ocupație relativ scurte, deoarece prezența prădătorilor și a muștii tsetse au limitat creșterea vitelor.

Pe dealul Masorini, pe lângă traseul H9, exista o metalurgie de fier până în epoca Mfecane. Thulamela, un sit arheologic reconstruit pe un vârf de deal la sud de râul Levuvhu, a fost ocupată din secolele XIII - XVI și a avut legături cu comercianții din coasta estică africană.

Înainte de cel de-al Doilea Război al Burilor, zona prezentă a parcului era o secțiune îndepărtată a ultimei frontiere sălbatice a estului Republicii Sud-Africane. Paul Kruger, președintele Republicii Sud-Africane la acea vreme, a proclamat zona, care a fost locuită de poporul Tsonga, un sanctuar pentru protecția animalelor sălbatice.

James Stevenson Hamilton a remarcat numeroase așezări de-a lungul râului Sabi și, de asemenea, mai la nord, dincolo de râul Letaba, deși nordul a fost puțin populat în comparație cu sudul. Mulți dintre localnicii indigeni au fost angajați de companii feroviare pentru construcția conexiunilor feroviare, în special cea dintre Pretoria (acum în Africa de Sud) și Lorenço Marques (acum Maputo, Mozambic) în cursul sfârșitului secolului XIX. Abel Chapman, unul dintre vânătorii care a remarcat că zona a fost supra-vânată până la sfârșitul secolului al XIX-lea, a atras atenția asupra acestui fapt.

Rezervația Sabi (1898–1926)

În 1895, Jakob Louis van Wyk și R. K. Loveday au introdus în parlamentul Republicii Sud-Africane o moțiune pentru crearea unei rezervații. Zona propusă s-a extins de la râul Crocodil până la râul Sabi din nord. Acea moțiune a fost aprobată în septembrie 1895 printr-o majoritate de un singur vot. Acesta a avut ca rezultat întemeierea de către Paul Kruger, la 26 martie 1898, a unui „parc guvernamental pentru animale

sălbatice". Acest parc a fost ulterior cunoscut sub numele de Rezervația Sabi.

Rezervația a fost inițial creată pentru a controla vânătoarea și pentru a proteja numărul diminuat de animale sălbatice.

James Stevenson-Hamilton a devenit primul director al rezervației în 1902. Rezervația era situată în treimea sudică a parcului modern. Rezervația Singwitsi, numită după râul Shingwedzi și acum în partea de nord a Parcului Național Kruger, a fost întemeiat în 1903. În deceniile următoare, toate triburile native au fost alungate din rezervație, iar în anii '60 ultimele triburi au plecat din Makuleke în triunghiul Pafuri. În 1926, Rezervația Sabie, Rezervația Shingwedzi și fermele adiacente au fost unite pentru a crea Parcul Național Kruger.

În 1923, primele grupuri mari de turiști începeau să viziteze Rezervația Sabie, dar numai ca parte a circuitul popular turistic „Runda în nouă” ale companiei South African Railways, compania feroviară din Africa de Sud. Trenurile turistice foloseau linia de cale ferată Selati între Komatipoort pe granița Mozambicului și Tzaneen în provincia Limpopo. Circuitul turistic includea o oprire peste noapte la Podul Sabie (acum Skukuza) și o scurtă plimbare în rezervație, escortată de rangerii înarmați. Peste scurt timp această oprire devenise atracția principală a circuitul turistic feroviar și acorda o susținere semnificativă pentru campania de transformare a Rezervației Sabie într-un parc național.

Parcul Național Kruger (1926–prezent)

După întemeierea Parcului Național Kruger în 1926, primele trei mașini turistice au vizitat parcul în 1927, crescând la 180 de mașini în 1928 și 850 de mașini în 1929. James Stevenson-Hamilton s-a retras la 30 aprilie 1946, după 44 de ani în funcția de director al Rezervației Sabi și pe urmă a Parcului Național Kruger.

1946–1994

Stevenson-Hamilton a fost înlocuit ca director de către colonelul J. A. B. Sandenbergh al Forțelor Aeriene Sud-Africane. În 1959, lucrările au început la completarea gardurilor imprejurul parcului. Lucrările au început la limita sudică de-a lungul râului Crocodil, iar în 1960 granițele vestice și nordice au fost îngrădite, urmate de granița estică cu Mozambicul. Scopul gardului a fost de a reduce răspândirea bolilor, de a facilita patrularea la frontiere și de a limita circulația braconierilor.

Zona Makuleke din partea de nord a parcului a fost luată cu forță de la tribul Makuleke de către guvern în 1969 și aproximativ 1.500 dintre ei au fost relocați spre sud, astfel încât zonele lor tribale native să poată fi integrate în Parcul Național Kruger.

1994–prezent

În 1996, tribul Makuleke a depus o cerere pentru revendicarea terenului confiscat de 19.842 de hectare (198,42 km2), respectiv regiunea Pafuri sau Makuleke din partea cea mai nordică a parcului.

Un grup de lei pe un drum turistic.

Deși terenul a fost retro-cedat tribului Makuleke, ei au ales să nu se mute înapoi pe teren, ci să colaboreze cu sectorul privat pentru a investi în turism. Acest lucru a dus la construirea mai multor loji de safari din care câștigă redevențe La sfârșitul anilor 90, gardurile dintre Parcul Național Kruger Park și Rezervația Klaserie, Rezervația Olifants și Rezervația Balule au fost înlăturate și rezervațiile respective încorporate în Parcul Național Kruger, cu 400.000 de hectare adăugate. În 2002, Parcul Național Kruger, Parcul Național Gonarezhou din Zimbabwe și Parcul Național Limpopo din Mozambic s-au unit să creeze un parc de pace, Parcul Transfrontalier Mare Limpopo

În 2009, SANParks, autoritatea care administrează parcurile naționale sud-africane, a avut în vedere un hotel de patru stele la nord-est de Malelane, pe malul râului Crocodil, ca parte a unei strategii de dezvoltare pentru a face parcul mai puțin dependent de subvențiile de la stat.[15] În cele din urmă, Radisson Blu a primit mandatul în 2018 să opereze o stațiune de safari de 104 camere începând cu 2019, care asigură o amprentă ecologică mai mică decât cea din taberele existente. Skukuza Safari Lodge, o lojă de trei stele cu 128 de camere, finalizată în 2018, a fost construită pentru a sprijini centrul adiacent de conferințe Nombolo Mdhluli, deschis în 2011, care atrage oaspeții care sosesc cu zboruri charter sau în autobuzele turistice. Fostul șef al parcului Salomon Joubert a avertizat că

aceste dezvoltări amenință caracterul, etosul și obiectivele originale ale parcului, dar ministrul mediului Edna Molewa, a considerat că dezvoltarea a 0,3% din parc este acceptabilă. Parcul a fost închis temporar din cauza pandemiei COVID-19 din 25 martie 2020. A fost redeschis parțial la 8 iunie 2020 doar pentru vizite de tip "self-drive".

Geografie

Terenul rezervației a fost împărțit în trei regiuni naturale pentru a facilita orientarea vizitatorilor și pentru a face posibilă delimitarea zonelor locuite de cele peste 148 de specii de mamifere, 500 de specii de păsări, 120.098 de specii de reptile și 60.000 de feluri de insecte.

Partea sudică, o savană presărată cu coline și acoperită de arbori, se întinde de la râul *Crocodile* până la râul *Sabie* și cuprinde *Skukuza*, centrul administrativ al parcului. La nord de râul *Sabie* începe partea centrală a parcului, care se continuă până la râul *Olifants*. Pe această suprafață întinsă, pe care ploaia cade mult mai rar decât în sud, predomină savanele deschise, acoperite de ierburi. La nord, acestea sunt înlocuite de niște savane numite *mopane*, pe care cresc tufișuri rare și rahitice.

Faună

Parcul Național Kruger este celebru pentru numărul mare de animale de pradă, de animale copitate și de reptile, dintre care multe sunt amenințate cu dispariția. Lângă adâpătoarea Matjulu, din apropiere de tabăra luxoasă Berg-en-Del, pot fi observați rinoceri care își potolesc setea. În apropiere de Pretoriuskop, poate fi văzut un leopard sau un ghepard plecat la vânatoare de antilope.

Malurile râului Sabie au fost luate în stăpânire de hipopotami și de crocodili, dar poposesc aici și lei care obișnuiesc să pândească antilopele lângă locurile lor favorite de adăpat. Mergând în direcția barajului Lower Sabie pot fi întâlnite multe tipuri rare de păsâri. Jabiru african, berzele din specia Anastomus, marabu și ibișii sunt numai câțiva reprezentanți ai numeroaselor specii de păsări acvatice.

Parcul a încetat vânatul elefanților în 1994 și a încercat mai degrabă să-i mute în alte părți, dar până în 2004 populația a crescut la 11.670 de elefanți, până în 2006 la aproximativ 13.500, până în 2009 la 11.672, iar în 2012 la 16.900. Habitatele parcului pot întreține doar 8.000 de elefanți, deși acest lucru nu este clar. Elefanții schimbă creșterea și

densitatea plantelor în parc, iar unele specii, cum ar fi antilopa gnu, beneficiază în mod clar de o creștere a pajiștilor.

Parcul Kruger suportă haite de câini sălbatici africani care sunt pe cale de dispariție, despre care se crede că există doar aproximativ 400 în întreaga Africă de Sud.

8.- PARCUL NAŢIONAL YOSEMITE DIN SUA,

Situat în centrul statului California, *Yosemite Naţional Park* a fost înfiinţată în 1890 şi se întinde de-a lungul versantului vestic al munţilor Sierra Nevada pe o suprafaţă de 3.081 de km pătraţi, din care 95 la sută este pustie.

Parcul atrage aproximativ patru milioane de vizitatori anual.

Yosemite Naţional Park oferă o mare varietate de activităţi şi destinaţii turistice. Valea este un canion de peste 11 km lăţime, cu formaţiuni de rocă incredibile, inclusiv *Capitan,* cel mai înalt monolit de granit din lume şi una dintre primele destinaţii de *rock alpinism* din lume. *Yosemite Falls* este cea mai mare cascadă din America de Nord, cu vederi impresionante. Parcul este, de asemenea, cunoscut pentru copacii Sequoia gigant, care sunt estimaţi a fi vechi de peste 3.000 de ani Cascada din Parcul Yosemite din SUA.

În anul 1984, Yosemite, cu masivul său stâncos impunător, cu pâraile cu ape limpezi şi cascade, a fost inclus în Patrimoniul mondial UNESCO.

Parcul Naţional Yosemite din SUA (Pixabay.com)

V.- CELE MAI MARI ȘI FAIMOASE DELTE DIN LUME

Printre cele mai mari, dar și cele mai faimoase delte din lume, se numără Delta Nilului, a fluviului Mississippi sau Delta Gange-Brahmaputra, ultima fiind chiar cea mai mare din lume, dar și cea mai fertilă.

Așa cum am învățat cu toții la școală, delta este o formă de relief ce apare datorită sedimentelor depuse la gurile de vărsare ale râurilor în lacuri, mări sau oceane.

Apele fluviilor și râurilor poartă cu ele tot felul de minerale, iar la porțile de vărsare dau naștere unor terenuri extrem de fertile pentru agricultură și creează spații foarte bune pentru pescuit și chiar pentru stabilirea de așezări omenești. România este una dintre puținele țări din lume ce se laudă cu propria deltă, Delta Dunării, ce se formează la vărsarea fluviului Dunărea în Marea Neagră, în partea de est a țării.

Dar să vedem acum care sunt cele mai mari și mai faimoase delte din lume:

1.- DELTA NILULUI

Istoricul grec Herodot, definea gura de vărzare a râului Nil în Marea Mediterană ca fiind o deltă, pe baza formei sale triunghiulare sau deltoide – ce seamănă cu litera grecească „delta”. Astăzi termenul este folosit pentru toate râurile în întreaga lume. Civilizația a prosperat în delta Nilului, care a furnizat istoric terenuri fertile, începând cu 4000 î.Cr. Astăzi locuiesc în jur de 50 de milioane de oameni acolo, deși condițiile de trai nu mai sunt la fel de bune: a

crescut nivelul mării, lucru ce amenință așezările omenești prin diminuarea suprafeței deltei și creșterea salinității.

2.- DELTA MISSISSIPPI

Delta râului Mississippi servește drept cel mai bun exemplu atunci când este caracterizată o deltă ce are forma unui picior de pasăre. Cel mai mare fluviu nord-american se desparte în câteva canale înainte de vărsare, iar la gura deltei se depun sedimente minerale pe marginea malului continental. Profilul înfiorător al celei mai tinere secțiuni a deltei sugerează piciorul ghemuit al unei păsări, de unde și numele. Delta Mississippi a început să se formeze în urmă cu mai bine de 5000 de ani și continuă să evolueze ca formă după ce a avansat cu 15-50 de mile în coasta din Louisiana. În ultimele decenii subsidența terenurilor, creșterea nivelului mării, impacturile umane asupra fluxului și încărcăturii de sedimente și uraganele ocazionale au dus la rate semnificative de pierderi de teren în Delta din Mississippi, care include sute de mii de acri de terenuri umede, valoroase.

3.- DELTA FLUVIULUI GALBEN

Fluviul Galben (Huang He) din China transportă cea mai grea încărcătură de sedimente, făcând ca delta lui să fie una dintre cele mai bogată în minerale din lume. Delta Fluviului Galben și-a schimbat poziția de-a lungul coastei prin fenomene naturale ce durează de mii de ani, însă astăzi, agricultura, industria și ingineria umană activă modifică semnificativ cursul râului și delta acestuia. Aceste impacturi, precum și efectele

climatice au redus foarte mult cantitatea de apă și sedimente transportate de Huang He, care amenință zonele umede, acvacultura și traiul uman.

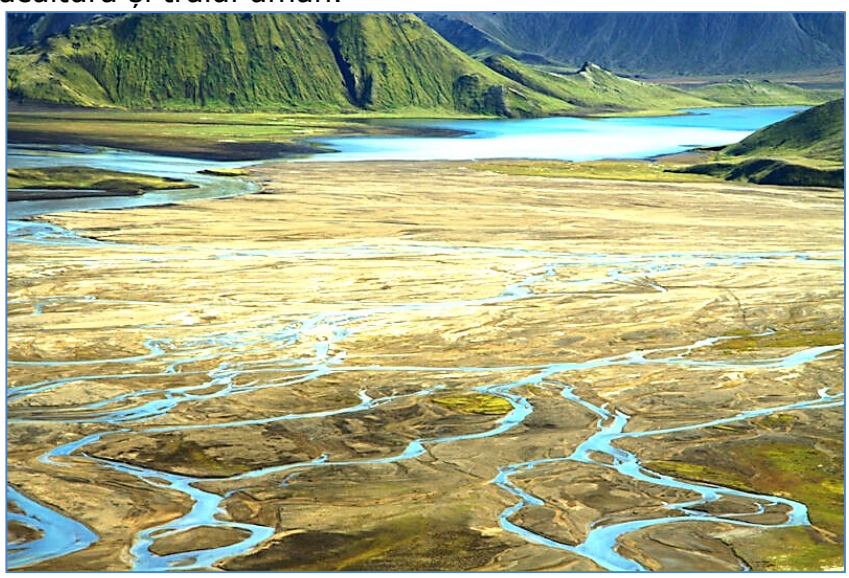

Este puțin contraintuitiv, dar crește și probabilitatea de inundații, deoarece debitul redus înseamnă mai mult sediment depus pe albia râului, ridicând nivelul apei.

4.- DELTA GANGE – BRAHMAPUTRA

Cu peste 10 mii de hectare suprafață, această deltă se formează la gurile de vărsare ale râurilor Gange și Brahmaputra în golful Bengal și este cunoscută ca fiind cea mai mare din lume, cea mai fertilă, dar și cea mai populată, cu peste 100 de milioane de locuitori.

În ciuda acestei densități a populației, Delta Ganges-Brahmaputra încă mai păstrează una dintre cele mai mari mlaștini de mangrove din lume, Sundarbanii: casa legendară a tigrului regal bengalez.

Vulnerabilă ciclonilor devastatori, delta se confruntă, de asemenea, cu multe provocări datorate schimbărilor climatice,inclusiv creșterea nivelului mării, diminuarea fluxurilor fluviale din cauza scăderii ghețarilor din Himalaya și creșterea salinității.

5.- DELTA OLAVANGO, BOTSWANA

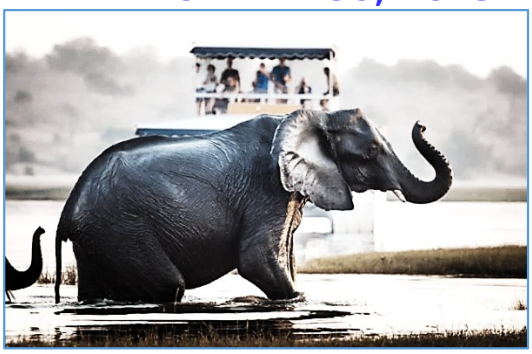

Viziteaz-o în lunile-i de revărsare (iulie și august, mai exact) și vei asista cu ochii buclucați la migrarea de an cu an a elefanților, leilor, bivolilor, girafelor și a altor câteva rubedenii, în vreme ce-și croiesc drum prin deșert pentru a ajunge în delta înțesată de H2O.

După ce te prinde apusul urmărind aceste magnifice creaturi ale Domnului, întinde-ți cortul sub straja Căii Lactee și lasă-te furat de somn, în răgnete de lei. Spectacol de-atât nici că se poate.

Consultă African Budget Safari și pornește într-un tur de 5 zile prin Botswana, explorând Delta Okavango și Central Kalahari

VI.- CELE MAI FRUMOASE LOCURI DIN LUME

Te-ai întrebat vreodată care sunt colțurile de lume unde pur și simplu natura a dat tot ce-avea mai bun și s-a transformat într-un artist fără pereche? Noi am născocit pământul și am cele mai frumoase 13 destinații pe care trebuie să le vizitezi măcar o dată în viața asta

Dacă faci parte dintre cei capabili să verse lacrimi la vederea unui peisaj desăvârșit, dacă ai străbate sute de kilometri pentru un apus de poveste sau dacă te roade până la os curiozitatea pentru tot ce este natură, atunci o să devorezi cele pe care le avem de povestit mai jos. Am bătut pământu-n lung și-n lat și am găsit cele mai frumoase 13 locuri pentru a stinge setea oricărui călător ros până la os de curiozitate. Dacă simți cum nevoia de aventură te ridică din așternuturi și îți face vânt afară pe ușă, nu mai ai niciun motiv să te împotrivești.

Așadar, dacă ți se pare greu de crezut că toate splendorile acestui punct azuriu pal numit „Pământ” există cu adevărat, de ce nu te convingi cu ochii tăi?

1.- PAPUA NOUA GUINEE

Având în vedere că vorbim despre una dintre țările cel mai puțin supuse privirilor turiștilor, nu ne miră tocmai din cale-afară faptul că aici își au lăcașul unele dintre cele mai exotice creaturi de pe planetă.

Goroka, un spectacol tribal care respiră culoare

Iubitorii de păsări vor găsi acest loc drept un paradis înțesat de nenumărate specii de zburătoare și alte viețuitoare greu de dibuit pe străzile gri ale civilizației.

În acest colț de lume, cea mai mare parte a omenirii trăiește în comunitățile rurale rămase la fel de sute și sute de ani, iar Port Moresby este locul perfect pentru a începe explorarea grupurilor de suflete de aici.

Consultă Trans Niugini Tours, un tur local conceput special pentru a cunoaște tot felul de regiunidin Papua Noua Guinee (chiar și pe cele din zonele nu tocmai accesibile).Dacă tu reușești să uiti așa ceva, înseamnă că nu-i nimic pe lume care să-ți atingă vreo coardă sensibilă

Tehnic vorbind, Delta Olavango este parte din Deșertul Kalahari care își întinde nisipurile pe o suprafață de 930.000 de kilometri pătrați și ia sub oblăduirea-i o bucată însemnată din Botswana, ceva colțuri de Namibia și câteva petice din Africa de Sud. Dar delta este cu totul și cu totul altă experiență.

2.- COASTA SKELETON, NAMIBIA

Drumeții călare pe dunele ce par întinse până la capătul pământului

Reminescențele industriei vânătorii de balene au lăsat coastei cantități enorme de oase de balene și foci plus un nume pe măsura. Actualmente, locul este mai degrabă cunoscut pentru scheletele sinistre ale naufragiilor, dovada vie a existenței câtorva nefericiți ce cândva au descoperit cât de

înșelătoare puteau fi rocile mării. Slavă Domnului, frumosul Parc Național al Coastei Skeleton (și ai lui 16.845 kilometri pătrați) este mai accesibil piciorului de călător, deși, dacă te încăpățânezi să ajungi în zona de nord, va trebui să rezervi un safari fly-in.

Oricum, vei găsi aici o bucată de lume spectaculos de sălbatică și unică întesată de dune ce oferă adăpost babuinilor, girafelor, leilor, rinocerilor negri și antilopelor.

African Budget Safari are pregătită o călătorie de 6 zile prin sălbăticia și dunele Namibiei peste care merită să arunci un ochi. Măcar așa… de curiozitate.

3.- CANADIAN ROCKIES, CANADA

Când stâncile se privesc mândre în oglindă

Puțini munți se pot lăuda că au văzut atâtea precum giganții Rocky care își întind poalele din Canada tocmai până la granița dintre SUA și Mexic. Și unde-i atâta loc încap nu mai puțin de 4 parcuri naționale (Yoho, Banff, Jasper și Kootenay), atât de frumoase încât au fost luate degrabă sub aripa protectoare UNESCO. Iar când spunem „frumusețe”, nu spunem așa… de florile mărului; vorbim despre habitate rare și specii pe cale de dispariție, precum nimeni altul

decât ursul grizzly. Toate parcurile își deschid porțile pentru a le explorate așa cum îți șade bine: fie cu mașina, fie á pied cu un cort în spate. Tot ce trebuie să faci este să respecți natura și să caști bine ochii după vreun grizzly.

4.- PENINSULA YUKATÁN, MEXIC

Marea Cenota așteaptă cu sufletul la gură ochi dornici să o descopere

Plajele specializate în tăiat răsuflări au avut ceva de a face cu reputația Peninsulei Yukatán, dar la fel de frumoase (cel puțin) îi sunt cenotele ce și-au croit binișor loc sub scoarța pământului. Aceste ponoare își trag obârșia din prăbușirea unor roci de calcar din bunăvoința cărora, omenirea are acum unele dintre cele mai frumoase piscine naturale ale planetei. Și nu doar că sunt perfecte pentru mersul sirenei, dar rămâne loc berechet pentru scufundări și scuba diving; iar partea cea mai bună este că sunt atât de accesibile încât le găsești incluse în călătorii de o zi către destinații precum Chichen Itza.

5.- MARELE CANION, ARIZONA, SUA

Lasă-te purtat de apele prea-vestitului Mare Canion Suntem de părere că Marele Canion nu are nevoie de cine știe ce introduceri. Purtând în adâncuri stânci în etate de aproape două miliarde de ani, putem spune cu convingere că își merită pe deplin locul în topul celor șapte minuni naturale ale lumii.

Dar dacă vrei să te diferențiezi de mulțimile de vizitatori care ajung aici, grăbește pasul către marginea nordică a canionului, văzută de numai 10% din numărul anual de curioși sau petrece o noapte în adăpostul bazinului (numai 1% dintre vizitatori o fac!).

Și ca să simți că nimeni altul nu mai e ca tine, ce spui să închiriezi o barcă și să o pornești binișor la vale, pe apele Marelui Canion? Ai cuvântul de onoare că după ce ce plutești până în Colorado și cinezi la lumina Căii Lactee, vei descoperi că ești capabil de un somn mai dulce ca o gofră scufundată-n ciocolată.

Pentru o călătorie de trei, șase sau chiar șapte zile, înfățișează-te la Western River Expedition și pregătește-te pentru experiența cu care te vei lăuda mulți ani de-acum înainte

6.- RECIFUL DE CORALI, INDONEZIA

Broaștele țestoase Hawksbill au și ele tabieturile lor. Ce credeai? În Insulele Raja Ampat se estimează că există cel mai ridicat nivel de diversitate al vieții marine. De pe planetă! Și cine suntem noi să contrazicem asta când știm că găsim aici 600 de specii de coral și 1200 de varietăți de pești?! Izolat și aproape neatins de păcătoasa mână a omului, Raja Ampat este, fără exagerări gratuite, un paradis pentru cei ce iubesc scufundările

7.- PRERIA NORD AMERICANĂ, MONTANA, SUA

O oarecare ceată de bizoni din Parcul Național Yellowstone

În secolul 16, Marile Prerii Nord Americane de pe întinderea a nu mai puțin de 10 state, găzduiau undeva între 30 și 60 de milioane de bizoni. Până în 1800, din toată această ditamai populația, rămăseseră mai puțin de 100. Bizar, însă… tot anii 1800 au cunoscut și primele tentative de conservare acestor măreațe viețuitoare.

Parcurile Naționale (probabil cea mai grozavă idee răsărită pe pământ american) au apărut ca un colac de salvare și au scăpat bieții bizoni de la extincție totală. Din fericire, astăzi, numărul acestora a atins aproape 500.000, iar refugiul National Bison

Range din Montana a avut și are un merit deosebit în salvarea acestei specii.

Din Missoula, parcul este mai mult decât accesibil și așteaptă ca ochii de călător să se scalde în în magnificele peisaje, fie din mașină, fie la pas (deși probabil parcul în sine preferă pasul). Aici ai toate șansele să dai nas în nas cu mai sus-numitul animal de dimensiuni intimidante, dar totuși atât de aproape de a dispărea complet de pe fața Pământului.

Citește mai mult: Dacă norocul te duce peste Atlantic, nu pleca fără să afli ce numim noi moteluri stilate și unice din SUA

8.- MADAGASCAR

Din categoria ”știați că”: cel mai mic lemur din lume cântărește mai puțin decât o cutiuță cu stafide? Mai că-ți vine să-l strecori în bagaj și să-l iei acasă

Madagascar este a patra cea mai întinsă insulă și, datorită faptului că nu se află tocmai în buricul târgului, ci mai degrabă izolată la capăt de lume, face ca numeroase specii endemice să-și ducă traiul acolo.

Plaje superbe, parcuri naționale ce desprind degrabă maxilarele făcându-l pe cel inferior să alunece ușor în jos de surprindere, baobabi în forme ciudățele și multă, multă junglă. Aaa, și bineînțes… lemuri. Specii, câtă frunză câtă iarbă, de la cei cu coadă inelată și până la specia Indri care comunică asemenea unui plânset.

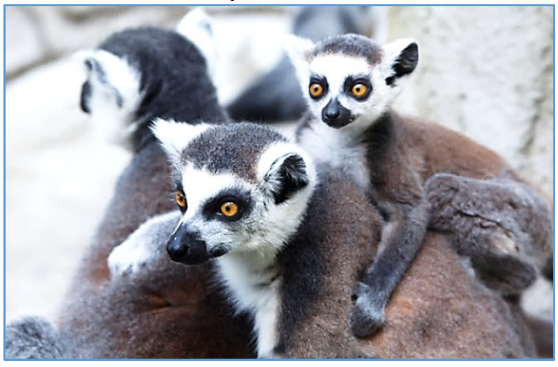

Poate că insula nu este tocmai locul în care poți ajunge cu ochii închiși, dar sigur merită toate eforturile.

Pentru o introducere ca la carte în această insulă de mărimea Franței, arată-te la biroul celor de la Baobab and Tsingy Explorer tour și solicită un tur de 8 zile. Spune-le că te interesează un G Adventures; vor înțelege băieții despre ce vorbești.

9.- INSULELE GALAPAGOS

Insulele Galapagos sunt nimic mai mult decât un arhipelag de insule vulcanice. Pentru știință, însă, acestea sunt la fel de importante cum Ierusalim este pentru creștinism pentru că aceasta a fost sursa teoriei selecției naturale a lui

Darwin. Și, desigur, astăzi reprezintă un sit al Patrimoniului Mondial UNESCO. Păi se putea altfel? Creaturile endemice care fac umbră acestui pământ sunt neobișnuit de prietenoase, mai ales mulțumită absenței prădătorilor naturali.

Reptilele par să știe mai bine ca oricine ce înseamnă viața într-o comunitate

Iar faptul că întreg arhipelagul este un parc național face ca zona să fie mult mai puțin deranjată de activitatea umană decât ar fi, în mod normal, un astfel de loc prețios.

Aici nu ai altceva de făcut decât să trimiți bezele cât e ziua de lungă șopârlelor, cintezelor, pinguinilor, focilor, țestoaselor de Galapagos și, bineînțeles, iguanei marine.

Te vei simți ca întors în timp cu muuulte zeci de mii de ani. Poți prea bine să ajungi aici, fie cu avionul din Quito, fie dintr-o croazieră.

Pe acesta din urmă o găsești într-o varietate uriașă, în funcție de preț și confort, dar tu cercetează bine și alege ceva care să fie deopotrivă responsabil și frumos mulat pe portofelul tău.

10.- JODHPUR, INDIA

La lăsat de seară, o maimuță langur își supraveghează regatul

De asemenea cunoscut drept Orașul Albastru datorită grămezilor de case pictate în diferite nuanțe de-azur, cei ce cunosc Jodhpur știu negreșit câte ceva despre templele, palatele, condimentele și istoria acestuia. Și imposibil să nu-i fi impresionat măcar puțin. Iar dacă mai este un lucru pentru care orașul este cunoscut, acesta este populația co-locuitoare blănoasă alcătuită din sute de languri gri.

Hrăniți cum se cuvine și urmărindu-i în permanență pe locuitorii bipezi ai orașului, maimuțele languri se simt aici ca la ele acasă. Pentru vizitatori, imaginea poate părea ușor

ciudățică, dar imediat ce află că acestea sunt venerate drept un simbol al divinității maimuță Hanuman, toată povestea parcă începe să capete sens. Doar lasă-te dus de val și nu pune întrebări deșarte.

VII.- MINUNILE TURISTICE ALE PLANETEI:

Află despre câteva dintre cele mai frumoase obiective turistice naturale din lume, diverse cât cuprinde, unice și înțesate de istorie; incluse fără ezitare pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO

UNESCO, agenția din Statele Unite și cărămida puternică din zidul păcii internaționale, luptă neobosită pentru o dezvoltare sustenabilă și un dialog intercultural prin educație și cultură. Dar, probabil, contextele în care ai auzit de UNESCO au fost mai degrabă legate Lista Patrimoniului Cultural, prețiosul inventar al locurilor ce conservă cele mai semnificative vestigii naturale și culturale ale umanității. Cu alte cuvinte, ceea ce are specia umană mai de preț, moștenit de la generațiile de dinainte.

Există în prezent 203 situri naturale pe Lista Patrimoniului Mondial și fiecare, după propriile-i puteri, înfățișează principalele etape de dezvoltare ale prea-iubitului Pământ și a istoriei sale, precum și diversitatea biologică, geologică, (și altele ce mai sfârșesc în „-ică”) ochiului iubitor de frumos.

Cu modestie deplină în fața minunilor naturii pe care prea puțin le înțelegem, ne-am permis să alegem 15 dintre cele mai frumoase situri UNESCO, încercând să traversăm pădurile tropicale, deșerturile, sistemele de peșteri și vulcani și cât mai mult din ce se află între toate acestea.

1.- DORSET ȘI COASTA EAST DEVON, REGATUL UNIT

Dacă vrei să vezi ce gânduri îi colindau mintea lui Jane Austen când descria pagini întregi de peisaje, dă o fugă până la Dorset, pe Coasta East Deavon, cunoscută mai degrabă drept Coasta Jurasică. Stâncile sculptate în argilă roșiatică, plajele încrustate cu fosile de dinozauri timpurii, golfurile tăcute, pășunile bogate și sătucurile romantice, toate acestea alcătuiesc linia nesfârșită a țărmului.

Nici dacă îți acoperi vederea cu două petice de ochi de pirat tot nu îți va scăpa arcul Durdle Door. În vreme ce majoritatea construcțiilor naturale calcaroase tind să ia binișor o direcție orizontală, Durdle Door iese din rândul obișnuitului și se

înalță din mare în linie aproape verticală, transformându-se într-o încântare absolută pentru materia cenușie de geolog.

Pe Coasta Jurasică, Arcul Durdle unește apa și pământul

Ai de gând să pleci de aici cu un suvenir? Nu te apuca să orbecăi după un magazin pestriț și kitch(os), ci mai degrabă ieși tu singurel pe plaja Charmouth la o vânătoare de fosile și adu-le celor de acasă o bucățică de istorie culeasă cu propriile mâini.

2.- ARHIPELAGUL REVILLAGIGEDO, MEXIC

Insula vulcanică San Benedicto este una dintre cele patru insule care alcătuiesc Arhipelagul Revillagigedo

Arhipelagul Revillagigedo, un grup de patru insule vulcanice care își face veacul în Oceanul Pacific, a intrat pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO nu mai devreme de 2016.

Nicio unghie de om nu a ajuns pe cele patru insule de la vest de Mexic înainte de descoperirea lor de către exploratorii spanioli în secolul XVI. Adesea numite și „micul Galapagos mexican", insulele sunt cunoscute pentru ecosistemul lor unic, magnet pentru cercetătorii științifici din toată lumea.

Nu te grăbi să-ți arunci ochelarii de soare pe nas, crema de plajă în rucsac și trupul în avion pentru că nu vei găsi aici niciun răsfăț turistic. Dacă vrei, totuși, cu tot dinadinsul să vii aici, există anumite circuite special pregătite pentru a descoperi niscaiva minuni floristice, faunistice și topografice ale insulei. Pricepuții în ale scuba[5] divingului ajung să cunoască prea bine mările ce înconjoară insula și chiar să interacționeze cu pisicile de mare uriașe, rechinii și delfinii care le populează.

3.-TROPICELE UMEDE DIN QUEENSLAND, AUSTRALIA

Vrei o metodă garantat eficientă pentru a cunoaște pădurea tropicală? Pornește-o frumușel la pas cu caiacul prin Tropicele Umede ale Queenslandului

Să nu crezi că dacă Tropicele Umede din Queensland ocupă doar 1% din teritoriul australian înseamnă că trebuie să dai

[5] Centru de scufundare

pagina nepăsător când ajungi la ele. Greșeală mai mare nici că poți face! Bogăția de terenuri accidentate, chei adânci, cascade hohotitoare și râuri ce împrăștie picături în stânga și-n dreapta o transformă în una dintre cele mai spectaculoase păduri tropicale ce căptușește coasta nord-estică a Australiei de când lumea și pământul.

Și nu mică este mulțimea de plante și de specii de animale rare care numesc pădurea „casă"; consideră toate acestea o poveste despre evoluția plantelor pe pământ, spusă chiar de plante înseși. Dacă într-atât de amabil este destinul cu tine și te aduce aici, plimbă-te prin Tropicele Umede urmărind cele 90 de tipuri diferite de orhidee, ascultă cântecele păsărilor pe care doar aici le poți asculta și fă o baie într-una dintre piscinele naturale ale locului.

4.- SANCTUARELE URȘILOR PANDA URIAȘI, DIN PROVINCIA SICHUAN, CHINA

Ursul panda uriaș, una dintre cele mai îndrăgite creaturi ale Creatorului Ursul panda, unul dintre cei mai cunoscuți și mai iubiți rezidenți ai planetei, se află chiar în adâncurile provinciei Sichuan din sud-estul Chinei, înconjurat de parcuri întinse și munți acoperiți de zăpadă. Sanctuarele ursilor panda uriași de aici adăpostesc mai bine de 30% dintre reprezentanții acestei specii atât de vulnerabile.

Rar pot fi văzuți în libertate, dar în Rezervația Naturală Wolong, unul dintre cele mai importante centre de reproducere din țară, poți să-ți încânți privirea cu 150 dintre ei. Nu te

aștepta să ajungi aici și să vezi ursuleți alb-negri la tot pasul zburdând veseli de colo-colo, în timp ce laringele tău emite din minut în minut câte un drăgălaș „iii”. Prea rar îi poți admira în libertate.

Dar în Rezervația Naturală Wolong, unul dintre cele mai importante centre de reproducere din țară, poți să-ți încânți privirea (și corzile vocale) cu 150 de panda de toate vârstele – de la puișori și bebeluși până la urși adulți care își petrec cea mai mare parte a timpului dormind și mâncând bambus.

5.- PEȘTERILE AGGTELEK KARST ȘI SLOVAL KARST, UNGARIA/SLOVACIA

Întinzându-se țanțoșe pe granița dintre Ungaria și Slovacia, cele nu mai puțin de 712 peșteri Aggtelek Karst și Slovak Karst formează cel mai extins sistem de peșteri din Europa Centrală. Nu doar mănunchiul zdravăn de structuri și habitate diferite fac din acest loc unul de seamă, dar și zecile de milioane de ani care i-au trebuit Naturii pentru a-l desăvârși.

Complexul carstic Baradla-Domica își lungește picioarele-i de peșteră pe 25 de kilometri, trecând cum poftește, fără pașaport, din Ungaria în Slovacia și viceversa.

Înăuntrurile complexului carstic Baradla-Domica

De unde atâta nerușinare din partea unei peșteri, te întrebi?! Când, printre alte minuni mai adăpostești și o cupolă cu o acustică excelentă, unde vizitatorii se pot bucura în tihnă de niște momente magice încropite cu muzică clasică, îți permiți să treci frontiere după cum ai chef.

Demnă este de menționat și peștera Dobšinská Ice umplută cu formațiuni de gheață absolut impresionante, precum căderi de gheață, stalagmite și ghețari.
Și că tot veni vorba, uite aici 9 orașe subterane incredible

6.- PĂDUREA BIAŁOWIEŻA, POLONIA/BELARUS

Serenă și liniștită ca o icoană este pădurea primară Białowieża, veșnică oază de pace

Virgina pădure Białowieża, călătoare și ea de-a lungul graniței Polonia – Belarus în voia inimii, este una dintre cele puțin-rămase comori naturale, numite ”păduri primare”. Găsești aici o droaie de porțiuni neîntinate încă de mâna păcătoasă a omului, o floră și o faună diverse și un mix absolut de vegetație contemporană, preistorică și tot ce a mai născocit Natura între timp.

Aici cresc în talie, an de an, stejari vechi de când lumea, iar unii dintre ei primesc chiar nume proprii, aidoma Marelui Mamamuszi de 34 de metri sau Regelui din Nieznanowo. Cei 900 de bizoni europeni ce-și duc liniștiți traiul prin urletele lupilor, fluierăturile bufnițelor, strigătele elanilor și ale cerbilor alcătuiesc 25% din întreaga populație de bizoni a lumii.

Dacă vrei să simți gustul pădurii nu este neapărat nevoie să muști dintr-un copac; poți încerca celebra votcă Żubrówka ce conține tinctură de iarbă de bizon (Hierochloe odorata dacă te mistuie setea cunoașterii) crescută chiar la fața locului.

7.- DEȘERTUL LUT, IRAN

Deșertul Lut este fruntaș pe lista celor mai fierbinți locuri de pe Pământ

În sud-estul Iranului se ascunde un alt boboc pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, unul uscat și fierbinte ce-i drept; atât de uscat că a atins cea mai ridicată temperatură a Pământului: de 70° C. De uscăciune… nici nu mai vorbim.

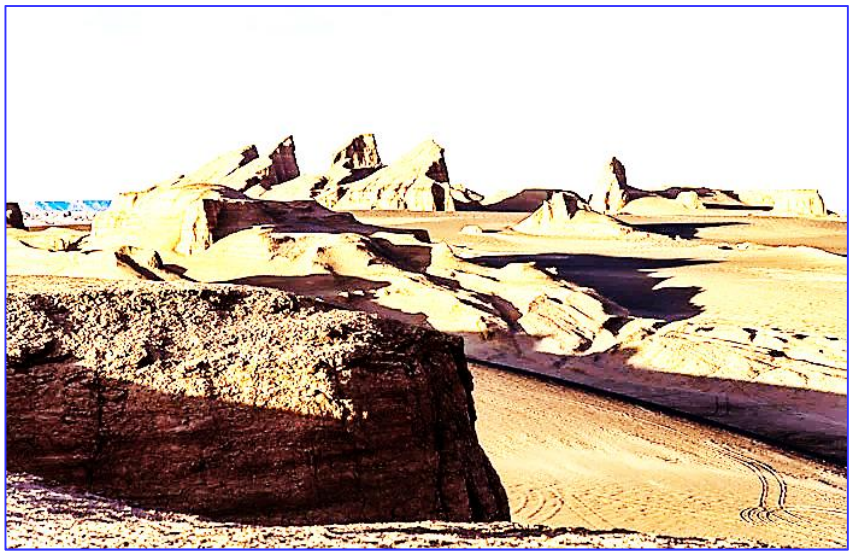

Dacă te gândești că nu poate exista niciun element excitator de privire într-un deșert sufocant și al naibii de plicticos, te rog, nu îți îngropa capul în prejudecăți precum struțul în nisip. Te rog! Deșertul Lut este dovada faptului că te-ai înșela amarnic. În vreme ce partea estică este îmbrăcată în câmpii de sare ce strălucesc fără de rușine în bătaia soarelui, centrul este decorat cu creste și brazde paralele, ibovnice ale vântului cu care acesta din urmă își face meandrele după bunul plac.

Iar dacă îți întorci privirea mai la sud-est, vei vedea întinderi nesfârșite de nisip și dune. Nu sunt acestea tocmai peisajele pe care cineva cu toate țiglele pe casă le-ar pune calificativul de ”anoste”.

8.- MUNTELE ETNA, ITALIA

Dacă Muntele Etna ar fi o persoană, fără îndoială că ar fi genul ăla de prezență colosală, de bărbat impunător, trecut binișor de prima tinerețe care, atunci când se ivește în pragul unei săli unde are loc un dineu sau ceva asemănător, privirile tuturor se întorc, iar o liniște deplină este urmată de un murmur

evlavios. Dar să încercăm să rezistăm ispitei de a descrie bărbați impunători trecuți de prima tinerețe și să ne întoarcem la Muntele Etna.

Rămășițele erupției vulcanice de la Muntele Etna

Circa 200 de erupții au fost înregistrate aici din 1500 î.Hr. și până în prezent. Mergând de-a lungul zonei vulcanice, vei vedea cum, pe parcursul timpului, lava fierbinte și-a făcut de cap cu diverse bucăți de natură, iar apoi le-a aruncat nepăsătoare cât colo fără să-i pese nici cât negru sub unghie de ce a lăsat în urma ei.

Îi vei vedea cruzimea încrustată la tot pasul: de la curgerile recente care au ars totul în urma lor și până la rocile formate în urma erupțiilor istorice, acum acoperite de păduri de pini și mesteceni. Momentul producerii lavei de către erupții este cel mai potrivit pentru a veni aici, dar nu-ți face griji, nu e nimic periculos.

Vei urmări spectacolul de la o distanță sigură față de crater, unde imaginea este de neuitat.

Dar bănuim că îți închipui că momentul erupțiilor are un oarece nivel de neprevăzut, așa că este bine să fii puțin flexibil. Nu îți plănui vacanța cu doi ani înainte.

9.- GEIRANGERFJORD ȘI NÆRØYFJORD, NORVEGIA

Fiordurile de la coasta vestică a Norvegiei sunt locuri unice ale planetei, dar și periculoase totodată. Există riscul ca o dată ajuns acolo și văzându-le frumusețea să începi să te

îndoiești că proprii ochi mai sunt în stare de acuratețea de altădată sau nu au început deja să-ți joace feste.

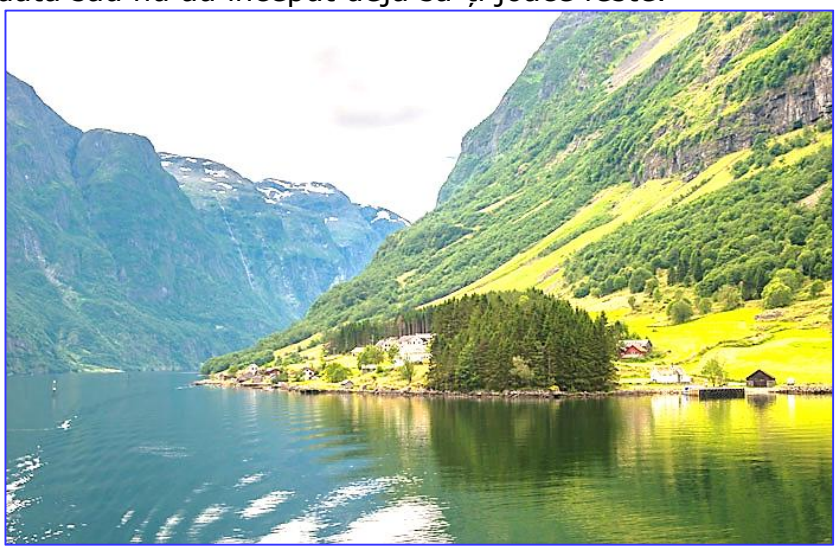

Nord-estul orașului Bergen, Geirangerfjord și Nærøyfjord, despărțite de câte 120 de kilometri, se numără printre cele mai lungi și mai adânci fiorduri din lume. Pictează cu ochii minții următoarele: un peisaj abrupt în care jumătate de kilometru de deal plonjează direct în mare, apele cascadelor se aruncă vârtos de la înălțimi incredibile, iar apa reflectă umbre albastre și smarald

Dacă o plimbare agale, cu barca sau cu feribotul printre coridoarele înguste, încadrat fiind de acest tablou de apă, piatră și verdeață nu cel aprig ucigaș de griji, atunci al naibii să fiu dacă știu care mai e.

10.- PARCUL NAȚIONAL YOSEMITE, SUA

Măreața stâncă de granit, El Capitan, este unul dintre giganții parcului Yosemite

„Doamnelor și domnilor, bun venit în Parcul Național Yosemite! Am pregătit pentru dumneavoastră, în aceast mileniu, arbori seculari de sequoia, monoliți de granit, păduri dese precum cosițe de Rapunzele, văi adânci și cascade care se ocupă cu seceratul respirațiilor.”

Probabil asta s-ar asculta la un spectacol dat în cinstea zeilor. În afară de diversitatea geologică și biologică, Yosemite mai găzduiește și dovezile locuirii de către oameni cu vreo 10.000 de ani în urmă, indigeni care se autointitulau Ahwahneechee. În Valea Yosemite se poate vizita un sătuc complet reconstruit cu

sweathouse-uri, hambare-ghindă, case ceremoniale și chiar casa bucătarului șef.

Indiferent dacă alegi să îmbrățișezi un sequoia bătrân de 2000 de ani, să escaladezi muntele Half Dome sau să o pui de-un picnic în pajiștea El Capitan, orice activitate ai întreprinde în Yosemite poartă calificativul de ”inspirațional”.

11.- DELTA DUNĂRII, ROMANIA

Da-da, chiar ea! Delta care întâmpină Dunărea la poarta Mării Negre și o așteaptă să-și încheie lungul drum de 10 țări. O așteaptă în fiecare zi la fel de tânără, ferchezuită cu bucăți de stuf, canale navigabile nesfârșite, cu fața acoperită de nuferi și cu malurile-i dublate de sălcii și plopi.

Una dintre cele mai spectaculoase și mai neatinse delte ale lumii, Delta Dunării este paradis pentru iubitorii de natură și privitorii de păsări pentru că mai mult de 300 de specii de păsări, în frunte cu pelicanul alb, au casa aici.

Închiriază o bărcuță cu motor și lasă-te condus de-a lungul râurilor tăcute, încercând să numeri cât mai multe păsări. Întoarce-te apoi la mal, într-unul dintre satele dunărene ce păstrează neatinse tradițiile, căsuțele mici și colorate, grajdurile de animale cu acoperișuri roșii și colibele simple pentru bărci.

Îți e poftă de un ceai și de o lectură plăcută weekendul ăsta? Uite 7 cărți care te inspiră să călătorești.

Armata de pelicani albi din Delta Dunării

12.- LACUL BAIKAL, RUSIA

Lacul Baikal este cel mai mare bazin cu apă dulce din lume. Nu-i de mirare că ţărmul îi contrează un zâmbet

Situat departe, în periferiile cele mai adânci ale Siberiei, Baikal este cel mai vechi, mai adânc şi mai extins lac cu apă dulce din lume.

Unii spun că are formă de banană, alţii cu suflet de copil, spun că ar fi un zâmbet… indiferent de ce bazaconii îţi dictează imaginaţia, află că acest bazin conţine cea mai limpede şi mai albastră apă şi este singurul loc din lume unde vieţuiesc focile de apă dulce (nerpa)

Încă rămâne un mister cum au reuşit ele să-şi croiască drum spre Baikal, dar cea mai plauzibilă teorie postulează faptul că această focă artistă (cum mai este numită) se trage din foca inel, fiind izolată aici de mai bine de o jumătate de milion de ani. Vara şi iarna două lucruri total diferite pentru lac şi mprejurările sale. În vreme ce vara permite desfăşurarea unor activităţi precum trekkingul, drumeţiile, campingul şi pescuitul, pe timp de iarnă lacul îngheaţă complet şi se ascunde sub un strat gros şi transparent de gheaţă.

Și dacă ești un amator al scăldatului în aer liber, află care sunt: cele mai frumoase piscine naturale din lume

13.- MISTAKEN POINT, CANADA

Mistaken Point și-a lui puzderie de fosile, (fără ”unele dintre” în față) CELE MAI vechi din lume

Rezervația naturală Mistaken Point, situată la capătul sudic al provinciei Terra Nova, a fost recent inclusă pe Lista Patrimoniului Mondial Unesco și este cunoscută pentru talentul ei de neegalat în a conserva fosile. Ți se pare puțin? Sau că nu-i mare lucru? Dar ce spui despre niște fosile vechi de aproape 565 milioane de ani?

Acest loc a fost astfel numit din cauză că mateloții obișnuiau să o confunde mai mereu cu vecina sa Cape Race, în special pe timp de ceață. Și cum o coteau ei liniștiți spre nord, așteptând să ajungă la Cape Race Harbour, dădeau cu nasul de pietre.

Atenție! De când a devenit Patrimoniu Mondial Unesco, Mistaken Point nu mai poate fi vizitat de capul nostru, ci numai ca parte dintr-un tur ghidat, așa că ai face bine să dai un telefon înainte să ajungi la locul cu pricina.

14.- GOLFUL HA LONG, VIETNAM

Golful Ha Long, o altă minune terestră aflată pe pământurile Vietnamului

Legenda spune că un dragon uriaș a coborât din munte până în mijlocul mării, a sfârtecat cu furie marii piloni de calcar și

insulițele dimprejur și a creat Golful Ha Long (zis și Golful Dragonului).

Situat în golful-părinte Tonkin, Ha Long este în topul atracțiilor turistice vietnameze. De ce? Să spunem doar că cele 1600 de insule și insulițe care alcătuiesc peisajul marin ar putea descrunta chiar și frunțile celor mai nesuferiți unchi, lăsând în ochi doar strălucirea uimirii.

Din cauza condițiilor aspre, ochiul uman nu s-a îndreptat asupra celor mai multe insule cu gânduri de populare, iar, spre fericirea lor, au rămas virgine până astăzi. Sezonul turistic își cunoaște vârful între mai și august, dar dacă ajungi aici între ianuarie și martie, ceața pe care o vei găsi nu va face decât să mai adauge un strat de farmec și-așa-frumosului peisaj.

15.- HIGH COAST/ARHIPELAGUL KVARKEN, SUEDIA/FINLANDA

Deși sunt situate pe laturile opuse ale Golfului Botnic, High Coast (Suedia) și Arhipelagul Kvarken (Finlanda) sunt marcate împreună pe Lista Patrimoniului Mondial Unesco din cauza faptului că procesele geologice care le-au format se aseamănă ca două picături de apă.

Îți trebuie ceva imaginație ca să îți poți închipui că aceste zone întinse unde, în prezent, oamenii se îndeletnicesc cu… de-ale oamenilor (agricultură, pescuit, turism) au fost cândva acoperite cu un strat gros și nesfârșit de gheață. Între timp (vorbesc de câteva mii de ani), aceasta s-a topit și a permis pământului să crească; și ce i-a mai permis…

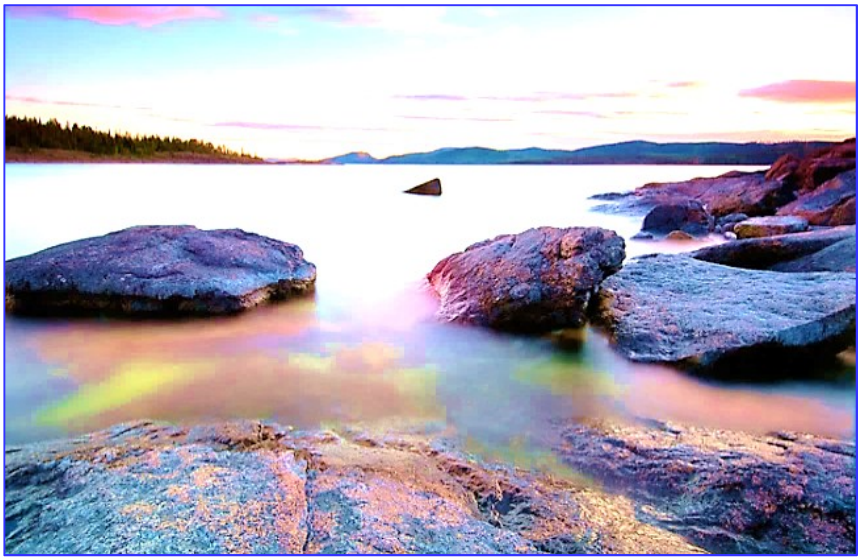

Răsăritul de deasupra High Coast din Suedia

Nu există niciun loc în care pământul să fi crescut cu atâta patos ca aici – 283 m deasupra nivelului mării și continuă să crească în fiecare an cu câte încă puțin

VIII.- 7 SITURI EXTRAORDINARE DIN AFRICA,

Structuri arhitecturale de o frumusețe rară, necropole antice misterioase, rezervații naturale vaste, specii rare de animale și plante, orașe istorice interesante… iar lista nu se oprește aici. Unde poți vedea toate aceste minunății? Pe continentul pe care unii turiști îl asociază doar cu deșertul Sahara și căldurile insuportabile. Însă Africa este mult mai mult decât atât! Fiecare țară africană are atracții turistice superbe care abia așteaptă să fie descoperite, iar continentul în sine este plin de rezervații naturale extrem de frumoase. Dar, pe lângă acestea, Africa e plină și de orașe antice foarte bine păstrate, cu repere fascinante – de pildă, Piramidele din Giza sunt, cu siguranță, cele mai recognoscibile atracții turistice din lume. Dacă îți dorești să ai parte de o vacanță sau o călătorie plină de aventură și mister, ia în considerare cele 7 siturile africane de mai jos, aflate în Partrimoniul UNESCO:

Sumar:

Cercurile de piatră din Senegambia, Gambia; Necropola Antică din Teba, Egipt; Mana Pools Park, Zimbabwe; Lacul

Turkana, Kenya; Grand-Bassam, Côte d'Ivoire; Medina din Marrakesh, Maroc; Orașul Stonetown din Zanzibar, Tanzania.

1.- CERCURILE DE PIATRĂ DIN SENEGAMBIA, GAMBIA

Acesta este, cu siguranță, un loc pentru turiștii pasionați de lucrurile neobișnuite, ba chiar inexplicabile.

Cercurile de Piatră din Senegambia,

Necropola Antică din Teba, Egipt

În zona Senegambia se află o serie de cercuri misterioase alcătuite din megaliți, ale căror origine și utilitate se află sub analiza oamenilor de știință din întreaga lume de sute de ani încoace. Până acum, arheologii au putut estima doar faptul că aceste cercuri au fost construite undeva între secolele 8-12, însă la o inspecție detaliată a sitului aceștia au descoperit morminte care datează inclusiv din perioade mai îndepărtate.

2.- NECROPOLA ANTICĂ DIN TEBA, EGIPT

Această necropolă este una dintre cele mai importante atracții din Egipt. Aici, vizitatorii pot observa locurile de veci ale

faraonilor, zone memoriale bine conservate și multe alte clădiri istorice ce fac parte din cultura orașului antic Teba. Musai de văzut este și templul Reginei Hatshepsut, situat în districtul Deir el-Bahari dar și, nu în cele din urmă, Medinet Habu, templul memorial al lui Ramses al III-lea – unul de dimensiuni colosale.

3.- MANA POOLS PARK, ZIMBABWE

Mana Pools este una dintre cele mai interesante destinații de safari din Africa – un parc natural cu o suprafață de 220.000 de hectare, aflat în partea nordică din Zimbabwe, pe malurile râului Zambezi. Elementul unic de aici îl reprezintă numeroasele mlaștini și lacuri cu apă dulce, formate în urma sezonului ploios, care atrag zeci de specii de animale sălbatice: elefanți, bivoli, leoparzi, crocodili, gheparzi și… lista poate continua.

4.- LACUL TURKANA, KENYA

Lacul Turkana nu este doar o atracție extraordinar de frumoasă a Africii, ci reprezintă una dintre cele mai importante destinații naturale din întreaga lume. Acest lac din Kenya, aflat în valea Great Reef, este cunoscut și sub numele de „Lacul Rudolf" și are o adâncime relativ mică, având în medie aproximativ 30 de metri.

3.- Mana Pools Park, Zimbabwe

4.- Lacul Turkana, Kenya

Totuși, mărimea este cea cu adevărat impresionantă – cu o lungime de aproximativ 290 de km, lacul ocupă o suprafață totală de 6405 metri pătrați!

Lacul e cunoscut pentru numeroasa populație de crocodili – circa 12.000 de reptile, dar este interesant și din punct de vedere arheologic, în jurul lui cercetătorii descoperind câteva artefacte preistorice valoroase, mai exact niște unelte a căror vechime estimată este de 3,3 milioane de ani.

„Trăiește-ți viața! Mâine ar putea fi ultima zi
În credință poartă-ți calea și felul de a fi."

MI

5.- GRAND-BASSAM, CÔTE D'IVOIRE

După epidemia de febră galbenă, orașul Grand-Bassam și-a pierdut complet importanța de odinioară, însă aceasta este încă vizibilă la o simplă plimbare pe străzile localității.
Grand-Bassam se împarte astăzi în două părți distincte: Orașul Nou, în care trăiește majoritatea populației, și Orașul Vechi, cele două fiind conectate prin intermediul unui pod. Districtul istoric nu este însă părăsit, aici sunt clădirile istorice (din păcate, unele dintre ele într-o avansată stare de degradare) și tot aici vizitatorii pot învăța despre cultura și tradițiile locale.

6.- MEDINA DIN MARRAKESH, MAROC

Marrakesh este cel mai vizitat oraș din Maroc, arhicunoscut pentru centrul său istoric: piețe pline de viață, culori bogate la tot pasul și structuri arhitectonice incredibile. Medina din Marrakesh, cunoscut și ca „Orașul Roșu" (datorită clădirilor din lut și a zidurilor vopsite în ocru), a fost inclusă în Patrimoniul Mondial UNESCO în 1985.

Piața centrală din Medina este Djemaa el Fna, unde viața nu „îngheață" niciodată și unde e greu să-ți imaginezi cum, în urmă cu câteva secole, criminalii erau supuși execuțiilor publice. Aici se pot admira comercianți cu tarabe, acrobați, dansatori și alți artiști stradali gata să-și arate talentele, restaurante și cafenele – toate acestea devenind fascinante la apusul soarelui, când atmosfera devine una de basm.

În imediata vecinătate a pieței sunt și alte locuri populare, precum Palatul Bahia și Moscheea Kutubia plus, desigur, impresionantul bazar pe aleile căruia ai toate șansele să te pierzi.

7.- ORAȘUL STONETOWN DIN ZANZIBAR, TANZANIA

Acest oraș, alcătuit din numeroase clădiri perfect conservate, este unul dintre cele mai interesante locuri istorice din Tanzania. Numele provine de la multitudinea de clădiri construite din piatră, majoritatea acestora fiind ridicate la

începutul secolului al 19-lea. La acea vreme, Zanzibar era un imens centru comercial în care se practica trocul, ulterior, pe timpul domniei Sultanului Said ibn, el fiind proclamat capitală a Imperiului Otoman.

Ani de zile, Stone Town a fost un centru al comerțului cu sclavi, clădirile din vechea piață de sclavi putând fi văzute și în zilele noastre. Inclusiv o catedrală anglicană, sub care încă există câteva cuști în care odinioară erau închiși oameni ce urmau să fie vânduți. Cartierul istoric e ideal pentru plimbări, iar multe dintre casele vechi adăpostesc magazine și restaurante.

IX.- OBIECTIVE UNESCO DIN LUME - STÂNCI FABULOASE, CARE ÎȚI TAIE RESPIRAȚIA

Lumea e plină de peisaje superbe. Iar unele dintre acestea se încadrează în ceea ce se poate numi „dramatism vizual", datorită prezenței unor stânci ce parcă sunt așezate în context de mâinile unor artiști. Țintește către noi orizonturi în viitoarele tale călătorii! Dure, maiestuoase, întotdeauna dramatice, aceste stânci celebre garantează un efect magic: îți taie respirația. Din fericire, nu la propriu: **Sumar:** Amfiteatrul Drakensberg, Africa de Sud; Stâncile Albe din Dover, Anglia; Stâncile Bandiagara, MaliTorres del Paine, ChilleAuyán-tepui, Venezuela Stâncile Vermilion, SUA; Preikestolen, Norvegia; Stâncile Moher, Irlanda; El Capitan, SUA.

1.- AMFITEATRUL DRAKENSBERG, AFRICA DE SUD

Amfiteatrul Drakensberg este o semilună de bazalt care măsoară 5 kilometri lățime și 1.830 de metri înălțime, aflată la granița dintre Africa de Sud și Lesotho. Este cunoscut drept *Muntele Dragonilo*r, și este locul de inspirație pentru tărâmul *Mordor* din seria de filme *Stăpânul Inelelor*. De aici izvorăsc trei râuri importante, acesta fiind unul dintre motivele pentru care întreaga zonă este inclusă în *Parcul Național Royal Natal* din Africa de Sud. Turiștii pot parcurge numeroase trasee de drumeție, și pot vizita cel mai înalt pub din Africa, localizat deasupra perfidei trecători Sani.

„Să trăieşti şi să-ţi judeci propria-ți viaţă.
Care om este în stare de aste sorginți?
Orice existență care-i de libertate privată,
E un fel de moarte și, nu poți s-o înfrunți."

MI

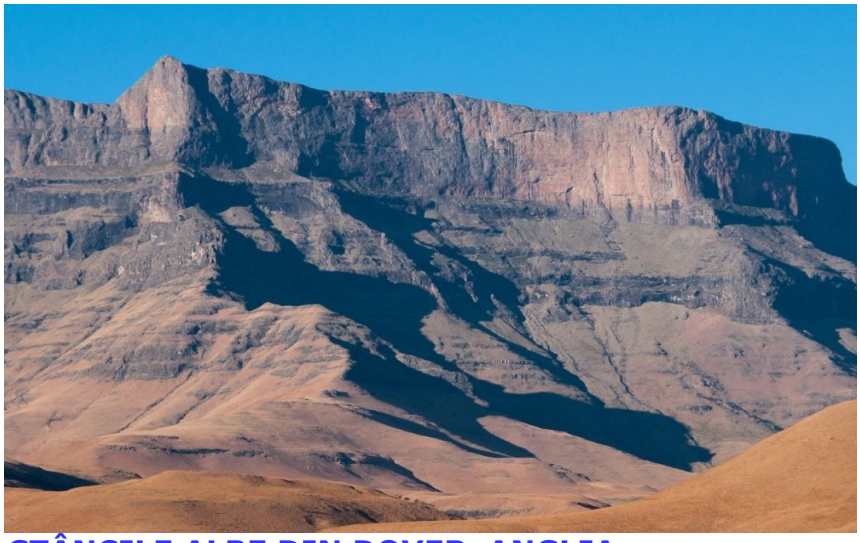

2.- STÂNCILE ALBE DIN DOVER, ANGLIA

Scrutând Canalul Mânecii, cu fața către Franța, stâncile de cretă albă, având 110 m înălțime, situate între **Dover** și Deal, sunt considerate un simbol al ideii conform căreia Marea Britanie este o națiune europeană „separată”. Înainte de călătoriile cu avionul, aceste stânci reprezentau prima sau ultima imagine a Marii Britanii pentru orice călător care venea sau pleca din Insulă dinspre sau către continent. Astăzi, pajiștile de deasupra stâncilor oferă un excelent mediu de viață pentru numeroase specii de flori sălbatice, fluturi și păsări.

3.- STÂNCILE BANDIAGARA, MALI

Povârnișul **Bandiagara** a reprezentat casa enigmaticului popor Dogon timp de peste 700 de ani, iar casele lor din cărămidă, sanctuarele religioase și grânarele pot fi văzute și în ziua de astăzi ascunse în cotloanele și văile pietroase. Stânca de gresie se ridică la aproximativ 500 de metri înîlțime în savana din sudul Mali-ului ce ascunde canioane spectaculoase în care localnicii dansează uneori pentru turiști, purtând picioroange confecționate din lemn.

Povârnișul **Bandiagara** a reprezentat casa enigmaticului popor Dogon timp de peste 700 de ani, iar casele lor din cărămidă, sanctuarele religioase și grânarele pot fi văzute și în ziua de astăzi ascunse în cotloanele și văile pietroase. Stânca de gresie se ridică la aproximativ 500 de metri înîlțime în savana din sudul Mali-ului ce ascunde canioane spectaculoase în care localnicii dansează uneori pentru turiști, purtând picioroange confecționate din lemn.

4.- TORRES DEL PAINE, CHILLE

Torres del Paine este numele pe care îl poartă cele trei strânci din granit ce se înalță la 2500 de metri deasupra pampasului din Patagonia de Sud, Chile. Ele reprezintă elementele centrale ale Parcului Național cu același nume, reprezentând, pentru alpiniștii determinați să le cucerească, ceea ce reprezintă cântecul sirenelor pentru pirați. Doritorii pot opta pentru o excursie de o zi pentru a vedea turnurile de stâncă, însă pentru o călătorie ceva mai relaxantă,

recomandarea este să te oprești la lacul glaciar din Base de los Torres, unde le poți admira cât timp faci o baie rece.

5.- AUYÁN-TEPUI, VENEZUELA

Această stâncă impresionantă, aflată în jungla amazoniană din sudul Venezuelei, face parte din Parcul Național Canaima și poate fi interpretată drept o „lume pierdută”, plină de specii rare de floră și faună, foarte puțin schimbată din vremurile preistorice.

De asemenea, **Auyán-tepui** găzduiește cea mai înaltă cascadă din lume, Angel Falls, cu uimitoarea ei cădere de apă de 979 metri înălțime.

6.- STÂNCILE VERMILION, SUA

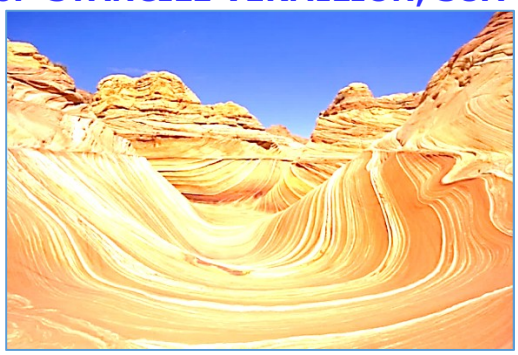

Valul", o stâncă psihedelică aflată în zona Coyote Buttes din **Parcul Național Vermilion Cliffs**, este una dintre cele mai spectaculoase atracții ale planetei. Aceasta este situată la granița dintre statele Arizona și Utah, jgheaburile sale intersectate în formă de „U" (din gresie Navajo erodată) fiind vizitate doar de câțiva îndrăzneți pe zi, din cauza fragilității lor. Un total de 20 de bilete sunt eliberate în fiecare zi: 10 pot fi achiziționate online cu patru luni în avans, iar celelalte 10 sunt extrase într-o loterie ce se desfășoară zilnic la centrul de vizitatori Kanab.

7.- PREIKESTOLEN, NORVEGIA

Preikestolen, cunoscută mai bine sub numele *Stânca Pulpit*, s-a format acum 10.000 de ani, când s-a retras un ghețar care odinioară umplea fiordul. Întinderea stâncoasă de granit se află la 604 metri deasupra lui Lysefjord, în sudul Norvegiei, și este una dintre cele mai populare atracții turistice din această țară.

În vremuri apuse, această stâncă plată reprezenta locul în care vikingii făceau sacrificii. Acum a devenit un loc ideal pentru turiștii pasionați de fotografie, sau pentru cei care au o dorință arzătoare de a-și crește numărul de aprecieri pe Instagram.

8.- STÂNCILE MOHER, IRLANDA

Stâncile Moher, stânci marine vechi de 300 de milioane de ani, se întind de-a lungul coastei atlantice a comitatului Clare. Numele lor provine de la vechiul fort Moher, care se afla cândva la Capul lui Hag – cel mai sudic punct al coastei. Astăzi, traseul *Cliffs of Moher Coastal Walk* se întinde pe o distanță de 18 km, de la Hag's Head până la Doolin, oferind un peisaj cu priveliști uimitoare în care trăiesc o mulțime de specii de păsări. O

plimbare prin această zonă e posibil să presupună ploaie sau ceață, dar acest lucru nu ar trebui să te descurajeze.

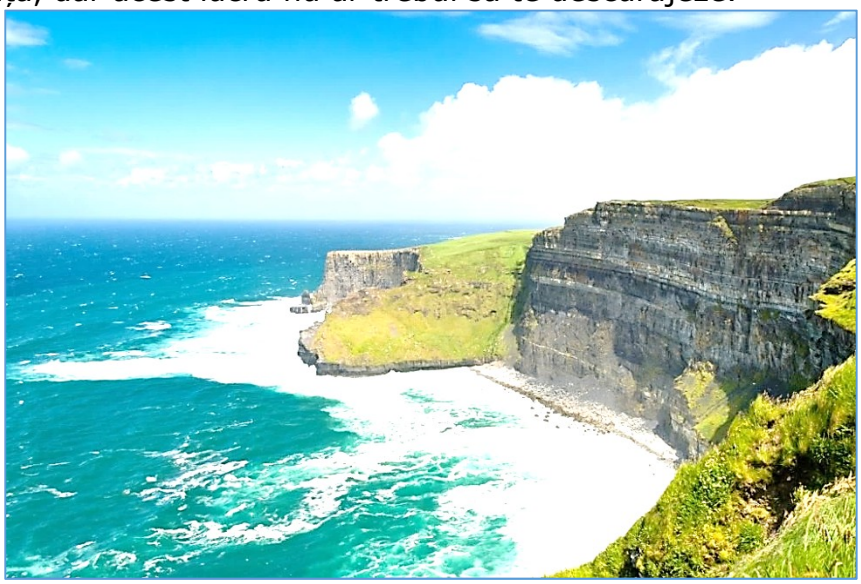

9.- EL CAPITAN, SUA

Fața de granit a lui **El Capitan** a fost principala imagine de pe cărțile poștale americane de zeci de ani încoace.

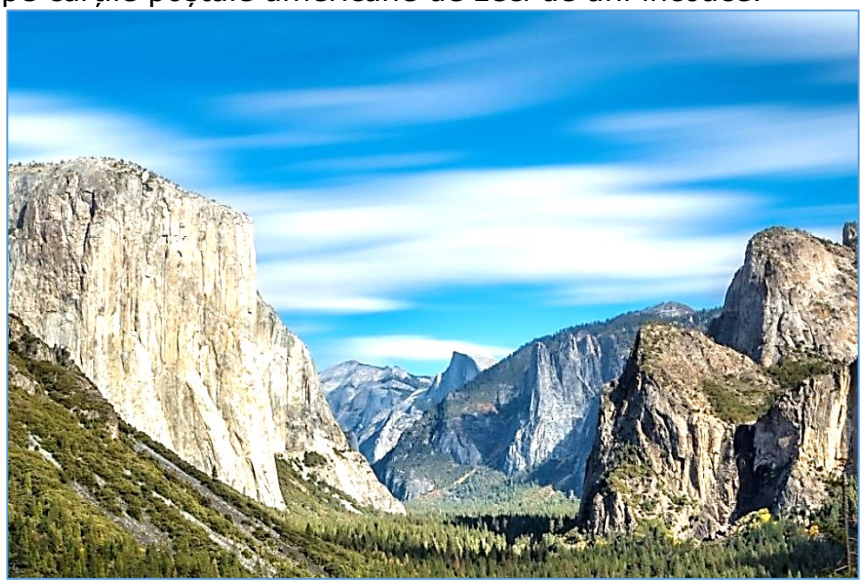

Recent, a devenit și imagine de fundal pe ecranele computerelor Apple, transformându-se într-un simbol al temerarilor. Înălțându-se la 2.307 de metri în valea Parcului Național Yosemite, El Capitan este o provocare populară pentru

cei mai buni alpiniști din lume. Vizitatorii mai sedentari pot aprecia măreția Căpitanului din punctele de observație situate în Valea Yosemite.

UNESCO a adăugat pe Lista Patrimoniului Mondial şi situl unui masacru din epoca apartheidului şi un sat în care a crescut Nelson Mandela, printre siturile din Africa de Sud care sunt repere în lupta pentru a pune capăt regimului minorităţii albe. Sâmbătă, ansamblul monumental "Calea Eroilor" realizat de Constantin Brâncuşi la Târgu Jiu şi Frontierele Imperiului Roman - Dacia au primit acceptul pentru a fi incluse în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO.

Masacrul este cel din 1960 la Sharpeville, în provincia Transvaal, unde poliţia a ucis 69 de demonstranţi de culoare, inclusiv copii, un punct de cotitură care a determinat guvernul de apartheid să interzică Congresul Naţional African (ANC) care guvernează astă

10.-CEI MAI ÎNALȚI MUNȚI DIN LUME

Cei mai înalți munți din lume: cum sunt ei? Conform Marii Enciclopedii a Munților de Jan și Małgorzata Kiełkowski, munții înalți sunt cei peste 5600 m deasupra nivelului mării. Cei mai înalți munți sunt considerați a fi două lanțuri: Himalaya și Karakoram. Uneori includ și gama Hindu Kush. Un fapt interesant este – după cum ne informează un eminent expert montan, Janusz Majer – că cel mai înalt munte din lume în afara de Himalaya este Minya Monka (7556m). Acest vârf este situat în foarte puțin cunoscutul masiv Daxue din Munții Sino-Tibetani, în provincia Sichuan.

Când a început totul?

Lanțurile Himalaya și Karakoram sunt lanțuri muntoase uriașe, care se întind pe mii de kilometri. Ele se află în prezent pe teritoriul Chinei, Bhutan. Pakistan, India, Nepal și Tibet. În epoca colonială, adică când Marea Britanie a ocupat India, britanicii au efectuat cercetări intense și de cartografiere a munților. Ei se considerau chiar proprietarii lor. Prin urmare, multe nume de trecători sau vârfuri comemorează numele generalilor sau geografilor britanici. De exemplu, cu numele de Muntele Everest a fost numit cel mai înalt munte din lume în 1965, în onoarea cartografului de origine galeză George Everest. Din același motiv, nu au avut permisiunea de a urca si cuceri vârfurile, alte expediții, decât cele englezești. Printre altele, expediția poloneză din 1939 sub conducerea lui Adam Karpiński nu a avut voie să urce pe varful K2.

K2 este considerat cel mai dificil munte de opt mii m din lume. Activitățile de explorare au fost efectuate și de ruși. De exemplu, Bronisław Grąbczewski, un polonez în slujba țarului, de altfel, un alpinist experimentat de iarnă, a ajuns la poalele varfului K2 și a făcut o măsurare precisă a acestui munte în anii 80 din secolul XIX.

Începutul viselor despre cei mai înalți munți din lume

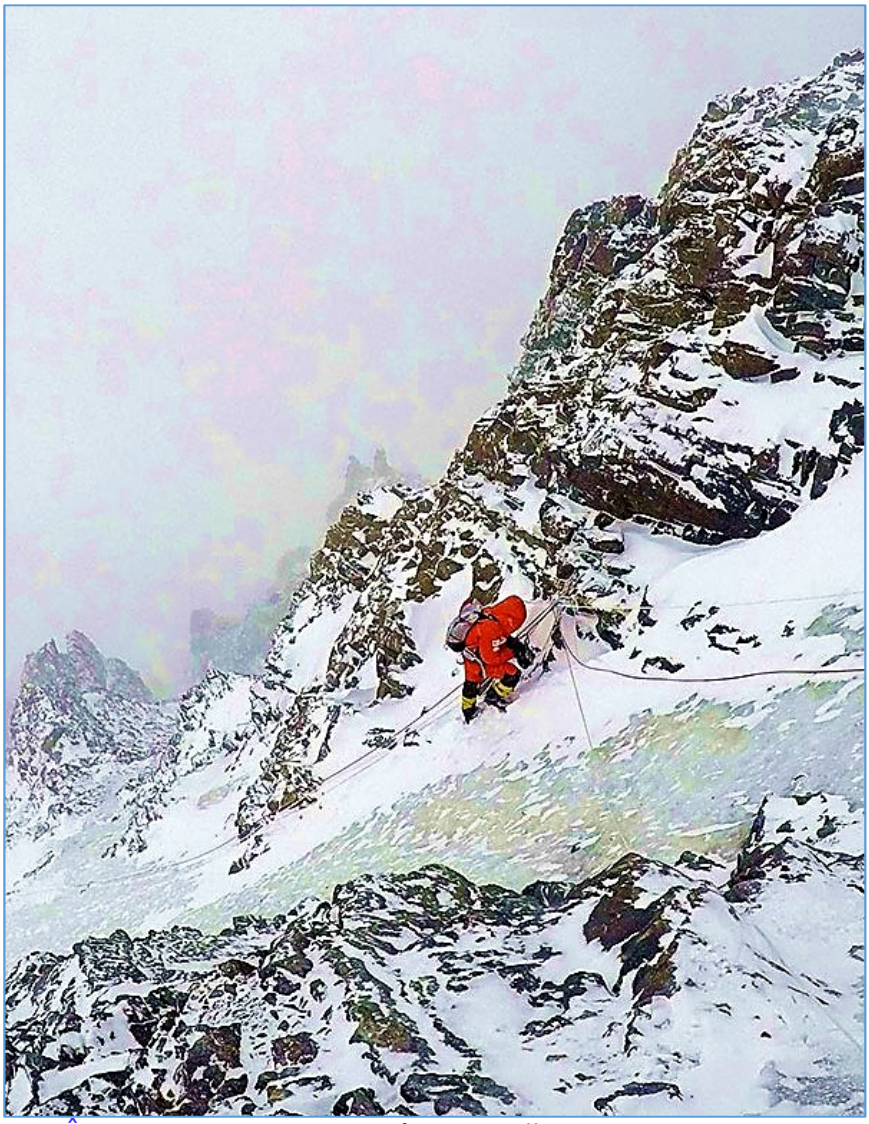

În fotografie, un alpinist în dificultățile Piramidei Negre

Incă nu fusesera cartografiați corespunzător toti muntii, cand deja, englezul Albert Mummery a încercat să urce pe Nanga Parbat în 1895 – și a murit. Șapte ani mai târziu, a fost organizată o expediție pe varful K2, care a ajuns la 6.300 de metri. Câțiva ani mai târziu, în 1921, a fost organizată prima dintre multele expediții britanice pe Muntele Everest.

Englezii au atins apoi o înălțime record de 8.570 de metri fără a folosi rezervoare de oxigen. Unii sunt înclinați să creadă că în timpul expediției britanice din 1924, George Mallory și James Irvine au ajuns în vârful Muntelui Everest.

Din nefericire, nu există dovezi clare în acest sens – alpiniştii au murit, iar odata cu ei, a disparut aparatul foto cu care puteau sa demonstreze prezenta in vârf.

Între timp, italienii s-au alăturat competiției, în frunte cu Ducele de Abruzzi, care a luat cu asalt neobosit, varful K2 – tot fără succes. După ei, in cei mai înalți munți au inceput sa mearga germanii, pentru care ascensiunea pe vârful muntelui de opt mii a avut, la sfarsitul anilor 1920, o semnificație politică.

HIMALAYA

Un lanț muntos situat în Asia Centrală. Aici se află cele mai înalte vârfuri de pe Pământ: zece dintre ele sunt de peste 8.000 de metri deasupra nivelului mării, iar peste 300 – se ridică la o înălțime de 7.000 și mai mult.

Numele „Himalaya" provine din cuvântul sanscrit „hima" (zăpadă) și „alaya" (sediu). Sistemul Himalaya este format din șase lanțuri muntoase mai mici: Himalaya de Est, Himalaya din Bhutan, Sikkim, Nepal (numit și Central), Garhwalu și de Vest. Se întind pe teritoriul Nepalului, Indiei, Bhutanului, Pakistanului și Chinei. Există zece vârfuri de opt mii metri în Himalaya. Acestea sunt:

Muntele Everest (8848m)	Dhaulagiri (8167m)
Kanchenjunga (8586m)	Manaslu (8156m)
Lhotse (8516m)	Nanga Parbat (8126m)
Makalu (8463m)	Annapurna I (8091)
Cho Oyu (8201m)	Shishapangma (8013m)

KARAKORAM

Himalaya – acest cuvânt este cunoscut de toată lumea, Karakorum este mai putin cunoscut. Se întâmplă ca doar în timpul unei expediții comerciale, participanții săi să afle că acesta (Karakoram) este un lanț muntos independent de Himalaya. Aici se află cei mai mari ghețari din munți și patru

varfuri de opt mii de metri, inclusiv K2 – al doilea cel mai înalt vârf din lume. Ei sunt împărțiti în două benzi: Muztagh și Range. Acestea, la rândul lor, se împart în: Batura, Hispar, Panmah, Baltoro, Siachen, Rimo, Saser și apoi Rakaposhi, Haramosh, Masherbrum, Saltoro.

Varfurile de opt mii metri situate în Karakoram sunt:

K2 (8611m)
Gasherbrum I (8068m)
Broad Peak (8047m)
Gasherbrum II (8035m)

Primele ascensiuni confirmate ale celor mai înalți munți din lume.

Prima ascensiune documentată a vârfului de opt mii a fost făcută în 1950 de o expediție franceză.

Apoi Lois Lachenal și Maurice Hercog au ajuns la Annapurna I. Au plătit pentru succesul lor pierzându-și toate degetele de la picioare (Lachenal) si de la maini (Hercog). Au fost amputate bucată cu bucată, fără anestezie, în timpul coborârii din Tabăra I în tabăra de bază și apoi în timpul caravanei către Kathmandu. Doar trei ani mai târziu, apicultorul din Noua Zeelandă, Edmund Hillary a ajuns în vârful celui mai înalt munte al Pământului, Muntele Everest.

Nepalezul Tenzing Norgay care l-a însoțit, a avut amabilitatea să-și aștepte partenerul cu câțiva metri înainte de vârf pentru a putea urca împreună. O lună mai târziu, alpinismul austriac Herman Buhl a urcat pe Nanga Parbat.

În timpul atacului de la vârf, nu a folosit oxigen, ci a luat medicamente pe bază de amfetamine. Astăzi am afirma fără echivoc că a fost doping.

Ultimul munte de opt mii urcat, este Shishapangma. Este, de asemenea, cel mai jos vârf al Coroanei Himalaya și Karakoram. Acest lucru se datorează faptului că acest vârf este singurul care se află în întregime în China. Autoritățile comuniste nu au eliberat nimănui permise de alpinism până când muntele nu a fost cucerit de compatrioți.

Acest lucru s-a întâmplat în 1964, când o echipă de zece persoane de alpinisti chinezi, special delegati în acest scop, au ajuns la vârf.

„Niciodată nu aștepta ceva de la Dumnezeu
Și nu căuta să Îl mituiești prin cadouri
Fiindcă Dumnezeu îți stă-n sânge mereu,
Cu scopul de a vedea ale libertății ecouri.” MI

Într-o caravana până la baza celor mai înalți munți din lume, adesea se foloseste ajutorul iacilori (foto arhivată de Tomasz Kobielski)

HIMALAYA POLONEZĂ

Prima expediție poloneză în Himalaya a avut loc în vara anului 1939. Polonii au atins vârful virgin Nanda Devi Est (7434m), deși visau să urce varful K2. Organizarea expedițiilor

ulterioare a fost posibilă numai în timpul așa-numitului „dezgheț Gomułka”, adică din 1955. În acel moment, Bolesław Chwaściński a inițiat expediții în Hindukush. Până în 1978, au avut loc nouăzeci. Pregătiți de alpinismul de vară și iarnă în Munții Tatra, alpiniștii pornesc rapid spre Alpi sau Munții Caucaz. În 1971, polonezii conduși de Andrzej Zawada au ajuns la Kunyang Chhish (7852 m)

La traversarea crevașelor de gheață, se folosesc adesea scărișele (foto arhitecturală Tomasz Kobielski)

Începând din 1976, nu a existat sezon fără o expediție poloneză în cei mai înalți munți. Primul polonez, care a urcat pe Muntele Everest a fost alpinista Wanda Rutkiewicz (16 octombrie 1978). Anii 1980 sunt de obicei numiți Epoca de Aur a alpinismului polonez din Himalaya. Alpinismul din Himalaya a devenit un sport național și a avut vedetele sale binemeritate, bucurându-se de recunoaștere internațională.

Cei mai mari dintre ei sunt Krzysztof Wielicki, Jerzy Kukuczka, Wanda Rutkiewicz, Wojciech Kurtyka.

Himalaya și Karakoram iarna

Pe 17 februarie 1980, Krzysztof Wielicki și Leszek Cichy au fost primii oameni care au ajuns în vârful unui *opt mii* pe timp de iarnă. Și a fost si cel mai înalt munte din lume cucerit iarna. Andrzej Zawada, numit Conducătorul, s-a specializat în organizarea expedițiilor de iarnă. Polonezii au fost primii oameni care au cucerit Muntele Everest, Manaslu, Czo Oju, Dhaulagiri, Annapurna și Lhotse iarna. După moartea lui Jerzy Kukuczka (a murit pe Lhotse în 1989) și a Wandei Rutkiewicz (a dispărut în 1992, cu 300 de metri înainte de vârful Kanchenjunga), steaua alpinismului himalayan, inclusiv alpinismului de iarnă din Himalaya, a început să apună.

Abia în 2005, un polonez, Piotr Morawski (într-o echipă cu italianul Simone Moro) au ajunst în vârful unui munte de opt mii, care nu fusese încă cucerit iarna – Szishapangma.

Provocarea atingerii vârfurilor rămase a fost preluată de Artur Hajzer, care a înființat programul de alpinism polonez de iarnă în Himalaya în acest scop. Datorită acestei inițiative, polonezii au ajuns pe încă două vârfuri de opt mii m pe timp de iarnă: Gasherbrum I și Broad Peak. Expedițiile poloneze au încercat și ele să cucerească Nanga Parbat și K2 de multe ori, dar au eșuat.

În cele din urmă, polonezii au cucerit zece din paisprezece vârfuri de opt mii în timpul iernii (în expediții poloneze sau internaționale). Majoritatea acestor ascensiuni au avut loc fără utilizarea oxigenului, unele pe rute noi sau singuri.

K2 a rezistat cel mai mult timp atacurilor a numeroase expediții din întreaga lume. Pe 16 ianuarie 2021, zece alpiniști nepalezi au urcat pe vârful celui mai dificil munte de opt mii: Nirmal Purja, Gelje Sherpa, Mingma David Sherpa, Mingma Tenzi Sherpa, Dawa Tempa Sherpa, Pem Chhriri Sherpa, Mingma Gyalje Sherpa, Kili Pemba Sherpa, Dawa Tenjing Sherpa și Sona Sherpa.

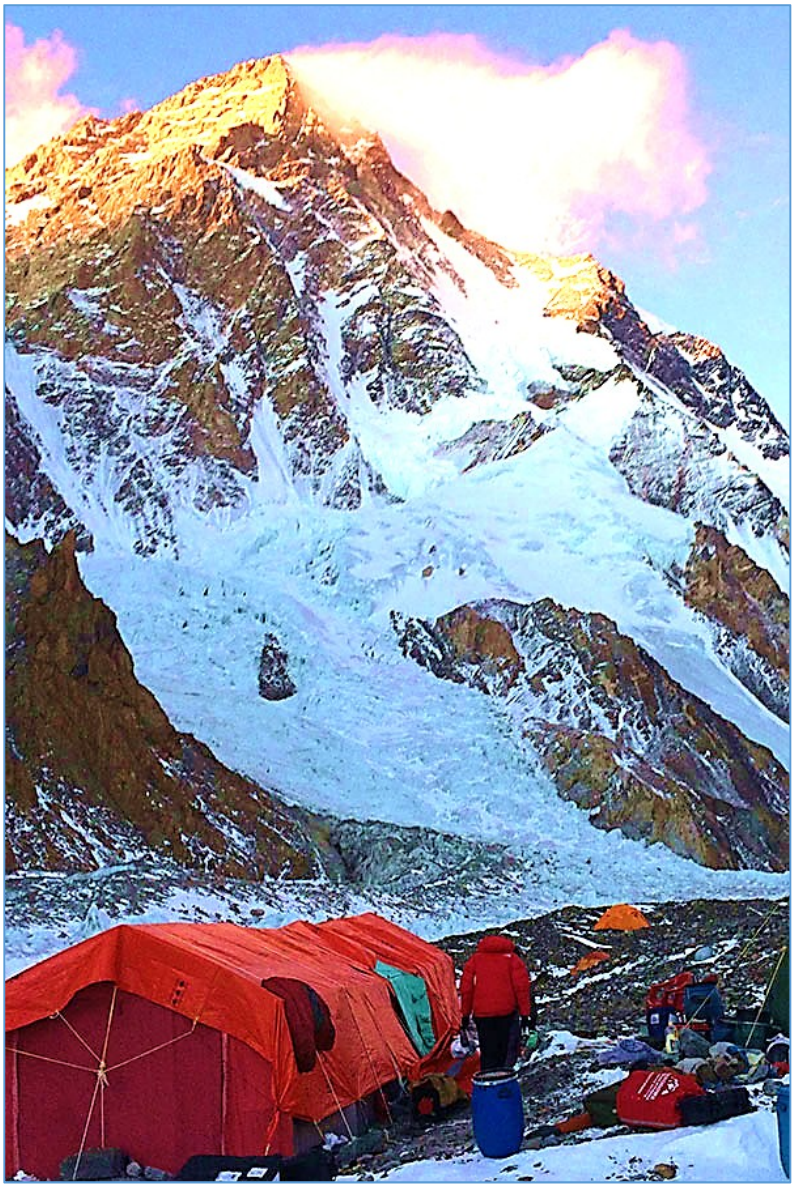

Vârful K2 este ultimul de opt mii urcat iarna (foto arhivată de Janusz Gołąb)

Cine sunt șerpașii?

Când citim sau auzim despre expediții în Himalaya sau Karakoram, aflăm adesea că, în afară de alpiniștii din Himalaya, au luat parte mai mulți sau o duzină de șerpasi. Putem avea impresia că sunt un fel de ajutoare sau chiar hamali. Nimic mai greșit! Șerpașii sunt un popor tibetan care trăiește în zonele muntoase din India și Nepal. Mulți dintre ei sunt ghizi montani

profesioniști. Ei lucrează adesea ca gardieni pentru membrii expedițiilor comerciale. Ei nu numai că atârnă frânghii, dar și își conduc clienții în sus și înapoi la bază, le montează corturi, le oferă oxigen sau mâncare și chiar fixează echipamentul pe frânghii. Poti spune ca sunt elita ghizilor de munti inalti. Mulți dintre ei au fost de cateva zeci de ori pe vârfurile celor mai înalți munți. Nu toti șerpasii sunt ghizi montani, la fel cum nu orice ghid montan local este un șerpas. Căci acest termen se referă la oameni, nu la profesie.

Deoarece șerpașii trăiesc zilnic la o altitudine de 3 până la 6 mii de metri (adică mai mare decât multe baze de expediții din Himalaya), organismele lor s-au adaptat la condițiile montane chiar și la nivel genetic, așa cum demonstrează cercetările științifice.

Doping în cei mai înalți munți din lume

Herman Buhl este dovada că poți fi un pionier al stilului alpin în cei mai înalți munți și sa folosesti dopajul în același timp. Până în 1978, mulți nu credeau că se poate urca pe cei mai înalți munți din lume fără a folosi oxigenul dintr-un cilindru. Cu toate acestea, pe 8 mai 1978, Reinhold Messner și Peter Habeler au realizat imposibilul: au urcat pe Muntele Everest fără oxigen. Messner a repetat isprava doi ani mai târziu, de data aceasta singur. De atunci, s-a considerat că urcarea sportiva înseamnă acțiune fără ajutorul unei butelii de oxigen.

Dar ce înseamnă exact „fără oxigen”? La urma urmei, poți urca pe cont propriu, dar te regenerezi noaptea într-un cort, dormind cu o butelie de oxigen. În prezent, fiecare utilizare a oxigenului, chiar si la coborârea de pe vârful dat, distruge dimensiunea sportivă a cățărării. Dacă folosim oxigen în orice etapă de urcare, aclimatizare sau coborâre, urcarea pe un opt mii este considerat turism de mare altitudine. O excepție se face doar pentru ascensiunile de explorare, de exemplu pentru primele ascensiuni de iarnă. Acum că toate vârfurile au fost cucerite vara și iarna, stilul nu poate fi decât îmbunătățit.

Stiluri în alpinismul pe opt mii

Apropo de stil, nu există o diviziune importantă: urcari în stil alpin și urcari de asediu.

Urcarea in stil alpin inseamna catarare usoara. Sub acest termen includem un rucsac foarte greu. Ajunși pe vârf în stil alpin, purtăm cu noi echipamentul complet al taberelor individuale. De asemenea, nu folosim frânghii atârnate de alte

echipe sau expediții. Urcăm într-o echipă mică de doi-trei oameni și ajungem în vârf în câteva zile.
Acest stil a fost folosit, printre alții, de cel mai remarcabil alpinist polonez Wojciech Kurtyka în Himalaya și Karakoram. Liniile sale vizionare, extrem de ambițioase au doar câteva repetări pentru că sunt atât de dificile.

Al doilea și mult mai popular stil, este stilul de asediu. Un număr mare de alpiniști sunt implicați în atingerea unui anumit vârf, precum și șerpași (adică ghizi montani specializați) și hamali. Expediția garantează tronsoane dificile de drum, face camping, se aclimatizează pe traseul selectat până în vârf. Așa au funcționat expedițiile conduse de Andrzej Zawada, Janusz Kurczab și Krzysztof Wielicki, inclusiv ultima expediție poloneză de iarnă pe K2 2017/2018.

Cei mai înalți munți din lume – Coroana Himalaya și Karakoram

Cum să cuceriti Coroana Himalaya și Karakorum? Este simplu: urcati pe toate cele paisprezece varfuri de opt mii metri.

Primul om din istorie care a urcat pe Coroana Himalaya și Karakoram a fost italianul Reinhold Messner, al doilea a fost polonezul Jerzy Kukuczka, iar al treilea a fost elvețianul Erhard Loretan. Recordul pentru viteza de câștigare a Coroanei este deținut de cel mai recent câștigător al acesteia, Nirmala Purji, care a făcut-o în 187 de zile. În afară de Kukuczka, doar trei polonezi au realizat această ispravă: Krzysztof Wielicki, Piotr Pustelnik (actualul președinte al Asociației Poloneze de Alpinism) și un kazah cu cetățenie poloneză, Denis Urubko.

Urcarea pe cel mai înalt munte din lume poate fi… ușoară?

Atât alpiniștii profesioniști, cât și turiștii de mare altitudine disting între muntii de opt mii, urcari „ușoare” și „dificile”. Munții simpli sunt cei care nu au dificultăți tehnice majore – printre aceștia se numără cel mai înalt vârf de pe Pământ, Muntele Everest.

Sunt considerate dificile următoarele varfuri: K2 (dificultăți de stâncă la o altitudine de 8.000 de metri), Kanchenjunga (apropiere de creasta foarte lungă), Broad Peak (dificultăți la marginea vârfului Stâncos) sau Annapurna I (distanțe mari de depășit). Mulți alpinisti indică Cz Oyu drept cel mai ușor vârf de opt mii.

Spre varf se porneste dacă prognoza anunță o fereastră de vreme buna, (arhiva foto Tomasz Kobielski)

Datorită multor ani de observații, pentru fiecare vârf de opt mii s-a stabilit momentul când vremea este – cel puțin în teorie- cea mai favorabilă. Ce înseamnă asta în practică? Se planuieste deplasarea în vârf atunci când nu există un risc mare de furtună de zăpadă, ninsori intense, vânt puternic sau avalanșe masive. Pentru majoritatea varfurilor de opt mii ,cel mai favorabil moment este luna mai, care este perioada de dinaintea musonului de vară.

Un muson este un vânt cauzat de diferențele dintre încălzirea mării și a pământului. În iunie, vine anotimpul ploios,

care în cei mai înalți munți ai lumii se manifestă prin ninsori abundente. Riscul de avalanșă crește semnificativ atunci.

Alpinismul de iarnă este o idee care contrazice țintirea celui mai bun moment al anului în care poți urca vârful. Iarna apare si musonul, de data aceasta suflind de pe uscat spre mare.

Prin urmare, iarna te poți aștepta la cele mai mari, extreme de temperaturi scazute și vânturi de uragan care ating viteze de până la 200 km/h la munte. În astfel de condiții, temperatura percepută poate fi de minus 60, minus 70 de grade. Omul nu poate supraviețui. De aceea, expediția urmărește îndeaproape prognozele meteo și avertizează când se deschide fereastra meteo. Acest termen înseamnă câteva zile cu condiții meteo relativ bune. Prin urmare, alpinismul de iarnă nu este doar „arta suferinței" (cum a spus Wojtek Kurtyka), ci și arta răbdării.

Care este diferența dintre un alpinist himalaist și un turist de munti inalti?

Nu orice cuceritor al Muntelui Everest se poate considera un alpinist himalaist. Așa cum în alpinism distingem între alpinisti și turiști, același lucru este valabil și pentru cei mai înalți munți. Un alpinist himalaist este o persoană care poate acționa independent în cei mai înalți munți datorită aptitudinilor și experienței sale. În funcție de stilul ales de acțiune montană, urcă singur sau în echipă, stabilește tabere individuale, efectuează aclimatizarea, traseaza traseul și așa mai departe. Turistul de munti inalti, apelează la serviciile agențiilor de expediție. Oferta lor include grija din partea ghizilor calificați, livrarea de butelii de oxigen, amenajarea corturilor. În plus, turiștii folosesc frânghii fixe atârnate de ghizi. O expediție comercială, pentru că vorbim despre ea, nu este niciodată o expediție de explorare, adică către un vârf virgin. Aproape întotdeauna duce de-a lungul drumurilor clasice, cunoscute altfel drept calea primilor cuceritori. În practică, acesta este cel mai simplu traseu și cel mai bine dotat cu facilități artificiale, precum frânghii fixe sau depozite de butelii de oxigen.

Mai sunt provocări în cei mai înalți munți ai lumii?

Cei mai înalți munți din lume nu se limitează la opt mii. Există sute de vârfuri de șapte sau șase mii de metri care nu au fost niciodată atinse de un picior de om. Există și vârfuri sau drumuri solicitante din punct de vedere tehnic, precum Magic Line pe varful K2, parcurs în 1986 de o echipă poloneză, repetat

abia în 2004, sau Trango Towers din Karakorum, care oferă 1200 m de dificultate pe o placă verticală. O provocare care încă așteaptă să fie implementată este, de exemplu, traversarea Muntele Everest–Lhotse, fără oxigen in cilindru. Sau Zidul Luminii de 2500 m lungime, fața de vest a Gasherbrum IV, urcat de Wojtek Kurtyka și Robert Shauer în 1985. Ascensiunea lor este considerată cea mai mare realizare a alpinismului din Himalaya din secolul al XX-lea. Un alt tip de provocare sunt ascensiunile rapide (mai puțin de 24 de ore de la tabăra de bază până la vârf și retur), făcute tot singur. Multe vârfuri virgine își așteaptă cuceritorii în Hindu Kush sau Pamir. Poți evita aglomerația din cei mai înalți munți ai lumii – tot ce ai nevoie este puțină ambiție.

X.- TOP 10 – CELE MAI MARI CASCADE DIN LUME

Cascadele conferă o frumusețe și o măreție uluitoare, iar peisajele spectaculoase pe care le creează sunt adesea puncte de atracție turistică deosebit de populare. În acest articol, vom explora cele mai mari și impresionante cascade din lume, cu priveliști care te lasă fără cuvinte și putere deopotrivă.

De la apele învolburate ale Americii de Sud la cascadele înalte din Asia, vom călători în jurul lumii pentru a descoperi cele mai magnifice minuni ale naturii.

1.- CASCADA ANGEL

Cascada Angel, situată în Parcul Național Canaima din Venezuela, este cea mai înaltă cascadă din lume. Cu o cădere liberă de apă de aproximativ 979 de metri și o cădere totală de 807 metri, această cascadă impresionantă este aproape de două ori mai înaltă decât celebrul Munte Everest. Apele cascadei

Angel se prăbușesc într-un abis numit Auyan-Tepui, creând un spectacol natural uluitor.

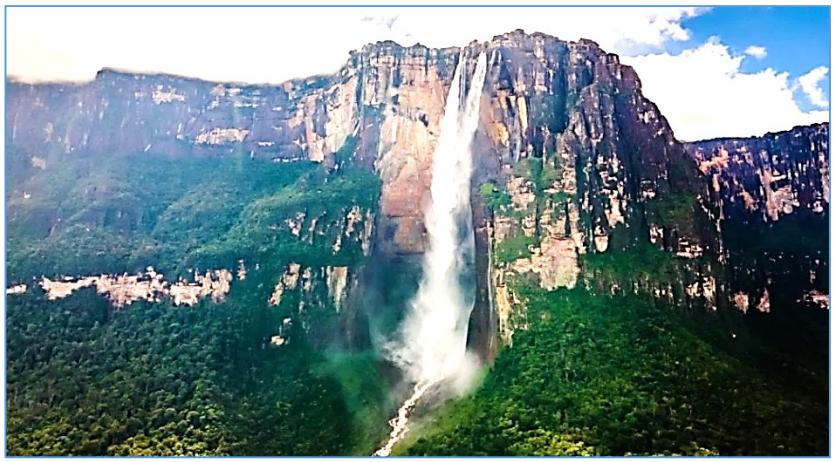

Numele cascadei provine de la aviatorul american Jimmy Angel, care a zburat peste cascada în 1933 și a devenit cunoscut în întreaga lume. Din punct de vedere istoric, cascada Angel era relativ necunoscută până în 1933, când Jimmy Angel a aterizat accidental cu avionul său pe platoul Tepui din apropiere.

Acest incident a dus la popularizarea cascadei și la numirea ei în onoarea pilotului. În prezent, cascada Angel este o atracție turistică de renume mondial, iar vizitatorii pot admira spectacolul său grandios de la diferite puncte de observație din Parcul Național Canaima.

2.- CASCADA NIAGARA

Cascada Niagara, situată la granița dintre Statele Unite ale Americii și Canada, este una dintre cele mai faimoase și recunoscute cascade din lume. Cu o înălțime de aproximativ 51 de metri și o lățime de peste 800 de metri, această cascadă cunoscută pentru frumusețea sa captivantă este alimentată de fluviul Niagara.

Cascada Niagara a jucat un rol semnificativ în dezvoltarea economică și industrială a regiunii și a devenit o destinație turistică populară încă din secolul al XIX-lea.

În 1969, au fost luate măsuri pentru a reduce debitul de apă care se scurgea peste cascada Niagara, pentru a permite efectuarea unor lucrări de întreținere a stâncilor. Această inițiativă a oferit o perspectivă rară asupra cascadei uscate pentru prima dată în aproape 12.000 de ani.

Astăzi, Cascada Niagara rămâne un loc superb de vizitat, cu milioane de turiști care

3.- CASCADA IGUAZU

Cascada Iguazu este una dintre cele mai spectaculoase cascade din lume, situată la granița dintre Argentina și Brazilia. Această minunată creație naturală se remarcă prin cele aproximativ 275 de căderi de apă, care se întind pe o lățime de aproape 2,7 kilometri. Cea mai înaltă cădere de apă din cascada Iguazu, cunoscută sub numele de Garganta del Diablo (Gâtul Diavolului), se ridică la aproximativ 82 de metri.

Din punct de vedere istoric, cascada Iguazu a fost întâlnită pentru prima dată de europeni în 1541, când exploratorul spaniol Álvar Núñez Cabeza de Vaca a ajuns în zonă. Mai târziu, în 1984, cascada Iguazu a fost declarată Patrimoniu Mondial UNESCO, recunoscându-i-se valoarea naturală și frumusețea excepțională.

Astăzi, cascada Iguazu este o destinație turistică de renume mondial, oferind vizitatorilor săi o experiență memorabilă în mijlocul pădurii tropicale, cu punți de observație care le permit să admire splendoarea acestui miracol natural.

4.- CASCADA VICTORIA

Cascada Victoria, situată pe râul Zambezi, la granița dintre Zambia și Zimbabwe, este una dintre cele mai impresionante cascade din lume. Această cascadă colossală are o lățime de aproximativ 1,7 kilometri și o cădere de apă de aproximativ 108 metri, ceea ce o face una dintre cele mai mari și mai vărsătoare cascade de pe Pământ.

Numele ei provine de la regina britanică Victoria și a fost denumită astfel de exploratorul scoțian David Livingstone în 1855. Cascada Victoria este cunoscută pentru norii săi de ceață și pentru capacitatea de a crea un sunet înfricoșător în jurul ei.

Din punct de vedere istoric, cascada Victoria a fost un loc sacru pentru triburile locale, care au numit-o „Mosi-oa-Tunya" sau „Fumul care Tună". A fost descoperită de europeni în secolul al XIX-lea și a devenit rapid o atracție turistică. Astăzi, vizitatorii din întreaga lume vin să admire această minunată creație a naturii și să experimenteze forța și frumusețea ei uluitoare.

5.- CASCADA YOSEMITE Cascada Yosemite este una dintre cele mai faimoase cascade din Parcul Național Yosemite din California, Statele Unite ale Americii. Această cascadă impresionantă este compusă din trei căderi principale – Upper Yosemite Fall, Middle Cascada, și Lower Yosemite Fall. Împreună, acestea au o cădere totală de apă de aproximativ 739 de metri.

Cascada Yosemite este în special spectaculoasă în primăvară, când topirea zăpezii alimentează debitul de apă și creează un spectacol magnific de cădere a apei.

Din punct de vedere istoric, cascada Yosemite a fost un punct de atracție pentru exploratori și naturaliști din secolul al XIX-lea. John Muir, unul dintre cei mai influenți conservatori ai naturii, a fost impresionat de frumusețea cascadelor Yosemite și a promovat conservarea acestui peisaj minunat. Astăzi, Cascada Yosemite continuă să fie una dintre cele mai iconice caracteristici ale Parcului Național Yosemite și un punct de atracție major pentru turiști și iubitorii naturii.

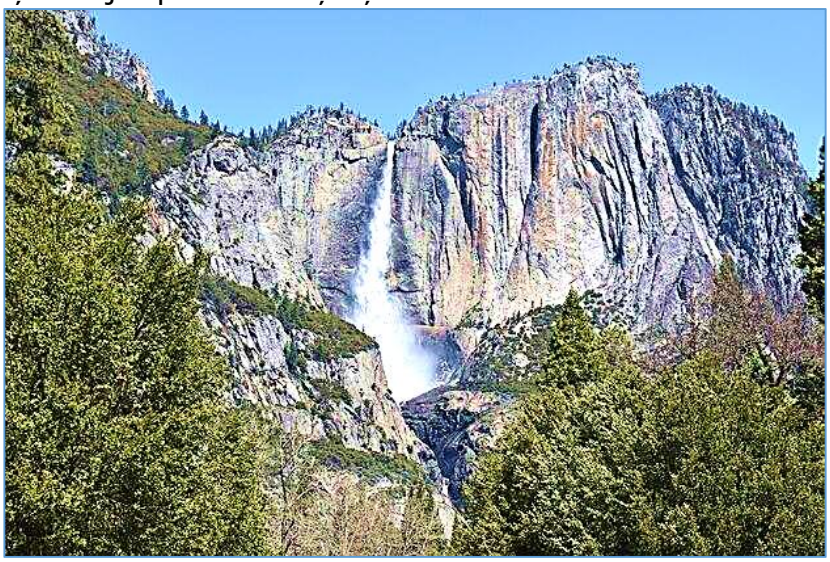

6.- CASCADA GULLFOSS

Cascada Gullfoss este una dintre cele mai remarcabile cascade din Islanda, situată pe râul Hvítá. Numele său, „Gullfoss," înseamnă „Cascada de Aur" în limba islandeză.

Această cascada este impresionantă prin dimensiunile și frumusețea sa. Apa se prăbușește pe două trepte mari, formând unghiuri spectaculoase și creând un sunet înfricoșător.

În perioada de topire a zăpezii, debitele de apă sunt impresionante, iar cascada strălucește în lumina soarelui, oferindu-i numele său pitoresc.

Din punct de vedere istoric, Cascada Gullfoss a fost un subiect de dispută în trecut, când dezvoltatorii au dorit să exploateze energia hidroelectrică a cascadei. Totuși, îngrijorările legate de conservarea acestui loc minunat au dus la protejarea cascadei Gullfoss și la menținerea sa într-o stare naturală.

Astăzi, cascadele Gullfoss sunt un punct de atracție important în cadrul Cercurilor de Aur ale Islandei și atrag turiști din întreaga lume.

7.- CASCADA PLITVICE

Cascada Plitvice este una dintre cele mai frumoase cascade din Croația și face parte din Parcul Național Plitvice Lakes. Această zonă impresionantă este cunoscută pentru serie sa de cascade și lacuri interconectate, iar Cascada Plitvice este una dintre cele mai spectaculoase. Cu o cădere de apă de aproximativ 78 de metri, această cascadă se varsă într-un lac cristalin, creând un peisaj idilic și un habitat natural diversificat.

Din punct de vedere istoric, Parcul Național Plitvice Lakes și cascada sa au fost deschise publicului încă din 1949 și au devenit rapid o atracție turistică importantă în Croația. În 1979, a fost inclus în lista Patrimoniului Mondial UNESCO, ceea ce a consolidat statutul său ca una dintre cele mai frumoase și protejate zone naturale din lume.

Astăzi, vizitatorii vin din întreaga lume pentru a admira splendoarea cascadelor Plitvice și pentru a se bucura de frumusețea sa naturală.

8.- CASCADELE SUTHERLAND

Cascadele Sutherland, situate în Noua Zeelandă, sunt un grup de cascade spectaculoase cunoscute pentru frumusețea lor naturală și pentru faptul că se varsă într-un peisaj montan dramatic. Cele mai înalte cascade din acest grup au o cădere de apă de aproximativ 580 de metri, iar imaginea lor înconjurate de stânci abrupte și vegetație luxuriantă este uluitoare.

Din punct de vedere istoric, Cascadele Sutherland au fost descoperite și botezate în secolul al XIX-lea de exploratori și călători europeni. Aceste cascade sunt accesibile printr-un traseu de drumeție și sunt un punct de atracție popular pentru iubitorii de natură și aventurieri. Vizitatorii pot admira frumusețea naturală a cascadelelor Sutherland și pot explora regiunea înconjurătoare, care este cunoscută pentru peisajele sale montane impresionante.

9.- CASCADA RINULUI – CEA MAI MARE CASCADĂ DIN EUROPA

Cascada Rinului, cunoscută și sub numele de „Rheinfall," este cea mai mare cascadă din Europa și se află în apropierea orașului Schaffhausen din Elveția. Cu o lățime de aproximativ 150 de metri și o cădere de apă de aproximativ 23 de metri, această cascadă impresionantă este alimentată de apele Rinului. Cascada Rinului este celebră pentru forța și zgomotul

său puternic, iar vizitatorii pot admira acest spectacol natural din diferite puncte de observație.
Din punct de vedere istoric, Cascada Rinului a fost o sursă de inspirație pentru artiști și scriitori de-a lungul secolelor. A fost, de asemenea, un subiect de studiu
pentru oamenii de știință și geologi. Astăzi, Cascada Rinului este o destinație turistică populară și o atracție emblematică a Elveției, cu milioane de vizitatori care vin să experimenteze magnitudinea și frumusețea acestei minuni naturale.

8.- Cascadele Sutherland

9.- Cascada Rinului

10.- CASCADA TUGELA

Cascada Tugela se găsește în Parcul Național Royal Natal din Africa de Sud și este una dintre cele mai înalte cascade din Africa și din lume. Cu o cădere de apă de aproximativ 948 de metri, această cascadă formează un peisaj montan spectaculos și este înconjurată de stânci abrupte și vegetație luxuriantă.
Din punct de vedere istoric, Cascada Tugela este cunoscută de comunitatea locală zulu și a fost numită în onoarea lui Tugela, un lider local. În prezent, cascada Tugela este
o atracție turistică populară în Parcul Național Royal Natal, și vizitatorii pot urma trasee de drumeție pentru a admira această cascadă uluitoare.

XI.- CELE MAI MARI 10 PEȘTERI DIN LUME

Peșterile sunt prăpăstii mari construite în mod natural în spațiul subteran. Oamenii de știință și grupurile de cercetare au studiat condițiile climatice și viață animalelor din trecut din trecut, analizând fosilele și alte formațiuni din peșteri. Formarea

peșterilor s-ar întoarce la eoni (ființe intermediare între Dumnezeu și materie). Explorarea unei peșteri de plăcere, aventură sau hobby este, de asemenea, o activitate practicată pe scară largă în întreagă lume. Acest act este numit că "speologie".

Peșterile de calcar și ghips sunt tipurile de peșteri cele mai frecvent întâlnite. Acestea pot fi inundate cu apă sau pot fi uscate.

Cele mai mari 10 peșteri din lume 1. Peștera Mammoth, S.U.A. Stabilită că Parc Național în dată de 1 iulie 1941

- Tip: calcar și piatră de nisip
- Locație: Ed./Hart/Bar, Kentucky, S.U.A.
- Dimensiuni: Lungime = 628 km, Adâncime = 116 metri.

1.- PEȘTERA MAMMOTH, S.U.A.

Peștera Mammoth este cea mai lungă peștera din lume. A fost descoperită acum 4000 de ani. Cu toate acestea, peștera Mammoth a fost transformată într-un parc național în 1941 pentru a proteja labirintul de peșteri, valea verde a răului și zonele deluroase din jurul ei. În această peștera se găsește o serie de specii de animale și plante. Peste 70 de specii care trăiesc în această peștera sunt considerate a fi pe cale de dispariție. Peștera a pierdut multe specii în trecut și multe sunt pe cale de dispariție.

Există diferite formațiuni de stalactite, helictite, stalagmite și gips în această peștera.

Interese în împrejurimile peșterii Mammoth: Puteți merge în excursii în peștera, puteți organiza un camping, puteți face canotaj pe răul verde, drumeții, călărie, pescuit, ski nautic,

puteți participa la evenimente speciale cum ar fi "Ziua Wildflower" și "Ziua Națională Ranger Junior"

2.- PEȘTERA JEWEL, S.U.A.

Descoperită pe 7 februarie 1908.
Tip: calcar
Locație: Custer, South Dakota, S.U.A.
Dimensiuni: Lungime = 247 km, Adâncime = 193 metri.

Peștera Jewel este a doua mare peștera din lume. Intrarea a trebuit să fie extinsă cu o dinamită. Chiar dacă peștera a fost anunțată că monument național în anul 1908, excursiile în peștera au fost oferite numai în 1939. În această peștera se găsesc cele mai lungi stalactite din lume. Puteți vedea, de asemenea, diversele "formațiuni colosale" exotice. Peștera Jewel este deschisă tot anul, cu excepția zilei recunoștinței și zilei de 1 ianuarie.

Interese în împrejurimile peșterii Jewel:

Puteți opta pentru a merge într-un tur al peșterii. Peștera Jewel oferă patru tipuri de tururi ghidate: "Scenic Tour", "Discovery Tour", „Historic Lantern Tour" și "Wild Caving Tour". Puteți încerca, de asemenea, activități de suprafață. Peștera Jewel va oferă oportunitatea de a explora suprafață peșterii. Puteți vizită Parcul Acră și asista la "Focul de Jasp". Puteți participa, de asemenea, la programe de Ranger.

Acestea sunt programate pe tot parcursul anului, incluzând un tur prin sălbăticie, plante exotice și animale, foc de jasp și ecologia peșterii.

Puteți admira, de asemenea, 393 de specii de plante, toate documentate. Puteți privi 120 de specii de păsări în această peștera. În cele din urmă, cele mai preferate activități sunt drumețiile!

Există trei trasee montane la dispoziția vizitatorilor: "O plimbare pe acoperișul traseului", "Traseul canioanelor" și "Traseuul Canionului Iadului".

3.- PEȘTERA OPTYMISTYCHNA, UCRAINA{TITLE}

Descoperită în 1966.
Tip: ghips
Locul de amplasare: Borshchiv, Ternopil, Ucraina.
Dimensiuni: Lungime = 232 km, Adâncime = 15 metri.
Descriere:

A treia peșteră ca mărime din lume, peștera Optymistychna are un culoar de observare de 214 km. Particularitatea majoră a acestei peșteri este structura pe mai multe niveluri de rețea dându-i un "efect de labirint" și pasajele de trecere, adesea obstrucționate cu noroi.

Atracțiile majore din această peștera sunt cele '10 zone ". Acestea diferă unele de altele în textura, dimensiune și formă, fiind toate conectate prin pasaje. De asemenea, puteți vedea o serie de formațiuni de cristal.

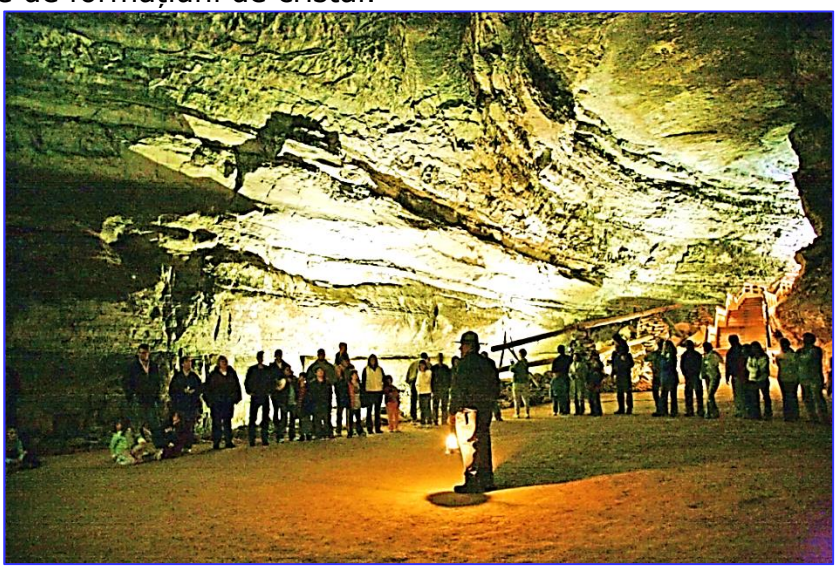

Atracțiile majore din această peștera sunt cele '10 zone ". Acestea diferă unele de altele în textura, dimensiune și formă, fiind toate conectate prin pasaje. De asemenea, puteți vedea o serie de formațiuni de cristal.

Interese în împrejurimile peșterii Optymistychna:

Nu rataţi faimoasele gravuri "Doisprezece Apostoli", "Pamir-Altatic", "Sala lui Grigoriy Skovoroda", "Honolulu" și "Galeriile Uriașe".

4.- SISTEMA OX BEL HA, MEXICO

Descoperită în 1996

Tip: subacvatică, calcar

Locul de amplasare: Tulum, Quintana Roo, Mexic.

Dimensiuni: Lungime = 224 km, Adâncime = 35 metri.

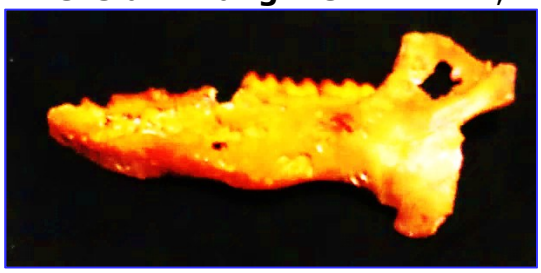

Descriere:

Sistema Ox Bel Ha este cea mai mare peștera subacvatică din lume. Se învecinează cu savană și Mangrovele. Pereții peșteri sunt de culoare maro închis din cauza "acidului tanic". Majoritatea sistemului de peștera este situat în junglă iar pasajele din cadrul acestei zone nu sunt accesibile.

Sistema Ox Bel Ha a fost recent renovat cu un spațiu larg de parcare, drumuri de ciment și scări care duc în peștera de apă. Veți găsi straturi de salt ale concentrației saline adânci că 16 metri. Unele pasaje din peștera sunt conectate direct cu Marea Caraibelor. Se poate practică înot și scufundări în peștera. Nu pierdeți pasajul 'Ball Park, unde va puteți scufundă și înota direct spre Marea Caraibelor.

5.- PEȘTERA WIND, S.U.A.{TITLE}

Stabilită ca Parc Național la data de 9 ianuarie 1903.

Tip: calcar Madison

Locul de amplasare: Custer, South Dakota, S.U.A.

Dimensiuni: Lungime = 218 km, Adâncime = 194 metri.

Descriere:

Vastul teren al Peșterii Wind constă dintr-un amentec de iarbă și prerie și "Pădurea de pini Ponderosa". Aici trăiesc animale sălbatice precum cerbi catâr, câinii de prerie, elani și bizoni. Principalele atracții turistice sunt formațiunile "boxwork" și "frostwork" din peștera.

Această este împărțită în două părți: una întunecoasă, care se află adânc în interiorul pământului și una expusă la lumina soarelui. Această divizie este, de asemenea, observată în ecologia Peșterii Wind.
Sunt multe de învățat despre geologia peșterii la vizitarea acesteia. De asemenea, aveți posibilitatea de a vedea diverse structuri speleoteme pe durata explorării peșterii.
Interese în împrejurimile peșterii Wind:
Puteți lua parte la tururi ale peșterii, programe Ranger, puteți face drumeții și echitație.

6.- PEȘTERA LECHUGUILLA, S.U.A.

Stabilită ca Parc Național la data de 26 mai 1986.
Tip: ghips
Locul de amplasare: Parcul Național Carlsbad Caverns, New Mexico, Statele Unite ale Americii
Dimensiuni: Lungime = 210 km, Adâncime = 324 metri.
Descriere: Aceasta este a șasea peștera că mărime din lume. Este situată într-un vechi recif de corali transformat în munte. Există depozite de fier, mangan, sulf și gips. Pasaje mari din peștera au fost descoperite numai în anul 1986. Numele sau provine de la plantă "Agave lechuguilla" care se găsește din

abundență acolo. Foarte puțin se știe despre această peștera deoarece intrarea să a fost limitată numai cercetătorilor științifici autorizați și echipelor de explorare. În peștera Lechuguilla se găsesc structuri exotice de stalactită.
Peștera Lechuguilla este natural construită prin acumulări masive de acid și reactiii chimice. Rămâne a fi una dintre cele mai explorate peșteri de către entuziaști.

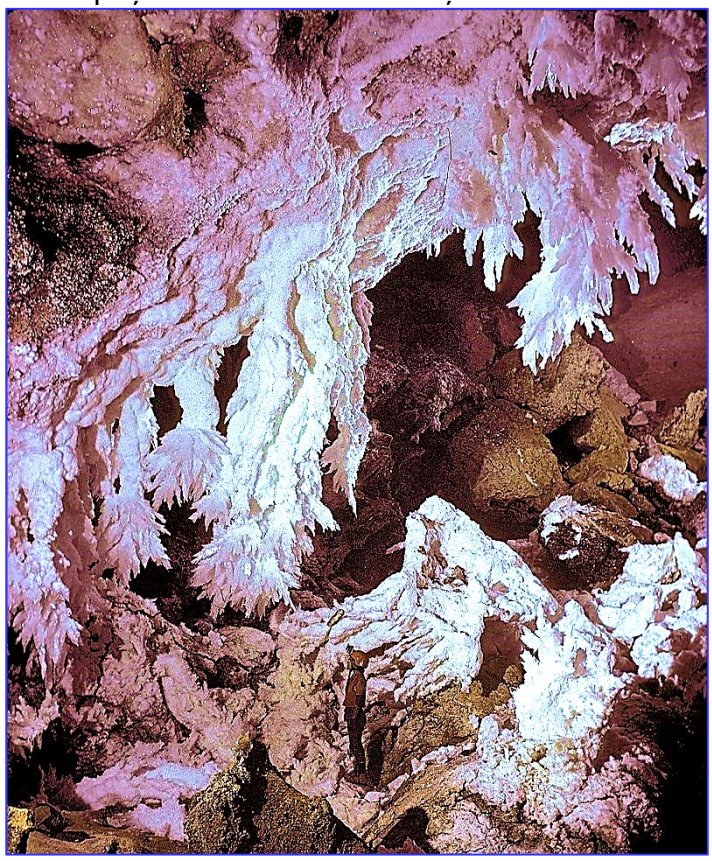

7.- SISTEMA SAC ACTUN, MEXICO (NOHOCH NAH CHICH)

Descoperită pe 26 noiembrie 1987.
Tip: subacvatică și pe uscat, formare Carrillo Puerto.
Locul de amplasare: Tulum, Quintana Roo, Mexic.
Dimensiuni: Lungime = 217 km, Adâncime = 78 de metri.
Descriere:

Situată de-a lungul coastei Caraibelor, Sistema Sac Actun este o peștera alcalină. Aceste peșteri sunt întotdeauna pline cu apă iar temperatura medie a apei este de 19,5 grade Celsius. "Grand Cenote", intrarea în peștera, este principala atracție. După ce ați trecut prin Grand Cenote, va trebui să coborati

câteva trepte și să mergeți pe jos până la doc, de unde puteți sări direct în apă. După o scurtă distanță, veți ajunge la "linia permanentă a peșterii". Această linie va va conecta la "Cenote Ho-Tul".

Mai jos veți descoperi, de asemenea, "buclă Nah Cuzan", care este considerată cea mai frumoasă parte din peșteră.

Puteți vizită "Paso Lagarto" și "Cenote Calimba" pentru a vedea cele mai amonte porțiuni din peștera și chiar face o baie. Adâncimea mediei a apei din peștera este de 12 metri. Încă se caută o legătură între "Sac Actun" și "Nohoch Nah Chich".

8.- PEȘTERA HOLLOCH, ELVEȚIA{TITLE}

Descoperită în 1875.
Tip: calcar
Locație: Muotatal, Schwyz, Elveția.
Mărime: Lungime = 198 km, Adâncime = 938 metri.
Descriere:

Dezvoltarea peșterii Holloch în scop turistic a început în anul 1990. Un hotel numit "Hôtel des Grottes" a fost construit în satul Hinterthal. Există o ruta directă la peștera de la acest hotel.

Peștera conține specii exotice de fosile, brachiopode iar pereții peșterii sunt înclinați. După o distrugere majoră în peștera din cauza inundațiilor, peștera a fost închisă timp de decenii până când Alferd Bogli a redeschis-o în 1945.

Cea mai bună perioada pentru a vizită această peștera este iarnă pentru a evita riscul de inundații.

Peștera este acum deschisă pentru excursii în peștera și programe Ranger. Este locul cel mai potrivit pentru a speologie și observarea caracteristicilor sale carstice.

Drumul în peștera poate fi dur și poate avea nisip, argilă și etajele inundate.

Din cauza inundațiilor frecvente, nu veți găsi formațiuni de stalactite și stalagmite în această peștera.

cel mai potrivit pentru a speologie și observarea caracteristicilor sale carstice. Drumul în peștera poate fi dur și poate avea nisip, argilă și etajele inundate.

Din cauza inundațiilor frecvente, nu veți găsi formațiuni de stalactite și stalagmite în această peștera.

De asemenea, există un spectacol în peștera pe care îl puteți vedea, ce rulează pe tot parcursul anului. Nu sunt lumini în peștera, dar puteți folosi lămpile cu carbid de la autoritățile peșterii. Evitați vizitarea peșterii Holloch primăvară și orientați-va pentru excursiile în peștera, care sunt programate cu regularitate între lunile iunie și septembrie.

Interese în împrejurimile peșterii Holloch:

Puteți participa la spectacole în peștera, puteți înota și admira diversele forme de stalactite și stalagmite.

9.- PESTERA CLEARWATER SYSTEM, MALAEZIA

Descoperită în 1978.

Tip: calcar

Locul de amplasare: Mulu, Sarawak, Malaezia.

Mărime: Lungime = 189 km, Adancime = 355 de metri.

Descriere:

Peștera Clearwater System este cea mai lungă peștera din Asia. Există două moduri aventuroase de a ajunge la această peștera. Unul sunt drumețiile montane și celălalt prin intermediul unei bărci. Peștera deține o colecție impresionantă și formațiuni de speleoteme. "Camera Regilor", care este cea mai mare încăpere din peștera, are forme diferite de stalactite și stalagmite. Există multe poteci și poduri mici peste apă, care completează distracția și aventură plimbării.

Interese în împrejurimile peșterii Clearwater System:

Lucruri pe care le puteți face aici sunt: să participați la spectacolele din peștera: "Peștera Cerb" și "Peșterile Langs". "Peștera Cerb" este cel mai mare pasaj de peștera din lume. Puteți vizită Exodul Bat. Aici puteți vedea și învață despre cele 12 specii de lilieci prezenți acolo.

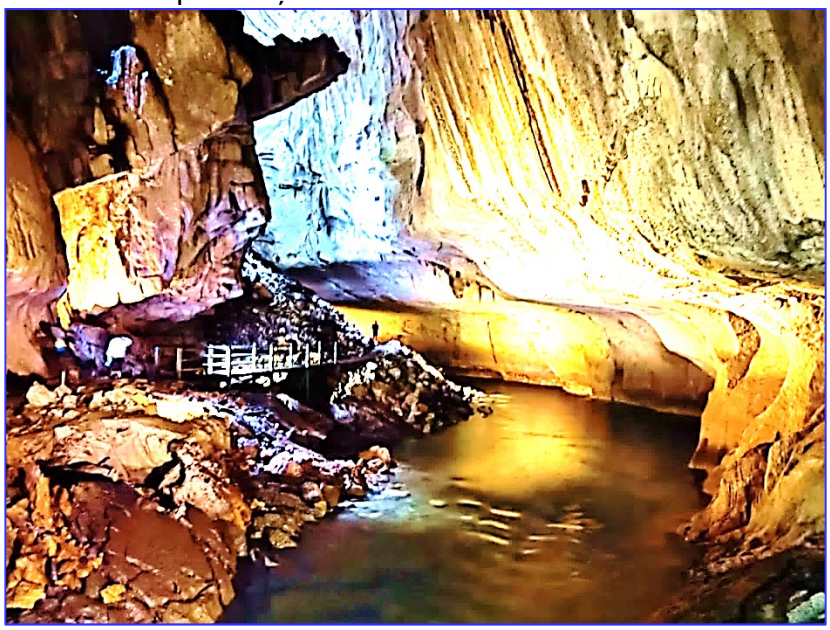

Alte locuri pe care merită să le vizitați aici sunt: Grădina Edenului: această este o activitate de jumătate de zi care va va permite să vedeți atât „Peștera clear water system" cât și "Peștera Vântului".

Alt obiectiv sunt bazinele Grădinii Edenului: acesta este un turneu care începe de la plimbarea prin pădurile tropicale și duce la niveluri tot mai adânci ale peșterii până când ajungeți în răul subteran.

Aventura din „Peștera broaștelor-țestoase de mare": această este o extensie a peșterii, care va necesită mersul pe jos și chiar înot pentru a ajunge acolo.
Camera Sarawak este un nivel avansat de drumeții montane și va necesită permisiunea de la managerul parcului.

10.- PEȘTERA FISHER RIDGE, S.U.A.

Descoperită la 1 iulie 1941
Tip: ghips
Locație: Hart, Kentucky, S.U.A.
Dimensiuni: Lungime = 194 lm, Adâncime = 109 metri.
Descriere:

Peștera Fisher Ridge a fost declarată că proprietate a patrimoniului mondial pe 27 octombrie 1981. Această este situată în "Meramec State Park", Missouri. Pasajele sunt înguste cu încăperi imense. Aceste camere păstrează urme ale ghearelor ursilor și a altor specii de animale. Puteți vedea depozite de calcit din abundență în această peștera. Există uriașe formațiuni de coloane de calcit care ajung până la 9 metri.

Interese în împrejurimile Peștera Fisher Ridge:

Puteți asista la spectacole, puteți pescui, puteți face drumeții, camping și participa, de asemenea, la un program de explorare a peșterii. Nu sunt utilizate lumini în peșteri, dar pot fi folosite lanterne și lămpi.

XII.- 10 DINTRE CELE MAI UIMITOARE PESTERI DIN LUME

Sistemele rupestre ale lumii sunt cel mai neexplorat tip de topografie existent. Aproape 70 % din peșterile de pe planetă noastră sunt încă neexplorate și o mare parte a explorării s-a întâmplat abia în ultimele două decenii. În timp ce geologii și alți oameni de știință continuă să exploreze această vastă și complexă rețea de tuneluri subterane, au dat peste descoperiri neașteptate și de necrezut, care ne-au deschis mințile către natură planetei noastre. Această lista include 10 dintre cele mai fascinante peșteri pe care trebuie să le vizitezi.

Sistemele rupestre ale lumii sunt cel mai neexplorat tip de topografie existent. Aproape 70 % din peșterile de pe planetă noastră sunt încă neexplorate și o mare parte a explorării s-a întâmplat abia în ultimele două decenii. În timp ce geologii și alți oameni de știință continuă să exploreze această vastă și complexă rețea de tuneluri subterane, au dat peste descoperiri neașteptate și de necrezut, care ne-au deschis mințile către natură planetei noastre.

Această lista include 10 dintre cele mai fascinante peșteri pe care trebuie să le vizitezi.

1.- LANGJOKULL GLACIER, ISLANDA

Această peșteră este cea mai nouă atracție din Islanda și a fost deschisă abia în iunie 2015. Are o suprafață de 950 de kilometri pătrați, iar peștera se întinde pe o suprafață de aproape 300 de metri în gheață solidă a ghețarului. Această peștera se întâmplă

să fie și cea mai mare structura de gheață creată de om din lume.

2.- PEȘTERA LUI ELLISON, SUA

Această peștera este situată pe muntele Porumbeilor din Georgia. Este cea de-a 12-a cea mai adâncă peștera din SUA și include cel mai adânc teren subteran din țară. Peștera are o lungime de peste 12 mile, dar ceea ce o face uimitoare este că se întinde pe mai mult de 1.000 de metri pe verticală. Este o vizită obligatorie pentru a înțelege profunzimea lumii de sub picioarele noastre.

3.- PEȘTERA MĂRII BENAGIL, PORTUGALIA

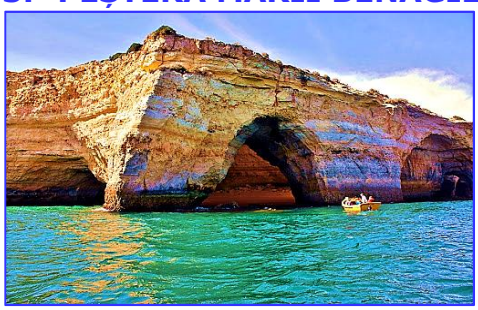

Acest frumos set de peșteri marine face parte din coasta de sud a Portugaliei în regiunea Algarve. Această este cu siguranță cea mai iconică peștera din această zona și se desfășoară pe tot litoralul de 150 de kilometri. Este una dintre cele mai pitorești peșteri din lume și.

este o destinație obligatorie

4.- PEȘTERA REED FLUTE, CHINA

Acesta este cel mai vechi sistem de peșteri din această lista și are 180 de milioane de ani. A fost descoperit acum mai bine de 1.000 de ani și se găsește în regiunea de nord-vest a orașului Guilin. Este o peștera strălucitoare și plină de culoare, care reflectă elemente naturale pentru a crea una dintre cele mai unice și uimitoare obiective turistice cunoscute de om.

5.- PEȘTERILE DIN MARMURĂ, CHILE

Peșterile din marmură sunt un sistem absolut uimitor de peșteri situate pe Lacul General Carrera. Peștera este colorată în nuanțe de albastru și gri iar culoarea apei este turcoaz. Se spune că peșterile sunt formate acum peste 6.000 de ani și puteți explora marea majoritate a sistemului folosind o barcă mică sau un caiac.

6.- PEȘTERA SON DOONG, VIETNAM

Son Doong a fost creditat că fiind cea mai mare peștera din lume și se spune că a fost creată acum aproape 5 milioane de ani. Peștera se află în provincia Quang Binh din Vietnam și a fost creată de un râu mare care trece prin ea. Are 200 de metri înălțime, 150 de metri lățime și 5 kilometri lungime, făcând călătoria prin această peștera absolut spectaculoasă.

Vizitatorii trebuie să între în peștera folosind o coborâre îngustă de 80 de metri, cu ajutorul corzilor și hamurilor.

7.- PEȘTERILE DE GHEAȚĂ MENDENHALL, ALASKA

Peșterile de gheață Mendenhall sunt unice dintr-un motiv foarte specific. Este unul dintre puținele locuri din lume unde se pot experimenta toate etapele ciclului apei simultan.

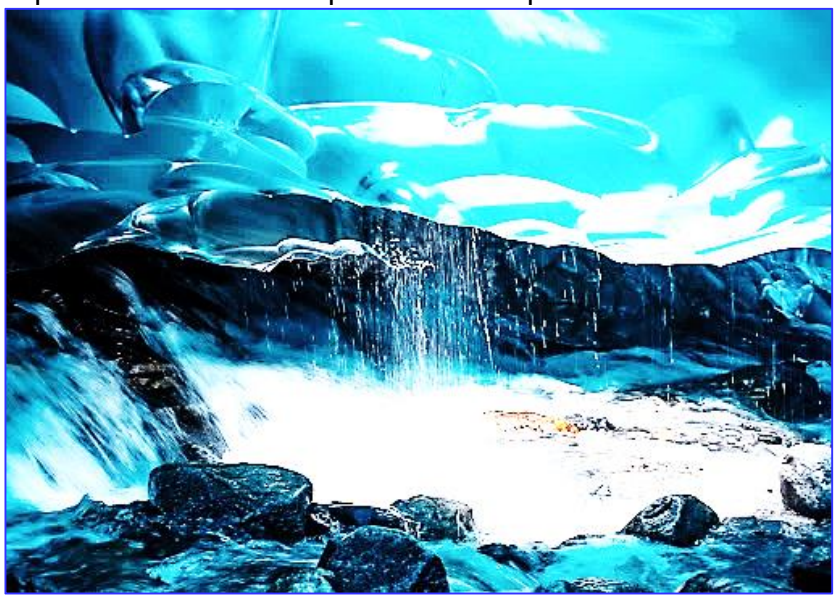

Peșterile sunt situate în ghețarul Mendenhall, care are o lungime de 12 mile și sunt accesibile doar prin caiac sau pur și simplu scaland gheață.

8.- PEȘTERA THAM LOD, THAILANDA

Tham Lod este unul dintre cele mai cunoscute sisteme rupestre din Thailanda și este ușor accesibil în timpul anului. Este cunoscută pentru formațiunile uimitoare de stalactită care se întind pe toată lățimea peșterii, care are o lungime de 1,5 kilometri.

Răul Lang curge prin majoritatea peșterilor, așa că este destul de relaxant să plutești prin sistem pe plutele din bambus.

9.- PEȘTERILE BĂTU, MALAEZIA

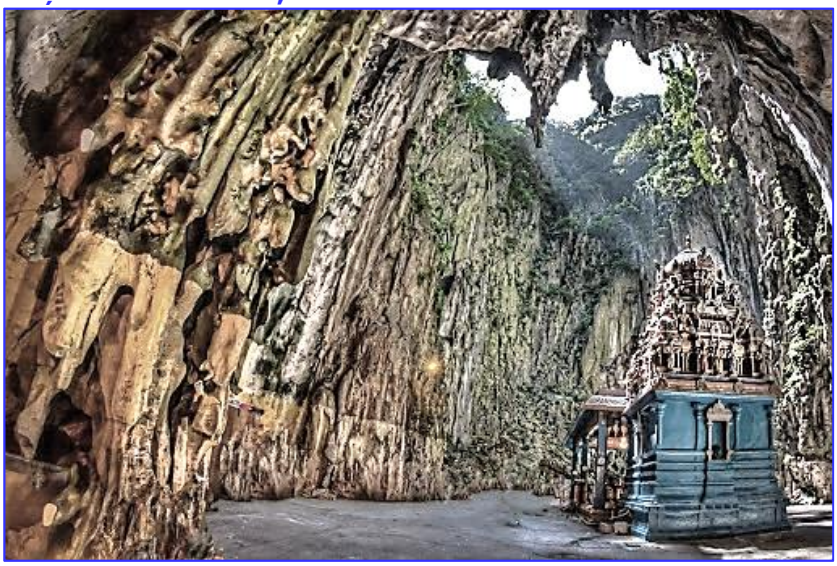

Acest sistem de peșteri este situat de fapt într-un deal de calcar, ceea ce îl face extrem de unic. În interiorul dealului se află templele lui Gombak Selangor, care este un altar hindus

popular. Vizitarea acestui sistem de peșteri creează o experiență naturală și spirituală frumoasă.

10.- WAITOMO GLOW WORM CAVES, NOUĂ ZEELANDĂ

Dacă ați dorit vreodată să experimentați bioluminiscența în toată gloria să, peșterile Waitomo Glow Worms din Nouă Zeelandă sunt destinația perfectă. În timp ce călătoriți prin acest sistem complex de peșteri care este desprins de majoritatea luminii.

DESCOPERĂ CEA MAI SPECTACULOASĂ ȘI MARE PEȘTERĂ DIN LUME

11.- PEȘTERA SƠN ĐOÒNG DIN VIETNAM

Descoperă și explorează virtual peștera Peștera Sơn Đoòng din Vietnam care este una dintre cele mai mari peșteri din lume. Peștera Son Doong este situată în apropierea graniței dintre Laos-Vietnam.Se crede că peștera are o vechime între 2 și 5 milioane de ani.Peștera a fost descoperită recent ,a fost explorată pentru prima dată în 2009 și a fost deschisă publicului abia din anul 2013.Prima dată a fost descoperită accidentar în anul 1990, de un anume Ho Khanh ,când hoinărea prin zona în căutarea hranei. Acesta uitase de peștera, dar își amintise de a doar în anul 2009 când povestise unor asociați care cercetau peșterile descoperirea să din 1990

Pentru a vizită peștera Son Doong ai nevoie de de patru zile și o condiție fizică foarte bună. Un singur operator de turism (Oxalis Adventure) are permisiunea și este autorizat pentru de a conduce expedițiile în peșteră. Fiecare tur este în mod normal format din maxim 10 turiști.

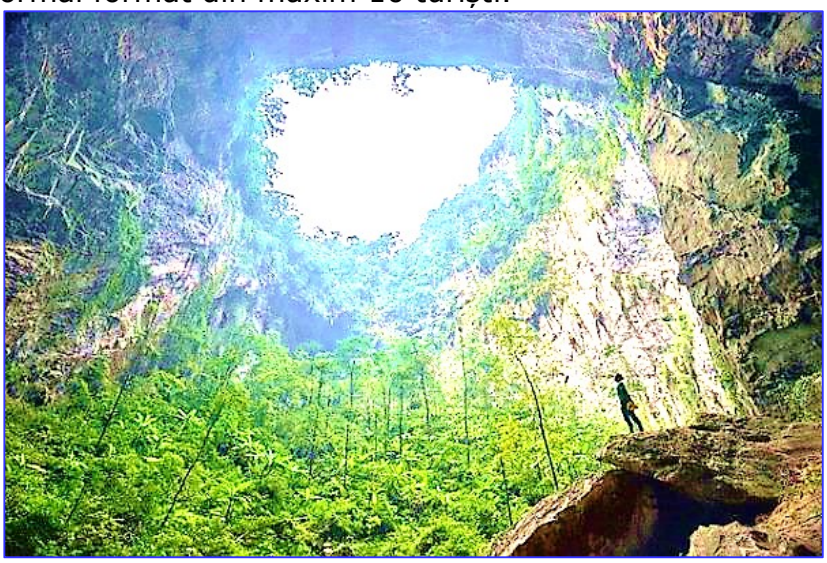

La intrarea în peșteră trebuie avut și folosit echipamente specializate în speologie, iar intrările sunt înconjurate mascate de o junglă deasă. Acest lucru a împiedicat probabil că oamenii să între și să o descopere mai repede. Turiști pot

descoperii în interiorul peșterii insecte , animale sălbatice, cum ar fi maimuțe, păsări, lilieci etc.

Ce mai poti descoperii aici:

- Este un râu și un lac subteran, iar turisti vor trebui să folosească o plută pentru a traversa această zonă, pentru a continua călătoria
- Unele stalagmite sunt gigantice cu înălțimea de 70 – 80 m., aici vei găsi un spațiu suficient de mare pentru a putea ateriza si parca un avion mare de pasageri.

Are propria sa junglă în interior.

XIII.-MONUMENTE UNESCO DIN ROMÂNIA

Patrimoniul mondial UNESCO din România include în prezent în lista sa șase situri culturale (bisericile din Moldova, Mănăstirea Horezu, satele cu biserici fortificate din Transilvania, cetățile dacice din Munții Orăștiei, centrul istoric al Sighișoarei și bisericile de lemn din Maramureș) și două situri naturale (Delta Dunării și pădurile seculare și virgine de fag din Carpați și alte regiuni ale Europei). În prezent, România desfășoară, în paralel, mandate de membru în Consiliul Consultativ Științific și Tehnic al Convenției UNESCO din 2001 privind protejarea patrimoniului cultural subacvatic și în Comitetul interguvernamental pentru promovarea reîntoarcerii bunurilor culturale în țările de origine sau restituirea lor în cazul dobândirii ilicite (ICPRCP). De asemenea, România participă, în calitate de observator, la toate reuniunile organismelor subsidiare ale UNESCO.

România are și șapte elemente pe Lista Patrimoniului Imaterial (ritualul călușului, doina, ceramica de Horezu, colindatul de ceată bărbăteas-că, Feciorescul de Ticuș, meșteșugul covoarelor tradiționale de pere-te și practicile culturale asociate zilei de 1 Martie).

Ziua de 16 noiembrie a fost declarată Ziua Patrimoniului Mondial UNESCO din România prin Legea nr. 160/2013.

5 FRUMUSETI ALE ROMANIEI INCLUSE IN PATRIMONIUL MONDIAL UNESCO

Patrimoniu cultural în România (1 C, 9 P)

Subcategorii

Bunuri mobile clasate în patrimoniul național al României (62 C, 1 P)

Pagini din categoria „Patrimoniu cultural în România”

Următoarele 9 pagini aparțin acestei categorii, dintr-un total de 9.

Patrimoniul cultural național al României

Principalele categorii de bunuri ce compun patrimoniul cultural național sunt:

PATRIMONIUL CONSTRUIT;

Lista monumentelor istorice din România

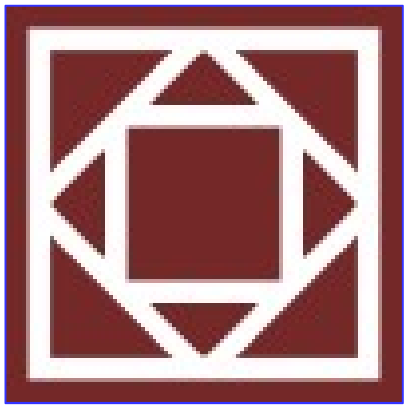

Simbol utilizat în România pentru monumentele istorice

Lista monumentelor istorice din România cuprinde toate monumentele istorice înscrise în Patrimoniul cultural național al României. Lista este menținută și actualizată periodic de către Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național din România, ultima republicare datând din 2015.

Monumentele istorice sunt identificate printr-un așa-numit cod LMI, de forma AB-I-m-A-00001. Acesta este unic la nivelul țării și identifică județul, tipul de monument și importanța monumentului.

Lista monumentelor istorice din 2015 conține 30.154 de intrări (monumente, ansambluri și situri), însă listele pe județe prezente pe Wikipedia includ și monumentele clasate și declasate după ultima actualizare a listei oficiale. Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) a fost înființată în dată de 16 noiembrie 1945, România fiind membră din anul 1956. În UNESCO sunt incluse până în prezent 7 locații din țară noastră, care cuprind 32 de monumente și obiective istorice, culturale și naturale din diferite regiuni.

În rândurile de mai jos, noi îți prezentăm 5 din cele 7 frumuseți ale României ce fac parte din această organizație:

1.- DELTA DUNĂRII

Parte a Patrimoniului UNESCO din 1991, Delta Dunării este a două cea mai mare delta din Europa (după Delta Volgăi), dar prima în topul celor mai bine conservate. În această minunăție naturală trăiesc mai multe specii rare de pești și păsări, în total găzduind circa 300 de specii de păsări și 160 de specii de pești.

Mlaștinile deltei acoperă 1563 de kilometri pătrați, constituind una dintre cele mai mari suprafețe acoperite de stuf din întreagă lume. Delta Dunării este un paradis pentru iubitorii de animale sălbatice, pasionații de păsări, pescari și pentru oricine dorește să aibă parte de un sejur retras și liniștit în mijlocul naturii. Aici vei găsi, de asemenea, plaje frumoase și izolate, atât la Sulina cât și la Sfântu Gheorghe, iar mâncarea, constituită în mare parte din peste si din fructe de mare, este cu adevărat delicioasă!

Țara noastră se laudă cu a două cea mai mare delta din Europa: Delta Dunării, însă la frumusețe, câștigă detașat. Delta Dunării face parte din Patrimoniul UNESCO și este locul unde trăiesc și cuibăresc mii de specii rare de pești și păsări. Este o zona cu adevărat magică, din care cu greu vei mai pleca. Un lucru interesant de menționat este faptul că Delta Dunării este cea mai mare zona acoperită cu stuf din lume. Dacă ajungi în Delta și îți dorești să faci o plimbare cu barcă, sfatul nostru este să alegi ambarcațiuni cu viteze foarte mici. În felul acesta, vei vedea pe îndelete frumusețile Deltei și nici nu vei perturbă viețuitoarele de aici.

2.- ORAȘUL CETATE SIGHIȘOARA

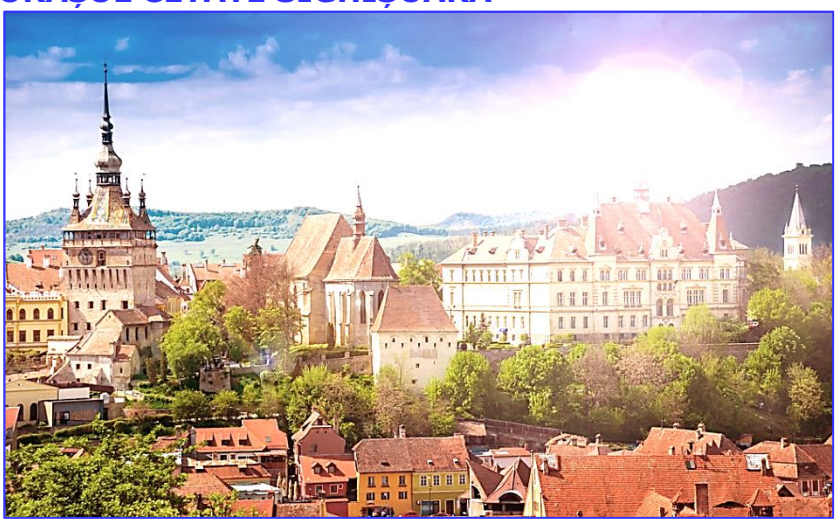

Puțini știu că orașul vechi din Sighișoara este ultima cetate medievală din Europa care este încă locuită. Parte a Patrimoniului Mondial UNESCO din anul 1999, cetatea orașului este una dintre cele mai importante și vizitate obiective turistice ale țării noastre, fiind totodată unul dintre cele mai de baza monumente din cultură sașilor din Transilvania.
Biserici vechi, străduțe pavate fermecătoare, clădiri intens colorate și sute de ani de istorie… Ce poate fi mai frumos?
A, încă ceva! Pe lângă faptul că este un oraș săsesc încântător, Sighișoara este faimoasa și datorită faptului că este locul de naștere al lui Vlad Țepeș (Vlad al III-lea). Casă în care el s-a născut încă există în Sighișoara și poate fi vizitată. Nu va fi greu de găsit. Are o plăcută pe zidul din față, pe care scrie "Casă Dracula".

În prezent, Sighișoara este singură cetate medievală locuită din Europa. Face parte din Patrimoniul UNESCO încă din anul 1999 și este una dintre atracțiile principale pentru turiștii din țară și din străînătate.

Străduțele înguste, clădirile viu colorate, Turnul cu ceas care a rămas la fel încă din secolul in care a fost construit (secolul 14), Scară Școlarilor și multele altele fac parte din farmecul acestui oraș superb, pe care trebuie să îl vizitezi măcar o dată.

CELE MAI FRUMOASE LOCURI DE VIZITAT ÎN SIGHIȘOARA

Sighișoara este singura cetate din Europa care este locuită în prezent și este, de asemenea, unul dintre cele mai

colorate orașe ale României. Plănuiești un city-break aici? Asigură-te că nu ratezi cele mai frumoase locuri pe care le poți vizita. Am alcătuit un scurt ghid de călătorie pentru tine.

Atunci când vorbim de frumusețea plaiurilor noastre nu există loc de modestie …

3.- FORTĂREȚELE DACICE DIN MUNȚII ORĂȘTIEI

Existente încă din Epoca Antică, cele șase monumente dacice – Sarmizegetusa Regia, Costești Blidaru, Costești Cetățuia, Bănița, Luncani-Piatră Roșie și Căpâlna – sunt parte a Patrimoniului Mondial UNESCO din anul 1999. Ridicate de poporul dac înainte de a se război cu românii, aceste fortărețe au fost create prin tehnici arhitecturale militare, dar și religioase, având elemente împrumutate din mai multe culturi, inclusiv din Epoca Fierului și din lumea greco-română.

Deși au fost cucerite de români la începutul secolului al ÎI-lea, după ce aceștia i-au înfrânt pe daci în urmă celor două războaie, fortărețele, care au fost practic centrul civilizației dacice, au reușit să se păstreze destul de bine și după perioada dominației române, până în prezent.

4.- AȘEZĂRILE SĂSEȘTI CU BISERICI FORTIFICATE DIN TRANSILVANIA

În Transilvania avem 7 localități săsești care au fost incluse în anul 1993 în selecta lista a Patrimoniului UNESCO: Viscri, Prejmer, Câlnic, Biertan, Saschiz, Darjiu și Valea Viilor.

Aceste sate reprezintă cel mai bine peisajul cultural al sudului Transilvaniei, arhitectură lor medievală, în special bisericile fortificate, fiind extrem de bine conservate.

5.- BISERICILE DIN LEMN DIN MARAMUREȘ

Se spune că Maramureșul are unele dintre cele mai pitorești peisaje din țară noastră. Dar regiunea merită vizitată și pentru alte motive: pentru a face o plimbare cu mocănița în Valea Vaserului, pentru a vizită Cimitirul Vesel de la Săpânța și, nu în ultimul rând, pentru a-i explora fascinantele biserici din lemn.

Parte a Patrimoniului Mondial UNESCO din 1999, bisericile din lemn Bârsana, Desesti, Budești, Poienile Izei, Ieud, Rogoz/Târgu Lăpuș, Plopis/Sisești și Surdesti/Sisești sunt cele mai bune exemple ale arhitecturii religioase maramureșene din lemn, având elemente tradiționale ortodoxe îmbinate cu elemente gotice occidentale.

XIV.- OBIECTIVE ROMÂNEȘTI DE VIZITAT MĂCAR O DATĂ ÎN VIAȚă!

Cu toții știm că România este o țară superbă, însă când vine vorba despre vizitat, probabil te gândești și tu deseori ce obiective turistice sunt cele mai populare. Oriunde mergi în România, vei descoperi frumusețI unice, pe care merită să le vizitezi măcar o dată în viață. Dintre acestea, am selectat cu greu doar șapte, în speranța că te vom ajută să îți stabilești itinerariul pentru vacanță viitoare. Dacă nu vrei să te complici și să mergi la siguri, poți apela și la o agenție de turism, cum este Hello Holidays, pentru cele mai bune pachete turistice din România! Așadar, iată 7 frumusețI ale României pe care trebuie să le vizitezi măcar o dată în viață!

1.- TRANSFĂGĂRĂȘAN, TRANSALPINA ȘI TRANSRARĂU

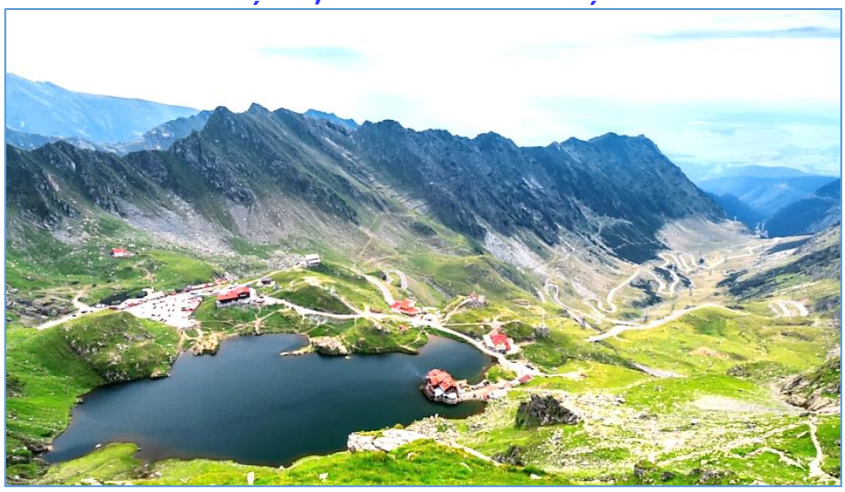

Cele mai frumoase drumuri la înălțime din țară noastră sunt Transfăgărășan, Transalpina și Transrarau. Transfăgărășanul atrage anual mii de turiști, atât români, dar și străini, datorită faimei sale. Este considerat cel mai frumos drum din Europa, iar Jeremy Clarke de la Top Gear, îl consideră ,,cel mai bun drum din lume”. Transalpina și-a câștigat faima

abia în ultimii ani: este cea mai înalta șosea din România și face legătură între orașele Sebeș și Novaci. Peisajele sunt de-a dreptul impresionante și vei înțelege de ce toată lumea adoră acest drum. Transraraul este cel mai nou drum dintre cele trei și este considerat ,,Mini Transfăgărășanul Bucovinei".

2.- PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI BEUȘNIȚA

Aici se regăsesc cele mai lungi Chei din România, cu o lungime de 22 km. Este o arie protejată din România, de o frumusețe rară. Aici, poți admira forme de relief sălbatic ce te vor lasă fără cuvinte: canioane, peșteri, cascade și poteci impresionante. Lacul Ochiul Beiului, Cascadele Beusnita și Canionul Valea Rea sunt doar câteva dintre frumusețile locului. Tot aici se află și Cascadă Bigar, considerată cea mai frumoasă din lume, însă care din nefericire, s-a prăbușit anul acesta.

3.- BISERICILE DIN LEMN DE LA MARAMUREȘ

Maramureșul este considerată cea mai frumoasă zona din țară noastră și în afară obiectivelor turistice foarte cunoscute, îți sugerăm să vizitezi și Bisericile din lemn, ce face parte din Patrimoniul UNESCO. Câteva dintre acestea sunt: Bârsana, Ieud, Poienile Izei, Budești, Desesti, Sisești. Bisericile sunt deosebite, deoarece îmbină elementele ortodoxe și elemente gotice.

4.- SATUL PALTINU, SUCEAVA

Se spune că Bucovina este un ,,Colț de Răi", iar satele din această regiune au un farmec ce nu poate fi descris în cuvinte. Dintre toate, îți recomandăm Satul Paltinu, de unde poți admira cele mai frumoase răsărituri și apusuri și în care poți petrece după-amiezi liniștite, pe iarbă, ascultând sunetele naturii. O splendoare!

5.- CHEILE DOBROGEI

Nu în ultimul rând, trebuie să menționăm și Cheile Dobrogei! Acestea pot fi considerate un sit arheologic în aer

liber, având în vedere vechimea lor și faptul că încă se pot vedea fosile de melci preistorici la tot pasul. Cheile Dobrogei sunt frumoase în orice anotimp și merită să le străbați măcar o dată în viață!

XV.- PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL IMATERIAL AL ROMÂNIEI

În România, acesta este alcătuit pe baza Repertoriului Național de Patrimoniu cultural imaterial, care menționează și descrie sumar o multitudine de obieceiuri, cântece, dansuri, meșteșuguri și creații populare.

Odată înscrise în Inventarul Național, elementele pot fi propuse analizei și supuse votului Comitetului Integuvernamental pentru Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial. Elementele care primesc avizul devin parte a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității.

Lista reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Omenirii are scopul de a asigura o mai bună vizibilitate și înțelegere a patrimoniului, și de a încuraja dialogul despre diversitate culturală. UNESCO are, însă, și alte instrumente dedicate protecției patrimoniului imaterial. Dintre acestea face parte „Lista patrimoniului cultural care necesită protecție urgentă”.

Obiectele ce compun patrimoniul cultural pot fi în proprietate publică sau privată, dar sunt supuse unor limitări

referitoare la utilizarea lor. Administrarea listelor cu bunuri culturale incluse în patrimoniul cultural național este făcută de Institutul Național al Patrimoniului.

1.- COAPSA (FRAGMENT DE TORS)

Descriere generală
Artist Constantin Brâncuși
Datare 1909 - 1910
Materiale Sculptură în marmură albă
Dimensiuni 24,4 × cm
Amplasare Muzeul de Artă din Craiova, România

Coapsa (Fragment de tors) sau *„Tors I"* realizată de Constantin Brâncuși la Paris în anii 1909-1910 este prima sculptură care deschide seria *Ciclului Torsurilor*. Lucrarea fost cadoul de nuntă pentru prietenul său Victor Popp, dar înainte de a o dărui, Brâncuși a mai executat după ea două versiuni în gips. Lucrată în marmură albă[2], sculptura a fost prezentată pentru prima dată publicului la Salonul Oficial de la București, în anul 1912, unde Brâncuși a obținut marele premiu de 2000 de lei.

Expusă la Craiova pentru prima dată în anul 1943, ea face parte din patrimoniul Muzeului de Artă din Craiova din august 1954; din 1956 a fost expusă permanent în cadrul Galeriei Naționale, iar din 1964 în cadrul Cabinetului Constantin Brâncuși.

Sculptura este clasată în categoria „Tezaur" a Patrimoniului cultural național.

2.- COVORUL DIN INSULA ADA-KALEH

Covorul din insula Ada-Kaleh reprezintă un bun de patrimoniu ce a aparținut comunității musulmane din insula dunăreană Ada-Kaleh, scufundată în anul 1971 ca urmare a lucrărilor pentru Hidrocentrala Porțile de Fier. Covorul a fost lucrat la fabrica artizanală din Hereke și donat în anul 1909 de către sultanul Abdul-Hamid al II-lea comunității din insulă, fiind utilizat ca obiect de cult în geamie.

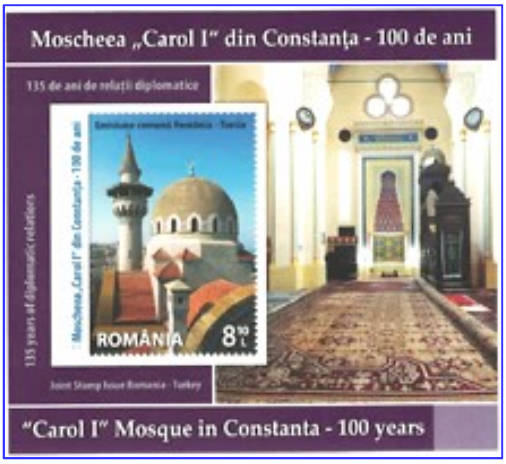

Ca urmare a evacuării insulei dunărene, în 1965 covorul a fost mutat la Moscheea Carol I din Constanța, unde se află și în zilele noastre. În prezent, este cunoscut ca fiind cel mai mare covor oriental din Europa

În 2013, cu ocazia împlinirii a 135 de ani de la momentul stabilirii relațiilor diplomatice dintre România și Turcia și a 100 de ani de la inaugurarea moscheii din Constanța, Romfilatelia a dedicat o emisiune de mărci poștale în care apare Moscheea Carol I și Covorul din Insula Ada-Kaleh.

Istoric

În lipsa documentelor, reconstituirea poveștii covorului din insula Ada-Kaleh se realizează cu greutate. Până recent, s-a considerat faptul că acest covor a fost donat în anul 1904 de către sultanul Abdul-Hamid al II-lea comunității musulmane din insula Ada-Kaleh ca un simbol al apartenenței acesteia la Imperiul Otoman și la credința islamică. Covorul a fost lucrat manual la centrul artizanal din Hereke, iar după unele surse execuția sa s-ar fi realizat de către o singură femeie pe parcursul a 17 ani. Din prisma cercetărilor recente, s-a ajuns la concluzia că acest covor nu a fost trimis în anul 1904 (anul fiind corelat cu finalizarea unor lucrări de reparații ale geamiei în urma inundațiilor), ci la începutul anului 1909. Noua dată cu privire la momentul ajungerii covorului în insulă a fost propusă prin intermediul a două documente inedite din arhivele otomane care consemnează detalii cu privire la comandarea covorului, procesul de ambalare, cât și porunca sultanului ce viza livrarea acestuia în insulă.[5] Covorul a fost transportat în insula Ada-Kaleh pe cale maritimă, traversând Dunărea prin portul de la Galați. În timpul Primului Război Mondial, ca urmare a unui bombardament asupra insulei, covorul a fost deteriorat.

Odată cu proiectul construirii Hidrocentralei Porțile de Fier, insula Ada-Kaleh a fost evacuată, iar covorul a fost transportat în 1965 la Constanța, la Moscheea Carol I, unde se află și în prezent.

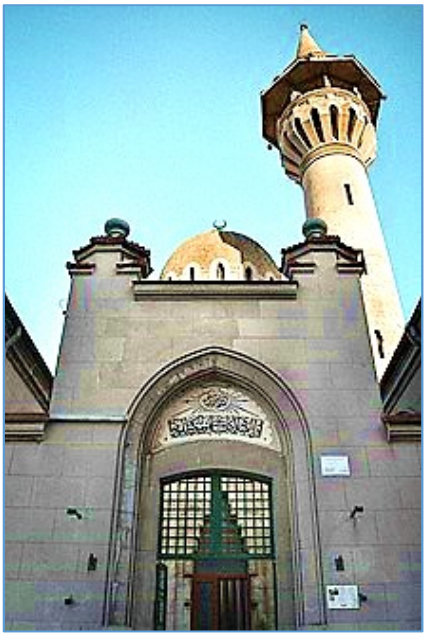

Moscheea Carol I din Constanța

Covorul din insula Ada-Kaleh (rulat) în interiorul de la Moscheea Carol I din Constanța

Acesta reprezintă cel mai semnificativ bun de patrimoniu salvat din insula Ada-Kaleh și printre puținele obiecte care s-au păstrat după scufundarea insulei.

Dimensiunile și utilizarea

Ca dimensiuni, covorul oriental are o lungime de 15m și o lățime de 9m; greutatea acestuia este aproximată la circa 480kg. În sursele epocii, Ahmet Ali, imam și istoric al insulei, îl descria ca fiind: „foarte greu la scuturat, se scoate afară pentru această operație numai de două ori pe an”.

Covorul reprezenta un obiect de cult în geamia din insulă, fiind interzis a se călca pe el încălțat. De asemenea, acesta nu acoperea întreaga suprafață a geamiei din Ada-Kaleh. Odată ajuns la Constanța, datorită dimensiunilor sale, acesta se păstrează rulat.

Într-un interviu, imamul Ali Selcin menționa faptul că doar o parte a covorului este desfăcută în timpul sărbătorilor musulmane, respectiv Ramadan Bayram și Kurban Bayram, dar și în timpul momentelor de rugăciune.[14] Păstrarea sa rulată garantează o mai bună conservare a sa, iar totodată, întreținerea este una dificilă, după cum imamul spune că anual covorul este analizat și curățat de către un specialist venit din

Turcia. Regăsim consemnate mărturii cu privire la rularea covorului în relatări precum cele ale Eugeniei Popescu-Județ care ajunge în Ada-Kaleh la jumătatea secolului XX.

Insula Ada-Kaleh

Geamia din insula Ada-Kaleh

Imagine - insula Ada-Kaleh

Covorul - martor al istoriei

Covorul a devenit în timp o atracție turistică pentru insula dunăreană și totodată a fost un martor al istoriei. De-a lungul deceniilor în care a servit geamiei, în insulă au păsit mai mulți vizitatori de renume, dintre care îi amintim pe regele Carol al II-lea și pe scriitorul Octavian Goga. Referitor la cel din urmă, impresiile sale cu privire la insulă și la covor nu au rămas consemnate în mod direct, ci le regăsim în presa vremii.

Cu privire la regele Carol al II-lea, acesta a vizitat și geamia din insulă în 1931 cu prilejul înființării de către Ali Kadri a Societății „Musulmana”. Deschiderea societății a marcat și oferirea de către autoritățile române a unor privilegii de ordin comercial ce au avantajat dezvoltarea insulei. În insulă se

puteau cumpăra diverse suveniruri, printre care și țesături sau covoare, inspirate după celebrul covor din geamie.

Datorită utilizării sale ca obiect de cult, covorul s-a înscris și în poveștile spuse de insulari. Într-un interviu, insulara Keriman Nazim relatează o poveste cu pantofii nou cumpărați ai unui băiat care s-a descălțat la intrarea în geamie. După rugăciune, altcineva i-a luat pantofii și s-a întors acasă cu o pereche de pantofi vechi.

Pentru a rezolva problema, mama sa s-a dus la mormântul celebrului sfânt din insulă, Miskin Baba (cunoscut pentru minunile sale), a luat o mână de pământ și a pus-o sub capul fiicei sale în timp ce dormea. A doua zi, fata a visat cine a luat pantofii, iar astfel perechea cea nouă a fratelui său a fost recuperată.

Valorificarea din perspectiva unui bun cultural

Un aspect important cu privire la Covorul din insula Ada-Kaleh este faptul că acesta este unicat și aparține unei comunități. Cu toate că Ada-Kaleh a dispărut sub apele Dunării, poveștile și memoria acestui loc rămân în continuare prezente și în zilele noastre. Astfel, covorul poate reprezenta o punte de legătură între trecutul insulei, prezentul (insularii) și viitor (urmași).

Prin intermediul unor inițiative care să pună în valoare acest bun de patrimoniu, se poate realiza tranziția dinspre patrimoniu material spre un patrimoniu imaterial prin organizarea unor proiecte în care covorul să constituie elementul central.

Proiecte pentru promovarea istoriei insulei Ada-Kaleh au fost derulate în trecut și se află încă în desfășurare, după cum este și cazul unor inițiative care se bazează pe expoziții foto-documentare, precum „Adakale trăiește!”.

3.- CUMINȚENIA PĂMÂNTULUI

Descriere generală

Artist Constantin Brâncuși
Datare 1907
Materiale Sculptură în calcar crinoidal
Dimensiuni 57 cm×26 cm
Amplasare Muzeul Băncii Naționale a României

Cumințenia pământului este o sculptură realizată în 1907 de Constantin Brâncuși, clasată în categoria „Tezaur" a Patrimoniului cultural național. Sculptura prezintă o femeie concentrată asupra ei înseși sugerând o filosofie a lui Brâncuși anterioară creștinismului.
A fost expusă inițial în 1910 la Muzeul Național de Artă al României, stârnind reacții contradictorii, dar în cele din urmă a fost acceptată.

Descriere și simbolistică

Statuia este realizată din calcar crinoidal prin tehnica cioplirii și are următoarele dimensiuni: înălțimea de 56,5 cm, lățimea de 26,1 cm și 16,7 cm lungime.

Lucrarea reprezintă o mică făptură, dezbrăcată, care stă așezată cu genunchii strânși și cu brațele împreunate sub sâni. Liniile spatelui, ale șezutului și picioarelor au o dulceață aparte a neștiinței de sine.

Privirea este dulce dar inexpresivă, pierdută în același timp, prin urmare, are, în plinătatea aceasta de societate haotică, ceva inexprimabil. Figura nu are nimic sofisticat: o frunte înaltă și o gură schițată parcă în grabă, făcută pentru a tăcea. Detaliile sculpturale sunt vagi,chipul este abia schițat. Dialogul statuii cu exteriorul nu explică drama venirii ei pe lume. Din atitudinea statuii se degajă un sentiment de atașament față de pământul mamă.

Petru Comarnescu consideră că Gânditorul de la Hamangia este o „precumințenie" a pământului. Nepunându-se încă de acord asupra sursei de inspirație a acestei lucrări, criticii i-au atribuit nenumărate simboluri, însă sculputura a fost interpretată de cele mai multe ori drept o zeitate stranie, venită din mitologia românească.

Proprietari

De-a lungul existenței, opera a avut doi proprietari: inginerul Gheorghe Romașcu, un bun prieten al lui Brâncuși, care i-a vândut în 1910 statuia, cu ajutorul lui Gheorghe Petrașcu, pentru suma de 1.500 lei. În perioada comunistă, statul român a luat în 1957 în mod abuziv „Cumințenia

Pământului", pe care a expus-o timp de 50 de ani la Muzeul Național de Artă al României. În 2012, în urma unui proces lung, opera a fost retrocedată moștenitorilor lui Romașcu.

În 2014, „Cumințenia Pământului" a fost prezentată în cadrul expoziției private dedicate avangardei românești „Showcasing Romanian Avant-garde Art, from Private Collections, on exclusive display", organizată de către Artmark la București, cu prilejul vizitei a aproximativ 20 de importanți colecționari din Marea Britanie, Franța, Rusia, Norvegia, Germania.

Intenția de achiziționare de către statul român

Oferta

Sculptura era evaluată la cca. 20 milioane de euro în 2014. Opera face parte dintr-o colecție bucureșteană privată, dar a fost scoasă la vânzare, Ministerul Culturii fiind invitat să își exercite dreptul de preemțiune. După prima rundă de negocieri, Ministrul Culturii, Kelemen Hunor, nu a înaintat nicio ofertă. Există încă 6 cumpărători dispuși să achiziționeze sculptura dacă guvernul român decide să nu o cumpere.

Campania „Brâncuși e al meu”

Guvernul României și Ministerul Culturii au lansat oficial în luna mai a anului 2016 campania "Brâncuși e al meu", campanie de susținere a subscripției naționale pentru achiziția operei lui Constantin Brâncuși "Cumințenia Pământului". Campania desfășurată până la data de 30 septembrie 2016 a pus la dispoziție un site dedicat brancusiealmeu.ro si a avut ca scop atragerea contribuțiilor românilor interesați de recuperarea patrimoniului național, achiziția operei realizându-se printr-un efort conjugat al statului român și al cetățenilor: suma de 5 milioane de euro alocată de guvern și o sumă de 6 milioane de euro necesară a fi colectată cu ajutorul contribuțiilor voluntare ale persoanelor private și juridice. Până la încheierea campaniei, în data de 30 septembrie, suma totală strânsă din donații a fost în valoare de 1.273.668 euro.

4.- DOMNIȘOARA POGANY

Descriere generală

Artist Constantin Brâncuși
Datare 1913
Materiale Sculptură în bronz
Dimensiuni 43,8 × 21,5 cm; 31,7 cm diametru
Amplasare Museum of Modern Art (MoMA), New York

Domnișoara Pogany, cunoscută și sub numele francez Mademoiselle Pogány, este o statuie creată de Constantin Brâncuși în 1913, clasată în categoria „Tezaur” a Patrimoniului cultural național. Numele statuii provine de la pictorița maghiară Margit Pogány, pe care o cunoscuse în 1911. Tânăra i-a servit lui Brâncuși drept model în cele câteva luni cât i-a fost și iubită

Versiuni

Brâncuși a creat cinci versiuni ale „Domnișoarei Pogany”, în decurs de 2 decenii: ghipsul inițial datează din anul 1912; el a fost urmat de execuții în marmură și bronz în anii 1913, 1919, 1931 și 1933

„Domnișoara Pogany I” din anii 1912-1913 există într-o versiune de marmură și 4 versiuni de bronz cu zona părului patinată. Una dintre aceste versiuni în bronz se găsește la Museum of Modern Art (MoMA) din New York.

Este socotită de critici drept unul dintre cele mai celebre și cutezătoare portrete ale secolului al XX-lea. Opera reprezintă o nouă concepție a portretului. Figura de o delicatețe extraordinară, cu ochi enormi ca de libelulă, este în același timp un portret și efigia unei frumuseți încărcate de mister. Asemănarea cu fotografia pictoriței Margit Pogany este frapantă. Aceasta a vizitat atelierul lui Brâncuși în 1910 sau 1911, iar după război s-a stabilit în Australia

„Domnișoara Pogany II” din 1919 este făcută din marmură cu vinișoare, fixată pe un soclu de piatră, care la rândul lui e așezat pe trei socluri de lemn. Se află la Muzeul de Artă Modernă din Paris

„Domnișoara Pogany III” din 1931 este executată în marmură albă pe un soclu de calcar și lemn de stejar. Este ultima variantă în marmură. Nici acum Brâncuși nu renunță la mâini, deși sunt sculptate într-un relief mai puțin adânc. Ochii dispar, fiind sugerați numai de arcada sprâncenelor. Portretul

capătă o înfățișare mai nobilă, mai austeră. Dan Grigorescu scria:

Ochii aduc aminte de ochii Precistelor zugrăvite pe vechi icoane de tradiție bizantină. Părul modelului este strâns deasupra grumazului într-un coc dublu spiralat, ca un fel de mere de aur, iar pe gâtul ce coboară prelung, mâinile, alungite ca doi lujeri, se odihnesc într-un gest caracteristic. De o individualitate unică, portretul, asemănător modelului, degajă într-adevăr o vrajă halucinantă."

În fine, „Domnișoara Pogany IV" din 1933[5] este din bronz lustruit și are un soclu de piatră plasat pe un soclu de lemn. Este o versiune în bronz a variantei sculptate în 1919. Despre această operă Brâncuși spunea:

„Probabil că pot să mă gândesc la o interpretare încă mai bună. Cine poate spune că o operă de artă e terminată?"

„Domnișoara Pogany" I și III (din 1912 și respectiv 1931) se află la Philadelphia Museum of Art din Philadelphia, Pennsylvania, SUA.

Domnișoara Pogany de la Craiova

O replică a sculpturii „Domnișoara Pogany" a lui Constantin Brâncuși se află la Muzeul de Artă din Craiova. Este o piesă controversată, realizată în anii 1950 în matrița lui Constantin Brâncuși, de către Octavian Moșescu, un fost ucenic al sculptorului. În anul 1976 lucrarea-replică a sculpturii „Domnișoara Pogany" a fost cumpărată de muzeu de la craioveanul Octavian Moșescu

Piesa, turnată în bronz, valorează peste 2 milioane de euro și a fost revendicată în instanță în 2012. După aproape un an de zile și cinci înfățișări în instanță, magistrații Secției Civile a Curții de Apel București au dat dreptate Consiliului Județean Dolj și Muzeului de Artă din Craiova în litigiul privind revendicarea lucrării. Muzeul de Artă Craiova a obținut în instanță și plata cheltuielilor de judecată. Soluția pronunțată în data de 19 aprilie 2013 de magistrații Curții de Apel București a fost că „respinge apelul ca nefondat. Obligă apelanta la plata sumei de 7.440 lei cu titlu de cheltuieli de judecată către intimatul Muzeul de Artă Craiova".

5.- ECORȘEU (BRÂNCUȘI)

Artist Constantin Brâncuși în colaborare cu medicul Dimitrie Gerota
Datare 1900 - 1902
Materiale ghips

Dimensiuni 177 × 52 x 32 cm
Amplasare Universitatea Națională de Arte, București
Ecorșeul cunoscut și ca **Jupuitul**, este o statuie din ghips realizată în perioada anilor 1900 - 1902 de sculptorul român Constantin Brâncuși sub minuțioasa îndrumare a medicului Dimitrie Gerota.

Statuia a primit medalia de bronz pentru Concursul de „Anatomie" organizat de Școala de Belle Arte din București în luna iunie a anului 1901. Lucrarea a fost făcută după modelul mulajului statuii lui Hermes Capitolinul, aflat și astăzi la Muzeul Capitolin din Roma.

Istoric

Ecorșeul cunoscut și ca Jupuitul, este o statuie din ghips realizată în perioada anilor 1900 - 1902, în ultimul an de studiu la Școala de Belle Arte din București, de sculptorul român Constantin Brâncuși sub minuțioasa îndrumare a medicului Dimitrie Gerota.

Statuia a primit medalia de bronz pentru Concursul de „Anatomie" organizat de Belle Arte în luna iunie a anului 1901

Lucrarea a fost făcută după modelul mulajului statuii lui Hermes Capitolinul, aflat și astăzi la Muzeul Capitolin din Roma. În timpul lunii august a anului 1901,

Brâncuși a lucrat cu asiduitate în atelierul Școlii pentru ca să termine așa numitul „Studiu de anatomie recompensat", adică la finisarea Ecorșeului.

Lucrarea are dimensiunile de 177 x 52 x 32 cm, este nesemnată, cu toate că inițial semnătura a existat, dar a fost ștearsă. Statuia originală se află astăzi în colecția Universității Naționale de Arte București, ea fiind expusă permanent în holul central al instituției.

Copii

- Tânărul sculptor C. Brâncuș absolvent al școlei de Belle-Arte a expus în Palatul Ateneului un prea frumos studiu de anatomie pe care l-a lucrat sub direcțiunea d-lui Dr.Gerota. Acest studiu reprezintă statua Antinous în mărime naturală, disecată într-un mod admirabil de bine. Ar putea servi fórte mult în școlele secundare și superioare pentru studiul miologiei. — Gazeta Artelor, duminică 11 mai 1903, (rubrica informațiuni).

Ca urmare a discuțiilor care au urmat momentului creării Ecorșeului, studenții Școlii de Belle Arte au susținut ideea că lucrarea lui Brâncuși poate fi folosită pentru studiul miologiei în

toate școlile secundare sau superioare în care se studia această disciplină. Astfel,

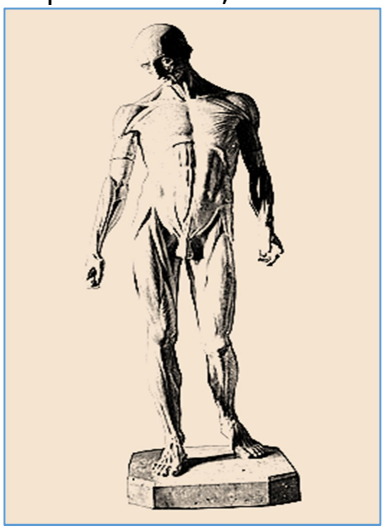

„Societatea elevilor în belle arte” în frunte cu George Demetrescu Mirea au cerut lui Spiru Haret, care îndeplinea în acel an funcția de ministru al Instrucțiunii Publice și Cultelor, ca Ecorșeul să-i fie dat Școlii pentru studii de anatomie.

Demersul lor nu numai ca a avut succesul scontat, ci s-a dat și dispoziție ca să se toarne și alte copii ce au fost ulterior repartizate unor instituții din România. Statuile din ghips au fost colorate strident și au fost considerate a fi cele mai izbutite modele ale genului de ecorșeuri după antic. Istoricul de artă Barbu Brezianu a identificat în anul 1976 patru astfel de copii: la Liceul N. Bălcescu din Craiova, la Muzeul de Artă din Craiova, la Muzeul de anatomie al Institutului medico-farmaceutic din Iași și la Muzeul de preparate anatomice, Facultatea de medicină din Cluj.

La București au fost identificate de Barbu Brezianu două lucrări în ghips, una a lui Dimitrie Gerota din colecția de la Muzeul de anatomie din strada G. Cantacuzino nr. 17 și una a Școlii Naționale de Arte Frumose. Ca urmare a cercetărilor pe care le-a întreprins Elena Dumitrescu, lector la Catedra de sculptură a Universității Naționale de Artă din București, în studiul său asupra Ecorșeului lui Brâncuși, s-a văzut în situația de a face lumină într-un adevărat noian de indicii care au arătat că, de fapt, numărul de exemplare multiplicate este mult mai mare. S-a presupus că ar fi fost cinci, unul la București și patru în restul României. Studiind articolele publicate din presa timpului, ca și mărturiile lăsate de Brezianu, Dumitrescu a afirmat că două din ecorșeele realizate de Brâncuși au intrat în posesia a două instituții de învățământ din capitala României. Astăzi, unul este dispărut și cel de-al doilea este alcătuit doar parțial din elementele originale.

Exemplarele aflate la București

- Ecorșeul de la Școala de Belle Arte

Cu ocazia primei expoziții a artistului de la Ateneul Român din luna mai a anului 1903, Ecorșeul a fost prezentat publicului

bucureștean. Acesta este prima lucrare necolorată care a fost realizată. Ca o consecință imediată a evenimentului expozițional,

- Ecorșeul de la Liceul N. Bălcescu din Craiova
- Ecorșeul de la Muzeul de Artă din Craiova
- Ecorșeul de la Iași
- Ecorșeul de la Cluj

Expoziții

- 1903 -- Palatul Ateneului Român din București;
- 1906 -- Expoziția generală română, București;
- 1956 -- Expoziția omagială, București;
- 2016 -- ArtSafari de la Palatul Dacia din București.

6.- SĂRUTUL (BRÂNCUȘI)

Descriere generală
Artist Constantin Brâncuși
Datare 1907 - 1908
Materiale Sculptură în piatră de Marna
Gen Modernism
Dimensiuni 27,9 × 26,0 cm 21,6 cm diametru
Amplasare Muzeul de Artă din Craiova, România
Curent artistic Modernism artă abstractă

Sărutul face parte dintr-o serie de sculpturi ale lui Constantin Brâncuși începută în anii 1907-1908. Prima versiune, pe care o va relua sub diferite forme până în 1940, culminând cu Poarta Sărutului, parte a Ansamblului monumental din Târgu-Jiu, este un exemplu timpuriu al stilului proto-cubist de non-reprezentare literală. Sculptura a fost expusă în 1913 la

Expoziția internațională de Artă Modernă „Armory Show” și publicată în „Chicago Tribune” din 25 martie 1913. Sculptura originală în piatră de Marna se află în Muzeul de Artă din Craiova, România și este clasată în categoria „Tezaur” a Patrimoniului cultural național.

Descriere

Tema operei este una simbolistică, cu cei doi îndrăgostiți îmbrățișați, reprezentați în numroase opere încărcate de erotism, de la Auguste Rodin și Edvard Munch, la Gustave

Moreau. Sculptura este considerată prima sculptură modernă a secolului al XX-lea, cu o tratare arhaizantă a formelor și deschizătoare a marilor cicluri brâncușiene.

Brâncuși a creat mai multe versiuni ale Sărutului, simplificând mereu formele geometrice și liniile la fiecare versiune, ducând de fiecare dată mai departe tendința spre abstractizare. Stilul său abstract subliniază liniile geometrice simple care echilibrează formele inerente în materialele sale cu aluziile simbolice ale artei figurative. Aici, forma originală a blocului de material este menținută, sculptura fiind a doua lucrare la care Brâncuși folosește tehnica „tăierii directe".

Sărutul este una dintre cele mai cunoscute lucrări ale lui Brâncuși, alături de Muza adormită (1908), Prometeu (1911), Domnișoara Pogany (1913), Nou-născut (1915), Pasărea în spațiu (1919) și Coloana Infinitului, cunoscută și sub numele de Coloana fără sfârșit (1938). O versiune a Sărutului (din 1910) servește ca piatră funerară în cimitirul Montparnasse din Paris, Franța. Altă versiune poate fi văzută la Muzeul de Artă din Philadelphia.

TEZAUR UMAN VIU

Tezaur Uman Viu este un titlul onorific acordat de Ministerul Culturii pentru salvgardarea, păstrarea și transmiterea patrimoniului cultural imaterial. Până la adoptarea, în 2003, a noii convenții UNESCO, programul a încurajat statele membre să creeze o metodă de recunoaștere a meșterilor tradiționali talentați.

În România, programul funcționează în baza Ordinului Ministrului Culturii nr. 2491 din 27.11.2009 pentru aprobarea Regulamentului de acordare a titlului de TEZAUR UMAN VIU, amendat prin Ordinul Ministrului Culturii prinvind modificarea OMC nr. 2491/27.11.2009. Titlul de Tezaur Uman Viu este viager, personal și netransmisibil și se acordă de către Comisia națională pentru salvgardarea patrimoniului cultural imaterial.

Legea prin care 30 noiembrie – ziua Sfântului Andrei – devine Ziua națională a tezaurului uman viu a fost promulgată de către președintele Klaus Iohannis. Inițiativa legislativă aparține deputatului PNL de Alba Florin Roman.

Inițiativa vizează creșterea gradului de recunoaștere și vizibilitate a păstrătorilor și transmițătorilor elementelor de patrimoniu cultural imaterial în cadrul comunităților din care fac parte, al specialiștilor și al publicului larg, precum și

promovarea acelor persoane care, făcând dovada caracterului excepțional al performării, sunt capabile să transmită un anumit element de patrimoniu imaterial, în forma și cu mijloacele tradiționale nealterate, contribuind, astfel, la asigurarea viabilității acestuia.

Totodată, inițiativa oferă posibilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și instituțiilor publice aflate în subordinea sau coordonarea lor, să organizeze sau să sprijine logistic și material, prin bugetele proprii, manifestările culturale, artistice sau educaționale dedicate acestei zile.

30 noiembrie – Ziua națională a tezaurului uman viu – motivarea inițiativei

Potrivit inițiatorului, din anul 1997, Sfântul Apostol Andrei a fost proclamat Ocrotitorul României. Astfel, 30 noiembrie, ziua prăznuirii sale, a devenit sărbătoare bisericească națională, ca urmare a Hotărârii Sfantului Sinod din 14 noiembrie 2001, iar prin Legea nr. 147 din 23 iulie 2012 adoptată de Senatul României în 23 noiembrie 2011 și de Camera Deputaților în 26 iunie 2012, și promulgată prin decretul nr. 517 pe 20 iulie 2012 al Președintelui României, este sărbătoare legală (zi nelucrătoare).

„Programul <Tezaure umane vii> a pornit ca o inițiativă UNESCO pentru salvgardarea, păstrarea și transmiterea patrimoniului cultural imaterial. În România, programul funcționează în baza Ordinului Ministrului Culturii nr. 2491 din 27.11.2009 pentru aprobarea Regulamentului de acordare a titlului de <Tezaur uman viu>, amendat prin Ordinul Ministrului Culturii privind modificarea OMC nr. 2491/27.11.2009.

Lista românilor care au primit titlul onorific de „Tezaur Uman Viu”

- Liviu Balâc, prelucrarea lemnului - realizare icoane din lemn, județul Buzău;
- Floare Finta, rapsod și meșter popular, colaborator al Ansamblului Oașul, din Negrești-Oaș, Țara Oașului, județul Satu Mare;
- Vasile Ungureanu, interpret popular la instrumente pastorale tradiționale,
comuna Mălini, județul Suceava;[5]
- Traian Davidean, meșter popular cojocar din Frătăuții Noi, județul Suceava;
- Dorin Cocârță, dansator popular, comuna Fundu

Moldovei, județul Suceava;

- Etelca Barko, încondeiat ouă, satul Purcăreni, comuna Tărlungeni, județul Brașov;
- Pera Bulz, taragotist, satul Basarabasa, comuna Vața de Jos, județul Hunedoara;
- Cornel Bumb, interpret popular - Trio Transilvan Zorile, comuna Mociu, județul Cluj;
- Valer Burzo, rapsod popular, comuna Suciu de Sus, județul Maramureș;
- Alexandru Ciurcui, instrumentist tradițional (vioară), satul Soporu de Câmpie, comuna Frata, județul Cluj;
- Nicolae Coroiu, constructor instrumente muzicale populare - țitere (țâmbre), satul Valea Uțului, comuna Avram Iancu, județul Alba;
- Băbuți Covaci, interpret popular - Trio Transilvan Zorile, comuna Mociu, județul Cluj;
- Alexandru Covaci, interpret popular - Trio Transilvan Zorile, comuna Mociu, județul Cluj;
- Felicia Cuciureanu, horitoare, comuna Bilca, județul Suceava;
- Constantin Curecheriu, creator de măști populare, satul Sticlăria, comuna Scobinți, județul Iași;
- Petre Feraru, vătaf de căluș, satul Beria de Jos, comuna Oporelu, județul Olt;
- Mariana Gligor, tulnicărească, orașul Câmpeni, județul Alba;
- Vasile Ghica, rapsod popular, satul Călărașii Vechi, comuna Cuza Vodă, județul Călărași;
- Rozalia Graur, împletituri în papură, satul Câmpenița, comuna Ceaușu de Câmpie, județul Mureș;
- Dumitru Liceanu, cojocărit, comuna Vădastra, județul Olt;
- Francisc Lovasz "Kuli", dansator popular, satul Vișea, comuna Jucu de Sus, județul Cluj;
- Mircea Micu, constructor de instrumente muzicale populare (cimpoi și bucium), comuna Sărulești, județul Buzău;
- Dumitru Moldovan, dansator popular, comuna Frata, județul Cluj;
- Nicolae Muntean, meșter iconar, localitatea Vinerea, orașul Cugir, județul Alba;
- Augustin Pall, olărit, satul Corund, comuna Corund, județul Harghita;
- Amelia Papazissu, țesut în păr de capră și lână, comuna

Vintilă Vodă, județul Buzău;

- Constantin Perța, prelucrarea lemnului, comuna Ceru-Băcăinți, județul Alba;
- Adela Petre, țesut, municipiul Buzău, județul Buzău;
- Nicolae Pițiș, rapsod popular, comuna Lăpuș, județul Maramureș;
- Ioan Pumnea, instructor de dansuri populare, municipiul Brașov, județul Brașov;
- Elisabeta Rusu, dansator popular, comuna Frata, județul Cluj;
- George Rada, interpret popular și constructor viori cu goarnă, municipiul Oradea, județul Bihor;
- Dumitru Sofonea, cojocărit, comuna Drăguș, județul Brașov;
- Vasile Soporan, rapsod popular, comuna Frata, județul Cluj;
- Silvia Tecoanță, țesut, comuna Alțâna, județul Sibiu;
- Olivia Tima, țesut, comuna Sălciua, județul Alba;
- Domnica Trop, interpret popular, comuna Isverna, județul Mehedinți;
- Carol Țuli, interpret popular - Trio Transilvan Zorile, comuna Mociu, județul Cluj;
- Teodora Purja, rapsod popular și alături de Nicolae Pițiș, Casandra Hausi,

Grigore Leșe, Lenuța Purja, Negrean Sergiu ș.a. păstrătoare și promovatoare al stilului de interpretare al „Horei cu noduri” sau „Horei în Grumaz”, sat. Agrieș, jud. Bistrița-Năsăud.

Cei 38 de laureați ai Galei Tezaure Umane VII 2022 sunt:

Alexandrina Olguța Filip - Port popular (producerea îmbrăcămintei) - Olt

Ana Bodescu - Port popular (producerea îmbrăcămintei) - Bistrița-Năsăud

Ana Neamțu - Spiritualitate - Alba

Eugen Gavrilă - Sculptor în lemn, prelucrarea lemnului - Alba

Florin Nicolae Poenariu - Meșter iconar - Alba

Ioan Moldovan - Spiritualitate - Cluj

Ion Crețeanu - Spiritualitate - rapsod - Olt

Maria Dulău - Spiritualitate - Alba

Marius Mihuț - Constructor instrumente muzicale (viori cu goarnă) - Bihor

Petre Masala - Spiritualitate - Căluș - Argeș

Ștefan Harabagiu - Spiritualitate - dansator - Vrancea

Ion Albu - Spiritualitate, măști populare - Neamț
Maria Bucin - Spiritualitate - Mureș
Maria Antoneta Ciucă - Confecționare port popular / brodat - Sibiu
Sorin Ion Giubega - Prelucrarea lutului/ olărit - Vâlcea
Hasas Petru - Prelucrarea lutului/ olărit - Bihor
Lupu Ștefan - Prelucrare lemn - Sculptor tradițional în lemn - Brașov
Ioan Moldovan - Spiritualitate, cântăreț neprofesionist - Bistrița-Năsăud
Cornel Salvador Palladi - Confecționare instrumente muzicale (viori cu
goarnă) - Bihor
Dumitru Tincu Pop - Spiritualitate - Maramureș
Lăcrămioara Pop - Spiritualitate - Harghita
Viorica Tripon - Prelucrarea fibrelor și firelor textile - țesături - Cluj
Vinca Cosana - Spiritualitate - Cluj
Andrei Gheorghe - Prelucrarea lutului - Iași
Bordea Iosif - Cărbunărit - Cluj
Ilyes Mihaly - Prelucrarea lutului - Harghita
Istvanfi Gheza - Prelucrarea lutului - olărit
Nicolae Bacea - Prelucrarea pieilor și blănurilor - cojocărit - Bistrița-Năsăud
Liviu Balâc - Prelucrarea lemnului, realizare icoane din lemn - Buzău
Maria Babu - Alimentație, tehnici de pregătire alimentară - Gorj
Borza Petru - Prelucrarea lutului/ olărit - Hunedoara
Aurica Cojocariu - Prelucrare fibre și fire textile - Botoșani
Neculai Comăneciu - Prelucrare lemn, porți de lemn - Bacău
Angelica Lungociu - Instalații de tehnică populară - vâltoare - Brașov
Olivotto Viorica - Cusături și țesături populare - Argeș
Șușca Vasile - Realizare obiecte cu utilizare ritual - măști populare – Maramureș
Ileana Hotopilă - Pictură cu ceară pe coajă ouălor, încondeiere ouă – Suceava
Margareta Nagy - Prelucrarea lemnului - împletitul vegetalelor - Mureș

7.- VITELLIUS (BRÂNCUȘI)

Descriere generală
Artist Constantin Brâncuși
Datare - 1898
Materiale: Sculptură modelată în ghips
Amplasare Muzeul de Artă din Craiova, România

Bustul lui Vitellius este un „antic bust" modelat în ghips după un mulaj aflat în sala de curs, executat în 1898, în primele săptămâni ale frecventării Școlii Naționale de Arte Frumoase din București, pentru care Brâncuși a primit o „Mențiune onorifică". Sculptura este clasată în categoria „Tezaur" a Patrimoniului cultural național și se află în Muzeul de Artă din Craiova, România.
Lucrarea îl prezintă pe împăratului roman Vitellius sub forma bustului unui bărbat matur, cu fața rotundă și gât gros, cu capul ușor întors spre umărul stâng. Împăratul are părul tuns scurt, ușor ondulat, pieptănat spre spate și poartă o togă prinsă în falduri, cu fibule rotunde. Inscripția de pe plintă are majuscula S inversată, un accident care se repetă și în 1913, în semnătura unei versiuni a Domnișoarei Pogany.

Este una dintre puținele lucrări ale lui Brâncuși rămase din timpul școlii. Opera a fost prezentată Consiliului județean al Prefecturii Dolj pentru a-i fi prelungită bursa acordată.

8.- REPERTORIUL ARHEOLOGIC NAȚIONAL AL ROMÂNIEI

Nu confundați cu Registrul arheologic național.

Repertoriul Arheologic Național (RAN) al României a fost instituit prin Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național[1] și prin OMCC nr. 2458 din 21.10.2004 privind Regulamentul Repertoriului Arheologic Național

Repertoriul Arheologic Național, administrat de Ministerul Culturii prin Institutul Național al Patrimoniului, cuprinde date științifice, cartografice, topografice, imagini și planuri, precum și orice alte informații privitoare la:

a) zonele cu potențial arheologic cunoscut și cercetat, zonele cu potențial arheologic cunoscut și necercetat, precum și zonele al căror potențial arheologic devine cunoscut întâmplător sau ca urmare a cercetărilor arheologice preventive sau de salvare;
b) monumentele, ansamblurile și siturile istorice în care s-au efectuat sau sunt în curs de desfășurare cercetări arheologice;
c) informații științifice privind bunurile mobile descoperite în zonele sau la monumentele istorice prevăzute la lit. a) și b).
d) situri arheologice distruse sau dispărute.
Fiecărui sit arheologic înregistrat în Repertoriul Arheologic Național i se asociază un cod RAN.

Repertoriul Arheologic Național este o modalitate de gestiune științifică care permite realizarea unei inventarieri generale și vizualizarea geografică și cartografică a informațiilor colectate în scopul gestionării, protecției și punerii în valoare a patrimoniului arheologic.
Scopul Repertoriului Arheologic Național este de a localiza și de a evalua cât mai precis patrimoniul arheologic cunoscut, de a evalua zonele în care patrimoniul este amenințat de factori de risc și de a repera noi situri arheologice.

Ca urmare a protecției speciale a siturilor arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național, proprietarii sau arendașii, persoane fizice ori juridice de drept privat, sunt îndreptățiți la plata unor despăgubiri pentru veniturile agricole nerealizate pentru terenurile care fac obiectul săpăturilor arheologice pentru perioada în care se desfășoară acestea, în cuantumurile și în condițiile stabilite prin metodologia aprobată prin hotărâre a Guvernului.

Siturile arheologice din RAN,

Sunt cuprinse îi listele de siteuri ale tuturor județelor țării noastre

Obiectele ce compun patrimoniul cultural pot fi în proprietate publică sau privată, dar sunt supuse unor limitări referitoare la utilizarea lor. Administrarea listelor cu bunuri culturale incluse în patrimoniul cultural național este făcută de Institutul Național al Patrimoniului.

„Plouă cu minunile cuvintelor mele,
În nopțile adânci. Voi putea oare
Ca prin norii denși să ajung la stele,
Pe scări uimitoare, cu visele mele!?”

MI

XVI.- 7 SCĂRI UIMITOARE DIN ÎNTREAGA LUME,
PE CARE ȚI-AI DORI SĂ URCI

Știm cu toții cum arată niște scări și care este întrebuințarea lor: privind lucrurile într-un mod simplu, ele unesc punctul A cu punctul B și facilitează urcarea sau coborârea pe distanța dintre acestea. Dacă-l avem la dispoziție, din diverse motive mulți preferăm să folosim liftul în detrimentul scărilor, însă există și excepții de la regulă.

Doar că, uneori, pe lângă stilurile arhitectonice interesante care stau la baza construirii lor, unele scări publice oferă și priveliști minunate asupra împrejurimilor.

Acestea sunt doar două dintre aspectele care atrag în mod regulat turiștii, scările cu pricina devenind astfel adevărate obiective turistice pe care oamenii nu contenesc să le fotografieze.

Iată câteva scări fantastice aflate în diverse colțuri ale lumii:

Scările spiralate din Munții Taihang - China; Scările lui Moise, Olanda; Chand Baori, India; Scările din Santorini, Grecia; Scările Haiku, Hawaii, SUA; Scările de deasupra mării, Spania; Muntele Bueren, Belgia.

1.- SCĂRILE SPIRALATE DIN MUNȚII TAIHANG, CHINA

Situate perpendicular pe stâncile Munților Taihang din Linzhou, aceste scări se întind pe aproximativ 92 de metri înălțime, oferind adrenalina specifică alpinismului, însă fără pericolul aferent acestui sport, ori echipamentul necesar. Ascensiunea către vârful muntelui garantează o experiență de neuitat pentru toți vizitatorii care aleg să își petreacă aici câteva momente pline de savoare.

”În urcarea pe treptele șerpuite turiștii sunt dezmierdați de curenții de aer proaspăt, pe un fundal muzical asigurat de scârțâitul scării și de trilurile frumoaselor păsări locale ce zboară prin jurul lor.” Acesta este tabloul pe care ți-l prezintă un ghid local, pentru a înțelege mai bine experiența inedită oferită de scările din Munții Taihang.

E bine de știut că, deși nu vei depune un efort fizic foarte mare, vei fi nevoit să completezi un formular în care să cofirmi că nu suferi de nicio boală cardiacă sau pulmonară. În acest sens, persoanele ce au împlinit 60 de ani nu au voie să urce scările, din motive de siguranță și sănătate.

2.- SCĂRILE LUI MOISE, OLANDA

La începutul secolului al 17-lea, *Fort de Roovere* era înconjurat complet de un șanț cu apă, fără vreo urmă de pod care să faciliteze trecerea vizitatorilor. Din fericire, cu ajutorul

unui recent program de restaurare, fortăreața se bucură astăzi și de un pod de acces.

Și nu e vorba despre un pod oarecare, ci despre unul spectaculos, care împarte întinderea de apă exact cum a făcut-o Moise în scrierile Biblice.

Din respect pentru statutul inițial de insulă, firma olandeză care a venit cu ideea podului l-a construit în așa fel încât acesta să fie discret și foarte natural: adică el se află exact la nivelul apei, fiind aproape invizibil de la distanță. Cei ce traversează podul cu trepte din lemn sunt practic „scufundați" în apele olandeze.

Când cetatea încă se afla în perioada ei de glorie, în partea de nord exista o zonă inundabilă folosită pentru a face dificilă avansarea inamicilor, aceasta fiind destul de adâncă încât să îngreuneze mersul pe jos, dar prea mică pentru a permite accesul navelor. În zilele noastre însă, la capetele șanțului cu apă se află acum câte un baraj, amplasat cu scopul de a preveni inundarea podului în cazul în care nivelul apei va crește.

3.- CHAND BAORI, INDIA

Chand Baori este numele unui celebru obiectiv turistic din satul Abhaneri, situat în provincia Rajasthan, India. Atracția în sine este reprezentată de o fântână imensă, construită în secolul al 9-lea, ce coboară pe 13 etaje (30 metri) către centrul pământului. În total, fântâna are 3.500 de trepte înguste, fiind

cea mai mare și cea mai adâncă de acest gen din întreaga India.
Rajasthan este o provincie aridă, motiv pentru care scopul principal al acestei fântâni era de a păstra cât mai multă apă potabilă pentru perioade mai mari de timp. În cel mai adânc punct al fântânii aerul se menține cu 5-6 grade mai rece decât temperatura înregistrată la suprafață, motiv pentru care Chand Baori a fost folosit și drept loc de adunare al localnicilor în perioadele toride.

4.- SCĂRILE DIN SANTORINI, GRECIA

În anul 1715, locuitorii insulei elene au săpat trepte în stâncile abrupte ale muntelui astfel încât să poată urca spre vârf, unde aveau loc diverse întâlniri și adunări. La scurt timp, pentru a facilita și mai mult urcarea, au fost folosiți măgarii – aceștia ajutau la transportul mărfurilor dar și al oamenilor către și dinspre nave sau oraș.

În 1930, scara a fost îmbunătățită și astfel a fost suplimentat și numărul măgarilor care ajutau la urcare și coborâre. În cele din urmă, în anul 1979 a fost montată o telecabină pentru modernizarea și automatizarea procesului, însă cea mai distractivă modalitate de urcare rămâne și astăzi cea oferită de măgărușii.
Treptele așezate în zig-zag sunt făcute din piatră și se întind de la port spre oraș pe o lungime de aproximativ 1,300 de metri. În total vei avea de parcurs 657 de trepte înalte de 10

centimetri – poți spune așadar că te bucuri de un workout în aer liber!

5.- SCĂRILE HAIKU, HAWAII, SUA

Scările Haʻikū pot fi accesate dacă faci o drumeție pe teren abrupt pe insula O'ahu, ele fiind cunoscute și sub denumirea *„Treptele către Rai"*. Traseul era alcătuit în primă instanță dintr-o simplă scară de lemn, poziționată pe creasta sudică a canionului Haʻikū. Aceasta a fost instalată în anul 1942 pentru a permite montarea cablurilor pentru semnal de pe un versant al canionului pe celălalt. Pentru a avea un punct de comunicare continuă între Wahiawā și Stația Radio Navală Haʻikū a fost construită o clădire în vârful Puʻukeahiakahoe, la aproximativ 850 de metri înălțime.

În 2003, scările au fost reparate în întregime, întreg procesul costând nu mai puțin de 875.000 $. Oficialii orașului Honolulu au declarat că nu au în plan să deschidă scările pentru public, invocând motive precum instabilitatea și nesiguranța acestora.

6.- SCĂRILE DE DEASUPRA MĂRII, SPANIA

Aceste scări spectaculoase se află pe insula spaniolă Gaztelugatxe, un teritoriu misterios, situat pe coasta Biscay, ce aparține municipalității orașului Bermeo din Țara Bascilor. Insula este legată de continent printr-un pod, iar în punctul său cel mai înalt se află un schit despre care unii spun că datează

din secolul al 10-lea, în vreme ce alții îi identifică originile un secol mai devreme.

Pentru a ajunge la schit ești nevoit să parcurgi o potecă îngustă ce se intersectează cu podul de piatră și apoi să urci aproximativ 237 de trepte.

Pentru a vizita această destinație cel mai bine e să vii primăvara sau toamna, când locul are o serenitate aparte, pe timpul verii insula fiind foarte aglomerată.

7.- MUNTELE BUEREN, BELGIA

Deși numele sugerează acest lucru, Bueren nu este de fapt un munte real, ci o scară cu 374 de trepte aflată în orașul Liège. Aceasta a fost construită în anul 1881 pentru a le permite soldaților din vârful dealului să ajungă în centru fără a traversa aleile periculoase ale orașului.

Numele scărilor provine de la aristocratul secolului al 15-lea, Vincent de Bueren, din provincia olandeză Gelderland, o importantă figură locală, care a apărat în trecut regiunea de atacul ducelui de Burgundia. Nu departe de Muntele Bueren se poate vizita o cetate în mare parte distrusă, care a fost cândva o importantă fortăreață.

„În circul ăstui veac în mistuire,
Îmi cade greu a lumii „instruire”,”

MI

Cele mai frumoase priveliști se pot vedea din vârful scărilor, d eunde se dezvăluie întregul oraș, împreună cu râul Meuse.

XVII.- PLAJE CARE STRĂLUCESC NOAPTEA

Luis Martinez 26/07/2022

S-ar putea să te surprindă că vorbim despre plaje care strălucesc noaptea și mă întreb cum este posibil! Vă veți imagina că se datorează unui tip de fenomen natural, cum ar fi, de exemplu, cel al Aurorei boreale. Cu toate acestea, nu are nimic de-a face cu acestea.

Sau poate ai auzit deja de bioluminiscență marină și chiar ai fost martor la asta. În acest caz, vei fi de acord cu noi că este un fenomen natural plin de farmec și capabil de fascinează orice martor, cu atât mai mult dacă este produs într-un mediu la fel de minunat precum litoralul mării. Oricum ar fi, vom explica în ce constă acest fenomen al naturii și apoi vom vorbi despre plajele care strălucesc noaptea.

Explicația: fenomenul bioluminiscenței

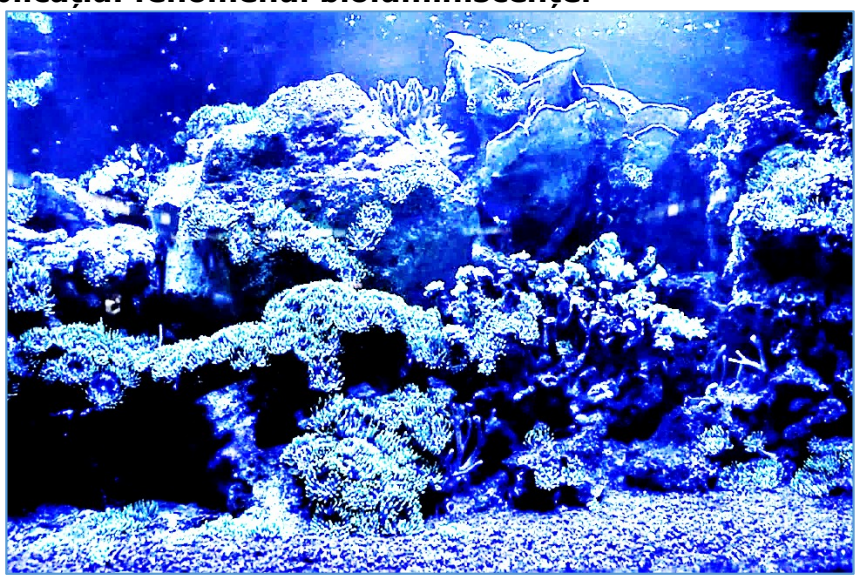

Bioluminescență pe fundul mării

Acest nume este dat fenomenului natural prin care organismele vii generează lumină. Are loc printr-un proces biochimic care implică oxigenul, o proteină numită luciferină și enzima luciferaza. Este o reacție care transformă energia chimică în lumină și are loc după cum urmează:

Oxigenul îl face să rugineasscă luciferin, care furnizează energia pentru proces. Luciferaza accelerează reacția și rezultatul este că se generează apă și, mai ales, lumină. Acesta nu este locul unde să intri în întrebări pur chimice care au o natură mai academică. Dar vă vom spune că bioluminiscența poate fi generată de ambele ciuperci în ceea ce privește bacterii și pentru diferite tipuri de animale atât unicelulare cât și pluricelulare. Printre acestea, moluște, crustacee, cefalopode, viermi, meduze și chiar pești.

De asemenea, este interesant de menționat că bioluminiscența poate fi de diferite culori. Acestea vor depinde de organismele care o produc. În marea majoritate a cazurilor,

pitch-ul este verde sau albastru. Cu toate acestea, de exemplu, cea cauzată de Peryphylla peryphilla, o meduză abisală, este roşcat.

Pe de altă parte, nu ar trebui să confundăm bioluminiscența cu fluorescenţă. In aceasta din urma se obtine energia unei surse de lumina anterioare, care este apoi trimisa cu un alt foton. În schimb, bioluminiscența este o reacție chimică, așa cum v-am spus.

UNELE PLAJE CARE STRĂLUCESC NOAPTEA

Un peisaj marin spectaculos

Pe uscat, cel mai popular caz de bioluminiscență este cel al licuricii, care strălucesc noaptea. Le puteți vedea în multe locuri de pe planetă, dar cel mai faimos din lume este orașul kuala selangorîn Malaezia, în cazul în care aveți ocazia să călătoriți acolo. Dar, revenind la bioluminiscență, vă vom arăta câteva plaje care strălucesc noaptea din cauza asta.

1.- PLAJA VAADHOO

Această plajă minunată este situată în paradis Insulele Maldivei, în special în atolul de raah. Atât de spectaculoasă este bioluminiscența care are loc pe coasta sa, încât i s-a dat numele poetic de „Marea stelelor”.

Realitatea este ceva mai prozaică. Fenomenul este cauzat de a fitoplancton dinoflagelat. Când marea se stinge, se acumulează pe mal și, când vine în contact cu oxigenul din aer, are loc reacția. Rezultatul este nisip vopsit în albastru de parcă ar fi fost tocmai o constelație de stele.

Pe de altă parte, acest fenomen este vizibil pe tot parcursul anului în vaadhoo.

Marea din Maldive

Dar se apreciază cu o intensitate mai mare atunci când temperaturile sunt mai ridicate și, logic, cea mai întunecată noapte.

Imaginați-vă plăcerea de a face baie în acele ape de lângă malul albastru. Pentru că este, de asemenea, important să știți că nu există niciun pericol în a face acest lucru. De fapt, mulți oameni fac baie și, prin mișcarea apei, intensifică acea culoare albăstruie.

2.- LAGUNA MARE

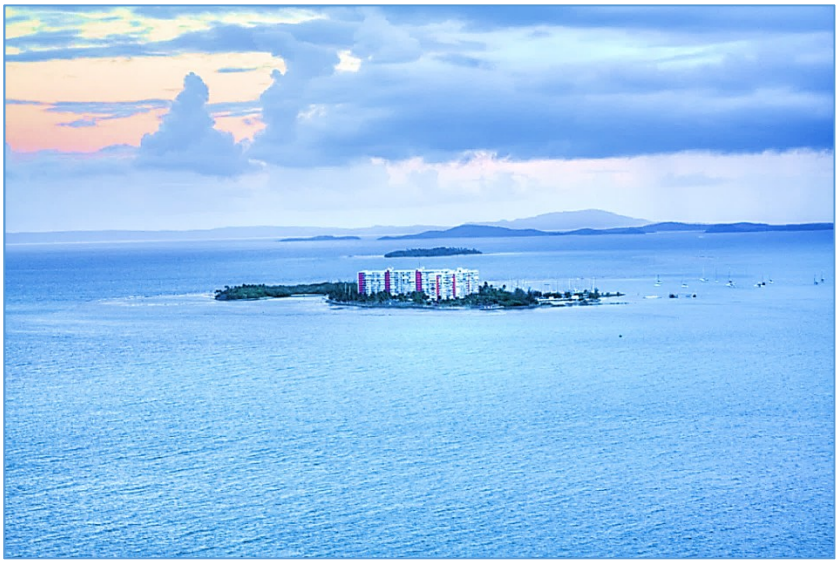

Coasta Fajardo, Puerto Rico

Călătorim acum spre minunat Puerto Rico, cu natura sa impresionantă, pentru a vă arăta o altă dintre plajele care strălucesc noaptea. Ne referim la Laguna Mare, care se află în apropierea orașului Fajardo, în nord-estul țării. În cazul lui, este și un organism dinoflagelat care provoacă bioluminiscență și în fiecare zi vin zeci de turiști să observe fenomenul.

Ca o curiozitate, vă vom spune că pe 11 noiembrie 2013, Laguna Grande s-a oprit brusc. Nu se întâmplase niciodată și toate alarmele s-au declanșat. Consiliul Local Fajardo a angajat o echipă de biologi pentru a investiga evenimentul. Se pare că, cauza ar fi putut fi două pompe sanitare care fuseseră instalate în zona rezidențială din apropierea Crobaselor.

Din fericire, totul s-a terminat cu bine și, după nouă zile libere, Laguna Grande a strălucit din nou. Dar cauzele lipsei de bioluminiscență în acea perioadă nu au fost pe deplin clare.

Pe de altă parte, dacă vizitezi această minune, profită de ședera ta în Fajardo pentru a-i vedea pe alții din zonă. De exemplu, cel Rezerva Capilor din San Juan, cu peisajele sale virgine spectaculoase. Și, de asemenea, el Pădurea Națională El Yunque, tip tropical ploios si cu aproape patruzeci de kilometri de minunate trasee de drumetii.

3. GROTA ALBASTRĂ

Grota Albastră din Malta

Trecem acum într-un alt loc minunat care se află în insula Malta, mai exact la vreo cincisprezece kilometri de Valletta.

Doar peisajul merită vizitarea ta, fiind un ansamblu de peșteri sub stânci spectaculoase și scăldate de o mare agitată.

Singura modalitate de a vizita această minune a naturii este în Barca. Ei vin din apropiere Wied iz-Zurrieq, un drăguț sat de pescari, și fac un tur spectaculos sub stânci. Ca rezultat, veți vedea diferite cavități în care sunt produse diferite nuanțe de albastru, variind de la întunecat la fosforescent.

Pe de altă parte, dacă călătoriți în această peșteră, asigurați-vă că o vizitați Valletta, capitala tarii, declarata Patrimoniu Mondial pentru enormul său complex monumental. Ne-ar fi imposibil să vă spunem aici despre toate operele de artă pe care le deține.

Ca o anecdotă, vă vom spune că această peșteră și-a înmulțit faima după ce a apărut în 2004 în film *Troy*, cu rol principal Brad Pitt.

Dar vă recomandăm să vedeți Co-Catedrala Sf. Ioan, cu exterior clasic, dar interior baroc; Palatul Marelui Maestru, stil renascentist și actual sediu al Președinției Republicii și muzee precum cel Arheologia Națională sau cea a Arte plastice.

4.- GOLFUL TOYAMA

Golful Toyama

Vă însoțim acum până Japonia să vă povestesc despre golful Toyama, care se află în regiunea de hokuriku din insula honsu, cel mai mare din tara unde sunt si Tokio ș Osaka.

În acest caz, bioluminiscența nu este produsă de efectul planctonului, ci de așa-numitul calamar licurici.

Este o specie foarte comună în țara asiatică care are fosfor albastru în piele. Între martie și iunie se ridică la suprafața mării provocând bule de acea culoare. Pe măsură ce se mișcă în turme mari, efectul este că apa este albăstruie.
Pe de altă parte, dacă te regăsești în această zonă a Japonia, vă sfătuim să vizitați orașul Toyama.

Este modern, deoarece a fost practic în ruină în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, dar are mai multe puncte de interes. Prima dintre acestea este reconstrucția acesteia castel, care găzduiește în prezent muzeul de istorie al orașului și are o grădină frumoasă în stil japonez.

Dar, dacă doriți să aveți o vedere magnifică asupra lanțului muntos Tateyama, vă recomandăm să mergeți la belvederea primăriei. Ar trebui să mergi și la parcul Kansui, unde veți vedea spectaculosul pod de tenmon. Și, în sfârșit, dacă este primăvară, faceți o croazieră pe râul Matsu. Veți vedea flori frumoase de cireș și un frumos parc de sculpturi.

5.- HOLBOX, MAI MULTE PLAJE CARE STRĂLUCESC NOAPTEA

Statul mexican al Quintana Roo are multe de oferit. Situat în impresionant Peninsula Yucatan, găzduiește popularul Riviera Maya. Dar are și insule minunate de arătat. Una dintre ele este cea a Holbox, ale cărei plaje prezintă un alt caz de bioluminiscență spectaculoasă.

Este legat intermitent printr-o limbă de nisip de peninsulă și are canale care o conectează la Laguna Yalahau. Importanța sa natural o dă faptul că face parte din Zona de protecție a florei și faunei Yum Balam.

Dar, mai presus de toate, cei aproape patruzeci de kilometri de plajă de pe această insulă vă oferă fenomenul de bioluminiscență, combinând tonuri de albastru cu altele mai verzui.

Nu mai puțin frumos este cel menționat mai sus Laguna Yalahau, care a servit ca și casă pentru pirați și este plină de legende. Tocmai, unul dintre ei spune că piratul Molas l-a ales pentru a-și ascunde comoara. În acest sens, a folosit un sclav, al cărui cap apoi l-a tăiat și l-a îngropat împreună cu bijuteriile. Potrivit mitului, în nopțile întunecate, fantoma sclavului apare deasupra comorii, avertizând unde este ascunsă. Dar cea mai frumoasă legendă spune că un rege maya a luat-o ca pe un loc de agrement și a construit fântâni și grădini frumoase, chiar și o piscină decorată cu jad pentru soțiile sale.

Insula Holbox, unde sunt mai multe plaje care strălucesc noaptea

În concluzie, v-am arătat câteva plaje care strălucesc noaptea datorită fenomenului de bioluminiscenţă marine. Dar putem aminti multe altele. De exemplu, fără a pleca México, ai site-uri ca Laguna Manialtepec, în statul Oaxaca. La fel, în Jamaica tu ai Laguna luminoasă și Statele Unite ale Americii plaje ca cele de Torrey Pines în San Diego (California) sau cel al Navarra în Miami. Nu găsești peisaje fascinante?

XVIII.- BUNCĂRE ÎN SPANIA

Luis Martinez 27/03/2022

Sunt multe buncăre în Spania distribuite în toată geografia naţională. Sunt vestigii ale războaielor pe care țara le-a suferit și unele dintre ele pot trece chiar neobservate pentru că sunt integrate în peisaj și în stare de abandon. Altii îți vor atrage atenția datorită dimensiunilor și aspectului lor robust.

Pe de altă parte, putem considera și buncăre cu alte tipuri de facilități. Ne referim la adăposturi antiderapante precum cele existente, de exemplu, în Palatul Moncloa de Madrid sau în Baza militară din Torrejon de Ardoz, tot în comunitatea autonomă Madrid. Dar acesta din urmă nu poate fi vizitat. Prin urmare, ne

vom concentra asupra primului tip de buncăre din Spania, care sunt cele pe care le puteți cunoaște.

1.- CENTURA DE FIER DIN BILBAO

1.-Bilbao Iron Belt, unul dintre cele mai bine conservate Set-uri de buncăre din Spania

2.- Unul dintre buncărele din complexul Algeciras

Este probabil cea mai importantă fortificație dintre cele existente în Spania. A fost construită în timpul Războiului Civil și este formată din două linii de apărare separate de aproximativ două sute de metri. Au înconjurat orașul basc pentru a-l apăra mai bine. În total, au fost aproximativ o sută optzeci de buncăre, unite de obicei prin tranșee.

Dacă doriți să o vizitați, vă recomandăm să o faceți prin zona Muntelui Archanda, una dintre cele mai bine conservate părți. În plus, îl poți accesa prin celebrul funicular și, întâmplător, apreciați priveliștile minunate ale orașului și ale împrejurimilor sale. Fără a uita că aveți trasee de drumeții magnifice prin acest munte și pe cei din apropiere.

2.- FORTIFICAȚIA GOLFULUI ALGECIRAS

Dintre buncărele din Spania, acest set este unul dintre cele mai bine conservate. Golful Algeciras a fost, datorită apropierii de Gibraltar, o zonă deosebit de sensibilă în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Din acest motiv a fost construit spectaculosul set defensiv.

Era format din trei rânduri. Primul includea șase rânduri de dinți de dragon. Acest nume este dat micilor construcții piramidale care sunt așezate pe sol pentru a împiedica trecerea vehiculelor. În spatele ei, urma un câmp minat și o a doua linie tot cu obstacole la sol. În cele din urmă, a treia linie a fost compusă din opt buncăre iar setul a fost completat cu mai multe cuiburi de mitraliere situate în zone limitrofe precum

Sierra Carbonera sau San Roque.

Dacă doriți să cunoașteți această fortificație, vă sfătuim să începeți cu buncărele din apropiere La Línea de la Concepción, al cărui primărie le-a reabilitat și a creat un traseu specific pentru a fi vizitate. Dar și în orașul Algeciras, în special în Parcul său Centennial, puteți vedea câteva dintre ele.

3.- PARAPETI DE VÂRF

Vertex Parapetos, unul dintre buncărele din Aragon

Acest nume este dat unui complex fortificat pe care îl puteți vizita în apropiere, în provincia Zaragoza. În plus, vă va fi ușorsă-l găsiti deoarece se află pe ambele părți ale drumului care leagă acest oraș de sourceall[6].

Se compune din patru buncăre dreptunghiulară și cu niște portiere de tipul numit stâlp pătrat. În plus, în partea centrală aveau un mic depozit și o zonă de odihnă.

Mai exact, în municipiul Fuendetodos se poate vedea și Vârful Sierra Gorda, un alt set de buncăre construite ca apărare împotriva celor anterioare. În acest caz, sunt patru casete de pastile, mai multe parapeți și posturi de pază avansată.

4.- CAMPOSOTO, EȘANTION DE BUNCĂRE DIN SPANIA PENTRU APĂRAREA COASTEI

Ele prezintă curiozitatea de a fi din plin Plaja Camposoto (Cádiz), de la care își primesc numele. Sunt două clădiri distribuite de la nord la sud, care se află în prezent în stare destul de proastă. Dar ele mai pot fi vizitate. Dacă o faci, vei fi surprins să le găsești în același nisip de pe plajă.

Pe de altă parte, din moment ce vă aflați în această zonă,

[6] Produsele promoționale oferă impresii nelimitate și de neuitat pentru marca dvs. Source All Media oferă nenumărate opțiuni și consultanță personalizată pentru a vă ajuta să găsiți produsul perfect.

Unul dintre buncărele Camposoto

profitați de ocazie pentru a vizita San Fernando, unde veți găsi și alte exemple de arhitectură militară precum castelele San Romualdo si Sancti Petri sau bateriile defensive ale Punta del Boqueron.

Dar puteți vedea și alte tipuri de monumente precum biserica principală San Pedro și San Pablo sau schitul Cerro de los Mártires.

zonă, profitați de ocazie pentru a vizita San Fernando, unde veți găsi și alte exemple de arhitectură militară precum castelele San Romualdo si Sancti Petri sau bateriile defensive ale Punta del Boqueron.

Dar puteți vedea și alte tipuri de monumente precum biserica principală San Pedro și San Pablo sau schitul Cerro de los Mártires.

5.- ALBENDIN

Buncăr în Albendín

Puteți vedea și buncăre în acest cartier cordovan aparținând Baena. În acest caz, sunt mici construcții destinate monitorizării zonei și se află într-o stare bună de conservare.

Pe de altă parte, din moment ce vă aflați în acest loc, puteți vizita biserica Santa Maria și roata deosebită care le reproduce pe cele vechi făcute de arabi.

De asemenea, deja în Baena, vă sfătuim să vedeți monumente precum castelul si incinta zidita a Almendinei, bisericile Our Lady of Guadalupe și San Francisco sau case precum cele ale Contesei Tercia. Nu este surprinzător că multe dintre clădirile din acest oraș sunt incluse în Patrimoniul istoric andaluz.

6.- BUNCĂRELE NULES

La fel, vă va fi ușor să găsiți aceste buncăre în provincia de Castellón, întrucât se află și la poalele drumului AP-7. Sunt patru clădiri independente, adică nu au comunicare între ele. Toate au un plan trapezoidal și o lungime care variază între cincisprezece și optsprezece metri. În ceea ce privește înălțimea sa, variază de la trei până la aproape patru metri. La fel, acoperișurile sale sunt semicirculare și sub formă de boltă coborâtă. În cele din urmă, toate au un cuib de mitraliere cu bază circulară.

Pe de altă parte, din moment ce vă aflați în Nules, asigurați-vă că vizitați biserici precum cele ale Sfintei Familii și ale Neprihănirii, Muzee precum Muzeele de Istorie sau Medaliate și Teatrul Alcazar. Dar mai presus de toate, apropie-te de Mascarell, un mic oraș cu ziduri de origine medievală.

Buncărele Nules

7.- BUNCĂRELE DIN CERRO DEL ACEITUNILLO

Situat în apropierea orașului Cordoba Luque, pe un deal înalt de aproape șase sute de metri, îi veți vedea și lângă drum. În acest caz, este o fortificație centrală și trei cuiburi de mitraliere. Prima are forma unei prisme, cu un diametru de nouă metri și o înălțime de doi. Cu toate acestea, baza este parțial sub pământ, ceea ce înseamnă că odată înăuntru, ți se va părea mai înaltă.

La rândul lor, cuiburile de mitraliere au formă de cupolă, plan circular și câte două ambrase[7]. Acestea măsoară aproximativ doi metri și sunt legate de cetatea centrală prin galerii de beton.

[7] Cordoane care servedc pentru a ține strâns mijlocul unei perdele sau al unei draperii

Pe de altă parte, profitați de turul buncărelor din Spania și de ședерea în Aceitunillo pentru a vizita Luque. Are spectaculos castel venecia, o cetate arabă a cărei vârstă nu este confirmată. De asemenea, puteți vedea biserica parohială a Maicii Domnului Adormirea Maicii Domnului, construită în secolul al XVI-lea după canoanele renascentiste, și schiturile Nuestra Señora del Rosario, San Bartolomé sau Nuestra Señora de la Aurora. Dar mai presus de toate, apropiați-vă de pestera fermecata, care adăpostește reproduceri ale picturilor rupestre.

7.-Unul dintre buncărele din Cerro del Aceitunillo, în Luque (Córdoba)

8.-Buncărul lui Capricho, în Madrid

8.- EL CAPRICHO, PRINTRE CELE MAI MARI BUNCĂRE DIN SPANIA

Situat in parcul cu acelasi nume din Madrid, este de dimensiuni rar intalnite la noi in tara. A fost construit pentru a găzdui cartierul general al armatei republicane centrale în timpul apărării Madridului. Este o construcție impunătoare de două mii de metri pătrați care ajunge până la cincisprezece sub pământ. De asemenea, vă va oferi o idee despre rezistența și forța sa, faptul că ar putea rezista la bombe de până la o sută de kilograme.

Pe de altă parte, profitați de vizita dvs. la Parcul Caprice să-l cunoaștem bine, fiind unul dintre cele mai frumoase din Madrid. Printre minunățiile sale, pe lângă grădini, aveți și casele Cañas și de la Vieja, Dance Casino, Apicultorul sau Schitul. Dar și fântâni precum Delfinele și Octogonala, statui precum monumentul Ducelui de Osuna, Roata lui Saturn sau Templul lui Bacchus și piețe precum cel din împărații.

Cele ale capriciului nu sunt singurele buncăre pe care le poți vedea în Madrid și în împrejurimi. într-un alt parc, vestul, veți

găsi și câteva din aceeași perioadă, deși mult mai puțin spectaculoase.

9.- BUNCĂRELE PUNTA FALCONERA

Buncărele Punta Falconera

În acest loc privilegiat al Costa Brava, integrat complet Parcul Natural Cap de Creus iar lângă Rosas, au fost construite cinci buncăre pentru supravegherea litoralului. Curios, în acest caz, a fost bine pentru conservarea acestui minunat spațiu natural, deoarece prezența militarilor a împiedicat speculațiile imobiliare. Ca și în cazurile anterioare, puteți profita și de vizita dumnea-voastră la Punta Falconera pentru a vizita orașul Rosas din apropiere. Și, apropo, întâlniți o altă mare construcție defensivă.

Vorbim despre Cetate, construită în secolul al XVII-lea pentru a proteja orașul. De asemenea, în ea se află rămășițele Rhodos, un oraș grecesc antic în jurul căruia a fost construită Rosas. De asemenea, vă sfătuim să vizitați rămășițele castelul trinității, din secolul XVI, și mănăstirea Santa Maria. Și, la fel, biserica cu același nume, în stil neoclasic, și Fortul vizigot Puig Rom, în a cărui zonă se află și un punct de belvedere care oferă priveliști spectaculoase asupra Empordà, pe de o parte, și a Insulele Mede, pentru altele. În cele din urmă, nu uitați să abordați complexul megalitic.

Clipa divină

Nu mă tem de tine, moarte,
Chiar dacă vii să mă ucizi în vis.
Atât mă tem, că încă nu am scris
Cum să te spânzur într-o carte.

Să văd cum mori şi
Tu măcar o dată
Cum sufletul îţi curge în pământ
Că n-ai în tine nimic sfânt
Fiinţă hâdă fără nici o Pată?!

Aduni copii, femei, bătrâni
Cum îi alegi, nebună fără minte?
Dintre cei răi, pe cel cuminte
Tu, Pacoste, din Casa de nebuni.

Sunt prea bătrân
să mă mai tem de tine
Şi n-am sfârşit ce
am avut de scris
Omoară, Doamne,
păcătoasa-n vis
Şi-nvaţă-mă să fac ce se cuvine.

poezie de Aurel Anghel

CAPITOLUL II – RELIGII ÎN LUME

„Credința-n Domnul ne unește, credința fără El ne desparte”

I.- INTRODUCERE

A.- GENERALITĂȚI DESPRE CREDINȚĂ

Credința este convingerea unei persoane că lucrurile stau într-un fel anume, cu sau fără prezența evidențelor empirice care să probeze respectiva convingere.

Cuvântul „credință” redă termenul grecesc pístis, care transmite în principal ideea de încredere, convingere fermă. În funcție de context, termenul grecesc poate avea și sensul de „fidelitate” sau de „caracter demn de încredere”

În anul 2011, un studiu a arătat că atunci când 10% din populație are o credință de nestrămutat, acea credință va fi adoptată întotdeauna de majoritatea societății.

Religia este credința în supranatural, sacru sau divin, și codul moral, practicile de ordin ritual, dogmele, valorile și instituțiile asociate cu această credință. În cursul dezvoltării sale religia a luat un imens număr de forme în diverse culturi sau persoane. Cuvântul „religie” în latină înseamnă "re-legare", respectiv restabilirea relației dintre Dumnezeu și Om.

Diverse simboluri religioase, incluzând (pe primul rând) Creștin, Iudaic, Hindus, Baha'i, (pe al doilea rând) Islamic, Tribal, Taoist, Shinto (pe al treilea rând) Buddhist, Sikhist, Hindus, Jainist, (pe al patrulea rând) Ayyavalist, Tripla Zeiță, Crucea malteză, Precreștin slavonic

Religia ca expresie simbolică

Religia este, la nivel de discurs, expresia simbolică a unei încrederi în existența unei realități absolute (Sacrul, Supremul, Dumnezeu) de care omul ar depinde. Această încredere este credința religioasă. Ea permite omului să se orienteze în labirintul marilor întrebări ale vieții și dă omului un sens existenței sale care depășește viața sa biologică.

Religia ca tip de comportament uman

Religia este un tip de comportament uman (credințe, ritualuri) referitor la ființe, forțe și puteri supranaturale. Sociologia consideră ca religia a apărut și există încă pentru că ea îndeplinește anumite funcțiuni:

Funcția cognitivă:

Religia este o formă de explicare a lumii, în condițiile lipsei unei cunoașteri științifice. Ca modalitate de cunoaștere, specific religiei este forma preteoretică, mitologică. Ea are o marcată orientare antropomorfică, proiectând caracteristicile existenței umane (prima existență la care cunoașterea umană a avut acces), pentru explicarea tuturor celorlalte domenii ale existenței. În această perspectivă, antropologul social englez E. B. Taylor oferă o primă teorie sistematică, fundamentată pe o mare cantitate de date. Taylor consideră ca fiind caracteristic religiei ideea de suflet care a apărut din încercarea omului primitiv de a explica o serie de experiențe ca aceea a viselor, transei și morții.

Funcția acțională:

Religia este o formă de extensie a capacităților umane limitate de acțiune. James Fraser argumentează că omul primitiv a încercat să abordeze lumea, în completarea tehnicilor sale curente, prin magie (complex de tehnici prin care omul încearcă să realizeze scopurile sale controlând forțele supranaturale). Religia a apărut când omul a realizat că magia este ineficace. În loc să încerce să controleze forțele supranaturale prin descântece, formule, ritualuri, omul încearcă să înduplece, să solicite ajutorul acestora, subordonându-se lor.

Funcția de reducere a anxietății:

Latinii spuneau acum două milenii că "spaima inventează zeii"

Bronislaw Malinowski explică că magia și religia sunt instrumente de reducere a anxietății în situațiile care depășesc posibilitățile efective de control ale omului. Religia reprezintă deci o "sacralizare a crizelor vieții umane". Ea este un răspuns la tragediile vieții umane, la conflictul dintre proiectele umane și realități.

Funcția socială (structurantă):

Émile Durkheim, spune că funcția religiei este de a afirma superioritatea morală a societății asupra membrilor ei, menținând astfel solidaritatea acesteia. Dumnezeul clanului nu

este altceva decât clanul însuși. În religie, societatea se sacralizează pe ea însăși.

Funcția compensatorie:

În societățile stratificate social, Karl Marx și Friedrich Engels, identifică o funcție compensatorie a religiei, anume aceea de a fi un protest contra unei lumi alienante, dar un protest neputincios, ea făcând tolerabilă lumea reală în speranța într-o compensație în lumea iluzorie de după moarte; ea are din această cauză și o funcție de stabilitate, menținând organizarea socială care favorizează clasele dominante. În plus, societățile avansate sunt necesarmente complexe din punct de vedere social în contrast cu cele arhaice, în ele acționând procese sociale greu inteligibile sau controlabile, dintre care unele se întorc contra individului. O sursă în plus de anxietate, pentru care religia devine o dată în plus o reacție compensatorie.

Funcția identitară:

Studii recente demonstrează valoarea religiei de puternic instrument al constituirii și prezervării identității unor comunități etnice sau chiar a unor comunități constituite exclusiv prin aderența la o credință religioasă. Religia este deci un liant al vieții sociale și un instrument de creștere a coeziunii sociale.

Religia explicată de către antropologie și biologie

La întrebarea de ce a apărut și există încă religia, antropologia și biologia oferă, în contrast cu sociologia, un răspuns care ține cont de cauzele fundamentale ale fenomenului. Aceste cauze ultime nu pot fi decât biologice. Acest subiect este tratat separat, pe pagina dedicată, anume Explicația biologică a religiei

Etimologie

Cuvântul religie provine din limba latină, fie din re-legio („re-citire", referindu-se la repetarea scripturilor, după Cicero) fie din (re-ligio - a lega , a reconecta, a reface legătura cu Dumnezeu). Religia poate fi definită ca un sistem bazat pe încercările oamenilor de a explica universul și fenomenele lui naturale, adesea implicând una sau mai multe zeități sau alte forțe supranaturale, sau ca un sistem de căutare a scopului sau înțelesului vieții.

În mod obișnuit, religiile evoluează din/către mitologie și au drept caracteristici necesitatea credinței și un mod specific de a gândi și a acționa pe care credincioșii sunt îndemnați să le respecte.

Religiile creștine socotesc cuvântul „religie” ca „legătura liberă și conștientă a omului cu Dumnezeu”.

Știința și religia

Educația (1890), fragment central al unui vitraliu aflat la Universitatea Yale, creat de Louis Comfort Tiffany și Tiffany Studios. Sunt reprezentate în armonie Știința (personificată prin Devotament, Muncă, Adevăr, Cercetare și Intuiție) și Religia (personificată prin Puritate, Credință, Speranță, Venerație și Inspirație), prezidate de personificarea centrală a Luminii·Iubirii·Vieții. Cunoașterea religioasă, conform practicanților religiei, poate fi obținută de la lideri religioși, texte sacre (scripturi), și/ori prin revelație personală. Unele religii consideră această cunoaștere ca nelimitată și capabilă să răspundă tuturor întrebărilor; alții văd cunoașterea religioasă ca jucând un rol mai limitat, adeseori ca un complement la cunoașterea obținută prin observare fizică. Unii oameni religioși consideră că cunoașterea religioasă obținută în acest mod este absolută și infailibilă.

Metoda științifică presupune dobândirea cunoașterii testând ipotezele pentru a dezvolta teorii care permit explicarea faptelor sau evaluarea experimentelor și răspunde doar întrebărilor despre universul fizic. Ea dezvoltă teorii ale lumii care se potrivesc evidențelor observate fizic. Toată cunoașterea științifică este subiectul ajustărilor ulterioare în fața evidențelor adiționale. Teoriile științifice care dispun de o preponderență a evidențelor favorabile sunt acum considerate ca atribute sau definiții are realității (de exemplu teoria gravitației, a evoluției și cea cosmogonică).

În cadrul științelor naturii, cel mai elocvent și actual exemplu este dezbaterea privind creaționismul, referitor la compatibilitatea între istoria biblică a facerii lumii și teoriile științifice ale cosmologiei și biologiei evoluționiste. Un exemplu mai vechi este reacția Vaticanului față de "falsificarea" de către Galileo Galilei a cosmologiei geocentrice. Științele sociale și ele au fost ținta unor atacuri din partea religiei din motive ce țin de diverse rezultate și concluzii ale acestora. Întrucât pentru credincios, dogma este prin definiție adevărată, unii credincioși

(de exemplu fundamentaliștii islamici sau creștini) păstrează o interpretare literală a textelor biblice, indiferenți la răspunsurile științifice care adresează aceleași probleme.

De obicei apar conflicte între afirmațiile cu caracter științific și cele cu caracter religios prin faptul că fiecare vizează niveluri diferite. Astfel, teoria creației din Biblie tematizează raportul dintre Dumnezeu, lume și om, însă nu și știința despre natura observabilă (empirică) a lucrurilor (vezi și exegeza și hermeneutica biblică). Fapt rămâne totuși că prea des atunci când Biblia pretinde a spune adevăruri despre "raporturile dintre Dumnezeu, lume și om", ea practică un discurs, care prin definiția (ba chiar mai ales prin istoria) filozofiei, este un subiect legitim de analiză a acesteia din urmă, tot așa cum atunci când vorbește despre obiecte, ființe sau categorii reale (om, lume, animale, fenomene naturale, etc.), ea își expune în mod inevitabil afirmațiile criticii legitime a științei. Chestiunea este deci departe de a fi simplă, iar sferele celor trei activități umane sunt departe de a fi atât de simplu de separat.

Filozofia și religia

Toate întreprinderile umane pot degenera și își pot rata rațiunea de a fi și toate pot deveni astfel maladii: dragostea se poate topi în gelozie, imaginația ne poate face să pierdem sensul realității iar abuzul de rațiune ne poate face insensibili. Nici religia nu scapă acestui destin, deoarece și ea poate degenera. Adevărurile religiei nu pot fi înțelese dintr-o dată și o dată pentru totdeauna: ele rămân subiect etern de aprofundare. Pericolul bântuie permanent deci, făcându-ne să luăm o etapă în această dinamică a dezvoltării drept "punctul de sosire". Antropologii ne spun că acest blocaj poate lua diverse forme:

Gândirea magică: Confundăm adesea gândirea religioasă cu gândirea magică. Copilul care se roagă la "micul Isus" să fie sănătos și să crească mare sau adultul care îi cere "bunului Dumnezeu" să-l scape de un necaz, practică amândoi gândirea magică. Aceasta se caracterizează prin credința că putem acționa de manieră indirectă asupra fenomenelor naturale sau asupra altuia, manipulând puterile spirituale superioare prin rugămințile noastre fierbinți. Astfel, superstiția înlocuiește gândirea critică. Gândirea magică se deosebește de gândirea religioasă prin aceea că ea vrea să manipuleze divinul în loc să i se supună.

Confuzia discursului: O altă formă de degenerare a religiei este confuzia discursului. Este o confuzie atunci când percepem

discursul religios ca pe o descriere a realității, a unei stări a lumii. Ne separăm astfel de dimensiunea simbolică a religiei, plasându-ne în contradicție cu ceea ce ne spun științele. Această confuzie ne obligă să alegem între una sau cealaltă, sau mai bine zis una contra celeilalte în detrimentul amândurora.

În această formă de degenerare a religiei afirmațiile religioase sunt luate în sens propriu, valoarea lor simbolică fiind evacuată. Această confuzie denotă ignorarea sensului mitului ca sumă de simboluri al cărui adevăr stă în utilitatea lui psihologică și nu în exactitatea sa empirică. Astfel, tot ce scrie în Biblie, de exemplu, apare literalmente exact. Dacă Biblia afirmă că omul a fost creat de un suflu divin și că lumea a apărut în 7 zile, de ce să ne preocupăm de teoria evoluției, care în mod necesar e falsă și nocivă?

Integrismele: Există însă și alte forme de degenerare a religiei, anume integrismele. Acestea confundă simbolul Absolutului cu forma pe care acesta a putut s-o îmbrace de-a lungul epocilor sau în mod particular într-o epocă dată (anume aceea "a Revelației"), refuzând orice schimbare a formulei adevărului religios. Astfel, integrismele ratează să distingă între esențial și accesoriu. El vede de aceea o trădare a spiritului catolicismului în oficierea mesei în franceză și nu în latină, uitând că limbile primilor creștini au fost arameica sau greaca. Pentru integrist, tradiția trebuie acceptată așa cum este, fără modificare. Altfel spus integrismul transpune pe teren religios un conservatorism radical, producând o alianță între refuzul istoriei și nostalgia după trecut. Doar ca istoria ne arată că inexorabil lucrurile se schimbă...

Fanatismul: O ultimă formă de degenerare a religiei este și fanatismul. Acesta din urmă uită un principiu epistemologic care e atât simplu cât și fundamental: o convingere, oricât de profundă ar fi ea, nu poate garanta adevărul unei afirmații. Nu putem așadar justifica impunerea ei altui individ. Fanatismul exclude posibilitatea ca o aceeași experiență poate utiliza în descriere simboluri diferite, că mai multe drumuri pot duce la aceeași destinație, și că experiențele religioase pot diferi de la o persoană la alta, de la o cultură la alta. El nu poate înțelege că absolutul nu a fost niciodată total accesibil omului, și că el nu este nici azi încă total accesibil, astfel d.p.d.v. uman neputând să susținem că îl cunoaștem deasupra oricărei îndoieli. Fanaticul se percepe așadar ca unicul deținător al adevărului confruntat cu o lume de erezii. El este acel "alege crucea sau mori" sau

acel "Allah e mare" al unora care folosesc girul Absolutului pentru a justifica nejustificabilul. (traducere și sinteză după text de Claude Paris și Yves Bastarache din lucrarea "Gândire critică și argumentație"

Religia ca superstiție

Istoric vorbind, superstiția a fost întotdeauna credința celui de-o religie diferită de aceea a celui care o judecă. Astfel ereziile au fost considerate a fi superstiții, așa cum și religiile celorlalți au fost definite ca fiind superstiții.[10] Se pare deci că și eticheta de superstiție face parte din mai numeroasa familie de manifestări ale antropocentrismului: o credință, o valoare sau o practică diferită de aceea specifică culturii în care ne-am născut este automat (fără o analiză temeinică adică) percepută ca ceva inferior, demn de dispreț și ridiculizare.

D.Ex.-ul definește superstiția ca fiind „o prejudecată care decurge din credința în spirite bune și rele, în farmece și vrăji, în semne prevestitoare, în numere fatidice sau alte rămășițe ale animismului și ale magiei". Nu e de mirare deci că credincioșii și-au aruncat reciproc, dintotdeauna, așa cum s-a menționat mai sus, invectiva de superstiție pentru a respinge religia celuilalt, căci după cum se poate constata toate religiile prezintă această credință în "spirite bune sau rele", căci zeii, îngerii sau demonii sunt definiți și ei a fi astfel de entități imateriale (vezi D.Ex., primul sens al termenului "spirit": "În filozofia idealistă și în concepțiile religioase, spiritul este un element considerat ca factor de bază al Universului, opus materiei, identificat cu divinitatea sau cu spiritul; ființă imaterială supranaturală, duh."). De altfel Dicționarul Enciclopedic Român ediția 1966 precizează că "între superstiție și credința religioasă nu există o deosebire de esență." Și pe bună dreptate se afirmă asta, căci latura superstițioasă a religiilor nu se limitează doar la faptul că toate postulează existența unor spirite bune și rele, întrucât la majoritatea dintre ele găsim și credința în vrăjitoare; unele dintre aceste religii vorbesc de altfel explicit în textele lor sacre despre vrăjitoare, cum este cazul, de exemplu, cu creștinismul și iudaismul (În Biblie, în "Ieșire" mai exact (Exod 22:18), dumnezeul evreilor și creștinilor cere acestora să ucidă vrăjitoarele: "Pe vrăjitoare să n-o lași să trăiască".). Dar mai mult, există de asemenea numeroase exemple în care credincioșii creștini manifestă credința în semne prevestitoare (de ex. povestea creștină despre împăratul Constantin căruia dumnezeul creștinilor i-a prevestit victoria printr-un semn) sau

numere fatidice (există o lungă istorie a așteptării sfârșitului lumii și a venirii lui Iisus Hristos, nu e nevoie decât să citim despre milenarism sau apocalipticism (anul 1000, anul 2000, etc.) sau chiar Biblia (mai exact Apocalipsa 13: 18) unde se vorbește despre "numărul fiarei", 666)). Cât despre trăsăturile magice ale religiei, acest aspect a fost deja detaliat în secțiunea Filozofia și religia, unde s-au comentat maladiile religiei, printre care și gândirea magică manifestată în creștinism prin rugăciune (în special ceea ce în ortodoxie se numesc "rugăciune de cerere și în catolicism "de grație" sau "intercesiune".).

Și pentru antici echivalența superstiție-religie era valabilă: Cicero, de ex., definea superstiția ca fiind "o vană teamă de zei" Tot el spunea că "cunoașterea întregii naturi ne scapă de superstiție, ne eliberează de spaima de moarte" (De finibus, I, xix, 63).

Lucrețiu spunea despre religie: "Ignoranța și frica, iată fundamentele oricărei religii (Lucrețiu, Bunul Simț, x). Opinia lui va fi preluată mai târziu și de baronul d'Holbach.

Și Tacit, în scrierile sale, definește adesea ca superstiții toate cultele asiatice care se răspândeau pe atunci în inima imperiului, printre care și creștinismul (Tacit, Istorii, iv, LIV, 4).

Creștinii au preluat și ei această viziune despre religia celuilalt, astfel că Lactanțiu spune: "Religia este cultul adevăratului Dumnezeu, superstiția fiind aceea a unui fals dumnezeu".

Alți creștini au fost chiar mai preciși, astfel că Clement din Alexandria (Stromates, vii, 4) și Origen (Contra Celsum, iii, 79) definesc religia evreilor și ereziile creștine ca fiind și ele superstiții. Pentru Augustin chiar și caracterele mistice fac parte din superstiție (De doctrina christiana, xx).

Pentru Toma d'Aquino, mai perspicace și deci mai rezervat, căci realizează faptul că religia și superstiția se opun pe un același teren, superstiția este excesul de religie, superstițiosul aducând un cult divin celui căruia nu trebuie să-i aducă sau aducând un cult cui trebuie, dar de maniera în care nu trebuie. Tot sfântul Toma ne spune că există și un ghicit acceptabil pentru creștinism, care se diferențiază de ghicitul superstițios, prin faptul că acesta nu apelează la demoni și că prin actul ghicirii nu se încalcă libertatea lui Dumnezeu de a rândui viitorul după bunul plac. El vede astfel, se pare, "demnă de elogii", astrologia, care face parte din această categorie virtuoasă de ghicire, întrucât ea "se referă la lucruri naturale care se

întâmplă în mod necesar, funcție de dispoziția aștrilor"(Summa, qu. xcv, art. 5). Această viziune relaxată a lui Toma d'Aquino despre superstiție va antrena în perioada Renașterii o acceptare a multor feluri de superstiții, printre care și idolatria.

Adepții Reformei nu vor întârzia să numească catolicismul superstiție. Calvin este cât se poate de clar, declarând cultul Fecioarei Maria și a sfinților ca fiind o superstiție (Instituția religiei creștine, i, IV, 3). Pentru protestanți, superstiție este orice rit care nu este cerut și aprobat formal de Dumnezeu, adică de Scriptură.

Francis Bacon, asociază superstiția cu teologia, atunci când definește cele 3 surse de eroare și falsă filozofie. . Pentru Spinoza "toate religiile sunt superstiții care învață oamenii să disprețuiască natura și rațiunea.".

Pentru Hobbes, părintele filozofiei politice occidentale, diferența între superstiție și religie este de ordin sociologic și politic; el explică că "teama de o putere invizibilă imaginată pe baza poveștilor acceptate public se numește religie, pe când aceeași teamă dacă se datorește unor povești despre puteri invizibile imaginate dar care nu sunt acceptate public, se numește superstiție.".

Constantin François de Chassebœuf, conte de Volney spunea, parcă repetând cuvintele lui Lucrețiu: "Frica și speranța fac principiul oricărei idei religioase." (De Volney, Ruines).

Pentru Kant declarația de credință, ritul, ascetismul și rugăciunea sunt toate forme de nebunie superstițioasă (Religia în limitele simplei rațiuni, iv, 2). Pentru el orice tentativă de a place lui Dumnezeu alta decât intenția morală este nebunie religioasă (Religia în limitele simplei rațiuni, iv, 2).

Pentru Bergson, superstiția este religia socializată și instituită (Cele 2 surse ale moralei și religiei).

Psihanaliza, începând cu fondatorul ei, Sigmund Freud, vede în orice religie o iluzie, făcând caducă orice opoziție de natură între religie și superstiție..

Konrad Zucker (Psihologia superstiției) încearcă să discearnă trei tipuri de superstiție, primele două putând include religia. Superstiția mistică este astfel credința în sacrificii, prezicerea viitorului, profeția, ghicitul și astrologia. Superstiția magică este credința în deochi, amulete, talismane, vrăjitoare și lycantropie (credința în existența oamenilor ce se pot transforma în lupi). Și în această categorie găsim deci credința în vrăjitoare, prezentă în iudaism și creștinism și deja comentată anterior. În acest

sens, merită adăugat, poate, faptul că această credință în existența vrăjitoarelor a antrenat sacrificarea inutilă a mii și mii de victime omenești, în așa-numitele "vânători de vrăjitoare".
Mark Twain spunea: "Mult timp au existat vrăjitoare. Așa ne spune Biblia. Și Biblia ne explică că nu trebuie să le permitem să trăiască. De aceea Biserica, după opt sute de ani în care și-a făcut datoria cu lene și indolență, și-a adunat în fine lațurile, cleștii de strivit degetele și lemnele de rug, și își începu sfânta muncă cu seriozitate. Și munci ea zi și noapte timp de veacuri, băgând în pușcării, torturând, spânzurând și arzând pe rug hoarde și armate-ntregi de vrăjitoare, curățind creștinătatea de prezența lor mizerabilă. Apoi se descoperi că nu există și nici n-au existat vreodată vrăjitoare. Acum nu știm dacă să râdem sau să plângem… Cine a descoperit că nu există vrăjitoare? Preotul, parohul? Nu, ăștia n-au descoperit niciodată nimic. La Salem parohul a ținut patetic de text chiar și după ce mirenii l-au abandonat cu remușcări și lacrimi pentru crimele și cruzimea cu care acesta i-a convins să acționeze până atunci. Parohul voia mai mult sânge, mai multă rușine, mai multă violență; sunt mirenii cei care l-au oprit. În Scoția parohul a ucis vrăjitoarea după ce judecătorul a declarat-o inocentă; și după ce parlamentul s-a îndurat să înlăture oribila lege contra vrăjitoarelor din Codul penal, tot parohul a fost acela care cu lacrimi și rugăminți implora să fie menținută. Textul despre vrăjitoare rămâne în Biblie, numai practica s-a schimbat. Focul Iadului s-a dus, dar textul rămâne. Mai bine de 200 de articole de Cod penal s-au dus din legislație, dar textul care le-a autorizat rămâne." (Mark Twain, Predarea Bibliei și practica religioasă).

Religii moderne

Actualele religii moderne sunt împărțite în mai multe categorii:
-Religii avraamice (Iudaismul, Creștinismul, Islamul)
-Religii indiene (Hinduismul, Budismul, Jainismul etc.)
-Religii est-asiatice (Taoismul, Confucianismul, Șintoismul etc.)
-Religii iraniene (Zoroastrismul)Religii neo-păgâne și noi mișcări religioase (Wicca, Satanismul, Asatru, Scientologia etc.)
-Religii indigene (nativ-americană, afro-americană, polineziană, australiană)

Diferențe între confesiunile creștine

- Catolicii și Protestanții utilizeaza hostii [1] numai din aluat nedospit. Ortodocșii folosesc hostii din aluat dospit.
- Biserica catolică sustine existența purgatoriului (în latină „ignis purgatorium" – „foc purificator"), loc temporar în care sufletele și-ar ispăși păcatele ușoare.
- Biserica catolică a impus celibatul preoțesc din timpul pontificatului Papei Gregor I (590-604 d.C.), argumentând cu un text din Noul Testament (1.Corinteni 7, 32-35).
- Biserica ortodoxă a introdus în anul 691 d.C, cu prilejul Sinodului Trullanic, o nouă regulă: subdiaconii, diaconii și preoții se pot căsători, numai mitropoliții (episcopii) trebuie să rămână celibatari. Această regulă a fost preluată și de biserica greco-catolică.
- Pe baza unui text din Evanghelia lui Matei, catolicii au interzis recăsătoria religioasă.
- Numai biserica catolică a avut în cursul istoriei forme de organizare statală: „Patrimonium Petri" (în centrul și sudul Italiei, cu începere din secolujl al VI-lea până în anul 1870) și „Vaticanul" (în urma Contractului Lateranic din Roma din anul 1929, încheiat între statul italian și Scaunul Apostolic).
- Nașterea neprihănită ("imaculata concepție") a Mariei: dogmă catolică introdusă în anul 1864 (comemorată anual la 8 decembrie), potrivit căreia în momentul concepției (prin Sfântul Spirit, nu prin părinții Ioachim și Ana), Maria ar fi rămas neprihănită, fără pata păcatului capital a omenirii.
- Potrivit bisericii protestante, penitențele nu pot fi un sacrament, ci - cel mult - un adânc sentiment de regret pentru păcatele săvârșite. Iertarea păcatelor nu se poate face de către preoți, ci numai de către Dumnezeu, printr-o căință sinceră a celui care a păcătuit.
- In timpul Confirmării catolice ar avea loc pogorârea reală în corpul copilului - prin intermediul lui Isus - a Sfântului Spirit. La Catolici și Anglicani, Confirmarea se face prin așezarea mâinii episcopului pe capul copiilor și miruirea frunții cu crisam (ulei sfințit). La Ortodocși și Greco-Catolici Confirmarea are loc odată cu botezul. Originea neclară a acestui sacrament (introdus pe baza Faptelor Apostolilor, 8, 14-17), a determinat în secolul al XVI-lea biserica reformată (dupaă traducerea mai corectă a

[1] Coji de boabe (de mazăre) sau de semințe

Bibliei de către Martin Luther) să nu mai recunoască Confirmarea drept sacrament.
- Biserica ortodoxă folosește cultul icoanelor, obicei scos din uz de către celelalte biserici.
- Noțiunea de „Filioque" (în latină și „de la fiul") este un adaos catolic din secolul al XI-lea la Credo-ul acceptat de Conciliul Ecumenic al 2-lea de la Constantinopol (381 d.C.), după care Sfântul Spirit ar reprezenta atât emanația lui Dumnezeu, cât si a Fiului său.
- Numai biserica catolică recunoaște Primatul Papal precum și infailibilitatea papală (Conciliul Vaticanic I din 1870).

Argumente pro și contra religiei în epoca contemporană
Critica religiei.

Critica religioasă are o istorie îndelungată, datând încă din secolul 5 î.e.n în Grecia antică, cu Diagoras "ateul" din Melos și secolul 1 î.e.n în Roma, cu De Rerum Natura lui Titus Lucretius Carus și continuând până în prezent cu afirmarea noului ateism, reprezentat de autori și jurnaliști precum Sam Harris, Daniel C. Dennett, Richard Dawkins, Victor J. Stenger și Christopher Hitchens.
Criticii consideră că religia este depășită, dăunătoare individului (îndoctrinarea copiilor, vindecarea prin credință, circumcizia), dăunătoare societății (războaie sfinte, terorism, risipa resurselor), împiedică progresul științific și încurajează acțiunile imorale (cum ar fi jertfa de sânge, discriminarea împotriva homosexualilor și femeilor). Prin sita aceluiași raționament e trecută și contribuția divinității, indiferent de religia din care provine, la dezvoltarea socială, mulți fiind de părere că a devenit irelevantă în contextul actual, cu atât mai mult cu cât pleiada de zeități pe care o oferă diversitatea religioasă e extrem de vastă și inconsecventă.

Credință

Credința este convingerea unei persoane că lucrurile stau într-un fel anume, cu sau fără prezența evidențelor empirice care să probeze respectiva convingere.

Cuvântul „credință" redă termenul grecesc pístis, care transmite în principal ideea de încredere, convingere fermă. În funcție de context, termenul grecesc poate avea și sensul de „fidelitate" sau de „caracter demn de încredere"

În anul 2011, un studiu a arătat că atunci când 10% din populație are o credință de nestrămutat, acea credință va fi adoptată întotdeauna de majoritatea societății.

Lista populațiilor după religie

4 religii mai răspândite	Nr. credincioși	% din pop. mondială Wikipage
Populația mondială	6.671 miliarde	Cifrele utilizate de articole individuale
Creștinism	2.187 miliarde- 2.223 miliarde	31.54% - 33.2%
Islam	1.525 miliarde- 1.559 miliarde	22.752% - 23.312%
Budism	489 milioane - 1.512 miliarde	7.33% - 22.67%
Hinduism	965 milioane - 971 milioane	14.47% - 14.55%
Total	4.541 miliarde- 5.920 miliarde	68.08% - 88.74%

Adepții religiilor

Religie	Adepți
Creștinism	2.1 miliarde
Islam	1.5 miliarde
Secularism/agnosticism/ateism/altele	1.1 miliarde
Hinduism	900 milioane
Budism	394 milioane
Religii tradiționale chineze	376 milioane
Animism	300 milioane
Religii și tradiții africane (+ diaspora)	100 milioane
Sikhism	23 milioane
Juche	19 milioane
Spiritism	15 milioane
Iudaism	14 milioane
Credința Bahá'í	7 milioane
Jainism	4.2 milioane
Șintoism	4 milioane
Cao Dai	4 milioane
Zoroastrism	2.6 milioane
Tenrikyo	2 milioane

Neo-Paganism	1 milioane
Unitarian Universalism	800.000
Mișcarea Rastafari	600.000
Scientologie	25.000 - 55.000

Religie tradițională

Concepte	**Primele forme de religie**
Dumnezeu · Pământ	Animism · Zoolatrie
Zeitate · Prezicere	Cultul morților · Magie
Sacrificiu · Lume subterană	Polidoxie · Totemism
Epoca de aur · Inițierea	Fetișism · Șamanism
Axa lumii · Arborele lumii	
Mit · Monoteism	
Politeism · Sfințenie	
Pietre sacre · Sincretism	
Societate secretă	

Locuri istorice

Asia (Bon · Budism . Taoism · Confucianism . Hinduism · Mugyo .Șintoism · Tengriism. Jainism · Sikhism)

Africa (Egiptul antic . Africa de Sud și Centrală)

Orientul Mijlociu și zona mediteraneană (Zoroastrism · Islam . Iudaism · Creștinism)

Europa precreștină . (Triburi germanice · Armenia antică · Grecia antică · Celți
Slavi)

Oameni	**Entități supranaturale**	**Lăcașuri de cult**
Kohen · Brahman	Albasta · Înger	Hinduism = Templu
Druid · Preot	Asura · Demon	Budism = Pagodă
Imam · Lama	Jinn · Duh	Iudaism = Sinagogă
Mag · Mobad	Satan · Daevas	Creștinism - Catedrală
Monah · Oracol	Vârcolac · Fantomă	Islamism = Moschee
Șaman · Volhv		

Preotul este persoana autorizată a unei religii, cu funcții speciale în ceea ce privește cultul, interpretarea și transmiterea învățăturii și practicilor credinței respective. În creștinism preotul este responsabil de administrarea tainelor (sacramentelor) Bisericii.

Preoții hinduși și cei romano-catolici trăiesc de obicei celibatari. Preoții creștin ortodocși sunt în general căsătoriți, cu excepția ieromonahilor (preoți călugări), din rândul cărora sunt aleși episcopii.

Un preot ortodox sirian în timpul unei liturghii euharistice

Preot ortodox

Religiile istorice

În politeismul istoric, un preot administrează sacrificiul unei zeități, adesea în ritual extrem de elaborat. În vechiul Orient Antic, preoția a acționat, de asemenea, în numele divinităților în gestionarea proprietății lor. Preotesele din antichitate au practicat deseori prostituția sacră, iar în Grecia antică, unele preotese, cum ar fi Pythia, preoteasa la Delphi, au acționat ca oracole.

B.- CELE MAI RĂSPÂNDITE RELIGII DIN LUME

CREȘTINISMUL

Aproximativ 85% din populația lumii se identifică cu o religie. Cea mai populară religie este creștinismul, cu peste două miliarde de adepți. Pe locul al doilea se află islamul, care este practicat de peste 1,91 miliarde de persoane.

Creștinismul se bazează pe viața și învățăturile lui Iisus Hristos. Creștinismul are originea în iudaism. Ca moștenitor alături de islam și iudaismul contemporan al tradiției religioase orientale, creștinismul perpetuează până în ziua de astăzi credințe și mituri născute pe malurile Eufratului acum mai bine de 5.000 de ani.

Cele mai mari grupuri ale sale sunt Biserica Romano-Catolică, bisericile ortodoxe orientale și bisericile protestante, iar textul său sacru este Biblia.

ISLAMISMUL - A doua cea mai răspândită religie este islamul, cu un număr estimat de 1,8 miliarde de adepți în întreaga lume.

Pelerinaj la Mecca

Sensul general al cuvântului Islam este pace și supunere față de Allah, Creatorul tuturor lucrurilor. Religia a fost fondată în secolul al VII-lea în peninsula Arabă, pe teritoriul actual al Arabiei Saudite, de către profetul Muhammad și bazată pe textul religios cunoscut sub numele de Coran.

Pe parcursul timpului s-a răspândit pe un larg teritoriu care se întinde în Europa, Asia și Africa de Nord. Centrul religios se află în orașele sfinte Mecca și Medina.

În anul 1054 avut loc Marea Schisma, eveniment ce a împărțit creștinismul în două și a dus la separarea definitivă a Bisericii de la Constantinopol față de cea de la Roma.

HINDUISMUL

Hinduismul, cu un număr estimat de 1,1 miliarde de adepți, este a treia religie ca mărime din lume și, de asemenea, una dintre cele mai vechi, cu credințe și practici care datează cel puțin din anii 1500 î.Hr.

Hinduismul este practicat în principal în India (unde aproximativ 80% din populație se identifică ca fiind hindusă), Nepal și Indonezia.

BUDISMUL

A patra cea mai răspândită religie este budismul, cu aproximativ 500 de milioane de adepți în întreaga lume și peste 250 de milioane numai în China.Bazată pe învățăturile lui Gautama Buddha, religia a fost fondată în India în urmă cu aproape 2.500 de ani.

Prevederile budismului includ un jurământ de non-violență și o adeziune la un comportament etic în toate aspectele vieții.

Buddha

Întrucât nu s-au păstrat documente originale, iar predica lui Buddha a fost transmisă în mai multe versiuni, este foarte greu să cunoaştem în detaliu învăţătura sa propriu-zisă. Potrivit tradiţiei, în centrul predicii lui Buddha se află dharma (dhamma, în pali), înţeleasă ca virtute sau dreaptă conduită. Dharma reprezintă „calea de mijloc" între satisfacerea tuturor simţurilor şi austeritatea ascetică exagerată.

C.- RELIGII DE BAZĂ PE CONTINENTE

1.- RELIGIILE IN AFRICA

a.- Țări creștine

Angola 93,5%, Camerun 42%, Rep. Congo 88,5%, Gyuneea Ec.92%, Sao Tome 80%, Sudan de S. 60%, Madeira 95%, Africa de S. 80,6%, Botswana 77%, Eswatini 90%, Lesotho 96,8%, Namibia 97,5%, Zimbabwe 45,4%,Burundi 93,4%, Eritreea 50%, Etiopia 61,6%, Madagascar 41%, Kenya 75%, Malawi 42%, Mozambic 56,1%, Reunion 87.6%, Rwanda 65 %, Seychelles 89,2%, Tanzania 62%, Zambia 95,5%, Benin 53 %, R. Capul Verde 82%, Liberia 40%,

b.- Țări musulmane

Siera Leone 78%; Rep. Centrafricană 96,3%; Ciad 55,3%; Gabon 89,1%; Algeria 99%; Egipt 85%; Libia 96,6%; Maroc 99%; Sahara Occ.98,7%; Sudan 90,7%; Tunisia 98%; Comore 98%; Djibouti 94%; Mayotte 95%; Somalia 75,65%; Burkina Faso 61,1%; Coasta de Fildeș 42%; Gambia 95%; Ghana 96,4%; Guineea 85%; Guineea Bisau 89,1%; Mali 90%; Mauritania 99,5%; Nigeria 50,4%; Ins. Sf. Elena 98%; Senegal 95,9%

c.- Țări cu Hinduism - Mauritius 51%

2.- RELIGII DE BAZĂ ÎN AMERICA

Țări creștine

Canada 77%; Mexic 96,86%; SUA 71%; Belize 74,3%; Costa Rica 66%; Guatemala 85%; Honduras 82%; Nicaragua 83,2%; Panama 88,2%; El Salvador 80%; Antigua și B. 93%; Bahamas 95,8%; Barbados 95,2%; Cuba 61,7%; Dominica 90%; Republica Dominicană 88%; Grenada 85,2%; Sf. Vicențiu și Gr.88%; R. Haiti 86,9%; Jamaica 86%; Sf. Cristofor și Nevis

95%; Sf. Lucia 61,5%; Argentina 76,5%; Bolivia 92,8%; Brazilia 57%; Chile 84,1%; Columbia 92,5%; Ecuador 84,4%; Guyana 57%; Guyana Franceză 84,4%; Peru 89%; Surinam 52,3%; Trinidad și Tobago 63,2%; Uruguay 54,7%; Venezuela 98%

3.- RELIGII DE BAZĂ ÎN EUROPA

a.- Țări creștine: Andora 90%; Armenia 93%; Austria 66,8%; Belarus 95%; Belgia 58%; Bosnia și Herțegovina 52%; Bulgaria 76%; Cehia 12,3%; Cipru 72,3%; Croația 87,8%; Elveția 69,7%; Germania 60%; Georgia 83,4%; Grecia 98%; Irlanda 88,8%; Italia 83.7%; Letonia 91,4%; Liechtenstein 93,1%; Lituania 81,3%; Luxemburg 70,4%; Macedonia de N. 64,7; Malta 98%; R. Moldova 90,13%; Monaco 83,2%; Muntenegru 69%; Polonia 90%; Portugalia 81%; Regatul Unit 46,2%; România 91,3%; San Marino 97%; Serbia 84,5%; Slovacia 80,9%; Slovenia 60,1%; Spania 73%; Țările de Jos 34,9%; Ukraina 87,3%; Ungaria 54,2%; Vatican 100%; Irlanda de Nord 93%; Scotia 54%; Țara Galilor 72%**;** Danemarca: luterană 72,1%;

Findlanda: Luterană 65,2%

Estonia: Fără religii 75,7%, 16% cred în câte o zeitate

Franța: Catolici cca 25%, atei sau agnostici 60%

Islanda: Bis. Islandei 60,9%, altele 16,2%, fără 7,8%, romano-catolică 3,9%,

Norvegia: protestanţi/luterani evanghelici (86%)

Suedia: Biserica Suediei 57,7%, neafiliați 33,5%, protestanți 3,4%

b.- Țări musulmane; Albania 57%; Kosovo 95%

4.- RELIGII DE BAZĂ ÎN ASIA

a.- Țări creștine: Coreea de Sud 29,4%; Filipine 88%; Timorul de Est 97%

b.- Țări musulmane: Afganistan 99%; Arabia Saudută 95%; Azebaidjan 93,4%; Bahrain 82%; Bangladesh 90%; Brunei 65%; Emiratele Ar. Unite 76%; Indonezia 86,7%; Iordania 97,2%; Iran 98%; Irak 95%; Kazahstan 70,4%; Kuweit 74,6%; Kârgâzstan 80%; Liban 54%; Malaysia 61,3%; Maldive 98,4%; Oman 85,9%; Pakistan 96,4%; Palestina 93%; Qatar 67,7%; Siria 87%; Tadjikistan 97,8 %; Turcia 96,1%; Turkmenistan 87%; Uzbekistan 93,3%; Yemen 100%.

c.- Țări budiste: Bhutan 75%; Cambodgia 96,4%; China 18,2%; Taiwan 93%; Japonia 84%; Laos 66%; Mongolia 94%;

Myanmar 72%; Singapore 33.2%; Sri Lanka, 70,2%;Thailanda 95%

d.- Țări hinduiste: India 79,80%); Nepal 81,3%

e.- Țări de alte religii:

Israel: Mozaică 74,8%, musulmani 17,6%, Creștini 2%;

Vietnam: 73.2% Tradițională sau Ireligioși;12.2% Budism; 8.3%, Creștinism, 6,3 % alții

5.- RELIGII DE BAZĂ ÎN OCEANIA

a.- Țări creștine

Australia 43,9%; Kiribati 96,2%; Insulele Marshall 97,5%: Micronezia 97%; Nauru 79%; Noua Zeelandă 64%; Palau 73,8%; Papua Noua Guinee 51,2%; Insulele Solomon 94,8%; Tonga 86,5%; Tuvalu 94%

b.- Țări hinduiste: Fiji 77%

c.- Țări cu alte religii

Samoa: Congregaţionalistă 34,8%, romano-catolică 19,6%, metodistă 15%, Sfinţii din Zilele din Urmă 12,7%, Adunarea lui Dumnezeu 6,6%, adventişti de ziua a şaptea 3,5%,

Tongo: Metodism (53,7%); Mormonism (18,6%); Catolicism (14,2%); Alți creștini (10,4%); Credința Baha'i (2,2%);

Coreea de Nord: Moștenire budistă și confucianistă; Fără libertate religioasă

D.- LĂCAȘURI DE CULT

Biserică: Religia Creștină

Biserica Episc. Curtea de Argeș cu turlele torsionate

Vedere ext a Caprlei Palati-ne a lui Carol cel Mare,din Aachen

Cele mai frumoase lăcașuri de cult din lume:

- Domul din Milano, Italia.
- Moscheea de Cristal, Malaezia.
- Catedrala Sf. Vasile, Moscova.
- Biserica Borgund Stave, Norvegia.

- Catedrala Las Lajas, Columbia.
- Bisericile de lemn din Maramureș.
- Biserici, temple, catedrale, moschei sau sinagogi, toate

sunt clădiri care au marcat istoria lumii, dar şi pe cea a arhitecturii. Au adus cu ele idei inovatoare sau, pur și simplu, sunt mărturii ale trecerii unor civilizații remarcabile. Unele au fost construite cu secole în urmă, altele sunt creații recente ale unor arhitecți care ne sunt contemporani. Și, mai important decât orice, atrag milioane de oameni, indiferent de convingerile religioase.

1.- DOMUL DIN MILANO, ITALIA

Domul din Milano, a doua cea mai mare catedrală catolică din lume, impresionează prin detaliile arhitectonice, multitudinea de turle și sculpturi, dar și prin strălucitoarea fațadă de marmură albă.

Construcția a început în 1385 și a durat mai bine de 500 de ani, timp în care o varietate de stiluri și-au pus amprenta asupra clădirii. Rezultatul final a fost surprizător de omogen, însă, până la urmă, Domul din Milano este un simbol al goticului. Încântătoare sunt și statuile ce decorează edificiul, în frunte cu celebra Madonnina, confecționată din cupru și acoperită cu foița de aur. La un moment dat era cel mai înalt punct din capitală Lombardiei.

2.- MOSCHEEA DE CRISTAL, MALAEZIA

Surprinzătoare prin aliura să futuristă, Moscheea de Cristal este unul dintre cele mai spectaculoase lăcașuri de rugăciune din lumea musulmană. Construită pe o insulă artificială, a costat 80 de milioane de dolari, iar materialele folosite cu precădere au fost oțelul și sticla, ceea ce crează iluzia ca ar fi din cristal.

Unică în lume prin stilul sau elegant și modern, Moscheea de Cristal a fost proiectată să se oglindească în apele liniștite ce o înconjoară, iar pe timpul nopții, cupola să strălucește. În plus, clădirea este conectată la o rețea de internet wireless și beneficiază de facilități IT de ultima generație. Un punct de

mare atracție sunt replicile unor moschei faimoase din întreagă lume.Biserica

3.- BORGUND STAVE, NORVEGIA

Prin vara anului 1180, cu aproape 900 de ani în urmă, era agitație mare în Borgund, Norvegia. Vikingii creștinați s-au adunat la sfat pentru a începe construcția noului lăcăș de cult. Cum pădurile se întindeau cât vedeai cu ochii, au pus la pământ câțiva copaci falnici și au cărat bușteniі lângă vechea bisericuță, al cărei lemn putrezise. Pentru a nu repeta greșeala, meșterii au venit cu ideea să nu mai ridice construcția direct pe pământul umed, ci să-i facă o fundație, fapt ce a permis conservarea bisericii.

Cinci cruci au fost sculptate în altar și încă cinci în pereți. Toate au fost stropite cu apă sfințită. Meșteșugarii veniți din toată regiunea au lucrat din greu la grinzile și scândurile de lemn. Nu degeaba, pentru că, în ciuda faptului că de la momentul construcției au trecut sute de ani, biserica de la Borgund este considerată una dintre cele mai frumoase din lume.

4.- BISERICILE DE LEMN DIN MARAMUREȘ

Cele opt biserici maramureșene din lemn, incluse în patrimoniul UNESCO, sunt considerate o remarcabilă dovadă de măiestrie a meșteșugarilor în diferite perioade. Înalte, cu turle suple și lungi la capătul vestic al clădirii, ele sunt expresia particularității locale a peisajului cultural maramureșean.

Se remarcă prin tehnica îmbinărilor din lemn și a realizării invelitorilor din șindrilă, prin motivele ornamentale vizibile pe suprafața portalurilor și ancadramentelor – ce se susțin pe stâlpi zvelți – simbolizând elemente de natură vegetală, animală și geometrică realizate prin dăltuire și crestare.

Un lăcaș de cult este, fără îndoială, un loc pentru rugăciune, meditație și reculegere, însă, dincolo de stricta sa funcționalitate, lăcașul de cult este și locul unde poți admira adevărate opere de artă: picturi, sculpturi sau arhitectură. **Qbebe** îți oferă o

E.- CELE MAI FRUMOASE LĂCAȘURI DE CULT ALE LUMII, indiferent de religie. Unele mai funcționează și în zilele noastre, altele sunt doar muzee.

1. Biserica Las Lajas, Columbia
2. Biserica Sagrada Familia, Spania
3. Moscheea Albastră, Istanbul, Turcia
4. Catedrala Sf. Vasile, Moscova, Rusia
5. Sinagoga lui Jakab și Kumor, Subotica, Serbia
6. Notre Dame de Paris, Paris, Franța
7. Catedrala Santa Maria del Fiore, Florența
8. Hagia Sofia, Istanbul, Turcia
9. Catedrala Santiago de Compostela, Galicia, Spania
10. Biserica Evanghelică fortificată din Viscri, România
11. Biserica St. Bartholomew, Lacul Königssee, Germania
12. Biserica Sf. Dumitru Însângerat, Uglich, Rusia
13. Biserica Matthias, Budapesta, Ungaria
14. Catedrala Sf. Maria, Segovia, Spania
15. Sinagoga Jubileu, Praga, Cehia
16. Biserica St. Petru, Roma, Italia
17. Biserica Mântuitorului prin Sângele vărsat, Sankt Petersburg, Rusia
18. Marea Moschee Sheikh Zayed, Abu Dhabi, EAU
19. Templul Raiului, Beijing, China
20. Wat Rong Khun, Chiang Rai, Thailanda
21. Pagoda Shwedagon, Yangon, Myanmar
22. Templul Sri Ranganathaswamy, Srirangam, India
23. Templul Harmandir Sahib, Punjab, India
24. Westminster Abbey, Londra, Anglia
25. Catedrala din Koln, Germania

Majoritatea dintre noi obișnuim să vizităm măcar câte o biserică, mănăstire, catedrala, moschee, sinagogă sau templu

atunci când călătorim, fără să ne punem problema că respectivul lăcaș de cult aparține altei religii, nu celei pe care o practicăm. În cazul în care, până acum, nu ai acordat prea mare atenție acestor atracții turistice, sperăm că prin această listă să îți deschidem apetitul pentru vizitarea lăcașelor de cult, înțelegând că arta și frumosul nu cunosc granițe, nici măcar culturale sau religioase. Iar dacă ești unul dintre turiștii care vizitează cu drag asemenea locuri, sperăm să îți dăm câteva idei pentru călătoriile viitoare.

1.- BISERICA LAS LAJAS, COLUMBIA

Construit la o înălțime de 100 de metri în interiorul unui canion al râului Guaitara, această biserică a devenit loc de pelerinaj după ce Fecioara Maria a apărut în fața unei femei și a fiicei sale surdomute prinse într-o furtună violentă în acest loc în secolul 18. Actuala biserică, ridicată în stil gotic, a fost construită între anii 1916 și 1949. Un pod o conectează de partea opusă a canionului.

2. BISERICA SAGRADA FAMILIA, SPANIA

Numele complet al celebrei biserici este "Basilica i Temple Expiatori de la Sagrada Família", însă toată lumea o denumește simplu "Sagrada Familia" și este o biserică romano-catolică, proiectată de celebrul Antonio Gaudi. Deși construcția acesteia a început în anul 1882 se află într-o permanentă stare aparent neterminată, pe jumătate acoperită cu schele și macarale.

În ciuda acestui fapt, se află înscrisă printre obiectivele protejate de Patrimoniul UNESCO și atrage anual mai mult de 3

milioane de vizitatori care reușesc să ignore debandada de la exterior și să admire interiorul, deosebit mai ales datorită coloanelor geometrice care au fost proiectate să semene trunchiurilor și ramurilor copacilor.

In anul 2013 s-a declarat că va fi finalizată în 13 ani.

3. MOSCHEEA ALBASTRĂ, ISTANBUL, TURCIA

Moscheea Albastră, Istanbul, Turcia

Moscheea Albastră (în limba turcă Sultanahmet Camii) a fost construită de către Sedefkar Mehmet Aga în timpul domniei sultanului Ahmet I (1609-1616). Este situată pe locul Marelui Palat al Bizanțului, pe partea sud-estică a Hipodromului.

Europenii o numesc "moscheea albastră" datorită faptului că interiorul este decorat cu mai mult de 20.000 de bucăți de gresie albastră. Moscheea este fascinantă și datorită structurii sale unice cu șase minarete, fiind singura moschee cu șase minarete din Turcia. De-a lungul vremurilor au circulat multe legende despre această moschee, una dintre acestea fiind chiar în legătură cu minaretele. Se spune că sultanul poruncise ca minaretele să fie făcute din aur pentru a se diferenția de toate celelalte moschei, însă nu au fost bani suficient pentru asta.În schimb, arhitectul i-a propus să ridice șase minarete pentru ca moscheea să fie unică. Trebuie să mai știm că moscheea albastră este luminată de nu mai puțin de 260 de ferestre.

4. CATEDRALA „SF. VASILE", MOSCOVA, RUSIA

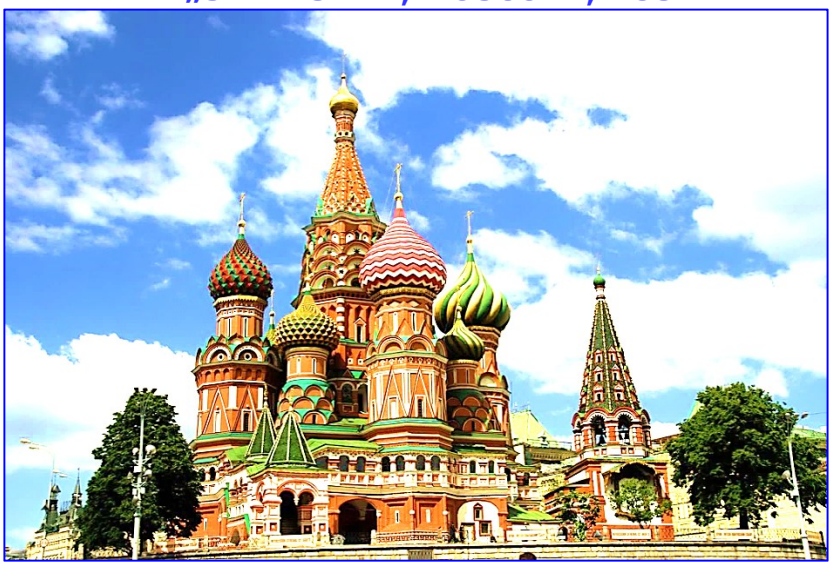

Una dintre imaginile simbol ale Moscovei este cu siguranță Catedrala Sf. Vasile din Piață Roșie. Complexitatea și amestecul uimitor de detalii fără seamăn a avut un impact uriaș asupra arhitecturii ruse. Sunt cercetători care au avansat ideea că acest design își are rădăcinile în arhitectură bizantină și musulmană, alții consideră că a fost influențat de arhitectura vernaculară din lemn.

De asemenea, catedrala este văzută ca expresie a stilul renascentist rusesc. Culorile vii ce o îmbracă, atât în exterior cât și în interior, turlele de cărămidă roșie, cu domurile în formă de ceapă, colorate în spirală, o fac unică în lume.

Catedrala este acoperită de opt domuri ce încununează cele opt capele de sub acestea. Cea de-a nouă capela, situată în

partea estică a Catedralei Sfântul Vasile, a fost adăugată în anul 1588 pentru a găzdui mormântul Sfântului Vasile.

Catedrala Sf. Vasile cel Binecuvântat, poate cel mai cunoscut simbol al Rusiei, a fost construită între anii 1555-1561, la comanda țarului Ivan al VI-lea, cunoscut și ca Ivan cel Groaznic, pentru a sărbători cucerirea Hanatului Kazan. Biserica Sf. Vasile, cu acoperișurile sale colorate, se află chiar în inima Moscovei, în celebra Piață Roșie. O legendă locală spune că Ivan cel Groaznic l-ar fi orbit pe arhitectul Postnik Yakovlev pentru a-l împiedică să mai proiecteze alte biserici la fel de frumoase ce ar fi putut concura cu frumusețea bisericii Sf. Vasile, însă adevărul este că arhitectul a mai realizat și alte biserici în urma acesteia

5. SINAGOGA LUI JAKAB SI KUMOR, SUBOTICA, SERBIA

Construită între anii 1901-1902, când Serbia făcea parte din Regatul Ungar (parte a imperiului Austro-Ungar), sinagoga a fost proiectată de către arhitecții unguri Marcell Komor și Dezs? Jakab, pe locul unde se află o altă sinagogă, mult mai mică și mai puțin elaborată. Sinagoga din Subotica reprezintă una

dintre puținele piese de arhitectură religioasă în stilul Art-nouveau care a supraviețuit timpului. În anul 1974, sinagoga a fost desemnată Monument cultural; in anul 1990 a fost considerată "Monument cultural de importantă excepțională" și este protejat prin lege de Republica Serbia.

6. NOTRE DAME DE PARIS, PARIS, FRANȚA

Notre Dame de Paris, celebra catedrală din capitala Franței este considerată a fi unul dintre cele mai frumoase exemplificări ale stilului arhitectural gotic francez, atât în Franța, cât și în Europa, naturalismul sculpturilor și vitraliilor sale fiind în contrast cu arhitectura romanică timpurie. Prima parte a construcției sale a avut loc în perioada 1163-1240 și a coincis cu experimentele muzicale ale școlii Notre Dame. Turnurile sale dramatice, turla, vitraliile și statuile sunt foarte impresionante.

Deși a durat mai mult de un secol pentru a fi finalizată, catedrala Notre Dame, situată în centrul Parisului, atrage anual milioane de vizitatori, deopotrivă pentru valoarea sa spirituală, cât și pentru estetica sa.

7. CATEDRALA SANTA MARIA DEL FIORE, FLORENȚA

Santa Maria del Fiore, magnifica, Catedrala a Florenței sau domul, este sediul arhidiocezei romano-catolice din Florența. Numele acesteia, care se traduce prin "Sfânta Maria a Florii" se

referă la floarea de crin, simbolul Florenței sau la vechiul nume al orașului - Fiorenza.

Catedrala a fost proiectată de arhitectul Arnolfo di Cambio în anul 1296, dorindu-se ca aceasta să fie cea mai mare biserică romano-catolică din lume. Arnolfo di Cambio este și arhitectul altor mari biserici precum Santa Croce și Palazzo Vecchio. Acesta a proiectat trei naosuri, toate terminându-se sub domul octogonal, cu naosul din mijloc acoperind vechea biserica Santa Reparată. Prima piatră de temelie a catedralei a fost așezată la 9 septembrie 1296 de către cardinalul Valeriana, primul legat papal trimis vreodată la Florența. Ridicarea acestui vast proiect a durat 170 de ani și a solicitat eforturile financiare a mai multor generații.

8. HAGIA SOFIA, ISTANBUL, TURCIA

Hagia Sophia este o fostă biserică ortodoxă patriarhală, ce mai târziu a fost transformată în moschee și care acum este muzeu , fiind una dintre cele mai extraordinare clădiri religioase cu arhitectură în stil bizantin care a supraviețuit trecerii timpului. Istoria acesteia este deosebit de lungă și complexă, însă o notă specială trebuie făcută în privința mărimii clădirii în sine și a complexei structuri interioare. Naosul este acoperit de în dom central, sprijinit parțial de o arcadă formată din 40 de ferestre arcuite.

9. CATEDRALA SANTIAGO DE COMPOSTELA, GALICIA, SPANIA

Catedrala Santiago de Compostela are o arhitectură foarte interesantă, un amestec al stilurilor romanic, baroc și gotic, construită între anii 1075 și 1211. Dacă ești o persoană credincioasă sau doar ai călătorit foarte mult, știi deja că această catedrală este foarte importantă și s-a aflat încă din Evul Mediu pe traseul celor mai importante pelerinaje religioase, deoarece este locul unde este îngropat Sfântul Iacob cel Mare, unul dintre apostolii lui Isus Christos.

Catedrala este impresionantă și prin mărimea sa, iar interiorul încă mai păstrează stilul voltat romanic cruciform, ceea ce înseamnă că are un naos, două culoare laterale, un naos transversal și locul pentru cor, cu capele așezate în rază de cerc. Comparativ cu alte biserici importante, interiorul acesteia încă dă o primă impresie de austeritate, până când vizitatorii intră și observă orga magnifică și corul.

Trebuie să mai știi că, datorită dimensiunilor sale, această este cea mai mare biserică în stil romanic din Spania și una dintre cele mai mari din Europa.

10. BISERICA EVANGHELICĂ FORTIFICATĂ DIN VISCRI, ROMÂNIA

Biserica fortificată poate fi găsită în satul Viscri, județul Brașov. În ciuda aparențelor, nu este un castel; a fost cândva o capela, iar acum este o biserica. Acest lăcaș de cult a fost inițial o capela, însă a fost transformată în biserica cu un singur naos în secolul al XVI-lea. Încă din secolul al XII-lea este înconjurată de un zid de 7 metri grosime. Interiorul este relativ modest, cu pereții acoperiți cu lambriuri din lemn închis la culoare, strane goale și un culoar îngust.

11. BISERICA ST. BARTHOLOMEW, LACUL KÖNIGSSEE, GERMANIA

O biserică bine cunoscută pelerinilor nemți, biserica Sf. Bartholomew din Bavaria, Germania, este accesibilă doar cu barca sau o lungă drumeție. Trebuie să știi că pe acest loc există o construcție încă din anul 1134, însă domul în formă de ceapă și acoperișul roșu au fost adăugate în timpul reconstrucției în stil baroc realizate în jurul anului 1600. În fiecare an, încheierea unui pelerinaj are loc la această biserică, în jurul datei de 24 august.

„Că educația înseamnă și formarea întru credință,
Înseamnă a învăța dăruirea și ce-nseamnă iubire,
Să-i mulțumim lui Dumnezeu cu multă umilință,
Și să-L rugăm să ne ierte pentru orice rătăcire!” MI

12. BISERICA SF. DUMITRU ÎNSÂNGERAT, UGLICH, RUSIA

Atunci când Ivan cel Groaznic a murit în anul 1584,
a lăsat în urmă două copii: pe Fiodor,
care era handicapat și pe Dimitri.

Când Boris Godunov a devenit regent pentru a-l înlocui pe Fiodor care era incapabil să își îndeplinească datoria, Dimitri a fost exilat în Uglich și găsit mort în 1591, cu un cuțit înfipt în gât. Atunci când mama sa a ordonat ca agenții regentului să fie executați, a avut loc un sabotaj și Godunov a trimis forțe armate în Uglich și să execute pe susținătorii lui Dimitri; cei

care nu au fost executați au fost trimiși în Siberia, în exil, iar mama lui Dimitri a fost trimisă la o mănăstire din Goritsy. Uglich a devenit loc de pelerinaj în secolul al XVII-lea și Dimitri a fost sanctificat. Astăzi, cei care vizitează Uglich vor fi uimiți de culorile puternice (roșu și albastru) care se pot admira de la distanță în timp ce se apropie cu barcă pe râul Volga.

13. BISERICA MATTHIAS, BUDAPESTA, UNGARIA

Biserica romano-catolică Matthias din districtul castelului Buda face parte din frumoasa linie a orizontului orașului Budapesta, cu turla sa ascuțită. Distrusă aproape în întregime în timpul celui de-al doilea război mondial, biserica a fost ocupată de ruși și germani în timpul ocupației acestora din timpul anilor 1944-1945. O renovare importantă a fost încheiată abia în anul 2013 și o galerie de artă din interiorul acesteia conține astăzi o replică a coroanei regale maghiare.

14. CATEDRALA „SF. MARIA", SEGOVIA, SPANIA

Catedrala romano-catolică Sf. Maria din Segovia este construită în stil gotic și se află situată în piața centrală a orașului, în comunitatea autonomă Căștile-Leon din Spania. Biserica, închinată Fecioarei Maria, este construită în stil atavic gotic, la mijlocul secolului al XVI-lea. Masiva catedrală a fost construită între anii 1525-1577, inițial într-un loc adiacent Alcazar și a fost folosită de armata regală pentru apărare împotriva atacurilor inamice. Rebelii Comuneros intenționau să preia catedrala pentru a proteja relicvele sfinte și pentru a folosi poziția acesteia lângă zidurile cetății Alcazar pentru a-i înfrânge pe apărătorii acesteia. Într-un schimb de replici extraordinar, edilii orașului au solicitat rebelilor Comuneros să oprească

asaltul asupra bisericii, spunând că este incorect să ștergi de pe fața pământului o biserică atât de somptuoasă, într-un război împotriva celor care, servindu-și regele, apară cetatea Alcazar.

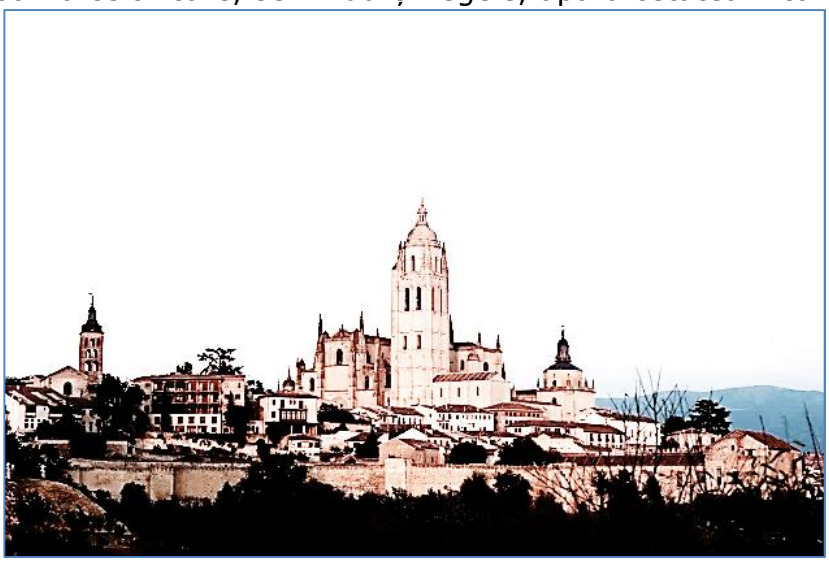

Din păcate, rugămințile acestora au fost în van, deoarece rebelii au spus că biserica aparține orașului, iar după câteva luni de atacuri brutale, biserica a devenit o ruină. Mai târziu, biserica a fost mutată de teamă unor atacuri viitoare în locul în care se află și în zilele noastre.

15. SINAGOGĂ JUBILEU, PRAGA, CEHIA

Sinagoga Jubileu, cunoscută și sub numele de Sinagoga Ierusalem (deoarece se află pe stradă Ierusalem), a fost construită în anul 1906 și a fost proiectată de Wilhelm Stiassny, iar numele a fost dat în onoarea jubileului de argint al Împăratului Franz Joseph al Austriei. Sinagoga este construită în stil maur cu decorațiuni în stil Art Nouveau, în mod deosebit în interiorul acesteia; la exterior păstrează arcadele în formă de potcoavă pe fațada și coloanele interioare care susțin galeriile femeilor. A fost renovată recent și este folosită încă în scopuri religioase. Din momentul în care Cehoslovacia a devenit independentă, în anul 1918, a fost numită Sinagoga Ierusalem, deoarece numele Jubilee, amintea de aniversarea domniei lui Franz Joseph I, conducătorul Imperiului Austro-Ungar înlăturat atunci de la domnie.

16. BISERICA ST. PETRU, ROMA, ITALIA

Celebra biserică Sf. Petru din Roma a fost construită între anii 1506 și 1615. Domul a fost proiectat în anul 1547 de către însuși Michelangelo, pornind de la un design anterior care fusese realizat pentru același dom. Cupola domului bisericii Sf. Petru are o înălțime de 136,57 metri măsurați de la podeaua

bisericii până în vârful crucii externe a domului. Trebuie să știți că este cel mai înalt dom din lume și este unul dintre cele mai faimoase și vizitate monumente din Roma și Italia.

17. BISERICA MÂNTUITORULUI PRIN SÂNGELE VĂRSAT, „SANKT PETERSBURG", RUSIA

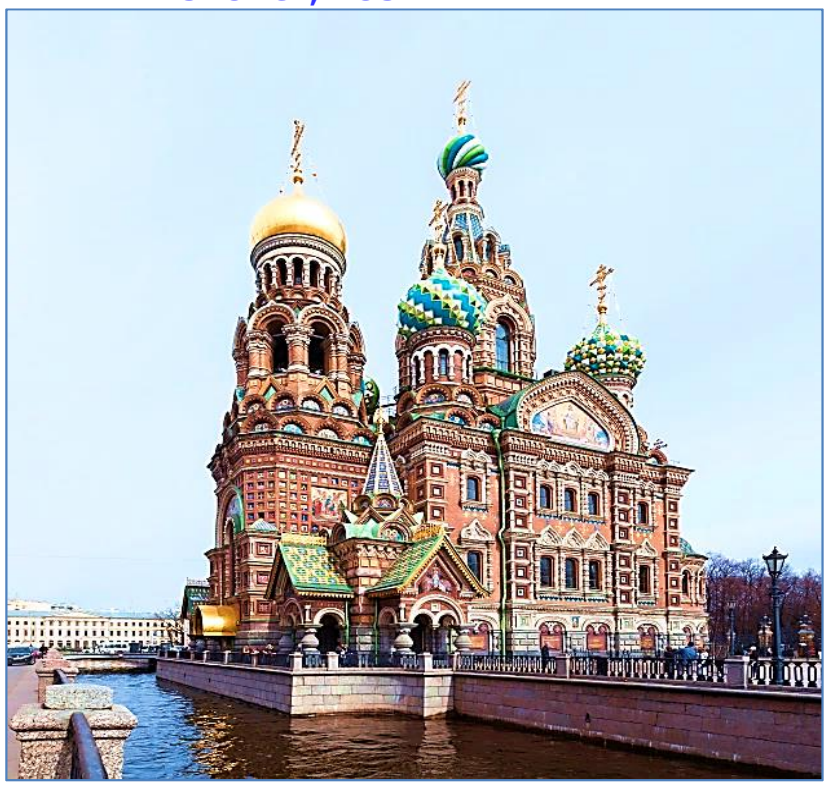

Biserica Mântuitorului prin Sângele vărsat din Sankt Petersburg, Rusia, cunoscută și ca "Biserica Sângelui Vărsat" și Catedrala Învierii lui Christos, această biserică marchează locul unde a murit împăratul Alexandru al II-lea, în martie 1881. Clădirea a fost grav avariată siu jefuită în timpul Revoluției Ruse, iar orice formă de manifestare religioasă a fost interzisă în timpul regimului sovietic. În zilele noastre este un punct de reper important al orașului Sankt Petersburg și o atracție turistică renumită, însă încă nu a fost resfințită și aici nu se țin slujbe.

18. MAREA MOSCHEE SHEIKH ZAYED, ABU DHABI, EAU

Frumusețea excepțională a unui templu contemporan trebuie să reunească religia, valorile istorice și nmoderne cu artă și arhitectură.

La nivel concret, această moschee reunește, într-un fel, întrega lume, deoarece materialele folosite la construcția sa sunt aduse din toate colțurile lumii.

19. TEMPLUL RAIULUI, BEIJING, CHINA

Acest templu taoist a fost construit în secolul al XIII-lea și era vizitat de toți împărații chinezi. Întregul complex și curtea sa sunt locuri excelente pentru meditații și yoga.

20. WAT RONG KHUN, CHIANG RAI, THAILANDA

Magnificul templu contemporan închinat lui Buddha este încă în construcție și se presupune că lucrările vor fi finalizate în anul 2070. Totuși, opera artistului Chalermchai Kositpipat deja arată spectaculos.

Magnificul templu contemporan închinat lui Buddha este încă în construcție și se presupune că lucrările vor fi finalizate în anul 2070. Totuși, opera artistului Chalermchai Kositpipat deja arată spectaculos.

21. PAGODA SHWEDAGON, YANGON, MYANMAR – BIRMANIA

Această minunată pagodă aurie îi este închinată lui Buddha și are 98 de metri înălțime. Conține mai multe artefacte religioase printre care, o șuviță din părul lui Buddha.

22. TEMPLUL SRI RANGANATHASWAMY, SRIRANGAM, INDIA

Acest templu atât de colorat aparține religiei Hindu și este cel mai important templu dedicat zeului Vishnu. Arhitectura acestui templu atât de viu colorat este un exemplu minunat al stilului Dravidian.

23. TEMPLUL HARMANDIR SAHIB, PUNJAB, INDIA

Templul Harmandir Sahib, construit în secolul al XVI-lea, este un templu aparținând religiei sikh și mai este cunoscut și sub numele "templul de aur". Pentru a construi acest templu pe malul lacului, a fost folosită o cantitate impresionantă de marmură, aur și pietre prețioase. Locul ales pentru construcția templului se presupune a fi unul unde Buddha și Guru Nanak, fondatorul religiei Sikh, obișnuiau să mediteze.

24. WESTMINSTER ABBEY, LONDRA, ANGLIA

Unul dintre simbolurile cele mai recunoscute ale Londrei este, fără îndoială, catedrala Westminster Abbey. Uriașă, biserica în stil gotic este situată în apropierea Palatului Westminster, în partea vestică a acestuia. Westminster Abbey este una dintre cele mai importante lăcașe de cult din Regatul Unit și a fost construită în secolul al X-lea. Catedrala face parte din Patrimoniul UNESCO

25. CATEDRALA DIN KOLN, GERMANIA

Catedrala din Koln, romano-catolică, a fost construită între anii 1248-1473 și este un important loc de pelerinaj deoarece aici se află moaștele Celor Trei Magi. Actuală, catedrala a fost construită din ordinul arhiepiscopului Konrad von Hochstaden, pe locul uneia din secolul al VIII-lea. Catedrala are o înălțime de 157 m, fiind - după Munsterul din Ulm - a două biserică, ca înălțime din Germania. Impresionantă, catedrala este o construcție în stil gotic, asemănător catedralelor din Sevilla și Milano, în designul său putându-se

observa combinarea armonioasă a elementelor arhitectonice a stilului gotic medieval.

II.- CREȘTINISM

A.- ISTORIE ȘI TRADIȚII

De Liane Hicks

Creștinismul este practicat de aproximativ 2,4 miliarde de oameni din întreaga lume, ceea ce îl face cea mai mare religie din lume. A început în urmă cu aproximativ 2000 de ani în țara Iudeei, în ceea ce este astăzi Ierusalim, Israel. Creștinii cred în viața și învățăturile lui Isus Hristos, pe care ei îl cred a fi Mesia sau salvatorul pentru întreaga umanitate. Învățăturile lui Isus s-au concentrat pe iubire, iertare, pace și speranță.

Ce este creștinismul?

Creștinismul a început pentru prima dată în jurul anului 0 d.Hr., odată cu nașterea lui Iisus Hristos în Betleem, care a fost numită Cetatea lui David. Astăzi, Betleem este un oraș palestinian la sud de Ierusalim, în Cisiordania. Iisus a trăit și a învățat în Nazaret și în împrejurimile Galileii, în Israelul de astăzi. Iisus a fost răstignit și a murit în Ierusalim. Aceste locuri continuă să fie cele mai sfinte locuri pentru creștini în ultimii

două mii de ani. De pe vremea lui Iisus, creștinismul s-a răspândit în fiecare colț al globului și are astăzi aproximativ 2,4 miliarde de adepți, aproximativ 30% din populația lumii. Creștinii cred într-un singur Dumnezeu, pe care îl cred a fi creatorul Cerului și al Pământului. Principiile de bază ale religiei gravitează în jurul nașterii, vieții, morții, învierii și învățăturilor lui Iisus Hristos ca fiu al lui Dumnezeu, care a fost trimis să ofere mântuire omenirii.

Nașterea lui Iisus

În jurul anilor 6 î.Hr. - 0 EC, ținuturile Iudeei și Galileii din Israelul modern au fost conduse de vastul Imperiu Roman, care se întindea pe trei continente, de la Europa la Africa de Nord și Orientul Mijlociu. Cezar Augustus era împărat, iar Israelul era sub controlul regelui Irod și, mai târziu, al fiilor săi. Poporul evreu era supărat de dominația romană pentru brutalitatea și opresiunea ei. Ei așteptau un salvator sau Mesia, care să-i elibereze de persecuție și să restabilească împărăția lui David. Poveștile despre viața lui Iisus au fost scrise de adepții săi la câteva decenii după moartea sa, în jurul anilor 50-150 d.Hr. Ei alcătuiesc Noul Testament în Biblia creștină. Cele patru relatări principale ale vieții sale sau ale Evangheliilor, adică „vestea bună", au fost scrise de discipolii sau discipolii lui Iisus, Matei, Marcu, Luca și Ioan.

Îngerul Gabriel o vizitează pe Maria

Aceste Evanghelii spun povestea unei tinere pe nume Maria, care locuia în orășelul Nazaret, când a fost vizitată de un înger într-o seară. A fost Arhanghelul Gavril, același înger despre care s-a scris în Biblia evreiască, care i s-a arătat lui Avraam, părintele iudaismului. Îngerul Gavriil i-a spus Mariei: „Nu te teme, Maria, căci ai găsit har la Dumnezeu. Iată, vei naște un fiu și-l vei numi Iisus". (Luca 1:30-31). Acest lucru a fost un șoc pentru Maria, care era logodită cu un bărbat pe nume Iosif, dar nu era încă căsătorită. Ea a acceptat că Dumnezeu voia ca ea să fie mama acestui copil foarte special și i-a spus îngerului că a fost de acord ca o slujitoare credincioasă a lui Dumnezeu. Curând s-a descoperit că era însărcinată. La început Iosif a fost supărat și șocat, dar și el a fost vizitat de Înger în vis și a crezut că Maria a conceput copilul prin Duhul Sfânt.

Maria și Iosif călătoresc la Betleem

La acea vreme, Roma îi forța pe cetățenii de pe teritoriile sale să meargă în orașul natal în scopul strângerii unui

recensământ pentru a-și ajuta capacitatea de a colecta taxe. Iosif și Maria au trebuit să meargă la Betleem, de unde era Iosif. A fost o călătorie lungă și anevoioasă, iar Mary era departe de sarcină. Când au ajuns în Betleem, orașul era atât de plin de oameni pentru recensământ, încât nu aveau unde să stea. Toate hanurile l-au întors pe bietul cuplu. În cele din urmă, un hangar amabil le-a spus lui Iosif și Mariei că pot rămâne în grajdul lui cu animalele. În acea noapte, Maria a intrat în travaliu și s-a născut pruncul Iisus. Maria și Iosif și-au înfășurat micul nou-născut în înfășări sau pături calde. Întrucât nu aveau leagăn, L-au așezat pe Iisus într-o iesle, sau jgheab, plină cu paie. Este important pentru urmașii lui Iisus că nașterea lui nu a fost una de mare lux, ci mai degrabă a fost o naștere umilă, deoarece Iisus nu a reprezentat regi puternici și bogați, ci întreaga umanitate.

Păstorii și înțelepții se bucură

Povestea continuă spunând că păstorii din apropiere, pe dealurile din afara Betleemului, au observat o stea neobișnuit de strălucitoare pe cer în momentul nașterii lui Iisus. Un înger le-a apărut păstorilor, spunându-le că s-a născut în Betleem un copil care va fi Mesia. Mai este scris că într-un ținut îndepărtat spre est, trei înțelepți care au studiat stelele au văzut aceeași stea strălucitoare pe cer pe care nu o mai văzuseră niciodată. Ei credeau că ar putea însemna că s-a născut un nou conducător mare. Ei au urmat steaua până la Betleem, unde l-au întâlnit pe Pruncul Iisus, înclinându-se să I se închine și onorându-L cu daruri de aur, tămâie și smirnă.

Crăciun

Povestea nașterii lui Iisus este celebrată ca una dintre cele mai înalte sărbători pentru creștini. Se numește Crăciun și are loc pe 25 decembrie în fiecare an. Crăciunul este văzut ca o sărbătoare a iubirii lui Dumnezeu pentru umanitate și lume. Sărbătorile includ schimbul de cadouri, donații de caritate, împodobirea pomilor de Crăciun, participarea la slujbele bisericii și sărbătorile cu familia. Moș Crăciun, alias Moș Crăciun sau Sfântul Nick, este o legendă populară despre care se spune că aduce cadouri în Ajunul Crăciunului copiilor bine comportați, deși nu este o figură de bază în creștinism.

Viața și Învățăturile lui Iisus

Potrivit Bibliei, Maria și Iosif au fugit inițial în Egipt cu copilul lor pentru a scăpa de persecuția regelui Irod. Ei s-au întors mai târziu la Nazaret, unde L-au crescut pe Iisus în

credința lor evreiască. Iosif era tâmplar și i-a predat meseria fiului său. Iisus a arătat, de asemenea, o mare înțelepciune și cunoștințe religioase încă de la o vârstă fragedă, discutând teme dificile în profunzime cu rabinii și impresionându-i cu înțelegerile sale.

Ioan Botezătorul Îl botează pe Iisus

La momentul nașterii lui Iisus, verișoara Mariei, Elisabeta, născuse și ea un fiu. Ea l-a numit John. A fost considerat un miracol pentru că Elisabeta era atât de bătrână și nu putea să aibă copii. Elisabeta și soțul ei Zacariah credeau că Ioan era un dar de la Dumnezeu. Ioan a devenit „Ioan Botezătorul" și este considerat un profet. Când Iisus avea 30 de ani, Ioan Botezătorul l-a botezat în râul Iordan. Ioan credea că Iisus era mântuitorul sau Mesia pe care profețiile îl preziseseră și a predicat acest lucru discipolilor săi.

Iisus și apostolii lui

Iisus s-a retras în pustie timp de 40 de zile pentru a reflecta și a se ruga și, când s-a întors, a început să învețe ceea ce a spus că sunt cuvintele lui Dumnezeu despre iubire, iertare și milă. El a călătorit prin toată Galileea propovăduind în sinagogi, precum și pe străzi și pe țară tuturor celor care voiau să asculte. Se spune că Iisus a avut mulți adepți, printre care 12 ucenici principali, numiți și apostoli, care au călătorit cu el cu credincioșie. Se numeau Simon Petru (sau Petru), Andrei, Iacov, Ioan, Filip, Bartolomeu, Matei, Toma, Simon, Tadeu, Iacov și Iuda.

Iisus face minuni

Iisus i-a surprins pe oameni la acea vreme făcându-se împrietenit cu cei săraci, cei vulnerabili și cei bolnavi, precum și cu cei proscriși ai societății. Se spune că Iisus a făcut minuni, cum ar fi transformarea apei în vin, înmulțirea peștilor și a pâinii pentru a hrăni 5.000 de oameni, a învia din morți un om pe nume Lazăr, a mers pe apă, a vindeca pe orbi și a vindeca bolnavii. Aceste miracole i-au ajutat pe urmașii săi să creadă că el a fost într-adevăr trimis de Dumnezeu. El le-a spus urmașilor săi că cele mai importante lucruri în viață sunt să-l iubești pe Dumnezeu și să-ți iubești aproapele. El a învățat importanța milei, iertării și compasiunii. Iisus a predicat că în Rai, „cei din urmă vor fi primii", ceea ce înseamnă că nu contează cât de bogat sau de puternic erai, ci, în schimb, dragostea ta pentru Dumnezeu și pentru alții. În Matei 19:24 din Biblie, se spune că Iisus a exclamat „Cât de greu este pentru bogați să intre în

împărăția cerurilor! Într-adevăr, este mai ușor pentru o cămilă să treacă prin urechea unui ac decât pentru cineva care este bogat ca să intre în împărăția cerurilor". El și-a instruit adepții să-i ajute pe cei săraci și pe cei nevoiași, mai degrabă decât să strângă avere pentru ei înșiși. Iisus a spus: „Fericiți cei blânzi, căci ei vor moșteni pământul".

Conducerea romană se simte amenințată de Iisus

Învățăturile sale au reprezentat o provocare directă la adresa structurii puterii la acea vreme. Iisus și urmașii săi credeau că El era Mesia, fiul lui Dumnezeu și că viața Sa a fost o împlinire a profețiilor iudaice. La acea vreme, a fi numit „fiul lui Dumnezeu" era ceva ce era atribuit împăraților romani puternici, nu unui biet evreu din Nazaret. Astfel, romanii s-au simțit amenințați de influența sa crescândă. Cu toate acestea, Iisus nu a căutat puterea politică. El este citat spunând „Dă-i Cezarului ceea ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ceea ce este al lui Dumnezeu". În ciuda acestui fapt, el era în pericol iminent.

Moartea lui Iisus - Ultima cină

Biblia descrie că Iisus știa că va fi ucis de dușmanii săi și că aceasta făcea parte din planul lui Dumnezeu. Pe măsură ce cei de putere au conspirat împotriva lui, se spune că el a avut o masă finală la sărbătoarea evreiască a Paștelui, cu ucenicii săi la Ierusalim. Această masă este denumită Cina cea de Taină. La această cină, Iisus le-a spus discipolilor săi că unul dintre ei îl va trăda. Ucenicii lui Iisus nu au crezut asta. De asemenea, le-a spus că vinul și pâinea pe care le vor mânca și bea vor deveni simbolic trupul și sângele lui, astfel încât, prin acest ritual, să poată avea viață veșnică. Acesta este motivul pentru care în timpul slujbelor bisericești creștine sau al liturghiei, vinul și pâinea se dă ceremonial tuturor. Se numește euharistie sau comuniune.

Iisus este răstignit

După ce s-a terminat masa, Iisus și-a lăsat ucenicii să se roage. În timp ce el era plecat, unul dintre discipolii săi, Iuda, a cedat ispitei și le-a spus gardienilor romani unde era Iisus. Iisus a fost arestat și găsit vinovat că a încercat să incite la revoltă împotriva Imperiului Roman sau că a pretins că este „Regele evreilor". Ponțiu Pilat, guvernatorul roman al Iudeii, a ordonat ca acesta să fie executat prin răstignire. Aceasta a fost o formă barbară de tortură și execuție folosită de romani la acea vreme. A implicat pironirea unei persoane pe o cruce și lăsarea ei să sufere și să moară. Potrivit Evangheliilor, Iisus a fost torturat și

forțat să-și târască crucea pe străzile Ierusalimului până pe un deal numit Golgota, adică „Locul Craniului”. Acolo, Iisus a fost răstignit împreună cu doi tâlhari. A murit după ce a suferit timp de șase ore. Se spune că Iisus s-a rugat: „Tată, iartă-i, căci nu știu ce fac”. Ziua în care Iisus a fost răstignit și a murit este onorată de creștini în Vinerea Mare, în fiecare an, vinerea dinaintea Paștelui. Este respectat de creștini cu post și rugăciune. Se numește Vinerea Mare pentru că creștinii cred că prin marea jertfă a lui Iisus, el a împlinit promisiunea lui Dumnezeu și întregii omeniri i s-a oferit mântuirea, o viață după moarte în Rai. În Biblie se spune: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât a dat pe singurul Său Fiu.” – Ioan 3:16.

Învierea lui Iisus

După ce a murit Iisus, a fost dat jos de pe cruce și așezat într-un mormânt săpat într-o stâncă mare. Intrarea în mormânt era acoperită de un bolovan uriaș. În a treia zi, Evangheliile spun că Iisus a înviat din morți, ceea ce se numește Învierea. Femeile despre care se credea că sunt cele mai apropiate discipole ai lui Iisus, Maria Magdalena și mama sa Maria, au ajuns la mormânt dis-de-dimineață și au găsit bolovanul mare dat deoparte și mormântul gol. După învierea sa, Iisus și-a vizitat ucenicii, pentru ca aceștia să poată mărturisi că într-adevăr a revenit la viață. Iisus s-a arătat ucenicilor săi și i-a încurajat să răspândească vestea bună a învățăturilor sale. În a 40-a zi după învierea sa, se spune că Iisus S-a înălțat la cer pentru a se alătura lui Dumnezeu.

Paști

Paștele este ziua în care creștinii sărbătoresc învierea lui Iisus Hristos. Creștinii cred că Iisus s-a jertfit pentru omenire, luând pedeapsa pentru păcatele omenirii și, făcând asta, oferind mântuire. Creștinii sărbătoresc Paștele în fiecare an, asistând la slujbele Bisericii și făcând o sărbătoare cu familia. Pictura „ouă de Paște” este obișnuită, iar ouăle, puii și iepurașii sunt simboluri populare de Paște ale vieții și renașterii. Personajul legendar (dar nu religios) Iepurașul de Paște le lasă copiilor dulciuri și dulciuri pe care să le găsească într-o „vânătoare de ouă”. Paștele este o zi de sărbătoare și speranță și este considerată cea mai mare sărbătoare a creștinismului.

Răspândirea creștinismului

Sfântul Paul

Urmașii credincioși ai lui Iisus au început să-și răspândească învățăturile și au fost numiți creștini pentru că L-

au urmat pe Hristos. Potrivit Bibliei, la 50 de zile după moartea și învierea lui Iisus a fost Ziua Cincizecimii, când se spune că Duhul Sfânt a coborât asupra urmașilor lui Iisus din Ierusalim, în împlinirea unei profeții. Se spune că aceasta a fost creația primei biserici. Ucenicii lui Iisus au răspândit „vestea bună" din Ierusalim în tot Orientul Mijlociu și în primii 100 de ani după viața lui Iisus, creștinismul s-a răspândit în tot Imperiul Roman. Cu toate acestea, mesajul lor nu a fost întotdeauna bine primit. De fapt, majoritatea primilor urmași ai lui Iisus s-au confruntat cu persecuții mortale. Unul dintre urmașii lui Iisus, Pavel, și-a propus să răspândească învățăturile lui Iiisus. Se spune că a călătorit 16.000 de mile pe jos, predicând, construind biserici și răspândind mesajul lui Iisus. El a învățat că Iisus era Fiul lui Dumnezeu și că oricine crede în Iisus poate avea mântuire. El i-a înfuriat pe liderii evrei care au considerat această blasfemie. Pavel i-a înfuriat și pe romani care l-au băgat în închisoare și l-au executat prin tăierea capului în jurul anului 65 e.n. Scrisorile lui Pavel către discipolii săi sunt incluse în Noul Testament din Biblie.

Persecuția primilor creștini

Vechii romani i-au văzut pe acești primi creștini ca pe o amenințare la adresa autorității lor politice. Creștinii nu s-ar închina zeilor tradiționali romani și nici nu s-ar închina la împăratul roman ca la un zeu, ceea ce era obișnuit. Învățăturile lui Iisus erau în contradicție cu valorile romane de cucerire violentă, bogăție și putere. De fapt, când orașul Roma a ars într-un mare incendiu în anul 64 d.Hr., împăratul Nero a dat vina pe creștini. El a făcut ca practica creștinismului să fie ilegală, iar creștinii au fost torturați, închiși și uciși. Cu toate acestea, mulți au refuzat să renunțe la credința lor. Deoarece creștinismul a învățat că cei care credeau vor avea viață după moarte în ceruri, le-a dat speranță oamenilor care erau sclavi sau aflați în circumstanțe sărace. Religia a continuat să se răspândească și până în anul 300 d.Hr., existau aproximativ 5 milioane de creștini în tot Imperiul Roman.

Un moment de cotitură a avut loc în 313, când împăratul roman Constantin a acordat creștinilor libertatea religioasă și până în 395, sub domnia împăratului Teodosie, creștinismul a devenit religia oficială a Romei. Papa era capul Bisericii și stătea la Roma. Astăzi, actualul Papă Francisc al II-lea încă locuiește la Roma, Italia, în Vatican. După căderea Imperiului Roman în 476 e.n., o scindare a devenit evidentă în unele dintre credințele și

practicile bisericii creștine de est și cele de vest, rezultând o scindare formală în 1054 e.n. Această scindare a creat Biserica Romano-Catolică și Biserica Ortodoxă Răsăriteană, care nu-l recunosc pe Papa drept cap.

Reforma și protestantismul

Biserica s-a despărțit și mai mult în timpul Reformei. În 1517, Martin Luther, un călugăr german, a criticat public pe Papa și Biserica Catolică. Acest protest a dus la protestantismul, o ramură a bisericii cu multe confesiuni diferite astăzi.

Principalele ramuri ale bisericii creștine de astăzi sunt catolice, protestante și ortodoxe răsăritene. În cadrul protestantismului, există multe denominațiuni diferite, inclusiv baptist, episcopal, evanghelist, metodist, prezbiterian, luteran, anglican, evanghelic, reformă creștină/reforma olandeză, Biserica Unită a lui Hristos, menonită, știință creștină, quaker și adventist de ziua a șaptea. Multe ramuri ale creștinismului pot avea tradiții și practici foarte diferite, cu toate acestea, fiecare credință rămâne concentrată pe viața și învățăturile lui Iisus. Preoții sau slujitorii sunt liderii spirituali în creștinism. În Biserica Catolică și Ortodoxă, numai bărbații pot fi preoți. Femeile pot fi călugărițe. În multe biserici protestante însă, femeile pot servi ca preoți sau slujitori.

Credințele de bază ale creștinismului

Principiile de bază ale creștinismului includ:

Monoteismul: credința într-un singur Dumnezeu, creatorul cerului și al pământului

Credința în Sfânta Treime: că Dumnezeu există ca tată, fiu (Iisus Hristos) și Duh Sfânt)

Credința în viață, moartea și învierea lui Iisus Hristos ca fiu al lui Dumnezeu, salvator sau Mesia, care a fost trimis de Dumnezeu pentru a oferi mântuirea lumii

Credința că Iisus se va întoarce din nou în ziua judecății

Credința în importanța Sfintei Biblii care include Vechiul Testament din iudaism și Noul Testament cu învățăturile lui Iisus

Credința în importanța pocăinței pentru păcatele cuiva, a iubirii pe Dumnezeu, a iubirii aproapelui ca pe tine însuți, a milei și a iertării

Sărbători Creștine importante

Cele mai importante sărbători din creștinism sunt Crăciunul și Paștele , care sărbătoresc nașterea și învierea lui Iisus. Sezonul Advent este de obicei cu 4 săptămâni înainte

de Crăciun. În latină, Advent înseamnă „venirea” și este un sezon de pregătire pentru „venirea Domnului”. Începe în a patra duminică înainte de ziua Crăciunului și se termină în Ajunul Crăciunului, 24 decembrie. Accentul sezonului este anticiparea sărbătoririi nașterii lui Iisus Hristos și include teme despre speranța vieții veșnice și dorul de pace și dreptate. O coroană de Advent simbolizează aceste patru săptămâni și are 4 lumânări, una aprinsă în fiecare duminică înainte de Crăciun.

Lumânările simbolizează: speranță, iubire, bucurie și pace.

Postul este anotimpul dinaintea Paștelui. Începe în Miercurea Cenușie și durează 40 de zile până în Duminica Paștelui, reprezentând cele 40 de zile în care Iisus a petrecut în deșert post, reflectând și rugându-se. În timpul Postului Mare, creștinii sunt încurajați să se roage, să postească și să dea sau să facă milostenie. Postul poate fi sub forma abținerii de la anumite alimente, cum ar fi carnea vinerea, sau renunțarea la ceva precum mâncare, băutură sau un obicei prost. Pomană poate fi asumarea unei cauze sociale, oferirea de timp sau bani celor care au nevoie. Creștinii reflectă adesea asupra păcatelor lor și își fac obiective de îmbunătățit.

În timp ce creștinismul ar fi început cu un grup mic de adepți, încă de pe vremea lui Iisus, învățăturile sale s-au răspândit pe tot globul, iar religia continuă să fie o parte vitală din viața a miliarde de oameni din întreaga lume.

B.- RĂSPÂNDIREA CREȘTINISMULUI ÎN LUME

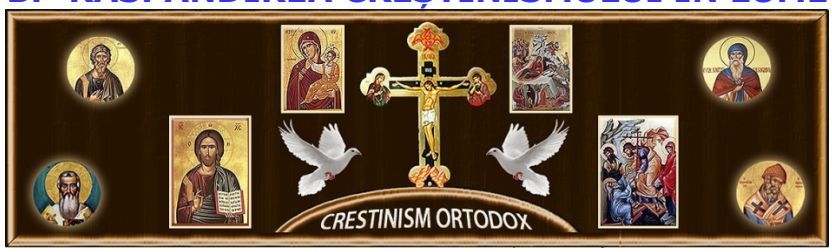

Creștinismul este una din cele trei religii monoteiste contemporane, alături de iudaism și islam.

Bazilica Sfântul Petru din Roma, cea mai mare biserică din lume și unul dintre cele mai importante centre ale religiei creștine.

Considerând împreună catolicii, protestanții și ortodocșii sub eticheta globală de „creștini”, religia acestora este, actualmente,

cea mai importantă din punct de vedere numeric, cu un număr de 2,4 miliarde de adepți.

Bazilica Sfântul Petru din Roma

Islamul, cealaltă religie monoteistă derivată din tradiția religioasă iudaică, este a doua ca pondere numerică a adepților în lume.

Creștinismul are originea în iudaism. Ca moștenitor (alături de islam și iudaismul contemporan) al tradiției religioase orientale, creștinismul perpetuează până în zilele noastre credințe și mituri născute pe malurile Eufratului acum mai bine de 5.000 de ani.

Cuvântul "creștin" vine din limba latină populară, de la christianus, derivat de la Hristos, deoarece Iisus/Isus din Nazareth este considerat în religia creștină ca fiind Mesia și fiul lui Dumnezeu. Cuvântul "Hristos", în limba greacă: Χριστός Christós ("cel uns"), este traducerea din limba ebraică a cuvântului: **Mașiah (arabă: مَسيح Masīh).** Inițial, cuvântul "creștin" a fost folosit ca o poreclă la adresa celor care urmau învățăturile lui Iisus în Imperiul Roman.

Instituția specifică creștinismului este Biserica. Autoritatea doctrinală este Sfânta Scriptură sau Biblia, la care se adaugă, în ortodoxie și catolicism, tradiția Bisericii (în plus, pentru catolicism, se adaugă și Magisteriul bisericesc, reprezentat de autoritatea papei.

INTRODUCERE

Creștinismul este religia acelora care mărturisesc credința în Iisus Hristos și purtător al unui mesaj universal de mântuire propovăduită de apostoli. Sintagma "Fiu al lui Dumnezeu" trebuie înțeleasă aici în sensul dat ei de către creștini, căci ea este veche, precedând creștinismul. Astfel, despre împăratul roman Augustus se spunea că este Fiul lui Dumnezeu pentru că era fiul adoptat al lui Iulius Cezar, împărat zeificat de către romani. Savanții Mircea Eliade și Ioan Petru Culianu pun la îndoială faptul că Iisus i-a dat sintagmei ("Fiul lui Dumnezeu") același înțeles pe care mai târziu creștinii i-o vor da. Această religie și crezul ei sunt în continuitate cu iudaismul primului secol, revendicându-se ca împlinire a legământului încheiat de Dumnezeu cu poporul lui Israel. Pentru teologii contemporani, Iisus Hristos a fost un predicator ambulant (itinerant) în Palestina secolului I e.n., care potrivit mărturiei biblice înfăptuia miracole pe unde trecea. În Imperiul roman al acelei vremi, acest fapt trecea ca fiind banal și nimic străin atmosferei timpului și locului, despre maeștrii stoici și cinici ai vremii spunându-se același lucru. Numeroși făcători de minuni evrei pot fi comparați cu Iisus. Astfel, Talmud-ul relatează despre minunile înfăptuite de diverși rabini, de exemplu rabinul Honi ha-Meaggel, trăitor în secolul I î.e.n., sau celebrul rabin Hanina ben Dosa, un contemporan al lui Iisus. În contul acestui rabin trăitor în aceeași perioadă cu Iisus este pus, de altfel, un miracol de-o asemănare frapantă cu unul dintre miracolele pe care textul sacru creștin îl pune în contul lui Hristos, anume vindecarea fiului unui slujbaș la Capernaum (Ioan 4:43-54); Hanina ben Dosa se pretinde a fi vindecat fiul unui rabin, anume al lui Gamaliel II. Iudaismul, ca și alte religii antice, considera că miracolele fac parte din ordinea lucrurilor. Vechiul Testament conține numeroase relatări de intervenții ale lui Dumnezeu în favoarea poporului care credea în el, dar în Biblia evreiască găsim și miracole înfăptuite de oameni sfinți, precum profeții Ilie și Elisei, un număr important de relatări miraculoase ale Noului Testament fiind influențate de aceste relatări ale Vechiului Testament.

Creștinismul, așadar, își are originea în ceea ce pentru credincioșii creștini reprezintă evenimentul și misterul lui Hristos (adică conceperea (de la duhul sfânt), nașterea (din fecioară), viața, cuvintele, pătimirea, moartea sa pe cruce, învierea sa din morți, înălțarea la cer și trimiterea Mângâietorului în ziua

de Cincizecime). Se caracterizează prin monoteismul său, conform, de altfel, matricei originare ebraice, aceasta deși, fiind, totuși, o altă religie din aceeași matrice, anume islamul, percepe creștinismul ca fiind o formă de politeism (sîrk), iar istoricii religiei situează creștinismul pe o poziție aparte în raport cu religiile monoteiste cu caracter exclusiv (absolut), precum islamul și iudaismul, din cauza noțiunii specific creștine de Treime, adică "trei persoane de-o unică substanță", fapt ce clasează creștinismul în categoria monoteismelor pluriforme, alături de religiile primitive, care, prin expresia unui monoteism pluriform (mai mulți zei sunt considerați a fi manifestări ale unui unic zeu) încearcă să răspundă aceleiași probleme ca dogma trinitară, adică a coexistenței unității divine și a pluriformității divine (multiplicității de manifestări ale acesteia), un exemplu fiind spiritul adorat de păstorii nilotici „nuer". Dubla natură a uneia dintre manifestările dumnezeului creștin, anume a lui Iisus, divină și umană, nu face decât să complice și mai mult situația creștinismului din punctul de vedere al sistematicii istoriei religiei. De altfel, Biblia creștină, atât Vechiul cât și Noul Testament, nu conține afirmații sau speculații trinitare, în ea apărând doar formule liturgice triadice.

Nucleul fundamental al credinței creștine constă în afirmarea lui Dumnezeu — creator al universului (și, prin urmare, al omului), ființă plină de iubire și de grijă părintească (într-adevăr, Crezul creștin enunță: „cred într-unul Dumnezeu, Tatăl atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute"), constituit în trei persoane distincte în relație, dar egale în natură.

Cele trei persoane ale Treimii sunt: Dumnezeu Tatăl, Fiul Iisus și Duhul Sfânt. Tatăl este cel care decide, Iisus ascultă de Tatăl, iar Duhul Sfânt il face cunoscut pe Fiu oamenilor.

În Iisus Hristos este recunoscută o dublă natură: divină și umană, fiecare dintre ele deplină. Credința creștină că, după moartea sa pe cruce, Iisus Hristos a înviat din morți, se constituie în teologia creștină ca dovadă a acestei duble naturi. Istoric vorbind, chestiunea naturii lui Iisus Hristos a fost un motiv de mari dispute între adepții săi încă de la începuturile creștinismului și punctând, cu crize și dispute, istoria acestei religii bimilenare până astăzi.

Majoritatea denominațiunilor creștine afirmă fidelitatea sa față de esența creștinismului primordial, în ciuda formei schimbate.

Cele trei mărturisiri de credință (crezuri) ale creștinilor sunt:
-Simbolul apostolic (anul 50);
-Simbolul niceeano-constantinopolitan, stabilit prin sinoadele ecumenice de la Niceea (325) și Constantinopol (381);
-Simbolul atanasian (sec. IV-VIII?), ce explică amănunțit dogmele creștine de bază, comune celor mai multe tendințe și confesiuni creștine.

Din predicarea lui Iisus (adică a evangheliei – „buna vestire" că Dumnezeu a împlinit promisiunile sale cf. Lc 2, 35u.), conform creștinismului, izvorăște nu numai vestea mântuirii finale a omului și a universului, dar și angajarea personală în dinamica unei morale contrasemnată de iubire față de aproape și a unei vieți trăită în relație personală cu Dumnezeu.
Biblia spune că Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine (2 Cor. 5:19,20).
Pentru unii creștini, Logosul este a doua persoană din Sfânta Treime (Dumnezeu Unu-ntreit - termen care nu apare în Sfânta Scriptură), care se întrupează, devenind, în același timp, Iisus Hristos/Iisus Hristos/Iisus Christos, făcându-se om adevărat și rămânând, în același timp, Dumnezeu adevărat.
Caracteristica religiei creștine

La baza religiei creștine stă relația dintre natura lui Dumnezeu, păcatul și omul.
Pentru creștini, omul se mântuie prin moartea și învierea lui Iisus Hristos. Potrivit teologiei temeliilor, Iisus moare pe cruce pentru a plăti Tatălui prețul de răscumpărare a păcatelor omenirii, apoi învie, urmând ca toți oamenii să învie la sfârșitul istoriei. Potrivit, însă, teologiei liberale, omul se mântuie doar prin aderarea la Hristos.
În creștinism, fundamentală este și referința la dimensiunea comunitară: într-adevăr, cei care cred în Iisus Hristos sunt chemați să participe direct la viața comunității.

Creștinismul mai poate fi definit ca „religia cărții", datorită importanței textelor sacre și a referinței la aceste texte ale revelației adunate în Biblie, dar această etichetare („religia cărții") a fost făcută de reprezentanți ai islamului, creștinismul fiind religia lui Hristos, cel înviat.

Totuși conținuturile doctrinare esențiale care îl caracterizează au fost elaborate în decursul secolelor și au dus la apariția multor confesiuni religioase, care – în diferite feluri – își exprimă legătura lor cu acest patrimoniu doctrinar comun.

De-a lungul timpului, principalele divergențe s-au manifestat: în legătură cu natura reală a lui Iisus Hristos; în legătură cu gradul de libertate a omului în interiorul planului divin de mântuire; în legătură cu modul de organizare instituțională a comunității creștine; în legătură cu raporturile creștinismului cu puterea politică.

În jurul acestor probleme de fond s-au manifestat, în plus, divergențe între creștini și în legătură cu: interpretarea corectă a textelor revelate, a sacramentelor, a riturilor liturghiei și a codificării normelor morale.

Creștinismul primar

Creștinismul în Europa anului 600

Primelor comunități creștine de origine ebraică ivite ca urmare a predicii lui Iisus Hristos și a apostolilor săi, foarte curând, li s-au alăturat și comunitățile de origine păgână născute (mai ales) din apostolatul lui Saul din Tars, care a purtat, a inserat creștinismul într-un context mai amplu, atât geografic, cât și cultural. Acest fenomen n-a întârziat să provoace conflicte delicate în interiorul diferitelor comunități, conflicte despre care vorbesc Faptele Apostolilor și chiar Scrisorile lui Pavel.

Specific creștinismului primar este, așadar, amploarea diversității de opinii și credințe în numeroase chestiuni teologice, fapt provocat, inițial, de caracterul oral al transmiterii mesajului lui Hristos și, mai târziu, de amploarea numărului de scrieri care îi fixau spusele, îndemnurile și credințele. Acest fapt, care n-a întârziat să producă dispute intestine în rândul mișcării, a pus în evidență necesitatea clarificării doctrinare (acordul asupra Crezului), a stabilirii setului de cărți inspirate (apariția Canonului biblic) și a fizionomiei instituției menite să vegheze la păstrarea valorilor comune (înființarea bisericii).

Așadar, răspândindu-se în tot bazinul mediteranean, în secolul I e.c., creștinismul primar a avut, la început, o fizionomie predominant urbană, centrele mai importante erau: Antiohia, Corint, Efes, Alexandria și Roma.

Această răspândire în aria geografică mediteraneană a favorizat posibilitatea transmiterii mesajului creștin atât în limba greacă, cât și în limba latină.

În primele trei secole ale erei creștine (e.c.), în pofida apariției crizelor interne (pe teme doctrinare: gnosticismul, marcionismul, maniheismul, docetis-

mul, nestorianismul, montanismul, pelagianismul ș.a.), crize care au dus la apariția unor Biserici cu caracter autonom, creștinismul a continuat răspândirea sa atât în imperiu, cât și în afara lui. Această răspândire n-a fost oprită nici măcar de persecuțiile dezlănțuite de unii împărați romani, motivate de refuzul creștinilor de a recunoaște divinizarea împăratului, deși proclamau fidelitatea lor față de legile civile (reprezentativă este, de exemplu, Acta martyrum Sicillitarum).

Între principalele persecuții au fost cele de sub domnia lui Nero (64-67), Decius (249-251), Valerian (257-258) și Diocletian (303-311).

Din a doua jumătate a secolului al II-lea, în fața criticii elitelor culturii păgâne, în special a filozofilor, a înflorit apologetica – adică, autoapărarea creștinismului pe plan cultural și moral (de exemplu, Iustin Martirul și Filozoful, Tertulian, Clement din Alexandria, Origene, Eusebiu din Cezareea ș.a.).

Cu „Edictul de la Milano" (313) al împăratului Constantin cel Mare (306-337) și cu „Edictul de la Tesalonic" (380) al împăratului Teodosie (346-395), creștinismul a sfârșit prin a deveni o realitate, mai întâi, tolerată, iar, mai apoi, constitutivă a Imperiului Roman. Tradiția a reușit să împământenească chiar și în cultura laică ideea că Edictul de la Milano, proclamat de Constantin și Licinius este actul prin care se instituie toleranța față de cultul creștin, dar monografiile istorice precizează că Galerius a emis un edict de toleranță în 311. Odată cooptat în angrenajele puterii, creștinismul se va transforma rapid într-un crud persecutor al celorlalte culte și religii, dar și al filozofiei vremii, fapt care se va materializa în interzicerea practicării oricărei alte religii în afară de creștinism, precum și cu închiderea școlilor de filozofie atât de prețuite de către lumea clasică. În acest proces au existat, desigur, și numeroase victime omenești, de la membri ai clerului și simplii credincioși ai diverselor religii "păgâne", până la filozofi.

Împăraților le-au fost recunoscute, din ce în ce mai mult, ample spații de intervenție în viața Bisericii, inclusiv convocarea de Concilii Ecumenice, care, în acele secole, au avut de înfruntat diferite controverse, mai ales cele care au sfârșit în erezii trinitare și cristologice. În urma acestor controverse creștinismul a ajuns la formulări riguroase a adevărurilor de credință (dogmele), cuprinse în crezul de la Niceea (numit și Crezul apostolic) și, mai apoi, în Simbolul (Crezul) niceno-constantinopolitan (secolul al IV-lea). Istoria prin care s-au

decantat, însă, aceste formulări dogmatice nu este una pașnică, ci una adesea conflictuală între teologi și taberele lor de susținători, atingând forme extreme de violență fizică și psihologică, în chiar timpul și sălile unde s-au desfășurat anumite sinoade (concilii) ecumenice. În acest context, împărații, ca reprezentanți ai puterii seculare și, deci, garanți ai ordinii publice, au simțit de datoria lor să intervină prin impunerea poziției unei tabere, precum și prin masarea de trupe în orașele în care se țineau aceste sinoade și unde, din această cauză, taberele de susținători ai diverselor puncte de vedere teologice în confruntare se încăierau pe străzi.

Caracteristica creștinismului din această perioadă a fost și dezvoltarea reflecției doctrinare condusă de teologii vremii (numiți, mai târziu, Părinții Bisericii): Augustin de Hipona, Ambroziu de Milano, Atanasie din Alexandria, Ioan Gură de Aur, Ioan Damaschinul, Vasile cel Mare, Grigore de Nyssa, Grigore de Nazianz etc.

În secolul al V-lea, Bisericile popoarelor armean, asirian, copt și alte câteva Biserici locale n-au primit deciziile dogmatice cu privire la natura lui Christos - (definită în Conciliul din Efes (431) și cel din Calcedon (451) - și au rămas legate de nestorianism sau de monofizism, dând naștere acelor comunități creștine cunoscute astăzi cu numele de „Bisericii antice”: Biserica Mar Thoma, fără niciun sinod ecumenic; Biserica Asiriană, cu 2 sinoade ecumenice;
Bisericile celor trei concilii;

Creștinismul în Evul Mediu

Integrarea între creștinism și puterea imperială se întrerupe în Occident odată cu invaziile popoarelor barbare, supraviețuind, însă, în Imperiul Bizantin, în forme și conținuturi care denotau tendințele unei sacralizări crescânde a figurii împăratului, deținător al puterii politice și religioase.

Chiar și popoarele „barbare”, care au invadat Occidentul, erau deja creștine, dar în formă ariană. De aici efortul intens al Bisericii romane – care, în lipsa puterii provocată de căderea imperiului, progresa căpătând o crescută relevanță și civilă – pentru convertirea acestor popoare la ortodoxia trinitară.

În aceste împrejurări, creștinismul a căpătat, în regatele romano-barbare, o importanță politică crescândă, sprijininind constituirea unor monarhii cu care a păstrat pentru foarte mult timp o strânsă legătură și, deci, un nou pol al dezvoltării creștinismului.

Între secolul al III-lea și al IV-lea și-a făcut apariția monahismul (părinții din deșert: Antonie Pustnicul, Pahomie, Vasile cel Mare, Ioan Cassian ș.a.), care monahism s-a cristalizat în secolul al V-lea în Occident în monahismul Benedictin.

Pe fondul prelungitei căderi economice și politice produse de invaziile barbare, în Evul Mediu târziu mănăstirile au devenit singurele centre de iradiere nu doar spiritual-religioasă, dar și a tradiției culturale a Occidentului, deoarece au oferit structura economiei medievale, încadrând populațiile în ferme agricole stabile și au contribuit la opera progresivă a defrișării și a cultivării terenurilor agricole.

Reîntoarcerea la modelul constantinian de colaborare între stat și biserică, verificat în epoca carolingiană, n-a schimbat substanțial lucrurile.

Mai importantă, însă, a fost schimbarea intervenită în bazinul mediteranean din secolul al VII-lea, odată cu cucerirea arabă și cu islamizarea definitivă a nordului Africii. Astfel, cealaltă jumătate a Imperiului roman, deși va supraviețui încă o vreme, își va vedea și ea diminuată substanțial suprafața, populația și puterea economică, fapt care nu va face decât să faciliteze viitoarele pierderi produse de către creștinătatea orientală în fața islamului, pierderi care vor culmina cu desființarea imperiului ortodox în anul 1453. Istoricii amintesc printre cauzele slăbirii Bizanțului și îndelungata luptă intestină din creștinism („lupta cu ereziile”), mai precis la faptul că o parte a populației din partea estică, asiatică și nord-africană a imperiului, care afișa un creștinism considerat „eretic” de către puterea centrală, era supusă permanent presiunilor din partea acesteia, și uneori era ținta masacrelor, fapt care a sfârșit prin a desolidariza această masă de cetățeni de interesele statului. Probabil sub influența noii religii semite, controversa iconoclastă iscată în chiar rândurile ortodocșilor - dar care prezintă și ea o linie de falie etnică evidentă între populația europeană (greacă) a imperiului, deschisă (cel puțin începând cu secolul II e.c.) spre expresia plastică /artistică a sentimentului religios și masele de origine semită din partea lui asiatică, închistate într-un aniconism fără compromis, ceea ce va duce și ea la alte victime omenești. Tot cam în aceeași perioadă au fost creștinate și popoarele slave, spre care s-a îndreptat activitatea misionară a bizantinilor Chiril și Metodiu, în a doua jumătate a secolului al IX-lea, fapt care se va dovedi mai târziu salvator pentru

creștinătatea orientală, când Rusia se va constitui în apărătoarea credinței ortodoxe (A treia Romă).

Divizarea Bisericii

Diferitele dezvoltări istorice ale imperiului Oriental (bizantin) și-ale celui Occidental (romano-barbar), cu trecerea timpului, au accelerat un proces de diferențiere tot mai mare între cele două comunități creștine. Aceste diferențieri atingeau atât aspecte doctrinare, cât, mai ales, formule liturgice și criterii disciplinare interne.

O atare tensiune se manifestase deja în criza iconoclastă din secolul al VIII-lea, provocată de refuzul cultului imaginilor sacre (icoanelor) din partea așa-ziselor „sectoare ale creștinismului bizantin" (iconoclasmul), și, apoi, în schisma verificată între papa Nicolae I și patriarhul Constantinopolului, Fotie (secolul al IX-lea).

Ruptura definitivă s-a produs în 1054, cu reciproca excomunicare a celor două Bisericii: Roma și Bizanț. Din acest moment, creștinismul bizantin (cunoscut cu numele de "Ortodox") se va dezvolta, accentuând caracterul său organizatoric conciliar și „autocefal" (autonomia deplină a fiecărei Biserici naționale, etnice), însă într-un cadru doctrinar și liturgic comun (de exemplu, Biserica ortodoxă rusă, etc).

Cu toate acestea, în Orient au rămas și biserici în comuniune cu Roma, sau biserici care au revenit la această comuniune, ca urmare a raporturilor organice cu Cetatea eternă (de exemplu, Bisericile Orientale și cele numite "Uniate": armeană, coptă, caldee, ucraineană).

În Biserica romano-catolică, spre deosebire de cea bizantină, caracterizată de o accentuare crescândă a figurii papei și a instituției politico-statale a Sfântului Scaun (Statul Papal), au fost repetate mișcări de contestare pe tot parcursul Evului Mediu, mișcări ce au condus la ulterioare desprinderi, mai mici în comparație cu așa-zisa „Mare Schismă", dar nu lipsite de importanță. Ele sunt de amintit la afirmarea treptată (în Occident) a idealurilor teocratice, care au coincis cu tentativa de încreștinare absolută (cu forța) a societății și cu afirmarea primatului puterii temporale a papei, chiar și în comparație cu puterea împăratului.

Rezistența în fața acestor dezvoltări (a puterii și a primatului) precum și a degradării progresive a obiceiurilor morale ale clerului au fost călăuzite de diferite mișcări atât din interiorul Bisericii romane (de exemplu, noile ordine religioase:

franciscani, dominicani etc.), cât și din afara bisericii, de către schismatici și/sau de eretici, împotriva cărora n-au lipsit repercusiunile sângeroase (din secolul al XI-lea până în secolul al XIII-lea: albingenzii, catarii, valdenzii etc.).

Crescândul amestec între Biserica catolică și puterea politică (numită „brațul secular al bisericii") a stat la originea ulterioarelor fapte traumatice, cum au fost, de exemplu, proclamarea cruciadelor pentru eliberarea Țării Sfinte, transferarea sediului papal la Avignon, Schisma Apuseană a bisericii Romano-Catolice dintre anii 1378-1417.

Ruptura cea mai importantă și cu grave urmări pentru întreaga creștinătate a avut loc însă în secolul al XVI-lea, cu afirmarea Reformei protestante, provocată de starea gravă de decădere religioasă și morală a Scaunului Romei și favorizată de instanțele de reînnoire prezente în umanismul creștin (spre exemplu, Erasmus din Rotterdam, Thomas Morus), pe lângă multe alte încercări de reformă catolică și de reîntoarcere la puritatea credinței prin fondarea unor noi Ordine religioase sau prin reînnoirea celor existente deja (exemplu: Francisc de Paolo).

Reforma protestantă a găsit în opera lui Martin Luther și în situația germană deosebită, originile sale imediate, dar această reformă foarte repede a implicat tot centrul și nordul Europei, chiar dacă această implicare a fost cu caracteristicii specifice legate de diferitele condiții naționale (exemple: formarea Bisericii Anglicane, predicarea lui Jean Calvin, cea a lui Henrich Zwingli ș.a.).

Procesul de divizare a creștinismului occidental a atins toate planurile: pe cel teologic - cu controversatele sale interpretări asupra libertății omului în fața grației divine și a condamnării (așa numitele „controverse cu privire la predestinare"); pe plan liturgico-sacramental - controversele asupra sacramentelor, îndeosebi asupra Euharistiei și a prezenței reale a lui Christos sub speciile pâinii și vinului; pe plan ierarhic și disciplinar - raporturile dintre magisteriu și libera interpretare a Scripturii, structura episcopatului, problema celibatului ecleziastic; pe plan organizatoric - cu refuzul de a recunoaște autoritatea (până atunci incontestabilă) a papei.

Pusă în fața unei crize atât de grave, Biserica Catolică a reacționat, în cele din urmă, cu mișcarea cunoscută, mai apoi, cu numele de „Contrareformă" și, mai ales, cu opera Conciliului din Trento (1545-1563); un rol foarte mare (decisiv - după

părerea unor istorici) l-a avut în această reacție Societatea lui Isus (Iezuiții), fondată de Sfântul Ignațiu din Loyola, în 1534.
Odată cu căderea Constantinopolului sub dominație otomană (1453), stindardul creștinismului ortodox a trecut în mâinile Bisericii de la Moscova, ridicată, în 1589, la rang de Patriarhat, devenită prima aliată a Țarilor ruși. A început, astfel, procesul de identificare națională între Biserică și stat și de reluare a cezaropapismului bizantin. În timp ce Biserica și Țarul se prezentau (și, într-o oarecare măsură, erau) protectorii ortodoxiei, în mod deosebit a Bisericilor din Balcani căzute sub dominație otomană, s-a elaborat și ideea Moscovei ca fiind „a treia Romă", chemată să revitalizeze întregul creștinism.
Creștinismul în epoca modernă

Începând din sec. al XVI-lea diviziunile creștinismului occidental s-au intersectat cu confruntările politico-militare între statele naționale și imperiu, dând astfel o conotație aparte întregii istorii europene: epoca „războaielor religioase" sau „Războiul de 30 de ani". Aceste sângeroase confruntări s-au încheiat cu Pacea de la Westfalia (1648).

După Pacea de la Westfalia dezvoltarea creștinismului a fost tot mai puternic influențată de două elemente: expansiunea misionară în America și Asia; afirmarea, în secolul al XVIII-lea, a curentelor culturale, precum iluminismul, care tindea spre o reconsiderare critică a întregului fenomen religios creștin, independent de diferențele dintre confesiunile religioase.
a) Cât privește activitatea misionară, îndată trebuie remarcat că încreștinarea Americii s-a înfăptuit strict dependent de echilibrul politic pe care statele europene l-au impus pe acest „pământ nou". În pământurile colonizate de statele catolice s-a dezvoltat catolicismul (răspândit cu precădere în America Centrală și Meridională), iar în teritoriile dependente de suveranii protestanți s-a răspândit protestantismul (creștinismul în forma lui reformată, preponderent în America de Nord).

Răspândirea creștinismului spre Asia (coroborată numai foarte târziu cu cuceriri teritoriale) s-a dovedit, dimpotrivă, foarte dificilă. Continentul asiatic a rămas, în mod substanțial, impermeabil penetrării creștinismului.
b) Cât privește, însă, noua cultură iluministă, ea a contribuit la începerea unui proces de descreștinare („secularizare"), care, mai întâi, a atins clasele culte, apoi, burghezia, nobilimea și, în sfârșit, clasele populare.

Iluminismul a influențat profund politica ecleziastică a statelor, care – în numele binelui comun – au afirmat propriul drept de a interveni în domeniul religios (despotismul luminat, iozefinismul, jurisdicționismul). Renașterea precedase și pregătise Iluminismul prin Umanism, retrezind interesul elitelor culte ale Europei pentru comorile culturii clasice "păgâne" și pentru studiul obiectiv și metodic ("ad fontes") al acestora și, de fapt, al oricărui alt text, fapt care n-a întârziat să afecteze reputația Bisericii catolice a cărei autoritate asupra întregului Occident ("Donația lui Constantin") a fost demonstrată de către umaniști a se baza pe un fals. Raționalismul, curentele post-scolastice din filozofie, invențiile tehnologice (tiparul) și descoperirile geografice erau și ele parte dintr-un curent care va modifica raportul de forțe între creștinism și stat, creștinism și filosofie, creștinism și știință, și, astfel, între viața creștină (așa cum fusese ea pentru mai bine de 15 secole) și viața omului modern.

Căderea „Vechiului Regim" – chiar și numai pentru un moment și nu în toate statele – a pus capăt simbiozei dintre biserică și puterea politică, iar răspândirea culturii raționaliste și științifice a contribuit la prezentarea creștinismului ca fiind una dintre multiplele forme de a trăi și, totodată, una dintre concepțiile despre lume, alături de tradițiile culturale și religioase de pe celelalte continente.

Revoluția franceză (1789) a adus cu sine urmări foarte grave pentru creștinism, mai ales pentru Biserica Catolică, căreia i-au fost închise seminariile și institutele de formare a preoților, conventurile și mănăstirile, i-au fost risipiți călugării și călugărițele (cei care au mai scăpat cu viață, deoarece mulți au fost ghilotinați), i-au fost confiscate proprietățile materiale, i-au fost retrase și negate privilegiile și, cel mai grav, ea a dus la „laicizarea" (descreștinarea) ideilor și moravurilor.

Confiscarea imenselor proprietăți ale bisericii de către statul francez nu este însă o premieră în istoria Europei, Anglia procedând la o măsură similară cu secole înaintea Revoluției franceze, când Henric al VIII-lea a confiscat proprietățile funciare ale bisericii catolice pentru a le acorda, mai târziu, diferiților membri ai aristocrației. Pe de altă parte, decizia de confiscare a proprietăților bisericii ține de procesul mai larg de prăbușire treptată a relațiilor feudale pe continent și ridicarea unei societății liberale (burgheze) și s-a produs inclusiv în România, ceva mai târziu, când Domnul țării, Alexandru Ioan

Cuza, a confiscat, în 1863, imensele proprietăți ale Bisericii ortodoxe, care, la acel moment, reprezentau un sfert din întreaga suprafață a țării, Biserica ortodoxă română fiind, pe atunci, cel mai mare exploatator și latifundiar al României. Dovadă că confiscarea imenselor proprietăți ale bisericii creștine ține de procesul mai larg al destrămării relațiilor feudale de servitute, este și faptul că secularizarea făcută de "Domnul Unirii" a fost precedată, cu puțin timp de abolirea sclaviei în cele două principate române (Moldova (1844) și Țara Românească (1847)), fapt ce a dus și la eliberarea sclavilor deținuți și exploatați de biserică ("robii țigani", sau "robii mănăstirești" - existau sate întregi de robi pe întinsele proprietăți ale bisericii).

Pierderea puterii economice și, astfel, a influenței politice de către Biserica creștină a provocat drept contra-reacție o intensă mișcare de reînnoire, caracterizată de multe ordine și institute religioase, active mai ales în câmp social (Sfântul Ioan Bosco, Sfântul Iosif Cotolengo, Monsenior Vladimir Ghika ș.a.), alături de acestea s-au înregistrat și o mare dezvoltare a unor noi forme de devoțiune religioasă (exemplu: Cultul Preasfintei Inimi a lui Isus).

În sânul protestantismului, în secolele XVII - XIX s-au înregistrat diverse mișcări de reînnoire sau de „trezire” creștinească. Astfel, imediat după 1600, s-a afirmat baptismul (ramură radicală a reformei protestante, care a refuzat să mai boteze pruncii, în favoarea unei credințe care trebuie să fie rod al alegerii personale, conștiente), apoi, în spațiul german, la sfârșitul secolului XVII, pietismul (creștinul ca „om nou” și creștinismul ca „viața cea nouă”) și metodismul - marea mișcare de evanghelizare populară cu accentuarea puternică a sfințirii personale și a formării laicilor (mirenilor).

Alte denominații creștine, precum cea adventistă, au reluat motivele milenariste prezente în creștinismul primar, insistând asupra importanței celei de-a doua veniri a lui Cristos, sau a „reîntoarcerii/revenirii” sale.

În alte formațiuni religioase, cum ar fi, de exemplu, cea a mormonilor (apărută în prima jumătate a secolului al XIX-lea, în Statele Unite ale Americii), elementele creștine coexistă cu altele provenite (luate) din alte „revelații” decât cea biblică.

În fine, Martorii lui Iehova (apăruți în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, tot în Statele Unite ale Americii) manifestă puternice componente apocaliptice, insistă asupra întregului

conținut al Bibliei ca fiind singura autoritate în materie de credință și consideră predicarea evangheliei esențială pentru fiecare creștin.

În sânul romano-catolicismului a apărut o nouă confesiune: Vechii Catolici (Uniunea Catolicilor de la Utrecht), care refuză dogma infailibilității papei, definită la Conciliul Vatican I în 1870.

În timp ce pretutindeni în jur se înmulțesc semnalele de reînnoire („trezire creștinească") spiritul reînnoirii începe să miște și confesiunile tradiționale: mișcarea biblică, reînnoirea liturgică, atenția față de problemele sociale etc.

În secolul al XIX-lea creștinismul a trebuit să se confrunte și cu nenumărate doctrine politice, precum liberalismul și socialismul (care se afirmau din ce în ce mai intens), însoțite în diferite forme de cultura pozitivismului, laicismului și chiar ateismului.

În această epocă, creștinismul s-a răspândit mult în țările extra-europene, mai ales în Africa și Asia, dar nici aici n-a scăpat de legăturile și de condiționările de tip politic, atașate, în mare măsură, colonialismului statelor europene.

Creștinismul în secolul al XX-lea

La sfârșitul secolului al XIX-lea și în secolul al XX-lea creștinismul a trebuit să se confrunte, în primul rând, cu fenomenele provocate de marile schimbări ale revoluției industriale, cărora li s-au adăugat problemele anexe ale urbanizării și apariția societății de masă, precum și ale introducerii noilor tehnologii de comunicare socială și de informare.

Relațiile diferitelor Biserici locale cu statele declarate „laice" au devenit din ce în ce mai delicate și mai dificile. Dificil a fost (și mai este) și procesul de adaptare la democrațiile moderne. Istoria creștinismului în secolul al XX-lea, din acest punct de vedere, poate fi citită ca istoria unei confruntări delicate cu „modernismul" și cu „laicizarea", secularismul.

În general, însă, este vorba de o reluare viguroasă a vieții creștine, care a străbătut toate confesiunile creștine, propunând noi sinteze teologice (deosebit de bogat este filonul spiritualității și al teologiei protestante inițiate, în secolul al XIX-lea, de Søren Kierkegaard și urmat de Karl Barth, Rudolf Bultmann, Dietrich Bonhoeffer, Paul Tillich, Jürgen Moltmann ș.a.) și noile perspective de spiritualitate și de organizare care au marcat chiar și lumea așa-zis laică (în

ambient catolic: "Institutele seculare", "Acțiunea Catolică"). Specifice epocii sunt diversitatea pe tărâm filosofic și teologic, co-existența unei teologii conservatoare, fundamentaliste, care ține la interpretarea tradițională a învățăturilor creștine, alături de o teologie liberală, gata să aplice principiile științifice (diversele metode ale criticismului) și să tragă concluzii pe baza acestui efort. Biserica Romei n-a putut continua să ignore rezultatele acestor evoluții și Conciliul Vatican II (1962-1965) reprezintă un moment istoric, cu această ocazie, catolicismul acceptând că Biblia suportă interpretări în lumina fiecărei epoci, confirmând astfel decizia mai veche de acceptare limitată a studiului științific al Bibliei (criticismul). Acceptarea ideii de libertate religioasă este o altă decizie care punea creștinismul catolic în acord cu practicile moderne. Tradiționaliștii catolici condamnă însă evoluția pe care Biserica Romei a luat-o odată cu Conciliul Vatican II, ei preferând, mai degrabă, deciziile primului Conciliu (1869-1870), la care au fost condamnate curentele sau ideologiile moderne ale raționalismului, liberalismului și materialismului.

În Rusia, după Marea Revoluție din octombrie 1917, regimul comunist a dezlănțuit o persecuție cruntă împotriva creștinismului (n-a fost scutită - ba, dimpotrivă - nici chiar Biserica Ortodoxă): confiscarea (naționalizarea) bunurilor, închiderea aproape a tuturor bisericilor și mănăstirilor. Persecuția s-a atenuat numai pe perioada celui de- Al Doilea Război Mondial, când Stalin - în numele efortului politic comun - a început o politică parțială de concesii („doi pași înainte, unul înapoi”).

Consecințele celui de-al Doilea Război Mondial i-au determinat pe creștini să-și revadă anumite poziții, chiar dacă dezaprobările publice au fost cam rare (de exemplu, a început să se vorbească - și azi este o secțiune a „teologiei după Auschwitz”, în sensul că Biserica creștină a regândit și revizuit discursul asupra vinovăției evreilor în procesul lui Iisus și încearcă să-și dea seama cât de mult a contat discursul/predica creștină despre responsabilitatea evreilor în suferințele lui Christos și antisemitism). Atitudinea majorității creștinilor a fost șovăitoare și uneori ambiguă în ceea ce privește luarea de poziții și combaterea încălcărilor atât de grave ale drepturilor omului, îndeosebi în fața persecuției și exterminării evreilor.

La inițiativa unor persoane mai curajoase, uneori chiar dintre clericii creștini (preoți, episcopi, pastori) au fost și creștini care s-au implicat mai ales în asistența materială și spirituală a celor persecutați. Mulți creștini au contribuit la însuflețirea Rezistenței în cele mai diferite forme, inclusiv aceea de supraviețuire în lagăre (Martorii lui Iehova - triunghiurile violete); semnificativă au fost, de exemplu: 1. experiența ecumenică forțată, ce-i drept, dar trăită în lagărele de la Dachau de peste 2700 de preoți, pastori și călugări de toate națiile și confesiunile; 2. „Die Weisse Rose" – mișcarea de rezistență prin sabotarea mașinii de război naziste, rezistență făcută de chiar tineri nemți din Bavaria, și care au plătit cu viața lor curajul de a se opune regimului hitlerist.

Din anii '70, creștinismul s-a găsit înaintea unor noi provocări, care mai caracterizează încă prezentul.

Mai gravă apare provocarea pusă de proliferarea și răspândirea sectelor de cele mai variate forme, bazate, uneori, chiar pe o reelaborare a elementelor creștine pe lângă și împreună cu cele din religiile orientale.

Nu poate fi trecută cu vederea nici însemnătatea pe care a luat-o fundamentalismul religios, începând cu cel islamic, dar prezent și în creștinism (mai ales în cel protestant nord-american).

Toate aceste probleme cu care se confruntă creștinismul actual constituie teme ale dialogului ecumenic și inter-religios, ecumenismul în rândurile creștinilor devenind astăzi, într-o lume în care cea mai numeroasă biserică creștină (catolică) a cedat deja întâietatea în lume în ce privește numărul de credincioși Islamului, o urgentă necesitate.

Preoți, pastori, religioși și laici (mireni) din toate confesiunile creștine au fost activi (mai sunt încă) pe acest front; unii dintre aceștia au primit chiar recunoaștere internațională, cum ar fi, de exemplu, Premiul Nobel pentru Pace: Albert Schweitzer, luteran; Martin Luther King, pastor baptist;[14] Maica Tereza de Calcuta, catolică; Desmond Tutu, episcop anglican sud-african; Ximens Belo, episcop catolic de Timor. Alții au fost persecutați și chiar au devenit martiri ai acestei cauze (spre exemplu: Martin Luther King, episcopul Romero din San Salvador, Aleksandr Man, preot ortodox în Rusia).

Pe acest plan nu poate fi subevaluată sau trecută cu vederea importanța pontificatului papei Ioan Paul al II-lea (al cărui rol în căderea și dizolvarea regimurilor comuniste trebuie să fie deplin

clarificat și acceptat), cum nu se poate neglija și faptul că această prăbușire a regimurilor comuniste a deschis Bisericii Ortodoxe posibilitatea unei reluări a activității sale.

La trecerea în cel de-al III-lea mileniu – în pofida problemelor enumerate – creștinismul continuă să exercite o puternică atracție asupra unei mari părți a omenirii, fapt evident din prezența pe glob a peste două miliarde de creștini.

Relația creștinismului cu alte religii

Datorită istoriei sale schimbătoare este dificil să înțelegem nivelul actual al relațiilor creștinismului cu alte religii. Acestea variază de la regiune la regiune. Partea următoare reflectă unele din aceste relații:

Iudaismul

În istorie, relația dintre iudaism și creștinism a fost tensionată. Totuși, după Holocaust, diverse discuții au ca scop reconcilierea creștino-iudaică și relațiile dintre cele două religii s-au îmbunătățit.

Iudaismul privește creștinismul ca fiind o eroare: originar, adică în iudaism, Mesia este un om, un rege evreu așteptat de către toți, care, deși va înfăptui multe lucruri greu de făcut de altcineva (reconstruirea Templului, aducerea păcii mondiale, o credință universală în dumnezeul evreilor, învierea morților), rămâne totuși o ființă umană și atât (vezi intrarea "jewish eschatology" de pe wikipedia engleză pentru mai multe detalii), care doar are concursul deplin al unicului creator care este Dumnezeu.

Islamul

Adepții Islamului s-au referit în istorie la evrei, creștini și la ei înșiși ca la „„Oamenii Cărții”, datorită faptului că cele trei religii se bazează pe anumite cărți de origine divină. Doctrinar, însă, creștinismul este perceput de către islam ca o formă de politeism (asociaționism, "sîrk" - în arabă "politeism"), așa cum este reflectat de chiar textul sfânt islamic (Coranul), în surata („capitolul”) 5, versetul 73, care spune textual că "este blasfemie curată să pretinzi că Dumnezeu este unul din trei într-o Trinitate". Versetul continuă, spunând că Dumnezeu (Alah) va pedepsi aspru o astfel de credință. Surata 5, continuă și ea în aceeași direcție, susținând că Iisus Hristos a fost un simplu om, un profet (surata 5, verset 75), iar versetul 77 spune că cei care cred altfel sunt niște rătăciți. Se poate găsi o mai amplă cercetare a viziunii islamice despre creștinism în lucrarea "Islamul interdicțiilor" al islamologului Anne-Marie

Delcambre, capitol 7, paginile 55 la 62. Conceptul sîrk (în engleză "shirk") este și el discutat la intrarea omonimă din Wikipedia engleză. Creștinii, la rândul lor, nu recunosc Coranul ca fiind o carte de origine divină, și nici nu sunt de acord cu faptul că Iisus este un simplu profet, la fel ca Mahomed, cum nu pot accepta nici faptul că Mahomed este profet și că, astfel, cartea lui sfântă reprezintă un mesaj veridic al Creatorului.

Musulmanii consideră că Biblia și Tora, cărțile sfinte ale Creștinismului și Iudaismului au fost interpretate greșit și distorsionate de către credincioșii respectivelor religii. Bazați pe această credință, musulmanii văd în Coran corectarea greșelilor făcute de creștini. De exemplu, musulmanii resping existența Trinității și a ideii că Iisus Hristos este Dumnezeu.

Între cele două religii au existat dese controverse și conflicte (Cruciadele fiind un exemplu), chiar dacă au existat și relații de înțelegere și pace. Scrierile teologului Toma de Aquino citează și anumiți filozofi musulmani (cum ar fi `Ibn-Rushd).

La data de 6 mai 2001, Papa Ioan Paul al II-lea, primul Papă care s-a rugat într-o moschee, a declarat, în Moscheea Omeyazilor din Damasc, că ,,Este important ca musulmanii și creștinii să continue explorarea întrebărilor filozofice și teologice, pentru a putea obține o cunoaștere mai obiectivă și o cunoaștere inter-religioasă. O mai bună cunoaștere între cele două religii va conduce, la nivel practic, la o nouă modalitate de a prezenta religiile noastre, nu în opoziție, cum s-a întâmplat foarte des în trecut, ci în asociere, pentru binele umanității.''

Creștinismul din perspectiva filozofiei și științei

Creștinismul la etapa actuală (în mov sunt statele în care religia este majoritară)

Filozofia, datorită caracterului ei rațional, nu putea decât să intre în conflict cu creștinismul, o religie în care adevărurile sunt revelate și impuse dogmatic. Logica și rațiunea nu sunt, însă, nici păgâne, nici creștine. În consecință, la un moment dat, o parte dintre creștini (anume creștinătatea occidentală) a redescoperit, prin contactul cu civilizația arabă, filozofia și rațiunea ,,păgână". Europenii, practic, își găseau, astfel, rădăcinile culturale istorice, grecești și romane, cursul luat de evenimente din acest moment ducând la o scădere treptată a forței religiei, inițial, filozofia eliberându-se de sub tutela religiei, ulterior, apărând și știința (în sensul modern al

termenului), fapt care, însă, nu a dus la dispariția conflictelor cu creștinismul.

Filosofia reproșează creștinismului și religiei, în general, lipsa gândirii critice și a libertății de gândire (dogmatismul), în timp ce știința, în afară de a fi discreditat istoric anumite afirmații ale creștinismului, are ca obiect de studiu, prin diversele sale discipline, chiar creștinismul și religia. Analiza comparată a creștinismului nu-l face deloc mai adevărat față de oricare altă religie studiată. Acest fapt nu a rămas fără consecințe, căci printre elitele intelectuale gradul de adeziune la dogmele creștine este cel mai scăzut.

Astfel, în iulie 1998, revista britanică Nature publica rezultatele unui sondaj despre credință la intelectuali. Conform acestui sondaj numai 40% (25% credincioși și 15% agnostici) din membrii comunității științifice cred într-un dumnezeu personal (cum este acela al religiilor monoteiste precum creștinismul, islamul și iudaismul), în timp ce doar 7% dintre membrii elitei comunității științifice (cum sunt, de exemplu, membrii Academiei Naționale de Științe a S.U.A.) cred în existența aceluiași tip de dumnezeu. Rezultatele sondajului demonstrau, practic, o inversiune a raportului credincioși-necredincioși față de populația generală, la care procentul de persoane care cred în existența unui dumnezeu personal se ridica la peste 70 de procente. Rezultatele sondajului trebuie considerate în funcție de definițiile dogmatice ale credinței creștine și ale agnosticismului.

Sondajul, realizat pe tiparele introduse de James H. Leuba în 1914, permite și evaluarea tendinței în timp a atitudinii religioase: în 1914 aproximativ 27 la sută dintre oamenii de știință declarau că cred în existența unui dumnezeu personal, în 1933 procentajul căzând la 15, pentru a cădea, în continuare, la 7 la sută (în 1998).

O verificare a rezultatelor privitoare la existența unui dumnezeu personal a fost realizată cu întrebarea referitoare la existența sufletului, constatându-se o corelație strânsă a răspunsurilor: în 1998, doar 7 procente dintre savanții de valoare credeau în imortalitatea sufletului.

Un fapt demn de menționat este că nu cu mult timp înaintea publicării studiului amintit, pe fondul disputei provocată de către fundamentaliștii creștini din S.U.A. pe tema predării teoriei evoluției, președintele forului academic suprem al țării, anume Bruce Alberts, a declarat public că mai mulți biologi care

consideră justă teoria evoluției sunt foarte religioși. Motivul ieșirii sale pe scena publică este evident: calmarea spiritelor. Ori printre membrii N.A.S., biologii sunt acea secțiune academică cel mai puțin înclinată să creadă în existența lui Dumnezeu, scorul în ce-i privește fiind de aproximativ 5 procente.

Contradicția dintre declarație și realitatea statistică revelată de sondaj nu face decât să confirme valoarea pur retorică a declarațiilor de acest gen, menite să nu alieneze și mai mult segmentul de populație fundamentalistă. Tentativele retorice care încearcă să concilieze știința cu religia sunt discursuri care, cert, pot fi propagate din bună intenție, dar care nu corespund realității statistice: trebuie distinse anecdotele despre fermitatea credinței creștine a cutărui savant de rezultatele unui eșantion statistic bine construit și care permite măsurarea tendinței reale care prevalează în sânul unei populații. Ori datele demonstrează clar că oamenii de știință sunt, în general, mult mai puțin credincioși decât ansamblul populației din care fac parte. Este probabilă chiar existența unei corelații negative între credința într-un dumnezeu personal și nivelul de educație. În definitiv, poate nu este pură întâmplare faptul că biserica catolică s-a opus atât de mult timp școlii obligatorii. „eu văd întreaga credință ca pe o psihoză colectivă. De fapt este un delir, dar nu este considerat drept boală care ține de psihiatrie, deoarece atât de mulți oameni suferă de acesta. Zic asta oarecum în glumă, dar nu ar fi de mirare că se atribuie calități reale unei chestii care nu este întemeiată pe realitate? Dacă cineva ar prezenta astfel de simptome într-un alt domeniu, în calitate de terapeut aș nota pe fișa de observație un cod din DSM-IV: delir sever.”—Anna Enquist

Conform Enciclopediei Britannica, creștinismul, ca orice monoteism, a manifestat în bimilenara sa istorie o apreciabilă cantitate de intoleranță atât de tipică acestei forme speciale de religie. Filozoful canadian de origine franceză Hervé Fischer definește și el monoteismul ca fiind "una dintre cele mai mari catastrofe ideologice din istoria umanității" și o formă de "sclavagism religios." ("Nous Serons Des Dieux", VLB éditeurs 2006, p. 52: "Les monothéismes constituent l'une des pires catastrophes idéologiques de l'histoire humaine." La pagina 36: "Zeii monoteismelor aproape că și-au negat creațiile, condamnând și strivind sub călcâiul lor lumea, aplatizând-o pe treapta cea mai de jos a cosmogoniei, aproape de Iad. Și mai

degrabă decât să avem frică de noi-înșine ca niște sclavi gândindu-ne la ideea de a ne obține libertatea, cum să nu alegem abolirea acestui sclavagism religios?" La pagina 34: "Dumnezeii monoteismelor sunt erori civilizaționale, divagații tragice care nu încetează să ne otrăvească spiritul. Am inventat dumnezei perverși, inspirându-ne fără îndoială din caracterul uman. Din evantaiul oferit lui, Occidentul a ales un monoteism pur și dur, abandonând păgânismul, în timp ce, totuși, politeismul era mult mai convivial; tot atât de himeric, adevărat, însă mult mai puțin funest. O altă viziune despre lume era posibilă chiar și în acele timpuri îndepărtate. Civilizația chineză a știut în mod remarcabil să se ferească de acest teism tragic, în special datorită lui Confucius (sau Kong Fu Zi, n. 550 î.Hr.; d. 478 î.Hr.) și lui Lao-țî (Laotze sau Lao Tzu), promovând ideea unei armonii universale și a unei morale civile ce trebuia să reflecte ordinea." Un alt filozof francez, Michel Onfray, spune referindu-se la monoteism ("Tratat de ateologie - Fizica metafizicii", Grasset 2005, Livre de poche, p. 101, secțiunea "Ochiul negru al monoteismului"): "Astfel încât atunci când oamenii își pun în cap să dea viață unui Dumnezeu unic, o fac ca imagine a lor în oglindă: violent, gelos, răzbunător, misogin, agresiv, tiranic, intolerant. Altfel spus, ei sculptează propria lor pulsiune ucigașă și fac din ea un bolid lansat în plină viteză spre ei înșiși."; p. 103: "Religia dumnezeului unic adoptă toate aceste atitudini: ea lucrează pentru ura de sine, pentru disprețul corpului, în disprețul inteligenței; proiectată contra celuilalt, ea încurajează răutatea, intoleranța născătoare de rasisme, xenofobia, războaiele și injustiția socială.")

Autorul lucrărilor "Prețul monoteismului" și "Moise egipteanul", profesorul de egiptologie și teologie Jan Assmann subliniază și el natura intolerantă a monoteismelor; referindu-se la monoteismul exclusiv (precum creștinismul), el explică faptul că problema acestuia este intoleranța, intoleranță care pleacă de la natura distincției absolute între adevăr și fals, între cele două posibilități neexistând, în viziunea adepților monoteismului, grade intermediare.

Această caracteristică lipsea politeismului, religie, în mod natural, mai tolerantă și care nu punea accentul pe ideea de "falși zei" sau "false religii". Mai târziu, când gândirea critică s-a impus în Vest, acest fapt a dus la apariția fenomenului numit religio duplex (religia dublă), care împarte populația unei națiuni de tradiție monoteistă (creștină) între religia populară, a

omului de rând, pentru care adevărurile de credință sunt absolute, și religia elitelor, sau religia celor inițiați, care înțeleseseră caracterul relativ al adevărurilor de credință, dar care țineau la conceptul de Ființă superioară și morala asociată.Clerul este un termen generic ce desemnează ierarhia formală dintr-o anumită religie. Provine din cuvântul grec κληρος (un lot, ceea ce este ales prin lot sau, în sens metaforic, moștenire). În funcție de doctrina religiei, clerul are de obicei grijă de aspectele ritualurilor vieții religioase, învață sau ajută la răspândirea doctrinei și practicilor religiei respective. Adesea, au de-a face cu evenimente din ciclul vieții, cum sunt nașterea, botezul, circumcizia, majoratul, căsătoria sau moartea. Clerul celor mai multe religii funcționează atât în interiorul cât și în afara clădirilor de cult și poate fi găsit lucrând în spitale, infirmerii, misiuni, armate, etc.

Cler

Episcopi belgieni

Ierarhia bisericeasca

Există o diferență semnificativă între cler și teologi; clerul are îndatoririle de mai sus, în timp ce teologii sunt învățați în ale religiei și teologiei și nu fac parte neapărat din cler.
O persoană laică poate fi teolog?

Desigur că cele două domenii se suprapun adesea. În unele confesiuni, statutul de clerici este rezervat bărbaților. În altele, atât bărbații cât și femeile pot face parte din cler.

În multe țări, clerul este protejat de legi speciale sau chiar finanțat de stat, în unele cazuri, dar de obicei sunt sprijinite financiar de membrii religiei, prin donații.

În Creștinism există o gamă largă de ranguri oficiale și neoficiale în cler, printre care diaconi, preoți, monahi etc. În Islam, liderii religioși se numesc imami sau ayatollahi, iar în Iudaism, rabini.

C.- CREȘTINISMUL GLOBAL ÎN CIFRE

TIPURI DE RELIGII CREȘTINE ÎN LUME

- +Catolici total 1.345 milioane (50%)
- Protestanți total 900 milioane (36,7%)
- Ortodocși total (Rasariteni si Orientali) 282 milioane (11,9%)
- Total creștini (nominali) in lume: 2.264.492.000
- Statistici creștinism 2021
- SUA - 25.9%; Canada - 38.7%; México - 77.7%.

Potrivit unui studiu realizat în 2014 de către Pew Research Center, 71% dintre americani sunt creștini (47% protestanți și 21% catolici), 23% nu au religie și 6% practică alte religii (iudaism - 1,9%, islam - 0,9% budism - 0,7%, hinduism - 0,7%, alte religii - 1,8%).
Creștinismul in SUA : Catolici - 68.503.456; Baptiști - 38.662.005 (25,3%);
Penticostali - 13.673.149 (8,9%); Luterani - 7.860.683 (5,1%); Presbiterieni/Reformați - 5.844.855 (3,85 %); Metodiști : 5.473.129 (3,6%):
Ortodocși : 990.000 (0,5 %)

Creștinismul în Europa:

Țări majoritar catolice : (cu peste 50% din pop.) Polonia, Spania, Italia,
Malta, Portugalia, Austria, Franta,Olanda .

Țări majoritar ortodoxe (cu peste 50% din pop.) : Ukraina, Grecia, Bulgaria, România, Serbia, Belarus, Rusia .

Țări majoritar protestante (cu peste 50% din pop.) Finlanda, Danemarca,

Norvegia, Suedia, Elvetia.

Creștinismul în Canada

Canada nu are o religie oficială, pluralismul religios fiind o parte importantă a culturii canadiene. În 2001, marea majoritate a canadienilor, peste 75%, și-au declarat aderența la Creștinism. O dată cu ideologia creștină fiind instalată în cultura canadienilor și viața de zi cu zi,s-a presupus că întreaga țară a intrat într-o fază „post-creștină", unde practica religioasă s-a mutat la marginea vieții publice.

Religiile mixte în Canada

Rezultatele recensământului La recensământul din 2001, 72% din populația canadei au afirmat că sunt Romano-catolici sau protestanți. Biserica romano-catolică din Canada e de departe cea mai mare. Cei care au afirmat că nu aparțin nici unei religii reprezintă 16%. Totuși, în Columbia Britanică 35% din populație a afirmat că nu aparțin nici unei religii. Mai mult decât răspunsul protestanților luat împreună. Pentru informații suplimentare despre religia în Canada, vedeți rezultatele recensământului din Canada

Religiile denominante în Canada (2011)

Populația totală – 29.639.035 –
Creștini – 22.851.825 – 77%;
- Romano Catolici – 12.793.125 – 43,2%;
- Protestanți – 8.654.845 – 29,2%;
- Biserica Unita din Canada – 2.839.125 – 9,6%
- Biserica Anglicană din Canada – 2.035.495 – 6,9%;
- Apostolici – 780.450 – 2,6%;
- Baptiști – 729.470 – 2,5%;
- Luterani – 606.590 – 2,0%
- Protestanti neincluși – 549.205 – 1,9%;
- Prezbiterieni – 409.830 – 1.4%;
- Creștini Ortodocși – 495.245 – 1,7%;
- Neafiliați - 4,900,090 – 16,5%

Creștinismul în Mexic

Populația totală: 113.420.000
Crestini – 107.862.420 – 95,1% -

Creștinismul în China

Populație = 283.038.701 – 5,1%

Potrivit raportului anual publicat de Center for the Study of Global Christianity (din cadrul Gordon-Conwell Theological Seminary), în 2021, numărul creștinilor, la nivel mondial, este de 2.432.007.000, dintr-un total estimat de 7.875.465.000 de

locuitori ai planetei (deci puțin peste 32% din populația globului). Într-un top 3 al religiilor, creștinii sunt urmați de musulmani (1.926.115.000) și hinduși (1.073.619.000). Departe de a fi un fenomen marginal, religia domină copios și este pe un trend ascendent – cu 6.996.150.000 de oameni care-și declară apartenența la o religie (aproape 90%). La polul opus, se declară nereligioase un număr de 879.315.000 de persoane (în jur de 11%) dintre care atei sunt 147.609.000 (sub 2%), iar ponderea cea mai mare o dețin agnosticii 731.705.000.

Rata de creștere a numărului persoanelor religioase (1,29%) în rândul populației globale, raportată la anul 2000, depășește aproape de trei ori rata de creștere a numărului celor nereligioși (0,47%) – agnostici și atei. În ultimii zece ani, religia cu cea mai mare rată de creștere a fost islamul (1,92%), urmat de sikh (1,71%) și hinduism (1,28%). Creștinismul ocupă poziția a patra, cu o creștere de 1,18%.

Foarte interesantă este repartizarea pe regiuni. Raportat la numărul de locuitori, procentul de creștini (din totalul populației) se prezintă, pe continente, astfel: Europa – 75%; Africa – 50%; America de Nord – 75%; America Latină – 95%; Asia – 8%; Oceania – 65 %

Se știe de mai multă vreme că centrul creștinismului global s-a mutat, ca pondere și ca dinamică, în emisfera sudică. Iar cifrele sunt mai mult decât elocvente: 1.712.851.000 de creștini locuiesc în Sudul global (>67% din total), și doar 832.729.000 în Nord, de unde a pornit creștinismul ca religie. La nivel de continente, Africa (684.931.000) și America Latină (617.295.000) devansează Europa (563.906.000) cu Rusia cu tot.

În baza datelor obținute la recensăminte, dar și prin cercetări sociologice, creștinii se identifică după cum urmează:

- 1.250.319.000 – catolici
- 655.557.000 – penticostali și charismatici
- 593.660.000 – protestanți (din marile ramuri protestante tradiționale)
- 396.991.000 – independenți
- 393.545.000 – evanghelici
- 293.599.000 – ortodocși
- 113.572.000 – neafiliați

Așadar, la nivel global catolicii însumează peste jumătate din numărul total al creștinilor. Mișcările care se declară oficial

penticostale și charismatice sunt a doua forță globală a creștinismului, acționând cu precădere în emisfera sudică.
Este important de precizat însă că, metodologic, cei care apar ca penticostali/charismatici sau ca evanghelici pot face parte și din alte grupuri (în special protestanți și catolici). Dacă se adună toate grupările enumerate mai sus, totalul lor depășește numărul total al creștinilor de pe glob, tocmai datorită acestor duble identificări. Din punct de vedere teologic, o parte dintre independenți și neafiliați pot fi asociați fie cu penticostalii/charismaticii, fie cu evanghelicii.Dintre marile tradiții creștine, ortodoxia ocupă ultimul loc ca număr de aderenți (Rusia fiind urmată de Ucraina și România ca număr de credincioși într-un clasament pe țări), cu un procent de 11,5% din numărul creștinilor la nivel global. În afara catolicilor (dintre care unii se identifică însă și cu mișcările charismatice), probabil că ortodocșii sunt și grupul cel mai clar definit (e greu de presupus ca unii dintre cei care se identifică fie ca penticostali/charismatici, fie ca evanghelici să se declare totodată și ortodocși). Nu se menționează totuși în metodologie cum au fost numărate bisericile ortodoxe orientale (coptă, armeană, siriacă etc.), însă cifrele – comparate cu alte surse (de pildă, The Atlas of Religion) – par să sugereze că și acestea au fost incluse tot la rubrica ortodocșilor.

După structurile oficiale la care aderă creștinii, există peste 45.000 de denominații și rituri. Trebuie spus că, în accepțiunea americană, pot exista mai multe denominații în cadrul aceleiași tradiții teologice sau confesionale (avem mai multe denominații luterane, reformate, penticostale, baptiste etc.). Totodată, catolicii din fiecare țară constituie câte o denominație distinctă.

Există, la nivel mondial, peste 85.000 de periodice cu tematică creștină, peste 12 milioane de titluri de carte și, anual, Biblia se tipărește în peste 90 de milioane de exemplare.

Creștinii donează anual peste 848 de miliarde de dolari pentru diverse cauze. Veniturile bisericilor la nivel global totalizează în jur de 340 de miliarde de dolari, iar cel al instituțiilor și organizațiilor parabisericești, 510 de miliarde.
În ultimul deceniu, aproximativ 900.000 de creștini au plătit cu viața pentru credința lor.

În ce privește tendințele, se preconizează că, până în 2050, creștinii ar putea ajunge la 3.421.107.000 (aproximativ 35% din populația globală estimată), din care 2.633.755.000

(cam 77%) vor fi în emisfera sudică, Africa găzduind aproximativ jumătate dintre aceștia (1.324.601.000). Dacă în America de Nord numărul creștinilor va fi relativ același – cu o ușoară creștere – emisfera nordică va înregistra totuși o scădere (sub 790 de milioane) pe seama unei tendințe descendente în Europa (care va ajunge pe la 500 de milioane de creștini). Se remarcă și o ușoară tendință de accentuare a urbanizării creștinismului (de la 66% la 72% din totalul creștinilor).

Se estimează că numărul ateilor va rămâne relativ constant, în vreme ce al agnosticilor va scădea. Procentual însă, ținând cont că populația globului se va apropia de 10 miliarde, ponderea lor va fi semnificativ mai mică. * Center for the Study of Global Christianity a produs mai multe lucrări de referință: World Christian Encyclopedia (cea mai recentă ediție: 2020), Atlas of Global Christianity (2010) și World Christian Database (din 2007, cu actualizări trimestriale). A lansat și World Religion Database, în colaborare cu Boston University. Status of Global Christianity este un rezumat de o pagină care se bazează pe informațiile din World Christian Database

NOTE Deși sunt folosite trei categorii ce par distincte (nereligioși, agnostici[2] și atei), de fapt, nereligioșii reprezintă suma celor care se declară atei și agnostici, chiar dacă metodologia nu menționează acest lucru (pentru verificare: religioșii+nereligioșii=populația lumii).

Fiindcă cifrele folosite de CSGC se bazează pe niște estimări la nivelul anului curent – după cum se poate vedea în precizările metodologice – pentru aceste procente am lucrat tot cu estimări ale populației din fiecare continent și am operat niște rotunjiri pentru a contura mai degrabă o imagine de ansamblu. De asemenea, le-am corelat cu datele din 2018.

În ce privește Asia, nu sunt menționate cifrele cu care centrul lucrează în dreptul Chinei, unde guvernul recunoaște aproximativ 45 milioane de creștini, dar alte surse estimează de pe la 70 la 100 de milioane sau chiar mai mult. Pe site-ul centrului, există totuși precizarea că, în țările greu accesibile, precum Coreea de Nord, China sau India se lucrează și cu informații culese de la reprezentanți locali.

2 Concepție filozofică idealistă care neagă, parțial sau total, posibilitatea cunoașterii obiective a lumii, a esenței fenomenelor.

Previziunile pentru 2050 făcute de CSGC sunt mai optimiste decât cele făcute de Pew Research .

Clerul este un termen generic ce desemnează ierarhia formală dintr-o anumită religie.

Provine din cuvântul grec κληρος (un lot, ceea ce este ales prin lot sau, în sens metaforic, moștenire). În funcție de doctrina religiei, clerul are de obicei grijă de aspectele ritualurilor vieții religioase, învață sau ajută la răspândirea doctrinei și practicilor religiei respective. Adesea, au de-a face cu evenimente din ciclul vieții, cum sunt nașterea, botezul, circumcizia, majoratul, căsătoria sau moartea.

Clerul celor mai multe religii funcționează atât în interiorul cât și în afara clădirilor de cult și poate fi găsit lucrând în spitale, infirmerii, misiuni, armate, etc.

Există o diferență semnificativă între cler și teologi; clerul are îndatoririle de mai sus, în timp ce teologii sunt învățați în ale religiei și teologiei și nu fac parte neapărat din cler. O persoană laică poate fi teolog. Desigur că cele două domenii se suprapun adesea. În unele confesiuni, statutul de clerici este rezervat bărbaților. În altele, atât bărbații cât și femeile pot face parte din cler.

În multe țări, clerul este protejat de legi speciale sau chiar finanțat de stat, în unele cazuri, dar de obicei sunt sprijinite financiar de membrii religiei, prin donații.

D.- IERARHIA BISERICEASCĂ

Încă din primele trei secole, organizația Bisericii a avut un rol important în viață și activitatea ei. Plecând de la mici comunități împrăștiate prin câteva provincii și izolate în depărtarea și autonomia lor, Biserica s-a constituit în unități provinciale organizate sinodal formând la începutul secolului al IV-lea un organism care se întindea aproape în tot Imperiul.

1.- Cler și popor - După moartea Apostolilor și cu stingerea harismelor, puterea și atribuțiile clerului au crescut, numele și funcția treptelor ierarhice s-au precizat, ducând la accentuarea deosebirii dintre cler și credincioși. Numele de popor (populus, plebs) și de cler, deosebesc în toată Biserica pe credincioși de păstori. Credincioșii se numeau fideles, fratres, plebs, plebei, plebani, laici, fraternitas; clericii se numeau clerus, ordo ecclesiasticus (sau ordines ecclesiastici), ordo sacerdotalis. Tertulian acuză pe eretici că nu respectă deosebirea dintre cler și popor, precum și pe cea dintre treptele ierarhice.

2.- Ierarhia bisericească - este de origine divină de la Mântuitorul (Evr. VII, 12), care a și indicat întreită formă a ierarhiei în: apostoli, prooroci și învățători (I Cor. XII, 28) ; apoi Apostolii le-au denumit pentru uzul bisericesc: episcopi, presviteri și diaconi (Fapte, XIV, 23; I Tim. III, 1 și 8; V, 17 ; Tit I, 5 -7).

În vremea Părinților Apostolici, cele trei trepte ierarhice apar bine deosebite și caracterizate. După Fer. Ieronim și Sfântul Ioan Gură de Aur deosebirea dintre preoți și episcopi era mică pe vremea Sfinților Apostoli. Însă în timpul Sfântului Ignațiu, deosebirea între treptele clerului era deja precisă și cunoscută, încât înlătura orice îndoială asupra rolului și autorității lor în Biserică.

a) Episcopul poartă în secolele II-III diferite nume care arată rangul și oficiul lui în Biserică: supraveghetor, inspector, intaistatator (antistes, pontifex), liturghisitor sau preot al lui Dumnezeu sau al lui Hristos, părinte (parens, pater), bărbat apostolic.

Episcopul comunității era conducătorul și organul unității ei, pastorul și părintele ei sufletesc, reprezentantul ei. Fiecare episcop avea competență numai în biserica sa, dar rangul și cinstea lui de episcop erau recunoscute pretutindeni, în acest sens, deși episcopii erau mulți, episcopatul era unic în Biserică. Acesta prezida adunarea cultică, savârsea sfânta Euharistie și celelalte taine, predica. El hirotonea preoți și diaconi, administra bunurile Bisericii, aplica disciplina bisericească, participa la sinoadele provinciei.

Episcopul era ales de clerul și de credincioșii comunității ținându-se seama de calitățile celui ales. Episcopul trebuia să fie în general un om de încredere, ortodox, cu calități intelectuale și morale, liniștit, bun chivernisitor. Deși nu era stabilită o anumită vârstă, se alegeau de obicei oameni maturi: uneori se alegeau însă și tineri (I Tim. IV, 12). Episcopii puteau fi căsătoriți. A început a fi regulă totuși, de timpuriu, ca să se aleagă dintre clericii celibatari.

Canonul 1 apostolic, apoi sinoadele de la Arelate (314) și de la Niceea (325) cer ca la hirotonia unui episcop să asiste cel puțîn trei episcopi. Episcopii se bucurau de mare cinste din partea credincioșilor, în altar, episcopul stă pe un scaun de cinste (cathedra), între preoți și diaconi. În cimitire, episcopii aveau locuri speciale ; cu timpul, se îngropau și în biserici, fiind socotiți sfinți.

b) Preoții (presbyteri) erau mai mulți într-o comunitate și formau sfatul episcopului (presbyterium). Ei slujeau fie împreună cu el, fie separat, serviciile încredințate de el. Când slujeau cu episcopul, preoții ședeau de-a dreapta și de-a stânga lui, având loc pe scaune, pe când diaconii stăteau în picioare. Preoții puteau să și predice și să catehizeze.

Ca și pentru episcopat, se cereau pentru preoție calități morale, bun nume, stimă și încrederea credincioșilor și totodată a episcopului. Tradiția Bisericii și sinoadele au stabilit impedimente la hirotonie. Ca vârstă, sinodul de la Neocezareea (ținut între 314-325). - prin can. 11 cere vârstă de 30 ani.

În caz de vacanță episcopală sau de absența a episcopului, colegiul preoților - presbyterium, conducea și administra comunitatea, păstra legăturile cu celelalte Biserici.

c) Diaconii, ajutau pe episcopi la cult și în administrarea bunurilor comunității. Ei menținеau ordinea la cult, primeau ofrandele credincioșilor, citeau din
Sfânta Scriptură la cult, când nu erau lectori, duceau sfânta cuminecătura celor absenți de la adunare (bolnavi, închiși), anunțau adunările viitoare. Ei cercetau și înscriau pe cei care aveau nevoie de ajutorul Bisericii, duceau ajutorul celor care nu puteau veni la cult și aveau grijă de găzduirea călătorilor creștini, vizitau pe cei închiși. Uneori erau alăturați preoților pentru a sluji împreună la o biserică sau comunitate de sat, sau chiar li se încredința lor o asemenea biserică, putând săvârși acolo cultul, putând boteza și predică. Sinodul de la Arelate a oprit însă pe diaconi de a săvârși Sfânta Euharistie. În amintirea primilor diaconi, numărul lor era limitat de obicei la șapte, chiar în Biserici mari.

d) Clerul inferior - Din clerul inferior făceau parte: ipodiaconii (subdiaconi), lectorii, psalții, acoluții, exorciștii, ușierii, la care s-au adăugat mai târziu groparii. Aceste categorii de slujitori s-au ivit treptat și n-au fost toate de la început în clerul inferior. Unii clerici inferiori erau instituiti prin rugăciuni, alții doar prin binecuvîntarea (hirotesie) episcopului.

- Ipodiaconii săvârșeau unele din serviciile diaconilor, erau ajutatorii lor, de aceea sunt numiți uneori slujitori ai diaconilor. Uneori făceau serviciul de curieri ai episcopului.
- Lectorii sau citeții (lectores) sunt primii clerici inferiori cunoscuți, după exorcisti, care în secolul I erau harismatici. Lectorii făceau citiri din Sfânta Scriptură la cult și aveau în grijă păstrarea ei. Ei trebuiau să cunoască bine textul și scrierea, să

aibă îndemânare la citire. Poate că în unele locuri lectorii traduceau sau explicau textul citit.

- Psalții erau cântăreți. La început se cânta de către credincioși din psalmii Vechiului Testament; cu timpul s-au compus și cântări creștine. În unele biserici (în Siria, la Edesa) se cânta antifonic, de către doi psalți sau două coruri. Psaltii nu sunt socotiți de toți istoricii clerici inferiori.
- Acoluții (acolyti) erau însoțitori ai episcopilor. Ei ajutau la cult, purtând luminile la ceremoniile bisericești. Ca și ipodiaconii, acolutii erau trimiși uneori de episcop să ducă scrisori; numărul lor varia.
- Exorciștii, numiți uneori și eporchiști au avut la început caracter harismatic. Slujba lor era vindecarea celor posedați de duhuri necurate (energumeni) sau a celor ce sufereau de boli sufletești. Exorciștii ajutau și la botezul catehumenilor. Serviciul lor îl îndeplineau uneori alți clerici.
- Ușierii (ostiarii) aveau în grijă paza ușilor și a porților. Ei vegheau ca să nu între în biserica necreștini. În epoca persecuțiilor, însărcinarea lor era necesară și importantă.
- Groparii (fossores) sunt cunoscuți dintr-un document din timpul persecuțiilor lui Dioclețian (303), dar trebuie să fi fost mai vechi, mai ales la Roma și acolo unde se mai săpau catacombe. Ei au fost trecuți în clerul inferior, împreună cu lectorii, prin două legi ale împăratului Constantiu (351).

Unii istorici înnumărau între clericii inferiori pe cateheti. Aceștia erau însă clerici sau chiar laici însărcinați cu pregătirea catehumenilor.

Horepiscopii (chorepiscopi) erau slujitori speciali pentru comunitățile depărtate de orașe. Ei erau inferiori episcopilor din orașe și au ajuns în dependență de ei, ca un fel de vicari. Horepiscopii puteau săvârși cultul și face misiune, dar nu hirotoneau. Unele sinoade au restrâns drepturile lor în favoarea episcopilor. Cu timpul, horepiscopii au fost înlocuiți de periodevți, preoți vizitatori, sau de preoți de țară.

Femeile în serviciul Bisericii

Diaconesele (ministrae) îndeplineau servicii auxiliare, mai ales pe cele pentru care erau mai potrivite decât diaconii bărbați; asistau la botezul femeilor, la împărțirea ajutoarelor pentru femei, la vizitarea bolnavilor, la agape. Ele se alegeau dintre fecioarele vârstnice, care făceau vot de castitate, sau dintre văduvele căsătorite o singură dată, evlavioase și virtuoase. Un timp a existat și un serviciu al văduvelor; ele

aveau în fruntea lor o intâistătătoare. Făceau servicii pentru femei și se ocupau cu rugăciunea și îngrijirea locașului de cult.R

E.- LĂCAŞURILE DE CULT

În literatura teologică de specialitate, ca şi în limbajul obişnuit, întâlnim diferite denumiri date lăcaşului de cult. Astfel, foarte frecvent este numele de „Casă a Domnului" sau „casă domnească", în sensul că biserica este locul destinat prin excelenţă cinstirii lui Dumnezeu sau locul unde acesta este prezent mereu. Orice lăcaş de cult creştin ne duce cu gândul la această prezenţă a lucrării divine între oameni. Această idee este vie atât în Vechiul, cât şi în Noul Testament, începând de la Moise şi de la construirea Cortului mărturiei, adică a primului lăcaş de cult sau casă a lui Dumnezeu, şi până în zilele noastre.

De timpuriu întâlnim denumirea de ecclesia sau ecclysia, care a desemnat mai întâi adunarea credincioşilor, iar din secolul al VI-lea şi lăcaşul de cult, adică locul unde avea loc adunarea. Termenul acesta se pare că este cel mai vechi pentru a desemna atât comunitatea credincioşilor, cât şi lăcaşul de cult. El s-a păstrat mai ales la popoarele neolatine apusene, aşa cum sunt francezii, care folosesc cuvântul église, italienii care au chiesa, spaniolii cu iglesia ş.a. De asemenea, se mai întrebuinţează denumirea de casă a lui Dumnezeu sau casă de rugăciune, nu în sensul pe care îl întrebuinţează astăzi cultele neoprotestante pentru casele lor de adunare, ci aşa cum l-a folosit Mântuitorul Hristos însuşi, care a spus „Casa Tatălui Meu casă de rugăciune se va chema", referindu-se la templul iudaic din Ierusalim, ca şi la locurile de rugăciune ale evreilor. Începând de prin secolele III-IV s-a folosit pentru lăcaşul de cult şi denumirea de „bazilică", de unde derivă şi cuvântul nostru românesc de ,,biserică", adică acea casă în care locuieşte „Împăratul cel Mare" sau „Mântuitorul Hristos", bazilică însemnând casă a Împăratului.

Dacă ţinem seama de destinaţia sau locul în care erau construite bisericile, pe lângă denumirile de mai sus mai întâlnim şi următoarele: martirii sau martirioane, adică bisericuţe ridicate în cinstea martirilor sau mucenicilor, fie pe mormintele lor, fie pe cripte cu moaşte sau oseminte de-ale lor. Acestea se pare, de altfel, că sunt cele mai vechi biserici creştine autentice. Baptisteriile sunt tot lăcaşuri de cult destinate săvârşirii botezului creştin, mai ales începând din secolul al IV-lea, când avea loc botezul în masă a catehumenilor. Paraclisele sau capelele sunt de asemenea

lăcaşuri de cult sau biserici mai mici care au servit si servesc pentru nevoile religioase ale unor persoane sau grupuri restrânse de credincioşi. Le întâlnim de obicei la curţile episcopale, mânăstiri, palate domneşti, instituţii de cultură teologice. La acestea s-ar mai adăuga bolniţa, care a servit drept biserică pentru bolnavi în mânăstiri sau în complexele social-caritative, spitale, azile, case de bătrâni şi orfani.

Una dintre cele mai vechi lăcaşuri de cult creştine din lume, biserica rupestră Saint Pierre, săpată în Antakya (Antiohia) în munte, în slujba Sfântului Petru, este intactă după cutremurele din Turcia. Deşi multe locuri sacre au fost reduse la ruine în urma cutremurelor puternice care au lovit sudul Turciei la începutul acestei luni, în mod miraculos, prima biserică rupestră din lume din Hatay a rămas în mare parte intactă.

Sculptată în partea laterală a muntelui Staurin din regiunea Antakya, despre peşteră se spune că a fost folosită chiar de primii creştini. Doar zidul de sprijin al bisericii istorice, construit recent, a fost uşor afectat, relatează Anadolu.

Edificile bisericești

Biserica Sagrada Familia din Barcelona,
proiectată de arhitectul Antoni Gaudi

Biserică – în sens arhitectural, este un edificiu construit și amenajat pentru practicarea de activități religioase, în special pentru oferirea serviciilor cu caracter confesional. În acest sens – de lăcaș de cult, termenul este cel mai des folosit de creștini pentru a se referi la clădirile lor de practicare a religiei. În

arhitectura creștină tradițională, majoritatea bisericilor au planuri în formă de cruce creștină.

Tipuri în ierarhia bisericii ortodoxe

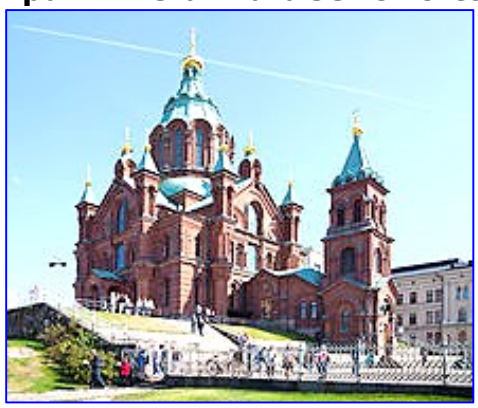

Catedrala Uspenski din Helsinki (Finlanda)

Bisericile au diferite denumiri în funcție de rangul atribuit:
Catedrală Patriarhală - este cel mai important lăcaș de cult într-o biserică autocefală (Patriarhie)
Catedrală Mitropolitană - este biserica principală a unei mitropolii
Catedrală Arhiepiscopală
Catedrală Episcopală
Mănăstire - este biserica unui așezământ monahal
Schit - este biserica unui așezământ monahal mai mic Biserică parohială

Tipuri în arhitectură

Catedrală

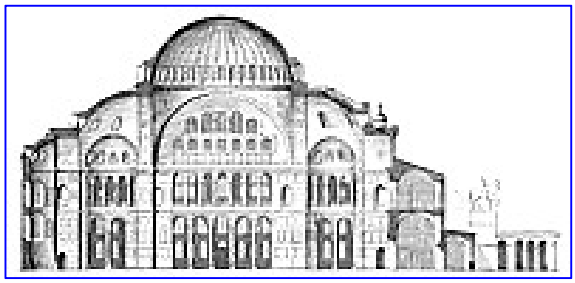

Secțiunea catedralei Sfânta Sofia din Istanbul

Dom

Domul din Speyer, cea mai mare biserică romanică din lume

Catedrala este biserica cea mai importantă a unei episcopii în biserica ortodoxă și a unei dieceze în biserica Romano-Catolică, dieceza (sau dioceza) fiind echivalentul episcopiei în biserica ortodoxă. Numele provine din termenul grecesc κάθεδρα și din cel latin cathèdra, care indică locul unde se așează episcopul (scaunul episcopal). În biserica Romano-catolică domul este un edificiu de cult deosebit de
remarcabil datorită dimensiunii sale și aspectului exterior, fiind biserică principală (catedrală) în majoritatea orașelor. Numele provine din termenul italian duomo.

Bazilică. Este o biserică romano-catolică vastă și importantă căreia i-au fost date drepturi speciale de ceremonie de către

Papă. De obicei are un plan longitudinal organizat în mai multe nave. Numele provine din termenul latin basilica și din cel grecesc βασιλικ□ στοά (tribunalul regelui). În Roma antică bazilica era un edificiu public în formă longitudinală cu abside, adiacent unui forum. Forma bazilicală a fost preluată și re-adaptată de primii creștini pentru construirea propriilor lăcașuri de cult. (mai jos este imaginea unei Bazilici)
Paraclis Este o biserică ortodoxă de mici dimensiuni. Paraclisele se regăsesc în special în mănăstiri.

Capelă

Este o biserică de mici dimensiuni sau un spațiu construit alături de o biserică, în interiorul unei clădiri sau într-un cimitir.

Câteva dintre bisericile creștine:
Cetatea Vaticanului

Biserica Westminster Abbey, locul unde monarhii sunt încoronați

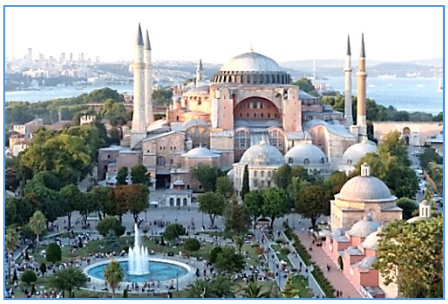

Catedrala Sfânta Sofia din Istanbul

Catedrala din Milano,

Biserica Sfântului Mormânt

Biserica de lemn din Borgund

Catedrala Sfântul Vasile din Moscova

Bazilica Sfântul Petru de la Vatican este cea mai mare biserica din lume

Catedrala Sfântul Paul, cea mai mare și mai faimoasă dintre bisericile londoneze

La Sagrada Familia, - lucrările nu s-au terminat

F.- SLUJBELE BISERICII

Religia se defineşte, în general, ca legătură a omului cu Dumnezeu. Această legătură însă are la bază câteva principii, care sunt definitorii pentru o bună „funcţionare" a acestei legături. În creştinism nu se poate vorbi de viaţă duhovnicească în Hristos fără a exista rugăciunea. Viaţa duhovnicească a credinciosului stă sub semnul rugăciunii, aşa cum viaţa trupească a sa este condiţionată de existenţa oxigenului. Rugăciunea este, dacă mergem pe această analogie, oxigenul necesar vieţii duhovniceşti.

Însă, aşa cum spuneam şi într-unul din numerele trecute, rugăciunea se poate împărţi în două mari categorii: cea personală şi cea obştească.

Rugăciunea personală se poate face oriunde, oricând şi în orice condiţii. Ea nu este îngrădită în anumite reguli de exprimare, şi are la bază libertatea şi personalitatea creştinului. Lui Dumnezeu te poţi ruga oricând, întrucât El este Omniprezent, Atotştiutor şi iubitor de oameni.

Rugăciunea de obşte este o altă formă de rugăciune, în care o comunitate de credincioşi se roagă împreună, după cuvântul lui Hristos, care spune că: „unde sunt doi sau trei, adunaţi în numele Meu, acolo sunt şi Eu în mijlocul lor." (Matei 18, 20). Această formă de rugăciune alcătuieşte viaţa Bisericii, sub forma slujbelor bisericeşti. În cadrul acestor slujbe avem de-a face cu o oarecare formă de standardizare a exprimărilor şi mişcărilor liturgice, scopul fiind dat de nevoia de ordine şi împlinire a funcţiunilor principale ale rugăciunii: lauda, mulţumirea şi cererea. Mai trebuie spus că această formă de

rugăciune se face sub îndrumarea şi cu participarea activă a slujitorilor bisericeşti.

Desigur că de-a lungul timpului Biserica a trebuit să ţină cont de nevoile şi evoluţia societăţii, de aceea, de-a lungul timpului vom observa o evoluţie a rânduielii slujbelor. În acest fel, astăzi observăm cu uşurinţă că slujbele Bisericii sunt încărcate de momente simbolice care vin să ajute pe credincios în înălţarea inimii sale către Dumnezeu, dar şi în înţelegerea adevărurilor de credinţă. În aceste sens, în componenţa slujbelor vom găsi diferite elemente liturgice, care sunt aşezate după o anumită rânduială, numită şi „tipic". Aceste elemente sunt diverse, şi ele includ:rugăciuni, cântări liturgice, lecturi din cărţile sfinte, gesturi liturgice, mărturisiri de credinţă. Toate aceste elemente sunt combinate între ele, funcţie de scopul respectivei slujbe, şi ele se încadrează întotdeauna între o formulă de început şi una de sfârşit.

Dacă ar fi să facem o împărţire a slujbelor bisericeşti, observăm că există mai multe criterii după care putem să facem această împărţire.

Astfel, după structura lor, găsim trei feluri de slujbe bisericeşti:

*** rugăciunea simplă**, care se rosteşte de regulă de preot pentru anumite nevoi personale ale credinciosului, sau în anumite momente importante din viaţa Bisericii;

*** rânduieli liturgice**, care se compun de regulă dintr-o rugăciune, care constituie partea principală, şi alte câteva elemente liturgice, ca de exemplu cântări sau lecturi, care vin să întregească scopul şi semnificaţia slujbei respective;

*** slujbe propriu-zise**, care sunt de o întindere şi complexitate ceva mai mari, şi care corespund unor nevoi bisericeşti mai importante.

Funcţie de timpul în care slujbele bisericeşti se oficiază, avem şi aici o împărţire, după cum urmează:

- **slujbe ce se oficiază în mod periodic**, la momente

bine stabilite îcadrul unei zile liturgice, care au o importanţă capitală în viaţa Bisericii. Aceste slujbe se mai cunosc şi sub denumirea de „Laude bisericeşti", şi ele vin să împlinească nevoia de slujire a obştii, mai ales prin funcţiunea de laudă şi preamărire a lui Dumnezeu şi persoanelor sfinte. Viaţa Bisericii a determinat stabilirea numărului acestor laude la şapte, iar motivaţia lor este dată de cuvântul psalmistului David, care spune: „De şapte ori pe zi Te-am lăudat pentru judecăţile dreptăţii Tale." (Psalm 118, 164). Denumirile acestor 7 laude

sunt, în ordinea lor cronologică de desfăşurare într-o zi liturgică: Ceasul IX, Vecernia, Pavecerniţa, Miezonoptica, utrenia, Ceasurile I, III, VI, Sf. Liturghie.

· **slujbe ce au caracter periodic, dar nu zilnic**, şi care au o importanţă secundară în viaţa Bisericii, importanţă ce derivă din caracterul personal al rugăciunii. Aici putem enumera diverse rânduieli cu caracter personal (rugăciunea de dimineaţa, de seara, la masă), Paraclisele, Canoanele, Acatistele. Acestea se pot săvârşi atât la comun, dar şi în particular. Şi aici întâlnim cu precădere funcţiunea de laudă şi preamărire a lui Dumnezeu.

· **slujbe pentru diferite nevoi personale sau obşteşti**, care se cunosc sub denumirile de „Sfinte Taine" şi „Ierurgii". Aceste slujbe au legătură imediată cu diverse momente importante din viaţa credinciosului sau a unei comunităţi de credincioşi, şi se bazează mai mult pe funcţiunea sfinţitoare a cultului public, întrucât ele au ca scop împărtăşirea harului divin către credincioşi.

Se întâmplă uneori ca, din diverse motive, anumite persoane sau grupuri de persoane să conteste această formă de vieţuire obştească a Bisericii, aducând ca argument faptul că legătura cu Dumnezeu are ca principală caracteristică unicitatea şi individualitatea persoanei, prin urmare religia ar trebui exprimată privat şi individual. Această tendinţă este observabilă mai ales în ţările secularizate ale Apusului, dar şi în cadrul cultelor protestante şi, mai ales, neo-protestante, care, deşi practică anumite forme de adunare a credincioşilor, totuşi resping viaţa Bisericii sub forma slujbelor bisericeşti. Plecând însă de la principiul iubirii în Hristos, enunţat la începutul acestui articol, putem spune cu certitudine că mântuirea nu se câştigă de unul singur şi că religia nu poate constitui o chestiune personală, aşa cum greşit afirmă anumite state europene (Franţa, Germania). Viaţa obştească a bisericii are, pe lângă celelalte scopuri spirituale, un profund caracter de echilibrare socială. Aceste forme de împreună-participare la rugăciune vin să explice credinciosului că el nu este o singularitate înaintea lui Dumnezeu, că „Tatăl nostru" din ceruri ne iubeşte pe toţi la fel. Prin urmare toţi beneficiem de chipul lui Dumnezeu sădit în noi, şi fiecare se bucură de libertate, iubire şi şansa mântuirii în mod egal. Ceea ce ne diferenţiază unii de alţii nu ar trebui să ne dezbine şi să ne izoleze, ci dimpotrivă, conform învăţăturilor Bisericii, avem de-a face cu „o unitate în diversitate".

Printre nevoile pesonale sau de grup sunt: la naștere (botezul), la căsătorie (cununia), la moarte, de deces.

Prin urmare, participarea credinciosului la aceste slujbe este extrem de importantă, pentru a înţelege faptul că umanitatea este chemată la iubirea semenului, şi nu la o formă de trăire izolată. În viziunea hristică a Biserici societatea trebuie să evolueze sub forma comunităţii care are în mijloc pe Hristos, nu a grupului de indivizi, în care fiecare are idolul său.

.- amvon3 pentru predici

Lector care deține o Biblie pentru lecture; Corpul corului sau scaunele pentru cor; Vitralii; Lumânări, arzătoare de tămâie; O cruce prețioasă peste sau pe altar: Baptisiera4

G.- CATOLICISMUL - RITURI

a.- Rituri latine: Biserica latina, Ritul roman, acum este predominant, Ritul ambrozian, Ritul de Braga, Ritul cartuzian, Ritul mozarab, Ritul zairez, Ritul tridentin, Rituri moarte (african, celtic, galican, de Sarum, lionez, Nidaros, de Aquileia, de Benevento)

b.- Rituri siriene de apus: Biserica Maronită, Biserica Catolică Siriacă, Biserica Siro-Malankară,

c.- Rituri siriene de răsărit: Biserica Caldeeană Catolică, Biserica Siro-Malabară

d.- Ritul armean: Biserica Armeano-Catolică

e.- Ritul bizantin: Biserica Greco-Catolică Albaneză, Biserica Greco-Catolică Bulgară, Biserica Greco-Catolică Greacă (Grecia și Turcia), Biserica Greco-Catolică Italo-Albaneză, Biserica Eparhiei de Krizevci (Serbia), Biserica Greco-Catolică din Macedonia, Biserica Greco-Catolică Melkită, Biserica Română Unită cu Roma, Biserica Greco-Catolică Rusă, Biserica Greco-Catolică Ruteană (SUA), Biserica Greco-Catolică Slovacă, Biserica Ucraineană Catolică, Biserica Greco-Catolică Maghiară, Biserica Greco-Catolică Bielorusă

f.- Rituri de origine alexandrină: Biserica Coptă Catolică, Biserica Etiopiană Catolică

g.- Protestantismul

Una din definițiile sale cel mai frecvent repetate este următoarea: „Protestantismul reprezintă toate confesiunile

3 Podium sau balcon într-o biserică, de unde se citește evanghelia și se ține predica

4 bazin folosit la botezul prin scufundare.

creștine care nu sunt nici catolice, nici creștin-ortodoxe". Teologia protestantă a dus la importante diviziuni interne, caracterizate în comun prin separarea acestora de catolicism și Papalitate.
Protestantismul este unul dintre cele trei mari curente existente în prezent în creştinism.

Termenul "protestant" reprezintă o noţiune generică pentru diverse confesiuni, organizate după ideologii creştine şi având structuri ecleziastice proprii. În general, prin confesiuni protestante se înţeleg acele culte care îşi au rădăcina istorică în reforma religiei romano-catolice, iniţiată de Martin Luther, la începutul secolului al XVI-lea. Una din definiţiile sale cel mai frecvent repetate este următoarea: "Protentantismul reprezintă toate confesiunile creştine care nu sunt nici catolice, nici creştin-ortodoxe". Teologia protestantă a dus la importante diviziuni interne, caracterizate în comun prin separarea acestora de catolicism şi Papalitate. În cadrul protestantismului există diferite biserici, printre care lutheranismul, calvinismul, unitarismul, anglicanismul, presbiteranismul, dar şi bisericile neprotestante cum sunt baptismul, adventismul, penticostalismul şi altele.

Denumirea protestantismului îşi are originea în acţiunea de frondă a unei facţiuni a Adunării Generale din Imperiul Germano-Roman. În anul 1529 Dieta de la Speyer a adoptat o serie de măsuri care discriminau adepţii reformei lui Luther, în sensul că dispunea ca statele care au adoptat hotărârile de la Worms, să aibă dreptul de a-şi menţine confesiunea reformată, în timp ce statele ce nu adoptaseră aceste hotărâri până la 1529, să fie obligate să renunţe la orice formă de înnoire a religiei şi să păstreze vechea liturghie catolică. Împotriva acestei hotărâri, Principele Elector Saxon, împreună cu alţi cinci principi germani şi delegaţiile a 14 oraşe imperiale au protestat solemn, solicitând convocarea unui Sinod Universal sau German care să dezbată cauza lor în faţa unui judecător neutru. Actul solemn, adresat Împăratului, purta numele de „Protestatio".

Odată cu evoluţia istorică a curentelor reformatoare, sensul termenului de protestantism a fost extins la toate acele confesiuni care, într-o formă sa u alta, împărtăşau principiile formale şi materiale ale reformei lui Luther, adică au acceptat, pe de o parte, teza potrivit căreia unicul fundament al oricărei credinţe creştine o reprezintă exclusiv interpretarea Sfintei Scripturi, independent de orice dogmă şi autoritate, şi, pe de

altă parte, susţin teza mântuirii numai prin credinţă, adică ideea că izvorul mântuirii provine direct de la Dumnezeu, în afara oricărui merit, fără mijlocirea preotului şi fără vreo condiţionare materială. Unele teze ale protestantismului, în special cea referitoare la împărtăşanie şi predestinaţie au stârnit controverse în rândul adepţilor confesiunii înnoite, care au dus în cele din urmă la scindarea în două confesiuni, şi anume: lutherană şi reformată (calvinistă). Sciziunea a devenit definitivă în urma hotărârilor sinodului de la Dortrecht, şi a condus la formarea a două structuri ecleziastice diferite.

Începând din secolul al XVII-lea, din sânul celor două confesiuni s-au desprins alte grupuri care, în funcţie de specificităţile naţionale, respectiv de diferitele interpretări ale unor teze, au înfinţat noi confesiuni. O latură comună a tuturor confesiunilor protestante şi neoprotestante constă în negarea şi respingerea totală a principiilor teologice şi teozofice ale catolicismului. Protestantismul consideră ca falsă teza infaibilităţii şi caracterul de unic mântuitor al Bisericii Catolice, de asemenea neagă importanţa invocării şi cultul Fecioarei Maria şi al sfinţilor, infaibilitatea papei şi autoritatea supremă a episcopilor, consideră ca fără valoare jurămintele preoţilor şi călugărilor - în acest sens nu recunosc caracterul sacerdotal al organizaţiilor monahale. Protestantismul nu recunoaşte sistemul celor şapte sacramente ale confesiunilor catolice şi ortodoxe, considerând că există numai două sacramente: Botezul şi Împărtăşania. Neagă învăţăturile despre purgatoriu, valoarea sacrificiului, al hramurilor şi pomenelilor, al absolvaţiei generale, al meritului faptelor bune. Cele două mari curente ale Protestantismului au cunoscut un singur moment de reunificare în 1817, când în Germania, cele două confesiuni s-au unificat, formând Biserica Lutherană Evanghelică de confesiune Augustină din Germania.

Cele 5 "sola" ale protestantismului sunt total adevărate. Pentru că Apostolul Pavel, în Epistola către Efeseni, spune exact că ne mântuim prin har şi prin credinţă şi că aceasta este un dar de la Dumnezeu pentru noi. Acolo se spune exact: "Nu prin fapte, ca să nu se laude nimeni". Acum veţi spune probabil că în Epistola lui Iacov se scrie despre faptele bune. De fapt, cei doi Apostoli, Iacov şi Pavel nu se contrazic absolut deloc în ideea mântuirii doar prin har şi prin credinţă. Apostolul Iacov, în Epistola sa, vorbeşte despre faptul că dintr-o credinţă adevărată pur şi simplu izvorăsc faptele bune, ca o consecinţă a mântuirii

noastre. Însă aşa cum ne învaţă apostolul Pavel, darul minunat al Lui Dumnezeu pentru noi este mântuirea noastră prin har şi prin credinţă. Dacă ne-am mântui prin fapte, ar însemna că ne mântuim singuri şi că nu mai e nevoie de jertfa Lui Iisus de la Cruce

Cele 5 "sola" protestante sunt:

- Sola gratia (mântuirea doar prin har),
- Sola fide (mântuirea numai prin credinţă),
- Sola scriptura (mântuirea numai prin Scriptură),
- Solus Christus (numai Cristos),
- Soli Deo Gloria (glorie numai Lui Dumnezeu).

H.- RELIGII ȘI CONFESIUNI CREȘTINE

(ISTORIC ȘI DOCTRINE) – CREȘTINISMUL

† Dr.Onufrie Pop - Arhiepiscop de Bergamo și Mitropolit Primat Mitropolia Autonomă Creștin Ortodoxă după Vechiul Calendar în Italia

Istoria religiei creștine începe în Vechiul Testament în Cartea Facerii și încheie în Noul testament cu venirea lui Iisus Hristos.

Numele de creștini vine de la Hristos.Scriitori latini Suentoniu, Pliniu cel Tânăr, precum și evangheliile apocrife atestă originea creștinismului precum și a întemeietorului Iisus Hristos.

Despre existența istorică a mântuitorului Iisus Hristos vorbesc scrierile Noului Testament, precum și documentele literare ale primului secol al erei noastre.

Dogmă fundamentală a creștinismului, numită și dogmă hristologica, vorbește despre Dumnezeul-Om.Credință în divinitatea lui Iisus Hristos a generat Biserica creștină, după cum rezultă din epistolele Sfinților Apostoli: „Pentru că oricine este născut din Dumnezeu biruiește lumea.Cine este cel ce biruiește lumea dacă nu cel ce crede că Iisus este fiul lui Dumnezeu?”.

a.- ORTODOXIA

Potrivit credinței ortodoxe,a Bisericii nedivizate, Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el.

Dumnezeu este Creatorul lumii.El a prazmuit lumea din nimic și în afară naturii Sale.Scopul și centrul creației este omul: Dumnezeu l-a creat pe om după chipul și asemănarea Sa. Sufletul omului este substanță distinctă de lumea materială,

care, prin virtute și harul divin poate ajunge la asemănarea cu Dumnezeu.

Omul creat de Dumnezeu a acționat autonom,fapt ce a dus la distanțarea de Creatorul sau, izolarea de El.Consecință acestei fisuri apărută între Dumnezeu și om a afectat întreagă creație.Totuși, starea s-a aflat umanitatea după cădere a fost reabilitată de Hristos, autorul mântuirii neamului omenesc.

Mântuirea este lucrarea lui Dumnezeu față de om, dar și a omului față de Dumnezeu, deoarece noi îl iubim pe Dumnezeu fiindcă el ne-a iubit cel dintâi. Astfel, prin jertfă și învierea lui Hristos a devenit posibilă transfigurarea omului și a lumii întregi. Despre toate aceste vorbește Liturghia ortodoxă, în timpul căreia credincioșii trăiesc prefigurat viață veșnică și comuniunea cu Dumnezeu.

Morala creștină îndeamnă pe om la dobândirea fericirii veșnice cât și a celei de pe pământ. Pentru această credinciosul este dator să trăiască potrivit poruncilor lui Dumnezeu.Baza acestora predici o constituie iubirea de Dumnezeu și de oameni: „Toate câte voiți să vă facă vouă oamenii asemenea și voi să faceți lor!”

Eshatologia creștină are în centrul ei învățătură despre moarte, judecată particulară și judecată universală. Concepția despre viață de după moarte are în centrul ei ideea de răi și de iad.

Raiul reprezintă comuniunea cu Dumnezeu și cu oamenii. El este starea de maximă credință, nădejde și dragoste la care poate ajunge orice credincios practicând învățăturile lui Hristos. Iadul se identifica stării de suferință a sufletului izolat de Dumnezeu și de oameni.

Idealul eshatologiei creștine este fericirea supremă, veșnică, trăită în descoperirea caracterului inefabil și veșnic al dumnezeirii.

Îndumnezeirea omului se realizează prin credință. „Credință este o forță care înfăptuiește unirea desăvârșită, nemijlocită și mai presus celui ce crede că Dumnezeu cel crezut…..Credința este o cunoaștere care nu se poate dovedi.Iar dacă nu se poate dovedi (explica) înseamnă că, credința este o legătură mai presus de fire prin care în chip neștiut și indemonstrabil, ne unim cu Dumnezeu mai presus de înțelegere”.

Alături de credință stă jertfă mistică sau Sfânta Euharistie. Prin actul euharistic omul întră în comuniune cu

Dumnezeu Fiul și prin El cu celelalte persoane ale Sfintei Treimi. În sfârșit un rol de asemenea important îl au rugăciunea și asceză, rugăciunea reprezentând dialogul omului cu Dumnezeu iar asceză formă de transfigurare a naturii umane în integralitatea ei după asemănarea ei cu Dumnezeu.
Dacă cele arătate până aici reprezintă credință Bisericii Ortodoxe,în cele ce urmează vom creiona succint aspectele esențiale ale doctrinei româno-catolice, rezultate în urmă separării de Biserica Răsăriteană din anul 1054.

b.- CATOLICISMUL

În materie de doctrina există cinci principale diferențe:Filioque,Primatul Papal asupra Bisericii universale și infailibilitatea papală,caracterul indelebil al hiroteniei și mirungerii,zămislirea și nașterea fără prihană a fecioarei Maria și învățarea despre Purgatoriu și judecată particulara. Trăsăturile sub care este cunoscut catolicismul pot fi rezumate astfel:sistematizarea excesiv a doctrinei de credință de așa manieră încât o distincție între dogmă și teologie devine imposibilă; împiedicarea unei acceptări personale,libere,a mesajului credinței;introducerea în formularea dogmelor a unor noțiuni metafizice și concepte specifice școlii filosofice particulare;dezvoltarea continuă a doctrinei în dogme noi; instituirea unor magisteriu infailibil;dorința de a impune dogmă prin mijloace coercitive,canonice;unitatea și centralizarea prin structura juridică a Bisericii și nu prin consens și în sfârșit separarea dintre funcția învățătoare a ierarhiei și spiritualitatea dintre teologie și sfințenie.

c.- PROTESTANTISMUL

Protestantismul este rezultatul fisurii apărute în cadrul Bisericii Apusene. Numele de protestantism vine de la atitudinea câtorva principii a statelor germane,care,în numele credinței lui Luther,protestează la Dietă de la Speyer,în anul 1529,contra deciziei lui Carol al V-lea de a-l convinge cu forță pe Luther să renunțe la ideile sale.

- Reforma protestantă se remarcă prin următoarele aspecte doctrinare Autoritatea cuvântului lui Dumnezeu, concept care respinge din sfera credinței tot ce nu are o baza clară în Sfânta Scriptură.Prin acest demers este refuzată tradiția și autoritatea Papei.Biblia și Dumnezeu, după protestanți, vorbesc numai celor ce au credință, iar credință se împărtășește credinciosului prin puterea Duhului Sfânt.

- Mântuirea se realizează prin harul lui Dumnezeu și a credinței. Ea este generată de jertfă lui Hristos și nu de faptele omului. Credință înseamnă acceptarea acestui dar al iertării hristice. Faptele omului nu au nici o contribuție în procesul salvării, ele fiind doar o dovadă a îndreptării. În consecință, mântuirea nu este responsabilitatea omului ci,planul imuabil al lui Dumnezeu care lucrează în istorie în mod liber.
- Biserica este indivizibilă: adică este acea comunitate a credincioșilor așa cum această apare în gândul lui Dumnezeu.Biserica nu are o structura vizibilă permanentă, nici o preoție sacramentală. Preotul, ca și liturghia reprezintă realități instituite de om pentru aducerea aminte a evenimentului mântuitor realizat de Hristos./Biserica rămâne permanent sub judecată lui Dumnezeu și se află într-un proces continuu de innoire.
- Crezurile (răsăritean și apusean) sunt forme istorice ale credinței și au o valoare secundară pentru interpretarea Bibliei.
- Iertarea păcatelor și mântuirea sunt expresia voinței lui Dumnezeu.Omul este iremediabil păcătos,fapt pentru care restaurarea lui se realizează prin lucrarea tainică a lui Dumnezeu.

d.- NEOPROTESTANTISMUL

Reforma protestantă a deschis calea apariției unor noi curente cunoscute sub numele de grupări neoprotestante.

Baptiștii

Baptismul a apărut în secolul al XVII-lea că și biserica organizată, dar conform teologilor și istoricilor baptiști, originea cultului s-ar află în epoca creștinismului primar.

Strămoșii cultului au fost anabaptistii secolului al XVI-lea,care formau o sectă fără dogme precise, uniți numai prin opoziția membrilor ei împotriva tuturor claselor stăpânitoare și prin simbolul comun al celui de-al doilea botez.

Nașterea propriu-zia a baptismului a fost în Olanda,veriga intermediară între anabaptisti și baptiști fiind menonitii.

În formă în se care se cunoaște astăzi, baptismul a apărut la începutul secolului al XVII-lea în Anglia. Încă de la început, baptiștii s-au împărțit în baptiști generali, care susțineau doctrina mântuirii generale,după care Hristos a murit pentru salvarea tuturor oamenilor și „baptiști particulari” care acceptau învățătură calvinistă a mântuirii particulare, conform căreia Hristos nu a murit pentru toți, ci numai pentru cei aleși, predestinați pentru mântuire.

Printre principiile doctrinei baptiste apărute prin anii 1900 se numără autoritatea divină a Bibliei, necesitatea unei experienţe personale cu Dumnezeu pentru omul care devine membru al Bisericii, administrarea botezului numai adulţilor deoarece ei înţeleg semnificaţia acestuia spre deosebire de copii.

Pentru baptişti, scriptură reprezintă cuvântul lui Dumnezeu scris, fiind inspirată de la Duhul Sfânt. Dumnezeu reprezintă pentru ei Creatorul, Stapânitorul tuturor lucrurilor, Tatăl, Fiul Şi Duhul Sfânt. Omul în viziunea lor este creaţia lui Dumnezeu după chipul şi asemănarea Să. Este o fiinţă liberă, având dreptul de a alege binele sau răul, fiind răspunzător înaintea lui Dumnezeu pentru toate faptele, vorbele şi gândurile sale.

În ceea ce priveşte păcatul, consideră că reprezintă o lipsa de conformitate faţă de legea morală a lui Dumnezeu,consecinţă păcatului fiind moartea spirituală.

Mântuirea pentru ei reprezintă scăparea omului de sub urmările păcatului.Consideră că omul nu se poate mântui pe sine, mântuirea dându-se prin harul lui Dumnezeu. Omul păcătos se poate mântui dacă îndeplineşte două condiţîi:pocăînţă şi credinţă.

Naşterea din nou consideră că este lucrarea divină pe care Dumnezeu o face în viaţă păcătosului care trebuie să se pocăiască şi să creadă. Nu reprezintă o îmbunătăţire a vieţîi, e o schimbare radicală a acesteia, o curăţire a vieţii interioare; este a două fire a vieţii,ea da dreptul de a deveni moştenitorii lui Dumnezeu.

Biserica pentru ei nu este o organizaţie pământească vizibilă ci organismul viu, spiritual, al celor mântuiţi, adică a celor care au crezut în Hristos şi au fost născuţi din nou. Membrii bisericii se numesc între ei „fraţi” şi sunt egali în drepturi şi îndatoriri, conducerea directă o are Hristos neexistând grade ierarhice. Biserica are menirea de a prea slăvi pe Dumnezeu,de a raspandii Evanghelia.

Slujitorii Bisericii sunt împărţiţi în păstori şi diaconi.Pastorul se îngrijeşte de supravegherea, păstorirea şi cârmuirea spirituală al Bisericii,iar diaconii îi ajută pe păstori în administrarea bunurilor materiale al bisericii. Preoţia nu formează o clasă specială, ea este universală, fiecare credincios fiind un preot şi având dreptul de a se apropia de Dumnezeu prin Iisus Hristos, fără alt mijlocitor.

Ca și simboluri ale Noului Testament sunt Botezul și Cina Domnului, care nu sunt taine. Botezul este simbolul înmormântării omului vechi și al învierii omului nou, neavând calitatea de a curați păcatele. Pentru a fi cineva botezat trebuie mai întâi să primească mântuirea, adică să se pocăiască și să creadă. Botezul se săvârseste doar la majorat, copiii nefiind admiși pentru botez.

Cina Domnului nu are calitatea iertării păcatelor, este doar comemorarea iertării păcatelor prin jertfa lui Hristos. Cina se poate lua de către toți acei care au fost botezați și și-au mărturisit credința în Hristos.

Baptiștii nu au sărbători închinate sfinților. În ceea ce privește viața de apoi, consideră că sufletele celor mântuiți se duc în rai, iar ale celor nemântuiți, în iad. Hristos va veni pentru a-i judeca pe cei morți și pe cei vii, morții vor învia, iar credincioșii în viață vor merge în întâmpinarea lui Hristos. Fiecare om va fi judecat în mod drept după faptele sale. Cei mântuiți vor moșteni viața de veci iar cei nemântuiți vor fi lepădați de la față lui Dumnezeu în chinul veșnic.

Rugăciunea pentru baptiști este legătură intimă a omului cu Dumnezeu. Ea este o exprimare directă, neexistând cărți de rugăciuni. Se adresează Tatălui în numele lui Hristos, singurul mijlocitor între om și Dumnezeu. Pentru cei morți nu se fac rugăciuni.

Căsătoria consideră că este orânduita de Dumnezeu. O căsătorie trebuie încheiată numai în Domnul, adică numai cu credincioși. Divorțul este admis doar în caz de adulter dovedit sau de părăsirea căminului.

Locașurile de cult ale baptistilor nu au o arhitectură proprie și nici un semn cultic. Exteriorul seamănă cu al unei case oarecare, locul cel mai important fiind sala în care au loc serviciile religioase. Sala este lipsită de podoabe sau obiecte de cult.

Serviciile religioase săptămânale la orașe au loc vinerea, iar în mediul rural sâmbătă seară. Se începe cu o ora de rugăciune condusă de unul din membrii bisericii, după care se oficiază serviciul divin care constă din rugăciune, cântări și recitări, la urmă venind predica.

Botezul reprezintă unul dintre cele mai solemne momente religioase ale cultului baptist. Se face la majorat numai celor care depun mărturie publică despre credința lor.

Cununia nu este o taină în cultul baptist ci un act încheiat cu multă solemnitate înaintea lui Dumnezeu. Această cununie este săvârșită de un pastor iar în lipsa lui, de către un diacon ordinat. Cei care trăiesc în concubinaj sunt excluși din biserica. Serviciul religios de cununie constă în cântări și urări versificate, iar predică este ocazională,în ea vorbindu-se de importantă căsătoriei și dându-se sfaturi practice pentru căsătoriți.

Înmormântarea se oficiază la casa celui decedat, în curte sau în casa de rugăciuni. Serviciul religios se săvârseste de către pastor sau diaconii ordinati, iar în lipsa acestora de către conducătorul bisericii și constă din cântări, rugăciuni și predică. Muzica ocupă un loc de frunte în cadrul tuturor serviciilor religioase.

Mișcarea baptistă, în concluzie, poate fi considerată ca o adevărată „deschizătoare de drumuri" pentru celelalte culte neo-protestante. Prin gesturile lor sensibile, umanitare, excursii, spectacole religioase, baptiștii creează un mediu ambiant plăcut, reușind sub această masca să recruteze tot mai mulți adepți. Caracterizandu-se printr-o insistență deosebită, ei consideră „vânătoarea de suflete" o datorie față de Hristos.

Sub această mască a bunăvoinței și a afecțiunii doresc să se infiltreze în toate mediile, însă au tendința de a pătrunde și a indoctrina îndeosebi persoanele din medii universitare. Tot mai mulți adepți sunt recrutați din rândurile studențimii, se caută, se constituie în grupuri aparte și au grijă să nu își deconspire nucleele în interiorul centrului universitar.

Acestor tineri conștiința de grup, conștiința apartenenței religioase le este atât de insistent cultivată, încât țîn seama în alegerea profesiei și de cerințele cultului.

Cultul își înconjoară adepții cu multă afecțiune și chiar ajutor material pentru studenții ce nu dispun de mijloacele materiale suficiente terminării studiilor.

Vigilența noastră trebuie sporită deoarece adepții de azi ai cultului baptist sunt recrutați dintre credincioșii de ieri ai Bisericii Ortodoxe.

Adventiștii

Din a doua mare mișcare neo-protestantă de factură adventistă, cel mai important cult este cultul creștin adventist de ziua a șaptea. În acest cult lucrurile se complică, se creează o nouă direcție: mileniul cu toate consecințele sale. Adventistii „garantează" adepților lor starea de „ aleși" și sfinți în împărăția de o mie de ani.

Denominatiunea „adventistii de ziua a șaptea” a apărut în prima jumătate a secolului trecut, mai precis prin anul 1831 în S.U.A.

Doctrina sa are ca punct central apropiata venire a lui Hristos, care va întemeia o împărăție de o mie de ani pe pământ.

Credința în parusie, cum a fost numită a două venire a lui Hristos era împărtășită și de Biserica creștină a primelor veacuri, dar nu arpoba ideea că Hristos va întemeia o împărăție pe pământ, ci una cerească, iar durata acestei împărații de o mie de ani era privită simbolic.

Pentru acest cult Biblia reprezintă voința lui Dumnezeu și singura învă-ță̆tură fără greș în ceea ce privește credința.

Dumnezeirea este alcătuită din Tatăl, ființă atotputernică, atotprezentă, atotiubitoare și plină de înțelepciune, Fiul, prin care se face mântuirea celor răscumpărați și Spiritul Sfânt. Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat, a dovedit legătură Sa cu Dumnezeu prin minuni deosebite, a murit pentru păcatele omenirii și a înviat din morți înălțându-se la cer.

Adventistii de ziua a șaptea consideră că pentru a se mântui trebuie să se nască din nou, în sensul că trebuie să sufere o completă transformare spirituală prin credință în Hristos.

Botezul, în acest cult are loc tot la majoral ca și la cultul baptist și semnifică un legământ cu Dumnezeu prin pocăință și iertarea păcatelor.

Cina Domnului reprezintă un simbol, iar participarea credincioșilor la împărtășanie este obligatorie, manifestându-și astfel credința lor. Pâinea nedospită și vinul nefermentat reprezintă elementele cinei.

Viața morală este cuprinsă în cele zece porunci, ele reprezentând principii obligatorii și de neschimbat. Cele zece porunci nu te pot mântui ci doar arată cum să te ferești de păcât, iar Evanghelia, legea nouă, devine puterea lui Dumnezeu spre mântuirea oricui.

Acest cult consideră că sufletul este muritor și numai Dumnezeu este nemuritor iar viața veșnică este darul lui Dumnezeu prin credința în Hristos. Nemurirea,pentru ei, este ravărsată asupra celui drept la a două venire a lui Hristos.

În ceea ce privește învierea ei afirmă că va fi o înviere atât a celor drepți cât și a celor nedrepți cu mențiunea că cei drepți vor învia la a două venire a lui Hristos, iar cei nedrepți

vor învia cu o mie de ani mai tarziu.
Acest cult acordă o mare importantă pocăînței,considerând că cei nepocaiti vor fi nimiciți.aduși la o stare de neexistenta,în acest fel Dumnezeu reușind să curețe universul de păcât și păcătoși.

Sanctuarul ceresc consideră că este templul lui Dumnezeu din ceruri care avea să fie curățat la sfârșitul celor 2300 de zile. Această curățare este o lucrare de judecată iar încheierea ei semnifică terminarea timpului de proba lăsat omenirii pentru a se pocăi.
Cultul acesta respectă de asemenea anumite reguli de alimentație în sensul că sunt eliminate din dietă lor băuturile alcoolice, tutunul și mâncărurile cu carne.

Despre a doua venire a lui Hristos afirmă că nu este cunoscută încă o dată exactă a acestui eveniment, dar cert este că sosirea lui este iminentă.

Domnia milenară a lui Hristos pentru ei reprezintă perioada între cele două învieri în care cei drepți vor trăi alături de Hristos în cer. La sfârșitul mileniului, cetatea sfântă a celor drepți se va coborî pe pământ, iar nelegiuiții înviați la a două înviere vor fi mistuiti de un foc ceresc care va regenera și pământul de blestem. Astfel pământul va fi readus la starea de frumusețe de la începuturi și va deveni locuința celor drepți pe vecie.

Casele de adunare adventiste nu se disting printr-o arhitectură deosebită, nu au nimic special, înainte adunările ținându-se în încăperile unor case oarecare. Casele de rugăciuni sunt fără de podoabe, în față se află amvonul, sub care este este baptiserul. Credincioșii stau pe bănci sau scaune și există un loc anume construit pentru cor, la balcon de regulă.

În ceea ce privește serviciile religioase, celebrarea acestora are loc sâmbătă, care este considerată zi de repaus. Pregătirea pentru sebarea sâmbetei începe încă din ziua de vineri, o dată cu apusul soarelui, când corul și credincioșii spun rugăciuni, cântece religioase și citesc un paragraf sau un capitol din Biblie. Serviciul religios de sâmbătă se distinge prin trei momente, reprezentate prin ora de rugăciune, școala de sabat și predica.

În România există două grupări dizidente care sunt împotriva organizări sociale, care practică „uniri spirituale” și recomandă viață conjugală „paradise-acă”. Mișcarea adventistilor de ziua a șaptea s-a remarcat printr-o atitudine

hotărâtă împotriva acestor practici, prin denunțare și condamnare a unor asemenea fapte antisociale ce n-au nimic în comun cu lumea religioasă.

Penticostalii

Originea sectei se află în America, datând abia de la începutul secolului XX, din iudeo-creștinism și se desprinde din rândul baptistilor. Penticostalii se cred „martorii" cincizecimii, posesorii și transmițătorii, aleși celei de a treia ere a mântuirii, era Sfântului Duh. Ei susțin că sunt botezați cu Duh Sfânt și cu foc, primite de Apostoli la cincizecimea Pogorârii Duhului Sfânt. Li se zice „tremurători", pentru că în momentele pretinsei inspirații a Sfântului Duh ei tremură, și „spirit" fiindcă pretind a avea pe Sfântul Spirit în darul vorbirii în limbi. Penticostalii au refuzat baptiștii, „simbolul" botezului lui Ioan Botezătorul, înlocuindu-l cu „botezul duhului"; încurajează activitatea feminină în predica Evangheliei și consideră femeia un mediu propice „descoperirii" duhului.

În România a venit direct din America, prin câțiva români de acolo, care au fost convertiți la această credință. Prima biserica penticostală a fost deschisă în țara noastră la data de 10 septembrie 1922.

Păstorii au căutat să ofere noilor adepți o doctrină „apropiată" de cincizecime. Spiriții sau aleșii Duhului și-au creat și învățături adaptate halucinațiilor lor. Sătui de predica baptismală și adventă. S-a început o adevărată cruciadă penticostală împotriva „amvonului" și a limbii de transmitere a „cuvântului sfânt", inlocuidu-se cu glosolalia.

Biblia este compusă din Vechiul și Noul Testament, ea reprezentând singura normă de credință și conduită a penticostalilor.

Consideră că există un singur Dumnezeu adevărat. Cuvântul Său descoperă mai departe existența Sa în trei persoane ca Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Dumnezeu-Tatăl reprezintă făcătorul tuturor lucrurilor, Dumnezeu-Fiul a venit pe pământ să sufere, să moară pentru toți spre mărturisire și să ridice păcatele celor ce cred în El; El va veni a două oară și va fi judecătorul viilor și al morților, iar Dumnezeu-Duhul Sfânt este locțiitorul Domnului Iisus pe pamanat, coborându-se din cer de la Tatăl, în ziua cincizecimii5.

5 Rusalii

Îngerii reprezintă făpturi duhovnicești create de Dumnezeu, fără de păcat și puși în slujba Sa și în același timp sunt cei ce îndeplinesc voință lui Dumnezeu.

Diavolul reprezintă pentru ei căpetenia îngerilor răi care înșeală întreaga lume, este ispititor, mincinos și a fost biruit prin jertfă Domnului Iisus Hristos.

Despre crearea omului și căderea în păcat consideră că omul este creația lui Dumnezeu, a căzut în păcat ademenit de Satana, această cădere în păcat a primului om atrăgând după sine pe toți ceilalți. Din acest motiv consideră că omul nu se poate izbăvi decât prin jertfă Domnului Iisus Hristos.

Harul lui Dumnezeu reprezintă bunătatea și dragostea pe care a arătat-o Dumnezeu prin Iisus Hristos față de păcătoși. Numai prin acest har a lui Dumnezeu credincioșii se pot mântui. Credința pentru ei este de obârșie divină, se primește de la Dumnezeu prin dreptatea Lui și vine prin auzirea cuvântului lui Dumnezeu.

Pocăința semnifică un ordin al Domnului Iisus Hristos, căință pentru viața trăită în păcat și ruperea de la poftele lumești și păgânătate.

Nașterea din nou este înnoirea totală a vieții după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Iertarea pentru acest cult este un atribut dumnezeiesc prin care Dumnezeu își dovedește bunătatea față de oameni păcătoși care trebuie să mărturisească și să părăsească păcatul lor, rugându-l pe Dumnezeu să-l ierte. Rugăciunea reprezintă liantul între om și Dumnezeu. Ea trebuie făcută cu credință și cu inima curată.

Adepții cultului penticostal consideră că postul are drept scop însoțirea rugăciunii pentru primirea unor binecuvantari de la Domnul. Pentru ei, adevăratul post este acela ce pornește din inima persoanei, postul facerii de bine, al milei și nu acela care îi este impus, acest cult ferindu-se de posturi lungi și istovitoare impuse.

Botezul Duhului Sfânt reprezintă îmbrăcarea cu putere de sus a celor născuți din nou pentru că ei să poată rezistă ispitelor și să poată mărturisi Evanghelia prin puterea lui Dumnezeu.

Botezul cu apă consideră că este un simbol al morții fără de păcat și al învierii la o viață nouă. Se face oricui crede în Domnul Iisus Hristos, se oficiază prin scufundare în apă o singură dată iar copii se botează la vârstă când pot înțelege singuri că Domnul Iisus Hristos este Mântuitorul lor Personal.

Cina Domnului reprezintă jertfa trupului și vărsarea sângelui Domnului Iisus Hristos pentru păcatele noastre. Se compune din pâine nedospită și vin nefermentat și se realizează ori de câte ori este posibil, fără deosebire de zi sau dată.

Consideră că darurile Duhului Sfânt sunt în număr de nouă, pe care Dumnezeu le împarte credincioșilor; ele ajută la propovăduirea Evangheliei, însă nu toți credincioșii posedă astfel de daruri.

În ceea ce privește vindecarile divine, acești adepți consideră bolile a fi urmarea păcatului, astfel că vindecarea intră pentru cei care cred în același plan de mântuire ca și iertarea păcatelor.

Menirea bisericii este de a vești cuvântul lui Dumnezeu și de a-i ajuta pe credincioși să înfăptuiască, în viața lor, roadă Duhului Sfânt.

Slujbele duhovnicești în biserică sunt realizate de către păstori și diaconi cu calități deosebite prin care se disting de ceilalți membri.

Disciplină în biserică are rolul de a ridică pe cel căzut sufletește și să mențină în biserica autoritatea morală prin îndemnuri și chiar mustrări. Biserica exclude din sânul său pe acela ce a căzut în păcat și nu mai prezintă nici o garanție de viață spirituală și reprimeste pe cel ce se căiește pentru faptele sale.

Ziua de odihnă pentru penticostali este considerată duminica, ziua în care Hristos a înviat din morți.

O caracteristică a cultului penticostal este libertatea ce o au credincioșîi de a interpreta textele biblice și locul exagerat pe care îl ocupă așa-zisa profeție. Observăm tendința de desprindere din comunități proprii. Penticostalii afirmă că au primit descoperirea adevăratei credințe printr-un „grai interior” și că o primesc și astăzi ca pe o descoperire a Duhului Sfânt. Ei știu că Duhul Sfânt, cea de-a treia persoană a Sfintei Treime, se află în mijlocul lor, deosebit de Tatăl și Fiul; El este socotit „Revelatorul suprem”.

Martorii lui Iehova

Martorii lui Iehova sau Aleșîi Domnului,este o sectă cu principii și practici violente ce a luat naștere la începutul secolului nostru în America avându-l că fondator pe Charles Russell. Ei au și alte titulaturi cum ar fi: Studenți în Biblie, Milenisti aleși sau Adventiști calculați (convinși fiind că mileniul „adevărat” ei îl posedă și „calculul” sigur ei l-au reușit) și Russelistii care cred în

venirea Domnului la comandă, concepție ce este adusă până la absurd. De fapt numai venirea o i-au în seama restul învățăturii și chiar persoana Mântuitorului Hristos sunt neglijate. Russel face parte din partida calculatorilor „serioși" ai mileniului și pentru că iehovistii să nu fie descoperiți își zic milenisti și stau în umbră cultului adventist de ziua a șaptea. Această sectă își schimbă adepții, îi leagă prin jurăminte iar dacă părăsesc grupul sunt urmăriți, persecutați, suferind chiar întâmplări fatale. Este o sectă riguroasă în principii, deoarece au înlăturat din doctrina frică de judecată, ei fiind „aleșii" și „profeții" timpului de astăzi. Ei nu admit existența sufletului și dăinuirea lui după moarte, pentru ei omul este un animal cu rațiune. Nu există iadul în concepția lor, neagă învierea lui Hristos și revin la religia primitivă cu practici ancestrale și jertfe umane. În România, iehovismul a luat naștere la începutul secolului nostru, când un ardelean pe nume Ioan Sima revine în Ardeal după o călătorie în SUA unde a fost cooptat de însuși Russel și începe organizarea unui grup iehovist în anul 1920.

Doctrina este una obscură, confuză, sincretistă. Iehovistii și-au însușit multe practici mozaice, unii chiar refuză Noul Testament și întrec cultul Bisericii. Ca și concepții ei se cred cunoscători precișI ai vremii celei de a două venire a lui Hristos, consideră că împărăția de o mie de ani va fi cu cei drepți, cei aleși, care sunt doar iehovistii. Ei nu înțeleg și nu acceptă Sfânta Treime; există un Dumnezeu-idee;consideră că Iisus Hristos nu este Dumnezeu,ci o creatură a lui Dumnezeu care a trăit ca un simplu om, dar a dobândit nemurirea pentru supunere. Duhul pentru ei este o energie a Tatălui și nu o persoană a Dumnezeirii, deci nu există Sfânta Treime. Dumnezeu este nemuritor, El nu are nici început și nici sfârșit; nu există suflet nemuritor, omul fiind o simplă ființă cu rațiune. Nu există nemurire în concepția lor. Învierea reprezintă un dar deosebit dat de Dumnezeu celor aleși, adică iehovistilor și, ascultarea este condiția „alegerii". Pentru ei nu există iad și nici chinuri veșnice, iar locul iadului în Noul Testament trebuie înțeles simbolic. Pentru iehovisti nu există nici o sărbătoare, iar cele care sunt au fost impuse. Neavând nimic în comun cu credința în nemurire au înlăturat și evenimentele legate de activitatea Sfintei Treimi în pregătirea omenirii pentru venirea Mântuitorului Iisus Hristos. Ei împart istoria omenirii în trei epoci: de la Creații până la potop, când lumea a fost condusă de îngeri; de la potop la a două venire a Domnului (1874), când

lumea a fost sub conducerea Satanei și din 1874 până la o perioada de patruzeci de ani când a urmat o vreme de încercări care a culminat cu războiul, început în 1914. Pentru ei, venirea lui Hristos a avut loc numai în Duh în anul 1874. Pentru Hristos, toți cei morți până în anul 1914 se află numai în somnolență și vor fi puși la încercare în Împărăția lui Dumnezeu de o mie de ani prin Înviere, iar dacă nu se vor cuminți, vor fi distruși pentru totdeauna. Această concepție consideră ei a fi planul lui Dumnezeu cu omenirea. Datorită caracterului anti-social al doctrinei acestora și instigării la violență, la „Războiul Sfânt" în numele lui Iehova, în urmă căruia vor fi înlăturați de pe pământ toți neiehovistii, iar ce ce vor supraviețui războiului se vor bucura de un guvern „mondial" a lui Iehova, condus de Mântuitorul Iisus, în care va domni dreptatea și pacea, a determinat pe multe popoare să scoată acest cult violent în afara legii și să fie predați autorităților toți membrii săi.

Nazarinenii

Nazarinenii sau pocăiții reprezintă un ordin religios ce se supun lui Iisus Nazarineanul, nu Iisus din Nazaret, Hristos Mântuitorul, ci cel născut nevinovat, crescut fără păcat. Li se spune „pocăiți" pentru pretenția de a pune baza oricărei acțiuni „nevinovăția", copilăria Domnului, trăirea în frățietate, o comunitate a celor nazareni.

Această sectă a apărut în Europa secolului al XIX-lea, în Elveția, iar întemeietorul și „profetul" este considerat Ioan Iacob Wirz.

Ei sunt reprezentanții „trăitorilor curați" din patria Iordanului și Sinaiului și îl urmează pe Iisus nu numai în cuvinte, ci și „în fapte". Comunitățile de pocăiți sunt simple, fără mijloace de propagandă deosebite. Grupările nazarinene se nasc în medii lipsite de educație și de o formație cultural-științifică solidă, de aceea obscurantismul se împletește cu erezia și, superstiția împrumută platoșa fanatismului. Lipsa de educație religioasă sau falsitatea acesteia a făcut ca adepții să împrumute concepții străine Evangheliei, justificând credința cu anunțuri cerești și scrisori supranaturale. În România pocăitii au pătruns mai întâi în părțile Aradului, în Bihor, Cenad. Pocăiții își duc existența în umbra cultelor neoprotestante. Ei nu sunt organizați, nu au păstori și nici comunități, sunt niște grupări în frunte cu „președinți", aleși dintre „frați" mai cu autoritate.

Nazarinienii au concepții sincretiste 6 : idei gnostice, practici baptiste, rigorism calvin și confuzie între vocație și zel profesional. Mișcarea lui Wirtz are un caracter de revoltă cu o doctrina absolut eretică. După „profet" Sfânta Treime nu există, iar Iisus Hristos a putut învia, fiindcă n-au murit de tot ci doar a leșinat pe cruce. Raiul și iadul sunt considerate promisiuni și amenințări și consideră celibatul cea mai înalta formă a „pocăinței". Conform lui Wirtz, căsătoria „fraților și surorilor" familia în general este un păcat. Pocăința reprezintă baza doctrinei nazarinenilor și consideră că nimeni nu poate crede în Iisus dacă nu s-a recunoscut mai întâi ca un om păcătos. Numai cei renăscuți primesc botezul la vârsta de șapte și paisprezece ani, iar cei care nu sunt renăscuți nu fac parte din Biserica lui Hristos, deoarece mădularele trebuie reînnoite. Consideră botezul lor salvator, iar cine îl acceptă nu mai poate păcătui. Concepția despre mileniu este confuză, calculează cum le convine, fie după adventiști și penticostali, fie după russellisti. Este interzis jurământul, fiind îndeajuns făgăduința. Consideră toate instituțiile publice lăcașuri ale lui antihrist, în această categorie intrând școala și toate mijloacele de educație, deoarece conform sectei, copiii prin botezul primit nu mai pot păcătui și n-au nevoie de nici o învățătură. Adepților le sunt interzise de asemenea și alte mijloace de informare precum presă, radioul și televiziunea. În cadrul acestei secte fiecare poate vorbi dacă este iluminat de Duhul Sfânt, neexistând vocație și predicatori aleși. Există două categorii de credincioși în cadrul acestui cult și anume: prietenii și prietenele care frecventează adunările și se pregătesc pentru a primi botezul, „frații și surorile" sau cei care au intrat în familie, în comunitate. Și în ceea ce privește viața particulară se impun tot felul de restricții în ceea ce privește distracțiile, vizionarea filmelor și spectacolelor, participarea la evenimente familiale și mondene. Viciile trebuiesc de asemenea înlăturate, ei neacceptând fumatul sau consumul de băuturi alcoolice. În ceea ce privește cultul și manifestarea „evlaviei" se remarcă faptul că adeptul nu are voie să gândească și să facă altceva decât ce i se comandă, cultul este simplu iar evlavia forțată, inhibată. Au o comunitate simplă iar adunarea adepților este sobră, se citesc texte și se predică pe rând, asemănător caselor de educare ale baptistilor.

6 Contopire a unor elemente de gândire, de viață socială, artistică etc. într-un complex în care încă nu-și pot semnala specificul.

Rugăciunea se face în gând, adepții stau cu capetele plecate, așteptând „inspirația” Duhului și împreună căutarea inimii. În ceea ce privește simbolurile, botezul și cina, practicile sunt destul de rudimentare, în sensul că la botez nu mai rostesc nici o formulă, numele celui botezat „se comunică” de Sfântul Duh, iar cina este o gustare simbolică, întocmai ca la baptiști. Nu au sărbători deosebite, duminică fiind ziua de adunare, fără altă semnificație.

III.- ISLAMISM

A.- INTRODUCERE

Musulmanii din toată lumea vin aici pentru rugăciune în unitate.

Islamul este a doua religie în lume în ceea ce privește numărul de adepți, după creștinism. Sensul general al cuvântului Islam este pace și supunere față de Allah (Dumnezeu), Creatorul tuturor lucrurilor.

Religia a fost fondată în secolul al VII-lea în Peninsula Arabă, pe teritoriul actual al Arabiei Saudite, de către profetul Mahomed și este bazată pe textul religios cunoscut sub numele de Coran. Pe parcursul timpului s-a răspândit pe un larg teritoriu care se întinde în Europa, Asia și Africa de Nord. Centrul religios se află în orașele sfinte Mecca și Medina. Ziua de rugăciune comună la geamie sau moschee este vinerea.

Musulmanii cred că Islamul este ultimul din mesajele dumnezeiești, de asemenea, că Mahomed este ultimul profet și mesager al lui Allah; ei cred și în toți profeții și apostolii care au fost trimiși pentru umanitate înainte de Profetul Mahomed, precum Avraam, Iosif, Moise, Isa ibn Maryam și mulți alții, care sunt sau nu menționați în Coran, cred în scrierile lor și în mesajele pe care le-a dat Allah pentru a le explica oamenilor, precum Tora, Psalmii și Evanghelia.

Majoritatea musulmanilor (circa 75-90%) sunt sunniți. A doua confesiune, Șiia, aproximativ 10-20%. Cea mai mare țară cu populație musulmană este Indonezia cu 12,7% din musulmani, urmată de Pakistan cu 11%, India cu 10,9% și Bangladesh cu 9,2%. Comunități mari se mai găsesc în China, Rusia și, parțial, în Europa. Cu 1,57 - 1,65 miliarde de adepți sau 22 - 24% din populația globului, Islamul este a doua și una din religiile cu cea mai rapidă creștere după numărul adepților din lume.

Kaaba, în Mecca (Arabia Saudită), este centrul islamului.

Etimologie

Repartiția musulmanilor șiiți și suniți în lume

Islam și musulman sunt două derivate, primul, nume de acțiune, al doilea, participiu activ, de la verbul "a se supune", așadar sensul lor fiind de "supunere", respectiv de "supus", subînțelegându-se, față de Dumnezeu.

Verbul aslama este derivat de la rădăcina slm care are sensul de "integritate", "desăvârșire", "sănătate", "pace", "tihnă" etc. Un cuvânt derivat de la aceeași rădăcină salām "pace", "tihnă", "mântuire" este folosit de musulmani în formula de salut as-salāmu 'alaikum (pacea/mântuirea fie asupra ta). De aici, o altă interpretare dată termenului "islam" ar fi aceea de "aflare a păcii întru Dumnezeu".

Precizări terminologice

Având în vedere desele confuzii între diverșii termeni care au legătură cu islamul, sunt necesare următoarele precizări terminologice:

Islam - religia islamică sau musulmană;
Ummah - comunitatea islamică formată din totalitatea musulmanilor;
Islamism - termen inventat de Voltaire, care, în definiția sa contemporană, se referă la versiunea radical extremistă a islamului politic. De foarte multe ori în mass media, islamul este confundat cu islamismul;
Mahomedanism - termen învechit prin care era desemnată religia islamică;
Islamolog - specialist în islam;
Islamologie - știința care se ocupă cu studierea islamului;
Islamist - musulman fundamentalist care propagă politica radicală bazată numai pe Coran.

IZVOARE PRINCIPALE

Coranul - Coranul este cartea sfântă a islamului. În original se numește și înseamnă „recitare". Deși este numit „carte", când un musulman se referă la Coran, se referă la text, la cuvinte, nu la lucrarea tipărită. Coranul a fost păstrat de-a lungul timpului prin memorarea întregului text, cuvânt cu cuvânt. Coranul a fost revelat, conform tradiției islamice, profetului Mahomed de către îngerul Gabriel (Gavriil) în numeroase ocazii între anii 610 și moartea lui Mahomed în 632. Pe lângă faptul că îi memorau revelațiile, unii dintre însoțitorii săi le-au notat, sporadic, pe pergamente, pietre, omoplați de cămilă.
Schematic, versiunea tradiției a faptelor, spune că după moartea profetului Mahomed, Abu-Bekr, primul calif, i-a poruncit lui Zayd bin Thabit să strângă și să înregistreze toate versetele autentice ale Coranului, după cum erau păstrate în forma scrisă sau orală. Exemplarul lui Zayd, păstrat de văduva profetului Mahomed, Hafsa bint Umar, stă la baza textului coranic întocmit în vremea celui de-al treilea calif, Usman, între anii 650 și 656, care a poruncit alcătuirea unui exemplar model, care să înlăture toate diferențele survenite cu timpul între versiuni, acest exemplar rămânând fundamental până acum. El a trimis copii ale acestui exemplar în toate provinciile califatului și a ordonat ca toate celelalte variante să fie distruse, fiind considerate de atunci ca inexacte. Istoricii Coranului vorbesc însă de un proces mai gradual chiar decât cel prezentat de tradiție, Coranul fiind rodul unei munci redacționale ale cărturarilor islamici aflați în slujba puterii califale contemporane lor, o muncă întinsă pe o perioadă de mai bine de un secol.

Versiunea lui Uthman, organizează revelațiile în ordinea lungimii, cu cele mai lungi capitole (sura) la începutul Coranului și cele mai scurte la sfârșit. În viziunea conservatorilor ordinea capitolelor este stabilită de divinitate.

Mai târziu specialiștii au încercat să așeze capitolele în ordine cronologică, și printre musulmani există un consens privind împărțirea capitolelor în cele reve-late la Mecca și cele reve-late la Medina.

Unele sure (de exemplu Sura XVII - Al-Isrā') au fost revelate în mai multe locuri, în perioade diferite. Deoarece Coranul a fost scris într-un sistem grafic ce nota doar consoanele și care nu vorbeau limba arabă se converteau la islam, exista o neînțelegere privind lectura exactă a anumitor versete.

Pagină din Coran

Până la urmă s-au dezvoltat forme de scriere care folosesc "puncte" pentru a indica vocalele. Sute de ani după Uthman, cărturarii musulmani au încercat să determine aplicarea punctelor și citirea corectă în textul nevocalizat al lui Uthman. În urma cercetărilor, au fost acceptate șapte variante canonice de citire a Coranului (acestea se referă doar la intonare și la decuparea textului - scris fără punctuație - în propoziții), diferențele dintre acestea fiind considerate minore, fără să afecteze textul.

Forma Coranului cea mai răspândită astăzi este textul publicat de Universitatea-moschee Al-Azhar din Cairo, în 1923.

Coranul, încă de la începuturile sale, a deveni centrul devotamentului islamic și până la urmă subiectul controverselor teologice. În secolul 8,
mu'taziliții au susținut crearea Coranului de-a lungul timpului. Oponenții lor, din diferite școli, au pretins eternitatea și perfecțiunea Coranului, existent în ceruri înainte să fie revelat lui Mahomed.

Teologia aș'arită (care a devenit predominantă) susține eternitatea Coranului și faptul că el nu a fost creat. Totuși, unele mișcări moderne din cadrul islamului se apropie de poziția mu'tazilită.

Cei mai mulți musulmani privesc Coranul cu venerație, înfășurându-l într-o pânză curată, păstrându-l pe un raft înalt și spălându-se ca pentru rugăciuni înainte de a citi din Coran. Vechile exemplare ale Coranului nu sunt distruse ca hârtia obișnuită, ci arse sau depozitate în cimitire pentru Coran. Coranul este, pentru musulmani, o călăuză infailibilă pentru pietatea personală și viața în comunitate, un adevăr istoric și științific.

Tipărirea în masă a Coranului în arabă și traducerea în alte limbi sunt considerate facilități moderne.

Sunna (Cutuma)

A doua sursă a legii islamice, după Coran, este Sunna. Sunna „conduită", în cazul de față, conduita profetului Mahomed, se constituie din spusele și faptele profetului Mahomed, așa cum sunt ele cuprinse în hadīth-uri (termen redat prin "tradiții") pe care se bazează jurisconsulții și teologii pentru a preciza mai bine conținutul legii islamice, izvorâtă din Coran. Sunna cuprinde spusele profetului Mahomed și faptele acestuia și ale unora dintre însoțitorii săi, pe care le-a aprobat.

Sensul general al cuvântului hadīth este acela de povestire, pildă, spusă memorabilă transmisă de-a lungul generațiilor. Culegerile de hadīth-uri se bazează pe o moștenire eminamente orală, deoarece profetul Mahomed interzisese notarea propriilor sale cuvinte pentru a nu fi confundate cu textul coranic revelat. Cele mai cunoscute și apreciate culegeri de hadīth-uri sunt: Sahīh-ul (Autentic) Al-Bukhari (m. 870), Sahīh-ul lui Muslim (m. 875), cunoscute împreună sub numele de As-Sahīhāni (Cele două autentice).

Hadīth-ul, din punct de vedere al formei, se compune din două părți.

Lanțul martorilor sau al garanților și textul propriu-zis. Lanțul (ar.: isnād, sanad, silsila) este o înșiruire de martori sau garanți de o înaltă probitate.

Lanțul începe cu menționarea ultimului garant, contemporan cu autorul care povestește hadīth-ul, și urcă, apoi, din generație în generație până la un însoțitor cunoscut al profetului Mahomed care l-a văzut pe acesta, într-o situație dată, procedând într-un anumit fel sau decretând un anume lucru. Pentru ca hadīth-ul să fie considerat autentic (ar. sahīh), lanțul de garanți trebuie să fie neîntrerupt.

Marea moschee de la Assuan (Egipt)

Dacă lanțul nu este complet, adică are puncte ce pot fi contestate, atunci hadīth-ul respectiv este considerat slab iar dacă lanțul nu are nici o consistență, atunci hadīth-ul respectiv este declarat fals

Textul propriu-zis relatează într-un mod extrem de concis o spusă sau o atitudine a profetului. Hadīth-ul, din punct de vedere al formei, se compune din două părți:

Lanțul martorilor sau al garanților și textul propriu-zis.

. Lanțul este o înșiruire de martori sau garanți de o înaltă probitate. Lanțul începe cu menționarea ultimului garant, contemporan cu autorul care povestește hadīth-ul, și urcă, apoi, din generație în generație până la un însoțitor cunoscut al profetului Mahomed care l-a văzut pe acesta, într-o situație dată, procedând într-un anumit fel sau decretând un anume lucru.

Pentru ca hadīth-ul să fie considerat autentic, lanțul de garanți trebuie să fie neîntrerupt. Dacă lanțul nu este complet, adică are puncte ce pot fi contestate, atunci hadīth-ul respectiv este considerat slab iar dacă lanțul nu are nici o consistență, atunci hadīth-ul respectiv este declarat fals

Textul propriu-zis relatează într-un mod extrem de concis o spusă sau o atitudine a profetului.

B.- DOGMĂ ȘI CREDINȚĂ

Musulmanii consideră că Dumnezeu a revelat în mod direct cuvântul Său către omenire prin Mahomed (circa 570–632) și alți profeți, printre care Adam,
Avraam, Moise și Iisus. Baza credinței islamice se găsește în shahādatān ("două mărturii"): „Nu există (dumne)zeu în afară de Dumnezeu; iar Muhammad este trimisul lui Dumnezeu”. Pentru a deveni musulman, o persoană trebuie să recite și să creadă aceste cuvinte. Sunniții privesc această formulă ca pe unul din cei Cinci stâlpi ai islamului.

Musulmanii consideră că principala înregistrare scrisă a revelației către omenire este Coranul, pe care îl consideră perfect, reprezentând revelația finală a lui Dumnezeu. Musulmanii cred că părți ale Bibliei și ale Torei au fost pierdute,

interpretate greșit sau distorsionate de credincioși. Din această perspectivă, Coranul este văzut ca o corectură adusă cărților sfinte iudaice și creștine.

Musulmanii susțin că islamul conține în esență aceeași credință ca a tuturor trimișilor lui Dumnezeu omenirii de la Adam, Coranul codificând revelația finală a lui Dumnezeu. Învățătura islamică vede iudaismul și creștinismul ca derivând din învățăturile unora din acești profeți - în special Avraam - și recunoaște rădăcinile lor avraamice, în timp ce Coranul îi numește Oameni ai Cărții.

Șase articole ale credinței

Există șase credințe elementare împărtășite de toți musulmanii:

- Credința în Dumnezeu, singurul demn de venerație;
- Credința în toți profeții și trimișii lui Dumnezeu;
- Credința în cărțile trimise de Dumnezeu;
- Credința în îngeri;
- Credința în Ziua Judecății (Al-din) și în înviere (Al-Qiyama);
- Credința în destin (Qadaa și Qadar în arabă). (Aceasta nu înseamnă că un om este predeterminat în acțiuni sau să trăiască o anumită viață. Dumnezeu i-a dat liberul arbitru pentru a-i permite să ia decizii.)

Crezul musulman (traducere aproximativă):

"Cred în Dumnezeu; și în Îngerii Săi; și în Scripturile Sale; și în trimișii Săi; și în Ziua de Apoi; și în Soartă, că Binele și Răul sunt de la Dumnezeu, și în Înviere după moarte. Mărturisesc că nu există nimic demn de venerație în afară de Dumnezeu; după cum mărturisesc că Muhammad este trimisul Său."

Unul din numele lui Allah în limba arabă

Allah

Allah este un alt cuvânt arab, și este numele sfânt al divinității.

Cercetări antropologice islamice, atestă faptul că Allah conține un mesaj puternic religios, datorită rădăcinii și originii sale și provine de la verbul arab ta'allaha sau alaha, care se traduce prin „a fi venerat". În arabă, cuvântul Allah semnifică „Cel care merită toată venerația" și este mesajul pur monoteistic al islamului. Cuvântul aramaic El este echivalentul lui God în engleză, iar din punct de vedere fonetic, se apropie de cuvântul Allah. Alte versiuni ale limbii ebraice sunt El și Elah, cu pluralul sau forma glorificată Elohim.

Motivul acestor similarități stă în faptul că aramaica, ebraica și araba sunt toate limbi semitice cu origini comune. Un musulman trebuie să folosească denumirea de Allah și nu de Dumnezeu. Numele Lui a fost folosit de toți profeții, de la Adam până la Mahomed.

El reprezintă comprimarea a două cuvinte arabe: al (un articol hotărât=ul) și ilah (=Dumnezeu), adică Dumnezeul. Eliminând litera i, vei descoperi cuvântul Allah. În funcție de poziția sa, în propoziția arabă, acesta poate avea forma Allaha, care se apropie de denumirea din limba ebraică dată Creatorului, și anume Elaha. Dar evreii folosesc greșit forma de plural Elahim, ceea ce denotă mai mulți zei. Cuvântul Allaha se apropie mai mult de cuvântul din limba aramaică, ce-l desemnează pe Dumnezeu și care a fost folosit de Iisus, și anume Alaha.

În ipoteza că Allah ar veni de la al+ilah, reținută de majoritatea filologilor, este mai puțin interesant pentru noi să vedem cum s-a făcut trecerea de la ilah la Allah; în schimb, originea și semnificația cuvântului ilah, așa cum au fost ele analizate de lexicografii arabi, aduc elemente importante pentru stabilirea ariei semantice a acestuia. Unii îl consideră pe ilah ca derivând de la ʻaliha/yaʼlahu cu prepoziția ʻila, care înseamnă a căuta scăpare la: Allah este cel la care oamenii caută scăpare în nenorocire. Același verb are ca prim sens a fi uluit: măreția lui Allah este uluitoare pentru oricine. Aliha mai are și sensul de a adora; și aici forma ilah are sens de participiu pasiv: cel adorat. O altă etimologie, mai ciudată, îl derivă pe ilah de la ʻaliha bi- a se statornici (undeva): Allah este neschimbător, statornic. Alții îl derivă pe ilah de la waliha ila, a dori cu ardoare, a tânji după: Allah e dorit de inimile oamenilor. De la același verb, walah (numele verbal) poate însemna și iubire puternică. Acesta are și un înțeles complementar de: oamenii îl iubesc pe Allah, și Allah îi iubește pe oameni.

În ipoteza că Allah vine de la al+lah, ipoteză puțin răspândită, lah ar veni de la LWH, care înseamnă fie a fi ascuns, învăluit (Allah ar fi numit astfel pentru că este ascuns privirilor noastre), fie a fi înălțat- Cel Preaînalt .

Conceptul fundamental în islam este unicitatea lui Dumnezeu (tawhid). Acest monoteism este absolut, nu relativ sau pluralistic în orice sens al cuvântului.

În arabă, Dumnezeu se numește Allah, o formă a al-ilah, sau "unicul dumnezeu". Allāh se traduce așadar prin

"Dumnezeu". Utilizarea implicită a articolului hotărât în Allah indică unitatea divină. În ciuda numelui diferit dat lui Dumnezeu, musulmanii consideră că Dumnezeul la care se închină este același cu Dumnezeul iudeo-creștin. Totuși, musulmanii resping teologia creștină privind doctrina Treimii care îl privește pe Iisus ca pe Fiul lui Dumnezeu), văzând aici o formă de politeism.

Nu există nicio imagine vizuală sau reprezentare a lui Dumnezeu în islam, deoarece o astfel de imagine artistică ar duce la idolatrie, care este interzisă. Mai mult, mulți musulmani cred că Dumnezeu este lipsit de corp, făcând imposibilă reprezentarea Sa bidimensională sau tridimensională. Musulmanii preferă să-l descrie pe Dumnezeu prin atributele divine menționate în Coran, cunoscute drept "cele mai frumoase nume" (ar.: al-asmā' al-husnā), în număr de 99 (sunt Cele 99 de nume ale lui Allah ca, de exemplu: Supremul, Milostivul, Înțeleptul, Înaltul).

PROFEȚI

Coranul prezintă modul în care Dumnezeu creează două clase de servitori umani: trimiși și profeți. În general, trimișii sunt categoria superioară, dar musulmanii consideră că toți profeții și trimișii lui Dumnezeu sunt egali. Se spune că toți profeții au vorbit cu divinitatea; doar cei care au primit o revelație majoră sunt numiți trimiși.

Trimiși importanți sunt considerați Adam, Noe, Avraam (Ibrāhim), Moise, Iisus și Mahomed, toți făcând parte dintr-o succesiune de oameni călăuziți de Dumnezeu. Islamul cere credincioșilor să accepte cea mai mare parte a profeților iudeo-creștini, fără să facă distincții între ei: "Trimisul a crezut în ceea ce a fost pogorât asupra sa de la Domnul său. El, laolaltă cu credincioșii, au crezut în Dumnezeu, în îngerii Săi, în trimișii Săi. 'Noi nu facem deosebire între trimișii Săi'. Și ei au spus: 'Ascultăm și ne supunem!' (Coranul,II, 285) În Coran sunt menționați 25 de profeți.

Coranul (XXXIII, 40) îl prezintă pe Mahomed ca fiind ultimul dintre profeții trimiși de Dumnezeu omenirii, numindu-l „pecetea profeților". Cu toate acestea, au existat unele grupări ai căror conducători s-au proclamat succesori ai lui Mahomed sau ai căror membri au făcut astfel de afirmații despre conducătorii lor.

Al-Masğid al-Harām, Moscheea cea Sfântă, din Mecca

Eschatologia islamică

Eschatologia islamică se ocupă, în egală măsură, de destinul individului și de cel al întregii făpturi. Islamul, ca și alte religii, predică învierea trupească a morți-lor, finalizarea unui plan divin al creației, și judecarea tuturor după fapte: cei ce au făcut fapte bune, vor fi răsplătiți cu plăcerile raiului , iar cei care au păcătuit vor fi pedepsiți cu chinurile iadului.

divin al creației, și judecarea tuturor după fapte: cei ce au făcut fapte bune, vor fi răsplătiți cu plăcerile raiului , iar cei care au păcătuit vor fi pedepsiți cu chinurile iadului.

C.- ORGANIZARE

Autoritate religioasă

Există o autoritate care să decidă dacă o persoană este acceptată sau eliminată din comunitatea de credincioși, cunoscută ca Ummah. Islamul este deschis pentru oricine, indiferent de rasă, vârstă, sex sau credințe anterioare. Nu este nevoie decât de credință în valorile centrale ale islamului. Această condiție se îndeplinește făcând mărturia de credință, fără de care o persoană nu poate intra în islam.

Legea islamică

Sharia.

Shari'a este legea islamică ce cuprinde totalitatea poruncilor lui Dumnezeu, așa cum au fost ele păstrate în Coran și în Sunna (Cutuma, bazată pe hadīth-uri) sau deduse, uneori, prin alte mijloace (vezi mai jos "Ramurile islamului"). Erudiții musulmani au elaborat o știință numită fiqh (jurisprudența islamică) referitoare la shari'a prin care se încearcă găsirea unor răspunsuri la toate problemele vieții, de la cele mai simple și banale, legate de cotidian, până la cele mai complicate, legate de doctrină. Legea se referă la cei "Cinci Stâlpi" ai islamului, la dogmă, la dreptul privat, la dreptul penal, la viața socială, familială, la interdicții alimentare, la impunerea unei anumite vestimentații (mai ales în cazul femeilor) etc. Legea islamică se bazează pe cinci postulate care guvernează întreaga viață a unui musulman:

1. datoria obligatorie care trebuie îndeplinită întocmai, așa cum a fost prescrisă, fără nici o abatere. Cel ce încalcă o datorie obligatorie este supus pedepsei lui Dumnezeu în Viața de Apoi și pedepsei legiuitorului în această viață;

2. îndatorirea sau ceea ce este de dorit a fi îndeplinit având ca model faptele profetului Mahomed. Dacă musulmanul îndeplinește îndatorirea va fi răsplătit, dacă nu o îndeplinește nu va fi pedepsit, ci va fi considerat doar neglijent;

3. lucrul îngăduit, ceva ce este permis, licit (în orice domeniu : alimentar, vestimentar, social etc.);

4. lucrul nerecomandabil ("detestabil", "scârbos"), un lucru pe care Legea l-a interzis, însă fără să insiste asupra acestei interziceri.

5. lucrul interzis, un lucru oprit total de către Legiuitor, iar săvârșirea lui atrage după sine atât pedeapsa în Lumea de Apoi, cât și o pedeapsă în lumea aceasta.

6. Legea islamică la nivel de guvernare și justiție socială se aplică doar acolo unde la conducere se află un guvern islamic.

Există școli diferite și mișcări în cadrul islamului care permit o anumită flexibilitate. Mai mult, islamul este o religie foarte diversă pe măsură ce multe culturi l-au adoptat. În același timp, totuși, se pot decela anumite constante ale gândirii juridice islamice, care traversează atât timpul, cât și spațiul. Explicația acestui fenomen stă în unicitatea surselor care stau la baza viziunii juridice a Legii islamice și deși aceasta din urmă este interpretabilă și modernizabilă, ea comportă totuși anumite linii directoare greu de adus la zi, o dovadă fiind și dificultățile majore cu care se confruntă toate statele islamice în procesul lor de modernizare și democratizare drepturile omului.

Obligațiile musulmanului

Cinci Stâlpi ai Islamului.

Obligațiile musulmanului se constituie, în primul rând, din "Cei Cinci Stâlpi". Pentru ducerea la îndeplinire a acestor obligații, musulmanul trebuie să fie major și cu mintea întreagă. De asemenea, înainte de a începe îndeplinirea uneia dintre obligații, el trebuie să-și exprime (în sinea lui) intenția a ceea ce vrea să facă, adică să conștientizeze pe deplin actul respectiv. Din această cauză, îndeplinirea unei obligații este precedată de o serie de pregătiri (cum ar fi spălările rituale, de exemplu) care au exact această menire.

Mărturisirea de credință, prin care o persoană își exprimă apartenența la islam, și care constă în afirmarea unicității lui Dumnezeu, al cărui trimis este Mahomed:

- „Nu există [dumne]zeu în afară de Dumnezeu, iar Mahomed este trimisul lui Dumnezeu”.
- Rugăciunea, ce constă într-un ansamblu de gesturi – prosternări, îngenuncheri, înclinări - însoțite de rostirea unor formule rituale, se desfășoară de cinci ori pe zi, în momente bine precizate, anunțate de muezin (fie direct prin vocea sa , fie printr-o înregistrare): rugăciunea din zori, de la prânz; de după-amiază, de dinainte de apusul soarelui, de după lăsarea serii. Vinerea, la prânz, are loc rugăciunea comunitară la moschee, rugăciune însoțită de predica imamului.
- Postul, ce constă în abținerea de la mâncare, băutură, relații sexuale pe timpul zilei (începând cu puțin înainte de răsăritul soarelui până după asfințitul acestuia) pe tot parcursul lunii Ramadan, a IX-a lună a calendarului islamic.
- Dania, care reprezintă a 40-a parte (2,5%) din economiile ținute mai mult de un an, cu puține excepții, pentru fiecare musulman a cărui avere depășește media, și 10% sau 20% din producția agricolă. Acești bani sau produse vor fi distribuite săracilor.
- Pelerinajul, realizat în primele două săptămâni ale lunii, la Mecca și în împrejurimile sale, care este obligatoriu o dată în viață pentru cei care au posibilitatea materială.

Notă: Războiul sfânt a fost considerat al șaselea stâlp doar de către kharigiți

Moschee din Isfahan (Iran)

Al-kaba’ir - Marile păcate

În funcție de cele cinci postulate enumerate mai sus, Legea islamică definește păcatele pe care ar putea să le săvârșească un musulman și pedepsele care i se aplică de către comunitate, în afară de pedeapsa divină. Dintre acestea cele mai grave, numitele "marile păcate" sunt (cf. Az-Zahabi, Al-kaba’ir):

facerea de părtași lui Dumnezeu ;uciderea unui om;vrăjitoria; neîmplinirea rugă-ciunii; sodomianeachitarea daniei;

neascultarea și supărarea părinților;luarea de camătă;
întreruperea postului în Ramadan, fără justificare și fără îngăduință; mărturia mincinoasă; sinuciderea; consumarea cărnii de mortăciune, a sângelui și a cărnii de porc;etc.

Cel mai de temut păcat este « facerea de părtași lui Dumnezeu », căci prin aceasta se neagă însăși esența religiei islamice, nu există [dumne]zeu în afară de Dumnezeu: "Dumnezeu nu iartă să-i fie alăturați alții, însă El iartă cui voiește păcate mai puțin grele decât acesta" (Coran, IV, 48). Pedeapsa – dată pe aceasta lume – celui ce se face vinovat de un astfel de păcat este moartea. De altfel mare parte din păcatele mari sunt pedepsite fie cu moartea (de exemplu, și sodomia este pedepsită cu moartea celor implicați), fie cu amputarea unor membre (mâini, picioare, urechi, de exemplu, pentru furt), fie cu biciuirea în public (de exemplu, pentru prostituție).

Acestui prim păcat, Legea islamică, îi asociază și apostazia și blasfemia, ambele pedepsite cu moartea.

Apostazia, convertirea unui musulman la altă religie, este lipsa de loialitate față de islam a oricui a făcut mărturisirea de credință. Blasfemia este lipsa de respect pentru principiile esențiale ale islamului. Nu există o distincție clară între aceste concepte, mulți credincioși considerând că nu poate exista blasfemie fără apostazie.

În perioada califatului islamic, apostazia era considerată trădare, și era tratată ca ofensă capitală, iar pedeapsa cu moartea era executată sub autoritatea califului. În zilele noastre apostazia poate fi pedepsită cu moartea în țări conduse de regimurile ce promovează islamul ca politică de stat, dar, indiferent de orânduirea social-politică, noțiunea de pedeapsă capitală pentru apostazie și blasfemie e specificată chiar de Quran.

Alte pedepse indicate de Shari'a (în funcție de interpretare) pot să ducă la anularea căsătoriei cu un musulman, îndepărtarea copiilor, pierderea proprietății și drepturilor de moștenitor sau alte sancțiuni.

În ultima perioadă, organizațiile care apără drepturile omului încearcă să se implice într-un dialog cu autoritățile islamice pentru eliminarea acelor pedepse prevăzute de legea islamică, precum crima de onoare, pedepse ce aduc o gravă atingere drepturilor fundamentale ale omului. Astfel de dialoguri se află încă la început, rezultatele nefiind încă vizibile.

Calendarul Islamic

Fereastră de moschee cu arabescuri, Alhambra (Spania)

Calendarul islamic începe cu data 1 muha-rram, anul 1 hegira , dată care corespunde în calendarul solar gregorian cu data de 15 iunie 622 d. H., și reprezintă începutul erei islamice marcată de strămutarea profetu-lui Mahomed de la Mecca la Yathrib (viitoare Medina).

Anul islamic este un an selenar, format din douăsprezece luni, iar fiecare lună are un număr de zile egal cu un ciclu lunar complet. Ca atare, anul islamic numără 354 de zile, adică cu 11 zile mai puțin decât anul solar, folosit acum curent în întreaga lume. Acest lucru face ca sărbătorile islamice raportate la calendarul solar sa fie în fiecare an cu 11 zile mai devreme față de anul precedent.

Pentru a elimina decalajul ce se forma între cele două sisteme de calendare — cel islamic, selenar și cel creștin, solar, otomanii au introdus, la 1 martie 1676, un calendar financiar lunaro-solar, prin care la fiecare trei ani lunari se mai adăuga o lună de 30 zile (aceasta era luna martie-bis).

În felul acesta se puneau de acord cele două sisteme calendaristice, însă acest hibrid nu se folosea decât în domeniul financiar.

Echivalarea anilor selenari cu cei solari, și invers, se face pe baza a două ecuații algebrice simple care pornesc de la faptul ca egalitatea între anii islamici și cei creștini se stabilește o dată la 32 de ani solari. Așadar, 32 ani solari=33 ani selenari. Ecuația de echivalare a anilor solari conform calenda-rului creștin în ani selenari conform calendarului islamic este următoarea: **C = 622 + (Mx32)/33**

Unde C reprezintă anii solari, creștini, 622 este anul hegirei, iar M, anii selenari, islamici.

Pentru aflarea anilor islamici plecând de la anii creștini, formula este:

M= [(C -622)x33]/32

Zecimalele care apar la rezultat reprezintă zile ce vor fi grupate în luni. În epoca actuală, în majoritatea țărilor islamice se folosesc în paralel cele doua calendare, pe actele oficiale menționându-se întotdeauna două date: cea islamică ce poartă indicativul H de la hegira, și cea creștină ce poartă indicativul M (م) de la Al-Milād, Nașterea (lui Hristos) în arabă.

RAMURI ALE ISLAMULUI

ȘCOLI JURIDICE ÎN ISLAM.

Marea schismă islamică din anii 655-661 pricinuită de luptele pentru conducerea califatului, numită în izvoarele islamice

Marea discordie", stă la originea împărțirii musulmanilor în: sunniți (90% dintre musulmani), kharigiți (0,2%) și șiiți (9,8%), dintre care 80% se află în Iran.

Din aceste ramuri principale derivă aproximativ douăzeci de subramuri. Această divizare are la bază, în principiu, ponderea acordată în dreptul canonic următoarelor surse: Coranul, Tradiția profetului Mahomed (sunna), reflecția și consensul. În funcție de această pondere se constituie școlile juridice din islam: cele patru școli juridice sau rituri ale sunnismului (malekit, hanefit, șafeit și hanbalit), legislația șiită (jaʿ farită sau duodecimană, ismaelită și zaydită) și cea ibadită

D.- SUNNIȚII, ȘIIȚII ȘI ALTE CONFESIUNI

ȘCOLI JURIDICE SUNNITE.

Sunniții sunt acei musulmani care perpetuează opțiunea celor care au refuzat să considere conducerea comunității islamice drept o problemă de moștenire, după cum au refuzat să accepte că însușirea dogmei și a Legii ar trebui să se bazeze pe sursele ezoterice.

Ei sunt împărțiți în patru școli sau rituri „manieră de a merge" care se recunosc reciproc : malekismul, hanefismul, șafiismul și hanbalismul.

Malekismul sau școala malekită, ce îl are drept fondator pe Malik bin Anas (m. 795), autorul primului tratat de drept islamic, Al-Muwattā (Cel simplificat), se bazează pe opinia personală rațională și pe raționamentul prin analogie mai mult decât pe Tradiții. Malekismul este predominant în Maghreb, sudul Egiptului, Africa occidentală (inclusiv în Nigeria).

Musulmani rugându-se

Hanefismul sau școala hanefită, ce îl are drept fondator pe Abu Hanifa (700, Kufa – 767, Bagdad), acceptă, pe lângă izvoarele primare ale dreptului canonic, Coranul și Tradițiile, opinia personală rațională, atunci când nu se găsește un precedent al cazului în discuție în sursele amintite.
Hanefismul este predominant în Turcia și în regiunile aflate cândva sub dominație otomană, în afară de Maghreb și Egipt. Musulmanii din Dobrogea sunt hanefiți.

Șafiismul sau școala șafiită, ce îl are drept fondator pe Aș-Șafi' (m. 820), se bazează pe tradiții și pe raționamentul prin analogie, atunci când situația o cere. Consensul – 'iğmā'– învățaților este acceptat, fără să fie însă privilegiat.
Șafiismul este majoritar în Indonezia, Malaezia, Filipine, Africa orientală, și prezent, într-o oarecare măsură, în Egipt, Caucaz, Kurdistan, Asia Centrală, Yemen și Palestina.

HANBALISMUL SAU ȘCOALA HANBALITĂ, ce îl are drept fondator pe Ahmad bin Hanbal (mort în 855), respinge opinia personală și raționamentul prin analogie, pentru a elimina posibilitatea apariției inovației păcătoase, limitându-se la o interpretare strict literală a Coranului și a Tradițiilor. Deși această școală va intra în declin începând cu secolul al XIV-lea, sub otomani, ea va renaște sub o nouă formă în secolul al XVIII-lea, prin mișcarea wahhabită sau salefită, inițiată de Muhammad bin 'Abd al-Wahhab, pornind de la gândirea marelui teolog hanbalit Ibn Taymiyya (m. 1328). Islamul wahhabit este recunoscut ca religie oficială a Arabiei Saudite și are o influență importantă în lumea islamică din cauza controlului saudit al orașelor sfinte Mecca și Medina, și din cauza finanțării saudite a unor școli și moschei din alte țări.

KHARIGIȚII - KHARIGISM.

Kharigiții „secesioniști", la început susținători ai lui Ali, l-au asasinat în 657, considerându-l prea șovăielnic și imputându-i faptul că a acceptat ca problema conducerii comunității islamice să fie obiectul unor tratative. Pornind de la ideea egalității tuturor credincioșilor, ei cred că imamatul și califatul pot reveni oricărui credincios, indiferent de originea sa

etnică sau socială, dacă este ireproșabil din punct de vedere moral și religios. Puritani desăvârșiți, kharigiții îi exclud din islam pe toți aceia care se fac vinovați de păcate grave. Descendenți ai lor trăiesc astăzi în oazele din Mzab (Algeria), pe insula tunisiană Djerba, ca și în Oman, sub numele de ibadiți, unde reprezintă jumătate din populație.

Șiiții: Shi'a.

ȘIIȚII (nume ce vine de la „partidul lui Ali") urmașii partizanilor lui 'Ali, văr și ginere al profetului Mahomed, care încarnează legitimitatea casei profetului împotriva celor trei califi (Abu-Bakr, Omar și Osman) care au domnit în locul său și împotriva descendenților acestora. Șiismul duodeciman „cu doisprezece imami" pune accentul pe caracterul mesianic al acestor imami, autorizați să practice reflecția („efort de a înțelege") ceea ce-i îndreptățește să interpreteze Legea divină, ba chiar de a-i aduce amendamente. Cel de-al doisprezecelea imam (imamul ascuns) va reveni la sfârșitul timpului pentru a instaura armonia pe pământ. Imamii, considerați ca intermediari între om și Dumnezeu au pentru mulți dintre șiiți o aură divină, noțiune total străină sunniților, ca și aceea de imamat.

Țări în care musulmanii reprezintă mai mult de 10% din totalul populației.

Șiismul septiman, „cu șapte imami", grupează câteva grupuri contrastante.

Ismaelismul septiman a susținut dinastia califiană a fatimizilor (909-1171) ce a domnit în Ifriqiyya și Egipt. Un ordin extremist și terorist, apărut în perioada de declin a fatimizilor, intitulat Al-fida'iyya (Oamenii Sacrificiului), cunoscut de europeni ca „secta asasinilor" (de la „consumatori de hașiș"), ce avea ca obiectiv triumful cauzei ismaelite adevărate, a fost anihilat de către mongoli și mameluci. O altă subsectă șiită este **gruparea karmațiană** apărută în secolul al IX-lea.

Din ismaelismul septiman derivă și **gruparea agha-khan**.

Șiismul zaydit, cu cinci imami, a fost fondat de Zayn Al-'Abidin, nepot al lui Husayn, fiul califului 'Ali. Zaydiții s-au stabilit în nordul Yemenului unde formează 40% din populație. Ei condiționează dreptul urmașilor lui 'Ali și ai Fatimei de a deveni imami de calitățile lor morale și intelectuale.

Alte grupări

Un grup musulman foarte mic, localizat în special în Statele Unite ale Americii, urmează invățăturile lui Rashad Khalifa și se numesc **„supușii"** (care nu este altceva decât o traducere a cuvântului arab muslimūna „musulmanii") . Ei resping Tradiția și dreptul canonic și spun că se călăuzesc doar după Coran. Există un grup și mai mic de musulmani care pretind că reprezintă invățăturile autentice ale lui Rashad Khalifa care par să se fi desprins din „supuși". Marea majoritate a musulmanilor consideră acest grup ca fiind eretic.

Sufismul sau mistica islamică

Derviși rotitori din Anatolia

Sufismul sau mistica islamică este o practică spirituală prin care se încearcă ajungerea la cunoașterea divinității nemijlocit, nu numai prin intermediul revelației coranice. Scopul final al unui sufit este anihilarea sinelui prin unirea acestuia cu Dumnezeu. Renunțând, încet, încet la lumea materială, el merge pe calea pe care și-o alege, nedorind nimic altceva decât de a-și dărui întreaga dragoste lui Dumnezeu, necondiționat, neașteptând nici o răsplată pe lumea aceasta sau pe cealaltă. La începuturile misticii islamice, la Basra, în Irakul de astăzi, mistica Rabi'a (721 – 801) alerga pe străzi, într-o mână cu un tăciune aprins ca să dea foc raiului, iar în cealaltă cu o cofă de apă să stingă iadul, astfel ca să nu mai poată fi preocupată de nimic altceva decât de Dumnezeu în sine, de dragostea care o unea cu Dumnezeu. Sufiții – care au cunoscut de-a lungul istoriei islamului câteva sute de grupări – sunt deasupra oricărei împărțiri doctrinare a islamului, mai mult decât atât, ei își manifestă dragostea pentru întreaga creație așa cum reiese din acest fragment celebru din opera marelui mistic andaluz Ibn Arabi (1165-1240):

„Inima mea poate fi orice: pajiște pentru gazele, pentru idoli, Ka'ba pelerinului, tablele o mănăstire pentru călugări creștini, un templu pentru idoli, Ka'ba pelerinului, tablele Torei și cartea Coranului. Eu cred în religia dragostei, oriunde s-ar îndrepta caravanele sale, căci dragostea este religia și credința mea".

E.- OBICEIURI ISLAMICE

Religia islamică a fost criticată, în primul rând, de către creștini care l-au considerat o erezie. Unul din primele astfel de atacuri îl întreprinde Ioan Damaschinul în lucrarea Perì hairéseōn ("Despre erezie").

Printre cele mai importante teme ale criticii islamului se situează:

- moralitatea vieții lui Mahomed, presupusele contradicții din Coran,
- respectarea drepturilor omului și condiția femeii în statele islamice, dar și radicalismul religios al învățăturilor islamice care susțin conversia necredincioșilor prin Jihad (război sfânt) și moartea pentru încercarea de renunțare la religie.

Interzicerea islamului

În Angola, islamul este catalogat ca sectă periculoasă și este interzis prin lege. În urma acestei hotărâri luate în 2013 au fost închise și demolate 78 de moschei.

Condiția femeii în islam

Statutul femeii în islam este unul dintre cele mai controversate subiecte. Pe de o parte există concepția că sunt oprimate și persecutate, iar pe de alta există argumente cu privire la autenticitatea culturală, la drepturile femeilor de a se afirma în moduri care diferă de modelele de autoafirmare feminină din societățile occidentale. Complexitatea subiectului reiese din interacțiunea dintre istorie, religie, cultură și politică.

Istoric

Din punct de vedere istoric, familia patriarhală s-a dovedit a fi cea mai durabilă structură socială din societățile musulmane, mult mai durabilă decât structurile construite în jurul asocierii profesionale sau al interesului de clasă. Legea islamică privilegiază familia față de alte instituții. Legile de moștenire, care favorizează bărbații, sunt înscrise în Coran alături de alte prevederi discriminatorii, precum inferioritatea testamentară a femeilor în cadrul anumitor proceduri juridice.

Totuși, legea nu este aplicată cu strictețe întotdeauna în practica socială reală: sclavia și concubinajul, practicate la scară largă în perioada precolonială, reprezintă de asemenea subiectul unor prevederi juridice detaliate și, deși permise în conformitate cu Șaria, au dispărut din societățile musulmane. Spre deosebire de hijab[7], nu se află în rândul obiceiurilor asupra cărora insistă musulmanii de astăzi.

[7] În mod particular el desemnează acel tip de voal pe care femeile musulmane îl poartă pe cap și care lasă fața vizibilă.

Protejarea familiei patriarhale și a simbolismului pe care îl deține virtutea feminină este puternic înrădăcinată în semantica islamului:

- cuvântul haram (sacru, interzis, tabu) are aceeași rădăcină ca și harim –

partea de locuință rezervată femeilor - și mahram - grupul de rude cu care relațiile sexuale ale unei femei sunt interzise prin lege și cu care ea este liberă să se întovărășească.

În general, restricțiile impuse femeilor sunt legate de concepția asupra sacralității. Onoarea personală și familială este deseori identificată cu controlul exercitat asupra sexualității femeilor, parte esențială pentru identitatea publică și socială a bărbaților.

Există puncte de vedere conform cărora textele islamice și valorile pe care le promovează se fac responsabile pentru tipurile de comportament care susțin supremația masculină. În același timp, nu poate exista nicio îndoială că rolul public și simbolic al femeilor se află în miezul discursului islamist. În polemici numeroase, autorii islamici pun în contrast femeia musulmană virtuoasă cu omoloaga ei occidentală sau occidentalizată - dezgolită, lipsită de virtute și coruptă, potențială sursă de fitna - rivalitate.

FEMEIA ÎN LEGEA ISLAMICĂ

Tradiționaliștii musulmani, majoritatea bărbați, susțin că Profetul Muhammad a îmbunătățit semnificativ situația femeilor arabe din vremea sa, garantându-le drepturi fundamentale în cadrul căsătoriei, drepturi care le erau refuzate în Jahiliya - Epoca ignoranței. Surele de la Mecca condamnă obiceiul infanticidului feminin și neglijarea văduvelor și orfanilor. După apariția islamului, femeilor li s-au acordat drepturi garantate la moștenire, sub umbrela de protecție a familiei. Soțul a fost obligat să întrețină femeia și copiii. Deși poligamia a fost permisă, numărul soțiilor a fost limitat la patru, fiecare trebuind să fie tratată egal. Nu este vorba despre o inegalitate spirituală. Coranul se adresează în mod explicit atât femeilor, cât și bărbaților, iar femeile vor trebui să plătească pentru acțiunile imorale la Ziua Judecății.

Cu toate acestea însă, există anumite versete care dovedesc inferioritatea juridică a femeilor. Partea unei surori reprezintă jumătate din partea fraților ei, conform legilor coranice întrucât se presupune că o va întreține soțul. Un soț poate pedepsi aspru, din punct de vedere fizic, o soție

recalcitrantă sau nesupusă, ca măsură ultimă în cazul în care orice altă metodă a eșuat. În anumite proceduri juridice, mărturia unei femei nu valorează decât jumătate din mărturia unui bărbat - se presupune că, fiind nefamiliarizată cu problemele legate de afaceri, va avea nevoie de un prieten pentru a-i reîmprospăta memoria.

Feministele moderne care încearcă să depășească aceste poziții se lovesc de un obstacol teologic reprezentat de însuși Coranul - cuvântul lui Dumnezeu - care nu poate fi negociat sau discutat. A aduce argumente conform cărora condițiile moderne impun o abolire a prevederilor discriminatorii ale Coranului înseamnă să te opui dogmei potrivit căreia textul este stabilit pe vecie.

Problema drepturilor femeilor ține de modernism. Conform moderniștilor, Coranul a fost revelat la un anumit moment și într-un context social specific. Scopul lor este de reinterpreta aceste prevederi în cheie modernistă. Dificultatea cu care se confruntă moderniștii este că dacă iau textul coranic ca atare, fără a-l interpreta astfel încât să se conformeze tendințelor și modelor sociale actuale, sunt adesea mai aproape de înțelesul și scopul său original. Spre exemplu, versetele care permit poligamia impun ca fiecare soție să fie tratată egal. Tradiționaliștii interpretează egalitatea în termeni legali: dreptul fiecărei soții la propria locuință, la egalitate în privința întreținerii materiale. Modernii subminează întreaga instituție, adăugând o dimensiune emoțională și psihologică noțiunii de egalitate, argumentând că, deoarece nu se poate aștepta ca un bărbat să fie egal implicat emoțional față de toate soțiile sale, poligamia este efectiv eliminată.

Argumente similare sunt folosite de moderniști pentru raționalizarea pedepselor aplicate soțiilor necredincioase sau indivizilor acuzați de activitate sexuală interzisă (zina). Conform prevederilor coranice, delictul de zina trebuie atestat de patru bărbați adulți independenți martori la act. Deoarece, prin natura lucrurilor, o asemenea prevedere este practic imposibil de îndeplinit, potrivit acestui argument, decența sexuală este, în principiu, satisfăcută, în vreme ce este evitată asprimea socială nedorită.

De asemenea, în cazul unei femei părăsite sau văduve care rămâne însărcinată, poate fi protejată prin invenția legală a „fătului adormit" potrivit căreia poate fi acceptat faptul ca o sarcină să dureze între cinci și șapte ani,

timp în care copilul rămâne moștenitorul legal al soțului mort sau absent.

Daca teoria este uneori mai severă decât practica în încurajarea fidelității conjugale, reciproca se poate aplica în cazul moștenirii. În multe ținuturi musulmane femeilor le-au fost refuzate sistematic drepturile de moștenire conform legii islamice, fie prin presiunile familiei, fie prin tertipuri juridice. Căsătoria între veri de gradul întâi, permisă în islam, este de multe ori impusă, fetele fiind obligate să se mărite cu verii lor primari pentru a menține averea în familia patriarhală.

Femeile în viața socială și religioasă

Spre deosebire de soțul ei, cercul social al unei femei, dacă este căsătorită, trebuie să fie restrâns, conform interpretărilor tradiționale, la prietene și la mahram - membrii masculini ai familiei extinse cu care nu poate întreține relații sexuale. Aceștia sunt tații, fiii, frații, frații de lapte, nepoții și rudele masculine prin alianță. Deși tradițiile locale diferă, tabu-ul asupra asocierii feminine cu bărbați din afara relațiilor mahram este răspândit în toate societățile musulmane. În anumite părți din Africa, la sud de Sahara, legea islamică a ajuns să se amestece cu tradițiile locale care le acordă femeilor drepturi substanțial mai mari în privința căsătoriei și divorțului.

În Orientul Mijlociu și Asia de Sud, ca și în alte părți ale lumii musulmane, grupul de rudenie extinsă, susținut prin tabu+ul mahram, a fost esențial pentru structura socială. Este posibil ca uneori femeile să se fi bucurat uneori de o poziție onorantă și protejată în acest sistem, dar libertatea lor era limitată în proporție directă cu capacitatea lor de reproducere, ca mesagere genetice și purtătoare ale identității de rudenie.

Excluderea femeilor din domeniul public în principalele centre islamice, a condus în mod inevitabil și la excluderea lor din viața religioasă. La Cairo, de exemplu, în anul 1820 femeilor le era interzis să se roage alături de bărbați în moschei deoarece musulmanii sunt de părere că prezența femeilor inspiră o devoțiune de un tip cu totul diferit de acela care este necesar într-un loc dedicat venerării lui Dumnezeu. Excluderea femeilor a fost întărită prin tabuurile de impurificare legate de menstruație, natalitate și contactul cu copiii.

Politica veșmintelor

Costumația și înfățișarea fizică din societățile premoderne n-au fost niciodată o chestiune de alegere pur personală. În Occident, până de curând îmbrăcămintea era principalul

indiciu extern al statutului, clasei și profesiei. În societățile musulmane, în care meseriile și meșteșugurile reprezentau adesea apanajul unor grupuri etnice particulare, îmbrăcămintea și înfățișarea fizică mergeau împreună. Spre exemplu, diferitele ordine sufite puteau fi identificate după stilul turbanelor și cutele veșmintelor lor. Autocrații reformatori din secolele al XIX-lea și al XX-lea au încercat adesea să elimine loialitățile locale, insistând asupra unui acoperământ al capului standardizat.

Veșmântul islamic purtat de femei nu are nici un fel de precedente istorice speciale, deși se conformează la modul general, ideilor despre modestia feminină extrase din Coran. Cunoscute sub numele de ziy shari` și hijab, aceste veștminte sunt in formă de cort, cu testemele de călugăriță acoperind capul, astfel încât să ascundă atât părul cât și bustul. Se spune că sunt similare costumelor purtate de soțiile lui Muhammad. Această tradiție musulmană inventată a apărut pentru prima dată la femeile afiliate grupării Fraților Musulmani (Surorile Musulmane), în perioada anului 1930. A devenit din ce în ce mai populară și semnifică în general sprijin din partea femeilor pentru scopurile mișcărilor islamiste. Mai mulți analiști insistă asupra faptului că portul vălului facilitează o nouă mobilitate socială și spațială care le îngăduie femeilor sa „invadeze" spațiile publice anterior rezervate bărbaților. Prin adoptarea veșmântului islamic o femeie poate chiar să sfideze autoritatea patriarhală și în același timp să le transmită bărbaților ne-mahram ca nu este disponibilă din punct de vedere sexual.

Atât în țările musulmane, cât și cele nemusulmane, vălul a devenit un marcaj simbolic al identității culturale, un semn distinctiv prin care se consideră că femeia musulmană își proclamă loialitatea religioasă și politică. În țări, inclusiv occidentale, în care sunt posibile alte opțiuni, un asemenea act ar putea reprezenta un geste de independență care semnalează o respingere a moravurilor sociale nemusulmane care prevalează.

Simbolismul transmis prin purtarea vălului poate fi ambiguu, dar nu poate exista îndoială că femeile musulmane sunt pe cale de a deveni o forță care trebuie recunoscută în viața publică. Chiar și în Arabia Saudită au avut loc demonstrații organizate de femeile care protestau împotriva Șaria care le interzice să conducă vehicule cu motor. În rândul femeilor mai puțin bogate, migrația forței de muncă impune schimbări în

cadrul diviziunii sexuale a muncii, o proporție semnificativă de gospodării fiind acum condusă de femei. Universitățile produc tot mai multe absolvente. Semnele schimbării sunt deja vizibile. Vocea feminină este considerată a fi contribuit în mod covârșitor la neașteptata alegere a lui Muhammad Khatami la președinția Iranului în mai 1997, pe baza unei platforme electorale care cuprindea o îmblânzire a restricțiilor asupra femeilor și o mai largă participare feminină la conducerea economiei și statului.

Există studii de antropologie islamică unde este conturată problema portului feminin musulman și care trimite la ideea de comportament adecvat și în conformitate cu cel al soțiilor Profetului, prin care este exprimată obediența față de Divinitate.

Bărbați și femei

Majoritatea concepțiilor pe care musulmanii le au despre sex sunt diferite de cele ale occidentalilor contemporani. Bărbații adulți sunt percepuți mai degrabă ca tați, iar femeile adulte ca mame. Un bărbat necăsătorit sau o femeie necăsătorită, indiferent de vârsta pe care o au, sunt văzuți în majoritatea societăților musulmane ca fiind în continuare copii. Șaria și aproape toți musulmanii consideră căsătoria și calitatea de părinte ca fiind condiția vieții de adult.

Islamul consideră un adevăr axiomatic faptul că bărbații sunt mai puternici decât femeile, nu doar din punct de vedere fizic, ci și mintal și moral. Prin urmare, femeile au nevoie de protecția și îndrumarea bărbaților. Astfel, islamul este asemănător perspectivei clasice asupra femeilor, așa cum apare ea în celelalte religii monoteiste, cel puțin în formele lor mai vechi și mai tradiționale. Asemenea concepții au fost contestate și într-o oarecare măsură desființate în societățile occidentale contemporane. În majoritatea societăților musulmane, ele nu au fost încă în mod serios contestate, deși există o mișcare feministă slabă.

În pofida acestei maniere de a percepe bărbații și femeile ca fiind în mod esențial diferiți, în islam femeile sunt privite ca ființe umane independente, cu drepturi care trebuie respectate și care pot fi consolidate. În urmă cu un secol și jumătate, drepturile femeilor în islam erau mai mari decât cele ale femeilor din Occident.

Cultura culinară a musulmanilor a apărut și s-a dezvoltat în același timp cu islamul, cea de-a treia religie monoteistă și

ultima dintre cele relevate. Un bun credincios musulman trebuie să cunoască regulile impuse de Coran și de Sunnah (tradiții), pentru a ști ceea ce îi este (sau nu) permis să mănânce. Postul (abstinența) este o obligație religioasă și reprezintă unul dintre stâlpii islamului, alături de credința în unicitatea lui Dumnezeu, rugăciune, danie și pelerinajul la Mecca. În funcție de zone, în spațiul islamic s-a dezvoltat o cultură culinară, care include anumite practici.

Permis versus nepermis

Musulmanii sunt sfătuiți să mănânce două treimi din capacitatea lor și să împartă mâncarea lor cu cei din jur, fie că este vorba de rude, apropiați, fie că este vorba de necunoscuți. Este recomandat să se gătească astfel încât să nu rămână mâncare care să fie apoi aruncată sau irosită. Mâinile și gura trebuie spălate înainte și după masă. Dacă nu se folosesc tacâmuri, trebuie să se mănânce cu mâna dreaptă, deoarece mâna stângă este considerată murdară.

Mâncarea permisă pentru musulmani se numește în limba arabă □alāl, Dacă nu este specificată ca fiind interzisă, □aram, atunci respectivul fel de mâncare este permis.

Conform Coranului, lista de mâncăruri interzise include:

1. Porcinele, animalele patrupede care își prind prada cu gura, păsări de pradă care vânează cu ghearele, și orice produse rezultate din acestea, precum gelatina din porc sau enzime folosite la prepararea brânzei. Dacă sursa unui produs este incertă, se evită consumarea sa.
2. Animalele sacrificate necorespunzător. Un animal trebuie să fie ucis într-un mod similar cu cel descris de legile iudaice, și anume prin tăierea părții din față a gâtului, în zona venei jugulare, a arterei carotide și a traheii. Sângele este apoi lăsat să se scurgă din corp. Persoana care efectuează acest proces - □abi□a, - trebuie să rostească numele lui Dumnezeu (Bismillah – În numele lui Dumnezeu, Allahu Akbar – Dumnezeu este mare). Unii musulmani nu se feresc să mănânce carne provenită de la animale sacrificate de către evrei sau creștini, atâta vreme cât au respectat respectivul ritual, în timp ce alții refuză. În orice caz, consumarea cărnii provenite de la animale sacrificate de către persoane care nu aparțin uneia dintre cele trei religii monoteiste sau care pronunță nunele unui zeu este interzisă cu desăvârșire.
3. Animale carnivore cu colți, precum leii, tigrii, câinii sau lupii.
4. Sângele și produse din sânge.

5. Băuturile alcoolice și drogurile (dacă nu sunt necesare din punct de vedere medical). De asemenea, sunt incluse în această categorie orice mâncăruri care au început să fermenteze. Consumarea de stimulente, precum cafeaua este nerecomandată, la fel și țigările, însă doar musulmanii foarte devotați țin seama de acest considerent.
6. Broaștele și alte animale terestre, precum șerpii.
Un musulman poate consuma mâncăruri din lista celor interzise, în cazuri particulare, precum atunci când este pus în pericol de moarte – din cauza unei boli sau de foame – sau când este forțat. Termenul pentru un produs despre care nu se știe exact dacă este permis sau nu este mašbūh. Când există această îndoială, se recomandă a fi evitat. În zonele unde populația islamică este minoritară, există centre comerciale care semnalează corespunzător mâncarea de tip halāl.

Postul

În timpul lunii Ramadan,

În luna a noua din calendarul islamic, musulmanii postesc, adică se abțin de la mâncare, apă, fumat și relații sexuale, de la răsăritul soarelui până după apus. Singurii care sunt exceptați de la această practică sunt cei bolnavi, călătorii, femeile însărcinate, cele care alăptează sau cele care sunt în timpul menstruației, persoanele în vârstă și cei care depun muncă fizică intensă. Întreruperea postului are loc imediat după apusul soarelui și este celebrată prin invitarea rudelor și vecinilor la masă, unde se gătesc mâncăruri alese și se servesc dulciuri. Musulmanii sunt încurajați să postească 6 zile și în luna a zecea din calendarul musulman, dar nu li se permite niciodată postul în două zile de sărbătoare, respectiv ʿ Aid al-Fiṭr (la finalul lunii Ramadan) și ʿAid al-'Aḍḥā (ziua sacrificiului, când se comemorează supunerea lui Avraam față de Dumnezeu).

Cultura preparării mâncărurilor

Femeile au avut un rol important în formarea și transmiterea culturilor culinare în Orientul Mijlociu. Majoritatea popoarelor aflate pe teritoriile cuprinse între coasta atlantică a Marocului și Peninsula Arabică, chiar și mai departe, la granița Irakului cu Iranul, sunt etnici arabi și adepți ai islamului. Însă cultura culinară din aceste zone este mult mai complexă decât ceea ce poate să cuprindă termenii „arab" și „islam". Aceste tradiții culinare sunt rezultatul unui proces istoric care a implicat contribuția unor popoare precum perșii, berberii, turcii, nubienii, africanii sub-saharieni, precum și popoare

din Europa, India și Asia Centrală. Mâncărurile preparate și servite poartă amprenta unor identități etnice și religioase formate de-a lungul secolelor.

Producție alimentară și atribuții în funcție de gen

În societățile patriarhale ale Orientului Mijlociu, se consideră că locul femeii este în interiorul casei, unde principala sarcină este prepararea mâncării, în timp ce bărbatul se ocupă de munca propriu-zisă și aduce câștiguri materiale. Însă în grupurile nomade și în zonele rurale, femeile și fetele au avut un rol important și în producerea materiei prime, ocupându-se de creșterea animalelor și de agricultură.

Organizarea culinară a practicilor și a spațiului social

Ideea conform căreia fiecare casă trebuie să aibă o cameră separată pentru pregătirea mesei și pentru servirea ei a devenit acceptată în perioada modernă, în special în ultimul secol, însă înainte de aceasta, o bucătărie era un lux, pe care puțini și-l permiteau, iar pregătitul mâncării se desfășura în curte, pe hol sau pe o terasă.

Locurile din casă unde se gătește (bucătărie, cuptorul de lut) sunt zone unde în mod obișnuit nu le este permis accesul bărbaților din afara familiei. Bucătăria este și un spațiu de socializare pentru femei, unde nu doar muncesc, ci și își împart mâncarea, discută rețete etc.

Atunci când se așează la masă, bărbații care sunt capete de familie gustă primii din mâncare, urmați de soții și copii. La întâlnirile cu mai multe persoane, bărbații și femeile se separă, iar în locul destinat bărbaților mâncarea este adusă de servitori sau de copii.

Alimentația depinde de mai mulți factori: venitul familiei, formalitatea ocaziei sau a întâlnirii, statutul social, tradițiile familiei și ale zonei respective. Grânele, legumele și fructele sunt ingrediente de bază. Pâinea (lipia) este întâlnită în tot Orientul Mijlociu, dar în Irak și zona Golfului Arab orezul este de asemenea important, iar în Magreb se consumă îndeosebi cușcuș. Carnea, în special în familiile mai modeste, se consumă la ocazii importante.

În afara caselor, în piețe, cafenele și magazine mâncarea este servită de bărbați în mod obișnuit, însă în ultima perioadă, mai ales în zonele cosmopolite influențate de cultura și turismul european și american, femeile pot fi angajate ca bucătărese și chelnerițe.

Transmiterea tradiției culinare

Această tradiție a fost transmisă oral de-a lungul secolelor. În cele mai multe familii, fetele care au atins vârsta pubertății sunt îndemnate să renunțe la interacțiunea cu băieții și sunt educate pentru gospodărie. Ele învață de la mame, bunici, mătuși sau orice rude de gen feminin, iar procesul presupune observare, imitare, încercare și instruire verbală. Cu toate acestea, în perioada Califatului Abbasid, prepararea mâncării era un domeniu stăpânit de bărbați, ca dovadă fiind existența unor tratate culinare, precum Kitāb aṭ-ṭabīḫ, din secolul X.

Decizia instanței de la Luxemburg intervine după ce Europa s-a confruntat și continuă să se confrunte cu un val de restricții impuse libertăților religioase.

F.- DESPRE CĂSĂTORIA ÎN ISLAM

Căsătoria este una dintre cele mai puternice legături accentuate de islam.

Căsătoria este una dintre cele mai puternice relații pe care islamul pune accentul, o încurajează și o consideră ca fiind una dintre practicile Profeților (Pacea fie asupra lor!).

Islamul acordă o importanță deosebită prescripțiilor referitoare la căsătorie, manierelor și drepturilor soților, astfel încât stabilitatea maritală și dăinuirea ei să fie garantate și să se creeze o familie de succes, în care copiii să poată fi crescuți într-un mediu psihologic stabil, întru respectarea evlaviei și integrității morale, promovând excelența în diversele aspecte ale vieții.

Aceste prescripții includ:

Islamul a enunțat o serie de reguli pentru validitatea contractului de căsătorie. **Acestea sunt:**

CONDIȚIILE PE CARE ISLAMUL LE STIPULEAZĂ CU PRIVIRE LA SOȚIE

Soția trebuie să fie musulmană, evreică sau creștină. Cu toate acestea, bărbații musulmani sunt încurajați să aleagă femei musulmane evlavioase, deoarece o musulmană care practică islamul va fi o mamă bună care își va crește copiii în cel mai bun mod cu putință și îl va ajuta și pe soțul ei să adere la învățăturile islamului. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Luați de soție o femeie musulmană pioasă și veți cunoaște prosperitatea.” [Al-Bukhari, 4802; Muslim, 1466]

Ea trebuie să fie o femeie virtuoasă, pentru că este interzisă căsătoria cu o femeie vestită pentru desfrânarea și imoralitatea ei. Coranul spune: „ [Vă sunt îngăduite] femeile virtuoase, dreptcredincioase, dar și femeile virtuoase ale acelora cărora le-a fost dăruită Scriptura înaintea voastră” [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 5:5]

Ea nu trebuie să facă parte din categoria femeilor mahram și nu este îngăduită căsătoria cu două surori în același timp sau cu o femeie și mătușa ei în același timp.

Condițiile pe care islamul le stipulează cu privire la soț

Soțul trebuie să fie musulman, iar o femeie musulmană nu poate lua în căsătorie un bărbat nemusulman, indiferent dacă acesta este dintre oamenii Cărții (adică este evreu sau creștin) sau nu. Islamul subliniază faptul că un bărbat trebuie acceptat ca soț, dacă el îndeplinește următoarele două condiții:

Apartenența la religie

Caracterul bun

Profetul (Pacea și binecuvântarea fie asupra sa!) a spus: „Dacă un bărbat o cere pe fiica voastră în căsătorie și sunteți mulțumiți de caracterul și de religia lui, atunci acceptați-i cererea.” [At-Tirmidhi, 1084; Ibn Majah, 1967]

DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE SOȚILOR

Allah Preaînaltul le-a oferit soțului și soției anumite drepturi și le-a cerut să își ducă la bun sfârșit îndatoririle, încurajându-i, totodată, să dea curs acelor lucruri care vor întreține viața conjugală și o vor ocroti. Aceștia sunt amândoi responsabili pentru binele familiei lor și niciunul dintre ei nu trebuie să îi ceară celuilalt lucruri care sunt peste puterile lui, după cum spune Coranul: „[...] Ele au drepturi egale cu obligațiile lor, după cuviință [...]” [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 2:228] Așadar, toleranța și bunătatea sunt calități necesare pentru o viață prosperă și pentru construirea unei familii puternice.

Drepturile soției

Întreținere și rezidență

Întreținerea soției înseamnă dreptul ei incontestabil de a primi mâncare, băutură, îmbrăcăminte, îngrijire la modul general și o locuință corespunzătoare, chiar dacă ea este înstărită.

Cum se calculează suma ce trebuie cheltuită pentru întreținerea soției? Soțul trebuie să cheltuiască pentru soția sa în concordanță cu resursele sale, fără extravaganță sau

zgârcenie, după cum spune Coranul: „Cel care este înstărit să cheltuiască [pentru soţia de care a divorțat şi pentru copilul său] după mijloacele sale, iar cel a cărui înzestrare este limitată să cheltuiască din ceea ce i-a dat Allah. Allah nu împovărează nicio persoană cu mai mult decât El i-a dat [...]” [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 65:7]

El trebuie să facă aceste cheltuieli cu bunătate, fără să îi dea de înțeles acesteia că i-ar face vreun favor și fără să o umilească în vreun fel. Această întreținere nu este un capriciu, ci este o obligație pe care el trebuie să o îndeplinească față de soția sa cu bunătate, după cum îi cere Coranul.

Când musulmanul își îndeplinește datoria de a-și întreține soția și copiii, el este răsplătit de către Allah Preaînaltul din abundență, după cum a spus Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): „Atunci când un bărbat cheltuiește pentru familia sa, sperând la răsplata lui Allah în Viața de Apoi, acesta va fi considerat pentru el un act caritabil.” [Al-Bukhari, 4776; Muslim, 1401] El (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a mai spus: „Veți fi răsplătiți pentru tot ceea ce cheltuiți căutând fața lui Allah [de dragul Lui], chiar și numai pentru o bucată de mâncare pe care l-ați pus în gura soției voastre.” [Al-Bukhari, 56; Muslim, 1628] Aceia care refuză sau își neglijează îndatorirea de a-și întreține familiile, în ciuda faptului că ei își permit acest lucru, comit un păcat teribil. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Este un păcat îndeajuns de mare ca un bărbat să-i neglijeze pe cei pe care este obligat să-i întrețină.” [Abu Dawud, 1692]

Traiul alături de ea cu bunătate

Aceasta înseamnă caracterul bun, bunătatea și tandrețea, atât în vorbire, cât și în comportament, și tolerarea greșelilor și a neglijenței ocazionale. Coranul spune: „ Purtați-vă cu ele după cuviință! Iar dacă nu vă este pe plac, se poate să nu vă fie pe plac un lucru pe care Allah l-a pregătit [să vă aducă] un mare bine.” [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 4:19]

PROFETUL (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa !) a spus: „Credincioșii cu o credință perfectă sunt aceia cu cel mai bun caracter și cei mai buni dintre ei sunt aceia care își tratează cel mai bine femeile.” [At-Tirmidhi, 1162]

„Credincioșii cu o credință perfectă sunt aceia cu cel mai bun caracter și cei mai buni dintre voi sunt aceia care își

tratează cel mai bine soțiile.” [At-Tirmidhi, 2612; Ahmad, 24677]

„Cei mai buni dintre voi sunt aceia care își tratează soțiile cu bunătate, iar eu sunt cel mai bun dintre voi cu soțiile mele.” [At-Tirmidhi, 3895]

Unul dintre companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) l-a întrebat pe acesta: „«O Mesager al lui Allah, care sunt drepturile soțiilor asupra soților?» El (Pacea şi binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a răspuns: «Să le hrăniți când vă hrăniți, să le îmbrăcați când vă îmbrăcați, să nu le loviți peste fețe, să nu le jigniți și să nu le abandonați decât în casă.»” [Abu Dawud, 2142]

RĂBDAREA ȘI TOLERANȚA

Bărbatul trebuie să fie îngăduitor cu firea femeii, care este, în mod evident, diferită de cea a bărbaților. El trebuie să privească viața cu toate aspectele sale, pentru că nimeni nu este lipsit de defecte. Atât soțul, cât și soția trebuie să fie răbdători și să țină cont unul de calitățile celuilalt, așa cum Coranul afirmă: [„.... și nu uitați să arătați bunătate unul altuia” [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 2 :237] În legătură cu aceasta, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Să nu urască un dreptcredincios o dreptcredincioasă. Dacă îi displac unele dintre caracteristicile ei, îi vor plăcea altele.” [Muslim, 1468]

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îndeamnă bărbații să se poarte cuviincios cu femeile, atrăgându-le atenția că natura psihică, emoțională și afectivă a femeilor este diferită de cea a bărbaților, iar aceste diferențieri nu sunt, de fapt, decât complementare și ele nu trebuie să creeze discordie și să ducă la un eventual divorț. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Purtați-vă cu blândețe cu femeile, pentru că femeia a fost creată dintr-o coastă și, astfel, ea nu poate fi îndreptată după voia voastră. Dacă vreți să vă bucurați alături de ea, trebuie să o acceptați cu tot cu această curbură a ei. Dacă veți încerca să o îndreptați, o veți rupe, iar ruptura înseamnă divorțul.” [Al-Bukhari, 3153; Muslim, 1468]

Petrecerea nopții alături de soție

Soțului i se recomandă să-și petreacă noaptea cu soția sa și trebuie să facă acest lucru cel puțin o dată la fiecare patru zile. El trebuie să respecte, de asemenea, împărțirea egală a nopților între soții în caz de poligamie.

Apărarea ei, întrucât ea reprezintă onoarea lui

Atunci când un bărbat se căsătorește cu o femeie, aceasta devine onoarea sa, pe care trebuie să o apere chiar dacă aceasta i-ar cauza moartea. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Acela care moare apărându-și soția este martir.” [At-Tirmidhi, 1421; Abu Dawud, 4772]

Nedezvăluirea secretelor din dormitor

Soțul nu trebuie să le vorbească celorlalți despre particularitățile soției sale și despre secretele din dormitorul lor. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Cea mai rea persoană în fața lui Allah în Ziua Judecății este aceea care are relații intime cu soția sa, iar apoi le împărtășește altora secretele lor.” [Muslim, 1437]

Lipsa agresivității și a ostilității la adresa ei

Pentru a rezolva problemele apărute într-o căsnicie, islamul a stabilit un număr de reguli, printre care:

Problemele pot fi rezolvate pe calea dialogului amiabil și a înțelepciunii, astfel încât să fie corectate greşelile.

În cazurile de rebeliune, de lipsă de loialitate sau comportament necorespunzător, soțul poate să înceteze să îi mai vorbească soției, însă nu mai mult de trei zile. Dacă acest tratament nu dă rezultate, el poate abandona temporar patul conjugal, stând departe de relațiile intime obișnuite, fără însă a părăsi casa.

'Aishah (Allah să fie mulțumit de ea!) a relatat că: „Trimisul lui Allah (Pacea şi binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) nu a lovit niciodată vreo femeie sau vreun sclav, decât în lupta pe Calea lui Allah.” [Muslim: 2328]

ÎNVĂȚAREA ȘI SFĂTUIREA EI

Soțul trebuie să le impună membrilor familiei un comportament bun și să le interzică să acționeze neadecvat. El trebuie să se străduiască din răsputeri să îi ajute să urmeze calea ce duce către Paradis și să evite căile ce duc către Focul Iadului. El îi poate îndemna prin propriul exemplu, supunându-se Poruncilor lui Allah și evitând ceea ce a interzis. Soția, de asemenea, trebuie să își sfătuiască soțul, să îl îndemne către Calea cea Dreaptă și să discute cu el despre modalitatea cea mai bună de creștere a copiilor. Coranul spune: „O, voi, cei care credeţi! Protejaţi-vă pe voi şi familiile voastre [prin ascultarea lui Allah] de un Foc [Iadul] al cărui combustibil sunt oamenii şi pietrele” [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 66:6] Profetul

(Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus în legătură cu aceasta: „Fiecare bărbat este păzitorul familiei sale și este responsabil pentru cei aflați în custodia sa. ” [Al-Bukhari, 2416; Muslim, 1829]

ONORAREA CONDIȚIILOR STIPULATE DE SOȚIE

Dacă soția stipulează o condiție la încheierea contractului de căsătorie, cum ar fi, spre exemplu, aceea de a avea un anumit tip de locuință sau cheltuieli și soțul a căzut de acord cu privire la aceasta, el trebuie să o respecte și să o îndeplinească, deoarece contractul de căsătorie este unul dintre obligațiile și înțelegerile cele mai solemne. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Cele mai îndreptățite legăminte pentru a fi respectate sunt cele care vă permit întreținerea relațiilor intime [căsătoria]. ” [Al-Bukhari, 5151; Muslim, 1418]

DREPTURILE SOȚULUI

Promovarea virtuții și obligația de ascultare a soţului

Allah Preaînaltul a dat femeile în grija bărbaților care sunt responsabili de întreținerea, călăuzirea și îngrijirea lor la modul general, datorită caracteristicilor cu care El i-a înzestrat, pe lângă banii pe care ei îi cheltuiesc pentru întreținerea lor, după cum spune Coranul: „Bărbații sunt protectori ai femeilor, datorită calităților deosebite cu care i-a dăruit Allah și datorită cheltuielilor pe care le fac din bunurile lor” [Traducerea Sensurilor Nobilului Coran, 4:34]

Atenția acordată nevoilor lui sexuale

Femeia musulmană trebuie să acorde o atenție deosebită nevoilor sexuale ale soțului ei și îi este recomandat să se înfrumusețeze pentru el. Dacă ea refuză să răspundă avansurilor lui sexuale juste, fără existența unui motiv legitim, precum perioada menstruală, postul obligatoriu sau boala, atunci ea comite un păcat teribil.

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa !) a spus: „Dacă bărbatul își cheamă soția în pat iar ea refuză, și apoi el își petrece noaptea supărat pe ea, îngerii o vor blestema încontinuu, până dimineața.” [Al-Bukhari, 3065; Muslim, 1435]

Interzicerea intrării în casă a persoanelor pe care el nu le agreează

Acesta este dreptul lui și ea trebuie să îl respecte. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Unei femei nu îi este permis să țină post fără permisiunea prealabilă a soțului ei și nici nu îi este permis să

primească pe cineva în casa lui fără acordul acestuia.” [Al-Bukhari, 5195]

Permisiunea soțului este necesară pentru a pleca de acasă

Unul dintre drepturile soțului este acela că ea nu poate pleca de acasă fără acordul lui, indiferent dacă este vorba de ieșitul din casă pentru nevoi personale sau generale.

Dreptul de a fi servit

Femeilor le este recomandat să-și servească soții cu bunătate, preparându-le mâncarea și preluând și alte îndatoriri gospodărești.

Share

G.- CĂSĂTORIA ȘI DIVORȚUL ÎN ISLAM

1. Introducere

Islamul este una dintre cele trei mari religii ale lumii, având peste un miliard de adepți, dând naștere unei civilizații prestigioase ale cărei influențe se exercită în toată lumea și în epoca contemporană. Pentru un musulman, Dumnezeu este Dumnezeu, și a afirmă acest lucru nu este un simplu truism. Întâlnim numele lui Allah desemnandu-l pe Dumnezeul Islamului.

Conform Coranului Islamul este adevărată religie, indiferent de profetul care a inițiat-o sau de epoca inițierii. Islamul este ,,adeziunea la pacea lui Dumnezeu", propavaduita de toți trimișii lui Dumnezeu din totodeauna, sinonimă cu religia revelată sau monoteistă. Coranul afirmă „religia în ochii lui Dumnezeu este de fapt Islamul”a nega unicitatea lui Dumnezeu înseamnă al nega pe Dumnezeu și acesta este un păcat de neiertat.

Islamul este ultima din religile monoteiste, este mesajul lui Dumnezeu, revelat profetului Mahomed prin mijlocirea arhanghelui Gavril. Această religie s-a născut la Mecca în Arabia, în sec. al VII-lea după Hristos. Cea de a două profesiune de credință a musulmanilor, se susține sub formă: „mărturisesc că Mahomed este trimisul lui Dumnezeu”. Ea implică faptula că Mahomed este unul din trimișii pe care Dumnezeu i-a ales pentru a transmite omenirii cuvântul sau. El este un profet, dar și un trimis.

2. Căsătoria în Islam

Căsătoria în Islam are în primul rând în vedere raporturile dintre bărbat și femeie, femeia aparținând dintotdeauna unui harem al cărui șef este tatăl, fratele sau soțul. S-ar părea chiar, după unele interpretări, că în Islam femeia nu este socotită

drept o ființă omenească. Astfel „femeile voastre” se spune în Coran, „sunt pentru voi că un ogor; deci intrați pe ogorul vostru așa cum voiți. Însă pregătiți-va sufletul înainte de această și temeți-va de Dumnezeu știind că veți veni înaintea Lui”. Unii teologi islamici rationalisti susțîn chiar că femia nu are suflet, ci este o ființă absolut fizică.

Se susține că Mahomed nu a făcut prea multe inovații în domeniul moralei familiale existente în mediul triburilor arabe din aceea vreme, menținând cel puțin în parte la început poligamia și puterea absolută a bărbatului. El a făcut totuși unele schimbări urmărind în primul rând îmbunătățirea situației femeii viitore soție. Deși nu a intrezis poligamia a impus unele îngrădiri, stabilind pentru bărbați un număr de maximum patru soții.

Islamismul recomandă căsătoria tuturor oamenilor capabili să întrețină o familie. Căsătoria este chiar obligația religioasă, iar celibatatul apare ca o anomalie inacceptabilă. O căsătorie este un contract încheiat între logodnic și tutorele logodnicei. Zestrea sau cadoul pentru care logodnicul se obligă să îl facă viitoarei soții este condiția principala pentru ca o căsătorie să poată fi considerată legală; fără el căsătoria este nulă.

De remarcat că în Coran problema căsătoriei este cuprinsă în nenumărate norme. Unele interzic căsătoria musulmanilor cu femei considerate necredincioase, altele îngăduie căsătoria cu creștine și evreice, iar altele se referă la aspectul moral al căsătoriei.Totuși și în Islam pentru încheierea unei căsătorii este necesar consimțământul femeii. Având în vedere că aproape întotdeauna această este sub tutela unui bărbat, libertatea consimtamântului urmează a fi apreciată în raport de momentul încheierii căsătoriei. Manifestarea afirmativă a consimtamântului viitorilor soți are loc de obicei la moschee, într-un ceremonial special, în care se recită mai multe versete din Coran.

Prin căsătorie, practic nu se crează o comunitate de bunuri între soți, femeia soție păstrându-și deplină libertate de a dispune de averea sa. Există totuși o dispoziție legală conform căreia soții se moștenesc unul pe altul. Legea Islamică stabilește cu privire la moștenire că bărbatului îi revine o parte dublă în raport cu femeia, care nu primește decât o jumătate din ceea ce i-a bărbatul.

3. Divorțul

În Islam se cunosc mai multe feluri de desfacere a căsătoriei. Și soțul și soția pot cere desfcerea unei căsătorii când descoperă că partenerul de viață are anumite defecte fizice. Aceeași anulare a căsătoriei poate fi pronunțată de cadiu[8] când se constată imposibilitatea soțului de a-și întreține familia sau de a oferi zestre soției. Astfel, când un soț îi spune soției ,,tu îmi ești ca spatele mamei mele", soția se consideră irevocabil divorțată.

Totuși, ca măsură de prevenire și pentru a invalida divorțurile obținute prin formule rostite în momente de tensiune, Mahomed a dispus că bărbatul poate să revină asupra formulei și să își reia soția, dar era sancționat cu pedeapsa de a elibera un sclav, a posti două luni sau de a da mâncare la 60 de săraci.

Cea mai obișnuită formă de divorț în islamism este repudierea care constă în izgonirea soției de către soțul său. Fiind o instituție importantă Coranul conține percepte reglementând în amănunt acest mod de despărțire al soților. Mahomed consideră că repudierea nu este definitivă, decât după a treia repetare consecutivă a formulei sacre „te repudiez".

Între cele trei repetări ale formulei ce trebuie repetată există perioade de așteptare, de cel puțin patru luni, numite idda, care au un dublu scop: să nu existe nici un dubiu cu privire la paternitatea unui eventual copil, născut de o femeie repudiată și să se îngăduie soțului că, retrăgându-și repudierea să repare greșala pe care a înfăptuit-o.

În afară de pervederile din Coran în tradiția islamică divorțul este prezentat cu foarte multe amănunte. Pentru pronunțarea divorțului, bărbatul nu trebuie să își prezinte motivele pentru care face acest lucru, singurele motive care se impun sunt starea de maturitate și deplinătatea facultatiilor mintale. În tradiție se mai paractica sistemul, că după repudierea definitivă, dacă soții se împacă și doresc să se căsătorească, să se adreseze unei a treia persoane, care în schimbul unei recompense, este gata să se căsătorească cu femeia în cauza și să o repudieze imediat, că în acest caz, Coranul dispune că nu mai este nevoie de respectarea perioadei de așteptare.

---

[8] Judecător musulman.

Menționăm că în ultimele decenii datorită contactului din ce în ce mai pronunțat cu lumea modernă și pătrunderii civilizației occidentale, majoritatea țărilor musulmane au început să își modifice legislația, renunțând parțial la formalismul și rigiditatea Islamului și schimbându-și atitudinea în mod evident față de căsătorie, divorț, familie în general.

H.- LĂCAȘURI DE CULT

Moscheea

Intrarea în Moscheea Shah din Iran

Moscheea este un lăcaș de cult, pentru musulmani, unde aceștia se roagă și se întrunesc în scopul unor activități de educație religioasă. Fiecare moschee are un imam care conduce rugăciunile.

Primele moschei au apărut în secolul al VII-lea. Cele mai importante moschei sunt Al-Masjid al Haram din Mecca , Moscheea Quba și Al-Masjid al-Naba-wi din Medina, apoi, Moscheea Al-Aqsa din Ierusalim, Moscheea Omaiazilor din Damasc etc. Moscheile erau specific specifice Peninsulei Arabe, însă s-au răspândit odată cu religia islamică în multe alte zone ale lumii.

Moscheile construite în alte zone decât cele arabe împrumută elemente arhitecturale din zonele respective. Cele din China împrumută stilul arhitectonic specific chinezesc, mai precis forma și culoarea pagodelor, pe când în Europa se întâlnesc moschei cu influențe arhitecturale europene.

Moscheea este locul unde musulmanii socializează conform tradiției islamice.

Cea mai importantă perioadă a anului in tradiția islamică este Ramadan-ul, când musulmanii merg foarte des la moschee pentru a se ruga și a îndeplini datinile.

Conform tradiției, musulmanii nu au acces în moschee decât după ce se spală și își lasă încălțămintea la intrare. Conform Coranului femeile se pot ruga acasă, dar și la moschee. Rugăciunile se țin în sala de rugăciuni a moscheii unde există locuri separate de rugăciuni pentru femei și bărbați. Barbații musulmani, la nevoie, se pot ruga la ceasurile potrivite și în afara moscheii, în orice loc s-ar găsi.

Arhitectura originală a moscheilor prevede construirea unor cupole deasupra centrului sălii de rugăciuni, precum si minarete, de asemenea și grădini interioare unde credincioșii musulmani se pot odihni. Moscheile construite în zonele cu populație minoritară musulmană sunt utilizate nu numai ca lăcaș de cult, ci și ca loc de întruniri, inclusiv mitinguri de protest ale acestora.

Astfel în urma conflictelor în jurul unor revendicări religioase, naționale și sociale între populația islamică și cea de alte etnii și confesiuni majoritare se pot ivi conflicte între populația majoritară și musulmani, precum si in urma unor atacuri rasiste sau de ura religioasa apar uneori acte de vandalism până la atacuri cu bombă contra unor moschei.

Un exemplu este Moscheea Babri din India, distrusă de hindușii extremiști în 1992. Începând cu anii '80, Arabia Saudită a finanțat un proiect de construcție a moscheilor în toată lumea în valoare de miliarde de dolari din care s-au construit în total 1500 de moschei.

Etimologie

Cuvântul originar pentru moschee în arabă este masjid având semnificație de loc de rugăciune sau de inchinare. Acesta este un substantiv derivat din verbul sajada (însemnând a se închina). Cuvântul provine din limba arameică, înrudită cu araba și ebraica, și datează din secolul al V-lea î. Hr., întâlnindu-se și în vocabularul altor limbi cum ar fi a arabilor nabateeani și ebraica, cu aceeași semnificație.

Cuvântul moschee provine în limba română din cuvântul francez mosquée, care la rândul său provine prin mediere italiană și spaniolă din termenul arab "masjid".

IstoriC

Acum aproximativ o mie de ani moscheile erau niste edificii mai spațioase, simple, cu intrări mari și minarete. De-a lungul timpului au început încetul cu încetul să se distingă de clădirile obișnuite din jur, devenind un tip anume de construcție specific lumii arabe și islamice.

Primele moschei

După credințele islamice, cel mai important loc sacru islamic este sanctuarul Kaaba din Mecca, Arabia Saudită, construit de profe-tul Ibrahim

(Avraam) și fiul său Ismail (Ismael) după voința lui Allah (Dumnezeu), însă cea mai veche moschee construită de musulmani este Moscheea Quba din Medina.

Influențe arhitecturale în construirea moscheilor

Marea Moschee din XI'an.

Arhitectura moscheilor diferă de la o zonă la alta deoarece au fost împrumutate elemente arhitecturale specifice zonei de amplasare. Un exemplu elocvent este Egiptul unde se întâlnesc un mare număr de moschei ce au fost construite începând cu anul 640, o dată cu cucerirea țării de către arabii musulmani. Moscheile clădite în Sicilia și Spania și-au păstrat un stil original arab sau maur, neîmprumutând elemente arhitecturale specifice zonei. În vestul Chinei, în Turkestanul chinez sau Uiguria, moscheile seamănă mai mult cu cele arabe, dar pe măsură ce se înaintează spre est apar tot mai mult elemente arhitecturale chinezești îmbinate cu cele arabe. Primele moschei din China au fost ridicate în secolul al VIII-lea în localitatea chineză Xi'an, cea mai cunoscută fiind Marea Moschee din Xi'an. Această moschee a adoptat o arhitectură tradițională chinenezească, fiind diferențiată de celelalte moschee prin faptul că are acoperișul galben, după tipicul templelor budiste.

În secolul al XV-lea, moscheile au început să apară și în Indonezia în primul rând în insulele Java și Sumatra.

Arhitectura budistă, hindusă sau chineză a influențat și aici aspectul moscheelor.

Moscheile indoneziene sunt construite fără cupole, nerespectând linia arhitecturală arabă, în schimb au acoperișuri etajate asemanator cu pagodele sau templele hinduse balineze, stil folosit încă și azi. Un număr important de moschei vechi au rămas intacte și astăzi pe coasta de nord a insulei Java, printre acestea aflându-se Marea Moschee din Demak construită în 1474 și Marea Moschee din Yogyakarta. Stilul moscheilor javaneze a influențat și arhitectura celor din țările apropiate acesteia precum: Malaysia, Brunei, și Filipine.

În India moscheile au apărut în timpul Imperiului Mogul în secolul al XVI-lea și al XVII-lea, unde s-au distins și ele

printr-o arhitectură proprie locului, ca de pilda Moscheea Jama din Delhi.

În Imperiul Otoman, al cărui nucleu principal a fost Turcia de azi, moscheile au apărut o dată cu primii turci musulmani. Unele moschei precum Hagia Sophia din Istanbulul de azi, au fost mai întâi biserici sau catedrale ale Imperiului Bizantin, după care au fost transformate în moschei, ceea ce le explică stilul arhitectonic. Specific moscheilor otomane erau plafoanele înalte, minaretele multiple și fațadele largi îmbinate cu elemente tradiționale precum mihrab-ul. Astăzi Turcia deține un mare numar de moschei cu arhitectură tipică otomană.

Marea moschee din Paris.

În Europa există în diverse zone moschei construite în număr mai mare o dată cu venirea musulmanilor pe continent. Orașe mari precum Roma, Londra și München, dețin moschei ce au fost clădite dupa cerințele arhitecturii tradiționale arabe cu domuri și minarete. Moschee mai mici se pot întâlni de asemenea în zonele suburbane ale marilor orașe europene, un exemplu fiind Moscheea Shah Jahan din Woking, Marea Britanie. In zonele Europei care au fost sub dominație otomană ca Grecia, Bosnia și Herțegovina, Albania, Serbia, moscheile au un aspect specific otoman.

În Statele Unite ale Americii, moscheile au apărut la sfârșitul secolului al XX-lea, actualmente, numărul lor crescând în ultimul deceniu (intervalul 2000–2010), de la 1.209 la 2.106, înregistrându-se astfel o creștere puternică de 74% în doar 10 ani. Emigrarea musulmanilor din Asia de Sud a făcut ca numărul moscheilor să crească mai alert după anul 1950 astfel înregistrându-se creșteri cu 80% după 1970 și cu 50% după 1980.

Convertiri

După scrierile istoricilor musulmani, mai multe biserici și sinagogi au fost transformate în moschei, fie după cucerirea unor orașe nemusulmane fie prin impunerea unor tratate prin care musulmanilor li se permitea să transforme bisericile în moschei. Un astfel de tratat a fost aplicat la Damasc, în anul 705 d. Hr. când califul Abd al-Malik a transformat bazilica Sf. Ioan într-o moschee. Se mai spune că Abd al-Malik a convertit zece biserici din Damasc în moschei. După

cucerirea Constantinopolui, sultanii otomani au preschimbat și multe biserici în moschei, intre ele cea mai renumită fiind Hagia Sophia. În unele astfel de noi moschei s-au păstrat sanctuarele creștine sau iudaice închinate de pildă unor personaje biblice respectate și de cultul mahomedan , ca de exemplu la sanctuarul patriarhilor din Hebron în Palestina.

În Spania se întâlnește fenomenul invers celui din Turcia, aici moscheile fiind în cele din urmă transformate în biserici catolice după înfrângerea musulmanilor sau a "maurilor" de către Reconquista spaniolă, încheiată în 1492. Printre cele mai vestite moschei transformate se află Marea Moschee din Cordoba, dar există și unele cazuri în care moscheile transformate în biserici au redevenit moschei.

Rugăciuni

Zilnic musulmanii trebuie să practice „salahul”. Acesta constă în a face de cinci ori pe zi o rugăciune ce aparține celor Cinci Stâlpi ai Islamului. Pe lângă rugăciunile zilnice, există rugăciuni speciale făcute vinerea, sâmbăta (Sabat), de sărbători, precum Aid al-Fitr și Aid al-Adha și rugăciuni pentru înmormântare sau cu ocazia unor eclipse.

Rugăciunea de înmormântare numită **salat ul-janazah** este ținută de obicei într-o curte sau o piață din aproprierea unei moschei, in prezenta tuturor rudelor și a imamului. În cazul eclipselor, musulmanii au rugăciuni specifice acestora.

Pentru sărbătorile cu importanță mai mare în tradiția islamică în cazul în care moscheea este neîncăpătoare se pot închiria spații publice de dimensiuni mari. În calendarul islamic, există două mari sărbători și anume Aid al-Fitr și Aid al-Adha care se celebrează de obicei în moschei cu spații larg deschise, pentru a cuprinde numărul mare de credincioși veniți la ceremoniile rituale specifice sărbătorilor.

În țările unde Islam-ul este religia majoritară rugăciunile asociate acestor sărbători se practica și acasă.

RAMADAN

Ramadanul este luna cea mai sfântă a Islamului. În această lună musulmanii țin post, iar seara li se permite sa serveasca o masă numită iftar. Iftarul este o mâncare de post servindu-se atât acasă cât și în moschei. Moscheile mici care nu au posibilitatea de a organiza o cină pentru servirea iftarului sunt scutite de această obligație.

Moscheea albastră din Istanbul

Înainte de răsăritul soarelui tradiția islamică recomandă servirea suhur-ul, acesta fiind o mâncare ce se servește înainte de intrarea în postul Ramadan-ului și de prima rugăciune a sallah-ului. Moscheile de dimensiuni mai mari pot organiza mese pentru servirea suhur-ului ca și pentru servirea iftarului seara.

Musulmanii săraci sunt absolviți de a ține postul de Ramadan, însă, conform tradiției, pot primi mâncare de la enoriașii mai înstăriți. În Islam a da mâncare unui sărac este un act onorabil, și demn de urmat.

În perioada Ramadanului, după ultima rugăciune zilnică, musulmanii pot rămâne în moscheile mai mari, unde se ține o slujbă numită tarawih ce durează aproximativ 2 ore. Tarawih-ul constă în citirea unor fragmente din Coran de către o persoană din comunitate. În ultimele zece nopți ale Ramadanului se țin toată noaptea slujbe pentru a cinsti sărbătoarea Laylat al-Qadr despre care se spune că este data la care profetul Mohamed a primit primele versete din Coran.

În ultimele zece zile ale Ramadanului bărbații musulmani pot merge la moschee pentru a participa conform tradiției, la așa numitul „itikaf". Acest obicei constă în faptul că cine doreste poate rămâne în moschee timp de zece zile pentru a se purifica prin rugăciune. Restul familiei se va ocupa de prepararea mâncărurilor și aducerea acestora la moschee.

Donații

Pentru a îndeplini a treia regulă din Cei Cinci stâlpi ai Islamului, musulmani practică zakat, obicei după care cei înstăriți oferă produse alimentare și alte daruri săracilor. Această datină filantropică este practicată mai des în timpul sărbătorii Aid al-Fitr.

Rolul în politica actuală

Spre sfârștul secolului al XX-lea numărul moscheilor în lume a crescut datorită implicării instituțiilor statelor în construirea acestora paralel cu avântul miscarilor fundamentaliste sau cu scopul înrolarii ideologiei prestigioase a religiei în sprijinul politicii oficiale.

Moscheile în politică. Rolul lor în viața comunităților islamice minoritare

În statele unde populația musulmană este minoritară, moscheea reprezintă pe lângă un lăcaș de cult și un loc unde aceasta se poate reuni si asculta predici in limba ei de origine, poate protesta și a-și face cunoscute nemulțumirile.

Moscheile în vâltoarea conflictelor intraconfesionale, din cadrul lumii Islamului și în cea a conflictelor interconfesionale sau interetnice

In războaie civile cu caracter religios sau național în interiorul lumii arabe și islamice unele moschei și sanctuare religioase ale diferitelor curente islamice - ca de pildă șiite sau sunite etc. în Irak, Liban, Afghanistan sau Pakistan - au servit pe de o parte drept tribună pentru predicatori lideri de mișcări religioase politice sau paramilitare, pe de altă parte , clădirile, uneori de mare valoare artistică și istorică ale unor astfel de lăcașuri de cult, au fost supuse împreună cu zeci și sute de credincioși sau pelerini care le frecventau, la atentate distrugătoare cu bombe puse la cale de mișcari violente extremiste ale curentelor rivale. Un astfel de act barbar contrar spiritului religiei islamice a fost recenta aruncare în aer in februarie 2006 și apoi in iunie -iulie 2007 de către teroriști suniți, a marii moschei șiite Al -Askariye din Samarra, Irak.

Un alt exemplu a fost cel al unei moschei afgane în care în urma unui atac cu bombă sinucigaș au fost omorâte cel puțin 19 persoane.

Spre sfârșitul secolului XX, și începutul secolului XXI, un număr mic de moschei în Occident și în Orientul Mijlociu au servit drept ascunzători pentru diverse persoane ce au săvârșit acte de teroare sau infracționale, un exemplu fiind moscheea Finsbury Park din Londra și utilizarea în scopuri militare a unor moschei din Fâșia Gaza de către mișcarea fundamentalistă palestineană Hamas. Bineînțeles acestea nu sunt singurele cazuri din istorie unde fanatici religioși de diferite credințe și nu numai musulmani, au exploatat unele lăcașuri de cult în scopuri de ațâțare la ură sau de activități subversive sau militare.

Datorită prestigiului religios, importanței naționale și valorii emoționale date moscheii, ca și in cazul locurilor de cult ale altor credințe, aceasta poate deveni ținta principală și a adversarilor fanatici de altă credință sau neam. Astfel Moscheea Babri care a fost construită în India, la Ayodhya pe locul unui templu hindus care marca locul tradițional al

nașterii zeului indian Rama, violențele declanșate între hinduși și musulmani au dus în final în data de 6 decembrie 1992 la dărâmarea moscheii de către o masă de aproximativ 200.000 de hinduși fanatizați și aţâțați. Aceste acte se aseamănă cu tulburările și atentatele cu bombe de la Bombay din 1993 în urma cărora au fost victime 257 persoane. În aprilie 2006, în India au mai avut loc două atacuri cu bombă la moscheea Jama Masjid. În America în urma atacurilor din 11 septembrie asupra Turnurilor gemene de la New York de către extremiști din organizația fanatică islamistă Al Qaeda, câteva moschei au fost vandalizate sau distruse de extremiști islamofobi.

În unele situații din trecutul popoarelor, de pildă ale unor răscoale justificate de eliberare naționala sau socială, lăcașuri de cult musulmane sau de alte religii au fost folosite în scopuri de activități clandestine și de patrioți călăuziți de idealuri constructive din rândurile credincioșilor sau deserventilor de cult.

Investițiile Arabiei Saudite în construirea de moschei în lume

Deși Arabia Saudită s-a implicat încă din anii '60 în finanțarea construirii moscheilor în diverse locuri din lume, mai semnificativ în acest proiect s-a înregistrat începând din anii '80 până în prezent. Astfel s-au cheltuit 45 miliarde de dolari americani pentru finanțarea construirii atât a moscheilor dar și a școlilor islamice în lume. Conform datelor statistice din ziarul Ain al-Yaqeen din 2002 din aceste fonduri s-au construit un total de 1500 moschee, și 2000 de școli islamice în afara granițelor Arabiei Saudite. Dintre aceste moschei prioritate au avut-o cele din comunitățile islamice ale altor țări. După căderea Uniunii Sovietice în 1992, Arabia Saudită, a contribuit in mare masura la refacerea și construirea moscheilor din Afghanistan și din noile state independente din Asia Centrală ex-sovietică și Caucaz. Moscheea Regele Fahd din Culver City, California și Centrul Cultural Islamic din Roma reprezintă două investiții importante ale Arabiei Saudite deoarece pentru acestea s-au investit 8 milioane și respectiv 50 de milioane de dolari pentru construirea lor. Un alt stat care a avut inițiative de finanțare a construcției de moschei, mai ales în lumea Africii negre, a fost Jamahiriya Libiană.

Arhitectura

Stiluri

Stilul arhitectural al moscheilor persane a împrumutat elemente de stil din arhitectura palatelor persane din vremea Parților și a Sasanizilor. Astfel intrarea principală a moscheii persane are în partea superioară arcade, de asemeni domul folosește același stil precum acoperișul palatelor persane. După ce Persia a fost invadată de arabi, arhitectura moscheilor arabe din regiune împrumută și elemente arhitecturale parte și sasanide. Cele două stiluri, atât cel part cât și cel sasanid, prin îmbinarea lor au contribuit la nașterea stilului islamic folosit în construcția unor moschei din zilele noastre. Exemple pot fi moscheile în formă literei T, cele din Califatul Abbasid etc.

În timpul Dinastiei Omeiazilor planurile arhitecturale ale moscheii erau dreptunghiulare sau pătrate. Acest tip de moschee este printre cele mai vechi deoarece au hipostiluri cu plafoane plate, susținute de foarte multe șiruri de coloane. Un exemplu elocvent este Mezquita de Córdoba al cărui hipostil este format din peste 850 de coloane ce susțin plafonul acestuia.[24] Moscheile în stil vechi erau înconjurate de grădini ce serveau ca loc de așteptare al musulmanilor până când aceștia găseau un loc liber pentru rugăciunea de vineri. Grădinile erau proiectate cu hipostile folosite ca loc de odihnă.

Începând cu secolul al XV-lea otomanii introduc în arhitectura moscheii domul central de dimensiuni mari și centrat pe sala de rugăciuni cu influențe din stilul lăcașelor de cult bizantine. Pe lângă domul central, moscheea are și domuri mai mici în sălile unde nu se țin rugăciuni.

Un alt tip de moschee este moscheea Iwan ce are specific grădina interioară în locul domului central. Această grădină este folosită ca loc de rugăciune, iar în jurul acesteia se află clădirea moscheii. Moscheea Iwan este specifică arhitecturii iraniene, fiind întâlnită mai des în Iran.

O arhitectură aparte o prezintă Hajja Soad,forma ingenioasa a acesteia fiind piramidală.

MINARETELE

Ca element comun al moscheilor, indiferent de stilul arhitectural adoptat sunt minaretele. Acestea sunt turnuri înalte aflate în colțurile moscheilor fiind, cele mai înalte puncte ale acesteia.

De remarcat este Moscheea Hassan II din Casablanca, Maroc, care posedă cele mai înalte minarete din lume.

Există moschei fără minarete, acestea fiind primele moschei din vechime, dar și cele ale islamului conservator wahabit. Prima minaretă a fost construită în anul 665 la Basra în Irak în timpul domniei califului omeiad Muawiyah I. Acesta a încurajat construirea minaretelor, care erau folosite de muezini pentru adunarea musulmanilor la rugăciuni, ele fiind un corespondent al turlelor cu clopot ale bisericilor creștine.

Pentru fiecare moschee adhan-ul se face de către un muezin ce anunță musulmanii. Adhan-ul este chemarea musulmanilor la rugăciunile zilnice ale sallah-ului. În țările unde comunitățile islamice sunt minoritare, adhanul nu este permis datorită tulburări liniștii publice. Pentru moscheile fără minarete, muezinul face adhanul în interiorul acesteia.

Domurile

. Domul sau cupola moscheii este o parte importantă din această construcție, fiind situată în centrul edificiului, deasupra sălii de rugăciuni. Primele domuri ale moscheilor erau de dimensiuni mici, însă de-a lungul timpului acestea au căpătat dimensiuni din ce în ce mai mari ajungând în zilele noastre la dimensiuni impresionante. Construcția domurilor a fost determinată de semnificația acestora, mai precis reprezentând raiul sau cerul cu stele. În India, Mogulii au popularizat forma de ceapă a domurilor din Asia de Sud și Persia. Unele moschei au pe lângă domul din centru de dimensiui mari, alte domuri mai mici.

SĂLILE DE RUGĂCIUNE

Sălile de rugăciuni ale moscheilor, cunoscute și sub numele de musalla, sunt spațioase și nu au piese de mobilier cum ar fi scaune, bănci etc. tocmai pentru a fi generoase din punct de vedere al spațiului și a cuprinde un număr mare de musulmani. Pereții sălilor de rugăciuni sunt ornamentate cu pasaje și versete din Coran în scopul de a face cunoscute anumite mesaje ale cărților sfinte ale Islamului. Peretele opus intrării în sala de rugăciuni, este un loc important al moscheii numit quiblah, unde musulmanii obișnuiesc a se așeza cu fața spre acesta pentru a se ruga. Un accesoriu important al qiblah-ului, este mihrab-ul ce constă într-o nișă centrală a peretelui cu rol de a indica direcția spre Mecca, Arabia Saudită, direcție spre care musulmanii se așază pentru a-și face rugăciunea. Tot pe partea unde este localizat mihrabul se află minbarul, un spațiu important al moscheii unde în zilele de vineri sunt spuse rugăciuni și povețe (khutbah) de către un khatib. În celelalte

zile ale săptămânii, cele cinci rugăciuni zilnice sunt conduse de către imam ce stă în mihrab.

ÎNCĂPERI DE PURIFICARE

Pentru a intra în moschee, prin tradiție, musulmanii trebuie să fie curați, de aceea există mici construcții exterioare cu fântâni, unde aceștia se pot spăla. Aceste construcții sunt prevăzute cu spații unde musulmanii își pot lăsa încălțămintea și hainele mai groase (cum ar fi paltoane etc.) până la ieșirea din moschee.

Reguli și etichete

Marea Moschee din Cordoba, Spania este una din moscheile cu hipostile.

Pentru a se ruga și participa la slujbele religioase în moschee, musulmanii trebuie să respecte regulile generale aplicate tuturor moscheilor cum ar fi accesul musulmanilor fără încălțăminte în sala de rugăciune, dar și regulile particulare ce diferă de la o moschee la alta.

Reguli de comportare în biserică

Conducătorul rugăciunilor

O regulă importantă pentru fiecare moschee, indiferent că este de stat sau privată este să aibă un conducător permanent numit imam. Pentru moscheile susținute de instituțiile statului, imam-ul este numit de către acestea, iar pentru moscheile private, conducătorul ceremoniilor de rugăciune este numit prin vot de către comunitate. Pentru a fi imam într-o moschee, persoana în cauză trebuie să fie onestă și să aibă studii de specialitate. Din punct de vedere al școlii Hanafi, o persoană poate să devină mai ușor imam în cazul în care aceasta însăși construiește o moschee.

Un imam poate conduce rugăciunile de vineri dar și cele zilnice, totuși există controverse înre diferitele școli cu caracter religios ale islamului. Astfel școlile Hanafi și Maliki susțin că imamul poate conduce și rugăciunile zilnice, și cele de vineri în timp ce școlile Shafi'i și Hanbali nu sunt de acord cu acestea. De aceea pe lângă imam, mai există și alți conducători de rugăciuni. aceștia fiind împărțiți după tipurile de rugăciuni conduse, și anume:rugăciunile zilnice, rugăciunile de vineri, sau rugăciuni pentru diverse sărbători și alte ocazii din timpul unui an. Religia islamică prevede conducători de rugăciuni separat

pentru fiecare sex. Astfel pentru bărbați există un conducător de rugăciuni de același sex, aceeași regulă aplicându-se și în cazul femeilor.

Curățirea: Pentru a avea acces în moschee, musulmanii trebuie să respecte câteva reguli de bază: astfel ei vor veni spălați, și nu vor mânca, înainte de a intra, alimente puternic mirositoare. De asemeni o dată ajunși la moschee, ei se vor mai spăla la fântânile special amenajate, în sensul purificării, înainte de rugăciune. Pentru a intra în sala de rugăciuni, musulmanii se descalță lăsând încălțămintea la intrare. În unele moschei zona unde este interzis accesul cu încălțăminte se extinde și la alte încăperi ale acesteia.

Îmbrăcămintea: Tradiția islamică impune reguli privind vestimentația atunci când se intră într-o moschee. Aceasta trebuie să fie cât mai simplă, să acopere întreg corpul, fiind purtate atât de bărbați cât și de femei. Dintre numeroasele ținute vestimentare în acest scop, cea mai folosită este cea din Orientul Mijlociu.

Concentrarea

Pentru a se desfășura în liniște rugăciunile, persoanele o dată intrate în moschee nu au voie să dezbată alte subiecte decât cele cu specific religios, dar în acelaș timp nu au voie să vorbească tare. Este interzis și considerat necuviincios a trece prin fața unei persoane în timp ce se roagă. Religia islamică recomandă ca în sala de rugăciuni pereții acesteia cât și covoarele să fie decorate cât mai simplu pentru a nu distrage atenția de la rugăciuni. De asemenea este indicat ca nici hainele persoanelor ce vin să se roage să fie cât mai simple fără impremuri ce ies în evidență.

Separarea sexelor Pentru a se ruga în sala de rugăciuni a moscheii, trebuie respectate reguli privind locul unde se așază bărbații și femeile. Astfel se așază mai întâi bărbații și apoi femeile, aceștia formând rânduri paralele cu peretele qiblah. După scrierile profetului Mohamed ar trebui ca femeile să se roage acasă, însă nu este interzis ca acestea să se roage și în moschee. Al doilea calif Omar I susținea că este preferabilă interzicerea accesului femeilor în moschee, locul cel mai adecvat pentru rugăciuni fiind acasă. Acest lucru era recomandat pentru evitarea unor abuzuri mai ales pe timp de noapte. În 870 guvernatorul orașului Mecca a delimitat în sala de rugăciuni a moscheii un spațiu special pentru femei, punând funii printre stâlpii de susținere ai acesteia. Moscheile construite

recent au spațiu delimitat pentru femei și bărbați sau chiar încăperi separate, cum este în cele din sudul și sud-estul Asiei. Există totuși în număr mai mic și moschei în care accesul la rugăciune pentru femei este cu totul interzis.

Accesul persoanelor nemusulmane în moschee

Coranul permite pătrunderea în moschee în calitate de vizitatori și persoanelor de altă religie decât cea islamică cu condiția ca religia acestora să fie monoteistă. Aceste persoane nu au voie să mănânce și să doarmă în moschee sau să se roage. De-a lungul timpului, accesul în moschei al persoanelor de altă religie decât cea islamică a devenit un subiect de controversă. Astfel Ahmad ibn Hanbal era de acord cu intrarea acestor persoane în moschee pentru că profetul Mohamed însuși, într-o scrisoare, amintește de permisiunea acordată unor creștini precum și unor evrei să pătrundă în moschei, deoarece aceștia erau adepții unor religii monoteiste. De o altă părere era califul Umayyad Umar II care interzicea accesul în moschee al oricărei persoane de altă religie decât cea islamică, regulă care și astăzi este păstrată în unele moschei, mai ales în Arabia Saudită.

Sala de rugăciune a Marii Moschei din Kairouan.

În zilele noastre moscheile, ca și sanctuarele musulmane din Mecca și Medina, precum Marea Moschee sau Masjid al-Nabawi nu permit accesul persoanelor de altă religie, însă există și moschei ce permite accesul acestora cu condiția de a se respecta regulile islamice. În Turcia, turiștii nemusulmani sunt acceptați în moschee dar cu respectarea unor reguli stricte, dar de înțeles, cum ar fi să viziteze moscheea numai în perioadele dintre rugăciuni, să poarte pantaloni lungi, fără încălțăminte, femeile să aibă capul acoperit și să păstreze liniștea.

Incinta: Moscheea este întotdeauna separată de lumea exterioară printr-un perete. Uneori, ea dispune chiar și de o ziyada, adică un spațiu gol închis de două incinte care inconjoară moscheea, și servește pentru purificarea dreptcredinciosului.

Camera de rugăciune sau Haram : este locul în care musulmanii se roagă. Solul este întotdeauna acoperit cu covor, în scopul de a păstra locul purificat.

Fântâna: indispensabilă într-o moschee, ea permite credinciosului să practice ritualul abluțiunilor înainte de rugăciune.

Minaretul : un turn înalt, de unde muezinul lansează chemarea la rugăciune. Minaretul este folosit pentru a marca locul unui sanctuar, pentru că se poate vedea de departe, permițând, în același timp, ca glasul muezinului să răzbată pe deasupra caselor din jur. Forma acestuia variază cu regiunea și cu epoca.

Mihrabul: cel mai important element al clădirii, pentru că indică Qibla, în ce direcție este Mecca, spre care se roagă toți musulmanii. Mihrabul se află pe peretele qibla. Mihrabul are în general forma unei nișe mai mult sau mai puțin adânci, mai mică sau mai mare. Pot exista mai multe în aceeași moschee, dar toate rămân în aceeași direcție (Qibla)

Minbarul: amvon. Din lemn sau orice alte materiale (piatră, de marmură, de exemplu), el se află întotdeauna lângă mihrab. Cel mai vechi minbar din lumea musulmană, datat în secolul al IX-lea (pe la 862) și făcut din lemn de teck, sculptat cu rafinament, se află în Marea Moschee din Kairouan (în Kairouan, Tunisia).

Dikka: tribună care permite să se audă în camera de rugăciune glasul muezinului. Există numai în marile moschei.

Maqsura : este un loc închis, situat în apropiere de mihrab, rezervat suveranului pentru a-l proteja de atacuri. Maqsura nu este prezentă în toate moscheile, pentru că se opune idealului de egalitate a religiei musulmane.

DIFERITELE PLANURI DE MOSCHEI

Exemplu de plan Marea Moschee din Kairouan, Tunisia, vedere de ans.

Planul arab

Acesta este primul plan conceput. El se bazează pe un model mai mult sau mai puțin mitic: casa lui Mahomed din Medina, care se află în prezent în marea moschee din Medina. Planul arab, sau planul hypostyle, constă dintr-o curte cu portic și o sală de rugăciune cu coloane, naos fiind orientat paralel sau perpendicular

exemplu, Marea Moschee din Kairouan în Tunisia, a căror înfățișare actuală datează în principal din secolul IX), în Spania și în Irak.

Planul iranian

Exemplu de plan mogul : Moscheea Badshahi, Pakistan, vedere dinspre curte.

Exemplu de plan otoman: Yeni Cami, Istanbul.

După cum îi indică numele, acest plan se găsește aproape exclusiv în Iranul Mare, adică într-o regiune cuprinzând Iranul, o parte din Afganistan și o parte din Pakistan și din Irak. Cu toate acestea, este, de asemenea, planul folosit în India înaintea dinastiei mogulilor și pe teritoriul actual al Uzbekistanului sub dinastia Chaybanidă. El apare în secolul X, cu dinastia selgiucidă , și este caracterizat prin utilizarea de iwan-uri, a unui pishtak , și o sală de rugăciune sub cupolă. Un iwan este o cameră boltită deschisă pe o latură de o arcadă mare inclusă într-un cadru dreptunghiular. În general, curțile moscheilor au patru iwan-uri, dispuse în cruce. Un pishtak este un portal avansat, de multe ori surmontat de două minarete și deschis de un arc mare. Moscheea Șahului din Isfahan este unul din cele mai bune exemple cunoscute de plan iranian.

Planul mogul

Acest plan se găsește exclusiv în India, începând cu secolul al XVI-lea și este influențată de planul iranian. El se caracterizează printr-o curte mare cu patru iwan-uri, dintre care unul se deschide spre o sală de rugăciune, îngustă și dreptunghiulară, încoronat de trei sau cinci cupole cu bulb. Mariile moschei din Delhi și Bîdâr folosesc acest tip de plan.

Planul otoman

Acest plan îl aflăm în Turcia (actuală) mai ales, și a fost pus la punct de către arhitectul Sinan, după cucerirea Constantinopolului în 1453; cu toate acestea, este prima din secolul al XIII-lea în prima arta otomană. Acesta constă dintr-o sală de rugăciune sub o cupolă uriașă dedicate jumătate-cupole

și mai mici cupole. De multe ori, moschei de tip otoman fac parte din complexe de mari dimensiuni. Se poate detecta o influență bizantină (hagia Sophia, în special).

Madrasa

O madrasa este de obicei considerată ca o școală coranică; totuși, este în principal un loc unde se studiază dreptul. Desigur, acest lucru este bazat pe Sharia, legea islamică cum este ea explicată în Coran, dar în lumea islamică, este necesar să înțelegem că Coranul reglementează cele mai multe aspecte ale vieții de zi cu zi. În madrase se predau una sau mai multe dintre cele patru rituri ortodoxe (hanafi, chaféite, maliki și hanbali), care corespund cu patru școli de drept, ușor diferite în unele aspecte canonice și tradiționale. În plus, se mai predau în madrase filologia, limba arabă, știința (cu excepția medicinei, care se predă în școli specializate). De multe ori, madrasa servește ca moschee de cartier, și vice-versa. Ele sunt întotdeauna administrate de ca o waqf (ca o fundație pioasă).

Originea madrasei

Conceptul de madrasa s-a născut în Iran, în secolul XI, datorită celebrului vizir Nizam al-Mulk, deși nu se cunoaște în prezent niciuna din ale sale "nizamiyya". Cu toate acestea, vom găsi această origine iraniană în unitate arhitecturală care caracterizează madrasele: planul cruciform, cu patru iwans, pare a fi o amprentă.

Evoluții

În afară de Iran, există madrase în Anatolia sub selgiucizi și apoi sub otomani, în Siria și în Egipt sub Ayyubizi și Mameluci, iar în Maghreb începând cu Marinizii.

Madrasa anatoliană selgiucidă se caracterizează prin materialul lor — piatra, și prin curțile lor înguste sau chiar inexistente, din cauza climei reci din regiune. Portalul este, de obicei, un pretext pentru o abundență de decor sculptat. Tradiția madrasei continuă în Anatolia, în secolele al XIV-lea și al XV-lea; apoi, sub otomani, aceste clădiri sunt integrate în complexe imense.

Ayyubizii au fondat multe madrase pentru a elimina Șiismul, după dispariția Fatimizilor din Egipt. Salah al-Din, în special, a pus să se construiască multe madrase în Cairo și în Siria, precum madrasa Firdaws în Alep (1243). Găsim încă influențe anatoliene la aceste clădiri.

Fără îndoială, epoca mamelucă este perioada în care s-a născut conceptul câte unui iwan de fiecare rit, așa cum este explicat în actul de waqf al complexului sultanului Hasan. În acea epocă, madrasele au fost, evident, legate de mari complexe pentru sultani și emiri. Qala'un este prima madrasa mamelucă bine conservată, dar cea a complexului sultanului Hasan este, fără îndoială, cea mai frumoasă.

La Isfahan este cea mai veche madrasa conservată: Shah-am Mashhad, datată 1175. Se cunosc multe madrase în Iranul Mare și în India, până cel puțin în secolul XVII. În aceste regiuni deosebit de agitate, ele serveau mai bine decât în altă parte la disemina diferitelor propagande. Se cunosc madrase atât șiite cât și sunnite.

Apariția madrasei în Maghreb este târzie (nu înainte de dinastia Mérinidă), și are loc într-un context de puternic sufism. De rit, în principal, malikit, aceste instituții servesc în primul rând pentru a extinde sufismele printre populațiile nomade, de multe ori încă neislamizate. Există multe exemple mărețe, în special în Fez, cum ar fi madrasa Attarin, madrasa Bu' Inaniyya, sau chiar la Tlemcen, faimoasa Medersa Khaldouniya.

În Spania, se studia în cea mai mare parte în moschei. Nu se cunoaște, prin urmare, decât o singură madrasa în regiune, care reflectă o influență merinidă semnificativă: Madrasa lui Iusuf I în Granada, decorată cu minunate stucaturi pictate.

Există trei mari tipuri de locuri de retragere: Ribat, Khanqah și Zawiya.

Ribat

Un ribat este o clădire care este în același timp religioasă și militară, construită, de obicei, într-o zonă de frontieră sau pe o axă de comunicare importantă (litoral, drum mare). El adăpostește militari dedicați credinței, adică luptând pentru Jihad, războiul sfânt. În general, constă într-o moschee, și poate fi folosit ca ospătărie, în special, pentru a găzdui un guvernator sau alt conducător, dar este mai ales o fortăreață, o redută. Variațiile arhitecturale sunt foarte mari, în funcție de perioade și de regiuni. Ribatul din Susa este unul dintre cele mai bine-cunoscute și mai vechi.

Khanqah sau Khanaqa

Un khanqah este locul unde își duc traiul misticii musulmani, dar, de asemenea, un loc de retragere temporară a unor "civili". Un khanqah poate fi în oraș sau în mediul rural, în

funcție de ordinul religios care locuiește acolo, și are, de obicei, una sau mai multe moschei și celule. Poate găzdui, de asemenea, o școală și este adesea folosit ca loc de funerar pentru fondatorul său.

Zawiya

Un Zawiya, ca si un khanqah, este o clădire ce adăpostește sufiți[9], și un mormânt (al fondatorului, în general). Acesta diferă de khanqah prin dimensiunile sale mai impunătoare și prin rolul mult mai mare care i se acordă educației.

Arhitectura funebră

Necropola de la Shah-i-Zindah, Samarkand, Uzbekistan.

În lumea islamică, musulmanii sunt, de obicei, înmormântați direct în groapă, într-un giulgiu, fără sicriu sau mormânt. Cu toate acestea, s-au dezvoltat rapid mai multe tipuri de arhitectura funerară pentru persoanele de rang înalt și, mai ales, pentru sfinți. Această arhitectură s-a născut în partea de est a ariei islamizate, adică în Iran, unde se practicau multe religii cu moduri diferite de a trata defuncții și unde șiiții dominau. Prin dimensiunea sa martirială, șiismul a favorizat apariția de mausolee, care servesc ca loc de rugăciune și de invocarea a sfinților, așa cum este cazul, de exemplu la Mașhad cu mormântul imamului Reza. Mormintele sfinților sunt numite imamzadeh. Două forme apar în special : mausoleul sub cupolă și turn funerar, dar tipologia lor variază de la un loc la altul și de la o perioadă la alta.

„Se strică vremurile zi de zi,
Doamne dă-ne puterea de-a trăi,
Să-ți spunem ce mult te iubim,
Și prin fapte mari să te slăvim!”

MI

[9] Ornament din var și nisip, care se face mai ales la tavane; tavan ornamentat. Acuma sufiturile, din var și nisip, tot el le face.

Mausoleele sub cupolă

Gur Emir în Samarkand

Un mausoleu sub cupolă este, după cum sugerează și numele, o clădire pe o bază poligonală și surmontat de o cupolă.

Acest tip există de cel puțin din secolul X după cum reiese din existența mausoleului Samanizilor din Bukhara (Uzbekistan).

Există o mare varietate de forme: pătrat, octogonal, circular, pe arcade etc., iar dimensiunile pot varia foarte mult.

Astfel, mausoleul Samanizilor are doar câțiva metri lățime, dar mausoleul lui Oldjaïtou din Sultaniya este un octogon enorm de mai mult de 38 mètres în diametru și înalt de aproximativ 77 m.

Mausoleul lui Timur Lenk, Gur Emir din Samarkand se distinge prin faianța albastră, cu luciu metalic

Turnuri funerare

Se pare că tipul de mormânt turn provine din ritualuri, zoroastriene: cadavrele au fost expuse în partea de sus a turnurilor înalte. Astfel, Gonbad-e Qabus, unul dintre cele mai vechi turnuri funerare (1007) este conectat încă la această tradiție, chiar dacă ctitorul acestuia a fost un musulman. Mai târziu, camerele funerare au fost plasate sub turn, într-o criptă, și apoi la baza sa. Ca și mausolee sub cupole, turnurile pot lua diferite forme: poligonale, stelate, circulare etc. De multe ori, aspectul interior este simplificat în comparație cu exteriorul : astfel, vizitatorul vede un turn stelat, dar intră într-o cameră circulară.

Dacă tipul de mormânt turnul a rămas destul de persan, cel cu încăperea sub cupolă este foarte frecvent în lumea arabă, și se află în Egipt și în Anatolia. Se întâmplă adesea în aceste regiuni, cum ar fi în Persia începând cu Il-khanizii, ca mormântul să facă parte dintr-un complex funerar.

”Oh, câte sunt și-or să mai vină,
Satanice războaie, tot mai multe,
Doar omenirea poartă vină,
Că multe culte sunt oculte.” MI

Complex - Complexele sunt agregări de mai multe clădiri.

Minaret Moscheii Abu Madyane din Tlemcen în Algeria

De obicei, într-un complex găsim o moschee și/sau unul sau mai multe madrasas, mormântul ctitorului și a familiei sale și instituții caritabile (cantine populare, aziluri) și/sau medicale (maristan, azil, școală de medicină).
Un complex este administrat de obicei de către un waqf, adică venitul prăvăliilor și de la locuințele închiriate, îi sunt vărsate lui pentru funcționarea acestuia.
Aceste magazine și aceste locuințe pot sau nu pot fi localizate în complexul în sine.
De asemenea, se întâmplă ca artiștii să aibă aici ateliere, mai ales pentru fundațiile sultanului.

Mamelucii au construit o serie de complexe, dar cel mai impresionante sunt datorate Otomanilor.

Arhitectură civilă și palatială

Arhitecturile arabe sunt încă prezente în Spania.

Palatele

Spre deosebire de omologii lor occidentali, palatele în țara Islamului sunt mici entități dispersate, de multe ori în grădini care structurează spațiul. Mai multe elemente sunt aproape întotdeauna în palatele islamice: sala de audiențe (Diwan, care este, de asemenea, numele consiliului de miniștri), haremul, care nu este un loc rezervat pentru femei, ci pur și simplu apartamentele private ale locuitorilor, și în cele din urmă de pavilioane de recreere.

Zidurile Alhambrei, în Granada, cuprinde mai multe palate. În mod similar, găsim unul deosebit de celebru în Istanbul, Topkapı Sarayı și în Cairo; de asemenea, au supraviețuit câteva din perioada mamelucă. Cu toate acestea, cele mai multe dintre palate au fost distruse de către cuceritori, dornici de a șterge urmele dinastiilor anterioare, sau de timp, atunci când au fost construite din materiale perisabile, cum ar fi cărămida nearsă și lemnul.

Maristan și structurile medicale

Un maristan (sau bimaristan) este un spital. Aproape întotdeauna administrat de un waqf, este de multe ori parte dintr-un complex, având în vedere vocația sa caritabilă. În fapt, un maristan are datoria să găzduiască orice musulman (sau orice musulmană) și să-i ofere îngrijiri gratuite. Acest lucru nu înseamnă că personalul este sub-calificat, dimpotrivă: unii dintre cei mai mari medici lucrează acolo. Astfel, al-Razi, al cărui tratat privind variola și rujeola a fost folosit în Vest ca și în Est până în secolul XIX, a condus timp de mai mulți ani maristanul din Bagdad în secolul X.

Principalele caracteristici arhitecturale al unor astfel de structuri sunt un număr semnificativ de încăperi și o atenție deosebită acordată apei, prin fântâni, bazine, canale.

Maristanele erau prezente în toate marile orașe, de la Granada până la Mashhad, și de multe ori împreună cu o școală medicală. Azilurile de alienați au fost, de asemenea, numeroase; la fel imareturile (cantine populare).

Clădirea cel mai bine conservată în momentul de față este, fără îndoială, **maristanul lui Nur al-Din, în Alep**, și cel mai remarcabil, cea a complexului funerar al lui Qala ' un, din păcate într-o stare precară, dar ale cărui sculpturi din stuc rămase dovedesc magnificență. Lung de aproape 70 metri, clădirea acoperea o arie vastă, și era organizată în jurul unei curți cu patru porți inegale. În această curte, era o fântână din care porneau patru canale care alimentau unele încăperi.

Structuri de igienă

Două tipuri de clădiri contribuie la îmbunătățirea igienei orașelor:
sabilul și hamamul.

Un sabil a fost o fântână publică, din care oricine poate lua apă. În general, construit datorită donațiilor potentaților, ele sunt numeroase în orașe.

La sfârșitul perioadei mame-lucilor (domnia lui Qaytbay), sabil este asociat cu un quttab, o școală primară, care este, în general, situată mai sus.

Hamamurile sunt băi organizate în majoritatea timpului pe modelul băilor romane (săli: rece, caldă și fierbinte). Ele ocupă un loc de frunte în lumea islamică, unde curățenia corpului este considerată esențială.

MOSCHEI IMPORTANTE

Masjid al-Haram din Mecca, Arabia Saudită, nu e o moschee propriu zisă, ci un sanctuar, este cel mai sfânt lăcaș islamic
Masjid al-Nabawi din Medina, Arabia Saudită este al doilea cel mai sfânt lăcaș în Islam
Moscheea Al-Aqsa din Ierusalim este cel de-al treilea lăcaș sfânt în Islam
Moscheea Fazl este prima moschee construită la Londra
Bait al Futuh din Regatul Unit este cea mai mare moschee din vestul Europei.
Marea Moschee din Roma din Italia este cea mai mare moschee din întreaga Europă
Bait an Nur din Canada este cea mai mare moschee din America de Nord
Moscheea Al-Azhar din Cairo, Egipt
Moscheea de Alabastru din Cairo, Egipt
Moscheea Sayyidah Zaynab din Damasc, Siria locul unde se află rămășițele lui Zaynab bint Ali, fiica califului Ali
Moscheea Sayyidah Ruqayya din Damasc, Siria, este locul unde se află rămășițele lui Farimah, cea mai tânără fiică a lui Husayn ibn Ali
Moscheea Omeiazilor din Damasc, Siria
Moscheea din Mangalia din Mangalia, România, este primul lăcaș de cult islamic din România.
Moscheea Imamului Ali din Najaf, Irak
Moscheea Imamului Hussein; Karbala, Irak
Moscheea Al-Kadhimiya din Bagdad, Irak
Moscheea Al-Askari din Samarra, Irak
Moscheea Imamului Ridha din Mashhad, Iran
Moscheea Fatimah al-Ma'sumah din Qom, Iran
Moscheea Hacı Bayram din Ankara, Turcia
Moscheea Faisal din Islamabad, Pakistan
Moscheea Badshahi din Lahore, Pakistan
Marea Moschee din Cordoba Cordoba, Spania
Hagia Sophia din Istanbul, Turcia
Moscheea Sultanului Ahmed (Moscheea Albastră) din Istanbul, Turcia
Moscheea Shah din Ispahan, Iran
Moscheea Jama din Delhi, India
Moscheea Charminar din Hyderabad, India
Mother Mosque of America-cea mai veche moschee din America de Nord

Moscheea Huaisheng este una dintre cele mai vechi moschei din China
Marea Moschee a sultanului Qavoos din Muscat, Oman
Moscheea Istiqlal din Jakarta, Indonezia
Moscheea Agung Demak din Demak, Java Centrală, Indonezia
Moscheea lui Hassan al II-lea din Cassablanca, Maroc

I.- PORTAL ISLAM

Calendarul islamic este folosit pentru a marca evenimentele din multe țări islamice (concomitent cu cel gregorian), și este folosit de către musulmanii pretutindeni pentru a stabili zilele sărbătoririi anuale a Ramadan-ului, pentru a participa la Hajj, și pentru a sărbători alte evenimente specifice culturii.
Primul an islamic a fost în 622 d.Hr., an în care a avut loc emigrarea profetului Muhammad de la Mecca la Medina, cunoscut sub numele de hegira. Fiecare an numerotat este desemnat fie "H" de la hegira sau "AH" pentru latinescul anno Hegirae („în anul hegirei”).

Anul islamic current este 1445 AH (corespunzător perioadei de la 19 iulie 2023 la 7 iulie 2024 din calendarul gregorian).

PREZENTARE

Lunile

Cele douăsprezece luni ale calendarului islamic sunt denumite după cum urmează în arabă:
Muharram (însemnând „interzis”), numit asa deoarece lupta a fost interzisă (haram) în cursul acestei luni. Muharram include ziua de Ashura.
Șafar (însemnând „gol”), se presupune că este numit astfel deoarece casele arabilor păgâni erau goale în această perioadă a anului în timp ce ocupanții lor adunau alimente.
Rabīʿ I (rabiʿ al-awwal), care înseamnă „primul izvor”.
Rabīʿ II (rabiʿ ath-thani sau rabiʿ al-akhir), care înseamnă „a doua (sau ultima) primăvară”.
Jumādā I (jumādā al-ula, înseamnă „prima lună de teren uscat”). De multe ori considerată vara pre–islamică.
Jumādā II (jumādā ath-thania sau jumādā al-akhira), care înseamnă „a doua (sau ultima) lună de pământ uscat.
Rajab (însemnând „respect”, „onoare”). Aceasta este încă o lună sacră în care lupta a fost interzisă în mod tradițional.

Ṣaʿ ban (însemnând „risipit”). Marca perioada din an în care triburile arabe erau dispersate pentru a găsi apă.
Ramadan (însemnând „ars”). Ramadanul este luna cea mai venerată din calendarul Hijri, când musulmanii trebuie să postească din zori până la apusul soarelui și ar trebui să facă acte de caritate pentru săraci.
Șawwāl (care înseamnă „ridicat”). Cămilele femele, în mod normal, ar avea viței în acest moment al anului.
Dhū al-qaʿ da (însemnând „cel de armistițiu”). Dhu al-qa'da a fost o lună în care a fost interzis războiul.
Dhū al-hijja (însemnând „cel de pelerinaj”). Este luna în care are loc pelerinajul musulman anual la Mecca (Hajj).

Nr.crt.	Lunile calendarului islamic	Durata în zile
1	Muharram	30
2	Șafar	29
3	Rabiʿ al-awwal	30
4	Rabiʿ al-thani	29
5	Jumādā Al-ula	30
6	Jumādā ath-thani	29
7	Rajab	30
8	Ṣaʿ ban	29
9	Ramadan	30
10	Șawwal	29
11	Dhū al-qaʿ da	30
12	Dhū al-hijja	29/(30)
Total		354/(355)

Zilele săptămânii

În arabă, ca și în ebraică, prima zi a săptămânii corespunde cu duminica săptămânii planetare. Zilele săptămânii islamice, ca și cele în ebraică și calendarele Bahá'í, încep la apusul soarelui, în timp ce zilele săptămânii creștine medievale si planetare încep la următoarul miez de noapte. Totuși, ziua liturgică creștină, ținuta în mănăstiri, începe cu vecernie, care este seara, în conformitate cu alte tradiții avraamice).

Musulmanii se aduna pentru închinare la o moschee la prânz in „ziua intrunirii” care corespunde cu vineri. Astfel, „ziua intrunirii” este adesea considerata ca zi săptămânală de odihnă.

Acest lucru se face oficial în mod frecvent, multe țări musulmane adoptând zilele de vineri și sâmbătă (de exemplu, Egipt, Arabia Saudită), sau joi și vineri, ca sfârșituri de săptămână oficiale, în care birourile sunt închise; alte țări, precum Iran, face ziua de vineri numai o zi de odihnă. Câteva altele (de exemplu, Turcia, Pakistan) au adoptat weekend-urile occidentale pentru sâmbătă – duminică, ceea ce face vinerea o zi de lucru, cu o pauză de prânz lunga, pentru a permite timp liber pentru închinare.

Primii zece ani

Primii zece ani după hegira[10] nu au fost numerotați, dar au fost numiți după evenimentele din viața lui Muhammad conform lui Abū Rayhan al-Biruni:

1. Anul permisiunii
2. Anul ordinului de luptă
3. Anul judecății
4. Anul felicitărilor pentru căsătorie
5. Anul cutremurului
6. Anul întrebărilor
7. Anul obținerii victoriei
8. Anul egalității
9. Anul dispensei
10. Anul de rămas bun

IV.- HINDUISMUL

A.- INTRODUCERE

Ce este hinduismul?

Hinduismul sau Sanatana Dharma este numele colectiv pentru tradițiile indiene, credințele religioase și filosofice. Este sistemul major de credințe din India și are peste 1 miliard de adepți. Este unic, deoarece nu are fondator, ci a crescut mai degrabă din religiile vedice.

Adepții hinduismului sunt cunoscuți ca hinduși și sunt cunoscuți ca cea mai veche religie din lume.

[10] Dată la care începe calendarul musulman (16 iulie 622, când a fost strămutat Mahomed de la Mecca la Medina), considerată ca începutul erei musulmane

Fondator al hinduismului

Nu există un singur fondator al hinduismului. A fost creată din schimbările culturale și religioase din India, iar istoria sa datează la cel puțin 5000-10.000 de ani î.Hr.

Indiferent de ce crezi în tine, e important să te educi despre religiile și sistemele de credință ale lumii. Pentru a accepta pe alții și pentru a opri acțiunile judecătorești, trebuie să ne înțelegem reciproc.

Acum știți elementele de bază ale hinduismului și, în ciuda faptului că sunteți de acord sau nu, cel puțin acum nu trebuie să facem ipoteze și puteți să vă inspirați sau să vă însuflețiți sau să acceptați cel mai puțin hindușii și credințele lor.

Avem doar o planetă pe care trăim și trebuie să fim deschisi spre alte culturi. Avem nevoie de acceptare și de respect pentru a menține pacea și a face Pământul un loc prosper pentru a trăi pentru fiecare ființă vie, indiferent de fond.

De asemenea, dacă călătoriți în India sau în orice altă țară cu mulți hinduși, este o idee bună să învățați un lucru sau două în prealabil pentru a arăta respectul și aprecierea culturii lor.

Cu peste 500 de milioane de credincioși, hinduismul reprezintă religia marii majorități a indienilor. Dar este el cu adevărat o religie, atâta timp cât n-are un întemeietor, n-are o doctrină bine precizată și un cult unitar (reprezentanții lui nu țin la doctrină și la cult, ci se mândresc cu toleranța hinduismului față de toate concepțiile religioase) și atâta timp cât găzduiește de-a valma forme superioare de religiozitate și unele dintre cele mai elementare? Indologii, de altminteri, recunosc că este vorba de o religie cu totul aparte, respectiv că „hinduismul n-ar fi o religie în înțelesul obișnuit al cuvântului”. Chiar omul politic Jawaharlal Nehru (1889-1964) subliniază în Autobiografie că nu o dată s-a spus despre hinduism „că n-ar fi propriu-zis o religie în sensul obișnuit al cuvântului”.

La drept vorbind, hinduismul sau neobrahmanismul constituie noua formă a vechii religii hinduse din perioada vedo-brahmană, credință slăbită întrucâtva de marii reformatori

religioși Jaina și Buddha, însă păstrată mereu vie în sufletul credincioșilor de rând, cu atât mai mult cu cât doctrinele jainiste și budiste erau de neînțeles pentru poporeni prin subtilitățile lor speculative. Pe lângă toate astea, sistemul castelor pe care se baza brahmanismul, era atât de înrădăcinat în mentalitatea hindusă și în viața socială, încât nici măcar budiștii nu s-au atins de el, iar brahmanii, dându-și seama la timp de primejdia ce-i amenința pe ei și cultul lor, „au întreprins o vastă operă de adaptare a doctrinei și riturilor brahmane la înțelegerea și gustul poporului dornic de miraculos, pentru a putea să ducă astfel cu mai multă eficacitate lupta împotriva jainismului și budismului" (E. Vasilescu).

Iată motivul pentru care în hinduism, acest complicat, amestec de străvechi credințe populare, elemente vedice și idei brahmane, unii zei importanți ai vedismului (Indra, de exemplu) decad cu totul, în timp ce zei de mai mică importanță (Vișnu și Șiva) se bucură de o venerație specifică monoteismului. Totodată, credincioșii hinduiști adoră o mulțime de zei mărunți, spiriite, demoni, eroi și genii, chiar animale și obiecte, cultul devine foarte bizar în multe privințe, apar gânditori și reformatori religioși influențați de islamism (Kabir, Nānak) și creștinism (Ram Mohai Rai, Rāmakrishna, Vivekānanda), iar vechile sisteme filosofice din perioada brahmană (îndeosebi Vedānta) continuă să influențeze gândirea religioasă, generând noi concepții, aspirații și atitudini: concepția potrivit căreia iubirea lui Dumnezeu (bhakti) este idealul mijloc prin care omul poate să-L cunoască pe Atoatefăcător și să-și asigure mântuirea, aspirația spre nirvāna[11] este completată cu credința în răsplătirea faptelor, indiferența budistă față de viață este înlocuită cu credința în necesitatea și eficiența pocăinței.

La fel ca în cazul celorlalte religii indiene (vedism, brahmanism, jainism, budism), hinduismul poate fi cunoscut din mai multe izvoare, scrieri cu adevărat referențiale pentru cultura indiană și universală. Pe primul loc între ele se situează Mahābhārata (Povestea marelui război al bharaților), enorma epopee sanscrită (peste 200.000 de versuri cuprinse în 18 cărți), atribuită legendarului autor Vyāsa. Tot Vyāsa este

[11] Stare de fericire realizată prin eliberarea de grijile vieții, de suferințe și prin contopirea sufletului individual cu esența divină, cu ajutorul contemplației și al ascezei.

considerat autorul altor două monumente literare: Vedele și Purānas (antichități, legende)…
Elaborată în aproape un mileniu (sec. IV î.e.n. – sec. IV e.n.) și fixată în scris în primele secole ale erei noastre, Mahābhārata reprezintă cel mai important monument din întreaga literatură hindusă, care înfățișează nu numai lupta înverșunată dintre Pāndava și Kuarava (reprezentanții a două valuri de imigranți în India, la momente diferite), ci redă – cu mai multă iscusință ca celelalte izvoare – trecerea de la vechiul la noul brahmanism.
Epopeea mai cuprinde și unele capitole cu caracter didactic, cel mai faimos între acestea fiind Bhagavad-gitā (Cîntecul fericitului, adică al zeului Krișna), capitol inclus/interpolat în cartea a VI-a a Mahābhāratei, despre care marele indianist român Th. Simenschy crede că a fost influențat de creștinism (nu se știe în ce măsură) prin acel bhakti sau admirabila idee de iubire arzătoare a lui Dumnezeu ca mijloc de mântuire.

Ca lucrare de sine stătătoare, Bhagavad-gitā a cunoscut o uriașă răspândire și apreciere în India și în lume sub numele de Biblia hinduismului sau Evanghelia lui Krișna, mulți indieni instruiți recitând-o în întregime. Într-o formă realmente captivantă, ne face cunoscut E. Vasilescu, Bhagavad-gitā încorporează „o înaltă speculație filosofică, ținând calea de mijloc între sistemul Sāmkhya, care recomandă «cunoașterea» pentru a ajunge la mântuire, și sistemul Yoga, care recomandă «fapta» în spirit dezinteresat și devotamentul total față de divinitate (bhakti)”. Suficiente motive ca teologul romano-catolic E. Bernard Allo să recunoască că Bhagavad-gitā „se apropie de creștinism prin părțile ei cele mai înalte”, chiar dacă – susține tot el – Bhagavad-gitā este incoerentă (oscilează între monoteism, politeism și panteism), că problema răului nu este rezolvată și că eshatologia este formată din bucăți care nu se sudează între ele.

Rāmayāna sau Faptele mărețe ale lui Rāma, a doua mare epopee indiană (conține 24.000 de distihuri, respectiv 48.000 de versuri), este atribuită lui Vālmiki, a fost alcătuită între secolele IV-II î.e.n. (în forma actuală datează din secolul al II-lea e.n.), intriga se derulează pe un fond istoric (pătrunderea arienilor în sudul Indiei) și are calitatea de izvor întru cunoașterea hinduismului prin faptul că primul și ultimul ei cânt preamăresc pe zeul Vișnu, întrupat în Rāma.

Alt izvor însemnat pentru cunoașterea hinduismului este Purānas, scriere cu caracter enciclopedic (dezbate chestiuni legate de sistemele filosofice, locurile sfinte, datoriile castelor, originea lumii și a zeilor etc.), ce este compusă din 18 mari lucrări didactice (îndeosebi în versuri), a căror întocmire începe în secolul al VI-lea î.e.n. (secolul al VI-lea e.n. pentru forma actuală), și care are ca scop preamărirea zeilor, în special a lui Vișnu.

Codul lui Manu, a cărui redactare definitivă are loc în secolul al II-lea e.n., are la rândul lui o mare contribuție la cunoașterea hinduismului. Dar încercări de sistematizare ale hinduismului se întâlnesc doar în Āgamas (tradiții) și Tantras (cărți, manuale ale unui sistem), scrieri compilate după secolul al VI-lea e.n.

De pildă, în Āgamas sunt prezentate doctrinele filosofice ale diferitelor școli, iar Tantras tratează aceleași lucruri în amănunțime, doar că sub formă de dialog între un zeu și „puterea sa feminină" (cel mai frecvent între Șiva și soția lui Durga). Formulele rituale (mantras), diagramele simbolice sau silabele misterioase din Tantras sunt foarte apreciate de indieni, fapt pentru care respectivele scrieri își mențin cota ridicată de interes în rândul acestora.

Sfânta Treime: Brahma, Vishnu, Shiva

În fruntea panteonului hinduist se situează trinitatea (trimūrti) Brahmā (creatorul) – Vișnu (păstrătorul creației) – Șiva (distrugătorul). Atâta doar că ea este o creație hinduistă târzie (sec. al IV-lea e.n., cel mai probabil sub influența

creștinismului) și că din trinitate nu face parte Brahman, suprema divinitate a brahmanilor, ci Brahmā, un zeu personal de mică importanță în acest cult, a cărui soție se numește Sarasvati. Trecut cu totul pe plan secund în hinduism (nu este obiect de adorare, nu are sărbători proprii, nu i se aduc sacrificii, are un singur loc de cult în nordul Indiei), întîietatea lui în trinitate, mai bine spus în enumerarea zeilor, are un caracter pur formal. Dovada suplimentară că astfel stau lucrurile este aceea că mai multă importanță în hinduism are Sarasvati (zeița erudiției și a elocvenței), cu care Brahmā are mai mulți copii.

Principalul zeu al hinduismului este Vișnu, cel despre care am spus la momentul potrivit că are o importanță secundară în religia vedică. Totuși, în neobrahmanism el devine zeul bun, îndurător și milos cu toate vietățile, motiv pentru care, prin diverse întrupări (pește, broască țestoasă, mistreț, leu, pitic), el săvârșește remarcabile fapte pentru binele omenirii. Firește, toate aceste avatāras („coborâri", metamorfoze, transformări) au în teologia hinduistă o interpretare mistică…Dintre întrupările umane ale zeului Vișnu, cele mai importante sunt următoarele: în Krișna, eroul menționat de Bhagavad-gitā, și în eroul Rāma din epopeea Rāmayāna.

Cel de-al doilea mare zeu al hinduismului (al treilea în trinitate) este Șiva, despre care indianiștii spun că este înfățișarea „mai nouă" a zeului vedic Rudra („urlătorul"), zeul furtunii și al distrugerii. La fel ca „ruda" sa îndepărtată în timp, Șiva locuiește în munții din nordul Indiei, răspândește boli și moarte printre oameni, dar aduce totodată leacuri și forme noi de viață. Da, pentru că este un zeu complex, „în a cărui ființă se resimte influența credințelor populare prearіene din India" (E. Vasilescu). Cu timpul, hinduiștii au trecut asupra soției sale Durgā (Pārvāti) aceste însușiri distrugătoare, astfel că figura lui Șiva se mai înseninează nițel. În pofida acestei ajustări, ca zeu consacrat al distrugerii, de regulă Șiva este reprezentat în forme monstruoase: cu trei ochi, cu trupul încolăcit de șerpi, cu cranii în jurul gâtului etc.

În strânsă legătură cu cultul hinduist al lui Șiva este cel al soției sale Pārvāti (zeița munților), care mai este numită Durgā (inaccesibila), Kāli (cea neagră) și Mahādevi (marea zeiță). Cultul ei este plin de senzualitate și practici magice, întrucât, aidoma lui Șiva, posedă aceleași calități (deodată distrugătoare și binefăcătoare pentru oameni), așa încât ba are parte de

reprezentări înspăimântătoare, ba de întruchipări deosebit de grațioase. Esențial pentru evoluția hinduismului, inclusiv pentru sectarismul acestuia, este faptul că teologia o consideră pe Durgā principiul feminin al existenței, respectiv energia activă (șakti) a lui Șiva sau puterea miraculoasă cu care acesta stăpânește pământul!

Tot în legătură cu cultul lui Șiva este cultul fiului său Ganeșa, reprezentat cu cap de elefant, animal care la indieni simbolizează înțelepciunea, cu pântece mare, cu un singur dinte și cu ghirlande de perle sau din capete de morți în jurul gâtului. Considerat „zeul care inspiră marile hotărâri și gândurile înalte", Ganeșa este zeul suprem al unor secte.

Pe lângă acești zei principali, hinduismul are mulți alți zei de mai mică importanță: Krișna sau Krishna (cel negru), Rāma, Sūrya (divinitate vedică a soarelui), Sarasvati (soția lui Brahmā, zeița erudiției și a elocvenței), Lakșmi (soția lui Vișnu, zeița frumuseții și a bogăției sau Afrodita indiană), Skanda (zeul războiului), Kāma (Cupidonul indian, căruia Eminescu îi spune Kamadeva în poezia pe care i-o închină) etc.

Din hinduism nu lipsesc nici formele inferioare de religiozitate: cu animale (vaca în primul rând), cu plante/copaci și cu ape considerate sfinte. De exemplu, taurul este animalul sfânt al zeului Șiva, maimuțele sunt asociate cu Rāma, șerpii și unii arbori cu Brahmā, iar Gangele este venerat.

B.- PRINCIPALELE CONCEPTE ALE HINDUISMULUI

Cum în hinduism nu există o concepție teologică unitară (fiecare sectă are pretenția că „deține ortodoxia", subliniază profesorul Vasilescu), zeii nu sunt veșnici (excepție fac cei care sunt asimilați cu Vișnu și Șiva), așa că după o perioadă foarte lungă de timp, perioadă numită kalpa (eră cosmică în mitologia vedică, care înseamnă o zi și o noapte din existența Sufletului universal sau 24.000 de ani divini), întreaga creație (ceea ce înseamnă că și zeii) „se resoarbe în curentul existențelor", pentru a reveni în noua structură a Universului. Permanent rămâne numai Brahman, principiul absolut din speculațiile filosofico-teologice ale brahmanilor.

Cu titlu informativ și funcție de zeul venerat (Vișnu, Șiva sau șakti – principiul feminin al lui Șiva), iată principalele secte hinduiste: vișnuiste, șivaiste și șaktiste:

1. Rig Veda este cea mai veche carte cunoscută din lume

Rig Veda este un text vechi scris în sanscrită. Data este incertă, dar majoritatea experților o dau înapoi la 1500 de ani î.Hr. Este cea mai veche carte cunoscută în lume și, prin urmare, hinduismul este uneori numit și cea mai veche religie.

2.- 108 este considerat un număr sacru

Așa-numitele Malas sau Girlande de margele de rugăciune vin ca un șir de 108 margele. Matematicienii culturii vedice au văzut acest număr ca o totalitate a existenței și că leagă Soarele, Luna și Pământul.

108 a fost de mult un număr sacru pentru hinduși.

25 de fapte interesante despre hinduism

3. Este a treia religie cea mai mare din lume

Numai creștinismul și islamul au mai mulți adepți decât hinduismul, ceea ce îl face a treia religie cea mai mare din lume!

4. Credința hindusă spune că zeii pot lua multe forme

Există doar o singură energie veșnică, dar ea poate lua forma mai multor zei și zeițe. Se crede, de asemenea, că o parte din Brahman trăiește în fiecare ființă din Univers.

Unul dintre multe lucruri interesante despre hinduism, deoarece alte religii majore sunt monoteiste.

5. Sanskrita este limba cea mai frecvent utilizată în textele hinduse. Sanscrita este limbajul străvechi în care este scris cea mai mare parte a textului sacru, iar istoria limbii se întoarce la cel puțin 3500 de ani în timp.

6. Hinduismul crede într-un concept circular al timpului
Lumea occidentală urmează un concept liniar de timp, dar Hindușii cred mai degrabă că timpul este o manifestare a lui Dumnezeu și că nu se termină niciodată.
Ei văd viața în cicluri care încep să se sfârșească și se termină să înceapă. Dumnezeu este atemporal, iar trecutul, prezentul și viitorul coexistă simultan.
7. Nu există un singur fondator al hinduismului
Majoritatea sistemelor de religii și credințe din lume au un fondator, cum ar fi Isus pentru creștinism, Mohamed pentru Islam sau Buddha pentru budism și așa mai departe.
Hinduismul, cu toate acestea, nu are un astfel de fondator și nu există o dată exactă atunci când a provenit. Acest lucru se datorează faptului că a crescut din schimbările culturale și religioase din India.
8. Numele real este Sanātana Dharma
Numele inițial în sanscrită pentru hinduism este Sanātana Dharma. Cuvântul Hindu sau Indu a fost folosit de greci pentru a descrie oamenii care trăiesc în jurul râului Indus.

În secolul al XIII-lea, Hindustanul a devenit un nume popular alternativ pentru India. Și în secolul al XIX-lea, se crede că scriitorii englezi au adăugat ism la hinduși și că a fost ulterior adoptat de hinduși înșiși.
9. Hinduismul încurajează o dietă vegetariană

Ahimsa este un principiu moral care poate fi găsit în credința hindusă, precum și budismul și jainismul. Este un cuvânt sanscrit care înseamnă "a nu răni" și compătimire.

De aceea, mulți hinduși mănâncă o dietă vegetariană, deoarece dacă mănânci carnea în scop, se crede că le cauți rău animalelor. Cu toate acestea, unii hinduși se abțin de la consumul de carne de porc și carne de vită.
10. Hindușii cred în Karma
O persoană care face bine în viață se crede că primește o bună karma. Pentru orice acțiune bună sau rea în viață, karma va fi afectată și dacă aveți o bună karmă la sfârșitul acestei vieți, hindușii cred că viața viitoare va fi mai bună.
11. Există 4 scopuri de viață pentru hinduși. Acestea sunt Dharma (neprihănirea), Arta (mijloacele de bani), Kama (dorința corectă) și Moksha (mântuirea). Acesta este un altul dintre faptele hinduismului interesant, și mai ales că scopul nu este să-i mulțumească lui Dumnezeu pentru a fi lăsați în rai sau trimis în iad. Hinduismul are obiective total diferite, iar scopul

final este acela de a deveni unul cu Brahmanul și de a părăsi ciclul de reîncarnare.

12. Om reprezintă sunetul universului

Om, de asemenea, Aum este cea mai sacră silabă, simbol sau mantra din hinduism. Este adesea scandat în fața unei mantre sau independent. Se crede că sunetul Universului sau Brahman este sunet. Este folosit și în budism, jainism și sikhism. Este un sunet spiritual pe care îl veți auzi frecvent în timp ce practicați yoga sau vizitați un templu. Este, de asemenea, folosit pentru meditație.

13. Yoga este o parte vitală a hinduismului

Sensul original al Yoga a fost "Uniunea cu Dumnezeu", dar în ultimii ani sa apropiat de societatea occidentală. Dar termenul de yoga este de asemenea destul de slab, deoarece termenul original se referă de fapt la diferite practici hinduse.

Există diferite forme de yoga, deși cea mai comună astăzi este Hatha yoga.

14. Oricine poate obține mântuirea

Nu se spune că oamenii din alte religii nu pot obține mântuirea sau iluminarea.

15. Kumbh Mela este cea mai mare adunare spirituală din lume.

Festivalul Kumbh Mela a primit statutul de patrimoniu cultural de către UNESCO, iar la 10 februarie 2013, Peste 30 de milioane de persoane au participat la o singură zi.

5 FAPTE ALEATORII DESPRE HINDUISM

Vaca este un animal sacru în hinduism

- Mii de hinduși se închină la vaci

- Există trei secte majore în hinduism: Shaiva, Shakti și Vaishnava
- Există mai mult de un miliard de hinduși în lume, dar majoritatea sunt din India
- Ayurveda este o știință a medicinei care face parte din Vedele sacre
- Diwali, Gudhipadawa, Vijayadashami, Ganesh, Navratri sunt unele dintre cele mai importante festivaluri hinduse

5 FAPTE HINDUISM PENTRU COPII

Acesta a provenit cu cel puțin 4000 de ani în urmă, însă istoria sa poate fi urmărită până în 5000-10 000 î.Hr.

- Există un zeu de elefanți cunoscut sub numele de Ganesha
- Domnul Brahma, Lordul Vishnu și Lordul Shiva sunt principalele zeități din hinduism
- Brahman este originea veșnică, care este responsabilă pentru crearea universului
- Hinduii cred în reîncarnare, ceea ce înseamnă că sufletul este etern și este în mod continuu renăscut într-o formă sau alta

Statuia lui Brahma

Lordul Shiva

Lordul Vishnu

Fapte generale despre hinduism

Mai jos sunt câteva informații generale despre hinduism care ar putea fi interesante de știut.

- Numărul total de hinduși : 1,08 miliarde de persoane
- Numele original : Sanātana Dharma
- Locul de origine : India
- Textul sacru : Vedele și Upanishadele
- Limba originală : sanscrită

Hinduism credințe

Hindușii cred într-un suflet universal sau Dumnezeu numit Brahman. Se crede că este o energie veșnică care este atemporală și cauza creării universului și a tot ce vine cu el.

Ganesha – Zeul cu cap de elefant

Brahmanul nu este nici el, nici ea și poate lua forme pe Pământ în multe feluri, de aceea Hindușii cred în mai mulți zei și zeițe.

Reîncarnare

Acesta este conceptul de a fi renăscut într-o altă formă sau corp fizic. Vedele nu menționează doctrina despre Karma și despre renaștere.Vedele menționează numai credința într-o viață de după moarte, astfel încât reîncarnarea este ceva care a crescut în religie și a fost menționat pentru prima dată în Upanișadele timpurii.

Cu toate acestea, în vremurile moderne, reîncarnarea joacă un rol important în hinduism și ce formă fizică sau corp fizic sufletul tău va intra depinde de karma ta.

Hinduii zei

Brahma	Ganesha
Shiva	Vishnu
Krishna	Shakti
Yamuna	Hanuman
Ayyapan	Kartikeya

Karma

Aceasta este suma acțiunilor unei persoane în această stare de existență și în cele anterioare. Pentru fiecare faptă bună pe care o faceți, cu atât va fi mai bună karma pe care o veți primi, atâta timp cât intenția este pură.

Iar contrariul se va întâmpla dacă faci ceva greșit. Karma decide soarta sufletului tău în timpul reîncarnării.

Hinduism simboluri

Simbolul Aum și Swastika sunt două simboluri străvechi hinduse.

Festivaluri hinduse

- Diwali, Holi, Onam, Maha Shivaratri, Krishna Janmashtami, Makar Sankranti
- Ganesh Chaturthi, Rama Navami, Ugadi, Kumbh Mela

Hinduismul este practicat de aproximativ 1,2 miliarde de oameni din întreaga lume și este a treia religie ca mărime din lume. Hinduismul este, de asemenea, cea mai veche religie activă din lume. În timp ce datele exacte sunt contestate, se crede că rădăcinile hinduismului pot fi urmărite în urmă cu 4.000 până la 5.000 de ani în urmă! Astăzi, oamenii care practică hinduismul pot fi găsiți în întreaga lume, dar acesta își are originea în India, iar hindușii reprezintă astăzi 80-90% din populația Indiei. Hinduismul are obiceiuri fascinante, sărbători festive și învățături înțelepte despre individ și univers.

V.- BUDISMUL

A.- INTRODUCERE

Budismul este o religie și o filozofie orientală.

Ea își are originea în India în secolul al VI-lea î.e.n. și s-a răspândit într-o mare parte a Asiei Centrale și de Sud-Est. Se bazează pe învățăturile lui Gautama Siddhartha (Buddha Shakyamuni), un gânditor indian care se crede că ar fi trăit între 560 î.e.n și 480 î.e.n..

De-a lungul timpului, budismul a suferit numeroase schimbări, în prezent fiind o religie foarte divizată, fără o limbă sacră comună și fără o dogmă strictă, clar formulată.

Este răspândit în India, Nepal, China, Japonia, Sri Sri Lanka, Coreea,
Mongolia, Myanmar, Thailanda, Vietnam, Laos, Cambodgia, Ind onezia și Malaezia. Cu aproximativ 600 de milioane de adepți la nivel mondial, budismul este a patra religie a lumii după creștinism, islam și hinduism.

Budismul aparține grupului de religii dharmice[12] alături de hinduism și de jainism, păstrând o puternică influență a elementelor constituente ale acestor două religii. Mai este numit și „Buddha Dharma", ceea ce înseamnă în

[12] credințele politeiste care subliniază că originea lor comună este în Subcontinentul Indian și în credința în Dharma (scopul vieții și legea naturală a armoniei în univers).

limbile sanscrită și pali (limbile textelor antice budiste) „învățăturile Celui Luminat”.

Origini

O reprezentare statuară tipică a lui Gautama
Buddha din Bangkok, Thailanda.
Buddha este deseori înfățișat în poziție lotus, în timpul meditației și prin atingerea ritualică a pământului cu mâna dreaptă el învinge ispitele demonului morții, Mara.
În prezent, istoricii fixează această dată în 560 î.Hr.
Veridicitatea istorică a întemeietorului budismului, Gautama Buddha (623-543 î.Hr., după tradiția budistă din Birmania și Thailanda; 560-480 î.Hr., după istoricii moderni), este confirmată de majoritatea cercetătorilor din zilele noastre în pofida vechilor teorii din trecut care îl considerau pe acesta mai degrabă un personaj mitologic.

Cu toate acestea, biografia lui Gautama Buddha, așa cum este ea prezentată de Asvaghosha în Buddhacarita (cea mai veche relatare existentă a vieții profetului) abundă de elemente

O reprezentare statuară tipică a lui Gautama Buddha din Bangkok, Thailanda. Buddha este deseori înfățișat în poziție lotus, în timpul meditației și prin atingerea ritualică a pământului cu mâna dreaptă el învinge ispitele demonului morții, Mara.

În prezent, istoricii fixează această dată în 560 î.Hr. Veridicitatea istorică a întemeietorului budismului, Gautama Buddha (623-543 î.Hr., după tradiția budistă din Birmania și Thailanda; 560-480 î.Hr., după istoricii moderni), este confirmată de majoritatea cercetătorilor din zilele noastre în pofida vechilor teorii din trecut care îl considerau pe acesta mai degrabă un personaj mitologic. Cu toate acestea, biografia lui Gautama Buddha, așa cum este ea prezentată de Asvaghosha în Buddhacarita (cea mai veche relatare existentă a vieții profetului) abundă de elemente fantastice și legendare. Budiștii consideră că prințul Gautama Siddhartha s-a născut în Lumbini și a fost crescut în Kapilavastu, aproape de actuala frontieră dintre India

și Nepal. Potrivit tradiției, tatăl lui Buddha era conducătorul unei formațiuni tribale numite Sakya. Încă de la nașterea lui Gautama, un vizionar important din regiune, Asita, i-a prezis pruncului un destin proeminent în sfera sacerdotală.

Tatăl lui Buddha are însă într-o zi un vis în care își vede fiul părăsind palatul ca sihastru așa că decide să îl protejeze de realitatea ostilă care l-ar putea indispune și l-ar putea determina să aleagă calea ascezei. În ciuda acestor măsuri, Buddha reușește să facă patru incursiuni în afara palatului, întâlnind un bătrân foarte slăbit, un bolnav, un mort și un călugăr. Primii trei îi revelează efemeritatea existenței materiale, datorită bătrâneții, a bolii și respectiv a morții, iar călugărul îi dezvăluie calea de a învinge aceste suferințe umane, și anume prin meditație. Prin urmare, Buddha hotărăște să părăsească orașul și să-și abandoneze bunurile, urmând o asceză deosebit de dură în junglele Uruvela. După șase ani însă, constată că acest timp de asceză nu îl ajută, nu îi aduce iluminarea. Este deseori ispitit de moarte (Mara) să renunțe la căutarea adevărului și să se dedice numai comiterii faptelor bune [3]. Prin meditație, Gautama Siddhartha reușește să își concentreze toată atenția asupra eliberării de suferință, capătă revelația reîncarnărilor sale anterioare și i se dezvăluie legea condiționismului universal.

În cele din urmă capătă „deșteptarea” (bodhi - o traducere populară în Apus este „iluminare”), la vârsta de 35 de ani, devenind cunoscut ca „Buddha” („cel iluminat”) sau „Gautama Buddha”. Încurajat de zeul Brahma, Buddha petrece 45 de ani învățându-i pe oameni despre dharma și întemeiază budismul. La Sarnath, Buddha își face pentru prima oară cunoscută învățătura și tot aici apar primii călugări ai comunității budiste.

Mai târziu, pe măsură ce Buddha își răspândește religia, numărul adepților săi crește considerabil, cei mai importanți dintre aceștia fiind Ananda (discipolul preferat a lui Buddha), Sariputra și Maudgalyayna (doi prieteni din tinerețe). Întorcându-se în comunitatea sa natală, Buddha îl convertește pe tatăl sau la budism dar și pe Rahula, fiul său.

Gautama Buddha a murit când avea în jur de 80 de ani, în Kushinagar (India), în urma unui drum istovitor alături de Ananda și a unei boli de dizenterie. Conform legendei, Buddha a încercat să îl consoleze pe discipolul său îndurerat spunându-i înainte de a muri: „Destul Ananda, încetează să te

chinui și să jeluiești...Cum poți crede că ceea ce se naște nu moare? Acest lucru este cu neputință."

Budismul s-a extins pe întreg teritoriul subcontinentului indian și în țări învecinate (precum Sri Lanka), de-a lungul primelor cinci secole de la moartea lui Buddha. În cele două milenii care au urmat, a pătruns și în Asia și în toate celelalte continente.

Cele trei mari ramuri ale budismului:
Mahayana , Theravada și Vajrayana

După Paul Poupard, în binecunoscuta carte Religiile, el afirmă: „Învățăturile și organizarea monahală instituite de Buddha pot fi numite prin termenul budism pre-sectar, cu toate că toate diviziunile actuale ale budismului au fost prea mult influențate pentru a garanta o includere sub acest nume și a delimita caracterul acestei forme originare". Cea mai folosită clasificare a budismului de astăzi de către savanți, printre care se numără și cel mai sus amintit, împarte adepții în trei zone geografice sau cultu-rale: Theravada, budismul est-asiatic și budismul tibetan. O altă clasificare foarte utilizată cuprinde două diviziuni, Theravada și Mahayana, ultima cuprinzând cele două forme de budism de mai sus. Există însă și alte modalități de împărțire, utilizate atât de savanți cât și de credincioșii budiști.

DOCTRINĂ

În religia budistă oricine se trezește din „somnul ignoranței", experimentând o relație nemijlocită cu realitatea, fără să fi fost instruit de cineva, și predică învățăturile sale celorlalți este numit buddha. Toți budiștii tradiționali sunt de acord că Buddha Shakyamuni sau Gautama Buddha nu a fost singurul buddha: se crede că au existat mulți buddha înaintea lui și că vor exista și viitori buddha de asemenea. Dacă o persoană obține "trezirea", fără ca neapărat să o și predice comunității, el sau ea devine arhat (limba sanscrită) sau arahant (limba pali). Siddhartha Gautama este unic între ceilalți buddha care au existat și vor exista, deoarece învățăturile lui se concentrează asupra acestui tip de trezire, numit și „eliberare" sau Nirvana.

O parte din doctrina promovată de Gautama Buddha cu privire la viața sacralizată și scopul eliberării are la bază "cele patru adevăruri nobile", care analizează structura și originea „durerii" (dukkha), un termen care face referire la suferința și neîmplinirea caracteristică omului "ne-trezit", "ne-eliberat",

aparținând lumii mundane. Ultimul din cele patru adevăruri nobile, cel care vizează modul de stopare a durerii, cuprinde "drumul sfânt cu opt cărări", unul din fundamentele vieții morale budiste.

Numeroase grupuri distincte s-au dezvoltat de la moartea lui Buddha, având diverse învățături, percepții filosofice, moduri de celebrare a cultului etc. Cu toate acestea, există câteva doctrine comune pentru majoritatea școlilor și tradițiilor budiste, cu toate că doar Theravada le consideră pe toate centrale. S-a constatat că în legătură cu comunitățile budiste se pot face puține generalizări.

Budismul prezintă și câteva concepții comune cu celelalte religii dharmice, cum ar fi reîncarnarea ("samsara"), adică reîntruparea ființei în alte forme de existență pe baza rezultantei faptelor comise și a legilor karmice.

Cele trei caracteristici ale existenței:

Conform filozofiei budiste, existența, lumea în general are trei caracteristici:

Impermanența; non-sinele; insatisfacția sau durerea

În budism, existența individuală a omului aduce suferință tocmai din cauză că ea este o simplă sinteză a unor factori impersonali și impermanenți supuși distrugerii, o mixtiune a celor cinci "agregate" (sanscrită - Skandha) ce compun ființa:

(1) rūpa - corpul, materialitatea (carnea, părul, dinții, sângele, oasele, temperatura corporală, etc.),

(2) vedanā - senzațiile (bucurie, tristețe, indiferență),

(3) samjñā - percepțiile (văzul, auzul, gustul, percepția tactilă, olfactivă și spirituală),

(4) samskāra - activitatea minții (voință, concentrare, vigilență, respect, confuzie, calm, etc.) și

(5) vijñāna - conștiința. Conform lui Buddha sub straturile acestor "agregate" nu există nici un "sine", sufletul veșnic, ceea ce hinduiștii numesc "atman", fiind doar o iluzie, o irealitate. El consideră că atât trupul, cât și percepțiile, senzațiile, mintea și conștiința nu pot constitui un suflet, o entitate veșnică, deoarece se află într-o permanentă transformare, sunt efemere. Existența unui om este relativă, a fost făcută posibilă prin intersecția unor forțe universale supuse unor schimbări permanente, este dependentă unei legi a cauzalității, este o componentă trecătoare a universului și a timpului, "o flacără în această mare de foc". Budismul nu admite astfel nimic veșnic, neschimbabil, totul fiind impermanent, schimbător, lipsit de

substanță. Astfel, budiștii nu pot vorbi despre un "eu" veșnic, despre un "sine" ca o entitate continuă, permanentă, ci despre "non-eu", "non-sine" sau "anatta". Această impermanență este totodată și foarte vagă, deoarece prin moartea omului, nu se realizează o distrugere totală a existenței lui, faptele sale, karma sa, fiind transmise într-o viață următoare prin reîncarnare. Astfel moștenitorul faptelor este același cu cel care le-a comis, dar în același timp este diferit de acesta, are cu totul alte "agregate" componente. Deși par contradictorii, identitatea persoanei reîncarnate cu cea din viața anterioară și diferența, neidentitatea acestora, coexistă. Aceeași concepție este abordată și în cazul schimbărilor umane ca maturizarea, îmbătrânire, etc.: omul devine o altă persoană, cu toate că rămâne același[8]. Spre deosebire de hinduism, reîncarnarea budistă nu constă în migrarea sufletului de la un trup mort spre embrionul unei viitoare ființe, ci continuarea de către un individ nou a existenței care până atunci se manifesta în cel decedat, conform încărcăturii karmice acumulate.

Cele patru adevăruri nobile

Miezul învățăturilor budiste este format din cele patru Adevăruri Nobile[9], expuse în prima predică a lui Buddha, „Predica de la Benares".

1.-**Primul adevăr** privește suferința sau durerea. Pentru el totul este suferință: „nașterea este suferință, bătrânețea este suferință, boala este suferință, moartea este suferință. A fi unit cu ceea ce nu-ți place înseamnă suferință. A fi despărțit de ceea ce-ți place, a nu avea ceea ce îți dorești înseamnă suferință".

2.-**Al doilea Adevăr Nobil** identifică originea suferinței în dorința, pofta sau setea care determină reîncarnările. Această „sete" caută mereu noi satisfacții.

Buddha distinge trei feluri de dorință: dorința de a satisface plăcerile simțurilor, dorința de perpetuare și dorința morții (autoanihilării). Cea din urmă nu este, însă, o soluție a eliberării deoarece este o sete ca toate celelalte și nu oprește ciclul transmigrărilor.

3.-**Al treilea Adevăr Nobil** proclamă că eliberarea de suferință constă în anihilarea dorinței. Stingerea acesteia este Nirvana.

4.- În fine, **al patrulea Adevăr** revelează căile care duc la încetarea suferinței, Buddha oferind un mijloc prin care dorințele pot fi suprimate ("Calea cu opt brațe" sau "Calea cu opt cărări") . Formularea celor patru Adevăruri Nobile urmează structura unei metode din medicina indiană: constatarea bolii,

cauza ce a determinat-o, șansele de vindecare și tratamentul bolii. Buddha însuși se identifica cu un doctor al cărui scop este acela de a trata o persoană grav rănită.

Ideea de suferință domină întreaga filozofie budistă. Dukkha nu reprezintă doar durere de ordin fizic sau spiritual, ci și durere existențială ce constă în subordonarea față de propriile dorințe și sentimente, dependența de diferite principii și condiții de viață, înstrăinarea de propria persoană, imperfecțiunea, subjugarea ființei sub propria personalitate, sub propriile instincte sau obsesii, etc. Durerea este cu atât mai mult amplificată, cu cât perspectiva unor viitoare reîncarnări o prelungește la infinit.

Buddhismul nu este pesimist. Conceptul de suferință nu provine nici din pesimism, nici din nihilism, ci din realism. Buddhismul excelează prin realism critic.

CALEA CU OPT BRAȚE

Dharmachakra, roata cu opt spițe. Cele opt spițe reprezintă "Calea cu opt brațe" a budismului. Forma circulară a simbolului sugerează perfecțiunea învățăturilor lui Buddha. Conform unui aforism atribuit chiar lui Buddha, un om care nu urmează Calea cu opt brațe își trăiește viața asemeni unui copil care se joacă preocupat fără să observe că locuința în care se află e cuprinsă de flăcări.

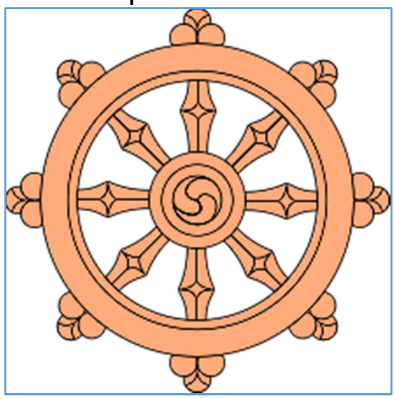

Calea cu opt brațe este modul de a îndepărta suferința, a patra parte din cele patru Adevăruri Nobile.

Cele opt brațe pot fi împărțite în trei secțiuni: Sila (care se referă la acțiuni fizice, la gesturi), Samadhi (care vizează concentrarea meditativă) și Prajñā (care dirijează pătrunderea spirituală în adevărata natură a lucrurilor).

Sila este educația cea mai morală, stilul de viață ascetic, simplist, abținerea de la comiterea faptelor nepotrivite. "Sila" conține trei izvoare:

Stilul vorbirii foarte corect - aceasta reprezintă faptul de a nu vorbi într-un fel în care să jignească sau a nu vorbi prea mult; a spune totdeauna drept și a nu minți practic.

Mod de a acționa corect - este un mod care te învață cum să faci lucrurile corect, a face numai fapte frumoase și a încerca să nu faci rău nimănui din ce este viu

A trăi un mod de a fi foarte corect - această cale îndeamnă ca felul de viață și de a exista nu trebuie să jignească sau să vatăme ceva persoană; totul pentru a nu produce suferință altuia

Samadhi această cale "dezvoltă controlul asupra minții".

Din această categorie fac parte trei căi:

- A depune efort corect - a face eforturi pentru autoperfecționare
- A avea o atenție foarte corectă - abilitatea mintală de a vedea în mod conștient lucrurile așa cum vin de la sine
- Un mod de concentrare extrem de corect - aceasta se arată prin "a fi conștient de realitatea din interiorul tău, fără a avea vreo dorință".

Prajñā nu poate fi altceva decât "înțelepciunea care purifică mintea". În această categorie sunt cuprinse ultimele două brațe ale căii sacre:

- Înțelegere extrem de corectă, chiar foarte corectă – aceasta trebuie să țină de realitatea înconjurătoare si cum spune Nicolae Achimescu în Budism și creștinism:
- "interpretarea realității așa cum este nu așa cum pare a fi . "Cuvântul samyak înseamnă "perfect""(după același autor). Există diferite moduri de interpretare a Căii cu opt brațe. Pe de-o parte se crede că ea reprezintă o serie de etape progresive pe care credinciosul trebuie să le parcurgă, culminarea unuia din cele opt fiind începutul altuia. Alții consideră că cele opt componente necesită o dezvoltare simultană.

Reîncarnarea

Dacă în religiile prebudiste ale Indiei sufletul constituia elementul trecerii de la o viață la alta prin reîncarnare, pentru budism acest element este însăși "setea" omului de pe patul de moarte. Neexistând un suflet etern, conexiunea între un individ actual și unul dintr-o viață preexistentă nu este una de ordin fizic sau spiritual, ci una morală, pur karmică. Karma unui om este rezultatul faptei la fel ca în hinduism și se bazează pe stricta lege a condiționismului conform căreia din orice fenomen trebuie să rezulte un altul. Consecința unei fapte comise în această viață nu se materializează neapărat în viața imediat următoare, ea putând să se manifeste chiar în aceeași viață sau în existențe mult mai îndepărtate. Cu toate acestea, nu fapta în

sine determină karma, ci mai degrabă intenția de a o săvârși și atitudinea celui care o comite. De exemplu, dacă un om are intenția să facă o anumită faptă, dar este împiedicat, această intenție va influența karma acelei persoane, cu toate că fapta în sine nu a modificat cu nimic mediul înconjurător.

Pentru a obține iluminarea, un budist trebuie să se detașeze de karma și de ciclul reîncarnărilor, deci trebuie să continue să facă fapte bune, dar cu o atitudine detașată de rezultatul lor. El trebuie să renunțe la dorință, ignoranță, poftă, iluzie, egocentrism sau credința într-un sine veșnic și ură, să devină impersonal.

În general se crede că nu există o altă metodă de a învinge karma decât pe Calea celor opt brațe. Cu toate acestea, în câteva sutre Mahayana, cum ar fi Lotus Sutra, Angulimaliya Sutra și Nirvana Sutra, Buddha predică că doar citind, recitând sau auzind sutre puternice cum sunt și cele sus-numite se șterge o mare cantitate a încărcăturii karmice.

Bodhi

Bodhi (pali și sanscrită: literal:"trezirea") este un termen folosit în budism pentru o anumită experiență revelatorie obținută de un arhat prin meditație. După dobândirea acestei "iluminări", a acestui bodhi, omul este eliberat de ciclul samsāra (naștere, suferință, moarte, reîncarnare) și accede spre "fericirea supremă" (Nibbāna sau Nirvāna). Bodhi este obținut de orice persoană care a îndeplinit cele șase "desăvârșiri", care a înțeles pe deplin cele patru adevăruri nobile și care și-a abolit întreaga încărcătură karmatică și a înțeles conceptul "non-sinelui". În budismul Theravada, iluminarea nu poate fi realizată decât experimental, personal, prin cunoaștere directă, deoarece "adevărul" nu trebuie însușit ca o dogmă, ca o tradiție preluată de la niște învățați, ci trebuie descoperit individual, pentru că altfel ar putea fi înțeles greșit. Însuși Buddha a preferat ca discipolii săi să ajungă la iluminare prin propriile forțe și nu prin încrederea orbească în învățăturile lui și le-a strigat "ehipassika!" ("vino și vezi!").

Pentru a desemna treptele atinse de oameni în procesul desăvârșirii lor spirituale au apărut patru noțiuni:

- sotapanna îl numește pe omul care a reușit să rupă "cele trei lanțuri" (tini samyojanani), adică să se elibereze de autoritatea riturilor, de credința în existența unui "eu" permanent și de îndoială. De asemenea el trebuie să fie convins de validitatea "celor patru adevăruri nobile" și să aibă

încrederea în Buddha, în învățătura sa (dharma) și în comunitatea budistă (sangha)

- sakadagamin este cel care s-a eliberat nu numai de "cele trei lanțuri" ci și de ură, patimă și iluzie și care poate spera că în existența imediat următoare va primi o formă umană și se va elibera.
- anagamin este omul care s-a eliberat de "cele cinci lanțuri", adică de cele trei mai sus amintite, de răutate și de pofta senzuală.
- arahant este cel care a obținut iluminarea, Nirvana și a suferit "transformarea sacră".

Nirvana

Gautama Buddha descrie intrarea în Nirvana prin termenii "lipsa de moarte" sau "necondiționarea" și consideră că este desăvârșirea spirituală supremă, rezultatul firesc al cuiva care trăiește în armonie cu învățăturile budiste, cu dharma.

Nirvana reprezintă starea în care este nimicită suferința și în care omul se debarasează de ciclul reîncarnărilor, de orice apariție, dispariție sau transformare. Prin prisma Nirvanei, omul privește cele cinci "agregate" ale existenței sale ca pe ceva impropriu și devine indiferent la schimbarea sau anihilarea lor. Relația dintre samsara și Nirvana este cea dintre iluzie și realitate; prin distrugerea samsarei nu se pune capăt unei entități existente ci unei aparențe, prin volatilizarea căreia se lasă loc manifestării depline a "adevărului". Nirvana este un "neant", cu toate că în diferite credințe populare ea se materializează sub forma unui spațiu paradiziac.

Majoritatea surselor budiste ce vorbesc despre Nirvana o descriu prin propoziții negative, pentru că afirmațiile ar putea limita sau defini greșit realitatea, în timp ce negațiile îi redau cu fidelitate infinitudinea și absolutul. Unul din termenii caracteristici Nirvanei este "Śūnyatā", adică "vid", "vacuitate". Așadar Nirvana este un "Nimic absolut", un contrariu al lumii pe care o percepem. De asemenea ea este o întrupare a non-diferenței, a non-distincției, ea transcende orice opoziție, fiind un spațiu al "autoidentității contradictorii"

Calea de mijloc

"Calea de mijloc" este principiul care stă la baza tehnicilor budiste și a fost descoperită de Buddha înainte de iluminarea sa. Ea poate fi enunțată în moduri diferite:

1.- este deseori descrisă ca un model pentru practicile non-extremiste, o cale

moderată care nu acceptă nici extrema josnică, vulgară a "indulgenței în plăcerea simțurilor" nici extrema dureroasă a propriei mortificări.

2.- este uneori descrisă ca o mediere între viziunile din domeniul metafizicii:
de exemplu, lucrurile există și nu există în același timp.

3.- o explicație a condiției Nirvanei, unde toate dualitățile se contopesc și
încetează să existe ca entități separate.

Refugiu la cele trei giuvaieruri

Urmă de picior a lui Buddha conținând două simboluri religioase: dharmachakra (roata cu spițe - reprezentarea căii cu opt brațe) și triratna (semnul celor trei bijuterii), sec. I d.Hr., Gandhāra.

Recunoașterea celor patru Adevăruri Nobile și urmarea primilor pași ai "Căii cu opt brațe" necesită „refugiul” la cele Trei Giuvaieruri (sanscrită: Triratna sau Ratna-traya, pali: Tiratana) ale budismului. Budismul tibetan adaugă uneori încă un refugiu în persoana învățătorului lama.

Cele trei giuvaieruri ale credinței sunt:

Buddha (Cel trezit) - este un titlu acordat celor care au obținut iluminarea la fel ca Buddha și care îi ajută și pe alții să o obțină. Termenul "buddha" mai poate fi înțeles ca înțelepciunea care înțelege Dharma, în această viziune Buddha reprezentând cunoașterea supremă a realității în adevărata sa formă.

Dharma este învățătura sau legea promovată de Buddha, cuvântul lui Gautama așa cum a fost consemnat în scrierile budiste. De asemenea termenul înseamnă legea naturală bazată pe comportamentul unei persoane și consecințele acestui comportament (acțiune și reacțiune). Poate avea (mai ales în budismul Mahayana) conotația realității ultime.

Sangha. Acest termen înseamnă literal "grup", "întrunire", "congregație", dar când este folosit în învățăturile budiste se referă la unul din următoarele două tipuri de grupuri: ori comunitatea monahală (călugării și călugărițele) ori totalitatea oamenilor care au atins măcar prima treaptă (Sotapanna) din drumul către iluminare. Conform unor budiști moderni, sangha

îi include și pe laicii care au grijă de călugări și pe cei care au acceptat respectarea unei părți din codul monastic, fără a fi încă instituiți cu titlul de călugăr sau călugăriță. Comunitatea budistă ocupă un rol important în mijlocirea eliberării credinciosului.

Conform scrierilor, Buddha s-a arătat discipolilor ca un model implorându-le să aibă credință (sanscrită śraddhā, Pāli saddhā) în exemplul lor de om care s-a eliberat de durere și de pericolul existenței. Dharma însă este cea care conferă credinciosului îndrumări în procesul de alinare a suferinței și de obținere a iluminării. Sangha are un rol important în măsura în care menține, conservă învățăturile autentice budiste și oferă exemple concrete că adevărul răspândit de Buddha este tangibil.

În Mahayana există tendința de a-l percepe pe Buddha nu ca un simplu om ci ca o proiecție pământeană a unei entități ce transcende însăși gândirea. În unele sutre din budismul Mahayana Buddha, Dharma și Sangha sunt văzuți ca o singură Ființă: toate trei giuvaierurile îl constituie pe Eternul Buddha. Dincolo de importanța lor în mântuirea de suferință, cele trei giuvaieruri inspiră și o puternică reverență tuturor budiștilor. De exemplu, venerarea lui Buddha ca persoană istorică sau ca entitate apriorică a căpătat de-a lungul timpului numeroase forme, iar transcrierea scrierilor sacre, materializare a Dharmei, este făcută cu evlavie și teamă.

Śīla (comportament virtuos)

Śīla (sanscrită) sau sīla (pāli) reprezintă educația morală, comportamentul etico-ascetic pe care trebuie să-l îndeplinească credinciosul budist. Este una din cele trei trepte către Nirvana (sila, samadhi și prajna) și a doua dintre "desăvârșiri" (pāramitā) și se referă la puritatea în cuvânt, în gândire și faptă. Cele patru condiții ale śīlei sunt castitatea, liniștea deplină, calmul și anihilarea factorilor perturbatori ai pasiunii.

Śīla vizează în general normele de conduită. Există diferite grade ale acestei conduite care corespund "moralității de bază" (cele cinci porunci), "principiilor de bază ale moralei ascetice" (cele opt porunci), "monahismului noviciatului" (cele zece porunci) și "monahismului". Oamenii de rând acceptă de obicei să își asume respectarea "celor cinci porunci" care sunt comune tuturor școlilor budiste. Dacă doresc ei pot alege să se supună "celor opt porunci" care au câteva norme adiționale pentru un ascetism de bază.

Exprimarea "celor cinci porunci" nu folosește o formulă imperativă ca în iudaism sau creștinism, ele sunt simple îndemnuri de a trăi o viață fericită, fără griji, în care meditația se poate desfășura în condiții bune. Cele cinci porunci sunt:
1.-A te abține să iei viața cuiva. (non-violența față de orice formă de viață)
2.-A te abține să iei ceva ce nu ți se cuvine.
3.-A te abține de la o purtare senzuală necuviincioasă. (abstinență de la desfrânare)
4.-A te abține să minți.
5.-A te abține de la consumarea oricărei substanțe care duce la pierderea lucidității minții. (abținerea de la droguri sau alcool)

În cadrul celor opt porunci, a treia poruncă, legată de comportarea sexuală, este mult mai strictă și devine un îndemn către celibat. Cele trei porunci adiționale sunt:
a.-A te abține să mănânci în momente nepotrivite. (timpul dedicat mesei se întinde de dimineața până la prânz)
b.-A te abține de la dans, folosirea bijuteriilor, participarea la spectacole, atingerea metalelor prețioase, etc.
c.-A te abține de la folosirea unui pat înalt, mare și somptuos.

Vinaya este un cod moral specific monahilor. În budismul Theravada, acest cod moral include de 227 de reguli pentru călugări și 311 pentru călugărițe. Conținutul scrierilor Vinaya diferă într-o mică măsură de la o școală la alta, fiecare școală budistă stabilind diferite standarde de aderență la Vinaya. Monahii începători respectă "cele zece porunci", care în afară de cele cinci porunci includ:
6.-A te abține să mănânci în momente nepotrivite.
7.-A te abține să cânți, să dansezi, să folosești un instrument muzical sau să participi la programe distractive.
8.-A te abține să folosești parfum, cosmetice sau podoabe.
9.-A te abține să stai pe scaune înalte sau să dormi în paturi somptuase și fine.
10.-A refuza să primești bani.

În budismul estic, Mahayana acceptă o nouă Vinaya pentru bodhisattva, având principii etice distincte, cum ar fi abstinența de la carne și încurajarea vegetarianismului. Aceste noi norme sunt conținute într-un text numit Brahmajala Sutra (a nu se confunda cu textul pali cu același nume).

Samadhi/Bhāvana (meditația)

Toate formele budismului sunt de acord că Buddha a promovat două tipuri de meditație:

- meditația samatha (sanscrită, śamatha) și meditația vipassanā (sanscrită, vipaśyanā).
- Cu toate acestea, numai meditația de tip vipassanā poate parcurge drumul jñāna (cunoaștere)- prajñā (înțelegere pură) - nirvāna. Meditația samatha urmărește doar obținerea unei stări de liniște și concentrare absolută prin fixarea conștiinței asupra unui obiect sau unei idei, care este extinsă apoi în întreaga ființă.

Pentru a realiza desăvârșirea finală a omului și a opri suferința, Buddha recomandă tehnicile yoghine pe care le preia din cultura indiană prebudistă și le îmbogățește. Budismul consideră yoga o adevărată cufundare în spiritul uman. Meditația budistă de tip yoga presupune izolarea, o anume poziție nemișcată a corpului[20], disciplinarea în mod conștient a gândirii, controlul atent al respirației care trebuie să decurgă în mod regulat, fără a fi însă întreruptă ca în alte exerciții yoga.

Următoarea etapă a meditației o constituie dhyāna (sanscrită)/jhāna (pali), pătrunderea în sfera suprasensibilului, a inconștientului, contemplația pură. Practicantul se detașează de propriile simțuri și își îndreaptă atenția spre unuia din cele trei caracteristici ale existenței: anicca (impermanența), anatta (nonsineitatea), dukkha (durerea).

Apogeul meditației presupune intrarea într-un spațiu aflat la limita dintre conștient și inconștient, o plutire la granița dintre lumea efemeră și Nirvana. Însă această stare nu înseamnă și pătrunderea în Nirvana, deoarece meditația, nesusținută de alte elemente nu este în măsură să realizeze iluminarea. Potrivit unor învățați budiști, cunoașterea sau înțelepciunea este singura care poate realiza desăvârșirea omului și realizarea Nirvanei, fără a se ajuta de tehnicile yoghine.

Prajñā (înțelepciunea)

Prajñā (sanscrită) sau paññā (pāli) este înțelepciunea capabilă să nimicească suferința și să aducă iluminarea, reprezintă revelația adevăratei înfățișări a realității, revelație care precede accederea în nirvana. De asemenea, prajñā este una din cele șase perfecțiuni ale budismului Mahayana și una din cele zece ale budismului Theravada.

Inițial, cunoașterea se fundamentează pe învățăturile lui Buddha pe citirea, studierea și recitarea textelor budiste. Cu

toate acestea, cunoașterea trebuie susținută de experiența personală a ființei, prin contactul nemijlocit cu realitatea ultimă. Buddha considera că procesul de "a cunoaște" fără "a vedea", adică a experia, este lipsit de profunzime, superficial, inutil eliberării. Prajñā este o experiență religioasă, o transformare intrinsecă a omului, o schimbare a conștiinței și de aceea nu poate fi realizată decât experimental și individual. Totodată, prin prajñā se subînțelege anularea unei relații cognitive de tip subiect-obiect; cunoașterea budistă dezvăluie însăși existența în toată plenitudinea ei, care nu se manifestă ca un obiect și transcende orice tip de diferențiere. Conform budismului timpuriu, prajñā parcurge trei forme de cunoaștere: cunoașterea reîncarnărilor precedente, cunoașterea legii karmei ce determină fiecare renaștere și cunoașterea "celor patru Adevăruri Nobile" și a "întinărilor" sau "prihănirilor" care împiedică eliberarea (lăcomia, ura și iluzia).

Mesajul social al budismului

Budismul desființează din start stratificarea socială, ierarhizarea și susține egalitatea oamenilor din punct de vedere moral. Buddha dorea abolirea sistemului de caste prezent în India și nega valorile numelui și al familiei și trăinicia lor. Se promovează nu doar o compasiune și o iubire necondiționată față de semeni, ci o identificare a eului cu însăși ființa persoanei iubite. Budismul consideră că egoismul și sentimentul sinelui provin din limitarea denumirii de "eu" la propria persoană, și numai prin extinderea termenului asupra lumii înconjurătoare, prin dilatarea granițelor proprii se poate ajunge la iubirea adevărată. Buddha descrie această lărgire a orizontului prin privirea simbolică a celor șase direcții:

- Privind spre est, un copil ar trebui să fie bun cu părinții săi, să îi ajute, să le păstreze tradiția, să fie demn de moștenire și să îndeplinească ritualurile cuvenite la moartea lor. La rândul lor părinții trebuie să îi protejeze, să-i încurajeze în acțiunile benefice, să îi lanseze într-o carieră, să se asigure că au un soț potrivit/o soție potrivită și să le acorde o moștenire bună.
- Privind spre sud un elev trebuie să își respecte învățătorul, să muncească din greu și să fie nerăbdător să învețe. Un învățător trebuie să asigure o educație bună elevului, să se asigure că acesta a înțeles bine informațiile și să-l ajute să își atingă țelurile.
- Privind spre vest un soț trebuie să își trateze soția cu

bunătate, să îi fie fidel, să împartă autoritatea cu ea și să îi asigure bunăstarea. O soție trebuie să fie grațioasă, loială și muncitoare.

- Privind spre nord un prieten trebuie să fie generos, protectiv și loial prietenilor săi și să îi ajute la nevoie.
- Privind spre nadir un angajator trebuie să fie bun cu angajații săi, să le distribuie sarcini conform abilităților lor, să le asigure mâncare și plată, să îi ocrotească când sunt bolnavi și să le permită dreptul de a pleca. Un angajat trebuie să meargă la muncă devreme, să plece târziu, să fie cinstit cu angajatorul său și să îi mențină o reputație bună.
- Privind spre zenit un om obișnuit, laicii trebuie să îi respecte pe cei care s-au dedicat vieții spirituale, să fie amabil și binevoitor în faptă, în vorbă și în gând, să le acorde casa lor ca adăpost și să îi aprovizioneze cu cele necesare vieții. De asemenea, un monah trebuie să îi împiedice pe laici de la comiterea păcatelor, să îi încurajeze să fie buni, să propovăduiască dharma, să clarifice mirenilor ceea ce aceștia nu înțeleg din învățăturile lui Buddha, să le arate calea cea dreaptă și să îi iubească nemăsurat de mult.

Budismul nu condamnă acumularea bogățiilor de către oamenii obișnuiți ci chiar o încurajează, cu toate că monahii nu au voie să se atingă de bani sau să se implice în viața economică. Astfel din punct de vedere sociologic putem vorbi de două tipuri de budism: "budismul nirvanic" care are ca unic scop eliberarea și detașarea de samsara și "budismul karmic" care îndeamnă omul să săvârșească fapte bune pentru ca într-o viață viitoare pozitivitatea karmei să-l situeze într-o poziție mai apropiată de condiția iluminării. Budismul nirvanic încurajează de asemenea faptele bune, dar cere detașarea de rezultatul lor și renunțare ceea ce este inaccesibil pentru unele persoane fără o vocație monahală.

Textele sacre

Literatura sacrosanctă a budismului cunoaște o bogată varietate, însă niciuna dintre lucrări nu provine de la Buddha însuși. Ea nu reflectă decât învățăturile lui Gautama transmise pe cale orală discipolilor, învățături care au suferit, mai mult sau mai puțin, modificări fiind afectate de amprenta personală a scriitorului. Importanța fiecărui text este dezbătută în cadrul școlilor budiste care le conferă diferite grade valorice; de exemplu, unele grupări consideră anumite texte obiecte religioase, în timp ce altele preferă o percepere scolastică a lor.

Nici limba sacră nu este una unitară, scrierile fiind în sanscrită sau pali, sau traduse în chineză, japoneză, tibetană, etc.

Scrierile sfinte se divid în două categorii principale: scrieri canonice, care conțin mesajul transmis de religia lui Buddha și scrierile necanonice, adică tratatele doctrinare și comentariile aduse pe marginea lucrărilor canonice. Textele canonice budiste sunt împărțite în trei culegeri voluminoase cunoscute sub numele sanscrit Tripitaka sau pali Tipitaka ("coșul întreit" sau "cele trei coșuri", în traducere). Conform canonului, după moartea lui Buddha a avut loc primul consiliu budist, condus de călugărul Mahākāśyapa, care avea drept rol stabilirea, clarificarea fundamentelor noii religii: cuvintele "Celui Iluminat" (sūtrele sau suttas) și codul monastic (Vinaya). Ananda, cel mai mare discipol al lui Gautama Buddha a fost chemat pentru a expune predicile stăpânului său și, după unele surse a fost și cel care a alcătuit "abhidhamma", o colecție de texte analitice ce face parte din canon. Upāli, un alt discipol, a prezentat regulile Vinaya. Mărturiile lor au stat la baza canonului Tripitaka și au format cele trei culegeri:

1.- Coșul disciplinei (Vinaya Pitaka) ce conține norme de etică religioasă pentru călugări și călugărițe, explicații ale originii și importanței acestor norme, precum și pedepse disciplinare pentru încălcarea lor și povestiri exemplificatoare.

2.- Coșul povestirilor (sanscrită: Sūtra Pitaka, pali: Sutta Pitaka) conține cuvântările, aforismele și predicile lui Buddha și ale discipolilor săi și spre deosebire de Vinaya Pitaka este importantă nu doar pentru monahi, ci pentru întreaga comunitate budistă.

3.- Coșul doctrinei (sanscrită: Abhidharma Pitaka , pali: Abhidhamma Pitaka) abordează și clasifică noțiunile centrale ale budismului.

Tripitaka nu a fost însă transpusă în formă scrisă în urma primului consiliu budist, ci mult mai târziu, timp în care s-a transmis oral sub formă de cântece religioase. Din acest motiv, atât sūtra cât și vinaya fiecărei școli budiste conțin elemente diferite, aprecieri distincte asupra dharmei, texte cosmologice și cosmogonice, istorisiri asupra vieților anterioare ale lui Buddha, etc., ceea ce înseamnă că această religie nu are un canon unic.

Budismul Theravada și alte școli budiste timpurii consideră că textele din canonul lor conțin adevăratele cuvinte ale lui Buddha. Deși toate școlile vechi își aveau propriul canon, singurul care a rezistat în totalitate în timp este cel al școlii

Theravada. Canonul Theravada, cunoscut și cu numele "Canonul Pali", după limba în care a fost scris a fost redactat în Sri Lanka, în primul secol î.Hr. și conține în jur de patru milioane de cuvinte. În timp ce adepții Theravadei văd în Canonul Pali autoritatea definitivă și supremă, cei ai Mahayanei i-au diminuat importanța și își focalizează credința și concepția filozofică pe sutrele mahayaniste și pe propriile versiuni ale codului monahal, Vinaya. Sutrele mahayaniste (alcătuite în jurul secolelor II-III d.Hr.) sunt considerate de asemenea de unii credincioși cuvinte aparținând lui Gautama Buddha, însă transmise în secret unor ființe mitologice (ca șerpii mitici nāga) sau provenind de la alți buddha sau bodhisattva. Astăzi există aproximativ șase sute de astfel de sutre, în limba sanscrită sau traduse în chineză sau tibetană. Pentru a diferenția sutrele mahayaniste de cele aparținând Theravadei, cele din urmă mai sunt numite de celelalte școli și agame. Mahayaniștii acceptă atât propriile sutre cât și agamele ca învățături autentice ale lui Buddha, concepute pentru diferite tipuri de persoane și diferite nivele de pătrundere spirituală. Dimpotrivă, credincioșii Theravada aderă exclusiv la Canonul Pali și socotesc sutrele școlii rivale niște lucrări de ficțiune poetică, nicidecum cuvintele lui Buddha. Theravadinii sunt convinși că prin canonul lor Buddha și-a exprimat ultimele cuvinte și că nu mai este nevoie de nici o completare pentru a întregi religia; de aceea orice text care se pretinde a aparține lui Buddha și care nu figurează în canon sau în comentariile theravadine aferente este privit cu scepticism și respingere totală.

Pentru mahayaniști, agamele sunt importante într-o anumită măsură, conțin teorii de bază, substanțiale, deși sutrele Mahayana articulează doctrinele înalte, profunde transmise de Gautama și necesare celor ce urmează calea binecuvântată de bodhisattva. Această cale nu are la bază doar dorința de eliberare a propriei persoane, ci însăși preluarea misiunii lui Buddha de a elibera toate ființele de suferință.

De aceea această ramură religioasă a preluat numele de Mahāyāna (literal, Marele Vehicul), unde atributul "mare" are o conotație specifică acestui tip de budism - începând cu vastitatea jurământului unui bodhisattva de a lupta în toate vremurile ce vor veni pentru toate ființele aflate în durere, cu dimensiunea simbolică a sutrelor mahayaniste, cu infinitatea viețuitoarelor care caută să fie salvate și sfârșind cu dobândirea

finală de către bodhisattva a "Marelui Sine" (mahatman) în sfera "Marii Nirvana" (mahanirvana).

Un călugăr budist citind sutre mahayaniste dintr-o copie veche din lemn a textului tibetan Kanjur.

Pentru theravadini însă, pretinsa "măreție" a sutrelor mahayaniste nu le confirmă și veridici-tatea.

În ceea ce privește comentariile aduse textelor sacre theravadiene, ele datează încă din secolul al IV-lea î.Hr. și au o importanță imensă pentru că ajută la reconstituirea unor lucrări mult mai vechi. Cel mai important și mai activ învățat din această perioadă este considerat Buddhaghosa, căruia i se atribuie niște comentarii ale Vinayei-Pitaka și Suttei-Pitaka. Budismul Mahayana se bucură de lucrările unor erudiți budiști ca Nagarjuna (cca. 200 d.Hr.), fondatorul școlii Madhyamika și Asanga (sec. al IV-lea d.Hr.), un exponent al școlii Yogā-cāra. Spre deosebire de multe alte religii, budismul nu are un text central care să fie reprezentativ pentru toate tradițiile și diviziunile. Diversitatea și complexitatea canoanelor budiste au fost considerate de mulți (printre care și reformatorul social Babasaheb Ambedkar) ca reprezentând o barieră în înțelegerea filozofiei acestei religii.

De-a lungul timpului, au existat multe încercări de a sintetiza un singur text care să înglobeze principiile budismului. În tradiția Theravada au existat niște așa-numite "texte de studiu" sau "manuale" pentru călugării novici, care sintetizau și sistematizau învățăturile lui Buddha prin condensarea într-un singur volum a mai multor texte canonice sau explicative. Mai târziu, în Sri Lanka, Dhammapada a fost susținută ca o scriere unificatoare a Theravadei.

În anii 1920, Dwight Goddard a adunat o serie de texte budiste și scrieri clasice ale filozofiei Orientului Extrem, cum ar fi Tao Te Ching, formând o lucrare numită Biblia budistă. Mai recent, Dr. Babasaheb Ambedkar a încercat să creeze un document ce combină principiile budiste prin "Buddha și Dhamma sa". . Alte asemenea eforturi au persistat până astăzi,

cu toate că momentan nu există niciun text acceptat în unanimitate ca fiind centrul tradițiilor budiste.

Deși toate școlile timpurii ale budismului își aveau propriul canon, singurul care a rezistat în totalitate în timp este cel al școlii Theravada.

B.- ISTORIC

Stingherită de numeroasele schisme, răspândirea budismului a decurs lent până în perioada împăratului mauryan Așoka, care fiind un susținător public al acestei religii a avut o importanță incomensurabilă în istoria acesteia. Având pentru lumea orientală un rol asemănător cu cel al lui Constantin cel Mare față de Europa și creștinism, Asoka a îmbrățișat budismul, ridicându-l la statut de credință imperială și a păstrat în același timp o atitudine tolerantă în raport cu celelalte confesiuni. Vrând să unifice subcontinentul indian și restul Asiei de Sud sub o singură religie, împăratul mauryan a construit numeroase mănăstiri și stupe (în jur de optzeci de mii îi sunt atribuite în prezent), a protejat călugării și a trimis misionari în întreaga lume.

O orientare a misiunilor a fost înspre vest, înspre teritoriile iraniene, Siria, Afghanistan, Egipt, Cirene, Macedonia și Epir, iar alta s-a concentrat în sudul peninsulei, anume Sri Lanka și Maldive.

Cele două incursiuni misionare au avut ca efect pe de-o parte final izbucnirea budismului în China și de cealaltă parte, transportarea budismului theravada în afara teritoriului originar, răspândirea lui în zona insulară a Oceanului Indian (inclusiv Sri Lanka) și de-a lungul coastelor sud-est asiatice.

Pe teritoriul Indiei, Asoka a răspândit religia în Mysore, Kashmir, Maharashtra, Varanasi și Himalaya.

Tradiția budistă menționează în Milinda Panha existența unui rege indo-grec, Menandru, din secolul al II-lea î.Hr., convertit la budism și devenit arhat.

Epoca lui Asoka marchează prima emanație a învățăturilor budiste dincolo de teritoriile indiene. Conform edictelor lui Așoka, au fost trimiși emisari cu precădere în teritoriile învecinate Imperiului Seleucid și în regatele elenistice din bazinul mediteranean. Aceasta a favorizat, un secol mai târziu, apariția monarhilor budiști vorbitori de limbă greacă din Regatul Indo-Grec și

dezvoltarea artei greco-budiste din Gandhāra. În tot acest timp, budismul a fost expus atât influențelor grecești și persane cât și celor ale religiilor indiene non-budiste.

După moartea lui Asoka, Imperiul Maurya cunoaște o perioadă de regres și începe să se destrame. De asemenea, budismul suferă noi sciziuni nu doar în grupurile "ortodoxe", ci chiar și în noile școli. Teritoriile septentrionale ale fostului imperiu revin dinastiei Sunga ai cărei membri erau adepți vehemenți ai hinduismului și doreau resuscitarea practicilor vedice. Evoluția budismului în India nu este însă atenuată nici de amplul proces de sectarizare, nici de persecuțiile regelui Pushyamitra Sunga (185-151 î.Hr.), cel mai proeminent membru al noii dinastii, contra credincioșilor budiști. Mărturie a rezistenței și a redutabilei activități religioase o reprezintă numărul mare de monumente budiste înălțate în perioada ce a urmat anilor 200 î.Hr.

Tot în acest timp, regii greci din Bactriana și-au instalat controlul asupra Pakistanului de astăzi și a unor zone nordice ale Indiei (Malwa, Bihar și Rajastahn). Se știu puține despre activitatea socială și religioasă ale conducătorilor greci, însă e posibil ca unii din ei să fi renunțat la religiile proprii în favoarea budismului. Un exemplu concret este regele Menandru care domnea peste Punjab și care a rămas imortalizat în faimosul text din limba pali, Milinda-Panha, purtând o discuție despre filozofia budistă cu călugărul Nāgasena.

După Sunga a urmat perioada dinastiei Satavahana care și-a instalat conducerea peste India centrală, Andhrapra-desh și Maharashtra între anii 200 î.Hr. și 250 d.Hr. La fel ca exponenții dinastiei precedente, satavahanienii au fost cârmuitori brahmanici, dar au manifestat mai multă toleranță celorlalte religii.

Sub egida lor, hinduismul și budismul s-au dezvoltat și au coexistat pacific. Prin numeroase donații din partea dinastiei unele centre budiste din regiunea Andhrapradesh
Regiuni ca Amaravati și Nagarjunakonda au ieșit în evidență.

Bodhisattva.

Un bodhisattva (bodhi = iluminare, sattva = ființă) este o persoană care își asumă durerea reîncarnărilor și a existenței; el nu urmărește eschivarea din fața suferinței, ci dimpotrivă, înfruntarea ei directă și depășirea ei. Suferința este percepută ca un destin colectiv al lumii și nu ca o soartă personală.

Statuie în bois doré de bodhisattva Avalokiteśvara. Dynastie Song (960-1279), Musée de Shanghai

În concepția unui bodhisattva, sinele se confundă cu colectivitatea. Conform sutrelor mahayaniste există două tipuri de bodhisattva: pământești și cerești. În timp ce condiția de bodhisattva pământesc este accesibilă oricărui om în viața actuală, cea de bodhisattva ceresc presupune puteri supraumane ce nu pot fi obținute decât într-o viață viitoare. Aceste puteri sunt desprinderea de ciclul reîncarnărilor și capacitatea de metamorfoză sub un chip sau altul. Astfel bodhisattva celești sunt asemănători zeilor hinduși care se revelează omenirii sub formă de avataruri

În imagine, o statuie de lemn a unui bodhisattva din perioada dinastiei chineze Song (960-1279).

Expansiunea budismului Mahayana (între secolele I și al X-lea d.Hr.)

Tradiția budistă asociază apariția Mahayanei cu domnia lui Kanishka (aprox. 78-123 d.Hr.), unul din cei mai importanți regi ai imperiului Kushan. Acesta stăpânea nord-vestul Indiei, Kashmirul și Afghanistanul și a fost un important promotor al budismului, performanțele sale fiind comparabile cu cele ale lui Asoka. În jurul anului 100 d.Hr. Kanishka reunește cel de-al patrulea consiliu budist în Kashmir sau după alte surse, în Jullundhar (Jalandhara). Theravadinii nu recunosc acest consiliu. Unul din motive este faptul că membrii consiliului nu se ghidează doar după Canonul Tripitaka, ci adoptă noi scrieri de natură mahayanistă, cele mai notabile fiind Lotus Sutra, Sutra Inimii în variantă mai veche și Amitabha Sutra, precum și principii fundamentale ale unei doctrine bazate pe salvarea tuturor ființelor. Un alt concept adoptat în consiliu este cel conform căruia ființele buddha și bodhisattva sunt întrupări ale unei entități transcendente Buddha-dhatu (principiul lui Buddha). Buddha-dhatu este un element intangibil, nevăzut, aflat în cele mai pure adâncimi ale subconștientului, prezent în absolut fiecare viețuitoare și care își exercită chemarea spre a te ilumina și a deveni un buddha, este o potență eternă, un impuls spre salvare. Noile texte sacre erau scrise în sanscrita budistă hibridă sau în pracrită

(sanscrita vulgară). Din acel moment, în decurs de câteva secole, Mahayana se va dezvolta și se va răspândi din India spre Asia de Sud-Est și către nordul Asiei Centrale, apoi ajunsă în est, în China, va fi asimilată lingvistic. Din China, budismul Mahayana va fi transmis în Coreea, Vietnam și în final, în Japonia în 538 d.Hr. Est-asiaticii vor continua să adauge sutre proprii și comentarii la Canonul Mahayanist. Astăzi cel mai bogat canon budist Mahayana este scris în limba chineză. Budismul Mahayana a căpătat o bază filozofică solidă datorită lui Nāgārjuna (cca. 150–250 d.Hr.), unul din cei mai influenți învățați ai mahayanismului.

Respingând complet ideile școlii Sarvāstivāda, el consideră că natura factorilor de existență este constituită din śūnya (vacuitatea) și alte două elemente-cheie ale doctrinei budiste, anātman (non-sineitatea) și pratītyasamutpāda (legea condiționismului).

Școala fondată de Nagarjuna este Madhyamaka.

După sfârșitul dominației Imperiului Kushana, budismul s-a dezvoltat sub dinastia Gupta (între sec. al IV-lea și al VI-lea). În această perioadă se înființează și centre mahayaniste de învățământ, cel mai important fiind Universitatea Nālandā din nord-estul Indiei.

Învățăturile Sarvāstivādei, aspru criticate de Nagarjuna au fost reformulate de învățați ca Vasubandhu și Asanga și incorporate într-o nouă școală, Yogācāra (sanscrită, practicile yoga). În timp ce Madhyamaka afirmă că nu există un adevăr ultim, (cu alte cuvinte, adevărul ultim este vidul (śūnya)), Yogācāra consideră că numai mintea este ultimul adevăr existent. Aceste două școli de gândire, aflate când în sinteză, când în opoziție, reprezintă temelia teologiei Mahayana în tradiția indo-tibetană.

Apariția Vajrayanei

Învățăturile ezoterice ale Vajrayanei au apărut mult mai târziu (mai exact, prin sec. al VII-lea d.Hr.) decât celelalte învățături budiste, deși se spune, în tradiția tibetană, că și ele provin de la Gautama Buddha.

Budismul tantric, cum mai este numită Vajrayana, împarte multe similitudini cu tantrismul hindus, dar a preluat și o mare parte a filozofiei mahayaniste. Chiar Mahayana prezenta din secolul al IV-lea unele tendințe tantrice manifestate prin formule magice și ritualuri populare. Practicile, scrierile și teoriile Vajrayanei s-au transmis în China, Tibet,

Nepal, Maldive, Indochina și Asia de Sud-Est. În India, Vajrayana a reușit să obțină stabilitate în Bihar și Bengal. Un centru important îl constituia Universitatea Nālandā care inițial doar a urmărit și nu a produs mișcările tantrice, pentru ca apoi să devină un promotor al acestui tip de budism până în secolul al XI-lea. Începând cu secolul al XIII-lea, tantrismul budist din India a suferit o regresiune, la fel ca întreg budismul indian. Sub presiunea armatelor islamice, Vajrayana din India a fost absorbită de tantrismul hindus, iar spațiul ei de dezvoltare s-a mutat în Tibet, unde s-a conservat până astăzi. Cu toate acestea tantrismul budist indian diferă de cel tibetan în anumite privințe.

Declinul budismului în India

Unii călători chinezi care au făcut incursiuni până în India între secolele al IV-lea și al VII-lea d.Hr. au contribuit prin descrierile lor la determinarea schimbărilor petrecute în cadrul budismului indian. De exemplu, Fahsien relatează progresele budismului între 399-413, în timp ce două sute de ani mai târziu, I Ching și Hsuan-Chang constată o decădere uimitoare a acestei religii. Regresul este explicat în parte de numeroasele invazii din exterior cât și de asimilarea budismului în hinduism nu doar datorită unei relative asemănări a doctrinei, ci și pentru facilitățile pe care un om obișnuit le avea în societatea indiană dacă era hindus. Atacurile cuceritorilor musulmani și persecuțiile acestora au reprezentat lovitura finală a budismului retezând orice șansă de renaștere. Călugării budiști au fost uciși sau goniți în Nepal sau Tibet, mănăstirile au fost prădate, bibliotecile au fost arse, iar multe din lăcașurile religioase au fost distruse. Când Imperiul Britanic a ocupat India, budismul dispăruse complet de pe teritoriul ei.

Principalele tradiții

Cel mai comun mod de a împărți școlile budiste este prin studierea limbilor canoanelor existente (majoritatea scrise în pali, tibetană, mongolă sau chineză, deși există și texte arhaice scrise în sanscrită și sanscrită budistă hibridă). Această diviziune este utilă pentru scopurile practice, dar nu corespunde în totalitate cu împărțirea filozofică sau doctrinară a budismului. În ciuda numeroaselor diferențe, ramurile budiste au și puncte comune:

Toate îl acceptă pe Buddha ca pe un învățător.

Toate au adoptat Calea de mijloc, Legea condiționismului, Cele patru adevăruri nobile și Calea cu opt brațe.

Toate cred că atât membrii laicatului cât și călugării pot să urmeze calea spre iluminare (bodhi).

Toate consideră statutul de Buddha ca fiind cea mai importantă dobândire.

Budismul sudic (Theravada)

În jurul anului 250 î.Hr., datorită apariției unor păreri contradictorii privind religia, regele Asoka alcătuiește cel de-al treilea consiliu budist menit să pună ordine în cadrul comunității și să producă un text definitiv al cuvintelor lui Buddha. Condus de Moggaliputta Tissa, consiliul include printre scrierile sacre și Kathavatthu, un text care combate școlile dizidente și nu le consideră cu adevărat budiste. Cu această ocazie, budiștii ortodocși ai școlii sud-indiene Vibhajjavāda susțin că primul pas spre eliberare se realizează prin experiență proprie și raționament critic și nu prin credință oarbă. Vibhajjavāda va suferi treptat o prăbușire în India, dar ramura sa din Sri Lanka și Asia de Sud-Est supraviețuiește și astăzi sub numele Theravada. Scripturile sale, Canonul Pali, vor fi scrise în insula Ceylon (Sri Lanka) în ultiul secol î.Hr. Theravadinii afirmă că școlile rivale Sarvāstivada și Dharmaguptaka au fost reprobate de consiliu, cu toate că Dharmaguptaka este considerată de unele surse chiar o grupare inerentă Vibhajjavadei. Aceste două școli și-au exercitat influența în nord-vestul subcontinentului și în Asia Centrală și este foarte probabil ca ele să fi contribuit la apariția Mahayanei, învățăturile lor fiind conservate de școlile mahayaniste.

Mult timp tradiția Theravada a crezut că limba pali, limba canonului, este identică cu māgadhī, dialectul estic al regatului Magadha, vorbit de Buddha. Cu toate acestea, comparațiile lingvistice dintre limba pali a Canonului și Edictele lui Asoka nu confirmă ipoteza, ci dimpotrivă relevă diferențe semnificative. Cea mai mare similitudine între cele două limbi este găsită într-o formă contaminată de dialect a Edictelor și scrisă pe o rocă din Gujarat, în apropierea Munților Girnar.

Cuvântul „Theravada” provine din pali și se traduce prin "Doctrina celor Bătrâni" sau "Doctrina Antică". Budismul theravadin încurajează fructificarea facultăților mentale, dezvoltarea sănătoasă a minții și cere ocolirea factorilor care ar putea tulbura luciditatea ei (ca alcoolul sau substanțele halucinante). Metoda de controlare a conștiinței și de antrenare a minții este meditația. Scopul practicilor este atingerea Nirvanei/Nibbanei, cel mai înalt nivel spiritual, și eliberarea de

suferință. Învățăturile Theravadei spun că experiența suferinței este cauzată de pângăririle minții: lăcomia, aversiunea și amăgirea (iluzia), iar libertatea poate fi obținută prin aplicarea celor patru adevăruri nobile și în special a căii cu opt brațe. Școala Theravada își bazează doctrina exclusiv pe Canonul Pali și pe comentariile acestuia. Colecțiile Sutta și Vinaya ale Canonului sunt considerate de cercetătorii moderni cea mai timpurie variantă a literaturii budiste și sunt acceptate ca fiind autentice de toate ramurile budismului.
Budismul Theravada este răspândit astăzi în formă majoritară în SriLanka, Myanmar (Birmania), Laos, Thailanda și Cambogia și în mici porțiuni din China, Vietnam, Bangladesh și Malaysia. Este în continuă creștere în Europa și America.

Budismul estic (Mahayana)

Mahayana (Marele Vehicul) este o credință dimensionată la nivel cosmic (de aici și atributul "mare") și s-a născut prin adoptarea unor texte adiționale despre care se spune că depășesc sensul canonului originar Tripitaka. Mahayana trece peste idealul theravadin al lepădării durerii și al revelației personale a arhaților; ea îl înalță pe Buddha la statutul unei divinități eterne, omniprezente și omnisciente și creează un panteon de ființe cvasi-divine, bodhisattva, care se dedică autoperfecționării, înțelepciunii supreme și izbăvirii întregii lumi (oameni, animale, spirite și zei).

Călugăr budist Mahayana al școli Zen din Japonia meditând

Figurină chinezească de porțelan a" Zeiței Milosteniei", din perioada dinastiei Ming.

Statuia zeiței Praj-ñā-pāramitā, personificarea înțelepciunii transcendentale

Prin renunțarea la Nirvana imediată, bodhisattva își însușește o misiune mesianică. Mahayana face din Buddha un om-zeu idealizat și din bodhisattva o excelență universală.

Ideologia acestei ramuri a budismului se opune concepției theravadine care lasă să se înțeleagă că iluminarea este un proces personal, individualizat, chiar egocentric, ci vrea să reverse asupra lumii întregi taina revelației.

Budismul mahayanist se fundamentează pe compasiunea infinită și universală (maha-karuna) a non-egoului și pe voința (bodhicitta) unui bodhisattva de a obține "trezirea minții" (caracteristică stării de Buddha) și cunoașterea necesară conducerii ființelor spre Nirvana.

Alte elemente constitutive ale doctrinei sunt vacuitatea sau vidul (sunyata), dezvăluirea interioară a unei spiritualități perfecte (prajnaparamita;
în traducere: "perfecțiunea înțelepciunii") și Buddha-dhatu (embrionul nemuritor, tathagatagarbha, al învățăturii budiste moștenit de fiecare ființă).

Conform sutrelor mahayaniste, învățăturile despre tathagatagarbha reprezintă apogeul dharmei budiste, cea mai înaltă reprezentare a Adevărului. Mahayana poate uneori transmite o viziune mistică asupra lui Buddha și a Dharmei sale și poate contura o formă de panteism aflat în straturile mintale, cognitive.

Pe lângă canonul Tripitaka, un număr considerabil de sutre reinterpretează într-un mod original doctrina primară a budismului. Varietatea acestor surse va duce însă la dezacorduri privind gradul de autoritate pe care îl ocupă.

Budismul Mahayana cuprinde două categorii: budismul estic și budismul nordic. Cu toate acestea, există o tendință de a asocia Mahayana doar cu budismul estic și de a considera budismul nordic, care integrează elementele tantrice ale Vajrayanei, o ramură separată. Într-adevăr cele două tipuri de budism diferă foarte mult.

Budismul estic este practicat în China, Japonia, Coreea, Singapore, o parte din Rusia și majoritatea Vietnamului.

Budismul nordic este practicat în Tibet, regiunea Himalayană și Mongolia și va fi tratat în acest articol mai jos, separat de Mahayana.

Budismul nordic (Vajrayana)

Deși se bazează foarte mult pe sistemul doctrinar al Mahayanei, budismul tibeto-mongolez este deseori numit Vajrayāna sau „Calea de Diamant” (alte nume alternative sunt

Mantrayāna, Tantrayāna, budismul tantric sau budismul ezoteric). Această ramură religioasă acceptă toate conceptele de bază ale Mahayanei, cum ar fi vacuum-ul (sunyata) și adevărata ființă a lucrurilor (tathata), dar include de asemenea o gamă largă de tehnici spirituale făcute să intensifice viața spirituală budistă

Tineri călugări budiști de la Mănăstirea Drepung din Tibet.

O componentă specifică Vajrayanei este acumularea de energie fizică și psihică cu scopul dezvoltării capacităților conștientului și ale celor de concentrare.
Aceste stări profunde sunt capabile să conducă eficient omul până la condiția de Buddha. Folosind aceste tehnici se spune că un budist poate atinge condiția de Buddha timp de o viață sau, mai puțin, doar pentru trei ani. Prin meditație se spune că practicantul se unește cu universul, prin identificarea consubstanțialității lui cu restul lumii. De asemenea el identifică o legătură cu ființele superioare ca buddha și bodhisattva și împrumută forțele supranaturale a acestora pentru a înlesni revelația.

Meditația este ajutată de diferite elemente magice: formule sacre (mantra sau dharani) care sunt ori nume de zei, ori silabe (bija) sau cuvinte simbolice, ce trebuie rostite în mod repetat, mișcări ritualice ale mâinii (mudra) și diferite pictograme circulare și diagrame (mandala) desenate pe pânză, piatră, metal sau pământ, folosite pentru sporirea concentrării. O altă particularitate semnificativă a Vajrayanei este autoritatea unui lama, un maestru spiritual asemănător guru-ului din hinduism. Vajrayana se bazează pe relația intimă, imediată dintre învățător și discipol, pe revelarea tantrelor de către un maestru în urma unul proces inițiatic. În ceea ce privește scripturile, Vajrayana recunoaște atât scrierile theravadine cât și pe cele mahayaniste, dar le încununează cu o colecție de tantre budiste, dintre care unele sunt incluse și în literatura budistă chineză sau japoneză.

Situația prezentă a budismului

Primele douăzeci de state în funcție de numărul credincioșilor budiști. Numărul actual al budiștilor variază între 230 și 500 de milioane, cu toate că suma de 350 de milioane este în general acceptată ca fiind cea mai verosimilă. Această discrepanță de date demografice se datorează faptului că în multe țări

credincioșii își exprimă adeziunea atât budismului cât și unor credințe populare (sau chiar altor religii), oscilând între practicile celor două tipuri de sisteme religioase sau îmbinându-le. Astfel există "budism thailandez", "budism sri-lankez", "budism singalez", etc., considerate de unii coruperi ale budismului primar. De asemenea, unii credincioși fac greșeli de interpretare ale acestei religii fie pornind de la lucrările sacre și neglijând punerea lor în aplicație, fie dezvoltându-se practic fără a avea o bază canonică.

Cu toate acestea, numărul aderenților este considerabil plasând budismul pe poziția a patra în clasamentul celor mai însușite religii după creștinism, islam și hinduism.

Budismul nu are o limbă sacră comună pentru toate formele sale: theravadinii utilizează texte din limba pali, budiștii est-asiatici folosesc chineza, iar budiștii tibetani tibetana. Odată ajunse în Occident, învățăturile celor trei ramuri ale budismului și scrierile sacre sunt transpuse în limbile locale.

C.- BUDISMUL ÎN DIFERITE REGIUNI

Budismul în Sri Lanka

Stupa Ruwanveli Saya din Anuradhapura, Sri Lanka.

Fiind țara unde budismul a avut cea mai mare longevitate și unde și-a conservat cel mai mult timp statutul de religie a majorității, Sri Lanka a îmbrățișat această credință încă din secolul al II-lea î.Hr. conform unor cronici ca Dipavamsa în urma acțiunilor misionare ale călugărului Mahinda, fiul lui Asoka. Astăzi 70% din populație este budistă, cei mai mulți dintre ei fiind adepții ramurii Theravada, care de altfel are și o bogată tradiție în această insulă. Canonul Pali de exemplu, autoritatea supremă a theravadinilor, a fost transpus în formă scrisă în Sri Lanka în jurul anilor 30 î.Hr. O legendă spune că Sanghamitta, fiica lui Asoka a adus pe insulă o ramură din Copacul Iluminării (sau Copacul Bodhi), a sfințit locul și a plantat-o la Anuradhapura.

Budismul în Tibet

Budismul pătrunde prima dată în Tibet în secolul al V-lea e.n., sub forma unor scrieri religioase în sanscrită, și începând cu acest moment numeroși misionari indieni și chinezi vin și se

concurează în munca lor de răspândire a religiei budiste în Tibet, însă interesul pentru această religie rămâne aproape inexistent până în momentul când, în secolul al VII-lea, aceste scrieri budiste sunt în fine traduse din sanscrită în limba locală, la cererea liderului local Songtsen Gampo, care manifesta un interes particular pentru această religie. Tibetul devine din acest moment un stat expansionist, Songtsen Gampo luând titlul de împărat al noului Imperiu tibetan, constituit prin numeroase cuceriri (Songtsen Gampo invadează chiar și China, declarând asediu capitalei imperiale chineze a vremii (Chang'an, azi Xian), fapt care duce la decizia chinezilor de a încheia o alianță de stat, prin trimiterea prințesei Weng Cheng în Tibet, pentru căsătorie cu împăratul tibetan deja poligam, Songtsen Gampo. Budismul tibetan se diferențiază foarte mult de celelalte forme ale budismului. Fiind tradițional afiliat Mahayanei prin scopul de a obține condiția de buddha pentru a elibera semenii de suferință, el cuprinde și ritualurile magice și ezoterice ale Vajrayanei. Legendele spun că elementele budiste au pătruns în Tibet în timpul „celui de-al 28-lea rege", Thothori Nyantsen (sec. al V-lea), care se pare că a fost un conducător local din valea Yarlung. Istoria legendară relevă multe aspecte inedite, miraculoase, în timpul domniei acestei căpetenii (de exemplu, se spune că din cer cădeau volume sacre, lovind acoperișul regelui), dar e posibil ca aceste mituri să aibă și un suport real: venirea misionarilor budiști. O altă legendă, mult mai celebră spune că budismul a fost reintrodus, după apostazia tibetanilor, în secolul al VIII-lea de către legendarul Padmasambhava, considerat a fi patronul spiritual al Tibetului.

Budismul în China

Budismul a pătruns în China la puține secole de la decesul lui Buddha, într-o perioadă când taoismul și confucianismul domi-
nau acest teritoriu asemănător Indiei prin vastitate și diversitate culturală. La început nu a acaparat mulți adepți în China, însă începând cu secolul al II-lea d.Hr. își lărgește comunitatea datorită unor oarecare similarități cu taoismul și a ușurinței c u care învățăturile erau receptate.

„Nu mă simt trist,
și mă rog mult,
Incă-ntr-o carte să exist,
spre a slăvi acest pământ!" MI

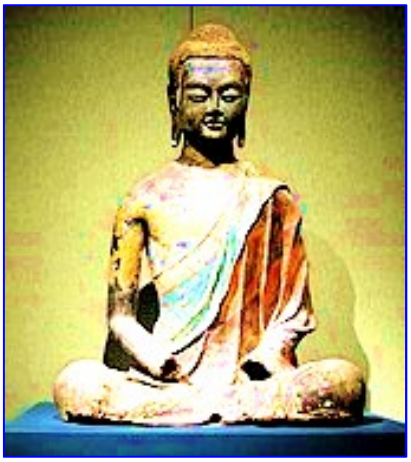

Statuie mahayanistă a lui Buddha din perioada dinastiei chineze Tang, provincia Hebei, cca. 650 d.Hr.

Astăzi China are cel mai mare număr de adepți ai religiei budiste (deși greu de stabilit, numărul s-a aproximat la cca. 102 milioane [28]), majoritatea fiind mahayaniști: cei din est sunt "budiști est-asiatici" sau "mahayaniști chinezi", iar cei din centru, din nord și din Tibet sunt "budiști tibetani" sau "mahayaniști tibetani".

Instaurarea comunismului în China și Tibet a împiedicat dezvoltarea liberă a acestei religii prin închiderea mănăstirilor și abolirea oricăror forme de ceremonii religioase publice

Budismul în Thailanda

Cu 95% din populație împărtășind credința budistă, Thailanda este țara în care această religie are cea mai mare densitate demografică. Budismul thailandez este theravadin, dar integrează și elemente regionale folclorice cum ar fi venerarea strămoșilor. Se prezumă fără dovezi concrete că budismul a pătruns pentru prima oară în această zonă în secolul al III-lea î.Hr. mulțumită misionarilor regelui Asoka. Arhitectura religioasă se caracterizează prin stupe înalte poleite cu aur. Ca în majoritatea țărilor theravadine, budismul în Thailanda este reprezentat de autoritatea călugărilor, care până în a doua jumătate a secolului al XX-lea, își începeau vocația la opt ani slujind la un templu ca dek wat ("copil de templu"). Principalul motiv pentru a deveni un dek wat este de a acumula o educație de bază prin citirea, scrierea și memorarea textelor sacre cântate în diferite ritualuri. De aceea templele rurale (wat) au servit ca o structură de bază în instruirea elementară a populației. Astăzi ele cedează teritoriu aparatului educațional condus de guvern deși încă își exercită dominația cu pregnanță în unele zone. În decursul istoriei thailandeze educația, considerată elementul cheie al siguranței și dezvoltării naționale, s-a aflat exclusiv în mâinile călugărilor budiști. Mănăstirile budiste (numite wat) au înființat școli pe domeniile lor, iar călugării, pe lângă îndatoririle lor religioase, predau tinerilor localnici cititul, scrisul, aritmetica, precum și alte

materii. În prezent există peste 30 000 temple, majoritatea cu propria lor școlă, răspândite pe întreg teritoriul regatului.
În Thailanda modernă școlile sunt de stat, de templu sau private. Școlile private sunt de trei feluri: thailandeze - cu predare exclusiv în limba thailandeză, bilingve - cu predare în limbile thailandeză și engleză și internaționale - cu predare în limba engleză. Majoritatea școlilor private angajează profesori străini pentru a preda limbi străine, cum ar fi engleza, chineza, japoneza și franceza.

Budismul în Japonia

Budismul Mahayana a fost adus în Japonia din Coreea în secolul al VI-lea d.Hr ca o consecință a contactelor cu lumea central-asiatică prin Drumul Mătăsii. S-a impus rapid în arhipelag datorită voluminosului canon religios, a corpului doctrinar elaborat, a clerului bine organizat și a tradiției înfloritoare în artă și arhitectură, caracteristici de care credința autohtonă janeză, șintoismul, ducea lipsă. Superioritatea netă a budismului nu a exclus o simbioză cu religia tradițională, ci dimpotrivă, Buddha a devenit în scurt un zeu șintoist (kami). Budismul japonez a marcat istoria budismului internațional prin diverse școli tradiționale, cele mai importante fiind probabil cele două din perioada Kamakura (1185-1333) și anume școala Pământului Pur, promulgată de Genshin și artriculată de unii călugări ca Hōnen, care insistă asupra salvării prin credința într-un buddha celest numit Amida și constituie cea mai mare sectă budistă din Japonia (și poate chiar din Asia) și Școala Zen, cu un caracter mult mai filozofic, care a fost adoptată de clasele nobiliare japoneze și a avut un impact imens asupra culturii Japoniei. În perioada naționalismului japonez ce a precedat cel de-al doilea război mondial, budismul a fost privit cu ostilitate ca un element exterior ce periclitează valorile tradiționale și s-a încercat, deși fără succes, o dislocare a șintoismului din budism. Astăzi Japonia numără peste 89 de milioane de budiști (aproape 50% din populație), fiind a doua țară din lume după China în ceea ce privește lărgimea comunității budiste.

Forma budistă instituită în Mongolia este cea a budismului tibetan. Mongolezii tradiționali venerau cerul și pe strămoși și erau adepții unui șamanism nord-asiatic numit tengriism. În anul 1578, Altan Han, vrând să unească sub conducerea sa neamul mongol, a pactizat cu liderul sectei budiste tibetane Gelug oferindu-i școlii sale protecție în schimbul legitimității religioase. Liderul a primit titlul de Dalai

Lama (adică de învățător spiritual suprem; în traducere expresia înseamnă "ocean de înțelepciune"), pe care îl poartă și succesorii săi de astăzi. Altan Han moare puțin timp mai târziu, însă secta budistă Gelug se răspândește în întreaga Mongolie. Budismul mongolez combină Mahayana cu ritualurile tantrice și practicile tibetane tradiționale și este coordonat de lama, lideri spirituali similari unor guru hinduși. În perioada 1924-1990, manifestarea religioasă în această țară a fost stingherită de regimul comunist (de altfel Mongolia a fost prima țară budistă care a trecut la comunism).

Budismul în India

După extincția budismului de pe teritoriul indian din secolul al XIII-lea, această religie tinde să se întoarcă la origini abia în 1891, prin inițiativa unui mentor sri-lankez, Anagarika Dharmapala care fondează Maha Bodhi Society. Această societate construiește multe temple și mănăstiri (vihara) în India, inclusiv cea din Sarnath, locul primei predici a lui Buddha și se ocupă cu promovarea budismului în peninsulă. În 1892, Kripasaran Mahasthavir creează o nouă organizație, Bengal Buddhist Association, având aceleași scopuri.

O altă mișcare pro-budistă este aceea a indienilor fără castă (dalit sau paria) inițiată în ani 1890 de reprezentanți ai acestei clase, Iyothee Thass, Brahmananda Reddy și Dharmananda Kosambi. În 1956, prin convertirea liderului dalit B. R. Ambedkar la budism, mulți dintre partizanii lui au fost impulsionați să îi imite gestul. Meditația budistă Vipassana acaparează tot mai mulți amatori mai ales în India, dar și în țările occidentale. În prezent, în India sunt 12-17 milioane de budiști.

Simbolurile budiste

Roata dharmei (Dharmachakra), unul din cele mai importante simboluri budiste. Cele opt spițe înfățișează calea cu opt brațe, iar cele trei fragmente între-pătrunse din centru reprezintă Buddha, Dharma (învățătura) și Sangha (comunitatea). Multe din simbolurile budiste trebuie să fie raportate la cultura și populația de la care provin. De aceea câteva simboluri sunt legate de India antică și pot fi găsite de asemenea în religia hindusă, deși cu un sens cu totul diferit. Se spune că Buddha refuza să facă din imaginea sa un obiect de cult, deoarece aceasta ar fi dus la o apoteoză inutilă a sa, fără legătură cu învățăturile răspândite, alterând sensul lor. El

considera caducă venerarea zeităților și a idolilor. De aceea, pentru a-l simboliza pe Buddha în arta timpurie s-au utilizat diferite motive religioase cum ar fi: roata cu opt spițe, copacul bodhi, urma de picior a lui Buddha, tronul gol, bolul de cerșit și leul. Cu toate acestea, mai târziu, mai ales datorită artei gandhara de origine elensitică, Buddha va fi transpus în imagine antropomorfă, iar statuile sale reprezentându-l în diferite ipostaze (mai ales cea a meditației) vor fi venerate de credincioșii budiști. Să analizăm însă primele simboluri.
Dharmachakra sau roata cu opt spițe se traduce prin "roata adevărului și a legii" (dharma = adevăr/lege, chakra = roată) și simbolizează cele opt cărări ale drumului ce duce spre iluminare. Copacul Bodhi este copacul sub care Buddha a căpătat iluminarea, iar venerarea lui și a frunzei sale era una firească, întrucât cultura indiană avea deja în acea perioadă un cult al arborilor. Tronul este o referire atât la obârșia regală a lui Siddharta Gautama, dar și a ideii de regalitate spirituală. Câteodată baza tronului este decorată cu lei și căprioare, amândouă animalele fiind asociate dharmei budiste. Leul este unul din cele mai potente simboluri budiste. Tradițional asociat cu regalitatea, puterea și forța, acest animal nu dezvăluie doar originea lui Buddha, ci și calitatea învățăturilor sale numite chiar uneori "Răgetul Leului". Urma de picior semnifică prezența fizică a Iluminatului. Povestea spune că înainte de a muri, Buddha a lăsat o urmă de picior lângă Kusinara, ca amintire a vieții lui carnale pe pământ. Bolul de cerșit amintește de o istorisire ce a avut loc la scurt timp înainte de iluminarea lui Gautama, când o femeie numită Sujata i-a oferit acestuia un bol cu lapte și orez. În acea vreme Buddha practica austeritatea și mânca extrem de puțin, dar în momentul primirii bolului și-a dat seama că îi trebuie energie pentru a obține revelația ultimă. După bodhi, Gautama a aruncat ce mai rămăsese în bol, pentru a simboliza renunțarea la posesiile materiale. Astfel el găsește calea de mijloc între austeritatea extremă și atașamentul față de viață, iar bolul semnifică tocmai această filozofie precum și modul de viață al călugărilor budiști. Un simbol care a apărut mai târziu este cel al ochilor lui Buddha des aplicați mai ales pe stupele din Nepal. Ei sunt îndreptați în toate cele patru direcții sugerând omniscienta lui Buddha. Cele trei refugii ale budiștilor (Buddha, Dharma și Sangha) și-au găsit reprezentarea prin trei bijuterii sau printr-o bijuterie întreită.

Dăruirea

A face daruri este o practică comună în lumea budistă. Fiecare cadou făcut are o semnificație aparte: de exemplu oferind lumină cuiva îi îndepărtezi întunericul ignoranței și oferindu-i tămâie îi ameliorezi comportamentul etic. Conform budismului, a oferi este o metodă bună împotriva lăcomiei și a atașării de ceva. În Tibet dăruirea se rezumă în principal la opt cadouri care au un anumit

Simbolism:

Oferind un bol cu apă pentru curățarea feței și gurii conferi noroc. Acest bol reprezintă focalizarea tuturor condițiilor și cauzelor pozitive care vor genera efecte de aceeași natură.

Oferind un bol cu apă pentru picioare transmiți purificare. Spălarea picioarelor reprezintă curățarea de karma negativă.

Oferind flori simbolizezi generozitatea și deschiderea inimilor.

Oferind tămâie întrupezi principiile morale și disciplina.

Oferind lumină amintești de stabilitate, claritate, răbdare și îndepărtezi ignoranța.

Oferind parfum transmiți perseverență și efort voluntar.

Oferind mâncare dăruiești samadhi, un fel de nectar ce hrănește mintea.

Oferind instrumente muzicale conferi înțelepciune. În budism, sunetul reprezintă înțelepciune deoarece înțelepciunea este o facultate superioară a minții care o penetrează așa cum sunetul străpunge lumea fenomenală.

Un alt tip de cadouri ce se poate oferi este cel al celor cinci calități ale bucuriei. Acestea simbolizează cele cinci simțuri umane (oglida - vizualul, lăuta - auditivul, tămâia - olfactivul, fructul - gustul, mătasea - tactilul), însă bucuria de a face contact cu ele nu este una contaminată, degradată, ci una pură și înălțătoare.

Cele opt simboluri de bun augur

Cele opt simbouri de bun augur (sanscrită: Ashtamangala) sunt un set de simboluri foarte populare în Tibet, care se întâlnesc deseori în arta tradițională și religioasă a acestei țări. Acestea sunt:

- Umbrela sau parasolul - simbolizează regalitatea și bogăția, dar și
- protecția față de elementele vătămătoare ca boala, obstacolele, urgiile naturii, etc.

Cei doi pești de aur, la început erau simbolurile râurilor Gange și Yamuna, dar pot repreyenta norocul pentru hinduși, jainiști și budiști. În cadrul budismului, ei dezvăluie că ființele care practică dharma nu trebuie să se teamă că se vor scufunda în oceanul suferinței, ci că pot să migreze liber (să-și aleagă renașterea) ca peștii în apă.

Vasul cu comori - este simbolul bogățiilor inombrabile care pot fi găsite în învățăturile budiste. De asemenea semnifică viață lungă, bogăție și prosperitate.

Floarea de lotus - este completa purificare a trupului , vorbirii și minții și înflorirea faptelor curate în procesul eliberării. Lotusul redă condiția umană: el crește din noroi (samsara), ajunge la suprafața apei (purificare) și produce o floare minunată (iluminare)

Scoica - folosită și drept corn de suflat, semnifică adâncul, departe-mergătoarul și melodiosul ecou al dharmei.

Nodul infinit - este o diagramă geometrică care simbolizează natura realității unde totul se află în raport cu totul, creând o rețea de karma. Neavând nici început nici sfârșit, nodul redă și înțelepciunea infinită a lui Buddha și unitatea compasiunii și a înțelepciunii. Altă semnificație este caracterul iluzoriu al timpului.

Stindardul victoriei - sugerează triumful învățăturii budiste asupra morții, ignoranței și dizarmoniei

Un simbol mult mai recent este steagul internațional al budismului.

Redactat în 1880 de Henry Steele Olcott, un jurnalist american, a fost ridicat pentru prima dată în Sri Lanka în anul 1885 și a devenit un simbol al păcii și al credinței. Steagul conține cinci culori simbolice: albastru (pace, bunătate și compasiune universală), galben (calea de mijloc, moderație, vacuitate), roșu (virtute, străduanie, demnitate, exercițiu), alb (puritate și eliberare) și portocaliu (învățături budiste, înțelepciune).

Câteva simboluri budiste:

Budiști

Chiar dacă închinarea în temple nu este esențiala închinării, budiștii vizitează temple și altare să își arate respectul față de Buddha și să mediteze cu ceilalți budiști. Mersul la spațiile sacre nu este esențial pentru că budismul este un mod de viață, un mod de a te comportă întotdeauna. Câțiva

budiști au altare acasă, permițându-le practicanților să se roage la cel mai potrivit timp pentru ei.

Leul ca simbol budist (statuie din vremea regelui Aşoka)

Ochii lui Buddha

Bijuteria întreită

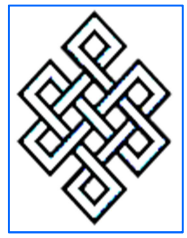
Nodul infinit

D.- TEMPLELE SI ALTARELE BUDISTE

Stupă

Acestea iau diferite forme depinzând de locul unde sunt construite. Primele altare budiste erau zeci de movile în forma de cupole, numite stupe, care erau construite pentru a ține cenușa lui Buddha. Apoi s-au construit mai multe stupe[13] să țină lucruri sacre. Câteva stupe sunt în formă de clopoțel.

Vizitatorii merg în jurul stupelor, ca o formă a respectului lor față de Buddha. În Japonia și China, budiștii construiesc pagode ca locuri sfinte. Acesteasunt turnuri cu număr variat de niveluri, de obicei 5. Cele 5 niveluri reprezintă cele 5 elemente ale Universului –pământ, apa, foc, vânt, si nulitate. Înălțimea reprezintă ieșirea din lumea fizică spre înțelepciune.

Pelerinaje Budiștii merg in pelerinaje la locuri asociate cu viața lui Buddha. Aceste locuri includ: locul nașterii sale, Lumbini Grove, locul iluminării, BodhGya, locul primei sale predici, Sarnarth, și locul unde a murit, Kusinara. În plus mai sunt și alte locuri sfinte, în special din cauza diferitelor ramuri ale budismului. De exemplu, de când Dalai Lama, liderul spiritual al

[13] O stupă este o clădire religioasă budistă, în formă de movilă, ce conține relicve, cunoscute sub numele de śarīra (cenușa, fire de păr, dinți ai lui Buddha sau ai unui călugăr etc.) și poate fi folosită ca loc de rugăciune sau de meditație.

budismului tibetan, a fost exilat din Tibet când armata chineză a invadat în 1959, el a locuit în Dharamshala, India. Acesta a devenit un loc special pentru enoriașii lui care merg acolo să studieze și speră la o audiență cu Dalai Lama.

MÂNĂSTIRILE

Câțiva budiști vor sa practice budismul mai strict si cu mai puține distrageri. Aceștia sunt călugări si călugărițe din comunități si locuiesc in mânăstiri. O comunitate religioasa de budiști se numește Sangha. In câteva tari, băieți tineri si fete își petrec o parte din educație trăind ca și călugări. Budiștii folosesc mânăstirile ca locuri de refugiu pentru meditații si sa se reconcentreze pe o viață mai simpla si mai puțin lumească.

Uimitoarele mânăstiri budiste ale Bhutanului

Mânăstirile sunt locuri importante pentru budiști. Regatul Bhutanului, pierdut undeva între Tibet și India, Tărâmul Dragonului, așa cum este numit de locuitorii săi, este casă unora dintre cele mai impresionante. mănăstiri budiste din lume.

Populația întregului ținut este de doar 700.000 de locuitori, iar mănăstirile sunt în număr de 400, conform Kuriositas.

Mănăstirea Taktsang, cunoscută și sub numele de Dzong, se află în valea Paro și constractia ei a început în anul 1692, faimosul guru Padmasambhava ținându-și meditațiile în acest loc timp de 3 luni. E, probabil, cel mai faimos simbol cultural al Bhutanului, legendă spunând că guru-ul a venit aici din Tibet pe spatele unei tigroaice. Stanca pe care stă are 915 metri înălțime.

Punakha este vechea capitală a țării, până în 1955, fiind și cel mai impunător Dzong din țară. Când a fost construită mănăstirea a fost gândită și că fortăreața, aflându-se la confluența a două râuri care au niște nume uimitoare: Pho Chhu (tată) și Mo Chhu (Mama). A fost terminată în 1638 și este a două că vechime.

Peste mănăstirea Tango pare că s-au deschis porțile raiului, spunându-se că a fost construită pe un loc unde au avut loc numeroase miracole. Clădirea, împreună cu cele 6 temple din jurul sau, a fost terminată în doar 2 luni.

Mănăstirea Cheri a fost creată în 1620 chiar de fondatorul statului, Zhabdrung Ngawang Namgyal. Este foarte aproape de capitală, dar trebuie să mergi și pe jos, încă o ora, pentru a ajunge la ea. Namgyal avea doar 27 de ani când a fondat mănăstirea și s-a retras acolo timp de 3 ani după ce a fost gata, la fel cum a mai făcut de multe ori apoi în viața lui.

Paro este singurul aeroport internațional din Bhutan, așa că Rinpung Dzong, mânăstire situată în apropiere, este primul lăcăș de cult budist pe care îl vei vedea.

A fost ridicată în 1687 și inițial a fost folosită ca mijloc de protecție împotriva tibetanilor, care aveau prostul obicei de a tot invada țara.

În anii 1800 a supraviețuit unui cutremur major, pentru ca în 1907 să fie aproape arsă. De aceea unora le pare nou-nouță, comparativ cu alte edificii asemănătoare.

Lhuentse Dzong a fost casa familiei regale a Bhutanului pentru multe generații, existând 5 temple în interiorul său.

Acum locuiesc acolo peste 100 de călugări, cărora nu le lipsește simțul umorului.

VI.- IUDAISMUL

A.- INTRODUCERE

Iudaismul, cunoscut și sub numele de religie mozaică (după principalul profet evreu, Moise) este religia poporului evreu. Preceptele iudaismului au stat la baza religiilor monoteiste creștinism și islam. Termenul iudaism își are originea în numele regatului Iuda, țara tribului Iuda -- descendenții celui de-al patrulea fiu al patriarhului Iacob (sec. XVIII - finele sec. XVII î.Hr.) -- cu capitala la Ierusalim, lăcașul Marelui Templu.

Istoria iudaismului este împărțită în trei perioade: 1. Perioada Templului din Ierusalim; 2. Perioada talmudică; 3. Perioada rabinică (din secolul al VI pînă în prezent). Iudaismul ortodox contemporan s-a format pe baza mișcării fariseilor din perioada Macabeilor.

Iudaismul contemporan nu are o instituție sau personalitate, acceptată universal, care ar avea autoritatea dreptului, învățăturii sau puterii.

Sursele dreptului (Halaha) a iudaismului contemporan sunt: Tanahul (Tora scrisă) și Talmudul (Tora orală). Halaha reglementează aspectele vieții evreilor care nu sunt reflectate în codurile penale sau civile din sistemul secular.

IUDAISM - DOCTRINA RELIGIOASĂ ȘI PRINCIPIILE CREDINȚEI

Iudaismul este o religie monoteistă, bazată pe principii și etică, incluse în Biblia ebraică (Tanah), precum au fost, în continuare, explorate și explicate în Talmud și în alte texte. În conformitate cu tradiția evreiască, iudaismul începe cu Legământul dintre Dumnezeu și Abraham.

În timp ce iudaismul a fost rareori monolitic în practică, el întotdeauna cu înverșunare a fost monoteist în teologie, deși Tanahul amintește perioade de apostazie de la iudaism printre israeliți.

Obiecte de cult ale iudaismului.

Apariție în istorie

„Idolatria poporului Regatului Iuda nu era o abatere de la un monoteism anterior al lor. Ea era de fapt felul în care poporul Regatului Iuda se închina de sute de ani."

—Israel Finkelstein și Neil Asher Silberman, The Bible Unearthed. Archaeology's New Vision of Ancient Israel and The Origin of Its Sacred Texts.

Într-un documentar al BBC, dr. Francesca Stavrakopoulou, fostă lector principal la Universitatea din Exeter , actualmente profesor universitar deplin, specializată în studii biblice ebraice, declara:

„Biblia nu era o sursă de încredere, ea nu ne spune adevărul despre acești oameni din antichitate [adică evreii — n.n.]."

Întrebat în același documentar dacă evreii au fost monoteiști, lucru care i-ar fi distins față de religia canaanită, prof. dr. Herbert Niehr de la Universitatea din Tübingen declara că evreii au fost politeiști din secolul al X-lea î.e.n. până cel puțin în 586 î.e.n., după care lucrurile au început să se schimbe foarte lent, evreii fiind covârșitor monoteiști începând cu perioada Macabeilor (secolul al II-lea î.e.n.). Un curs de la Universitatea Yale și alte lucrări confirmă acest lucru. William Foxwell Albright, liderul unei generații trecute de arheologi biblici, nu a fost, totuși, un literalist biblic, Iahve și zeii din Canaan, de exemplu, susținând opinia că religia israeliților a evoluat de la un politeism originar la un monoteism care l-a văzut pe Dumnezeu acționând în istorie - o viziune pe deplin conformă cu opiniile principale din ultimele două secole de critică biblică dinaintea lui.

În documentarul History Channel The Bible Unearthed (Biblia dezgropată), Amihai Mazar afirmă că Iahve avea o nevastă în religia tradițională israelită, conform celei mai vechi inscripții care-l menționează pe Iahve. În același documentar, Baruch Halpern afirmă că monoteismul a pornit din reforma constând din epurările religioase produse la ordinul regelui Iosia, reluare a epurărilor la ordinul străbunicului său, regele Ezechia. Regele Iosia a avut nevoie de centralizarea

cultului pentru a obține controlul total al statului și sprijinul populației în scopuri expansioniste, această ideologie fiind consemnată în Deuteronom. Halpern afirmă despre reforma bazată pe Deuteronom că nu e vorba de invenție de tradiție, ci dimpotrivă, de un refuz radical al tradiției.

A fost o ruptură abruptă între religia străveche a israeliților și iudaismul celui de-al Doilea Templu. Israelul pre-exilic era politeist; Așera era probabil adorată drept soția lui Yahweh, în templele sale din Ierusalim, Bethel și Samaria, iar o zeiță numită Regina Cerului, probabil o fuziune a Astarteei cu zeița mesopotamiană Ișter, era de asemenea adorată. Baal și Yahweh au coexistat în perioada timpurie, dar au fost considerați ireconciliabili după secolul al IX-lea. Adorarea doar a lui Yahweh, care era preocuparea unui mic partid în perioada monarhică, s-a extins în perioada exilică și post-exilică, și abia atunci existența altor zei a fost negată.

În Prolegomena zur Geschichte Israels, Julius Wellhausen a susținut că iudaismul ca religie bazată pe respectarea pe scară largă a legii Torei a apărut pentru prima dată în anul 444 î.e.n. când, conform relatării biblice furnizate în Cartea lui Neemia (capitolul 8), un scrib preot pe nume Ezra a citit o copie a Torei mozaice înaintea populației din Iudeea adunate în piața centrală a Ierusalimului.

Wellhausen credea că această narațiune ar trebui acceptată ca istorică pentru că sună plauzibil, notând: „Credibilitatea narațiunii reiese în mod fățiș." După Wellhausen, majoritatea cercetătorilor de-a lungul secolului XX și începutul secolului XXI au acceptat că respectarea Torei pe scară largă a început undeva la mijlocul secolului al V-lea î.Hr.

Mai recent, Yonatan Adler a susținut că, de fapt, nu există nicio dovadă care să supraviețuiască care să susțină ideea că Tora a fost cunoscută pe scară largă, considerată autoritară și pusă în practică, în orice moment înainte de mijlocul secolului al II-lea î.Hr. Adler a explorat probabilitatea ca iudaismul, ca practică larg răspândită a legii Torei de către societatea evreiască în general, să fi apărut pentru prima dată în Iudeea în timpul domniei dinastiei Hasmoneene, cu secole după timpul presupus al lui Ezra.

Principii de credință

Istoric, iudaismul a accentuat credința în revelația divină și în acceptarea versiunilor Torei scrise și orale ca esență fundamentală de bază a convingerilor. Iudaismul nu are o

autoritate centralizată care expune dogmele religioase. Aceasta a dat naștere la multe formule în ceea ce privește anumite convingeri teologice inerente în Tora și Talmud.

De-a lungul secolelor, au apărut o serie de formulări ale principiilor de credință, și chiar dacă acestea diferă în ceea ce privește anumite detalii, ele demonstrează un nucleu ideologic comun. Din aceste formulări, cele mai autoritare sunt „treisprezece principii de credință", formulate în secolul al XII-lea î.e.n. de Maimonide. Cele treisprezece principii au fost ignorate de cea mai mare parte a comunității evreiești pentru câteva secole. Peste secole reformularea acestor principii ai fost incluse sub formă poetică („Ani Ma'amin" și „Yigdal") în cărțile de rugăciuni evreiești, și, în cele din urmă, au devenit general acceptate.

Joseph Albo și Raavad au criticat lista lui Maimonide, care conținea prea multe elemente, deși adevărate, dar care nu au fost principii de credință și, astfel, plasând prea mulți evrei în categoria de „eretic". Mulți alții au criticat orice astfel de formulare, care ducea la minimizarea întregii Tore.

În acest sens, istoricul Josephus a accentuat practica religioasă mai mult decât dogmele religioase, asociind apostaziile cu nerespectarea legii evreiești, și menținea că cerințele pentru convertirea la iudaism sunt: circumcizia și aderarea la obiceiurile tradiționale.

Scrieri Sacre în Iudaism

Religia evreilor este cunoscută din cărțile Vechiului Testament (Pentateuhul adică cele cinci cărți ale lui Moise sau Tora, Cărțile profetice sau Nebiim și celelalte cărți, istorice și literar-religioase sau Ketubiim).

Luat în contextul studiului comparat al religiilor Vechiul Testament iese în evidență datorită singularității ideilor pe care le conține, dintre care cea mai de seama este aceea a legământului (berit) dintre Dumnezeu și om : Eu voi fi Dumnezeul vostru iar voi poporul meu.

Iudaismul întotdeauna a preamărit studiul Torei și a altor texte religioase.

Listă structurată a lucrărilor centrale, a practicii și gândirii mozaice

Tanah (Biblia ebraică) și comentariile

Biblia ebraică, numită în ebraică Tanah, este, trecând prin traducerea în limba greacă numită Septuaginta, baza Vechiul Testament creștin, ea fiind o colecție de scrieri sacre

comune ale iudaismului și creștinismului. Numele grec de Ta Biblia (gr. "cărțile") a fost dat, după tradiție, de cei șaptezeci de învățați evrei care au tradus-o din ebraică în elenă în timpul domniei lui Ptolemeu Filadelful la Alexandria

Biblia ebraică, sau evreiască, este scrisă în limba ebraică antică, ("ebraica veche"), La evrei, Biblia mai este denumită Mikrá (Lectura, asemănător cu sensul numelui Koranului musulman), și mai ales ca TaNaH, nume acronim format din inițialele denumirilor celor trei elemente: Tora ("Învățăturile"), Neviim ("Profeții") și Ketuvim ("Scrierile")

Importanța Vechiului Testament constă în aceea că în el găsim în mod clar o deschidere neechivocă a lui Dumnezeu spre omul credincios, deschidere prin care omul este chemat la Dumnezeu prin ascultare față de voința Sa.

Atunci când vorbim de literatură rabinică vorbim de Misna; comentariile la Misna poartă denumirea de Ghemara. Misna și Ghemara formează împreună Talmudul.

Talmud

Talmudul este o compilație imensă de cazuistică reglementată de autoritățile rabinice din diferite locuri și perioade. Talmudul ca noțiune este o derivație a noțiunii de "studiu". Talmudul este o compilație consacrată care nu mai poate fi schimbată, dar în jurul căreia se fac noi adausuri interpretative extratextuale. Talmudul este studiat zilnic iar întregul ciclu prestabilit de studiu durează cca. 5 ani, după care se reîncepe. Talmudul propriu-zis este format din מ ש נ ה Mișna și ג מ ר א Ghemara precum și din straturi doctrinare suplimentare, consacrate în expunerea și analiza fundamentelor iudaice din Mișna și Gmara. "Talmudul" ca noțiune include două variante: Talmudul Babilonian și Talmudul Ierusalomitan. Talmudul Babilonian este versiunea mai cunoscută și studiată.

B.- TRADIȚII ȘI OBICEIURI ÎN IUDAISM

a.- Lăcașuri de cult

Iudeii au folosit mult timp jertfel-nice ridicate provizoriu, în locurile unde stăteau, în special pe înălțimi.

Abia după ieșirea din robia babilonică, în timpul călătoriei prin pustiu, evreii și-au construit un cort sfânt, că loc de păstrare a Chivotului Legii (în care se aflau cele două table ale Legii) și de aducere a jertfei pentru curățirea păcatelor poporului. Cortul, numit și "Cortul mărturiei", era compus din două încăperi: Sfânta și Sfânta Sfintelor.

În Sfânta aveau acces preoții, iar în Sfânta Sfintelor, numai Marele preot (arhiereul), iar și acesta numai o singură dată pe an.
Nevoia de cult, prezența în oricare oraș din Palestina, a dus la construirea unor locașuri speciale. Acestea sunt sinagogile. Acolo se păstrează sulurile cu textele sfinte
În Sfânta aveau acces preoții, iar
în Sfânta Sfintelor, numai Marele preot (arhiereul), iar și acesta numai o singură dată pe an.

Nevoia de cult, prezența în oricare oraș din Palestina, a dus la construirea unor locașuri speciale. Acestea sunt sinagogile. Acolo se păstrează sulurile cu textele sfinte și tot acolo se desfășoară cultul local.
Locurile în care evreii se adună pentru a se ruga și a studia se numesc sinagogi (în ebraică înseamnă "case de întrunire") și sunt menționate de mai bine de 20 de secole. Au apărut prima dată în Babilon (în cei 70 de ani), dată fiind lipsa Templului.

Orice loc poate sluji acestui scop cu condiția să fie orientat spre Ierusalim, să nu fie acoperit de altă construcție și să conțină un anumit număr de obiecte de cult.

Chivotul sfânt este partea esențială, care conține sulurile Torei - suluri de pergament pe care Tora a fost scrisă de mâna.

În fața Chivotului sfânt din sinagogă arde permanent o lumina, simbolizând faptul că Sfânta Scriptură conținută în Tora este lumina. În zilele de luni, joi și de Sabat cât și în diminețile zilelor de sărbătoare, unul din sulurile sfinte este scos pentru a se citi textul recomandat. Ceremoniile religioase au loc atât la sinagogă, cât și acasă.Nu se poate vorbi de un moment exact și de un loc unic, în care să fi apărut sinagogile. Acestea au apărut progresiv, puțîn câte puțin, simultan, în diferite locuri, sub presiunea a doi factori caracteristici ai iudaismului de după exil: impunerea unității sanctuarului, importantă din ce în ce mai mare acordată Legii. A fost necesară întemeierea unor clădiri speciale, în locuri aflate la mare distanță de Ierusalim, pentru rugăciunea zilnică. Cât despre studierea Legii lui Moise, sinagogile au apărut, la început, mai mult ca locuri de învățământ religios și de studiu, decât de rugăciune.

Incertitudinea care planează asupra apariției sinagogilor este susținută și de lipsa unor mărturii scrise vechi, care să ateste momentul și împrejurările exacte în care au apărut aceste clădiri. Abia începând cu secolul al III-lea i.Hr apar primele mărturii scrise (papirusuri), despre existența unor sinagogi în Egipt, numite "locuri de rugăciune".Iulian Predescu

b.- Veșmintele de cult

Un bărbat evreu din Chișinău (1900) purtând kippa

Un bărbat purtând tallit cu țițit peste cap în timpul rugăciunii.

Un bărbat îmbrăcat în tefillin, în Ierusalim

O kippah este un acoperământ pentru cap ușor rotunjită fără margini lărgite purtate de mulți bărbați evrei în timp ce se roagă, mănâncă, recită binecuvântări, studiază texte religioase evreiești, și în orice moment de către unii bărbați evrei. În comunitățile non-ortodoxe, unele femei au început, de asemenea, să poarte kippot. Există o gamă de kippot de diferite mărimi (de la unele mici, care acoperă numai partea din spate a capului, la unele mari, care acoperă coroana capului în întregime). Țițit sunt șaluri speciale, cu noduri "franjuri" sau "ciucuri" găsite pe cele patru colțuri ale tallit (ebraică: טַלִּית) care seamănă cu o eșarfă pentru rugăciune. Tallit este purtat de bărbații evrei și de unele femei evreice în timpul serviciului divin. Tradițiile variază în ceea ce privește când un evreu începe să poarte un tallit. În comunitatea sefarzilor, băieți poartă tallit de la vârsta de bar mitzvah, adică de la 13 ani. În unele comunități ale așkenazilor se obișnuiește să se poarte numai după căsătorie. Un tallit katan (tallit mic) este un articol de îmbrăcăminte cu franjuri purtat pe sub haine pe parcursul zilei. În unele cercuri ortodoxe, franjurilor li se permite să atârne în mod liber peste îmbrăcăminte.

Tefillin, cunoscut în limba engleză ca phylacteries (de la φιλακτέριον cuvântul grecesc, însemnând cetate sau de protecție a), sunt două cutii pătrate de piele care conțin versete biblice, atașat la frunte și în jurul brațul stâng cu ajutorul curelelor din piele. Ele sunt purtate în timpul rugăciunii zilnice de dimineață, de către bărbații evrei.

c.- Rugăciunile

Iudaismul a accentuat importanța executării poruncilor mai mult decât afișarea unor convingeri. Astfel, nu există un canon de rugăciune, ci o varietate de cărți de rugăciune, care, totuși, au un număr mare de rugăciuni unificate, deseori în versiunea din Scripturi sau din poezia religioasă medievală. Profetul Ezra a fost acela care a stabilit formulări fixe ale rugăciunii și includerea cântecelor în serviciul divin. Ulterior, după distrugerea celui de al II-lea Templu din Ierusalim, rugăciunea, conform tradiției rabinice, va înlocui jertfele din Templu. Evreii se roagă de trei ori pe zi: dimineața, la prânz și seara. La rugăciunea de dimineață bărbații se înfășoară în patrafir (Talith, un șal cu ciucuri în cele patru colțuri), simbol al prezenței divine, ei recitând cu această ocazie o serie de binecuvântări, printre care și baruh șelo asani ișa („Binecuvântat e Dumnezeu că nu m-a făcut femeie"); evreii religioși poartă patrafirul (un fel de «poncio» mic, cu ciucuri la cele patru colțuri) toată ziua.

d.- Poziția femeii în iudaism

Cel puțin până în secolul al II-lea e.n. iudaismul a permis poliginia, dar niciodată n-a permis poliandria. Deși este o religie cu puternice rădăcini patriarhale, iudaismul rezervă femeii din punct de vedere religios și social un loc de onoare. Prin binecuvântarea aceasta, evreii nu fac, în niciun caz, o afirmație sexistă, ci, dimpotrivă, ei îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru toate ritualurile care li s-au dat și pe care sunt obligați să le respecte, spre deosebire de femei care nu sunt obligate, deoarece acestea pot menține legătura strânsă cu Dumnezeu și în lipsa acestor obligații. Din rugăciune nu trebuie să lipsească profesiunea de credință: Shma Israel („Ascultă, Israele", Deuteronom 6, 4-9). De asemenea, în timpul rugăciunii, bărbații trebuie să poarte așa numitele filacterii (tefilin).

Cultul mozaic este axat pe îndeplinirea celor 613 porunci enumerate în Tora (primele cinci cărți ale lui Moise), spre deosebire de creștinism, care își bazează doctrinele în special pe învățăturile lui Isus.

e.- Rabinul La sinagogă, conducătorul ritualului este rabinul, care are funcția unui îndrumător religios. El este cel care coordonează studiul Torei.

f.- Cașrut — legile alimentare

Se vorbește în iudaism și de o serie de restricții alimentare, deoarece aici intervine distincția dintre pur și impur. Cușer înseamnă „pregătit după ritual" și, în cazul mâncării, garantat a fi conform regulilor. Astfel, evreii au voie să mănânce doar carnea rumegătoarelor cu copita despicată: ovine, capre, bovine, pești cu solzi și înotătoare și păsări nerăpitoare (vezi Levitic cap. 11); există reguli precise la sacrificarea animalelor; este interzis de mâncat lactate împreună cu carne, etc.

g.- Istoric Șoa (holocaustul, nimicirea în ebraică) a avut loc în perioada nazistă, când șase milioane de evrei au fost exterminați în lagărele de concentrare (Auschwitz, Sobibór, Treblinka și altele) prin gazare și alte forme de asasinare, cadavrele fiind apoi incinerate.

Avraam Avraam (transliterat: Avraham, sau Abraham (transcripția latină), în arabă: Ibrahim); pe nume de familie sau prenume masculin, numele inițial în ebraică: Avram ori Abram), personaj biblic, este primul din cei trei patriarhi din Biblia ebraică sau din Vechiul Testament al creștinismului (după cronologii prezumtive - circa 2150 - 2000 î.Hr.) Etimologia populară biblică a onomasticului Avram, nume semitic timpuriu, dă semnificația "tatăl este înălțat" (Abram). Pentru Avraam tradiția biblică propune explicația „Av hamon goim" = „Tatăl multor neamuri". Era fiul lui Terah din Ur-ul Caldeei, descendent al lui Sem; istoria lui plină de detalii este narată în cartea biblică a Facerii sau Genezei cap. 11,26-25,11. I se mai spune Avraham Haivrí, adică „Avraham ebreul" sau „evreul", unde cuvântul „ebreu" sau „evreu" ar putea fi legat de verbul ebraic „avar" - „a trece", sau de expresie „ever"= „dincolo", aluzie la venirea sa de dincolo de râu. Sub numele Ibrahim, Avraam a devenit după secolul al VII-lea și unul dintre profeții cinstiți în Coran, cartea sacră a islamului, care a preluat tradiții anterioare iudaice și creștine. O versiune a istoriei lui Avraam (Ibrahim) ocupă un loc însemnat în Coran.

Istoria lui Avraam a fost redată în diferite feluri, între acestea sunt trei mari paradigme: modul biografic (în sensul modern); citirea în baza celor 4 tradiții ale formării Pentateuhului; o citire globală, dar din perspectiva credinței.

Figura lui Abraam ca „primul monoteist” este însemnată în toate cele trei tradiții religioase monoteiste, apărute în Orientul Apropiat: iudaism, creștinism și islam. De aceea acestea se mai numesc religii avraamice.

Avraam a fost tatăl lui Isac (Isaac, Itzhak), fiul Sarei, și Ismael, fiul Agarei, (Ishmael, în arabă Ismail). După tradiția biblică, el a fost strămoșul madianiților (prin Madian, fiul sau și Keturei), prin Isac (fiul sau și al Sarei)- al triburilor lui Israel (evreii), al edomiților și amaleciților. După tradiția coranică, prin Adnan, urmașul lui Ismail, Ibrahim este strămoșul arabilor din nord și centru

Evreii pe glob

Populație totală -- 14,6–17,8 milioane

Regiuni cu populație semnificativă

Israel	6.558.100–6.958.300
Statele Unite	5.700.000–10.000.000
Franța	453.000–600.000
Canada	390.500–550.000
Regatul Unit	290.000–370.000
Argentina	180.300–330.000
Rusia	172.000–440.000
Germania	116.000–225.000
Australia	113.400–140.000
Brazilia	93.200–150.000
Africa de Sud	69.000–80.000
Ucraina	50.000–140.000
Ungaria	47.400–100.000
Mexic	40.000–50.000
Olanda	29.800–52.000
Belgia	29.200–40.000
Italia	27.500–41.000
Elveția	18.600–25.000
Chile	18.300–26.000
Uruguay	16.700–25.000
Turcia	15.000–21.000
Suedia	15.000–25.000

Conform tradiției iudaice, Iacob este tatăl poporului Israel

Steaua lui David - Scutul lui David

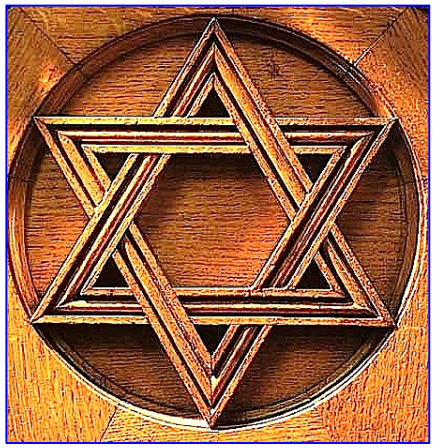

Steaua lui David, numită în limba ebraică "Maghen David", adică "Scutul lui David", este unul dintre cele mai cunoscute simboluri iudaice. Nu se știe exact cum s-a trecut de la numirea de "scut", la aceea de "stea". Această "stea" este alcătuită din două triunghiuri echilaterale suprapuse, unul având baza în jos, iar altul fiind răsturnat, cu vârful în jos.

Cu toate că acest semn este întâlnit încă din secolul al VII-lea i.Hr, că și inscripție, el nu este amintit în nici una dintre cărțile canonice antice iudaice. Într-o perioada de timp bine izolată, anume între secolele VII-IV i.Hr, acest semn a fost folosit de evrei, dar nu numai, că simbol magic.

În antichitate și în Evul Mediu, evreii nu au avut alt simbol național sau religios, în afară de menoră (sfestnicul cu șapte brațe) și de leu (animal simbolic). După cum vom vedea mai jos, până în anul 1648, evreii nu au folosit semnul numit astăzi "Steaua lui David".

Cea dintâi folosire oficială a semnului numit astăzi "Steaua lui David" a avut loc în anul 1648, în localitatea Praga. Spre sfârșitul "războiului de 30 de ani", localitatea Praga a fost asediată de armata suedeză, apărarea acesteia fiind ajutată și de o unitate de evrei. În cele din urmă, suedezii nu au reușit să ocupe orașul. Drept mulțumire, împăratul german Ferdinand al III-lea a hotărât să atribuie steaguri de onoare și alte decorațiuni tuturor unităților militare care au ajutat la apărarea localității.

Evreii de la curtea din Viena nu au știut ce semn să aleagă pentru a fi așezat pe steag. În urmă cercetărilor făcute de iezuitii din Viena, a fost găsit un simbol evreiesc adecvat. Astfel, ei au pornit de la premisa că regele evreu David trebuie să fi avut imprimate pe scutul de lupta prima și ultima litera din numele sau, anume litera "D".

Potrivit arheologiei biblice iudaice, se știe că în jurul anului 400 i.Hr, alfabetul evreiesc a suferit mai multe modificări, din antică limba aramaică. Astfel, în urmă

descoperirilor arheologice, s-a constatat că în vechiul alfabet ebraic, litera "D" era reprezentată sub formă unui triunghi echilateral, precum este scrisă astăzi litera "D" (delta), în alfabetul grecesc.
În urmă acestor concluzii, cele două litere "D", adică cele două triunghiuri echilaterale, au fost suprapuse, dând astfel naștere semnului numit "Scutul lui David". Cu ocazia mai sus amintită, ei au pus pe steag simbolul "Scutul lui David".

Datorită menționării în Talmud a schimbării alfabetului ebraic, rabinii au acceptat și ei interpretarea și istoria semnului davidic. Rapid, noul semn iudaic s-a răspândit în comunitățile evreiești din orașele de lângă Praga, iar mai apoi, în toate sinagogile. În anul 1656, simbolul "davidic" a fost gravat pe o piatră, spre a delimita cartierul evreiesc din Viena.

Odată cu răspândirea semnului "Scutul lui David", în conștiința evreilor, el a căpătat și unele potente magice, astfel încât se zice că un strămoș al familiei Rothschild ar fi reușit să exorcizeze diavolul din fiica împăratului.

Începând cu anul 1897, "Steaua lui David" este adoptat că simbol al Sionismului. Mișcarea sionistă nu a utilizat însă "Scutul lui David" până la moartea fondatorului ei, Teodor Herzl. Pe steagul lui Herzl era înfățișat un leu furios, înconjurat de șapte stele, cu câte cinci colțuri. David Wolfsohn însă, succesorul lui Herzl, a primit însă acest simbol fără nici o reținere.

La ordinul lui Wilhelm Frick, în perioada nazistă, toți evreii din Germania au fost obligați să poarte în piept o stea galbenă cu șase colțuri, cu înscrisul "iudeu".

În dată de 3 septembrie 1941, un asemenea ordin s-a emis și în România, evreii fiind obligați să poarte aceeași stea galbenă, în partea stânga a pieptului. Ordinul nu a fost pus în practică, în urmă întâlnirii președintelui Uniunii Comunităților Evreiești cu mareșalul Ion Antonescu, în dată de 10 septembrie 1941, el fiind anulat. Cu toate acestea, în Moldova, Cernăuți și Transnistria, evreii au fost siliți să poarte însemnul.

Fundalul actualului steag național al Israelului este alb, iar benzile marginale sunt albastre, că și "Steaua lui David", așezată în centru. Există oarecare asemănări între steagul național și eșarfă de rugăciune evreiască.

Steaua lui David - interpretări și semnificații

De-a lungul vremii, acest simbol iudaic a dat naștere la mai multe interpretări.Inițial, se știe că acest model geometric (două triunghiuri simetrice suprapuse) era folosit pentru a întări scuturile de lupta ale evreilor; o asemenea structura de rezistență permitea scutului să nu poată fi îndoit ori deformat de loviturile primite. Scuturile construite astfel, având șase puncte de rezistență, erau deosebit de puternice.

O a doua interpretare istorică a semnului este cea amintită mai sus, cu regele David și schimbarea alfabetului ebraic. Regele David ar fi avut imprimate pe scutul de lupta prima și ultima litera din numele sau, adică două litere "D". În vechiul alfabet ebraic, litera "D" era reprezentată sub formă unui triunghi echilateral. Cele două litere "D", în formă lor ebraică veche, au fost suprapuse, dând astfel naștere semnului numit "Scutul lui David".Pentru o interpretare simbolistica a acestui semn, s-a apelat la puterea și stăpânirea lui Dumnezeu, care se întinde în șase direcții din univers: spre răsărit și spre apus, spre miza-zi și spre miază-noapte, în sus și în jus.

Cabala, carte mistică iudaică, folosește acest semn, interpetandu-l dihotomic: lupta dintre bine și rău, dintre material și spiritual, etc. Uneori, semnul a fost văzut și că semn al relației dintre Dumnezeu și poporul evreu, poporul inaltandu-se spre Dumnezeu, iar Dumnezeu coborând spre popor.

Teodor Danalache

Menora, sfeștnicul cu șapte brațe

Menora este un sfestnic cu șapte brațe, fiind totodată unul dintre cele mai vechi simboluri evreiești. Cel mai adesea, menoră este folosită în cult, despre ea vorbindu-se încă din vremea lui Moise, modelul acesteia fiind descoperit prin revelație dumnezeiască. Sub formă de simbol, această a fost așezată pe stema națională a statului Israel.

Acest-sfestnic/ candelabru cu șapte brațe, numit menoră, a fost așezată de Moise în Cortul Sfânt, iar mai apoi, în Templul din Ierusalim. Menoră este întâlnită în toate sinagogile, în unele muzee și chiar în unele cimitire, că inscripție funerară.

Menora este unul dintre cele mai vechi obiecte de cult iudaice, ea fiind descrisă cu lux de amănunt, în cartea "Ieșire" și în cartea "Zaharia".

"Atunci a grăit Dumnezeu cu Moise și a zis: (...) Să faci sfeșnic din aur curat. Sfeșnicul să-l faci bătut din ciocan: fusul, brațele, cupele, nodurile și florile lui să fie dintr-o bucată. Șase brațe să iasă pe cele două lături ale lui: trei brațe ale sfeșnicului să fie pe o latura a lui și trei brațe ale sfeșnicului să fie pe cealaltă latura. El va avea la un braț trei cupe în formă florii de migdal, cu nodurile și florile lor, și la alt braț va avea trei cupe în formă florii de migdal, cu nodurile și florile lor. Așa vor avea toate cele șase brațe, ce ies din fusul sfeșnicului. Iar pe fusul sfeșnicului să fie patru cupe în formă florii de migdal, cu nodurile și florile lor: Un nod sub două brațe, un alt nod sub alte două brațe și un al treilea nod sub cele din urmă două brațe, iar în vârful fusului sfeșnicului să fie încă o cupa în formă florii de migdal cu nodul și floarea ei. Nodurile și ramurile acestea să fie dintr-o bucată cu sfeșnicul. El trebuie să fie lucrat tot cu ciocanul, dintr-o singură bucată de aur curat. Să-i faci șapte candele și să pui în el candelele acestea, că să lumineze latura din față lui. Să-i faci mucari și tăvițe de aur curat. Dintr-un talant de aur curat să se facă toate obiectele acestea. Vezi să faci acestea toate după modelul ce ți s-a arătat în munte." (Ieșire 25, 1, 31-40).

"Și s-a întors îngerul care grăia cu mine și m-a deșteptat, că pe un om pe care îl trezești din somn, și mi-a zis: "Ce vezi?" și am zis: "Iată văd un candelabru cu totul de aur, cu șapte candele, iar deasupra candelabrului este un vas cu untdelemn din care pornesc șapte țevi către cele șapte candele; iar alături, doi măslini, unul de-a dreapta vasului cu untdelemn și altul de-a stânga" (Zaharia 4, 1-3).

Sfestnicul cu șapte brațe înalta mintea la lumina lui Dumnezeu, care luminează pe tot omul ce vine în lume, cât și la centralitatea prezenței lui Dumnezeu în viață omului.

Poporul ales a avut conștiința reală că prin el vine lumina la toate popoarele, astfel în Templul din Ierusalim, o candelă a menorei ardea permanent, anume cea dinspre vest a sfestnicului. Centralitatea lui Dumnezeu în viață omului se înțelege de acolo de unde, inițial, cele șase brațe laterale erau îndreptate înspre centru. Se mai crede că ziua de odihnă iudaică, sabatul, era simbolizată de candelă centrală a

sfestnicului, în vreme ce candelele laterale, închipuie celelalte șase zile ale săptămânii.

Hanuchia, menora folosită la sărbătoarea Hanuka - Sfestnicul cu nouă brațe

Sărbătoarea numită "Hanuka", adică "Sărbătoarea luminilor", amintește de resfintirea Templului din Ierusalim, după revoltă reușită a evreilor, împotriva monarhiei seleucide. În acea vreme, pentru aprinderea menorei, evreii au găsit ulei curat de măsline numai cât pentru o zi de ars, însă acesta a ajuns vreme de opt zile, până ce alt ulei a fost adus.

În amintirea acestei minuni, sărbătoarea Hanuka folosește un sfestnic cu nouă brațe (candele), dintre care opt amintesc de cele opt zile din vechime, iar a nouă este folosită că aprinzator. Cea de-a nouă candelă, numită "shamash", adică "slujitor", are rolul de a aprinde celelalte opt candele. Această din urmă este așezată separat de celelalte opt, fiind așezată, de obicei, puțîn mai sus decât ele, într-o laterală sau în mijloc.
Numită inițial "menoră de Hanuka", acest obiect de cult a primit mai apoi numele de "hanuchia". Sfestnicul numit "hanuchia" este o menoră cu nouă brațe, folosită în cele opt zile ale sărbătorii Hanuka. Denumirea acestui sfestnic - "hanuchia" - a început a fi folosită abia pe la sfârșitul secolului al XIX-lea, în Ierusalim, de către soția lui Eliazar ben Yehuda, reformatorul limbii ebraice.În sfestnicul folosit de Hanuka, lumânările sunt așezate de la dreapta la stânga, însă aprinderea lor se face invers, anume de la stânga la dreapta. În fiecare noapte, după apusul soarelui, este aprinsă o nouă candelă. Această modalitate de aprindere a candelelor (crescător) urmează regulă hotărâtă de Casă lui Hillel, iar nu pe cea a lui Shammai, care sugera aprinderea tuturor candelelor în prima

În antichitate, sfeșnicul era așezat în prag ori chiar pe stradă, în față casei. Lampa se aprinde o dată cu lăsarea nopții, cu excepția zilei de Sabat, când candelele de Hanuka se aprind înaintea celor de Sabat, cu aproximativ jumătate de ceas înainte de asfințit. Ele trebuie să ardă cel puțîn jumătate de ora, ele pot însă continuă să ardă în noapte, oricât de târziu. - Teodor Danalache

Calendarul iudaic Calendarul este un sistem de măsurare a timpului, care indică durata și subdiviziunile lui. Denumirea de

"calendar" vine de la cuvântul latinesc "calendae", care înseamnă "a chema", "a convoca", prin care romanii indicau în general prima zi a fiecărei luni, când toți cetățenii erau chemați în adunarea publică din forum, pentru a li se aduce la cunoștință, prin viu grai, lucrurile de interes public din cursul lunii care începea Primele calendare au luat naștere din nevoia pe care au simțit-o oamenii de a-și fixă în timp sărbătorile religioase și de a introduce o regularitate periodică în ocupațiile lor din viață zilnică.

Ele se întemeiază pe mișcarea astrelor pe boltă cerească, și mai ales pe cea a lunii și a soarelui, cei doi mari luminători ai cerului, făcuți de Dumnezeu și puși de El spre rânduirea vremurilor. "Să fie luminători pe tăria cerului, că să lumineze pe pământ, să despartă ziua de noapte și să fie semne că să deosebească anotimpurile, zilele și anii, și să slujească drept luminători pe tăria cerului, că să lumineze pământul" (Facere 1, 14-15).

Cele mai vechi popoare cunoscute în istorie au avut calendare lunare, adică și-au întocmit calendarele după mișcarea de rotație a lunii în jurul pământului. Egiptenii au fost primii care au folosit un calendar solar, adică bazat exclusiv pe mișcarea aparentă a soarelui pe boltă cerească, adică de fapt pe mișcarea de revoluție a pământului. Acest calendar a fost însă perfecționat de români, prin calendarul iulian, care stă la baza cronologiei moderne.

Poporul evreu numără anii după mai multe criterii: fie în funcție de ieșirea din Egipt, fie în funcție de fondarea statului evreu, fie în funcție de zidirea Templului din Ierusalim, fie în funcție de anii de domnie ai unor regi israeliti sau străini.

Calendarul iudaic

Pentru calcularea timpului și întocmirea calendarului, evreii s-au folosit de cunoștințele dobândite de la popoarele vecine: de la egipteni, de la asiro-babilonieni, de la greci și de la romani.

Ca și la babilonieni, anul iudaic era unul lunar, adică era împărțit în luni, în funcție de mișcarea lunii pe cerul nopții. Calendarul iudaic era însă și solar, element împrumutat de la egipteni, el cuprinzând încă o lună, intercalată între celelalte.

Anul lunar însuma un total de 354 de zile, în vreme ce anul solar însuma un total de 365 de zile.

Datorită repetării regulate a anotimpurilor, anul, numit "Sanah", a fost împărțit în 12 luni, unele având câte 29 de zile, iar altele câte 30 de zile, toate lunile însumând 354 de zile. La un interval de 2-3 ani, în calendarul iudaic era intercalată o nouă luna, a treisprezecea, spre a se pune în armonie anul lunar, cu cel solar.

Luna a treisprezecea, având 29 de zile, nu era adăugată întotdeauna în aceeași perioada din an, ci ea era așezată în funcție de coacerea orzului, care avea loc la 14 Nissan, în așa fel încât în ziua de 16 Nissan (a două zi de Pași) să poată fi adus la Templu snopul de orz, ca ofrandă pentru începerea secerișului.

Până la exil, numai o parte dintre lunile anului aveau nume propriu: prima luna (luna spicelor); a două luna (luna luciului); a șaptea luna (luna inundațiilor); a opta luna (luna fructelor). După exil însă, toate lunile au fost numite cu denumiri babiloniene: aprilie (Nissan), mai (Iyar), iunie (Sivan), iulie (Tamuz), august (Ab), septembrie (Elul), octombrie (Tisri), noiembrie (Marhesvan), decembrie (Kislev), ianuarie (Tebet), februarie (Sebat), martie (Adar).

În vechime, anul celendaristic iudaic începea în toamnă, potrivit credinței că sărbătoarea culesului recoltei simbolizează sfârșitul anului. "Să ții apoi sărbătoarea secerișului și a strângerii celor dintâi roade ale tale, pe care le-ai semănat în țărâna ta, și sărbătoarea strângerii roadelor toamna, când aduni de pe câmp munca ta" (Ieșire 23, 16).

În vremea lui Moise, anul calendaristic iudaic va începe primăvară. "Apoi a grăit Domnul cu Moise și Aaron în pământul Egiptului și le-a zis: Luna această să va fie începutul lunilor, să va fie întâia între lunile anului" (Ieșire 12, 1-2).

Ambele începuturi ale anului calendaristic iudaic vor fi păstrate însă, primul fiind pus în legătură cu anul economic, iar cel de-al doilea, cu anul religios. Anul economic începea în luna Tisri, când se praznuia Sărbătoarea Corturilor și se începea numărătoarea anilor sabatici și jubiliari, iar anul religios începea în luna Abib, în care se praznuiau Pastile.

La evrei, ca și la celelalte popoare vecine, anul era împărțit în perioade mari de timp (anotimpuri), potrivit celor două echinoctiuri și celor două solstiții. Datorită elementului agricol, introdus în calendar, evreii împărțeau anul însă în șase

părți: iarnă, toamna, frigul, secerișul, vara și căldură. Datorită climei din Țară Sfânt, adesea erau amintite numai două anotimpuri: iarnă și vara. "De acum, cât va trăi pământul, semănatul și seceratul, frigul și căldură, vara și iarnă, ziua și noaptea nu vor mai înceta!" (Facere 8, 22).

La evrei, ziua începea seară, potrivit apariției lunii pe cer, aspect păstrat și în calcularea zilelor liturgice, cu profunde semnficatii religioase. Că și anul, înainte de exil, pe lângă seară și dimineață, ziua era și ea împărțită în șase părți: zorile, dimineață, căldură zilei (ora 9), amiază, amurgul, seară. La rândul ei, seară era dublă, ambele părți ale acesteia fiind situate înainte de apusul soarelui. Între cele două seri se aprindea candelabrul din Templu, se tămâia Sfânta și se injunghoa mielul pascal. După exilul babilonian, evreii au împărțit ziua în patru părți egale, fiecare parte având câte trei ore. Părțile zilei începeau la orele 1, 3, 6, 9, după cum vedem astăzi în slujba Ceasurilor. Mai târziu, evreii vor prelua de la babilonieni împărțirea zilei în 12 ore.

La rândul ei, noaptea era împărțită separat de ziua. Evreii împărțeau noaptea în două jumătăți sau, mai adesea, în trei stări de veghe (străji): prima straja (de la apusul soarelui și până la miezul nopții), a două straja (de la miezul nopții și până la cantacul cocoșului), a treia straja (de la cântatul cocoșului și până în zorii zilei). De la români, evreii vor prelua împărțirea nopții în patru părți egale, astfel: seară (până la ora 9), miezul nopții (până la ora 12), cântatul cocoșului (până la ora 03) și dimineață (până în zori).

La evrei, un grup de șapte zile formează o săptămâna, ultima zi fiind sâmbătă (sabatul). Zilele săptămânii nu au nume proprii, ci sunt numărate în funcție de poziția lor, după sâmbătă: ziua întâi, ziua a două, etc. În strânsă legătură cu săptămâna stau marile praznice, precum: Cincizecimea, numită și Săptămâna Săptămânilor; anul sabatic, adică fiecare al șaptelea an; anul jubiliar, adică fiecare al 50-lea an.
Teodor Danalache

„Mai vreau să-i spun planetei mele, cu horoscopul ei netot,
Că i se fac preziceri grele: foc, uragane și potop,
Vreau să visez multe tradiții, uitate azi de noul val.
Doamne mai fie-ne lumină pe-al viitorului aval!”

MI

CAPIT.III–SĂRBĂTORI ÎN LUME

INTRODUCERE

SĂRBĂTOARE

Paul Signac: *Dimanche* (Dumineca), 1888–1890

Sărbătoare sau festivitate (lat. „festum - sărbătoare") este o zi deosebită de celelalte zile calendaristice, și care se repetă în mod ciclic.
Cu această ocazie pot avea loc dansuri, mâncăruri festive, spectacole, întreceri sportive.
Aceste sărbători pot fi de natură;
religioasă, ca sărbătorirea unor evenimente religioase;
duminicile, care au diferite rituale, cu procesiuni, peleri-naje;
sărbători naționale când se sărbătorește aniversarea unor evenimente din trecutul unui popor;
sărbători sportive ca jocu-rile olimpice;
carnaval fiind un obicei sărbătorit mai intens pe Valea Rinului în Germania sau în Brazilia;
sărbătoarea recoltei;
aniversări onomastice, sau a zilei de naștere;
sărbători cu ocazia botezului, nunții;
sărbători internaționale ca: ziua muncii, ziua copilului sau ziua femeii;

A.- ANUL NOU ÎN LUME

Anul Nou este ziua care marchează începerea următorului an calendaristic.

Stabilirea zilei ca 1 ianuarie să fie data la care să înceapă anul a fost făcută prin lege de către Iulius Caesar în anul 46 î.e.n. Potrivit cu The World Book Encyclopedia (1984), vol. XIV, p. 237: „Romanii i-au dedicat această zi (1 ianuarie) lui Ianus, zeul porților, al intrărilor și al începuturilor. Numele lunii ianuarie provine de la Ianus, care avea două fețe, una îndreptată înainte, iar alta înapoi"

Stabilirea religioasă a datei de 1 ianuarie ca început de an a avut loc pentru prima dată în 1691, de către Papa

Inocențiu al XII-lea. La multe popoare antice din emisfera nordică, anul începea la 1 martie.

În liturghia romano-catolică 1 ianuarie reprezintă o octavă de la Crăciun; astfel, această zi este dedicată Fecioarei Maria. În același timp, în a opta zi de la naștere sunt amintite în Evanghelie (Luca 2,21) tăierea împrejur și botezul, potrivit religiei iudaice, a pruncului Iisus — la fel și în bise-ricile evanghelice. În biserica ortodoxă, la 1 ianuarie este și ziua Sfântului Vasile, episcop de Cezareea Cappadociei

Focuri de artificii în portul din Sydney

În epoca contemporană, Anul Nou este întâmpinat în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie — noaptea de Revelion (din limba franceză: Réveillon, ceea ce înseamnă aproximativ „trezire”, aici cu sensul de ospăț la miezul nopții) — cu petarde și artificii; rudelor, prietenilor și cunoștințelor li se fac urări de noroc și sănătate și se urează „La mulți ani!”.

Obiceiuri din trecut

Petrecerile de Anul Nou nu sunt de dată recentă. Unele inscripții antice arată că ele țineau de religiile păgâne în Babilon încă din mileniul al II-lea î.e.n. Fiind sărbătorit la mijlocul lunii martie, Anul Nou era un eveniment foarte important. În The World Book Encyclopedia se spune că oamenii credeau că, „la acea dată, zeul Marduk decidea destinul țării pentru anul următor”. La babilonieni, sărbătoarea Anului Nou ținea 11 zile și includea jertfe, procesiuni și rituri ale fertilității.

Un timp, la romani anul începea tot în luna martie. Totuși, în 46 e.n., împăratul Iulius Caesar a stabilit prin lege ca ziua de 1 ianuarie să fie data la care să înceapă anul. Această zi

era deja închinată lui Ianus, zeul începuturilor, iar acum avea să marcheze și prima zi a anului la romani.

Obiceiuri și tradiții în prezent

Cehii au obiceiul ca de Anul Nou să mănânce supă de linte.

Slovacii bagă sub fața de masă bani sau solzi de pește.

În unele zone din America de Sud, mulți întâmpină noul an stând pe piciorul drept. Alții sună din corn și aruncă petarde.

Grecii fac o prăjitură tradițională în care pun bani. Persoana care găsește banii va avea parte de bucurie tot timpul anului. Acest obicei a fost transmis și în anumite regiuni ale României.

Evreii din Israel mănâncă mere unse cu miere, pentru ca noul an să fie foarte dulce.

Italienii încep cina mâncând o farfurie de linte, iar după toastul pentru noul an se obișnuiește să se arunce cupa pe fereastră.

Spaniolii mănâncă 12 boabe de struguri, însemnând ultimele secunde ale anului, ca ritual pentru atragerea norocului. Obiceiul a fost preluat de numeroase țări latino-americane.

În România, în mod tradițional nu se aruncă nimic din casă în prima zi a Anului Nou pentru că, procedând astfel, o persoană își aruncă norocul. Tot în prima zi din an nu se iese din casă până ce o persoană brunetă nu intră în casa respectivă (potrivit tradițiilor, persoanele brunete aduc noroc și fericire, iar cele roșcate și blonde ghinion). În noaptea dintre ani, oamenii își pun o dorință, pentru că aceasta are toate șansele să se îndeplinească. Noaptea de Revelion este întâmpinată cu mult zgomot (ca în Conu Leonida față cu reacțiunea, de I.L.Caragiale) pentru că zgomotele puternice alungă spiritele rele. Tot de Anul Nou se merge cu capra. Unii oameni desfac șampanie la cumpăna dintre ani, ca să aibă un an mai prosper. Pușcarea petardelor de Anul Nou este practicată de regulă de către cei tineri.Și desigur pe 31 decembrie se colindă cu plugușorul iar pe 1 ianuarie cu sorcova.

Adoptarea datei de 1 ianuarie ca început al anului

Țară (Anul de start):

Veneția (1522); Suedia (1529); Sfântul Imperiu Roman (1544); Spania, Portugalia, Polonia (1556);Prusia, Danemarca și Norvegia (1559); Franța (1564); Țările de Jos de sud (1576); Lorena (1579; Provinciile Unite (1583); Scoția (1600); Rusia (1700); Toscana (1721); Regatul Marii Britanii, Regatul Irlandei și Imperiul Britanic, exceptând Scoția (1752); Thailanda (1041).

AJUNUL ANULUI NOU

Hogmanay (Scoția); Calennig (Țara Galilor); Silvestru (Austria, Cehia, Croația, Franța, Germania, Israel, Italia, Polonia, Slovacia, Slovenia, Ungaria); Réveillon de la Saint-Sylvestre (Franța și Brazilia); Old Year's Night (Caraibe și Islanda); Ano Novo (Brazilia, Portugalia); Año Nuevo (America Latină);

Alte denuiri:

Nochevieja (Spania); Cap d'Any (Zonele catalane); Oud en Nieuw (Olanda, Belgia, Surinam, Antilele Olandeze); Uusivuosi (Finlanda); Nyårsafton (Suedia)

Sărbătorit de	**toată lumea**
Data	31 decembrie
Festivități	adunări sociale
Observări	ultima zi a anului din calendarul gregorian
Asociere	Anul Nou

Ajunul Anului Nou, Revelionul sau Sfântul Silvestru este ziua de 31 decembrie, ultima zi a anului din calendarul gregorian. În societățile moderne, Ajunul Anului Nou este sărbătorit în adunări sociale, în timpul cărora participanții dansează, mănâncă, consumă băuturi alcoolice și urmăresc focuri de artificii care marchează începutul noului an, dar din cauza pandemiei Covid-19, în anul 2021 nu au fost focuri de artificii, petreceri, etc., în majoritatea țărilor din lume.

În România

Pe 31 decembrie, în România, sătenii merg cu plugușorul din casă în casă pentru a ura lumea de Anul Nou, dorindu-le un „prosper nou an” (La mulți ani!).

În această zi se pregătesc bucate alese, băuturi pe măsura evenimentului care urmează, adică Revelionul, și se pun la punct detaliile prin care se trimit felicitări și urări. În diferite zone ale României se practică jocuri cu măști (dansul mascaților) sau se cântă Sorcova de unde vine și sorcovitul (agitarea unei baghete pentru urări), unde se urează ca anul ce vine să fie mai bogat și mai norocos. Sorcovitul poate fi și prilej de blesteme.

Portal: Anul Nou

Anul Nou este ziua care marchează începerea următorului an calendaristic. Stabilirea religioasă a datei de 1 ianuarie ca început de an a avut loc pentru prima dată în 1691, de către Papa Inocențiu al XII-lea. Înainte de această dată, Crăciunul avea rolul începutului de an nou.

În liturghia romano-catolică 1 ianuarie reprezintă o octavă de la Crăciun; astfel, această zi este dedicată Fecioarei Maria. În același timp, în a opta zi de la naștere sunt amintite în Evanghelie (Luca 2,21) tăierea împrejur și botezul, potrivit religiei iudaice, a pruncului Iisus — la fel și în bisericile evanghelice. În biserica ortodoxă, la 1 ianuarie este și ziua Sfântului Vasile, episcop de Cezareea Cappadociei.

În epoca contemporană, Anul Nou este întâmpinat în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie — noaptea de Revelion (din limba franceză: Réveillon, ceea ce înseamnă aproximativ „trezire”, aici cu sensul de ospăț la miezul nopții) — cu petarde și artificii; rudelor, prietenilor și cunoștințelor li se fac urări de noroc și sănătate și se urează „La mulți ani!”.

Moș Gerilă este un personaj legendar asemănător lui Moș Crăciun și Moș Nicolae. În tradițiile rusești, Moș Gerilă are origini pre-creștine și se numește Ded Moroz

Moș Gerilă, acolo unde s-a încetățenit și a fost acceptat, venea în ajunul Anului Nou, în seara de 31 decembrie.

În perioada influenței Uniunii Sovietice asupra Europei de Est, regimurile comuniste au încercat să-l introducă în tradițiile locale pe Moș Gerilă ca substitut al celorlalți doi moși, în tentativa lor de a înlătura rolul religiei din tradiții și de a laicize forțat cultura acestor țări.

Anul Nou, "inventat" în Babilon,

Anul Nou este sărbătorit în întreaga lume, dar în mod diferit de către fiecare popor. Anul Nou era sărbătorit de babilonieni acum 6000 de ani, la prima lună nouă de după solstiţiu. Festivalul dura 11 zile, în fiecare zi desfăşurându-se diverse activităţi, apoi oamenii îşi stabileau scopuri pentru noul an.

Austria - La salonul imperial s-a păstrat tradiţia balului de pe vremea habsburgilor, astfel încât la miezul nopţii se aud acordurile „Dunării albastre” şi ale operetei „Liliacul” de Johann Strauss. Pe masa festivă se află carne de purcel - semn de noroc - iar mesele se decorează cu purceluşi din ciocolată.

Belgia - De 1 ianuarie, în Liege, se păstrează obiceiul de a mânca, în familie, choucroute (un fel de varză murată cu cârnaţi), fiecare persoană având sub farfurie, în mână sau în buzunar o monedă.

Brazilia - Oamenii întâmpină noul an cu lenjerie intimă foarte vesel colorată (nuanţe de roşu şi galben). Pe bulevardul Paulista din oraşul Sao Paulo sunt aprinse focuri în aer liber la miezul nopţii.

Danemarca –

În Danemarca Regina Margareta a II-a a folosit discursul său tradițional de Anul Nou pentru a anunța că va abdica la 14 ianuarie, după 52 de ani de conducere, și că va fi urmată pe tron de fiul său cel mare, prințul moștenitor Frederik.

Cel mai cunoscut obicei este acela de a sparge farfurii în uşa vecinilor, existând convingerea că familia care are cele mai multe cioburi în faţa uşii va avea parte şi de cel mai mult noroc în noul an.

Ecuador - Se confecţionează sperietori de ciori cărora li se dă foc la miezul nopţii, sperând că astfel va fi distrus răul acumulat în cele 12 luni trecute, deschizând calea către fericire.

Franţa –

În Franța președintele Emmanuel Macron a declarat că 2024 va fi "anul mândriei franceze", marcat de Jocurile Olimpice de vară 2024 găzduite de Paris și de redeschiderea catedralei Notre-Dame după un incendiu devastator.

Trecerea în Anul Nou - numită „le Réveillon” - este marcată în mod festiv, cu ţinute elegante, cu preparate fine, de lux, cu şampanie şi cadouri.

Grecia - Preparatul tradiţional este „Vasilopita” - o pâine în interiorul căreia a fost ascuns un bănuţ înainte de a o băga la cuptor. Pâinea se taie exact la miezul nopţii şi cine primeşte bucata cu premiul va avea noroc în noul an.

Irlanda - Tinerele fete cred că noaptea dintre ani este un prilej să-şi găsească adevărata dragoste, aşa că pun vâsc sub pernă, visând la momentul când îşi vor cunoaşte alesul.

Italia - În noaptea de Anul Nou, numită „Capodanno”, se pun pe masă mâncăruri speciale, despre care se spune că aduc bogăţie şi abundenţă. Anul Nou este întâmpinat printr-un obicei special la Napoli, care constă în a arunca pe fereastră obiecte vechi, simboluri ale anului care a trecut.

Olanda - „Oudejaarsdag” („ziua anului trecut” - 31 decembrie) este sărbătorită prin multe focuri de artificii, care încep în zori şi ţin până târziu în noapte.
Portugalia - În noaptea dintre ani există obiceiul (mai ales în insula Madeira) să se mănânce 12 smochine, care simbolizează 12 dorinţe pentru anul ce vine.
Rusia - Se deschid uşile şi ferestrele pentru ca noul an să intre în casă. De asemenea, pe masă se pune o băutură făcută din votcă, suc de lămâie şi apă de la robinet numită „apă murdară”, care se bea pentru a înlătura ghinionul în noul an.
Scoţia - Anul Nou este numit „Hogmanay”, iar în unele sate sunt aprinse suluri de smoală, care sunt lăsate apoi să se rostogolească pe străzi. Astfel, anul vechi este ars şi celui nou îi este permis să vină.
Spania - Oamenii mănâncă 12 boabe de struguri la miezul nopţii dintre ani, fiecare boabă reprezentând o lună din anul ce urmează. În funcţie de cât de dulce este, aşa va fi şi luna respectivă: mai bună sau mai dificilă.
SUA - Anul Nou este aşteptat pe străzile oraşelor. La miezul nopţii, sună clopotele şi sirenele, cerul este inundat de artificii şi toată lumea strigă într-un glas „Happy New Year!”. În New York, momentul cel mai aşteptat este coborârea globului de cristal în Times Square, acest obicei datând din 1907.
Turcia - Trecerea în noul an este marcată printr-o sărbătoare a alimentelor tradiţionale turceşti, când se face un schimb de cadouri între participanţi.

În cea mai mare parte, lumea funcționează după calendarul gregorian, cu 365 de zile sau 12 luni pe an și ani bisecți. Anul se încheie la 31 decembrie și începe la 1 ianuarie, de Anul Nou. Dar există mai multe popoare care sărbătoresc, de asemenea, ziua de Anul Nou mai târziu în an. Aceste culturi urmează calendare lunare, solare și alte calendare hibride pentru a spune timpul.

Anglia

Londra a întâmpinat Anul Nou în sunetele clopotului Big Ben din turnul Westminster, cu focuri de artificii, cu știri care au reamintit încoronarea regelui Charles al III-lea în luna mai 2023.

În discursul său tradițional de sfârșit de an cancelarul german Olaf Scholz a precizat că 2023 a adus mai mult suferință și vărsare de sânge. Poliția germană a reținut trei

suspecți în cazul unui presupus complot islamist pentru a ataca faimoasa catedrală din Köln, în noaptea de Anul Nou.

Londra a întâmpinat Anul Nou în sunetele clopotului Big Ben din turnul Westminster, cu focuri de artificii, cu știri care au reamintit încoronarea regelui Charles al III-lea în luna mai 2023.

Germania

În discursul său tradițional de sfârșit de an cancelarul german Olaf Scholz a precizat că 2023 a adus mai mult suferință și vărsare de sânge. Poliția germană a reținut ieri trei suspecți în cazul unui presupus complot islamist pentru a ataca faimoasa catedrală din Köln, în noaptea de Anul Nou.

Care sunt popoarele care nu sărbătoresc Anul Nou pe 1 ianuarie?

China, Coreea, –în una din zilele perioadei 21 ianuarie – 21 februarie, zi care se stabilește pentru fiecare an; Bali – 23 martie; Iran – 20 martie; Ugaadhi (Anul Nou Telegu și Kannada) – 22 martie; Anul Nou Sinhala și Tamil – 14 aprilie; Puthandu (Anul Nou Tamil) – 14 aprilie; Rosh Hashanah (Anul Nou evreiesc) – 15-17 septembrie; Ra's as-Sanah al-Hijrīyah (Anul Nou islamic) – 19 iulie; Anul Nou al aborigenilor Murador – 30 octombrie

Anul Nou balinez (Insula Bali)

Anul Nou balinez marchează prima zi din calendarul Saka, unul lunar, după care se ghidează majoritatea comunităţilor din Bali şi Java. Spre deosebire de toate celelalte popoare, care întâmpină un an nou cu muzică, zgomot, artificii, mese întinse, balinezii se închid, la propriu, în casă, şi meditează. Anul Nou al acestei culturi se numeşte Nyepi şi este un prilej de reflecţie şi odihnă. Cea mai mare parte a insulei este închisă, inclusiv turiştii având restricţii în a ieşi din hoteluri. Se întrerupe şi curentul electric, totul este închis – inclusiv magazinele, aeroporturile, toată lumea stă acasă, nu emit nici posturile de radio, nici cele de televiziune. În schimb, ajunul Anului Nou este sărbătorit cu ritualuri ce implică focuri mari, peste tot, în care sunt arşi „demonii". Totodată, oamenii ies în stradă şi oferă ofrande bogate zeilor pentru a-i proteja de spiritele rele.

Insula Bali se află în centrul arhipelagului indonezian, şi este singura cu o populaţia majoritar non-musulmană, din cele peste 17.000 de insule. Peste 93% dintre balinezi sunt adepţi ai hinduismului balinez, o formă unică a hinduismului, influenţată

de-a lungul veacurilor de credinţele locale. Pentru că pe insulă se regăsesc peste 20.000 de temple, iar ritualurile şi credinţele balinezilor se regăsesc în fiecare aspect al vieţii, Bali este cunoscută şi sub numele de Insula Zeilor. Următorul Nyepi, cunoscut şi ca „Ziua Tăcerii", va fi celebrat pe 28 martie.

Anul Nou Japonez este o festivitate anuală, o tradiție relativ recentă din Japonia. Începând cu anul 1873, Anul Nou Japonez a fost sărbătorit în conformitatea cu calendarul gregorian, pe data de 1 ianuarie a fiecărui an, zi care poartă numele de Ganjitsu?. Există foarte multe tradiții specifice acestui festival: tradițiile budiste, mâncărurile tradiționale (osechi) și decorațiunile.

Aspecte generale

Anul Nou Japonez este considerat a fi cea mai importantă festivitate japoneză. Pentru acesta sărbătoare care durează trei zile (1, 2 și 3 ianuarie), pregătirile intense se fac din timp și includ: curățarea casei, prepararea mâncărurilor tradiționale și aprovizionarea pentru o săptămână întreagă, deoarece pe parcursul sărbătorii toate magazinele sunt închise.

Cele mai multe familii sărbătoresc Anul Nou până pe 7 ianuarie, când încep să se deschidă magazinele.

Una dintre cele mai importante pregătiri obligatorii este decorarea intrării caselor și a edificiilor, pentru care se utilizează ramuri de brad, pin, bambus și ferigă; decorația poartă denumirea de Kadomatsu.

La cumpăna dintre ani, clopotele marilor temple din Japonia sună de 108 ori pentru a vesti plecarea vechiului an, și simbolizează cele 108 păcate umane din religia budistă. Tradiția poartă denumirea de Joya no Kane.

Finalul lunii decembrie și începutul lunii ianuarie sunt cele mai ocupate luni pentru serviciul poștal japonez, deoarece în această perioadă se respectă tradiția trimiterii scrisorilor de Anul Nou către rude și prieteni, denumită nengajō. În medie, fiecare casă primește aproximativ 50-100 de scrisori de Anul Nou. De asemenea, copii primesc de la adulți (părinți, bunici, unchi și mătuși) bani sau daruri, tradiție care poartă numele de otoshidama, iar suma de bani oferită depinde de vârsta copilului.

Mâncare tradițională

Mâncărurile tradiționale consumate de Anul Nou poartă numele de *osechi-ryōri* sau simplu *osechi*, servite în cutii denumite *jubako*, iar acestea sunt foarte similare ca aranjament cu cutiile

bentō. Există multe varietăți, de la alimente dulci la sărate, iar multe dintre acestea sunt doar regionale.

Osechi-ryōri, o mâncare specifică Anului Nou Japonez

Zōni, o supă ce conține mochi și pește prăjit

Alte mâncăruri populare de Anul Nou sunt ozōni (o supă ce conține turtele de orez *mochi* și alte ingrediente, printre care legume și tofu), , zenzai, sashimi și sushi.

Un desert specific pentru această perioadă este *mochi*, turte confecționate prin lovirea boabelor de orez lipicios (*mochigome*). Din *mochi* rotunde se realizează o decorațiune tradițională pentru Anul Nou, denumită *kagami mochi*.

Anul Nou numit şi Shogatsu este cea mai importantă sărbătoare din calendarul japonez. Zilele de sărbătoare sunt considerate între 1- 3 ianuarie şi în această perioadă majoritatea companiilor, magazinelor, şcolilor şi oficiilor guvernamentale sunt închise.

Pregătirile de Anul Nou încep de la jumătatea lunii decembrie sau încă din luna noiembrie când se achiziţionează sau se confecţionează cărţile poştale numite nengaiyo. Cele destinate partenerilor de afaceri sunt procurate din comerţ, în schimb pentru familie de obicei sunt confecţionate manual. De obicei aceste felicitări ilustrează sub forma unei caricaturi animalul care reprezintă anul viitor, în zodiac. Persoana care le trimite adaugă alături un scurt mesaj scris de mână, pe spatele felicitării, prin care este manifestată mulţumirea pentru ajutorul acordat în timpul anului trecut şi speranţa că acesta va continua în anul ce vine. Aceste felicitări sunt păstrate de serviciu poştal, şi trimise apoi toate în ziua de Anul Nou, (de obicei angajează studenţi în regim de colaborare pentru a putea trimite cantitatea mare de scrisori).

În timp ce se apropie sfârşitul anului, japonezii petrec câteva zile făcând curăţenie în toată casa, acest eveniment care se numeşte o-soij. După curăţenie se începe decorarea caselor

cu ornamente specifice cum ar fi Shimekezari – o frânghie de paie cu diferite decoraţii şi Kadomatsu – un aranjament din crengi de pin şi bambus, dispuse în faţa uşii de la intrare pentru a purifica casa la venirea anului nou. Uneori sunt decorate şi maşinile cu ornamente din pin sau bambus. Tot în această perioadă se face curăţenie şi în temple.

De Anul Nou, sunt organizate petreceri numite bonenkai – de obicei între colegii de firmă, pentru a uita grijile şi necazurile din anul ce a trecut şi de a primi noul an cu mintea liberă.

În timpul sărbătorilor copiii primesc o sumă de bani, aşa numita Otoshidama, oferită de părinţi în plicuri special decorate.

La miezul nopţii de la templele budiste se pot auzi clopotele care bat de 108 ori (de opt ori pentru anul vechi şi de 100 ori pentru anul ce vine), invocând astfel Anul Nou. Oamenii se aduna la temple, pentru prima vizită pe Anul Nou, pun bani într-o cutie special amenajată şi apoi îşi adună mâinile şi se roagă pentru siguranţă, fericire şi bunăstarea familiei; după rugăciune, majoritatea oamenilor îşi citesc soarta, răvaşul primit fiind apoi agăţat de un pom. Înainte de a pleca de la templu toată lumea îşi cumpără un talisman numit Omamori, care are rol de protecţie împotriva bolilor, accidentelor şi dezastrelor.

După sărbătorirea Anului Nou petrecăreţii merg la culcare, sperând să viseze Muntele Fuji, considerat semn de bun augur pentru anul ce vine. Trezirea înainte de răsăritul soarelui este considerată foarte importantă, astfel admirarea primului răsărit (hatsu-hinode) fiind cel mai bun mod de a începe anul. Canalele de televiziune se întrec să transmită primul răsărit din diferite puncte din ţară.

La 2 ianuarie are loc anual Ippan Sanga, ceremonia prin care publicul poate oferi felicitări cu ocazia anului nou familiei regale. Suveranul japonez iese la balconul reşedinţei, însoţit de soţia sa, urându-le, la rândul lor, un an nou fericit supuşilor. Este una din cele două ocazii din timpul anului în care publicul are acces în grădina Palatului imperial. Pentru acesta, însă, trebuie făcute programări cu trei ani înainte, numărul vizitatorilor fiind limitat.

Kagami Biraki marchează încheierea seriei de ritualuri dedicate Anului Nou, pe departe cea mai importantă sărbătoare japoneză, ce are loc în a doua zi de duminică din luna ianuarie. Traducerea literală a sintagmei Kagami Biraki este ‘Oglinda

Deschisă', dar sărbătoarea este cunoscută sub denumirea de 'Ceremonia Tăierii Orezului' datorită ritualului oferirii unor prăjituri rotunde din orez, denumite Mochi. Sărbătoarea are la bază o legendă japoneză despre un zeu care a căzut în dizgraţia celorlalte divinităţi din cauza firii sale nemiloase. Alungat, zeul s-a retras într-o peşteră izolată unde a dat peste un obiect asemănător unei oglinzi care l-a forţat să se uite la reflecţia sa şi să se autoanalizeze.

După mulţi ani de cugetare, zeul s-a întors, complet schimbat, la celelalte divinităţi. Sensul profund al acestei legende se referă la puterea autocunoaşterii şi a introspecţiei.

Anul Nou în Coreea

Anul Nou pentru coreeni este sărbătorit tot după calendarul lunar şi se numeşte Seollal. Ziua Anului Nou coreean cade, de obicei, atunci când apare a doua lună nouă după solstiţiul de iarnă Este vorba despre o sărbătoare foarte importantă, astfel că ea ţine trei zile şi are un întreg ritual. Familiile se reunesc pentru a-şi cinsti, în primul rând, strămoşii: în prima zi se merge la casa părintească, în a doua zi se sărbătoreşte, iar în ultima zi urmează întoarcerea acasă.

Mâncarea este foarte importantă, pentru că face parte din ritual; masa trebuie să fie bogată, felurile de mâncare variate şi colorate. Se fac o mulţime de cumpărături în acest sens, cu toată agitaţia şi cheltuielile aferente. Prin urmare, perioada Seollal-ului reprezintă cel mai aglomerat (şi cel mai profitabil) sezon pentru magazine. În ajunul sărbătorii, membrii familiei se adună împreună şi gătesc pentru Seollal. Mâncărurile pentru ritualurile ancestrale sunt pregătite cu grijă, întrucât coreenii cred că spiritele strămoşilor se întorc din lumea cealaltă ca să guste din bucate, care trebuie să aibă şi un aspect atrăgător. Cel mai important fel de mâncare de Seollal este "tteokguk", iar de obicei se găsesc, pe lângă acesta, alte 20 feluri, ce includ legume, carne, clătite coreene, peşte şi fructe.

În dimineaţa sărbătorii se îndeplinesc ritualurile specifice, iar membrii familiei au şi haine tradiţionale. Toate mâncărurile se pun pe masă, alături de o tăbliţă comemorativă, se fac rugăciuni şi plecăciuni în cinstea strămoşilor.

Pentru că toată lumea vrea să ajungă acasă la părinţi, aglomeraţia este foarte mare în perioada respectivă. Traficul duce la întârzieri de câteva ore, astfel că majoritatea coreenilor preferă trenul – iar rezervările pentru acest mijloc de transport se fac din timp, cu cel puţin o lună înainte de Seollal.

Anul Nou în Tibet se numeşte Losar şi se sărbătoreşte la sfârşitul lui ianuarie sau începutul lui februarie, când este lună nouă. Ultimele două zile ale vechiului an se numesc Gutor şi se petrec făcându-se pregătiri pentru noul an. Prima zi din Gutor este folosită pentru curăţarea casei, în special a bucătăriei, cea mai importantă încăpere. Există anumite feluri de mâncare speciale pentru Anul Nou precum „supa nouă" preparată din 9 ingrediente (carne, grâu, orez, cartofi dulci, brânză, mazăre, ardei verzi, fidea şi ridichi). A doua zi de Gutor se practică ceremonii religioase. Se merge la mănăstiri şi se dau daruri la călugări, se aruncă pocnitori şi se folosesc torţe pentru a alunga spiritele rele din preajma caselor. În ziua de Anul Nou, oamenii se trezesc devreme, se îmbăiază, se îmbracă, apoi onorează zeii în sanctuarele din casele lor şi le oferă ofrande. De asemenea, în această zi se fac cadouri în familie.

Anul Nou în Cambodgia

Festivalul pentru sărbătorirea Anului Nou (denumit Chaul Chnam Thmey, care în traducere ar însemna intrarea în noul an) începe pe data de 12, 13 sau 14 aprilie conform calendarului gregorian şi durează de trei zile, fiecare zi având denumire şi activităţi specifice. În cinstea acestui eveniment oamenii îşi fac curăţenie în case şi apoi le decorează. Se realizează un altar pentru spiritul lui Tevada Chhnam Thmey care se presupune că vine pe Pământ în această perioadă a anului. Altarul este realizat dintr-o statuie a lui Budha, flori, lumânări, tămâie, un bol cu apă parfumată, mâncare şi băutură.

În prima zi, numită şi Maha Sahgkrant, oameni merg la mânăstire să se roage şi să participe la ceremonii, ocazie cu care este adusă mâncare şi ofrande călugărilor. Tot în această zi în interiorul mânăstirii sunt ridicate nişte movile din nisip, decorate cu cinci steaguri, unul în mijloc şi celelate patru pe margini; la mânăstiri pe durata festivalului se joacă diferite jocuri tradiţionale (Tug-Of-War, Angkunh şi Boh Choong).

Ziua a doua, numită Vana Bat, este ziua reuniunii de familie, se fac vizite, urări de bine şi sunt oferite daruri în special părinţilor şi bunicilor în semn de respect. Tot în această zi familiile merg din nou la mânăstire şi le cer călugărilor să se roage, de data aceasta şi pentru cei dispăruţi.

În ziua a treia, Loeung Sack, călugării binecuvântează movilele, iar statuile lui Budha din case şi de la mânăstiri sunt spălate, cu apă parfumată. Acest obicei se spune că, odată practicat, va aduce fericire, noroc şi viaţă lungă şi ploaie în anul

care vine. Tot în această zi, în semn de respect faţă de părinţi, copiii le spală acestora picioarele.

Anul Nou în Thailanda este numit Songkran, durează trei zile şi se sărbătoreşte în luna aprilie conform calendarului gregorian. Obiceiurile diferă de la regiune la regiune, dar cea mai interesantă este aruncarea cu apă. Oamenii se stropesc fără să ţină cont de diferenţa de vârstă sau de superioritatea adversarului, acest obicei având loc de sute de ani, pentru ca anul care vine sa fie ploios.

Se vizitează mănăstirile, credincioşii se roagă aducând ofrande precum orez, fructe, şi dulciuri sau mâncare pentru călugări. Un alt obicei pentru a aduce noroc este eliberarea unei păsări din colivie sau a unui peşte din acvariu. Peştii sunt duşi la mare şi sunt eliberaţi toţi în acelaşi timp. Foarte populare sunt şi concursurile de frumuseţe sau construirea castelelor de nisip. Sunt practicate sporturi tradiţionale ca hoop-takraw sau jocul cu beţele dar şi o mare varietate de jocuri populare şi spectacole. Un alt obicei foarte important este spălarea statuilor lui Budha.

Anul Nou în Vietnam, Anul Nou este numit "Tet Nguyen Dan", sau, mai simplu, "Tet". El începe pe 21 ianuarie sau 19 februarie, în funcţie de an. Vietnamezii cred că un zeu stă în fiecare casă, iar în ziua de Anul Nou se duce la cer. Acolo, el spune cât de bun sau rău a fost fiecare membru al familiei în anul care a trecut. Zeul călătoreşte pe spatele unui crap, de aceea vietnamezii obişnuiesc ca de Anul Nou să cumpere un crap viu, căruia îi dau drumul în râu.

Anul Nou în Iran

Iranienii sărbătoresc Anul Nou sau Anul Nou Persan pe 21 martie şi îl numesc Nowruz („noua zi"). Cu câteva săptămâni înainte de această dată, oamenii pun seminţe de grâu la încolţit, în vase speciale. Până la sosirea anului nou, grâul creşte şi simbolizează primăvara şi viaţa nouă care începe.

Nowruz este o sărbătoare comemorată de peste trei milenii de ani, extrem de iubită de iranieni – de aceea, UNESCO a înscris sărbătoarea drept "aspect intangibil al moştenirii culturale de origine persană". Calendarul iranian în uz începe anul cu această sărbătoare, ţinută în prima zi a primăverii (la echinocţiul de primăvară), ce simbolizează renaşterea naturii. În Iran şi alte regiuni care au făcut parte din Imperiul Persan antic (Azerbaijan, Pakistan, Turcia, Afganistan, Tajikistan şi Uzbekistan) oamenii sărbătoresc venirea primăverii prin jocuri, cântece şi dansuri.

Iranienii primesc două săptămâni libere, care încep în ziua sărbătorii. În acest interval se fac vizite şi excursii, oamenii îşi cumpără haine noi şi fac curăţenie în case.

Anul Nou în India

Diwali, Festivalul Luminilor

Festivalul de Anul Nou în India se numeşte Diwali şi este un festival al luminilor. Acesta se sărbătoreşte diferit în diferitele părţi ale Indiei. Pentru hinduşii din nord, Diwali este sfârşitul anului vechi şi începutul celui nou. Timp de 3 zile la sfârşitul lui octombrie sau începutul lui noiembrie, toate satele şi oraşele strălucesc în mii de lumini. Casele lor sunt împodobite cu mici lămpi cu petrol numite diwa. Aceste mici lumini se găsesc în temple, case, de-a lungul pervazelor ferestrelor şi aleilor din grădini. În oraşe se folosesc lumini electrice pentru a lumina clădirile. Acestea se folosesc pentru a alunga răul şi a-l înlocui cu binele. Oamenii încearcă să finalizeze toate treburile neterminate, pentru că Diwali marchează sfârşitul anului.

Oamenii de afaceri plătesc toate datoriile şi noile registre sunt binecuvântate înainte de Anul Nou. Este un timp pentru noi începuturi. Oamenii cumpără lucruri noi pentru casă, noi unelte sau chiar haine, cei care îşi permit. Se trimit felicitări şi se fac daruri. Se fac planuri pentru Noul An şi uită toate conflictele, căci acesta este un timp al bunătăţii şi generozităţii. Chiar şi animalele de povară sunt spălate şi împodobite pentru festival. Diwali este şi un festival religios. Hinduşii credeau în zeul prinţ Rama. Acesta şi-a pierdut regatul şi soţia i-a fost răpită de un demon pe nume Ravana. După multe bătălii cu acesta, ajutat de maimuţa războinică Hanuman, el l-a învins pe Ravana şi şi-a recuperat soţia. Hinduşii sărbătoresc sfârşitul fericit al acestei poveşti. Ei îşi amintesc tristeţea şi triumful lui Rama precum şi încoronarea lui. Binele învingând răul, lumina învingând întunericul. Lakshmi, zeiţa bunăstării şi a norocului, este de asemenea sărbătorită în această perioadă. Lămpile aprinse îi arată drumul spre case, astfel că ea poate binecuvânta şi aduce noroc pentru tot anul. În temple şi în casele oamenilor, imaginile zeilor sunt decorate cu flori şi la picioarele statuilor zeilor se pun fructe ca ofrandă, în timp ce se spune o rugăciune. În temple au de asemenea loc ceremonii unde se citeşte povestea lui Rama şi a soţiei sale, cu o lună înaintea festivalului de Anul Nou. Se cântă cântece sacre numite Bhajans şi dansatorii execută o ceremonie numită arti în care o lampă este legănată în dreptul imaginilor zeilor.

Anul Nou în Sri Lanka Locuitorii încep să sărbătorească Anul Nou în aprilie, când Soarele se mişcă din Casa Peştilor în Casa Berbecului. Acesta cade, de obicei, pe 13 sau 14 aprilie. Hinduşii obişnuiesc să facă desene din pudră colorată în faţa casei, la începutul noului an, pentru a întâmpina rudele sau prietenii.

Anul Nou islamic

Anul nou islamic sau Hijri este un eveniment cultural prin care musulmanii sărbătoresc prima zi din Muharram, prima lună din calendarul Islamic. Mulți musulmani comemorează în aceasta zi Hajira sau migrația lui Mahomed în orașul Medina.

Ra's as-Sanah al-Hijrīyah este celebrarea anului Hijri.

Datele Anului nou islamic

1410 AH: 2 august 1989
1411 AH: 23 iulie 1990
1412 AH: 12 iulie 1991
1413 AH: 1 iulie 1992
1414 AH: 20 iunie 1993
1415 AH: 10 iunie 1994
1416 AH: 30 mai 1995
1417 AH: 19 mai 1996
1418 AH: 8 mai 1997
1419 AH: 28 aprilie 1998
1420 AH: 17 aprilie 1999
1421 AH: 5 aprilie 2000
1422 AH: 26 martie 2001
1423 AH: 15 martie 2002
1424 AH: 4 martie 2003
1425 AH: 22 februarie 2004
1426 AH: 10 februarie 2005
1427 AH: 31 ianuarie 2006
1428 AH: 20 ianuarie 2007
1429 AH: 10 ianuarie 2008
1430 AH: 29 decembrie 2008
1431 AH: 18 decembrie 2009
1432 AH: 7 decembrie 2010
1433 AH: 26 noiembrie 2011
1434 AH: 15 noiembrie 2012
1435 AH: 4 noiembrie 2013
1444 AH: 30 iulie 2022
1445 AH: 19 iulie 2023

Anul Nou în China

Chinezii, de exemplu, vor începe dependent de numele anului din zodiacul chinezesc. Conform tradiţiei, ordinea zodiilor este inspirată din ordinea în care animalele s-au înfăţişat în faţa lui Buddha.

La chinezi, Anul Nou este sărbătorit cu mare fast, după calendarul lunar. De fapt, sunt mai multe sărbători, una după alta. Totul începe cu „Sărbătoarea Primăverii", o zi de mulţumire şi recunoştinţă pentru lucrurile bune primite în anul care s-a încheiat – o tradiţie cu o istorie de circa 4.000 de ani. Punctul culminant este, desigur, ultima seară a anului şi prima zi a primei luni din Anul Nou.

Masa din seara de Revelion este numită "Masa Reîntregirii" şi reprezintă un moment important pentru fiecare casă. Indiferent unde se află, toţi membrii familiei încearcă să se întoarcă la casa părintească, pentru a fi împreună la ultima

masă a anului. Există consemnări istorice potrivit cărora chiar şi cei aflaţi în închisoare erau eliberaţi în noaptea de Revelion, pentru a fi alături de familie.

Fiind atât de importantă, această masă este bogată şi copioasă, cuprinzând de obicei peste 10 feluri de mâncare, din care nu lipsesc brânza de soia şi peştele. Cel mai important este, însă, colţunaşul cu o monedă în interior, pentru că cel care o găseşte va avea noroc în anul ce începe.

În prima zi a Noului An, oamenii se îmbracă cu haine noi, fac vizite rudelor şi prietenilor sau primesc invitaţi şi îşi urează reciproc Xin Nian Hao („La Mulţi Ani!”).

În China, este o sărbătoare națională în care majoritatea lucrătorilor au o vacanță de o săptămână. Anul Nou este marcat de reuniuni de familie, care provoacă milioane de strămutări în țară.

Cu câteva zile înainte de petrecere se face curăţenie în casă, presupunându-se că astfel sunt „măturate” urmele de ghinion. Ferestrele şi uşile sunt vopsite şi apoi decorate cu ornamente de hârtie, dar şi cu versuri pe teme precum fericirea, bunăstarea şi viaţa lungă. Potrivit datinilor populare chinezeşti, sărbătoarea durează până în ziua de 15 a primei luni, care marchează „Sărbătoarea Lampioanelor”. La această procesiune stradală participă numeroşi oameni care cântă, dansează şi duc lampioane urmând un imens dragon. Acest convoi se presupune că luminează drumul Anului Nou. Atmosfera sărbătorească culminează în ultima seară a anului, care este Revelionul şi în prima zi a primei luni care este Anul Nou.

La începutul festivalului, familiile chinezilor își deschid ferestrele și ușile caselor, astfel încât să iasă toate lucrurile rele pe care le-a adus anul precedent. Între timp, în spațiile deschise, străzile sunt pline de felinare roșii și există parade de dragoni și lei pentru a alunga spiritele rele. În plus, cu ocazia anului câinelui, în magazine sunt vândute tot felul de obiecte legate de silueta acestuia.

China este un stat multinaţional în care conlocuiesc 56 de comunităţi etnice. Fiecare naţionalitate are tradiţii diferite în legătură cu Anul Nou, dar pentru toate naţionalităţile masa din seara de Revelion, numită ‘Masa Reîntregirii’, reprezintă un moment important pentru fiecare familie. Indiferent unde se află, toţi membrii familiei încearcă să se întoarcă la casa părintească pentru a servi împreună ultima masă a anului.

Există consemnări istorice potrivit cărora chiar şi cei pedepsiţi cu închisoare erau eliberaţi pentru noaptea de Revelion, pentru a fi alături de familie. Anul Nou Chinezesc este cea mai importantă sărbătoare tradițională a chinezilor. Festivalul începe de obicei în prima zi din prima lună din calendarul chinezesc și ia sfârșit cu Festivalul Lampioanelor care are loc în a cincisprezecea zi. Ajunul Anului Nou Chinezesc este denumit Chūn Jié.

Originea sărbătorii este veche de secole și este înconjurată de mai multe legende și obiceiuri. În vechime, perioada aceasta era una în care oamenii reflectau despre cum s-au purtat și în ce au crezut mai mult în anul trecut.

Mâncăruri de Anul Nou Chinezesc

Anul Nou Chinezesc la Manchester

Anul Nou Chinezesc se sărbătorește în țări și teritorii cu populație chinezească mare, cum ar fi Republica Populară Chineză, Hong Kong, Taiwan, Macau, Vietnam, Singapore, Indonezia, Malaezia, precum și în cartierele chinezești din orașele din toată lumea. Anul Nou Chinezesc este considerat a fi o mare sărbătoare în China și a avut de-a lungul timpului o influență asupra sărbătoririi Anului Nou de către popoarele învecinate, precum și asupra culturilor cu care a intrat cea chineză în contact, cum ar fi coreenii (Seollal), tibetanii și bhutanezii (Losar), mongolii (Tsagaan Sar), vietnamezii (Tết) și japonezii înainte de 1873 (O-shōgatsu).

În țări cum ar fi Australia, Canada și SUA, deși Anul Nou Chinezesc nu este o sărbătoare oficială, etnicii chinezi o sărbătoresc, iar poșta emite timbre tematice.

Pe teritoriul Chinei, obiceiurile și tradițiile regionale cu această ocazie sunt foarte diverse. Oamenii cumpără cadouri, decorațiuni, material textil, hrană și îmbrăcăminte. Există un obicei ca fiecare familie să facă o curățenie generală în casă pentru a îndepărta orice nefericire în speranța unui an mai bun.

Ferestrele și ușile se decorează cu decorațiuni din hârtie roșie și cuplete pe teme populare: „fericire”, „bogăție” și „viață lungă”. Cina servită în familie în ajunul Anului Nou conține carne de porc, rață sau pui, precum și un desert dulce, iar seara se încheie cu focuri de artificii. A doua zi dimineața, copiii le urează părinților un an nou fericit și cu sănătate, primind bani în plicuri de hârtie roșie.

Calendarul

24 ianuarie 2001 (șarpe)	26 ianuarie 2009 (bivol)	28 ianuarie 2017 (cocos)
12 februarie 2002 (cal)	14 februarie 2010 (tigru)	16 februarie 2018 (câine)
1 februarie 2003 (capră)	3 februarie 2011 (iepure)	5 februarie 2019 (porc)
22 ianuarie 2004 (maimuță)	23 ianuarie 2012 (dragon)	25 ianuarie 2020 (șobolan)
9 februarie 2005 (cocos)	10 februarie 2013 (șarpe)	12 februarie 2021 (bivol)
29 ianuarie 2006 (câine)	31 ianuarie 2014 (cal)	1 februarie 2022 (tigru)
18 februarie 2007 (porc)	19 februarie 2015 (capră)	22 ianuarie 2023 (iepure)
7 februarie 2008 (șobolan)	8 februarie 2016 (maimuță)	10 februarie 2024 (dragon)

În sudul Chinei, această masă este bogată şi copioasă, cuprinzând de obicei peste 10 feluri de mâncare, fiecare reprezentând diferite dorinţe. Brânza de soia şi peştele sunt simboluri ale bogăţiei, crevetele roz – simbol al fericirii şi însufleţirii, stridile uscate – simboluri ale bunăstării, salata de peşte crud (yu sheng) – al norocului şi prosperităţii, părul de înger (Fai-hai – preparată din alge de mare cu aspect de păr, comestibil însă) – al prosperităţii, iar găluştele fierte în apă (Jiaozi) – ale bunăstării în viata familială.

Cei mai fericiţi sunt oamenii de etnie luoba, care petrec de trei ori Anul Nou. Prima dată are loc la 1 noiembrie când se termină toate recoltele. Oamenii se odihnesc trei-cinci zile, perioadă în care se taie în fiecare gospodărie trei găini, se fac 40 de litri de vin dulce şi 20 de litri băuturi alcoolice din porumb şi se pregătesc 10 kilograme de gogoşi din făină de orez, din care se oferă cadouri decanului de vârstă al neamului. În aceste zile, nimeni nu se ocupă cu lucrările agricole, nici de vânat şi pescuit. Apoi se fac pregătiri pentru cel de-al doilea An Nou – Anul Mare – care începe la 1 decembrie. Indiferent de recoltă,

această sărbătoare este la fel de importantă. La 29 noiembrie se sacrifică porci şi vaci. A doua zi la depozitele de cereale se taie câte o găină pentru fiecare tip de cereale. De obicei trebuie tăiate 5 găini. Apoi cerealele se stropesc cu sângele acestora, pentru a cere o recoltă bogată în acel an. Cea de-a doua sărbătoare de Anul Nou este la 1 ianuarie. În serile de 3 şi 4 ianuarie se aprinde un foc mare sub un copac sau într-o sală, la care oamenii în vârstă sau şeful tribului povestesc celor tineri tradiţia acestei etnii. Populaţia luoba nu are limbă scrisă. Cultura şi literatura lor au fost transmise prin viu grai din generaţie în generaţie.

Cel mai important fel de mâncare este colţunaşul. Colţunaşul cu o monedă înăuntru este pentru cel care o găseşte semn de noroc în anul ce vine. Miezul nopţii este marcat de sute de focuri de artificii (în marile oraşe sunt interzise), despre care se crede că alungă spiritele rele. Se spune, conform tradiţiei, că primul bărbat care reuşeşte să aprindă 'pocnitorile' are dreptul să înceapă cel dintâi munca la câmp şi că, în anul ce vine se va bucura de o recoltă bogată. Se stă de veghe toată noaptea întrucât, conform tradiţiei, dacă stai treaz în noaptea Anului Nou, vei trăi mai mult.

Actele tradiționale culminează cu festivalul felinarelor care sunt aruncate în cer pentru a-l lumina pe măsură ce se ridică și cu un foc de artificii. Cu toate acestea, la Beijing anul acesta nu vor exista petarde sau artificii, deoarece a fost adoptată o lege care le interzice pe al cincilea drum de centură din cauza poluării ridicate. Alte curiozități ale acestei sărbători sunt că de obicei nimeni nu vorbește despre trecut, deoarece se consideră că atrage ghinionul și copiii nu sunt pedepsiți și au o anumită libertate de a face răutate.

Și în lume?

Sosirea Anului Nou Chinezesc se sărbătorește în multe părți ale planetei: Statele Unite, în New York, Seattle, San Francisco sau Washington.

Londra se pretinde a fi orașul care sărbătorește Anul Nou chinezesc într-un mod mare în afara continentului asiatic. Acolo, actele au loc în West End, trecând prin Chinatown până în Trafalgar Square, care găzduiește cele mai importante evenimente. Activități gratuite organizate de London Chinatown Chinese Association și care atrag sute de vizitatori în fiecare an.

Alte țări care sărbătoresc Anul Nou Chinezesc sunt **Filipine, Taiwan, Singapore, Canada sau Australia,** printre altele.

Spania este, de asemenea, implicată în evenimentele pentru sărbătorirea Anului chine-zesc Madrid a organizat activități de tot felul, astfel încât vizitatorii și localnicii să poată afla mai multe despre cultura chineză și să se bucure de ea. Concerte, târguri, dansuri și trasee gastronomice sunt doar câteva dintre eveni-mentele programate.

În Barcelona, Anul Nou Chinezesc este sărbătorit cu defilări, spectacole muzicale și un târg gastronomic și cultural pe promenada Lluís Companys. Alte orașe precum Granada, Palma sau Valencia vor organiza, de asemenea, activități legate de Anul Nou.

ANUL NOU – TRADIŢII ŞI OBICEIURI ROMÂNEŞTI

Anul Nou, denumit şi Sânvasâiu sau Crăciunul Mic este pentru români o sărbătoare laică, cu foarte puţine conotaţii religioase, care marchează noul an civil – fiindcă anul nou bisericesc începe la 1 septembrie.

În zilele noastre, în veritabilul maraton după ţinute sofisticate, prepararea mesei, sau dotarea cu petarde sau pocnitori, românii fac în noaptea dintre ani şi în prima zi a noului an, o mulţime de gesturi, moştenite de la părinţi sau bunici, unii fără să cunoască că în spatele unora dintre acestea se găsesc tradiţii care au dăinuit de scole. Anul Nou coincide cu sărbătoarea Sfântului Vasile cel Mare. Trebuie remarcat că în perioada sărbătorilor de iarnă, se face trecerea de la vechi la nou, de la sărbătorirea unor moşi – Andrei, Nicolae, Crăciun – la

cei care sunt serbaţi în noul an – Sfântul Vasile. De aici şi ideea împletirii perfecţiunii începuturilor, cu beatitudinea vârstei de aur. În această perioadă se întâlnesc la români cele mai multe tradiţii şi obiceiuri populare, un amestec de vechi şi nou, extrem de preţuite la noi în ţară.

Festivalul de Datini si Obiceiuri de Craciun si Anul Nou

Anul Nou, prin întreg complexul de tradiţii asociate, este perceput ca moment de renovare a timpului dar şi a lumii, de alungare a spiritelor rele, un moment ce face trecerea între două cicluri de vegetaţie şi de munci.

După perioada Crăciunului, dominată de colinde, răspândite mai larg la nivelul ţării, Anul Nou este marcat anumite tradiţii generale dar şi de obiceiuri locale sau zonale foarte puternice, care încă se mai păstrează şi în zilele noastre.

Pornind de la Revelion, văzut ca o petrecere între ani, în familie sau cu prietenii, însoţită de joc şi dans, mâncare din belşug şi băutură, artificii sau petarde şi tradiţionalele obiceiuri de la miezul nopţii dintre ani

Anul Nou prilejuieşte o multitudine de tradiţii extrem de preţuite: pluguşorul, sorcova, buhaiul, vasilca, jocurile mimice cu măşti de animale sau personaje ţărăneşti, Vergelul, Capra, Ursul, Căiuţii, Cerbul, Berea, Ţurca, Brezaia sau Caledarul de ceapă, pentru a prezenta o enumerare succintă. Mai mult, fetele nemăritate încearcă, urmare a unor credinţe sau superstiţii, să vadă, la cumpăna dintre ani, cum ar putea arăta alesul.

În toate tradiţiile prezentate sub formă de joc, coregrafia este asigurată de măşti diferite în funcţie de zonă. Spre exemplu, în Moldova se întâlnesc cele mai multe datini la această sărbătoare, întruchipate de cete de feciori, care prezintă fel şi fel de jocuri şi costumaţii din cele mai variate, colindând, în mod uzual, din casă în casă, şi jucând în ritmul fluierăturilor şi strigăturilor, sau al muzicii.

În Bucovina, are loc un obicei unic în ţară, de Anul Nou: bungherii, costumaţi în uniforme militare asemănătoare generalilor austrieci, joacă în cerc şi produc diferite strigături, fiind acompaniaţi de instrumente de suflat şi tobe. În cele ce urmează vă prezentăm pe scurt câteva din tradiţiile româneşti de Anul Nou.

Sorcova – este unul dintre cele mai des întâlnite obiceiuri de Anul Nou, practicat mai ales de copii, care se adună în cete şi, în prima zi a anului, pleacă, mai ales pe la casele cunoscuţilor. Sorcova este la origini o nuia îmbrăcată în hârtie colorată, tăiată şuviţe, împodobită uneori cu flori, tot din hârtie colorată şi ciucuri. După „sorcovire" – care este în esenţă o urare pentru un an mai bun, copiii sunt recompensaţi cu colaci, dulciuri şi bani.

Îngropatul Anului – este un ceremonial de înnoire simbolică a timpului, practicat în noaptea dintre ani – în fapt denumirea care a precedat actualul Revelion. Corespunzător divinităţii, şi credinţei că timpul se naşte anual, întinereşte, se maturizează, îmbătrâneşte şi moare, pentru a renaşte după încă 365 de zile, prin obiceiuri şi credinţe care exprimă teama, dezordinea şi haosul, iar după miezul nopţii de Revelion optimismul, veselia, ordinea şi echilibrul, oamenii acordă diverse semnificaţii unor fenomene naturale care evoluează distinct de voinţa fiecăruia.

Vergelul – este un obicei nu atât de larg răspândit – fiind caracteristic bejenarilor ardeleni, potivit căruia în noaptea de ajun se organiza pentru feciori şi fete, un ceremonial nocturn de aflare a ursitei şi norocului.

Astfel la o casă anume aleasă, se pregătea un vas mare cu apă (ciubăr), nuiaua pentru „vergeluit", precum şi un butoi cu băutură, iar în noaptea din ajunul

Anului Nou, la un semnal sonor, tinerii se adunau la casa stabilită, unde, după o petrecere, fetele şi băieţii îşi aruncau

pe masă câte un obiect personal, care era aruncat în vasul cu apa neîncepută iar vergelatorul – de obicei un bărbat isteţ – ascuns sub un cearşaf, amesteca obiectele din vas, invocând divinitatea pentru a le dărui tinerilor noroc şi belşug.
Ritualul poate fi întâlnit în zona etnografică Dorna, de unde îşi trage obârşia.

De multe ori, prezicerea în faţa obiectului scos din apă era presărată cu glume, înveselind astfel atmosfera.
Ceremonialul continua apoi cu joc, mâncare şi băutură din abundenţă.

Capra – sau jocul caprei, este întruchiparea unui animal care a simbolizat personificarea prolificităţii zoologice şi fertilităţii telurice. Capra, îşi subordonează în timpul desfăşurării jocului, toate celelalte personaje, iar în unele zone, jocul apare sub forma unor cete de mai multe capre (Ostra), în altele animalul fiind singur, însoţit doar de cioban, moş şi babă. Capra este întruchipată de o mască sculptată în lemn, cu maxilarul inferior mobil pentru a fi tras cu o sfoară, pentru a clămpăni în timpul dansului. Masca mai conţine două corniţe cu oglinzi, panglici multicolore, hurmuz[1] şi flori şi este fixat într-un băţ-suport care se sprijină pe pământ.
Persoana care joacă capra este acoperita cu o ţesătură – scoarţă sau laicer – acoperită de năframe de mătase, sau, cum se întâmpla la origini, era îmbrăcată în stuf.

Ursul – este un joc bazat pe cultul ursului, moştenit de la geto-daci, care îl venerau ca pe un animal sacru. Forma capului de urs se obţine întinzând o piele de viţel sau de miel peste o găleată metalică, iar de la gât în jos, corpul celui care se maschează este acoperit cu o blană de oaie sau cu un cojoc lung, întors pe dos, deşi la origini se folosea chiar o blană de urs.În zona Humorului s-a păstrat obiceiul ursului de paie – cea mai arhaică formă de întruchipare a animalului, costumaţie pentru care se răsucesc frânghii din paie de ovăz care în

[1] Mărgea de sticlă imitând mărgăritarul. La plural – șirag de mărgele

dimineaţa ajunului de An Nou, sunt cusute pe hainele purtătorului.

Jocul ursului, pregnant prezent în Bucovina – locul în care ursul este foarte venerat – este cel mai spectaculos dintre toate jocurile cu măşti întâlnite în cete. Urşii, constituiţi în cete speciale de câte 10-15 personaje sau incluşi în grupurile complexe cu mai multe personaje, joacă la comanda ursarilor, tineri chipeşi, îmbrăcaţi în veşminte colorate, care dau ritmul jocului cu ajutorul unor ciururi (tobe).

Căiuţii – Jocul calului are la bază cultul cailor practicat la solstiţiul de iarnă, la echinocţiul de primăvară precum şi la solstiţiul de vară, pornind de la întruchiparea plastică a unor simboluri mitice din tradiţia bucovineană, căci în credinţele arhaice, calul avea o funcţie de protejare a gospodăriilor şi bisericilor de spiritele rele. Căiuţii (căluţii) sunt mai larg răspândiţi în Bucovina, mai ales în zonele Dolheşti, Zvoriştea, Zamostea, Hârtop şi Fântânele, impresionând prin fast şi eleganţă.

Tinerii aleşi pentru grupurile de căiuţi trebuie să fie excelenţi dansatori, exprimând prin joc vitalitatea şi forţa exuberantă a tinereţii. În mod tradiţional, jucătorii de căiuţi sunt echipaţi cu capete de cal, lucrate din lemn şi îmbrăcate în pânză roşie, albă sau neagră, la care se adaugă oglinzi, mirt sau panglici. Capul de cal este fixat într-un suport de lemn, care se acoperă cu un covor sau o bucată de pânză albă sau colorată, peste care se cos elemente decorative.

Există zone în care, similar alaiului caprei sau ursului, se întâlneşte alaiul calului însoţit de turc, babă, moşneag şi negustor.

Cerbul – Pornind de la simbolizarea, în mitologia populară românească, a purităţii şi dreptăţii, masca de cerb se compune tot din cap sculptat în lemn, cu un maxilar mobil – clămpănitor, şi trup realizat dintr-un covor ornat cu năframe. Jocul cerbului este structurat după modelul caprei, cu o mişcare exuberantă şi plină de vivacitate. Cerbul este înconjurat de moşnegi şi babe, de muzicieni şi dansatori, îmbrăcaţi în costume populare. Obiceiul cerbului are predominanţă tot în Bucovina, iar în satul

Corlata se întâlneşte cel mai fastuos alai, care încîntă prin eleganţa jocului dar şi prin colindul de cerb care îl însoţeşte, fiind cea mai veche formă de colind din zona Bucovinei

Berea – Perioada imediat următoare Crăciunului este, în satele de bejenari ardeleni – mai ales în zona Humorului, momentul petrecerii comunitare numite „Bere", în vechime prelungită chiar dincolo de Anul Nou, spre Bobotează.

Întreaga manifestare era în responsabilitatea unui colcer[2] sau colacar, iar în satele mari aveau loc chiar două astfel de petreceri – „berea de sus" şi „berea de jos".

În mod obişnuit, băieţii se ocupau de tocmirea muzicii, de colectarea băuturii, iar fetele aduceau mâncarea şi prăjiturile.

Fetele, îmbrăcate în costume populare veneau însoţite de mame sau de o soră sau altă rudă mai mare, iar cele venite neînsoţite erau prost văzute de lumea satului. Ele erau întâmpinate de feciori, erau servite cu o băutură, apoi erau invitate la dansul cel mare care se desfăşura în faţa casei, unde ieşeau în şir, ţinându-se de mâini.

Fetele care erau scoase la joc aduceau de acasa un „struţ" – în fapt un băţ împodobit cu mirt şi panglici colorate – pe care îl dădeau, la sosire, calfei, în momentul în care începea jocul, în cadrul unui ceremonial special, în care feciorii consacrau prin dans statutul de fete de măritat al tinerelor sosite la petrecere. După un dans în doi, urma o suită de douăsprezece jocuri, cu denumiri aparte – bătrânească,

[2] flăcău care păzește cămara în seara de Crăciun și împarte mâncarea și băutura celorlalți flăcăi.

pătrunjelul, coasa sau arcanul – fiecare joc fiind dedicat unei luni din an. În pauza jocului, tinerii degustau din bunătăţile culinare aduse de fete şi din băutura special pregătită.

Uneori, după încheierea jocului şi a petrecerii, fetele se îndreptau către casele lor, însoţite fiind de flăcăi, petrecerea continuând între flăcăi şi taţii fetelor, până târziu în noapte. Aşadar „Berea" era un prilej de apreciere a comportamentului fiecărui flăcău, dar şi a calităţii de gospodine a tinerelor fete, de aceea toţi se străduiau să prezinte o imagine cât mai bună în faţa satului. Evident acest prilej era momentul de la care porneau preparative pentru numeroase căsătorii. Din păcate această tradiţie se întâlneşte din ce în ce mai rar în satele româneşti.

Caledarul de ceapă – este un obicei provenit din zona Hunedoarei, pentru a anticipa cum va fi vremea în fiecare lună din anul care urmează. Astfel, în noaptea de Anul Nou, dintr-o ceapă se desfăceau 12 foi corespunzătoare, în ordine, lunilor anului viitor. În fiecare foaie de ceapă se pune câte o jumătate de linguriţă de sare, iar foile astfel preparate se lasă pe masă, până în dimineaţa Anului Nou. În foile (lunile) în care sarea se topeşte toată, înseamnă că se aşteaptă ploi, iar în caz contrar, lunile respective vor fi secetoase.

După cum se observă, zilele din perioada Anului Nou sunt asociate cu o mare varietate de tradiţii şi obiceiuri, mai ales în zona Bucovinei, în care o mare parte din credinţele vechi s-au moştenit şi s-au păstrat peste generaţii. Ele reprezintă de multe ori spectacole grandioase care impresionează nu numai viaţa locală dar şi turiştii din ţară şi mai ales din străinătate. Toate acestea creează o atmosferă incredibilă, unică, legând punţi nevăzute între om şi cosmos sau mediul înconjurător, dar mai ales între semeni.

Plugușorul

Tradiții și obiceiuri de Plugușor Plugușorul se recită din casă în casă încă din seara ajunului de Anul Nou, până când răsare soarele. Conform tradiției, mersul cu Plugușorul este practicat doar de copii și adolescenți sau bărbați proaspăt căsătoriți. În unele zone ale țării, din grupul colindătorilor ce merg cu Plugușorul fac parte și femei. Este o urare complexă, iar la Plugușor sunt încorporate și instrumente muzicale precum vioară, cimpoi, tobă, fluier și cobză. Toate acestea aveau menirea de a amplifica atmosfera zgomotoasă din jurul obiceiului. Alte variante tradiționale ale Plugușorului conțin

imnuri de celebrare a vieții agricole și a muncii. Plugușorul este urarea îndrăgită de toate grupurile de vârstă și este tradiția care se păstrează an de an în toate zonele țării.

Când se merge cu Plugușorul?

Potrivit tradiției, copiii, adolescenții și uneori chiar adulții merg cu Plugușorul pe 31 decembrie seara, în ajunul Anului Nou.

Pluguşorul copiilor şi alte urături

Pluguşorul celor mici, de Otilia Cazimir

Mâine anul se-nnoiește, Plugușorul se pornește Și începe a brăzda, Pe la case a ura. Iarnai-i grea, omătu-i mare, Semne bune anul are, Semne bune de belșug, Pentru brazda de sub plug. Mânați, măi! Hăăăi, hăi!

Doamne, binecuvântează Casa care se urează! Anul Nou cu bucurie Întru mulți ani să vă fie! Mânați, măi! Hăăăi, hăi!

De urat am mai ura, Dar ni-i că vom însera, Și noi suntem mititei, Ne mănâncă câinii răi. Mânați, măi! Hăăăi, hăi!

Când vom mai veni, la anu', Să vă găsim înfloriți, Ca merii, ca perii, În toiul primăverii, Ca frunza de vie, În postul Sântămăriei!

Aho! Aho! La anul şi la mulţi ani!

„Copii, ascultați de părinți, nu vă faceți că plouă,
Ei vă iubesc cel mai mult și binele vi-l doresc,
Mulțumiți lui Dumnezeu pentru ce v-a dat vouă,
Mulțumiți părinților că vă iubesc și vă cresc!" MI

Plugușorul cu buhaiul

Pluguşorul românesc

Aho, aho, copii si fraţi, Staţi puţin si nu mânaţi Si cuvântul mi-ascultaţi: Am plecat sa colindăm, Pe la case sa urăm, Pluguşorul românesc, Obiceiul strămoşesc. Vă urăm cum se cuvine, Pentru anul care vine, Holde mari, Cu bobul des Şi pe creste Şi pe şes!

Câte mere în livezi Atâtea vite-n cirezi; Câtă apă în izvoare, Atâta lapte-n şiştare; Să ne fie-ndestulată Casa toată, Ţara toată! Ia mai mânati, măi flăcăi! Şi strigaţi cu toţii, măi! Hăi, Hăi!

Plugușorul flăcăilor

Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați.
Mâine anul se înnoiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a ura,
Pe la case a colinda.

Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub plug.

Plugușor cu patru boi
Ia mai mânați, măi flăcăi!
Hăi, hăi…

S-a sculat mai an
Bădica Traian
Și-a-ncălecat
Pe-un cal învățat,
Cu șaua de aur,
Cu nume de Graur,
Cu frâu de mătasă,
Împletit în șase,
Cât vița de groasă.

El în scări s-a ridicat,
Peste câmpuri s-a uitat,
Să aleagă-un loc curat
Cu luna, cu săptămâna,
Își umplu cu aur mâna
Și el vru să vadă
De-i dete Dumnezeu roadă.
Era-n spic cât vrabia,
Era-n bob cât trestia.

Ia mai mânați, măi flăcăi!
Hai, hai…

Traian iute s-a întors
Și din grajd alt cal a scos.
Un alt cal mai năzdrăvan,
Cum îi place lui Traian,
Negru precum corbul,
Iute ca focul,
De nu-l prinde locul.
Cu potcoave de argint,
Ce dă sporul la fugit.

Traian iute-a-ncălecat,
La Tinchin a apucat
Și oțel a cumpărat,
Ca să facă seceri mari,
Pentru secerătorii țării.
Și-altele mai mititele,
Pentru fete ochișele
Și neveste tinerele.

De urat, am mai ura,
Dar mă tem că va-nsera,

De arat și semănat.
Și-a pornit într-o joi
Cu un plug cu doispreceze boi
Boi boureni,
În coadă codalbeni,
În frunte țintătei.

Ia mai mânați, măi flăcăi!
Hăi, hăi…

Pe-aici, pe la dumneavoastră,
Departe de casa noastră.
Și ne-așteaptă și-alte case,
Cu bucate mai gustoase,
Cu pâine caldă pufoasă,
Cu vinul de viță-aleasă,
Cu Cotnar de Drăgășani,
La anul și la mulți ani!

Alte urături:

Aho! Aho! Nu vă uitaţi că suntem mici, Unii chiar ne zic pitici, Dar noi ştim să vă urăm, Din clopoţel să sunăm, S-aveţi multe bucurii, Şi parale mii şi mii, Iară nouă să ne daţi, Mere, prăjituri, colaci, Să putem să creştem mari, Şi să devenim şcolari. Mânaţi, măi! Hăi, Hăi!
Aho! Aho! Am venit cu pluguşorul, Să vă urăm viitorul. Să aveţi viaţa uşoară, Iarna să vă pară vară! Doar belşug şi sănătate, Mult noroc şi spor la toate! Mânaţi, măi! Hăi! Hăi!
La anul și la mulți ani! Hăi, Hăi!

OBICEIURI ŞI TRADIŢII DE REVELION, ÎN LUME

Marcată încă de acum șase mii de ani de babilonieni, intrarea în Noul An este cea mai veche sărbătoare din lume. Acum, în toată lumea creştină, Anul Nou este întâmpinat în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie, cu urări de La mulți ani! şi prin fel de fel de obiceiuri, despre care se crede că dacă sunt respectate aduc noroc, sănătate şi prosperitate.

Obiceiuri şi superstiţii de Revelion şi 1 ianuarie

Se crede că Anul Nou trebuie să te prindă cu haine noi, pentru ca în următoarele 365 de zile să primeşti cât mai multe cadouri, şi de preferat sunt cele roşii, de culoarea veseliei şi a dragostei.

În noaptea dintre ani şi pe 1 ianuarie nu se plânge, iar cei care plâng în prima zi a anului vor avea un an cu evenimente triste.

Cine este politicos şi manierat de Anul Nou va fi tot timpul aşa, de aceea în noaptea de Revelion trebuie evitate discuţiile în contradictoriu, limbajul licenţios sau brutal, dar şi poveştile cu fantome sau morţi. În afară de faptul că nu sunt deloc plăcute, atrag şi ghinionul.

Atenţie la direcţia vântului în dimineaţa Anului Nou! Dacă bate din sud, prevesteşte un an îmbelşugat şi vreme bună, în timp ce vântul din nord este semn de vreme rea şi an dificil.

Vântul din est prevesteşte calamităţi naturale, iar cel de la vest, bogăţie de lapte şi peşte, dar şi decesul unei persoane publice importante. Dacă nu se simte adierea vântului este semn de veselie şi prosperitate pentru tot anul.

În noaptea de Revelion ţineţi bani în buzunar şi puneţi-vă o dorinţă la miezul nopţii. În prima zi din an, nu duceţi gunoiul, nu spălaţi şi nu măturaţi.

Printre cele mai frumoase obiceiuri pe care romanii le au în noaptea de Anul Nou, dar şi în prima zi a noului an, sunt colindele, Sorcova şi Pluguşorul. Totuși, în noaptea dintre ani este important să ne punem mereu o dorință și să întâmpinăm anul ce vine cu speranțe mari.

În Scoţia, Anul Nou se numeşte Hogmanay şi e sărbătoare mare. La Edinburg, sute de mii de oameni umplu străzile oraşului şi unii temerari se aruncă în apele reci ale Mării Nordului. În unele oraşe scoţiene sunt aprinse suluri de smoală – se spune că astfel arde anul vechi, cu toate relele lui. Tradiţia spune că smoala trebuie lăsată să se rostogolească pe străzi, dar distrugerile ar fi prea mari, aşa că obiceiul nu se prea aplică întocmai.

În Italia, la Napoli, de Revelion se aruncă pe fereastră obiecte vechi, considerate simboluri are anului care s-a terminat. Obiceiul este însă descurajat din cauza riscului pentru trecători şi, în plus, oraşul este notoriu pentru veşnicele sale probleme cu gunoiul.

În Spania, o tradiţie spune că de Revelion oamenii trebuie să mănânce câte o boabă de strugure la fiecare din cele 12 bătăi ale ceasului de la miezul nopţii.

Şi în Portugalia există obiceiul, numai că strugurii sunt înlocuiţi de smochine. Unii cred că astfel, anul viitor li se vor împlini 12 dorinţe.
În Olanda, Revelionul este numit Oudejaarsdag – în traducere, Ziua Anului Trecut. Este singurul, absolut unicul moment din an când autorităţile permit artificiile – aşa că acestea durează toată noaptea. Se mănâncă traditionalele oliebollen, gogoşile îmbibate in ulei, cu care trebuie neaparat întâmpinat un an nou.
În Danemarca, de Anul Nou, oamenii care vor să facă o urare vecinilor obişnuiesc să spargă farfurii la uşa lor. Se consideră că familia care are cele mai multe cioburi în fața ușii va avea parte și de cel mai mult noroc.
În Mexic, în noaptea de Anul Nou, pentru a avea călătorii bune se scot bagaje afară din casă, iar pentru prosperitate se agaţă figurine în formă de oaie pe clanţa uşii. De asemenea, mexicanii comunică de Anul Nou cu spiritele morţilor.
În ţări sud-americane ca Peru sau Ecuador oamenii fac păpuşi din textile sau hârtie, pe care le expun în faţa casei cu câteva zile înainte de Revelion. La miezul nopţii, acestea sunt arse, pentru ca toate relele anului trecut să se ducă. O tradiţie mai ciudată spune de asemenea că aceia care doresc să călătorească mult anul viitor trebuie ca la 12 noaptea să alerge prin cartier cu o valiză în mână.
Sursa: Mediafax, Agerpres

Masa din Ajunul Crăciunului, pictură de Carl Larsson din 1904

În România, revelionul este o cină lungă și o petrecere care are loc în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie. În Belgia, Brazilia, Franța, Portugalia, provincia Quebec, multe orașe de-a lungul Northern Ontario și Northern New Brunswick, orașul New Orleans și alte locuri francofone, revelionul (franceză: *Réveillon*) este o cină lungă care are loc în seara de dinaintea Crăciunului și în seara/noaptea dinainte de Anul Nou. Numele acestei mese provine din cuvântul *réveil* (cu sensul de „trezire”), pentru că participarea la această masă înseamnă a sta treaz până la miezul nopții.

sau uneori până aproape de dimineață. În țările vorbitoare de limbă portugheză revelionul este, de asemenea o denumire pentru petrecerea care are loc în ajunul Anului Nou

În Statele Unite, tradiția *Réveillon* este încă observată în New Orleans din cauza puternicului patrimoniu francez al orașului, iar un număr mare de restaurante din oraș oferă meniuri speciale de *réveillon* în Ajunul Crăciunului. Revelionul este sărbătorit în adunări sociale, în timpul cărora participanții dansează, mănâncă, consumă băuturi alcoolice și urmăresc focuri de artificii care marchează începutul noului an.

La 24 decembrie, în Ajunul Crăciunului, **în Franța, Belgia** și zonele francofone din America de Nord sărbătoarea se numește Réveillon de Noël. În noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie sărbătoarea se numește Réveillon de la Saint-Sylvestre în **Franța, Belgia** și zonele francofone din America de Nord.

Masa de revelion

Alimentele consumate la masa de revelion sunt, în general, excepționale sau de lux. De exemplu, aperitivele pot include homar, stridii, melci sau foie gras etc. O mâncare tradițională în SUA este curcanul cu castane. Desertul poate consta dintr-un tort special sau, în România, plăcinte cu răvașe.[2] Vinurile consumate la astfel de mese trebuie să fie de calitate, de multe ori cu șampanie sau vinuri spumante în momentul schimbării anului. La masa de revelion în România se servește tradiționala friptură de porc, dar și salată de boeuf sau sarmale, uneori pot fi întâlnite și preparate din pește.

Ţări fără Revelion. Când se mai sărbătoreşte Anul Nou?

Luna decembrie înseamnă pentru noi sfârşitul anului, prilej de petreceri şi bilanţ. Însă nu toată lumea sărbătoreşte Revelionul, nu pentru toată lumea începe un nou an pe 1 ianuarie. Există culturi care încheie mai devreme socotelile cu vechiul an, sau culturi care încep în ianuarie ori februarie anul nou. Românii, alături de majoritatea popoarelor, măsoară timpul după calendarul gregorian, care are 12 luni şi 365 de zile (sau 366, în anii bisecţi). Pentru noi, anul începe la data de 1 ianuarie şi se termină la 31 decembrie. Alte culturi, însă, urmează calendare solare, lunare sau unele combinate.

„Trecut-au anii, ca un fum din trenul vieţii,
Se duc, se duc şi nu se mai întorc
Şi fiecare an are-un soroc,
Să lase-n urma-i cenuşa tristeţii.” MI

B.- ALTE SĂRBĂTORI

1.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ DE COMEMORARE A VICTIMELOR HOLOCAUSTULUI

Tip	Internațională
Data	27 ianuarie
Durata	1 zi
Frecvență	Anual

Ziua Internațională recomemorare a Holocaustului este ziua de 27 ianuarie din fiecare an și este prima comemorare universală a victimelor Holocaustului. Această comemorare a fost decisă prin Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite numărul 60/7 din 1 noiembrie 2005, adoptată la a 42-a ședință plenară. La 24 ianuarie 2005, în cadrul unei ședințe.

Adunarea Generală a Națiunilor Unite a marcat a 60-a aniversare a eliberării lagărelor de concentrare naziste și sfârșitul Holocaustului care a avut ca rezultat uciderea a 6 milioane de evrei europeni și a milioane de persoane de alte naționalități de către regimul nazist german.

27 ianuarie este data la care, în 1945, cel mai mare lagăr nazist de exterminare de la Auschwitz-Birkenau (astăzi în Polonia) a fost eliberat de armata sovietică.

Înainte de rezoluția 60/7, se instituiseră zile naționale de comemorare a Holocaustului, cum ar fi Der Tag des Gedenkens an die Opfer des Nationalsozialismus (Ziua Comemorării Victimelor Național-Socialismului) în Germania, stabilită printr-un decret al Președintelui Germaniei Roman Herzog la 3 ianuarie 1996. Din 2001, 27 ianuarie fusese și Ziua Holocaustului în Regatul Unit.

2.- ZIUA MONDIALĂ CONTRA CANCERULUI

Tip	Internațională
Început	4 februarie
Sfârșit	5 februarie
Data	în aceeași zi în fiecare an

Ziua Mondială contra Cancerului este marcată pe 4 februarie pentru a crește gradul de conștientizare a cancerului și pentru a

încuraja prevenirea, detectarea și tratamentul. Ziua Mondială contra Cancerului a fost fondată de către Union for International Cancer Control (Uniunea Internațională de Control al Cancerului) - UICC pentru a sprijini obiectivele Declarației de la World Cancer[1], scrisă în 2008. Scopul principal al acestei zile este de a reduce în mod semnificativ boala și decesul cauzate de cancer.

Tematici al Zilei Mondiale contra Cancerului

An	Tematică
2022-2024 :	Îngrijire fără discriminare Eu și eu voi fi
2016 - 2018	Noi putem. Eu pot.
2015	Nu dincolo de noi
2014	Dezvăluirea miturilor
2013	Mituri despre cancer - obține fapte
2012	Împreună să facem ceva
2011	Cancerul poate fi prevenit

3.- ZIUA ÎNDRĂGOSTIȚILOR

Nume official: Ziua îndrăgostiților;
Altă denumire: Sfântul Valentin sau sărbătoarea Sfântului Valentin
Sărbătorită de: Oamenii din multe țări; Comuniunea Anglicană (vezi calendar); Lutheran Church (vezi calendar);
Data: 14 februarie *(fixat de către Biserica creștină occidentală)*
6 iulie *(fixat de către Biserica ortodoxă răsăriteană*
Observări Ziua sărbătorii Sfântului Valentin; sărbătoarea iubirii și a afecțiunii
Durata: 1 zi**; Frecvență:** anual

Ziua Îndrăgostiților, numită, de aseme-nea, Ziua Sfântului Valentin sau Sărbătoarea Sfântului Valentin, este sărbătorită anual pe data de 14 februarie.
Inițial a fost sărbătorită ca zi a creștinismului occidental care onorează unul sau doi sfinți timpurii pe nume Valentinus.

Ziua Îndrăgostiților este recunoscută ca o semnificație culturală, religioasă și comercială de dragoste și dragoste romantică în multe regiuni din întreaga lume, deși nu este o sărbătoare publică în orice țară.

Timp modern

În anul 1797, o editură britanică a produs «Scriitor de Valentine al tânărului», care conținea multe poezii sentimentale sugerate pentru tânărul iubit. Tipografiile au început să producă un număr limitat de cărți poștale cu poezii și schițe. În 1835, 60.000 de valentine au fost trimise prin poștă în Regatul Unit. Reducerea tarifelor poștale ca urmare a reformei poștale a lui Domnul Rowland Hill, cu inventarea timbrului poștal în 1840, a dus la o creștere a numărului de valentine trimise, cu 400.000 trimise la doar un an de la inventarea sa, și a inaugurat practica mai puțin personală, dar mai ușoară a trimiterii de valentine. Acest lucru a permis pentru prima dată schimbul de cărți în mod anonim, ceea ce este considerat motivul apariției brusce a poeziei condimentate într-o eră altfel victoriană.

Începând cu secolul al XIX-lea, notele scrise de mână au făcut loc felicitărilor în masă. Comerțul de Ziua Îndrăgostiților la mijlocul secolului al XIX-lea a fost un precursor al sărbătorilor comercializate în continuare în SUA. În anul 1868, compania britanică de ciocolată Cadbury a creat Fancy Boxes pentru Ziua Îndrăgostiților, o cutie de ciocolată decorată în formă de inimă. Cutiile cu ciocolată umplută au devenit rapid asociate cu sărbătoarea. În a doua jumătate a secolului al XX-lea, practica schimbului de carduri a fost extinsă pentru a include cadouri de tot felul, cum ar fi cadourile sub formă de bijuterii.

Cheltuielile medii pentru Valentine în SUA cresc anual de la 108 USD de persoană în 2010 la 131 USD în 2013. Apariția internetului la începutul mileniului creează noi tradiții. În fiecare an, milioane de oameni folosesc instrumente digitale pentru a crea și trimite mesaje de felicitare de Ziua Îndrăgostiților. Unii consideră că Ziua Îndrăgostiților este o sărbătoare distinctivă datorită comercializării sale. În epoca modernă, din punct de vedere liturgic, bisericile luterană și anglicană au o slujbă de Ziua Îndrăgostiților care include un ritual opțional de reînnoire a jurământului de căsătorie.

În Orientul Mijlociu și Africa

În cultura persană (Iran) este o zi dedicată iubirii și are loc pe 29B în calendarul solar Jalali. Dată corespunzătoare calendarului gregorian este 17 februarie.

În Egipt este o altă zi a iubirii pe data de 4, numită ziua iubirii egiptene.

Pe continentele americane

În Brazilia, ziua înamoraților sau ziua iubitului/iubitei este sărbătorită pe 12 iunie, când cuplurile își dau cadouri cum ar fi: ciocolată, felicitări și de obicei un buchet de flori. Aceasta a fost aleasă ca ziua dinainte de Sfântul Anton, cunoscut aici ca sfântul protector al căsătoriei, când multe femei singure urmează ritualuri populare pentru a găsi un soț bun și iubit.

În Columbia, ziua iubirii și a prieteniei este sărbătorită în a treia vinere și sâmbătă din septembrie, din cauza scopurilor comerciale. În această țară, „prietenul secret" este o tradiție foarte populară, care presupune desemnarea pentru fiecare participant a unui destinatar căruia i se trimite un cadou secret (asemănător tradiției „Moș Crăciun Secret").

În Mexic este obișnuită oferirea de cadouri, flori, dulciuri, animale de pluș sau scrisori unui partener sau iubit. Se pot oferi cadouri și prietenilor, deoarece este ziua iubirii și prieteniei. Ca și în Columbia, pot exista prietenul sau admiratorul secret, desemnați sau care acționează singuri în numele iubirii. Se sărbătorește pe 14 februarie.

În Orientul Îndepărtat

Datorită unui efort de marketing concentrat, Valentine's Day a apărut și în Japonia și Coreea ca o zi în care mai mult femeile și mai puțin bărbații dăruiesc bomboane, ciocolată și flori. A devenit ca o obligație ca multe femei să dăruiască ciocolată tuturor colegilor bărbați. În Japonia este cunoscut ca giri-choko, de la cuvintele giri – obligație și choko – ciocolată. Aceasta contrastează cu honmei-choko, ciocolata dată persoanei iubite. Prietenii (mai ales fetele) pot schimba între ele în tomo-choko…tomo-prieten. Prin efort de marketing susținut, o zi reciprocă, Ziua albă a apărut. Pe 14 martie, bărbații sunt așteptați să întoarcă favorul celor care le-au dat ciocolate de Ziua Îndragostiților. La început cadoul de retur trebuia să fie o bezea sau ciocolată albă, de unde și numele de Ziua albă. Însă acum lenjeria a devenit un cadou foarte comun. În cultura chineză, există un omolog al Zilei Îndrăgostiților, numită Ziua Șaptelor, potrivit legendei *Ciobanului și Țesătoarei Menajeră* care s-au găsit în Rai în ziua a șaptea, a lunei a șaptea a calendarului lunar.

Legenda Sfântului Valentin

Odată era un împărat roman al cărui nume era Claudiu al II-lea. El era un luptător îndârjit și a avut multe războaie. El a vrut o armată puternică, dar majoritatea bărbaților romani nu

doreau să meargă în luptă. Împăratul s-a gândit că, în locul luptei, bărbații preferau să stea acasă cu soțiile și copiii lor. În consecință, Claudiu a decis ca niciunul dintre soldații din Roma să nu se mai poată căsători. Împăratul s-a gândit că această lege îi va face pe bărbați să meargă la război și să lupte ca niște adevărați soldați.

Valentin, care era un preot creștin, credea că dreptul oamenilor de a se căsători era dat de Dumnezeu, iar Claudiu nu avea dreptul sa-l interzică. El a căsătorit în secret cupluri, cununiile fiind făcute în locuri secrete, pentru a nu putea fi găsit de împărat.

Într-un final, Claudiu l-a găsit și l-a arestat. Lui Claudiu i-a plăcut personalitatea lui Valentin, considerând că este un om tânăr și înțelept. L-a încurajat să renunțe la creștinism și să devină un soldat roman. Când Valentin a refuzat, a fost întemnițat și condamnat la moarte. Până în ziua execuției, el a trimis scrisori de adio către prietenii săi și le-a semnat scriind "*Adu-ți aminte de Valentin al tău.*"

Valentin a fost probabil executat pe 14 februarie în anul 269 sau 270. Nu se cunosc toate detaliile legate de viața Sfântului Valentin și nu se știe dacă legenda are o bază istorică reală.

4.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII

Poster pentru Ziua Femeii, 8 martie 1914.

Marșul din anul 1975, Sydney, de Ziua Internațională a Femeii

Posterul a fost interzis în Imperiul German

Nume oficial	Ziua Internațională a Femeii

Tip	Internațională
Semnificație	Zi de conștientizare civilă Zi a femeilor și a fetelor Zi antisexism
Început	1909
Data	8 martie (anual)
Asociere	Ziua Mamei, Ziua Copilului, Ziua Internațională a Bărbatului

Marșul din anul 1975, Sydney, de Ziua Internațională a Femeii

Ziua Internațională a femeii (denumită generic Ziua femeii) este sărbătorită anual la data de 8 martie pentru a sărbători atât realizările sociale, politice și economice ale femeilor, cât și pentru a onora lupta împotriva discriminării și violenței care își fac încă simțită prezența în multe părți ale lumii. Este un punct focal în mișcarea pentru drepturile femeilor, atrăgând atenția asupra unor probleme precum egalitatea de gen, drepturile reproductive și abuzul împotriva femeilor. De 8 martie, în unele culturi, femeilor și fetelor li se dăruiesc cadouri, flori sau alte atenții.

Ziua Internațională a Femeii a fost adoptată în 1977, printr-o rezoluție a Adunării Generale a ONU. ONU a sărbătorit pentru prima dată Ziua internațională a femeii pe 8 martie, în 1975 — *Anul internațional al femeii*.

Istoric

Origini

Ziua femeilor a fost sărbătorită pentru prima dată la 28 martie 1909 în urma unei decizii a Partidului Socialist American sub denumirea "Ziua națională a femeii". La 23 martie 1909 în New York a avut loc o conferința a socialiștilor americani unde s-a discutat despre drepturile femeilor.[5] În august 1910, cu ocazia Internaționalei Socialiste reunită la Copenhaga, activista socialistă germană Clara Zetkin împreună cu colega ei Luise Zietz propun sărbătorirea zilei internaționale a femeii, fără a specifica însă o dată anume[6]. Ziua internațională a femeii a fost sărbătorită pentru prima dată anul următor, în 19 martie 1911. Începând cu anul 1913, femeile din Rusia au sărbătorit ziua femeii în ultima duminică din februarie.

In lumea socialista

În anul 1917, ultima duminică din februarie conform calendarului pe stil vechi a coincis cu ziua de 8 martie pe stil

nou. Femeile din Sankt Petersburg au declanșat o grevă cerând încheierea Primului Război Mondial, sfârșitul raționalizării alimentelor și abolirea dinastiei țariste folosind sloganul "Pace si pâine". Greva s-a răspândit in întregul oraș, ceea ce a dus la Revoluția din Februarie, noul guvern provizoriu garantând dreptul femeilor la vot. După Revoluția din Octombrie, comuniștii Alexandra Kollontai si Vladimir Ilici Lenin au declarat 8 martie ca sărbătoare oficială în Uniunea Sovietică, iar abia la 8 mai 1965 aceasta a devenit zi nelucrătoare. In 1922 sărbătoarea a fost adoptata si de către comuniștii chinezi, iar în 1949 a fost proclamata sărbătoare oficiala, femeile având după-amiaza liberă.

Răspândirea in occident si recunoașterea de către Națiunile Unite

După Primul Război Mondial sărbătoarea a fost uitată in cea mai mare parte in occident. La sfârșitul anilor 60, a fost readusă la viață de unele grupări feministe sub numele „Ziua internațională a luptei feministe”. Noul nume semnifica resurgența radicalismului politic, ziua femeii fiind adesea sărbătorită alături de diferite organizații de stânga, dar și o moderată distanțare față de politica de partid organizată. Sărbătoarea a devenit din ce în ce mai populară până când a fost sărbătorită de Organizația Națiunilor Unite în 1975.

Următoarea etapă în instituirea zilei dedicate femeii l-a constituit proclamarea, în 1977, de către ONU, a *Anului Internațional al Femeilor* și declararea perioadei 1976–1985 ca *Deceniul ONU pentru condiția femeii*.

Mitul Grevei din 1857

Când sărbătoarea a fost readusă la viață în Occident, a apărut și un mit despre originea datei de 8 martie. Potrivit mitului, data 8 martie a fost aleasă în memoria unei greve din 1857 a muncitoarelor de îmbrăcăminte din New York, însă nu exista nici o sursă care sa ateste existența grevei. Mitul a fost folosit pentru a promova solidaritate între mișcarea feministă și cele muncitorești de stânga, dar și pentru a separa sărbătoarea de originile comuniste.[5][9]

Situația de azi

În data de 8 martie, Ziua Internațională a Femeii este sărbătorită în toată lumea (în unele țări fiind declarată, prin lege, zi liberă). Dintre aceste țări fac parte Națiunile Unite (193 de state), care au oficializat sărbătoarea în anul 1975.

Fac parte următoarele țări:

Afganistan, Albania, Algeria, Angola, Armenia, Azerbaijan, Bangladesh, Belarus, Bosnia și Herțegovina, Brazilia, Bulgaria, Burkina Faso, Cambogia, Camerun, Chile, Columbia, Croația, Cuba, Cipru, Danemarca, Eritreea, Finlanda, Franța, Georgia, Germania, Grecia, Guineea-Bissau, Islanda, India, Italia, Israel, Laos, Letonia, Kazahstan, Kârgâzstan, Macedonia, Madagascar, Malta, Mexic, Republica Moldova, Mongolia, Muntenegru, Nepal, Palestina, Polonia, Portugalia, România, Rusia, Serbia, Slovacia, Slovenia, Suedia, Siria, Spania, Tadjikistan, Turcia, Turkmenistan, Ucraina, Ungaria, Uganda, Uzbekistan, Vietnam și Zambia

În China, femeile au după-amiaza liberă de 8 martie.

Alte sărbători în onoarea femeilor

Ziua "Rosa Parks" (4 februarie / 1 decembrie, SUA)

Ziua națională a fetelor și a femeilor în sport (o zi în prima săptămână a lunii februarie, SUA)

Ziua "Susan B. Anthony" (15 februarie, SUA)

Hinamatsuri (3 martie, Japonia, deși este pentru fete)

Ziua "Harriet Tubman" (10 martie, SUA)

Ziua Kartini (21 aprilie, Indonezia)

Ziua Mamei

Ziua "Helen Keller" (27 iunie, SUA)

Ziua Națională a Femeii (Africa de Sud) [9 august]

Ziua egalității femeilor (26 august, SUA)

Ziua "Ada Lovelace" (a doua marți din octombrie)

Ziua "Nupi Lan" (12 decembrie, India)

Ziua internațională a femeii: 10 curiozități fascinante

999curiozitati 2 săptămâni ago Niciun comentariu

În fiecare an, pe 8 martie, lumea își îndreaptă atenția către Ziua Internațională a Femeii, o ocazie de a sărbători realizările incredibile ale femeilor și de a reînnoi angajamentul față de lupta pentru egalitatea de gen.

Această zi nu doar că onorează progresele remarcabile făcute de femei în diverse domenii, de la știință la artă și politică, dar servește și ca un puternic apel la acțiune pentru a aborda provocările rămase

Origini Umile, Impact Global: Deși astăzi este cunoscută ca o sărbătoare a egalității și recunoașterii drepturilor femeilor, Ziua Internațională a Femeii și-a început călătoria în 1909, în Statele Unite, inițiată de Partidul Socialist American ca un omagiu adus grevei femeilor din industria textilelor.

Ce a început ca o luptă locală pentru condiții de muncă mai bune și drept de vot, a crescut într-un mișcare globală.

O Zi, Multe Date: Interesant este că, deși majoritatea lumii sărbătorește pe 8 martie, Ziua Femeii a fost marcată inițial pe 28 februarie. Data a fost schimbată și adoptată universal abia în 1977, când Națiunile Unite au recunoscut oficial această zi.

Simboluri Diverse: În diferite colțuri ale lumii, Ziua Internațională a Femeii este marcată prin simboluri distinctive. De exemplu, în Italia, tradiția este ca bărbații să ofere femeilor mimosa galbenă, în timp ce în Rusia și alte țări din fostul bloc sovietic, florile și cadourile sunt un gest comun de apreciere.

Pionierat în Politică: Primul ministru feminin din lume a fost Sirimavo Bandaranaike din Sri Lanka, care a fost aleasă în 1960. Acest moment istoric a deschis calea pentru femeile din întreaga lume să ocupe poziții de lider în guvernele lor.

„Vom fi copaci, trecuţi, pe-al iernii câmp,
Vom cocheta cu morile de vânt,” MI

O Zi de Recunoaștere Legală: Peste 100 de țări recunosc oficial Ziua Internațională a Femeii, iar în unele dintre aceste, inclusiv Rusia, Vietnam și Uganda, ziua
este chiar sărbătoare națională, cu liber la muncă.

O Zi pentru Drepturile Femeilor și Pace Mondială: Inițial, Ziua Femeii a avut un puternic accent pe lupta pentru drepturile femeilor și promovarea păcii, mai ales în contextul Primului Război Mondial. Activismul femeilor din Rusia pentru „Pâine și Pace" în 1917 a fost un punct de cotitură, care a condus la acordarea dreptului de vot femeilor în Rusia.

Influența Culturală: În ciuda originilor sale activiste, Ziua Internațională a Femeii a fost adoptată în diverse moduri în diferite culturi, transformându-se dintr-o zi de protest într-una de sărbătoare, unde femeile sunt onorate și celebrată contribuția lor la societate, cultură și familie.

Educație și Egalitate: Statisticile globale indică faptul că educația pentru fete rămâne un punct critic în lupta pentru egalitatea de gen. Organizații internaționale, precum UNESCO și ONU Femei, subliniază Ziua Internațională a Femeii ca un moment de conștientizare și acțiune pentru îmbunătățirea accesului la educație pentru fete și femei în întreaga lume.

Cercetare și Inovație: Femeile continuă să facă progrese impresionante în domenii științifice și tehnologice, cu pionieri precum Marie Curie, care a fost prima femeie laureată cu Premiul Nobel și singura persoană care a câștigat premiul în două științe diferite. Ziua Internațională a Femeii este un prilej de a celebra aceste realizări și de a încuraja mai multe femei să urmeze cariere în STEM.

Provocări și Speranțe: Deși progresul în direcția egalității de gen a fost semnificativ, există încă multe provocări. De la disparități salariale, la subreprezentarea în poziții de lider și violența împotriva femeilor, Ziua Internațională a Femeii servește ca un puternic apel la acțiune pentru a adresa și depăși aceste bariere.

Ziua Internațională a Femeii nu este doar o sărbătoare a realizărilor remarcabile ale femeilor din întreaga lume, ci și un moment de reflecție asupra drumului parcurs și a luptei continue pentru egalitate, respect și recunoaștere a drepturilor femeilor. Această zi ne amintește că, împreună, putem construi o lume mai echitabilă și mai incluzivă pentru toți.

5.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FERICIRII

Ziua Internațională a Fericirii este sărbătorită anual pe data de 20 martie la nivel mondial și a fost concepută și fondată de filantrop, activist, om de stat și consilier special al Organizației Națiunilor Unite, Jayme Illien, pentru a inspira, a mobiliza și a promova mișcarea fericirii globale.

În 2011, Illien a adus ideea și conceptul de creare a unei noi zile globale de conștientizare, Ziua Internațională a Fericirii, către înalții funcționari ai Națiunilor Unite.

Illien a organizat cu succes campania de a uni o coaliție globală a tuturor celor 193 state membre ale Organizației Națiunilor Unite și a asigurat aprobarea Secretarului General al Națiunilor Unite, Ban Ki-moon, pentru a susține conceptul de stabilire a unei noi zile internaționale oficiale de observare ca Ziua Internațională a Fericirii.

Pe 28 iunie 2012, Adunarea Generală a ONU a stabilit ca Ziua Internațională a Fericirii să fie sărbătorită pe 20 martie. Ziua dedicată *fericirii mondiale* coincide cu Ziua internațională a Francofoniei.

Celebrarea

Organizația Națiunilor Unite invită, de asemenea, organizațiile internaționale și regionale, precum și societățile civile, inclusiv organizații non-guvernamentale și persoane fizice, să marcheze Ziua Internațională a Fericirii prin diverse activități publice de sensibilizare.

Motiv

ONU a dorit ca inițiativa să încurajeze guvernele să ia în considerare starea de bine a cetățenilor, și să nu își mai concentreze eforturile doar pe creșterea economică.

6.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FRANCOFONIEI

Altă denumire Ziua Internațională a Francofoniei

Tip Internațională

Data 20 martie

Ziua Internațională a Francofoniei

Această zi este sărbătorită anual pe data de 20 martie. Anual, la 20 martie, 75 de țări membre ale Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF) celebrează Ziua Internațională a Francofoniei prin diverse manifestări culturale[1], acest eveniment apărând în anul 1998.

În martie, în preajma acestei sărbători, Organizația Internațională a Francofoniei organizează „Săptămâna limbii franceze și a francofoniei”.

^ „Ziua Internationala a Francofoniei”. National-magazin.ro. Arhivat din original la 19 aprilie 2017. Accesat în 21 martie 2017.

7.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A PĂDURILOR

Este marcată la 21 martie, în fiecare an, în toată lumea.

Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite a adoptat Rezoluţia A/RES/67/200, din 21 martie 2012, prin care a declarat aniversarea acestei zile începând din 2013, cu scopul de a creşte gradul de conştientizare asupra gestionării, conservării şi dezvoltării durabile a tuturor tipurilor de păduri, în beneficiul generaţiilor prezente şi viitoare.

În această zi, ţările sunt încurajate să întreprindă eforturi locale, naţionale şi internaţionale pentru a organiza activităţi care implică păduri şi copaci. Tema pentru fiecare Zi internaţională a pădurilor este aleasă de către Parteneriatul

Colaborativ pentru Păduri. În 2023, tema este: "Pădurile şi sănătatea" ("Forests and health"), conform http://www.fao.org/international-day-of-forests.
Gestionarea durabilă a pădurilor şi utilizarea resurselor de către acestea sunt esenţiale pentru combaterea schimbărilor climatice şi pentru a contribui la prosperitatea şi bunăstarea generaţiilor actuale şi viitoare, notează sursa citată. Pădurile joacă, de asemenea, un rol crucial în reducerea sărăciei şi în atingerea

Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD). Cu toate acestea, în ciuda tuturor acestor nepreţuite beneficii ecologice, economice, sociale şi de sănătate, pădurile sunt puse în pericol de incendii, dăunători, secete şi defrişări fără precedent.
Pădurile oferă atât de multe lucruri sănătăţii oamenilor. Ele purifică apa, curăţă aerul, captează carbon pentru a lupta împotriva schimbărilor climatice, oferă alimente şi medicamente care salvează vieţi şi ne aduc bunăstarea. Depinde de noi toţi să protejam aceste resurse naturale preţioase.

Tema pentru 2022 a fost "Pădurile şi producţia şi consumul durabil" ("Forests and sustainable production and consumption"), iar cea pentru anul 2021: "Restaurarea pădurilor: o cale spre recuperare şi bunăstare" ("Forest restoration: a path to recovery and well-being").

Pădurea Brăneşti, judeţul Ilfov, 30 octombrie 2022.

Tema pentru Ziua internaţională a pădurilor din 2020 a fost: "Pădurile şi biodiversitatea - Prea preţioase ca să le pierdem" ("Forests and biodiversity - Too precious to lose"),

menţionează Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură (FAO). În 2019, tema aleasă pentru Ziua internaţională a pădurilor a fost "Învaţă să iubeşti pădurile", în timp ce în 2018 ziua a fost marcată în cadrul tematicii "Pădurile şi oraşele durabile".
Tema din 2017 a fost "Păduri şi energie", cea din 2016 a fost legată de "creşterea gradului de conştientizare a modului în care pădurile sunt esenţiale pentru aprovizionarea planetei cu apă dulce, care este esenţială pentru viaţă". În 2015, ziua a fost marcată sub îndemnul "Pădurile - Clima - Schimbare".

Potrivit site-ului http://apepaduri.gov.ro,

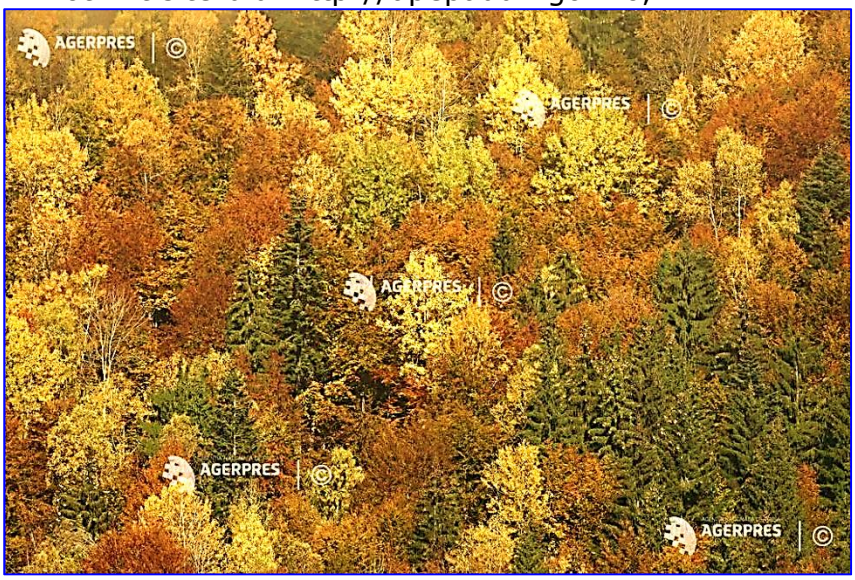

Pădure de foioase în Rezervaţia Tinovul Mohoş, judeţul Harghita, 8 noiembrie 2020.

Organizaţia Naţiunilor Unite (ONU) recomandă statelor membre să iniţieze acţiuni pentru reconstituirea pădurilor de toate tipurile, prin organizarea unor campanii de plantare a arborilor.

Forumul Naţiunilor Unite pentru Păduri (UNFF) a fost desemnat de Adunarea Generală a ONU pentru a facilita marcarea Zilei internaţionale a pădurilor, în colaborare cu FAO, cu guvernele, cu organizaţiile internaţionale şi regionale, precum şi cu părţile interesate, inclusiv cu societăţile civile. Celebrarea acestei zile se bazează pe rezultatele pozitive ale Anului internaţional al pădurilor, marcat în 2011. Manifestările organizate pentru a celebra Ziua internaţională a pădurilor din acest an includ plantarea de arbori, dar şi alte evenimente,

precum expoziţii de artă, fotografie, vizionarea de filme şi diverse reuniuni ce tratează teme legate de gestionarea pădurilor.

Pădurile acoperă o treime din suprafaţa pământului,
Îndeplinind funcţii vitale în întreaga lume. Aproximativ 1,6 miliarde de oameni depind de păduri pentru existenţa lor, medicamente, combustibil, hrană şi adăpost, notează

Pădurile găzduiesc aproximativ 80% din biodiversitatea terestră din lume,
Arată. Pădurile sunt formate din peste 60.000 de specii de copaci. Diversitatea genetică ajută pădurile să facă faţă schimbărilor climatice şi altor ameninţări. Biodiversitatea se află sub ameninţare gravă din cauza defrişărilor, a degradării pădurilor şi a schimbărilor climatice. Gestionarea durabilă a pădurilor şi refacerea acestora la nevoie este esenţială pentru oameni, biodiversitate şi climă.

Lumea pierde zece milioane de hectare de pădure în fiecare an din cauza defrişărilor - aproximativ de dimensiunea Islandei - şi insectele afectează în jur de 35 de milioane de hectare de pădure anual. (sursa: FAO 2020)

Omenirea nu şi-a pus problema rolului pădurii în mod ştiinţific decât foarte târziu, începând cu secolul al XIX-lea, ca urmare a modificărilor socio-economice ce au determinat o creştere importantă în utilizarea şi exploatarea lemnului.

Pădurile găzduiesc cele mai diverse ecosisteme biologice de pe suprafaţa terestră, adunând peste jumătate din speciile terestre de animale, plante şi insecte. Ele joacă un rol-cheie în lupta împotriva schimbărilor climatice şi contribuie la menţinerea echilibrului de oxigen, de dioxid de carbon şi a umidităţii din aer. Totuşi, în ciuda tuturor acestor beneficii ecologice, economice, sociale şi de sănătate, este distrusă o mare parte a pădurilor de care umanitatea are nevoie pentru a supravieţui. Defrişările la nivel mondial continuă într-un ritm alarmant. Practic, circa 13 milioane de hectare de pădure sunt distruse anual. Defrişările cauzează între 12-20% din emisiile globale de gaze cu efect de seră, ce provoacă schimbările climatice.

Pădurea Şinca din judeţul Braşov, una dintre pădurile virgine ale României, acoperă aproximativ 350 de hectare, unicitatea ei constând în arborii mult mai înalţi decât în orice altă pădure, 15 noiembrie 2011.

Conform Planului de acţiune al UE pentru păduri, ele reprezintă un domeniu important pentru Uniunea Europeană, suprafaţa acestora acoperă 37,8% din teritoriul european şi asigură existenţa a 3,4 milioane de persoane (silvicultura şi industriile bazate pe resurse forestiere). În plus, UE este al doilea producător de lemn rotund industrial după Statele Unite ale Americii şi produce aproximativ 80% din pluta disponibilă la nivel mondial.

În contextul schimbărilor climatice, pădurile joacă un rol important, nu doar pentru captarea dioxidului de carbon, ci şi prin producţia de biomasă şi prin potenţialul pe care îl au în domeniul energiilor regenerabile. Pădurile au o importanţă deosebită şi din punct de vedere social şi cultural, sunt atractive pentru populaţia urbană, permit desfăşurarea de activităţi recreative sau beneficе pentru sănătate şi reprezintă un patrimoniu cultural important.

Fondul forestier în România ocupa, la sfârşitul anului 2021, o suprafaţă de 6,607 milioane hectare, respectiv 27,7% din suprafaţa ţării, conform datelor publicate de Institutul Naţional de Statistică în anul 2022.

Suprafaţa fondului forestier la 31 decembrie 2021, comparativ cu aceeaşi dată a anului 2020, a înregistrat o creştere de aproximativ 0,05%.

În 2021, suprafaţa pădurilor a crescut cu 1.000 de hectare (+0,02%), faţă de 2021, speciile de răşinoase înregistrând o creştere de 3.000 hectare, în timp ce speciile de foioase au avut o scădere de 2.000 hectare, modificări datorate în principal reîncadrărilor în amenajamentele silvice. Suprafaţa pădurilor era în 2021 de 6,45 milioane hectare, speciile de răşinoase acoperind 1,919 milioane hectare (respectiv 29,8%), iar speciile de foioase 4,531 milioane hectare (respectiv 70,2%).

Proprietatea publică reprezenta 64,3% din suprafaţa totală a fondului forestier naţional, fiind administrată în principal de către Regia Naţională a Pădurilor - Romsilva, iar proprietatea privată reprezenta 35,7%, fiind administrată în cea mai mare parte de structurile silvice private.

8.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A POEZIEI

Ziua Internațională a Poeziei este pe data de 21 martie și este declarată de UNESCO, începând din anul 1999, drept o recunoaștere a faptului că oamenii de litere și de cultură, poeții și scriitorii din întreaga lume și-au adus o contribuție

remarcabilă la îmbogățirea culturii și spiritualității universale. De asemenea, „Ziua internațională a poeziei” urmărește să susțină creația poetică, stabilirea unui dialog între poezie și alte genuri ale creației, editarea și promovarea poeziei ca artă deschisă oamenilor.

În România

Primele manifestări dedicate „Zilei internaționale a poeziei” în România sunt legate de Fundația Culturală „Orient Latin” si de Asociația Culturală ADSUM care organizează, separat, din anul 2005 respectiv 2008, spectacole pentru marcarea acestui moment. Spectacolele Asociației Culturale ADSUM incep la Palatul Suțu, iar anii următori (până in 2012 inclusiv) manifestările capătă amploare fiind găzduite de Biblioteca Națională a României si Palatul Național al Copiilor. După anul 2009 ideea de a organiza manifestări dedicate „Zilei internaționale a poeziei” este preluată de tot mai multe asociații culturale, ligi și alte societăți ale scriitorilor din România.

Nume oficial	Ziua Internațională a Poeziei
Sărbătorită de	UNESCO
Semnificație	Promovarea poeziei
Început	1999
Data	21 martie
Festivități	anuale

9.- ZIUA MONDIALĂ A APEI

Ziua Mondială a Apei se sărbătorește anual în data de 22 martie. Decizia instituirii acestei sărbători a fost luată în cadrul Conferinței Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare de la Rio de Janeiro, la 22 decembrie 1992.

În România, această zi se sărbătorește din 1993. Sărbătorirea Zilei Mondiale a Apei are ca scop aducerea în atenția opiniei publice a problemelor legate de necesitatea protejării cantitative și calitative a apelor și de a pune în adevărata lumină rolul, îndatoririle și responsabilitățile celor cu atribuții în întreținerea, valorificarea și protejarea surselor de apă

Ziua Mondială a Apei în Kenya în 2010

Sărbătorită de	Oameni și organizații din întreaga lume, inclusiv toate statele membre ale ONU
Tip	Internațională
Început	22 martie 1993
Data	22 martie

Tematici anuale

În fiecare an, sărbătorirea se face sub un slogan:

Anul	Tema în engleză	Tema în română
2018	Nature for Water	Soluții naturale pentru apă
2017	Why wastewater?	De ce apa uzată?
2016	Water and Jobs	Apă și locuri de muncă
2015	Water and Sustainable Development	Apa și dezvoltarea durabilă
2014	Water and Energy	Apa și energia
2013	Water Cooperation	Cooperarea în domeniul apei
2012	Water and Food Security: The World is Thirsty Because We are Hungry	Apa și securitatea alimentară: lumea este însetată pentru că noi suntem flămânzi
2011	Water for cities: responding to the urban challenge	Apă pentru orașe: răspunzând provocării urbane
2010	Clean water for a healthy world	Apă curată pentru o lume sănătoasă!

2009	Transboundary waters: sharing water, sharing opportunities	Ape transfrontaliere: împărțind apa, împărțind oportunitățile
2008	Sanitation	Sanitație
2007	Coping with water scarcity	Făcând față penuriei de apă
2006	Water and Culture and Emerging Challenges in UNESCAP Region	Apa și Cultura și Provocările Emergentice în Regiunea UNESCAP

Statistici

În 2006, 1.1 miliarde de persoane au fost lipsite de apă potabilă

În 2006, 2.6 miliarde de persoane nu aveau acces la serviciile de salubritate de bază până în 2006, mai multe persoane au murit din cauza inundațiilor și secetelor decât în urma altor calamități naturale.

10.– ZIUA MONDIALĂ DE COMBATERE A TUBERCULOZEI

24 martie

La 24 martie în întreaga lume este marcată Ziua Mondială de combatere a tuberculozei. Această zi comemorează data la care doctorul Robert Koch, în anul 1882, a descoperit bacilul care provoacă tuberculoza -*Mycobacterium tuberculosis,* numit şi bacilul Koch.

În anul 2020, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a lansat o inițiativă comună cu Fondul Global și Parteneriatul Stop TB - „Find.Treat.ALL.#EndTB”, cu scopul de a accelera răspunsul la tuberculoză și de a asigura accesul la îngrijiri, în conformitate cu obiectivele OMS.

Tuberculoza (TB) este o boală infecţioasă, care afectează cel mai frecvent plămânii, dar pot fi atacate şi oasele, rinichii, ganglionii limfatici, sistemul nervos central etc. Printre riscurile

de infectare, pot fi menţionate: contactul cu persoanele infectate la domiciliu, serviciu, şcoală, grădiniţă etc.; îngrijirea persoanelor cu TB activă netratată.

Cele mai frecvente simptome ale tuberculozei sunt:

- tusea persistentă mai mult de trei săptămâni;
- febră;
- greutate la respiraţie;
- oboseală;
- lipsa poftei de mâncare şi scăderea în greutate;
- transpiraţii nocturne;
- expectoraţii etc.

S-a stabilit, de asemenea, că în peste circa 50% din cazuri, o perioadă lungă de timp, boala nu se manifestă prin nici un simptom.

Pentru prevenirea şi profilaxia TB, medicii recomandă:

- vaccinarea nou-născuţilor la a 4-5 zi după naştere;
- evitarea contactului cu persoane cu tuberculoză activă;
- a consumului excesiv de alcool şi tutun;
- adoptarea unui stil de viaţă sănătos şi a unui regim alimentar bogat în vitamine.

Potrivit, datelor IMSP Institutului de Ftiziopneumologie ”Chiril Draganiuc”, incidența globală (cazuri noi și recidive) privind tuberculoza în anul 2019 a constituit 71,4 la 100 mii populație (2869 pacienți, dintre ei 2274 sunt cazuri noi), cu o reducere de 4,9% față de anul 2018 – 75,1 (3018 cazuri). Incidența globală la copii în anul 2019 a constituit 17,7 la 100 mii populație (136 cazuri).

O provocare pentru un control eficient al tuberculozei este asocierea tuberculozei cu infecția HIV. Ponderea co-infecţiei TB/HIV printre cazurile noi și recidive TB anul 2019 este de 10% (289 cazuri), în comparație cu 2018 – 8,3% (250 cazuri).

Mortalitatea prin TB pentru anul 2019 a constituit 6,1 la 100 mii populație (244 cazuri), comparativ cu 2018 – 7,6 (304 cazuri), s-a redus cu 3,8%.

În Republica Moldova diagnosticul și tratamentul tuberculozei este gratuit, iar adresarea la timp după asistența medicală și administrarea cu strictețe a tratamentului indicat sunt componentele de bază pentru un tratament de succes.

Rata succesului tratamentului pentru cohorta anului 2018 a cazurilor noi de TB pulmonară sensibilă, bacteriologic

confirmată este de 83,2%, comparativ cu cohorta precedentă 2017 – 83,1%.

11.- ZIUA MONDIALĂ A TEATRULUI

(27 martie)

Ziua Mondială a Teatrului a fost iniţiată de Institutul Internaţional de Teatru (ITI) în cadrul Congresului Mondial din 1961, de la Viena. ITI reprezintă cea mai importantă organizaţie non-guvernamentală din domeniul artistic şi a fost înfiinţată în 1948, la iniţiativa UNESCO.

Ziua Mondială a Teatrului a fost sărbătorită prima dată în 1962, la 27 martie, ziua în care se deschidea stagiunea Teatrului Naţiunilor la Paris.

De atunci, în fiecare an, la aceeaşi dată, comunitatea teatrală internaţională, artişti şi public deopotrivă, precum şi centrele naţionale din cele o sută de ţări membre ale Institutului Internaţional de Teatru, celebrează Ziua Mondială a Teatrului, ca un moment de afirmare a forţei de comunicare a artei scenice, ca mod de expresie a umanităţii, dincolo de toate frontierele geografice sau culturale.

În fiecare an, o personalitate recunoscută la nivel internaţional este invitată să comunice reflecţiile sale asupra celei mai vechi forme artistice, teatrul.

Mesajul, tradus în peste 50 de limbi, este citit spectatorilor înaintea reprezentaţiilor din seara zilei de 27 martie, este publicat în ziare şi reviste, difuzat la radio şi televiziune. Primul mesaj de Ziua Mondială a Teatrului a fost scris în 1962, de Jean Cocteau.

12.- ZIUA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII

Când se sărbătorește Ziua Mondială a Sănătății?

Ziua Mondială a Sănătății se celebrează anual pe data de 7 aprilie. Evenimentul promovează beneficiile unei bune stări de sănătate, atât la nivel fizic, cât și la nivel psihic.

Ziua Mondială a Sănătății - Istoric

Pe 7 aprilie 1948, a fost înființată Organizația Mondială a Sănătății (OMS), prilej cu care s-a și desfășurat primul consiliu global, ce viza subiectul sănătății.

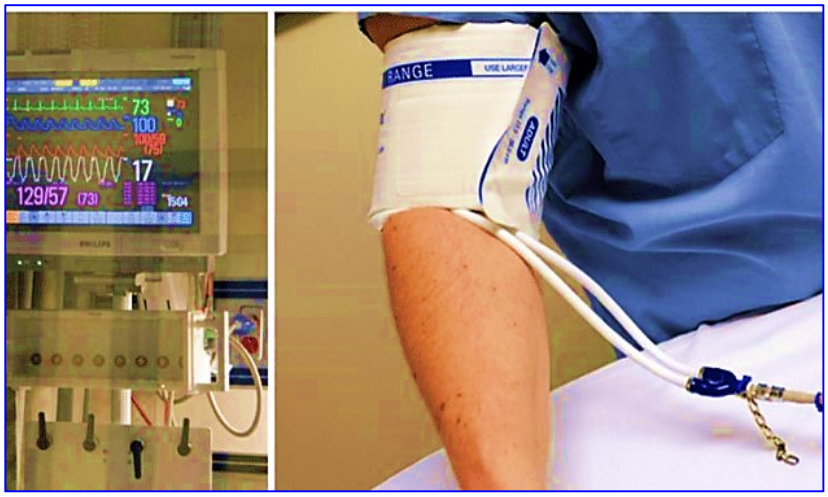

Acest prim eveniment a fost și cel în care s-a decis celebrarea Zilei Mondiale a Sănătății.

Doi ani mai târziu, în anul 1950, a fost marcată pentru prima dată Ziua Mondială a Sănătății. Tot atunci a fost creată o campanie de strângere de fonduri, în perioada de dinaintea Zilei Mondiale a Sănătății. Motivul principal a fost acela de a-i ajuta și pe cei din zonele defavorizate ale lumii să aibă acces la servicii medicale esențiale.

Ziua Mondială a Sănătății este unul dintre cele opt evenimente oficiale ale Organizației Mondiale a Sănătății care au loc anual. Printre acestea se regăsesc și Ziua Mondială a Donatorului de Sânge, Ziua Mondială a Malariei, Ziua Mondială a Tuberculozei etc.

Care sunt obiectivele Zilei Mondiale a Sănătății?

Iată câteva priorități pe care le are în vedere Organizația Mondială a Sănătății atunci când organizează acest eveniment: fiecare persoană ar trebui să aibă acces la informații și la servicii necesare pentru a-și îngriji sănătatea proprie și pe cea a familiei; necesitatea unor lucrători calificați în domeniul sănătății, unde accentul să fie pe oameni; stimularea acțiunii indivizilor și a factorilor decidenți politici pentru a face din asistența medicală o realitate pentru orice categorie socială; înțelegerea importanței asistenței medicale.

Anual, Organizația Mondială a Sănătății propune o temă în jurul căreia această zi mondială se desfășoară. Iată mai jos câteva dintre temele recente:

2023 - Sănătate pentru toți;

2022 - Planeta noastră, sănătatea noastră;

2021 - Pentru o lume mai echitabilă și mai sănătoasă;
2020 - Susținem asistenții medicali și moașele;
2019 - Sănătate pentru toți: oricine și oriunde.
Tema Zilei Mondiale a Sănătății din 2024 nu a fost încă stabilită.

Resurse Twinkl pentru Ziua Mondială a Sănătății

Sunt o serie de resurse grozave de inclusîn activitățile tcu cei mici, indiferent de vârstă.

Câteva materiale care ne vor ajuta să marcăm Ziua Mondială a Sănătății într-un mod inedit. Toate resursele sunt materiale didactice de calitate, puse la punct de echipa noastră, formată din profesori și specialiști în educație. În plus, atractivitatea lor în rândul copiilor se datorează și aspectului estetic al acestora, ce încurajează învățarea interactivă. Uite ce resurse ar interesa:
-Totul despre mine: Cum să avem grijă de noi înșine PowerPoint;
-Cum să am grijă de mine – Sugestii pentru activități cu preșcolarii;
-Când să te speli pe mâini - Planșă;

Sănătate prin mâncare

Sănătatea înseamnă, de asemenea, și o alimentație creată în acest sens. Uite ce sugestii avem când vine vorba de resurse care să îi familiarizeze pe cei mici cu mâncarea sănătoasă. Resursele pot fi integrate cu succes în activitățile cu cei mici, atât la clasă sau la grupă, cât și acasă. Aruncă o privire peste aceste materiale:

Resurse despre corpul uman

Pentru a înțelege de ce sănătatea este esențială, le putem vorbi copiilor despre corpul uman, despre funcțiile organelor și despre potențialele afecțiuni pe care acestea le pot avea.

13.- ZIUA PĂCĂLELILOR

Ziua păcălelilor, marcată în fiecare an la 1 aprilie, este o zi în care se fac diferite farse sau păcăleli. Trimiterea la o întâlnire inutilă a prietenilor sau alte farse similare sunt cunoscute, în cele mai multe țări europene, încă din secolul al XVI-lea. Obiceiul de a rezerva o zi pentru a face farse inofensive aproapelui a fost relativ obișnuit în lume din punct de vedere istoric.

O explicație a originii zilei păcălelilor este aceea că în anul 1564 regele Carol al IX-lea al Franței ar fi mutat sărbătorirea Anului Nou de pe data de 1 aprilie pe data de 1 ianuarie. Întrucât la vechiul An Nou (1 aprilie) se obișnuia să se împartă

cadouri, s-a continuat împărțirea de cadouri și după anul 1564, dar sub forma unor farse și glume nevinovate.

Originile

Deși originile zilei păcălelilor nu sunt cunoscute, există multe teorii în jurul ei.

O asociere disputată între 1 aprilie și păcăleală este în *Povestirile din Canterbury* (1392) de Geoffrey Chaucer. În „Povestea preotului călugăriței", un cocoș vanitos pe nume Chauntecleer este păcălit de o vulpe pe „De când martie a început treizeci de zile și două", adică 32 de zile de la începutul lunii martie, adică 1 aprilie. Cu toate acestea, nu este clar dacă Chaucer se referea la 1 aprilie, deoarece textul „Povestea preotului călugăriței" mai spune că povestea are loc în ziua în care soarele este „în semnul Taurului avea runa y Douăzeci de grade și unu. ", care nu ar fi 1 aprilie. Savanții moderni cred că există o eroare de copiere în manuscrisele existente și că Chaucer a scris de fapt, „*Syn March a dispărut*". Dacă da, pasajul ar fi însemnat inițial la 32 de zile după martie, adică 2 mai, aniversarea logodnei regelui Richard al II-lea al Angliei cu Ana de Boemia, care a avut loc în 1381.

În 1508, poetul francez Eloy d'Amerval s-a referit la un *poisson d'avril* (păcăleală de aprilie, literalmente „peștele lui aprilie"), posibil prima referire la sărbătoarea din Franța.[8] Unii istorici sugerează că ziua păcălelilor a apărut deoarece, în Evul Mediu, Anul Nou era sărbătorit pe 25 martie în majoritatea orașelor europene, cu o sărbătoare care, în unele zone ale Franței, în special, se încheie la 1 aprilie, [10] [11] iar cei care au sărbătorit Revelionul pe 1 ianuarie au râs de cei care au sărbătorit la alte date prin inventarea Zilei păcălelilor din aprilie.[12] Utilizarea datei de 1 ianuarie ca Zi de Anul Nou a devenit comună în Franța abia la mijlocul secolului al XVI-lea[13] și acea dată nu a fost adoptată oficial până în 1564, prin Edictul de la Roussillon, așa cum s-a cerut în timpul Conciliului de la Trent din 1563. Cu toate acestea, există probleme cu această teorie, deoarece există o referire neechivocă la Ziua păcălelilor din aprilie într-un poem din 1561 al poetului flamand Eduard de Dene despre un nobil care își trimite slujitorii în comisioane prostești la 1 aprilie, precedând schimbarea. Ziua păcălelilor din aprilie a fost, de asemenea, o tradiție consacrată în Marea Britanie, înainte ca 1 ianuarie să fie stabilit ca începutul anului calendaristic.

În Țările de Jos, originea Zilei păcălelilor din aprilie este adesea atribuită victoriei olandeze din 1572 în capturarea lui Brielle, unde ducele spaniol Álvarez de Toledo a fost învins. *„Op 1 april verloor Alva zijn bril*" este un proverb olandez, care poate fi tradus prin: „La 1 aprilie, Alva și-a pierdut ochelarii". În acest caz, „bril" („ochelari" în olandeză) servește ca omonim pentru Brielle (orașul în care s-a întâmplat). Această teorie, totuși, nu oferă nicio explicație pentru sărbătorirea internațională a Zilei păcălelilor din aprilie.

În 1686, John Aubrey s-a referit la sărbătoare drept „Ziua sfântă a proștilor", prima referință britanică. La 1 aprilie 1698, mai mulți oameni au fost păcăliți să meargă la Turnul Londrei pentru a „vedea spălarea leilor".

Deși nu se știe dacă vreun erudit al Bibliei sau istoric a menționat o conexiune, unii și-au exprimat convingerea că originile Zilei păcălelilor din aprilie pot merge până la narațiunea potopului din Geneză. Într-o ediție din 1908 a Harper's Weekly, caricaturistul Bertha R. McDonald a scris:

„Autoritățile o sprijină cu putere referitor la vremea lui Noe și a arcei lui Noe. Public Advertiser din Londra din 13 martie 1769 a tipărit: „Greșeala lui Noe care a trimis porumbelul din corabie înainte ca apa să se diminueze, în prima zi a lunii aprilie, și pentru a perpetua amintirea acestei eliberări s-a considerat potrivit, oricine a uitat o împrejurare atât de remarcabilă, ca să-i pedepsească trimițându-i într-o misiune aiurea sau imposibilă, asemănătoare cu acel mesaj ineficient la care a fost trimisă pasărea de către patriarh".

TRADIȚII

Regatul Unit

În Marea Britanie, o farsă de 1 Aprilie este uneori dezvăluită mai târziu prin strigătul „April Fool!" la destinatar, care devine astfel „nebunul de aprilie". Un studiu din anii 1950, realizat de folcloriștii Iona și Peter Opie, a constatat că în Marea Britanie și în țările ale căror tradiții derivă din Marea Britanie, aceasta continuă să fie practica, obiceiul încetând la prânz, după care nu mai este acceptabil să faci farse. [18] Astfel, o persoană care face o farsă după prânz este considerată ea însăși „nebunul/prostul de aprilie".

În Scoția, Ziua păcălelilor din Aprilie a fost inițial numită *„Ziua Huntigowk*". Numele este o corupție a lui „hunt the *gowk* ", *gowk* fiind scoțian pentru un cuc sau o persoană nebună; termeni alternativi în gaelică ar fi *Là na Gocaireachd*, „ziua

cucului/nebunului", sau *Là Ruith na Cuthaige*, „ziua umblării ca nebunul". Farsa tradițională este să ceri cuiva să transmită un mesaj sigilat care se presupune că solicită ajutor de vreun fel. De fapt, mesajul spune *„ Nu râd, nu zâmbesc. Vânează nebunul/prostul încă o milă.* " Destinatarul, la citirea acestuia, va explica că poate ajuta doar dacă contactează mai întâi o altă persoană și trimite victima acestei următoare persoane cu un mesaj identic, cu același rezultat.

În Anglia**,** un „nebun/prost" este cunoscut sub câteva nume diferite în toată țara, inclusiv „noodle", „gob", „gobby" sau „noddy".

Irlanda

În Irlanda, era tradițional să se încredințeze victimei o „scrisoare importantă" care să fie dată unei anumite persoane. Acea persoană ar citi scrisoarea, apoi i-ar cere victimei să o ducă altcuiva și așa mai departe. Scrisoarea când este deschisă conține cuvintele „trimite prostul mai departe".

Italia, Franța, Belgia, zone francofone

În Italia, Franța, Belgia și zonele francofone din Elveția și Canada, tradiția de 1 aprilie este adesea cunoscută sub numele de „peștele de aprilie" (*poisson d'avril* în franceză, *april vis* în olandeză sau *pesce d'aprile* în italiană). Posibilele farse includ încercarea de a atașa un pește de hârtie pe spatele victimei fără ca acesta să observe. Această caracteristică de pește este prezentă în mod proeminent pe multe cărți poștale franceze de la sfârșitul secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea. Multe ziare răspândesc, de asemenea, o poveste falsă de Ziua Peștelui din Aprilie, iar o referire subtilă la un pește este uneori dată ca un indiciu pentru faptul că este o farsă de 1 Aprilie.

Germania

În Germania, o farsă de 1 Aprilie este uneori dezvăluită ulterior strigând „Aprilie, aprilie!" la destinatar, care devine „nebunul/prostul de 1 aprilie".

Țările nordice

Danezii, finlandezii, islandezii, norvegienii și suedezii sărbătoresc Ziua păcălelilor de 1 Aprilie (*aprilsnar* în daneză; *aprillipäivä* în finlandeză; *aprilsnarr* în norvegiană; *aprilskämt* în suedeză). Majoritatea presei va publica exact o poveste falsă pe 1 aprilie; pentru ziare, acesta va fi de obicei un articol de prima pagină, dar nu titlul principal

Polonia (*Prima aprilis*)

În Polonia, *prima aprilis* („Primul aprilie” în latină) ca zi de farse este o tradiție de secole. Este o zi în care se fac multe farse: uneori, farse foarte sofisticate sunt pregătite de oameni, mass-media (care cooperează adesea pentru a face „informația” mai credibilă) și chiar instituțiile publice. Activitățile serioase sunt de obicei evitate; fiecare cuvânt spus la 1 aprilie ar putea fi neadevărat. Convingerea pentru aceasta este atât de puternică încât alianța poloneză anti-turcă cu Leopold I, semnată la 1 aprilie 1683, a fost retrodatată la 31 martie. Cu toate acestea, pentru unii din Polonia *, prima aprilis* se încheie la prânzul zilei de 1 aprilie, iar glumele *de prima aprilis* după acea oră sunt considerate nepotrivite și neelegante.

Ucraina

Ziua păcălelilor de 1 Aprilie este sărbătorită pe scară largă în Odesa și are numele local special Humorina - în ucraineană Гуморина (*Humorina*). Această sărbătoare a apărut în 1973. O farsă a zilei de 1 aprilie este dezvăluită spunând „Первое Апреля, никому не верю” („*Pervoye Aprelya, nikomu ne veryu* ”) – care înseamnă „Întâi aprilie, nu am încredere în nimeni” – destinatarului. Festivalul include o mare paradă în centrul orașului, concerte gratuite, târguri stradale și spectacole. Participanții la festival se îmbracă într-o varietate de costume și se plimbă prin oraș nebunește și făcând farse trecătorilor. Una dintre tradițiile de Ziua de 1 Aprilie este de a îmbrăca principalul monument al orașului în haine amuzante. Humorina are chiar și propriul logo — un marinar vesel într-un colac de salvare - al cărui autor a fost artistul Arkady Tsykun. În timpul festivalului, suveniruri speciale care poartă sigla sunt tipărite și vândute peste tot. Din 2010, sărbătorirea Zilei Păcălelilor include și un Festival Internațional de Clovni și ambele sunt celebrate deodată. În 2019, festivalul a fost dedicat aniversării a 100 de ani de la Odessa Film Studio și toate evenimentele au fost organizate cu accent pe cinema.

Țările vorbitoare de limbă spaniolă

În multe țări vorbitoare de limbă spaniolă (și Filipine), " *Día de los Santos Inocentes* " (Ziua Sfinților Inocenți) este o festivitate care este foarte asemănătoare cu Ziua păcălelii de 1 Aprilie, dar este sărbătorită la sfârșitul lunii decembrie (27, 28 sau 29 în funcție de locație).

Turcia

Turcia are, de asemenea, un obicei cu farsele zilei de 1 aprilie. Farsele și glumele sunt de obicei verbale și sunt dezvăluite prin strigătul „Bir Nisan!” (1 Aprilie!).

Iranul

În Iran, se numește " *Dorugh-e Sizdah* " (minciuna celor treisprezece) și oamenii și mass-media fac glume pe 13 Farvardin (Sizdah bedar), adică echivalentul cu 1 aprilie. Este o tradiție care are loc la 13 zile după Anul Nou persan Nowruz . În această zi, oamenii ies și își părăsesc casele și se distrează afară, mai ales în parcuri naturale. Se pare că s-au făcut farse de această sărbătoare din 536 î.Hr. în Imperiul Ahemenid .

Israel

Israelul a adoptat obiceiul de a face glume de Ziua păcălelilor de 1 Aprilie.

Liban

În Liban, o farsă de 1 Aprilie este dezvăluită spunând (care se traduce prin „Minciună de 1 aprilie”) destinatarului.

În România

În România, o farsă de 1 Aprilie este dezvăluită spunând „păcăleală de 1 aprilie” destinatarului. Este cunoscut exemplul de la începutul anilor 2000 când, cu ocazia zilei de 1 aprilie, la știrile de la ora 17, ProTV a difuzat o serie de știri senzaționaliste, neadevărate, ca o păcăleală, pe care le-a dezmințit ulterior.

14.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A MONUMENTELOR ȘI SITURILOR

18 aprilie

Patrimoniu cultural

Începând cu anul 1983, la inițiativa ICOMOS, anual, pe data de 18 aprilie se marchează Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor. Evenimentul are scopul sensibilizării cetățenilor privind necesitatea protejării monumentelor și siturilor la nivel național și mondial.

Genericul propus de către ICOMOS pentru ediția din anul 2023 este Patrimoniul în schimbare. Evenimentele organizate în acest an vor oferi oportunitatea de a demonstra pe deplin potențialul patrimoniului cultural din întreaga lume, dar și al bunelor practici de protejare a acestuia în scopul tranziției incluzive către un viitor cu emisii reduse de carbon.

„Vom admira plimbările prin crâng,
Vom lăcrima, amar, din când în când.” MI

Anul acesta evenimentele dedicate Zilei Internaționale a Monumentelor și siturilor vor fi organizate în Republica Moldova începând cu 10 aprilie. Cu acest prilej, atât instituțiile din subordinea Ministerului Culturii, cât și cele din subordinea autorităților publice locale - instituțiile de profil, secțiile raionale de cultură, muzeele, vor organiza conferințe, mese rotunde, prelegeri, expoziții cu planșe color, expoziții fotografice, excursii ghidate la monumentele arhitecturale și arheologice de importanță națională sau locală. Acestea au drept scop promovarea și valorificarea monumentelor și siturilor din Republica Moldova.

Dedicată celebrării şi promovării patrimoniului cultural, Ziua monumentelor şi siturilor este şansa de a atrage atenţia asupra diversităţii şi a relevanţei acestora, dar şi asupra vulnerabilităţii lor. De asemenea, sunt prezentate eforturile necesare protecţiei şi conservării acestui patrimoniu, dar şi ce înseamnă pentru întreaga omenire conservarea sa. Comitetele Naţionale ICOMOS din întreaga lume au oportunitatea de a susţine cauza lor împreună, în aceeaşi zi, şi sunt, totodată, încurajate să invite comunităţile locale să participe activ la această sărbătoare.

15.- ZIUA LIMBII CHINEZE

20 aprilie

Sponsorizat de Serviciul de Traduceri din China (DGACM), în asociere cu Clubul chinez de carte UNSRC și Programul de limbă chineză, o serie de evenimente au fost găzduite la sediul

ONU din New York pentru a sărbători Ziua limbii chineze din acest an, iar sărbătorile sunt ridicate de:
– Ziua Lingvistică Chineză, Ceremonia de Deschidere și Recepție, 18 aprilie, 6: 30-9: 00
– Caligrafie și picturi de artiști de sex feminin din provincia Jiangsu, China, 15-19 aprilie
– Forumul chinez de învățare la ONU, aprilie, 10:00 am-5:00pm
– Cântecul unei culturi: Opera din Beijing, prelegere de domnul Wang Ben, 18 aprilie, 12: 00-2: 00
– Expoziția „Moda moderna se întâlnește cu operă chineză tradițională", 1-19 aprilie, 5: 10-6: 30
– O expoziție în sărbătorirea Zilei Lingvistice Chinezești, 18 aprilie

Chineza a fost înființată ca limbă oficială a Organizației Națiunilor Unite în 1946. Cu toate acestea, în primii ani, chinezii nu erau folosiți în mod obișnuit în activitatea Națiunilor Unite. Situația a fost îmbunătățită după restabilirea drepturilor legale ale Republicii Populare Chineze în Organizația Națiunilor Unite în 1971. În 1973, Adunarea Generală a inclus limba chineză ca limbă de lucru, urmată de Consiliul de Securitate în 1974. Din ce în ce mai multe ONU birourile și membrii personalului lucrează cu limba chineză.

Ziua limbii chineze este marcată, anual, la 20 aprilie, pentru a sublinia contribuția literaturii, poeziei și limbii chineze în cultura lumii și pentru a promova multilingvismul și diversitatea culturală.

Evenimentul a fost stabilit în 2010 de către Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) și a fost sărbătorit pentru prima dată la 12 noiembrie 2010, la sediul central al ONU din New York, ca parte a inițiativei „Zilele limbilor ONU".

Începând cu anul 2011, data a fost schimbată în 20 aprilie. Astfel, celebrarea zilei a fost stabilită pentru a avea loc, în fiecare an, în perioada Guyu/Guyu („Ploile cerealelor"), a șasea dintre cele 24 de perioade solare create din timpuri străvechi pentru ghidarea activităților agricole, care corespunde datei de 20 aprilie în calendarul gregorian.

Totodată, această zi aduce un omagiu personajului mitologic chinez Cangjie (Cang Jie), care a inventat caracterele chinezești în urmă cu circa 5000 de ani, și despre care se spune că ar fi fost istoricul oficial al Împăratului Galben. Metoda Cangjie de scriere pe computer îi poartă numele.

Limba chineză a fost desemnată ca una dintre limbile oficiale ale Organizației Națiunilor Unite de la începuturile constituiri acesteia. Este una dintre limbile cele mai vechi și cele mai vorbite din lume, fiind în prezent vorbită peste un miliard de oameni.

16.- ZIUA PLANETEI PĂMÂNT

Steagul Pământului

1969. Un simbol al ecologiei

Nume oficial	Ziua Planetei Pământ
Altă denumire	Earth Day
Sărbătorită de	multe țări
Semnificație	mișcare pentru protejarea mediului înconjurător
Început	1970
Data	22 aprilie

În fiecare an, ziua de 22 aprilie se sărbătorește Ziua Pământului, ziua când s-a născut mișcarea pentru protejarea mediului înconjurător. Această mișcare s-a născut în SUA într-o perioadă când au avut loc mai multe evenimente deosebite, printre care înăbușirea prin folosirea armelor de foc a revoltei unor studenți împotriva războiului din Cambodgia, „Masacrul din 4 mai”, apariția fibrelor optice, succesul melodiei „Bridge over Troubled Water”, ultimul album al formației Beatles, moartea lui Jimi Hendrix, un accident nuclear în Carolina de Sud la centrala nucleară din Savannah River din apropierea orașului Aiken (nerecunoscut timp de 18 ani), poluarea foarte mare cu gaze și fum, considerată ”semn al prosperității”. Despre mediul înconjurător a început să se vorbească din ce în ce mai des.

Ziua Pământului a fost fondată de senatorul american Gaylord Nelson în anul 1970, cu scopul de a trezi clasa politică

din dezinteresul pe care îl arată față de mediu. Ziua Pământului a fost celebrată în primul an de circa 20 milioane de cetățeni americani, în marea lor majoritate tineri și foarte tineri.

După 2 decenii, în anul 1990, peste 200 milioane de oameni din 141 de țări au transformat Ziua Pământului într-o manifestare de amploare în istoria omenirii, prin alăturarea lor în dorința de a milita pentru un viitor mai bun al planetei noastre.

În anul 2009, Organizația Națiunilor Unite (ONU) a declarat ziua de 22 aprilie ca sărbătoare oficială a planetei Pământ și expresie comună a dorinței tuturor de a construi o societate stabilă, pentru un viitor mai curat și mai verde.

În 2017, de Ziua Planetei Pământ, NASA a lansat un site unde oamenii pot „adopta” părți ale planetei.

17.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CĂRȚII ȘI A DREPTURILOR DE AUTOR

Ziua Internațională a cărții și a drepturilor de autor[1] sau Ziua Internațională a Cărții se sărbătorește anual pe 23 aprilie și este organizată de UNESCO în scopul promovării lecturii, publicării și a drepturilor de autor. Prima astfel de manifestare s-a desfășurat în 1995.

Nume oficial	Ziua Internațională a Cărții
Sărbătorită de	Toate State membre ONU
Tip	Internațional
Data	23 aprilie
Durata	1 zi

23 aprilie marchează trecerea în eternitate a doi titani ai literaturii universale: William Shakespeare și Miguel de Cervantes, precum și a altor scriitori: scriitorul peruan Inca Garcilaso de la Vega (1616), poetul englez William Wordsworth (1850), scriitorul francez Jules Barbey d'Aurevilly (1889) și poetul englez Rupert Brooke (1915).

Prin Hotărârea de Guvern nr. 293 din 14 aprilie 2005, ziua de 23 aprilie a fost declarată "Ziua Bibliotecarului din România"[2], astfel că în România, începând cu 2005, în ziua de

23 aprilie se sărbătorește și *Ziua Bibliotecarului* concomitent cu *Ziua Internațională a cărții și a drepturilor de autor*.[3]
Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.189 din 08 februarie 2010, anual, la 23 aprilie, în Republica Moldova se va consemna sărbătoarea profesională - *Ziua Bibliotecarului*[4].

18.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A LIMBII ENGLEZE (ONU) 23 aprilie

Ziua internaţională a limbii engleze este marcată în fiecare an la 23 aprilie, ca urmare a unei iniţiative din 2010 a Departamentului de Informaţii Publice a ONU, care stabileşte zile pentru fiecare dintre cele şase limbi oficiale ale organizaţiei, potrivit site-ului https://www.un.org/. De asemenea, 23 aprilie reprezintă ziua de naştere şi de moarte a lui William Shakespeare (1564-1616), considerat unul dintre cei mai mari dramaturgi ai lumii.

Ziua limbii engleze, la fel ca şi celelalte limbi celebrate de ONU, are scopul de a creşte gradul de conştientizare şi respect pentru istoria, cultura şi realizările fiecăreia dintre cele şase limbi de lucru în rândul comunităţii ONU.

Limba engleză, alături de limba franceză, este una dintre cele două limbi de lucru ale Secretariatului Naţiunilor Unite şi una dintre cele şase limbi oficiale ale Organizaţiei Naţiunilor Unite (araba, chineza, engleza, franceza, rusa şi spaniola). Pentru că este atât de răspândită, limba engleză este adesea menţionată ca "world language" sau "lingua franca" a epocii moderne, potrivit www.un.org/en.

Scopul marcării zilelor lingvistice ale ONU este să sărbătorească multilingvismul şi diversitatea culturală, dar şi să promoveze o utilizare echilibrată a tuturor celor şase limbi oficiale în întreaga organizaţie.
În jur de 1,5 miliarde de oameni vorbeau limba engleză în întreaga lume, la nivelul anului 2022, conform https://www.statista.com/.

În 2022, Ziua limbii engleze a fost marcată prin evidenţierea vorbirii limbii engleze pe continentul african. Astfel, există în jur de 24 de ţări africane în care limba engleză este vorbită ca limbă oficială sau folosită pe scară largă în educaţie, administraţie, drept, afaceri, mass-media şi literatură.

Pe continentul african, pe lângă faptul că este o limbă de lucru a Comisiei Economice a ONU pentru Africa, engleza este şi una dintre limbile oficiale ale Uniunii Africane şi ale multor

organizaţii subregionale, se mai menţionează pe site-ul ONU, https://www.un.org/.

Limba engleză este, de asemenea, folosită din ce în ce mai mult ca o modalitate de comunicare între persoane care vorbesc alte limbi native. Pentru mulţi oameni, nevoia de a comunica este mult mai importantă decât nevoia de a vorbi ca un nativ. Aşa-numita "engleză internaţională" (sau lingua franca) se referă la engleza care este folosită şi dezvoltată de oricine în lume şi nu aparţine doar vorbitorilor nativi. Există multe dezbateri despre cât de oportun este ca "engleza internaţională" să fie standardizată.

Ziua limbii engleze a fost aleasă să fie marcată la 23 aprilie şi pentru a aduce un omagiu poetului şi dramaturgului englez William Shakespeare, considerat, în mare măsură, ca fiind unul dintre cei mai mari scriitori în limba engleză şi un dramaturg proeminent al lumii. Este adesea numit poet naţional al Angliei şi "Poet din Avon" ("Bard of Avon"). Multe dintre lucrările sale - incluzând aproape 38 de piese de teatru, 154 de sonete, două lungi poeme narative, şi multe alte poezii - sunt considerate cele mai strălucitoare opere scrise vreodată în literatură, datorită capacităţii lui Shakespeare de a depăşi naraţiunea şi de a descrie cele mai intime şi profunde aspecte ale naturii umane.

Piesele lui de teatru au fost traduse în fiecare limbă vorbită şi sunt jucate mai des decât cele ale oricărui alt dramaturg, potrivit site-ului https://biblacad.ro/.

19.- ZIUA MONDIALĂ DE COMBATERE A MALARIEI

În fiecare an, la 25 aprilie, este marcată Ziua mondială de combatere a malariei, potrivit who.int. A fost adoptată de Organizaţia Mondială a Sănătăţii (OMS) în cadrul sesiunii cu numărul 60, din mai 2007, cu scopul de evidenţia progresele care au fost realizate pentru prevenirea şi controlul malariei, dar şi pentru a accelera lupta împotriva acestei boli.

Malaria este o boală infecţioasă, întâlnită cu precădere în zone tropicale şi subtropicale. Este maladia cu răspândirea cea mai largă de pe glob, milioane de oameni fiind infectaţi anual în Africa, India, Asia de Sud-Est, Orientul Mijlociu, America Centrală şi de Sud, ceea ce face ca aproape 50% din populaţia globului să fie sub riscul infestării cu această boală.

În lipsa măsurilor corespunzătoare de prevenire şi tratament, malaria poate duce la deces, potrivit cdt-babes.ro. Boala este determinată de un grup de protozoare-parazit

numite "Plasmodium". Parazitul malariei este transmis prin înţepătura femelei ţânţarului anofel.

Formele mai severe de malarie se pot manifesta prin febră, frisoane, dureri de cap, dureri musculare, slăbiciune, vărsături, tuse, diaree şi dureri abdominale. La acestea se pot adăuga simptome asociate insuficienţei de organ, cum ar fi insuficienţa renală acută, convulsii generalizate, colaps circulator, urmate de somnolenţă, comă şi deces, arată site-ul cdt-babes.ro. Un studiu publicat în septembrie 2019 şi realizat de cercetători din Danemarca, care au utilizat registrele la nivel naţional pentru a identifica 3.970 de cazuri de malarie între 1994 şi 2017, a arătat că bolnavii de malarie sunt cu aproximativ 30% mai predispuşi să sufere de insuficienţă cardiacă.

La 22 mai 2019, OMS a anunţat că în Algeria şi Argentina malaria a fost eradicată. În Algeria, unde medicul francez Charles Louis Alphonse Laveran a descoperit pentru prima dată parazitul malariei, în 1880, nu au mai fost înregistrate cazuri indigene din anul 2013. În Argentina nu au mai fost consemnate cazuri de malarie din 2010.

Primul program pilot de vaccinare împotriva malariei a debutat, în premieră, în luna aprilie 2019, în Malawi, având potenţialul de a salva zeci de mii de vieţi, conform OMS. Malawi este unul dintre cele trei state africane, alături de Ghana şi Kenya, care participă la programul pilot de vaccinare.

405.000 de decese pe plan mondial în 2018 au fost atribuite de OMS acestei boli, aproximativ 60% dintre victime fiind copii cu vârste sub cinci ani. Numărul total al îmbolnăvirilor cu malarie în anul 2018 a fost de 228 milioane, conform who.int. Între 2000 şi 2015, numărul persoanelor decedate din cauza acestei boli a scăzut cu 62%, însă ţânţarii care răspândesc maladia se tem din ce în ce mai puţin de insecticide. AGERPRES/(Documentare - Horia Plugaru, editor: Cristian Anghelache, editor online: Andreea Preda)

20.- ZIUA MONDIALĂ A SIGURANȚEI ȘI SĂNĂTĂȚII LA LOCUL MUNCĂ

În fiecare an, la data de 28 aprilie, este marcată Ziua mondială a siguranţei şi sănătăţii la locul de muncă. Anul acesta, în condiţiile în care întreaga lume se confruntă cu lupta împotriva pandemiei COVID-19, Ziua mondială a siguranţei şi sănătăţii la locul de muncă se axează pe prevenirea și

combaterea bolilor infecţioase la locul de muncă, cu accent pe noul coronavirus.

Astfel, astăzi, Organizaţia Internaţională a Muncii a iniţiat campania „Opriţi pandemia! Securitatea şi sănătatea la locul de muncă pot salva vieţi!”. Scopul campaniei este stoparea creşterii numărului de cazuri de infectare cu noul coronavirus în unele zone ale lumii şi capacitatea de a menţine ratele în scădere a cazurilor în alte zone. Guvernele ţărilor, angajatorii, lucrătorii şi organizaţiile sindicale fac mari eforturi pentru a proteja sănătatea și a menține siguranța la locul de muncă, în situația epidemiologică actuală. De asemenea, o preocupare majoră este reluarea activității într-o manieră care să susțină progresele înregistrate în suprimarea transmiterii infecției.

Organizația Internațională a Muncii folosește această zi pentru susținerea adoptării unor practici sigure la locurile de muncă și accentuarea rolului pe care îl au serviciile de securitate și sănătate în muncă. Odată cu reluarea activității, fiecare sector de activitate va institui măsuri proprii. Totodată, OIM accentuează importanța instruirii angajaţilor pentru practici de muncă sigure şi sănătoase, respectarea măsurilor pentru distanţarea fizică a angajaţilor, clienţilor şi vizitatorilor, curăţarea periodică a suprafeţelor, etc.

Ziua de 28 aprilie este asociată şi cu mişcarea de comemorare a victimelor accidentelor de muncă sau a persoanelor care s-au îmbolnăvit la locul de muncă. Accidentele şi bolile la locul de muncă pot fi evitate prin prevenție, informare și responsabilizare.

În contextul situației epidemiologice cauzate de infecția COVID-19, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale vine cu următoarele recomandări privind securitatea și sănătatea în muncă pentru angajatori:

- Efectuarea unei analize la nivelul fiecărui angajator în vederea prioritizării serviciilor esențiale sau relevante de cele neesențiale, cu respectarea drepturilor la securitate și sănătate în muncă a lucrătorilor;

- Asigurarea de către angajator a securității și sănătății lucrătorilor în toate aspectele legate de muncă (asigurarea securității și protecției sănătății lucrătorilor sub toate aspectele, inclusiv acordarea la necesitate a echipamentelor de protecție (măști, mănuși etc.);

- Utilizarea e-mailului și a teleconferințelor pentru a reduce contactele fizice și deplasările în interes de serviciu dacă acestea nu sunt necesare în mod imperativ;

- Suspendarea programului de audiențe la nivelul instituțiilor publice și introducerea de măsuri alternative, de tipul transmiterii solicitărilor prin telefon și email (numerele de telefon și adresele de email vor fi afișate pe pagina de internet și la sediul fiecărei instituții);

- Diminuarea pe cât posibil a timpului de așteptare în cadrul programului de lucru cu publicul, prin transmiterea, acolo unde este posibil, a solicitărilor prin email;

- În situațiile în care este necesară prezența fizică a solicitantului la sediul instituției, se va avea în vedere menținerea distanței de cel puțin 1 metru față de celelaltepersoane din incintă.

21.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ DE COMEMORARE A TUTUROR VICTIMELOR RĂZBOIULUI CHIMIC

Ziua internaţională de comemorare a tuturor victimelor războiului chimic este marcată, anual, la data de 29 aprilie.

Istoria eforturilor de a realiza dezarmarea chimică care a culminat cu încheierea Convenției privind interzicerea armele chimice a început cu mai bine de un secol în urmă. Armele chimice au fost folosite pe scară largă în timpul primului război mondial, ducând la peste 100.000 de decese și la un milion de victime. Cu toate acestea, armamentul chimic nu a fost folosit pe terenul de luptă din Europa în al doilea război mondial. După cel de-al doilea război mondial și odată cu apariția dezbaterii nucleare, mai multe țări au ajuns treptat la realizarea faptului că valoarea marginală a armei chimice în arsenalele lor a fost limitată, în timp ce amenințarea reprezentată de disponibilitatea și proliferarea acestor arme trebuia interzisă.

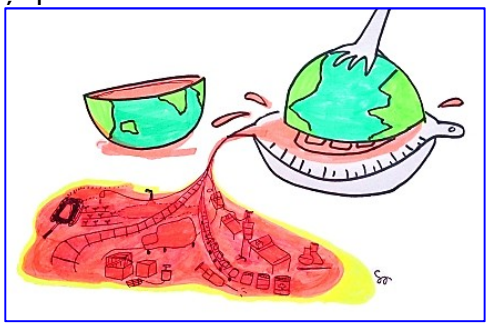

Prin arme chimice se înţeleg orice substanţe chimice toxice şi precursorii lor care pot cauza moartea, incapacitatea permanentă sau temporară la om sau la animale, precum şi muniţiile şi dispo-zitivele folosite pentru a provoca moartea sau alte vătămări prin acţiunea toxică a

substanţelor chimice sau orice echipamente concepute special pentru a fi utilizate în legătură directă cu folosirea muniţiilor şi a dispozitivelor de mai sus (definiţia modernă)

Altfel spus, armele chimice au ca efect aducerea victimei în stare de incapacitate sau, cel mai adesea, îi provoacă moartea, acţionând instantaneu asupra organelor vitale. (Citiți și www.ancex.ro – istoria armelor chimice)

În 2013, Premiul Nobel pentru Pace a fost acordat OPCW Organisation for the prohibition of chemical weapons „pentru eforturile sale extensive de eliminare a armelor chimice".

Câștigătorii premiilor Nobel din ultimii ani:

- Premiul Nobel pentru Pace 2019 a fost decernat premierului etiopian Abiy Ahmed, care a pus capăt războiului de peste 20 de ani purtat de țara sa cu Eritreea.
- Premiul Nobel pentru Pace 2018 a fost atribuit medicului ginecolog Denis Mukwege și activistei Yazidi Nadia Murad, pentru eforturile lor de a pune capăt folosirii violenţei sexuale ca armă de război şi conflict armat.
- Premiul Nobel pentru Pace 2017 este Campania Internațională pentru Abolirea Armelor Nucleare (ICAN).

De Tatiana Vîntur – IȘJ Suceava

22.- ZIUA MONDIALĂ A DANSULUI

Yang Liping

În fiecare an, la data de 29 aprilie este celebrată Ziua internaţională a dansului. Este o iniţiativă a Comitetului de Dans al Institutului Internaţional de Teatru (ITI) din cadrul UNESCO şi a fost instituită în 1982. În acest fel este aniversat atât dansul, cât şi fondatorul baletului modern, Jean-Georges Noverre, născut la 29 aprilie 1727. Potrivit tradiţiei, în fiecare an, o personali-tate a lumii dansului transmite un mesaj, prin intermediul tuturor instituţiilor din lume dedicate acestei arte. În 2023, an în care Ziua internaţională a dansului a ajuns la ediţia cu numărul 41, acest rol îi aparţine dansatoarei şi coregrafei Yang Liping, membră a grupului etnic Bai din Dali, provincia Yunnan, Republica Populară Chineză.

În mesajul său, Yang Liping argumentează că dansul este un limbaj universal, un mod de a comunica cu întreaga lume. Nu doar cu semenii noştri, ci chiar cu natura însăşi. "În oraşul meu natal, bunica mi-a spus că dansul este un mod de a-i mulţumi Soarelui pentru căldura şi lumina pe care ni le oferă.

Atunci când recolta e bogată, dansăm cu bucurie pe câmpii, pentru a ne manifesta recunoştinţa faţă de pământ. Când ne întâlnim dragostea, dansăm pentru a-i obţine afecţiunea, asemenea unui păun care îşi etalează trena pentru a atrage privirile potenţialei partenere. Chiar şi atunci când ne îmbolnăvim, dansuri ce fac parte din misterioase ritualuri au darul de a alunga demonii suferinţei", scrie Yang Liping, pe site-ul oficial al Zilei internaţionale a dansului, international-dance-day.org.

"Dansatorii şi coregrafii ar trebui să asculte cu mai multă luare aminte bucuriile şi durerile acestei lumi, folosind dansul pentru a continua dialogul pe care l-am purtat cu natura timp de mii de ani. Începând de azi, eu nu doar că voi continua să împărtăşesc dansurile culturii noastre cu întreaga lume, dar îi invit pe toţi pasionaţii dansului ca prin intermediul acestei arte să îşi manifeste dragostea şi aprecierea pentru cer şi pământ", arată Yang Liping în încheierea mesajului său.

Cu prilejul zilei de 29 aprilie, Colegiul de Dans din cadrul Academiei de Teatru din Shanghai organizează seminarul "Dans. Viitor: Dezvoltând tradiţia şi împingând limitele" (Dance. Future: Developing the Traditions and Expanding the Boundaries), arată iinternational-dance-day.org.

În 2022, mesajul i-a aparţinut lui, Kang Sue-jin, director artistic al Baletului Naţional din Republica Coreea. În mesajul său, Kang Sue-jin a vorbit despre urmările nefaste avute de pandemie asupra dansatorilor şi publicului spectator. "Chiar dacă situaţia se îmbunătăţeşte, spectacolele de dans sunt, încă, supuse multor restricţii. Acest fapt ne determină să preţuim şi mai mult amintirea vremurilor în care dansul şi dansatorii străluceau precum bijuteriile, dând formă artistică atât angoasei şi anxietăţii, cât şi voinţei de viaţă şi speranţei, a vremurilor când aceştia luminau lumea", potrivit international-dance-day.org.

În 2021, mesajul a fost transmis de balerinul Friedmann Vogel, prim solist al Teatrului de Balet din Stuttgart. "Totul începe cu mişcarea - un instinct pe care îl avem cu toţii - iar dansul este o mişcare ce se transformă într-un mijloc de comunicare. (...) Ca dansatori, suntem într-o mişcare continuă,

aspirând să creăm momente memorabile. Acesta este scopul ultim al fiecărui dansator, indiferent de genul dansului pe care îl practică", potrivit stuttgart-ballet.de.

De Ziua internaţională a dansului, sunt organizate spectacole şi evenimente speciale şi la noi în ţară. De exemplu, Opera Română Craiova a planificat, pentru 29 şi 30 aprilie 2023, premiera spectacolului de balet "Lacul lebedelor", una dintre capodoperele baletului clasic. Cu o adaptare şi punere în scenă create de Andrei Scharaev (Cehia) şi o scenografie de Yevhen Hurenko (Ucraina), cele două reprezentaţii îl vor avea la conducerea muzicală pe maestrul Dumitru Cârciumaru. Rolurile principale vor fi interpretate de Oksana Bondareva (Rusia) - Odette/Odile, Nicolai Nazarchevici (Moldova) - Siegfried, Vasili Bogdan (Moldova) - Rothbart şi Ion Breahna (Moldova) - Bufonul, alături de Orchestra şi Baletul Operei Române Craiova.

Dansul este o formă universală de expresie artistică, ce depăşeşte frontierele politice, culturale şi etnice. Manifestările de Ziua dansului includ spectacole speciale, cursuri deschise publicului, repetiţii publice, expoziţii, seri dansante, programe radio şi TV, vizite, spectacole de stradă etc., conform www.international-dance-day.org.

Institutul Internaţional de Teatru, organizaţie internaţională neguvernamentală, asociată la UNESCO, are centre naţionale în o sută de ţări ale lumii. A fost fondat la Praga în 1948 de UNESCO şi de o comunitate teatrală internaţională. Scopul ITI este promovarea schimbului internaţional de ştiinţă şi practică în artele spectacolului pentru a consolida pacea şi solidaritatea între oameni, notează iti-worldwide.org.

Jean-Georges Noverre (1727-1810), maestru francez al dansului şi baletului, s-a născut la Paris şi este considerat creatorul baletului modern. Prima apariţie într-un spectacol a avut loc la Fontainebleau, în 1743, iar în 1747 a compus primul spectacol de balet pentru Opera Comică. Doi ani mai târziu, a montat spectacole de balet - ''Iphigenie en Tauride'', ''Alceste'', colaborând cu Christoph Willibald Gluck.

Între 1758 şi 1760, a realizat o serie de spectacole de balet la Lyons - ''Fetes du serail'', ''Les Rejouissances flamandes'', ''La Mort d'Ajax'', ''Orphee aux Enfers'', şi şi-a publicat lucrarea ''Lettres sur la danse et sur les ballets'' (1760), în care a definit dansul ca ''o pictură plină de pasiuni, moravuri, obiceiuri". În 1775, la cererea reginei Maria

Antoaneta, a fost numit maestru al spectacolelor de balet la Opera din Paris. A murit la Saint-Germain-en-Laye, la 19 noiembrie 1810. AGERPRES/(Documentare - Horia Plugaru, editor: Cristian Anghelache, editor online: Alexandru Cojocaru)

Conținutul website-ului www.agerpres.ro este destinat exclusiv informării publice. Toate informaţiile publicate pe acest site de către AGERPRES sunt protejate de către dispoziţiile legale incidente. Sunt interzise copierea, reproducerea, recompilarea, modificarea, precum şi orice modalitate de exploatare a conţinutului acestui website. Detalii în secţiunea Condiţii de utilizare. Dacă sunteţi interesaţi de preluarea ştirilor AGERPRES, vă rugăm să contactați Departamentul Marketing – marketing@agerpres.ro.

23.- ZIUA MUNCII

Nume oficial Ziua Muncii

Semnificație Reducerea normei orare zilnice

Data 1 mai

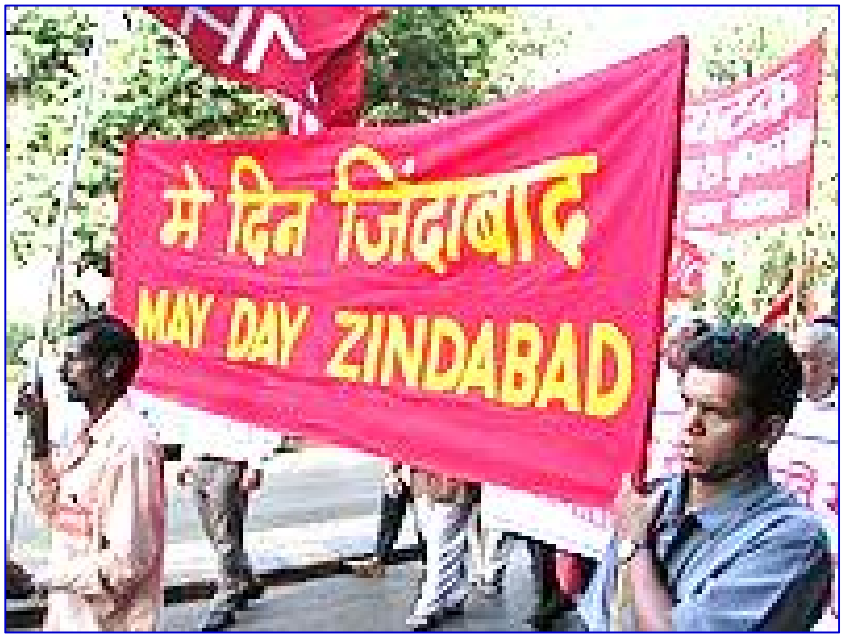

Defilare de 1 Mai la Mumbai, în India

În anul 1889, Congresul Internaționalei Socialiste a decretat ziua de 1 mai ca Ziua Internațională a Muncii, în memoria victimelor grevei generale din Chicago, ziua fiind comemorată prin manifestații muncitorești. Cu timpul, 1 mai a devenit sărbătoarea mișcărilor muncitorești în majoritatea țărilor lumii, diversele manifestări căpătând amploare pe

măsură ce autoritățile au convenit cu sindicatele ca această zi să fie liberă.

Istoric

Piața Haymarket, 3 mai 1886

1 mai 1891 – Tulburările de la Clichy

Reducerea normei orare zilnice de lucru stă la originea semnificației zilei de 1 mai, de sărbătoare internațională a lucrătorilor. În anul 1872, circa 100 de mii de lucrători din New York, majoritatea din industria construcțiilor, au demonstrat, cerând reducerea timpului de lucru la 8 ore.

Data de 1 mai apare pentru prima dată în legătură cu întrunirea din anul 1886 a Federației Sindicatelor din Statele Unite și Canadei (precursoarea Federației Americane a Muncii). George Edmonston, fondatorul Uniunii Dulgherilor și Tâmplarilor, a inițiat introducerea unei rezoluții care stipula ca: „8 ore să constituie ziua legală de muncă de la, și după 1 mai 1886”, sugerându-se organizațiilor muncitorești respectarea acesteia.

La data de 1 mai 1886, sute de mii de manifestanți au protestat pe tot teritoriul Statelor Unite, însă cea mai mare demonstrație a avut loc la Chicago, unde au mers 90 de mii de demonstranți, din care aproximativ 40 de mii se aflau în grevă. Rezultatul: circa 35 de mii de muncitori au câștigat dreptul la ziua de muncă de 8 ore, fără reducerea salariului.

Dar ziua de 1 mai a devenit cunoscută pe întreg mapamondul în urma unor incidente violente care au avut loc trei zile mai târziu, în Piața Haymarket din Chicago. Numărul greviștilor se ridicase la peste 65.000. În timpul unei demonstrații, o coloană de muncitori a plecat să se alăture unui protest al angajaților de la întreprinderea de prelucrare a lemnului „McCormick”. Poliția a intervenit, 4 protestatari au fost împușcați și mulți alții au fost răniți.

În seara aceleiași zile a fost organizată o nouă demonstrație în Piața Haymarket. Din mulțime, o bombă a fost

aruncată spre coloana de polițiști. Au fost răniți 66 de polițiști, dintre care 7 au decedat ulterior. Poliția a ripostat cu focuri de armă, rănind două sute de oameni, dintre care pe câțiva mortal. În urma acestor evenimente, 8 lideri anarhiști, care aparțineau unei mișcări muncitorești promotoare a tacticilor militante violente, au fost judecați. Muncitorii din Anglia, Olanda, Rusia, Italia, Franța și Spania au adunat fonduri pentru plata apărării. În urma procesului, 7 dintre acuzați au fost condamnați la moarte (doi având ulterior pedeapsa comutată la închisoare pe viață) și unul la 15 ani de închisoare. Șapte ani mai târziu, o nouă investigație i-a găsit nevinovați pe cei 8.

Eveniment annual

În anul 1888, la întrunirea Federației Americane a Muncii s-a stabilit ca ziua de 1 mai 1890 să fie data pentru susținerea, prin manifestații și greve, a zilei de muncă de 8 ore. Dar, în anul 1889, social-democrații afiliați la așa-numita Internațională a II-a au stabilit, la Paris, ca ziua de 1 mai să fie o zi internațională a muncitorilor.

Marș de 1 Mai în Suedia, 1899

La 1 mai 1890 au avut loc demonstrații în SUA, în majoritatea țărilor europene, în Chile, Peru și Cuba. După aceasta, 1 mai a devenit un eveniment anual.

Până în 1904, Internaționala a II-a a chemat toți sindicaliștii și socialiștii să demonstreze energic pentru „stabilirea prin lege a zilei de muncă de 8 ore, cererile de clasă ale proletariatului și pace universală”.

La scurt timp, Federația Americană a Muncii s-a dezis cu totul de 1 mai, celebrând în schimb *Labor Day* („Ziua Muncii”) anual, în prima zi de luni a lui septembrie. Pe 28 iunie 1894, Congresul SUA a adoptat un act confirmând această dată ca sărbătoare legală

Această decizie a fost luată pentru a repara ofensa adusă greviștilor de la Sindicatul American al Căilor Ferate și al căror protest fusese înăbușit prin trimiterea de trupe. Ziua Muncii în SUA este asimilată grătarelor, autostrăzilor aglomerate și ca ultimul week-end lung al verii.[2]

Instrumentare politică

1 mai a devenit, în aproape toată lumea, *Ziua Internațională a Muncii*. Există și excepții, de exemplu Australia,

Elveția și Statele Unite, unde 1 mai nu este o sărbătoare oficială. În majoritatea țărilor vest europene, ziua de 1 mai este zi liberă.

În țările comuniste, ziua de 1 mai a fost transformată într-o sărbătoare de stat însoțită de defilări propagandistice. Regimurile comuniste încercau să ducă tradiția unei mișcării muncitorești internaționale, apărută sub egida celei de-a doua Internaționale. De asemenea, și naziștii au avut tentative de uzurpare a acestor tradiții. Ziua de 1 mai, fusese transformată într-o sărbătoare a comunității naționale germane, promițându-se construirea unui socialism național, în centrul căruia nu se mai aflau muncitorii, ci arianul considerat un prototip al celor ce muncesc. Un discurs rostit de Hitler la 1 mai 1933 este edificator în acest sens: *Certurile și neînțelegerile simbolizate de lupta de clasă se transformă acum într-un simbol al unității și înălțării națiunii*.[3] Ziua de 1 mai a fost transformată de către naziști într-o sărbătoare propagandistică. Se susținea că *ziua de 1 mai trebuie să devină o sărbătoare a întregii națiuni și nu poate fi transformată într-un simbol al luptei proletare și a decadenței*.[necesită citare] Serbările câmpenești, chioșcurile cu bere și spectacolele nu lipseau, dar sindicatele fuseseră interzise. Organizațiile muncitorești au fost înlocuite cu directive de la partidul unic. Peste timp, grupări radicale folosesc retorica nazistă, participând la proteste violente având ca pretext ziua de 1 mai (de exemplu, în Germania).

În România, după evenimentele din decembrie 1989, timp de mai mulți ani, ziua de 1 mai nu a mai fost sărbătorită prin festivități decât la inițiativa unor reprezentanți ai unor partide precum PSM și PRM.

ÎN DIFERITE ȚĂRI

În Germania, 1 mai este zi liberă. Se poartă la butonieră o panglică roșie, în amintirea lui 1 mai 1890, când, în pofida interdicției manifestațiilor de către *Sozialistengesetz*, militanții Internaționalei au convenit să se întâlnească în parcuri purtând o astfel de panglică. Intrată în uitare în Germania de Vest, ea a fost mare sărbătoare în Republica Democrată Germană.

În România această zi a fost sărbătorită pentru prima dată de către mișcarea socialistă în 1890. În perioada regimului comunist, de 1 mai autoritățile organizau manifestații uriașe pe marile bulevarde. Coloane de oameni, în ținute festive, scandau lozinci și purtau pancarte uriașe. După 1990, importanța propagandistică a zilei a fost minimalizată, dar oamenii se

bucură de acest eveniment, sărbătorindu-l în aer liber, la iarbă verde, la mare ori la munte. În 2003, pentru prima oară în istoria postdecembristă, o confederație sindicală (Blocul Național Sindical) a încercat organizarea unei adunări populare, cu mici, bere și muzică, pentru a serba acestă zi. Criticile nu au lipsit, la fel nici acuzațiile de simpatie pro-comunistă, amintirea propagandei PCR fiind încă vie în conștiința populației.

24.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIBERTĂȚII PRESEI

Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a declarat 3 mai a fi Ziua Internațională a Libertății Presei[1][2] sau doar Ziua Mondială a Presei, observată pentru a conștientiza importanța libertății presei și a reaminti guvernelor obligația lor de a respecta și susține dreptul la libertatea de exprimare consacrată în temeiul articolului 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 1948 și care marchează aniversarea Declarației de la Windhoek, o declarație a principiilor presei libere elaborată de jurnaliștii din ziare africane în Windhoek în 1991.

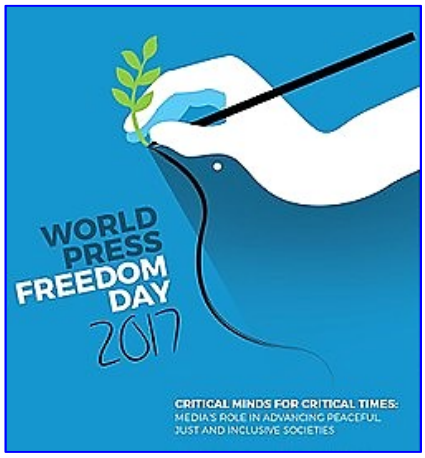

Ziua Internațională a Libertății Presei

Nume oficial	Ziua Internațională a Libertății Presei
Tip	Internațională
Data	3 mai
Durata	1 zi

Astăzi, 3 mai, comunitatea mondială sărbătorește Ziua mondială a libertății presei.

Marcarea festivă a acestei zilei a fost decisă de către Adunarea Generală a ONU in anul 1993, cu scopul declarat de a conștientiza importanța libertății presei.

Articol publicat pe 03-05-2023

Implinirea in acest an a 30 de ani de la proclamarea acestei zile coincide cu împlinirea a 75 de ani de la adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului.

In acest context a fost aleasă ca temă pentru celebrarea din acest an: „Conturarea unui viitor al drepturilor:
libertatea de exprimare şi rolul ei central între celelalte drepturi ale omului”.

Comisia Națională a României pentru UNESCO vă semnalează mai multe inițiative internaționale dedicate acestei zile:

Cartoons for Freedom of Expression - Campania UNESCO și Cartooning for Peace care vorbește despre importanța libertății de exprimare în garantarea drepturilor omului. Invitatul special din acest an a fost The New Yorker Declarația comună privind libertatea de exprimare ca motor al tuturor celorlaltor drepturi ale omului susținută de președinții Adunării Generale a Națiunilor Unite, ai Conferinței Generale a UNESCO, ai Consiliului Economic și Social al Națiunilor Unite și ai Consiliului pentru Drepturile Omului

In interviul realizat de Mădălina Corina Diaconu puteți urmări mesajul secretarului general al CNR UNESCO, doamna Madlen Șerban, cu ocazia Zilei mondiale a libertății presei 2023.

25.- 4 MAI, ZIUA INTERNAŢIONALĂ A POMPIERILOR ŞI ZIUA SFÂNTULUI FLORIAN

Ziua Internațională a Pompierilor (în engleză *International Firefighters' Day*; IFFD) este sărbătorită anual în data de 4 mai. Sărbătoarea a fost instituită pe 4 ianuarie 1999, după decesul a cinci pompieri în circumstanțe tragice într-un incendiu de pădure din Australia. Data de 4 mai are și o conotație tradițională pentru pompierii din multe țări europene, întrucât în această zi este serbat Sfântul Florian, protectorul pompierilor.

Panglica roș-albastră - simbolul Zilei Internaționale a Pompierilor

În România Ziua Națională a Pompierilor este sărbătorită pe 13 septembrie.

În fiecare an, pompierii se confruntă cu vremuri de tragedie și triumf, certuri și lecții, reflecție și sărbători. Acestea variază în ceea ce privește impactul și influența asupra fiecărui individ fac acum parte din viețile noastre și, în multe cazuri, nu pot fi ignorate cu ușurință. Linton a fost una dintre aceste tragedii.

Pe 2 decembrie 1998, un eveniment tragic a zguduit comunitatea Linton, Australia și lumea întreagă. Pompierii din oraşul Linton, aflat la aproximativ 150 km vest de orașul

Melbourne din Victoria, au cerut asistenţă în lupta cu un mare incendiu. Acest apel urgent a adus la fața locului pompierii din multe zone, inclusiv voluntari de la Brigada de Pompieri Geelong West, neștiind tragedia care avea să urmeze. Garry Vredeveldt, Chris Evans, Stuart Davidson, Jason Thomas și Matthew Armstrong erau echipajul maşinii-cisternă Geelong West în acea zi fatidică.

În timp ce, cei cinci, au ieșit din incendiu pentru a-și umple autocisterna cu apă, a avut loc o schimbare bruscă a vântului şi maşina a fost înghiţită de flăcări. Cei cinci pompieri au fost uciși. Mai târziu, J.J. Edmondson, locotenent de pompieri în Victoria, a coordonat instituirea Zilei internaţionale a pompierilor.

Pompierii își dedică viața protejării vieții și a proprietății. Uneori această dăruire ia forma a nenumărate ore de voluntariat sau a mulți ani de carieră. În toate cazurile, acesta riscă să sacrifice ultima dată viața unui pompier. În toate situațiile, riscul, ultimul sacrificiul este viața pompierului.

Ziua internațională a pompierilor este un prilej, pentru comunitatea mondială, să recunoască și să onoreze sacrificiile făcute de pompieri pentru siguranța comunității și mediului.

Astăzi sunt comemorați pompierii care au murit în timp ce își slujeau comunitățile sau și-au dat viața pentru siguranța celorlalți. Purtând panglica albastră cu roșu ne arătăm recunoștința față de pompierii de pretutindeni.

Culorile panglicii simbolizează cele două elemete cu care lucrează pompierii: roșu pentru foc și albastru pentru apă. Aceste culori sunt, de asemenea, recunoscute pe plan internațional ca reprezentând serviciul de urgență.

4 mai, Ziua Sfântului Florian

Pe 4 mai se celebrează şi Sfântul Florian, ocrotitorul pompierilor, care a fost comandant militar şi organizator al unei brigăzi de pompieri în vremea Imperiului Roman şi a fost martirizat în timpul persecuţiilor lui Diocleţian.

Ziua internaţională a pompierilor este cunoscută şi ca Ziua Sfântului Florian, celebrată de mai bine de 150 de ani în Europa.

Sf. Florian este considerat patronul pompierilor şi al hornarilor. A fost cetățean roman și a murit ca martir în anul 304, în Lauriacum, o localitate care azi se numește Lorch, în Austria.

Sf. Florian este sărbătorit anual de către Biserica Romano-Catolică în 4 mai, data morții sale.

Florian a trăit în timpul împăraților Dioclețian și Maximian și a fost comandant al armatei imperiale în provincia romană Noricum (care se întindea pe teritoriul Austriei de astăzi și o parte a Sloveniei). Pe lângă activitățile militare, el mai era responsabil și de organizarea brigăzilor de pompieri.

Sound off, momentul de reculegere

Un Sound Off global este o modalitate excelentă de a atrage atenția presei și a comunității asupra rolului, angajamentului și sacrificiilor pompierilor. Ne oferă tuturor șansa de a reflecta asupra pompierilor care și-au pierdut viața în ultimii ani, cum ar fi cei din 11 septembrie, într-un omagiu foarte potrivit pentru pompieri.

În prima duminică a lunii mai, la prânz, sirenele vor suna timp de 30 de secunde, urmate de un minut de reculegere în memoria și respectul față de toți pompierii care şi-au pierdut viaţa la datorie.

Ziua pompierilor în România

În România, 13 septembrie, în care a avut loc Bătălia din Dealul Spirii (1848) la Bucureşti, între compania de pompieri condusă de Căpitanul Pavel Zăgănescu şi un corp de armată al Imperiului Otoman, a fost desemnată Ziua pompierilor.

Această dată a fost desemnată ca Zi a pompierilor din România, în cinstea eroismului de care a dat dovadă subunitatea de pompieri în acea luptă din timpul Revoluţiei Române din 1848. Legal, Ziua a fost oficializată în 1953, iar apoi prin Legea nr. 121/1996 privind organizarea şi

funcţionarea Corpului Pompierilor Militari, mai scrie sursa de mai sus.

26.- ZIUA MONDIALĂ A CRUCII ROȘII ȘI SEMILUNII ROȘII - 8 Mai

Ziua de 8 mai a fost declarată, în 1859, drept Ziua mondială a Crucii Roșii de către Comitetul Internațional al Crucii Roșii.

La noi în țară, Societatea Națională de Cruce Roșie din România asigură asistență umanitară pentru 553.000 de persoane, sprijinind astfel comunitățile să fie mai sigure și mai puternice, prin implementarea a divese programe adaptate nevoilor locale. De la programe sociale, campanii de educație pentru sănătate și prim ajutor la pregătirea și intervenția în situații de urgență, Cruce Roșie Română oferă sprijin umanitar prin devotamentul și implicarea celor peste 5600 de voluntari ai săi. Aceștia activează în toate comunitățile cu responsabilitate și dăruire, oferindu-și timpul, energia și devotamentul atât de importante pentru îndeplinirea misiunii organizației.

Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie s-a născut la inițiativa unui om de afaceri elvețian, Henry Dunant, în 1859, după una dintre cele mai sângeroase bătălii ale secolului, Bătălia de la Solferino, bătălie care a făcut 40.000 de victime. La 24 iunie 1859, Henry Dunant venise în nordul Italiei pentru a-l întâlni pe Napoleon al III-lea în interes de afaceri. Impresionat profund de imaginea oribilă de după bătălie, el a adunat oameni din satul învecinat și a petrecut trei zile, fără întrerupere, pentru a îngriji răniții. Vorbele sale „Siamo tutti fratelli” (Suntem cu toții frați) au deschis inimile voluntarilor, care au îngrijit deopotrivă inamici și compatrioți, conform site-ului www.crucearosie.ro.

În 1862, Henry Dunant scria cartea „O amintire de la Solferino”, o pledoarie pentru umanitate, în care a atras atenția lumii asupra necesității de a înființa societăți de ajutor și de a promova un acord internațional cu privire la ajutorarea răniților și la persoanele care îi îngrijesc. Datorită acestei cărți, Henry Dunant a reușit să transmită ideile sale în rândul guvernanților europeni și al oamenilor influenți de la acea vreme. Astfel, în 1863, s-a întrunit pentru prima oară o comisie care s-a autointitulat Comitetul Internațional pentru Ajutorarea Răniților și care, în 1876, urma să devină Comitetul Internațional al Crucii Roșii. Doisprezece șefi de stat au semnat atunci prima

Convenție de la Geneva. Tot atunci a fost adoptată și emblema unei cruci roșii pe fundal alb (inversul steagului Elveției, cu cruce albă pe fond roșu), cu scopul de a conferi statut neutru celor care asistau răniții și, astfel, de a asigura protecția acestora pe câmpul de luptă.

Semiluna Roșie a fost adoptată în Convenția din 1929. Având în vedere că există țări în care nici crucea roșie, nici semiluna roșie nu ar putea fi utilizate, deoarece nu sunt acceptate de populația locală, în 2005, statele au adoptat un nou simbol de protecție – Cristalul (rombul) Roșu.

În prezent, folosirea emblemei este guvernată de „Regulamentul privind folosirea emblemelor de cruce roșie și semilună roșie de către Societățile Naționale". Acest regulament, adoptat la Budapesta, în noiembrie 1991, a intrat în vigoare în 1992.

Mișcarea Internațională de Cruce Roșie și Semilună Roșie este cunoscută în întreaga lume ca o organizație de ajutor umanitar, membrii săi acționând în vederea prevenirii și alinării suferințelor provocate de războaie, conflicte armate, tensiuni politice, dezastre și calamități naturale sau sociale.

Ea cuprinde Societățile Naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie din 190 de state, precum și două instituții internaționale cu sediul la Geneva: Comitetul Internațional al Crucii Roșii – creat în 1863 – și Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie (Liga) – creată în 1919. Fiecare din aceste părți componente are activități și roluri specifice, bine stabilite. Ceea ce le unește sunt principiile fundamentale ale Mișcării de Cruce Roșie și Semilună Roșie și acțiunea comună în spiritul umanismului.

Fiecare entitate lucrează în țara sa de origine, în conformitate cu principiile dreptului umanitar internațional și cu statutul Mișcării Internaționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie. În funcție de circumstanțe și capacitățile lor specifice, Societățile Naționale pot lua sarcini umanitare suplimentare, care nu sunt definite în mod direct de dreptul umanitar internațional sau mandatele Mișcării Internaționale. În multe țări, acestea sunt strâns legate de sistemul național răspunzător de îngrijirea sănătății prin furnizarea de servicii medicale de urgență.

Din noiembrie 2009, președintele Federației este Tadateru Konoe (Japonia), potrivit www.ifrc.org.

Strategia pentru 2020 a Mișcării Internaționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie – „Salvăm vieți, schimbăm mentalități" – are rolul de a ghida acțiunile Federației Internaționale a Crucii Roșii și Semilunii Roșii în acest deceniu pe care îl parcurgem. Cuprinde trei activități strategice pentru FICR și pentru Societățile Naționale în scopul unei viziuni comune – să inspire, să încurajeze, să faciliteze și să promoveze în orice moment și în orice formă activitățile umanitare prin Societățile Naționale, în vederea prevenirii și alinării suferinței umane, contribuind la promovarea demnității umane și a păcii în lume, conform site-ului www.ifrc.org.

În România, tinerii voluntari au împărtășit elevilor, începând din 2009, noțiunile de respect, solidaritate și umanitate, încurajându-i să devină un model pentru semenii lor. Prin intermediul rețelelor de socializare, tinerii se constituie într-un grup de lucru virtual, care promovează principiile fundamentale și viziunea lor asupra activităților Mișcării Internaționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie la nivel global.

8 mai - Ziua mondială a Crucii Roşii şi Semilunii Roşii

În fiecare an, ziua de 8 mai este marcată în întreaga lume ca fiind Ziua mondială a Crucii Roşii şi Semilunii Roşii. Această zi a fost stabilită în 1859, de către Comitetul Internaţional al Crucii Roşii, conform site-ului www.ifrc.org.

Mişcarea Internaţională de Cruce Roşie şi Semilună Roşie a apărut la iniţiativa lui Henry Dunant (1828-1910), un om de afaceri elveţian, după una dintre cele mai sângeroase bătălii ale secolului, Bătălia de la Solferino, care a făcut 40.000 de victime şi la ale cărei rezultate Dunant a asistat. Impresionat de imaginea de după bătălie, el a chemat persoane din zonele învecinate, alături de care a îngrijit răniţii şi a solicitat ajutorul voluntarilor. Mobilizaţi de cuvintele lui Dunant - ''Siamo tutti fratelli'' (Suntem cu toţii fraţi) -, timp de trei zile, voluntarii au acordat ajutor şi îngrijire medicală tuturor răniţilor, indiferent că erau inamici şi compatrioţi, notează site-ul www.crucearosie.ro.

După ce a trecut prin această experienţă, **Henry Dunant** a scris şi publicat, în 1862, cartea ''O amintire de la Solferino'', prin care atrăgea atenţia lumii întregi asupra necesităţii de a înfiinţa societăţi de ajutor şi de a promova un acord internaţional cu privire la ajutorarea răniţilor şi la persoanele care îi îngrijesc. Datorită acestei cărţi, Henry Dunant a reuşit să transmită ideile sale în rândul guvernanţilor europeni şi al oamenilor influenţi de la acea vreme.

Astfel, în 1863, s-a întrunit pentru prima oară o comisie care s-a autointitulat Comitetul Internaţional pentru Ajutorarea Răniţilor şi care, în 1876, a devenit Comitetul Internaţional al Crucii Roşii. Atunci a fost semnată prima Convenţie de la Geneva, de către 12 şefi de stat, şi a fost adoptată emblema unei cruci roşii pe fundal alb (inversul steagului Elveţiei, cu cruce albă pe fond roşu), cu scopul de a conferi statut neutru celor care asistau răniţii şi, astfel, de a asigura protecţia acestora pe câmpul de luptă.

Simbolul Semilunii Roşii a fost adoptat la Convenţia din 1929, din considerente care ţin cont de religia anumitor popoare din diferite ţări. Ulterior, având în vedere că există ţări în care nici crucea roşie, nici semiluna roşie nu ar putea fi utilizate, deoarece nu sunt acceptate de populaţia locală, în 2005, statele au adoptat un nou simbol de protecţie - Cristalul (rombul) Roşu.

Competiţia echipajelor de Prim Ajutor organizată de Crucea Roşie Română, în Campusul Universităţii de Ştiinţe Agrono-mice şi de Medicină Veterinară.

În prezent, folosirea emblemei este guvernată de ''Regulamentul privind folo-sirea emblemelor de cruce roşie şi semilună roşie de către Societăţile Naţionale''. Acest regulament, adoptat la Budapesta, în noiembrie 1991, a intrat în vigoare în 1992. În mai 1919, reprezentanţii Societăţilor de Cruce Roşie din Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, Franţa, Italia şi Japonia s-au întrunit pentru a înfiinţa în mod oficial Liga Societăţilor de Cruce Roşie, care a fost predecesoarea Federaţiei Internaţionale a Societăţilor de Cruce Roşie şi Semilună Roşie (FICR). Obiectivul său era de a "consolida şi a uni, în domeniul sănătăţii, Societăţile de Cruce Roşie existente şi de a promova crearea unor noi Societăţi".6

ââ

Simulare de prim-ajutor organizată de voluntarii Crucii Roşii în Parcul Titan, cu celebrării a 133 de ani de activitate umanitară de către Crucea Roşie Română.

În viziunea Crucii Roşii, un principiu este o regulă de conduită obligatorie, bazată pe raţiune şi pe experienţă, care guvernează activitatea tuturor componentelor Mişcării, în orice moment. Există şapte principii fundamentale ale Mişcării Internaţionale de Cruce Roşie şi Semilună Roşie:

* **Umanitate** - Născută din grija de a ajuta, fără discriminare, răniţii de pe câmpurile de luptă, Mişcarea Internaţională de Cruce Roşie şi Semilună Roşie, sub aspectul său internaţional şi naţional, se angajează să prevină şi să aline suferinţele oamenilor în orice împrejurare;
* **Imparţialitate** - Mişcarea nu face nicio deosebire de naţionalitate, rasă, religie, origine socială sau apartenenţă politică. Ea se dedică numai ajutorării indivizilor pe măsura suferinţelor lor şi acordă ajutor prioritar celor mai urgente nenorociri;
* **Neutralitate** - În scopul menţinerii încrederii tuturor, Mişcarea se abţine să ia parte la ostilităţi şi la controverse de ordin politic, rasial, religios sau ideologic;
* I**ndependenţă** - Mişcarea este independentă. Auxiliare ale autorităţilor publice în activităţile lor umanitare şi supuse legilor care le guvernează ţările, Societăţile Naţionale trebuie să-şi păstreze o autonomie care să le permită să acţioneze întotdeauna numai conform principiilor fundamentale ale mişcării;
* **Voluntariat** - Este o mişcare de ajutor voluntar şi dezinteresat;
* **Unitate** - Într-o ţară nu poate exista decât o Societate Naţională de Cruce Roşie sau Semilună Roşie. Ea trebuie să fie deschisă tuturor şi să-şi extindă acţiunile umanitare pe întreg teritoriul ţării;
* **Universalitate** - Mişcarea Internaţională de Cruce Roşie şi Semilună Roşie, în cadrul căreia toate Societăţile Naţionale au drepturi egale şi datoria de a se întrajutora, este universală, precizează site-ul https://crucearosie.ro/.

Federaţia Internaţională de Cruce Roşie şi Semilună Roşie (FICR) conduce şi organizează, în strânsă cooperare cu Societăţile Naţionale, misiunile de asistenţă care răspund la situaţii de urgenţă de scară largă. Secretariatul Internaţional al Federaţiei are sediul în Geneva, Elveţia.

Din noiembrie 2017, preşedintele Federaţiei este Francesco Rocca (Italia), potrivit site-ului https://ifrc.org/.

În 2022, activitatea Mişcării Internaţionale de Cruce Roşie şi Semilună Roşie şi-a canalizat eforturile pentru a oferi susţinere persoanelor vulnerabile în lupta împotriva pandemiei COVID-19 şi pentru a facilita vaccinarea acestora, dar şi pentru a veni în sprijinul comunităţilor afectate de războiul din Ucraina, conform site-urilor www.ifrc.org. şi https://crucearosie.ro/.

Obiectivul global al FICR pentru anul 2023 este ca toate problemele umanitare presante din lume să primească susţinere din partea federaţiei şi ca fiecare dintre cele 192 de Societăţi Naţionale să primească sprijinul necesar pentru a răspunde situaţiilor de criză, menţionează site-ul https://www.ifrc.org/.

Aproape 80 de voluntari ai Crucii Roşii participă la prima tabără de pregătire pentru intervenţii în caz de dezastre, organizată ţn zona muntoasa Galion din preajma municipiului Comăneşti, judeţul Bacău.

"În timp ce lumea a fost marcată de crize excepţionale, în ultimii câţiva ani, 'suspecţii obişnuiţi' precum sărăcia, foamea, serviciile de sănătate precare şi dezastrele continuă să distrugă vieţile a milioane de oameni în fiecare an. Cei mai vulnerabili oameni din lume plătesc întotdeauna cel mai mare preţ.", menţionează site-ul Federaţiei

Totodată, în atenţia FICR se află schimbările climatice - ele afectând zilnic viaţa a milioane de oameni; conflictul din Ucraina - care a afectat nu numai milioanele de persoane care au fugit din ţara lor şi ţările care le primesc, ci întreaga lume; creşterea alarmantă a insecurităţii alimentare din Africa; milioanele de migranţi din întreaga lume care se confruntă cu pericole în căutarea siguranţei şi a unei vieţi mai bune.

"Pe tot parcursul anului 2023, vom continua să ne concentrăm eforturile asupra celor mai mari provocări de astăzi şi de mâine. Vom continua să acordăm prioritate reducerii riscurilor şi dezvoltării rezilienţei ca fiind cele mai bune modalităţi de a pregăti comunităţile pentru şocuri şi de a împiedica şocurile să devină dezastre.", precizează FICR.

În ţara noastră, FICR este reprezentată de Societatea Naţională de Cruce Roşie din România, al cărei preşedinte este, din 2015, Majestatea Sa Margareta, Custodele Coroanei Române - aflată la al doilea mandat. AGERPRES/(Documentare - Marina Bădulescu, editor: Roxana Losneanu, editor online: Andreea Preda)

27.- ZIUA EUROPEI

Nume oficial	Ziua Europei
Sărbătorită de	Uniunea Europeană Consiliul Europei
Tip	European
Semnificație	Fondarea Consiliului Europei / Data Declarației Schuman
Data	9 mai

Pe continentul european, Ziua Europei este o sărbătoare anuală a păcii și unității în Europa. Sunt două date pentru sărbătorirea acestei zile: 5 mai pentru Consiliul Europei și 9 mai pentru Uniunea Europeană (UE). Pentru UE, această zi este de asemenea cunoscută ca Ziua Schuman, comemorând declarația istorică a ministrului de externe francez, Robert Schuman.

Ziua Consiliului Europei reflectă propria înființare în 1949, în timp ce Uniunea Europeană celebrează data propunerii înființării CECO în 1951. Ziua Europei este unul dintre simbolurile europene menite să promoveze unitatea în rândul europenilor.

Fondare

Consiliul Europei a fost fondat la 5 mai 1949, și astfel, în 1964 a ales această dată pentru a celebra propria înființare. În 1985, Comunitățile Europene (care mai târziu au devenit Uniunea Europeană) au adoptat drapelul Europei folosit de Consiliul Europei până atunci, ca simbol propriu al comunităților. Cu toate acestea, liderii comunităților au decis să stabilească Ziua Europei la 9 mai 1950, în comemorarea Declarației Schuman. Prin această declarație, Robert Schuman a propus unirea industriilor de oțel și cărbuni a Franței, Germaniei de Vest și a altor state, ducând la crearea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. Acest eveniment fiind considerat un moment fundamental în istoria Europei.

Drapelul Europei în Strasbourg (Franța), 9 mai 2009

Tratatul de la Lisabona, care a înlocuit Constituția europeană, are o declarație a șaisprezece membri care susțin simbolurile europene. Parlamentul European a recunoscut oficial ziua de 9 mai ca sărbătoare oficială în octombrie 2008.

„Uneori, visele-mi sunt vedenii,
Parcă aş fi bibelou şi mă sparg,
Iar cioburile-mi se prefac în smerenii,
Vase care despică oceanul, în larg.” MI

Celebrare

Parada Schuman are loc anual în Varșovia de Ziua Europei (2008)

9 mai este celebrată în diferite forme în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene și în țările din jur, cum ar fi Turcia.[5] Datorită naturii politice a zilei, au fost observate încercări de a educa oamenii despre Uniunea Europeană și discursuri în sprijinul integrării europene.[6] Drapelul este un alt simbol cu un rol important în celebrarea zilei Europei

Deși există preferința de a sărbători ziua Europei pe 9 mai, având în vedere vizibilitatea mai mare a Uniunii Europene, 5 mai este încă celebrată în unele state europene datorită rolului Consiliului în apărarea drepturilor omului, democrației parlamentare și a statului de drept. În contrast, Declarația Schuman a fost doar o propunere de unire a industriilor de cărbuni și oțel ale Franței și Germaniei.

Din anul 2003, Ucraina sărbătorește Ziua Europei în cea de-a treia sâmbătă a lunii mai.

Coincidențe

5 mai coincide cu Ziua Eliberării din Danemarca și Olanda, sărbătoare care celebrează eliberarea țărilor respective de trupele germane în 1945.

9 mai coincide cu ajunul invaziei germane a Țărilor de Jos, Belgiei, Luxemburgului și a Franței, dar și cu Ziua Victoriei, care marchează sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial în

fosta Uniune Sovietică (sărbătorit pe 8 mai în Europa de Vest). Este exact la jumătate de an de la *Schicksalstag*-ul german.

28.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FAMILIEI

Ziua Internațională a Familiei se celebrează în fiecare an pe data de 15 mai. În anul 2024, evenimentul va fi celebrat într-o zi de miercuri.

În anul 1993, Organizația Națiunilor Unite (ONU) a proclamat această zi ca sărbătoare internațională pentru a atrage atenția și a conștientiza provocările cu care se pot confruntа familiile.

Anul următor, în 1994, a fost pentru prima dată celebrată Ziua Internațională a Familiei.

Pe lângă sărbătorirea lucrurilor bune care vizează familia, ONU are în vedere ca Ziua Internațională a Familiei să fie un prilej de observare. În acest sens, autoritățile și oamenii trebuie să aibă în vedere faptul că familia a suferit diverse schimbări de-a lungul timpului, în toate colțurile lumii. Aceste schimbări sunt de ordin social, economic și, mai ales, demografic. Astfel, această zi ne arată tuturor rolul esențial al familiei într-o comunitate, precum și provocările care afectează această structură socială.

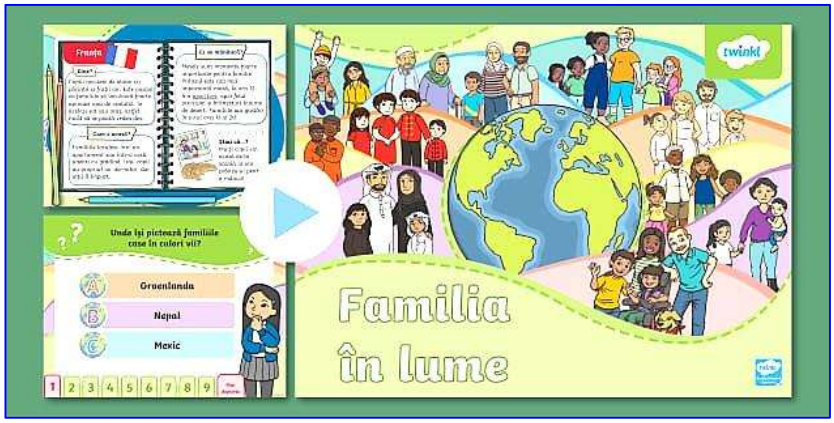

În ultimii ani, Ziua Internațională a Familiei a țintit, printre altele:

- distribuirea cât mai egală a responsabilităților din gospodărie;
- afecțiunea;
- respectul reciproc între membrii familiei;

- migrația membrilor;
- combaterea violenței domestice.

În România, în anul 1995, ziua de 15 mai a fost declarată și Ziua Familiilor Române.

Cum se celebrează Ziua Internațională a Familiei?

Inițiatorul acestei sărbători, ONU, și-a rezervat dreptul de a organiza și de a promova activități de tipul conferințelor, al atelierelor și al emisiunilor televizate. În plus, organizația vizează anual scrierea de articole de ziar și în mediul online, ridicând probleme care afectează familiile de peste tot din lume. La acest demers sunt invitate să participe și școlile, dar și alte unități care au drept scop educația.

Cum sărbătorim Ziua Internațională a Familiei?

Probabil cea mai bună sugestie de activitate este să încercăm cu toții să petrecem timp în familie, pentru a marca această sărbătoare. De asemenea, ne-am putea gândi și la cei care au rămas fără familie — la copiii din orfelinate sau vârstnicii din azilurile de bătrâni care nu mai au rude. Cu siguranță se pot organiza în avans, alături de autorități și de conducerea acestor instituții, vizite și activități care să aducă bucurie acestor persoane.

Dacă ești cadru didactic sau părinte, îți venim în ajutor cu câteva idei de activități pe tema familiei, pe care le poți integra cu succes în demersurile tale didactice. Toate resursele au fost create de către echipa noastră, formată din profesori cu experiență, specialiști în educație și ilustratori talentați. Sunt materiale de calitate, pe care le poți integra cu încredere în activitățile cu cei mici.

Pentru început, descarcă și răsfoiește această broșură gratuită. Vei găsi o sumedenie de idei de activități despre familie, pe care le poți desfășura cu preșcolarii.

Uite ce ai putea pune pe lista de activități pentru 15 mai, de Ziua Internațională a Familiei:

Familia mea - Careu de cuvinte - Acest careu este grozav pentru a antrena mintea celor mici înainte de activitățile dedicate zilei de 15 mai;

Familia în lume - Prezentare PowerPoint - Expune această prezentare copiilor pentru a le arăta cum funcționează familia în diferite țări de pe glob;

Familia mea – Fișă de activitate - Oferă copiilor această resursă pentru o activitate ce presupune scrierea unor informații despre familie, având începuturi date;

Familia mea – Cartonașe pereche - Folosește aceste cartonașe în cadrul unui joc de memorie, excelent pentru a consolida vocabularul copiilor pe tema familiei;
Familia mea – Exerciții grafice - Îți propunem acest material care vizează familia și dezvoltarea motricității fine a copiilor;
Familia mea – Fișe de lucru pentru grupa mică - Descarcă această fișă de lucru, ce vizează recunoașterea membrilor familiei și colorarea desenelor în culorile preferate ale celor mici;
Tipuri de familii – Prezentare PowerPoint - Integrează această prezentare în activitățile tale cu cei mici, pentru a arăta copiilor faptul că, asemenea oamenilor, și familiile pot arăta diferit;
Familia mea — Desene de colorat - Alege să folosești acest set cu pagini de colorat în cadrul activităților de Ziua Internațională a Familiei, apoi expune creațiile copiilor.

Ziua Familiei - Timp petrecut cu familia, ce include jocuri, experimente, activități practice și chiar idei de luat în calcul pentru o vizită la muzeu cu ocazia Zilei Internaționale a Familiei.

Încă ceva! Cum ți s-ar părea ca de Ziua Internațională a Familiei să organizezi activități despre arborele genealogic? Iată aici doar câteva dintre resursele

29.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A MUZEELOR - 18 MAI

În fiecare an, la 18 mai, este sărbătorită Ziua internaţională a muzeelor, ce are ca obiectiv promovarea şi aducerea la cunoştinţa publicului a rolului acestor instituţii de cultură în dezvoltarea societăţii, potrivit http://imd.icom.museum/.

Această zi este, totodată, un eveniment menit să întemeieze şi să consolideze relaţiile de cooperare dintre muzee, specialiştii acestora şi public. Muzeele au un potenţial unic în abordarea diferitelor culturi, constituindu-se într-un loc predilect pentru înţelegerea lor aprofundată, într-o manieră interdisciplinară, dar şi în ceea ce priveşte sensibilizarea oamenilor iubitori de cultură din întreaga lume.

Consiliul Internaţional al Muzeelor (ICOM) a organizat, în 1951, o reuniune numită "Cruciada pentru Muzee". Reuniunea a avut ca subiect muzeele şi educaţia iar ideea instituirii unei Zilei internaţionale a muzeelor a pornit de la accesibilitatea instituţiei muzeale. În 1977, ICOM a stabilit data de 18 mai drept Ziua internaţională a muzeelor. Organizate la 18 mai sau în jurul

acestei date, evenimentele şi activităţile planificate pentru a sărbători Ziua internaţională a muzeelor pot dura o zi, un weekend sau o săptămână întreagă. În întreaga lume, tot mai multe muzee participă la Ziua internaţională a muzeelor.
În 2021, tema zilei este "The Future of Museums:

- Recover and Reimagine", prilej cu care, muzeele, specialiştii şi comunităţile lor sunt invitate să creeze, să conceapă şi să împărtăşească noi practici de (co-)creare de valoare, noi modele de afaceri pentru instituţiile culturale şi soluţii inovatoare pentru provocările sociale, economice şi de mediu din prezent, potrivit https://icom.museum/.

Muzeul Luvru din Paris

În 2021, tema zilei este "The Future of Museums: Recover and Reimagine", prilej cu care, muzeele, specialiştii şi comunităţile lor sunt invitate să creeze, să conceapă şi să împărtăşească noi practici de (co-)creare de valoare, noi modele de afaceri pentru instituţiile culturale şi soluţii inovatoare pentru provocările sociale, economice şi de mediu din prezent, potrivit https://icom.museum/.

Anul 2020 a fost ca niciun alt an. Criza COVID-19 a afectat fiecare aspect al vieţii noastre. Unele probleme deja presante au fost agravate, punând sub semnul întrebării structura societăţilor noastre: apelul la egalitate este mai puternic ca niciodată.

Muzeele nu fac excepţie de la aceste schimbări, iar sectorul cultural este printre cele mai afectate, cu grave

repercusiuni economice, sociale şi psihologice atât pe termen scurt, cât şi pe termen lung. Dar această criză a servit şi drept catalizator al unor inovaţii cruciale aflate în curs, cu un accent sporit pe digitalizare şi crearea de noi forme de experienţă şi diseminare culturală.

Acesta este un moment esenţial pentru societatea noastră, apelul către muzee fiind acela de a-l îmbrăţişa şi de a determina schimbarea. Este timpul ca relaţia comunităţi-muzee să fie regândită, de a experimenta cu noi şi hibride modele de realizare culturală şi să se reafirme valoarea esenţială a muzeelor pentru construirea unui viitor drept şi durabil. Trebuie susţinut fără rezerve potenţialul creativ al culturii ca motor pentru recuperare şi inovaţie în era post-COVID.

În 2020, în contextul izbucnirii pandemiei de COVID-19, care a determinat în majoritatea ţărilor luarea de decizii precum izolarea la domiciliu, distanţarea socială şi închiderea tuturor instituţiilor culturale, Consiliul Internaţional al Muzeelor (ICOM) a decis să adapteze formatul şi să se concentreze asupra activităţilor digitale, pentru a promova valorile Zilei internaţionale a muzeelor, asigurând în acelaşi timp siguranţa publicului şi a personalului. Tema zilei de anul trecut a fost "Museums for Equality: Diversity and Inclusion" şi în ciuda limitărilor impuse de un format digital, activităţile #IMD2020 au fost accesate de peste 83.000.000 de utilizatori pe reţelele de socializare, doar în data de 18 mai, arată https://icom.museum/.

Începând din 2011, Consiliul Internaţional al Muzeelor susţine evenimentul Noaptea europeană a muzeelor, care este sărbătorit în fiecare an, în sâmbăta cea mai apropiată de data de 18 mai. Creat în 2005 de Ministerul Culturii şi Comunicării din Franţa şi patronat, în prezent, de Consiliul Europei, UNESCO şi ICOM, evenimentul a impulsionat muzeele să îşi deschidă porţile publicului larg până după miezul-nopţii fără a percepe vreo taxă, organizând o serie de activităţi culturale. În 2020, din cauza crizei sanitare, evenimentul programat pentru data de 16 mai a fost amânat pentru 14 noiembrie. În 2021, în condiţiile în care multe dintre statele europene abia încep să îşi relaxeze restricţiile împotriva COVID-19, acestea şi-au stabilit calendare proprii de organizare a evenimentului.

Consiliul Internaţional al Muzeelor (ICOM), creat în 1946, este o asociaţie şi o organizaţie non-guvernamentală a muzeelor şi a specialiştilor din acest domeniu, care stabileşte

standarde profesionale şi etice pentru activităţile muzeului. ICOM reuneşte 40.000 de specialişti din peste 141 de ţări şi acţionează prin intermediul a 119 comisii naţionale şi 30 de comisii internaţionale, potrivit https://icom.museum/.

Forum al experţilor, ICOM face recomandări cu privire la aspecte legate de patrimoniul cultural, susţine consolidarea competenţelor şi cunoştinţele avansate.

Muzeul Ermitaj din Sankt Petersburg

ICOM este vocea profesioniştilor din acest domeniu la nivel internaţional şi cu ajutorul reţelelor globale şi al programelor de cooperare creşte gradul de conştientizare a culturii publice. ICOM are sediul la Paris şi se află într-o relaţie formală de asociere cu UNESCO şi are un statut special pe lângă Consiliul Economic şi Social al Naţiunilor Unite (ECOSOC). AGERPRES/ (Documentare-Irina Andreea Cristea, editor: Marina Bădulescu, editor online: Alexandru Cojocaru)

30.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE PENTRU MENȚINEREA PĂCII – 29 MAI

Observație	Personalul Națiunilor Unite și internațional
Semnificaţie	Comemorarea sacrificiul făcut de personalul ONU în misiunile de menținere a păcii.
Sărbători	Prezentarea medaliei Dag Hammarskjöld
Data	29 mai

Următorul timp 29 mai 2024
Frecvență anual

Sigla Organizației Națiunilor Unite

Celebra „cască albastră” a ONU

Ziua Internațională a Forțelor de Menținere a Păcii a Națiunilor Unite, 29 mai, este ziua internațională pentru a aduce un omagiu tuturor bărbaților și femeilor care au servit și continuă să servească în operațiunile de menținere a păcii ale Națiunilor Unite pentru nivelul lor de înalt profesionalism, dăruire și curaj, dar și pentru a cinsti memoria celor care și-au pierdut viața în cauza păcii”.

Creare

Aceasta a fost desemnată prin Raportul 57/129 a Adunării Generale a Națiunilor Unite, la 11 decembrie 2002, după o solicitare oficială a Asociației Ucrainene pentru Menținerea Păcii și a Guvernului Ucrainei către Adunarea Generală a ONU și sărbătorită pentru prima dată în 2003. Data de 29 mai, marchează aniversarea creării Organizației Națiunilor Unite de Supraveghere a Armistițiului (UNTSO) în 1948, pentru a monitoriza încetarea focului după războiul arabo-israelian din 1948, care a fost prima misiune de menținere a păcii ONU.

Comemorare

Ziua este marcată la sediul Națiunilor Unite din New York prin prezentarea Medaliei Dag Hammarskjöld, declarații ale Președintelui Adunării Generale și ale Secretarului General, dar și un comunicat de presă privind starea misiunilor ONU de menținere a păcii și necesitatea continuă a muncii lor.

Există și alte observații în întreaga lume, de multe ori, țările își vor onora propriile forțe de menținere a păcii în străinătate, dar ONU organizează și festivaluri, forumuri de discuții și memoriale în cooperare cu grupuri locale și naționale.

În 2009, ONU a pus un accent special pe rolul și nevoia femeilor în menținerea păcii, atât ca modele de urmat, cât și pentru a servi într-o serie de capacități specifice genului

Ziua Națională a Forțelor de Menținere a Păcii este comemorată în Canada pe 9 august, în amintirea pierderii de vieți omenești, când un avion de pasageri alb inscripționat ONU, a fost doborât de Siria.

Ziua Națiunilor Unite, o zi globală a speranței, marcată de Guvern și de Agențiile ONU din România

02 Noiembrie 2023

UNICEF/Ioana Moldovan - 1 noiembrie 2023, Bucuresti. Guvernul României și agențiile Organizației Națiunilor Unite prezente în România s-au reunit la Palatul Victoria pentru a marca cea de-a 78-a aniversare a ratificării Cartei Națiunilor Unite și pentru a își reafirma hotărârea de a lucra împreună pentru dezvoltarea durabilă și drepturile omului în România. De la stânga la dreapta: Dl. Pablo Zapata , Reprezentantul UNHCR în România, Dna. Anna Riatti, Reprezentanta UNICEF în România, Dr. Caroline Clarinval, Reprezentanta OMS în România, Dl. Marcel Ciolacu, Prim-ministrul României, Dna. Anna Akhalkatsi, Managerul de Țară al Băncii Mondiale pentru România și Ungaria, și dl. Mircea Mocanu, Șeful Biroului OIM România.

București, 1 noiembrie 2023. Guvernul României și agențiile Organizației Națiunilor Unite prezente în România s-au reunit la Palatul Victoria pentru a marca cea de-a 78-a aniversare a ratificării Cartei Națiunilor Unite și pentru a își reafirma hotărârea de a lucra împreună pentru dezvoltarea durabilă și drepturile omului în România.

„De-a lungul anilor, agențiile ONU prezente în România au fost un partener constant pentru autoritățile centrale și locale prin aducerea în țara noastră a celor mai bune practici și a expertizei internaționale din întreaga lume, contribuind la dezvoltarea durabilă a României, la promovarea drepturilor omului și la reformele structurale în sprijinul grupurilor vulnerabile, precum și la împărtășirea celor mai bune practici ale României la nivel regional și global. În contextul noilor provocări, liderii politici trebuie să onoreze viziunea Cartei Națiunilor Unite, lucrând împreună cu partenerii pentru a pune capăt conflictelor, a proteja drepturile și libertățile fundamentale ale oamenilor, pentru a elimina sărăcia, dar și pentru a reuși tranziția la economia verde și a atinge obiectivele

de dezvoltare durabilă," a declarat Dl. Marcel Ciolacu, prim-ministrul României.

În 1945, reprezentanții a 50 de state s-au reunit la San Francisco pentru a redacta Carta Națiunilor Unite. Organizația Națiunilor Unite a luat ființă oficial la 24 octombrie 1945, când Carta a fost ratificată de majoritatea semnatarilor, inclusiv România. De atunci, 24 octombrie este marcată în fiecare an prin Ziua **ONU. Urmăriți aici imagini de arhivă de la Conferința de la San Francisco din 1945.**

La evenimentul din 1 noiembrie 2023, au participat prim-ministrul României, domnul Marcel Ciolacu, membri ai Guvernului si ai Parlamentului, reprezentantii agențiilor ONU din România: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) și Grupul Banca Mondială (GBM), reprezentanți ai autorităților centrale și locale, ai corpului diplomatic, ai companiilor si ai societății civile.

„În România, OIM își desfășoară activitatea de peste 30 de ani, ajutând mii de oameni prin gestionarea migrației, sprijinirea returnării voluntare și a reintegrării migranților, combaterea traficului de persoane și multe altele. Privind spre viitor, va trebui să depunem mai multe eforturi pentru a recunoaște valoarea, impactul și importanța migrației. România este una dintre țările europene cu cel mai mare număr de lucrători migranți în rândul propriilor cetățeni, astfel încât acest

subiect este de o importanță majoră pentru România. Lucrând împreună cu Guvernul și sectorul privat, vom continua să subliniem imensa valoare adusă prin migrație în România și faptul că economia însăși are nevoie de migranți pentru a prospera," a declarat Dl. Mircea Mocanu, Șeful Biroului OIM România.

„Ziua Națiunilor Unite este o zi specială. Înseamnă unitate, speranță și determinare pentru viitorul umanității, copiii. UNICEF rămâne un partener pe termen lung al Guvernului României, alături de care lucrăm de peste trei decenii, de la înființarea biroului de țară UNICEF în 1991. Ne angajăm să sprijinim atingerea celor 20 de ținte din recent adoptata Strategie Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului pentru perioada 2023-2027, printre care se numără reducerea numărului de copii afectați de sărăcie și excluziune socială cu 400.000 și creșterea cu 30% a numărului de copii care beneficiază de servicii de prevenire a separării de familie, pentru a nu lăsa niciun copil în urmă," a declarat Dna. Anna Riatti, Reprezentanta UNICEF în România.

„De Ziua Națiunilor Unite, reflectăm la principiile care ne leagă ca membri ai unei comunități globale și ne reînnoim angajamentul de a susține drepturile omului, demnitatea și căutarea păcii. În această zi, ne reafirmăm angajamentul față de protecția refugiaților. În urma unei impresionante mobilizări și a primirii călduroase de către România și poporul român a refugiaților din Ucraina, împreună cu partenerii noștri continuăm să sprijinim și să completăm eforturile Guvernului în vederea independenței economice și incluziunii acestora, urmărind în același timp un impact pozitiv și tangibil asupra comunităților care îi găzduiesc," a declarat Dl. Pablo Zapata, Reprezentantul UNHCR în România.

„Viziunea Grupului Banca Mondială (GBM) este de a crea o lume lipsită de sărăcie pe o planetă locuibilă. În România, lucrăm în strânsă colaborare cu omologi din sectorul public și privat, societatea civilă și alți parteneri de dezvoltare pentru a adresa probleme complexe de dezvoltare, precum schimbările climatice. Nevoia urgentă de acțiune climatică este evidențiată de tema din acest an a Zilei Națiunilor Unite, dar și în Raportul de Țară privind Clima și Dezvoltarea pentru România lansat de GBM. GBM continuă să sprijine o dezvoltare incluzivă, sustenabilă și rezilientă în România," a declarat Dna. Anna

Akhalkatsi, Manager de Țară al Băncii Mondiale pentru România și Ungaria.

„În 2023, OMS marchează cea de-a 75-a aniversare a sa și realizările noastre din ultimele șapte decenii în promovarea sănătății și în combaterea inegalităților în materie de sănătate sub tema "Sănătate pentru toți". Încă de la înființarea Biroului de țară al OMS în România, în 1991, OMS a fost activă în îmbunătățirea sănătății populației. Ziua ONU reprezintă celebrarea, alături de restul familiei ONU, a parteneriatului nostru cu Guvernul României, Ministerul Sănătății și toate părțile interesate, asumându-ne un angajament reînnoit față de viziunea noastră comună pentru o sănătate mai bună pentru toți oamenii din România," a declarat Dr. Caroline Clarinval, Reprezentanta Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), Biroul de țară din România.

Despre OIM

Înființată în 1951, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) este principala organizație interguvernamentală din domeniul migrației. OIM lucrează îndeaproape cu parteneri guvernamentali, interguvernamentali și non-guvernamentali pentru a asigura gestionarea umană și adecvată a migrației în scopul promovării cooperării internaționale în aspecte care țin de migrație și pentru a asista în identificarea soluțiilor practice în materie de migrație și pentru a oferi asistență umanitară migranților aflați în dificultate.

OIM și-a început activitatea în România în 1992 și oferă un răspuns cuprinzător pe teritoriul întregii țări nevoilor umanitare ale migranților, ale persoanelor strămutate intern, persoanelor care revin în țara gazdă, dar și comunităților găzdă prin asistență umanitară directă, informare și consiliere, activități de integrare, combaterea traficului și o serie de alte eforturi. Pentru mai multe informații despre OIM în România accesați site-ul nostru, Facebook, Instagram și Twitter.

Despre UNICEF

UNICEF este prezent în România și în alte 190 de țări și teritorii pentru a promova supraviețuirea și dezvoltarea copiilor din perioada copilăriei mici până la adolescență. În România, UNICEF lucrează împreună cu actori cheie precum Guvernul, Parlamentul, autorități locale, societatea civilă, sectorul privat, parteneri naționali și internaționali și mass media pentru a asigura accesul tuturor copiilor la educație timpurie de calitate și la școală, pentru protejarea adolescenților și monitorizarea

drepturilor copilului, pentru protecție socială și pentru mobilizarea de resurse în beneficiul copiilor. Urmăriți UNICEF în România pe Facebook și Instagram.

Despre UNHCR, Agenția ONU pentru refugiați

UNHCR este o organizație globală dedicată salvării de vieți, protejării drepturilor și construirii unui viitor mai bun pentru persoanele forțate să își părăsească locuințele din cauza conflictelor și a persecuțiilor. Conducem acțiunile internaționale pentru a proteja refugiații, comunitățile strămutate forțat și persoanele apatride. Oferim asistență pentru salvarea de vieți, contribuim la protejarea drepturilor fundamentale ale omului și dezvoltăm soluții care să asigure că oamenii au un loc numit acasă, în siguranță, unde își pot construi un viitor mai bun. Lucrăm pentru a ne asigura că persoanele apatride li se acordă cetățenie. Lucrăm în peste 130 de țări, folosindu-ne experiența pentru a proteja și îngriji milioane de oameni. Află mai multe detalii despre UNHCR România urmărind Facebook și Twitter. Pentru cele mai recente date, vă rugăm să vizitați Portalul nostru de date.

Despre Grupul Banca Mondială

În calitate de principal finanțator al dezvoltării de peste 75 de ani, Grupul Banca Mondială (GBM) a adus contribuții majore, la nivel global, la dezvoltarea economică și reducerea sărăciei. Prezent în România din 1991, GBM este reprezentat prin Banca Mondială (Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare) și prin Corporația Financiară Internațională (IFC), membru al GBM axat pe sectorul privat din piețele emergente. GBM sprijină eforturile României de accelerare a reformelor structurale și a convergenței cu UE, adresând provocări complexe de dezvoltare, detaliate inclusiv în: Diagnosticul Sistematic de Țară (2023), Raportul de Țară privind Clima și Dezvoltarea și Raportul de Țară privind Sectorul Privat și Dezvoltarea, urmând a fi lansat în luna decembrie. Aflați mai multe despre Banca Mondială și IFC.

Despre OMS

Înființată în 1948, OMS lucrează pentru atingerea de către toate popoarele a celui mai înalt nivel posibil de sănătate. OMS colaborează cu 194 de state membre, asigurând coordonarea în probleme de sănătate la nivel mondial, elaborând agenda de cercetare în domeniul sănătății, stabilind norme și standarde și propunând opțiuni de politici bazate pe dovezi. OMS sprijină eforturile globale de extindere a acoperirii

universale de sănătate, de coordonare a răspunsului mondial la urgențele sanitare și de promovare a unor vieți mai sănătoase.

Înființat în 1991, Biroul OMS România mobilizează și oferă expertiză tehnică în multe domenii și arii de sănătate, promovând sănătatea și starea de bine pentru toți. OMS s-a implicat în consolidarea asistenței primare și în promovarea accesului echitabil la servicii de sănătate esențiale pentru toți, investind în îngrijirea mamei și a copilului, inclusiv în sprijinirea asistenței medicale, a sănătății mintale, a imunizării și a sănătății sexuale și reproductive, inclusiv prevenirea exploatării, abuzului și hărțuirii sexuale, precum și prevenirea și controlul bolilor transmisibile și netransmisibile.

După izbucnirea războiului din Ucraina, OMS s-a angajat, de asemenea, să sprijine Guvernul României în eforturile sale de a oferi servicii de asistență medicală pentru refugiați. Biroul de țară este, de asemenea, partenerul tehnic de implementare pentru Ministerul Sănătății în cadrul Planului național de redresare și reziliență al României în ceea ce privește pilonii Calitatea îngrijirii, Resursele umane în domeniul sănătății, Managementul serviciilor de sănătate și Datele și sănătatea digitală. Pentru mai multe informații despre OMS și activitatea noastră, urmăriți-ne pe Facebook, Instagram și Twitter.

31.- ZIUA MAMEI

Sărbătorită de	multe țări
Data	date diferite în funcție de țară
Asociere	vezi lista...

Ziua Mamei este o sărbătoare celebrată în cinstea mamei și a maternității.
În 1912, Anna Jarvis a creat Asociația Internațională Ziua Mamei și a realizat o marcă pentru frazele "A doua duminică din mai" și "Ziua mamei".

În 1912, Anna Jarvis a creat Asociația Internațională Ziua Mamei și a realizat o marcă pentru frazele "A doua duminică din mai" și "Ziua mamei". Ea a precizat în mod specific că „Mama” trebuie să fie „un posesiv singular, pentru ca fiecare familie să-și onoreze propria mamă, nu un posesor plural comemorând toate mamele din lume”[2]. Aceasta este și ortografia utilizată de președintele S.U.A., Woodrow Wilson, în proclamarea sa

prezidențială din 1914, de către Congresul S.U.A. în proiectele relevante[3][4] și de către diferiți președinți americani în proclamațiile lor privind Ziua Mamei.

ISTORIA SĂRBĂTORII

Onorarea mamei are o istorie lungă.

Din secolele XVII-XIX în Marea Britanie, a doua zi de duminică a Postului Mare a fost sărbătorită așa-numita «duminica mamei» (eng. Mothering Sunday), dedicată onorării mamei din toată țara.

În SUA, Ziua Mamei a fost pentru prima dată sprijinită public de celebrul pacificist american Julia Ward Howe în 1872. «Ziua Mamei», potrivit lui Julia Ward, este o zi pentru mamele care se unesc în lupta pentru pacea mondială. Conceptul de Julia Ward nu a găsit un sprijin amplu nici în Statele Unite, nici în alte țări.

În 1907, o americană, Anna Jarvis din Philadelphia, a luat inițiativa de a onora mamele în memoria mamei sale. Anna a scris scrisori instituțiilor statului, organelor legislative și persoanelor eminente, propunând să se dedice o zi pe an sărbătorirea mamei. În 1910, Virginia a recunoscut pentru prima dată Ziua Mamei ca o sărbătoare oficială. În 1914, președintele american Woodrow Wilson a declarat a doua duminică a lunii mai ca fiind o sărbătoare națională în cinstea tuturor mamelor americane.

În urma SUA, cea de-a doua duminică din mai a fost declarată zi de sărbătoare în 23 de țări (printre care: Arabia Saudită, Australia[6], Bahrain, Emiratele Arabe Unite, Estonia, Hong Kong, India, Malaezia, Mexic, Nicaragua, Oman, Pakistan, Qatar, Singapore, Ucraina), iar mai mult de alte treizeci sărbătoresc în alte zile.

Sărbătorirea Zilei Mamei pe glob

Ziua mamei este, de regulă, sărbătorită pe mapamond anual în a doua duminică a lunii mai. Circa 70 de state ale lumii au așadar o dată comună pentru această sărbătoare: Australia, Africa de Sud, Austria, Belgia, Bulgaria, Brazilia, Canada, China, Germania, Grecia, India, Italia, Japonia, Mexic, Olanda, Elveția, Turcia, Ucraina, Statele Unite ale Americii, țările baltice, statele din America de Sud.

Data	Țara
A doua duminică a lunii februarie	Norvegia

De ziua morții Henriettei Szold, pe data de 30 Șevat	Israel
3 martie	Georgia
8 martie	Sărbătorirea Zilei Internațională a Femeii împreună cu Ziua Mamei: Afghanistan, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herzegovina, Bulgaria, Laos, Republica Moldova, România, Muntenegru, Serbia, Ucraina; Sărbătorirea Zilei Internațională a Femeii în loc de Ziua Mamei: Albania, Kazahstan, Macedonia de Nord, Rusia, Vietnam, Ucraina
21 martie (începutul primăverii)	Arabia Saudită, Bahrain, Egipt, Emiratele Arabe Unite, Iordania, Irak, Israel (doar arabii israelieni), Yemen, Kuwait, Liban, Libia, Oman, Siria, Sudan, Teritoriile palestiniene
A patra duminică a Postului Mare (2010: 14 martie; 2011: 3 aprilie; 2012: 18 martie; 2013: 10 martie; 2014: 30 martie)	Irlanda, Nigeria, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord
25 martie (Buna Vestire)	Slovenia
7 aprilie	Armenia
24 aprilie +/- 5 Tage im Baisakh Amavasya (1. Monat Bengalischer Kalender)	Nepal
Prima duminică a lunii mai	Angola, Republica Capului Verde, Lituania, Mozambic, Portugalia,[7] Spania, Ungaria
8 mai	Albania (Ziua părinților), Coreea de Sud (Ziua părinților)
10 mai	El Salvador, Guatemala, Mexic
A doua duminică a lunii mai	Africa de Sud, Anguilla, Aruba, Australia, Austria, Bahamas, Bangladesh, Barbados, Belgia (fără regiunea Antwerpen), Belize, Bermuda, Bonaire, Brazilia, Brunei, Canada, Cehia, Cipru, Columbia, Croația, Cuba, Chile[8], China, Curaçao, Danemarca, Dominica, Ecuador, Elveția, Estonia, Etiopia, Fiji,

	Filipine, Finlanda, Germania, Ghana, Grecia, Grenada, Honduras, India, Islanda, Italia, Jamaica, Japonia, Letonia, Liechtenstein, Macau, Malaysia, Malta, Myanmar, Noua Zeelandă, Olanda, Pakistan, Papua Noua Guinee, Peru, Puerto Rico, Samoa, Sfânta Lucia, Sfântul Cristofor și Nevis, Sfântul Vincențiu și Grenadinele, Singapore, Sint Maarten, Slovacia, Sri Lanka, Statele Unite ale Americii, Suriname, Taiwan, Tanzania, Tonga, Trinidad și Tobago, Turcia, Uganda, Ucraina, Uruguay, Venezuela, Zambia, Zimbabwe
15 mai	Paraguai
26 mai	Polonia
27 mai	Bolivia
30 mai	Nicaragua
Ultima duminică a lunii mai	Algeria, Haiti, Maroc, Mauritius, Republica Dominicană, Suedia, Tunisia; Franța și Antilele Franceze (exceptând cazul când cade de Rusalii: atunci prima duminică din iunie)
1 iunie	Mongolia (Ziua Mamei și Copilului)
A doua duminică a lunii iunie	Luxemburg
Ultima duminică a lunii iunie	Kenya
12 august	Thailand (Ziua de naștere a reginei Sirikit)
15 august (Adormirea Maicii Domnului)	Belgia (doar regiunea Antwerpen), Costa Rica
A doua zi de luni a lunii octombrie	Malawi
A treia duminică a lunii octombrie	Argentina
Ultima duminică a lunii noiembrie	Rusia
8 decembrie	Panama
22 decembrie	Indonezia
a 20-a zi a Dschumādā th-thāniya (Calendarul islamic)	Iran (Ziua Mamei e totodată ziua de naștere a fiicei profetului Mohammed, Fatimah)

Până în anul 2009, România era printre puținele state ale lumii care, în lipsa unei Zile a mamei, a marcat doar Ziua Femeii – 8 Martie, extinzându-i acesteia aria de semnificații. Astfel, această sărbătoare a femeilor de pretutindeni a ajuns la noi să aibă neoficial și statutul de zi a mamei, în lipsa unei sărbători distincte destinate mamei.

Sărbătorirea în România

Ziua Mamei și Ziua Tatălui au fost legiferate ca sărbători în România începând cu anul 2010. Legea cu privire la aceste două sărbători a fost aprobată de Senatul României în luna iunie 2009 la o inițiativă a Alianței Antidiscriminare a Tuturor Tăticilor (TATA) și a unui grup de parlamentari români, printre care Ludovic Orban, Mircia Giurgiu și Liana Dumitrescu. Pe 29 septembrie 2009, legea a fost dezbătută și aprobată în Camera Deputaților și, în mai 2010, a fost sărbătorită oficial pentru prima dată în România. De atunci, Ziua Mamei se sărbătorește în România în prima duminică a lunii mai: Legea nr. 319/2009 pentru instituirea Zilei mamei și a Zilei tatălui, din 13 octombrie 2009, publicată în M.Of. al României, Partea I nr. 694 din 15 octombrie 2009.[10]

32.- ZIUA COPILULU

Sigla sărbătorii

Timbru din Insulele Feroe, 1979

Sărbătorită de: vezi lista	
Tip	Ziua Internațională a Copilului
Data	1 iunie
Asociere	vezi lista...

Istoria

***Ziua Copilului* în Donețk, Ucraina, 2011**

Ziua Copilului a început în a doua duminică a lunii iunie, în 1857, datorită reverendului Dr. Charles Leonard, pastor al

Bisericii Universaliste a Răscumpărătorului din Chelsea, Massachusetts: Leonard a organizat un serviciu special dedicat și pentru copii. Leonard a numit această zi Ziua trandafirului, deși a fost mai târziu numită Duminică de flori și apoi Ziua Copilului. Ziua copilului a fost menționată prima dată la Geneva la Conferința Mondială pentru Protejarea și Bunăstarea Copiilor în august 1925, la care 54 de reprezentanți din diferite țări, au adoptat Declarația pentru Protecția Copilului. După această conferință, multe guverne au introdus „Ziua copilului". În Turcia *Ziua copilului* a fost sărbătorită pentru prima dată în data de 23 aprilie 1920.

Ziua copiilor în lume

***Ziua Copilului* sărbătorită în Severodvinsk, Rusia, 2010**

Data zilei copilului variază foarte mult între țări. Aproximativ 30 de state au preluat 1 iunie de la China și SUA.

Argentina sărbătorește a doua duminică din luna august.
Australia sărbătorește în prima duminică din luna iulie.
Albania sărbătorește în data de 1 iunie.
Armenia sărbătorește în data de 1 iunie.
Austria sărbătorește în data de 20 septembrie.
Azerbaijan sărbătorește în data de 1 iunie.
Africa Centrală: În Republica Congo, Republica Democrată Congo, Camerun, Guineea Ecuatorială, Gabon, Ciad și Republica Centrafricană *Ziua Copilului* se sărbătorește pe 25 decembrie.
Africa de Sud sărbătorește în prima sâmbătă a lunii noiembrie.
Bangladeș sărbătorește în data de 17 martie.
Bolivia sărbătorește în data de 12 aprilie.
Bosnia și Herțegovina sărbătorește în data de 1 iunie.
Brazilia sărbătorește în data de 12 octombrie.
Bulgaria sărbătorește în data de 1 iunie.
Columbia sărbătorește în ultima sâmbătă a lunii aprilie.
Chile sărbătorește în prima zi de miercuri din luna octombrie.
Cuba sărbătorește în a treia duminică din luna iulie.
Cambodia sărbătorește în data de 1 iunie.
Canada sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Costa Rica sărbătorește în data de 9 septembrie.
Croația sărbătorește în data de 11 noiembrie.
Cuba sărbătorește în a treia duminică din luna iulie.
Cehia sărbătorește în data de 1 iunie.
Coreea de Nord sărbătorește în data de 1 iunie.
Coreea de Sud sărbătorește în data de 5 mai.
Ecuador sărbătorește în data de 1 iunie.

Elveția sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Egipt sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Eritreea sărbătorește în data de 8 decembrie.
Filipine sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Finlanda sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Germania de la reunificarea Germaniei se sărbătorește în data de 1 iunie din timpul DDR-ului și 20 septembrie sărbătoarea Republicii Federale Germania.
Grecia sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Guatemala sărbătorește în data de 1 octombrie.
Honduras sărbătorește în data de 10 septembrie.
Haiti sărbătorește în data de 12 iunie.
Hong Kong sărbătorește în data de 4 aprilie.
Indonezia sărbătorește în data de 23 iulie.
India sărbătorește în data de 14 noiembrie.
Irlanda sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Japonia sărbătorește în data de 5 mai.
Kazahstan sărbătorește în data de 1 iunie.
Laos sărbătorește în data de 1 iunie.
Maldive sărbătorește în data de 10 mai.
Marea Britanie sărbătorește în a doua duminică a lunii mai.
Malaezia sărbătorește în mod tradițional pe 1 octombrie. În zilele noastre este sărbătorită și pe 20 noiembrie.
Mongolia sărbătorește în data de 1 iunie.
Mozambic sărbătorește în data de 1 iunie.
Mexic sărbătorește în data de 30 aprilie.
Norvegia sărbătorește în data de 17 mai.
Nigeria sărbătorește în data de 27 mai.
Noua Zeelandă sărbătorește în prima duminică din luna martie.
Nicaragua sărbătorește în data de 1 iunie.
Polonia sărbătorește în data de 1 iunie.
Pakistan sărbătorește în data de 1 iulie.
Palestina sărbătorește în data de 5 aprilie.
Panama sărbătorește în a treia duminică a lunii iulie.
Paraguay sărbătorește în data de 16 august.
Peru sărbătorește în a doua duminică a lunii aprilie.
Republica Moldova sărbătorește în data de 1 iunie.
România sărbătorește în data de 1 iunie.
Rusia sărbătorește în data de 1 iunie.
Serbia sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Slovacia sărbătorește în data de 1 iunie.

Suedia sărbătorește în prima zi de luni a lunii octombrie.
Spania sărbătorește în a doua duminică a lunii mai.
Sri Lanka sărbătorește în data de 1 octombrie.
Sudan sărbătorește în data de 23 decembrie.
Statele Unite ale Americii sărbătorește în a doua duminică a lunii iunie.
Surinam sărbătorește în data de 5 decembrie.
Singapore sărbătorește în prima zi de vineri a lunii octombrie.
Sudanul de Sud sărbătorește în data de 23 decembrie.
Thailanda sărbătorește în a doua sâmbătă a lunii ianuarie.
Trinidad și Tobago sărbătorește în data de 20 noiembrie.
Tunisia sărbătorește în data de 11 ianuarie.
Turcia sărbătorește în data de 23 aprilie.
Tuvalu sărbătorește în prima zi de luni a lunii august.
Uruguay sărbătorește în a doua duminică a lunii august.
Ungaria sărbătorește în ultima duminică a lunii mai.
Ucraina sărbătorește în data de 1 iunie.
Venezuela sărbătorește în a treia duminică a lunii iulie.
Vanuatu sărbătorește în data de 24 iulie.
Vietnam sărbătorește în data de 1 iunie.

33. - ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR (ONU) - 5 iunie –

La 5 iunie este marcată Ziua mondială a mediului înconjurător, zi care are la bază în fiecare an o temă recomandată de Programul Naţiunilor Unite pentru Mediu (UNEP).

Prin marcarea Zilei mondiale a mediului înconjurător, ONU încearcă să stimuleze preocuparea oamenilor pentru

protejarea mediului înconjurător şi în acelaşi timp să sensibilizeze factorii de decizie politică să acţioneze în acest sens.

Tema din acest an a Zilei mondiale a mediului înconjurător este "Restaurarea ecosistemelor".

Anul acesta, data de 5 iunie marchează şi lansarea oficială a "Deceniului ONU privind restaurarea ecosistemelor", un impuls menit să oprească şi să inverseze declinul lumii naturale, după cum indică site-ul www.unep.org.

Deceniul ONU privind restaurarea ecosistemelor este un semnal de alarmă la nivel global pentru vindecarea planetei. Nu a existat niciodată o nevoie mai urgentă ca acum pentru a readuce la viaţă ecosistemele deteriorate.

Ecosistemele susţin toată viaţa de pe Pământ. Cu cât ecosistemele sunt mai sănătoase, cu atât planeta şi oamenii ei sunt mai sănătoşi. Deceniul ONU privind restaurarea ecosistemelor îşi propune să prevină, să oprească şi să inverseze degradarea ecosistemelor pe fiecare continent şi în fiecare ocean. Acest lucru poate ajuta la eliminarea sărăciei, la combaterea schimbărilor climatice, poate preveni o extincţie în masă, şi va avea succes numai dacă toată lumea se va implica în acest sens, menţionează sursa citată.

Un ecosistem este un loc în care plantele, animalele şi alte organisme, aflate în conexiune cu peisajul înconjurător, se reunesc pentru a forma reţeaua vieţii. Ecosistemele pot fi mari, cum ar fi de exemplu o pădure, sau mici, cum ar fi de exemplu un iaz. Multe dintre ele sunt cruciale pentru societăţile umane, asigurând oamenilor apa, hrana, materiale de construcţie şi o serie de alte elemente esenţiale. De asemenea, ele asigură beneficii la nivelul întregii planete, precum protecţia climei şi conservarea biodiversităţii. Dar, în ultimele decenii, nevoia de resurse a oamenilor a împins multe ecosisteme până la un punct limită, se mai arată pe site-ul www.unep.org. Restaurarea ecosistemelor poate lua mai multe forme: creşterea copacilor, ecologizarea oraşelor, refacerea grădinilor, curăţarea râurilor şi a malurilor etc.

La 15 decembrie 1972, Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU) a adoptat o rezoluţie care desemnează ziua de 5 iunie ca Ziua mondială a mediului înconjurător şi care îndeamnă guvernele şi organizaţiile să întreprindă în această zi, în întreaga lume, activităţi prin care să reafirme preocuparea lor pentru conservarea şi îmbunătăţirea mediului. Tot la 15

decembrie 1972, Adunarea Generală a ONU a adoptat şi o rezoluţie care a dus la crearea Programului Naţiunilor Unite pentru Mediu (UNEP).

Anul 1972 a marcat un punct de cotitură în dezvoltarea politicii internaţionale în domeniul mediului, prin organizarea, sub auspiciile ONU, a celei dintâi mari conferinţe privind problemele de mediu. Această conferinţă a avut loc la Stockholm, în Suedia, între 5-16 iunie, şi este cunoscută sub numele de Conferinţa de la Stockholm, conform www.un.org.

UNEP reprezintă autoritatea de mediu la nivel mondial care stabileşte agenda globală de mediu şi promovează implementarea coerentă a dimensiunii de mediu a dezvoltării durabile în cadrul sistemului ONU. Misiunea UNEP este să ofere o direcţie şi să încurajeze parteneriatul în îngrijirea mediului, informând şi dând posibilitatea naţiunilor şi popoarelor de a-şi îmbunătăţi calitatea vieţii fără a o compromite pe cea a generaţiilor viitoare, potrivit www.unenvironment.org.

De ce sunt importante ecosistemele?

Ecosistemele sunt rețeaua vieții pe Pământ. Un ecosistem cuprinde toate organismele vii și interacțiunile dintre ele și împrejurimile lor într-un loc dat. Ele există la toate scările, de la o bucățică de pământ la întreaga planetă, și includ păduri, râuri, zone umede, pajiști, estuare și recife de corali. Orașele și terenurile agricole conțin și ele ecosisteme importante.

Ecosistemele ne oferă beneficii neprețuite. Acestea includ:

- Un climat stabil și aer curat.
- Aprovizionare cu apă, alimente și materiale de toate tipurile și protecție împotriva dezastrelor și bolilor.
- Ecosistemele naturale sunt importante pentru sănătatea noastră fizică și mentală și pentru identitatea noastră.
- Ele găzduiesc animale sălbatice prețioase.
- Pentru mulți, ei sunt o sursă de mirare și spiritualitate.

34.- ZIUA LIMBII RUSE (ONU) - 6 iunie

Începând cu 2010, la 6 iunie este marcată, anual, Ziua limbii ruse, la recomandarea Organizaţiei Naţiunilor Unite. Limba rusă este una din cele şase limbi oficiale ale ONU, celelalte fiind engleză, arabă, spaniolă, chineză şi franceză.

Scopul zilelor lingvistice ale ONU este atât de a sărbători multilingvismul şi diversitatea culturală, cât şi de a aminti publicului istoria fiecărei din cele şase limbi amintite, potrivit www.un.org.

Bustul lui Alexandr Pușkin situat pe Aleea Clasicilor;
(Grădina Publică Ștefan cel Mare) din Chișinău.

Limba rusă aparţine grupului slav oriental al familiei de limbi indo-europene. Este limbă oficială în Rusia, Belarus, Kazakhstan, Republica Kârgâză etc. Geografic, este cea mai răspândită limbă din Eurasia. Totodată, limba rusă este limba nativă cea mai vorbită în Europa, cu 144 de milioane de vorbitori nativi în Rusia, Ucraina şi Belarus. Rusa este a opta cea mai vorbită limbă din lume în funcţie de numărul vorbitorilor nativi şi a şaptea în funcţie de numărul total al vorbitorilor. Totodată, rusa este cea mai răspândită limbă pe Internet, după engleză, conform w3techs.com.

Cei care doresc să înveţe limba rusă cu ajutorul Internetului, o pot face accesând site-uri precum russianlessons.net şi russianforfree.com.

Data de 6 iunie nu a fost aleasă întâmplător pentru limba rusă, aceasta fiind ziua de naştere a emblematicului poet Aleksandr Sergheevici Puşkin, considerat întemeietorul literaturii ruse moderne.

Puşkin s-a născut în anul 1799, la Moscova, într-o familie de nobili. Este unul dintre marii maeştri ai poemului epic-liric şi totodată unul dintre cei mai consacraţi lirici ai literaturii universale. Ca poet liric, a cultivat elegia, oda, epistola, romanţa, valorificând bogăţia şi frumuseţea tradiţiilor folclorice ale poporului rus.

Dintre poemele sale amintim: ''Ruslan şi Ludmila'' (1820), ''Fântâna din Bahcisarai'', ''Rursalka'', ''Fraţii haiduci'', ''Ţiganii'' (1824), poemele istorice-eroice ''Poltava'' (1828) şi ''Călăreţul de aramă'' (1833).

Proza lui Puşkin cuprinde nuvele, cum ar fi ''Căpitanul de poştă'' (1830), şi romane istorice, precum ''Fata căpitanului'' (1836), ce evocă momente din răscoala condusă de Pugaciov. De asemenea, opera lui Puşkin mai cuprinde romane în versuri - ''Evgheni Oneghin'' (1831), precum şi tragedii realiste - ''Boris Godunov'' (1825).

Textele unor poeme ale lui Puşkin au constituit baze pentru scrierea operelor unor compozitori celebri, precum: Musorgski, Ceaikovski, Glinka, Rimski-Korsakov, Rahmaninov. Puşkin a fost ucis la 10 februarie 1837, într-un duel provocat, se pare, prin intrigile de la curtea ţarului Nicolae I. AGERPRES (Documentare - Horia Plugaru, editor: Cerasela Bădiţă, editor online: Andreea Preda)

35.- ZIUA OCEANULUI PLANETAR

Ziua Oceanul Planetar se sărbătorește în fiecare an pe data de 8 iunie, din anul 1992, la summit-ul mondial de la Rio de Janeiro, Brazilia, însă nu este încă recunoscută drept sărbătoare internațională de Națiunile Unite.

La data declarării, erau definite patru obiective, reflectate prin proiectul propus pentru anul 2009: „Seas the day!” (trimitere la maxima „Trăiește-ți clipa”, tradusă în engleză ca „Seize the day”).

Primul obiectiv este acela de a acționa în fiecare clipă, de a schimba perspectiva cetățenilor, încurajându-i să se gândească la ce semnifică marea pentru ei și la ce are ea de oferit oamenilor. Al doilea mare obiectiv este de a le oferi

oamenilor șansa să învețe. Multe persoane nu-și dau seama de abundența de vietăți care trăiesc în apă și de consecințele pe care le au factorii antropogenici asupra lor. Un alt punct important este acela de a schimba stilul de viață al oamenilor și percepția acestora asupra mărilor ți oceanelor. Cel de-al patrulea obiectiv major este de a sărbători.

Fie că oamenii locuiesc pe țărm sau nu, pot participa la orice eveniment care are scopul de a promova îngrijirea oceanelor.

Anul acesta sunt acordate două premii: *Global Ocean Conservation Award*, ce va recompensa o persoană care a contribuit semnificativ la conservarea oceanului planetar, și *Ocean Revolution Native Oceans Award*, premiu acordat unui tânăr care a contribuit la menținerea echilibrului natural și care provine dintr-o țară în care oceanul are importanță economică, culturală și spirituală.

Tema din 2008 a Zilei Oceanului Planetar a fost „Descoperă oceanul din grădina ta!”, care a pus accentul pe legătura foarte strânsă dintre oameni și ocean, indiferent de zonă — în mijlocul continentului sau pe țărm. Organizatorii evenimentului au evidențiat și faptul că ceea ce fac oamenii în propria grădină poate avea un efect pozitiv sau negativ asupra oceanelor. Apa circulă dinspre ocean spre continent și apoi, din nou spre ocean. Resursele de apă sunt limitate, iar oceanele pot fi protejate având grijă de propriile rezerve de apă, de propriile izvoare.

Ziua Oceanului Planetar este în fiecare an o ocazie de a onora produsele pe care oceanul le oferă economiei mondiale, ca de exemplu peștele și, de asemenea, posibilitatea de a-l naviga și amintește de fiecare dată situația precară în care se află Oceanul Planetar care, în urma poluării intensive a apei, a pierdut pe parcursul istoriei zeci de specii de animale și plante acvatice.

Proiectul Oceanic, în parteneriat cu Rețeaua Oceanului Planetar, încearcă să facă ca lumea să conștientizeze cât de mare este rolul Oceanului în viața noastră și să o informeze despre căile prin care pot micșora efectele antropice negative asupra Oceanului. De Ziua Oceanului Planetar se organizează diferite activități ca curățirea plajelor, lecții tematice, concursuri de artă, festivaluri de film și alte festivități care ar ajuta la conștientizarea faptului că viața organismelor vii depinde enorm de Ocean. Aceste două organizații adună semnături pentru a trimite petiție Națiunilor Unite cu cererea de a oferi Zilei

Oceanului Planetar statutul de sărbătoare oficială și internațională. În 2014, Organizația Națiunilor Unite a lansat concursul anual pentru amatori de explorare oceanică a lumii.

36.- ZIUA MONDIALĂ PENTRU COMBATEREA DEŞERTIFICĂRII ŞI A SECETEI (ONU)

Marcarea în fiecare an la 17 iunie a Zilei mondiale pentru combaterea deşertificării şi a secetei a fost hotărâtă de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU), în 1994.

Seceta este una dintre cele mai grave ameninţări la adresa dezvoltării durabile, în special în ţările în curs de dezvoltare, dar din ce în ce mai mult şi în ţările dezvoltate. De fapt, prognozele estimează că până în 2050 acest fenomen poate afecta peste trei sferturi din populaţia lumii, informează ONU pe site-ul său (https://www.un.org).

Potrivit ONU, numărul şi durata secetelor a crescut cu 29% din 2000, comparativ cu cele două decenii precedente (Organizaţia Meteorologică Mondială - OMM 2021). Când peste 2,3 miliarde de oameni se confrunta deja cu stresul hidric, aceasta este o problemă uriaşă. Din ce în ce mai mulţi oameni vor locui în zone cu deficit extrem de apă şi nicio ţară nu este imună la secetă (UN World Water Development Report - UN WWDRUN-Water 2021).

Tema Zilei mondiale pentru combaterea deşertificării şi a secetei din acest an, "Rising up from drought together", subliniază necesitatea unei acţiuni timpurii pentru a evita consecinţele dezastruoase pentru umanitate şi ecosistemele planetare, arată sursa citată.

Sursa foto: un.org

Deşertificarea este fenomenul care afectează terenurile în zone aride, semiaride şi uscate. Este cauzată în principal de

activităţile umane şi de variaţiile climatice. Deşertificarea nu se referă la extinderea deşerturilor existente.

Aceasta se întâmplă deoarece ecosistemele uscate, care acoperă mai mult de o treime din suprafaţa globului, sunt extrem de vulnerabile la supraexploatarea şi utilizarea inadecvată a terenurilor. Sărăcia, instabilitatea politică, despăduririle, supra-aglomerarea şi practicile de irigare necorespunzătoare pot submina produc-tivitatea terenului, face cunoscut ONU.

Ziua mondială de combatere a deşertificării şi secetei este marcată în fiecare an în vederea promovării eforturilor internaţionale de combatere a deşertificării, pentru conştientizarea publică. De asemenea, marcarea acestei zile este un bun prilej pentru a reaminti tuturor că neutralizarea degradării terenurilor este realizabilă prin rezolvarea problemelor, implicarea puternică a comunităţii şi cooperarea la toate nivelurile. Problema necesită şi mai multă atenţie în prezent. Când terenul se degradează şi nu mai este productiv, spaţiile naturale se deteriorează şi se transformă. Astfel, emisiile de gaze cu efect de seră cresc şi biodiversitatea scade.

De asemenea, înseamnă că există mai puţine spaţii sălbatice pentru tamponarea zoonozelor, cum ar fi COVID-19, şi pentru a proteja mediul de evenimentele meteorologice extreme, cum ar fi seceta, inundaţiile, furtunile de nisip şi de praf.

Prin urmare, potrivit ONU, Convenţia pentru combaterea deşertificării (UNCCD) face apel la toţi membrii comunităţii globale să trateze pământul ca pe un capital natural limitat şi preţios, să acorde prioritate sănătăţii sale în redresarea în urma pandemiei şi să facă eforturi pentru refacerea terenurilor în timpul Deceniului ONU privind restaurarea ecosistemelor.

Adunarea Generală a ONU a adoptat Convenţia pentru combaterea deşertificării (UNCCD) la 17 iunie 1994.

UNCCD abordează în special zonele sub-umede aride, semiaride şi uscate, cunoscute sub numele de zonele uscate, unde se găsesc unele dintre cele mai vulnerabile ecosisteme. Un număr de 195 de părţi ale Convenţiei colaborează pentru a îmbunătăţi condiţiile de viaţă pentru persoanele din zonele uscate, pentru a menţine şi a restabili productivitatea solului şi pentru a atenua efectele secetei. UNCCD se angajează în mod special să adopte o abordare de jos în sus, încurajând participarea localnicilor la combaterea deşertificării şi a degradării terenurilor, potrivit ONU.

Dat fiind că dinamica terenului, cea a climei şi cea a biodiversităţii sunt strâns legate, UNCCD colaborează îndeaproape cu celelalte două convenţii de la Rio; Convenţia privind diversitatea biologică (CBD) şi Convenţia-cadru a Organizaţiei Naţiunilor Unite privind schimbările climatice (CCONUSC), pentru a răspunde acestor provocări complexe printr-o abordare integrată şi o utilizare cât mai bună a resurselor naturale.

În 2020, marcarea Zilei mondiale pentru combaterea deşertificării şi a secetei s-a axat pe schimbarea atitudinilor publice faţă de principala cauză a deşertificării şi degradării terenurilor - producţia şi consumul neîntrerupt.

37.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A MUZICII

Ziua internaţională a muzicii (International Music Day) sau Ziua mondială a muzicii (World Music Day) este sărbătorită, în fiecare an, la 1 octombrie.

A fost iniţiată în 1975 de Lord Yehudi Menuhin pentru a încuraja promovarea artei muzicale în rândul tuturor claselor sociale ale societăţii, aplicarea idealurilor UNESCO de pace şi prietenie între popoare, a evoluţiei culturilor, a schimbului de experienţă şi a aprecierii reciproce a valorilor estetice a culturilor, promovarea activităţilor Consiliului Internaţional al Muzicii, a membrilor acestuia (organizaţiilor internaţionale) şi a comitetelor naţionale.

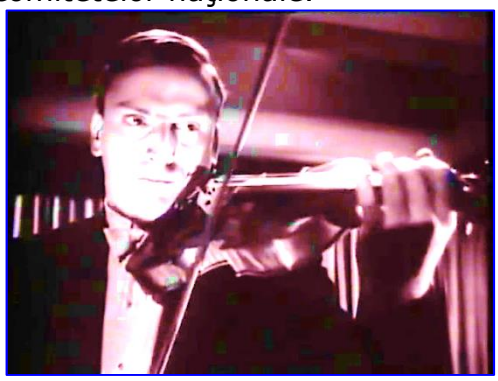

Lord Yehudi Menuhin

Evenimentele organizate pentru a cinsti această artă sunt numeroasele concerte, la care sunt invitaţi să participe compozitori, interpreţi şi muzicologi de renume, pentru a vorbi despre importanţa muzicii şi locul ei în viaţa modernă. Prin sărbătorirea Zilei internaţionale a muzicii este recunoscută calitatea acestei arte, ce are valoare de element unificator în umanitate. Toate evenimentele sociale semnificative au piese muzicale dedicate acestui deziderat. Niciun eveniment nu este mai bine recunoscut sau definit decât o face această artă, care defineşte şi completează o experienţă socială şi estetică umană perfectă, după cum este relatat pe pagina dedicată zilei de Consiliul Internaţional de Muzică.

Ziua internaţională a muzicii a fost organizată pentru prima dată de Consiliul Internaţional de Muzică (International Music Council - IMC) la 1 octombrie 1975, în conformitate cu rezoluţia adoptată în cadrul celei de-a 15-a Adunări Generale de la Lausanne, în 1973. Propunerea pentru a dedica o zi muzicii a fost făcută atât de renumitul violonist şi muzicolog Yehudi Menuhin, cât şi de Boris Yarustowski, preşedintele şi vicepreşedintele Consiliului Internaţional al Muzicii al UNESCO,

care au semnat o scrisoare, în acest sens, la 30 noiembrie 1974, adresată tuturor membrilor acestuia, potrivit www.imc-cim.org.

Consiliul Internaţional de Muzică, cel care susţine celebrarea Zilei internaţionale a muzicii, a fost fondat de UNESCO în 1949 şi reprezintă cea mai mare reţea de organizaţii, instituţii şi persoane din lume care îşi desfăşoară activitatea în domeniul muzical. Consiliul promovează diversitatea muzicii din viaţa tuturor popoarelor şi accesul la muzică pentru toţi oamenii, reunind organizaţii din aproximativ 150 de ţări din întreaga lume, urmărind consolidarea păcii şi promovarea înţelegerii între oamenii din toate categoriile sociale. Prin membrii săi, IMC are acces direct la peste 1.000 de organizaţii reprezentând peste 600 de milioane de persoane dornice să dezvolte şi să împărtăşească cunoştinţele şi experienţele din diverse aspecte ale vieţii muzicale, potrivit sursei citate anterior. IMC, în încercarea sa de a stabili o armonie globală prin muzică, sărbătoreşte Ziua internaţională a muzicii cu accent special pe organizarea de evenimente muzicale, programe de radio şi de televiziune, dar şi prin materiale de presă. Având în vedere realizarea unui mediu adecvat şi mai primitor pentru muzică şi luând atitudine faţă de poluarea sonoră a mediului, IMC propune ca fiecare ţară să păstreze câteva momente de tăcere în Ziua internaţională a muzicii şi să folosească momentul respectiv pentru a asculta muzică redată în principalele pieţe ale oraşelor. AGERPRES/ (Documentare - Daniela Dumitrescu, editor: Roxana Losneanu, editor online: Alexandru Cojocaru)

38.- ZIUA LUPTEI ÎMPOTRIVA DROGURILOR - 26 iunie

Ziua Internaţională de Luptă împotriva Abuzului şi Traficului Ilicit de Droguri este marcată, în fiecare an, la 26 iunie; dată a fost stabilită de Adunarea Generală a ONU, prin Rezoluţia 42/112 din 7 decembrie 1987 cu scopul de a contribui

la creșterea gradului de conștientizare al populației cu privire la problema majoră pe care o reprezintă abuzul și traficul ilicit de droguri pentru sănătate.

În România, conform raportului elaborat de Agenția Națională Antidrog (ANA) în anul 2021, la nivel național, 2484 de persoane au beneficiat de servicii medicale de urgență în urma consumului de substanțe psihoactive, aproximativ jumătate dintre solicitări fiind înregistrate pe fondul consumului și s-au înregistrat 25 de decese – transmite Institutul Național de Sănătate Publică(INSP) într-un comunicat alături de statitici referitoare la acest fenomen care afectează mai ales tinerii din țară.

OMS: „Dependența de droguri este o afecțiune medicală care merită tratată” Stigmatul împotriva persoanelor care consumă droguri face mai puțin probabil să caute ajutor.

Iată cum poți ajuta:

- Fii milos
- Amintește-ți că dependența de droguri este o afecțiune medicală care merită tratată
- Nu rămâne tăcut atunci când o persoană care consumă droguri este tratată în moduri judecătorești” – transmite Organizația Mondială a Sănătății(OMS), cu acest prilej.

Zeci de milioane de oameni din întreaga lume suferă din cauza afecțiunilor cauzate de consumul de droguri

Adicția[3] este o condiție medicală care afectează creierul și schimbă comportamentul. Persoanele care suferă de dependență de droguri au adesea una sau chiar mai multe probleme de sănătate asociate, precum afecțiuni pulmonare, cardiace, accidente vasculare cerebrale, cancere sau afecțiuni mintale (anxietate, depresie, etc).

Consumul de droguri poate să crească riscul de contractare a unor boli infecțioase, precum HIV, hepatită B și hepatită C în situația în care drogurile sunt administrate folosind aceeași seringă și să determine adoptarea unor comportamente la risc (ex: act sexual neprotejat).. Folosirea de droguri ilicite influenţează capacitatea de conducere auto pe drumurile publice fapt ce crește riscul accidentelor produse de persoane

[3] Dependență față de un drog, cu tendința creșterii progresive a dozelor.

care folosesc aceste substanţe. Consumul de droguri se asociază cu violenţa domestică, ce poate îmbrăca diferite aspecte: agresiune fizică, agresivitate verbală și psihologică, abuz sexual, constrângere economică, toate acestea putându-se manifesta atât in familie cât și în relaţia cu alte persoane.

Abordarea terapeutică a adicției reprezintă o provocare, deoarece implică echipe multidisciplinare care să ia în considerare atât afecțiunile existente, consecințele acestora pe termen lung cât și susținerea în timp a rezultatelor pozitive obținute. Persoanele afectate de adicție întâmpină probleme în ceea ce privește oprirea sau controlul consumul de droguri, chiar dacă știu că acestea sunt dăunătoare. Depășirea dependenței nu este o simplă încercare de a rezista tentației sau o chestiune de voință, recuperarea implicând tratament medicamentos pentru a depăși nevoia de a consuma drogul și sevrajul, dar și alte forme de terapie.

Pe termen lung trebuie avute în vedere atât prevenirea recăderii și reducerea riscurilor asociate consumului de droguri cât și menţinerea motivaţiei privind reintegrarea socială a persoanei afectate de consumul de droguri, prin asigurarea de activităţi de educaţie, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viaţă independentă şi orientare profesională.

Chiar dacă necesită măsuri complexe, recuperarea rămâne posibilă

„Lipsa de cunoștințe despre droguri și consecințele utilizării acestora rămân printre factorii principali care cresc vulnerabilitatea oamenilor. Acordarea de suport în special tinerilor, dar nu numai, – pentru a evita începerea utilizării substanțelor psihoactive, reprezintă modalitatea de prevenție cea mai indicată. Obiectivul principal al prevenției inițierii consumului acestor substanțe este de a asigura o dezvoltare sănătoasă a copiilor și tinerilor, astfel încât aceștia să își dezvolte abilitățile și potențialul pentru a deveni membri sănătoși, activi în comunitate și societate” -transmite INSP.

39.- ZIUA MONDIALĂ A POPULAȚIEI – 11 IULIE

Această creștere a fost determinată în mare parte de un număr tot mai mare de persoane care au supraviețuit până la vârsta reproducerii și a fost însoțită de schimbări majore ale ratelor de fertilitate, creșterea urbanizării și accelerarea migrației. Aceste tendințe vor avea implicații de anvergură pentru generațiile viitoare. La începutul anilor 1970, femeile aveau 4-5 copii fiecare; până în 2015, fertilitatea a scăzut sub 2,5 copii pentru

fiecare femeie. Între timp, durata medie de viață la nivel global a crescut, de la 64,6 ani la începutul anilor 1990 la 72,6 ani în 2019. În plus, lumea înregistrează niveluri ridicate de urbanizare și migrație accelerată. 2007 a fost primul an în care mai mulți oameni trăiau în zonele urbane decât în zonele rurale, iar până în 2050 aproximativ 66% din populația lumii va locui în orașe. Aceste tendinţe afectează dezvoltarea economică, ocuparea forței de muncă, distribuția veniturilor, sărăcia și protecția socială. Ele afectează, de asemenea, eforturile de asigurare a accesului universal la îngrijire medicală, educație, locuințe, canalizare, apă, alimente și energie.

Pentru a răspunde corespunzător nevoilor indivizilor, factorii de decizie trebuie să înțeleagă câți oameni trăiesc pe planetă, unde sunt, câți ani au și câți oameni se nasc în continuare.Anul 1987 a reprezentat momentul de debut al consacrării, la iniţiativa ONU, a zilei de 11 iulie ca Zi Mondială a Populaţiei, pentru a atrage atenţia asupra problemelor globale legate de populaţie. În 11 iulie 1987, populaţia mondială ajunsese la 5 miliarde de locuitori, iar la 31 octombrie 2011 Fondul Naţiunilor Unite pentru Populaţie, UNFPA, anunţa că pe Terra trăiau deja 7 miliarde de locuitori.

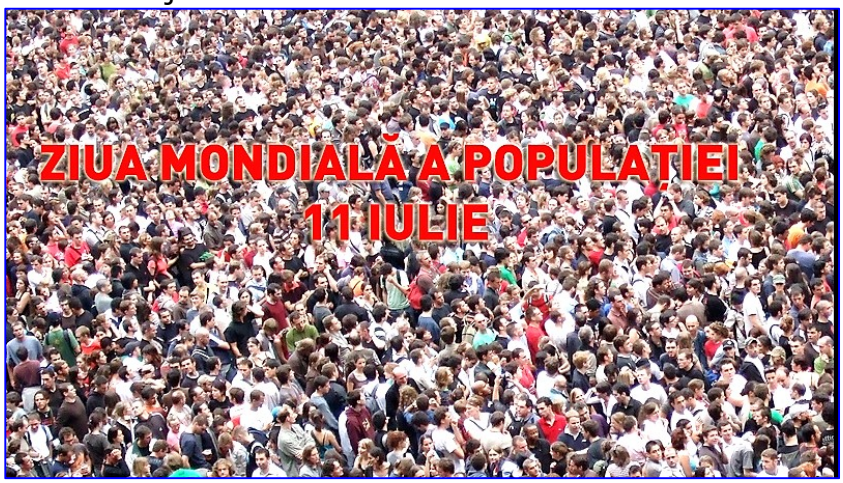

Astăzi, s-au mai adăugat peste 100 de milioane de persoane. Populaţia planetei continuă să crească, în medie, cu 2,6 oameni pe secundă.

O populaţie de 8 miliarde are o profunde implicaţii asupra dezvoltării durabile, a urbanizării, a accesului la serviciile publice de sănătate şi de angajare a tinerilor. Creşterea populaţiei mondiale este o problemă globală, pentru rezolvarea

căreia se propun strategii integrate, în special privind asigurarea resurselor naturale, în condiţiile epuizării celor neregenerabile, a cerinţelor tot mai sofisticate de consum care aduc prejudicii mediului şi adâncirii sărăciei în tot mai multe zone ale lumii.

Se estimează că, dacă toţi locuitorii Terrei ar trăi la nivelul Elveţiei, pe planetă nu ar putea fi mai mult de 600 de milioane de persoane, iar dacă populaţia ar trăi ca strămoşii noştri, ar putea subzista pe Glob 18-20 de miliarde de persoane.

Ritmul creşterii populaţiei este susţinut în primul rând de Africa, Asia şi America Latină, în timp ce în Europa populaţia este în descreştere. Conform estimărilor ONU, populaţia Africii va creşte în acest secol de la 1.1 miliarde în prezent până la 4 miliarde la sfârşitul secolului, iar forţa de munca va proveni majoritar din acest continent. În 2100, cele mai populate ţări vor fi India, cu aproape 1.5-1.6 miliarde, urmată de China şi Nigeria, cu o populaţie în jur de 1 miliard de persoane.

În ţările sărace sau în cele emergente, aproximativ jumătate din populaţie are mai puţin de 25 de ani, iar problemele stringente sunt legate de educaţie şi locuri de muncă. În ţările dezvoltate, populaţia de peste 60 de ani se va dubla până în 2050, iar problemele privesc protecţia socială, serviciile de sănătate sau asigurarea forţei de muncă.

Pe termen lung, e dificil să se facă previziuni asupra evoluţiei populaţiei, rata natalităţii are tendinţa de a scădea în medie, dar e diferită în funcţie de nivelul dezvoltării umane, iar mortalitatea e influenţată de boli, războaie, catastrofe naturale şi progresele medicinei. UNFPA, organismul ONU dedicat problemelor populaţiei, utilizează scenarii diferite pentru a face previziuni privind evoluţia populaţiei. Conform estimărilor UNFPA, în 2025 pe planetă vor trăi 8 miliarde de persoane, în jurul anului 2050 vor fi 9 miliarde de persoane, iar în 2100 pe Terra vor locui aproape 11 miliarde de oameni.

Se estimează că, pe termen lung, populaţia din 43 de ţări va scădea între 2013 şi 2050. În Belarus, Bulgaria, Croaţia, Cuba, Georgia, Letonia, Lituania, Republica Moldova, România, Federaţia Rusă, Serbia şi Ucraina populaţia va scădea cu mai mult de 15% până în anul 2050.

Se estimează că scăderea fertilităţii şi mărirea speranţei de viaţă vor contribui la îmbătrânirea populaţiei. La nivel mondial, numărul persoanelor de peste 60 de ani se va tripla până în

anul 2100, crescând de la 841 milioane în 2013 la două miliarde în 2050 şi la aproape 3 miliarde în 2100.

UNFPA, organismul ONU dedicat problemelor populaţiei, utilizează scenarii diferite pentru a face previziuni privind evoluţia populaţiei. Conform scenariilor optimiste şi pesimiste, UNFPA estimează că în anul 2050 pe planeta vor trăi între 8 şi 10,9 miliarde de persoane, iar în 2100 pe Terra vor locui între 11 şi 16,6 miliarde de oameni.

În România, potrivit datelor definitive ale recensământului din 2011, populaţia stabilă a României la 20 octombrie 2011 era de 20.121.641 de persoane, în scădere cu 1.559.300 de persoane, faţă de datele consemnate de recensământul din 2002. Estimările ONU plasează populaţia României pe un trend descendent, astfel încât în anul 2100 în România vor trăi în jur de 12 milioane de persoane.

40.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PRIETENIEI

Data diferă: 30 iulie (UN), prima duminică din august

Asociere Prietenie, Dragoste

Prin prietenie, prin acumularea de legături de camaraderie și dezvoltarea unor legături puternice de încredere putem contribui la schimbările fundamentale necesare pentru a obține o stabilitate de durată, pentru a țese o plasă de siguranță care să ne protejeze pe toți și să genereze pasiunea pentru o lume mai bună, unde toţi sunt uniţi pentru binele general. Un concept vechi de când lumea şi o sărbătoare nouă care celebrează, la iniţiativa ONU, începând din anul 2011, valoarea şi importanţa prieteniei în viaţa tuturor.

Astăzi, în Europa şi în SUA, se trimit cărţi poştale sau mesaje scrise, se fac mici daruri sau se oferă flori, dar în cele mai multe locuri sărbătoarea înseamnă pur şi simplu să te afli în compania prietenilor, să găteşti pentru ei ori să-i inviţi la masă, să faci anume prăjituri sau să cânţi împreună cu ei.

Ideea de a celebra prietenia a apărut în istorie cel puţin de două ori.

Primul a fost americanul Joyce Hall, fabricantul de cărţi poştale Hallmark, care prin anii 1920, a promovat ideea propunând ca în fiecare an, în 2 august, să se trimită prietenilor acest fel de felicitări. Ideea a plăcut în general şi afacerile companiei Hallmark Cards au prosperat, deşi au fost şi critici care au privit ideea doar ca pe o scorneală comercială a lui Hall pentru a-şi creşte vânzările în timpul sezonului mort, între Sf.Valentin şi Crăciun.

Criticile s-au înteţit în timpul crizei economice când oamenii nu mai aveau bani pentru astfel de cheltuieli frivole şi ideea de a sărbători astfel Ziua Prieteniei a eşuat.

Unele comunităţi au continuat însă să sărbătorească prietenia în 2 august şi de aceea, în anul 1935, Congresul Statelor Unite a hotărît ca în fiecare an prima duminică din august să fie Ziua Prieteniei.

Urmând popularitatea evenimentului anual din SUA, şi alte ţări au adoptat-o şi sărbătoarea a ajuns până în India.

Prin anii 1950, Dr. Artemio Bracho din Paraguay a lansat ideea unei Cruciade Mondiale a Prieteniei, formată pentru prima dată în 1958 şi adoptată rapid şi de alte ţări din America de Sud.

Cruciada, de fapt o fundaţie care promovează prietenia şi camaraderia între oameni, indiferent de rasă, culoarea pielii sau religie, a celebrat de atunci constant Ziua Prieteniei în 30 iulie şi a făcut un lobby intens pe lângă ONU pentru a internaţionaliza sărbătoarea.

Şi, vă vine să credeţi sau nu, în 1998 celebrul personaj Winnie the Pooh, simpaticul ursuleţ din filmele de desene animate, a fost acreditat ca Ambasador al Prieteniei pe lângă Naţiunile Unite chiar la propunerea doamnei Nane Annan, soţia lui Kofi Annan, secretarului general al ONU la acea vreme.

În cele din urmă, în aprilie 2011, ONU a recunoscut valoarea ideii şi a adoptat în mod oficial Ziua Internaţională a Prieteniei, invitând toate statele membre să o sărbătorească în concordanţă cu cultura şi obiceiurile locale, naţionale sau

regionale, inclusiv prin activităţi educaţionale şi de conştientizare a valorii relaţiilor de prietenie în viaţa tuturor.

Cum marcăm Ziua Prieteniei

În general, în Europa şi în SUA, se trimit cărţi poştale sau mesaje scrise, se fac mici daruri sau se oferă flori, dar în cele mai multe locuri sărbătoarea înseamnă pur şi simplu să te afli în compania prietenilor, să găteşti pentru ei ori să-i inviţi la masă, să faci anume prăjituri sau să cânţi împreună cu ei.

Unii tineri îşi oferă reciproc brăţara prieteniei, utilizată de altfel ca simbol în Asia şi în Orientul Mijlociu de mai multe secole.

Iată cum se poate face o brățară pentru prietenii cei mai buni: Brăţara are valoare sentimentală şi, prin culorile din care este ţesută, arată prietenului cât de special este pentru cel care i-o dăruieşte.

Roşul este asociat cu energie, forţă şi putere, ca şi **galbenul** care sugerează în plus şi căldura prieteniei; **verdele** îndeamnă la bună dispoziţie şi speranţă; **albastrul** înseamnă şi el speranţa, dar şi protecţie şi încredere, iar **violetul** şi **bleul** sunt chiar culorile prieteniei şi dorinţei de interacţiune cu ceilalţi.

De când mulţi îşi fac un întreg univers de prieteni online prin reţelele de socializare, se trimit ca linkuri de prietenie imagini sau filmuleţe haioase, bancuri scurte, animale nostime, se postează mesaje pe Facebook sau se dă un simplu like sau share la postările prietenilor. Şi telefonul a rămas la modă, căci nimic nu se compară cu o convorbire între prietenii aflaţi la mare distanţă. În orice dată şi în orice fel ar fi sărbătorită, în compania celor dragi, online, prin corespondenţă sau telefon, prietenia trăieşte prin loialitate, sinceritate şi încredere şi nu are graniţe de timp sau spaţiu şi de aceea cel mai bun fel de o celebra este a menţine mereu viu spiritul ei.

De ce să existe o Zi internațională a prieteniei?

Ziua internaţională a prieteniei este o iniţiativă care urmează propunerii făcute de UNESCO şi care a fost preluată de Adunarea Generală a ONU în 1997.

Atunci, prin Rezoluţia A/RES/52/13, s-a definit cultura păcii ca un set de valori, atitudini şi comportamente care resping violenţa şi depun eforturi pentru prevenirea conflictelor prin abordarea cauzelor lor profunde, scrie site-ul un.org.

Pentru a marca această zi, ONU încurajează guvernele, organizaţiile internaţionale şi ale societăţii civile să organizeze evenimente sau să iniţieze acţiuni care contribuie la eforturile comunităţii internaţionale de a promova dialogul între culturi

prin solidaritate, înţelegere reciprocă şi reconciliere. În special tinerii, ca viitori lideri, sunt chemaţi să se implice în activităţile comunităţilor care includ culturi diferite şi să promoveze înţelegerea şi respectul pentru diversitate.

41.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A TINERETULUI (ONU)

Recomandarea făcută de Conferinţa mondială a miniştrilor responsabili pentru Tineret ca 12 august să fie declarată Ziua internaţională a tineretului a fost aprobată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU) în 1999.

În 1998, o rezoluţie care proclama 12 august drept Ziua internaţională a tineretului a fost adoptată de prima sesiune a Conferinţei mondiale a miniştrilor responsabili pentru Tineret, găzduită de Guvernul Portugaliei în cooperare cu Naţiunile Unite (Lisabona, 8 - 12 august 1998). Respectiva recomandare a fost aprobată ulterior de cea de-a 54-a sesiune a Adunării Generale a ONU, în Rezoluţia 54/120, intitulată "Politici şi programe care implică tineretul" ("Policies and programmes involving youth" - 17 decembrie 1999). Adunarea Generală a ONU a recomandat organizarea de activităţi de informare publică pentru a sprijini Ziua internaţională a tineretului ca o modalitate de a promova o mai bună conştientizare a Programului mondial de acţiune pentru tineret.Programul mondial de acţiune pentru tineret, adoptat de Adunarea Generală a ONU în 1996, stabileşte un cadru de politici şi orientări pentru acţiunile naţionale şi de sprijin internaţional în vederea îmbunătăţirii situaţiei tinerilor.

Acesta joacă un rol important în dezvoltarea tinerilor. Programul se concentrează pe măsurile de consolidare a capacităţilor naţionale în domeniul tineretului şi pentru a creşte calitatea şi numărul de oportunităţi disponibile tinerilor pentru participarea

deplină, eficientă şi constructivă în societate.

În prezent, lumea se angajează într-o tranziţie verde. Trecerea către o lume durabilă şi prietenoasă cu mediul este esenţială nu numai pentru răspunsul la criza climatică globală, ci şi pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), arată ONU pe site-ul dedicat Zilei internaţionale a tineretului - https://www.un.org/en/observances/youth-day. O tranziţie de succes către o lume mai verde va depinde de dezvoltarea competenţelor ecologice în rândul populaţiei.

Competenţele ecologice sunt "cunoştinţe, abilităţi, valori şi atitudini necesare pentru a trăi, a dezvolta şi a susţine o societate durabilă şi eficientă din punct de vedere al resurselor", potrivit sursei citate.

Acestea includ cunoştinţe şi abilităţi tehnice care permit utilizarea eficientă a tehnologiilor şi proceselor verzi în mediile profesionale, precum şi abilităţi transversale care se bazează pe o serie de cunoştinţe, valori şi atitudini pentru a facilita deciziile durabile din punct de vedere ecologic la locul de muncă şi în viaţă.

Datorită naturii lor interdisciplinare, esenţa competenţelor ecologice este uneori exprimată, parţial, dacă nu în întregime, prin alţi termeni asociaţi precum "competenţe pentru viitor" şi "competenţe pentru locuri de muncă verzi". Deşi abilităţile ecologice sunt relevante pentru oamenii de toate vârstele, ele au o importanţă sporită pentru tineri, care pot contribui la tranziţia ecologică pentru o perioadă mai lungă de timp, potrivit ONU.

Ziua internaţională a tineretului 2022 a avut ca scop amplificarea mesajului că este nevoie de acţiuni pentru toate generaţiile în vederea atingerii Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) şi pentru a nu lăsa pe nimeni în urmă. De asemenea, marcarea acestei zile privea creşterea gradului de conştientizare cu privire la anumite bariere în calea solidarităţii intergeneraţionale, în special vârstismul, care afectează persoanele tinere şi în vârstă, având în acelaşi timp efecte negative asupra societăţii în ansamblu.

În 2021, tema Zilei internaţionale a tineretului a fost "Transformarea sistemelor alimentare: inovaţia tinerilor pentru sănătatea umană şi planetară" ("Transforming Food Systems: Youth Innovation for Human and Planetary Health").

În cadrul Forumului pentru tineret ECOSOC (EYF) din 2021, problemele şi priorităţile evidenţiate de participanţi au

inclus impactul pandemiei COVID-19, în special efectul său asupra sănătăţii umane, asupra mediului şi a sistemelor alimentare. De asemenea, participanţii au subliniat importanţa de a construi sisteme alimentare mai echitabile. În plus, au subliniat necesitatea ca tinerii să ia decizii în cunoştinţă de cauză cu privire la alegerile alimentare prin creşterea educaţiei globale cu privire la cele mai sănătoase şi mai durabile opţiuni atât pentru indivizi, cât şi pentru mediu. Au existat totodată recomandări privind asigurarea dezvoltării adecvate a capacităţii în ceea ce priveşte rezilienţa sistemelor alimentare, în special în timpul pandemiei COVID-19 în curs şi în urma acesteia.

AGERPRES/(Documentare - Mariana Zbora-Ciurel, editor: Ruxandra Bratu, editor online: Andreea Preda)

42.- - ZIUA INTERNAŢIONALĂ ÎMPOTRIVA TESTELOR NUCLEARE (ONU) - 29 august -

La nivel mondial, în ziua de 29 august este marcată, în fiecare an, Ziua internaţională împotriva testelor nucleare ("International Day Against Nuclear Tests") pentru a atrage atenţia asupra efectelor negative pe care le au testele cu arme nucleare.

Peste 2.000 de teste cu arme nucleare au avut loc din 16 iulie 1945. În primele zile ale testelor nucleare, s-a acordat puţină atenţie efectelor devastatoare asupra vieţii, cu atât mai puţin pericolelor provocate de precipitaţiile nucleare din testele atmosferice. Perspectivele şi istoria au arătat care sunt efectele terifiante şi tragice ale testării armelor nucleare.

La 2 decembrie 2009, a 64-a sesiune a Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU) a declarat 29 august Ziua internaţională împotriva testelor nucleare prin adoptarea în unanimitate a Rezoluţiei 64/35, conform https://www.un.org. Rezoluţia solicita creşterea gradului de conştientizare şi educaţie "cu privire la efectele exploziilor de test ale armelor nucleare sau ale oricăror explozii nucleare şi la necesitatea încetării lor ca mijloc de realizare a scopului unei lumi fără arme nucleare". Preşedintele Kazahstanului, Nursultan Nazarbaev, a emis, la 29 august 1991, un decret prin care a fost închis poligonul pentru teste nucleare de la Semipalatinsk, loc unde timp de 40 de ani (în perioada Uniunii Sovietice) au fost efectuate peste 450 de explozii nucleare terestre şi subterane, cu o putere ce depăşeşte de 2,5 mii de ori puterea unei bombe nucleare, precum a celei de la Hiroshima, Japonia.

Test nuclear

Accidebtul de la Cernobîl 1986

Principalul instrument internaţional de luptă împotriva tuturor formelor de teste nucleare a fost negociat la Geneva, între anii 1994 şi 1996, respectiv Tratatul privind interzicerea totală a testelor nucleare ("Comprehensive Nuclear Test-Ban Treaty" - CTBT). Acesta a fost adoptat de către Adunarea Generală a Naţiunilor Unite la 10 septembrie 1996, dar nu a intrat în vigoare din cauza nesemnării sau neratificării de către unele ţări cu programe nucleare de a căror ratificare depinde intrarea în vigoare a tratatului CTBT.

România a semnat Tratatul privind interzicerea totală a testelor nucleare la 24 septembrie 1996 şi l-a ratificat la 4 octombrie 1999, conform www.mae.ro. În prezent, 186 de state membre ale ONU au semnat CTBT, iar dintre acestea doar 174 l-au şi ratificat, menţionează https://www.ctbto.org/. Începând cu 2013, România are un reprezentant în Grupul Persoanelor Eminente ("Group of Eminent Persons") creat în sprijinul intrării în vigoare a Tratatului. România a fost aleasă în funcţia de preşedinte al Comisiei Pregătitoare a Organizaţiei Tratatului privind Interzicerea Totală a Testelor Nucleare (CTBTO), prin consens, în cadrul celei de a 45-a sesiuni a Comisiei Pregătitoare a CTBTO de la Viena. Funcţia a fost exercitată pe parcursul anului 2016, care a marcat aniversarea a 20 de ani de la adoptarea Tratatului şi înfiinţarea Comisiei.

Anul 2010 a marcat celebrarea pentru prima dată a Zilei internaţionale împotriva testelor nucleare.

La 29 august 2011, fostul secretar general al ONU, Ban Ki-moon, a cerut ţărilor membre să ratifice rezoluţia care prevede interzicerea testării de arme nucleare. Referindu-se la Ziua internaţională împotriva testelor nucleare, secretarul general al ONU declara: "O lume fără arme nucleare ar fi un bun public global de cel mai înalt ordin". Tratatul prevede că

fiecare ţară se angajează să nu testeze arme nucleare indiferent de mediu, scopuri militare sau civile.

Potrivit www.un.org, istoria testărilor nucleare a început la 16 iulie 1945 în deşertul de la Alamogordo, New Mexico, când Statele Unite au detonat prima bombă atomică. Din acea zi fatidică şi până la deschiderea pentru semnarea Tratatului de interzicere a testelor nucleare în 1996, peste 2.000 de teste nucleare au fost efectuate în întreaga lume. SUA au efectuat 1.032 de teste între 1945 şi 1992. Uniunea Sovietică a efectuat 715 teste între 1949 şi 1990. Regatul Unit a efectuat 45 de teste între 1952 şi 1991. Franţa a efectuat 210 teste între 1960 şi 1996. China a efectuat 45 de teste între 1964 şi 1996. India a efectuat un test în 1974. De când CTBT a fost deschis pentru semnare în septembrie 1996, au fost efectuate zece teste nucleare: India a efectuat două teste în 1998; Pakistan tot două teste în 1998; R.P.D. Coreeană a efectuat teste nucleare în 2006, 2009, 2013, 2016 şi 2017.

În această zi sunt organizate diverse activităţi la nivel mondial, care includ, printre altele, organizarea de seminarii, conferinţe, expoziţii, concursuri, apariţia de publicaţii, cursuri în instituţiile academice, programe în mass-media. Numeroase evenimente sunt programate să se desfăşoare şi la sediul ONU. Totodată, această zi are ca scop educarea publicului şi sensibilizarea cu privire la efectele pe care le are efectuarea acestor teste cu arme nucleare şi conştientizarea necesităţii de a le pune capăt, pentru atingerea obiectivului de a avea o lume fără arme nucleare. Adunarea ONU invită statele membre, sistemul ONU, societatea civilă, mediul academic, mass-media şi persoanele fizice la marcarea acestei zile.

Speranţa ONU este că într-o zi toate armele nucleare vor fi eliminate. Până atunci, ONU consideră necesar să se sărbătorească Ziua internaţională împotriva testelor nucleare, deoarece se lucrează pentru promovarea păcii şi securităţii. AGERPRES/(Documentare - Cristian Anghelache, editor: Liviu Tatu, editor online: Andreea Preda)

43.- ZIUA MONDIALĂ PENTRU PREVENIREA SUICIDULUI (OMS) - 10 septembrie

Ziua mondială pentru prevenirea suicidului este marcată în fiecare an la 10 septembrie şi este dedicată prevenirii suicidului şi a comportamentului suicidar, potrivit site-ului Asociaţiei Internaţionale pentru Prevenirea Suicidului, www.iasp.info.

Iniţiată în anul 2003, de către Asociaţia Internaţională

pentru Prevenirea Suicidului, în colaborare cu Organizaţia Mondială a Sănătăţii, Ziua mondială pentru prevenirea suicidului este marcată printr-o serie de evenimente, conferinţe, campanii şi activităţi publice, menite să atragă atenţia asupra suicidului, una dintre cele mai frecvente cauze de mortalitate prematură. Pentru organizarea acestora,

Asociaţia Internaţională pentru Prevenirea Suicidului are nevoie de sprijinul instituţiilor de stat, al agenţiilor guvernamentale, al organizaţiilor non-guvernamentale, al asociaţiilor naţionale şi internaţionale, al comunităţilor locale, al cercetătorilor, al medicilor şi al voluntarilor.

Unul din 100 de decese la nivel mondial este rezultatul sinuciderii. Este o problemă care poate să ne afecteze pe fiecare dintre noi. Fiecare sinucidere este devastatoare şi are un impact profund asupra celor din jur.

Cu toate acestea, prin creşterea gradului de conştientizare, reducerea stigmatizării în jurul sinuciderii şi prin încurajarea acţiunilor de informare putem reduce cazurile de sinucidere în întreaga lume.

Legat de marcarea în 2022 a acestei zile, Asociaţia Internaţională pentru Prevenirea Suicidului subliniază că prin încurajarea înţelegerii şi împărtăşirii experienţelor, se poate oferi oamenilor încrederea necesară. "Pentru a preveni sinuciderea, trebuie să devenim ca un far de lumină pentru cei care suferă, şi fiecare poate fi o astfel de lumină", menţionează site-ul www.iasp.info. Se estimează că anual 703.000 de oameni îşi iau viaţa în întreaga lume. La fiecare sinucidere, sunt probabil alte 20 de persoane care au o tentativă de sinucidere şi mulţi alţii care au gânduri serioase de sinucidere. Milioane de oameni suferă o durere intensă sau sunt în alt mod profund influenţaţi de comportamentele suicidare, potrivit site-ului: https://www.iasp.info/.

Comportamentul suicidar are un impact profund asupra familiilor şi comunităţilor şi rămâne o provocare universală, cu milioane de oameni afectaţi. Reducerea mortalităţii provocată de sinucidere este de importanţă globală şi un aspect vital al sănătăţii publice.

Asociaţia Internaţională pentru Prevenirea Sinuciderii este dedicată prevenirii sinuciderii şi comportamentului suicidar, dar şi atenuării efectelor acestuia şi conduce efortul global de

prevenire a sinuciderii, prin dezvoltarea strategică a unui forum eficient care este proactiv în crearea de parteneriate puternice de colaborare şi în promovarea acţiunilor pentru a reduce incidenţa suicidului şi a comportamentului suicidar. Ziua mondială de prevenire a sinuciderii şi perioada de o lună până la Ziua mondială a sănătăţii mintale reprezintă principala ocazie pe parcursul anului pentru a creşte gradul de conştientizare a sinuciderii, pentru a reduce stigmatizarea din jurul acesteia şi pentru a încuraja conversaţiile.

Evenimentul virtual de ciclism al IASP "Cycle Around the Globe" revine pentru al nouălea an consecutiv, în perioada 10 septembrie - 10 octombrie 2022, pentru a creşte gradul de conştientizare a prevenirii sinuciderii la nivel mondial.

Simpozionul european pentru sinucidere şi comportament suicidar (ESSSB) este o conferinţă bienală care se desfăşoară în Europa. Scopul conferinţei este de a oferi un loc pentru schimbul de cunoştinţe între cercetători, clinicieni, practicieni şi oameni cu experienţe trăite. Cea de-a 19-a conferinţă ESSSB a avut loc la Copenhaga, în Danemarca, în perioada 24-27 august 2022. Pandemia recentă de COVID-19 a afectat toate zonele lumii şi s-au pierdut multe vieţi. Ne-a amintit de propria noastră vulnerabilitate şi nevoia de a avea grijă de cei fragili şi expuşi riscului. În acest context, prevenirea sinuciderii rămâne o prioritate de vârf în sănătatea publică, notează site-ul amintit. AGERPRES/(Documentare - Andreea Onogea, Ruxandra Bratu; editor: Marina Bădulescu, editor online: Andreea Preda)

44.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ PENTRU PROTECŢIA STRATULUI DE OZON - 16 septembrie,

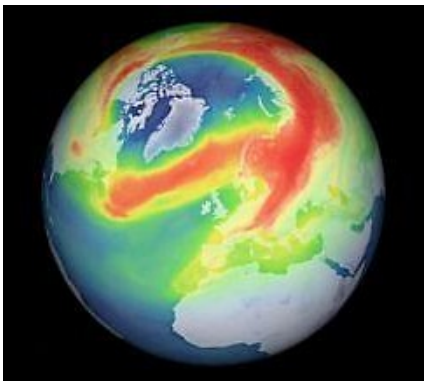

16 septembrie este ziua internaţională pentru protecţia stratului de ozon, un scut fragil de gaz, care protejează Terra de acţiunea nocivă a radiaţiilor ultraviolete emise de soare.

La această dată, în 1987, era semnat Protocolul de la Montreal, document care prevede interzicerea substanţelor care pot diminua stratul de ozon. Protocolul a permis eliminarea treptată a 99 % din.

„Dar, asta e, ne ducem rând pe rând,
Cândva nu va mai fi nici ozon pe pământ!” mi

substanţele chimice numite clorofluorocarburi (CFC) care provin din sistemele de răcire ale frigiderelor şi aparatelor de aer condiţionat, din spray-uri, din procesele de fabricaţie a spumelor industriale şi din procesele de spălare a metalelor şi a componentelor electronice

Cea mai recentă evaluare ştiinţifică a epuizării stratului de ozon finalizată în 2018, arată că unele părţi ale stratului de ozon s-au refăcut.

Se estimează că, în emisfera nordică şi la latitudine medie, "vindecarea" completă se va petrece până în anii 2030. Va urma emisfera sudică, la orizontul anului 2050, şi apoi cele două regiuni polare, până în 2060.

45.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PĂCII

Sărbătorită de	Toate statele membre ONU
Tip	Internațională
Data	21 septembrie

Drapelul Organizației Națiunilor Unite

Ziua Internațională a Păcii este sărbătorită în fiecare an pe 21 septembrie. Aceasta este dedicată păcii și în special absenței războiului și a violenței. De exemplu cum ar fi încetarea temporară a focului într-o zonă de război pentru accesul ajutorului umanitar. Ziua a fost sărbătorită pentru prima oară în 1982, iar de atunci este sărbătorită în fiecare . an de mai multe națiuni, organizații politice și militare

Pentru a inaugura ziua, „Clopotul Păcii" este sunat la sediul ONU (în New York City). Clopotul este turnat din monede donate de copii de pe toate continentele, cu excepția Africii și a fost un cadou de la Asociația Națiunilor Unite din Japonia, ca „un memento al costului uman în război". Pe inscripția de pe o parte se poate citi, „Trăiască pacea absolută în lume".

Informații despre Ziua Internațională a Păcii

În 1981, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU) a declarat a treia zi de marți a lunii septembrie drept Ziua Internațională a Păcii. Această zi a coincis cu ziua de deschidere a sesiunilor anuale organizate de Adunarea Generală. Scopul a marcat și marchează în continuare dorința de a consolida idealurile de pace în întreaga lume. În 2001,

după două decenii de la acea decizie, Adunarea Generală a ONU a mutat data pe 21 septembrie.

Astfel, începând din 2002, ziua de 21 septembrie marchează nu numai un moment în care se discută despre cum să se promoveze și să se mențină pacea între toate popoarele, ci și o perioadă de 24 de ore de încetare a focului și de non-violență.

Pacea este posibilă

De-a lungul istoriei, majoritatea societăților au trăit în pace în cea mai mare parte a timpului. Odată cu înființarea ONU și crearea Cartei Națiunilor Unite, guvernele sunt obligate să nu folosească forța împotriva altora, cu excepția cazului în care acționează în legitimă apărare sau au fost autorizate de Consiliul de Securitate al ONU să procedeze astfel. Viața este categoric mai bună într-o lume în care există pace.

Idei pentru a celebra alături de elevi Ziua Internațională a Păcii

Respectați împreună Minutul de tăcere. În 1984, organizația non-guvernamentală Pathways to Peace a inaugurat Minutul de tăcere. La ora 12:00, în fiecare fus orar, această observare a tăcerii creează Valul de pace în întreaga lume. Indivizii, organizațiile, comunitățile și națiunile sunt invitate să participe la acest act comun și practic de construire a păcii;

Desene de Ziua Păcii

Porumbel din hârtie – Activitate practică

Organizează o sărbătoare a păcii în sala de clasă. Încurajează elevii să împărtășească un fel de mâncare unic din diferite țări, culturi sau chiar diferite zone din România pe care le-au vizitat sau despre care au auzit. Discuțiile despre asemănările și diferențele interculturale îi pregătesc pe elevi pentru un viitor multicultural;

Promovarea păcii prin educație. Pacea trebuie să înceapă de la școală. Explică-le elevilor concepte de bază care promovează pacea: rezolvarea conflictelor, dialogul pașnic, construirea consensului și alegerea non-violenței.

Ziua Internațională a Păcii - Teme

Anual, ONU stabilește o temă generală a acestui eveniment, pe care comunitățile și statele lumii o pot urmări în organizarea de manifestații. În 2024, tema aleasă este Îmbrățișarea armoniei și a unității. Iată câteva dintre cele mai importante teme din ultimii ani:

2022: Sfârșit rasismului. Construiți pacea;
2020: Modelarea păcii împreună;
2018: Dreptul la pace — Declarația Universală a Drepturilor Omului la 70 de ani;
2017: Împreună pentru pace: respect, siguranță și demnitate pentru toți;
2015: Parteneriat pentru pace — Demnitate pentru toți;
2013: Educație pentru Pace;
2010: Pace = Viitor.

46.– ZIUA MONDIALĂ A INIMII

Pe 29 septembrie, sărbătorim Ziua Mondială a Inimii, prilej cu care Organizația Mondială a Sănătății (OMS) îndeamnă la reflexie, pentru ca oamenii din întreaga lume să aibă grijă de inimile lor.

Cu ajutorul chestionarului postat. pe intranet ne dorim să efectuăm o analiză al statusului nutrițional al salariaților din MAI pentru a propune măsuri terapeutice personalizate. Completarea chestionarului durează 10-15 minute

Ce este Boala Cardio – Vasculară (BCV) și cum o putem preveni:

Conform OMS principala cauză de deces în întreaga lume este boala cardiovasculară. Anual mor la nivel mondial 18,6 milioane de oameni, 1 din 3 decese cauzate de bolile cardiovasculare la persoanele sub 70 ani, survenind prematur.

Potrivit datelor Societății Române de cardiologie, în România, 4,7% din populaţia de peste 35 de ani suferă de insuficienţă cardiacă, ceea ce înseamnă circa 560.000 de pacienţi, iar hipertensiunea arterială (HTA) prin complicațiile

cardiovasculare, este responsabilă de 62% din totalul deceselor. Cu toate acestea, 2 din 10 români nu știu că suferă de hipertensiune arterială, prin urmare nu știu cum să scadă riscul de apariție al complicațiilor și nici nu se tratează, iar 1 din 6 pacienți diagnosticați cu HTA are tensiunea necontrolată.

Boala cardio-vasculară afectează inima sau vasele de sânge (vene și artere), fiind cauzată de mulți factori de risc, dintre care unii nu pot fi modificați (genul, vârsta, originea etnică, istoricul familial) în timp ce alți factori de risc, (hipertensiunea arterială, alimentația nesănătoasă, colesterolul ridicat, diabetul, poluarea aerului, obezitatea, bolile de rinichi, consumul de tutun, inactivitatea fizică, consumul nociv de alcool și stressul) pot fi modificați prin intervenții și tratament.

Nu vei dezvolta neapărat boli cardiovasculare dacă ai un factor de risc. Totuși, cu cât aveți mai mulți factori de risc, cu atât este mai mare probabilitatea de a dezvolta boli cardiovasculare. Pentru a preveni compromiterea sănătății inimii se recomandă acțiuni asupra factorilor de risc modificabili:

- Mâncați o dietă sănătoasă și echilibrată. O dietă sănătoasă ar trebui să includă o mare varietate de alimente neprocesate și proaspete, inclusiv multe fructe și legume (cel puțin cinci porții pe zi), cereale integrale, nuci și alimente sărace în grăsimi saturate. Atenție la alimentele procesate, care conțin adesea un nivel ridicat de sare. Bea 7 pahare de apă pe zi!
- Fă sport regulat. Este nevoie de doar 30 de minute de activitate fizică de intensitate moderată, cinci zile pe săptămână, pentru a vă îmbunătăți și menține sănătatea. Adulții (cu vârsta cuprinsă între 18-65 ani) și seniorii (65+) ar trebui să facă cel puțin 150 de minute de activitate fizică de intensitate moderată sau cel puțin 75 de minute de activitate fizică de mare intensitate, în fiecare săptămână. Copiii și adolescenții ar trebui să facă cel puțin 60 de minute de activitate fizică de intensitate moderată până la viguroasă în fiecare zi.
- Menține o greutate corporală sănătoasă, printr-o dietă echilibrată și exerciții fizice regulate.
- Evitați consumul de tutun. Toate formele de tutun sunt dăunătoare și nu există un nivel sigur de expunere la tutun. Dacă renunțați la fumat, riscul de boală coronariană se va reduce la jumătate în decurs de un an și va reveni la un nivel normal în timp. Discutați cu medicul dumneavoastră despre

dezvoltarea unui plan personalizat care să se potrivească nevoilor dumneavoastră.

- Evitați alcoolul. Nu există un nivel sigur pentru consumul de alcool, iar efectele nocive ale alcoolului depășesc cu mult orice potențiale beneficii de protecție. Dovezile arată că situația ideală pentru sănătate este să nu bei deloc. Chiar și băutorii moderati observă beneficii pentru sănătate atunci când încetează să consume alcool.
- Gestionați stresul. Exercițiile fizice, respirația profundă, relaxarea mușchilor și a-ți face timp pentru lucrurile pe care le iubești sunt câteva lucruri pe care le poți face pentru a-ți gestiona nivelul de stres. Dacă lucrurile încep să pară scăpate de sub control, nu vă fie teamă să căutați ajutor profesional.
- Verifică regulat tensiunea arterială, a colesterolului și a zahărului din sânge. Chiar dacă nu aveți simptome și nici antecedente medicale, este recomandat ca după vârsta de 40 de ani să vă măsurați tensiunea arterială cel putin o dată pe an. HTA a fost denumita adesea "ucigasul tăcut" care se descoperă uneori, odată cu apariția unei complicații severe, cum ar fi infarctul de miocard sau accidentul vascular cerebral. Se recomandă ca înainte de vizita la medic, să vă măsurați valorile tensionale dimineața și seara timp de o săptămână și să notați valorile într-un tabel.
- Luați-vă medicamentele conform prescripției. Acestea pot include statine pentru a scădea nivelul colesterolului din sânge, aspirina în doză mică pentru a preveni formarea cheagurilor de sânge, insulină pentru diabet și tablete pentru a reduce tensiunea arterială. Luați doar medicamentele prescrise de medicul dumneavoastră.

47.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR VÂRSTNICE

1 octombrie este Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, o ocazie importantă de a ne aminti de cei care ne-au oferit atât de mult și de a conștientiza nevoile, dar și potențialul seniorilor.

Asociația „Niciodată Singur" îndeamnă la respect, grijă și sprijin pentru seniori.

Organizația Mondială a Sănătății estimează că până în 2050, în lume, procentul de persoane vârstnice se va dubla. Toate țările se confruntă cu provocări majore pentru a se asigura că sistemele de sănătate și sociale sunt pregătite pentru această schimbare demografică.

În România populația scade și îmbătrânește constant. Estimările arată că în 2050, unul din patru români va avea peste 65 de ani, ceea ce ar putea să ne transforme într-una dintre cele mai îmbătrânite societăți din Uniunea Europeană. Vârsta a treia vine cu multe provocări, seniorii români se confruntă, atât cu griji materiale, dar și cu o mare durere sufletească care le afectează starea de sănătate: singurătatea.

Asociația Niciodată Singur – Prietenii Vârstnicilor a realizat în 2021 cel mai amplu studiu din România despre singurătatea vârstnicilor. Acesta arată că 1 din 4 vârstnici din mediul urban, adică peste 450.000 de seniori, se confruntă cu un grad ridicat de singurătate.

Studiul mai arată că pentru 64% dintre vârstnici o zi obișnuită înseamnă activități în interiorul casei. Jumătate dintre ei nu beneficiază de sprijin din partea apropiaților sau comunității, mai mult de o treime nu au cu cine să schimbe o vorbă sau pe cine să se bazeze la nevoie.

Cum se simte singurătatea pentru vârstnici?

„Este ca un deșert", „ca o groapă adâncă", „ca și când cineva ți-a tăiat aripile". „Am permanent sentimentul că trebuie să-mi omor timpul cu ceva, dar timpul ar trebui trăit, nu omorât."

Sunt doar câteva dintre răspunsurile date de participanții la studiul „Explorarea singurătății în rândul vârstnicilor din România" al Asociației Niciodată Singur.

Efectele singurătății asupra stării de sănătate în rândul vârstnicilor

Unul dintre cele mai citate studii medicale despre efectele singurătății este cel realizat de Julianne Holt-Lunstad, doctor și profesor în psihologie și neuroștiințe. Acesta arată că singurătatea și legăturile sociale precare sunt la fel de dăunătoare pentru sănătate ca și fumatul a 15 țigări pe zi.

Singurătatea crește riscul unui atac vascular cerebral, de a dezvolta boli coronariene sau pe cel de hipertensiune arterială. Singurătatea prelungită are efecte potențiale și asupra mintale, cum ar fi anxietatea și depresia.

Intervenția Asociației „Niciodată Singur - Prietenii Vârstnicilor”

Asociația „Niciodată Singur – Prietenii Vârstnicilor” și-a asumat misiunea de a alina sentimentul de izolare și singurătate al vârstnicilor și este prezentă în viața a 300 de vârstnici care locuiesc singuri și a altor 600 din căminele de bătrâni din București, Pitești, Ploiești, Brăila, Iași, Constanța, Cluj-Napoca, Brașov și Târgoviște. Concret, fiecare vârstnic înscris în program, are alocat un voluntar care îl vizitează, îl ascultă și îl sprijină. În plus, Niciodată Singur oferă fiecărui vârstnic înscris în program o excursie gratuită, mese de sărbătoare (Paște, Crăciun, Ziua Vârstnicului), ieșiri la teatre, muzee și alte activități.

Anul acesta, pentru vârstnicii din București, a fost deschis și Centrul de Socializare al Seniorilor, unde persoanele peste 65 de ani pot participa zilnic, gratuit, la activități de socializare, culturale, educative, distractive sau de îndemânare.

Seniorii sunt și o resursă valoroasă de cunoștințe, povești și sfaturi. De aceea am lansat Buni la Vorbă, primul podcast cu și despre vârstnici.

Asociația „Niciodată Singur – Prietenii Vârstnicilor” este primul ONG din Europa de Est care se alătură The Global Initiative on Loneliness and Connection, o rețea de organizații din mai multe țări care lucrează pe problematica singurătății. Vocile noastre unite și schimbul de experiență, cu parteneri din toată lumea, vor contribui la o societate în care vârstnicii să se bucure de o bătrânețe demnă, în inima comunității.

48.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ ÎMPOTRIVA NON-VIOLENȚĂ ÎN ȘCOALĂ.

30 ianuarie – Ziua internațională pentru non-violență în școală. 17% din copiii din 58 de ţări sunt supuşi unor forme severe de pedeapsă fizică

Data de 30 ianuarie marchează ziua internațională pentru non-violență în școală. Violenţa şcolară este doar una dintre manifestările violenţei cotidiene. Dezbaterile privind relaţia între conceptul de „drept la siguranţă” şi mediul şcolar au căpătat în Europa o dezvoltare continuă şi constantă. Odată ce experţii au recunoscut importanţa acestei probleme,

mobilizarea şi preocuparea faţă de violenţa în şcoli a devenit, în mod constant, un obiectiv politic la nivel naţional şi internaţional.

Un raport global al UNICEF, „Ascuns la Vedere – O analiză statistică a violenţei asupra copiilor", confirmă amploarea zguduitoare a abuzului fizic, sexual şi emoţional la care sunt supuşi copiii în toată lumea. Astfel, aproximativ 17% din copiii din 58 de ţări sunt supuşi unor forme severe de pedeapsă fizică (loviri în cap, tras de urechi sau lovituri dure şi repetate). La nivel global, trei din zece adulţi consideră că este nevoie de pedepse fizice pentru a creşte copiii bine.

La nivel mondial, 1 din 3 elevi cu vârste între 13 şi 15 ani sunt brutalizaţi cu regularitate în şcoală. Aproape o treime din elevii cu vârste între 11 şi 15 ani din Europa şi America de Nord afirmă că au brutalizat alţi copii – în Letonia şi România, aproape 6 din 10 recunosc că brutalizează alţi copii.

Ziua Internaţională pentru nonviolenţă în şcoli a avut ca zi de plecare 30 ianuarie, aceasta fiind ziua celebrării morţii lui Mahatma Gandhi, supranumit părintele
independenţei Indiei şi iniţiatorul mişcărilor de revoltă neviolente, cel care spunea: „nonviolenţa este arma celor puternici."

Scopul activităților din data de 30 ianuarie este acela de a conștientiza problema legată de violența din școală, care poate avea consecințe și în afara acesteia, identificarea modalităților de rezolvare a conflictelor prin comunicare nonviolenă, dezvoltarea abilităților și motivației de relaționare.

Chiar dacă Ziua Internaţională pentru Nonviolenţă în Şcoală este sărbătorită pe 30 ianuarie, mesajul ei trebuie să dureze şi să se manifeste în fiecare zi. Toate formele agresiunii întâlnite în şcoli – de la îmbrânceli şi jigniri, până la injurii, vulgarităţi, intimidări fizice şi verbale – trebuie să dispară iar relaţiile interumane elev-coleg, elev-profesor, elev-părinte trebuie dezvoltate pe o bază de armonie şi toleranţă, în care puterea de convingere a cuvântului şi nu a violenţei trebuie să primeze.

49.- ZIUA PROFESORULUI – 5 octombrie

În mai multe țări, Ziua profesorului este destinată a fi ziua specială de apreciere a cadrelor didactice. În unele dintre ele ziua este sărbătorită la sfârșitul săptămânii, în timp ce în altele este celebrată într-o zi lucrătoare. Din anul 1994,

UNESCO a stabilit ca Ziua Internațională a Profesorului să fie celebrată în fiecare an pe 5 octombrie.

Ziua de 5 octombrie a fost desemnată prin Rezoluția nr. 27/C/INF.7 a UNESCO din 1993 drept ”Ziua Internaţională a Profesorilor” (International/World Teachers’ Day) .

Președintele Obama
de Ziua Profesorului în SUA, 2 mai 2011

Se subliniază, astfel, importanța și rolulul jucat de dascăli în întreaga lume, dar și responsabilitatea pe care o poartă în educarea generațiilor viitoare. Nu se confundă cu Ziua Internaţională a Educaţiei, stabilită de ONU pe data de 24 ianuarie.

Prin această zi se aminteşte de adoptarea la 5 octombrie 1966 a ”Recomandării UNESCO/OIM privind statutul profesorilor” care stabilește criterii de referință cu privire la drepturile și responsabilitățile cadrelor didactice, precum și standarde pentru formarea inițială și cea continuă, recrutare, angajare și condiții de predare și învățare. Pentru profesorii din învățământul superior există o recomandare distinctă, adoptată în anul 1997.

În România, există peste 235.000 de cadre didactice pentru cele 18.000 de şcoli în care sunt 2,9 milioane elevi. Statutul personalului didactic este reglementat în art. 232-327 din Legea nr. 1/2011 a educaţiei. Codul-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar a fost aprobat prin Ordinul nr. 4831/2018 a ministrului educaţiei.

Codul de etică şi deontologie profesională universitară este aprobat de către Senatul fiecărei universităţi. Art. 28 alin. (4) din Contractul colectiv de muncă pentru învăţământul preuniversitar stabileşte această zi ca fiind liberă pentru profesori. 5 octombrie a fost desemnată în România drept Ziua mondială a profesorului, prin HG nr. 680/1994, deşi Guvernul unei ţări nu are abilitatea de a desemna o zi mondială. Pe 5 iunie este Ziua Învăţătorului.

ȚARA (DATA ZILEI PROFESORULUI)

Afganistan (24 mai); Albania (7 martie); Algeria (28 februarie); Argentina (11 septe-brie); Australia (Ultima vineri din octombrie. Este o Sărbătoare fără dată exactă); Azerbaijan (5 octombrie); Bahrain (28 februarie); Bhutan (2 mai); Bolivia (6 iunie); Brazilia (15 octombrie); Canada (5 octombrie); Chile (16 octombrie); China (10 septem); China - Hong Kong (10 septembrie); China - Taiwan (28 septembrie); Columbia (15 mai); Costa Rica (22 noiembrie); Croația (5 octombrie); Cuba (22 decembrie); Cehia (28 martie); Ecuador (13 aprilie); Egipt (28 februarie); El Salvador (22 iunie); Ungaria (Prima duminică din iunie); India (5 septembrie); Indonezia (25 noiembrie); Iran (2 mai); Irak (1 martie); Jamaica (6 mai); Iordania (28 februarie); Lituania (5 octombr); Liban (9 martie); Libia (28 februarie); Malaezia (16 mai); Mexic (15 mai); Republica Moldova (5 octombrie); Mongolia (primul sfârșit de săptămână din februarie); Maroc (28 februarie); Oman (28 februarie); Pakistan (5 octombrie); Panama (1 decembrie); Paraguay (30 aprilie); Peru (6 iulie); Filipine (5 octombrie); Polonia (14 octombrie); Qatar (28 februarie); România (5 octombrie); Rusia (5 octombrie); Arabia Saudită (28 februarie); Singapore (1 septembrie); Slovacia (28 martie); Coreea de Sud (15 mai din 1963 în Seoul și din 1964 în orașul Chunju); Sri Lanka (6 octombrie); Spania (29 ianuarie); Siria (18 martie); Tailanda (16 ianuarie); Tunisia (28 februarie); Turcia (24 noiembrie); Emiratele Arabe Unite (28 februarie); Statele Unite ale Americii (Marțea din prima săptămână întreagă din luna mai. (4 mai în 2010); Uzbekistan (1 octombrie); Vietnam (20 noiembrie); Yemen (28 februarie).

„Se-apucă lege de lege să-i abroge stilul,
Imaginea e aceeaşi, acelaşi profilul.
Se-aduc laude supreme unor ași de pică,
Cei care-i ridică-n slăvi, în slăvi se ridică.”

MI

50.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A FETELOR. - 11 octombrie,
Aproape 10 milioane de fete sunt expuse riscului căsătoriilor timpurii

Cu toate acestea, odată cu adversitatea, apar ingeniozitatea, creativitatea, tenacitatea și rezistența. Cele 600 de milioane de adolescente din lume au demonstrat de nenumărate ori că, dacă li se oferă abilitățile și oportunitățile necesare, ele pot fi promotorii schimbării care conduc progresul în comunitățile lor, construind un trecut mai puternic pentru toți, inclusiv pentru femei, băieți și bărbați. Fetele sunt pregătite pentru un deceniu de mers înainte. Este timpul ca noi toți să ne asumăm responsabilitatea – cu și pentru fete – și să investim într-un viitor care crede în potențialul lor.

Aproape 10 milioane de fete vor fi expuse riscului căsătoriilor infantile. Efectele profunde ale pandemiei COVID-19 expun fetele la un risc mai mare al căsătoriei timpurii din cauza unei combinații economice, a închiderii școlilor și a întreruperii serviciilor de sănătate.

Aproape jumătate din școlile primare din țările cel mai puțin dezvoltate nu au toalete separate – un factor important pentru prezența fetelor la cursuri – și peste două treimi nu au electricitate.

Fetele sunt în primul rând victime ale exploatării sexuale (72% dintre victimele fete declarate), în timp ce băieții sunt în principal supuși muncii forțate (66% dintre victimele băieți declaraţi).

Diferența de gen între utilizatorii de internet la nivel mondial este în creștere, de la 11 % în 2013 la 17 % în 2019, iar cea mai mare diferență se înregistrează în țările cel mai puțin dezvoltate ale lumii, cu 43 %. La nivel mondial, procentul de femei în rândul absolvenților în Știință, Tehnologie, Inginerie

și Matematică (STEM) este sub 15 % în peste două treimi dintre țări.

Adolescentele au dreptul la siguranță, educaţie, sănătate, în timpul anilor de formare, dar şi în etapa următoare, cea a maturizării. Viitoare mame, antreprenori, mentori, sau lideri politici. O astfel de "investiție" promite un viitor mai bun, unul în care jumătatea feminină este un partener egal în rezolvarea problemelor legate de schimbările climatice, conflicte politice, creștere economică, prevenirea bolilor etc.

11 Octombrie Ziua Internațională a Fetelor. Ce semnifică?

Pe 11 octombrie, lumea celebrează Ziua Internațională a Fetelor. Este mai mult decât o simplă dată în calendar; este un prilej de a recunoaște realizările fetelor, de a lupta împotriva inegalităților și de a investi în viitorul lor.

De ce-i atât de importantă această zi?

Inițiată de ONU în 2012, această zi reprezintă un semnal de alarmă cu privire la problemele unice cu care se confruntă fetele din întreaga lume.

Discriminarea bazată pe gen, accesul limitat la educație și riscul crescut de violență sunt doar câteva dintre obstacolele pe care multe fete le întâlnesc.

Educația: Cheia Către Un Viitor Strălucit

Când investim în educația fetelor, nu oferim doar oportunități individuale, ci contribuim la dezvoltarea întregii societăți. Fetele educate devin femei puternice, care pot contribui activ la dezvoltarea economică și socială a comunităților lor.

Cum Putem Ajuta?

- Sensibilizarea – Spunele și altora despre importanța zilei de 11 octombrie. Cu cât mai mulți oameni sunt informați, cu atât putem avea un impact mai mare.
- Donează – Susține organizațiile care luptă pentru drepturile fetelor.
- Educă-te – Înțelege mai bine problemele cu care se confruntă fetele și descoperă modalități prin care poți contribui.

Concluzie

Fiecare fată merită să-și trăiască viața la potențialul său maxim. Pe 11 octombrie, să ne amintim să celebrăm, să susținem și să investim în fetele noastre.

51.- ZIUA LIMBII SPANIOLE. - 12 octombrie

Limba spaniolă este printre cele mai romantice limbi din lume. O întâlnim în muzică, filme și cărți, dar și pe lista celor șase limbi oficiale ONU. În 12 octombrie sărbătorim Ziua limbii spaniole. Câți vorbitori există în lume? Aflați în cele ce urmează.

Pe 12 octombrie este marcată Ziua limbii spaniole. Această zi a fost instituită la inițiativa Departamentului de Relații Publice al Organizației Națiunilor Unite. În anul 2010, acest departament a propus ca fiecare din cele șase limbi oficiale ale ONU să aibă propria sărbătoare.

În septembrie 2013 a fost înființat ”Grupul de Prieteni” al vorbitorilor de limbă spaniolă din ONU. Reprezentanții din Argentina, Bolivia, Chile, Columbia, Costa Rica, Cuba, Ecuador, El Salvador, Spania, Guatemala, Guineea Ecuatorială, Honduras, Mexic, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Republica Dominicană, Uruguay și Venezuela au reafirmat atunci dorința ca limba spaniolă să fie una dintre cele șase limbi oficiale ale ONU și limbă de lucru în structurile acestei organizații.

Institutul Cervantes a publicat, în noiembrie 2018, raportul ”El espanol en el mundo 2018” care confirmă că limba spaniolă ocupă locul al doilea în lume, după limba chineză. Poziția a fost câștigată în anul 2014, când a surclasat limba engleză. Se pare că evoluțiile demografice afectează negativ numărul de vorbitori de engleză și chineză, conform site-ului stirieuropene.ro.

Influența limbii spaniole la nivel mondial este demonstrată și prin faptul că în această limbă vorbesc aproximativ 500 milioane de oameni, locuitori ai Spaniei, SUA, Mexicului, țărilor din America Latină și America de Sud și ai câtorva țări din Africa.

Nu uitați că spaniola este limbă oficială a ONU, a Uniunii Europene și a altor organizații internaționale importante.

Citiți mai jos câteva curiozități despre limba spaniolă:

1. Spaniola este limbă oficială a ONU, Uniunii Europene, a altor organizaţii internaţionale importante.
2. Această zi a fost instituită la iniţiativa Departamentului Relaţii publice al Organizaţiei Naţiunilor Unite. În anul 2010, acest departament a propus ca fiecare din cele şase limbi oficiale ale ONU să aibă propria sărbătoare.
3. Capitala statului este la Madrid, iar alte orașe importante sunt: Valencia, Sevilla, Zaragoza, Malaga, Bilbao, Murcia,

Cordoba, Valladolid, Palma de Mallorca, Gijon, San Sebastian etc.

4. Influenţa limbii spaniole la nivel mondial este demonstrată şi prin faptul că în această limbă vorbesc aproximativ 500 milioane de oameni, locuitori ai Spaniei, SUA, Mexicului, ţărilor din America Latină şi America de Sud şi ai câtorva ţări din Africa

5. Pe data de 12 octombrie, se marchează Ziua limbii spaniole, atunci când se celebrează și Ziua Hispanității, sărbătoare națională a Spaniei.

6. La fel, ziua de 12 octombrie, rămasă ca un reper, celebrează descoperirea Americii de către Cristofor Columb, la 12 octombrie 1492.

7. Limba spaniolă, limbă romanică occidentală, aparținând familiei de limbi indo-europene, este urmașa directă a latinei vorbite de populația celtiberă romanizată, influențată de limba germanică a vizigoților și de cea arabă. Limba modernă are la bază dialectul castilian. Vorbitorii de limbă spaniolă celebrează la 12 octombrie nu doar graiul lor latin, ci și spiritul care derivă din această limbă melodioasă, armonioasă.

52.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ PENTRU REDUCEREA RISCURILOR LA DEZASTRE (IDDR)

Este o zi internațională care încurajează fiecare cetățean și guvern să promoveze o cultură globală cu privire la reducerea efectelor acestor fenomene a dezastrelor, inclusiv prevenirea, atenuarea efectelor și pregătirea împotriva acestora. Potrivit Rezoluției 64/200 din 21 decembrie 2009, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (O.N.U.), 13 octombrie a fost desemnată Ziua Internațională pentru Reducerea Riscului Dezastrelor Naturale[1], ca mijloc de promovare a unei culturi globale cu privire

la reducerea efectelor acestor fenomene, inclusiv prevenirea, atenuarea efectelor și pregătirea împotriva dezastrelor.

Despre dezastru

Un dezastru este o problemă gravă care apare într-o perioadă scurtă sau lungă de timp, care provoacă pierderi umane, materiale, economice sau de mediu pe scară largă, care depășește capacitatea comunității sau societății afectate de a face față folosind propriile resurse[3][4].

Pentru societatea afectată este nevoie de un răspuns de sprijin extraordinar din afara ei pentru a putea reveni la starea de normalitate. Natura se ambiționează uneori să ne demonstreze că nu este numai o forță creatoare, fascinantă și docilă, pe care o putem exploata după bunul plac. Tot ea ne atrage atenția asupra efectelor acțiunilor noastre prin numeroase calamități naturale, ce lasă în urmă importante pagube materiale. Apărarea împotriva acestor riscuri presupune, în primul rând, cunoașterea acestora printr-o informare adecvată ce conduce la un mod de comportare eficient și rapid care poate reduce semnificativ pierderea de vieți omenești și poate limita pagubele materiale. Având în vedere faptul că că majoritatea dezastrelor nu pot fi evitate, pentru a reduce semnificativ în primul rând pierderile de vieți omenești și pentru a limita pierderile de bunuri, este bine ca populația să fie informată.

Marcarea Zilei internaţionale pentru reducerea riscului dezastrelor a devenit necesară în urma unui apel al Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite, în 1989, pentru a promova o cultură globală a conştientizării riscurilor şi reducerii dezastrelor. Cu acest prilej este sărbătorit modul în care oamenii şi comunităţile din întreaga lume îşi reduc expunerea la dezastre şi sporesc gradul de conştientizare cu privire la importanţa reducerii riscurilor cu care se confruntă.

La cea de-a treia Conferinţă mondială a ONU privind reducerea riscului de dezastre, care a avut loc în martie 2015, în Sendai, Japonia, comunitatea internaţională a fost avertizată că dezastrele afectează cel mai mult la nivel local şi au un mare potenţial în a provoca pierderi de vieţi omeneşti şi serioase probleme sociale şi economice. Dezastrele cu debut brusc generează deplasarea a milioane de oameni în fiecare an.

Este necesar, în această situaţie, ca la nivel local, capacităţile să fie consolidate de urgenţă. Cadrul Sendai are în vedere desfăşurarea de acţiuni orientate pentru reducerea

riscului dezastrelor, a riscului de dezastre la scară mică şi la scară largă, cauzate de accidente provocate de om sau din cauze naturale, precum şi a celor legate de mediu, a pericolelor şi riscurilor tehnologice şi biologice. (sursa: https://www.un.org)

Scopul principal al Cadrului Sendai este de a evita crearea de noi dezastre şi de a reduce riscurile existente. Dar atunci când acest lucru nu este posibil, sistemele de avertizare timpurie pot permite acţiuni pentru a minimiza daunele aduse oamenilor, bunurilor şi mijloacelor de trai.

În 2022, Ziua internaţională pentru reducerea riscului dezastrelor a avut în vedere punctul G al Cadrului Sendai: "Creşteţi în mod substanţial disponibilitatea şi accesul la sistemele de avertizare timpurie pentru mai multe pericole cu informaţii şi evaluări privind riscurile de dezastre pentru oameni până în 2030".

53.- - ZIUA MONDIALĂ A ALIMENTAŢIEI (ONU) – 16 oct

Acţiunea colectivă în 150 de ţări din întreaga lume, în circa 50 de limbi, este ceea ce face ca Ziua mondială a alimentaţiei să fie una dintre cele mai sărbătorite zile ale calendarului Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU).

Sute de evenimente şi activităţi de sensibilizare reunesc guverne, municipalităţi, întreprinderi, organizaţii ale societăţii civile, media, public, chiar şi tineri. Ele promovează conştientizarea la nivel mondial a foametei şi, de asemenea, promovează acţiuni pentru viitorul hranei, al oamenilor şi al planetei, face cunoscut FAO pe site-ul său: www.fao.org.

Apa este esenţială pentru viaţă şi acoperă aproximativ 71% din suprafaţa Pământului. Doar 2,5% din această apă este însă proaspătă, potrivită pentru băut, agricul-tură şi majoritatea utilizărilor industriale, potrivit FAO. Apa este o forţă motrice

pentru oameni, economii şi natură şi fundamentul hranei noastre. Într-adevăr, agricultura reprezintă 72% din extragerile globale de apă dulce, dar, ca toate resursele naturale, apa dulce nu este infinită. În prezent, 2,4 miliarde de oameni trăiesc în ţări cu stres hidric, precizează FAO. Aproximativ 600 de milioane de oameni care depind, cel puţin parţial, de sistemele alimentare acvatice suferă de efectele poluării, degradării ecosistemelor, practicilor nedurabile şi schimbărilor climatice.

Trebuie să producem mai multe alimente şi alte produse agricole esenţiale cu mai puţină apă, asigurându-ne totodată că apa este distribuită în mod egal, sistemele noastre alimentare acvatice sunt conservate şi nimeni nu este lăsat în urmă, îndeamnă FAO.

De asemenea, guvernele trebuie să elaboreze politici bazate pe ştiinţă şi pe dovezi care să valorifice datele, inovaţia şi coordonarea intersectorială pentru a planifica şi gestiona mai bine apa. Trebuie să sprijine aceste politici cu investiţii, legislaţie, tehnologii şi capacităţi sporite, stimulând în acelaşi timp fermierii şi sectorul privat să se angajeze în soluţii integrate pentru o utilizare mai eficientă a apei şi pentru conservarea acesteia.

Decizia de a marca Ziua mondială a alimentaţiei la 16 octombrie a fost luată în cadrul celei de-a XX-a sesiuni a Organizaţiei pentru Alimentaţie şi Agricultură a Naţiunilor Unite (FAO), care s-a desfăşurat la Roma, în perioada 10-28 noiembrie 1979. Data de 16 octombrie reprezintă ziua înfiinţării FAO, în 1945, la Quebec (www.fao.org). Adunarea Generală a ONU a ratificat această decizie la 5 decembrie 1980 şi a cerut guvernelor şi organizaţiilor internaţionale, naţionale şi locale să celebreze în fiecare an Ziua mondială a alimentaţiei, care a fost marcată pentru prima dată în 1981.

Scopul instituirii acestei zile este acela de a creşte gradul de conştientizare asupra problemelor alimentare ce pot apărea pe termen lung, de a promova solidaritatea naţională şi internaţională în lupta împotriva foametei, a malnutriţiei şi a sărăciei, de a încuraja o atenţie sporită asupra producţiilor agricole, de a promova un transfer de cunoştinţe, dar şi de echipamente către ţările în curs de dezvoltare, mai ales în sprijinul micilor fermieri, de a încuraja cooperarea economică şi tehnică între ţările în curs de dezvoltare în domenii precum agricultură, silvicultură, piscicultură, nutriţie şi dezvoltare rurală.

54.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ PENTRU ERADICAREA SĂRĂCIEI (ONU)- 17 octombrie

Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU) a decis, potrivit Rezoluţiei 47/196, marcarea Zilei internaţionale pentru eradicarea sărăciei în data de 17 octombrie.

Prin Rezoluţia 47/196, adoptată la 22 decembrie 1992, Adunarea Generală a invitat toate statele să dedice acestei zile prezentarea sau promovarea, după caz, la nivel naţional, a măsurilor concrete cu privire la eradicarea sărăciei. Rezoluţia invită, de asemenea, organizaţiile guvernamentale şi neguvernamentale să asiste statele, la cererea acestora, în organizarea activităţilor naţionale pentru marcarea Zilei internaţionale pentru eradicarea sărăciei şi a solicitat secretarului general să ia, în limita resurselor existente, măsurile necesare pentru a asigura succesul marcării acestei zile de către Organizaţia Naţiunilor, face cunoscut ONU pe site-ul său:
https://www.un.org.

Ziua internaţională pentru eradicarea sărăciei îşi propune să promoveze înţelegerea şi dialogul între oamenii care trăiesc în sărăcie şi societatea în general. Tema din acest an, "Muncă decentă şi protecţie socială: punerea în practică a demnităţii pentru toţi", se bazează pe faptul mărturisit că cei care trăiesc în sărăcia extremă lucrează adesea ore lungi şi istovitoare în condiţii periculoase, nereglementate, dar chiar şi aşa nu pot câştiga suficient pentru a se întreţine în mod adecvat pe ei înşişi şi pe familiile lor.

Tema din acest an solicită accesul universal la muncă decentă şi protecţie socială ca mijloc de a susţine demnitatea umană pentru toţi oamenii. În mod similar, protecţia socială universală este necesară pentru a garanta securitatea veniturilor tuturor, acordând prioritate membrilor cei mai vulnerabili ai societăţii. Tema este, de asemenea, un îndemn adresat liderilor politici şi factorilor de decizie să folosească demnitatea umană ca busolă călăuzitoare în toate procesele de luare a deciziilor, pentru a asigura promovarea drepturilor fundamentale ale omului şi a justiţiei sociale faţă de urmărirea profiturilor corporative.

Parteneriatele globale puternice între guverne, întreprinderi şi organizaţiile societăţii civile sunt vitale pentru a obţine o dezvoltare echitabilă şi pentru a garanta că nimeni nu este exclus sau lăsat în urmă, potrivit ONU.

Tema Zilei internaţionale pentru eradicarea sărăciei pentru 2022 făcea referire, de asemenea la demnitate.

Demnitatea fiinţei umane nu este doar un drept fundamental în sine, ci constituie baza tuturor celorlalte drepturi fundamentale. Prin urmare, "demnitatea" nu este un concept abstract: ea aparţine fiecăruia, arăta ONU.

Cu angajamentul de a pune capăt sărăciei, de a proteja planeta şi de a asigura oamenilor de pretutindeni pace şi prosperitate, Agenda 2030 a exprimat din nou promisiunea stabilită în cadrul Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului. Cu toate acestea, realitatea arată că 1,3 miliarde de oameni încă trăiesc în sărăcie multidimensională, aproape jumătate dintre ei fiind copii şi tineri.

Ziua internaţională pentru eradicarea sărăciei onorează milioanele de oameni care suferă de sărăcie şi curajul lor de zi cu zi şi recunoaşte solidaritatea globală şi responsabilitatea comună pe care le avem pentru a eradica sărăcia şi pentru a combate toate formele de discriminare, potrivit sursei citate.

Alegerea datei privind marcarea Zilei internaţionale pentru eradicarea sărăciei a avut în vedere ziua de 17 octombrie a anului 1987, când peste o sută de mii de oameni s-au adunat în Piaţa Trocadéro din Paris, unde a fost semnată Declaraţia Universală a Drepturilor Omului în 1948, în semn de solidaritate cu victimele sărăciei extreme, ale violenţei şi ale foametei.

Manifestanţii, veniţi la îndemnul preotului catolic Joseph Wresinski, au declarat că sărăcia este o încălcare a drepturilor omului şi au afirmat necesitatea de a se aduna pentru a se asigura că aceste drepturi sunt respectate.

Aceste convingeri au fost înscrise pe o piatră comemorativă inaugurată în aceeaşi zi.

Reproduceri ale pietrei comemorative au fost dezvelite în întreaga lume, servind ca loc de adunare pentru a sărbători Ziua internaţională pentru eradicarea sărăciei. O astfel de replică este situată în grădina sediului Naţiunilor Unite şi este locul unde anual au loc ceremonii organizate de Secretariatul Naţiunilor Unite din New York. AGERPRES/(Documentare - Mariana Zbora-Ciurel, editor: Ruxandra Bratu, editor online: Andreea Preda)

Ce este Ziua Internațională pentru Eradicarea Sărăciei?

Observarea Zilei Internaționale pentru Eradicarea Sărăciei poate fi urmărită până la 17 octombrie 1987. În acea zi, peste o sută de mii de persoane s-au adunat la Trocadéro din Paris, unde a fost semnată Declarația Universală a Drepturilor Omului în 1948, pentru a onora victimele sărăciei extreme, ale violenței și ale foametei. Aceștia au proclamat că sărăcia este o încălcare a drepturilor omului și au afirmat necesitatea de a se uni pentru a se asigura că aceste drepturi sunt respectate.

Aceste convingeri sunt înscrise într-o piatră comemorativă dezvelită în această zi. De atunci, oameni din toate mediile, credințele și originile sociale s-au adunat în fiecare an la 17 octombrie pentru a-și reînnoi angajamentul și a-și arăta solidaritatea cu cei săraci. Replici ale pietrei comemorative au fost dezvelite în întreaga lume și servesc drept loc de adunare pentru a celebra această zi. Una dintre aceste replici se află în grădina sediului central al Organizației Națiunilor Unite și este locul în care are loc comemorarea

anuală organizată de Secretariatul Națiunilor Unite din New York.

Scopul Zilei Internaționale pentru Eradicarea Sărăciei:

Ziua de 17 octombrie reprezintă o ocazie de a recunoaște efortul și lupta persoanelor care trăiesc în sărăcie, o șansă pentru acestea de a-și face auzite preocupările și un moment de recunoaștere a faptului că oamenii săraci sunt primii care luptă împotriva sărăciei. Participarea celor săraci înșiși a fost în centrul celebrării acestei zile încă de la începuturile sale. Comemorarea zilei de 17 octombrie reflectă, de asemenea, dorința oamenilor care trăiesc în sărăcie de a-și folosi expertiza pentru a contribui la eradicarea sărăciei.

Construirea unui viitor durabil necesită intensificarea eforturilor noastre în vederea eradicării sărăciei extreme și a discriminării și asigurarea faptului că fiecare își poate exercita pe deplin drepturile omului. Participarea deplină a persoanelor care trăiesc în sărăcie, în special în ceea ce privește deciziile care le afectează viața și comunitățile, trebuie să se afle în centrul politicilor și strategiilor de construire a unui viitor durabil. În acest fel, putem garanta că planeta și societățile noastre pot satisface nevoile și aspirațiile tuturor - nu doar pe cele ale câtorva privilegiați - pentru această generație și pentru generațiile viitoare.

Prin urmare, este potrivit ca tema - aleasă de Organizația Națiunilor Unite, în urma consultării cu persoanele care trăiesc în sărăcie și cu organizațiile societății civile - să recunoască faptul că toți oamenii trebuie să se unească pentru a pune capăt sărăciei și discriminării, pentru a construi un viitor durabil în care nevoile prezentului să fie satisfăcute fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.

55.- ZIUA NAȚIUNILOR UNITE – 24 0ctombrie

În 1947, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a declarat 24 octombrie, ziua aniversară a Cartei Națiunilor Unite, care „va fi dedicată informării popoarele din lume despre scopurile și realizările Organizației Națiunilor Unite și a câștigat sprijinul lor pentru activitatea sa”.

În 1971 Adunarea Generală a Națiunilor Unite a adoptat o rezoluție prin care declară că „Ziua internațională a Națiunilor Unite” trebuie să fie o zi de sărbătoare și a recomandat că ar trebui să fie considerată ca o sărbătoare a Națiunilor Unite de către toate statele membre.

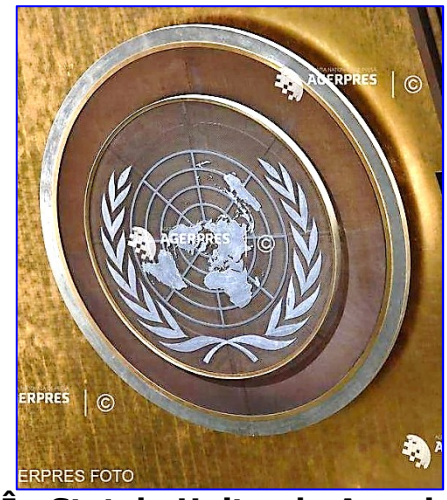

Ziua Națiunilor Unite este dedicată informării popoarele din lume cu privire la obiectivele și realizările Organizației Națiunilor Unite. Ziua Națiunilor Unite este parte a Săptămânii Organizației Națiunilor Unite, care se va desfășura de la 20 la 26 octombrie.

Comemorarea

Ziua Națiunilor Unite este marcată tradițional în întreaga lume, cu întâlniri, discuții și expozitii despre realizările și obiectivele organizației.

În Statele Unite ale Americii, președintele face o proclamare în fiecare an, pentru Ziua Organizației Națiunilor Unite din anul 1946.

În Kosovo, Ziua Naţiunilor Unite este o zi liberă de lucru pentru funcționarii publici deoarece provincia este administrată de către Misiunea de Administrație Interimară a ONU.

La 24 octombrie, anual, este sărbătorită Ziua Naţiunilor Unite, care marchează intrarea în vigoare, în 1945, a Cartei Organizaţiei Naţiunilor Unite. Prin ratificarea acestui document fondator de către majoritatea semnatarilor săi, inclusiv a celor cinci membri permanenţi ai Consiliului de Securitate, Organizaţia Naţiunilor Unite şi-a început oficial activitatea.

Celebrată din 1948, Adunarea Generală a ONU a recomandat ca statele membre să facă din această zi o sărbătoare publică, dedicată informării ţărilor din întreaga lume cu privire la obiectivele şi realizările Organizaţiei Naţiunilor Unite. A devenit o zi marcată la nivel mondial prin întâlniri, discuţii, expoziţii, precum şi alte evenimente culturale, potrivit www.un.org.

În 2020, se împlinesc 75 de ani de la fondarea Organizaţiei Naţiunilor Unite. Aniversarea vine, însă, într-o perioadă dificilă pentru întreaga lume, agravată de o criză de sănătate globală fără precedent din cauza pandemiei COVID-19, cu impacturi economice şi sociale severe. Un astfel de moment de răscruce poate deveni, însă, o oportunitate de schimbare şi transformare pozitivă.

56.- ZIUA MONDIALĂ A HABITATULUI (ONU) - 2 oct.

În ziua de 2 octombrie, este Ziua Mondială a Habitatului. Ediția de anul acesta are ca temă „Resilient urban economies. Cities as drivers of growth and recovery", orașul gazdă fiind Baku, capitala Azerbaidjanului.

În acest an, Ziua Habitatului își propune să convoace diferite părți interesate ale orașului – cetățeni și asociațiile lor, companii economice, autorități locale, instituții de cercetare și educație – pentru a discuta despre modalitățile în care orașele pot fi pregătite pentru redresare în urma șocurilor economice negative globale, atât prin COVID-19, dar și despre încetinirea economiei cu care se confruntă orașele în prezent, identificarea acțiunilor pentru stimularea economică și împărtășirea experiențelor între orașe cu privire la poziționarea față de presiunile inflaționiste și alte condiții financiare globale stricte.

Anul 2023 a fost un an al provocărilor pentru economiile urbane, deoarece creșterea economiei globale a scăzut la aproximativ 2.5%.

Cea mai slabă creștere a fost înregistrată în anul 2001 – conform raportului FMI World Economic Outlook, aprilie 2023 – dincolo de criza sanitară din 2020 și criza financiară din 2009.

De economia națională depinde viitorul multor țări, în special productivitatea zonelor urbane.

Orașele sunt „motoarele" care stimulează redresarea economică. Avem nevoie de orașe care să absoarbă, să se redreseze și să se pregătească pentru șocuri economice viitoare, conform OECD, 2023. Această redresare intensifică investițiile private și publice pentru a finanța tranziția către o

economie neutră din punct de vedere climativ, mai ales după criza COVID-19.

Astfel, majoritatea orașelor au deja implementate aceste modele.

ONU-Habitat, în parteneriat cu Forumul Economic Mondial, consideră că aceste modele pot fi localizate și extinse prin Parteneriatul Global pentru Investiții Locale, unde sunt împărtășite experiențe pentru a construi un cadru financiar local pentru orașe și comunități, pentru a ajuta la distribuirea finanțării existente, acolo unde se mai poate avea impact.

Se știe că în situația actuală, autoritățile s-au confruntat cu dificultăți tot mai mari în a obține un acces sporit la resurse externe pentru dezvoltare.

Există trei soluții-cheie pentru a facilita acest acces: Facilitatea de investiţii pentru oraşe (CIF); Facilitatea de garantare ONU-Habitat/UNCDF pentru oraşe durabile; Analiza rapidă a veniturilor din sursă proprie (ROSRA).

În perioada 29 septembrie – 1 octombrie 2023, Guvernul Azerbaidjanului, în colaborare cu ONU-Habitat au organizat Forumul Naţional Urban, care a avut loc în oraşele Zangilan şi Baku, iar pe 2 octombrie are loc decernarea premiilor ONU-Habitat Scroll of Honor, o recompensă lansată în anul 1989 şi acordată persoanelor şi instituţiilor care au adus contribuţii remarcabile la dezvoltarea urbană.

Ziua Mondială a Habitatului a fost celebrată, pentru prima dată, în anul 1986, cu tema „Shelter in My Right”, în orașul Nairobi.

57.- ZIUA MONDIALĂ A LUPTEI ÎMPOTRIVA DIABETULUI – 14 octombrie

Ziua Mondială a Diabetului are loc în fiecare an în data de 14 noiembrie, la inițiativa Federației Internaționale de Diabet (IDF), cu sprijinul Organizației Mondiale a Sănătății.

Această zi este marcată la nivel internațional de toate asociațiile membre ale IDF, de furnizorii de servicii de sănătate, cât și de persoanele afectate de diabet, fiind cea mai mare campanie mondială de informare asupra diabetului.

Acest eveniment are ca scop să ofere o mai bună informare persoanelor care suferă de diabet, reprezentând și o manieră de implicare și de informare a publicului, în general – cei care au persoane apropiate care suferă de această boală, publicul larg, profesioniștii din domeniul sănătății și autoritățile publice.

În fiecare an, Ziua Mondială a Diabetului se concentrează pe o temă aparte. În 2009 și în următorii patru ani, tema este prevenirea diabetului și educarea cu privire la acesta, scopul urmărit fiind de a oferi o înțelegere mai bună asupra diabetului pentru a îl putea controla mai bine.[*necesită citare*]
În această zi se prezintă publicului semnele timpurii de diabet și se informează cu privire la riscuri, oferind de asemenea îndrumări persoanelor care suferă deja de diabet despre cum să controleze boala.

Ziua Mondială a Diabetului, marcată în fiecare an la data de 14 noiembrie, a fost lansată în anul 1991 de Federația Internațională de Diabet (IDF) cu scopul promovării importanței unei acțiuni coordonate și concentrate pentru abordarea diabetului ca problemă globală de sănătate.

Diabetul zaharat este o afecțiune cronică ce apare atunci când pancreasul nu mai poate produce insulină sau organismul nu poate utiliza eficient insulina.

Există 3 tipuri principale de diabet:

Tipul 1: Se poate dezvolta la orice vârstă și necesită tratament cu insulină pentru supraviețuire;

Tipul 2: Reprezintă aproximativ 90% din totalul cazurilor de diabet zaharat și este mai frecvent diagnosticat la adulți;

Gestațional: Apare cu glicemie crescută în timpul sarcinii și poate provoca complicații, atât pentru mamă, cât și pentru copil.

Diabetul de tip 2 este determinat de factori socio-economici, demografici, de mediu și genetici. Principalii factori care contribuie la creșterea prevalenței la nivel populațional a diabetului de tip 2 includ: scăderea nivelului de activitate fizică și creșterea prevalenței excesului de greutate și a obezității mai ales în contextul urbanizării și a îmbătrânirii populației. Cu toate acestea, este posibil să se reducă impactul diabetului prin luarea de măsuri preventive, diagnosticare precoce și îngrijire

adecvată pentru toate tipurile de diabet. Aceste măsuri pot ajuta persoanele care trăiesc cu această afecțiune să evite sau să întârzie apariția complicațiilor.

Tema Zilei Mondiale a Diabetului din acest an este „Accesul la îngrijirea diabetului zaharat" iar sub sloganul "Cunoașteți-vă riscurile, pentru a ști ce este de făcut!" este accentuată necesitatea accesului la programe educaționale pentru persoanele cu diabet și profesioniștii din domeniul sănătății.

Pentru persoanele diagnosticate cu diabet zaharat, conștientizarea și accesul la informațiile corecte și la cele mai bune medicamente și instrumente disponibile sunt importante pentru a întârzia sau a preveni complicațiile. Peste 95% din timp, îngrijirea diabetului revine persoanei în cauză și familiei acesteia. De aceea este nevoie de acces la educație continuă pentru a-și înțelege starea și pentru a efectua autoîngrijirea zilnică esențială pentru a rămâne sănătoși și pentru a evita complicațiile.

Pentru profesioniștii din domeniul sănătății, accesul la instruire și resurse suficiente este necesar pentru a identifica din timp complicațiile și pentru a oferi cea mai bună îngrijire posibilă.

Informații relevante referitoare la problematica diabetului zaharat la nivel:

Mondial:1 din 10 adulți din întreaga lume are diabet; peste 90% au diabet de tip 2; se estimează că aproape jumătate din cazuri nu sunt încă diagnosticate;

În anul 2021, aproximativ 537 de milioane de adulți (20-79 de ani) erau diagnosticați cu diabet; se estimează ca până în anul 2030 numărul persoanelor diagnosticate cu diabet să crească până la 643 de milioane și până în anul 2045 la 783 milioane (1 din 8 adulți, reprezentând o creștere de 46%); 3 din 4 adulți cu diabet trăiesc în țări cu venituri mici și medii;

România:

În anul 2021s-au înregistrat peste 800 000 de cazuri de diabet.

Incidența cazurilor de diabet în anul 2021 a fost de 431,7 cazuri noi la 100000 locuitori, evoluția incidenței fiind constant crescătoare în ultimii 10 ani.

Țintele Organizației Mondiale a Sănătății privind acoperirea diabetului propuse pentru a fi atinse până în anul 2030:

- Ținta 1: 80% dintre persoanele cu diabet să fie

diagnosticate;

- Ținta 2: 80% dintre persoanele diagnosticate să aibă un control bun al glicemiei;
- Ținta 3: 80% dintre persoanele diagnosticate să aibă un bun control al tensiunii arteriale;
- Ținta 4: 60% dintre persoanele cu diabet peste 40 de ani să primească statine;
- Ținta 5: 100% dintre persoanele cu diabet zaharat de tip 1 să aibă acces la tratament cu insulină la prețuri accesibile și la automonitorizarea glicemiei.

58.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TOLERANȚEI - 16 nov

Ziua Internațională a Toleranței este o sărbătoare anuală declarată de Organizația Națiunilor Unite în 1995 pentru ca oamenii să conștientizeze pericolele intoleranței. Se sărbătorește pe 16 noiembrie. În 1995, când UNESCO a proclamat data de 16 noiembrie drept Ziua Internațională a Toleranței, au fost identificate nu mai puțin de 16 tratate, convenții, declarații și recomandări, toate legate de nevoia de toleranță. Fiecare dintre acestea este relevantă și astăzi și fiecare dintre ele trebuie respectată în totalitate.

Lumea în care trăim se confruntă cu războaie, terorism, crime împotriva umanității, epurare etnică, discriminarea minorităților și a imigranților și cu o multitudine de alte abuzuri împotriva ființelor umane. Globalizarea însăși, în timp ce unește popoarele lumii, poate să ducă și mai mare teamă și la interiorizare. Și o dată cu teribilele amenințări la adresa vieții și dezvoltării planetei crește și potențialul de tensiune ce duce la intoleranță. Noi știm cum să contracarăm aceste amenințări.

Știm că mijloacele cele mai bune de care dispunem sunt: diversitatea culturală, munca pentru o dezvoltare durabilă și educația pentru toleranță și pace. Știm că, cei mai buni gardieni ai noștri sunt societatea civilă bine dezvoltată, atentă la drepturile omului și presa liberă și responsabilă.
Dar mai știm și că principalii misionari ai schimbării sunt statele, care semnează și ratifică tratatele și convențiile internaționale. Politicile pe care acestea le elaborează sunt responsabilitatea lor, chiar dacă sarcina sprijinirii acestora cade pe umerii comunității internaționale.

Ziua de astăzi se constituie într-o ocazie de a aduce aminte șefilor de stat faptul că ei și-au luat niște angajamente și că au niște obligații. Nevoia imperativă de toleranță ne este tuturor foarte clară, dar dorința de a o respecta trebuie să fie mai puternică. În timp ce sărbătorim Ziua Internațională a Toleranței, să ne aducem aminte că de mâine trebuie să ne îndeplinim obligația de a fi toleranți.

Articolul 1. Semnificația toleranței 1.1. Toleranța este respectul, acceptarea și aprecierea bogăției și diversității culturilor lumii noastre, felurilor noastre de expresie și manierelor de exprimare a calității noastre de ființe umane. Ea este încurajată prin cunoașterea, deschiderea spiritului, comunicație și libertatea gândirii, conștiinței și credinței. Toleranța este armonia în diferențe. Ea nu e doar o obligație de ordin etic; ea este, de asemenea, și o necesitate politică și juridică. Toleranța este o virtute care face ca pacea să fie posibilă și care contribuie la înlocuirea culturii războiului cu o cultură a păcii.

1.2. Toleranța nu este nici concesie, nici condescendență ori indulgență. Toleranța este, mai ales, o atitudine activă generată de recunoașterea drepturilor universale ale persoanei umane și libertăților fundamentale ale altora. În nici într-un caz, toleranța nu poate fi invocată pentru a justifica violarea acestor valori fundamentale. Toleranța trebuie să fie practicată de către indivizi, grupuri și State.

1.3. Toleranța este responsabilitatea care susține drepturile omului, pluralismul (inclusiv, pluralismul cultural), democrația și Statul de drept. Ea implică respingerea dogmatismului și absolutismului și confirmă normele enunțate în instrumentele internaționale cu privire la drepturile omului.

1.4. În conformitate cu respectarea drepturilor omului, a practica toleranța nu înseamnă nici a tolera nedreptatea socială,

nici a renunța la propriile convingeri, nici a face concesii în această privință. Ea semnifică acceptarea faptului că ființele umane, care se caracterizează natural prin diversitatea aspectului lor fizic, prin situația lor, felul de exprimare, comportamente și prin valorile lor, au dreptul de a trăi în pace și de a fi cele care sunt.

Ziua internaţională a toleranţei este marcată în fiecare an, la 16 noiembrie, pentru a da un îndemn la înţelegere şi respect reciproc, dialog şi cooperare între culturi, civilizaţii şi popoare, pentru a descuraja atitudinile extremiste dominate de violenţă şi ură.

În 1996, Adunarea Generală a ONU, prin Rezoluţia 51/95, a invitat ţările membre să sărbătorească în fiecare an această zi, prin acţiuni de promovare a toleranţei şi păcii, prin activităţi la care să participe atât instituţiile de învăţământ, cât şi publicul larg. Statele membre ONU sunt încurajate să organizeze manifestări axate pe programe şi acţiuni educative prin care să-i mobilizeze pe cetăţeni să aibă atitudini tolerante. Manifestările îi vizează atât pe copii, cât şi pe adulţi, iar educaţia pentru toleranţă, mijlocul cel mai eficient pentru prevenirea intoleranţei, trebuie îndreptată împotriva fricii şi excluziunii şi către dezvoltarea capacităţii indivizilor de a judeca liber şi independent. Astfel, pot fi prevenite nedreptatea, violenţa, discriminarea şi marginalizarea care sunt forme ale intoleranţei.

Toleranţa înseamnă, în esenţă, acceptarea şi aprecierea bogăţiei şi diversităţii culturale, a formelor de expresie, capacitatea de a recunoaşte şi de a respecta convingerile altora. Toleranţa este responsabilitatea care susţine drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului, democraţia şi statul de drept. Este cel mai puternic fundament pentru pace şi reconciliere, un principiu de bază al democraţiei şi dezvoltării durabile, implicând respingerea dogmatismului şi absolutismului şi asigurând supravieţuirea societăţilor multietnice şi multiculturale. Înseamnă, totodată, îngăduinţă, indulgenţă, răbdare, şi se poate exprima la orice nivel, de la individ la stat.

Într-o lume şi într-o perioadă a mondializării, a diversităţii şi a mobilităţii, toleranţa în familie, în comunitate sau între state, este mai necesară ca oricând. Liderii mondiali au recunoscut acest lucru prin adoptarea Declaraţiei Mileniului în anul 2000, plasând toleranţa printre valorile fundamentale care stau la baza relaţiilor internaţionale în secolul XXI.Aşadar,

ONU se angajează să consolideze toleranţa prin încurajarea înţelegerii reciproce între culturi şi popoare.

Acest imperativ se află în centrul Cartei ONU, precum şi al Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului, şi este mai important ca niciodată în această perioadă, în care sunt manifestări ale extremismului şi pe fondul intensificării conflictelor, caracterizată printr-o desconsiderare fundamentală a vieţii umane.

Pentru promovarea toleranţei şi non-violenţei, în 1995, la aniversarea a 125 de ani de la naşterea lui Mahatma Gandhi, a fost înfiinţat Premiul UNESCO-Madanjeet Singh. Acesta recompensează activităţi semnificative în domeniile ştiinţific, artistic, cultural sau de comunicare care vizează promovarea unui spirit de toleranţă şi non-violenţă şi se acordă o dată la doi ani, cu ocazia Zilei internaţionale a toleranţei, 16 noiembrie. Premiul poate fi acordat instituţiilor, organizaţiilor sau persoanelor care au contribuit într-un mod deosebit la toleranţă şi non-violenţă. În 2020, câştigătorul Premiului UNESCO-Madanjeet Singh a fost Centrul pentru Soluţionarea Conflictelor din Republica Democrată Congo. AGERPRES/(Documentare - Cerasela Bădiţă, editor: Liviu Tatu)

59.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A STUDENŢILOR - 17 noV

Ziua internaţională a studenţilor este marcată, anual, la 17 noiembrie. Aceasta a fost declarată oficial în anul 1941 de către Consiliul Internaţional al Studenţilor pentru a comemora evenimentele tragice din 1939 desfăşurate la Praga.

În 1939, ocupanţii nazişti din Cehoslovacia au suprimat, la Praga, o demonstraţie a studenţilor de la Facultatea de Medicină din cadrul Universităţii Caroline, ce marca momentul creării unei Republici Cehoslovace independente.

În urma suprimării demonstraţiilor, opt studenţi şi un profesor au fost executaţi fără proces, iar alţii peste 1.200 de studenţi au fost trimişi în lagăre de concentrare, din care cel

puţin 20 nu au supravieţuit închisorii, menţionează site-urile www.study.eu şi www.eusa.eu. Universităţile pragheze au rămas închise până la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, cu excepţia Universităţii germane din Praga.

Ziua internaţională a studenţilor a fost marcată, pentru prima dată, în 1941, la Londra, de Consiliul Internaţional al Studenţilor (care includea mulţi membri din rândul refugiaţilor) în deplin acord cu aliaţii de război, iar tradiţia a fost menţinută de Uniunea Internaţională a Studenţilor.

Mult mai târziu, în toamna anului 1989, tot la 17 noiembrie, slovacii au cerut ieşirea din comunism, prin demonstraţii studenţeşti, urmând ca pe 18 noiembrie să facă acelaşi lucru şi studenţii cehi. Manifestaţia desfăşurată la Praga, la care au participat peste 15.000 de studenţi, s-a soldat cu circa 600 de răniţi. Astfel, 17 noiembrie reprezintă punctul de pornire al manifestaţiilor anticomuniste ale studenţilor din Praga, care au marcat începutul "Revoluţiei de catifea" din Cehoslovacia, potrivit site-ului Alianţei Naţionale a Organizaţiilor Studenţeşti din România (ANOSR), www.anosr.ro.

Ziua internaţională a studenţilor este marcată, în prezent, mai ales în ţări precum Grecia, Republica Cehă şi Slovacia. Revolta studenţilor politehnişti din Atena împotriva juntei militare greceşti din 1973 a atins apogeul în 17 noiembrie, când la primele ore ale dimineţii un tanc AMX 30 a dărâmat porţile blocate ale Politehnicii.

În prezent, Republica Cehă şi Slovacia marchează ziua de 17 noiembrie ca fiind "Ziua luptei pentru libertate şi democraţie".

"Un moment de cotitură în mişcarea pentru drepturile studenţilor a fost adoptarea de către Uniunea Europeană a Studenţilor a Cartei Drepturilor Studenţilor europeni, ca document de referinţă vis-a-vis de drepturile pe care le au toţi studenţii din Europa. Indiferent de istoria pe care o au studenţii din fiecare stat în parte, studenţii au rămas o forţă progresivă a societăţii, o elită intelectuală emergentă şi un factor de progres. Adesea, tentativele studenţilor de a aduce schimbare au fost înăbuşite de forţe reacţionare în locuri precum Piaţa Tiananmen în 1989 sau în Piaţa Universităţii în 1990", arată Asociaţia Studenţilor Chimişti a Universităţii din Bucureşti pe site-ul http://asc-ub.ro.

Potrivit site-ului citat, ANOSR doreşte să reînvie spiritul purtat de studenţii de atunci, să acorde importanţa cuvenită

zilei de 17 noiembrie. "Nu e o zi oarecare, e o zi în care studentul a revoluţionat întreaga societate. Ca o subliniere a importanţei pe care o acordăm istoriei, în ziua de 17 noiembrie, în ţară vor fi organizate diferite manifestaţii de către organizaţii studenţeşti", precizează Alianţa Naţională a Organizaţiilor Studenţeşti din România.

60.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ PENTRU ELIMINAREA VIOLENȚEI ASUPRA FEMEILOR

Marșul Non Una Di Meno (Nu o femeie mai puțin)
cu ocazia Zilei internaționale
pentru eliminarea violenței împotriva femeilor.
Roma, 24 noiembrie 2018

Ziua de 25 noiembrie a fost stabilită de Adunarea Generală a Națiunilor Unite ca fiind Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței asupra Femeilor. (Rezoluția Adunării Generale a ONU 54/134) Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței Asupra Femeilor este marcată în toată lumea prin manifestații și acte de condamnare a diverselor forme de violență îndreptate asupra femeilor.

Istoric

Violența asupra femeilor este una dintre cele mai răspândite încălcări ale drepturilor omului din lume. Are loc acasă, pe stradă, la scoală, la locul de muncă, în tabere de refugiați, in spitale. În măsura mai mare sau mai mică, se petrece în toate țările din lume, indiferent de etnie, rasă, vârstă, mediul de proveniență, venit sau nivelul de educație.

Ziua internațională pentru eliminarea violenței împotriva

femeilor a fost înființată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în anul 2000 (Rezoluția nr. A / RES / 54/134). Data este aleasă pentru a comemora asasinarea violentă a trei dintre surorile Mirabal, care au fost ucise în Republica Dominicană în 25 noiembrie 1960, în timpul dictaturii lui Rafael Trujillo.

În rezoluția sa, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a invitat guvernele, agențiile Națiunilor Unite, organizațiile internaționale și neguvernamentale să organizeze evenimente în această zi pentru a atrage atenția publicului asupra problemei violenței împotriva femeilor.

Secretarul General al ONU în mesajele sale 2004-2005. spune că violența împotriva femeilor este extrem de răspândită, inerentă tuturor culturilor și afectează femeile, indiferent de rasă, bogăție, origine.

Recunoaștere în diferite țări

Australia

În Australia, a fost organizată o campanie în jurul Zilei Internaționale pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor.

În septembrie 2014, VicHealth din Australia a lansat rezultatele studiului privind atitudinea comunității naționale față de violența împotriva femeilor. Studiul a fost al treilea sondaj efectuat, (primul a fost în 1995, al doilea 2009).[3] Informațiile au fost colectate prin interviuri telefonice cu un eșantion de 17.500 de bărbați și femei australiene cu vârstă de peste 16 ani și au indicat o necesitate continuă pentru o activitate viitoare de prevenire.

Italia

Cele mai recente date ale Institutului Italian de Statistică arată că, în 2017, mai mult de 49 de mii de femei au cerut ajutor centrelor anti-violență.

Marșuri

2017

Marșurile au atras sute de participanți în Bogota, Paris și Roma. Mii de persoane au mers în San José, Costa Rica și Lima. Peste 1 000 de protestatari turci au participat la un marș interzis în Istanbul.

2018

Circa 150 de mii de manifestanți au participat la un marș, organizat în Piazza della Repubblica, Roma, pentru Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor, împotriva decretului Pillon. Printre participanți, a fost prezentă Laura Boldrini, ex-președinte al Camerei Deputaților.

61.- ZIUA MONDIALĂ DE COMBATERE A SIDA - 1 dec.

Ziua mondială de combatere a SIDA, sărbătorită pe 1 decembrie în fiecare an, este dedicată creșterii gradului de conștientizare a pandemiei de SIDA cauzată de răspândirea infecției cu HIV.

Oficialii guvernului și ai sănătății amintesc ziua, de multe ori cu discursuri sau forumuri cu privire la subiectele SIDA. Din 1995, Președintele Statelor Unite ale Americii a proclamat oficial Ziua mondială SIDA. Guvernele din alte țări au urmat exemplul și a emis anunțuri similare. SIDA a ucis mai mult de 25 de milioane de oameni între 1981 și 2007,[1] și un procent estimat de 33.2 milioane de oameni trăiesc cu HIV în întreaga lume începând cu anul 2007,aceasta este una dintre cele mai distructive epidemii din istorie.

În ciuda accesului îmbunătățit la tratamentul antiretroviral și îngrijire în multe regiuni ale lumii, epidemia SIDA a luat un procent estimat la 2 milioane de vieți în 2007,[3] din care aproximativ 270.000 au fost copii.

Istorie Ziua mondială de combatere a SIDA a fost prima dată concepută în luna august 1987 de catre James W. Bunn și Thomas Netter, doi ofițeri de informare publică pentru Programul Global pentru SIDA de la Organizația Mondială a Sănătății de la Geneva, Elveția.

Bunn și Netter au trimis ideea lor directorului Programului Global privind SIDA (acum cunoscut ca UNAIDS) Dr. Jonathan Mann.

Timbru din Rusia, 1993

Doctorului Mann i-a plăcut conceptul și l-a aprobat și a convenit cu recomandarea ca sărbătorirea primei Zilei Mondiale SIDA ar trebui să fie 1 decembrie 1988. Bunn, un jurnalist de transmisie într-un concediu-de-absență de la îndatoririle sale de reporter la K PIX-TV din San Francisco, a recomandat data de 1 decembrie deoarece crede că ar maximiza puterea de acoperire de către mass-media occidentală. Deoarece 1988 a fost an electoral în SUA, Bunn a sugerat că mass-media s-ar fi săturat să transmită știri postelectorale și atunci ar fi dornici să. găsească o poveste proaspătă pentru a o transmite

Bunn și Netter au stabilit că 1 decembrie este la suficient timp după alegeri și destul de înainte de sărbătorile de Crăciun, care a fost, de fapt, un loc mort în calendarul de știri și, astfel, momentul perfect pentru Ziua Mondială SIDA. La data de 18 iunie 1986, K PIX'S „Lifeline SIDA", un proiect de educație comunitară, a fost onorat cu o Referirea prezidențială pentru inițiative ale sectorului privat prezentată de către președintele Ronald Reagan. Datorită rolului său în calitate de cocreator al „Lifeline SIDA" Bunn fost întrebat de către Dr. Mann, în numele guvernului Statelor Unite, dacă dorește să își ia doi ani de concediu-de-absență să se alăture Dr. Mann, un epidemiolog de la centrele pentru Controlul Bolilor, și asistență în crearea **Programului Global privind SIDA pentru Organizația Națiunilor Unite Mondială a Sănătății.**

Domnul Bunn acceptă și a fost numit primul ofițer de informare publică pentru Programul Global pentru SIDA. Împreună cu domnul Netter, Bunn a conceput, proiectat și implementat respectarea Ziua Mondială a SIDA - acum inițiativa cea mai longevivă prevenire a bolilor din istoria sănătății publice.

Programul Națiunilor Unite pentru HIV/SIDA (ONUSIDA) a devenit operațional în 1996 și a preluat planificarea și promovarea Zilei Mondiale SIDA. Mai degrabă decât se concentreze pe o singură zi, ONUSIDA a creat Campania Mondială SIDA în 1997 și se concentrează pe tot parcursul anului pe comunicații, prevenire și educație.

În primii doi ani, tema Zilei Mondiale SIDA s-a axat pe copii și tineri. Aceste teme au fost puternic criticate la acea vreme deoarece ignora faptul că persoanele de toate vârstele se pot infecta cu HIV și pot fi bolnave cu SIDA. Dar temele au atras atenția asupra epidemiei HIV/SIDA, și au ajutat la atenuarea unora dintre stigmatizările legate de boală, și a ajutat la stimularea recunoașterii problemei ca o boală de familie. În 2004, Campania Mondială SIDA a devenit o organizație independentă.

În fiecare an, Papa Ioan Paul al II-lea și Papa Benedict al XVI-lea au lansat un mesaj de salut pentru pacienți și medici de Ziua Mondială SIDA.

Alegerea temei

De la începuturile sale până în 2004, ONUSIDA a condus campaniei Ziua Mondială SIDA, selectând teme anuale, în consultare cu alte organizații de sănătate la nivel mondial.

Începând cu 2008, în fiecare an tema Zilei Mondiale SIDA este aleasă de Comisia Mondială SIDA după consultări ample cu oameni, organizații și agenții guvernamentale implicate în prevenirea și tratarea HIV/SIDA. Pentru fiecare Zi Mondială SIDA, din 2005 până în 2010, tema va fi „Opriți SIDA. Păstrați-vă Promisiunea.”, cu o sub-temă anuală. Această temă majoră este concepută pentru a încuraja liderii politici să își mențină angajamentul lor pentru a realiza accesul universal la prevenirea HIV/SIDA, tratament, îngrijire, sprijin până în anul 2010. Această temă nu este specifică pentru Ziua Mondială SIDA, dar este folosită pe tot parcursul anului în eforturile de evidențire a CMS în creșterea gradului de conștientizare HIV/SIDA în contextul altor evenimente majore la nivel global, inclusiv Summit-ul G8. Campania Globală împotriva SIDA conduce, de asemenea, campanii „în țară” în întreaga lume, cum ar fi Student Stop AIDS Campaign, o campanie de sensibilizare la infecție destinată tinerilor din Marea Britanie.

Temele Zilei mondiale de combatere a SIDA, 1988–present

*O panglică roşie mare atârnă între coloane în porticul de nord al Casei Albe pentru Ziua Mondială SIDA, 30 noiembrie 2007

**Un „prezervativ” lung de 67m pe Obeliscul din Buenos Aires, Argentina, parte a campaniei de conștientizare a Zilei mondiale de comba-tere a SIDA 2005

1988	Comunicare
1989	Tineret
1990	Femeile și SIDA
2004	Femei, Fete, HIV și SIDA
2005	Opriți SIDA. Păstrați-vă Promisiunea.

1991	Împărtășirea provocă-rii
1992	Angajarea comunității
1993	Acționează
1994	Familia și SIDA
1995	Drepturi comune, responsabilități comune
1996	O lume. O Speranță.
1997	Copii care trăiesc într-o lume cu SIDA
1998	Forța pentru Schimbare: Campania Mondial SIDA Cu Tineri
1999	Ascultă, Învață, Trăiește: Campania Mondială SIDA, cu copii și tineri
2000	SIDA: Bărbații fac o diferență
2001	Mie îmi pasă. Ție?
2002	Stigmatizare și discriminare
2003	Stigmatizare și discriminare
2006	Opriți SIDA. Păstrați-vă Promisiunea. – Responsabilitate
2007	Opriți SIDA. Păstrați-vă Promisiunea. – Conducere
2008	Opriți SIDA. Păstrați-vă Promisiunea. – Condu – Împuternicește – Transmite
2009	Accesul Universal și Drepturile Omului [18]
2010	Accesul Universal și Drepturile Omului [19]
2011	Ajungerea la zero [20]
2012	Ajungerea la zero [16]
2013	Ajungerea la zero [16]
2014	Ajungerea la zero [16]
2015	Ajungerea la zero [16]

62.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Nume oficial	Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități
Tip	Internațională
Data	3 decembrie

Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități este organizată anual la data de 3 decembrie începând din 1992 de Organizația Națiunilor Unite pentru a sprijini persoanele cu dizabilități. Acesta este sărbătorită cu diferite grade de succes în întreaga planetă. Respectarea zilei are ca scop promovarea înțelegerii problemelor legate de dizabilități și mobilizarea suportului pentru demnitatea, drepturile și bunăstarea persoanelor cu dizabilități.

Se urmărește, de asemenea, a se crește gradul de conștientizare asupra beneficiilor ce pot rezulta din integrarea persoanelor cu dizabilități în fiecare aspect al politic, social, economic și cultural de viață. Acesta a fost inițial numită "**Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități**" până în 2007. în fiecare an, ziua se concentrează pe un aspect diferit.

Sportivii cu dizabilități fizice într-o competiție.

Istorie

Anul Internațional al Persoanelor cu Handicap 1981

În 1976, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a proclamat anul 1981 ca An Internațional al Persoanelor cu Handicap (IYDP). Acesta a solicitat un plan de acțiune la nivel național, regional și internațional, cu accent pe egalitatea de șanse, reabilitarea și prevenirea dizabilităților.

Tema IYDP a fost "participare deplină și egalitate", definită ca dreptul persoanelor cu dizabilități de a lua parte pe deplin la viața și dezvoltarea societăților lor, bucurându-se de condiții de viață egale cu cele ale celorlalți cetățeni, și având o pondere egală în condiții mai bune rezultate din dezvoltarea socio-economică.

Deceniul Națiunilor Unite pentru Persoanele cu Handicap 1983-1992

Pentru a oferi un interval de timp în care guvernele și organizațiile ar putea pune în aplicare activitățile recomandate în Programul Mondial de Acțiune, Adunarea Generală a proclamat deceniul 1983-1992 Deceniul Națiunilor Unite pentru Persoanele cu Handicap.

Teme din anii anteriori

1998: "Artă, Cultură și Viață Independentă"
1999: "Accesibilitate pentru toți pentru noul Mileniu"
2000: "Să facem tehnologiile informației de muncă pentru toți"
2001: "Participare deplină și egalitate: apelul pentru noi abordări pentru a evalua progresul și pentru a evalua rezultatul"

2002: "Viață Independentă și Mijloace de Trai Durabile"
2003: "Propria noastră voce"
2004: "Nimic despre Noi fără Noi"
2005: "Drepturile Persoanelor cu Dizabilități: Acțiune în Dezvoltare"
2006: "E-Accesibilitate"
2007: "Muncă Decentă pentru Persoanele cu Dizabilități"
2008: "Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități: Demnitate și justiție pentru toți"
2009: "Realizarea ODM Inclusive: responsabilizarea persoanelor cu dizabilități și a comunităților lor din întreaga lume"
2010: "Respectarea promisiunii: Integrarea dizabilității în Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului până în 2015 și mai departe"
2011: "Împreună pentru o lume mai bună pentru toți, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități în dezvoltare"
2012: "Eliminarea barierelor pentru a crea o societate inclusivă și accesibilă pentru toți"
2013: "Persoanele cu dizabilități: ruperea barierelor, deschiderea ușilor; către o societate incluzivă și o dezvoltare pentru toți"
2014: "Dezvoltarea durabilă: promisiunea tehnologiei"
2015: "Aspecte de incluziune: accesul și abilitarea persoanelor cu dizabilități"
2016: "Atingerea celor 17 scopuri pentru viitorul pe care îl dorim"
2017: "Transformarea către o societate durabilă și rezilientă pentru toți"
2018: "Împuternicirea persoanelor cu dizabilități și asigurarea participării și egalității".

63.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A SOLULUI

Ziua internațională a solului este celebrată anual pe data de 5 decembrie.

O zi internaţională pentru celebrarea solului a fost recomandată în 2002 de Uniunea Internaţională a Ştiinţelor Solului (IUSS). Sub patronajul Regatului Thailandei şi în cadrul Parteneriatului Global pentru Sol, Organizaţia pentru Alimentaţie şi Agricultură a Naţiunilor Unite (FAO) a sprijinit înfiinţarea oficială a Zilei mondiale a solului ca o platformă globală de conştientizare. Conferinţa FAO a aprobat în unanimitate Ziua mondială a solului în iunie 2013.

În decembrie 2013, la a 68-a Adunare Generală a ONU a fost adoptată data de 5 decembrie drept Ziua mondială a solului.

Data aleasă reprezintă ziua de naştere a fostului rege al Thailandei, Bhumibol Adulyadej (1946-2016), cel care a susţinut oficial celebrarea acestei zile.

În 2022 s-au împlinit zece ani de la fondarea Parteneriatului Global pentru Sol (The Global Soil Partnership – GSP), un mecanism recunoscut la nivel global cu misiunea de a aşeza problemele legate de sol pe Agenda Globală şi de a susţine un management durabil al solului.

Parteneriatul susţinut de FAO lucrează din greu pentru a îmbunătăţi administrarea solului în vederea obţinerii unor soluri productive pentru securitatea alimentară, adaptarea şi atenuarea schimbărilor climatice şi dezvoltarea durabilă pentru toți.

Sol și apă, o sursă de viață

Tema zilei pentru anul 2023 este „Sol și apă, o sursă de viață” cu scopul de a creşte gradul de conştientizare cu privire la importanţa şi relaţia dintre sol şi apă în realizarea unor sisteme agroalimentare durabile şi rezistente.

Supravieţuirea planetei noastre depinde de legătura preţioasă dintre sol şi apă. Peste 95% din alimentele noastre provin din aceste două resurse fundamentale. Apa din sol, vitală pentru absorbţia nutrienţilor de către plante leagă ecosistemele

noastre. Această relaţie simbiotică este fundamentul sistemelor noastre agricole, conform Agerpres.

Ziua mondială a solului este o platformă globală unică care nu numai că celebrează solurile, ci împuterniceşte şi implică cetăţenii din întreaga lume pentru a îmbunătăţi sănătatea solului.

64.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A AVIAŢIEI CIVILE (ONU)

La 7 decembrie 2022 este marcată Ziua internaţională a aviaţiei civile. Marcarea acestei zilei are drept scop consolidarea gradului de conştientizare publică a importanţei aviaţiei civile internaţionale în dezvoltarea socială şi economică a statelor lumii şi, deopotrivă, pentru evidenţierea rolului Organizaţiei Internaţionale a Aviaţiei Civile în promovarea siguranţei şi eficienţei transporturilor aeriene internaţionale, conform site-ului www.un.org.

Organizaţia Internaţională a Aviaţiei Civile (ICAO) a hotărât, prin Rezoluţia A29-1 din 1994, marcarea zilei internaţionale a aviaţiei civile la data de 7 decembrie. Această zi a fost recunoscută, din 1996, prin Rezoluţia 33/51 a Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Organizaţia Internaţională a Aviaţiei Civile este agenţie specializată a sistemului ONU şi se ocupă de elaborarea principiilor şi codifică tehnicile de navigaţie aeriană la nivel internaţional. A fost creată în 1944, pentru a promova dezvoltarea în condiţii de siguranţă a aviaţiei civile internaţionale în întreaga lume. Sediul general al agenţiei se află la Montreal (Canada).

România a aderat, în 1965, la Convenţia privind Aviaţia Civilă Internaţională, devenind, prin Decretul nr. 194 din 24 aprilie 1965, stat contractant ICAO. Atribuţiile autorităţii aeronautice naţionale au fost actualizate cu prevederile Convenţiei de la Chicago şi ale Anexelor aferente. În 1980, s-a desfăşurat în România prima reuniune ICAO organizată în estul Europei

Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) este instituţie reper în domeniul aviaţiei civile, aflată în subordinea Ministerului Transporturilor - autoritate de stat în domeniul aviaţiei civile. Supervizează siguranţa zborului şi a

tuturor celor stabilite prin legislaţia Uniunii Europene, inclusiv pentru aplicarea prevederilor tratatelor internaţionale în domeniul aviaţiei civile, la care România este parte, cât şi a înţelegerilor bilaterale încheiate cu Autorităţile de Aviaţie Civilă din alte state. AACR este membru al ICAO din 1965 şi al Agenţiei Europene de Siguranţă a Aviaţiei de la înfiinţarea acesteia. Autoritatea Aeronautică Română Civilă a primit, în 24 septembrie 2018, Ordinul "Virtutea Aeronautică" în grad de Cavaler cu însemn de pace, pentru civili, una dintre cele mai înalte distincţii oferite de Statul român, drept recunoştinţă a activităţii depuse în domeniul aviaţiei la nivel naţional şi mondial. AGERPRES/(Documentare - Liviu Tatu, editor: Marina Bădulescu, editor online: Andreea Preda)

65.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE

Ziua Internațională Anticorupție, care se sărbătorește în fiecare an pe data de 9 decembrie, a fost inițiată la 31 octombrie 2003 prin „Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției”.

Data de 9 decembrie a fost stabilită ca Ziua Internațională Anticorupție începând cu anul 2006, prin rezoluția 58/4 a Adunării Generale a ONU, prin care Adunarea a adoptat Convenția Națiunilor Unite împotriva Corupției. Ziua Internațională Anticorupție are ca obiectiv promovarea principiilor etice, integritatea, transparența și responsabilitatea asupra propriilor acțiuni în afacerile publice, cât și în cele private.

Ziua Internațională Anticorupție

România a semnat Convenția la data de 9 decembrie 2003 la Merida și ratificat-o prin Legea nr. 365 din 15 septembrie 2004.
Republica Moldova a semnat Convenția la data de 28 septembrie 2004 și a ratificat-o prin Legea nr.158-XVI din 6 iulie 2007.

Transparență și Integritate. 9 decembrie -

Începând cu anul 2006, Organizația Națiunilor Unite a stabilit că Ziua Internațională Anticorupție se va sărbători în fiecare an, pe 9 decembrie, pentru a atrage atenția asupra fenomenului nociv al corupției și pentru a promova eforturile de combatere a acestui flagel la nivel global

Corupția subminează instituțiile democratice, împiedică dezvoltarea economică și erodează încrederea publică în guvernanți.

Corupția se manifestă în diverse forme, precum mita, deturnarea de fonduri, nepotismul sau abuzul de putere.

Corupția obstrucționează justiția, având un impact dezastruos asupra celor mai vulnerabile categorii sociale.
Corupția slăbește statul de drept, împiedică progresul societății și subminează drepturile omului.

Eforturile de combatere a corupției necesită o abordare complexă, care să cuprindă mijloace legislative, transparență, responsabilitate și participare publică.

Multe state, printre care și România, au adoptat legi anticorupție, au înființat agenții anticorupție (DNA) și au implementat măsuri pentru a promova transparența în administrația publică. Încurajarea cetățenilor să recunoască, să semnaleze și să reziste corupției este fundamentală în lupta împotriva acestui plăgi, la nivel mondial.

În Ziua Internațională Anticorupție au loc diverse evenimente, seminarii și campanii, în întreaga lume, pentru a sublinia importanța combaterii corupției.

Ziua Internațională Anticorupție reprezintă un apel la acțiune, îndemnând fiecare individ să contribuie la eforturile colective în eradicarea corupției și în construirea unei societăți juste și echitabile.

66.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A MUNTELUI

Ziua internaţională a munţilor, celebrată la 11 decembrie urmăreşte să încurajeze comunitatea internaţională să organizeze evenimente la toate nivelurile pentru a sublinia importanţa dezvoltării durabile a zonei montane.

An de an, pe 11 decembrie este celebrată Ziua Internaţională a Muntelui.

Unii mai norocoși, le văd crestele de când deschid ochii. Alții le bat cărările de când se țin pe picioare. Altora le-a adus mângâiere de când au știut ce e aceea durere.

Alții urcă pentru a-și învinge fricile. Unii pentru sentimentul de împlinire adus de cucerirea unui vârf. Iată un extras din "Făgăraș, mon amour", înscris cu atâta patos pe blogul "Călător prin Carpați", de către Florin Fratu - coordonator voluntari pentru Asociația Montană Carpați.

Sunt rânduri care exprimă poate cel mai frumos sentimentul drumeţiilor prin Munții Noștri.

Am râs și am plâns pe lângă stâncile lor cenușii. Sau verzi. Albastre uneori.

Sub brazii cu zdrenţe de pâclă aninate în ramuri m-am îmbătat de mireasma răşinii şi m-am trezit în susurul cristalelor de tău coborând pe albii de pârâu spre a se preface in Olt.

Am împărățit pe tronuri durate din mii de metri de semeție și piatră și mi-am închinat nimicnicia în catedrale de prăpăstii peste puterea-mi de cuprindere.

M-au răcorit vânturi și ploi, spaime și ninsori și m-am încălzit cu prietenii de o zi și adesea de o viață.

Ziua internaţională a munţilor, celebrată la 11 decembrie, a fost proclamată în 2003 de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluţia 57/245 şi urmăreşte să încurajeze comunitatea internaţională de a organiza evenimente la toate nivelurile pentru a sublinia importanţa dezvoltării durabile a zonei montane.

Proclamarea acestei zile este rezultatul succesului Anului internaţional al munţilor desfăşurat în 2002. Iniţiativa a condus la crearea de comitete naţionale şi alianţe, cu scopul declarat al creării Parteneriatului internaţional pentru punerea în valoare a regiunilor montane.

Pentru anul 2023, tema propusă este "Restabilirea ecosistemelor montane", potrivit http://www.un.org. care urmăreşte creşterea gradului de conştientizare cu privire la relevanţa ecosistemelor montane şi găsirea celor mai bune practici şi investiţii care să construiască reziliența, să reducă

vulnerabilitatea şi să crească capacitatea munţilor de a se adapta la ameninţările zilnice şi la evenimentele climatice extreme. Munţii reprezintă căminul a 15% din populaţia lumii şi pentru aproximativ jumătate din biodiversitatea planetei. Conservarea acestora reprezintă un factor cheie pentru dezvoltarea durabilă. Aceştia furnizează mijloace de subzistenţă şi asigură un trai decent pentru milioanele de oameni din întreaga lume care trăiesc în zone montane, iar alte câteva milioane de persoane beneficiază de pe urma acestei bogăţii naturale. De asemenea, furnizează apă dulce, energie şi hrană - resurse cheie pentru viaţă. În arealele montane se înregistrează şi o incidenţă ridicată a sărăciei, aceste zone fiind vulnerabile în faţa schimbărilor climatice, a defrişărilor, a degradării terenului şi a dezastrelor naturale. AGERPRES/(Documentare - Suzana Cristache Drăgan; editor: Ruxandra Bratu, editor online: Andreea Preda)

Zonele montane joacă un rol important
în ce priveşte creşterea economică sustenabilă.

67.- ZIUA LIMBII ARABE - ONU

Ziua ONU a limbii arabe.

Ziua limbii arabe este sărbătorită, la ONU, în fiecare an pe data de 18 decembrie.

Semnificație

Inițiativa de a dedica o zi a anului fiecăreia dintre cele șase limbi oficiale ale ONU Araba, chineza, engleza, franceza, spaniola și rusa - aparține Departamentul pentru informații publice al Secretariatului ONU, care a pus-o în practică începând cu anul 2010.

Data de 18 decembrie a fost aleasă pentru limba arabă deoarece este ziua când, în 1973, Adunarea Generală a ONU a adoptat araba ca limbă official

Una din cele mai răspândite limbi din lume, limba arabă reprezintă un pilon al diversităţii culturale a umanităţii, fiind vorbită zilnic de peste 400 de milioane de oameni. În diversitatea formelor ei, clasică sau dialectală, de la exprimarea orală până la scrierea poetică, limba arabă a dat naştere unei estetici fascinante, în domenii precum arhitectura, filosofia, poezia şi cântecul. Ea a jucat un rol de catalizator în cunoaştere, promovând diseminarea ştiinţelor şi filosofiilor greceşti şi romane în Renaşterea europeană, şi a facilitat un dialog al culturilor de-a lungul drumurilor mătăsii, de pe coasta Indiei până în Cornul Africii, conform https://en.unesco.org/.

Limba arabă a fost vorbită de mai multe comunităţi rurale în Dobrogea. De-a lungul vremii, personalităţi ale culturii române s-au preocupat de studiul limbii arabe: spătarul Nicolae Milescu, cărturarii Dimitrie Cantemir şi Timotei Cipariu, preotul Vasile Radu.

În 1957, este înfiinţată secţia de limbă şi literatură arabă, la Universitatea din Bucureşti. În prezent, limba arabă se studiază în mai multe universităţi şi instituţii din România.

Tema Zilei mondiale a limbii arabe din 2023 este "Araba - limba poeziei şi artelor", prin care se evidenţiază frumuseţea acestei limbi şi contribuţia sa, de secole, la creativitatea prin poezie şi artă. De asemenea, subliniază importanţa limbii în reunirea pentru un dialog constructiv, modelarea percepţiilor şi cultivarea înţelegerii în peisajul global actual marcat de incertitudini şi turbulenţe, potrivit www.unesco.org. AGERPRES/(Documentare - Cerasela Bădiţă, editor: Irina Andreea Cristea, editor online: Andreea Preda)

68.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A SOLIDARITĂŢII UMANE (ONU)

20 decembrie E ziua internaţională a solidarităţii umane, marcată în fiecare an la 20 decembrie, este dedicată sărbătoririi unităţii în diversitate şi, de asemenea, este o oportunitate de a reaminti guvernelor să-şi respecte angajamentele faţă de acordurile internaţionale, potrivit ONU.

Solidaritatea este identificată în Declaraţia Mileniului, adoptată de comunitatea internaţională, cu ocazia Summitului Mileniului din anul 2000, drept una dintre valorile fundamentale ale relaţiilor internaţionale în secolul XXI, în care cei care au mai puţine avantaje merită ajutor de la cei care beneficiază cel mai mult.

Potrivit ONU, în contextul globalizării şi al provocării creşterii inegalităţii, întărirea solidarităţii internaţionale este indispensabilă.

Ca urmare, Adunarea Generală a ONU, având în vedere faptul că promovarea culturii de solidaritate este importantă pentru combaterea sărăciei, a proclamat 20 decembrie drept Ziua internaţională a solidarităţii umane, o zi de sensibilizare a publicului cu privire la importanţa solidarităţii şi un moment pentru încurajarea dezbaterii cu privire la modalităţile de promovare a solidarităţii pentru realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU, şi, totodată, o zi de acţiune pentru a încuraja noi iniţiative de eradicare a sărăciei. Prin iniţiativa proclamării Zilei internaţionale a solidarităţii umane, precum şi prin constituirea Fondului mondial de solidaritate pentru eradicarea sărăciei, conceptul de solidaritate a fost promovat ca fiind esenţial în lupta împotriva sărăciei şi în implicarea majoră a tuturor părţilor interesate.

Fondul mondial de solidaritate a fost iniţiat prin Rezoluţia 57/265 a Adunării Generale a ONU, la 20 decembrie 2002, şi, în februarie 2003, a fost instituit ca un fond fiduciar al Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare. Obiectivul său este eradicarea sărăciei şi promovarea dezvoltării umane şi sociale în ţările în curs de dezvoltare, în special în rândul celor mai sărace segmente ale populaţiei.

Fondul mondial de solidaritate a fost iniţiat prin Rezoluţia 57/265 a Adunării Generale a ONU, la 20 decembrie 2002, şi, în februarie 2003, a fost instituit ca un fond fiduciar al Programului Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare. Obiectivul său este eradicarea sărăciei şi promovarea dezvoltării umane şi sociale în ţările în curs de dezvoltare, în special în rândul celor mai sărace segmente ale populaţiei. Conceptul de solidaritate a definit activitatea Organizaţiei Naţiunilor Unite de la fondarea acesteia.

Crearea Naţiunilor Unite a adus statele şi popoarele lumii împreună pentru a promova pacea, drepturile omului şi dezvoltarea socială şi economică. Organizaţia a fost fondată pe premisa de bază a unităţii şi armoniei dintre membrii săi, exprimată în conceptul de securitate colectivă, care se bazează pe solidaritatea şi determinarea membrilor săi de a se uni în vederea menţinerii păcii şi securităţii internaţionale. (sursă: https://www.un.org)

Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU), la 22 decembrie 2005, a identificat, prin rezoluţia 60/209, solidaritatea drept una dintre valorile fundamentale şi universale care ar trebui să stea la baza relaţiilor dintre popoare în secolul XXI şi, în acest sens, a decis să proclame data de 20 decembrie a fiecărui an Ziua internaţională a solidarităţii umane.

69.- ZIUA ECONOMISIRII ENERGIEI ELECTRICE

Celebrată la nivel mondial la 10 ianuarie, Ziua economisirii energiei (National Cut Your Energy Costs Day) evidenţiază necesitatea utilizării eficiente a resurselor şi economisirea de curent electric.

Alianţa canadiană pentru eficienţă energetică, Canadian Energy Efficiency Alliance (CEEA), a implementat pentru prima dată această zi - National Cut Your Energy Costs Day - la data de 10 ianuarie. Totuşi, istoria şi anul introducerii acestei zile nu sunt cunoscute. Creatorul acestei celebrări poate fi chiar

cetăţeanul îngrijorat de starea societăţii, care s-a gândit să încurajeze oamenii să înţeleagă importanţa economisirii energiei. Astfel, 10 ianuarie poate fi ziua în care familiile şi afacerile pot identifica metode de a reduce costurile şi de a îmbunătăţi eficienţa energetică.

Suntem foarte dependenţi de electricitate şi folosim multă energie pentru a ne menţine casele încălzite în timpul iernii şi răcoroase în timpul verii. Costurile de încălzire şi răcire se regăsesc pe facturile cu sumele cele mai mari pe care le plătim pe tot parcursul anului, Relevanţa Zilei economisirii energiei electrice pentru societate,

în general, este conferită de marcarea sa în numeroase ţări, unde mass-media aleg adesea această zi pentru a publica sfaturi de economisire a energiei pentru cititorii lor. Există multe decizii simple şi cu costuri reduse sau fără costuri care pot fi luate pentru a reduce costurile cu energia. Cu cât folosim mai puţină energie, cu atât este mai bine şi pentru mediu.

Iată doar câteva idei publicate de Edison Electric Institute pe https://www.eei.org/: izolaţi şi etanşaţi toate uşile şi ferestrele de intrare pentru a limita pierderile care ar putea reprezenta 15 până la 30% din necesarul de energie de încălzire şi răcire; setaţi termostatul cât de jos vă permite confortul - fiecare grad peste 20 de grade Celsius poate adăuga 3% la cantitatea de energie necesară pentru a vă încălzi casa; dacă cumpăraţi o plită nouă, alegeţi una electrică - potrivit Departamentului de Energie din SUA, plitele obişnuite cu gaz au o eficienţă de doar 15,6%, în timp ce plitele electrice sunt eficiente în proporţie de aproximativ 74%; opriţi monitorul dacă nu veţi folosi computerul personal mai mult de 20 de minute, iar dacă nu veţi folosi computerul mai mult de două ore, opriţi monitorul şi procesorul - este nevoie de mult mai multă energie pentru a vă menţine computerul în funcţiune decât pentru a-l porni; asiguraţi-vă că înlocuiţi sau curăţaţi filtrele de aer pentru sistemele de încălzire şi răcire cel puţin o dată pe lună sau cât de des este recomandat de producător - filtrele înfundate conduc la o eficienţă energetică mai scăzută.

Economisirea energiei este esenţială în lupta cu schimbările climatice şi pentru a reduce dependenţa energetică a UE, notează site-ul Parlamentului European. Îmbunătăţirea eficienţei energetice ar putea reduce nu doar emisiile de CO2, ci şi factura anuală a UE pentru importurile de energie. Noile obiective adoptate de Parlament în iulie 2023 stabilesc o

reducere colectivă a consumului de energie de cel puţin 11,7% la nivelul UE până în 2030 (comparativ cu proiecţiile Scenariului de referinţă 2020). Ţările UE trebuie să economisească în medie 1,5% pe an. Economiile de energie vor trebui să înceapă cu 1,3% pe an până la sfârşitul anului 2025, ajungând progresiv la 1,9% până la sfârşitul anului 2030. Pentru atingerea acestor obiective, măsuri la nivel local, regional şi naţional vor acoperi diferite sectoare: administraţie publică, construcţii, companii, centre de date, etc, arată https://www.europarl.europa.eu/. Eurodeputaţii au insistat asupra unor obiective specifice şi realizabile: sectorul public trebuie să-şi reducă consumul final de energie cu 1,9% pe an; ţările UE trebuie să asigure renovarea în fiecare an a cel puţin 3% din clădirile publice pentru a fi transformate în clădiri cu emisii zero sau cu consum de energie aproape de zero; vor exista noi standarde pentru sisteme de încălzire de cartier eficiente.

Clădirile din UE sunt responsabile de 40% din consumul de energie şi de 36% din emisiile de gaze cu efect de seră. Încălzirea şi răcirea clădirilor şi a apei calde menajere reprezintă 80% din consumul de energie casnic.

În martie 2023, Parlamentul a aprobat planurile pentru un sector al construcţiilor neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Regulile de îmbunătăţire a performanţei clădirilor includ măsuri care să contribuie la reducerea facturilor la energie şi a sărăciei energetice. Toate clădirile noi ar trebui să aibă emisii zero începând cu 2028. Pentru clădirile noi ocupate, operate sau deţinute de autorităţile publice, termenul limită este 2026. Eficientizarea energetică a clădirilor din UE şi reducerea dependenţei de combustibilii fosili prin investiţii în renovare va permite reducerea consumului de energie al clădirilor şi a emisiilor din sector până în 2030. Iniţiativa valului de renovări propusă de Comisie în 2020 urmăreşte să dubleze renovările energetice ale clădirilor până în 2030, să promoveze renovările în peste 35 de milioane de clădiri şi să creeze până la 160.000 de locuri de muncă în sectorul construcţiilor, evidenţiază sursa citată. AGERPRES/(Documentare - Roxana Losneanu, editor: Ruxandra Bratu, editor online: Alexandru Cojocaru)

Conținutul website-ului www.agerpres.ro este destinat exclusiv informării publice. Toate informaţiile publicate pe acest site de către AGERPRES sunt protejate de către dispoziţiile legale incidente. Sunt interzise copierea, reproducerea,

recompilarea, modificarea, precum şi orice modalitate de exploatare a conţinutului acestui website. Detalii în secţiunea Condiții de utilizare. Dacă sunteţi interesaţi de preluarea ştirilor AGERPRES, vă rugăm să contactați Departamentul Marketing – marketing@agerpres.ro.

Utilizarea secţiunii Comentarii reprezintă acordul dumneavoastră de a respecta termenii şi condiţiile AGERPRES în ceea ce priveşte publicarea comentariilor

70.- ZIUA MONDIALĂ A REZERVAŢIILOR ŞI PARCURILOR NATURALE - 11 ianuarie

Ziua rezervaţiilor şi parcurilor naturale (Day of Nature Reserves and National Parks) este sărbătorită anual la 11 ianuarie, fiind marcată pentru prima dată în 1997, la iniţiativa Centrului de Conservare a Faunei Sălbatice şi a World Wildlife Fund (WWF), cu scopul de a atrage atenţia publicului asupra problemelor de mediu, de a promova respectul pentru natură, conform http://epl.org.ua/.

Cai în Rezervaţia Biosferei Delta Dunării, 9 februarie 2014.

În mod obişnuit, în această zi, se ţin conferinţe tematice, prelegeri, au loc diverse acţiuni şi evenimente, se acordă premii personalităţilor publice şi oamenilor de ştiinţă care au contribuitla protecţia mediului,

Data a fost aleasă pentru a reaminti că prima rezervaţie naturală din lume, Barguzinsky, situată pe teritoriul Rusiei, la nord-est de Lacul Baikal, a fost instituită la 11 ianuarie 1917.

Zece ani mai târziu, în 1927, erau instituite şi în ţara noastră primele două rezervaţii naturale, în zona Dobrogei, scrie site-ul https://apanoastra.ro/.

Pe lângă obiectivul de a proteja anumite specii de plante şi animale, anumite ecosisteme sau formaţiuni geologice spectaculoase, ariile protejate au ca scop şi conservarea unor moduri specifice, tradiţionale, de viaţă. Pe teritoriul parcurilor naturale şi a altor zone protejate, cu excepţia unor zone de strictă protecţie, nu sunt interzise activităţile agricole.

Rezervaţia geologică Piatra Corbului, în apropiere de Roşia Montană, 17 septembrie 2010.

Pe lângă obiectivul de a proteja anumite specii de plante şi animale, anumite ecosisteme sau formaţiuni geologice spectaculoase, ariile protejate au ca scop şi conservarea unor moduri specifice, tradiţionale, de viaţă. Pe teritoriul parcurilor naturale şi a altor zone protejate, cu excepţia unor zone de strictă protecţie, nu sunt interzise activităţile agricole.

Condiţia impusă, însă, este aceea de a se respecta cu stricteţe practicile tradiţionale, astfel încât echilibrul natural să fie păstrat. Pentru că, una dintre principalele caracteristici ale practicilor agricole populare străvechi, este aceea că reuşesc să păstreze un echilibru stabil între modificările pe care oamenii le aduc mediului şi nevoile celorlalte specii care trăiesc în zonă, mai scrie sursa citată.

Zonele protejate - parcuri naţionale, zone sălbatice, zone conservate comunitare, rezervaţii naturale etc - reprezintă un pilon al conservării biodiversităţii, contribuind în acelaşi timp la mijloacele de trai ale oamenilor, în special la nivel local.

Zonele protejate se află în centrul eforturilor de conservare a naturii şi a serviciilor pe care ni le oferă - hrană, alimentare cu apă curată, medicamente şi protecţie împotriva impactului dezastrelor naturale. Rolul lor în a ajuta la atenuarea şi adaptarea la schimbările climatice este, de asemenea, din ce în ce mai recunoscut; s-a estimat că reţeaua globală de arii protejate stochează cel puţin 15% din carbonul terestru, conform site-ului Comisiei Internaţionale a Ariilor Protejate, https://www.iucn.org/.

Rezervaţiile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecţia şi conservarea unor habitate şi specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic. Mărimea lor este determinată de arealul necesar asigurării integrităţii elementelor protejate, scrie site-ul Administraţiei Podişului Nord Dobrogean, https://apnd.ro/

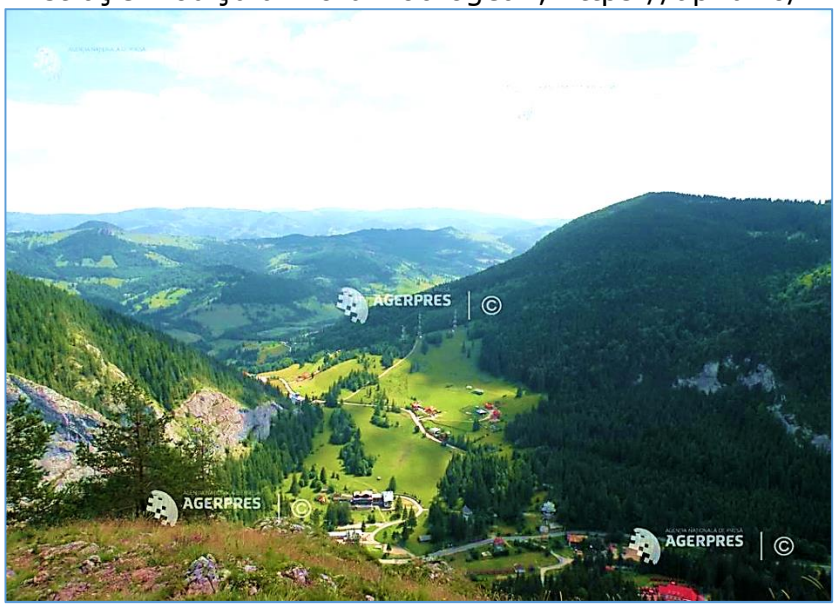

Parcul Naţional Cheile Bicazului - Haşmaş, rezervaţie geologică, botanică şi peisagistică, situată în Munţii Hăşmaş, 4 august 2014.

Parcurile naturale sunt acele arii naturale protejate care au ca scop protecţia şi conservarea unor ansambluri peisagistice

şi în care interacţiunea activităţilor umane cu natura a creat, de-a lungul timpului, o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică şi/sau culturală, cu o mare diversitate biologică.
Comisia Internaţională a Ariilor Protejate (The World Commission on Protected Areas - WCPA), împreună cu Naţiunile Unite pentru Mediu - Centrul Mondial de Monitorizare a Conservării, deţine o bază de date globală a ariilor protejate şi conservate. Această bază de date, accesibilă prin Protected Planet, enumeră aproximativ 261.766 de arii protejate recunoscute oficial care acoperă peste 15% din suprafaţa terestră a pământului şi 7,4% din oceanele lumii. Această cifră este doar înregistrarea oficială. De fapt, există mult mai multe zone conservate, cum ar fi teritoriile popoarelor indigene şi zonele sălbatice conservate în mod privat, menţionează https://www.iucn.org/.

71.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A NONVIOLENȚEI ÎN ȘCOALĂ - 30 ianuarie 2025

„Nonviolența este arma celor puternici" – Gandhi

Indiferent că este vorba despre intimidare verbală sau fizică, hărțuire sexuală, sau pedepse corporale, violența în școli este, din păcate prezentă în viața cotidiană a elevilor. Violența în mediul școlar poate apărea atât între elevi, sau chiar și în raportul elev-profesor.

UNICEF susține faptul că nimeni nu ar trebui să meargă la școală cu frică.

În 1964, poetul spaniol Llorenç Vidal Vidal a fondat această zi, cunoscută și ca Ziua Internațională a Nonviolenței și Păcii. Este o inițiativă mondială, independentă, liberă și nonguvernamentală, ce dorește sensibilizarea oamenilor cu privire la violența din școli. Această zi promovează armonia, toleranța, solidaritatea și respectul față de drepturile omului.

Această zi, Ziua Internațională a Nonviolenței în Școală, este celebrată pe 30 ianuarie, reprezentând ziua în care s-a stins din viață Mahatma Gandhi (1869-1948), o personalitate ce a promovat pacea și nonviolența.

Mesajul acestui demers este: „Iubire universală, nonviolență și pace. Iubirea universală este mai bună decât egoismul, nonviolența decât violența și pacea decât războiul."

Știai că...

…1 din 3 elevi (între 13 și 15 ani) participă la lupte fizice?
…1 din 3 elevi (între 13 și 15 ani) este victima bullying-ului?

…în unele țări, pedeapsa corporală nu este interzisă, iar în jur de 720 de milioane de școlari trăiesc în aceste țări?
...în România și Letonia, aproximativ 6 din 10 elevi recunosc că brutalizează alți copii?

Ce poți face pentru a ajuta elevii?

Adulții și educatorii au responsabilitatea de a lupta împotriva actelor de violență. Pentru a-i ajuta pe copii să aleagă nonviolența și să facă din mediul școlar un loc primitor și sigur pentru toți, poți încerca următoarele idei:

- îndreaptă-i întotdeauna spre zicala „ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”;
- ajută-i să își dezvolte vocabularul emoțional și astfel, să nu se simtă vulnerabil atunci când își arată sentimentele;
- organizează ateliere de lucru manual, pentru a-i ajuta să își canalizeze emoția în scopuri creative;
- oferă-i încredere că poate discuta cu tine fără a fi judecat;
- încurajează comunicarea și demonstrează-i faptul că a discuta cu ceilalți este cea mai bună soluție în conflict.

Echipa noastră de profesori a creat o serie de materiale didactice potrivite pentru a fi integrate în cadrul orelor dedicate acestei zile importante. Noi îți recomandăm câteva dintre preferatele noastre, ce vor fi cu siguranță de ajutor pentru a iniția discuții cu elevii:

72. - ZIUA MONDIALĂ A ZONELOR UMEDE

Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice, semnată la Ramsar (Iran) în 1971, a stabilit data de 02 Februarie ca Zi Mondială a Zonelor Umede. România a ratificat această convenție prin Legea nr. 5/1991.

Obiectivul Convenției Ramsar este acela de a conserva zonele umede, fauna și flora care servesc ca habitat al păsărilor acvatice. Pe de altă parte, Convenția are rolul foarte important de a sublinia importanța zonelor umede în rețeaua naturală a apelor de suprafață și subterane. Ele constituie habitate vitale, care în perioadele cu precipitații înmagazinează apă, având rol important în reducerea riscului și a efectelor negative produse de inundații, iar în perioadele de secetă eliberează treptat apa înmagazinată și asigură refacerea debitelor cursurilor de apă.

Anul acesta activitățile organizate pentru celebrarea Zilei Mondiale a Zonelor Umede se desfășoară sub deviza ”Zonele umede pentru viitorul nostru”. Astfel, acțiunile ce vor avea loc

vizează sensibilizarea și conștientizarea opiniei publice cu privire la valoarea zonelor umede, a înțelegerii beneficiilor și serviciilor aduse de aceste ecosisteme, precum și a vulnerabilității acestora la impactul activităților umane.

România este o țară cu o diversitate biologică ridicată, exprimată atât la nivel de ecosisteme, cât și la nivel de specii. După cea de a 11-a Conferință a Părților semnatare ale Convenției Ramsar (COP 11), găzduită la București în perioada 06-13 iulie 2012, în țara noastră au mai fost declarate încă 7 situri cu importanță internațională din punct de vedere ecologic, botanic, zoologic, limnologic, hidrologic și, mai ales, cu importanță internațională pentru păsările acvatice în toate anotimpurile. Astfel, România a ajuns la un număr de 19 situri cu o suprafață totală de 1.156.448 hectare.

73.- TOLERANTA ZERO IN CEEA CE PRIVESTE MUTILAREA GENITALA A FEMEILOR

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), în fiecare an, milioane de femei și fete din UE și din întreaga lume sunt supuse practicii brutale a mutilării genitale feminine. Multe alte femei și fete sunt expuse acestui risc. Mutilarea genitală feminină este o practică extrem de nocivă care încalcă drepturile omului, drepturile copilului, precum și drepturile femeilor și fetelor la integritate fizică și psihică.

Cu ocazia Zilei internaționale a toleranței zero în ceea ce privește mutilarea genitală a femeilor, sărbătorită la 6 februarie, Comisia Europeană și-a reafirmat angajamentul ferm de a eradica această practică inacceptabilă.

Iar în prezent am trecut la acțiune. Astăzi, colega mea, Cecilia Malmström, responsabilă pentru afaceri interne, și cu mine ne vom alătura militanților pentru drepturile omului în a cere o toleranță zero în ceea ce privește mutilarea genitală feminină. Ne-am hotărât să facem echipă cu femei și bărbați care reprezintă o sursă foarte importantă de inspirație: deputați europeni, precum și principalii militanții la nivel mondial care luptă împotriva practicilor de mutilare genitală feminină, inclusiv Waris Dirie, autoarea romanului „Floarea deșertului”, Khady Koita și Chantal Compaoré, prima doamnă a Burkina Faso. Vom discuta modul în care Uniunea Europeană poate ajuta statele membre să elimine această practică despre care se crede că afectează aproximativ o jumătate de milion de victime în UE.

Vreau să mă asigur că utilizăm toate instrumentele pe care le avem la dispoziție la nivel european pentru a sprijini eforturile naționale și internaționale de a pune capăt acestei practici inacceptabile. Acesta este motivul pentru care lansăm o consultare publică, în scopul de a colecta opinii cu privire la modul cel mai potrivit de a elabora măsuri la nivelul UE pentru a combate mutilarea genitală feminină. În toate statele membre ale UE, există deja acte legislative naționale care interzic această practică. Acum trebuie să le completăm prin sensibilizarea opiniei publice cu privire la efectele nocive ale mutilării genitale feminine asupra sănătății psihice și fizice a femeilor și a fetelor, precum și prin oferirea unor servicii de sprijin pentru victime. Principala noastră prioritate ar trebui să fie prevenirea – să ne asigurăm că nicio fată nu va mai suferi vreodată o astfel de experiență traumatizantă.

De asemenea, trebuie să ne ocupăm de victime: în UE, mai multe sute de mii de femei sunt afectate. Aceasta înseamnă că mii de femei au nevoie de îngrijire specială în timpul sarcinii, că mii de fete au nevoie de protecție și că mii de femei mai în vârstă, care suferă de complicații tardive, au nevoie de sprijin. Prin noua directivă europeană privind protecția victimelor se va garanta că femeile care sunt victime ale violenței, inclusiv victime ale acestei practici nocive, beneficiază de sprijinul de specialitate și de atenția de care au nevoie. Punem la dispoziție fonduri europene pentru a sensibiliza opinia publică față de toate formele de violență împotriva femeilor din statele membre ale UE, precum și pentru a sprijini ONG-urile și alte organizații care lucrează cu victime. Și dumneavoastră vă puteți aduce contribuția – faceți o fotografie pentru „toleranța zero” și dați de știre în jurul dumneavoastră că în Europa nu e loc pentru această violență.

Toată lumea este de acord că femeile nu ar trebui să sufere violențe din simplul motiv că sunt femei. Potrivit unui raport recent al Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, există victime sau potențiale victime, în cel puțin 13 țări membre ale UE. Însă acest lucru ne privește pe toți: chiar și o singură victimă este prea mult. Viitorul acestor fete și femei este în Europa și este de datoria noastră să le luăm apărarea, lor și tuturor victimelor mutilării genitale feminine, oriunde s-ar afla. UE va lupta pentru a pune capăt mutilării genitale feminine – nu doar de Ziua internațională a femeii, ci în toate cele 365 de zile ale anului!

74.- ZIUA BOLNAVULUI.

Mesajul papei Francisc: A se îngriji de bolnav și de relațiile lui. Pe 11 februarie, comemorarea Fecioarei Maria de la Lourdes, Biserica catolică marchează anual Ziua mondială a bolnavului. În unele țări, din cauza vremii, această Zi pastorală este marcată la o dată diferită. Ziua mondială a bolnavului, ajunsă anul acesta la a 32-a ediție anuală, este însoțită, prin tradiție, de un mesaj special al papei. Papa Francisc atrage atenția, de această dată, asupra grijii pentru relațiile umane și sociale ale celui bolnav.

Cetatea Vaticanului – Adrian Dancă

13 ianuarie 2024 – Vatican News. «”Nu este bine ca omul să fie singur”. A se îngriji de cel bolnav având grijă de relațiile acestuia» este tema Mesajului transmis de papa Francisc pentru a XXXII-a Zi mondială a bolnavului, pe care Biserica catolică o marchează de obicei pe 11 februarie, comemorarea liturgică a Fericitei Fecioare Maria de la Lourdes. Mesajul papei a fost publicat sâmbătă, 13 ianuarie a.c., de Sala de Presă a Sfântului Scaun în limbile arabă, italiană, engleză, franceză, germană, polonă, portugheză și spaniolă.

Vă oferim aici, în traducerea noastră de lucru, Mesajul papei Francisc pentru a 32-a Zi mondială a bolnavului (11 februarie 2024).

«"Nu este bine ca omul să fie singur" (Gen 2,18). Încă de la început, Dumnezeu, care este iubire, a creat ființa umană pentru comuniune, înscriind în ființa sa dimensiunea relațiilor. Astfel, viața noastră, modelată după chipul Sfintei Treimi, este chemată să se realizeze pe deplin în dinamismul relațiilor, al prieteniei și al iubirii reciproce. Am fost creați pentru a fi împreună, nu singuri. Și tocmai pentru că acest proiect de comuniune este înscris atât de profund în inima omului, experiența abandonului și a solitudinii ne înspăimântă și se dovedește dureroasă și chiar inumană. Ea devine mai dureroasă și inumană în perioadele de fragilitate, incertitudine și nesiguranță, adesea cauzate de apariția vreunei boli grave.

Mă gândesc, de exemplu, la cei care s-au simțit teribil de singuri în timpul pandemiei de Covid-19, la pacienții care nu puteau primi vizitatori, dar și la asistenții medicali, medici și personal auxiliar, fiind cu toții suprasolicitați și închiși în secții de izolare. Și, bineînțeles, să nu-i uităm pe cei care au trebuit să înfrunte singuri momentul morții, îngrijiți de personalul medical, dar departe de familiile lor.

În același timp, împărtășesc cu tristețe suferința și singurătatea celor care, din cauza războiului și a consecințelor sale tragice, se află fără susținere și asistență: războiul este cea mai teribilă dintre bolile sociale, iar oamenii cei mai fragili plătesc prețul cel mai mare.

Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că, chiar și în țările care se bucură de pace și de resurse mai mari, perioada de bătrânețe și de boală este adesea trăită în singurătate și uneori chiar în abandon. Această realitate tristă este mai ales o consecință a culturii individualismului, care exaltă randamentul cu orice preț și cultivă mitul eficienței, devenind indiferentă și chiar nemiloasă atunci când oamenii nu mai au puterea de a ține ritmul. Devine atunci o cultură a rebutării, în care "oamenii nu mai sunt resimțiți ca o valoare primară care trebuie respectată și protejată, mai ales dacă sunt săraci sau cu dizabilități, dacă "nu sunt încă necesari" - cum ar fi cei nenăscuți - sau "nu mai sunt necesari" - cum ar fi persoanele în vârstă" (enc. Fratelli tutti, 18). Din nefericire, această logică se regăsește și în anumite opțiuni politice, care nu reușesc să pună în centru demnitatea persoanei umane și necesitățile acesteia și nu favorizează întotdeauna strategiile și resursele necesare pentru a garanta fiecărei ființe umane dreptul fundamental la sănătate și accesul la îngrijire. În același timp, abandonul persoanelor fragile și singurătatea acestora sunt favorizate și de reducerea îngrijirii doar la serviciile medicale, fără ca acestea să fie însoțite, cu înțelepciune, de o "alianță terapeutică" între medic, pacient și membrii familiei.

Ne prinde bine să ascultăm din nou acest cuvânt biblic: nu este bine ca omul să fie singur! Dumnezeu îl pronunță chiar la începutul creației și ne revelează astfel semnificația profundă a planului său pentru umanitate, dar, în același timp, rana de moarte a păcatului, care se prezintă generând suspiciuni, rupturi, diviziuni și, de aceea, izolare. Aceasta afectează persoana în toate relațiile sale: cu Dumnezeu, cu sine, cu ceilalți, cu creația. O astfel de izolare ne face să pierdem sensul existenței, ne răpește bucuria iubirii și ne face să resimțim un sentiment apăsător de singurătate în toate marile treceri ale vieții. Frați și surori, prima îngrijire de care avem nevoie în caz de boală este o apropiere plină de compasiune și delicatețe. De aceea, a avea grijă de bolnav înseamnă în primul rând a avea grijă de relațiile sale, de toate relațiile sale: cu Dumnezeu, cu ceilalți - familie, prieteni, personalul medical -, cu creația, cu el

însuși. Este posibil acest lucru? Da, este posibil și suntem cu toții chemați să ne angajăm pentru a face acest lucru posibil. Să ne uităm la icoana Bunului Samaritean (cf. Lc 10,25-37), la capacitatea sa de a încetini ritmul și de a se face aproapele, la delicatețea cu care alină rănile fratelui său în suferință.
Să ne amintim acest adevăr central al vieții noastre: am venit în lume pentru că cineva ne-a primit, suntem făcuți pentru iubire, suntem chemați la comuniune și fraternitate.

Această dimensiune a ființei noastre ne susține mai ales în momentele de boală și fragilitate și este prima terapie pe care trebuie să o adoptăm cu toții împreună pentru a vindeca bolile societății în care trăim.
Vouă, celor care treceți prin boală, fie că este trecătoare sau cronică, aș vrea să vă spun: nu vă rușinați de dorința voastră de apropiere și de delicatețe! Nu o ascundeți și nu vă gândiți niciodată că sunteți o povară pentru ceilalți. Starea de bolnav ne invită pe toți să încetinim ritmurile exasperate în care suntem cufundați și să ne redescoperim pe noi înșine.

În această schimbare de epocă în care trăim, noi, creștinii, suntem chemați în mod special să ne asumăm privirea plină de compasiune a lui Isus. Să ne îngrijim de cei care suferă și sunt singuri, poate marginalizați și rebutați. Cu iubirea reciprocă, pe care Cristos Domnul ne-o dăruiește în rugăciune, mai ales în Euharistie, să vindecăm rănile singurătății și ale izolării. Și astfel să conlucrăm pentru a contracara cultura individualismului, a indiferenței, a rebutării și pentru a face să crească cultura blândeții și a compasiunii.
Bolnavii, cei fragili, săracii sunt în inima Bisericii și trebuie să fie și în centrul atenției noastre umane și al grijii noastre pastorale. Să nu uităm acest lucru! Și să ne încredințăm Preasfintei Maria, tămăduitoarea bolnavilor, pentru ca ea să mijlocească pentru noi și să ne ajute să fim artizani ai apropierii și ai relațiilor fraterne.»
Roma, Sfântul Ioan din Lateran, 10 ianuarie 2024 FRANCISC

75.- ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PIZZEI, SĂRBĂTORITĂ PE 9 FEBRUARIE. De la ”pâinea plată” a Antichității, la cea mai populară mâncare a lumii

Ziua Internațională a Pizzei este o sărbătoare care marchează aprecierea globală pentru una dintre cele mai populare și delicioase mâncăruri din lume: pizza. Această zi este sărbătorită în întreaga lume, aducând împreună oameni pentru a se bucura de una dintre cele mai faimoase mâncări din istorie.

Ziua Internațională a Pizzei este marcată pe 9 februarie.

Această zi este o ocazie de a sărbători diversitatea rețetelor de pizza din întreaga lume, precum și de a aprecia gustul și simplitatea acestui fel de mâncare.

Ziua Internațională a Pizzei: Istoria acestei mâncări

Istoria pizzei este îndelungată și își are rădăcinile în antichitate. Pâinea plată a fost consumată în diferite culturi antice, cum ar fi Grecia și Egiptul.

Acestea erau acoperite cu diferite alimente, cum am spunte astăzi, topping-uri, precum ulei de măsline, ierburi aromate și alte ingrediente.

La romani, pâinea plată era adesea servită cu diverse acoperiri, inclusiv brânză, ierburi și ulei. Aceasta poate fi considerată o formă timpurie de pizza. Se crede că pizza modernă a luat naștere în Napoli, Italia. Prima mențiune documentată a pizzei a fost

în 997 d.Hr., când orașul Napoli a fost sub stăpânirea bizantină.Pizzele originale erau simple, cu aluat subțire acoperit cu sos de roșii, brânză mozzarella și ierburi.

Pizza a devenit rapid un aliment preferat printre locuitorii săraci ai orașului. Timp de multe decenii, pizza a fost vândută mai ales pe străzi și în taverne.

Regina Margherita, cea mai cunoscută

Legenda spune că regele Umberto I și regina Margherita au vizitat orașul Napoli. În onoarea vizitei regale, pizzaiolo Raffaele Esposito a creat o pizza specială, folosind topping-uri care să reprezinte culorile steagului italian: roșu (sos de roșii), alb (brânză mozzarella) și verde (busuioc).

Această pizza a fost numită „Pizza Margherita” și a devenit extrem de populară, stabilind multe din aspectele fundamentale ale pizzei moderne.
Odată cu imigrația italiană în Statele Unite în secolul al XIX-lea și al XX-lea, pizza a fost adusă în America, unde a devenit rapid un aliment de bază în bucătăria americană.
În secolul XX, lanțurile de restaurante și companiile de livrare au contribuit la popularizarea pizzei în întreaga lume.

76.- ZIUA MONDIALĂ A RADIOULUI

Este marcată anual pe 13 februarie | Radio Reîntregirea, de 22 de ani în slujba Bisericii și a societății

Radio și comunicații media

Până în zilele noastre, radioul reprezintă una dintre cele mai eficiente modalități de informare în masă la nivel mondial, pentru cea mai largă audiență și în timpul cel mai scurt posibil. Marcată în amintirea primei emisii a postului de radio al Națiunilor Unite (13 februarie 1946), Ziua Mondială a Radioului a fost instituită la inițiativa Academiei Spaniole de Radio. În urma unui studiu de fezabilitate realizat la UNESCO, Delegația Permanentă a Spaniei a prezentat propunerea de a fi stabilită o zi dedicată radioului. Astfel, pe data de 3 noiembrie 2011, în cadrul unei Conferințe generale a UNESCO, a fost proclamată în mod oficial Ziua Mondială a Radioului, fiind sărbătorită anual pe 13 februarie.

Înființarea Societății de Difuziune Radiotelefonică din România a avut loc la sfârșitul anului 1927. Anterior acestui moment, a fost publicată o broșură de propagandă intitulată „Radiodifuziunea. Lămuriri privitoare la necesitatea şi utilizarea radiodifuziunii”. Prin intermediul acesteia, se puncta faptul că *„Radiodifuziunea este menită să aibă aceeaşi însemnătate ca şi presa, asupra căreia are superioritatea instantaneităţii, precum şi a expresiunii personale şi directe”*. Prima emisiune a Societății de Difuziune Radiotelefonică a fost transmisă pe data de 1 noiembrie 1928, radioul public din țara noastră identificându-se drept un promotor al culturii românești și un catalizator al formării și susținerii spiritului civic.

Radio Reîntregirea – extensiune misionară a Bisericii în Eparhia Alba Iuliei

Cu o tradiție cultivată pe parcursul a peste două decenii, Radio Reîntregirea, patronat de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Alba Iuliei, este unul dintre cele mai ascultate și apreciate posturi radiofonice din împrejurimi. Radio Reîntregirea oferă o

varietate largă de emisiuni, rubrici și radioprograme cu specific cultural-religios, fiind receptat în județele Alba și Mureș, dar și în județele învecinate. Înființat în anul 2001, Radio Reîntregirea este cel de-al treilea post de radio ortodox din România, după Radio Trinitas, înființat la Iași, în anul 1998, și Radio Renașterea, fondat la Cluj-Napoca, în anul 1999. Pe lângă emisiunile tematice, un deziderat al radioului albaiulian a fost transmiterea slujbelor oficiate în Catedrala Încoronării.

Prima emisie a postului Radio Reîntregirea a fost înregistrată pe data de 25 decembrie 2001, de Praznicul Nașterii Domnului, când a fost difuzată Dumnezeiasca Liturghie arhierească din Catedrala arhiepiscopală. Proiectul radioului s-a dovedit a fi unul de o importanță fundamentală în ceea ce privește rolul său misionar în întreaga Eparhie (și nu numai). Astfel, până în prezent, prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu, colectivul Radioului Reîntregirea – aflat sub coordonarea domnului director Ștefan Bretoiu – își propune să se implice activ, alături de parteneri și colaboratori, la promovarea valorilor autentice tradiționale și social-filantropice, continuând activitatea începută în urmă cu peste două decenii.

13 februarie: Ziua mondială a radioului

EVENIMENTE

Ziua mondială a radioului a fost proclamată de UNESCO în 2011 și adoptată de Adunarea Generală a ONU în 2012.

În 2024, la 13 februarie, Ziua mondială a radioului marchează centenarul acestuia.

Tema din acest an este Radio: Un secol de informare, educație și divertisment.

În cei o sută de ani de existență, radioul a devenit mijlocul cel mai apropiat de sufletul și mintea oamenilor. Radioul oferă știri, divertisment și educație în toate colțurile lumii, notează UNESCO într-un mesaj aniversar.

În ultima sută de ani, radioul s-a dovedit a fi un mijloc crucial de menținere a libertății de opinie și exprimare, adesea fiind unicul mod de rezistență și continuitate în vremuri de criză.

Radioul, sursă de încredere

Studiile au arătat, în mod repetat, că radioul se bucură de cea mai mare încredere.

Majoritatea cetățenilor plasează radioul deasupra televiziunii, a internetului, a rețelelor sociale sau a presei scrise.

"Radioul reprezintă un triumf al accesibilității, al imediatului și al intimității și există un interes public puternic în apărarea și accesarea acestuia.
Considerăm că menținerea accesului facil al publicului, indiferent de modul în care îl recepționează, adică prin utilizarea rețelelor terestre (analogice sau digitate) – pe care încă se bazează majoritatea ascultătorilor – și promovarea accesului online, este la fel de democratic și deschis", transmite UNESCO.
Automobilele reprezintă cel mai popular loc de ascultare a radioului.

„Facem un apel către guverne, organismele de reglementare, industriile de automobile și tehnologie și toți membrii comunității globale de radio să ia măsuri de protecție pentru a se asigura că radioul va continua să prospere; să protejeze accesul liber și neîngrădit pe care îl oferă radioul pentru pluralitatea opiniilor și pentru informații de încredere; să permită radioului să continue să ajute comunitățile și vorbitorii de limbi minoritare să primească informații și să participe la procesele democratice; și să se asigure că radioul rămâne la dispoziția tuturor, indiferent de statutul financiar sau personal", adaugă UNESCO în mesajul său.

77.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A COPILULUI BOLNAV DE CANCER. - 15 FEBRUARIE,

Anual, peste 400.000 de copii și adolescenți sub 20 de ani, diagnosticați cu cancer

Obiectivul țintă al Inițiativei Globale pentru Cancerul Copilului a OMS este de a elimina toată durerea și suferința copiilor care luptă împotriva cancerului și de a obține o rată de supravieţuire de cel puțin 60% pentru toți copiii bolnavi din întreaga lume până în 2030.

Aceasta reprezintă o dublare aproximativă a ratei actuale de vindecare și va salva încă un milion de vieți în următorul deceniu.Începând din 2002, la 15 februarie este marcată, anual, Ziua internaţională a copilului bolnav de cancer, la iniţiativa Childhood Cancer International (numită anterior Confederaţia Internaţională a Organizaţiilor Părinţilor cu Copii Bolnavi de Cancer – ICCCPO), pentru a promova campanii de colaborare şi de sensibilizare la nivel mondial în problema copiilor bolnavi de cancer şi a exprima susţinerea faţă de copiii şi adolescenţii diagnosticaţi cu cancer, dar şi faţă de familiile acestora.

„Educația primează în formarea caracterelor,
Scopul major al acesteia e umplerea minților." MI

Funda galbenă

Childhood Cancer International (CCI) reprezintă o reţea globală alcătuită din 167 de reţele la nivel local şi naţional alcătuite din organizaţii înfiinţate în 90 de ţări de pe cinci continente,
Simbolul Zilei internaţionale a copilului bolnav de cancer este fundiţa galben-aurie. În 1997, un grup de părinți din Statele Unite a început să discute despre necesitatea unui simbol universal care să creeze conștientizarea cancerului infantil și să atragă atenția asupra deceselor și a dizabilităților cauzate de cancerul infantil.

Aurul este un metal prețios. Copiii sunt comoara noastră cea mai de preț. Aurul este trecut prin foc pentru a deveni mai puternic și mai dur. Copiii cu cancer în copilărie trec în mod similar printr-o astfel de experiență. Ei dezvoltă adesea rezistența înfruntând toate provocările dificile și dureroase ale cancerului infantil.

Fiecare copil cu cancer merită cea mai bună îngrijire medicală şi psihosocială posibilă, indiferent de ţara de origine, rasă, stare financiară sau clasă socială. De asemenea, porneşte de la premisa că multe decese înregistrate la copiii cu cancer ar putea fi evitate dacă se pune un diagnostic exact şi în timp util, dacă există acces la un tratament şi o îngrijire adecvate şi accesibile, la medicamente esenţiale de bună calitate.

Marcarea anuală a acestei zile a antrenat alăturarea unor reţele globale şi a unor importante instituţii, între care SIOP (International Society of Pediatric Oncology), SIOP Europe (European Society of Pediatric Oncologists), UICC (Union for International Cancer Control), IARC (International Agency for Research on Cancer), ICPCN (International Childrens Palliative Care Network) şi CLAN (Caring and Living Among Neighbours).

„Dificultățile pregătesc deseori o persoană obișnuită pentru un destin extraordinar.” – C. S. Lewis

Şi în România există numeroase asociaţii care organizează acţiuni pentru marcarea acestei zile. Una dintre cele mai cunoscute este Asociaţia Little People, care s-a născut din iniţiativa fondatorilor Katie şi Shajjad Rizvi în 1996, în Cluj-Napoca, din dorinţa de a oferi fiecărui copil şi adolescent bolnav de cancer sprijinul de care are nevoie. În prezent, asociaţia

pune la dispoziţia domeniului oncopediatric din România şi Republica Moldova o serie de servicii de înaltă calitate, programe zilnice de suport psihosocial a pacienţilor, evenimente complexe pentru tinerii supravieţuitori de cancer, profesionalism în coordonarea voluntarilor, sprijin material al secţiilor din spital prin proiecte de renovare a camerelor de joacă, donare de aparatură medicală şi achiziţionarea medicamentelor greu accesibile, grijă şi implicare constantă din partea unei echipe dedicate

78.- ZIUA MONDIALĂ A JUSTIŢIEI SOCIALE (ONU)

20 februarie

Organizaţia Naţiunilor Unite (ONU) marchează la 20 februarie, anual, Ziua mondială a justiţiei sociale, o iniţiativă a Adunării Generale din 26 noiembrie 2007, potrivit un.org.

Atunci când justiţia socială este prioritizată, societăţile şi economiile funcţionează mai coerent şi mai eficient. Acest adevăr este tot mai mult acceptat, la fel cum sunt şi soluţiile propuse pentru atingerea idealului de justiţie socială: existenţa drepturilor fundamentale, a oportunităţilor de angajare şi a protecţiei sociale. Nu în ultimul rând, dialogul deschis şi constant între guverne, angajaţi şi angajatori poate deveni o garanţie a existenţei justiţiei sociale, arată un.org.

Pe de altă parte, încă există grave nedreptăţi, milioane de oameni trăiesc fără a avea siguranţa zilei de mâine, inegalităţile şi dezechilibrele sociale ating, în anumite locuri, proporţii exagerate. Aceste triste realităţi pot pune în pericol progresul social realizat până în prezent. De aceea, susţinerea şi consolidarea instituţiilor şi politicilor care promovează cu adevărat justiţia socială trebuie să devină prioritatea zero.

Direcţiile pe care ONU le identifică în vederea realizării şi menţinerii justiţiei sociale sunt mediile de muncă incluzive, asigurarea oportunităţilor de angajare şi a posibilităţii de reprofilare pe tot parcursul vieţii active, reforma instituţiilor menite să garanteze respectarea regulilor şi a legislaţiei pe piaţa muncii, precum şi protecţia socială pe toată durata vieţii.

ONU notează că ideea creării unei Coaliţii Globale pentru Justiţie Socială începe să prindă contur. Rolul acesteia ar urma să fie încurajarea cooperării internaţionale şi a alinierii politicilor

favorabile justiţiei sociale în întreaga lume.
În anul 2023, tema propusă de ONU pentru această zi a fost "Depăşirea barierelor şi dezlănţuirea oportunităţilor pentru justiţie socială" ("Overcoming Barriers and Unleashing Opportunities for Social Justice"). ONU a lansat, astfel, un apel tuturor statelor membre, organizaţiilor care militează pentru justiţie socială, tinerilor şi societăţii civile de a găsi, prin dialog şi cooperare, mijloace eficiente prin care să reducă inegalităţile sociale, conflictele din interiorul societăţilor şi să întărească instituţiile care protejează drepturile celor care muncesc.

Scopul Zilei mondiale a justiţiei sociale este de a atrage atenţia factorilor responsabili asupra unor probleme precum sărăcia, şomajul şi excluziunea socială. În literatura de specialitate, se consideră că un individ este exclus social dacă este rezident într-o zonă geografică a societăţii, dar din motive în afara controlului său nu poate participa la activităţile normale ale cetăţenilor din acea societate, chiar dacă şi-ar dori să o facă. Totodată, cu prilejul acestei zile sunt promovate valori precum solidaritatea, echitatea şi tratamentul egal oferit cetăţenilor indiferent de sex, rasă, religie, cultură sau stare a sănătăţii. Inegalităţile imense de venit atât pe plan naţional, cât şi internaţional, reprezintă, la rândul lor, un factor ce poate ridica obstacole în calea justiţiei sociale.

La 10 iunie 2008, Organizaţia Internaţională a Muncii a adoptat Declaraţia privind justiţia socială pentru o globalizare echitabilă. Termenul de justiţie socială, inventat de cărturarul italian Luigi Taparelli în anul 1840, desemnează modul în care este aplicată justiţia într-o societate în relaţie cu clasele sociale existente în ea. Ea se referă la conceptul potrivit căruia toată lumea trebuie să aibă aceleaşi drepturi şi oportunităţi economice, politice şi sociale. Pentru adepţii justiţiei sociale, rolul cel mai important al statului este de a asigura bunăstarea şi respectarea drepturilor cetăţenilor săi, indiferent de clasa socială din care fac parte aceştia, notează transparency.org.ro.

79.- ZIUA INTERNAŢIONALĂ A LIMBII MATERNE

21 februarie,

La fiecare două săptămâni o limbă dispare luând cu ea o întreagă moștenire culturală și intelectuală
Tema Zilei Internaționale a Limbii Materne din 2022, „Folosirea tehnologiei pentru învățarea multilingvă: provocări și oportunități”, indică potențialul tehnologiei de a promova educația multilingvă și de a sprijini învăţământul de calitate

pentru toți.Tehnologia are potențialul de a aborda unele dintre cele mai mari provocări în educație. Poate accelera eforturile pentru asigurarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții echitabile și incluzive pentru toți dacă este ghidată de principiile de bază ale incluziunii și echității. Educația multilingvă bazată pe limba maternă este o componentă cheie a incluziunii în educație.

În timpul pandemiei, când şcolile au fost închise, multe țări din întreaga lume au folosit tehnologia pentru a menține continuitatea învățării. Dar mulţi elevi nu au avut echipamentul necesar, nu au avut acces la internet, la conținut adaptat și la sprijin uman care le-ar fi permis să urmeze învățământul la distanță. În plus, instrumentele, programele și conținutul de predare și învățare la distanță nu sunt întotdeauna capabile să reflecte diversitatea lingvistică.

Limbile, cu implicațiile lor complexe pentru identitate, comunicare, integrare socială, educație și dezvoltare, au o importanță strategică pentru oameni și planetă. Cu toate acestea, din cauza proceselor de globalizare, ele sunt din ce în ce mai amenințate sau dispar cu totul. Când limbile se estompează, la fel se estompează și bogata tapiserie a diversității culturale a lumii. Oportunități, tradiții, memorie, moduri unice de gândire și exprimare – resurse valoroase pentru asigurarea unui viitor mai bun – sunt de asemenea pierdute. La fiecare două săptămâni o limbă dispare luând cu ea o întreagă moștenire culturală și intelectuală. Cel puțin 43% din cele 6000 de limbi vorbite în lume sunt pe cale de dispariție. Doar câteva sute de limbi au primit cu adevărat un loc în sistemele de învățământ și în domeniul public, iar mai puțin de o sută sunt folosite în lumea digitală.

Societățile multilingve și multiculturale există prin limbile lor care transmit și păstrează cunoștințele și culturile tradiționale într-un mod durabil.

Ziua internaţională a limbii materne

Promovează diversitatea culturală și lingvistică pe întreg mapamondul și aminteşte de uciderea celor patru studenți care militau, pe 21 februarie 1952, pentru folosirea în mod oficial a limbii lor materne, bengali, în Bangladesh.

Un grup de studenţi de la Universitatea din Dacca manifesta pentru recunoaşterea limbii bengali ca una dintre limbile vorbite pe teritoriul statului Pakistan. În 1948, urdu fusese declarată singura limbă oficială atât în Estul cât şi în

Vestul Pakistanului. Dar populaţia din Est (teritoriu devenit ulterior statul Bangladesh), care vorbea în majoritate limba bengali, a iniţiat o mişcare de protest care a culminat în 21 februarie 1952 cu manifestaţia studenţilor de la Universitatea din Dacca.

Shaheed Minar (monumentul martirilor) din Dacca aduce un omagiu celor patru demonstranți uciși în 1952. Au existat trei versiuni ale monumentului. Prima versiune a fost construită în 22-23 februarie 1952Se compune din patru cadre din marmură și un cadru mai larg tot din marmură, cu partea superioară înclinată. Cele patru cadre reprezintă cei patru bărbați care au murit la 21 februarie 1952, iar cadrul dublu simbolizează mamele și țara lor. Reproduceri ale monumentului au fost construite peste tot în lume, acolo unde s-au stabilit cetăţeni din Bangladesh, în special în Londra și Oldham, Regatul Unit.

Un monument dedicat Zilei Internaționale a Limbii Materne a fost ridicat în Sydney, Australia, la data de 19 februarie 2006. Se compune dintr-o bucată de ardezie montată vertical pe o platformă înaltă şi imagini stilizate ale Shaheed Minar. Inscripţia „Ne vom aminti martirii din 21 februarie" este în limba engleză, bengali și şi limbi de pe alte cinci continente.

80.- ZIUA BOLILOR RARE

În ziua sfîrșitului de lună februarie. Ziua Bolilor Rare este o zi festivă care are loc în ultima zi a lunii februarie, pentru a atrage atenția la bolile rare și pentru a îmbunătăți accesul la tratament medical și reprezentare pentru persoanele cu boli rare și familiilor acestora. Aceasta a fost înființată în anul 2008, deoarece, în conformitate cu Organizația Europeană pentru Boli Rare (EURORDIS), tratamentul pentru multe boli rare este insuficient, la fel cum sunt și rețelele sociale pentru a sprijini persoanele cu boli rare și familiilor acestora; în plus, în timp ce erau deja numeroase zile dedicate persoanelor care suferă de boli individuale (cum ar fi SIDA, cancerul, etc), nu a fost în trecut o zi care să reprezinte persoanele care suferă de boli rare. În 2009, Ziua Bolilor Rare a ajuns la nivel mondial deoarece NORD (Organizația Națională pentru Boli Rare) a mobilizat 200 organizații pentru promovarea pacienților care suferă de boli rare în Statele Unite, în timp ce organizațiile din China, Australia, Taiwan și America Latină de asemenea, au depus eforturi în țările lor, pentru a coordona activități și a promova ziua.

81.- ZIUA DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA ALIENĂRII PĂRINTEȘTI

Ziua de 25 aprilie a fost aleasă ca Zi de luptă împotriva alienării părintești (PAAD în limba engleză), ca parte dintr-o campanie globală de a crește înțelegerea fenomenului alienării părintești. Idea a pornit din Canada fiind inițiată de Sarvy Emo în anul 2005, având ca dată originală de sărbătorire ziua de 28 martie. Această dată a fost schimbată în anul următor, din rațiuni de marketing.

PAAD este sărbătorită din anul 2011, în Bermuda, și în 17 state americane (New York, Maine, Connecticut, Florida, Indiana, Iowa, Kentucky, Montana, Nebraska, Alabama, Arkansas, Georgia, Maryland, Mississippi, West Virginia, Indiana, Oklahoma). Multe orașe canadiene recunosc oficial ziua de 25 aprilie ca Zi de luptă împotriva alienării părintești. De la proclamare, ziua a fost recunoscută (și se fac manifestări) în circa 25 de țări ale lumii. Alienarea parentală este rezultatul procesului de manipulare psihologică a unui copil prin care acesta din urmă poate prezenta unul sau mai multe din următoarele caractere: teamă nejustificată, lipsă de respect sau ostilitate față de un părinte sau un alt membru al familiei. E o formă distinctivă și răspândită pe scară larga a abuzului psihologic și violenței în familie - atât pentru copil cât și pentru membrii respinși ai familiei - ce are loc aproape exclusiv în asociație cu separarea familiei sau divorțul (în special în cazul în care este implicată proceduri legale) și care subminează principile de bază a Declarației Universale a drepturilor omului și Convenția Orga-nizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Cel mai frecvent, cauza principală este un părinte care dorește să excludă un alt părinte din viața copilului lor, dar și alți membri ai familiei sau prieteni, precum și profesioniști implicați cu familia (inclusiv psihologi, avocați și judecători), pot contribui în mod semnificativ la proces. Adesea duce la înstrăinarea pe termen lung sau chiar permanent, a unui copil de unul dintre părinți sau alți membri ai familiei și ca o experiență deosebit de nefavorabilă din copilărie duce la rezultatate semnificativ crescute a riscului de boli mintale și fizice la copii.

„Educația întregii lumi este mai presus de orice,
A unui popor se judecă după ținuta de pe stradă,
Cred că educația constă în pasiuni de nota zece.
Educați și credincioși, Domnul vrea să ne vadă.” MI

CAPIT.IV- SĂRBĂTORI RELIGIOASE

I.- SĂRBĂTTORI RELIGIOASE ÎN CREȘTINISM

În Creștinism, o *sărbătoare variabilă* sau o *sărbătoare mișcătoare* este o zi sfântă a cărei dată nu este fixată într-o zi particulară din anul calendaristic, ci depinde de data Paștelui. Prin extensie, și alte sărbători religioase sunt numite „variabile" sau „mișcătoare". Acest termen însă, nu este folosit în mod propriu de țările care decid mutarea anumitor date de sărbătoare pentru a unifica zilele de odihnă, făcându-le consecutive.

Sărbători variabile în Creștinism

- Botezul Domnului (în Biserica Romano-Catolică) - în duminica după Epifania Domnului (7-13 ianuarie)
- Miercurea Cenușii sau *Începutul Postului Mare* (în Biserica Romano-Catolică) - în februarie sau martie
- Paștile sau *Învierea Domnului* - în prima duminică după prima lună plină, ce urmează echinocțiului de primăvară
- Ridicarea la Cer sau *Înălțarea Domnului* - la 40 zile după Paști
- Rusaliile sau *Coborârea Duhului Sfânt* - la 50 zile după Paști
- Sfânta Treime (în Biserica Romano-Catolică) - în prima duminică după Rusalii
- Corpus Christi sau *Trupul și Sângele Domnului* (în Biserica Romano-Catolică) - în a doua joi după Rusalii
- Inima Preasfântă a lui IIsus (în Biserica Romano-Catolică) - vinerea ce urmează după a doua duminică după Rusalii
- Isus Cristos, Regele Universului (în Biserica Romano-Catolică) - în penultima duminică din noiembrie
- Sfânta Familie (în Biserica Catolică) - duminica în Octava Crăciunului, sau

Sărbători invariabile în Creștinism

- Sfânta Maria, Născătoare de Dumnezeu (în Biserica Romano-Catolică) - în 1 ianuarie
- Botezul Domnului (în Biserica Ortodoxă) - în 6 ianuarie
- Epifania Domnului sau *Arătarea Domnului* (în Biserica Romano-Catolică) – în 6 ianuarie
- Întâmpinarea Domnului sau *Prezentarea Domnului la Templu* – în 2 februarie
- Bunavestire sau *Întruparea Domnului* - în 25 martie

- Schimbarea la față sau *Transfigurarea Domnului* – în 6august
- Adormirea Maicii Domnului - în 15 august
- Nașterea Maicii Domnului - în 8 septembrie
- Înălțarea Sfintei Cruci - în 14 septembrie
- Toți Sfinții (în Biserica Romano-Catolică) - în 1 noiembrie
- Pomenirea Tuturor Credincioșilor Răposați (în Biserica Romano-Catolică) – în 2 noiembrie
- Crăciunul, sau *Nașterea Domnului* - în 25 decembrie
- majoritatea sărbătorilor Sfinților

Sărbători variabile în calendarul japonez

- Ziua Nunții - A 3[a] luni a lunii iulie
- Ziua Respectului pentru cei în vârstă - A 3[a] luni a lunii septembrie
- Ziua Sănătății și a Sportului - A 2[a] luni a lunii Octombrie

A.- SĂRBĂTORI VARIABILE ÎN CREȘTINISM

1.- BOTEZUL DOMNULUI

Boboteaza sau **Epifania** este sărbătorită la 6 ianuarie de către Biserica Ortodoxă și Biserica Catolică. Boboteaza încheie ciclul celor 12 zile ale sărbătorilor de iarnă care încep în Ajunul Crăciunului. În grecește, cuvântul Bobotează este numit *Teofanie* sau *Epifanie* care se traduce prin "Arătarea Domnului", adică a Sfintei Treimi

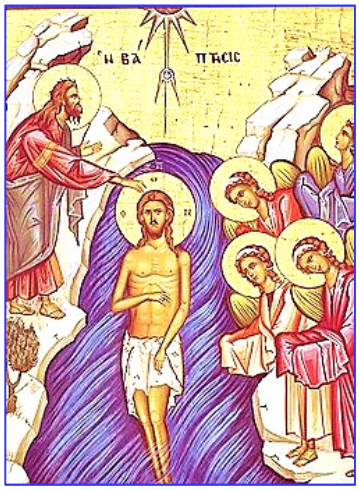

Creștinii occidentali comemorează în primul rând (dar nu numai) vizita magilor la nașterea Pruncului Iisus și astfel manifestarea fizică a lui Iisus către Neamuri.

Ortodocșii comemorează botezul lui Iisus în râul Iordan, văzută ca o manifestare către lume a Fiului lui Dumnezeu (Arătarea Domnului).

Tradiția

Biblia îl menționează pe Sfântul Prooroc Ioan Botezătorul, considerat de creștini ca înaintemergătorul lui Iisus Hristos, care ar fi propovăduit venirea acestuia, îndemnând pe iudei la pocăință.

Îmbrăcămintea pustnicului Ioan era foarte simplă, făcută din blană de cămilă; el purta o cingătoare de piele împrejurul mijlocului și se hrănea cu lăcuste și miere sălbatică.

Icoanele au păstrat de-a lungul timpului această imagine, înfățișându-ni-l pe Botezător cu părul și barba lungi. Considerându-l proroc, locuitorii din Ierusalim și din întreaga Iudee se strângeau în jurul lui pentru a-i asculta cuvintele și mai ales pentru a fi botezați de el în râul Iordan.

Ioan le cerea, înainte de a-i boteza, să-și spovedească păcatele și să se pocăiască, spunându-le că el îi botează doar cu apă, dar „cel ce va veni după el" (în tradiția creștină: Iisus) îi va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. Despre „cel ce va veni după el", Ioan spunea că acela este mult mai mare și mai puternic decât el. Evanghelia relatează că și Iisus a venit din Galileea, pentru a fi botezat de Ioan, care, văzându-l, a spus: „Iată mielul lui Dumnezeu, cel ce spăla păcatul lumii". Conform acestei relatări, ieșind din apa Iordanului, Iisus ar fi spus „cerurile s-au deschis și duhul lui Dumnezeu s-a vărsat, coborându-se ca un porumbel și venind peste el. Și glas din ceruri zicând : acesta este Fiul Meu cel iubit întru care am binevoit" (Matei, 3: 16-17).

Boboteaza este deci una dintre cele mai importante sărbători ale anului pentru creștini. De obicei, în această perioadă este foarte frig în România, de aceea este des folosită expresia „gerul Bobotezei". Excepție a făcut anul 2018 care a adus temperaturi extrem de ridicate pentru această perioadă din an, la București înregistrându-se chiar și 17 grade Celsius, un record istoric de temperatură pentru ziua de 6 ianuarie.

În tradiția românească

În localitățile așezate pe malul unui râu, pe malul Dunării sau pe țărmul mării, se obișnuiește că preotul, cu ocazia slujbei care se face acum, să arunce o cruce de lemn în apa foarte rece, uneori chiar înghețată, după care sar câțiva flacăi curajoși pentru a o aduce înapoi. În toate bisericile ortodoxe, preoții fac agheasmă (apă sfințită), cu care "botează" apele, oamenii, animalele și casele. Înainte de regimul comunist, această datină exista și la București, Patriarhul coborând Calea Victoriei de la Palatul regal până la Dâmbovița, unde pocăiții, îmbrăcați în halaturi albe, se aruncau în apa înghețată pentru a o ridica. Această tradiție face parte din multe altele în legatură cu Boboteaza, încărcate de practici magice și obiceiuri agrare preluate în creștinism din tradițiile anterioare, precum fertilitatea, purificarea, cinstirea apei și a focului.

„Ne regretăm discursurile, dar nicicând tăcerile,
Tăcerile pot vorbi mult mai mult decât vorbele" MI

Botezul Domnului, icoană din patrimoniul muzeului grăniceresc năsăudean

Boboteaza este astfel și o sărbătoare dedicată purificării naturii, și mai ales a apelor, de forțele răului. Acum se colindă, se prevestește cum va fi vremea în noul an, sau cum va fi recolta.
Se crede că în aceste zile animalele vorbesc, capătând puteri neobișnuite. Peste obiceiurile creștine ortodoxe de sfințire a apelor sau de scufundare a crucii s-au suprapus și multe practici păgâne, cum ar fi afumarea grajdurilor și a vitelor pentru alungarea duhurilor rele din acestea, aprinderea focurilor pe câmp sau colindele însoțite de tot felul de strigături și zgomote. Toate acestea au în general un rol de curățire și de îndepărtare a răului.

Tradiția ortodoxă cere ca acum să se mănânce piftie și grâu fiert și să se bea vin roșu.

2.- MIERCUREA CENUȘII

Preot înscriind cu cenuşă semnul crucii pe fruntea credincioşilor

Miercurea Cenușii este, pentru credincioșii romano-catolici, prima zi a Postului Mare. Sărbătoarea a fost instituită în timpul pontificatului lui Grigore I cel Mare. Cele două zile de dinaintea Miercurii Cenușii sunt, în lumea catolică, punctele culminante ale carnavalului.

Denumirea „Miercurea Cenușii” se datorează obiceiului ca ramurile de salcie (palmier, măslin sau de alt arbore) sfințite cu ocazia Floriilor de anul trecut, ramuri care au împodobit icoanele și statuile din casele catolicilor timp de aproape un an, să fie aduse la biserică spre a fi arse.

Cenușa lor se folosește la ieșirea de la slujbă, presărându-se pe fruntea credincioșilor, în timp ce preotul spune: „Adu-ți aminte, omule, că din țărână ești, și în țărână te

vei întoarce" (Geneza, 3,19), cuvintele pe care Dumnezeu i le-a spus lui Adam cu ocazia izgonirii sale din rai.

Cenușa se pune pe capetele credincioșilor, prezenți la slujbă, ca semn de pocăință și de angajament de a ține postul cu curățenie.

Biserica Ortodoxă nu are tradiția impunerii cenușii, însă duminica intrării în post, numită Duminica izgonirii lui Adam din rai, face trimitere la același text, ca și cel folosit în Biserica Romano-Catolică (Geneza, capitolul 3).

Date - Ziua în care cade Miercurea Cenușii în următorii ani: 2022 — 2 martie;
2023 — 22 februarie; 2024 — 14 februarie; 2025 — 5 martie; 2026 — 18 februarie

3.- PAȘTELE - TRADIȚII ȘI OBICEIURI

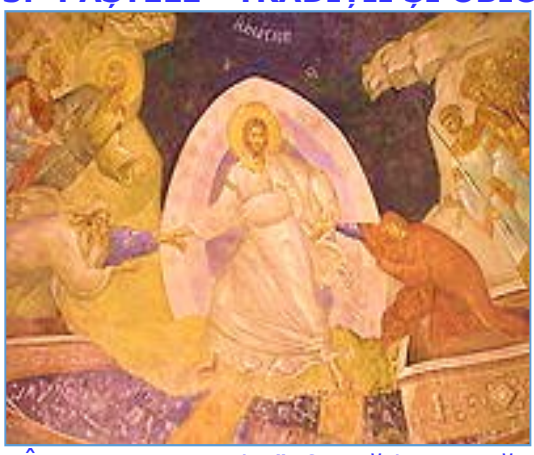

„Învierea Domnului", frescă bizantină, Biserica Chora, sec. al XIV-lea, Constantinopol

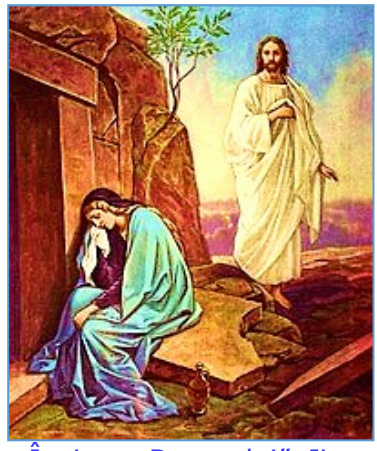

Învierea Domnului", Iisus din Nazaret și Maria Magdalena, ilustrație dintr-o Biblie din anii 1900

Paștile sau **Paștele** este o sărbătoare religioasă anuală de primăvară cu semnificații diferite, întâlnită în iudaism și creștinism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în Antichitatea anterioară religiilor biblice, atingând astăzi o mare diversitate culturală, în funcție de particularitățile religiei adoptate.

Etimologie

Cuvântul *Paști* provine în limba română din forma bizantino-latină *Pastihae* a cuvântului de origine ebraică *Pasah* („a trecut"), poate moștenit de evrei de la egipteni. Evreii numesc Paștele (Pesah) — sărbătoarea libertății sau a azimilor, — sărbătoarea lor anuală în amintirea evenimentelor relatate în

Biblie ale trecerii prin Marea Roșie și a eliberării lor din robia Egiptului (Ieșirea XII, 27), care se prăznuiește la 14 Nisan și coincide cu prima lună plină de după echinocțiul de primăvară.

Termenul ebraic de *Paști* a trecut prin forma lui aramaică - Paskha פסחא (folosită până azi în ebraică pentru a denumi Paștile creștine) în vocabularul creștin pentru că evenimentele istorice care sunt comemorate în sărbătoarea creștină, adică patimile, moartea și Învierea Domnului au coincis cu Paștele evreilor din anul 33. Obiectul sau motivul Paștilor creștine a devenit cu totul altul decât al Paștilor evreilor, care fusese la vremea respectivă celebrat de Iisus și apostoli, între vechea sărbătoare iudaică și cea creștină nefiind ulterior, după o parte din teologii creștini, altă legătură decât una de nume și de coincidență cronologică.

O altă interpretare, speculativă, bazată pe limbile *greacă* și *latină*, și răspândită în secolele trecute la Catolici, a fost aceea de *pascha – passione*, de la *passione – suferință.* Unele limbi germanice numesc această sărbătoare după zeița Eostre:

Comparație între calendarul lunar ebraic și calendarul solar gregorian		
Luna ebraică	Durata (în zile)	Perioada din calendarul gregorian
Nisan	30	martie-aprilie
Iyar	29	aprilie-mai
Sivan	30	mai-iunie
Tammuz	29	iunie-iulie
Av	30	iulie-august
Elul	29	august-septembrie
Tișri	30	septembrie-octombrie
Heșvan	29 sau 30	octombrie-noiembrie
Kislev	30 sau 29	noiembrie-decembrie
Tevet	29	decembrie-ianuarie
Șevat	30	ianuarie-februarie
Adar	29 sau 30	februarie-martie
Adar II	29	martie-aprilie

germană *Ostern* (das), germana superioară medievală: *ōsteren* din vechea germană superioară: *ōstarun*, *ōstarūn* (formă la plural) engleză *Easter*, dialect northumbrian: Eostre (În engleza medievală: *ester*, *estre* din engleza veche: *ēaster*, *ēastre*. Alte

denumiri ale Zeiței Mame a fertilității, reînvierii și zorilor: Ostare, Ostara, Ostern, Eostra, Eostre, Eostur, Eastra, Eastur, Austron and Ausos). La greci, zeița era numită Eos iar la romani Aurora.

Ambele denumiri, germană și engleză, provin din rădăcina indo-europeană *aus* — a străluci

Paștele evreiesc

Paștele evreiesc, facsimil al unei miniaturi dintr-o carte de rugăciuni din secolul al XV-lea, ornamentată cu picturi ale Școlii lui Van Eyck

Semnificație

Pesah (Paștele evreiesc) este o sărbătoare religioasă celebrată de evrei în amintirea eliberării din robia egipteană și ieșirii lor din Egipt (Exodul), sub conducerea lui Moise.

Vechime istorică

Sărbătoarea Paștelui celebrează evenimentul fondator din relatarea biblică care este eliberarea evreilor din sclavia egipteană. E legat deci de peripețiile Ieșirii (Exodului) și suferințele îndurate de popor în deșert (de unde interdicția pâinii dospite în mesele festive), ca și de întâlnirea lui cu Dumnezeu. Istoric vorbind, sărbătoarea repetă o practică sacrificială uzuală în vechiul Orient, sacrificiu care era modul comun de adorare al unui zeu pentru religiile tribale pre-mozaice și contemporane lui Moise.

Data de început a Paștelui

Paștele evreiesc este o sărbătoare anuală fixă din calendarul iudaic, care începe în ziua de 14 Nisan. Spre deosebire de Paștile creștine, care încep obligatoriu într-o duminică, data de început a Paștelui evreiesc poate cădea în orice zi a săptămânii. Nisan este a șaptea lună a calendarului evreiesc actual. Calendarul ebraic nu coincide însă cu cel civil universal (care este bazat pe calendarul creștin gregorian). Este de precizat că în calendarul religios evreiesc din Antichitate, luna Nisan, care durează de la luna nouă din martie până la luna nouă din aprilie, după calendarul gregorian), era prima lună a anului, conform poruncii divine:

Luna aceasta va fi pentru voi cea dintâi lună; ea va fi pentru voi cea dintâi lună a anului. (Exodul 12,2).

Conform tradiției ebraice, sărbătoarea Paștelui trebuie să cadă primăvara. Calendarul ebraic este însă un calendar lunar și de aceea, luna Nisan ar trebui să înceapă cu 11 zile mai devreme în fiecare an solar. Pentru ca Nisan și Paștele să cadă primăvara, și nu în alt anotimp, se adaugă câte o lună suplimentară (numită Adar II, Adar Bis și în ebraică Adar-Bet) în anumiți ani. Dintr-un ciclu de nouăsprezece ani, anii 3, 6, 8, 11, 14, 17 și 19 au câte 13 luni lunare, în loc de 12 luni. Acest calendar stabil, folosit și în prezent, a fost introdus în secolul al IV-lea, pentru a se asigura corelarea cu calendarul solar și anotimpurile.

Conform cu calendarul ebraic: și conform poruncii lui Dumnezeu, dar, Praznicul Paști cade în luna "Nisan" (Berbec) denumită în cartea lui Moise "Aviv" (Spic) între 15–21.
Conform cu cadența datelor pe calendarul gregorian în diaspora evreiască:
(15 Nisan, 5780): 2020. Miercuri Aprilie 8–16 la asfințit
(15 Nisan, 5781): 2021. Duminică, 27 Martie–31 la asfințit
(15 Nisan, 5782): 2022. Vineri, 15 Aprilie–23 la asfințit
(15 Nisan, 5783): 2023. Miercuri, 05 Aprilie–13 la asfințit
(15 Nisan, 5784): 2024. Luni, 22 Aprilie–30 la asfințit
(15 Nisan, 5785): 2025. Sâmbătă, 12 Aprilie–20 la asfințit
(15 Nisan, 5786): 2026. Miercuri, 01 Aprilie–09 la asfințit
(15 Nisan, 5787): 2027. Miercuri, 21 Aprilie–29 la asfințit
(15 Nisan, 5788): 2028. Luni, 10 Aprilie–18 la asfințit

Durata

Paștele se celebrează timp de opt zile, în perioada 15-22 Nisan în Israel. Dintre acestea primele și ultimele două zile, la evreii din Diaspora impun respectarea strictă a regulilor religioase asemănătoare cu cele ale Sâmbetei. La evreii din Israel acest lucru se aplică numai în prima și ultima zi de Pesah.

Cronologia Paștelui evreiesc

Intrarea evreilor în Pesah este marcată printr-o cină rituală, cina pascală numită Seder (in ebraică - „ordine”) cu un tipic deosebit, cu prilejul căreia comesenii citesc cartea Hagadá centrată pe dezbaterea semnificației ieșirii evreilor din robia egipteană, așa cum este ea relatată în Biblie. Această cină rituală a fost la vremea ei sărbătorită și de Isus, apostoli și primii creștini.

Paștile creștine

Ouă tradiționale împistrite din Bucovina

Datele de Paști - 2004 – 2044 - în calendar gregorian

An	Occidental	Oriental	An	Occidental	Oriental
2004	11 aprilie		**2025**	20 aprilie	
2005	27 martie	1 mai	**2026**	5 aprilie	12 aprilie
2006	16 aprilie	23 aprilie	**2027**	28 martie	2 mai
2007	8 aprilie		**2028**	16 aprilie	
2008	23 martie	27 aprilie	**2029**	1 aprilie	8 aprilie
2009	12 aprilie	19 aprilie	**2030**	21 aprilie	28 aprilie
2010	4 aprilie		**2031**	13 aprilie	
2011	24 aprilie		**2032**	28 martie	2 mai
2012	8 aprilie	15 aprili	**2033**	17 aprilie	24 aprilie
2013	31 martie	5 mai	**2034**	9 aprilie	
2014	20 aprilie		**2035**	25 martie	29 aprilie
2015	5 aprilie	12 aprilie	**2036**	13 aprilie	20 aprilie
2016	27 martie	1 mai	**2037**	5 aprilie	
2017	16 aprilie		**2038**	25 aprilie	
2018	1 aprilie	8 aprilie	**2039**	10 aprilie	17 aprilie
2019	21 aprilie	28 aprilie	**2040**	1 aprilie	6 mai
2020	12 aprilie	19 aprilie	**2041**	21 aprilie	
2021	4 aprilie	2 mai	**2042**	6 aprilie	13 aprilie
2022	17 aprilie	24 aprilie	**2043**	29 martie	3 mai
2023	9 aprilie	16 aprilie	**2044**	17 aprilie	24 aprilie
2024	31 martie	5 mai			

Semnificație

Paștile reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Există unele culte creștine care nu sărbătoresc Paștile.

Victorie asupra mormântului, de Bernard Plockhorst

Noul Testament leagă Cina cea de taină și răstignirea lui Iisus de Paștele evreiesc și exodul din Egipt. Iisus s-a pregătit pe el însuși și pe discipolii săi pentru moartea sa în timpul Cinei, dând mesei de Paștele evreiesc un nou înțeles. El a identificat pâinea ca simbolizând corpul său care va fi sacrificat curând, iar vinul - sângele său care urma să fie vărsat.[6] În Întâia epistolă către corinteni a Sfântului Apostol Pavel, capitolul 5, el spune: "Curățiți aluatul cel vechi, ca să fiți frământătură nouă, precum și sunteți fără aluat; căci Paștile nostru Hristos s-a jertfit pentru noi.", făcând referire la tradițiile Paștelui evreiesc și identificându-se cu mielul pascal. O interpretare în Evanghelia după Ioan este că Isus din Nazaret, ca miel pascal, a fost răstignit aproape în același timp cu sacrificul ritual al mieilor în templu, în. după-amiaza celei de a 14-a zi de Nisan. Această interpretare este inconsistentă cu cronologia din Evangheliile sinoptice

Se presupune că „pregătirea Paștelui" din Evanghelia după Ioan, cap. 19, se referă literar la cea de a 14-a zi de Nisan, ziua pregătitoare pentru Paște, și nu în mod necesar la ziua de vineri, ziua pregătitoare pentru sabat și că „mâncarea de Paște" din Evanghelia după Ioan, capitolul 18, se referă la mâncarea mielului pascal, și nu la mâncarea niciunuia din sacrificiile făcute pe perioada Zilelor Pâinii Nedospite.

Modul de calcul al datei sărbătorii Paștelui creștin

Data celebrării Paștilor are la bază două fenomene astronomice: echinocțiul de primăvară și mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pământului. Astfel, Paștile se serbează în duminica imediat următoare primei Luni pline după echinocțiul de primăvară.

Cronologia sărbătorilor pascale

Sărbătoarea Paștilor este precedată de o lungă perioadă de post, în care se comemorează evenimentele premergătoare Învierii Domnului. Ultima săptămână din Postul Mare, numită Săptămâna Patimilor, începe în Duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea în Ierusalim a lui Iisus Hristos și se sfârșește în Sâmbăta Mare. Este săptămâna în care sunt comemorate patimile lui Iisus, răstignirea și moartea Sa din Vinerea Mare.

Obiceiuri de Paști

Articol principal: Plugarul (obicei).

Cel mai răspândit obicei creștin de Paști este vopsirea de ouă roșii, a căror este obligatorie pe masa de Paști, deși în prezent se vopsesc ouă și de alte culori (verzi, albastre, galbene etc.). În folclorul românesc există mai multe legende creștine care explică de ce se înroșesc ouă de Paști și de ce ele au devenit simbolul sărbatorii Învierii Domnului. Una dintre ele relatează că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din rănile lui Iisus.

Cu ocazia sărbătorilor Pascale gospodinele prepară și alte mâncăruri tradiționale: pască, cozonac, drob.

În câteva sate făgărășene, în Lunea Luminată se sărbătorește cel mai harnic fecior din sat, prin obiceiul agrar Plugarul.

- Bătrânii spun că din primul ou ciocnit în ziua de Paști trebuie să mănânce toți membrii familiei, pentru a fi întotdeauna împreună;
- Dacă ai ciocnit un ou cu două gălbenușuri în prima zi de Paști, pregătește-te de nuntă. O vorbă veche din bătrâni spune că ai să te însori foarte curând;
- În mai multe sate din Moldova, tradiția cere să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care au fost puse flori, bani și un ou roșu. Se zice că astfel vom fi rumeni precum oul roșu, bogați și sănătoși.
- Potrivit aceluiași obicei, cel care se spală ultimul din acest Vas, ia banii;
- Bucovinenii ciocnesc ouăle încondeiate „cap cu cap” în

prima zi de Paști. Abia din a doua zi ei le ciocnesc și „dos cu dos”.

Bărbat ținând în mână pască”, ilustrație din *The Copenhagen haggadá*, autor Philip Isac Levy, Hamburg/Altona, 1739

- În unele sate Moldovenești se spune că cel al cărui ou nu se sparge de Paști își va găsi sfârșitul înaintea celuilalt. Pe de altă parte, dacă spargi oul, vei fi voinic tot anul;
- altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum;
- În Bucovina, fetele tinere merg la biserică în noaptea de Înviere și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Apoi, în zori, fetele se spală pe față cu această apă fiindcă astfel le-ar face mai atrăgătoare pentru flăcăii din sat;
- În mai multe zone din Moldova oamenii pun dimineața un ou roșu și unul alb într-un vas cu apă. Apoi se spală cu apa acea se dau pe obraji cu cele două ouă, lăsând apoi câte o monedă în acel vas. Cei care fac astfel vor avea obrajii rumeni și pielea albă precum cele două ouă, tot anul;
- La întoarcerea acasă, cel care aduce Lumina Sfântă de la slujba de Înviere trebuie să facă o cruce din fum pe grinda ușii, pentru ca toată gospodăria să fie protejată de rele;
- În multe sate din dreapta Prutului, tinerii iau toaca din biserică și o duc în cimitir, unde trebuie să o păzească. Dacă aceasta e furată, trebuie să dea o petrecere în cinstea hoților.
- În unele localități de munte din Vrancea, există tradiții numite „vălăritul”, „scrânciobul” sau suratele

Culte creștine care nu sărbătoresc Paștele

Anumite culte creștine, deși având la bază aceleași credințe religioase, nu consideră sărbătoarea de Paști relevantă, printre acestea fiind Adventiștii de Ziua a Șaptea care celebrează Cina Domnului - o amintire a morții și învierii Domnului Iisus până va veni El (1Corinteni 11:26), așa cum a fost instituită de Însuși Domnul Isus. Martorii lui Iehova comemorează *doar* moartea lui Iisus Cristos, însă nu

sărbătoresc Învierea Sa deoarece ei urmează porunca biblică dată de însuși Iisus de a-i comemora moartea.

PAȘTELE ÎN EURROPA

Originea Paștelui

Cuvântul Pași își are originea în ebraicul Pesah (a trecut). Evreii numesc Paștele (Pesah) sărbătoare care comemorează ieșirea evreilor din Egipt. Creștinii au sărbătorit prima dată Paștele în jurul anului 1400 înainte de Hristos. Paștele catolic și cel ortodox cad foarte rar în aceeași zi. Mulți oameni nu știu de ce se întâmplă acest lucru. Se știe că datorită faptului că se utilizează calendare diferite, catolicii și ortodocșii nu calculează la fel dată la care se celebrează paștele. Singură regulă după care ambele biserici stabilesc sărbătoarea Învierii Domnului este aceea că va fi în prima zi de Duminică de după luna plină și după echinocțiul de primăvară. Biserica catolică se raportează la echinocțiul de primăvară după calendarul gregorian în timp ce biserica ortodoxă face acest calcul după calendarul iulian.

Spre deosebire de Crăciun, care are aceeași dată stabilită după calendarul gregorian, atât la catolici cât și la ortodocși, Paștele are date diferite. Esențial legat de această sărbătoare nu este dată, ci modul în care este trăită această zi specială. De Pași, credincioșii ortodocși sau catolici trebuie să aibă gânduri bune, pline de speranța, încredere și iubire.

Semnificația obiceiurilor și tradițiilor de Paște!

Este bine că atunci când copiii au vârstă potrivită pentru a înțelege să le explicăm semnificația acestei sărbători:

1. Curățenia de Paște – odată cu venirea primăverii și cu apropierea sărbătorii Învierii Domnului, gospodinele pregătesc casă și curtea. Se face curățenie generală la care este bine să îi implicați și pe cei mici: să își aranjeze lucrurile în dulap, să își ordoneze cărțile, caietele și jucăriile. În acest fel copilul învață să fie ordonat, înțelegând importantă acestei activități.

2. Semnificația bucatelor tradiționale:

– Vopsirea ouălelor - în săptămâna mare, atunci când începem să pregătim masă pentru Paște, indicat este să le explicăm copiilor semnificația mâncărurilor pregătite pentru această sărbătoare. Ouăle roșii reprezintă viață care se reînnoiește prin jertfă de sânge a lui Hristos. Oul este generator de viață, simbol al purificării și al regenerării. În afară de această semnificație religioasă, apare și simbolul renașterii la viață a naturii prin venirea primăverii. De aceea, oualele mai sunt vopsite și în culori de verde, galben și albastru. Trebuie să le mai spunem celor mici și despre tradiția incondeierii oualelor, tradiție care se respectă și astăzi, mai ales în zona Bucovinei. La români, incondeierea oualelor a fost asociată elementelor de o deosebită valoare a culturii spirituale populare care dau valoare particularităților etnice ale poporului nostru. Putem face chiar și câteva activități frumoase, atât acasă dar și la școală și grădiniță, în care să îi punem pe cei mici să picteze ouă.

Pregătirea mielului - mielul este simbolul lui Hristos. Acesta simbolizează inocența, blândețea și puritatea. Mielul reprezintă sacrificiul pe care l-a făcut Hristos pentru mântuirea oamenilor. În popor se spune că dacă întâlnim sau punem mâna pe un miel în apropierea Paștelui ai mult noroc.

- Pasca – sugerează împlinirea sufletească, adică, după o perioada de post, de sacrificiu, în care nu s-a mâncat nimic dulce, apare și răsplată, această coptură cu brânză deosebit de gustoasă. Putem spune că pască a luat naștere din credință poporului român. Este mai mult decât o tradiție pentru că ne leagă de istoria poporului nostru. Pască se regăsește și la alte popoare dar sub formă de colac sau turtă.

Toate bucățele tradiționale care sunt oferite în ziua de Paște sunt însoțite de o lumânare aprinsă care este simbolul luminii, al credinței și al șansei fiecărui om de a-și depăși condiția.

3. Ce înseamnă salutul pe care credincioșii îl rostesc de Paște?

Salutul „Hristos a Înviat!” și răspunsul „Adevărat a Înviat!” se folosește timp de 40 de zile de la Învierea Domnului,

adică până la Înălțarea Să. Acesta este un salut care apare în cărțile de cult și reprezintă de fapt o mărturisire a credinței celor care folosesc acest salut. Aceleași vorbe sunt folosite și atunci când sunt ciocnite oualele.

Povestea iepurasului de Paște

Dacă este să ne referim la un simbol, la Crăciun vorbim de Moș Crăciun iar de Paște despre iepuraș. Această poveste își are originile în Germania. Acest iepuraș este de fapt un mit creat pentru a aduce bucurie copiilor. Se spune că iepurașul vine de Paști și aduce daruri tuturor copiilor cu mențiunea că cei mici trebuie să fie cuminți pentru a primi daruri

Sărbătoarea Paștelui reprezintă un mesaj prin care putem înțelege că așa cum primăvară vine după iarnă și totul revine la viață, așa și omul poate trece peste toate obstacolele vieții. De aceea, Paștele este considerat că fiind ziua a opta a săptămânii căreia i se mai spune și ziua Veșniciei. Paștele este una din cele mai dragi sărbători creștine iar tradițiile și obiceiurile ajută la întregirea familiei.

Învierea Domnului aduce cu sine trezirea naturii la viață și înnoirea sufletelor. Bucuria și simplitatea acestor momente ne ajută să apreciem adevăratele valori ale vieții. Liloo va dorește că sfintele sărbători pascale să va aducă gânduri senine, lumina în suflet și multe bucurii alături de cei dragi!

Paștele la români

Toți creștinii sărbătoresc Paștele prin diferite tradiții și obiceiuri. Pentru români este o sărbătoare deosebit de importantă. România este țară care a păstrat multe tradiții și obiceiuri legate de această sărbătoare. Este foarte cunoscut obiceiul din zona Transilvaniei: stropitul. Băieții merg la casele fetelor și le stropesc cu parfum „că să nu se veștejească”. În Maramureș, în zona Lăpușului, se păstrează un obicei frumos prin care copiii (între 5 și 9 ani) merg la vecini și prieteni și

anunță Învierea Domnului. Cei care primesc această veste oferă copiilor câte un ou roșu. Se spune că în dimineață de Paști este bine să te speli pe față cu apă dintr-o cană nouă în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde. Se face acest lucru pentru sănătate, prosperitate și spor. La masă de Paști este bine să mănânci prima dată un ou. Se spune că acest lucru aduce sănătate trupului tot anul. Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, înseamnă că vei avea noroc tot anul. Copiii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și plină de noroc.

Sărbătorile Pascale încep în România încă din prima zi a postului, considerat cel mai aprig dintre toate de peste an, fiind cel mai lung că și perioada (40 zile). Postul culminează în ultima săptămâna denumită și Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor. Această începe din seară din Duminică Floriilor, Floriile fiind o altă sărbătoare deosebită, ce are loc cu o săptămâna înainte de Paște. În această săptămâna, pregătirile în casele oamenilor sunt în toi. Gospodinele pregătesc casele pentru marea sărbătoare și tot în această zi, seară, se adună la biserica unde au loc deniile (slujbe unice în lumea creștinilor ortodocși).

În ziua de joi se înroșesc oualele iar în ziua de vineri este sacrificat mielul, urmând că din el să fie pregătite bucățele pentru ziua de Paște. Se spune că toată muncă din gospodărie trebuie să fie terminată până sâmbătă. În noaptea de Înviere, toți creștinii merg la biserica pentru a primi Lumina Sfânta. Aceștia se roagă și participa la slujba până dimineață iar la sfârșit sunt sfințite coșurile tradiționale de Paște. Aceste coșuri sunt aduse apoi acasă, împreună cu Lumina Sfânta, unde masă este pregătită de sărbătoare, împodobită cu buchete de flori și crenguțe verzi. Pe masă sunt așezate mâncărurile tradiționale și ouă incondeiate. La masă de Paști, cel mai vechi obicei este ciocnirea oualelor. După ce fiecare ia vin sfințit și pâine sfințită, aduse de la biserica, începe masă de Paști. Participanții își aleg un ou pe care îl ciocnesc cu persoanele dragi.

Un alt obicei legat de Paște, este acela de a purta în prima zi a sfintei sărbători, haine noi. Sărbătoarea care simbolizează renașterea și înnoirea este și o bună ocazie de înnoire a vestimentației. Așa cum Moș Nicolae aduce de regulă numai dulciuri, iepurașul pe lângă dulciuri, jucării, aduce și hăinuțe noi. Hăinuțele viu colorate și vesele aduc veselie în familie. Un articol vestimentar bine ales, cu un imprimeu vesel,

sigur îi va încânta pe cei mici. Pentru a fi sigură că nu dai greș în alegerea hainutelor, te invităm să accesezi site-ul nostru liloo.ro, unde vei găsi hăinuțe și articole vestimentare atât pentru bebeluși cât și pentru copiii mai mari.

Toate produsele noastre sunt confecționate din bumbac 100%, de calitate superioară, confecționate cu atenție sporită la detalii, în România. Găsești hăinuțe atât uni, în culori vesele, cât si cu imprimeuri frumos colorate ce vor încânta privirea copiilor.

România are unele dintre cele mai captivante tradiții de Paște: una dintre ele ar fi tradiția vopsirii ouălor în culori vii cu ceară și păstrarea unor ornamente deosebite. Slujba de Paște, ținută la miezul nopții, este vârful spiritual al sărbătorilor, după care oamenii se întorc acasă pentru a împărți mâncarea binecuvântată cu familiile lor. În România, Paștele se servește cu tort de Paște, ouă vopsite în culori vii, cârnați, carne de miel și o prăjitură specială de Paște numită cozonac.

Toate imprimeurile de pe hainele pentru copii sau bebeluși sunt realizate cu vopsea eco, pe baza de apă. Astfel, la cei mici nu există riscul să dezvolte reacții alergice la materiale sau vopseluri.

Paștele în Europa- cum să sărbătorim?

Una dintre sărbătorile religioase preferate și cele mai importante care reflectă Învierea lui Iisus Hristos este Paștele. Aceasta reprezintă cel mai adesea momentul începerii weekend-urilor în Europa.

Tradițiile de Paște diferă în întreaga lume și reprezintă câteva trăsături culturale foarte diverse. Să vedem cum se sărbătorește Paștele în Germania, Polonia, Olanda, Ucraina, România și Danemarca

Tradiții de Paște în Germania

În Germania, Paștele începe în Joia Mare și durează până în Lunea Paștelui. Pentru această sărbătoare se organizează un loc special numit târguri de Paște, unde se pot cumpăra o varietate de suveniruri, decorațiuni de Paște și delicatese. este, de asemenea, tradițional să se vopsească ouă și să se caute iepurașul de Paște, care, potrivit legendei, aduce cadouri copiilor. Cele mai populare mâncăruri pentru această sărbătoare sunt: lamaines, produse de patiserie în formă de iepuri și ouă, pâine de Paște și, bineînțeles, o varietate de dulciuri de ciocolată, inclusiv iepurași de Paște.

În Germania, Paștele se numește "Ostern", denumirea fiind legată de zeiță anglo-saxonă a primăverii, Eostre.

Copiii au aproximativ trei săptămîni de vacanță În Germania, Paștele se numește "Ostern", denumirea fiind legată de zeiță anglo-saxonă a primăverii, Eostre. de Paște și, totodată, nimeni nu lucrează în Vinerea Mare, Sâmbătă și Duminică.

Cât despre obiceiurile culinare, majoritatea oamenilor mănâncă pește în Vinerea Mare și sâmbătă. De asemenea, în regiuni din nordul Germaniei, se organizează un mare foc de Paște. Evenimentul este foarte popular, motiv pentru care o mulțime de oameni se adună și stau în jurul lui. Focul de Paște arde simbolic toate rămășițele iernii și, în mod simbolic, sentimentele rele. Acest obicei există și în Olanda.

În această țară sunt tradiții și obiceiuri asemănătoare cu cele de la noi. Găsim și aici vopsirea oualelor, prepararea mâncărurilor tradiționale și petrecerea sărbătorilor alături de familie. Sunt însă și elemente interesante care se deosebesc de cele întâlnite la noi. Tradițiile în Germania încep încă de Joi, această zi purtând numele de Grundonnerstag. Ea semnifică ultima zi în care Iisus a mâncat împreună cu discipolii săi. În această zi, mulți germani mănâncă alimente de culoare verde sau sosul verde de la Frankfurt. În seară aceleiași zi, sunt aprinse lumânări inscripționate cu simbolul crucii. O altă tradiție interesantă în Germania este focul de Paști. Ea poartă denumirea de „Osterfeuer" și este un simbol al soarelui. El este aprins în noaptea de Sâmbătă spre Duminică de Paște.

Tradiții de Paște în Polonia

Polonia este cunoscută pentru bogatele sale tradiții de Paște. Unele dintre acestea includ binecuvântarea coșurilor cu alimente în timpul Sâmbetei Sfinte. Aceste coșuri sunt menite să poarte unele dintre alimentele simbolice, cum ar fi prăjituri, ouă de Paște, sare, hrean și cârnați. O altă tradiție distinctă este "Śmigus-Dyngus", sau Lunea Mare, când oamenii își toarnă apă unii pe alții pentru a simboliza un fel de curățare de primăvară.

Sărbătorile de Paște în Țările de Jos

Paștele este sărbătorit pe scară largă în Țările de Jos, mai ales în aer liber, deoarece predomină căldura primăverii. Printre

mâncărurile tradiționale, care simbolizează Paștele, se numără lama, servită de obicei la prânz, sau o omletă de Paște. Aprinderea focurilor de Paște este o altă tradiție comună de Paște, care se face pentru a uni și a crea un sentiment de comunitate.

Tradiții de Paște în Danemarca

În Danemarca, Paștele vine de obicei în timpul primăverii și include în mod tradițional o cină cu familia și prietenii, servind selecții mari de fructe de mare, ouă și, bineînțeles, bere de Paște.

Danezii au, de asemenea, tradiția de a trimite "gækkebreve", care este o scrisoare anonimă ce conține o poezie cu urări în interior și care este trimisă înainte de Paște.

Danezii se bucură de o varietate de fructe de mare, inclusiv hering, ouă, bere de Paște și produse de patiserie speciale de Paște.

Sărbătorirea Paștelui în fiecare țară reflectă diversitatea culturală profundă a Europei, cu tradiții care se transmit din generație în generație. Aceste tradiții dețin moștenirea istorică, dar, în același timp, aduc oamenii împreună pentru a le reaminti importanța comunității, a credinței și a renovării.

Paștele în Franța

În Franța, celebrarea Sărbătorilor Pascale pornește din Vinerea Mare, cu o notă solemnă. Clopotele nu sună timp de trei zile, începând din Vinerea Mare până în Duminică Paștelui. Acesta este un semn de doliu în amintirea faptului că Hristos a fost răstignit. De Paște, copiii trebuie să găsească ouăle de ciocolată ascunse de bătrâni în case.

Considerată leagănul creștinătății, Franța sărbătorește Paștele cu mult fast. Întreagă țară este cuprinsă de euforia sărbătorii, până și magazinele fiind decorate cu iepurași, pui, clopote și pești colorați din ciocolată. De cum se trezesc în prima zi de Paște, copii merg la cuibul pe care l-au făcut în curte sau în grădina și găsesc ouăle pascale, special lăsate pentru ei.

Iepurașul pascal înlocuit de pești

Spre deosebire de obiceiurile de Paște din celelalte țări, în Franța simbolul Iepurasului este înlocuit cu pești și clopote. Peștii francezi de Paște poartă denumirea de „Pești de aprilie”. Aceștia își fac apariția pe 1 aprilie, atunci când copii francezi se amuză cu un fel de joc numit „Păcăleală de aprilie”. În această

perioada, copiii încearcă să lipească hărții pe care se găsește fotografia unui peste pe spatele a cât mai mulți adulți.

O altă tradiție pascală importantă pentru francezi este denumită „Clopotele zburătoare". Catolicii francezi cred că în Vinerea Mare toate clopetele bisericilor zboară la Vatican, purtând cu ele durerea celor care au jelit crucificarea Domnului Isus Hristos. Clopotele zburătoare se întorc în prima zi de Paște aducând o mulțime de ouă de ciocolată. Respectând această tradiție, în Franța clopotele bisericilor nu mai bat din Vinerea Mare și până în prima zi de Paște.

Un alt obicei francez constă într-un concurs de rostogolire a unor ouă crude pe o pantă. Oul care nu se spărgea este considerat „Oul victorios" și simboliza piatră care a fost dată la o parte de la mormântul lui Isus Hristos. În ceea ce-i privește pe copii, aceștia se implică întrun joc în care aruncă ouăle în aer. Primul care a scăpat oul, a pierdut concursul.

Paștele în Grecia

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători din cadrul Bisericii Ortodoxe din Grecia, care nu urmează aceleași canoane că și Biserica Ortodoxă din Est. În sâmbătă dinaintea primei zilei de Paște, Patriarhul ortodox deschide sigiliul ușii de la mormântul lui Isus Hristos, care se află în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim și iese cu Focul Sfânt. Flacăra păzită de înalte fete bisericești și oficialități ale guvernului grec este dusă cu avionul la Atena și apoi este transportată la o biserica mică din Agia Anargyroi în Plaka. De aici „iau lumina" toate bisericile din Attika și tot restul Greciei.

În Sâmbătă Paștelui, în Corfu, are loc evenimentul „aruncarea de oale", oamenii aruncând pe geam oale și tigăi direct în stradă.

Paștele în Anglia – cuvântul „Easter" a apărut înainte de anul 899 provenind din numele zeiței Eostre care era sărbătorită odată cu echinocțiul de primăvară. Această zeiță avea că animal favorit iepurele. „Duminică frunzelor de palmier" se celebrează cu o săptămâna înainte de Paște, fiind un fel de Duminică Floriilor la noi. Oamenii participa la paradă, având în mâini frunze de palmier. Bisericile sărbătoresc Învierea Lui Christos prin slujbe tradiționale, iar altarul este împodobit cu ghirlande de crini albi și frunze de palmieri. Iepurașul de Paște ascunde ouă prin grădini pe care copiii trebuie să le găsească. Vopsirea și consumarea oualelor de Paști este un obicei destul de popular și în Anglia.

Iepurașul este un simbol foarte important pentru Sărbătoarea Paștelui în Anglia. Acesta "ascunde" ouă și cadouri prin casă, pe care copiii le caută în dimineață de duminică. Paștele este sărbătorit prin schimb de ouă, dar și daruri. Acestea pot fi bani, haine, ciocolată și coșulețe cu flori. De asemenea, prăjiturile dulci de fructe în forme de cruce sunt alimente populare în Vinerea Mare.

Paștele în Suedia: Tinerii se biciuiesc cu nuiele

În această țară, în amintirea suferințelor petrecute de Iisus, în vinerea dinaintea Paștelui, tinerii "se biciuiesc" cu nuiele de mesteacăn decorate și împodobite. O altă tradiție legată de Pași este sărbătorită în Joia Mare ; conform tradiției, această perioadă era legată de vrăjitoare, ce simbolizau ghinionul, astfel pentru a le alungă erau aprinse focuri, iar oamenii făceau zgomote ciudate și acestea zburau către "Bllkulla". Astăzi acest eveniment este sărbătorit pentru amuzamentul copiilor.

Paștele în Italia – înainte de începerea postului mare se organizează un carnaval în timpul căruia oamenii se costumează. În ziua de florii oamenii merg la biserica și duc crengi tinere de măslini pentru a fi sfințite.

Spre deosebire de alte țări, în Italia copacul care simbolizează victoria vieții asupra morții este măslinul și nu palmierul. În duminică Floriilor, oamenii duc la biserica ramuri de măslin pentru a fi sfințite. După ce toți oamenii s-au adunat în biserica, ușile se închid, simbolizând porțile Ierusalimului. Preoții ciocănesc de trei ori și ușile se deschid, muzica se revarsă în acorduri vesele, iar oamenii flutură ramurile, comemorând astfel intrarea triumfală a lui Iisus în Ierusalim.

În Vinerea Mare, multe biserici reconstituie ritualul spălării picioarelor. Se aleg 12 bărbați săraci din parohie, care simbolizează cei 12 apostoli, iar preotul, acționând ca Iisus Hristos, le spală picioarele. Prima zi de Paște este o zi a fericirii și a speranței renăscute. Oamenii consumă produse tradiționale, dintre care cea mai importantă este friptură de miel, consumată împreună cu o salată de ouă fierte.

Paștele în Spania - Săptămâna Sfântă

Postul Mare consituie o perioada de meditație, rugăciune și privațiuni, care-i purifică pe oameni și îi pregătește pentru miracolul Învierii. În Duminica Floriilor, oamenii merg la biserică, iar copiii duc ramuri și frunze de palmier pentru a fi binecuvântate de preot. Băieții au ramuri simple, în timp ce

fetele duc unele ornate cu bomboane și beteală. În Sâmbăta Mare, toată lumea merge la biserică, iar duminică se ia masă în familie și se merge în vizită la rude. Momentul anual esențial care ii marchează frumusețea este cel dinaintea Sărbătorilor Pascale. Denumită de catolici Săptămâna Sfântă și de ortodocși cea a Patimilor, celebrarea ei în Spania e încărcată de semnificații puternice. Procesiunea tradițională, datând din secolul al XIII-lea, reiterează momentele fundamentale ce precedă minunea Învierii și este respectată cu strictețe și bucurie de persoane de toate vârstele. Aproximativ 50 de oameni cu glugi (Costaleros) poartă pe umeri greutățile fiecărui cortegiu. Persoanele care însoțesc alaiul poartă doliu, bărbații fiind îmbrăcăți în costume negre, iar femeile, învesmântate cu tradiționalele mantii din dantelă (mantilla) cu rozarii. Copiii negociază ceară de la lumânările înalte, purtate de Nazarenos, primind câteva picături în schimbul bomboanelor. Cu atât vor fi mai norocoși, cu cât în final, mingea lor de ceară va fi mai mare.

Săptămâna Mare a Paștelui catolic reprezintă o comemorare a patimilor morții și învierii lui Iisus Hristos. Începând cu Duminică de Florii și până în duminică Paștelui, congregațiile îmbrăcate în costume specifice organizează procesiuni religioase și defilează prin oraș, pe trasee bine definite. În Spania se respectă postul mare că perioada de meditație și rugăciune pentru purificare.

Paștele în Bulgaria

La miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se adună la biserica cu ouă roșii și pâine. Procesiunea este foarte asemănătoare celei de la noi. Una din tradițiile specifice în Bulgaria este că oul roșu care se lovește de zidul bisericii este primul mâncat. La masă, oamenii ciocnesc ouă iar cel care rămâne cu oul întreg este cel despre care se crede că va avea un an plin de noroc. În zilele dinaintea sărbătorilor de Paște, familiile creștine trimit pâine și ouă vopsite ca daruri pentru prietenii lor turci. Persoana care transportă ouăle primește, de obicei, niște bani în semn de mulțumire. Astfel de daruri se fac și rudelor mai îndepărtate, părinților spirituali și altor apropiați. Tot de Paște, și tot în Bulgaria femeile sunt udate cu apă pentru a le merge bine tot anul.

În această țară ouălele nu se ciocnesc ca la noi. Este organizat un concurs între membrii familiei, iar participanții trebuie să arunce cu ouă în adversari, câștigător fiind cel al

cărui ou nu s-a spart. Cea mai importantă tradiție întâlnită în Bulgaria este coacerea a ceea ce noi numim Pască.

PAȘTELE ÎN ALTE ȚĂRI ALE LUMII

Cea mai mare sărbătoare religioasă (Învierea Domnului) datează încă de pe vremea iudeilor ea fiind întâlnită atât în iudaism cât și în creștinism.

Cele mai tari obiceiuri și cum se sărbătorește Paștele în alte țări!

Sărbătorile Pascale poartă aceleași simboluri și semnificații în întreagă lume, însă în fiecare regiune acestea se celebrează prin obiceiuri și tradiții diferite, în funcție de specificul locurilor.

La catolici există tradiția că în vinerea mare, în biserici, să fie reconstituit ritualul spălării picioarelor. Astfel, în bisericile catolice sunt aleși 12 bărbați săraci sau copii din parohie, simbolizandu-i pe cei 12 apostoli. Preotul, ca și Iisus Hristos, le spală picioarele.

La Vatican, este respectată această tradiție de către Papa. Aici Papa celebrează masă de înviere în piață San Pietro în față a mii de credincioși veniți din toată lumea. Una dintre cele mai importante sărbători din calendarul crestin, Paștele, este sarbătorită cu mult fast peste tot in lume. Și deși sunt respectate aceleași canoane religioase, fiecare popor a dezvoltat propriile tradiții pascale in jurul sărbștorii Sfintelor Paște.

Tradiții de Paște

Inovațiile care țîn de specificul fiecărui popor apar în cele mai diverse domenii.

În timp ce în majoritatea țărilor, Iepurașul de Paște este unul dintre simbolurile proeminente ale sărbătorii pascale, în Franța locul acestuia este luat de pești și clopote.

De asemenea, în multe țări est-europene incondeierea ouălor este un obicei important fără de care Paștele nu ar mai avea aceeași însemnătate.

Totuși, în zilele noastre, când capitalismul câștigă tot mai mult teren, semnificația religioasă a sărbătorii de Paște a început să dispară.

Oamenii încep din ce în ce mai mult să fie interesați de partea festivă a sărbătorii,
astfel că Vinerea Mare și a două zi de Paște au devenit mai degrabă un pretext pentru a se bucură de câteva zile libere în care pot pleca într-o vacanță.

Paștele în Australia

Paștele în Australia este sărbătorit cu foarte mult fast. Bineînțeles că triburile de aborigeni care au populat regiunea au influențat modul în care se sărbătorește Paștele în Australia. Inovațiile aduse de aborigeni au fost însă de mică amploare pentru că bisericile creștine din această regiune respectă canoanele sarbatoarii pascale. Tradițiile de Paște încep în săptămâna mare cu „Marțea Confesiunii” și se termină de Rusalii (a 50-a zi după Înviere). Vinerea Mare este o zi în care se deplâng chinurile prin care a trecut Domnul Isus Hristos, iar în duminică Paștelui, bisericile sunt împodobite cu flori pentru a se sărbători Învierea Domnului.

Ouăle de ciocolată, precum și celelalte dulciuri tradiționale de Paște au căpătat o semnificație deosebită în sărbătorirea Paștelui în Australia. Și pentru că trăim în era capitalismului, multe organizații profită de apropierea Paștelui și organizează tombole în care se pot câștigă coșuri cu ouă de ciocolată. Scopul acestor acțiuni este strângerea unui număr cât mai mare de fonduri.

Legenda Iepurasului de Paște aducător de ouă de ciocolată copiilor care au fost cuminți a fost adoptată și de australieni. Dar cum iepurii nu se numără printre animalele preferate de localnici, din cauza că le distrug recoltele, în 1991 o fundație australiană a pornit o campanie care are că scop înlocuirea Iepurasului de Paște cu bilby (o specie de animal care trăiește doar în Australia și care este pe cale de dispariție). Bilby este un rozator de mici dimensiuni cu un nas lung și urechi mari precum ale unui iepure.

Paștele este sărbătorit cu mare bucurie. Având în vedere că în această perioada, în Australia, este toamna, se organizează o expoziție ce are că tema principala agricultură. La copiii Australieni vine Bilby, un cangur, ce aduce copiilor daruri, el fiind simbolul paștelui.

În Australia, multe familii aranjează o vânătoare, în Duminică Paștelui, în casele sau grădinile lor, pentru a vedea care dintre membrii familiei găsesc cele mai multe ouă. Aceștia stau apoi la masă cu rudele lor, unde consumă friptură de miel, de vită sau de pui cu legume prăjite cum ar fi cartofi, morcovi, dovleac. De asemenea, sunt foarte populari iepurașii și ouăle de ciocolată. În ultima vreme, cu ocazia Paștelui, au fost comercializați bilbies (lat. Macrotis) de ciocolată. Bilby este un animal nativ din Australia, pe cale de dispariție. Astfel, producătorii au decis că profiturile din vînzarea bilbies să fie folosite pentru protejarea acestei specii.

Paștele în Brazilia – începând cu anul 1950, în satul Fazenda, se desfășoară o scenetă care reînvie evenimentele nefericite prin care a trecut Mântuitorul înainte de a fi răstignit. Și aici se sfințesc frunze de palmier în Duminică Floriilor.

Paștele în China – tradiția aici spune că oualele sunt elemente sacre ale sărbătorilor Pascale, chinezii obișnuind să le ofere cadou. Inrosirea oualelor este o tradiție veche, de peste 3000 de ani.

Paștele în Filipine: Răstignirea pe cruce, la propriu!

Filipine are o puternică tradiție de Paște, în care se respectă atât aspectul spiritual al Postului Mare, cât și al Duminicii Paștelui. Cu această ocazie, are loc Festivalul Moriones în Marinduque, care îi evocă pe soldații romani cruzi, participanți la crucificarea lui Iisus Hristos. Ritualul Postului Mare din Pampanga, localitate aflată în regiunea San Pedro, este o sărbătoare specifică, care presupune participarea sătenilor la un act de auto-flagelare, în care unii dintre ei sunt răstigniți "literalmente" pe cruce.

Paștele în India sărbătorește Paștele cu fanfară și energie, chiar dacă are o populație creștină minoră. Vinerea Mare este sărbătoare obligatorie publică, iar oamenii fac schimb de ouă în zilele de Paște.

Paștele în Africa: Fluturi, flori, copaci și banane

În majoritatea statelor din Africa, în timpul Sărbătorilor de Paște, bisericile sînt decorate cu Vitenge și Kanga, haine confecționate în formă de fluturi, flori, copaci și banane. Imnurile creștine sunt însoțite de bătăi de tobe și Kigelegele, sunete de înaltă ținută morală, realizate de femei. După masa de Paște, au loc dansuri tradiționale în afara bisericii.

Paștele în Rusia: Sărbătoare cu multe ouă roșii

Bisericile ortodoxe din Rusia au un ritual interior, diferit de cele catolice. Sîmbătă seara, ușa lăcașului de cult stă închisă până la miezul nopții, când preotul o deschide și iese spunând "Hristos a înviat! Hristos a înviat! Hristos a înviat!". După orele de anticipare tăcută, credincioșii răspund "Adevărat a înviat!" Un alt ritual interesant este vopsirea ouălor în roșu, culoare ce simbolizează sângele lui Hristos. În plus, oamenii sparg ouăle folosind cuie, pentru a-și aminti de moartea lui Hristos. Tot de Paște, familiile rusești coc prăjituri tradiționale, cunoscute sub denumirea de "kulich" și fac pascha, pe care o aduc la biserica, unde preotul o binecuvântează.

Aici se întâlnește obiceiul de a oferi persoanelor dragi ouă incondeiate în ziua de Paște, iar oamenii se ating între ei cu crenguțe de salcie sfințite pentru a le purta noroc.

Paștele în Israel: „Cele Douăsprezece stații ale Crucii"

Paștele în Israel are o semnificație specială, deoarece ritualurile creștine au rădăcini în tradițiile evreiești. Celebrarea Paștelui evreiesc, care comemorează exodul evreilor din captivitate, în Egipt, a fost legată de Paște (în ebraică Pasach) încă de la început.

Astfel, pentru sărbătorirea Paștelui, credincioșii creștini din întreagă lume se adună în Orașul Sfânt, Ierusalim. Masa de Paște este sărbătorită la Biserica veche a Sfâtului Mormânt din Ierusalim.

În Israel, o mare parte din evrei nu îl acceptă pe Iisus Hristos ca Mesia trimis de la Dumnezeu, și, prin urmare, aceștia nu sărbătoresc Răstignirea lui sau întoarcerea din regatul morții. În timpul Paștelui, au loc multe procesiuni în Israel. Acestea urmează drumul lui Iisus la Golgota. Traseul este numit "Douăsprezece Stații ale Crucii". De asemenea, mulți turiști din diferite părți ale lumii vin să ia parte la această procesiune. Participarea este considerată o practică sfântă pentru creștini.

Paștele în SUA: Pomul împodobit cu ouă

În duminică Paștelui, la New York și în alte orașe, au loc parade mari de Paște. Sărbătoarea este ușor de observat prin pieţele frumos decorate și casele împodobite. Sărbătoarea Paștelui în SUA este foarte comercializată. Simboluri precum iepurași, ouă colorate, copaci împodobiți și carne de miel se găsesc în diferite forme. Iepurașul de Paște și ouăle de lemn au fost introduse în folclorul american de coloniștii germani, care au sosit în țară în jurul anului 1700. Treptat, poporul american a importat și alte tradiții, dintre care cea mai de succes s-a dovedit a fi decorarea unui copac cu ouă de Paște și desenarea lui cu diverse simboluri specifice Sărbătorii. Cartea "Egg Tree" de Katherine Milhous este celebră, pentru că prezintă acest obicei pe îndelete.

4- ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

Înălțarea Domnului este o mare sărbătoare creștină, care comemorează înălțarea la cer a lui Iisus Hristos, la 40 de zile după Învierea Domnului.

Semnificație

Potrivit Faptelor Apostolilor 1:1-1:11, Iisus, după Înviere, S-a arătat apostolilor timp de 40 de zile, după care S-a înălțat la cer, de față cu ei.

„Domnul Iisus, după ce a vorbit cu ei, S-a înălțat la cer și a șezut la dreapta lui Dumnezeu" (Mc 16, 19). Trupul lui Hristos a fost glorificat din momentul Învierii sale, după cum o dovedesc însușirile noi și supranaturale de care Trupul său se bucură de acum înainte în permanență. Dar în timpul celor patruzeci de zile în care va mânca în mod familiar cu ucenicii săi și îi va învăța despre Împărăție, slava lui rămâne învăluită sub

trăsăturile unei umanități obișnuite. Ultima apariție a lui Isus se sfârșește prin intrarea ireversibilă a umanității sale în gloria dumnezeiască simbolizată de norul și cerul în care șade de acum înainte de-a dreapta lui Dumnezeu. În mod cu totul excepțional și unic, El i se va arăta lui Paul „ca unuia născut înainte de vreme" (1 Cor 15, 8) într-o ultimă apariție care îl instituie pe acesta apostol.

Caracterul voalat din acest timp al gloriei Celui Înviat transpare în cuvântul lui tainic către Maria Magdalena: „Încă nu m-am suit la Tatăl meu. Mergi la frații mei și spune-le: mă sui la Tatăl meu și Tatăl vostru, la Dumnezeul meu și Dumnezeul vostru" (In 20, 17). Aceasta indică o diferență de manifestare între slava lui Hristos cel înviat și cea a lui Hristos preamărit de-a dreapta Tatălui. Evenimentul, în același timp istoric și transcendent, al Înălțării marchează trecerea de la una la cealaltă.

De acum înainte, Hristos *șade de-a dreapta Tatălui.*

Înălțarea (Giotto, Cappella degli Scrovegni)

Șederea de-a dreapta Tatălui semnifică inaugurarea domniei lui Mesia, împlinirea viziunii profetului Daniel despre Fiul Omului: „Și lui i s-au dat stăpânirea, slava și împărăția, și toate popoarele, neamurile și limbile îi slujeau lui. Stăpânirea lui este veșnică, stăpânire care nu va trece, iar împărăția lui nu va fi nimicită niciodată" (Dan 7, 14). Din acel moment, apostolii au devenit martorii „Împărăției care nu va avea sfârșit" Semnificația Înălțării nu este legată atât de fenomenul în sine, cât și ca expresie a preamăririi cerești a lui Hristos care, ridicat prin Înviere la dreapta lui Dumnezeu, domnește ca Rege.

Învingând moartea, Hristos a început un nou mod de viață alături de Dumnezeu, pe care l-a pregătit și aleșilor săi. La izbânda lui ia partea întreaga natură umană (cf. Ef 2, 4-6). Spiritualitatea Înălțării se întemeiază pe speranță. Creștinii privesc la casa cerească ce-i așteaptă, trăind încă pe pământ în realitatea lumii noi în care domnește Hristos.

Istoric Înălțarea lui Iisus Hristos este amintită în Simbolul Apostolilor și în Crezul niceeano-constantinopolitan. Începând

din secolul al IV-lea, sărbătoarea se celebrează, atât în Răsărit, cât și în Apus, la 40 de zile după Paști (într-o zi de joi). Înainte de fixarea acestei zile, evenimentul era comemorat la Rusalii.

În unele țări din Europa occidentală, dacă Înălțarea nu este sărbătoare legală, celebrarea liturgică se transferă în duminica imediat următoare.

În România, odată cu Înălțarea Domnului se serbează și *Ziua Eroilor*. Încă din 1920, prin Decretul-lege nr. 1693/4 mai 1920, s-a stabilit ca aceasta să fie sărbătorită în fiecare an cu prilejul zilei Înălțării Domnului. În această zi, după Liturghie, sunt oficiate slujbe de pomenire a eroilor neamului românesc în toate catedralele, bisericile, mănăstirile, cimitirele, troițele și monumentele închinate acestora din țară și din străinătate. Apoi, la ora 12, în această zi de sărbătoare națională, clopotele tuturor bisericilor ortodoxe din România sunt trase în semn de recunoștință față de eroii care s-au jertfit pentru neam, credință și țară.

Înălțarea, o sărbătoare încărcată de obiceiuri și tradiții

Înălţarea Domnului este una dintre cele mai importante sărbători ale calendarului ortodox și se celebrează, în fiecare an, la 40 de zile de la Înviere. În această zi, Iisus Hristos s-a înălțat la ceruri, în timp ce își binecuvânta ucenicii pe muntele Măslinilor, pentru a sta de-a dreapta Tatălui.

- Tot atunci, în bisericile de pe tot întinsul țării, sunt pomeniți eroii căzuți pe câmpurile de luptă, ca urmare a unei hotărâri a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin care se stabilea ca ziua Înălţării Domnului să fie considerată Ziua Eroilor. Numeroase sunt tradițiile și obiceiurile acestei sărbători, iar fiecare zonă are un specific aparte.
- Credincioșii se salută cu „Hristos s-a înălțat!” și li se răspunde „Adevărat s-a înălțat!”,
- iar gospodinele pregătesc aceleași bucate ca la Paște. Ouăle roșii, cozonacul și pasca nu lipsesc de pe masa tradițională la care se reunește întreaga familie, după slujba bisericească.
- După această zi, nu se mai mănâncă ouă roșii sau pască, până la Paștele viitor.
- Nimeni nu are voie să lucreze pământul, să spele sau să curețe gospodăria pentru că riscă să atragă o serie de nenorociri și necazuri.
- Mai mult, armonia trebuie să domnească peste această zi și certurile trebuie evitate.

- Pentru sufletele celor trecuți dincolo, se fac pomeni din care e bine să nu lipsească bucatele tradiționale, dar nici ceapa verde sau vinul/țuica.
- Despre cei care au murit în perioada dintre Paște și Înviere se crede că li se iartă păcatele și că ajung în Rai.
- În popor, Înălțarea Domnului mai poartă numele și de Ispas, un cioban bun la suflet care, ascuns după niște pietre, a fost martor al evenimentului. El a dus vestea mai departe, uimit de cele văzute.
- De Ispas, în funcție de zona geografică, oamenii poartă la brâu frunze de nuc, deoarece așa ar fi avut și Iisus Hristos în momentul ridicării la ceruri, și se lovesc ușor cu leuștean, pentru a fi feriți de boli. Tot cu leuștean se bat și vitele pentru a fi sănătoase și a se îngrășa, iar la ferestre este pus pentru protecția casei.
- Din vârful cozilor animalelor se taie păr care se îngroapă într-un furnicar, deoarece așa vei fi sigur că vor fi mulți miei și viței.
- Mai mult, de Înălțare, gospodarii sfinţesc plantele de leac pe care le vor folosi tot timpul anului.

5.- RUSALIILE

Rusaliile, cunoscute și drept Pogorârea Sfântului Duh / Coborârea Sfântului Spirit, sunt un praznic creștin, sărbătorit în a cincizecea zi de după Paști, care este întotdeauna o zi de duminică. De Rusalii este comemorată coborârea Sfântului Duh asupra ucenicilor lui Iisus din Nazaret. Potrivit scrierilor Noului Testament (Faptele Apostolilor 2, 1-11). Acest eveniment a avut loc în ziua rusaliilor evreiești (Șavuot), la 50 de zile de la învierea lui Iisus din Nazaret. De aceea sărbătoarea creștină mai poartă denumirea de Cinzecime

Semnificație

În Vechiul Testament, Rusaliile sunt, la început, o sărbătoare agricolă de bucurie a evreilor, în care se oferă pârgă din roadele pământului (Ex 23, 16; 28, 26; Lv 23, 16), numită și „Sărbătoarea săptămânilor” Șavuot (Ex 34, 22; Lv 23, 15).

Mai târziu, ajunge o aniversare a Legământului, care fusese încheiat la 50 de zile de la ieșirea din Egipt (Ex 19, 1-16).

Și Rusaliile creștine au legătură cu Legământul, fiind o sărbătoare a încheierii lăuntrice a Noului Legământ al harului și iubirii, prin coborârea Sfântului Duh. Rusaliile reprezintă și consacrarea solemnă a Bisericii întemeiate de Iisus Hristos.

Coborârea Sfântului Duh

Duhul Sfânt nu este dăruit numai Bisericii în ansamblu, ci și fiecărui creștin în parte, cu darurile sale (cf. Gal 5, 22).

Minunea Rusaliilor de la Ierusalim se continuă în Biserică, aducând rod în taina Sfântului Mir. De aceea, Rusaliile sunt și o sărbătoare de mulțumire pentru harul Mirului.

Semnificația Rusaliilor creștine mai poate cuprinde următoarele aspecte:

- revărsarea eshatologică a Duhului Sfânt (cf. Ioel 3, 1-5, citat de Petru în cuvântarea sa din Fapte 2)
- încununarea Paștelui lui Hristos, prin revărsarea Duhului asupra apostolilor
- adunarea comunității mesiani- ce, potrivit profețiilor
- deschiderea Bisericii către toate popoarele
- începutul misiunii

Denumire

Cuvântul românesc "rusalii" derivă din lat. *Rosalia*, prin termenul din gr. medie ρουσάλια și sl. *rusalija*.

"Cincizecime" este un calc după gr. πεντηκοστή, "(ziua) a cincizecea", denumire care arată că sărbătoarea are loc la 50 de zile după Paști.

Peste această sărbătoare s-a suprapus sărbătoarea pogorârii Sfântului Duh. Denumirea și sărbătoarea rusaliilor a fost împrumutată și de către romani. Când Imperiul Roman a devenit creștin în marea majoritate, această sărbătoare (împreună cu multe altele) au fost creștinate în sensul că au

primit o semnificație creștină, suprapusă vechii sărbători, în timp semnificația și motivele inițiale fiind date uitării.

Istoricul sărbătorii

Deja Apostolul Pavel acorda importanță acestei sărbători (cf. Fapte 20, 16). Pentru comunitățile creștine care aveau vii înaintea ochilor roadele și mărturiile acestei zile de întemeiere a Bisericii, împreună cu minunile Duhului Sfânt, sărbătorirea anuală a coborârii Duhului Sfânt era de la sine înțeles.

Potrivit informațiilor din Peregrinatio Etheriae, spre sfârșitul secolului al IV-lea, la Ierusalim, sărbătoarea începea cu o celebrare nocturnă. Dimineața, prima slujbă se ținea pe Golgota, iar a doua pe Sion, locul coborârii Duhului Sfânt. După-amiaza, pe Muntele Măslinilor se ținea o celebrare în amintirea Înălțării Mântuitorului.

La Roma, Rusaliile au devenit, pe lângă Paști, a doua sărbătoare rezervată botezurilor. De aceea, vigilia și săptămâna Rusaliilor au fost rânduite asemănător vigiliei și săptămânii Paștelui. Deja în vremea Papei Leon cel Mare (440-461), în săptămâna după Rusalii urmau trei zile de post din ciclul Quattuor tempora. În secolul al XI-lea, s-a introdus, în Biserica Romei, *octava Rusaliilor*; în 1969, prin revizuirea anului liturgic, s-a înlăturat octava, pentru a se reveni la structura în care Rusaliile încheie ciclul pascal.

Întemeierea Bisericii Creștine

„Binecuvântat ești Hristoase, Dumnezeul nostru, Cela ce prea înțelepți pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt; și printr-înșii lumea ai vânat, iubitorule de oameni, mărire Ție!”. Așa glăsuiește troparul acestui mare praznic al Bisericii Ortodoxe. Conform Bisericii Ortodoxe, acest important eveniment al rusaliilor reprezintă ziua de naștere a Bisericii creștine, întrucât în această zi a luat ființă în chip văzut această instituție divino-umană, întemeiată în chip nevăzut, odată cu jertfa Mântuitorului pe cruce.

Apostolii au grăit în limbile neamurilor

Duminica de astăzi mai este numită și „Duminica Cincizecimii”, întrucât pogorârea Duhului Sfânt peste Sfinții Apostoli, în Ierusalim, a avut loc în cea de-a cincizecea zi de la Înviere. Sfântul Evanghelist Luca, în „Faptele Apostolilor” (cap. 2), istorisește momentul în care Duhul Sfânt, sub chipul unor limbi de foc, a umplut de darurile sale pe Apostoli, pentru început aceștia căpătând marea putere de a grăi în limbi străine, necunoscute de ei până atunci. Spre mirarea multor

oameni aflați în Ierusalim, cei doisprezece au început să facă cunoscută învățătura Mântuitorului către neamuri, în diferite limbi, deși acești ucenici erau știuți de mulți dintre cei prezenți ca fiind evrei simpli, în nici un caz preocupați de învățarea limbilor străine.

Începerea propovăduirii

Trimiterea Duhului Sfânt peste ucenicii săi o vestise mai demult Mântuitorul: „Dar Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe care Tatăl Îl va trimite întru numele Meu, Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte de toate cele ce v-am spus Eu" (Ioan 14.26). Într-adevăr, când Duhul Sfânt S-a pogorât peste Apostoli, aceștia au devenit „preaînțelepți", fiind umpluți „de lumina, râvna și toate harurile dumnezeiești" - așa cum prea frumos exprima Patriarhul Justinian. Abia după acest moment, ucenicii Domnului au ieșit în toată lumea, săvârșind minuni, întorcând pe păgâni de la închinarea idolilor, aducând, de la oameni simpli la împărați, pe mulți la dreapta credință. Începutul are loc chiar în această zi a Pogorârii Duhului Sfânt când, în urma predicii Sfântului Apostol Petru, „ca la trei mii de suflete" au crezut în Hristos, alcătuind prima comunitate a celor care credeau în Hristos.

Sărbătoare legală în România

Începând cu anul 2008, prima și a doua zi de Rusalii au fost declarate zile libere. (cf. Legea nr. 202/2008 - MO 728 din 28.10.2008)

Sărbătoare legală în alte țări

Lunea Rusaliilor este zi nelucrătoare în România, Austria, Belgia, Cipru, Danemarca, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Islanda, Luxemburg, Țările de Jos, în unele cantoane din Elveția, Madagascar, Norvegia, Senegal, Ungaria, Togo. În Suedia nu mai este zi nelucrătoare din 2006, an în care la 6 iunie (sărbătoare națională suedeză) a devenit zi nelucrătoare.
Nu este zi nelucrătoare în țări cu tradiție catolică: Italia, Brazilia, Irlanda, Spania, Canada, Portugalia, Polonia, Camerun și nici în Bulgaria și Rusia, țări cu tradiție ortodoxă.

Tradiții, superstiții și obiceiuri de Rusalii pentru sănătate și spor

- În mai multe regiuni ale țării, oamenii îşi împodobesc

casele cu frunze sfinţite de tei sau de nuc, pentru a îndepărta duhurile rele, ung uşile cu usturoi, pentru a fi feriţi de ghinion

tot anul şi dansează Jocul Căluşarilor, dar și pentru a alunga spiritele Ielelor care vin să facă rău.

- Creștinii ortodocși prăznuiesc această sărbătoare duminică și luni, care se mai numește și Pogorârea Sfântului Duh peste sfinţii apostoli, dar este cunoscută sub numele de Rusalii sau Duminica Mare.
- Tradiția spune că în ziua Pogorârii Sfântului Duh, după Sfânta Liturghie, se săvârşeşte vecernia Plecării genunchilor. Acesta este un ritual care se deosebeşte de celelalte slujbele obişnuite. Preotul este îmbrăcat cu toate veşmintele liturgice. În ziua de Rusalii, el citeşte, stând în genunchi, în faţa Sfintelor Uşi, şapte rugăciuni, împărţite în trei grupe.
- În Duminica Rusaliilor, credincioşii îngenunchează pentru că tradiţia creştină spune că participanţilor la ritualul Plecării ghenunchilor li se împlineşte cea mai arzătoare dorinţă.
- În duminica sfântă se practică ritualuri care să îndepărteze puterea Rusaliilor, cunoscute în popor ca zâne rele, iele sau împărătesele văzduhului. Tradiţia populară spune că acela care pândeşte Rusaliile şi doreşte să le vadă dansând va avea probleme mari de sănătate.
- Cu ocazia acestei sărbători, în biserici se aduc în ziua de Rusalii frunze de nuc şi flori de tei pentru a fi sfințite. Apoi, aceste ofrande se împart credincioşilor, ca simbol al limbilor de foc pogorâte asupra apostolilor.
- În popor se spune că este bine ca ramurile verzi cu frunze de nuc şi flori de tei să împodobească ferestrele casei şi icoanele. Acestea au puteri protectoare împotriva ielelor şi a pagubei.
- Credința populară spune că Rusaliile sunt zâne capricioase şi răzbunătoare. Acestea dansează în văzduh sau pe pământ în timpul nopţii, aşezate în cerc. Dacă un sătean calcă pe câmp, pe locul unde au dansat Rusaliile, un loc unde iarba rămâne arsă, acesta se va îmbolnăvi şi nu mai poate să meargă. Toate acestea se întâmplă deoarece o vorbă populară spune că acesta „a fost luat de Rusalii”.
- În mai multe regiuni ale țării, în ziua de Rusalii, oamenii se protejează de pagubă sau de necazuri „nefireşti” cu ajutorul talismanelor. Astfel, cel mai puternic talisman este realizat din frunze de pelin, boabe de usturoi şi tămâie. Acesta se păstrează într-o punguţă roşie, care se poartă la brâu pentru a ne feri de rele și ghinion.

6.- SFÂNTA TREIME

Atributele lui Dumnezeu din teologia creștină

Aseitate · Eternitate · Har · Sfințenie · Imanență · Imutabilitate · Impasibilitate · Impecabilitate · Incorporalitate · Gelozie · Omnibenevolență · Misiune · Bunătate · Omnipotență · Omniprezență · Omnișiință · Unicitate · Providență · Dreptate · Simplitate · Transcendență · Trinitate · Justețe · Mânie

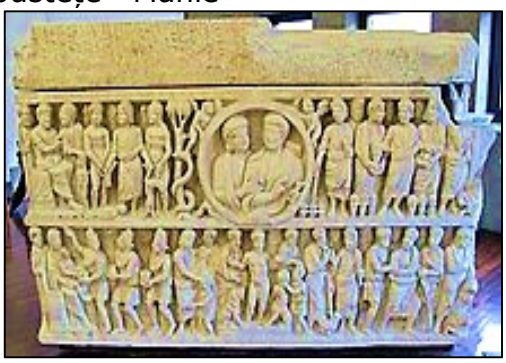

Cea mai veche reprezentare a treimii, pe un sarcofag din 320-350 d.Hr. La marginea din stânga pe rândul de sus, treimea o creează pe Eva din Adam, care este întins jos în stânga ei. Sfânta Treime este în învățătura creștină uniunea care îl constituie pe Dumnezeu.

Conform Crezului de la Niceea și Constantinopol (secolul al IV-lea), Tatăl este făcătorul lumii, Fiul este mântuitorul lumii, iar Duhul Sfânt este dătătorul de viață a lumii.

Trinitarianismul este o doctrină religioasă care se bazează pe credința în Sfânta Treime (contrară binitarianismului și unitarianismului, bazate pe credința într-un Dumnezeu în două ipostaze, respectiv o ipostază). Această credință este acceptată de multe din mișcările creștine contemporane.

Teofil al Antiohiei este primul autor patristic care folosește termenul de „Treime”.

Primele două concilii ecumenice (Niceea – 325 și Constantinopol – 381) au statornicit definitiv învățătura de credință a Bisericii, inclusiv dogma Sfintei Treimi.

Doctrina Sfintei Treimi exprimată în forma: „Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, întreit în Persoane, dar Unic în ființă, este Dumnezeu Atotputernic, Preexistent firii și complet Independent în raport cu orice” într-adevăr face deosebire în mod fundamental de majoritatea celorlalte religii politeiste, în care dumnezeul/dumnezeii iau naștere într-un univers preexistent. În același timp această accepțiune a Sfintei Treimi se diferențiază net și de viziunea monoteistă a evreilor nominali, care în 1500 de ani până la Hristos nu au primit niciodată vreo mărturie ce i-ar fi putut duce la o asemenea accepțiune.

Problema trinității rămâne destul de controversată, la fel cum a fost și la Conciliul de la Niceea. Un efect indirect al adoptării acestei dogme de către bisericile creștine sunt reacții adverse în lumea orientală. Se pot observa critici și în scrierile musulmane, ținând cont că și islamul are la bază credința monoteistă iudaică și îl acceptă pe Iisus Hristos drept un profet foarte important, la fel ca Moise.

Sociologi ai religiei, precum protestantul Max Weber, consideră învățătura Sfintei Treimi a fi o formă timpurie și imatură a teologiei creștine, fantasmagorice și irațională în caracter; pentru că credințele trinitariene apar după iudaism, așa cum se întâmplă în creștinism, Weber le consideră a fi niște regretabile întoarceri la desuete idei primitive. Printre teologii occidentali antitrinitarieni se numără Isaac Newton și Miguel Servet (ultimul plătind cu viața respingerea acestei învățături, fiind ars pe rug de către protestanți).

Doctrina Treimii

Conform religiei creștin-ortodoxe, Sfânta Treime este formată din Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt.

Dumnezeu Tatăl este singurul Creator și Atotputernicul.

Dumnezeu Fiul este unicul Fiu al Domnului, trimis spre a ridica păcatele lumii.

Cu toții suntem considerați fiii lui Dumnezeu, însă Iisus este "Fiul Omului" trimis spre a ridica "păcatul strămoșesc".

Sfântul Duh, ne este precizat în Sfânta Scriptură, că a apărut la botezul lui Iisus în formă de porumbel. Atunci botezul a fost ridicat la rang de Sfântă Taină: "Taina Sfantului Botez".

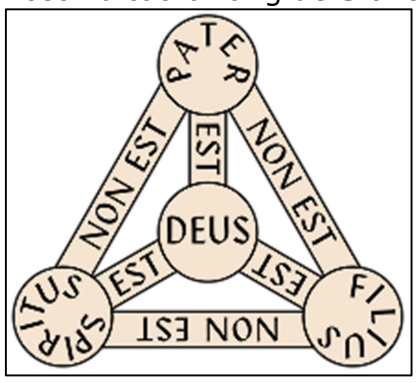

Stemă explicând dogma Treimii

Cei trei formează o singură ființă în trei persoane (sau în trei ipostaze).

Dogma Sfintei Treimi a fost rezultatul unui proces istoric complex, în care teologii proto-ortodocși au fost treptat forțați să o adopte de propriile lor alegeri, pentru că ei combăteau în egală măsură dogme pe care le priveau drept erezii și care epuizaseră toate posibilitățile logice de a defini natura lui Isus Hristos (simplu om, simplu Dumnezeu care doar părea om, atât om cât și divin, dar două persoane diferite,

atât om cât și divin, dar o singură persoană) și relația între Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Fiul.

Au fost abandonate modele proto-ortodoxe de înțelegere acestei relații pe care proto-ortodocșii le găsiseră anterior drept progrese teologice în înțelegerea acestei relații, dar care, în urma dezbaterilor teologice ulterioare cu cei înfierați drept eretici, au fost găsite drept lipsite de nuanțarea necesară. Deși proto-ortdocșii câștigaseră disputele anterioare, în urma definirii mai precise a ortodoxiei creștine ei au fost învinși în secolele al IV-lea și al V-lea de succesorii lor cu propriile lor arme, fiind în cele din urmă declarați eretici, nu pentru că ar fi combătut idei privite drept corecte, ci pentru că poziției lor îi lipseau precizia și rafinamentul teologic cerut de împăcarea unor teze contradictorii acceptate simultan de teologi.

Referitor la Sfânta Treime, „cei mai mari teologi au considerat-o întotdeauna drept un mister" și nu a fost menită să fie înțeleasă rațional: „Dacă îți închipui că o înțelegi, de fapt o înțelegi greșit". Un articol al BBC confirmă ideea că nu poate fi înțeleasă rațional. Cu alte cuvinte, Sfânta Treime este o taină dumnezeiască și nu poate fi înțeleasă de mintea omului.

„Treimea este un mister, nu doar în sensul biblic că este un adevăr, care a fost ascuns înainte, dar acum este revelat; dar în sensul că omul nu o poate înțelege și nu o poate face inteligibilă. Este inteligibil în unele dintre relațiile și modurile sale de manifestare, dar neinteligibil în natura sa esențială. [... Biserica] nu a încercat niciodată să explice misterul Treimii, ci doar a căutat să formuleze doctrina Treimii în așa fel încât erorile care o puneau în pericol să fie îndepărtate." Karl Rahner(en)[traduceți] a afirmat că dacă ar renunța la conceptul de Sfântă Treime, creștinismul nu ar pierde nimic; Thomas Jefferson l-a demascat drept concept irațional; critica islamică susține că acest concept distruge unitatea lui Dumnezeu. Alister McGrath(en)[traduceți] susține că acest concept derutant pentru mulți a fost obținut printr-o îndelungată muncă de reflexie asupra Scripturii, dar asta nu îl face un concept nebiblic.

Referințe despre Sfânta Treime în Biblie

Singurele versete biblice care fac referire directă (explicită, clară) la Sfânta Treime sunt I Ioan 5:7-8. Aceste versete sunt numite Comma Johanneum, ele fiind o falsificare a manuscriselor grecești ale Bibliei, falsificare care a apărut pentru prima oară într-un manuscris grecesc menit să-l facă pe Erasmus din Rotterdam să includă dogma Treimii în ediția

tipărită a Noului Testament în greaca veche. Unii cercetători sunt de părere că ea nu apare în manuscrise grecești dinaintea lui Erasmus, Erasmus incluzând-o în textul Noului Testament pentru a nu fi trecut la index, deși știa că adăugirea nu face parte din Noul Testament, în timp ce alții afirmă că Erasmus nu și-ar fi dat seama că a fost păcălit. Mai concret, prima apariție care conține Comma în greacă în text este minusculul 629 (în numerotarea Gregory-Alland), manuscrisul fiind bilingv (greco-latin). El a fost datat paleografic ca fiind scris în secolul al XIV-lea. Există manuscrise anterioare care cuprind Comma (88, 221, 429 și 636), dar nu în text, ci ca notă laterală, notele fiind adăugate în secolele XV-XVI.

Noua Traducere în Limba Română (Biblica, Inc. 2006) nu conține referirea la Sfânta Treime.

Unii teologi creștini cred că pasajul din cartea Facerea, capitolul 18, în care Avraam și soția sa Sarra le oferă ospitalitate celor „trei Oameni", la stejarul Mamvri, se referă la revelarea Sfintei Treimi:

„Domnul i S'a arătat [lui Avraam] la stejarul Mamvri, pe când el ședea în pragul cortului său sub zăduful amiezei. Și ridicându-și el ochii, s'a uitat: și iată, trei Oameni îi stăteau în față; și de cum I-a văzut, a alergat din pragul cortului său în întâmpinarea Lor și s'a închinat până la pământ. Și a zis: Doamne, dac'am aflat har în ochii Tăi, nu-l ocoli pe robul Tău! Să se aducă puțină apă! Spălați-Vă picioarele și odihniți-Vă sub acest copac; eu voi aduce pâine și veți mânca, după care Vă veți duce'n calea Voatră, de vreme ce-ați trecut pe la robul Vostru!" Zis-au Aceia: „Fă precum ai zis!""

7.- CORPUS CHRISTI

Procesiune de Corpus Christi în Carolina de Nord

Corpus Christi (în germană : Fronleichnam, în maghiară : Úrnapja, în latina ecleziastică: Dies Sanctissimi Corporis et Sanguinis Domini Iesu Christi), în trad. "Trupul lui Hristos" sau "Solemnitatea Preasfintelor Trup și Sânge ale lui Hristos" este o sărbătoare romano-catolică introdusă, inițial, în anul 1246 pe teritoriul Principatului episcopal Liège. La 1263 a avut loc minunea euharistică de la Bolsena, explicată de Toma de Aquino și recunoscută de papa Urban al IV-lea. Apoi, în anul 1264, procesiunea a fost extinsă la nivelul întregii Biserici Romano-Catolice. Procesiunea de Corpus Christi are loc anual la 60 de zile după Paști, adică în prima zi de joi de după Duminica Sfintei Treimi, corespunzătoare celei de-a doua zi de joi de după

Rusalii. La români, această sărbătoare se mai cheamă "Joia Verde". Credincioșii romano-catolici poartă în procesiune o hostie consacrată, ca semn al prezenței lui Iisus Hristos în mijlocul lor. Liturghia din acea zi amintește de: spălarea picioarelor apostolilor de către Însuși Isus, instituirea sacramentului preoției și agonia Lui din Grădina Ghetsimani. Ideea sărbătorii îi aparține Sf. Toma din Aquino, Doctor al Bisericii și sfetnic al papei Urban al IV-lea, care să aibă ca scop o sărbătoare concentrată numai pe Sf. Împărtășanie, punând accentul pe bucuria de a avea acest sacrament, care are Trupul, Sângele, Sufletul și Divinitatea lui Iisus Hristos.

8.- PREASFÂNTA INIMĂ A LUI ISUS

Sfânta Maria-Margareta Alacoque

Devoțiunea către Inima lui Isus este legată de numele sfintei Maria-Margareta Alacoque și a apărut pentru prima dată în Franța, în timpul secolului al XVII-lea. Maria-Margareta Alacoque s-a născut în data de 22 iulie 1647, în Franța. Tatăl ei a murit când ea a împlinit doar 8 ani.

Manifestând o mare devoțiune față de Preasfântul Sacrament al altarului, a primit o serie de revelații care au marcat-o decisiv. La 20 de ani, ea a avut prima viziune, apoi Isus i s-a arătat în repetate rânduri.

Pe lângă cele patru revelații, Mântuitorul a mai făcut o promisiune specială. Aceasta se regăsește într-o scrisoare, datată, probabil, mai 1668, scrisă de sfânta maică De Saumaise, fosta ei superioară, în care își amintește că, într-o vineri, în timpul împărtășaniei, Isus i-a zis:

„Din belșugul îndurării Inimii mele, îți promit că atotputernica mea iubire va dărui tuturor acelora ce se vor împărtăși consecutiv nouă prime vineri ale lunii, harul penitenței finale, prin care aceștia nu vor muri în dizgrația mea și lipsiți de sacramente, ci vor afla [în Inima Preasfântă] refugiu sigur în ultimul moment al vieții.”

În timpul revelațiilor, însuși Mântuitorul și-a arătat dorința de a se institui o sărbătoare în cinstea Inimii Sale, dorință împlinită de Papa Pius al IX-lea, care în 1856 a extins această sărbătoare la întreaga Biserică.

Papa Leon al XIII-lea consfințește neamul omenesc Preasfintei Inimi în 1899, iar papa Benedict al XV-lea o canonizează pe

Margareta-Maria la 13 mai 1920. Ziua comemorării Sfintei Maria-Margareta Alacoque este 17 octombrie.

Inima lui Isus este izvor de îndurare pentru toți. Această sărbătoare „este simbolul iubirii lui Isus față de Tatăl, dar și al iubirii pentru fiecare dintre noi" a spus papa Benedict al XVI-lea. Sărbătoarea Sfintei Inimi este veche de 150 de ani: a fost extinsă de papa Pius al IX-lea la toată Biserica în 1856. Dar spiritualitatea Inimii lui Isus este veche de când creștinismul, având originea în străpungerea de către soldatul roman a coastei lui Isus răstignit pe Cruce. O rană din care au ieșit sânge și apă, "semnul iubirii milostive a lui Dumnezeu", cum s-a exprimat Benedict al XVI-lea.

Această devoțiune exprimă clar faptul că credința creștină este o relație personală cu Dumnezeu care s-a făcut vizibil în Fiul; a adora Inima lui Isus înseamnă, prin urmare, potrivit Papei Benedict, a intra în comuniune totală cu Domnul, a-și însuși voința, gândurile, cuvintele, sentimentele lui Cristos, a fi una cu „inima sa care vede" unde este nevoie de iubire, pentru a se deschide altora, mai presus de toate, celor suferinzi, departe de orice închidere în sine", a mai spus Benedict al XVI-lea.

Enciclica "Haurietis Aquas" a Papei Pius al XII-lea a fost și este un document important, care a abordat în mod complet și profund subiectul devoțiunii către Preasfânta Inimă a lui Isus.

„Cinstirea Inimii Preasfinte a lui Isus este, pe de o parte, cultul iubirii cu care Dumnezeu, prin Isus, ne iubește, iar pe de altă parte este exersarea iubirii noastre către Dumnezeu și aproapele nostru. (…) Țelul este să înfăptuim și să perfecționăm acea iubire, care ne obligă lui Dumnezeu și fiecărei persoane. (Papa Pius al XII-lea – Enciclica Inimii lui Isus").

Devoțiunea la Preasfânta Inimă a lui Isus oferă învățătura despre adevărata iubire a lui Dumnezeu și profunda semnificație a vieții.

9.- CRISTOS REGELE UNIVERSULUI

La sfârșitul anului liturgic se celebrează cea de-a 34 duminică din perioada numită timpul de peste an. Această duminică, celebrată de regulă în ultimele zece zile din luna noiembrie, este dedicată lui Cristos, Regele universului. Prin această sărbătoare se dorește a se accentua faptul că Isus Cristos, Mântuitorul, este Stăpânul istoriei, incepului și sfârșitul timpului. Instituirea acestei sărbători a fost decisă de către

papa Pius al XI-lea la 11 decembrie 1925, la închiderea jubileului celebrat în acel an. După cum scria părintele Francesco Maria Avidano, cercetător, această celebrare este menită a fi o reîntoarcere de la strigătul blasfem împotriva lui Isus, din evanghelii: Nu avem alt rege decât pe Cezar. În cele trei zile ce preced solemnitatea lui Cristos - Regele universului creștinii recită un triduum special, prin ale cărui invocații se cere în special că inima lui Isus să triumfe în fața tuturor obstacolelor din calea împărăției iubirii sale.

Mai mult, prin mijlocirea Sf. Fecioare se înalta rugăciuni pentru că toate popoarele dezbinate prin rana păcatului să se supună iubirii lui Cristos. La 11 iunie 1899, papa Leon al XIII-lea a închinat Biserica, lumea și întreagă omenire lui Cristos. Prin recitarea publică a rugăciunii în sărbătoarea lui Cristos Regele universului se poate obține indulgență plenară. Actul de consacrare este încărcat de apeluri la iubirea lui Cristos adresate întregii omeniri, o iubire devenită vizibilă prin însăși răstignirea pe cruce. De asemenea, rugăciunea este o cerere publică de iertare, după cum umeaza: Din păcâte, mulți nu te-au cunoscut niciodată; mulți, disprețuind poruncile tale, s-au lepădat de ține. O, preamilostive Isuse, ai milă și de unii și de alții și atrage-i pe toți la inima ta preasfânta! O, Isuse, fii Regele nu doar al acelora care nu s-au îndepărtat niciodată de ține, ci și al acelora care te-au părăsit.

ISTORIE:

Sărbătoarea lui Cristos Regele universului a fost stabilită de Papa Pius al XI-lea, la 11 decembrie 1925. Sărbătoare este și ultima duminică din timpul de peste an al Bisericii. Duminică următoare va fi prima Duminică din Advent.

+CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU:

„Mi-a fost dată toată puterea în cer și pe pământ. Așadar, mergând, faceți ucenci din toate neamurile, botezandu-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-i să

ținã toate câte v-am poruncit! Și iată, eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul lumii!" (Matei 28, 18).
Acestea sunt ultimele cuvinte ale lui Cristos cel înviat în evanghelia sfântului Matei. Ele ne ajută să descoperim dimensiunile nebănuite ale misteruluilui pe care Biserica îl sărbătorește pentru a încorona anul liturgic: misterul lui Cristos Rege, al regalității lui Cristos.

+EXPLICAȚII

Faptul că Cristos este Rege, înseamnă a afirmă, la un prim nivel, că Cristos are putere nu numai asupra pământului, dar asupra întregului cosmos.
Înseamnă și a proclamă că el este stăpânul istoriei pentru toate popoarele și în toate timpurile și că el conduce în mod suveran destinul fiecărui om, al fiecărui cuplu, al fiecărei familii, al fiecărei comunități…

A ne ruga lui Cristos Rege, înseamnă a recunoaște că iubirea lui Cristos îi da toate drepturile; înseamnă a recunoaște că Cristos are dreptul să ne iubească cum vrea, atât cât vrea.

Acela pe care îl sărbătorim că Regele nostru, este Fiul lui Dumnezeu care este de asemenea fiul Mariei. Stăpânul timpului și al istoriei a spus "mama" unei femei de pe pământ, și este același Isus Cristos care are toată puterea în cer.

Destui oameni, este adevărat, chiar printre creștini, s-ar putea supără pe această sărbătoare a lui Cristos Rege, spunând: „această stăpânire a lui Cristos asupra istoriei nu este cu adevărat evidență!" Dar Isus ne-a prevenit de mai înainte, când el i-a răspuns lui Pilat: „Împărăția mea nu este din lumea această" (Ioan 18,37).

Sărbătoarea lui Cristos Rege nu celebrează triumful Bisericii, dar mai degrabă intrarea Bisericii în opera universală a lui Cristos cel milostiv. Dar în acest Domn atât de apropiat de noi, noi îl recunoaștem cu bucurie, cu entuziasm, pe stăpânul lumiii și al istoriei, "pentru că în numele lui Isus să se plece tot genunchiul în cer, pe pământ, și în tot locul, și orice limba să proclame: 'Isus Cristos este Domn, spre slavă lui Dumnezeu Tatăl'".

+SĂ NE RUGĂM ASTFEL ÎN FIECARE ZI A NOVENEI*:

*În numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt. Amin!
*Cântați (recitați) un mic cântec în cinstea Duhului Sfânt, pe care îl cunoașteți.

***Rugăciunea Novenei[1]**

Doamne, în această zi, în care noi preamărim măreția ta, în care suntem așa de fericiți să-ți aducem mulțumirea noastră, fă-ne să renunțăm la toate adevărurile noastre, meschine și triste, pentru a îmbrățișa Adevărul, unic, al tău. Vino și domnește în inimile noastre, vino să întemeiezi acolo pacea pe care tu singur o poți da.

Fă-ne să trăim după legea împărăției tale, primește-ne în milostivirea ta, întipărește-o în inimile noastre prin focul Duhului tău. Învață-ne să nu reținem nimic pentru noi înșine, pentru că Dumnezeu să poată ocupă tot locul în inimile noastre.

Noi te aclamăm și te alegem, pe ține mântuitorul nostru, pe ține „alfa și omega, acela care este, care era și care vine, Cel Atotputernic". Tu singur poți umple inimile noastre, tu singur, Doamne, da un sens vieților noastre, tu ești Isus, Cristos și Domn! Noi toți de pe pământ avem nevoie de ține.

Ție, Mielul lui Dumnezeu, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, să-ți fie Împărăția, Puterea și Slavă, în vecii vecilor. Amin!

*Cântați un cântec de laudă, pe care îl cunoașteți, spre Slavă lui Isus Cristos.

*Păstrați un timp de tăcere și de mulțumire.

*Rugați-va un Tatăl Nostru și un Bucură-te Marie.

*În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin!

***CRISTOS REGELE SĂ NE BINECUVÂNTEZE!**

*Că zile de recitare a acestei novene se ia în calcul ziua de sâmbătă (cu o zi înaintea zilei de Dumnica în care se celebrează sărbătoarea Cristos Regele Universului - că ultima zi a novenei) și se merge înapoi 9 zile în ziua de vineri cu (10 zile înaintea Sărbătorii) că prima zi a novenei. De exemplu: Dacă într-un an Sărbătoarea cade Duminică 23 noiembrie - ziua de sâmbătă 22 noiembrie va fi cea de a nouă și ultima a novenei , în timp ce ziua de vineri 14 noiembrie va fi prima zi a novenei.

10.- SFÂNTA FAMILIE DE LA NAZARET, MODELUL FAMILIILOR CREȘTINE

„După ce au plecat magii, iată că îngerul Domnului i-a apărut în vis lui Iosif, zicând: «Sculându-te, ia copilul şi pe mama lui, fugi

[1] Acte de devoțiune pe care le împlinește creștinul catolic timp de nouă zile la rând.

în Egipt şi stai acolo până când îţi voi spune, pentru că Irod are de gând să caute copilul ca să-l ucidă!» Sculându-se, Iosif a luat copilul şi pe mama lui, în timpul nopţii, şi a plecat în Egipt. A rămas acolo până la moartea lui Irod…". (Mt 2,13-15)

În prima duminică de după sărbătoarea Naşterii Domnului nostru Isus Cristos, Biserica ne invită să celebrăm o sărbătoare dedicată Sfintei Familii de la Nazaret. Membrii acestei Familii au fost principalii protagonişti ai sărbătorilor Crăciunului. Şi chiar dacă în prim-plan au fost când Maria, când Iosif şi, mai ales copilul nou-născut, Isus, de fiecare dată ceilalţi membri erau prezenţi.

Altfel spus, evangheliştii au scos cu grijă în evidenţă faptul că aceşti trei protagonişti ai evenimentelor alcătuiesc o Familie şi se comportă ca atare. De aceea, dacă voim să descoperim câteva din trăsăturile caracteristice ale familiei creştine, va trebui să ne lăsăm purtaţi de evanghelişti în intimitatea Familiei de la Nazaret.

Textul evanghelic din acest an ne prezintă un eveniment critic din viaţa acestei Familii. Viaţa copilului se află în mare pericol. Regele Irod, după ce a aflat de naşterea unui nou rege la Betleem, vrea să-l ucidă. Înştiinţat în vis de un înger al Domnului, Iosif ia copilul şi pe mama lui şi chiar în noaptea aceea plecă în Egipt, pentru a-i pune la adăpost. Aceste câteva detalii ne sugerează că o familie se salvează şi dăinuie doar atunci când se supune voinţei lui Dumnezeu (voinţă exprimată în diferite feluri: prin glasul Evangheliei, prin glasul învăţăturii Bisericii etc). E drept că în acest episod nici mama şi nici copilul nu par să joace vreun rol activ. Cel care acţionează este Sfântul Iosif. Şi totuşi, textul nostru ne lasă să înţelegem că voinţa lui Dumnezeu ajunge la ei prin intermediul tatălui purtător de grijă, iar supunerea lor faţă de voinţa lui devine sinonimă cu supunerea faţă de voinţa lui Dumnezeu. De remarcat este şi faptul că Iosif îşi asumă cu promptitudine responsabilităţile de tată şi de soţ. Altfel spus, asumarea responsabilităţilor de către fiecare membru al familiei reprezintă împlinirea voinţei lui Dumnezeu. Sărbătoarea *Sfintei Familii de la Nazaret* se celebrează, de obicei, în duminica dintre sărbătoarea Crăciunului şi cea a *Maternităţii sfintei Fecioare Maria (Anul*

nou). Când însă Crăciunul coincide cu ziua duminică, atunci sărbătoarea *Sfintei Familii de la Nazaret* se celebrează în ziua de 30 decembrie.

* *Sfânta Familie de la Nazaret, modelul familiilor creștine*, de Pr. Tarciziu Şerban, în „Actualitatea creștină" nr. 13/2016, Anul XXVII, pag. 20.

B.- SĂRBĂTORI INVARIABILE ÎN CREȘTINISM

1.- PREASFÂNTA FECIOARĂ MARIA, NĂSCĂTOARE DE DUMNEZEU

Sărbătoare: 1 ianuarie (calendarul latin)

Solemnitatea Sfintei Fecioare Maria Născătoare de Dumnezeu este prima sărbătoare în cinstea Maicii Domnului apărută în părţile de apus ale Bisericii. La început a fost introdusă cu scopul de a înlocui obiceiurile romane numite "strenae" (daruri şi urări de bine cu prilejul Anului Nou), obiceiuri în care se practicau ritualuri nepotrivite cu sfinţenia vieţii creştine. "Natale Santae Mariae" - "Crăciunul Sfintei Maria" a început a fi sărbătorit la Roma în preajma secolului al VI-lea, probabil odată cu sfinţirea uneia din primele biserici din Roma dedicate Maicii Domnului: Santa Maria Antiqua în Forul Roman, la sud de templul numit al fraţilor Castor.Slujba bisericească era strâns legată de aceea a Naşterii Domnului, şi pentru aceasta ziua de 1 Ianuarie a fost numită "În octava Domnului", a opta zi din sărbătoarea Naşterii Domnului.

În amintirea ritualului la care, conform Legii mozaice, a fost supus şi Isus la opt zile după naştere, la Sfânta Liturghie se citea Evanghelia circumciziunii, şi însăşi sărbătoarea care inaugura anul nou se numea "Circumciziunea".

Recenta reformă liturgică a readus la 1 ianuarie sărbătoarea Maternităţii Divine, sărbătoare care începând din anul 1931 era sărbătorită la 11 octombrie, în amintirea Conciliului Ecumenic din Efes (431), care în ziua 11 octombrie a proclamat în mod solemn adevărul atât de scump tuturor creştinilor, că Maria este cu adevărat Mama lui Cristos care este într-adevăr Fiul lui Dumnezeu.

În Conciliul din Efes, Nestorius îndrăznise să declare: "Dumnezeu are, deci, o mamă? Atunci să nu condamnăm mitologia greacă care afirmă că zeii au mamă." Sfântul Ciril din Alexandria a răspuns: "Se întreabă cineva dacă Sfânta Fecioară Maria e mamă a dumnezeirii? La această întrebare răspundem:

Cuvântul veşnic, având propria lui viaţă, îşi are originea în însăşi fiinţa lui Dumnzeu Tatăl şi există din veşnicie Dar el 's-a făcut trup', a devenit om în timp şi pentru aceasta, pe drept se poate spune că s-a născut din femeie."

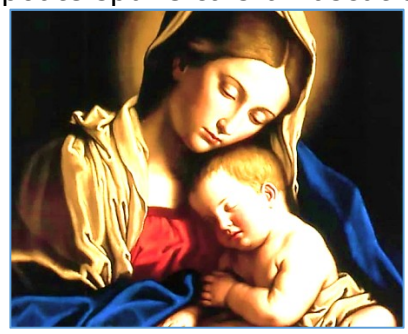

Iisus, Fiul lui Dumnezeu, s-a născut din Maria. Din această sublimă şi exclusivă prerogativă, izvorăsc toate titlurile de onoare pe care le atribuim Preacuratei Fecioare Maria, deşi putem face o deosebire între sfinţenia personală a Mariei şi calitatea ei de Mamă a lui Dumnezeu. Deosebirea ne este sugerată de însuşi Cristos: "O femeie din mulţime ridică glasul şi Â spune: 'Fericit este sânul care te-a purtat şi pieptul care te-a alăptat'. Dar Isus îi zise: 'Fericiţi, mai degrabă, cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi-l împlinesc'" (Luca 11,27).

"În realitate, 'Maria, fiică a lui Adam', supunându-se cuvântului dumnezeiesc, a devenit mama lui Isus; ea a îmbrăţişat cu tot sufletul, fără umbră de împotrivire, voinţa lui Dumnezeu aducătoare de mântuire şi s-a consacrat pe ea însăşi, în întregime, drept 'Roabă a Domnului' sau 'slujitoare a Domnului', persoanei şi operei Fiului său, slujind la împlinirea misterului răscumpărării imediat după Isus şi împreună cu El, ajutată de harul lui Dumnezeu Atotputernicul" (Lumen Gentium, 56).

Cuvântul Maria, este în general considerat ca fiind originar din limba ebraică şi ar proveni din Maryam cu varianta Miryam, numele surorii mai mari a lui Moise. Pare să fie un nume compus din două elemente: mar însemnând picătură şi yâm însemnând mare.Sfântul Ieronim cunoştea această etimologie, deoarece declara că Maria înseamnă "Stilla Maris", "picătură din mare". După el, unii copişti au citit greşit cuvântul "stilla" (picătură) şi au scris "stella", care înseamnă "stea". De aici provine titlul "Steaua Mării" - şi cântecul "Ave, maris stella", "Bucură-te, o, stea a mării". Eroarea nu trebuie regretată, deoarece a dat loc unei imagini poetice foarte frumoase.

Unii savanţi consideră, şi nu fără motive, că cuvântul Maryam nu este de origine ebraică, ci egipteană, şi datează din timpul captivităţii evreilor în pământul faraonilor. Conform acestei origini, cuvântul ar fi compus din două părţi, dintre care prima înseamnă "a iubi, a alege pe cineva", iar a doua parte

este numele zeului Amon. În transcriere grecească cuvântul a devenit Mariamne, însemnând "aleasă, iubită de Amon". Pentru noi creştinii, cuvântul Maria, după transcrierea ebraică, şi Mariana, după transcrierea grecească, înseamnă, deci, "aleasă, iubită de Dumnezeu"

2.- BOTEZUL DOMNULUI – BOBOTEAZA (6 ianuarie)

Pe 6 ianuarie prăznuim Botezul Domnului, cunoscut în popor sub denumirea de Bobotează. Botezul Mântuitorului în Iordan, poartă și denumirea de "Epifanie" sau "Teofanie", termeni care provin din limba greacă și înseamnă "arătare", "descope-rire".

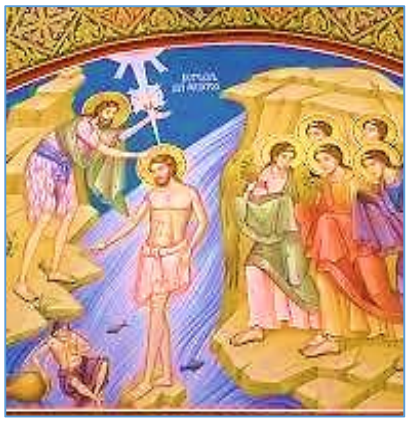

De ce arătare sau descoperire? Pentru că în momentul în care Hristos a fost botezat, cerurile s-au deschis, Duhul lui Dumnezeu S-a coborât în chip de porumbel și a stat peste El, iar Tatăl a mărturisit: "Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru Care am binevoit!" (Matei 3, 17). În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: "Hristos n-a ajuns cunoscut tuturor când S-a născut, ci când S-a botezat".

Bobotează - scurt istoric

Sărbătoarea Bobotezei este amintită din secolul al ÎI lea, la Sfântul Clement Alexandrinul. Menționăm că în primele secole, Bobotează era sărbătorită împreună cu Nașterea Domnului, pe 6 ianuarie. Începând cu secolul al IV lea, cele două sărbători au fost despărțite: 25 decembrie fiind dată stabilită pentru prăznuirea Nașterii Domnului și 6 ianuarie pentru Botezul Domnului.

Bobotează, ziua în care Hristos S-a descoperit lumii

Afară de cele grăite de Iisus la vârstă de 12 ani în templu, Hristos nu a săvârșit nicio minune și nu a rostit niciun cuvânt reținut de evangheliști. Începând cu Botezul Sau, Hristos iese din umbră și începe să propovăduiască. A primit botezul la 30 de ani, vârstă maturității la evrei.

Iisus a venit la Ioan și i-a cerut să-L boteze, nu pentru că avea nevoie de curățire de păcate, căci era Dumnezeu-Omul, ci pentru a sfinți creația. Că Mântuitorul nu a venit să primească iertare de păcate de la Ioan, reiese și din faptul că botezul lui Ioan îl ajută pe om să conștientizeze starea păcătoasă, însă, nu

oferea iertarea. De aceea se și spune că era "spre iertarea păcatelor" (Luca 3, 3), pe care avea s-o aducă Hristos.

El primește botezul de la Ioan pentru a readuce Duhul Sfânt în creație. Prin căderea în păcat, omul Îl pierduse pe Sfântul Duh, așa cum ne mărturisește Sfântul Chiril al Alexandriei. Botezul Mântuitorului reprezintă momentul redeschiderii izvoarelor harului, care fuseseră zăvorâte pentru om și pentru întreagă creație. Prin cuvintele din rugăciunea citită la Bobotează: "Astăzi firea apelor se sfințește...", nu trebuie să înțelegem că harul lui Dumnezeu se pogoară în timpul slujbei de sfințire a apei peste toată apă care există în diverse locuri, ci doar peste apă pregătită din timp pentru acest lucru. În Botezul Domnului stau începutul și temeiul Sfintei Taine a Botezului creștin

Acceptând să Se cufunde în Iordan, Hristos l-a îngropat pe vechiul Adam și a început astfel zidirea unui om nou. Apele Iordanului primind pe Dumnezeu-Omul nu au avut ce să curețe, ci au fost ele însele purificate. Hristos a curățit prin cufundarea Să în Iordan, creația întinată de căderea omului în păcat și a înlăturat puterea satanei. Astfel, în clipă când El S-a lăsat botezat de Ioan, izvoarele harului s-au pogorât peste creație.

În rugăciunea de sfințire a apei de la Botez, se cere venirea Duhului pentru curățirea apei de lucrarea puterilor demonice, pentru că ea să devină, prin pogorârea deplină a Duhului, loc al nașterii omului nou în Hristos.

Astfel, ritualul Botezului creștin repetă aceste momente, care semnifică trecerea dintr-o etapă existențială în altă: el se deschide cu lepădările, menite să alunge puterea satanei și se încheie cu primirea darului Sfântului Duh.

Bobotează - sfințirea apei

În ajunul și în ziua de Bobotează, în toate bisericile ortodoxe, cu puterea Duhului Sfânt, la rugăciunile arhiereilor și preoților se sfințește Agheasmă Mare.

Creștinii ortodocși pot lua pe nemancate din Agheasmă Mare în perioada 5 ianuarie - 14 ianuarie și la recomandarea duhovnicului. Agheasmă Mare este folosită în Ajunul Bobotezei la sfințirea casele credincioșilor și locuitorii acestora. Tot cu ea se stropesc și lucrurile care trebuie binecuvântate sau sfințite, cum ar fi: binecuvântarea și sfințirea prapurilor, sfințirea crucii și a troițelor, a clopotului, a vaselor și

veșmintelor liturgice, sfințirea icoanelor, a bisericilor, a antimiselor și a Sfântului și Marelui Mir.Adrian Cocoșilă

3.- ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

Întâmpinarea Domnului este o sărbătoare creștină ortodoxă, catolică și luterană (2 februarie).

Istoric

Această sărbătoare, ce cade la 40 de zile de la Nașterea Domnului Iisus, se ținea la Ierusalim cel puțin de la începutul secolului al V-lea, "cu aceeași bucurie ca Paștele" (relatarea pelerinei Etheria). La Roma a fost introdusă în jurul anului 650.

Conținut

Conținutul sărbătorii se referă la prezenta-rea pruncului Iisus în Templu: Lc 2, 22-40, după cum arată denumirea apuseană (de după 1960) a sărbătorii: "Prezentarea Domnului". Denumirea răsăriteană de "Întâmpinarea Domnului" exprimă faptul că Mesia vine în Templul său și-l întâlnește pe Poporul lui Dumnezeu din Vechiul Testament, reprezentat de Simeon și Ana (profetesa Ana, fiica lui Fanuel).

În Apus, în trecut, era văzută mai ales ca o sărbătoare a Maicii Domnului, fiind numită, până în 1960, "Purificarea Mariei", cu referire la Legea iudaică: Lev 12.

Prezentarea pruncului Iisus în Templu, în 1470, Muzeul Catharijneconvent, Utrecht

Semnificație În prisma religiei creștine semnificația sărbătorii este dată de Hristos ca lumină a neamurilor. Hristos aduce lumina lui Dumnezeu într-o lume întunecată de păcat. Creștinii trebuie să ducă această lumină în lume, dat fiind că împărtășesc misiunea și viața lui Isus Hristos. El a împlinit acest lucru pentru oameni, prin moartea sa, prin care a nimicit puterea răului. Hristos a devenit asemenea oamenilor prin întrupare și, deoarece El Însuși a fost ispitit, îi ajută pe toți cei care sunt ispitiți.

Sfințirea lumânărilor

- Tradiția sfințirii lumânărilor de praznicul Întâmpinării Domnului este specifică, în România, Ardealului și Maramureşului, ca rezultat al influenței creştinismului.
- De sărbătoarea Lupercaliilor, erau organizate procesiuni

cu făclii aprinse în cinstea zeului Pan, socotit drept protector al turmelor și al păstorilor. Zeul Pan era numit și Lupercus..

- În vreme ce credincioșii respectă Întâmpinarea Domnului, în popor se ține Streneia sau Ziua Ursului. Pentru că erau convinși că în această zi pot căpăta ei înșiși puterea ursului, oamenii se ungeau cu grăsime de urs pe 2 februarie și practicau acest ritual în special asupra copiilor.
- Bolnavii erau trataţi în această zi prin afumare cu păr de urs. Se mai zice despre Stretenie că este o zi rea, cu multe ceasuri rele, iar cine se naşte sau cine face nuntă în această zi va avea parte numai de necazuri şi nu-i va merge bine.
- Strămoșii puneau schimbarea vremii pe seama felului în care se comportă ursul, zis și Ăl Mare ori Martin.
- În tradiţia populară, se consideră că în această zi anotimpul rece se confruntă cu cel cald, sărbătoarea fiind un reper pentru prevederea timpului calendaristic.Se credea că, dacă în această zi este soare, ursul iese din bârlog şi, văzându-şi umbra, se sperie şi se retrage, prevestind astfel, prelungirea iernii cu încă 6 săptămâni. Dimpotrivă, dacă în ziua de Stretenie cerul este înnorat, ursul nu-şi poate vedea umbra şi rămâne afară, prevestind slăbirea frigului şi apropierea primăverii.
- Se mai spune că, dacă în ziua de Stretenie este cald, atunci, în cursul anului, va fi vară călduroasă și îmbelșugată, iar dacă în această zi este frig, ger și viscol, atunci vara va fi friguroasă și neroditoare.
- Ce rugăciuni se spun la Întâmpinarea Domnului:

1. ***Troparul Întâmpinării Domnului****, glasul „Bucură-te, cea plină de dar,*

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că din tine a răsărit Soarele Dreptăţii, Hristos, Dumnezeul nostru, luminând pe cei dintru întuneric. Veseleşte-te şi tu, bătrânule drepte, primind în braţe pe Liberatorul sufletelor noastre, Cel ce ne-a dăruit nouă şi Învierea.”

2. ***Condacul Întâmpinării Domnului****, glasul 1*

„Cel ce cu naşterea Ta ai sfinţit pântecele Fecioarei şi mâinile lui Simeon care Te-au întâmpinat acum le-ai binecuvântat, şi precum se cuvenea ne-ai mântuit pre noi, Hristoase Dumnezeule, împacă lumea ce se găseşte în războaie şi întăreşte Biserica, pe care ai iubit-o, Unule, Iubitorule de oameni„.

4.- BUNA VESTIRE

Buna Vestire sau Anunțarea (în tradiția ortodoxă Blagovestenia) este o sărbătoare creștină, celebrată în data de 25 martie, în amintirea momentului în care Arhanghelul Gabriel a anunțat-o pe Fecioara Maria că-l va naște pe Iisus din Nazaret.

Cei mai mulți creștini țin această sărbătoare a Bunei Vestiri pe data de 25 martie, nouă luni înainte de Crăciun, când este sărbătorită nașterea lui Iisus (Crăciunul, din latină incarnatione).

Buna Vestire, icoană pe lemn (sec.XVI)

Conform evangheliei după Luca 1:26, Buna Vestire a avut loc „în a șasea lună" a sarcinii Elisabetei, mama lui Ioan Botezătorul.

Atât tradiția catolică cât și cea ortodoxă localizează Buna Vestire în Nazaret, dar locul exact diferă. În tradiția catolică punctul de referință este marcat de Bazilica Anunțării, iar în tradiția ortodoxă de biserica ortodoxă grecească a Bunei Vestiri.

Buna Vestire reprezintă o temă fundamentală în arta creștină în general, mai ales în arta mariană a bisericii catolice, în mod special în timpul Evului Mediu și al Renașterii.

Istoric: O sărbătoare a „Vestirii Nașterii Domnului" se ținea în Răsărit încă din anul 550, la 25 martie. La Roma s-a introdus în sec. al VII-lea.

Conținut: Data de 25 martie este la 9 luni înainte de Crăciun (sărbătoarea Nașterii Domnului) și amintește de ziua în care Arhanghelul Gabriel îi vestește Fecioarei Maria că a fost aleasă să devină mama lui Iisus Hristos.

Semnificație: Buna Vestire făcută Mariei inaugurează „plinirea timpului” (Gal 4, 4), adică împlinirea făgăduințelor și pregătirilor venirii lui Hristos. Maria este chemată să-L zămislească pe Fiul lui Dumnezeu. Încuviințând, a devenit Născătoare de Dumnezeu.

Uimindu-se de cele petrecute cu Maria, Sfântul Augustin își imaginează că se adresează îngerului, întrebând: „Spune-mi, îngere, de ce s-a petrecut aceasta cu Maria?”. Îngerul îi arată că răspunsul este cuprins chiar în cuvintele salutului: „Bucură-te, cea plină de har!” (*cf.* Sermo 291, 6). Origen observă că niciodată un asemenea titlu nu a fost dat unei ființe omenești și nu mai apare în niciun alt loc din Sfânta Scriptură (cf. In Lucam 6, 7).

Maria primește cu disponibilitate „valul de iubire” a lui Dumnezeu care se revarsă în ea. Și prin aceasta este o ucenică desăvârșită a Fiului ei, care, în ascultare față de Tatăl, își împlinește libertatea și tocmai astfel își exercită libertatea, ascultând.

La Anunțare, în Luca 1:28, îngerul proclamă Mariei „bucură-te ,cea plină de har!” sau „ Plecăciune, *ție* căreia *ți* s-a arătat bunăvoință”. Verbul folosit în limba greacă pentru salut, „bucură-te” sau „plecăciune” este „Chairó (χαίρω)”, care, literalmente însemnă „a se ferici (bucura)”, dar care în același timp, era folosit și ca formă de salut, de unde varietatea traducerilor.

Iar verbul charitoó (χαριτόω) este folosit în traducerea „cea plină de har” sau „căreia *ți* s-a arătat bunăvoință”, în general, școala catolică și ortodoxă a preferat traducerea „plină de har”, care sublinează starea de grație a Marei, în timp ce protestantismul sublinia actul divin prin care Dumnezeu își revarsă grația (sau harul) divină, nemeritată și benevolentă.

Obiceiuri, tradiții și superstiții de Buna Vestire:

- Zi aducătoare de veste minunată în care oamenii nu au voie să se certe.
- Credincioșii au dezlegare la peșteÂ

Blagovestenia este praznicul în amintirea zilei în care Sfântul Arhanghel Gavriil a vestit Sfintei Fecioare că va naște pe Fiul lui Dumnezeu.

- Buna Vestire este prima sărbătoare confirmată în documente, dintre sârbătorile Maicii Domnului. Dată acestei sărbători a variat la început. Astfel, unii o sărbătoreau în ajunul Bobotezei (5 ianuarie), iar în unele Biserici din Apus, ca cele din

Spania, Galia și Milano, Buna Vestire s-a sărbătorit pe 18 decembrie.

- Bună Vestire este sărbătorită în fiecare an în perioada Postului Mare, fiind una dintre sărbătorile pentru care Biserica acordă dezlegare la peste, indiferent în ce zi ar cădea această.

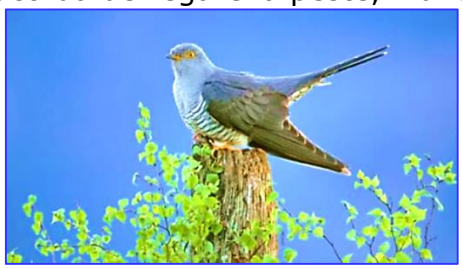

Potrivit tradiției, dacă primul cântec al cucului era auzit pe stomacul gol, în spatele omului, era semn rău: „Cucu-n spate mi-a cântat/ și moartea m-a săgetat!" Există obiceiul că în această zi, să se numere de câte ori cucul își cânta numele, număr ani îmi vei da/ pan' m-oi însura (măritată)?" Dacă se întâmplă că după rostirea acestor cuvinte, cucul să cânte, cântecul sau echivala cu un an de astepare.

Dimpotrivă, dacă el tăcea, tăcerea să era semn că avem de-a face cu o căsătorie grabnică.

De asemenea, craca pe care a cântat cucul de ziua să, era tăiată și pusă în scăldătoarea fetelor, în speranța că flăcăii nu le vor ocoli

Este interzis să dormi prea mult în această zi căci în caz contrar vei fi somnoros de-a lungul întregului an.

Altă superstiție spune că nu este bine să cauți păsările de ouă în această zi sau să le pui sub cloșcă căci altfel puii vor ieși schimonosiți, cu două capete, sau se vor îmbolnăvi. Totodată, ouăle ouate de Bună Vestire nu se păstrează și nici nu se consumă. Evită să te cerți în această zi ori altfel vei avea parte de galcevi de-a lungul întregului an.

În unele zone ale țării, există obiceiul de a face un foc în curte, în dreptul ușii, și a se pune pe lângă foc 3 strachini cu apă, sare și pâine care mai târziu sunt date de pomană. În alte părți, conform tradiției, se așază pe pragul ușii 3 farfurioare cu pâine și sare spre a potoli foamea îngerilor. Aceștia, în schimb, vor păzi și veghea locuința respectivă.

Sărbătoarea Bunei Vestiri a născut, de-a lungul timpului, o serie de datini, superstiţii şi obiceiuri. Tradiţia populară spune că, în această zi aducătoare de veste minunată, oamenii nu au voie să se certe, fiind mare păcat: cine se ceartă în ziua de Bună Vestire are necazuri tot anul. În această zi se fac şi previziuni meteorologice. În popor există credinţa că aşa cum este vremea ziua de Bună Vestire, aşa va fi şi în ziua de Paşti.

De Buna Vestire este bine să se pună pe pragul casei pâine şi sare pentru hrana îngerilor.

5.- SCHIMBAREA LA FAȚĂ

Icoana Schimbării la Față

Rafael - Schimbarea la Față (1518-1520) - Ulei pe lemn, Muzeele Vaticane, Roma

Schimbarea la Față (sau Transfigurarea Domnului sau Metamorfoza Domnului) este un eveniment descris de evangheliile sinoptice, în care Iisus din Nazaret a fost văzut de apostolii Săi într-o lumină nouă pe Muntele Tabor (Matei 17:1-9, Marcu 9:2-8, Luca 9:28-36). Conform evangheliilor sinoptice, Iisus a devenit strălucitor, a vorbit cu proorocii Moise și cu Ilie, fiind numit Fiul lui Dumnezeu. Interpreții Noului Testament au clasificat Schimbarea la Față drept una din minunile lui Iisus menționate în Evanghelii.

Particularitatea Schimbării la Față este aceea că apostolii Săi văd în Iisus din Nazaret lumina divină. Similar, conform evangheliei după Ioan, la ultimul discurs public al lui Iisus, apostolii au auzit „vocea lui Dumnezeu” (Ioan 12,28), în timp ce alții au auzit doar „zgomot de tunet” (Ioan 12,29).

„Și după șase zile, Iisus a luat cu Sine pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a dus într-un munte înalt, de o parte. Și S-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina. Și iată, Moise și Ilie s-au arătat lor, vorbind cu El. Și, răspunzând, Petru a zis lui Iisus: Doamne, bine este să fim noi aici; dacă voiești, voi face aici trei colibe: Ție una, și lui Moise una, și lui Ilie una. Vorbind el încă, iată un nor luminos i-a umbrit pe ei, și iată glas

din nor zicând: "Acesta este Fiul Meu Cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta ascultați-L". Și, auzind, ucenicii au căzut cu fața la pământ și s-au spăimântat foarte. Și Iisus S-a apropiat de ei, și, atingându-i, le-a zis: Sculați-vă și nu vă temeți. Și, ridicându-și ochii, nu au văzut pe nimeni, decât numai pe Iisus singur. Și pe când se coborau din munte, Iisus le-a poruncit, zicând: Nimănui să nu spuneți ceea ce ați văzut, până când Fiul Omului Se va scula din morți."
— Matei 17:1-9[4]

Interpretări

Toma de Aquino a considerat Schimbarea la Față drept cea mai mare minune, în sensul că aceasta completează harul botezului și arată celor credincioși perfecțiunea vieții în Împărăția lui Dumnezeu.

Schimbarea la Faţă a Domnului: Tradiţii şi obiceiuri

Sărbătoarea Schimbarea la Faţă a Domnului este prăznuită pe data de 6 august și este privită și ca începutul toamnei, această zi fiind socotită zi de hotar pentru vară. Din această zi vremea începe să se schimbe și să se răcească.

Semnificaţia sărbătorii Schimbarea la Faţă a Domnului este vederea lui Dumnezeu şi transfigurarea omului, posibilitatea lui de a îndumnezei încă din viaţa aceasta. În satele românești încă se mai păstrează viu spiritul acestei sărbători. De ea sunt legate o serie întreagă de obiceiuri, datini, tradiții și superstiții.

Acest praznic este unul foarte important, este una dintre acele zile când cerurile se deschid, iar cei aleși de Dumnezeu pot vedea Porțile Raiului.

- Sărbătoarea Schimbarea la Faţă a Domnului este, totodată, privită ca şi începutul toamnei. De aceea, începând cu această zi nu mai este voie la scăldat în ape curgătoare, nici la spălat rufe în râu.
- În această perioadă se sfințesc grădinile, boabele de grâu pentru semănat, recoltele.
- Credincioșii duc la biserică prinoase din roadele pe care le au. Acestea vor fi binecuvântate de preot și împărțite celor sărmani.
- De asemenea, viii nu trebuie să-i uite nici pe cei trecuți în

neființă și să facă pomană în amintirea și pentru sufletul acestora, potrivit crestinortodox.ro.

Cei care nu cinstesc această sărbătoare vor fi uscaţi şi gălbejiţi ca florile care de acum încep să se veștejească.

- Totodată, de sărbătoarea Schimbarea la Faţă a Domnului, se spune că nu este bine să se mănânce struguri nesfinţiţi. Cei care vor face acest lucru vor avea dureri de burtă.
- altă superstiţie spune că, cei care nu-şi vor vedea capul la răsăritul soarelui în dimineaţa respectivă, vor muri până la sfârşitul anului.
- De asemenea, este bine să te împaci cu cei cu care eşti certat în această zi de sărbătoare. Totodată, nu trebuie să fii certat cu nimeni.
- Femeile însărcinate care vor cinsti această zi de mare sărbătoare în calendarul ortodox vor avea parte, conform superstiţiei, de o naştere uşoară.
- altă superstiţie spune că, dacă această zi va fi una însorită, toamna va fi una roditoare şi îmbelşugată.
- Tot în această zi, tradiţia populară aminteşte că este bine să evităm călătoriile, chiar şi pe distanţe scurte, pentru că există riscul să rătăcim drumul spre casă. În acest caz, putem să ne întoarcem doar în anul viitor, odată cu venirea berzelor.
- Cine are o suferinţă trupească sau sufletească este bine să urmărească zborul berzelor. Pentru că aşa cum pleacă berzele, tot aşa va pleca şi suferinţa sa.
- Rândunelele se pregătesc de plecare, odată cu berzele, care le ajută să traverseze oceanul în siguranţă, purtându-le în spate.

6.- ADORMIREA MAICII DOMNULUI

Adormirea Maicii Domnului este o sărbătoare ortodoxă și catolică celebrată pe 15 august, în care se comemorează trecerea Fecioarei Maria din această lume. Potrivit scrierilor apocrife despre Adormirea Maicii Domnului, Fecioara Maria și-a trăit ultimii ani pe pământ la Efes, alături de Ioan Evanghelistul. Ea nu a gustat niciodată moartea, ci pur și simplu a adormit, ca toți oamenii, curând după aceea fiind ridicată cu trup și suflet la ceruri (exact ca Isus din Nazaret). Cei care au fost martorii acestui miracol au fost ucenicii lui Isus și prietenii Sf. Maria.

Sfânta Maria este sărbătorită de două ori. O dată pe data de 15 august, atunci când creștinii prăznuiesc Adormirea Maicii Domnului și a doua oară pe data de 8 septembrie, atunci când Biserica sărbătorește Nașterea Maicii Domnului.

Despre această sărbătoare nu găsim informații în Sfintele Evanghelii, ci numai în Tradiția Bisericii.

Potrivit Tradiției, Maica Domnului a mai trăit 11 ani după înălțarea Mântuitorului. Maica Domnului a fost înștiințată de îngerul Gavriil de mutarea ei din această viață: "Acestea zice Fiul tău: Vremea este a muta pe maica Mea la Mine. Nu te teme de aceasta, ci primește cuvântul cu bucurie, de vreme ce vii la viața cea nemuritoare".

După ce Fecioara Maria și-a cerut iertăciune de la toți, și-a dat duhul. Domnul Însuși S-a coborât din ceruri pentru a primi în mâinile Sale sufletul ei cel sfânt.

Adormirea Maicii Domnului, lucrare de Bruegel (1564)

Atunci s-au petrecut multe minuni: ochii orbilor și auzul surzilor s-au deschis, ologii și bolnavii s-au vindecat, scrie crestinortodox.ro. Trupul ei nu a rămas în mormânt, pentru că Fiul ei, Cel care a biruit moartea, l-a ridicat la cer. Sfinții Părinți afirmă că după cum trupul ei a rămas integru, adică feciorelnic, în timpul nașterii lui Hristos din ea, tot așa a rămas trupul ei fără stricăciune întru adormirea și mutarea ei de la viața pământească la viața cerească.

Sfinții Apostoli au fost aduși de Sfântul Duh din locurile în care vesteau Evanghelia, ca.să-și ia rămas-bun de la Maica Domnului

Numai Sfântul Apostol Toma nu a fost de faţă la înmormântare, dar prin lucrarea lui Dumnezeu s-a învrednicit și el să ajungă la mormântul Maicii Domnului, după trei zile de la îngroparea ei. Deschizându-se mormântul, nu a mai fost găsit trupul acesteia, ci doar giulgiul, semn că trupul ei fusese ridicat la cer. Adormirea Maicii Domnului este cea mai veche sărbătoare închinată Sfintei Fecioare Maria. Mărturii despre existenţa acestei sărbători avem începând din secolul al V-lea,

când cultul Maicii Domnului începe să se dezvolte foarte mult, mai ales după Sinodul IV Ecumenic, care a hotărât că Maica Domnului este Născătoare de Dumnezeu.

Locul de origine al sărbătorii este probabil Ierusalim, Oraşul Sfânt, unde se păstrează până astăzi, în apropierea Grădinii Ghetsimani, mormântul Maicii Domnului şi biserica zidită pe acest mormânt. În spatele mormântului Maicii Domnului din această biserică este pusă la închinare pentru pelerini icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, cunoscută sub numele de Ierusalimitissa. Generalizarea Praznicului Adormirii Maicii Domnului în Răsărit s-ar datora împăratului bizantin Mauriciu (528-603), care a rezidit Biserica Maicii Domnului din Ghetsimani şi care a fixat definitiv data sărbătoririi la 15 august. În Apus, sărbătoarea a fost generalizată mai târziu, de către Papa Teodor I (642-649), care era originar din Ierusalim şi care a impus data de 15 august pentru sărbătorirea Adormirii Maicii Preacurate, ca în Răsărit. Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului este considerată de mai mulţi teologi drept „Paștele verii", fiind sărbătoarea cea mai cunoscută în popor din acest anotimp şi cea mai importantă din cele închinate Născătoarei de Dumnezeu. În aceasta zi, ortodocşii sărbătoresc atât moartea şi îngroparea, cât şi învierea şi înălţarea la cer a Maicii Domnului. Asemănările dintre cele doua mari praznice împărăteşti sunt exprimate în modul cel mai evident la nivel liturgic. În acest sens, Maica Domnului este singura dintre Sfinţii Bisericii Ortodoxe care are o rânduială liturgică a punerii în mormânt, asemenea cu cea a Mântuitorului Iisus Hristos.

Credincioşii care participă la Slujba Vecerniei Adormirii Maicii Domnului retrăiesc parcă o nouă Sâmbătă Mare din Săptămâna Patimilor. În biserica se cântă imnuri precum Prohodul şi Binecuvântările Maicii Domnului, iar Epitaful Maicii Domnului este purtat în procesiune împrejurul locaşului de cult.

15 August – Ziua Marinei, Maica Domnului fiind patroana spirituală a marinarilor

Adormirea Maicii Domnului – tradiții și superstiții de Sfânta Maria

Dacă eşti însărcinată, în ziua de 14 august, premergătoare sărbătorii Sf. Maria, nu trebuie să munceşti sau să trebăluieşti pentru a avea o naştere uşoară şi un copil sănătos.

Se crede că femeile însărcinate care nu respectă această tradiţie vor avea dureri mari la naştere;

Fetele care doresc să se mărite trebuie să spele cu apă de busuioc icoana Maicii Domnului pentru ca Fecioara să le ajute să-şi întâlnească alesul;

De asemenea, ziua de 15 august este ultima zi a verii când florile pot fi culese şi să fie bune de leac;

Cine se roagă, ținând post negru, la Sfânta Fecioară, scapă de necazuri grele, de boli, de pagube și capătă în schimb alinare și împlinire;

În această zi, se oficiază slujbe importante și se organizează hramuri;

Adormirea Maicii Domnului - Sărbătoare de Sfânta Maria Adormirea Maicii Domnului – Sărbătoare de Sfânta Maria

Conform unei alte superstiții, este interzis ca în această zi să îţi tunzi părul şi să îl arunci, la fel cum este interzis să mergi înapoi. De ce? Pentru că dacă nu respecţi întocmai aceste datini, dracul va râde, iar Maica Domnului se va întrista şi va plânge;

Înflorirea trandafirilor chiar de Sfânta Marie anunță sosirea unei toamne blânde şi îndelungate;

Se spune că în această zi rugăciunile către Sfânta Maria sunt cele mai ascultate din tot anul, aşa că dacă ai probleme grave, nu ezită să spui o rugăciune către ea.

Adormirea Maicii Domnului – tradiția spune că se împart struguri pentru morți;

În dimineața zilei în care este cinstită Adormirea Maicii Domnului se obișnuiește ca femeile să meargă la biserică și să împartă struguri pentru cei trecuți la cele veșnice.

În unele zone se dau pentru sufletele celor decedați prune coapte și faguri de miere;

Începând cu această zi, ciobanii coboară oile de la munte, bărbații își schimbă pălăria cu căciula;

Se interzice scăldatul în apa râurilor, spurcată de cerb și dormitul pe prispă;

Schimbările de anotimp au fost interpretare în popor că fiind semne ale tristeții naturii, care regretă plecarea Sfintei Fecioare. Din acest motiv, iarba nu mai crește, iar frunzele încep să se îngălbenească;

De pe 15 august se deschidea în satul tradițional un important sezon al nunților, sezon care ținea până la intrarea în postul Crăciunului;

În această zi se organizau târgurile și iarmaroacele de toamnă;

În această zi creștinii se roagă mai intens Maicii Domnului, știind că Mântuitorul nu lasă nimic neîmplinit.

Nu se aprinde focul în sobă de ziua Adormirii Maicii Domnului. Conform superstițiilor, acesta este un gest care poate atrage boala și ghinionul.

7.- NAȘTEREA MAICII DOMNULUI

Nașterea Maicii Domnului, cunoscută în popor și ca Sfânta Maria Mică, este o zi de sărbătoare creștină care prăznuiește nașterea Fecioarei Maria, mama lui Isus. Bisericile catolică și ortodoxă sărbătoresc Nașterea Maicii Domnului în ziua de 8 septembrie.

Nașterea Maicii Domnulu

Canonul biblic modern nu consemnează nașterea Fecioarei Maria. Cu toate că nu este relatat în Noul Testament, acest eveniment este prezentat în alte surse dintre care cea mai veche este Protoevanghelia lui Iacob (5:2), carte apocrifă care a fost scrisă la sfârșitul secolului al II-lea și relatează originea și copilăria Fecioarei Maria. Conform acesteia, Maria a avut o descendență atât împărătească, cât și preoțească: tatăl ei, Ioachim, prove-nea din semința lui Iuda, fiind urmaș al regelui David, iar mama ei se numea Ana.

În cazul sfinților, Biserica prăznuiește ziua morții lor, iar Sfântul Ioan Botezătorul și Sfânta Fecioară Maria sunt singurii sfinți cărora li se sărbătorește ziua nașteriipentru care este sărbătorită ziua nașterii Sf. Ioan Botezătorul și ziua nașterii Sf. Fecioare Maria se datorează misiunii unice pe care fiecare a avut-o în istoria mântuirii, dar, de asemenea, în mod tradițional pentru că au fost sfinți încă de la nașterea lor (în cazul Fecioarei Maria, vezi dogma Imaculata Concepție; Ioan a fost sfințit în pântecele Sfintei Elisabeta conform interpretării tradiționale a versetului Luca 1:15).

Cinstirea vieții curate a Sfintei Fecioare Maria este celebrată pe scară largă în mai multe culturi de pe teritoriul Pământului.

Informații populare

Protoevanghelia lui Iacob, a cărei formă scrisă a fost definitivată probabil la începutul secolului al II-lea, îl descrie pe tatăl Mariei, Ioachim, ca fiind un membru bogat al uneia dintre cele douăsprezece seminții ale lui Israel. El și soția sa, Ana, erau foarte îndurerați că nu aveau copii. Scrierile bisericești plasează locul de naștere al Fecioarei Maria în orașul antic Sepphoris din Palestina, unde a fost excavată o bazilică din secolul al V-lea.

Procesiune cu ocazia sărbătoririi Nașterii Fecioarei Maria la Mangalore, India

Prunca Maria înfășată în pelinci. Muzeul orașului Valenzuela, Filipine.

Unele scrieri menționează că nașterea Fecioarei Maria a avut loc în Nazaret, în timp ce altele susțin că a avut loc într-o casă lângă Poarta Oilor din Ierusalim. Este posibil ca un om bogat precum Ioachim să fi avut o casă atât în Iudeea, cât și în Galileea. Cu toate acestea, Charles Souvay, scriind în Enciclopedia Catolică, consemnează că ipoteza că Ioachim a avut turme mari nu poate fi afirmată cu certitudine, deoarece sursele acestei afirmații sunt „... de o valoare foarte îndoielnică ....”.

Zi de sărbătoare

Nașterea Sfintei Fecioare Maria este prăznuită ca o sărbătoare liturgică în calendarul roman general și în majoritatea calendarelor liturgice anglicane pe 8 septembrie, la nouă luni după sărbătoarea Imaculatei Concepții, celebrată pe 8 decembrie. Sărbătoarea este inclusă și în calendarul roman tridentin în ziua de 8 septembrie. Această dată este sărbătorită, de asemenea, și de Biserica Ortodoxă de rit apusean. Înainte de reformele realizate de papa Pius al XII-lea, calendarul roman general din 1954 păstra Nașterea Sfintei Fecioare Maria ca

o octavă, de când octava a fost înființată de papa Inocențiu al IV-lea în 1243.

Ortodocșii de rit bizantin sărbătoresc, de asemenea, Nașterea Maicii Domnului pe 8 septembrie. Biserica Ortodoxă Siriacă celebrează această sărbătoare tot pe 8 septembrie, la fel ca și biserica ei soră, Biserica Ortodoxă Antiohiană de rit bizantin. Pentru bisericile care folosesc în scopuri liturgice vechiul calendar iulian, ziua de 8 septembrie cade în ziua de 21 septembrie din calendarul gregorian. Cu alte cuvinte, Bisericile „veterocalendariste", precum Biserica Ortodoxă Rusă, continuă să celebreze Nașterea Maicii Domnului în 8 septembrie, care este 21 septembrie potrivit calendarului laic folosit pe scară largă. Biserica Apostolică Armeană folosește, de asemenea, data tradițională de 8 septembrie. Cu toate acestea, creștinii ortodocși copți și creștinii ortodocși etiopieni sărbătoresc Nașterea Maicii Domnului pe 9 mai (1 Bashans, EC 1 Ginbot).

Istoric Cea mai veche menționare a sărbătorii Nașterea Fecioarei Maria provine dintr-un imn scris în secolul al VI-lea. Această sărbătoare ar putea să-și aibă originea în Siria sau Palestina cândva pe la începutul secolului al VI-lea, când, după Conciliul de la Efes (431), a avut loc o intensificare considerabilă a cultului Maicii Domnului în special în Siria.

Prima celebrare liturgică a Nașterii Fecioarei Maria a avut loc cu prilejul sfințirii în secolul al VI-lea a *Basilica Sanctae Mariae ubi nata est*, cunoscută acum ca Biserica „Sf. Ana" din Ierusalim. Biserica originală, construită în secolul al V-lea, era o bazilică mariană ridicată pe locul cunoscut sub numele de imașul păstorului, unde se credea că ar fi fost casa părinților Fecioarei Maria. Potrivit mărturiilor docu-mentare, creștinii bizantini sărbătoreau Nașterea Sfintei Fecioare Maria în secolul al VII-lea. Întrucât povestea Nașterii Fecioarei Maria este cunoscută doar din surse apocrife, Biserica Occidentală Latină a adoptat mai lent această sărbătoare.

Nașterea Fecioarei Maria a început să fie sărbătorită la Roma spre sfârșitul secolului al VII-lea, fiind adusă acolo de călugării orientali. În calendarul bizantin este prima sărbătoare mare a anului bisericesc, acesta începând în tradiția răsăriteană la 1 septembrie.

Miniatura germană Nașterea Fecioarei Maria (sec. al XII-lea), în care tatăl ei, Ioachim, poartă o pălărie evreiască

Legende

Biserica din Angers (Franța) susține că Sf. Maurilius (episcop de Angers) a instituit această sărbătoare în oraș ca urmare a unei revelații care a avut loc în jurul anului 430. În noaptea de 8 septembrie, un bărbat a auzit îngerii cântând în cer și, întrebându-i motivul, ei i-au spus că se bucurau pentru că Fecioara Maria s-a născut în acea noapte; această tradiție nu este confirmată de mărturii istorice.

În scripturile islamice

Nașterea Fecioarei Maria este relatată în cea de-a treia sură (capitol) a Coranului, care se referă la tatăl ei, Imran, după care este numit capitolul, precum și la mama ei, Ana. Soția lui Imran s-a rugat lui Dumnezeu să îi îndeplinească dorința de a avea un copil și a jurat că, dacă rugăciunea îi va fi acceptată, copilul ei (despre care a crezut inițial că va fi băiat) va fi dedicat slujirii lui Dumnezeu (o paralelă directă cu povestea Anei din Vechiul Testament, care l-a născut pe judecătorul și proorocul Samuel).

Ea s-a rugat ca Dumnezeu să-i protejeze fiica împotriva Satanei (Shayṭān), iar tradiția musulmană menționează un hadith, care consemnează că singurii copii născuți fără „atingerea lui Satan”, au fost Maria și Isus.

8.- ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI

Înălțarea Sfintei Cruci este cea mai veche și cea mai importantă dintre sărbătorile creștine închinate cinstirii Crucii lui Iisus. Atât în calendarul bizantin (ortodox și greco-catolic), cât și în cel latin, această sărbătoare se ține pe data de 14 septembrie. Sărbătorirea descoperirii Sfintei Cruci în ziua de 14 septembrie este atestată la Ierusalim încă din secolul al IV-lea.

Înălțarea Sfintei Cruci a început să se sărbătorească abia câteva secole mai târziu la Constantinopol în 14 septembrie, când a fost rememorat, de asemenea, evenimentul readucerii la Ierusalim a Sfintei Cruci după ce fusese capturată de perși.

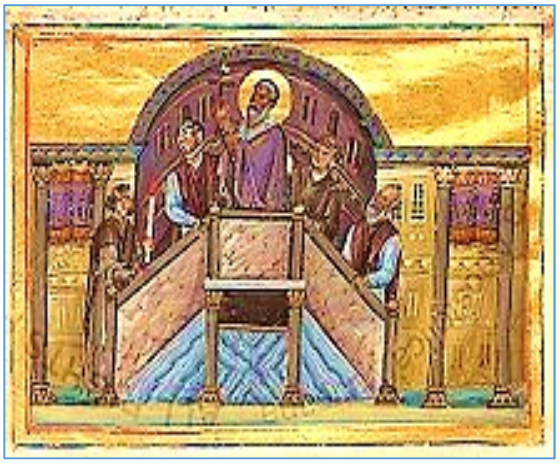

Episcopul Macarie al Ierusalimului arată poporului Sfânta Cruce, Menologul împăratului Vasile al II-lea, secolul al XI-lea

Icoană rusească a Înălțării Sfintei Cruci, secolul al XVII-lea, Galeria Tretiakov, Moscova Episcopul Macarie arată poporului Sfânta Cruce,

Semnificație

Prin această sărbătoare creștinii comemorează două evenimente deosebite din istoria lemnului crucii:

- aflarea crucii (de către Sfânta Elena, mama împăratușui Constantin cel Mare pe care a fost răstignit Iisus și înălțarea ei solemnă, în văzul tuturor, de episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie 326;
- readucerea lemnului crucii de la perși, în anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius I, care a depus-o în biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim, după care patriarhul Zaharia de Ierusalim a înălțat-o în văzul tuturor, la 14 septembrie 630.

Istorie

Începutul cultului public și oficial al crucii lui Isus s-a petrecut în anul 326, cu ocazia sfințirii bisericii zidite de împăratul Constantin cel Mare, la propunerea împărătesei Elena, pe Golgota, locul Calvarului și al îngropării lui Isus (vestita Biserică a Sfântului Mormânt sau Martirion/Martyrium, iar mai târziu „Ad Crucem"). Conform pelerinei creștine Egeria (sec. IV), în această biserică, consacrată în ziua de 13 septembrie, a fost depusă spre păstrare cea mai mare parte a lemnului Sfintei Cruci, descoperită de puțină vreme de Sfânta Elena, mama lui Constantin.

Dar sărbătoarea liturgică a Înălțării Sfintei Cruci s-a stabilit o zi mai târziu, pe 14 septembrie, și așa s-a transmis și

în Occident, cu începere din secolele VII-VIII, când la evenimentul din secolul al IV-lea s-a adăugat comemorarea redobândirii relicvei Sfintei Cruci de către împăratul bizantin Heraclius I în anul 629. Cu cincisprezece ani mai înainte, în anul 614, generalul persan Shahrbaraz a asediat și cucerit Cetatea Sfântă a Ierusalimului, în numele regelui Cosroe Parviz (590, 591-628), luând racla cu lemnul Sfintei Cruci ca pradă de război.[7] Heraclius a recuperat Crucea prin război și a depus-o în Biserica Sfântului Mormânt.

Unii autori (precum Holger Klein și Paul Speck) susțin că prețioasa relicvă a fost adusă de împăratul Heraclius la Constantinopol în toamna anului 629 și abia apoi returnată la Ierusalim.

Intinerariul Sfintei Cruci diferă însă de la un autor la altul: Speck susține că perșii au predat relicva după înfrângerea lor, iar aceasta a ajuns la Ierusalim în toamna anului 628 unde a fost venerată de credincioși și abia apoi a fost transportată la Constantinopol, în timp ce Klein afirmă că Heraclius a adus-o mai întâi la Constantinopol pentru a fi venerată de locuitorii capitalei bizantine și a trimis-o mai apoi la Ierusalim, unde a fost prezentată credincioșilor la 21 martie 630. *Breviarium*ul lui Nikephoros susține că Sfânta Cruce a fost adusă mai întâi la Ierusalim și apoi a fost trimisă la Constantinopol, unde a fost purtată în procesiune până la Vlaherne.

Sfânta Cruce a fost spartă ulterior în mai multe așchii. Armata sultanului ayyubid Saladin au învins armatele cruciate conduse de regele franc Guy de Lusignan în Bătălia de la Hattin (3-4 iulie 1187) și au capturat relicvele Sfintei Cruci, care fuseseră aduse acolo de episcopul de Betleem.[9] Ulterior, musulmanii au capturat Ierusalimul. În iulie 1191 armatele cruciate conduse de Richard Inimă de Leu și de Filip al II-lea al Franței au capturat cetatea Acra, iar tratatul de pace încheiat între creștini și musulmani prevedea, printre altele, returnarea Sfintei Cruci, confiscate în Bătălia de la Hattin. Cu toate acestea, în urma acestei cruciade, rămășițele din Sfânta Cruce care rămăseseră la Ierusalim au fost pierdute. Au rămas doar bucățile trimise de Sfânta Elena la Constantinopol și la Roma.

Imnografia bizantină a sărbătorii

Tropar (glasul 1)

Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta. Biruință binecredincioșilor creștini asupra celor potrivnici dăruiește și cu Crucea Ta păzește pe poporul Tău.

Condac (glasul 4)

Cel ce Te-ai înălțat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruiește-i, Hristoase Dumnezeule. Veselește cu puterea Ta pe credinciosul nostru popor, dăruindu-i lui biruință asupra potrivnicilor, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruință.

Înălțarea Sfintei Cruci, tradiții și obiceiuri.

Sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci a fost instituită de către Biserică în urma a două evenimente. Primul ține de aflarea Crucii pe care a fost răstignit Iisus Hristos şi înălţarea ei în văzul poporului, la 14 septembrie 335.

Cel de-al doilea eveniment este aducerea Crucii de la perşi în anul 629. Împăratul bizantin Heraclius a depus-o în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim, după ce patriarhul Zaharia a înălţat-o în văzul credincioşilor.

- În popor, această sărbătoare se mai numeşte şi Ziua Crucii şi este considerată dată ce vesteşte sfârşitul verii şi începutul toamnei.
- Conform tradiţiei populare, de ziua Crucii se închide, reptilele şi plantele ce au fost lăsate la lumină în primavera.

9.- SĂRBĂTOAREA TUTUROR SFINŢILOR

Postat de Pr.Eugen, 29 Octombrie 2014

Sărbătoarea Tuturor Sfinţilor îşi are originea în practica Bisericii din Antiohia, care chiar în primele veacuri îi sărbătorea cu un fast deosebit pe toţi martirii creştinătăţii, ştiuţi şi neştiuţi, în prima duminică după solemnitatea Coborârii Duhului Sfânt, considerând că tăria, curajul şi statornicia martirilor sunt prin excelenţă opera Duhului Sfânt, promis şi dăruit Bisericii Sale de către Cristos Mântuitorul. Biserica din Roma a adoptat această sărbătoare în secolul al VI-lea. După o sută de ani, papa Bonifaciu al IV-lea a fixat data sărbătorii tuturor martirilor la 13 mai, zi în care Panteonul roman, transformat în biserică creştină, a fost sfinţit şi dedicat Născătoarei de Dumnezeu şi tuturor martirilor, primind numele de Sancta Maria ad martyres – „Sfânta Maria între martiri”.

„Mai bine-i să taci și să fii considerat drept prost,
Decât să vorbești și să confirmi că ești și ai fost.” MI

În timpul slujbei solemne din ziua de 13 mai, la un anumit moment, peste mulţimea credincioşilor se revărsa o ploaie de petale de trandafiri roşii-stacojii, coborând lin de la înălţimea luminătoarelor cupolei maiestuoase. Ulterior, sărbătoarea şi-a lărgit conţinutul, devenind sărbătoarea „Tuturor Sfinţilor", şi a fost extinsă la toate Bisericile din Apus. În anul 835, papa Grigore al IV-lea a transferat sărbătoarea la 1 noiembrie, dată la care se celebrează şi astăzi.

Alegerea zilei de 1 noiembrie se pare că a fost făcută din motive de ordin simbolic şi de ordin practic. Luna octombrie este luna culesului roadelor de pe câmp, din livezi, din vii; intrând în luna noiembrie, omul începe să se bucure de roadele muncii sale din anul respectiv.

Acesta este un prilej potrivit pentru contemplarea roadelor viţei care este Cristos, ale activităţii apostolice a Bisericii, ale eforturilor şi sacrificiilor oamenilor de bunăvoinţă, roade întruchipate în sfinţii din ceruri. Pe de altă parte, după cum ne informează cronicarul Ioan Beleth, cu ocazia sărbătorii Tuturor Sfinţilor, se îndreptau spre Roma mulţimi nenumărate de pelerini dornici să adune în mâini cât mai multe petale de trandafiri şi în inimi bucuria întâlnirii cu Cetatea Eternă şi cu Părintele Creştinătăţii. Procurarea hranei şi băuturii necesare pentru mulţimile venite la sărbătoare punea probleme care, la 1 noiembrie, după luna culesului, se rezolvau mai uşor decât la 13 mai.

Prin sărbătoarea de la 1 noiembrie, Biserica aduce un omagiu solemn celor care, urmând chemarea lui Dumnezeu, au împlinit cuvântul lui Cristos: „Fiţi desăvârşiţi, precum este desăvârşit Tatăl vostru ceresc" (M. V, 48); numărul lor este cu mult mai mare decât al celor declaraţi ca atare de autoritatea bisericească şi înscrişi zi de zi în calendare. Sfântul Apostol Ioan, căruia Dumnezeu i-a dat harul de a contempla pentru o clipă locuinţa fericită a sfinţilor, scrie în Apocalipsul său (VII, 9-17): „Am privit, şi iată o mulţime mare, pe care nimeni nu o putea număra, din toate naţiunile, triburile, popoarele şi limbile… Aceştia sunt cei veniţi din asuprirea cea mare, care şi-au spălat hainele şi le-au albit cu sângele Mielului… Nu le va

mai fi nici foame, nici sete; nu-i va mai bate soarele, nici căldurile, căci Mielul îi va duce la izvoarele apelor vieţii, iar Dumnezeu va şterge orice lacrimă din ochii lor". Între ei se află oameni de toate vârstele, condiţiile sociale şi profesiunile; din toate timpurile, începând de la cei dintâi oameni şi până în clipa de faţă; de pe toate regiunile pământului, din coliba de gheaţă de la poli, ca şi din junglele Ecuatorului; provenind din toarte civilizaţiile pământului, dintre care cele mai multe astăzi sunt acoperite de nisipul pustiurilor şi al uitării omeneşti. Cinstindu-i pe sfinţi, noi îl cinstim pe Dumnezeu cel Întreit Sfânt şi pe Fiul Omului, prin care ajungem la Tatăl: „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine» (I. XIV, 6); cunoaşterea şi admirarea vieţii lor, reproducerea înfăţişării lor în icoane şi statui, urmarea exemplelor pe care ni le dau ei reprezintă răspunsul nostru la îndemnul psalmistului: «Lăudaţi-l pe Domnul în minunatele Sale lucrări" (Ps. 150). Or, opera supremă a celui Atotputernic sunt sufletele create pentru veşnicie şi sfinţite prin „harul lui Dumnezeu, care aduce mântuire tuturor oamenilor". (Tit. II, 11)

Sărbătoarea Tuturor Sfinţilor, prin lecturile propuse la Sfânta Liturghie, ne expune învăţătura Bisericii lui Cristos despre sfinţenie; ea nu constă în fapte extraordinare, impresionante, ci în realizarea practică a principiilor cuprinse în predica de pe munte. Sfinţi şi fericiţi sunt cei cu inima dezlipită de cele trecătoare, cei care suferă, cei flămânzi şi însetaţi după dreptate, cei cu inima curată, făcătorii de pace, cei prigoniţi pentru dreptate, cei milostivi şi blânzi. În rândul sfinţilor cinstiţi de Biserică se cuprind şi mulţimi nenumărate de oameni, care, fără să-l cunoască pe Cristos, şi-au trăit viaţa în dreptatea şi iubirea arătate de harul divin prin glasul conştiinţei; se află şi nenumăraţi creştini umili, care, în tăcere şi resemnare, şi-au împlinit datoriile zilnice şi au purtat crucea suferinţelor fără a atrage atenţia altora, suportând uneori nedreptăţi amare ori ironii umilitoare; toţi aceşti sfinţi necunoscuţi împodobesc firmamentul împărăţiei cereşti asemenea stelelor necunoscute nouă, dar ştiute şi iubite de Creatorul lor.

Aproape de noi, delimitând spaţiul existenţei noastre sufleteşti, se află Soarele Dreptăţii, „Cel singur Sfânt, singur Domn, singur Preaînalt", şi Fecioara Preacurată, luna ce picură lumina speranţei în inimile stăpânite de întunecimea aducătoare de nelinişti şi temeri. Alături de ei stă Sfântul Ioan Botezătorul cu ceata venerabilă a patriarhilor, profeţilor şi drepţilor

Vechiului Testament, înconjurându-l pe Sfântul Iosif, tatăl purtător de grijă al Fiului lui David şi soţul preacurat al Celei mai distinse fiice a Sionului. Urmează sfinţii apostoli, martirii, mărturisitorii, păstorii sufleteşti, învăţătorii, călugării şi călugăriţele, fecioarele şi văduvele, taţii şi mamele, soţii şi soţiile, copiii nevinovaţi şi tinerii demni şi curajoşi, conducătorii de popoare şi umilii servitori, meseriaşi şi oameni de ştiinţă, agricultorii şi muncitorii industriali, medicii şi ostaşii etc. Din mijlocul tuturor grupurilor umane, toţi cei care, în viaţa pământească, au trăit ca adevăraţi copii ai lui Dumnezeu, astăzi sunt fericiţi în cer şi cinstiţi în sărbătoarea Tuturor Sfinţilor. Sfântul Augustin ne destăinuie taina sfinţeniei: „Copiii lui Dumnezeu nu se deosebesc cu nimic de fiii întunericului, decât prin iubire". Cuvintele sfântului episcop de Hippone sunt ecoul învăţăturii fundamentale a credinţei creştine, expusă pe larg în scrierile Sfântului Apostol Ioan. (I, II şi III) „Cine zice că este în lumină şi îl urăşte pe fratele său se află încă în întuneric. Cine îl iubeşte pe fratele său rămâne în lumină, iar în el nu este primejdie de cădere" (II. II, 9-10). „Dragii mei, să ne iubim unii pe alţii, căci dragostea vine de la Dumnezeu şi oricine îl iubeşte pe aproapele este născut din Dumnezeu şi îl cunoaşte pe Dumnezeu. Cine nu iubeşte nu l-a cunoscut pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este dragoste… Dumnezeu este dragoste, cine rămâne în dragoste, în Dumnezeu rămâne şi Dumnezeu rămâne în el" (I. Ioan IV,7,16).

10.- ZIUA MORȚILOR

Sărbătorită de	Mexic și regiuni cu populație însemnată de mexicani
Semnificație	Perioadă de rugăciune și amintire a prietenilor și rudelor care au murit
Data	1-2 noiembrie
Asociere	Sărbătoarea Tuturor Sfinților, Ziua morților, Halloween

Ziua Morților este o sărbătoare din Mexic, celebrată anual pe 1-2 noiembrie, atât în țara de origine, cât și în zonele cu populație mare de mexicani (Sud-Vestul Statelor Unite, Canada, Venezuela, Regatul Unit, etc.), având o semnificație similară cu Sărbătoarea Tuturor Sfinților și Luminația ortodoxă. Sărbătoarea presupune unifica-rea familiei și prietenilor la mormântul celui decedat pentru comemorarea sa prin ofrande și rugăciuni.

„Moartea este sublimul la-ndemâna tuturor
Este o stare permanentă de perfecțiune!" MI

Altar de sărbătoare comemorând un bărbat decedat din Milpa Alta, Ciudad de México

Ziua Morților reprezintă o perioadă de festivități, ci nu de jelire.

În general, în Mexic, Academicienii mexicani sunt împărțiți în a decide dacă *Día de los Muertos* are rădăcini indigene pre-hispanice sau dacă este o versiune de secol XX al unui set de obiceiuri spaniole.

În 2008, tradiția a fost inclusă de către UNESCO în Patrimoniul cultural imaterial al umanității.

Origini și credințe

Mictlantecuhtli, zeul morții în mitologia aztecă. Îi erau închinate ofrande sub formă de acoperăminte, miresme, sfori colorate, mănunchiuri de bumbac și lemne de foc.

Poporul Teotihuacán obișnuia să-și cinstească morții practicând ritualuri intense și folosindu-se de vase, pietre de jad și copal, cuțite și semințe, cu scopul de a trimite în siguranță spiritele decedaților într-unul dintre cele patru paradisuri. Aceștia sacrificau câini din rasa Xoloitzcuintle și îi îngropau cu persoana decedată, pentru a-i ghida sufletul prin trecerea în lumea subterană.

Pentru vechii mesomericani, moartea nu avea conotațiile morale ale religiei creștine, în care ideile iadului și raiului servesc la pedepsire sau recompensare. Dimpotrivă, aceștia credeau că direcțiile destinate sufletelor răposaților erau determinate de tipul de moarte pe care îl suferiseră, ci nu de comportamentul lor din timpul vieții. Principalele civilizații reprezentative ale zonei mesoamericane, aztecii și mayașii, au dezvoltat un ritual bogat în jurul cultului strămoșilor și al morții în sine, care constituie baza actualei Zile a Morților.

Aztecii credeau că locul de odihnă al sufletului ar putea avea patru destinații: ***Tlalocan*** sau paradisul lui Tláloc, zeul

ploii. Cei care au murit în circumstanțe legate de apă mergeau în acest loc: cei care s-au înecat, cei uciși de trăsnet, cei care au murit din cauza unor boli precum gută, hidropizie sau scabie, precum și copiii sacrificați zeului. *Tlalocanul* era un loc de odihnă și abundență.

***Omeyocán*,** paradisul soarelui, prezidat de Huitzilopochtli, zeul războiului. Numai cei uciși în luptă, captivii care s-au sacrificat și femeile care au murit la naștere veneau în acest loc. *Omeyocánul* era un ținut de bucurie permanentă, unde soarele era venerat prin muzică, cântece și dansuri.

***Mictlán*,** destinat celor care au murit de moarte naturală. Acest loc era condus de Mictlantecuhtli și Mictecacíhuatl, stăpânii morții. Era un tărâm obscur din care nu se mai putea ieși.

***Chichihuacuauhco*,** locul în care mergeau copiii morți înainte să fie botezați. Aici erau hrăniți de un arbore din crengile căruia picura lapte.

Tradiții și obiceiuri

Oameni înconjurați în jurul mormintelor de Noaptea Morților, 2013 (Michoacán, Mexic)

- De Ziua Morților, oamenii frecventează cimitirele pentru a acompania sufletele celor decedați. Se construiesc altare, decorate cu flori (*Gălbenele mexicane*), pe care sunt expuse

mâncărurile și băuturile preferate ale răposatului, însoțite de fotografii și obiecte ce aparțineau acestuia. Ofrandele au ca scop chemarea sufletelor victimelor, ca acestea să audă rugăciunile și poveștile spuse de cei ce trăiesc. Tonul ceremoniilor este unul plin de umor, celebranții aminitindu-și evenimente amuzante cu persoana pierdută.

- Planurile pentru Ziua Morților se fac pe tot parcursul anului. În perioada sărbătorilor, familiile obișnuiesc să curețe și să înfloreze mormintele.
- Se folosesc tămâie și copal, pentru a purifica energiile criptelor, sfințind mediul.
- Pentru copiii morți (los angelitos - îngerașii) sunt aduse jucării, iar pentru adulți, sticle de tequila ori mezcal.
- Printre alimentele-ofrandă se mai numără dulciurile din dovleac, pâinea mortului, alfeñiques (cranii de zahăr) și băuturi precum atole.
- Unele familii își construiesc altare în propria locuință; acestea sunt uneori împodobite cu statui sau poze cu Fecioara Maria, lumânări și cruci creștine.
- În afara casei sunt lăsate perne și pături, ca spiritul răposatului să se poată odihni după lunga călătorie dintre lumi.
- În anumite comunități din Mexic, ca San Andrés Mixquic, Pátzcuaro și Janitzio, oamenii își petrec întreaga noapte în cimitir, veghind mormintele celor dragi.

Mâncare

- În timpul festivităților de Ziua Morților, mâncarea servește două scopuri: este consumată de vizitatorii necropolelor și dăruită ca ofrandă decedaților. Tamales reprezintă una din cele mai populare preparate pregătite pentru această ocazie. *Pan de muerto* este un produs de patiserie, dulce, ce se aseamănă cu colăcelul, fiind acoperit de zahăr și decorat cu aluat în forme de oase.
- Dintre deserturi, craniile de zahăr sunt cele mai asociate cu Día de los Muertos. Acestea vin într-o varietate de culori, arome și modele.
- Pe lângă mâncăruri, băuturile dețin o importanță majoră în ansamblul jertfelor. Istoric, principala băutură alcoolică era Pulque, un lichid vâscos de culoarea laptelui, obținut din fermentarea plantelor Agave americana. Alte băuturi simbol sunt nealcoolicele pe bază de porumb, Atole și Champurrado, consumate calde, și ceaiul jamaican cu gheață, realizat prin infuzarea florilor și frunzelor de hibiscus (Hibiscus sabdariffa).

Dimineața zilei de 2 noiembrie în cimitirul San Juan Achiutla din statul Oaxaca, Mexic

Calaveraș

La Calavera Catrina, simbolul Zilei Morților. Detaliu al unei figuri din lut negru realizate de artizanul Carlomagno Pedro Martínez.

Femei din San Francisco în costumul Catrinei, 2013

- Craniul (în spaniolă: calavera) și scheletul uman sunt motive prezente în fiecare aspect al celebrării mexicane, ieșind în evidență prin măști, modele de hârtie perforată, sculpturi, mâncăruri, ilustrații și piese vestimentare.
- Localnicii obișnuiesc să scrie și să-și trimită unii celorlalți poezii scurte și rimate, inspirate de epitafuri. Creațiile batjocoritoare (numite calaveras literarias) abordează, într-un mod comic, subiecte precum cimitirele sau moartea destinatarului. Ziarele contemporane publică anual calaveras

literarias dedicate persoanelor publice, însoțite de imagini cu scheleți.

José Guadalupe Posada (1852–1913) este autorul gravurilor La Calavera Catrina, concepute în 1910-1913. Acestea parodiau aspectul unei femei de clasă socială superioară, înfățișând un schelet ce poartă o pălărie cu pene. Intenția lui Posada a fost de a ridiculiza oamenii ce susțineau că valorile europene sunt mai prețioase decât cultura indigenă.

- Catrina a devenit un fanion al Día de los Muertos, determinând femeile din Mexic să se machieze și să se costumeze ca aceasta. Silueta funebră și realizatorul său sunt protagoniștii picturii murale Sueño de una Tarde Dominical en la Alameda Central, de Diego Rivera.
- De Ziua Morților mai este tradițională interpretarea piesei de teatru Don Juan Tenorio de José Zorrilla (1817–1893). Drama romantică urmărește viața cuceritorului Don Juan și a iubitei sale, Doña Inés.

11.- SĂRBĂTOAREA NAȘTERII DOMNULUI ȘI CRĂCIUNUL

Moș Crăciun au adunat, pe meridianele Planetei, diverse obiceiuri și tradiții, dar și denumiri diferite: spre exemplu, finlandezii îl au pe ''Joulupukki'', care ar veni din ținutul ''Korvatunturi'', tărâm care are forma unei urechi, despre care se spune că ar fi urechea cu care Moșul ascultă dacă sunt cuminți copiii.

CELE MAI FRUMOASE TRADIȚII DE SĂRBĂTORI

În Germania, ''Christklots'' reprezintă obiceiul de a arde un butuc toată noaptea de Crăciun, care, conform tradiției, se crede că ar apăra casa de hoți și de nenorociri tot restul anului.

În întreaga Germanie, Adventul este perioada anului cea mai plină de atmosferă până în Ajunul Crăciunului în 24 decembrie, în ziua următoare creștinii sărbătorind nașterea lui Iisus. Ajunul Crăciunului este cea mai importantă zi de sărbătoare. În ziua de ajun, familia se adună pentru cină și pentru a merge împreună la biserică la Mesa din noaptea de Crăciun.

În Germania Tradiția împodobirii bradului a început în Germania (se pare că primii creștini care au adus brazi

împodobiți în casele lor au fost nemții, în secolul al XVI-lea). Mai târziu, împodobirea acestora a devenit un obicei și în alte țări. În 1890, deja erau importate din Germania ornamente pentru pomii de Crăciun, conform volumului ''Cartea de Crăciun'' de Sorin Lavric, Editura Humanitas, 1997, citat de Agerpres.

În Elveția, butucul este cunoscut sub numele de ''Bouche de Noel''. ''Samichlaus'' (Moș Crăciun) are întotdeauna sarcina grea de a aduce și pomul de Crăciun în casele elvețienilor. Acest obicei se păstrează încă din 1775.

O altă tradiție a elvețienilor este ''Parada ridichilor luminate'', obicei preluat de la mexicani. Copiii ajutați de părinți se înarmează cu ustensile specializate și scobesc cu mare grijă câte o ridiche mare de lună, alb-violet, pe care apoi o împodobesc cu diferite crestături și forme.

Similar cu dovleacul de Halloween, în ridichea împodobită micuții elvețieni pun o lumânare și poartă ridichea ca pe o făclie, ori o agață ca pe un lampion.

În Anglia, butucul care se arde în noaptea de Crăciun este demunit ''Yule log''. În fiecare din cele patru duminici dinainte de nașterea lui Iisus se aprinde o lumânare, așezată într-o cutie. Au loc procesiuni reprezentându-i pe cei trei magi și nașterea lui Hristos. În 1814, prințul Albert, soțul reginei Victoria, a împodobit un brad la castelul Windsor folosind dulciuri, lumânări și fructe. Evident, familiile de aristocrați i-au urmat exemplul, folosind ornamente din ce în ce mai extravagante: păpuși, mobilă în miniatură, micuțe instrumente muzicale, bijuterii, arme jucărie. Copiii din Anglia nu își primesc cadoul în data de 24 decembrie, ci în 25. Una dintre tradiții este ca elevii să monteze, în școli sau în biserici, piese despre nașterea Mântuitorului. În vechime, se foloseau animale vii pentru redarea atmosferei, însă în prezent se preferă costumele. Un alt obicei vechi este și acela de a atârna ciorapi de șemineu în așteptarea cadourilor, în casă se atârnă vâsc, iar în jurul casei — crenguțe de brad.

Anticii druizi credeau că vâscul posedă puteri magice și că aduce noroc și prosperitate alungând spiritele rele. Faimoasa și tipica budincă englezească era numită ''hackin'', de la ingrediente. În secolul al XVII-lea, budinca de prune era pregătită chiar în dimineața de Crăciun și era stropită cu brandy și flambată la servire. Tot tradiției Crăciunului englezesc îi aparține și pachețelul surpriză numit „cracker”, care este

împărțit la servirea budincii de Crăciun, precizează volumul amintit.

În Italia, Crăciunul începe cu opt zile înainte și este cunoscut sub denumirea de ''Novena''. Copiii merg din casă în casă să recite poezii și să cânte, însă darurile le primesc de-abia pe 6 ianuarie. Conform tradiției, cadourile sunt aduse de o vrăjitoare urâtă, dar bună, numită Befana. Ea aduce darurile pe coșul casei sau pe geam. În multe biserici sunt expuse iesle cu pruncul Iisus și magi în mărime naturală.

Un punct de atracție îl constituie Irozii — un teatru popular cu scene, care, pe lângă Irod, prezintă un moș cu barbă lungă, cu cojocul întors, reprezentând bufonul romanilor, și o paiață cu clopoței la picioare, care poartă un băț năzdrăvan — în amintirea saltimbancilor chemați cu prilejul unor astfel de manifestări. În Italia există obiceiul ca, înainte de Moș Crăciun, să vină Baba Cloanța (Befana), călare pe mătura ei, care verifică atentă cine a fost cuminte și cine nu. Ea este foarte bună cu copiii, se strecoară pe hornuri și lasă cadourile lângă bradul împodobit.

În Austria, cete de copii străbat străzile colindând pe la ferestre. Piața de Crăciun din Viena este atracția principală a sărbătorilor, deși Crăciunul este celebrat mai ales acasă, cu o masă festivă și cadouri.

În Suedia, cea mai importantă zi este Ajunul Crăciunului. O masă specială este pregătită în acest scop — șuncă, pește și fasole — aceasta este și prilejul cu care rudele își fac daruri. Mulți suedezi merg la biserică în dimineața zilei de Crăciun. Crăciunul se numește la suedezi Jul și este urmat de alte sărbători. Moșul are pe aceste meleaguri o înfățișare diferită: el este reprezentat ca un pitic îmbrăcat în roșu, cu barbă albă, mare amator de orez cu lapte, tradiționala mâncare suedeză de Crăciun. La începuturi, ornamentele pentru brad erau făcute din lemn vopsit, înfățișând animale și fețe de copii. Suedezii descoperă surprizele de Crăciun într-un sac îngropat adânc în zăpadă.

În Islanda, țara gheții și zăpezii, vin treisprezece Moși Crăciuni!

Cu 13 zile înainte de Crăciun, primul Moș Crăciun coboară din munți, ocolește fiecare casă și apoi pune dulciuri în ghetuțele copiilor, în vreme ce aceștia dorm. Dacă au fost cuminți, copiii primesc dulciuri, mandarine, lozuri în plic, iar dacă au fost răi, sunt recompensați cu un cartof.

A doua zi, cel de-al doilea Moș vine în oraș și tot așa până la 25 decembrie, când primul Moș se întoarce la casa lui din munți, pe 26 cel de-al doilea și tot așa până pe 6 ianuarie.

Ziua de 6 ianuarie este numită și ''Al treisprezecelea'' și este considerată de islandezi ultima zi de Crăciun pentru că în această zi, ultimul Moș Crăciun se întoarce la casa lui.

În Finlanda, familiile se reunesc pentru a petrece Crăciunul, cea mai importantă sărbătoare a anului. Seara, în jurul orei 17.00, familiile pleacă la biserică pentru slujbe speciale în care se aprind lumânări la mormintele celor dragi. Tot în ajun exact la ora 12, de pe balconul primăriei, un reprezentant al orașului proclamă „pacea de Crăciun”. Aceasta înseamnă că de la momentul proclamării păcii și până la Bobotează, celor care tulbură pacea li se aplică pedepse severe. Acest obicei există de aproape 600 de ani și este valabil pentru întreaga țară.

Copiii așteaptă sosirea lui Moș Crăciun care pune mereu aceeași întrebare: „Sunt cumva copii cuminți aici?”. Moșul are o desagă plină de cadouri, iar în timp ce ''slujitorii'' lui îl ajută să le împartă, el povestește celor mici despre călătoria grea pe care o face din Laponia.

Printre mâncărurile servite de Crăciun se numără: șunca sau curcanul, cartofii, morcovul, pateul de ficat, orezul care conține o singură migdală. Persoana care mănâncă migdala se va căsători în anul ce urmează. În 25 decembrie se servește un fel de pește care inițial s-a preparat printr-un proces îndelungat.

Danezii au o modalitate mai puțin întâlnită de a împărți cadourile: se adună toți membrii familiei în jurul bradului și cel mai vârstnic ia un cadou pe care-l dă celui destinat care ia, la rândul său, un altul și-l dă persoanei pentru care a fost pregătit și așa mai departe. În Danemarca se foloseau steguleț, clopoței și steluțe.

Olandezii îl așteaptă pe ''Sinter Klaas'' care vine pe un cal alb și lasă daruri în saboții de lemn.

În Grecia, masa de Crăciun are în mijloc o pâine tradițională, iar după ospăț masa nu se strânge pentru ca Iisus să aibă cu ce-și potoli foamea.

Moș Crăciunul lor este totuna cu Sf. Vasile, filantropul Asiei Mici. El împarte cadouri și dulciuri copiilor. În vechea tradiție, obiceiul bradului împodobit nu există, fapt pentru care Sf. Vasile lasă cadourile pe masă sau într-un colț al camerei. Există o tradiție potrivit căreia stăpâna casei trebuie să-și

imprime forma mâinii pe pâinea pregătită pentru cină, pentru a le arăta copiilor că Iisus a binecuvântat mâncarea.

În Polonia se păstrează obiceiul ca, în cinstea stelei de la Bethleem, masa de Crăciun să înceapă după ce apare pe cer prima stea ''Gwiazdka'' (''mica stea''). Toți brazii de Crăciun erau împodobiți cu îngerași, steluțe și păsări.

În Spania, darurile de Crăciun sunt oferite de magi, care se deplasează în cortegii de curteni, cavaleri și lăutari, iar în case și biserici există iesle miniaturale care redau atmosfera nașterii Domnului. Crăciunul este sărbătorit la 25 decembrie, dar darurile se dau pe 6 ianuarie, cu ocazia zilei celor Trei Regi (''Reyes Magos''), se mai arată în ''Cartea de Crăciun''.

În Rusia, Moș Crăciun (''Babuṣka'') este însoțit de Albă-ca-Zăpada (''Snegurocika''), iar copiii primesc prăjituri și jucării, printre care celebrul set de păpuși ''Matrioṣka''.

Lituanienii împodobeau brazii cu mici colivii de păsări, steluțe și diverse forme geometrice.

În Ungaria, Crăciunul (25 decembrie) este cea mai mare sărbătoare. În ajunul Crăciunului, creștinii respectau câteva tradiții. Era interzisă cererea sau darea de împrumuturi. Nu era bine nici ca femeile să coasă, să țeasă sau să spele vase, pentru că altfel le paște o nenorocire. În ajunul Crăciunului rufele spălate și puse la uscat aduceau boala asupra familiei. Tinerii nu aveau voie să mănânce mâncăruri grase, pentru ca nu cumva viitoarele soții să le fie furate. Masa festivă de Crăciun era completă doar dacă avea tradiționala carne de porc prăjită, curcanul copt la cuptor, maioșul și cozonacul cu nuci. Pomul de Crăciun era împodobit cu fructe, prăjituri, dulciuri și lumânări.

În SUA, cu cinci săptămâni înainte de Crăciun, în fiecare duminică, americanii aprind câte o lumânare, fiecare reprezentând câte ceva.

În seara Crăciunului, toate acestea sunt reaprinse pentru a sărbători Nașterea Domnului. La masă se mănâncă curcan, iar specialitatea Crăciunului este o prăjitură cu fructe confiate.

În America se împodobesc clădirile cu pomi de Crăciun, punctul central al sărbătorii fiind cadoul (achiziționat, de regulă, din magazin), adus, aici și în Canada, de ''Santa Claus''. Tradiționalul ciorap de Crăciun își face apariția la sfârșitul secolului al XIX-lea, ilustratorul Thomas Nast fiind inițiatorul lui. Există 11 orașe numite ''Santa Claus'' în opt state americane: Alaska, Arizona, Georgia, Indiana, Minnesota, Nevada, Oregon și Utah și 50 de locuri cu numele ''Noel''.

În Alaska, Moș Crăciun face, înainte de a aduce cadourile, o vizită secretă de verificare a cumințeniei copiilor. Aceștia trebuie să îl întâmpine cu tradiționalul colind ''Gristuusaaq suu'uq'' (''Astăzi s-a născut Hristos'').
În Cuba, cea mai importantă perioadă este Ajunul Crăciunului, denumită ''nochebuena'' (''Noaptea cea bună'').

Masa tradițională înseamnă pentru cubanezi friptura de porc, fasole neagră servită cu orez și plante tradiționale (Yuca) sub formă de piure. Familiile se reunesc și, într-o groapă săpată în pământ și plină de cărbuni acoperiți cu frunze de bananier, frig un porc întreg. Familiile (care în Cuba includ rudele de toate gradele) petrec toată noaptea pe muzică tradițională.
În Costa Rica, Columbia și Mexic, darurile sunt aduse de ''Nino Jesus'' (''Copilul Iisus''). În Mexic, înainte de Crăciun, se organizează Festivalul sculpturii în ridichi.
În Chile, copiii și adulții confecționează sau cumpără mici figurine din lut, pe care le așează sub brad. Aceste figurine se numesc ''pasebre''. Moș Crăciun (''Viejito Pascuero'') își alege și el câte o figurină de sub fiecare brad.
Libanezii plantează boabe de grâu în ghivece, cu o lună înaintea Crăciunului, pe care le amplasează, în seara sfântă, sub brad sau alături de montajul de Crăciun, constând în reconstituirea scenei Nașterii Mântuitorului.
Japonezii celebrează Crăciunul cu lanterne, păpuși și aranjamente florale și cu ''Jizo'' (''Moș Crăciun'').
Creștinii din India împodobesc bananieri sau pomi de mango. Bisericile sunt umplute de flori roșii (Crăciunițe), iar cei bogați oferă ajutor celor nevoiași.
În Filipine, sărbătoarea Crăciunului începe cu nouă zile înainte de 25 decembrie, cu Misa de Gallo. În fiecare zi, din cele nouă are loc un teatru religios, iar colindătorii vestesc Nașterea Domnului cu ''Maligayang Paskob''[2].

Fiecare popor al lumii sărbătoreşte Crăciunul după obiceiuri şi tradiţii vechi de sute de ani, diferenţele fiind date, în principal, de apartenenţa la o anumită religie, însă este universal valabil obiceiul mesei de Crăciun în familie sau alături de cei dragi.
Schimbul de cadouri, împodobirea pomului, prăjiturile cu marţipan, ori vinul fiert cu scorţişoară, sunt doar câteva

[2] Crăciun fericit în engleză

dintre simbolurile pe care ţările lumii le asociază acestei mari sărbători.

TRADIŢII ŞI OBICEIURI DE CRĂCIUN, ÎN LUME

Este timpul pentru sărbători, cadouri, distracție, familie, mâncare, rugăciuni și urări. Crăciunul este de obicei sărbătorit printre creștini, dar din moment ce lumea devine un sat global, Crăciunul este sărbătorit acum în fiecare parte a lumii. Tradițiile, festivitatea sau chiar datele ar putea diferi, dar Crăciunul rămâne festivalul răspândirii iubirii și bucuriei. Să vedem cum este sărbătorit Crăciunul în diferite părți ale lumii.

Pe măsură ce învăţaţi despre aceste tradiții de Crăciun din întreaga lume puteți chiar să alegeţi unele pentru a le integra în propria vacanță în familie, cum ar fi mâncatul unei budinci de orez sau schimbul de cărți în Ajunul Crăciunului.

Indiferent cum sărbătorim , există un lucru pe care toți îl avem în comun: Crăciunul este menit să fie bucurat alături de cei pe care îi iubim.

Tradițiile de Crăciun variază de la țară la țară. Elemente comune multor popoare includ instalarea și iluminarea brazilor de Crăciun, agățarea de coronițe de flori, șosete de Crăciun, bastoanașe din bomboane și crearea unor scene cu Nașterea Domnului care descriu nașterea lui Iisus Hristos. Colinde pot fi cântate și pot fi spuse diferite povești despre personaje reprezentative, cum ar fi Copilul Iisus, Sfântul Nicolae, Moș Crăciun, Moș Gerilă, Christkindl, etc. Tradițiile de Crăciun mai includ trimiterea unor felicitări de Crăciun, schimbul de urări de Crăciun, respectarea postului și/sau ritualurile religioase speciale, cum ar fi o masă la miezul nopții sau Vecernia în Ajunul Crăciunului, dăruirea unor cadouri, etc. Împreună cu Paștele, Crăciunul este unul dintre cele mai importante perioade din calendarul creștin și este adesea strâns legat de alte sărbători din această perioadă a anului, cum ar fi Advent, sărbătoarea Neprihănitei Zămisliri, Ziua Sfântului Nicolae, Ziua Sfântului Ștefan, Anul Nou, și sărbătoarea Epifaniei (Boboteaza).

Ce se face în ziua Nașterii Domnului

Creștinii celebrează Crăciunul, sărbătoarea Nașterii Domnului, în fiecare an, pe 25 decembrie. Există multe tradiții și obiceiuri legate de acest eveniment și, chiar dacă unele dintre ele au fost înlocuite, multe altele s-au păstrat. Iată care sunt cele mai îndrăgite tradiții și obiceiuri de Crăciun.

În data de 20 decembrie, odată cu Ignatul, când se taie porcul, se intră în sărbătorile de iarnă. Din această zi și până la Crăciun, începe umblatul cu capra, țurca sau brezaia, o mască cu cap de animal, cu scopul de a aduce rodnicie recoltelor și bunăstare animalelor din ogradă. Înainte de ajun, în noaptea de 23 spre 24 decembrie, în unele zone ale țării se face masa de ajun, pentru sufletele morților, cu alimente de post la care este invitat și preotul ca să le guste și să le binecuvânteze. Tot în această perioadă încep și colindele de Crăciun, care anunță Nașterea Domnului.

Tradiția spune că Dumnezeu a lăsat colindele pe pământ special ca să ne mai scape de păcate, iar când acestea nu se vor mai auzi, vor ieși diavolii pe pământ. Colindătorii sunt răsplătiți cu covrigi, mere, nuci și turte specifice, numite „scutecele lui Hristos”, dar mai nou lumea oferă și bani. Chiar și la masa de Crăciun este bine să ascultăm colinde, pentru că aduc armonie în relațiile dintre oameni și belșug în case și pe ogoare. Păstrarea luminii este una dintre cele mai iubite și vechi tradiții în Moldova, tradiție pe care unii dintre locuitorii satelor moldovenești o mai țin. Sărbătoarea Crăciunului este strâns legată de solstiţiul de iarnă, cea mai scurtă zi din an. Astfel, în seara de ajun, moldovenii aprind un rug din buşteni pentru a ţine cât mai mult lumina.

Tradiția spune că în ajunul Crăciunului nu se dă gunoiul afară din casă și nu se împrumută lucruri. Fetele nemăritate își pot vedea ursiții în vis, dacă pun noaptea la fereastră bucăți

mici din toate preparatele pregătite pentru sărbătoarea Crăciunului.

TRADIȚII ȘI SUPERSTIȚII ROMÂNEȘTI DE CRĂCIUN

În ajunul Crăciunului Nu se bea rachiu, considerându-se băutura diavolului; Nu se dă de împrumut și se ia înapoi ce s-a împrumutat; Nu se aruncă gunoiul; Se spune că nu e bine să te bați, nici măcar în glumă, că te umpli de bube în timpul anului; Copiii pornesc cu colindul: „Bună dimineața la Moș Ajun, ne dați ori nu ne dați”; În unele zone, copiilor li se dă să mănânce bostan, ca să fie grași tot anul. În noaptea dinspre Crăciun se spune că apa se preface în vin și animalele vorbesc. Cei care cresc albine nu trebuie să dea nimic din casă în ziua de Ajun, pentru ca albinelor să le meargă bine și să nu le piardă la roit. Fetele nemăritate trebuie să țină post negru pentru a-și putea visa ursitul. Acest obicei se urmează în anumite zone ale țării. De asemenea, în alte regiuni ale țării, fetele, pentru a-și vedea ursitul, lasă afară peste noapte puțin din toate felurile de mâncare negustate, astfel ursitul va veni și va gusta, iar acestea vor putea să-l vadă. La țară, în ziua de Ajun se coace cozonacul. În această zi se pun pe masă două pâini, sare, peşte, grâu şi un pahar cu apă, şi se crede că noaptea vin membri de familie morţi şi mănâncă din acele bucate.

Moș Ajun și Moș Crăciun

Moș Ajun este stăpânul timpului care deține puterea anului ce va veni. După apariția lui Moș Crăciun (în creștinism), valoarea lui Moș Ajun scade. Ei sunt bătrâni cu bărbi albe ca zăpada. Sunt buni și darnici și aduc cadouri tuturor copiilor. Tradiția spune că Maica Domnului, fiind pe cale să nască, cere adăpost lui Moș Ajun. Acesta, fiind sărac, o îndrumă către fratele lui, Moș Crăciun. Acesta este stăpânul staulului unde au stat Iosif și Maria, care nu au găsit loc la han. Nevasta lui Moș Crăciun a ajutat-o pe Maria să nască.

Obiceiul darurilor de Crăciun

După naștere copilul, Iisus a fost așezat sub un măr și Moș Crăciun a început să culeagă fructe și să le arunce cu bucurie copiilor care treceau pe acolo. De aici vine obiceiul ca Moș Crăciun să aducă daruri copiilor. Cadourile sunt legate și de închinarea magilor care au adus daruri (aur, smirnă și tămâie) Pruncului Sfânt. În zilele noastre, o persoană îmbrăcată în haine roșii, cu barbă și sac cu jucării împarte cadouri tuturor copiilor. În unele case, Moșul vine noaptea când copiii dorm și lasă darurile sub bradul împodobit.

Obiceiul împodobirii bradului

În cultura poporului nostru, bradul deținea funcții funerare. El era fie substitul miresei sau mirelui, dacă în familie exista moartea unui tânăr necăsătorit, fie dubletul vegetal al defunctului. Obiceiul împodobirii bradului este destul de recent în România. Brazii simbolizează Sfânta Treime. Podoabele semnifică bogăția și cunoașterea, exact ca pomul sacru din Grădina Edenului. Tradiții și obiceiuri de Crăciun – Sărbătoarea Nașterii Domnului. Începând cu această zi și până la Bobotează, copiii umblă cu Steaua.

Ei poartă pe cap o coroană din hârtie colorată și colindă. Acum are loc și Vicleimul sau Irozii. Este momentul în care tinerii pun în scenă nașterea lui Hristos și șiretenia lui Irod care a poruncit uciderea pruncilor. Se spune că la masa de Crăciun este bine să ascultăm colinde, care aduc armonie în relațiile dintre oameni și belșug în case și pe ogoare. Se consideră că e bine să mâncăm pește la micul dejun, pentru a fi sprinteni în perioada ce urmează.

Se spune că la masa de Crăciun este bine să ascultăm colinde, care aduc armonie în relațiile dintre oameni și belșug în case și pe ogoare. Se consideră că e bine să mâncăm pește la micul dejun, pentru a fi sprinteni în perioada ce urmează.

Creștinii ortodocși merg înainte la biserică, la Liturghie. Cei ce s-au spovedit se împărtășesc și abia apoi se așază la masă cu familia.

A doua zi de Crăciun este Soborul Maicii Domnului, iar pe 27 decembrie este Sfântul Ștefan. .

CUM PETREC SĂRBĂTORILE DE CRĂCIUN CEI DIN AFRICA?

Crăciunul la africani începe cu un grup de colindători care parcurg tot satul, pornind de la casele misionarilor și până la cele situate lângă șosele, în timp ce cântă minunatele colinde, atât de cunoscute pe tot globul. Aceștia se întorc la casele lor, pe seară, când își pregătesc hainele și cadourile pentru slujba de seară, organizată special de Crăciun, la care vor participa negreșit. Cea mai importantă parte a slujbei este cea destinată oferirii cadourilor în cinstea nașterii lui Iisus, daruri care vor fi așezate pe o platforma ridicată în apropierea altarului. Niciunul dintre cei care vor participa la această slujba foarte importantă nu va veni fără darul sau, îndelung pregătit.

Crăciunul la africani este celebrat pe întregul continent, de către comunitățile mai mari sau mai mici de creștini, care, în total, se ridică la un număr impresionant, de aproximativ 350 de milioane de oameni. În ziua de Crăciun, colindele răsună din

Ghana și până în Africa de Sud și cele mai multe familii se reîntâlnesc, de fiecare dată, cu bucurie, indiferent de distanță. Creștinii copți (adepți ai Bisericii Ortodoxe Copte), din Etiopia și Egipt, sărbătoresc ziua de Crăciun la 25 decembrie, conform calendarului lor, respectiv dată de 7 ianuarie, după calendarul europenilor. Locuitorii din zona munților Atlas, din Maroc, se bucură, de obicei, de un Crăciun alb, plin de zăpadă. Crăciunul la africani este sărbătorit până și în zonele predominant musulmane, că în Dakar, capitală Senegalului, unde zeci de vânzători ambulanți comercializează brazi din plastic, ghirlande și globuri și chiar versiunea gonflabilă a lui Moș Crăciun.

Cei care își pot permite vor oferi, cu siguranță, cadouri celor dragi, însă această sărbătoare nu este nici pe departe atât de comercială că în Europa sau în Statele Unite ale Americii, accentul căzând pe însemnătatea spirituală și religioasă a Crăciunului, celebrarea făcându-se, mai degrabă în biserici, decât pe străzi. Tradiția presupune că fiecare dintre cei care sunt prezenți la slujba să poarte haine noi, însă africanii sunt, în general, foarte săraci, iar magazinele de haine sau jucării sunt aproape absente din zonele rurale. Dacă se face, totuși, un schimb de cadouri, acestea capătă formă cărților pentru școală, a săpunului, a hainelor și a altor bunuri practice.

Crăciunul la africani, că și la celelalte culte creștine, mai înseamnă tradițională cină de Crăciun, fiind prima pe lista evenimentelor care trebuie bifate, după slujba religioasă. În Africa de Est, locuitorii sacrifică, de regulă, capre, pentru a le frige în ziua de Crăciun, iar în Africa de Sud, plajele sunt pline de localnici care se bucură de grătare în aer liber (așa numită braais), sub soarele dogoritor. Cină de Crăciun este alcătuită din curcan, plăcintă cu prune și diferite alte prăjituri tradiționale africane. În Ghana, cină nu poate fi completă fără fufu (un fel de aluat făcut din făină și apă fierbinte) și supă okra, iar in Libia, orezul, carnea de vită și biscuiții sunt nelipsiți.

Locuitorii din Zimbabwe se asigura că vor avea pâinea, ceaiul și dulceață, care vor fi consumate împreună cu tradițională carne de capra. Crăciunul la africani datează încă din primul secol d.Hr., motiv pentru care acest popor plin de spiritualitate se va bucură, din plin, de slujba specială de Crăciun, unde se pot interpreta scene biblice, se cânta colinde și, mai rar, pot participa la dansuri festive. În foarte multe țări din Africa, procesiunea de după slujba de Crăciun este ocazia perfectă de bucurie, muzică și dans.

În Gambia, oamenii petrec și organizează parade, la care participa cu lanterne construite manual, ce poartă numele de fanale, în formă de bărci sau case.

Un obicei foarte des întâlnit în această parte a globului este decorarea fațadelor magazinelor, a copacilor, a bisericilor și a caselor cu zăpadă artificială, frunze de palmier, lumânări și chiar clopoței, în zone precum Nairobi, Ghana sau Liberia. Dacă îți dorești să afli, pe lângă tradițiile de crăciun la africani,și urările lor tradiționale, află că în Akân (populație din vestul Africii, din Ghana și Coasta de Fildeș), "Crăciun Fericit" se pronunță Afishapa, în Zimbabwe – Merry Kisimusi, în Africa de Sud – Geseënde Kersfees, în Zulu – Sinifisela Ukhisimusi Omuhle, în Swazi – Sinifisela Khisimusi Lomuhle, în Ethiopia-Melkam Yelidet Beaal, în Tanzania, Kenya – Kuwa na Krismasi njema, în Egipt – Colo sana wintom tiebeen, iar în Nigeria se spune E ku odun, e hu iye' dun!

Pe coasta de vest a Africii, în Liberia, majoritatea caselor au, în loc de brad de Crăciun, un palmier, pe care îl vor decora cu foarte mulți clopoței. În dimineață zilei de Crăciun, localnicii sunt treziți în sunetul melodios al colindătorilor ce interpretează cântece ritualice foarte cunoscute în limba lor.

Crăciunul la africani mai presupune, în cele mai multe situații, să oferi în dar, în familie, câteva dulciuri, haine de bumbac, creioane și câteva cărți pentru școală, în cazul copiilor.

„-Bunicule, te rog spune, oare vine Moș Crăciun?

-Dragul bunicului, vine, că ai fost harnic și bun!" MI

În timpul zilei, după slujba specială de Crăciun, are loc masă tradițională în familie (în aer liber), după-amiază, copiii se distrează jucându-se, iar spre seară, adulții vor privi cu încântare focurile de artificii multicolore care se vor înalta pentru a vești și ele minunată sărbătoare a Nașterii Mântuitorului.

ȘASE TRADIȚII DE CRĂCIUN PE CARE LE GĂSEȘTI DOAR ÎN AFRICA

Crăciunul este un eveniment important în Africa, având în vedere că aproape jumătate din populația continentului este creștină. Nu vă gândiți la zăpadă, brad și vin fiert. În Africa, Crăciunul înseamnă concerte festive, petreceri însorite în aer liber și parade stradale de sezon.

Pentru aproape toată lumea din Africa, Crăciunul este un moment de întâlniri cu prietenii și familia, mers la biserică, dar și un mare festin. E important de menționat că fiecare țară are, de asemenea, propriile tradiții unice. De la un Moș Crăciun călare pe cămilă, la petreceri mascate, iată 6 minunate tradiții africane de Crăciun.

Slujbe religioase și colinde de Crăciun

În majoritatea țărilor africane, slujbele religioase reprezintă cea mai importantă tradiție de Crăciun. Sezonul Yuletide are ca scop cinstirea nașterii lui Iisus și veți găsi slujbe religioase atât în Ajunul Crăciunului, cât și în ziua de Crăciun.

De asemenea, sunt populare scene ale nașterii lui Isus, piese de teatru, spectacole de dans, mese de împărtășanie și colinde.

Un trib din Kenya care sărbătorește Crăciunul prin dansuri tradiționale, îmbracați cu motive tradițioanale, sursă foto Trafalgar Tours

În unele țări, cum ar fi Congo, localnicii aduc un cadou pentru masa de comuniune a bisericii lor. De asemenea, aceștia organizează mari concerte la biserica lor, cu cel puțin cinci coruri și o lungă piesă de teatru referitoare la nașterea lui Isus. În Malawi, veți vedea copii care merg din ușă în ușă pentru a cânta colinde de Crăciun și la instrumente tradiționale în schimbul unor mici donații, similar cu tradiția colindatului în România. În schimb, în Zambia, bisericile organizează spectacole ce reprezintă nașterea pruncului, iar localnicii cântă colinde frumoase pe străzi.

În unele țări din întreaga lume, sfârșitul slujbei de la miezul nopții semnalează momentul în care copiii merg la culcare pentru a-l aștepta pe Moș Crăciun. Însă, în multe națiuni africane, înseamnă că petrecerea abia acum începe! În țări precum Gambia, după slujba de la biserică din Ajunul Crăciunului are loc o paradă veselă. Localnicii dansează prin orașe cu fanale – felinare mari făcute din bambus și hârtie în formă de case sau bărci. Fanalele sunt aprinse cu lumânări în interior și sunt purtate din casă în casă pentru a colecta donații. Atât în Gambia, cât și în Sierra Leone, orașele sărbătoresc, de asemenea, cu petreceri mascate. Indiferent de mărimea populației creștine, aproape fiecare țară din Africa are propriul său mod uimitor de a sărbători partea spirituală a Crăciunului.

Mese speciale de Crăciun

Aproape toată lumea este de acord că Crăciunul este despre nașterea lui Iisus… dar și despre un festin. În Africa lucrurile nu stau diferit, multe țări organizând propriile mese tradiționale și delicioase de Crăciun.

În Kenya, este vorba despre carne de capră la grătar, respectiv nyama choma, sau tocană de carne și cartofi. Sud-africanii nu se dau înapoi de la grătare, faimoasele lor *braais* în aer liber, care în perioada Crăciunului prind proporții uriașe.

Tanzanienilor le place să prăjească o vacă sau o capră pe care să o împartă cu tot satul, iar alături de festin e nelipsită berea de casă. În Liberia, veți găsi carne de vită, orez și biscuiți pentru festinul de Crăciun. În Nigeria, orezul aromat, tocănița de roșii și puiul sau capra prăjită sunt vedetele festivităților, în timp ce în Ghana, localnicii pregătesc faimosul lor orez Jollof, fufu și supă de okra.

Rețetă tradițională de Crăciun din Kenya, nyama choma, sursă foto Woolworths Taste

Grătar de tip braais, sursă foto Cadac

Oriunde mergeți și orice ați mânca, masa de Crăciun în Africa înseamnă să vă invitați toți prietenii și familia să participe la momentele frumoase – toată lumea este binevenită.

Nu toată lumea crede în Moș Crăciun

Moș Crăciun nu reprezintă o tradiție la nivelul întregului continent african. Unele țări pur și simplu nu cred într-un om vesel în costum roșu care vine cu sania să lase cadouri pentru copii.

Crăciunul nu are loc în aceeași zi peste tot în Africa

Deși majoritatea țărilor din Africa sărbătoresc Crăciunul pe 25 decembrie, nu este la fel peste tot. Creștinii din Egipt și Etiopia sărbătoresc, de fapt, Crăciunul pe 7 ianuarie, deoarece ei urmează calendarul iulian vechi.

În Ghana, festivitățile de Yuletide încep de îndată ce sosește luna decembrie, cu magazine, străzi și case decorate cu luminițe și ornamente strălucitoare. De asemenea, sărbătoarea este dublă în Ghana, deoarece Crăciunul cade în același timp cu sfârșitul recoltei de cacao.

Old Man Bayka din Liberia, sursă foto Twitter

Sărbătoarea Crăciunului în Ghana, copii costumați colorat care dansează pe stradă; sursă foto Pulse Ghana

În Liberia, îl veți vedea pe Old Man Bayka, „diavolul” care nu oferă cadouri, ci umblă pe străzi în ziua de Crăciun

cerșind cadouri. De asemenea, în loc să spună „Crăciun fericit” în Liberia, localnicii spun „Crăciunul meu pe tine”. Acest lucru înseamnă practic „vă rog să-mi dați ceva frumos de Crăciun”.

De asemenea, unii oameni din Etiopia și Egipt nu cred în Moș Crăciun, în timp ce în Kenya, Moș Crăciun este descris ca sosind pe o cămilă sau pe o bicicletă, în loc de o sanie!

Oferirea de cadouri în perioada Crăciunului

Indiferent dacă credeți sau nu în Moș Crăciun, schimbul de cadouri nu este, de obicei, o tradiție majoră a Crăciunului african. Oamenii își împart cadouri între ei, dar este, de asemenea, tradiție să donezi bisericilor și orfelinatelor lucruri precum haine, cărți, săpun, lumânări și jucării.

Unul dintre cele mai populare cadouri din întreaga Africă sunt hainele noi. Fie că le cumperi din magazine sau le iei la comandă, aproape toată lumea ajunge la biserică în ziua de Crăciun mândrindu-se cu noile lor ținute. De asemenea, localnicii își cumpără de obicei hainele noi cu luni de zile înainte, deoarece magazinele sunt renumite pentru faptul că măresc prețurile în decembrie, știind că oamenii vor veni să își cumpere noile haine de Crăciun.

Decorațiuni unice de Crăciun

În multe țări africane, este o tradiție să instalezi luminițe și ornamente de Crăciun și chiar să decorezi pomii… Dar pomii de Crăciun africani sunt puțin diferiți de bradul obișnuit. Vei vedea în toată Africa diferiți pomi de Crăciun, de la chiparos, până la mango și palmieri împodobiți cu mici ornamente precum

clopoței și lumânări, în timp ce marile magazine și hoteluri pun de obicei decorațiuni mai extravagante, cum ar fi zăpadă falsă

Baobab decorat în pom de Crăciun în Africa de Sud, sursă foto pinterest

ALTE TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE CRĂCIUN ÎN AFRICA

1.- Betleem - Israel

Să începem cu orășelul Betleem, Israel, unde s-a născut pruncul Iisus. În fiecare Crăciun orașul este împodobit cu steaguri și decorațiuni frumoase. Aici, Crăciunul nu este sărbătorit într-o anumită zi, deoarece oamenii din Betleem provin din diferite medii creștine.

În timp ce romano-catolicii și protestanții sărbătoresc Crăciunul pe 25 decembrie; creștinii greci, sirieni și ortodocși îl

sărbătoresc pe 6 ianuarie, în timp ce creștinii americani sărbătoresc pe 18 ianuarie.

Pe ușile fiecărei case creștine este pictată o cruce și în fiecare gospodărie sunt descrise scene din povestea de Crăciun. Are loc o paradă în care călăreți în galop și polițiști urcau pe cai arabi, urmați de călăreți solitari care poartă o cruce, urmați de biserici și oficiali guvernamentali.

Fiecare popor al lumii sărbătoreşte Crăciunul după obiceiuri şi tradiţii vechi de sute de ani, diferenţele fiind date, în principal, de apartenenţa la o anumită religie, însă este universal valabil obiceiul mesei de Crăciun în familie sau alături de cei dragi.

Schimbul de cadouri, împodobirea pomului, prăjiturile cu marţipan, ori vinul fiert cu scorţişoară sunt doar câteva dintre simbolurile pe care ţările lumii le asociază acestei mari sărbători.

Crăciunul în Africa de Sud este o sărbătoare legală sărbătorită pe 25 decembrie. Multe tradiții europene sunt menținute în ciuda distanței față de Europa.

Pomi de Crăciun sunt împodobiți în casele oamenilor și copiii primesc cadouri în șosetele lor. Pomi tradiționali de Crăciun fir sunt populari și copii lasă un ciorap afară pentru Moș Crăciun în Ajunul Crăciunului.

Masa de Crăciun conține plăcinte cu carne, curcan, friptură de vită sau un grătar în aer liber. La final se consumă budincă de Crăciun. Christmas Crackers sunt folosiți pentru a face zgomot. În ciuda faptul că sărbătoarea Crăciunului are loc în mijlocul verii în emisfera sudică, motive comune de iarnă din emisfera nordică sunt foarte populare.

2.- Etiopia și Eritrea

Ziua de Crăciun este o sărbătoare publică în Etiopia și Eritreea, fiind sărbătorită la 7 ianuarie sau pe 27 Tahsas în calendarul etiopian. Crăciunul se numește Ledet în Eritreea sau Gena în Etiopia. Mulți creștini din cele două țări țin post timp de 40 de zile (se numește postul profeților). Aceștia se duc apoi la biserică în zorii dimineții de Crăciun. În ziua de Crăciun se țin sărbători colorate și muzicale care implică participarea preoților îmbrăcați în cele mai bune hainele rituale ale lor, se organizează dansuri, se bat tobele și se cântă la alte instrumente. Dis de dimineață în zori toată lumea se îmbracă în alb și merge la biserica din apropiere.

După-amiaza târziu începe jocul tradițional de Gena, un fel de hochei. Potrivit unei legende etiopiene, acesta este jocul care a fost jucat de păstorii care își pășteau în apropiere turmele în noaptea în care Iisus a fost născut. Jocul este asistat de liderul comunității. Un premiu este oferit câștigătorului jocului Gena. Cei mai mulți etiopieni poartă pe parcursul sărbătorilor un Shamma tradițional, o folie de bumbac subțire de culoare albă cu dungi viu colorate.

Sărbătoarea Crăciunului este urmată de festivalul de trei zile Timkat care începe la 19 ianuarie și de sărbătoarea botezului lui Iisus Hristos.

3.- Nigeria

Ziua de Crăciun este o sărbătoare publică în Nigeria care întotdeauna este marcată de golirea orașelor deoarece locuitorii se reîntorc în satele lor ancestrale pentru a fi împreună cu familia și ca să-i binecuvânteze pe cei mai puțin norocoși. În timp ce orașele se golesc, oamenii blochează piețele din Africa

de Vest pentru a cumpăra și transport pui vii, capre și vaci care vor fi necesare pentru mesele de Crăciun.

În ajunul Crăciunului, mâncăruri tradiționale sunt preparate în conformitate cu tradițiile fiecărei regiuni.

În loc de dulciuri și prăjituri, majoritatea nigerienilor au tendința de a pregăti diverse tipuri de preparate din carne în cantități mari.

În sud, un fel de mâncare de orez denumit Jollof sau Benachin este servit cu diferite tipuri de tocănițe din carne, împreună cu fasole fiartă și banane prăjite; în partea de nord, orez și tocană, precum Tuwon Shinkafa, o budincă de orez servită cu diverse tocănițe din carne, este de preferat. O alternativă în ambele regiuni (dar mai des întâlnită în partea de sud) este o supă de ardei cu pește, capră sau carne de vită care poate fi servită și cu Fufu (un produs alb din ignamă pisată). Odată cu aceste alimente se consumă și o serie de băuturi alcoolice, cum ar fi tradiționalul vin de palmier sau diverse beri și vinuri locale și de import; în schimb copiii și femeile pot consuma băuturi nealcoolice.

În loc de daruri, se preferă acordarea de bani de la cei mai norocoși la cei mai puțin norocoși. Donații financiare și cadouri atent împachetate pot fi acordate în cadrul unor petreceri generoase, nunti și ceremonii; uneori banii sunt aruncați în aer pentru a fi adunați de ceilalți sau lipiți pe fruntea transpirată a celor care dansează.

În Nigeria există două mari religii cu un număr aproximativ egal de creștini și musulmani. Există focare ocazionale de conflicte religioase. Secta islamică Boko Haram a atacat biserici creștine și a comis atentate de Crăciun în 2011.

4.-Somalia

Din 2015, în Somalia a fost interzisă sărbătorirea Crăciunului și a Anului Nou, țară cu populație majoritar musulmană.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE CRĂCIUN ÎN AMERICA DE NORD

În America de Nord, Crăciunul se sărbătorește pe 25 decembrie. În Statele Unite, este sărbătoare federală și statală; Crăciunul este sărbătorit și în Canada și în Mexic, precum și în alte teritorii dependente ale acestor țări.

1. Statele Unite ale Americii dau startul pregătirilor de Crăciun la sfârșitul lunii noiembrie. Goana după cadouri începe de Black Friday și sunt adevărate concursuri între comunități pe tema decorațiunilor.

SUA – Santa Claus s-a născut în anul 1860 şi a fost denumit astfel după germanul „Sintaklaas”. Imaginea, la origini, a moşului Crăciun american era cea a unui bătrân care fumează pipă şi zboară într-o trăsură. În zilele noastre, Crăciunul este sărbătorit extrem de diferit în fiecare familie, având în vedere multitudinea de influenţe şi naţionalităţi aflate pe teritoriul american.

Americanii îşi decorează casele cu ghirlande luminoase şi copiii îşi agaţă nişte ciorapi speciali de şemineu, în care să primească darurile de la Santa Claus, ce vine prin cer cu sania trasă de nouă reni şi coboară prin horn.

În general, americanii consumă friptură de vită, iar aperitivele conţin neapărat somon afumat, preparat în

diferite feluri. Interesant este faptul că la Casa Albă se serveşte "Prăjitura prezidenţială", preparată după o reţetă veche de peste două secole, din vremea lui Abraham Lincoln, cu cireşe, migdale, petale şi sirop de trandafiri – o tradiţie unică în lume.

În partea de vest a Americii este servită tradiţionala băutură "eggnog", preparată din brandy, rom, ouă şi lapte, la care se adaugă câteodată scorţişoară sau nucşoară.

Crăciunul este foarte sărbătorit în Statele Unite. Sezonul de Crăciun începe la sfârșitul lunii noiembrie, a doua zi după sărbătoarea de Ziua Recunoștinței când au loc marile reduceri de "Black Friday", deși decorul și muzica de Crăciun apar deja la sfârșitul festivităților de Halloween. Timp de cinci săptămâni înainte de Crăciun, în fiecare duminică, se aprinde câte o lumânare, fiecare cu o anumită semnificație, iar în Ajunul Crăciunului cele cinci lumânări sunt reaprinse pentru a sărbători Nașterea Domnului.

Se mănâncă curcan, iar specialitatea Crăciunului este o prăjitură cu fructe confiate.

Crăciunul este o sărbătoare religioasă care celebrează nașterea lui Isus Hristos. Fiecare țară, oraș și casă o sărbătorește în felul sau, în funcție de cultură, obiceiurile și tradițiile sale. În Statele Unite, sărbătorile de Crăciun încep în noiembrie, imediat după Ziua Recunoștinței.

Sâmbătă următoare după această sărbătoare, la New York, are loc o paradă mare cu Moș Crăciun, care deschide sezonul de Crăciun. Unele obiceiuri foarte interesante, astfel încât în acest articol va explicăm modul în care Crăciunul este sărbătorit în Statele Unite.

Când începe Crăciunul în Statele Unite?

Crăciunul în Statele Unite începe cu un eveniment special: iluminarea luminilor Bradului Național de Crăciun; acest lucru da startul sezonului de Crăciun în această țară. Acest brad de Crăciun este cel din față Casei Albe (casă președintelui

Americii de Nord) și, în fiecare an, este aprins de președinte în timpul unei ceremonii în aer liber. Oameni celebri și celebrități vin la acest eveniment care a devenit deja o tradiție a acestei epoci.

Iluminatul este însoțit de o petrecere mare în care se desfășoară diverse spectacole și concerte mici care întâmpină Crăciunul. Americanii pot urmări acest eveniment la televizor sau, de asemenea, pot participa la o tragere la sorți care a avut loc cu o luna înainte.

În plus, ceva de reținut despre modul în care este sărbătorit Crăciunul în Statele Unite este că pe 25 decembrie este sărbătorită nașterea lui Isus Hristos, sensul original și motivul pentru sărbătorirea Crăciunului. În Statele Unite, deși păstrează această origine religioasă, Crăciunul este o sărbătoare bazată pe consumerism și cumpărături.

Străzile sale sunt împodobite într-un mod incredibil, magazinele sale oferă, de asemenea, produse speciale. Devine într-un mod general festivalul consumului.

Moș Crăciun în Statele Unite ale Americii

Moș Crăciun pentru americani este echivalentul Sfântului Nicolae european, acel sfânt care în timpul iernii a dat lucrurile necesare copiilor săraci. În America, Moș Crăciun este descris că un bărbat mai în vârstă, cu o barbă albă lungă și îmbrăcat în roșu. Un domn fericit și râzând, care în sania trasă de 8 reni călătorește prin lume cu o seară înainte de Crăciun, oferind cadouri tuturor copiilor.

Dar dacă doriți să știți cum este sărbătorit Crăciunul în Statele Unite, trebuie să subliniem că în această țară folosesc un element foarte caracteristic: ciorapi sau șosete pentru Moș Crăciun. Este unul dintre cele mai caracteristice simboluri ale Crăciunului în SUA și este vorba despre agatatul pe șosetele puse la șemineu cu motive de Crăciun și care sunt personalizate cu numele fiecărui membru al familiei. În interior, Moș Crăciun va lasă bomboane, mici cadouri și diverse alte dulciuri.

Un alt fapt diferențial al Crăciunului în Statele Unite este că darurile nu se deschid pe 24 noaptea, copiii așteaptă până pe dată de 25 dimineață, în ziua de Crăciun, pentru a-și deschide cadourile. Așadar, Ajunul Crăciunului nu are nicio relevanță în această țară. Cadourile se deschid odată ce toată familia s-a trezit și servește micul dejun.

„Bunicul, mi-a spus cum este, când vine iarna la sat,
Cu sărbători ca-n poveste și Crăciun de neuitat.” MI

Lumini de Crăciun la New York

Există orașe cu adevărat speciale de vizitat de Crăciun și, fără îndoială, New York este unul dintre ele. Ce plin de farmec! Începând cu 5th Avenue veți asista la un spectacol frumos și colorat. În Brooklyn, cele mai bune lumini de Crăciun sunt cele de la Dyker Heights.

În fiecare decembrie, site-ul capătă o viață proprie și organizează un tur ușoară special care începe în Manhattan uitându-se la vitrine până se termină într-un spectacol de lumini. Turul cu autobuzul durează trei ore și jumătate și se termină cu ciocolată caldă și ceva de mâncare. Începe a doua zi după Ziua Recunoștinței, adică pe 26 noiembrie.

Un alt loc pentru a vedea luminile de Crăciun în New York este Fifth Avenue, strada unde sunt cele mai cunoscute magazine precum Saks, Bergdorf Goodman, Tiffany, Lord and Taylor sau Henri Bendel. Dar Saks, fără îndoială, rămâne favoritul localnicilor pentru expozițiile sale și spectacolul de lumini. De asemenea, vă puteți plimba Washington Square Park, în Lower Manhattan, cu bradul său impunător, cu luminile sale fantastice și cu un Moș Crăciun care împarte dulciuri. The Lincoln Center Plaza Este, de asemenea, un clasic, cu lumini de Crăciun cu adevărat magice și o iesle. la fel Radio City Music Hall, Empire State Building, Rockefeller Plaza Center, Bank of America Winter Village, la Bryant Park sau la Grădina Botanică din New York și, desigur, Time Warner și Central Park nu pot lipsi.

Crăciunul, Crăciunul în toată lumea vine,
Pentru copiii și maturii cu suflete curate,
Și pentru țări sărace, să o ducă mai bine,
Dar și nuiele de lecuirea capeteler „pătrate!” MI

2.-Canada urmează tradițiile din Statele Unite, cu influențe din Marea Britanie și cele aduse de imigranți. În 1781, soldații germani staționați în Quebec, au adus brazii. Astăzi, în Canada, sunt la mare căutare *brazii artificiali de Crăciun* care coexistă cu cei naturali. Copiii cred că Moș Crăciun trăiește la Polul Nord și îi scriu scrisori pe care menționează codul poștal HOH HOH.

Canada – Sărbatorirea Crăciunului este însoţită de o diversitate de tradiţii provenind din culturile franceză, germană, engleză, ucraineană şi indiană.

Canadienii de limbă franceză au în tradiţie plăcinta cu carne, „la tourtiere", însoţită de o supă tradiţională, brânzeturi, prăjituri cu fructe sau gogoşi, iar principalul desert de Crăciun este „Yule Log" – o prăjitură de ciocolată, în formă de buştean, acoperită cu un strat gros de ciocolată, fiind simbolul trunchiului de mesteacăn ars în focul imens ce a durat toată noaptea dinaintea plecării francezilor în Canada.

Canadienii de limbă engleză sărbătoresc Crăciunul cu gişcă friptă sau friptură de vită şi budincă de prune. Cele mai apreciate dulciuri sunt „Chicken Bones" – inventate în anul 1885, de fraţii Ganong, un amestec de scorţişoară, zahăr şi ciocolată şi „Barley toys" – create de Yarmouth Candy Company din Noua Scoţie, conţinând zahăr, glucoză, colorant şi ulei de măsline, un amestec turnat în forme de pui, iepuri şi alte animale, sau de Moş Crăciun.

În provinciile canadiene vorbitoare de limba engleză, tradițiile de Crăciun sunt foarte asemănătoare cu cele din Statele Unite, cu influențe din Marea Britanie și cu noi tradiții europene aduse de imigranți. Copiii canadieni cred că Moș Crăciun locuiește la Polul Nord în Canada și îi scriu scrisori folosind codul poștal „HOH OHO" ca o aluzie la codurile poștale canadiene compuse din șase litere și numere. Un program național, "Lumini de Crăciun în Canada", are loc în capitală, Ottawa, și în cele 13 capitale provinciale și teritoriale.
În provincia Québec și în alte zone francofone din America de Nord, printre tradițiile de Crăciun se numără reveillon (Crăciun și Anul Nou), Père Noël (Moș Crăciun) și bûche de Noël. Una dintre mâncărurile tradiționale de reveillon este tourtière, o plăcintă gustoasă
. Brazii de Crăciun, naturali sau artificiali, au fost introduși în 1781 de soldații germani staționați în Quebec în timpul Revoluției Americane, iar astăzi sunt utilizați

Toronto, Canada

Nu este neapărat o tradiție neobișnuită, ci una spectaculoasă, căci Toronto găzduiește anual un eveniment numit "Cavalcade of Lights" la începutul oficial al sărbătorilor de iarnă, tradiție ce datează din 1967.

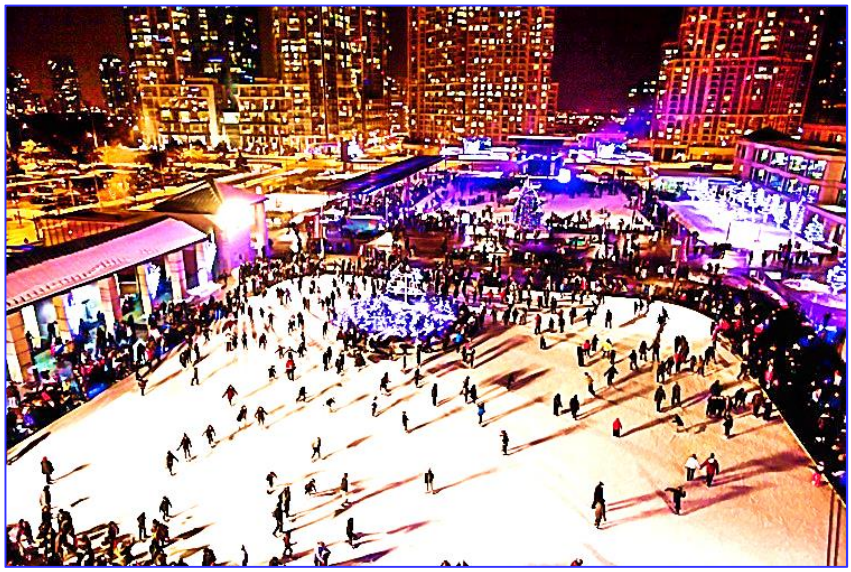

Practic, întreg orașul este iluminat cu sute, poate milioane de lumini de Crăciun, totodată având loc spectacole impresionante de artificii și zeci de pationare improvizate.

3.- Mexic

Ziua de Crăciun este o sărbătoare religioasă și oficială în Mexic și lucrătorii au zi liberă cu plată. Crăciunul în Mexic implică peste 30 de tradiții. Timp de nouă zile, grupuri de oameni merg din casă în casă amintind de pelerinajul părinților copilului Iisus atunci când au ajuns în Betleem și au trebuit să găsească cazare pentru o noapte.

Petrecerile de Crăciun în Mexic încep la 12 decembrie, odată cu sărbătoarea La Guadalupana (Fecioara din Guadalupe), și se termină la 6 ianuarie, de Bobotează.

Petrecerile de Crăciun, în *Mexic*, încep pe 12 Decembrie, când o sărbătoresc pe Fecioara din Guadalupe. Dacă ești fan telenovele, cu siguranță ai remarcat icoana omniprezentă atât în biserici, cât și în case și chiar în pandantivele femeilor. Timp de nouă zile, mexicanii merg din casă în casă, reconstituind drumul lui Iosif și al Fecioarei Maria spre Bethleem.

4.- Cuba – cea mai importantă perioadă este Ajunul Crăciunului – "nochebuena" ("Noaptea cea bună"), iar masa tradiţională înseamnă friptură de porc, fasole neagră servită cu orez şi plante tradiţionale (Yucca) sub formă de piure.

Familiile numerose se reunesc şi, într-o groapă săpată în pământ şi plină de cărbuni acoperiţi cu frunze de bananier, frig un porc întreg. Familiile, care în Cuba includ rudele de toate gradele, petrec toată noaptea pe muzică tradiţională.

5. Jamaica – Colindele de Crăciun sunt aceleaşi melodii populare întâlnite în lume, adaptate pe ritmuri raggae. Masa de Crăciun cea mai importantă este prânzul, care include orez, pui, carne de bou şi capră picantă.

6. Barbados

Masa de Crăciun tradițională din Barbados este incompletă fără șunca la cuptor glazurată cu ananas, prăjiturile cu rom și Jug Jug, un fel de mâncare inspirat de influența scoțiană pe insulă care combină mazărea de Angola, făina de porumb de Guinea, ierbiurile și carnea de porc.

TRADIȚII DE CRĂCIUN ÎN AMERICA CENTRALĂ

1. El Salvador

În El Salvador, copii care sărbătoresc Crăciunul se joacă cu focuri de artificii numite "volcancitos" și "estrellitas". Familiile organizează petreceri unde se mănâncă și se dansează.

Mâncăruri tradiționale de Crăciun din El Salvador sunt tamales salvadoreños și bocadillos de curcan cu baguette, salată verde și ridichii, pâine dulce și desert. Băuturi tipice includ ciocolată caldă, suc de ananas, horchata, cereza și cafea. La ora 12 noaptea în data de 25 decembrie, toată lumea se adună sub bradul de Crăciun pentru a-și deschide cadourile.

2. Guatemala

În Guatemala, poartă haine de Crăciun cu un sombrero denumit puritina. Festivitățile de Crăciun includ elemente spaniole și maiașe la fel ca întreaga cultură a acestei țări. Festivitățile încep de la 7 decembrie când are loc tradiționala Ardere a diavolului

CUM SĂRBĂTOREȘTE AMERICA DE SUD CRĂCIUNUL?
Tradiții: Ajunul Crăciunului, Nașterea Și Apifania

Autor: Alexandru Turcu - Data publicarii: 25 decembrie 2022

Crăciunul este o perioadă minunată pentru a vizita America de Sud. Nu numai că aveți șansa neprețuită de a scăpa de stresul sezonului de sărbători de acasă, dar veți avea și șansa de a experimenta o parte cu totul nouă a lumii în ceea ce este, fără îndoială, cea mai specială perioadă a anului.

Crăciunul în Rio de Janeiro, Brazilia, sursă foto Matador

Iar Crăciunul în America de Sud, un continent cu puternice obiceiuri tradiționale, este cu siguranță un moment foarte special al anului.

Nu este surprinzător faptul că festivitățile de Crăciun din America de Sud sunt foarte religioase, întreaga regiune având o aderență de peste 91% la creștinism. Interesant este însă faptul că există anumite obiceiuri care sunt cu totul unice în această regiune și veți descoperi o gamă largă de sărbători diferite și mâncăruri speciale în funcție de țara pe care o vizitați. Căsătoria dintre vechi și nou face ca sărbătorile de Crăciun din America de Sud să fie niște evenimente cu totul unice. Da, există procesiuni și reconstituiri ale nașterii lui Iisus, dar există și recitaluri de dans și confecționarea de efigii (pentru a fi arse la Revelion), care sunt mai mult în ton cu vechile tradiții păgâne.

a. Noche Buena (Ajunul Crăciunului)

Sărbătoarea principală are loc în seara zilei de 24 decembrie, numită Noche Buena. Acesta este Crăciunul sud-american, un moment în care familiile se reunesc pentru mese copioase și participă la Missa de Gallo (Misa do Galo în Brazilia), o slujbă nocturnă despre care se spune că este atât de lungă, încât majoritatea oamenilor nu ajung acasă până când cântă cocoșul. Galo înseamnă cocoș atât în spaniolă, cât și în portugheză.

În schimb, ziua de 25 decembrie este mult mai liniștită, deoarece toată lumea se bucură de o noapte de somn și de un festin cu resturi de mâncare cu toate familiile extinse.

b. Presepio (Nașterea)

Când vine vorba de tradițiile zilnice, America de Sud se aseamănă foarte mult cu Europa, cu presepio (scene de Naștere) instalate în casele oamenilor și procesiuni bisericești (una dintre cele mai mari are loc în Cuenca, Ecuador) începând din prima săptămână a lunii decembrie.

În toate bisericile au loc zilnic slujbe de rugăciune și cântece de imn, iar prepararea (și consumul!) alimentelor joacă un rol imens în tradiția Crăciunului în America de Sud. Pentru oricine a călătorit în America de Sud, acest lucru cu siguranță nu va fi o mare surpriză. Cultura sud-americană se bazează pe mâncare grozavă!

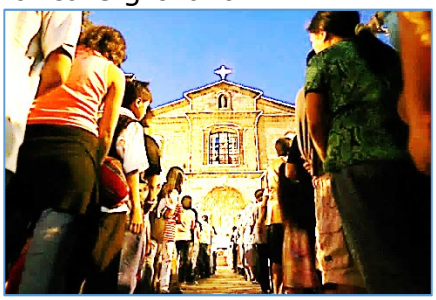

Slujba missa de gallo de Crăciun, sursă foto Davao Catholic Herald

Scena nașterii lui Iisus, sursă foto dreamstime

Bunătăți de sezon

Printre cele mai deosebite bunătăți de sezon din America Latină se numără pan de pascua din Chile (o pâine delicioasă umplută cu fructe și nuci), lechona tolimense din Columbia (un porc întreg umplut cu mirodenii, orez și mazăre), tamalele de porumb din Peru și Moros y Cristianos din Cuba, o mâncare delicioasă de fasole neagră și orez alb. Panettone, tradițională prăjitură italiană cu fructe de Crăciun, este un produs de bază

în America de Sud, încât mulți localnici nici măcar nu sunt conștienți de originea sa europeană. Tăiați-l în felii groase și acoperiți-l cu un strat generos dulce… Feliz Navidad!

Cei Patru Regi, sursă foto Remitly Blog

c. Apifania (Revelația nașterii)

Epifania, care cade pe 6 ianuarie în fiecare an, reușește să eclipseze sărbătorile de Crăciun în cea mai mare parte a Americii de Sud. Aceasta este ziua în care lumea latină sărbătorește sosirea celor Trei Regi care aduc daruri pentru Iisus. Dia de los Reyes Magos, sau ziua celor Trei Magi, este o altă zi de festivități și culminează cu îndepărtarea tuturor decorațiunilor de Crăciun.

1. În Argentina

este o tradiție ca de 8 decembrie să fie împodobit bradul de Crăciun cu luminițe și ornamente, 8 decembrie fiind ziua în care se sărbătorește Inmaculada Concepción. Sunt folosite simboluri legate de iarnă în ciuda căldurii.

2. Brazilia

În ciuda căldurii tropicale, sunt folosite simboluri ale iernii.

Ziua de Crăciun este o sărbătoare publică în Brazilia. În orașele mici și mari din întreaga țară, cum ar fi São Paulo, Rio de Janeiro, Recife, Salvador, Fortaleza, Curitiba, Porto Alegre, Brasilia, Manaus, Belém, Natal și Belo Horizonte, festivitățile sunt similare cu cele din Europa și America de Nord, cu pomi de Crăciun, schimburi de cadouri și felicitări de Crăciun, decorarea caselor și clădirilor cu lumini și scene cu Nașterea Domnului.

3. Columbia

Crăciunul este o sărbătoare oficială în Columbia și, în primul rând, este o sărbătoare religioasă. Deși decorațiuni de Crăciun pot fi observate încă de la începutul lunii noiembrie, începutul oficial al Crăciunului columbian are loc la 7 decembrie, când este celebrată Ziua lumânărilor (Día de las velitas). Pruncul Hristos este cel care aduce cadouri în locul lui Moș Crăciun.

4. Venezuela

În Venezuela, Crăciunul este o sărbătoare religioasă. Ca și în Columbia, Pruncul Hristos este cel care aduce cadouri în locul lui Moș Crăciun, care joacă însă un rol important în festivităților. Festivitățile de Crăciun încep după celebrarea Feria de la Chinita în a doua jumătate a lunii noiembrie. Originea acestei sărbători este cultul Fecioarei de Chiquinquirá, numită "La Chinita", care este onorată cu procesiuni și muzică de cimpoi.

Acest eveniment are loc în regiunea Zulia, în special în capitală, Maracaibo, și mai târziu și în alte orașe alături de concerte și focuri de artificii.

Caracas, Venezuela

Caracas, capitală venezueleană, a dus spiritul Crăciunului la un alt nivel. În fiecare an, locuitorii orașului își scot rolele de la natfalină pentru a ieși pe străzi, de multe ori costumați în Moș Crăciun.

Municipalitatea închide străzile în ziua de Crăciun pentru a asigura siguranța acestora.

5. Chile – copiii şi adulţii confecţionează sau cumpără mici figurine din lut, pe care le aşează sub brad – „pasebre” – din care Moş Crăciun („Viejito Pascuero”) îşi alege câte una din fiecare casă vizitată.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE CRĂCIUN ÎN EUROPA

Călătorii în jurul lumii

Pentru mulți dintre noi, iarnă este anotimpul preferat tocmai din simplul motiv că ne duce direct cu gândul la perioada magică a sărbătorilor.

Luna decembrie este și prima lună calendaristică de iarnă, luna primei zăpezi, luna cadourilor și luna în care prcurgem cele mai frumoase Sărbători: Moș Nicolae, Crăciunul și Revelionul. Este ultima lună din an, luna meselor îmbelșugate alături de cei dragi, luna colindelor și a urărilor de bine, luna planurilor pentru anul ce urmează, dar și luna dorințelor.

Majoritatea dintre noi le îndrăgim și le sărbătorim conform propriilor obiceiuri și tradiții, acestea fiind diferite de la o zona la altă, dar și de la o țară la altă.

Regăsiți mai jos câteva dintre cele mai interesante obiceiuri sau tradiții sărbătorite de popoarele europene:

1.- Crăciunul în Grecia

În Grecia, în fiecare casă, dar și în piețele publice, se împodobesc corăbii din lemn.

Este un obicei vechi al soțiilor de navigatori care le confecționau și le împodobeau cu luminițe, în așteptarea soților. Copiii colindă și așteaptă Anul Nou pentru ca Sf. Vasile să le aducă daruri. Vedetele sărbătorii sunt *Pâinea lui Hristos,* o pâine cu nuci și prăjiturile cu miere și nucă. *Rusia* sărbătorește Crăciunul pe rit vechi, la 7 Ianuarie. Unul dintre cele mai interesante obiceiuri este cina din ajun care cuprinde 12 feluri de mâncare, câte unul pentru fiecare apostol.

În Grecia, nașterea lui Iisus este celebrată pe 25 decembrie. Oamenii se culcă devreme pentru a participa la slujba de Crăciun, care începe la 4 dimineață.

La întoarcerea de la biserica, întreagă familie împarte miere, fructe uscate și Christopsomo („pâinea lui Hristos”), un fel de plăcintă cu nuci pe care stăpână casei a preparat-o în ajun și în care a avut grijă să-și lase amprenta degetelor, simbol al urmei degetelor lui Hristos, dovadă că s-a născut.

Cadourile nu se împart de Crăciun, ci pe 1 ianuarie, în

momentul în care grecii sărbătoresc Sfântul Vasile. Acest sfânt este, de altfel, cel ce aduce darurile. În Ajunul Crăciunului, de Anul Nou și de Bobotează, copiii greci merg din casă în casă și cânta despre nașterea lui Iisus, despre venirea unui nou an și de botezul lui Iisus, în schimbul a câtorva monede.

Atât Crăciunul cât şi Anul Nou sunt sărbători extrem de bogate în tradiţii şi superstiţii, dar şi în preparate tradiţionale. Pâinea de Crăciun, sepre exemplu, este însemnată cu forma mânii prin presarea aluatului cu palma, înainte de coacere, simbolizând faptul că Iisus a binecuvântat pâinea în sfânta zi de Crăciun. Brutăriile pregătesc şi plăcinte ovale, care se dăruiesc de Crăciun. Printre dulciurile tradiţionale regăsim „Melomakaronas" – o plăcintă însiropată cu miere – şi „Kourabiedes" – tot o plăcintă acoperită cu fulgi de zăhar.

2. Germania

Germanii numesc Crăciunul „Weihnachten", care înseamnă „noapte solemnă", sau „Heiligenachten" – „noapte sfânta". Este evocată, atunci, nu nașterea lui Hristos, că în țările latine, ci slujba de la miezul nopții de Crăciun.

Încă din prima duminică de Advent, târgurile de Crăciun invadează piețele orașelor, dându-se astfel startul sărbătorilor de sfârșit de an. Coroana de Advent, confecționată în familie, cu ramuri verzi care celebrează natură, este așezată, în aceste zile, în case. Pe această se găsesc fie patru lumânări, care vor fi aprinse succesiv în fiecare duminică de Advent, fie 24 de săculețe cu dulciuri și bunătăți care vor fi degustate zilnic în familie.

Până în ziua de Crăciun, germanii vizitează, în familie, nenumăratele scene biblice ale Nașterii lui Iisus, în miniatură sau în mărime naturală, figurative sau animate, construite peste tot.

O mare parte a sărbătorilor de Crăciun din Germania îl reprezintă Adventul. În casele germane sunt folosite mai multe tipuri diferite de calendare de Advent. Pe lângă cea tradițională din carton, folosită în multe țări, există și cele făcute dintr-o coroană de ramuri de brad cu 24 de cutii sau pungi decorate atârnând de ea. Fiecare cutie sau pungă are un mic cadou în ea. Un alt tip se numește „Advent Kranz" și este un inel de ramuri de brad care are patru lumânări pe el.

Pomii de Crăciun sunt foarte importanți în Germania. Au fost folosiţi pentru prima dată în Germania în timpul Evului

Mediu târziu. Dacă în casă sunt copii mici, copacii sunt de obicei împodobiți în secret de mama familiei. Pomul de Crăciun era adus în mod tradițional în casă în Ajunul Crăciunului. În unele părți ale Germaniei, în timpul serii, familia citea Biblia și cânta cântece de Crăciun precum O Tannenbaum, Ihr Kinderlein Kommet și Stille Nacht (Slient Night).
Ajunul Crăciunului este ziua principală în care germanii fac schimb de cadouri cu familiile lor.

Germania este locul din care a plecat obiceiul împodobirii bradului de Crăciun și s-a răspândit în toată lumea. La început, bradul era împodobit cu panglici colorate, lumânări și dulciuri. O tradiție specifică este coronița de Advent. Aceasta este o coroană din ramuri de brad, cu patru lumânări care se aprind în cele patru săptămâni ale adventului

Germania – Încă din prima duminică de Advent, târgurile de Crăciun invadează pieţele oraşelor, care durează pe întrega perioadă a sărbătorilor de sfârşit de an. Coroana de Advent, confecţionată în familie, conţine ramuri verzi care celebrează natura şi fie patru lumânări, care vor fi aprinse succesiv în fiecare duminică de Advent, fie 24 de săculeţi cu dulciuri şi bunătăţi care vor fi degustate zilnic, în familie.

Ajunul Crăciunului este cea mai importantă zi de sărbătoare, în care familia se reuneşte pentru cină şi pentru a merge împreună la biserică la Mesa din noaptea de Crăciun.

Cadourile sunt oferite în după-amiaza zilei de 25 sau în seara zilei de 24 decembrie, dar nu „de Moş Crăciun”, ci „de Christ-Kind” (copilul Iisus).

În unele familii se obişnuieşte ca de Crăciun să se cânte colinde, dar, pentru cei mai mulţi germani Crăciunul – „Weihnachten” („noapte solemnă”), este un moment de profundă reflexie şi analiză.

Weihnachten este denumirea germană a Crăciunului. În întâmpinarea Crăciunului mulți germani țin Timpul Adventului. Acesta este un timp de pregătiri în vederea întâmpinării venirii lui Isus Cristos. Adventul include activități ca aprinderea succesivă a Coroniței de Advent (Adventskranz), o coroană din ramuri de brad, prevăzută cu patru lumânări, care sunt aprinse pe rând în cele patru duminici din timpul adventului.
Împodobirea bradului de Crăciun este un obicei lăsat omenirii de către germani, inițial acesta era decorat cu panglici colorate, lumânări și diverse dulciuri.

Împodobirea bradului de Crăciun este un obicei lăsat omenirii de către germani, inițial acesta era decorat cu panglici colorate, lumânări și diverse dulciuri.

Unul din obiceiurile nemțești este un decor în formă de castravete murat, ascuns în bradul de Crăciun. Prima persoană care a găsit murătură în dimineața de Crăciun va primi un cadou în plus de la Moșul sau se spune că va avea noroc în anul ce urmează.

3.Islanda

Islanda are o tradiție fermecătoare de Crăciun pe care poate doriți să o începeți în propria familie. În Ajunul Crăciunului, familiile islandeze fac schimb de cărți, apoi își petrec restul serii liniștite lângă un foc, în timp ce citesc cu voce

tare și mănâncă dulciuri. Ni se pare un Ajunul Crăciunului perfect!

Înainte de Ajunul Crăciunului, mai exact pe 23 decembrie, familiile islandeze se adună pentru a mânca skata, un pește însoțit de cartofi. În Ajunul Crăciunului este obișnuit să mergi la cimitire pentru a vizita defunctii și pentru a le decora mormintele cu lumini și flori. Mai târziu, când cade noaptea, familia se adună la cină cu carne afumată și cartofi.

În ceea ce privește tradiția de a oferi cadouri, în Islanda se sărbătorește că cei treisprezece fii în vârstă din Grykla și Leppaludi coboară din munți între 12 și 24 decembrie pentru a lăsa cadouri copiilor sub copac în fiecare an. Dar dacă au fost foarte obraznici, pot găsi un cartof în pantofi.

„The Yule Lads", fii lui Gryla și Leppaludi, sunt un grup de 13 farsori răutăcioși care fură sau hărțuiesc populația în ultimele 13 nopți dinaintea Crăciunului.Totuși, ei lasă mici cadouri în încălțămintea copiilor, dar dacă copilul a fost neascultător, lasă în schimb un cartof.

4.Bulgaria

În Bulgaria, Crăciunul este sărbătorit pe 25 decembrie. Multe țări din Europa de Est sărbătoresc Crăciunul pe 7 ianuarie, deoarece majoritatea Bisericii Ortodoxe folosesce vechiul Calendar Iulian, dar Biserica Ortodoxă Bulgară folosește calendarul gregorian, deci Crăciunul este pe 25 decembrie.

Ajunul Crăciunului (numit „Budni Vecher") este o zi foarte importantă, iar masa principală de Crăciun este consumată în seara Ajunul Crăciunului. În mod normal, este o masă vegană bogată și include mâncăruri diferite, cum ar fi supă de fasole, frunze de varză „sarmi" umplute cu orez, ardei umpluți cu orez, grâu fiert cu zahăr și nuci, diferite tipuri de produse de patiserie, niște kolak, multe fructe și nuci precum prune uscate, caise uscate, portocale și mandarine și „oshav" un compot de fructe uscate.

Dar abia după miezul nopții se servesc și se mănâncă preparate cu ingrediente non-vegane! Acestea vor include alimente precum „banitsa" (un produs de patiserie umplut cu iaurt și brânză feta) și „baklava" (un desert făcut din aluat

foietaj care este umplut cu nuci mărunțite și înmuiat cu sirop sau miere).

În Bulgaria, Crăciunul („Koleda") începe la 12 noaptea, când fetele tinere pregătesc o pâine specială („Krava") pentru al lor „Koledar" (colindator) favorit. „Koledarii" sunt tineri necăsătoriți sau căsătoriți recent, care, costumați cu haine tradiționale, țîn în mâini un „Koledarka", un baston mare din lemn de stejar sculptat. Ei fac înconjurul satului și se opresc în fiecare casă pentru a face urări și pentru a primi cadouri special preparate pentru ei. Sărbătoarea Crăciunului durează până în zorii zilei. Crăciunul („Koleda") începe la miezul nopţii, atunci când există tradiţia ca fetele tinere să pregătească o pâine speciala („Krava"), copată pentru colindătorul favorit – „Koledarii" – tineri necăsătoriţi, costumaţi cu haine tradiţionale, care ţin în mâini un baston mare din lemn de stejar sculptat – „Koledarka" şi fac înconjurul satului şi se opresc în fiecare casă pentru a ura şi pentru a primi cadouri special preparate pentru ei. Uzual, Sărbatoarea Crăciunului durează pâna în zori.

5.Ucraina

În Ucraina, de îndată ce va aşezaţii la masă, faceţi-vă confortabil, pentru că veţi fi aici pentru o vreme. Ucrainenii servesc 12 feluri de mâncare în timpul sărbătorilor lor tradiționale de Crăciun, iar fiecare este dedicat unuia dintre apostolii lui Iisus.

6.Finlanda

În dimineața de Crăciun, familiile finlandeze mănâncă în mod tradițional un terci făcut din orez și lapte acoperit cu scorțișoară, lapte sau unt. Cine găsește migdalele plasate în

interiorul uneia dintre budinci „câștigă” – dar unele familii trișează și ascund câteva migdale pentru a nu se supăra copiii. La sfârșitul zilei, se obișnuiește să se încălzească împreună într-o saună.

► **Finlanda** – Crăciunul este cea mai importantă sărbătoare a anului, începută seara, la biserică, cu slujbe şi aprinderea de lumânări la mormintele celor dragi.

Masa de Crăciun este pregătită pornind de la produsele de bază – preparatele de peşte, asezonate cu şuncă şi cârnaţi – o specialitate de bază în bucătăria finlandeză.

În Ajunul Craciunului, copiii aşteaptă sosirea lui Moş Crăciun care pune mereu aceeaşi întrebare: “Sunt cumva copii cuminţi aici ?”, iar răspunsul este, bineînţeles, afirmativ. Moşul are o desagă plină de cadouri, pe care le împarte celor mici, în timp ce povesteşte copiilor despre călătoria obositoare pe care o face din Laponia

7. România

În România, Crăciunul este o sărbătoare principală anuală, la fel ca în majoritatea statelor creștine. Crăciunul a fost introdus odată cu apariția creștinismului în România. Sărbătoarea Nașterii Domnului se ține pe 25 și 26 decembrie. Cântarea cântecelor de stea este o parte foarte importantă din festivitățile Crăciunului românesc. În prima zi de Crăciun, mulți colindători umblă pe străzile acoperite cu zăpadă ale orașelor și satelor, ținând în mână o stea făcută din carton și hârtie, cu scene biblice pictate pe ea.

Tradiția din România cere ca cei mici să meargă din casă în casă, cântând cântece de stea și recitând poezii sau legende, pe toată perioada Crăciunului. Liderul cară cu el o stea din

lemn, acoperită cu staniol și decorată cu clopoței și panglici colorate. O imagine a Sfintei Familii este lipită în centru stelei și întreaga creație este atașată de o coadă de mătură sau de un băț puternic.

Obiceiul împodobirii bradului de Crăciun a pătruns odată cu influența germană, când primii studenți români au început să meargă la studii la universitățile din Berlin sau Viena, și la curtea regală a dinastiei Hohenzollern, sosită în Țările Române în 1866 unde prinții și prințesele au început să împodobească bradul, obiceiul fiind imediat imitat de protipendada bucureșteană. Cântecul german de Crăciun O Tannenbaum, cu versuri de Melchior Franck, puse pe o melodie populară din Silezia, din secolul al XVI-lea, devine în limba română O brad frumos, iar obiceiul împodobirii bradului pătrunde în toate casele românilor.

În Romania, Crăciunul este aşteptat cu nerăbdare şi sărbătorit cu mult fast.Romanii îşi decorează casele cu luminiţe, pregătesc masa de sărbătoare iar copiii merg din casă în casă la colindat.Vedeta meselor de Crăciun este porcul, din care se pregătesc delicioasele piftii şi sarmale,iar la desert cozonacul este nelipsit.

România este o ţară cu multe obiceiuri şi tradiţii care ne îmbogăţesc spiritual şi ne înfrumuseţează sfârşitul de an.

Obiceiuri și tradiții românești de Crăciun și Anul Nou

Crăciunul la români este o importantă sărbătoare religioasă. În satele românești, unde tradiția se mai păstrează femeile și bărbații încep pregătirile cu mult timp înainte de această sărbătoare. Bărbații își fac ordine în curte, curăță

grajdurile (locurile unde adăpostesc animalele), iar femeile își curăță casele și pregătesc mâncare tradițională specifică acestei sărbători: cozonaci, colaci, sarmale și alte bunătăți românești. Sărbătoarea Nașterii Domnului se ține pe 25, 26 și 27 decembrie. În Ajunul acestei sărbători (seara dinaintea zilei de 25) în toate satele din țară începe colindatul. Acesta este cel mai important obicei românesc de Crăciun, grupuri de copii, băieți și fete, femei și bărbați merg din casă în casă și duc vestea Nașterii Mântuitorului prin colindele lor (cântece specifice de Crăciun, care conțin acest mesaj), după ce colindă, ei sunt răsplătiți la fiecare casă cu diferite bunătăți. Colindătorii sunt primiți cu bucurie deoarece se spune că ei aduc sănătate și un an prosper, apoi sunt recompensați cu nuci, mere, colaci și, mai recent, bani. În Maramureș, cei care colindă sunt oameni în toată firea. Obiceiul este să treacă pe la fiecare casă, iar apoi, cu tot cu gazdele care i-au omenit (ospătat, servit cu bunătăți), să continue colindatul. Postul Crăciunului ia sfârșit și fiecare se poate bucura de mâncărurile rituale: preparatele din porc, sarmalele, colacii și cozonacii, prăjiturile și vinul. Cele trei zile de sărbătoare ale Crăciunului aduc liniște și pace în case. Există și o perioadă de post culinar și spiritual ce se ține înaintea Crăciunului, timp de șase săptămâni sfârșindu-se în noaptea de Crăciun. În Ajun de Crăciun există obiceiul de a se împodobi în casă sau în curte un brad cu diferite globuri, cu beteală ori cu bomboane de ciocolată numite saloane. În aceste zile sfinte – 25, 26 și 27 decembrie – se respectă tradiții vechi de sute de ani. Colindatul este unul dintre aceste obiceiuri. Atât grupuri de copii, cât și grupuri de adulți se strâng laolaltă și merg să colinde la casele vecinilor sau la casele altor oameni. Atunci se cântă „O ce veste minunată”, o melodie foarte veche și foarte populară în popor, cât și „O brad frumos”. Totodată colindătorii sunt serviți cu produse alimentare (colaci făcuți în casă) sau bani. Persoanele de origine slave din România sărbătoresc și în data de 7 ianuarie Crăciunul pentru că de fapt Crăciunul lor este pe aceea dată la două săptămâni după Crăciunul românesc, ortodox. Toți colindătorii, indiferent de vârstă, primesc un colac – ce simbolizează soarele; de asemenea ei primesc mere și nuci. În ziua de Crăciun nu se spală rufele și nu se dă nimic de împrumut; animalele din ogradă primesc mâncare din belșug; se spune că dacă animalele se culcă pe partea stângă atunci iarna va fi lungă și geroasă. Și în zona Moldovei, Crăciunul este o sărbătoare importantă. Toate activitățile ce au loc în ziua

Ajunului sunt de fapt un ritual pentru protecția animalelor, a livezilor și a gospodăriei: femeile fac curat în toată casa și pregătesc colaci, iar bărbații au grijă să înapoieze orice lucru luat cu împrumut. Tot în această zi, femeile coc un colac de forma cifrei 8, care în primăvară urmează să fie afumat și pus între coarnele boilor ce ară pământul. În Ajun, femeile pregătesc masa de Crăciun, care trebuie să conțină vreo 12 feluri de mâncare, multe dintre acestea fiind din carne de porc, sacrificat cu câteva zile mai înainte. Tot în ziua 2 Ajunului încep să meargă colindătorii pe la casele oamenilor: de dimineață colindă copiii cei mai mici, spre după-amiază școlarii, iar către seară colindă tinerii. În Bucovina se crede că toate colindele sunt rostite pentru ca diavolii să dispară, iar satul să fie curat în noaptea de Crăciun; de asemenea, se spune că este un mare păcat dacă o gospodărie are ușa închisă în Ajunul Crăciunului și nu poate să-i primească pe colindători. În Ialomița, cetele de colindători cutreieră ulițele satelor și gospodăriile țărănești, făcând tradiționalele urări, melodiile și textele poetice ale colindelor fiind minunate. Adevăratul colindat se desfășoară în seara și noaptea de Crăciun. Colindătorii se adună în cete și își aleg un conducător numit de obicei „vătaf” sau „jude”. Colindătorilor propriu-ziși li se alătură câțiva flăcăi cu sarcina să poarte, în saci și traiste, darurile primite. Odată intrați în curtea casei, colindătorii își deapănă repertoriul înaintea membrilor casei, adunați în prag, cântecele fiind întotdeauna însoțite de dansuri. Apoi, gazda invită colindătorii în casă, unde înainte de așezarea la masă pentru ospățul comun, vătaful (liderul) cetei poruncește să se cânte alte câteva colinde. Numărul colindelor depinde în mare măsură de rangul gazdei și de belșugul de daruri pe care ea urmează să le ofere colindătorilor. Steaua Un alt obicei care în timp și-a pierdut semnificația este mersul cu 'steaua' – obicei vechi ce se întâlnește la toate popoarele creștine. Acesta avea menirea de a vesti oamenilor nașterea lui Hristos: copiii care mergeau cu 'steaua' se deghizau în magi și vesteau marea minune. Cântecele despre stea provin din surse diferite: unele din literatura bizantină ortodoxă, altele din literatura latină medievală a Bisericii Catolice, câteva din literatura de nuanță Calvină și multe din ele, chiar din tradițiile locale. Micul cor al stelarilor, care intră în casă în zilele Crăciunului, cântă „Steaua sus răsare”, precum și alte cântece. Bradul de Crăciun Simbolul sărbătorilor de iarnă este mult doritul brad de Crăciun. Acesta exista în tradițiile românești cu

mult înainte de era creștină. Bradul este cel mai important arbore din obiceiurile românești, fiind prezent la cele mai importante evenimente din viața unui om: botezul, căsătoria și înmormântarea. Se consideră că bradul aduce noroc, viață lungă, prosperitate și fertilitate, motiv pentru care oamenii își împodobesc casa cu crengi de brad. În ziua de azi, toată lumea abia așteaptă să împodobească bradul; acest obicei are loc în ajunul Crăciunului sau în noaptea de Crăciun, când Moș Crăciun aduce, pe lângă cadouri, și bradul frumos împodobit cu globuri și beteală. Capra Acest obicei ține, de regulă, de la Crăciun până la Anul Nou. Măștile care evocau personaje biblice sunt înlocuite de masca unui singur animal, al cărui nume variază de la o regiune la alta: cerb în Hunedoara, capră sau țurcă în Moldova și Ardeal, boriță (de la bour) 3 în Transilvania de sud. În Muntenia și Oltenia, capra e denumită „brezaia" (din cauza înfățișării pestrițe a măștii) și obiceiul se practică mai ales de Anul Nou. Capra se face dintr-un lemn scurt, cioplit în formă de cap de capră, care se învelește cu hârtie roșie, peste care se pune o altă hârtie, neagră, mărunt tăiată și încrețită, sau se lipește o piele subțire cu păr pe ea. Cercetătorii presupun că dansul caprei, precum și alte manifestări ale măștilor zoomorfe (care înfățișează animale) întâlnite în satele românești la vremea Crăciunului provin din ceremoniile sacre arhaice închinate morții și renașterii divinității. Dansul Ursului Umblatul cu Ursul este întâlnit doar în Moldova, de Anul Nou. Ursul este întruchipat de un flăcău purtând pe cap și umeri blana unui animal, împodobită în dreptul urechilor cu ciucuri roșii. Masca este condusă de un „ursar", însoțită de muzicanți și urmată, adesea, de un întreg alai de personaje (printre care se poate afla un copil în rolul „puiului de urs"). În răpăitul (zgomotul) tobelor sau pe melodia fluierului și ajutată de un ciomag (băț mare și gros), masca mormăie și imită pașii legănați și sacadați ai ursului, izbind puternic pământul cu tălpile. Semnificația este purificarea și fertilizarea solului în noul an. Există ipoteza că la originea acestui obicei s-ar afla un cult dacic. Plugușorul și Sorcova În prima zi a noului an, se merge cu Plugușorul și cu Sorcova, obiceiuri ce invocă prosperitatea și belșugul pentru gospodăria celui care primește colindătorii. Se spune că cei care nu primesc cetele de colindători vor avea necazuri și sărăcie în anul ce vine. 4 În ajunul Anului Nou, în Moldova, cete de flăcăi și de bărbați de curând însurați pleacă cu Plugul. Străvechi obicei agrar (care se referă la agricultură – cultivarea

pământului – ocupație străveche a românilor) derivat dintr-o practică primitivă, trecut printrun rit de fertilitate, Plugușorul a ajuns o urare obișnuită de recolte bogate în anul care abia începe. Plugușorul este întotdeauna însoțit de strigături, pocnete de bici și sunete de clopoței, dar plugul adevărat, tras de boi, a fost înlocuit cu timpul de un plug miniatural, mai ușor de purtat, sau de buhaiul care imită mugetul boilor. La sate, „Plugușorul" este însă extrem de complex, iar alaiurile care merg din casă în casă duc cu ele chiar un plug. „Aho, aho, ho-ho / Mâine anul se-noiește / Plugușorul se pornește / Si începe a brazda / Pe la case a ura / Iarna-i grea, omătu-i mare, Semne bune anul are / Semne bune de belșug / Pentru brazda de sub plug", sunt primele versuri ale Plugușorului, care tradițional se cântă în ultima zi a anului. De asemenea, odată cu intrarea în Noul An, de Sfântul Vasile, este bine să se ureze pentru bunăstare, iar în acest sens „Sorcova" este cel mai cunoscut colind. Un obicei de Anul Nou, care aduce mare bucurie copiilor, este umblatul cu Sorcova. Aceștia au o crenguță înmugurită de copac sau o sorcovă confecționată dintr-un băț în jurul căruia s-au împletit flori de hârtie colorată. Numele de sorcovă are originea în cuvântul bulgar surov (verde fraged), făcând aluzie la ramura abia îmbobocită, ruptă odinioară dintr-un arbore. Atingând de mai multe ori persoanele c

8.-Austria este regina târgurilor de Crăciun. Aromă de turtă dulce, punci, migdale caramelizate, mere coapte și castane aburinde te îmbie în fiecare oraș. De asemnea, nu poți să reziști în fața decorațiunilor de Crăciun confecționate manual și a tricotajelor care să te ajute să înfrunți vremea rece.

Sărbătoarea Sfântului Nicolae marchează începutul Crăciunului în Austria. Există credinţa că Sfântul Nicolae, însoţit de un diavol, merge din casă în casă şi îi pune pe copii să scrie o listă cu lucrurile bune şi lucrurile rele pe care le-au făcut de-a lungul anului, iar copiii cuminţi primesc nuci, jucării şi dulciuri. Cadourile de Crăciun, puse sub brad, nu pot fi deschise decât după cina din seara de Ajun.

Austria / Bavaria

În zonele Alpilor, în special Austria și anumite părți ale Bavariei, există o tradiție foarte veche care începe de Sfântul Nicolae, când o creatură demonică numită Krampus îl însoțește pe Moș Nicolae pentru a recompensa copii cuminți, dar și a-i pedepsi pe cei răi.

Se organizează și o paradă în care lumea este costumată în maleficul Krampus.

9. În Marea Britanie, descoperim Christmas crackers, niște suluri de carton care fac zgomot și conțin o surpriză. În epoca victoriană, în casele obișnuite *pomul de Crăciun* era privit, dacă nu ca ceva malefic, măcar ca o ciudățenie. Însă la palat, era împodobit câte un brad pentru fiecare membru al familiei.

Crăciunul este cea mai importantă sărbătoare a anului, iar pregătirile încep cu mult înainte de 25 decembrie.
În decembrie, lumea e cuprinsă de o frenezie nestăpânită, iar subiectele de conversaţie se învârt numai în jurul sărbătorii de Crăciun.

După ce au petrecut întreaga lună decembrie căutând cadouri, scriind felicitări şi împodobind bradul (de regulă la jumătatea lunii decembrie), în Ajun, britanicii merg la biserică. Însă sărbătoarea Crăciunului şi-a piedut mult, în timp, din importanţa religioasă, axându-se mai mult pe petrecerile în familie.

La masa tradiţională din ziua Crăciunului se mănâncă curcan, iar a doua zi, numită Boxing Day – este ziua în care britanicii se îmbulzesc la cumpărături profitând de reducerile semnificative de preţuri.

Interesant este că de Crăciun nu circulă niciun mijloc de transport, nici trenuri, nici metrou, nici autobuze, spre fericirea taximetriştilor care fac bani frumoşi practicând tarife exorbitante.

Marea Britanie

Christmas Crackers sunt folosiți pentru a face zgomot în cadrul diferitelor mese tradiționale de Crăciun. Christmas Cracker este un sul de carton care conține o surpriză, învelit în hârtie colorată și care se trage pentru a fi desfăcut de la ambele capete.

A devenit un element tradițional de Crăciun în Marea Britanie, fiind introdus de londonezul Tom Smith la mijlocul secolului al XIX-lea. De atunci sunt folosiți și în Irlanda, Canada, Africa de Sud, Australia sau Noua Zeelandă.

10. Crăciunul în Italia, cunoscut sub numele de Natale, începe cu opt zile înainte. Copiii colindă din casă în casă, spun poezii și așteaptă cu nerăbdare ziua de 6 Ianuarie. În această zi, *Befana,* o vrăjitoare urâtă care umblă călare pe mătură, intră pe horn și aduce daruri.

În Italia, sărbătoarea Crăciunului durează timp de 3 zile (24, 25, 26), de aici venind și „îl presepe" – scenă Nașterii lui Iisus, pe care familiile italiene o instalează cu 9 zile înainte de Crăciun.

În această perioada, italienii oferă celor apropiați, colegilor de muncă sau vecinilor dulciuri, prăjituri cu chipul lui Moș Crăciun sau al lui Iisus. În Italia, însă, tradițiile de Crăciun diferă de la o regiune la altă. În nordul țării, cadourile sunt aduse de Moș Crăciun (Babbo Natale) sau Micul Iisus (Gesu Bambino), pe 25 decembrie. În alte părți acestea sunt aduse de Sfânta Lucia, pe 13 decembrie.

Crăciunul începe, în mod tradiţional, cu opt zile înainte şi este denumit „Novena". Există obiceiul ca cei mici să meargă din casă în casa, recitând poezii sau cântând, însă cadourile se primesc abia pe 6 ianuarie, fiind aduse de o vrăjitoare urâtă, dar bună la suflet – Befana

Crăciunul începe cu opt zile înainte și este cunoscut sub denumirea de Natale. Copiii colindă din casă în casă să spună poezii și să cânte, dar darurile le primesc la 6 ianuarie. Conform tradiției, cadourile sunt aduse de Befana, o vrăjitoare urâtă dar bună. Befana, călare pe mătură verifică atentă cine a fost cuminte și cine nu de-a lungul anului, intră prin hornuri și lasă daruri lângă bradul împodobit.

În bisericile din Italia sunt prezentate iesle cu Pruncul Iisus și cu magi în mărime naturală. O altă tradiție este ce a Irozilor - colindători costumați: pe lângă Irod, mai apare un moș cu barbă lungă și cu cojocul întors acesta fiind bufonul romanilor, de asemenea altcineva este costumat ca o paiață cu clopoței la picioare.

11. Norvegia

În Norvegia, sezonul de Crăciun, numit julebord, începe pe 3 decembrie, umplând barurile și restaurantele locale pe tot parcursul lunii. Familiile sărbătoresc Micul Crăciun pe 23 decembrie; fiecare are propriul ritual pentru ziua respectivă, care poate include împodobirea bradului, realizarea unei case de turtă dulce și consumul de risengrynsgrøt (budincă de orez fierbinte).

Poate că una dintre cele mai neortodoxe tradiții de Crăciun se găsește în Norvegia, unde oamenii își ascund măturile.

Este o tradiție veche de secole, când oamenii credeau că vrăjitoarele și spiritele rele ieșeau în ajunul Crăciunului în căutarea unor maturi pe care care să le călăuzească.
În prezent, tradiția continuă în anumite zone mici ale Norvegiei.

12. Portugalia

Familiile portugheze se reunesc în Ajunul Crăciunului pentru a lua cina până la ora 22:00. Apoi, exact la miezul nopții, fac schimb de cadouri, toasturi și își doresc un Crăciun Fericit. Liturghia de la miezul nopții, Missa Do Galo (Liturghia Cocoșului), este o șansă de a se întâlni cu vecinii și familia extinsă pentru a le ura bine pentru sezonul sărbătorilor. Slujba este adesea urmată de artificii în piața orașului.

13. Crăciunul în Polonia

În Polonia, perioada Crăciunului („Gwiazdka" sau „mică stea") este dedicată regenerării forțelor vitale ale lumii, adică ale oamenilor, animalelor și naturii, pentru a se îndeplini ciclul scurgerii timpului, în cele mai bune condiții.
Tradițiile moderne asociază magie, binecuvantari de Anul Nou, decorarea casei și simboluri ale reconcilierii. Cântecele de Crăciun sunt încă foarte prezente în această perioada. În unele regiuni, colindătorii, grupuri de copii sau de adolescenți, vor trece din casă în casă cu stele multicolore și cu scene ale Nașterii lui Iisus.

Pentru pregătirea mâncărurilor de Crăciun, se strecoară câteva paie sub față de masă pentru a aminti faptul că Iisus s-a născut într-o iesle. Înainte de a începe să mănânce, toți cei așezați la masă împart azimă (oplatek), marcată cu scene ale nașterii Domnului, și își fac urări de bine.

„Încărcat cu daruri multe, pentru copii necăjiți,
Moș Crăciun vine din munte, strunindu-și renii grăbiți".MI

Crăciunul (poloneză: Boże Narodzenie, Narodzenie Pańskie) în Polonia este o sărbătoare principală anuală, la fel ca în majoritatea statelor creștine. Crăciunul a fost introdus odată cu apariția creștinismului în Polonia, sărbătoarea dezvoltându-se treptat de-a lungul secolelor, începând din cele mai vechi timpuri. Vechile obiceiuri păgâne s-au combinat cu obiceiurile religioase importate odată cu creștinarea Poloniei de către Biserica Romano-Catolică. Printre sarcinile speciale efectuate de polonezi în casele lor în timpul Adventului (un timp de așteptare pentru sărbătorirea Nașterii lui Iisus) se numără și coacerea unor turte dulci de Crăciun numite piernik, precum și realizarea unor decorațiuni de Crăciun. Piernikii pot avea diferite forme, cum ar fi inimi, animale sau reprezentări ale Sf. Nicolae. Printre decorațiunile vechi tradiționale se numără stele realizate manual, coji de ouă decorate, ghirlande colorate de hârtie etc. Crapul este o componentă principală a mesei Ajunul Crăciunului în Polonia, servindu-se file de crap, piftie de crap etc. Alimentele poloneze de Crăciun includ pierogi precum și unele preparate de hering, iar pentru desert, makowiec sau fidea cu semințe de mac. Adesea, se servește ca băutură un compot de fructe uscate (prune, mere, pere). Colindele de Crăciun sunt cântate în Polonia după Liturghia de Crăciun.[35] Sezonul de Crăciun ține de obicei până la 2 februarie.

14. Crăciunul în Danemarca

Crăciunul în Danemarca este o perioada de sărbătoare care se împărtășește cu familia și prietenii. Festivitățile de Advent încep cu patru săptămâni înainte de Crăciun. Coroana de ramuri verzi este făcută în familie sau cu prietenii și fiecare

dintre duminici este un prilej de a lua parte la mese festive, în compania celor dragi.

La începutul lunii decembrie, toate casele și apartamentele sunt luminate în roșu, fie cu ajutorul unei lumânări, fie cu cel al unor felinare confecționate din diverse materiale. Fie că sunt brazi, fie că sunt altfel de copaci, arborii din față caselor sunt și ei luminați, iar balcoanele apartamentelor, decorate.

15. În Scandinavia, el este cunoscut sub numele de Capra de Yule sau Julbock, care este înfățișată ca un țap și adesea văzut agățat pe pomi de Crăciun ca decor de paie. În vremuri mai vechi, a adus și cadourile, până când a fost înlăturat de Moș Crăciun în secolul al XIX-lea. Cu toate acestea, numele a rămas cel puțin în Finlanda, unde Moș Crăciun se numește Joulupukki și este susținut cu pricepere de soția sa, Joulumuori. Și în fiecare an, în orașul suedez Gävle, este o tradiție ca un Julbock de paie uriaș de trei tone să fie expus.

Spiridușii și trolii sunt mereu prezenți în țările scandinave – fie ca micii ajutoare ai Moșului, fie ca niște ticăloși care joacă mici trucuri oamenilor. În Norvegia, de exemplu, se spune că micii ajutoare, Julnissen, se înfurie dacă nu găsesc crupe la uşă sau la fereastră.

16.- Spania –

Crăciunul este o sărbătoare oficială în Spania și festivitățile încep din Ajunul Crăciunului, la 24 decembrie până la Bobotează sau Ziua celor trei regi, pe 6 ianuarie, deși neoficial festivitățile încep la 22 decembrie, odată cu organizarea loteriei de Crăciun.

De obicei casele sunt decorate cu pomi de Crăciun sau cu scena Nașterii sau ambele.

În multe regiuni există tradiția Tió de Nadal, o bucată mare de lemn care simbolizează un personaj din mitologia catalană și aragoneză.[38] În Țara Bascilor și Navarra, Olentzero este cel care aduce cadouri copiilor.

Pentru oaspeţii Spaniei, de Crăciun pare că nu se întâmplă nimic special, Crăciunul fiind sărbătorit totuşi, nu cu foarte mult fast, iar darurile se oferă pe 6 ianuarie, cu ocazia zilei celor Trei Regi („Reyes Magos”).

Spaniolii şi portughezii au introdus tradiţia împodobirii pomului de Crăciun şi în America Latină, dar cum acolo nu există conifere, sud – americanii decorează cactuşi, pini sau brazi din plastic.

Bucătăria tradiţională de Crăciun a spaniolilor este influenţată puternic de curentul arab: orez, portocale şi migdale prezente în majoritatea felurilor de mâncare pregătite pentru această zi, iar felul de mâncare de bază este peştele

Lumini de Crăciun la Madrid

Adevărul este că Madridul are treaba lui în ceea ce privește iluminatul de Crăciun. Străzile, pieţele și clădirile prind viață atunci când literalmente milioane de lămpi sunt aprinse, de la sfârșitul lunii noiembrie până pe 6 ianuarie, Ziua Treilor Regi.

Apoi, Primele lumini de Crăciun au fost aprinse pe 24 noiembrie la ora 7, în Plaza de España.A. Vor rămâne acolo până anul viitor cu ore diferite de iluminare.

De exemplu, de duminică până joi se aprind la 6 seara și se opresc la miezul nopții; Vineri și sâmbătă se opresc o oră mai târziu și apoi sunt date specifice: 4, 5, 6, 7 și 8 decembrie se aprind la 6:1 și se opresc la 25 dimineața, 5 decembrie și 3 decembrie ies la 31 în dimineata si pe 6 decembrie mult mai tarziu, la XNUMX dimineata vor inceta sa mai straluceasca.

Unde poți vedea luminile de Crăciun în Madrid? În peste 230 de locuri, mai exact, 7500 lanțuri, 115 cireși și 13 brazi uriașă va prinde viață. Principalul brad este bradul natural din Plaza de España. La toate acestea se adaugă scene de naștere la porțile istorice, cum ar fi San Vicente sau Toledo și viaductul strada Segovia. Veți vedea, de asemenea, marea menina iluminată, de pe Paseo del Prado, și balul de la intersecția străzilor Alcalá și Gran Vía.

În Piața Columb există o naștere cu figuri uriașe, de 10 metri înălțime, cu mii de lumini LED, un brad iluminat de 35 de metri înălțime în Puerta del Sol... Dacă nu locuiți în Madrid și sunteți în vizită, puteți lua Naviluz, autobuzul de Crăciun, care străbate cele mai bune străzi ale capitalei Spaniei pentru a te bucura de lumini. Serviciul a început să funcționeze pe 25 noiembrie și se încheie pe 6 ianuarie. Puteți cumpăra biletele de pe site-ul lor oficial. Acestea sunt câteva exemple despre modul în care lumini de Crăciun și turism merg mână în mână în cel mai bun mod. Ce pereche bună!

Catalonia, Spania

Tió De Nadal este o tradiție unică și exclusivă în zona Cataloniei din Spania. Fabricat manual din lemn, acest mic personaj este tratat cu amabilitate în perioada 8-24 Decembrie, când copii îi oferă nuci, fructe și îl țin învelit într-o păturică.

În ajunul Crăciunului, copii îl bat cu bețe în timp ce cântă cântece tradiționale catalane, iar în urmă bătăii, copii vor găsi bomboane sub pătura cu care este învelit lemnul.

Pe 24 decembrie, în ajunul Crăciunului.

De-a lungul planetei, aproximativ 2.200 de milioane de oameni se pregătesc să sărbătorească nașterea lui Hristos, o dată care înalță spiritul de pace și armonie. Fiecare țară o face în felul său, dar familia care se adună în jurul unei mese bune, muzică și decorațiuni tipice cu motive de iarnă sau de Crăciun sunt elementele commune

Spania

Veți descoperi că pe 22 decembrie, spaniolii nu se aventurează niciodată departe de TV sau radio, întrucât aceasta este ziua în care se extrag numerele loteriei de Crăciun. Practic, toată lumea din Spania cumpără bilete la loto, sperând să câștige "El Gordo", premiul cel mare fiind, de obicei, de aproximativ 600 miloane de euro

17. Belgia

În această țară europeană, Sfântul Nicolae (Moș Crăciun) anticipează vizita sa la copii pentru a afla dacă sunt buni și pentru a le lăsa cadouri și bomboane. De aceea cadourile sunt deschise pe 6 decembrie. Până pe 25, se obișnuiește să mergi la patinaj după o masă copioasă în compania rudelor sau a prietenilor.

Din ce este făcut acest banchet tradițional?

Se compune dintr-o masă cu trei feluri de mâncare pe bază de vânat, friptură sau fructe de mare. Desertul tipic este bușteanul de Crăciun, un tort acoperit cu ciocolată și decorat pentru a semăna cu un buștean de lemn.

18. Italia

Fiecare regiune a țării are propriile sale tradiții, dar, în general, Ajunul Crăciunului este sărbătorit cu cenonul, o cină făcută cu pește deși nu puteți rata pastele cu fructe de mare, cu ton sau cu scoici. A doua zi familia se adună pentru a deschide cadourile aduse de Babbo Natala (Moș Crăciun italian) și pentru a gusta o farfurie de arrosto (carne de vită friptă pe cartofi copți) sau paste. Ca desert, Panetonul și soiurile precum Pandoro sunt bine cunoscute. Cu toate acestea, există și alte dulciuri făcute cu ciocolată, miere sau nuci.

Nașterea Domnului și bradul de Crăciun continuă să decoreze casele italiene până pe 6 ianuarie, când Befana ajunge la toate casele pentru a distribui cadouri celor mai amabili de pe spatele unei mături și intrând prin horn. Cu ea, Crăciunul își ia rămas bun în Italia.

19.Elveţia – Samichlaus (Moş Crăciun) are întotdeauna şi sarcina de a aduce şi pomul de Crăciun în casele oamenilor, un obicei care se păstrează încă din anul 1775. Un alt obicei al elveţienilor este „Parada ridichilor luminate”: copiii ajutaţi de părinţi scobesc cu mare grijă câte o ridiche mare de lună, pe care apoi o împodobesc cu diferite crestături şi forme, mai ales cu steluţe şi brăduţi. În ridichea astfel împodobită micuţii elveţieni pun o lumânare şi poartă ridichea ca pe o faclă, de obicei către şcoala unde învaţă, unde copiii reuniţi cântă în cor melodii tradiţionale

20. Crăciunul la Armeni

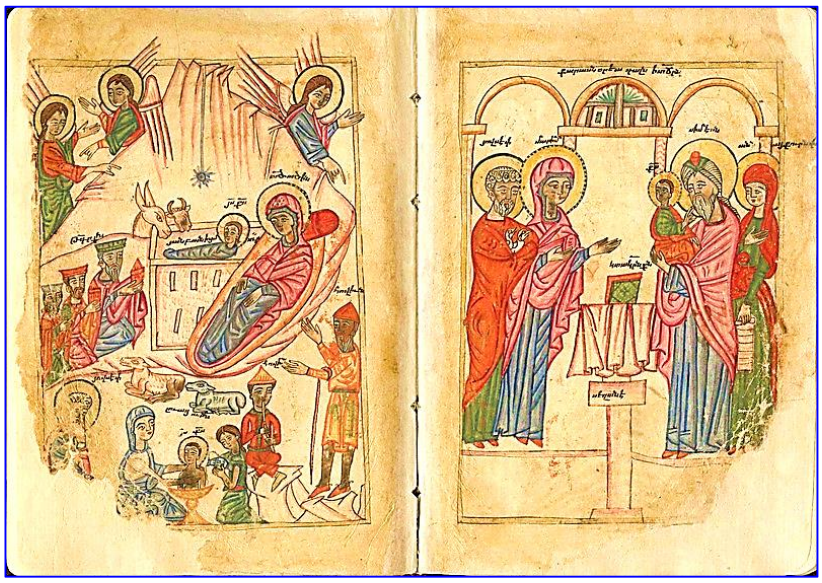

Povestea Crăciunului armenesc merge departe în timp, la tradiţiile iniţiale ale creştinismului.

Mulţi consideră că, dat fiind faptul că armenii sărbătoresc Crăciunul după Anul Nou, aceştia ar utiliza calendarul iulian, „pe stil vechi”.

În fapt, armenii utilizează calendarul gregorian, dar sărbătoresc Crăciunul şi Boboteaza la 6 ianuarie, în timp ce creştinii ortodocşi de rit vechi sărbătoresc Crăciunul la 6 ianuarie şi Boboteaza la 19 ianuarie.

Începuturi

„La începuturi, toate bisericile creștine serbau această Sfântă Naștere, tot pe 6 ianuarie, dar după aceea, prin ordinul împărtului Constantin cel Mare, biserica catolică de exemplu a început să o serbeze pe 25 decembrie. Biserica armeană nu s-a schimbat, iar până acum biserica armeană și bisericile vechi orientale au rămas fidele marcării zilei Sfintei Nașteri și Botezului în aceeași zi, pe 6 ianuarie”, a declarat pentru Radio Constanța preotul Oşagan, paroh al Bisericii

„Și în bucuria mare, colindul de Moș Ajun
Prevestește cu urare: ”Vine, vine Moș Crăciun!” ” MI

Armene Sfânta Maria din Constanţa.

Împreună cu Biserica Ortodoxa Apostolica Armeană, şi alte Biserici Ortodoxe Orientale, aşa-numitele ne-Chalcedoniene, păstrează aceeaşi tradiţie a sărbătoririi Crăciunului pe 6 ianuarie, odată cu Botezul Domnului: Biserica Egipteană Coptă, Biserica Ortodoxă Etiopiană, Biserica Eritreeană, Biserica Ortodoxă Siriacă şi Biserica Ortodoxă Malankara din India.

MODIFICĂRI

„Data sarbatorii Nasterii Domnului a fost modificata in Imperiul Roman, dupa acceptarea crestinismului printre religiile imperiului de catre imparatul Constantin (Edictul din Milan, anul 313 al erei crestine).

Astfel, ea a fost celebrata deodata cu ultima zi a sarbatorii pagane a Saturnaliilor, 25 decembrie, care semnifica lupta si, in cele din urma, izbanda luminii impotriva intunericului, iar prin extindere victoria binelui asupra raului.

In cele din urma, aceasta modificare a fost acceptata in mod oficial de catre Bisericile crestine, in urma Sinodului din Chalcedon (451).

Dat fiind ca in acea perioada Armenia se gasea intr-un aprig razboi cu persii, reprezentantii Bisericii armene nu au participat la acel Conciliu care a dezbatut si alte teme importante, precum natura umana si divina a Mantuitorului. Biserica armeana nu si-a insusit hotararile Conciliului din Chalcedon, astfel incat armenii ortodocsi continua sa sarbatoreasca Nasterea Domnului potrivit traditiei primelor secole de crestinism, care spune că Iisus a fost botezat dupa treizeci si trei de ani, in aceeasi zi in care s-a nascut, anume pe 6 ianuarie.

De altfel, in Evanghelii nu se pomeneste nicaieri despre data exacta a nasterii lui Iisus Hristos. Unul din motivele pentru care armenii nu au utilizat in sec. IV e.n., ca si romanii, modificarea datei pentru a o armoniza cu sarbatorirea pagana a Saturnaliilor a fost si acela ca pe teritoriul Armeniei, cel mai vechi stat crestin al umanitatii, paganismul nu mai era

practicat", explică scriitorul şi omul politic Varujan Vosganian, în pagina sa de Facebook

De Crăciun, armenii îşi urează „Shnorhavor Nor Dari iev Surp Dznunt" (Un An Nou și un Crăciun fericit!).

ISTORIE ȘI CULTURĂ

Zilele acestea se dă startul sărbătorilor de iarnă la minoritățile din Dobrogea și din alte zone ale țării, iar Crăciunul armenilor este sărbătorit astăzi. Dacă pentru creștinii ortodocși sărbătorile s-au încheiat deja, pentru credincioșii armeni și cei pe stil vechi, ele abia încep. De altfel, în Dobrogea, unde conviețuiesc 18 minorități, există aproape tot timpul câte un motiv de petrecere. Cei aproximativ 500 de armeni care trăiesc în Dobrogea, sărbătoresc Crăciunul, astăzi, de Bobotează.

Președintele Uniunii Armenilor Constanța, Liviu Merdinian spune că Biserica armeană celebrează pe 6 ianuarie Nașterea și Botezul Domnului. Reprezentanții comunității își adresează de Crăciun, urarea „Shnoravor nor dary iev Surp Dzanunt!", care înseamnă „La mulţi ani de Crăciun!".

Crăciunul armenilor păstrează tradiţia primelor patru secole creştine, când toată Biserica sărbătorea Naşterea Domnului pe 6 ianuarie, împreună cu Boboteaza.

Liviu Merdinian spune că armenii nu sunt pe stil vechi precum popoarele slave, care sărbătoresc Crăciunul pe 7 ianuarie, ci că păstrează tradițiile inițiale ale creștinismului.

În plus, armenii sărbătoresc Anul Nou în postul Crăciunului, în timp ce rușii-lipoveni și ucrainenii au și pentru Revelion un decalaj de 13 zile, la fel ca pentru toate celelalte evenimente religioase importante.

Obiceiuri vechi pentru Crăciunul armenilor

Teatrologul Anaid Tavitian spune că, la fel ca la români, Crăciunul este o sărbătoare de suflet și un prilej de reunire a familiei și prietenilor.

În Constanța, Biserica armenească "Sfânta Maria" este situată pe malul mării, în zona peninsulară a orașului. Ea funcționează într-o clădire de patrimoniu, veche de aproape 140 de ani. Inițial, în acel imobil a fost o școală în care învățau copiii armeni, însă, după ce a ars biserica din lemn a comunității, un etaj al școlii a fost transformat în lăcaș de cult, din anul 1940.

Ulterior, clădirea și-a păstrat doar destinația de biserică, deoarece erau foarte puțini elevi.

Crăciunul armenilor începe în dimineața zile de 6 ianuarie, când membrii comunității merg la biserică, unde se oficiază Liturghia de Crăciun. Deoarece în aceeași zi este și Boboteaza, după sfințirea apei, crucea este ținută de un copil, denumit Nașul Crucii. După Crăciun, preotul merge în toate casele armenilor, le sfințește și le oferă un calendar religios.

Colindele armenilor

Tinerii armeni, în grupuri de câte 3, au umblat zilele acestea cu colindul, la membrii comunității. Colindul ”Aysor done, ev Surp Dzanunt, Avedis” aduce vestea Nașterii Domnului, spune Anaid Tavitian. Avedis este și nume de bărbat la armeni, a mai precizat teatrologul constănțean.

În vremuri străvechi, copiii erau însoțiți în timp ce se duceau să colinde, de reprezentanții comunității, care mergeau înaintea lor. Tot în urmă cu peste 200 de ani, se spunea că este rușine ca armenii să părăsească locuința ori să încuie ușa, atunci când frații lor veneau să îi colinde, astfel că ei erau obligați să stea acasă în Ajunul Crăciunului. Tinerii mergeau atât la bogați, cât și la săraci, iar aceștia îi plăteau, după puterea financiară a fiecăruia

Masa de Crăciun la armeni

Fiind o sărbătoare a familiei, de Crăciun se adună toți membrii la masă. În tradiția armenilor, se spune că nu trebuie să lipsească de pe masa de Crăciun, 7 tipuri de gustări. Se pune mare accent pe fructele uscate: caise, migdale, alune, nuci și stafide.

Nelipsit de pe masa armenilor de Crăciun este preparatul dulce **Anoush Abour.** Este un fel de budincă dulce, foarte bogată în arome și culori, realizată din grâu fiert. Aceasta mai conține stafide, caise uscate, nucă, smochine și coajă de portocală, iar deasupra se presară scorțișoară.

Caisul este fructul național al Armeniei. Cei care au prieteni sau rude în Armenia, primesc **pistil**, un desert făcut din zeamă de struguri, care conține caise, nuci și eventual este învelit într-o glazură de ciocolată.
Sărmăluțele în foi de viță sunt și ele un preparat tradițional de Crăciun la armeni, spune Anaid Tavitian. În plus, ea a precizat că se face o pâine de casă în care se pune o monedă. Bărbatul din familie taie pâinea în felii egale, iar cine găsește moneda se spune că va avea noroc tot anul.
De asemenea, armenii pun pe masa de Crăciun lumânări cumpărate de la biserică, în funcție de numărul membrilor familiei. Ceara rămasă se pune pe o apă curgătoare, pentru ca izvoarele să nu sece tot anul și să aibă apă dulce. În lipsa izvoarelor, lumânările rămase se pun la rădăcina unui pom, pentru ca acesta să rămână viu tot anul. La armeni există un respect deosebit față de seniori. Bunica din familie este felicitată de Crăciun de către toți membrii familiei, care îi sărută mâna și îi urează ”Hristos Dzanav yev Haynedzav!”, iar ea răspunde ”Orhneal e haydnutiuna Hristosi!”.

21. Franţa – Deşi, în trecut, Sfântul Nicolae aducea cadouri micuţilor în ziua de 6 decembrie, în cea mai mare parte a ţării, Père Noel (Moş Crăciun) i-a luat locul lui Moş Nicolae. Acesta vine în casele francezilor în noaptea de 24 decembrie şi pune cadouri în ghetuţe. Masa de Crăciun este dominată de tradiţionala „Bûche de Noel” – o prăjitură de ciocolată prezentată la masă sub formă de buturugă

22.- Ungaria – În mod tradiţional, Moş Crăciun aduce nuieluşe copiilor care nu au fost cuminţi şi daruri celor ascultători.

Noaptea de Ajun este numită în Ungaria „Szent-este” sau „noapte sfântă”, iar înainte să meargă la biserică, pentru slujba de la miezul nopţii, membrii de familie se reunesc în jurul bradului de Crăciun, cântă colinde şi deschid cadourile.

În perioada premergătoare Crăciunului, grupuri de copii şi adulţi, merg din casă în casă, iar spectacolul include păpuşi, costume, muzică şi dansuri tradiţionale.

Moş Crăciun este simbolizat de Sfântul Vasile, filantropul Asiei Mici, care împarte cadouri şi dulciuri copiilor, însă neexistând obiceiul bradului împodobit, darurile sunt lăsate pe masă.

„Se veselește Moș Crăciun, de datini și credință,
Din tolbă dă ce e mai bun, la orice preferință.” MI

23. Suedia

– Cea mai importantă zi a Crăciunului este Ajunul, atunci când familiile şi prietenii se reunesc la o cină specială, la care se servesc friptură de porc, peşte şi fasole neagră. Cadourile se oferă înainte de servirea mesei, iar în unele regiuni, copiii trebuie să aştepte darurile până a doua zi.

Capra Yule este un simbol suedez al Crăciunului care datează din vechile festivaluri păgâne, dar din 1966, în centrul orașului Gävle se construiește o versiune gigant de peste 13 metri a acesteia, denumită Capra Gävle.

24. Lituania – Conform tradiţiei, Moş Crăciun aduce daruri timp de 12 zile, începând cu Ajunul, acestea fiind puse sub brad, pentru fiecare membru al familiei. Pentru Moş, lituanienii obişnuiesc să lase sub brad o cutie cu bomboane, pentru ca acesta să guste ceva înainte să îşi continue drumul.

25. Republica Moldova

Crăciunul în Republica Moldova este celebrat la 7 ianuarie în fiecare an, pe stil vechi, la fel ca în Rusia sau Ucraina. O parte a populației sărbătorește (și) pe stil nou, la 25 decembrie, această dată fiind declarată oficială de către parlament. Crăciunul este o sărbătoare creștină care celebrează Nașterea Domnului Iisus Hristos, în Republica Moldova fiind cca.

3.270.000 de ortodocși (93,34% din populația țării). Pe masa de Crăciun sunt nelipsite cozonacul, sarmalele, piftia (răcitura), cârnații de porc, caltabosul și vinul roșu. Există și obiceiul de a se mânca mămăligă de Crăciun, obicei cu conotații magice. A doua zi de Crăciun este prăznuit Soborul Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu. Un obicei de Crăciun este colindatul, practicat de obicei doar de băieți.

TRADIȚII DE CRĂCIUN ÎN ASIA.

CUM SĂRBĂTORESC COREENI, JAPONEZII, CHINEZII SAU THAILANDEZII

Autor: Alexandru Turcu

Data publicarii: 25 decembrie 2022

Crăciunul se apropie cu pași repezi! Pentru mulți dintre noi, care trăim în părți ale lumii în care creștinismul a fost în mod tradițional religia principală, acest sezon înseamnă să cumpărăm cadouri de Crăciun și să navigăm prin mall-uri aglomerate, să ascultăm prea mult albumul de Crăciun al lui Michael Bublé și să împodobim bradul de Crăciun. Dar cum arată Crăciunul pentru restul lumii? Mai exact, cum este Crăciunul în Asia?

Tineri îmbrăcați în Moș Crăciun pe elefanți în Thailanda,

Țările asiatice au un număr mai mic de creștini și catolici în comparație cu restul lumii. Prin urmare, în multe țări asiatice, Crăciunul are o viziune mai mult seculară decât religioasă. Coronițe de Crăciun, bannere de Crăciun, luminițe și ornamente

colorate pot fi văzute peste tot, deoarece majoritatea acestor decorațiuni sunt oricum fabricate în China.

Însă, în majoritatea țărilor asiatice, Crăciunul nu este recunoscut ca sărbătoare publică, ceea ce înseamnă că atât birourile, cât și școlile, liceele și universitățile rămân deschise. Bineînțeles, nu este cazul tuturor țărilor asiatice. Filipine, de exemplu, este cunoscută pentru că sărbătorește cel mai lung sezon de Crăciun din lume, care începe deja pe 1 septembrie. Mai jos puteți afla tradițiile specifice de Crăciun ale țărilor asiatice.

1. Coreea

Moș Haraboji din Coreea de Sud, sursă foto The Korean Way

Creștinismul este încă relativ nou în Coreea, așa că și Crăciunul este un nou-venit. Coreea are propria versiune a lui Moș Crăciun. Moș Haraboji, sau Bunicul Moș Crăciun, arată asemănător cu cel occidental, dar poartă o pălărie tradițională coreeană (갓 gat) și un costum albastru în loc de unul roșu. Crăciun fericit/Merry Christmas în coreeană este „Meri krismas” (sau „Jeulgaeun krismas doeseyo”

2.- Japonia

Lumini de Crăciun în Tokyo

Dacă ceva iese în evidență Tokio este în măreția luminii sale, indiferent de perioada anului.

Chiar și în timpul tsunami-ului din 2011 nu au existat întreruperi majore de curent. Totul este pornit, totul are lumină. Și desigur, pentru aceste date orașul se luminează într-un mod minunat. Și că japonezii nu sunt creștini.

Unde putem vedea cel mai bine Lumini de Crăciun în Tokyo? Ei bine, sunt mai multe locuri, așa că dacă ai norocul să fii acolo, profită.

Să ne amintim că Japonia s-a deschis definitiv către turismul străin pe 11 octombrie. Sunt lumini de Crăciun în Roppongi Hills, un complex de clădiri aduse la viață de luminile amplasate deasupra grădinii Mori și a bulevardul Keyakizaka. Ca să nu mai vorbim de uriașul brad de Crăciun de la Roku-Roku Plaza. În această zonă sunt estimate aproximativ 80 de lămpi. Lumini de Crăciun din Roppongi Hills Acestea au loc până pe 25 decembrie.

În ceea ce ar fi tokyo midtown sunt si lumini de Craciun. Pomul de Crăciun se aprinde, dar anul acesta se eliberează și bule de fum la fiecare șase minute. Asta va fi până pe 14 decembrie. Mulți alți copaci poartă, de asemenea, lumini și este amenajat un patinoar pentru patinaj. Totul până pe 25 decembrie.

El Tokyo Skytree, cea mai înaltă clădire din oraș, întâmpină și Crăciunul. Acest turn este minunat, nu-l ratați niciodată. L-am vizitat o dată, dar anul acesta revin și nu intenționez să-l ratez. Turnul este iluminat cu culorile Crăciunului și împodobit cu luminițe de iarnă, tocmai sărbătorind a zecea aniversare a zonei.

Arborele din cerrul Tokyo Va avea două seturi de lumini în 2022. Unul este numit *Lumânare* si celalalt *Șampanie*. vor exista si un brad de Crăciun înalt de opt metri și o piață de vechituri. Totul până pe 25 decembrie.

Dealurile Omotensando Este un loc foarte popular printre turiști și a fost, de asemenea, plin de lumini în acest an. Instalația a fost în sarcina artiștilor de la Daisy Balloons, există

un copac plutitor cu peste 14 mii de becuri rotunji, iar dacă te plimbi pe bulevardul Omotesando te vei minuna de 900 de mii de lămpi aprinse. De asemenea, totul până pe 25 decembrie.

În cele din urmă, De asemenea, sunt lumini de Crăciun în Yebisu Garden Place, în Shinjuku South Terrace, în zona Marunouchi, în Hibiya, în Tokyo Dome City și pe insula artificială Odaiba. Multe dintre aceste lumini rămân până în primele zile ale lunii ianuarie sau chiar până în februarie. Adevărul este că se stinge pentru totdeauna în Tokyo, așa că dacă ajungi după Crăciun te poți bucura de luminile de Anul Nou.

În Japonia, Crăciunul este văzut ca o șansă de a răspândi fericirea și norocul, mai degrabă decât ca o sărbătoare religioasă. Ziua de Crăciun nu primește deloc prea multă atenție, dar Ajunul Crăciunului este în general văzut ca o zi romantică în care cuplurile au ocazia să petreacă timp împreună și să facă schimb de cadouri.

Crăciunul nu este o sărbătoare publică în Japonia. Una dintre tradiții este o cină în Ajun cu pui prăjit, de la KFC.

Japonezii mănâncă de Crăciun pui prăjit de la KFC, sursă foto Arigato Japan

Crăciunul nu este o sărbătoare oficială în Japonia, iar în afară de câteva tradiții precum dăruitul cadourilor sau lumini specifice, sărbătoarea noastră preferată rămâne o noutate în țara lor.

Totuși, prin anul 1974, KFC Japonia a creat o campanie publicitară "Kentucky pentru Crăciun", iar aceasta a devenit o tradiție imensă în Japonia în perioada Crăciunului.

Așadar, noi cu sarmalele, friptura de porc și cozonacul, iar ei cu gălețile de pui

3.- China

În China, pe 25 decembrie nu este o sărbătoare oficială. Cu toate acestea, este marcată ca sărbătoare legală în regiunile administrative speciale Hong Kong și Macao, ambele foste colonii ale țărilor occidentale de tradiție culturală-creștină. În mall-uri și alte locuri publice din Hong Kong sunt instalați pomi de Crăciun.

În China continentală, unde există un număr mic de creștini, au loc festivități de Crăciun ale unor persoane care nu sunt neapărat creștini cu obiceiuri occidentale: felicitări, șosete pentru cadouri, decorațiuni.

Tradiție de Crăciun din China, mere pictate cu mesaje pe ele, sursă foto Twitter

În China, Crăciunul a devenit din ce în ce mai popular în marile orașe, unde trăiesc un număr mare de expați, iar influența occidentală este mai mare. Cu toate acestea, în orașele mai mici și în zonele rurale din China sunt mult mai puțini creștini, iar oamenii au avut mai puțin contact cu occidentalii, astfel încât Crăciunul este considerat un mister străin, în special pentru generațiile mai în vârstă.

În mod normal, copiii chinezi nu lasă prăjituri și lapte pentru Moș Crăciun și nici nu scriu o scrisoare în care să detalieze lista de jucării pe care și-o doresc.

În China sunt mult mai puțini creștini, iar oamenii au avut mai puțin contact cu occidentalii, astfel încât Crăciunul este considerat un mister străin, în special pentru generațiile mai în vârstă.

În mod normal, copiii chinezi nu lasă prăjituri și lapte pentru Moș Crăciun și nici nu scriu o scrisoare în care să detalieze lista de jucării pe care și-o doresc. „Merele de Crăciun” colorate, învelite în celofan, sunt un cadou popular. Cuvântul „măr” se pare că sună ca „pace” sau „ajun de Crăciun” în mandarină.

4.- India

India a fost colonie britanică până în 1947 și a păstrat multe tradiții occidentale. Ziua de Crăciun este sărbătoare publică; deși creștinii din India reprezintă o minoritate, cu doar 2,3% din populație. Multe case creștine din India sunt decorate

cu scene ale Nașterii și se fac schimburi de dulciuri și prăjituri cu vecinii. În multe școli conduse de misionarii creștini, copiii participă activ la festivitățile de Crăciun.
De asemenea, multe alte școli non-religioase au o tradiție în a sărbători Crăciunul, acesta fiind sărbătorit și de practicanții altor religii. Crăciunul este cunoscut ca Badaa Din (Zi mare) în partea de nord și nord-vest a țării.

5.- Rusia

Crăciunul în Rusia (în rusă: Рождество Христово Rojdestvo Hristovo, în Biserica Ortodoxă Rusă numit ca Éже по плóти Рождество Господа Бога и Спáса нашего Иисуса Христа) este sărbătorit la 7 ianuarie și marchează ziua de naștere a lui Iisus Hristos. Crăciunul este unul dintre principalele evenimente religioase din Rusia. În Ajunul Crăciunului (6 ianuarie), există mai multe servicii religioase lungi, inclusiv Orele Regale (en) și Vecernia, combinate cu

Sfânta Liturghie. Familia se va întoarce apoi acasă pentru tradiționala "Sfânta Cină" din Ajunul Crăciunului, care constă din 12 feluri de mâncare, fiecare fel în onoarea unui din cei Doisprezece Apostoli. Familiile de credincioși vor reveni apoi la biserică pentru "всенощная" - Privegherea de toată noaptea. Apoi, din nou, în dimineața de Crăciun, pentru "заутренняя" - Sfânta Liturghie a Nașterii Domnului. Din 1992, Crăciunul a devenit o sărbătoare națională în Rusia, ca parte a sărbătorii de zece zile de la începutul fiecărui nou an. Masa tradițională de Crăciun este foarte bogată, uneori principalul fel de mâncare este gâsca cu mere, rață cu mere sau purcel umplut.

6.- Malaysia

Malaezia se află printre primele locuri în topul țărilor în ceea ce privește numărul de festivaluri celebrate pe tot parcursul anului.

Centru comercial din Kuala Lumpur, Malaezia, se Crăciun, sursă foto Pavilion Kuala Lumpur

Cu minorități culturale care variază de la cea malaeziană, chineză, eurasiatică și indiană, se poate înțelege de ce se

sărbătoresc atât de multe festivaluri. Deși Crăciunul este o sărbătoare publică în Malaezia, acesta are în principal un caracter comercial, iar toate magazinele din Kuala Lumpur încep să se pregătească pentru sezonul festiv cu mult timp înainte.

7.- Thailanda

Peste 90 % din populația thailandeză este budistă. Budismul este tolerant față de toate celelalte religii, inclusiv față de creștinism, iar această toleranță religioasă este o parte a motivului pentru care un festival creștin major, cum este Crăciunul, poate fi savurat și de budiștii din Thailanda.

De asemenea, conceptul de Sanuk și de bucurie este o parte fundamentală a culturii thailandeze.

Thailandezilor le place să petreacă și, astfel, orice scuză pentru o sărbătoare este îmbățișată cu bucurie. Semnificația religioasă a Crăciunului nu este importantă pentru majoritatea thailandezilor, dar ei știu că este o perioadă în care alte țări sărbătoresc și sunt bucuroși să se alăture petrecerii.

Tineri îmbrăcați în Moș Crăciun pe elefanți în Thailanda,
Ziua de naștere a regelui, pe 5 decembrie, este cea mai mare sărbătoare de la sfârșitul anului, unde petrecerile pot continua până la sfârșitul lunii!

8.- Indonezia

Brad de Crăciun în Bali, Indonezia, sursă foto dreamstime

Decorațiuni penjor din Bali, Indonezia,

Deși Indonezia este o țară musulmană, Crăciunul este sărbătorit de mulți. În limba indoneziană, Crăciunul este cunoscut sub numele de Natal, de la cuvântul portughez. În Bali, bradul de Crăciun este făcut din pene de pui. Acest brad unic a fost importat în unele țări europene.

Cele mai multe sate creștine din Bali sunt situate în sudul insulei. În aceste sate, pentru Crăciun se vor face decorațiuni

stradale numite penjor (făcute din frunze galbene de nucă de cocos), care simbolizează dragonul Anantaboga. Focurile de artificii fac parte din tradițiile indoneziene de Crăciun. În unele insule, Crăciunul este adesea asociat cu tunurile de bambus care sunt trase în aproape fiecare colț al orașelor în ajunul Crăciunului. Tinerii obișnuiesc să stea treji toată noaptea de 24 decembrie în timp ce joacă focuri de artificii.

9.-Israel – Bethleem, oraşul în care s-a născut Iisus, este centrul sărbătorilor de Crăciun, iar în ajun, turiştii şi localnicii invadează bisericile şi urmăresc tradiţionala procesiune religioasă, începută de parada poliţiştilor, pe cai arabi, urmaţi de un bărbat care duce în spate o cruce uriaşă, şi de alte scene din istoria religiei creştine.

10.- Liban – Cu două săptămâni înainte de Crăciun, libanezii creştini pun diferite seminţe pe vată, pe mai multe farfurii şi le udă în fiecare zi, iar când acestea înverzesc sunt folosite pentru a decora figurinele din hârtie, reprezentând personaje biblice. Libanezii îşi vizitează rudele sau prietenii în dimineaţa de Crăciun, oferind drept cadouri cafea şi lichior, iar cina de Crăciun este cea mai importantă masă din întreg anul şi se desfăşoară în casa celor mai în vârstă membri ai familiei.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE CRĂCIUN ÎN OCEANIA

Când spunem Crăciun ne gândim, în mod automat, aşa cum îi stă bine unui om şi stereotipurilor sale mentale, la iarnă, frig, zăpadă, brazi, un Moş Crăciun în haină roşie, cu elfi şi reni lângă el. Şi dacă, măcar o dată pe an, pentru anumite persoane, iarna chiar este ca vara? Tradițiile de Crăciun din Australia şi Noua Zeelandă pot fi la fel de frumoase și de interesante precum cele din alte colţuri ale lumii. Noi spunem că sunt mai interesante şi hazlii!

1.-Australia

În Australia, ca în toată emisfera sudică, Crăciunul are loc în timpul mijlocului sezonului de vară. Ziua de Crăciun și Boxing Day (25-26 decembrie) sunt recunoscute ca sărbători publice naționale în Australia și, prin urmare, salariații au dreptul la o zi liberă cu plată.

Tradițiile de Crăciun în Australia și decorațiunile sunt similare celor din Regatul Unit și Statele Unite ale Americii. Acest lucru implică un Moș Crăciun cu o blană roșie mergând pe o sanie, colinde cum ar fi Jingle Bells și diverse scene de

Crăciun cu zăpadă pe felicitări de Crăciun și decorațiuni în mijlocul verii.

Acest lucru implică un Moș Crăciun cu o blană roșie mergând pe o sanie, colinde cum ar fi Jingle Bells și diverse scene de Crăciun cu zăpadă pe felicitări de Crăciun și decorațiuni în mijlocul verii.

Pentru australieni, Crăciunul înseamnă soare, plajă.. și surf. Cel puțin, în anumite părți ale Australiei, o tradiție este ca lumea să se costumeze în Moș Crăciun in timp ce ies la o tură de surf.

Ca o noutate, unii compozitori și autori din Australia l-au descris ocazional pe Moș Crăciun îmbrăcat în stil "australian", cu o pălărie Akubra, cu haine groase și curele, călătorind într-un vehicul Ute tras de canguri, (de exemplu Six White Boomers de Rolf Harris), dar aceste reprezentări nu au înlocuit iconografia mainstream.

În această ţară este uzual să se petreacă Crăciunul la temperaturi de peste 30 grade C, iar moşul, este evident în aceste condiţii, nu vine cu sania trasă de reni, ci cu surf-ul.

Cina de Crăciun e marcată de obiceiul de a pune într-una dintre prăjituri o bucăţică de aur, iar cel care găseşte metalul preţios se spune că va avea mult noroc în anul care urmează.

Masa se serveşte, de obicei, pe plajă sau la picnic, iar în seara de Crăciun, australienii ies pe străzi, cu lumânări aprinse şi cântă melodii specifice sărbătorii.

Peste tot – în case, pe străzi şi pe plaje, există obiceiul decorării cu „tufişuri de Crăciun” – tufe verzi cu flori mici şi roşii.

Datorită faptului că o marte parte din emigranții acestei țări sunt de origine irlandeză și engleză, tradițiile de Crăciun din Australia sunt inspirate din obiceiurile pe care aceștia le-au adus cu ei pe tărâmurile australiene.

Podoabe, podoabe.

Începând cu data de 1 decembrie încep și tradițiile de Crăciun în Australia, prin decorarea locuinței cu cele mai frumoase ornamente care să vestească apropierea Crăciunului și să îmbrace întreaga casă cu haine de sărbătoare. Bineînțeles, nu lipsește bradul de Crăciun sau beculețele, aranjate frumos

atât în interiorul locuinței, cât și în exteriorul ei, spre bucuria turiștilor, care pot admiră, în unele situații, instalații de beculețe deosebit de frumoase, care luminează frumos casele australienilor.

De asemenea, sunt nelipsite din decorare, tot felul de floricele colorate, alaturie de ferigă și frunze de palmier. Sub brad, care de regulă este artificial, cu toate că sunt persoane care preferă să îl importe din alte țări, se așază cadourile cumpărate pentru familie și prieteni.

Tot din tradițiile de Crăciun din Australia fac parte colindele, care sunt cântate pe toată durata lunii decembrie, cât și organizarea de piese de teatru în școli, care au ca temă nașterea lui Iisus Hristos. Cum nu se poate în această perioadă să nu își amintească de prieteni și de rude, australienii trimit felicitări acestora, iar copiii se pregătesc pentru tradiționalele scrisori adresate lui Moș Crăciun, așteptând cu emoție venirea acestuia și pregătindu-și ciorapii, în ajun de Crăciun, pentru a le găsi pline cu doritele cadouri.

Masa de Crăciun sau grătarul de vară.

Așa cum este firesc pentru locuitorii din emisfera sudică, lunile decembrie, ianuarie și februarie sunt de vară, putând numi sărbătorile de iarnă de la noi, sărbători de vară la ei. Fiind în sezon estival, din tradițiile de Crăciun ale Australiei nu pot lipsi, grătarele, alături de bere, pește și salate, adecvate temperaturilor ridicate de afară.

Vremea la ei în această perioadă este extrem de călduroasă, cu temperaturi cuprinse între 25-38 de grade. Din mâncărurile tradiționale întâlnite aici face parte marinarea unei bucăți de șuncă, care se gătește la proțap sau la grătar și se servește alături de o gamă bogată de salate.

Masa din ziua de Crăciun este alcatuită din friptură de miel, vită sau curcan, cu cartofi şi dovlecei copţi, iar ca desert pot servi prăjituri cu ciocolată sau fructe, precum budincă de prune, placintă de mere sau îngheţată. O tradiţie de Craciun din Australia o reprezintă decorarea mesei în spiritul specific Crăciunului, cu o faţă de masă deosebită, alături de şerveţele sau baloane, care înveselesc atmosfera. De asemenea, organizează picnicuri şi întâlniri în parcuri sau în curţile caselor lor, cu mese îmbelşugate, de unde nu lipsesc fructele de mare. În ajunul sărbătorii se adună la biserici, unde se cântă colinde.
Zile de sărbătoare. Încă din anul 1937, în săptămâna dinaintea Naşterii Domnului, are loc o tradiţie de Crăciun importantă din

Australia, care se numeşte "Colinde la lumina lumânării", în care toţi australienii se întâlnesc noaptea în parcuri şi cântă colinde, ţinând în mâini lumânări aprinse. Aceasta este o tradiţie foarte frumoasă, la care participă familii întregi, pregătite cu scaune pliante, paturi şi coşuleţe cu mâncare, precum s-ar pregăti pentru un picnic, şi stau împreună, indiferent de vreme, celebrând astfel, marea sărbătoare care urmează.

Ziua de 26 decembrie continuă cu o altă tradiţie de Crăciun din Australia, şi anume „Boxing Day", moştenită de la englezi. În această zi este organizată o cursă cu iahtul, între Sidney, capitala statului Noua Galie de Sud şi Hobart, capitala Tismaniei. De asemenea, în această zi cricketul este un sport extrem de apreciat de autralieni. Modul de a petrece ziua diferă de la o familie la alta, unii merg la picnic-uri, altii la plajă, unii se plimbă cu barca, pescuiesc, sau rămân acasă şi se uită la televizor.

Sărbătorile pentru autralieni nu se opresc aici, încheindu-se tocmai pe 6 ianuarie, când are loc o altă petrecere, creată cu scopul de a finaliza într-un mod fericit sărbătorile de Crăciun. Cu toate că tradiţiile de Crăciun din această ţară-continent nu se bucură de albul zapezii, o lună şi câteva zile de sărbătoare poate reprezenta visul unora dintre noi, dornici să se bucure de Crăciun pe o vreme însorită de vară.

2.- Noua Zeelandă

Începuturile. Majoritatea tradiţiilor de Crăciun din Noua Zeelandă au fost aduse pe teritoriul acestei ţări de către emigranţii englezi care au început colonizarea ţinutului la sfârşitul secolului al XVIII-lea. În ultimii 20-30 de ani, personajul „Tatălui Crăciun" a fost supus numeroaselor schimbări, ajungând să semene din ce în ce mai mult cu „Santa Claus" din Statele Unite şi Irlanda. Totodată, populaţia acestui stat a fost forţată să se schimbe sub cultura maoră.

O masă îmbelşugată.

Tradiţiile culinare de Crăciun din Noua Zeelandă sunt similare celor din Marea Britanie, datorită statutului său de fostă colonie a celei din urmă. Astfel, masa de Crăciun cuprinde mâncăruri cum sunt curcanul la cuptor, legume, sos de merişor. La fel de bine poate fi servită şunca prăjită sau carne de oaie.

O excepţie importantă este carnea de gâscă, întrucât această pasăre domestică nu este crescută în Noua Zeelandă, iar guvernul interzice importurile de carne. În ceea ce priveşte

desertul, acesta poate fi budinca (de prune) sau plăcintele. Nimeni nu consideră Crăciunul complet fără prăjitura "Pavlova" – preparată din bezea şi decorată cu kiwi, căpşuni şi frişcă.

Locul unde Crăciunul are un alt orar.

Deoarece foarte mulţi oameni din emisfera nordică trăiesc acum în Noua Zeelandă, a devenit o obişnuinţă să se serbeze Crăciunul de două ori într-un an – o data pe 25 Decembrie şi a doua oară în iulie, atunci când este mijlocul iernii. Totodată, Noua Zeelandă este cel mai indicat loc de pe mapamond dacă vrei să petreci o zi de Crăciun cu foarte multe ore de lumină. În unele părți din Insula de Sud se luminează la 5 dimineaţa și nu se întunecă până la ora 22:00, putând să ai astfel parte de o zi de Crăciun foarte lungă!

Decoraţiuni şi brazi de Crăciun ceva mai speciali. Copacul care este împodobit de Crăciun în această ţară se numeşte "Pohutukawa" şi este o specie arboricolă comună acestor zone, care în luna decembrie prezintă eflorescenţe roşii. Acest pom de Crăciun mai aparte a devenit un simbol important, drag şi cunoscut tuturor neo-zeelandezilor, prezent atât în colindele specifice zonei, cât şi pe felicitările de Crăciun.

Copacul împodobit de Crăciun se numeşte "Pohntokawa", iar din punct de vedere al tradiţiilor culinare, curcanul, budinca de stafide şi salatele reci, sunt elementele care nu lipsesc de la masa de Crăciun. De asemenea, desertul tradiţional este "Pavlova", fiind preparat din bezea şi asezonat cu kiwi, căpşuni şi frişcă.

Pōhutukawa (Metrosideros excelsa) este o plantă care înflorește în luna decembrie și este un simbol de Crăciun folosit de multe ori în Noua Zeelandă. Ziua de Crăciun și Boxing Day sunt ambele sărbători legale în Noua Zeelandă. În timp ce Boxing Day este o sărbătoare legală standard, ziua de Crăciun este una dintre cele trei zile și jumătate ale anului în care toate afacerile și serviciile cele mai importante trebuie să se închidă.

Multe din tradițiile de Crăciun din Noua Zeelandă sunt similare cu cele de Australia, acestea fiind un amestec de tradiții din Marea Britanie și America de Nord dar realizate în timpul verii. Noua Zeelandă sărbătorește Crăciunul în principal cu simboluri tradiționale de iarnă din emisfera nordică amestecate cu simboluri locale. Pōhutukawa

(Metrosideros excelsa), care produce flori mari roșii în luna decembrie, este un simbol adesea folosit al Crăciunului în Noua Zeelandă, și, ulterior, pōhutukawa a devenit cunoscut ca pomul de Crăciun din Noua Zeelandă.

În Noua Zeelandă, Crăciunul se amestecă cu zilele vacanţă de vară, astfel încât, pe lângă cumpărarea cadourilor şi petrecerile specifice, familiile se pregătesc totodată şi pentru excursii la plajă.

Alături de Pohutukawa, un rol aparte îl are şi un alt personaj, de această dată din regnul animal. Kiwi, pasărea naţională a acestei ţări, nu poate zbura, însă în perioada Crăciunului poate fi observată în vârfurile copacilor, sub diverse forme decorative.

De asemenea, această pasăre s-a tranformat într-o adevărată sursă de inspiraţie pentru felicitările şi decoraţiunile de Crăciun, devenind un personaj omniprezent.

Şi dacă până acum nu aţi fost surprinşi de numărul curiozităţilor de Crăciun, Noua Zeelandă se poate lăuda în continuare. Iconicul Sky Tower din Auckland are o înălţime de 328m şi joacă un rol important în perioada Crăciunului, atunci când este luminat sub forma unui brad de sezon gigant, care îşi schimbă culorile intermitent.

O altă atracţie specifică o constituie „Brazii de Crăciun Telecom", două construcţii poziţionate strategic – una pe malul Wellington-ului, cealaltă în Ponsoby, Auckland, cu o înălţime de 7 etaje şi 375.000 de beculeţe, care formează peste 16 milioane de combinaţii coloristice posibile. O cabină de telefon poziţionată la baza fiecărui „brad" permite apelanţilor să sune direct la Polul Nord, vocile lor activând în mod „magic" luminiţele.

12.- INTRAREA ÎN BISERICĂ A MAICII DOMNULUI

Intrarea în Biserică (Templu) a Maicii Domnului (în latină Praesentatio Beatae Mariae Virginis) este o sărbătoare închinată Fecioarei Maria, celebrată în Biserica Catolică și în Bisericile Ortodoxe la data de 21 noiembrie.

Intrarea în Biserică (Templu) a Maicii Domnului (în latină Praesentatio Beatae Mariae Virginis) este o sărbătoare închinată Fecioarei Maria, celebrată în Biserica Catolică și în Bisericile Ortodoxe la data de 21 noiembrie. Părintele profesor Ene Branişte afirmă că această sărbătoare a luat naștere în secolul VI. "Pe 20 noiembrie 543, Justinian a zidit la Ierusalim, lângă ruinele templului, o biserica închinată Sfintei Fecioare, care,

spre deosebire de una mai veche, a fost numită biserica Sfânta Maria "cea nouă".

Giotto, Aducerea Fecioarei Maria în Templul din Ierusalim

Lumânări aprinse de 21 noiembrie în fața altarului Fecioarei Maria, Bazilica Santa Maria della Salute din Veneția

Conform obiceiului, a două zi după sfințire, adică pe 21 noiembrie, a început să fie serbat hramul (patronul) bisericii, adică însăși Sfânta Fecioara, serbarea fiind consacrată aducerii ei la templu".

În Apus, sărbătoarea a fost adoptată de papa Grigorie XI-lea, care a cinstit-o pentru prima dată în anul 1374, la Avignon.

Începând cu dată de 21 noiembrie, în cadrul slujbei Utreniei, se cânta Catavasiile: "Hristos Se naște, slăviți-L!..." Este o sărbătoare care ne pregătește și pe noi să-L facem pe Hristos să Se nască tainic în noi.

Nu este de ajuns să știm că Fecioara Maria a fost dusă la Templu și a stat până la vârstă de 15 ani. Important este să pătrundem în înțelesul profund al evenimentului istoric și să descoperim că prezența ei în Sfânta Sfintelor, e roditoare: face că Fiul lui Dumnezeu să Se nască din ea. Deci, Hristos Se va naște, va muri și va învia tainic cu tot omul care viețuiește în Biserica.

În această zi, copiii pun crengi de măr în vase cu apă. Acestea, ținute în lumina și căldură, inmuguresc și înfloresc, și sunt folosite în noaptea de Anul Nou drept sorcove. Să nu uităm că în colindele românești se cânta, în plină iarnă, despre florile dalbe, flori de măr, sau despre marut, mărgăritar. Dacă am fi cu luare aminte la colinde, nu am avea cum să nu ne întrebăm ce măr ar putea face în decembrie flori dalbe? Și de ce măr? Pentru că strămoșii noștri știau de la bătrânii lor că acea

nuielușa a Sfântului Nicolae trebuie să fie una de măr, iar dacă aceea înflorea până de Nașterea Domnului, înseamnă că sfântul a mijlocit pentru iertarea celui căruia i-a dăruit crenguța, flori dalbe.

Pentru că bucuria sărbătorii Intrarea Maicii Domnului în Biserica să nu fie umbrită de post, Biserica a rânduit că pe 21 noiembrie să fie dezlegare la peste.

Tradiții precreștine

Ovidenia, obrejania sau vovidenia (termen ce provine din slavonă, în care *„văvedenie*" înseamnă *intrare*) este vechea denumire a sărbătorii din calendarul ortodox, corespunzătoare cu Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, prăznuită pe 21 noiembrie, în săptămâna de după începutul postului Crăciunului. Sărbătoarea Ovideniei s-a suprapus pe ritualurile precreștine deschizătoare de iarnă, marcate de puterea luminii, a focului, a vederii și a viziunii.

În folclor se îmbină numeroase tradiții păgâne, precum cele care susțin că în noaptea respectivă comorile ascunse ard cu flacără albastră, cerurile se deschid, iar fetele „văd" chipul ursitului în fântână, la lumina albă a unei lumânări. Oamenii de la țară petreceau noaptea cu lumină, lumânări și focuri aprinse și făceau previziuni asupra vremii și rodului noului an. Exista superstiția conform căreia în această noapte vrăjitoarele ar „vedea cel mai bine", motiv pentru care fac farmece, descântă, ghicesc viitorul. De Ovidenie femeile dădeau de pomană „lumină de veci", pe motiv că lumânarea din această zi, dată de sufletul morților, mai ales pentru cei morți fără lumânare, dar și pentru cei vii, nu se va stinge niciodată pe lumea cealaltă.

Sărbătoarea de Ovidenie marca împreună cu Filipii de toamnă, Noaptea strigoilor, Sântandrei (Sfântul Andrei) și Sânnicoară (Moș Nicolae, Sfântul Nicolae) perioada de sfârșit de noiembrie și început de decembrie, un scenariu ritual de înnoire a timpului.

Monumente

- Biserica Intrarea în Biserică a Maicii Domnului dinBistrița, construită de franciscani în secolul al XIII-lea în stil gotic; monument istoric.
- Biserica de lemn „Intrarea Maicii Domnului în Biserică" din Putna (biserica ortodoxă „Dragoș Vodă"), județul Suceava, monument istoric din secolul al XIV-lea.
- Biserica Intrarea în Biserică a Maicii Domnului din

Vioreşti, judeţul Vâlcea,
ctitorie boierească din cărămidă şi piatră de secol XVIII; monument istoric.

- Catedrala Greco-Catolică din Gherla, cu hramul Intrarea în Biserică a Fecioarei Maria, construită în anul 1905.

Tradiţii şi semne de sărbătoarea Intrării Maicii Domnului în Biserica

Ziua intrării în Biserica a Fecioarei Maria, numită Ovidenia, Obrejenia sau Vovidenia, corespunde în Calendarul popular cu celebrarea unei năprasnice divinităţi a lupilor, Filipul cel Şchiop sau Filipul cel Mare (21 noiembrie).

Local, în Bucovina, se credea că în această zi s-ar fi născut Domnul Hristos. Sărbătoarea de Ovidenie împreună cu Filipii de Toamnă, Noaptea Strigoilor, Sântandrei şi Sânnicoara (Moş Nicolae) formează, în perioada 13 noiembrie - 6 decembrie, un scenariu ritual de înnoire a timpului, probabil Anul Nou dacic. În noaptea de Ovidenie, când se credea că se deschide Cerul şi vorbesc animalele, se priveghea la lumina unei lumânări încolăcite o strachină cu apă de leac. Tot atunci se făceau farmece şi descântece, se afla ursita, se efectuau observaţii şi previziuni meteorologice. Pentru copiii morţi nebotezaţi şi pentru oamenii înecaţi şi morţi fără lumânare li se făceau în această zi praznice şi li se împărţeau pomeni.

Întrucât se credea că în noaptea de Ovidenie strigoii circulau fără oprelişte, se ungeau cu usturoi cercevelele ferestrelor, tocurile uşilor, vatra şi cuptorul care comunicau, prin horn, cu exteriorul. Pentru protecţia vitelor împotriva animalelor sălbatice se interzicea orice activitate legată de prelucrarea lânii şi pieilor de animale. De la Ovidenie până la Sângiorz, femeilor le era interzis să mai spele rufele la râu.

13.- HALLOWEEN

Altă denumire este *All-Hallows-Even*

Este sărbătorită de multe ţări (cele mai cunoscute: Irlanda, Statele Unite, Canada, Puerto Rico, Regatul Unit, Australia, Noua Zeelandă, Germania şi ţările Scandinave)
Data: 31 octombrie, Celebrarea se face prin: colindat, atracţii bântuite, sculptarea de jack-o'-lantern, costumare; Este Asociată cu: Samhain, Sărbătoarea Tuturor Sfinţilor, Día de los Muertos, Sâmbăta Morţilor Halloween este o sărbătoare de origine celtică, preluată astăzi de multe popoare din lumea occidentală, ea răspândindu-se în secolul al XIX-lea prin intermediul imigranţilor irlandezi din. Statele Unite ale Americii.

Dovleac Jack-o'-Lantern

Este sărbătorită în noaptea de 31 octombrie, deși în unele țări data sărbătorii variază — de exemplu, în Suedia este sărbătorită în prima sâmbătă din noiembrie.

Numele provine din limba engleză, de la expresia *All Hallows' Eve* (în engleza veche, *Hallows* era cuvântul pentru „sfinți", iar *Eve* este „ajunul"), numele sărbătorii creștine a tuturor sfinților, sărbătoare cu care Halloweenul a devenit asociat în țările unde predomină creștinismul occidental — catolic și protestant, deoarece în aceste culte creștine ziua tuturor sfinților este sărbătorită pe 1 noiembrie.

Tradiții și obiceiuri

Activitățile specifice pentru Halloween sunt purtarea de costume specifice, colindatul, sculptarea dovlecilor în formă de felinar, jucarea de farse sau vizitarea unor locuri presupus bântuite.

Cu ocazia acestei sărbători copiii se maschează în vrăjitori, mumii sau alte personaje și colindă pe la case întrebând *„Trick or Treat?"* (Păcăleală sau dulciuri?), ca o amenințare că dacă nu li se dau dulciuri, persoanei colindate i se va juca o farsă. În alte țări Halloween este serbat prin parade și carnavaluri.

Istoric

Sărbătoarea Tuturor Sfinților și Samhain.

Sărbătoarea cunoscută sub numele de Halloween a fost influențată, de-a lungul secolelor, de numeroase culturi. În Imperiul Roman era Ziua Pomona, la celtici era festivalul Samhain, iar la creștini Sărbătoarea Tuturor Sfinților.

Istoricul Nicholas Rogers, care a cercetat originile Halloweenului, observă că în timp ce „unii folcloriști i-au detectat originile în sărbătoarea romană a Pomonei, zeița fructelor și semințelor, sau în festivalul morților denumit Parentalia, sărbătoarea este cel mai frecvent legată de festivalul celtic Samhain, scris inițial Samuin". Numele provine din irlandeza veche și înseamnă „sfârșitul verii".

Snap-Apple Night de Daniel Maclise prezentând o petrecere de Halloween în Blarney, Irlanda, în 1832.

Festivalul Samhain sărbătorește sfârșitul „jumătății luminoase" a anului și începutul „jumătății întunecate" și este, uneori, considerat a fi „Anul Nou Celtic".

Vechii celți credeau că granița dintre lumea aceasta și cea de dincolo se slăbește în ziua de Samhain, permițând spiritelor, bune sau rele, să o traverseze. Strămoșii familiei erau cinstiți și invitați acasă, în timp ce spiritele rele erau gonite. Se crede că nevoia de a îndepărta spiritele rele a dus la purtatul de costume și măști. Ei îndepărtau spiritele rele deghizându-se ei înșiși în spirit rău pentru a le evita. În Scoția rolul spiritelor era jucat de tineri îmbrăcați în alb cu fețele mascate sau înnegrite.

Samhain era o vreme când se făceau provizii de iarnă și se tăiau animalele pentru a păstra carnea peste iarnă. Focurile de tabără jucau și ele un rol în festivități.

- Toate celelalte focuri erau aprinse de la focul cel mare.

Oasele animalelor tăiate erau și ele aruncate în foc. Uneori se aprindeau două focuri unul lângă altul, iar oamenii și animalele treceau printre ele ca ritual de purificare.

Următoarea influență a apărut o dată cu răspândirea noii religii creștine în Europa. În anul 835, Biserica Romano-Catolică a transformat ziua de 1 noiembrie într-o sărbătoare creștină, care celebrează toți sfinții. Aceasta era Sărbătoarea Tuturor Sfinților, sau *Hallowmas*, sau *All Hallows*.

Alți oameni de știință consideră că Halloween este strict ca o sărbătoare creștină, priveghiul pentru Sărbătoarea Tuturor Sfinților.

Sărbătorite în Irlanda și Scoția timp de mai multe secole, obiceiurile de Halloween au fost răspândite de imigranți irlandezi și scoțieni în America de Nord în secolul al XIX-lea, și ulterior, prin influența americană, Halloween s-a răspândit în alte țări la sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea.

Originea numelui

Jack-o'-lanterns în Kobe, Japonia

Termenul *Halloween* reprezintă o variantă scurtată a denumirii *All-Hallows-Even („evening")*, adică noaptea de dinainte de „All Hallows". Până în secolul al XX-lea era scrisă și „Hallowe'en", eliminând „v"-ul și scurtând cuvântul. Deși sintagma *All Hallows* apare în engleza veche (*ealra hālgena mæssedæg*, „sărbătoarea tuturor sfinților"), conform *Oxford English Dictionary* (ediția a doua) de la Oxford University Press, *All-Hallows-Even* a fost atestată abia la 1556.

Simboluri Simbolurile și obiectele artizanale asociate Halloweenului s-au dezvoltat în timp. De exemplu, sculptarea de jack-o'-lantern provine din obiceiul de Ziua Tuturor Sfinților de modelare a unor felinare din napi pentru luminarea sufletelor din purgatoriu.

Napul era folosit tradițional de Halloween în Irlanda și Scoția, dar imigranții veniți în America de Nord au folosit dovleacul indigen, care erau mai ușor accesibili și mai mari – fiind mai ușor de modelat decât napii. Tradiția americană de modelare a dovlecilor este atestată de la 1837 și a fost asociată inițial cu vremea recoltei, nefiind specifică Halloweenului decât spre sfârșitul secolului al XIX-lea.

Imaginile de Halloween provin din multiple surse, inclusiv din obiceiurile naționale, operele literare de ficțiune gotică și horror (cum ar fi romanele *Frankenstein* și *Dracula*), și din filmele horror clasice (ca *Frankenstein* și *Mumia*).

Printre primele lucrări despre Halloween se numără cele ale poetului scoțian John Mayne din 1780, care menționa farsele jucate la Halloween; *What fearfu' pranks ensue!*, precum și supranaturalul asociat cu noaptea, *Bogies* (fantome), influențându-l pe Robert Burns, autorul poeziei *Halloween* din 1785. Elemente ale toamnei, cum ar fi dovlecii, cocenii de porumb și sperietorile de ciori sunt și ele prezente. Casele sunt și ele decorate cu aceste simboluri.

Printre alte imagini de Halloween se numără temele morții, răului și ocultului, sau monștrii legendari.[27] Culorile tradiționale ale sărbătorii sunt negru și portocaliu.

Colindatul de Halloween

Fotografie din 1928 cu o tânără costumată din Ontario, locul în care s-a consemnat prima dată colindatul de Halloween în America de Nord.

Colindatul de Halloween este practicat de copii care merg din casă în casă îmbrăcați într-un costum specific, cerând bomboane sau câteodată bani cu formula „Trick or Treat?" (în română Păcăleală sau dulciuri?), ca o amenințare că persoanei colindate i se va juca o farsă dacă nu li se dau dulciuri. Obiceiul colindatului de era popular în Scoția și Irlanda încă din secolului al XVI-lea.
În secolul al XIX-lea tinerii din aceste zone mergeau din casă în casă, cântau sau spuneau rugăciuni în schimbul unor prăjituri și uneori amenințau cu blesteme dacă nu erau primiți.
Prima apariție a colindatului în America de Nord este înregistrată în 1911 în Ontario,[30] iar tot acolo a apărut și expresia *Trick or Treat!* în 1917.

Costume

Costumele de Halloween sunt tradițional modelate după figurile supranaturale, monștri, schelete, fantome, vrăjitoare și diavoli.

Copii din Seattle în costume de Halloween, 1943

De-a lungul timpului, printre costumele folosite au apărut și cele ale unor personaje fictive, celebrități la ordinea zilei și arhetipuri generice, cum ar fi prințesele sau luptătorii ninja.
Colindatul în costume era prezent în Scoția și Irlanda de Halloween la sfârșitul secolului al XIX-lea, numele scoțian de *guising* venind de la deghizările purtate de copii. În Irlanda măștile de Halloween sunt cunoscute ca "fețe false".

Tradiția a pătruns și în Statele Unite la începutul secolului al XX-lea, atât în rândul adulților cât și în rândul copiilor. Primele costume de Halloween produse în masă au apărut în magazinele americane în anii 1920 și 1930 când obiceiul de trick-or-treating devenea popular acolo.

Costumele de Halloween sunt tradițional modelate după figurile supranaturale, monștri, schelete, fantome, vrăjitoare și diavoli. De-a lungul timpului, printre costumele folosite au apărut și cele ale unor personaje fictive, celebrități la ordinea zilei și arhetipuri generice, cum ar fi prințesele sau luptătorii ninja.

Colindatul în costume era prezent în Scoția și Irlanda de Halloween la sfârșitul secolului al XIX-lea, numele scoțian de *guising* venind de la deghizările purtate de copii.[33] În Irlanda măștile de Halloween sunt cunoscute ca "fețe false". Tradiția a pătruns și în Statele Unite la începutul secolului al XX-lea, atât în rândul adulților cât și în rândul copiilor. Primele costume de Halloween produse în masă au apărut în magazinele americane în anii 1920 și 1930 când obiceiul de trick-or-treating devenea popular acolo.

În ziua de 31 octombrie sau în preajma ei, adesea în vinerea și sâmbăta dinainte de Halloween, se țin petreceri tematice în care oamenii vin îmbrăcați cu costume.

Jocuri și alte activități

Există mai multe jocuri asociate cu petrecerile de Halloween. Unul dintre ele se numește *dunking* sau *apple bobbing*, și constă în culegerea cu dinții a unor mere care plutesc într-un lighean sau într-un alt vas cu apă. O variantă a jocului implică așezarea în genunchi pe un scaun, ținerea unei furculițe între dinți și tentativa de a lăsa furculița să cadă într-un măr.

Un alt joc frecvent implică agățarea cu funii a unor *scone*-uri învelite în sirop sau melasă; ele trebuie mâncate fără a folosi mâinile, activitate ce se soldează inevitabil cu mânjirea feței cu lichidul dulce și lipicios.

Unele jocuri tradiționale de Halloween sunt forme de divinație. O formă tradițională scoțiană de prevedere a viitorului soț al unei tinere fete este curățarea unui măr dintr-o singură tăietură, urmată de aruncarea cojii lungi peste umăr.

Se crede că acea coajă va cădea în forma primei litere a numelui viitorului soț. Femeilor nemăritate li se spune că dacă stau într-o cameră întunecată și se uită în oglindă în noaptea de Halloween, vor vedea chipul viitorului soț. În schimb, dacă sunt sortite să moară înainte de cununie, va apărea un craniu.

În această carte poștală de Halloween din 1904, o fată privește într-o oglindă într-o cameră întunecată în speranța de a vedea cu coada ochiului chipul viitorului soț.

Obiceiul era destul de răspândit încât să apară pe felicitări de Halloween de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

- Un alt joc bazat pe superstiții și atestat prin anii 1900 implica coji de nucă.

Oamenii scriau simboluri cu lapte pe hârtie albă. După uscare, hârtia era împăturită și introdusă în coji de nucă. Când coaja de nucă era încălzită, laptele devenea cafeniu și scrisul apărea pe ceea ce altfel ar fi părut a fi hârtie albă.

Pentru a juca acest joc, simbolurile din hârtie se puneau pe o farfurie. Cineva intra, într-o cameră întunecată și își punea mâna pe o bucată de gheață, apoi o punea pe farfurie. Biletelul se lipea apoi de mână. Printre simboluri se numărau: semnul dolarului pentru bogăție, nasturele pentru burlăcie, degetarul pentru tors, arcanul pentru sărăcie, bobul de orez pentru cununie, umbrela pentru călătorie, ceaunul pentru necazuri, trifoiul cu patru foi pentru noroc, moneda pentru bogăție, inelul pentru cununie rapidă și cheia pentru celebritate.

- Spusul poveștilor cu fantome sau vizionarea de filme horror sunt și ele părți ale petrecerilor de Halloween. Adesea, în preajma sărbătorii, televiziunile difuzează episoadele ale serialelor și emisiuni speciale (de obicei pentru copii), iar unele filme horror sunt lansate special înainte de Halloween pentru a profita de atmosfera sărbătorii.

Atracții bântuite

Atracțiile bântuite sunt locuri de divertisment special concepute pentru a speria vizitatorii; cele mai multe sunt dedicate sărbătorii de Halloween. Originile acestor locuri în care vizitatorii plăteau pentru a fi speriați sunt greu de stabilit, dar se crede că acestea au fost mai întâi folosite în scopul strângerii de fonduri de către Junior Chamber International (Jaycees).

Acest tip de atracții includ case bântuite, labirinturi de porumb și plimbări în vehicule decorate specific sărbătorii, iar nivelul de

complexitate al decorațiilor a crescut odată cu industria Halloweenului.

În Statele Unite, aceste parcuri de distracție cu specific Halloween produc aproximativ 300-500 de milioane de dolari în decorațiilor a crescut odată cu industria Halloweenului.

Vas bântuit, vizitat cu ocazia Halloween-ului

În Statele Unite, aceste parcuri de distracție cu specific Halloween produc aproximativ 300-500 de milioane de dolari în fiecare an și atrag aproape 400.000 clienți, cu toate că tendințele sugerează că vârful atins în acest domeniu a fost în 2005. Această creștere a interesului a dus la adoptarea mai multor efecte speciale foarte tehnice și a costumelor comparabile cu cele din filmele de la Hollywood.

Mâncăruri

- Deoarece sărbătoarea cade în vremea recoltării merelor, merele glazurate sau caramelizate se numără printre mâncărurile tradiționale de Halloween. Acestea se obțin prin ungerea merelor întregi cu un sirop dulce lipicios, uneori se adaugă miez de nucă măcinată.
- Într-o vreme, copiilor li se dădeau mere glazurate, dar practica a dispărut după ce au apărut zvonuri că unii oameni înfig ace sau lame de ras în merele date copiilor.[43] Nu există dovezi ale unor astfel de incidente,[44] deci se poate presupune că sunt cel mult rare și nu se soldează cu răniri grave. Totuși, mulți părinți au crezut că asemenea practici sunt frecvente din cauza mediatizării excesive. La maximul isteriei merelor, unele spitale au oferit radiografii ale sacilor de bomboane ale copiilor pentru a identifica vreo problemă. Practic toate acele puține evenimente de „otrăvire” a merelor erau de fapt cauzate chiar de părinții victimelor. Un obicei ce persistă în Irlanda de astăzi este gătirea (sau mai adesea, achiziționarea) de barmbrack (în galiciană báirín breac), o prăjitură ușoară cu fructe, în care se introduc un inel, o monedă sau alte „farmece”. Se spune ca cei care mănâncă un barmbrack cu inel își vor găsi dragostea în anul următor, tradiție similară cu cea a prăjiturii regelui la bobotează

Halloweenul în lume

Fiind una dintre cele mai vechi sărbători din lume, Halloweenul este sărbătorit în foarte multe țări de pe glob, cele mai cunoscute fiind Irlanda, Statele Unite, Canada, Puerto Rico și Regatul Unit, iar ocazional în unele părți ale Australiei și Noua Zeelandă. În America de Nord și Canada își menține cel mai înalt nivel de popularitate. În fiecare an, 65% dintre americani își decorează casele și birourile pentru Halloween. Procentul este depășit doar de decorațiunile făcute cu ocazia Crăciunului. Halloweenul este sărbătoarea în care sunt vândute cele mai multe bomboane și este a doua sărbătoare după Crăciun ca volum al vânzărilor globale.

Perspective religioase

Creștinismul catolic și protestant

În America de Nord, atitudinea creștină față de Halloween este foarte variată. În Biserica Anglicană, unele dioceze au ales să sublinieze tradițiile creștine de Sărbătoarea Tuturor Sfinților, în timp ce protestanții țin cont de sărbători ca Ziua Reformei, o zi de comemorare și rugăciuni pentru unitate. Preotul Gabriele Amorth, un exorcist numit de Vatican la Roma, a declarat:

„Dacă tinerilor americani și englezi le place să se îmbrace ca vrăjitoarele și demonii o noapte pe an, nu este nicio problemă. Dacă este doar un joc, nu există niciun rău în asta. ”

În ultimii ani, Arhiepiscopia Romano-Catolică din Boston a organizat o Sărbătoare a Sfinților pentru Halloween. Multe dintre bisericile protestante contemporane văd Halloweenul ca un moment de distracție pentru copii, ba chiar organizează serbări în bisericile lor, iar copiii și părinții lor se pot costuma, juca jocuri și primesc bomboane.

În noiembrie 2009, Vaticanul a catalogat ziua de Halloween ca necreștină, declarând că este bazată pe un sinistru și periculos curent ocultist.

Multi creștini nu atribuie vreo semnificație negativă sărbătorii de Halloween, tratând-o ca pe un pretext pur laic pentru serbarea „ciudățeniilor imaginare” și pentru oferirea de bomboane. Festivitățile de Halloween sunt obișnuite în școlile parohiale romano-catolice din America de Nord și din Irlanda. De fapt, Biserica Romano-Catolică consideră că Halloween-ul ar avea o legătură cu creștinismul. Cei mai mulți creștini nu consideră că tradiția ar avea rădăcini satanice în origine sau practică și că nu reprezintă nicio amenințare pentru viața spirituală a copiilor: educarea despre moarte și mortalitatea, precum și despre

obiceiurile strămoșilor celți fiind, de fapt, o lecție de viață valoroasă și o parte din patrimoniul enoriașilor lor. Festivitățile de Halloween sunt obișnuite în școlile parohiale romano-catolice din America de Nord și din Irlanda.

Alte culte creștine

Alți creștini sunt îngrijorați de Halloween și resping sărbătoarea deoarece ei sunt convinși că trivializează (și celebrează) „ocultul" și ceea ce ei percep ca fiind rău.

Un răspuns în rândul unor fundamentaliști în ultimii ani a fost utilizarea de Case ale Iadului (Hell Houses) sau pamflete tematice (cum ar și cele ale lui Jack T. Chick), care cred despre Halloween că ar fi o oportunitate pentru evanghelizare. Unii consideră Halloweenul ca fiind complet incompatibil cu credința creștină, datorită originii sale păgâne de Festival al Morților.

În tradiția populară din România există un obicei asemănător,

Păgânismul, ocultismul și satanismul

Părintele" modern al „bisericii lui Satan", Anton Szandor LaVey, obișnuia să spună că Halloween este una dintre cele mai mari sărbători în calendarul satanic. Mulți se uită la istoricul Halloweenului și, bazați pe aceasta, recomandă sau nu, o anumită poziție față de ea. Uneori o astfel de analiză poate ajuta, dar nu se crede că are o contribuție decisivă în a lua o hotărâre justificată.

Originea acestei sărbători poate fi plasată în ocultism și păgânism, iar grupările satanice, în unele regiuni, îi atașează o însemnătate deosebită.

Vaticanul a condamnat sărbătoarea de Halloween, despre care susține că este „anticreștină", fiind bazată pe un „curent subteran periculos al ocultismului". Sfântul Scaun i-a avertizat pe părinți să nu-și lase copiii să se îmbrace în fantome și vampiri deoarece Halloweenul este o sărbătoare păgână a „terorii, a fricii și a morții". Un ziar controlat de episcopii italieni, Avvenire, a cerut în 2009 boicotarea zilei de Halloween, despre care a spus că este „o celebrare a groazei și a macabrului" care ar putea să încurajeze „sectele [satanice] nemiloase și fără scrupule". Mai

multe biserici din Florida au protestat în octombrie 2010 față de decorarea unui parc cu motive specifice sărbătorii Halloween, acuzându-i pe organizatori că promovează imagini ale „crimei și torturii”.

„Părintele” modern al „bisericii lui Satan”, Anton Szandor LaVey, obișnuia să spună că Halloween este una dintre cele mai mari sărbători în calendarul satanic, alături de „Noaptea Walpurgică“ sau Sabatul vrăjitoarelor, de pe 1 mai.

14.- IZVORUL TĂMĂDUIRII

Izvorul Tămăduirii este o sărbătoare celebrată anual în ritul bizantin în Săptămâna Luminată, în prima vineri de după Paști[1].

Legenda

Originea acestei sărbători se află în legenda unei minuni care s-ar fi petrecut lângă un izvor de lângă Constantinopol. Potrivit tradiției, un orb și-ar fi recăpătat vederea spălându-se pe ochi cu apa acestuia.

Aici orbul ar fi ajuns călăuzit de viitorul (la acea vreme) împărat al Bizanțului Leon I (457- 474) – căruia îi ceruse apă – împăratul la rândul lui călăuzit și îndemnat fiind de glasul Maicii Domnului. Ajuns mai târziu în scaunul împărătesc, Leon I a construit la locul respectiv o biserică din zid (actualul edificiu datează din 1835).

- Sărbătorită de creștinii de rit bizantin
- Semnificație: Izvorul Tămăduirii din Constantinopol
- Data: prima vineri de după Paști

În tradiția românească

În această zi, în lăcașurile de cult după Liturghie, se face sfințirea aghesmei mici. În unele locuri există credința ca cei care beau aceasta sunt protejați de boli și duhuri rele pentru un an și se înzdrăvenesc.

De asemeni uneori se mai păstrează obiceiul preoților de a merge în aceasta zi la izvoarele de apă pentru a le sfinți și, a le proteja de secare sau de adăpostirea duhurilor rele în preajma lor. De asemeni în unele zone prelații merg și fac stropirea caselor enoriașilor cu agheasma mică.
În tradiția populară, Izvorului Tămăduirii este pentru săpătorii de fântâni cea mai spornică din an, deoarece apele sunt zbuciumate și zgomotoase, fiind mai ușor de găsit.

Izvorul Tămăduirii – tradiții și obiceiuri.

Ce trebuie să faci în această zi?

Izvorul Tămăduirii este o sărbătoare foarte importantă în calendarul creștin ortodox care pică în fiecare an în Săptămâna Luminată, în prima vineri de după Paști.

- Originea sărbătorii vine dintr-o legendă, conform căreia o minune s-ar fi petrecut lângă un izvor de lângă Constantinopol. Se spune că un om orb și-a recăpătat vederea după ce s-a spălat pe față cu apa din izvor. El a ajuns la acest izvor călăuzit de cel care avea să fie împărat al Bizanțului, Leon

I, căruia îi ceruse apă. Maica Domnului l-a îndemnat pe acesta să îndrume omul orb către izvorul care l-a vindecat. După ce a ajuns împărat, Leon I a construit la locul respectiv o biserică din zid. Această biserică, situată în vechiul cartier Vlaherne, se mai vede si astăzi în Istanbul, informează crestinortodox.ro. **Sărbătoarea Izvorul Tămăduirii** s-a generalizat în Biserica Ortodoxă în timpul secolelor V-VI. Tradiții și obiceiuri de Izvorul Tămăduirii În această zi, bisericile fac sfințirea aghesmei mici după Liturghie. Se spune că cei care beau această agheasmă se vindecă, iar în unele locuri se stropește și casa cu agheasmă mică. Jurământul În unele zone ale ţării, în această zi se mai practică „Jurământul juvenil". Ceremonia se face în fiecare an în ziua praznicului Izvorul Tămăduirii între tineri cu vârste cuprinse între 9 şi 14 ani, pe criterii de prietenie, de afinitate sufletească şi de sex.

- Tradiţia numită înfrăţitul, un legământ între băieţi, un legământ între fete, are drept scop ajutorul reciproc între cei care au împlinit ritualul, în cele mai dificile momente din viaţa lor. Şi persoanele mature împlinesc acest legământ, după care ei îşi spun surori, fraţi, veri şi verişoare şi se comportă ca şi cum ar fi rude. Scopul acestui legământ este acela de a fi de ajutor celui cu care „s-a legat", până la moarte. În tradiţia populară, bolnavii care respectă ritualul şi beau agheasmă dimineaţa, înainte de micul dejun, se înzdrăvenesc. De asemenea, cu agheasma mică se stropesc încăperile din gospodărie, cu excepţia băii. Asimilarea Maicii Domnului cu Izvorul Tămăduirii nu este întâmplătoare, deoarece este mijlocitoarea noastră către Iisus. De aceea creştinii îi cer ajutor în momentele lor de boală sau de necaz.

În tradiția populară, Izvorul Tămăduirii este pentru săpătorii de fântâni cea mai bună zi din an. În această sărbătoare se sfințesc apele pentru a scăpa de spiritele rele. De regulă, preotul sfințește apa și apoi îi stropește pe credincioși, în timp ce se cântă următoarele cuvinte: „Mântuiește, Doamne, poporul tău și binecuvântează moștenirea Ta, biruința binecredincioșilor creștini asupra celui potrivnic dăruiește, și cu crucea ta păzește pe poporul Tău".

Există și în România câteva izvoare tămăduitoare. Unul dintre ele se află la: Mănăstirea Ghighiu din Prahova; la Mănăstirea Dervent un izvor cu apă tămăduitoare; la Mănăstirea Hoacioara din județul Neamț; la Mănăstirea Cetățuia Negru Vodă.

Reprezentarea Izvorului Tămăduirii în iconografie

Izvorul Tămăduirii este o sărbătoare închinată Maicii Domnului. În această zi îl sărbătorim în primul rând pe Hristos Cel Înviat, ca Izvor al vindecărilor și apoi pe Maica Domnului, ca persoană care Îl poartă pe Fiul ei, devenind astfel și ea izvor de tămăduire. Icoana numită „Izvorul tămăduirii" se întâlnește și în reprezentările murale și în icoanele pe suport, mai notează crestinortodox.ro. Se așază pe iconostasul și pe tetrapodul bisericilor cu hramul „Izvorul tămăduirii". Această icoană se mai întâlnește și în cupola aghiazmatarelor din mănăstiri. **Aghiazmatarul** este o fântână cu apă sfințită, aflată lângă biserica mare (katholikon) a unei mănăstiri. El constă dintr-un bazin mare, cu o cupolă deasupra, susținută de coloane, unite intre ele în partea superioara prin arce rotunde din cărămidă, iar în partea inferioară prin lespezi de marmură sculptate. În icoana sărbătorii Izvorul Tămăduirii, Maica Domnului și Hristos se află într-un bazin asemănător cu o cristelniță. Fecioara Maria este reprezentată cu mâinile înălțate, semn al rugăciunii, iar Mântuitorul binecuvântând cu ambele mâini, ca răspunsuri la rugăciunilor maicii Sale. Din bazin izvorăște apă care are darul tămăduirii bolilor sufletești și trupești.

Rugăciune de Izvorul Tămăduirii 2023 „Pe Fântâna cea pururea nesecată și înviorătoare, pe Dumnezeiescul Izvor din care țâșnesc șuvoaie de apă, într-un glas să lăudăm! Cei ce îi cerem darul. Că în fiecare zi curge. Și arată tămăduirile ca pe curgerile râurilor. Pentru aceasta, după datorie apropiindu-ne cu dragoste, să scoatem cu credință din Izvor putere neîmpuținată și cu adevărat fără de moarte. Care rourează arătat inimile celor binecredincioși. Și cu buzele să rostim: „Tu ești mângâierea credincioșilor. Din izvorul tău cel nesecat, ceea ce ești de Dumnezeu dăruită, îmi dăruieşti mie, izvorând pururea, curgerile harului tău mai presus de cuvânt. Caci ca ceea ce ai născut mai presus de cuget pe Cuvântul, te rog sa ma rourezi cu darul tău, ca să grăiesc ţie: Bucură-te, apă izbăvitoare! Scoateţi, bolnavilor, din izvor tămăduiri! Că Preacurata face să curgă, din izvorul cel dumnezeiesc, îndulcirea cea adevarată, izvorând cu adevarat torentul desfatării. Pentru aceasta să ne adăpăm cu toţii, cu credinţa, din şuvoaiele cele îmbelşugate. Din văpaia durerilor scoţi pe cei ce aleargă la tine, curată, rourându-i cu ape din izvorul cel minunat; că de ulcer se izbăveşte omul şi de pelagră, iar pe lepros îl vindeci şi cărbunele

l-ai stins. Dumnezeiască şi sfantă apa izvorăşte izvorul tău, Fecioară. Căci curgerea idropicilor o opreste degrab cu dumnezeiască chemare a harului". Rugăciune către Maica Domnului de Izvorul Tămăduirii „Preacurata, preanevinovată, preamilostivă, prealaudată, pururea Fecioară Născătoare de Dumnezeu Mărie, izvor al dumnezeieștii tămăduiri, grabnic ascultătoare și eliberatoare, apărătoare nebiruita a crestinilor, mijlocitoare statornică către făcătorul, nadejdea, acoperământul și ajutorul celor ce aleargă la tine, îți cer dumnezeiască ta înțelegere. Nimeni din cei ce au venit la tine nu a ieșit afară lepădat, curată Fecioară Născătoare de Dumnezeu, ci, cerând harul, a primit darul cererilor celor de folos. Și noi, păcătoșii și nevrednicii robii tăi, intrând cu nevrednicie în preacurata ta casă, în această sfântă mânăstire, alergăm către tine, scăparea noastră, aparatoarea noastră, nădejdea, acoperământul, ajutorul nostru, iar tu, că Maica noastră duhovnicească, preaiubitoare și preamilostiva asculți cererile noastre. În aceste zile viclene, când, după cum profetul David zicea, cel cuvios pe pământ nu mai este și tot omul este mincinos, iar cei ce fac binele au pierit, căci până la unul cu toții s-au sfârșit; când a fugit dragostea celor mulți, pentru că s-a înmulțit fărădelegea, credința s-a micșorat și după cuvântul de-Dumnezeu-propovăduitorului Pavel, gura lui Hristos, oamenii au devenit – unii mai mult, iar alții mai puțin – iubitori de șine, iubitori de argint, înșelători, trufași, hulitori, nemulțumitori, neștiutori, neînfrânați, neiubitori de bine, trădători, iubitori de plăcere, având doar chip de evlavie și nu și lucrare a acesteia; deci în această stare de plâns a oamenilor din această generatie vicleană și păcătoasă, a găsit prilej potrivit începătorul întunericului, adâncul urâciunii, șarpele cel din vechime, stricatul, vicleanul și prearăul diavol că să-și arunce toate puterile lui, toate oștile lui, toți slujitorii lui văzuți și nevăzuți asupra Bisericii Ortodoxe, asupra preacuratei și nenuntitei mirese a lui Hristos, ca fiarele cele sălbatice urlând și ca lupii cei sălbatici apucând și sfâșiind și împrăștiind oile. Iar cei rânduiți de Domnul pentru a se îngriji și a păzi oile, cu puține excepții, s-au făcut ajutători ai stăpânului întunericului, îngrijindu-se cum să predea turma lupilor celor eretici. Alții, văzându-i pe lupi apucând și sfâșiind oile, fiind năimiți, au fugit și au lăsat oile, iar corabia bisericii, din cauza vânturilor celor puternice și a valurilor celor furioase, a multelor războaie văzute și nevăzute, dinăuntru sau dinafară, este în pericol să se scufunde."

15.- MOȘII DE IARNĂ

Moșii de iarnă sau Pomenirea Morților este o rânduială a Bisericii Ortodoxe Române în care se face pomenirea celor trecuți la cele veșnice. Această sâmbătă mai este cunoscută în popor și sub denumirea "Moșii de iarnă".
Rânduiala sau ritualul bisericii prevede ca în fiecare biserică să se oficieze Sfânta Liturghie, urmată de slujba Parastasului pentru cei adormiți.

Cine poate fi pomenit?

Pot fi pomeniți toți cei care au murit nedespărțiți de Biserică. Nu pot fi pomeniți cei care au murit în dispreț cunoscut față de Dumnezeu. Precizăm că orice slujbă a Bisericii se săvârșește numai pentru cei care sunt membri ai ei. De aceea nu pot fi pomeniți nici copiii morți nebotezați, pentru că ei nu sunt membri ai Bisericii.

Moșii de iarnă

În Sâmbăta dinaintea Duminicii lăsatului sec de carne se face pomenirea morților, pentru că în duminica următoare Biserica a rânduit să se facă pomenire de Înfricoșata Judecată și A doua venire a lui Iisus Hristos.

Simion Florea Marian menționa în lucrarea "Trilogia vieții", că pe tot parcursul anului, în spațiul românesc există 20 de zile de Moși. Cuvantul "moși" vine de la "strămoși", și se referă la persoanele trecute la cele veșnice. Cu apelativul "moși" sunt numiți nu doar morții, ci și principalele sărbători ce le sunt consacrate, precum și pomenile făcute pentru ei. Din zilele de Moși amintim: "Moșii de primăvară" (de Măcinici); "Moșii de vară" (sâmbăta dinaintea Rusaliilor); "Moșii de toamnă" (în prima sâmbătă din luna noiembrie); "Moșii de iarnă" (sâmbăta dinaintea Duminicii lăsatului sec de carne).

Sâmbăta, zi de pomenire a celor adormiți

Sfinții Părinți au rânduit ca sâmbăta să se facă pomenirea celor adormiți, pentru că este ziua în care Hristos a stat cu trupul în mormânt și cu sufletul în iad, ca să-i elibereze pe drepții adormiți. Pe de altă parte sâmbăta e deschisă spre duminică, ziua învierii cu trupul. Duminica este numită și ziua a opta, pentru că este ziua începutului fără sfârșit, ea nu va mai fi urmată de alte zile, considerată simbolic a fi eternă.

Tradiții și obiceiuri de Sâmbăta Morților

Cu privire la rugăciunile pentru cei morți, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: "Să ne rugăm pentru cei morți, iar dacă cel mort este păcătos, să i se dezlege păcatele, iar dacă este un drept, să câștige prinos de plată și să mijlocească la Dumnezeu pentru noi".

Cu privire la rugăciunile pentru cei morți, Sfântul Ioan Gură de Aur spunea: "Să ne rugăm pentru cei morți, iar dacă cel mort este păcătos, să i se dezlege păcatele, iar dacă este un drept, să câștige prinos de plată și să mijlocească la Dumnezeu pentru noi". Într-o rugăciune din Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, preotul Îi cere lui Dumnezeu să-i pomenească în ceruri pe cei pomeniți de el, nominal, la proscomidie, și adaugă: „Iar pe cei pe care nu i-am pomenit, din neștiință sau uitare, sau pentru mulțimea numelor, Tu Însuți îi pomenește, Dumnezeule, Cel ce știi vârsta și numirea fiecăruia, Cel ce pe fiecare îl știi din pântecele maicii lui.” Conform tradiției, în Sâmbăta Morților se fac parastase pentru cei adormiți, se spun rugăciuni și se dau de pomană anumite alimente pentru ca sufletul celui trecut în neființă să fie mulțumit.

La biserică se duc, spre a fi slujite de către preoți, colivă, colac, sticlă cu vin, pomelnicul în care trecem numele celor plecaţi la Domnul şi lumânări. De asemenea, la mormintele rudelor, oamenii trebuie să aprindă cel puțin două lumânări, care au rolul de a încălzi sufletele morților.

Tradiții și obiceiuri de Sâmbăta Morților

- Conform tradiției populare, în această zi, toate bisericile

din România îi pomenesc pe cei adormiți și care nu au avut parte de slujbe rânduite la înmormântare. Datul de pomană în Sâmbăta morților este unul dintre cele mai importante obiceiuri ale acestei zile. Așadar, creștinii duc la biserică, spre a fi slujite de către preoți, colivă, colac, sticlă cu vin, dar și pachete cu plăcinte, brânzeturi, piftie, carne, sarmale, mere şi alte fructe (în funcție de posibilitățile fiecăruia).

- Se zice că tot ceea ce rămâne nemâncat în Sâmbăta Morților se aruncă și nu se păstrează pentru a doua zi, când avem Duminica Lăsatului Secului de carne, altfel iarna se va răzbuna și va trimite valuri de nămeți peste cei care nu respectă aceste rânduieli.
- altă tradiție foarte cunoscută este aceea că în această zi se mănâncă și se dau de pomană piftie și alte răcituri, Moșii de Iarnă fiind cunoscuți și ca Moșii de Piftii în unele zone ale țării.
- În Transilvania, se obișnuiește să se dea de pomană inclusiv bucate preferate de cel pentru care se face pomana plus o prăjitură denumită "pupi" (chec de mere).
- În Bucovina, pachetele de pomană includ neapărat și plăcinte cu brânză și se dau familiilor necăjite, cu mulți copii.
- În Muntenia, alături de colivă se pune și un bănuț care se dă celui mai sărac, cu scopul de a aduce spor atât celui care primește pomana, cât și celui care o dă.
- În Banat, înainte de a pleca la biserică, femeile merg la cimitir pentru a tămâia mormintele. După slujba de Moșii de iarnă, femeile împart pomeni, printre care și vase cu cotoroage, un fel de mâncare făcut din afumătură de porc.

Alte tradiții:

- la cimitir se aprind cel puțin două lumânări;
- în această zi nu se lucrează;
- nu se fac nunți;
- pentru cei decedați de mai puțin de un an se face un – pomelnic separat, pentru a nu fi pomeniți alături de ceilalți.

16.- NAȘTEREA SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL

Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul este o sărbătoare creștină fixată pentru data de 24 iunie în calendarul gregorian.

Relatarea biblică a nașterii

Primul episod din Evanghelia după Luca este povestea nașterii lui Ioan Botezătorul. Acesta a fost fiul preotului Zaharia și al Elisabetei. Preotul Zaharia și soția sa Elisabeta nu au putut până la bătrânețe să aibă copii. La poporul evreu acesta era un

neajuns, întrucât îngrijirea vârstnicilor era asigurată de descendenți.

În vremea împăratului Irod cel Mare, în timpul săptămânii când era de rând la templu, Zaharia a intrat să tămâieze. Pe când tot poporul era afară și se ruga, i s-a arătat îngerul Domnului stând de-a dreapta altarului tămâierii. A fost anunțat că i-au fost ascultate rugăciunile și că Dumnezeu le va da un copil, căruia trebuie să-i pună numele Ioan (Yohanan, „Dumnezeu este har").

Pentru că a fost neîncrezător în vestea adusă de arhanghelul Gabriel, Zaharia a rămas mut, nemaiputând binecuvânta mulțimea care îl aștepta afară.

Când a venit vremea să nască, Elisabeta a născut un fiu. În a 8-a zi când trebuia tăiat împrejur, s-au strâns vecinii și rudele și voiau să-l numească pe prunc – Zaharia – ca pe tată. Pentru că era soție de prooroc și avea și ea darul proorociei, Elisabeta spune că se va chema Ioan. Pentru că cei strânși obiectau și îi cereau părerea,

Zaharia a scris pe o tăbliță: „Ioan este numele lui" (Luca 1, 63), iar în clipa următoare a putut din nou să vorbească. Fiind martorii atâtor minuni (stearpa a născut la bătrânețe, și mutul a început să vorbească) cei strânși au început să se întrebe „Ce va fi oare acest copil?" (Luca 1, 66).

Festivități

Ziua nașterii Sfântului Ioan este sărbătoarea patronală a Ordinului Suveran al Cavalerilor de Malta (Cavalerii Ioaniți).

Tradiții populare și obiceiuri de Nașterea Sf Ioan Botezătorul și de Sânziene

- Nașterea Sf Ioan Botezătorul este considerată sfântă.

Nimeni nu are voie să lucreze în această zi, când soarele joacă pe cer sau stă în loc la amiază. Legate de această zi sunt diverse obiceiuri, dar cele mai importante sunt cele dedicate dragostei.

- Se spune că în noaptea de Sânziene se deschid porţile

cerului şi lumea de dincolo vine în contact cu cei vii. Cu acest prilej, în foarte multe zone din ţară, se fac pomeni pentru morţi, de moşii de Sânziene.

- În multe zone din ţară, se aprind noaptea focuri pe dealuri.
- În unele sate, oamenii umblă cu făcliile aprinse, înconjurând casa, ogoarele, grajdurile.
- Fetele strâng flori de Sânziene pentru a le pune sub pernă. Fac asta în noaptea premergătoare sărbătorii, în credința că își vor visa ursitul. Florile culese în ziua de Sânziene prinse în coronițe sau legate în formă de cruce. Apoi sunt duse la biserică pentru a fi sfințite și sunt păstrate, apoi, pentru diverse practici magice.
- Spre dimineaţă, flăcăii umblă prin sat şi aruncă cununiţe de sânziene pe la casele unde stau fetele de măritat.
- În dimineaţa zilei de 24 iunie, de Nașterea Sf Ioan Botezătorul, multe fete obişnuiau să se scalde în rouă din zone neumblate.
- Roua sânzienelor era strânsă de bătrâne într-o cârpă albă, de pânză nouă, apoi o storceau într-o oală nouă.
- În drum spre casă, bătrânele nu vorbeau deloc şi mai ales nu trebuia să întâlnească pe nimeni. Dacă toate acestea erau împlinite, atunci cine se spăla cu rouă era sănătos şi drăgăstos peste an.

17.- SĂRBĂTOAREA SFINȚILOR PETRU ȘI PAVEL

Sărbătoarea Sfinților Petru și Pavel este o sărbătoare liturgică în cinstea martirilor de la Roma, Apostolii Sfântul Petru și Sfântul Pavel, care sunt sărbătoriți pe 29 iunie. Sărbătoarea este de origine veche, marcând data martiriului celor doi apostoli.

Până în anul 1977 ziua de 29 iunie a fost zi liberă în toată Italia, iar din 1977 este zi liberă doar pe teritoriul orașului Roma. În seara zilei de 29 iunie are loc tradiționalul foc de artificii „La Girandola", pe Castelul Sant'Angelo, de pe malul Tibrului.

Românii care îşi serbează onomastica de Sfinţii Petru şi Pavel. Se spune că, în ziua SFINŢILOR PETRU ŞI PAVEL, privigheto-rile şi cucii nu mai cântă, iar femeile nu ar avea voie să mănânce mere pana în această zi. Femeile văduve nu au

voie să mănânce mere până în ziua Sfântului Ilie, ca să fie sănătoase.

Apar licuricii

Se zice că, atunci când SFÂNTUL PETRU plesneşte din bici, sar din acesta scântei, care, odată căzute pe pământ, se transformă în licurici.

Apostolii Petru şi Pavel. Una din cele mai vechi icoane ruseşti din Catedrala Sf. Sofia, în Veliki Novgorod

O altă legendă populară spune că, atunci când oamenii se îndepărtează de credinţă, SânPetru cheamă balaurii şi începe să pornească grindina asupra acestora, mărunţind-o, ca să nu-i pună pe oameni în mare pericol.

Obiceiuri de Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel • Tradiţii de Sfântul Petru • Superstiţii de Sfântul Pavel • Moşii de SÂNPETRU

Sfinţii apostoli Petru şi Pavel sunt sărbătoriţi în fiecare an în data de 29 iunie.
Această zi, denumită popular SânPetru de Vară, aduce cu sine o serie de obiceiuri, tradiţii şi superstiţii.

- În popor, ziua de 29 iunie, în care se sărbătoresc Sfinţii Petru şi Pavel, marchează mijlocul verii agrare şi timpul secerişului.

Cei doi apostoli sunt pomeniţi împreună pentru că au murit în aceeaşi zi, a anului 67. Potrivit datinilor populare româneşti, unele dintre ele pitoreşti şi chiar nostime, Sfinţii Petru şi Pavel stau în Lună: primul la dreapta, al doilea la stânga. Sfântul Petru este cel care are cheile de la poartă şi încăperile Raiului, fiind şi mâna dreaptă a lui Dumnezeu.

- Se spune că Sfântul Petru guvernează peste ploaie şi căldură, posedă puterea de a arunca grindina peste pământ. Înainte de a o slobozi, el o fierbe trei zile la rând pentru a o mărunţi astfel încât să nu afecteze prea tare ogoarele

muritorilor. Când tunetele se aud cumva înăbuşit ori se izvodeşte huruit mare în ceruri înainte de ploaie, se spune că Sfântul Petru a pus la fiert piatra pentru grindină.

- În multe povestiri şi snoave populare, SânPetru apare precum un om obişnuit: îmbracă straie ţărăneşti, lucrează pământul, creşte vite şi, desigur, pescuieşte.

Moşii de SÂNPETRU

- În ziua sărbătorii, oamenii obişnuiesc să dea de pomană pentru sufletele celor morţi- sărbătoarea fiind cunoscută şi sub numele de Moşii de SÂNPETRU. Conform credinţei populare, moşii ar fi fost nouă bătrâni care făceau doar lucruri bune şi minuni peste tot pe unde mergeau.
- De ziua Moşilor de SÂNPETRU sau de Vară, femeile împart oale cu apă, pentru ca cei morţi să aibă ce bea pe lumea cealaltă-
- tot în această zi oamenii au voie să lucreaze orice, dar să nu toarcă, căci se crede că astfel se întorc colacii de la morţi.
- În ziua Moşilor de Sânpetru, femeile dau de pomană şi vase cu vin, lapte şi mâncare gătită, vase care se împodobesc deseori cu flori şi cireşe.
- Cică nu e îngăduit nici unei femei să mănânce mere până în această zi, fiindcă altfel îi supără pe morţi. După sărbătoare însă, femeile tinere pot mânca mere, cele vârstnice fiind nevoite să mai aştepte până la Sfântul Ilie. În această zi se duc la biserica mere, zarzăre, coliva, colaci iar cine are – şi puţină miere în faguri.
- Până în această zi nu se scutură merii. Se crede că, dacă se respectă această datină, sunt ocrotite ogoarele de căderea grindinei.
- Oamenii pistruiaţi trebuie să se spele pe faţă cu apă la miezul nopţii, când cântă cocoşul; tradiţia spune că respectând acest ritual, pistruii nu se mai înmulţesc.
- Dacă tună şi fulgeră azi, nucile şi alunele vor fi viermănoase.
- Sărbătoarea Sfinţilor Petru şi Pavel se ţine timp de trei zile pentru ca agricultorii să fie protejaţi împotriva potoapelor şi pentru ca grânele lor să fie bogate.
- În lumea rurală, sărbătoarea este cunoscută sub numele de SÂNPETRU şi marchează vremea secerişului şi jumătatea verii agrare.
- Ziua de dinaintea sărbătorii este dedicată spiritelor

cerului care, până în această zi, umblă libere prin lume şi îi pedepsesc pe cei care dorm pe afară. Un mod de protecţie împotriva acestor duhuri sunt usturoiul şi pelinul.

- Fiind pus mai mare peste încăperile Raiului, SÂNPETRU împarte hrana animalelor sălbatice – şi mai ales lupilor, această zi fiind denumită şi "Sărbătoarea lupilor", şi fierbe grindina pentru a o mărunţi prin topire şi a deveni mai puţin primejdioasă pentru oameni şi ogoare.
- Se spune că, în ziua SFINŢILOR PETRU ŞI PAVEL, privighetorile şi cucii nu mai cântă,.
- Şi despre cuci se spune că se transformă în şoimi în această zi, ei revenind la forma lor originala în ziua Bunei Vestiri.
- SÂNPETRU este cel mai cunoscut din calendarele populare româneşti, el neavând un număr fix de zile de post şi fiind vestit de către apariţia licuricilor şi tăcerea cucilor.
- În tradiţia populară, *SÂNPETRU* apare fie ca personaj pământean, fie ca divinitate celestă. Se spune că, la marile sărbători calendaristice (Crăciun, Anul Nou, Bobotează, Măcinici, Sângiorz, Sânziene) SÂNPETRU poate fi văzut de pământeni la miezul nopţii, când se deschide pentru o singură clipă cerul, stând la masa împărătească în dreapta lui Dumnezeu.
- SÂNPETRU este un bun sfetnic al lui Dumnezeu, care-l consultă în luarea unor decizii, şi cel mai cunoscut „sfânt" al calendarului popular.

„Apostoli ai lui Iisus, Petru, Pavel, s-au dus,
Să păstorească nespus credința-n Cel de Sus.
Martiri în aceeași zi, sunt venerați deolaltă
Și-s înălțați ca sfinți de creștinimea toată." MI

18.- SAMHAIN

Tip	Samhuinn / Samhainn (scoțiană) Sauin (manx)
Data	Apusul din 31 octombrie – Apusul din 1 noiembrie (Emisfera nordică) Apusul din 30 aprilie – Apusul din 1 mai (Emisfera sudică)
Festivități	focuri, mușcarea merelor, divinație, ospățuri
Observări	irlandezi, scoțieni, poporul Manx, celtici neo-păgâni, Wicca
Asociere	Halloween, Hop-tu-Naa, Calan Gaeaf, Kalan Gwav, Ziua Tuturor Sfinților, Ziua Morților

Focuri de sărbătorire a Samhain-ului în Scoția

Samhain este o veche sărbătoare păgână.
Ea corespunde aproximativ calendaristic sărbătorilor „Ziua morților" și „Halloween". E considerată a fi „Anul Nou Celtic". Practic, Samhainul nu are o dată fixă, sărbătorindu-se la a 8-a lună plină după echinoxul de primăvară. În acest interval, vreme de două zile, timpul s-ar opri, spun legendele celtice, iar bariera dintre lumi devine foarte subțire, oamenii putând intra în contact cu rasele dispărute, retrase în adâncuri.

19.- SÂNZIENE

Sânzienele la Festivalul cetăților dacice Cricău, 2013

Sânzienele sunt, în mitologia românească, zâne bune din clasa ielelor dar care atunci când nu le este respectată sărbătoarea devin surate cu Rusaliile care sunt zâne rele.

Uneori Sânzienele sunt supranumite si Drăgaicele, manifestându-se, potrivit superstiției, în ziua Sf. Ioan Botezătorul - 24 iunie.

„Ca un dor în rugăciune, îmi scormonesc visele,
Să mai readuc în mine noaptea cu Sânzienele,
Să revăd cerul albastru, când balanța noapte-zi,
Ca mișcată de-un piastru, nopții creștere-i va fi."

MI

Sânziene

Manifestări

Pe lângă manifestările tipice făpturilor supranaturale din clasa ielelor, Sânzienele au și manifestări vizuale: flori de scaieți, tunse de puf, sunt atârnate peste noapte de streașină și, după cât crește puful dimineața, se stabilește norocul celor care înfăptuiesc datina.

Natură și etimologie

Sânzienele sunt o pluralitate anonimă, dar există și o zână bună: Iana Sânziana. După Mircea Eliade, Sânzienele provin daco-romană (Diana sancta, potentissima) era aceeași divinitate cu Artemis-Bendis a tracilor (Herodot, IV, 33). Această echivalență, oricât de probabilă ar fi ea, nu este încă demonstrată[3], dar nu este nici o îndoială că sub numele roman al Dianei s-ar ascunde, sincretizată sau nu, o zeiță aborigenă.

Or cultul acestei zeițe a supraviețuit după romanizarea Daciei și numele de Diana se găsește în vocabula românească zâna. Diana Sancta din Sarmizegetusa a devenit Sânziana (<San(cta) Diana), figură centrală a folclorului românesc.. Continuitatea religioasă și lingvistică a fost asigurată mai ales datorită faptului că procesul de transformare a avut loc intr-un mediu popular, adică rural (campestru și silvestru).”

C.- SĂRBĂTORI VARIABILE ÎN CALENDARUL JAPONEZ

1.- NUNTĂ ÎN JAPONIA

Sabina Yamamoto..... nu, nu toate nunțile sunt tradiționale.

Astăzi, nunțile cu tematică creștină sunt cele mai populare, 64,3% dintre cupluri alegând acest stil – deși este aproape întotdeauna doar un stil, rar legat de credințele religioase ale celor care le aleg. Acestea sunt urmate de cununiile civile (16,8%) și de nunțile Shinto (16,7%). Un număr foarte mic optează pentru o ceremonie budistă sau pentru simpla înregistrare a actelor fără nicio altă bătaie de cap.

Nuntă – căsătorie (religioasă); ceremonial și petrecere organizate cu prilejul unei căsătorii (religioase). Nuntă în Japonia – un spectacol în care doi indivizi îndrăgostiți sărbătoresc începutul unei aventuri comune, cu promisiunea de a rămâne împreună la bune și la rele… o tradiție veche de câteva secole… o afacere de miliarde de yeni.

Să te căsătorești în Japonia este una dintre cele mai costisitoare modalități de a-ți uni destinele. În jurul acestei afaceri a înflorit o industrie imensă, de la filme Blu-ray de înaltă calitate ale evenimentului, la petreceri unde mireasa își schimbă ținuta de câteva ori – purtând rochii extravagante – la înmânarea verighetelor, tăierea tortului, galoanele de șampanie și preoții fățarnici. Nevin Thomson spune într-un articol publicat în decembrie 2016: I have married 900 people in Japan. Back in the late 1990s early 2000s, I moonlighted as a fake priest and officiated 450 weddings without ever being ordained – or even being especially religious. I'm white, male, and I was available. And that's really all it took to get the gig.*

Sunt lesne de observat numeroasele capele cu design exagerat, bisericile europene care-ți put a faux – imitații fidele – în cele mai celebre zone ale Tokyo-ului, dar în interiorul cărora se ascunde o mașinărie economică bine unsă, care oferă un schimb incredibil de profitabil pentru marile corporații care le dețin. Multe rochii de mireasă sunt importate din China sau Europa și sunt închiriate viitoarelor mirese, fiind adesea refolosite, și nu o dată, ci de mai multe ori. Agenții pricepuți ar putea susține că este o afacere ecologică, dar în realitate, este doar o mișcare inteligentă din punct de vedere comercial. Potrivit Marriage Trend Survey 2021, numărul mediu de persoane invitate la o nuntă este de 43, iar costul mediu este de 2.923.000 de yeni (în jur de 20.000 de dolari). Dar își scot banii? Probabil că da, darul de nuntă diferă în funcție de gradul de rudenie și relația pe care o au invitații cu mirii, așadar prietenii și colegii vor contribui cu 30.000 de yeni (203 de dolari), șefii cu 50.000 de yeni (340 de dolari), rudele îndepărtate în jur de 30.000-50.000 de yeni, iar rudele apropiate vor da între 50.000-100.000 de yeni.

Când estul se întâlnește cu vestul

Pentru majoritatea japonezilor, conceptul căsătoriei a fost modelat de decenii de cinematografie și romane de dragoste.

Ceremonia modernă de nuntă este o combinație între tradiție și influențe hollywoodiene, dar, sub stratul comercialismului, se ascunde o semnificație profundă. În 1993, nunta Prințesei Masako a fost un eveniment foarte popular care a îmbinat tradițiile formale japoneze și cele occidentale, generând un val de mirese imitatoare. Aceste noi tradiții de nuntă sunt tratate cu mare seriozitate de către cuplurile japoneze, dar să nu uităm că și cele mai vechi obiceiuri sunt relativ noi, în vârstă de doar câteva sute de ani.

Ce înseamnă o nuntă tradițională?

În perioada Edo (1615–1868), structura socială a fost puternic controlată de regimul militar Tokugawa. Căsătoriile daimyo (domnitor feudal aparținând elitei samurailor) și ale familiilor șogunatului au fost aranjate pe baza intereselor politice, cu necesitatea consimțământului șogunului. Ceremoniile de nuntă erau formale, bazate pe convențiile perioadei Muromachi, iar tradițional se țineau noaptea, dar în perioada Edo devenise obișnuit să aibă loc ziua. Când un daimyo se căsătorea cu fiica șogunului, ceremonia era mai elaborată, implicând construirea unei noi aripi la reședința sa. Trusourile de nuntă erau semnificative pentru daimyo bogați și puternici și reprezentau rangul social și alianțele politice. Ele erau elaborate și pregătite cu atenție. Ceremoniile de nuntă ale perioadei Edo au lăsat amprente valoroase în istoria culturală.

Pe de altă parte, oamenii obișnuiți aveau o tradiție similară, iar negustorii înstăriți comandau ustensile de casă scumpe și rafinate, mobilier și kimono-uri pentru fiicele lor. Cu toate acestea, ceremoniile lor de nuntă erau mult mai simple, iar trusoul putea fi dus la casa mirelui în doar câteva lăzi. Legile emise de șogunat limitau strict utilizarea aurului și a altor materiale scumpe de către straturile sociale mai puțin înstărite, pentru a controla modul în care își arătau averea.

Ceremonia de nuntă Shinto din Japonia este una dintre cele mai complicate și fascinante, deși este o invenție relativ modernă.Prima mențiune a unei nunți într-un manual Shinto a fost în 1872; dar nu au fost raportate până în anii 1880, iar acestea erau limitate la familiile preoților șintoiști.

Cele douăsprezece trepte ale ceremoniei de nuntă Shinto sunt un ritual complex care păstrează semnificația profundă a credinței Shinto. Mireasa și mirele sunt îmbrăcați tradițional și

parcurg etape ca procesiunea către sanctuar (unde sunt prezenți preoții și oaspeții), intrarea în sanctuar (cu familia miresei la stânga și familia mirelui la dreapta), ceremonia de purificare (esențială în credința Shinto), citirea rugăciunii Shinto pentru a anunța căsătoria zeilor, schimbul a trei pahare de sake sacru într-un ritual puternic numit San-San-Kudo, dansul oferit zeilor de către sacerdotese Shinto și altele. Dar, în ultimii ani, foarte puțini mai aleg o nuntă tradițională.

Nunțile la templele budiste sunt și mai puțin căutate, dar totuși reprezintă o experiență specială, mai ales într-unul din templele Zen din Kyoto, de exemplu. Ceremonia este mult mai simplă și implică recitarea sutrelor budiste și schimbul de jurăminte formale în fața unui preot budist.

Cum arată o ceremonie modernă?

Când am spus că nunta japoneză este un spectacol, nu glumeam. Totul este regizat, totul este gândit, nu există nimic neprogramat. Totul a fost planificat până la cel mai mic detaliu cu luni înainte, inclusiv momentul și modul în care mirele și mireasa își fac apariția la ceremonie și, mai târziu, la petrecere (cum să pășească, cum să țină mâinile, cum să se privească, ce să spună). Evenimentul în sine este, de obicei, împărțit în două

părți: ceremonia de nuntă (kekkonshiki) și petrecerea de nuntă (hiroen). Un lucru esențial, important de știut, este că la nunțile japoneze nu se dansează, nimeni nu dansează.

Ar fi greu de ținut sub control dansul a zeci de invitați, dacă ar fura cineva mireasa? Cum s-ar explica asta?

În schimb, cei prezenți vor asista la o serie de discursuri din partea nuntașilor: un discurs din partea șefului miresei, unul din partea șefului mirelui și câte unul din partea celor mai buni prieteni ai fiecăruia dintre cei doi. Vor fi multe lacrimi, iar unul dintre momentele culminante este când mireasa, urmată de mire, citește o scrisoare adresată părinților, în care își amintește momente din copilărie, trecerea la maturitate și încheie discursul mulțumindu-le pentru toate eforturile făcute. Acesta ar fi un moment extrem de emoționant, dacă n-ar exista întregul scenariu din spate. Mirele, în timp ce mireasa își trage mucii, îi ține microfonul și îi întinde discret batista din buzunar. Un alt lucru foarte bine gândit este servirea mesei. E simplu, mirii nu apucă să înfigă furculița în friptură pentru că, în jurul mesei lor, vor trece toți prietenii, colegii, șefii, verișorii, bunicii, nepoții, părinții, mătușile și unchii; toți cu câte o sticlă de băutură în mână, ca să le toarne în pahare mirilor, să dea noroc și să facă poze. Un alt lucru mai puțin cunoscut este că, la picioarele celor doi, există două găleți (foarte elegante, ce e drept) în care amândoi, după fiecare kampai, vor turna acolo lichidul rămas în pahar ca să poată repeta aceeași mișcare cu următorul invitat, astfel încât nimeni să nu se îmbete prea tare. Îmi amintesc cum, la nunta noastră, domnul Yamamoto (după câteva guri de bere), se făcuse roșu ca racul și umpluse găleata în câteva minute.

După vreo două ore, petrecerea se încheie și asta este! Toți sunt trimiși frumușel acasă, dar nu cu mâna goală. Vor primi hikidemono, un mic cadou din partea proaspătului cuplu, ca o modalitate de a le exprima recunoștința pentru onorarea invitației. (Felicitări pentru căsătorie)!

Am plecat din România când eram atât de tânără încât toată lumea din generația mea era încă „pe piață”, fără niciun bănuț pus în inelul de logodnă. Nu pot să spun dacă am ratat ceva grozav în comparație cu nunțile japoneze. Poate doar o porție bună de sarmale și o ciorbă de burtă! Dar hei, asta e adevărata dragoste: sarmale și ciorbă!

2.- 28.395 DE PERSOANE AU PESTE 100 DE ANI IN JAPONIA

Numărul japonezilor care au împlinit 100 de ani sau au depășit această vârstă este în continuă creștere în Japonia și va ajunge până la sfârșitul lunii la cifra de 28.395, a relatat Reuters.

Acest număr a crescut cu 2.841 de persoane în raport cu anul trecut, a precizat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Cea mai în vârstă persoană din Japonia este o femeie, Yoneko Minagawa, care a împlinit 113 ani. Ea locuiește pe Insula Kyushu, din sudul Japoniei, o regiune care se mândrește cu cel mai mare număr de centenari. Femeile constituie majoritatea persoanelor cu vârste peste 100 de ani (85,4%). În Japonia se înregistrează cea mai ridicată durata medie de viață din lume, adică 81,55 de ani. La femei, vârstă medie este de 84,61 de ani, în timp ce la bărbați media este mai mică, de 77,86 de ani, în creștere față de anii precedenți.

Publicarea raportului coincide cu Ziua respectului pentru vârstnici („Keiro no Hi", în limba japoneză). Această celebrare a celor înțelepți a avut loc, pentru prima dată, în 1951, sub denumirea „Ziua persoanelor în vârstă" („Toshiyori no Hi"). În 1996, a devenit zi națională și și-a schimbat numele în cel actual. „Keiro no Hi" se sărbătorește în mod tradițional în cea de-a treia zi de luni din septembrie. În această zi au loc diferite manifestări, prin care cei mai tineri le mulțumesc celor vârstnici pentru contribuția adusă la dezvoltarea societății, pentru ajutorul pe care îl oferă efectiv sau prin experiență de viață acumulată. Oficialitățile organizează mese rotunde, în cadrul cărora se discuta aspecte legate de problemele cu care se confruntă bătrânii și se caută modalități de îmbunătățire a vieții lor.

De „Keiro no Hi", dar nu numai în această zi, japonezii celebrează un simbol: acela al longevității. Din timpuri străvechi, în Japonia, vârstă înaintată este asociată cu profunzimea și verticalitatea spirituală, calități pe care urmașii samurailor le prețuiesc în mod deosebit.

3.- ZIUA SĂNĂTĂȚII ȘI A SPORTULUI - A 2-a LUNI A LUNII OCTOMBRIE

În Japonia, suntem foarte pasionați de sport. De fapt, avem chiar și o vacanță națională H. pentru a sărbători dragostea noastră pentru sport! Se numește Ziua Sănătății și Sportului și are loc în fiecare an în a doua zi de luni a lunii octombrie. Peoni japonezi sărbătoresc această zi din 1966. De Ziua Sănătății și a Sportului, majoritatea școlilor își țin Ziua anuală de câmp. Este ca o mini olimpiadă! Studenții concurează la joc și participă la o mare varietate de care mi-a plăcut întotdeauna Field Day la școala mea, iar anul acesta nu a fost diferit! Ziua a început cu o paradă a tuturor echipelor. Apoi, toți concurenții s-au răspândit pe câmp pentru întinderea de grup. Pe parcursul zilei, am concurat în multe evenimente tradiționale de piste și teren, precum sprintul de 100 de metri și saltul lung, dar am jucat și câteva jocuri japoneze unice! De exemplu, echipele mari de dimensiuni-ire au la dispoziție 2-3 minute pentru a arunca cât mai multe baghete mici într-un coș în vârful unui stâlp înalt! Și în o-tama korogashi echipele de doi trebuie să lanseze o minge uriașă printr-un curs de obstacole! Ziua de sănătate și sport nu este doar pentru copii. Încurajează oamenii de toate vârstele să fie activi! De fapt, au fost și câteva evenimente speciale pentru părinții de la școala mea! Tata nu a concurat pentru că avea dureri de cap, dar cred că asta a fost doar o scuză! Oricum, toată ziua a fost foarte distractivă. abia astept anul viitor!

II.- SĂRBĂTORI RELIGIOASE ISLAMICE

DESPRE MUSULMANI

Musulmanii sunt grupul religios cu cea mai rapidă creștere din lume. Creșterea și migrația regională a musulmanilor, combinate cu impactul continuu al Statului Islamic (cunoscut și sub numele de ISIS sau ISIL) și al altor grupuri extremiste care comit acte de violență în numele islamului, au adus musulmanii și credința islamică în prim-planul dezbaterilor politice din multe țări. Cu toate acestea, multe fapte despre musulmani nu sunt bine cunoscute în unele dintre aceste locuri, iar majoritatea oamenilor- care trăiesc într-o țară cu o populație musulmană relativ mică știu puțin sau deloc despre islam. În 2015 existau 1,8 miliarde de musulmani în lume – aproximativ 24% din populația globală – potrivit unei estimări a Pew Research Center. Dar, deși islamul este în

prezent a doua religie ca mărime din lume (după creștinism), este religia majoră cu cea mai rapidă creștere. Într-adevăr, dacă tendințele demografice actuale continuă, se așteaptă ca numărul musulmanilor să depășească numărul creștinilor până la sfârșitul acestui secol. Deși multe țări din regiunea Orientului Mijlociu-Africa de Nord, unde religia și-a avut originea în secolul al VII-lea, sunt puternic musulmane, în regiune trăiesc doar aproximativ 20% din musulmanii din lume. Majoritatea musulmanilor la nivel mondial (62%) trăiesc în regiunea Asia-Pacific, inclusiv populații mari din Indonezia, India, Pakistan, Bangladesh, Iran și Turcia. Indonezia este în prezent țara cu cea mai mare populație musulmană din lume, dar Pew Research Center preconizează că India va avea această distincție până în anul 2050 (rămânând în același timp o țară majoritar hindusă), cu peste 300 de milioane de musulmani. Populația musulmană din Europa este, de asemenea, în creștere; se preconizează că 10% din toți europenii vor fi musulmani până în 2050.

1.- 1 FEBRUARIE – ZIUA MONDIALĂ A HIJAB-ULUI ISLAMIC

De Ziua Mondială a Hijabului, femeile care nu sunt musulmane sunt invitate să încerce vălul tradiţional al Islamului.

Poate această practică să conducă la toleranţă religioasă şi la înţelegere mai bună a fenomenului?

Jess Rhodes, o studentă de 21 de ani din Marea Britanie, a intrat în acest joc.

Una dintre prietenele ei i-a împrumutat un văl pe care tânăra îl va purta pe tot parcursul zilei de 1 februarie, de Ziua Mondială a Hijabului.

*Mişcarea a luat naşte*re în New York, fiind pentru prima oară organizată de Nazma Khan pe reţelele de socializare.

A atras atenţia musulmanilor şi a non-musulmanilor din peste 50 de ţări de pe Glob.

"Am crescut în Bronx şi am fost discriminată de multe ori din cauza vălului" povesteşte Khan. „În şcoala generală, mi se spunea „Batman" sau „ninja". În timpul facultăţii, la puţin timp după atentatul din 11 septembrie, colegii au început să-mi spună Osama Bin Laden".

„M-am gândit că singura metodă de a pune capăt acestei

discriminări este să le rog şi pe celelalte fete să încerce experienţa hijabului", a mai declarat Nazma Khan pentru BBC News.

Cuvântul „hijab" vine din limba arabă şi desemnează vălul purtat pe cap de femeile musulmane.

Ziua Mondială a Hijabului este sărbătorită în fiecare an la 1 februarie pentru a onora femeile musulmane care poartă hijab. Este, de asemenea, o zi pentru a îndemna femeile de diferite origini și credințe să încerce hijab-ul și să vadă cum este să îl poarte. Femeile musulmane își mențin modestia prin purtarea hijabului. Multe dintre ele îl folosesc, de asemenea, pentru a se proteja de hărțuirea masculină. Hijab-ul este un văl pe cap și pe piept purtat de femeile musulmane, de obicei atunci când se află în preajma bărbaților care nu fac parte din familia lor apropiată. Termenul „hijab" înseamnă „partiție" sau „cortină", în ciuda aspectului său de văl de cap. Hijaburile sunt plăcute de purtat, deoarece vin într-o gamă largă de culori și stiluri. Deși femeile sunt obligate să poarte hijab doar în compania bărbaților care nu fac parte din familia lor apropiată, multe femei musulmane preferă să poarte hijab ca mijloc de promovare a solidarității culturale. Altele fac această alegere pe baza percepției lor despre hijab ca fiind o cerință religioasă.

2.- ISRA ȘI MI'RAJ

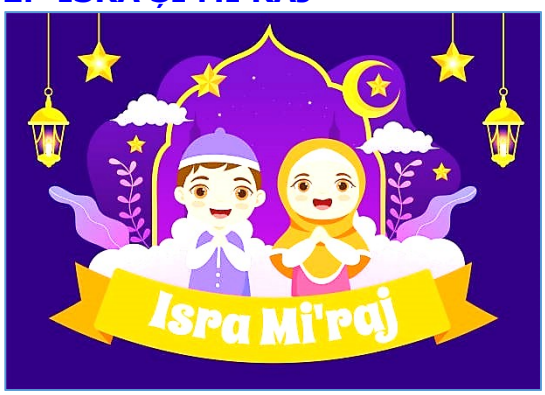

În cadrul islamului, Isra și Mi'raj, sărbătorit în a 27-a zi a lunii a 7-a din calendarul musulman, se referă la o călătorie miraculoasă pe timp de noapte întreprinsă de profetul Mahomed, în două picioare. Mai întâi de la Mecca la Ierusalim, iar apoi de la Ierusalim la ceruri. Credincioșii o consideră atât o călătorie fizică, cât și una spirituală, care a fost asistată de Allah însuși – de exemplu, oferindu-i lui Mahomed un armăsar asemănător unui pegas, Buraq, pe care să-l călărească în prima parte a călătoriei.

Există unele dispute între cercetători cu privire la faptul dacă „cea mai îndepărtată moschee", Al-Aqsa, era o moschee de cărămidă și mortar la propriu sau doar un simplu loc de rugăciune, dar adepții credinței musulmane sunt de acord că

călătoria lui Mohamed a fost cu adevărat un miracol, deoarece pentru a călători prin metode normale între Mecca și Ierusalim ar fi fost nevoie de mai mult de o lună, nu de o singură noapte de Isra și Mi'raj.

3.- RAMADAN

Ramadanul, a noua lună a calendarului islamic, începe cu 10-12 zile mai devreme în fiecare an, ceea ce îi permite să cadă în fiecare anotimp pe parcursul unui ciclu de 33 de ani și este considerată una dintre cele mai sfinte luni ale anului pentru musulmani. Este respectată de musulmanii din întreaga lume ca o lună de post, rugăciune, reflecție spirituală și unitate. Această observare anuală a Ramadanului este considerată unul dintre cei cinci piloni ai Islamului și va fi sărbătorită în 2023 între 2 aprilie și 2 mai

Pentru a înțelege cum a devenit Ramadanul o parte atât de importantă a islamului, trebuie să ne întoarcem la începuturi – mai exact în anul 610 d.Hr. Acesta este anul în care un bărbat arab pe nume Mahomed medita în peștera Hira, situată în muntele Jabal an-Nour, în apropiere de Mecca. În timp ce medita, Mahomed a fost vizitat de îngerul Jibril, care i-a dezvăluit primele cuvinte din ceea ce mai târziu a fost cunoscut sub numele de Coran. Îngerul i-a spus lui Mahomed că acele cuvinte veneau direct de la Allah și că El este singurul și unicul Dumnezeu. La acea vreme, în Arabia, era obișnuit ca oamenii să se închine la mai mulți zei diferiți, dar îngerul i-a spus lui Mahomed că Allah este singurul Dumnezeu adevărat. După ce i-a dezvăluit cuvintele lui Dumnezeu, îngerul i-a poruncit lui Mahomed să recite ceea ce tocmai îi fusese arătat. Mahomed nu

știa să citească sau să scrie la acea vreme, dar a reușit să recite cuvintele perfect. Apoi i s-a explicat lui Mahomed că el era ultimul dintre profeții pe care Allah îi trimisese pentru a răspândi învățăturile religiei islamului. Noaptea în care profetul Mahomed l-a văzut pentru prima dată pe îngerul Jibril este cunoscută sub numele de Laylat al-Qadr (Noaptea puterii). Mulți musulmani cred că această noapte a avut loc în cea de-a 27-a noapte a anului lunar (pe care se bazează calendarul islamic), deși unii cred că a avut loc în oricare dintre celelalte nopți impare din ultimele 10 zile ale lunii.

4.- EID AL-FITR

Prima este sărbătorită la sfârșitul lunii Ramadanului, în timp ce Eid Al-Adha are loc în a 10-a zi din Dhu al-Hijjah (ultima lună a calendarului islamic).

De asemenea, nu este de neglijat faptul că musulmanii șiiți și sunniți nu celebrează același program de sărbători și că practicile variază în funcție de națiune. O sărbătoare musulmană cele-brată pe scară largă – va avea loc probabil pe 3 mai 2023.

Bazat pe calendarul lunar, Eid al-Fitr este comemorat după sfârșitul lunii sfinte a Ramadanului, când musulmanii postesc de la răsăritul până la apusul soarelui, astfel, Eid al-Fitr este cunoscut și sub numele de „Festivalul ruperii postului”. Mulți oameni sărbătoresc festivalul vizitându-și prietenii și familia, făcând schimb de cadouri și preparând alimente și dulciuri speciale care sunt sinonime cu festivalul în sine. În multe țări din Asia de Sud, precum Pakistan și India, bătrânii comunității oferă cadouri în bani copiilor, care sunt cunoscute sub numele de ‘Eidi’. Alte tradiții culturale îi văd, de asemenea, pe musulmanimergând la rugăciunea specială de dimineață în ziua de Eid. Odată ce rugăciunea se termină, toți musulmanii din adunare, fie că este vorba de un străin sau de un prieten, fac schimb de urări de Eid, îmbrățișându-se reciproc.

Ziua Eid al-Fitr se schimbă în fiecare an, în funcție de calendarul islamic, care depinde de ciclurile lunare. În fiecare an, ziua se decalează cu cel puțin o marjă de 10 zile, căzând din ce în ce mai devreme. După o lună de post și abstinență, musulmanii sărbătoresc festivalul cu multă fanfară. Este, de asemenea, o zi în care se plătește „Zakat", o formă obligatorie de caritate pentru musulmanii care și-o pot permite.

Zakat, care se ridică la 2,5% din venitul net brut al unei gospodării musulmane, este dat celor mai puțin norocoși din societate. 'Fitrana' este o altă formă de caritate care se dă, de asemenea, în această perioadă, iar acest tip de caritate are ca scop rectificarea oricăror greșeli accidentale postului.

5.- ZIUA DE ARAFAT

Ziua de Arafah (sau Arafat) este a noua zi a lunii lunare islamice. Este în a douăsprezecea lună a calendarului islamic, Dhul- Hijjah și este, de asemenea, în a doua zi de Hajj. Musulmanii consideră că este cea mai bună zi din an. Această zi este evenimentul culminant pentru musulmanii aflați în pelerinaj la Mecca, în Arabia Saudită, care se adună pe câmpia montană Arafah pentru a se ruga și a implora iertarea.

Pelerinajul este cel de-al cincilea pilon al islamului, astfel că Ziua de Arafah are o mare greutate pentru musulmani.

Ziua de Arafah este cunoscută ca fiind ziua în care, dacă este căutată, milioane de păcate ale musulmanilor sunt iertate de Allah.

Arafah este cunoscută ca fiind ziua în care Allah a desăvârșit religia islamului.

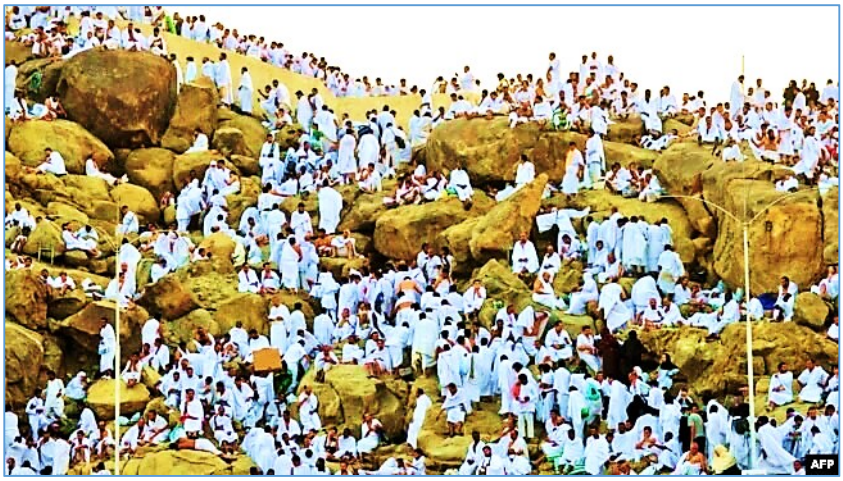

Pelerinii pe dealul stâncos

Este, de asemenea, importantă pentru că a fost ziua în care a fost revelat un verset important din Coran, Surah al Maa'idah 5:3. În Emiratele Arabe Unite, Ziua lui Arafah este sărbătorită ca zi de sărbătoare.

Un alt nume pentru Ziua de la Arafah este „Eliberarea de foc". Semnificația lui Arafah este 'a cunoaște'. În islam, se crede că, atunci când au fost îndepărtați din rai și separați, Adam și Eva (cunoscută sub numele de Hawa) au fost plasați pe Pământ și amândoi s-au întâlnit pe câmpia Arafah. Se spune că Profetul Mahomed a întărit importanța de a sta pe Arafah ca parte esențială a efectuării Hajj.

6.- EID AL-ADHA

Eid al-Adha este ziua sfântă musulmană care onorează sacrificiul pe care Ibrahim (Avraam) a fost dispus să îl facă pentru a se supune poruncii lui Dumnezeu: viața fiului său iubit, Isaac.

Dar când Ibrahim era pe punctul de a-și sacrifica fiul, Dumnezeu -impresionat de credința lui Ibrahim – a oferit un berbec de sacrificiu în locul băiatului.

„Caracterul este la temelia demnității personale,
Dacă omul va îmbina fericirile altora cu ale sale.
Hotărârea, dreptatea, exemplul și sinceritatea,
Alcătuiesc caracterul și-i dau omului identitatea.
Podoaba vieții e talentul, cununa lui – caracterul,
Mult mai important este caracterul decât talentul." MI

Musulmanii sărbătoresc acum acest eveniment împărțind un animal sacrificat în trei părți: o parte pentru ei înșiși, una pentru familia lor, iar a treia parte este dată celor nevoiași.
Sărbătoarea Eid al-Adha este observată în cea de-a 10-a zi din Dhul Hijjah – a 12-a lună a calendarului lunar islamic.

7.- ZIUA ANULUI NOU HIJRI

Ziua Anului Nou Hijri este sărbătorit în prima zi din Muharram, iar datele se schimbă în fiecare an. Se mai numește și Anul Nou islamic sau Anul Nou arab. Din cauza diferenței dintre anul lunar islamic și anul solar al calendarului gregorian, Anul Nou islamic nu are loc în aceeași zi cu cel din calendarul gregorian. Primul an al acestui calendar a început în anul gregorian 622 d.Hr. când profetul Mahomed a emigrat de la Mecca la Medina împreună cu însoțitorii săi. În calendarul islamic, zilele încep la apusul

soarelui. Evenimentul cade într-o zi diferită în fiecare an, deoarece anul islamic este mai scurt cu 11 până la 12 zile.Întrucât ritualurile și rugăciunile marchează această ocazie, Muharram este cunoscută ca luna amintirii și este sacră pentru musulmanii din întreaga lume. Cuvântul Hijri provine de la Hijra, care înseamnă migrație. Punctul de plecare al calendarului islamic este migrația Profetului Mahomed de la Mecca la Medina în anul 622 d.Hr.

8.- ASHURA

Ashura este o zi sfântă pentru musulmanii din întreaga lume, sărbătorită în a 10-a zi a lunii Muharram, conform calendarului islamic. Anul acesta, Ashura cade pe 18 august.
Musulmanii șiiți o consideră punctul culminant al rememorării Muharramului și a martiriului lui Husayn ibn Ali (nepotul Profetului Mahomed) în bătălia de la Karbala. Pentru sunniți, Ashura este ziua în care Moise a postit pentru a-și arăta recunoștința pentru libertatea israeliților. Astăzi este, de asemenea, o zi sfântă de doliu observată în principal de musulmanii șiiți.

Alte secte musulmane își petrec această zi postind și meditând.

9.- MILAD AN-NABI (MAWLID)

Milad an-Nabi (Mawlid) , cunoscut și sub numele de Mawlid, este sărbătorit de musulmani ca ziua de naștere a Profetului

Mahomed. Chiar dacă religia musulmană nu sărbătorește de obicei zilele de naștere, deoarece nu există dovezi că Profetul ar fi făcut acest lucru, data de naștere acceptată a Profetului însuși a început să fie sărbătorită la începutul istoriei islamului și este acceptată ca sărbătoare națională în multe țări musulmane în prezent.

10.- BAIRAM

Semnificație și etimologie

Cuvântul bairám (pl. bairámuri, s.n.) [silabisit bai-ram] are, în limba română, două semnificații:

*petrecere, chef, distracție, cu mâncare, băutură și muzică; în limbajul familiar,

oate însemna orice fel de divertisment, de la parade până la spectacole;

*denumirea a două mari sărbători islamice. În limba română, "bairam" vine de la turcescul bayram "sărbătoare", "festivitate", "petrecere".

Bairam ca nume de sărbătoare islamică

Cuvântul "bairam" are și un sens mai strict, inclusiv în limba română, care se referă la cele două mari sărbători islamice: Sărbătoarea Sacrificiului (în limba arabă: ʿId al-Adha) și Sărbătoarea Ruperii Postului (în limba arabă: ʿId al-Fitr). Numele celor două sărbători în limba turcă, de unde cuvântul "bairam" a intrat și în limba română, sunt: Kurban Bayramı "Sărbătoarea Sacrificiului" (sau Büyük Bayram "Marea Sărbătoare") și Iftar Bayramı'/'Oruç Bayramı'/'Oraza Bayramı "Sărbătoarea Ruperii Postului" (sau Küçük Bayram "Mica Sărbătoare").

Sărbătoarea Sacrificiului care cade în a zecea zi a lunii islamice dhū-l-hiğğa (ultima lună a anului islamic) este un omagiu adus profetului Abraham (pentru musulmani: Ibrahim) și puternicei sale credințe dovedite prin acceptarea sacrificării fiul său Ișmael (pentru musulmani: Isma'il) - conform Coranului - la cererea lui Dumnezeu. Acest episod relatat de Coran este același și în Biblie, în Vechiul Testament, doar că în locul lui

Isaac, cel ce trebuie sacrificat de către tatăl său este Isma'il. Sărbătoarea Sacrificiului marchează sfârșitul pelerinajului ritual comunitar (hağğ) la Mecca. Sărbătoarea Ruperii Postului marchează sfârșitul postului pe care musulmanii îl țin în luna Ramadan, cea de-a noua lună a anului islamic.

Răspândirea cuvântului "bairam"

"Bairam", cu ambele sale sensuri, cel de petrecere laică și cel de sărbătoare religioasă islamică, există cam peste tot în Balcani (datorită influenței turco-otomane). De cele mai multe ori, el a fost adaptat fonetismului/grafiei acestor limbi sub forma bajram. De asemenea, din vestul extrem al lumii arabe, Maghrebul, și până în Malaezia sau Singapore, acest cuvânt poate fi auzit tot ca rezultat al aceleiași influențe. Cuvântul este, de asemenea, prezent în iudeo-spaniolă (ladino), precum și în alte idiomuri folosite de comunitățile iudaice.

11.- LAYLAT AL-QADR

Laylat al-Qadr (în traducere „Noaptea Destinului”) este o noapte binecuvântată în religia islamică și semnifică noaptea în care Allah a început revelarea Coranului cel Sfânt, profetului Muhammad, prin intermediul arhanghelului Gabriel. Aceasta noapte importantă din luna Ramadan este cunoscută ca Noaptea hotărârii divine, Noaptea Destinului, Noaptea Gloriei. În această noapte a. început misiunea lui Muhammed omul ca Muhammed Profetul lui Allah, cel care a fost însărcinat cu transmiterea mesajului nu doar oamenilor lui, ci întregii omeniri. Revelația care a început în anul 610, în noaptea Destinului a luat sfârșit după 23 de ani

Etimologia

„Layl” înseamnă noapte, iar „Qadr”, provine de la rădăcina „Qadara” și înseamnă a fi capabil, a avea putere asupra unui lucru, a măsura sau determina capacitatea sau cantitatea unui lucru. Cuvântul qadr se trage din aceeași

rădăcină ca și Qadir (cel Puternic), care este unul dintre atributele lui Allah.
Laylat-ul Qadr este adesea tradusă ca Noaptea Puterii sau Noaptea Destinului și este, de asemenea, descrisă ca Noaptea Gloriei sau Măreției sau o Noapte Onorabilă.

Despre Laylat al-Qadr se menționează în sura 97 din Coranul cel Sfânt. Surat al-Qadr este o sură mekkană, compusă din 5 versete, care vorbește despre începutul revelației coranice.

Qadr înseamnă măreție și glorie. Sura vorbește despre meritele nopții al-Qadr față de celelalte zile și luni, dat fiind lumina, strălucirea și adierile ei divine pe care Creatorul le revarsă peste robii Săi dreptcredincioși, în semn de cinstire a trimiterii Coranului cel limpede.

Laylat al-Qadr în Coranul cel Sfânt

Laylat al-Qadr este o noapte sfântă și binecuvântată pentru musulmani. Ea este descrisă astfel în Coran:

În numele lui Allah Cel Milostiv, Îndurător

1. Noi am pogorât [Coranul] în Noaptea Al-Qadr.
2. Dar de unde să știi ce este Noaptea Al-Qadr?!
3. Noaptea Al-Qadr este mai bună decât o mie de luni!
4. În timpul ei se coboară Îngerii și Duhul (arhangelul Gavril), după voia Domnului lor, pentru orice poruncă!
5. Ea este pace, până la ivirea zorilor! (Coran: 97: 1-5)

Data Laylat al-Qadr

Nu se știe cu exactitatea noaptea al-Qadr, dar teologii musulmani afirmă că probabilitatea de a fi în cea de-a 27-a noapte a lunii Ramadan este ridicată. De asemenea, sunt diferite hadith-uri cu privire la această noapte. A'ișa a relatat că Trimisul lui Allah avea obiceiul să se închidă singur în ultimele zece nopți de Ramadan. El a zis: Căutați după Noaptea Judecăților între ultimele zece nopți de Ramadan. (Convenit) (Hadith-ul nr.1196 din Riyad as-Salihin.) 'A'ișa a relatat că Trimisul lui a zis: Căutați după Noaptea Binecuvântată (Noaptea Judecăților) în nopțile fără soț din ultimele zece zile de Ramadan. (Bukhari) (Hadith-ul nr.1197 din Riyad as-Salihin).

Prima revelație

Conform credinței islamice prima revelație, trimisă de către Allah, profetului Muhammad, prin intermediul arhanghelului Gabriel, a avut loc în noapte al-Qadr, în peștera

Hira din muntele Noor. Înainte de începerea primelor revelații, profetului Muhammad începuse să-i placă singurătatea, căutând locuri retrase unde putea contempla și medita. Pentru a se izola de restul lumii Profetul și-a dorit un loc în care să se simtă bine și din care putea vedea Kaaba. Locul ideal a fost o peșteră pe care a găsit-o în munți, la cinci kilometri de Mekka. Peștera Hira a fost martorul comunicării dintre cer și pământ, o comunicare ce a durat 23 de ani. Într-o noapte, când profetul era cufundat în meditație a auzit o voce care îl striga pe nume. Și-a ridicat capul, s-a uitat în jurul său dar nu a văzut nimic altceva decât pietre. În acest timp, peștera a fost cuprinsă de lumină, iar profetul a leșinat de teamă. Când și-a revenit l-a văzut în fața sa pe Gabriel, îngerul mesager. A'ișa a relatat că îngerul a venit la Muhammad și i-a cerut să citească. Profetul a spus: „Nu știu să citesc". Apoi Muhammad a adăugat: „Îngerul m-a strâns puternic și mi-a repetat: Citește". Și acest lucru s-a întâmplat de trei ori după care mi-a spus: : «Citește în numele Domnului tău care a creat!/ Care l-a creat pe om din sânge închegat! / Citește! Domnul tău este cel mai nobil, / Este Cel care l-a învățat pe om cu calemul, / L-a învățat pe om ceea ce el nu a știut!» (Sura Al-`Alaq: 1-5). Profetul Muhammad a recitat, după Gavril, aceleași versete. După aceasta, Muhammed a fugit speriat de pe munte, tremurând. Pe drum, a auzit o voce, din neant care i-a spus: „Ei, Muhammad! Tu ești trimisul lui Allah iar eu sunt Gabriel". Când și-a ridicat capul l-a văzut pe acesta. A sosit acasă obosit și transpirat și i-a spus soției: „Acoperă-mă, acoperă-mă!". Îi era teamă și frig. Aceasta dovedește că încă nu știa faptul că era profet sau că acea entitate cu care se întâlnise în peșteră era îngerul Gabriel. Nu știa nici dacă ceea ce i se întâmpla era ceva bun sau rău. Era speriat, pentru că Gabriel venise în chip de înger și nu în formă umană. Când soția sa l-a întrebat ce i s-a întâmplat, el i-a spus: „Mi-e frică pentru mine însumi" și a început să-i povestească ce i se întâmplase. Era cea mai stranie poveste din viața sa. Pentru a-l liniști, Khadija i-a spus: „Nu, jur pe Allah că El niciodată nu s-ar mânia pe tine! Tu îți ajuți rudele, îi iei apărarea celui slab, îl ajuți pe sărac și pe cel aflat în nevoie, tu întâmpini oaspeții și înduri multe greutăți pe calea adevărului". Pentru a-l liniști, Khadija și-a dus soțul la vărul său, Waraqa ibn Nawfel, un bătrân de aproape 90 de ani, care cunoștea Tora și Biblia foarte bine. El nu era interesat de idolii tribului Qurayș. Credea în adevărata religie transmisă de Iisus. Muhammed i-a povestit despre

întâlnirea cu strania creatură și ceea ce i-a spus aceasta. El vorbea, iar Waraqa îl asculta, uneori uimit, alteori zâmbind. El asculta ceea ce citise în cărțile sfinte despre sosirea ultimului profet. Când Profetul a terminat ce avea de spus, Waraqa i-a răspuns: „Tu ești Profetul de la sfârșitul veacurilor și Profetul tuturor popoarelor. Tu ai fost vizitat de cel care păstrează secretele (îngerul Gabriel) și pe care Allah Preaînaltul i l-a trimis lui Moise – Musa. Mi-aș dori să fi fost mai tânăr și să fi trăit în vremea aceea când poporul tău se va lepăda de tine. Poporul tău te va minți, te va răni, va lupta împotriva ta și te va părăsi. Mi-aș fi dorit să fi fost mai tânăr ca să trăiesc în vremea aceea când ei te vor alunga". Muhammed a întrebat: „Mă vor alunga?".Waraqa a spus: „Da. Orice om care vine cu o astfel de veste va fi tratat cu ostilitate și, dacă aș mai trăi până în ziua aceea, te-aș ajuta cu toată puterea mea"

Binefacerii laylat-al Qadr

1. Noaptea Al-Qadr este mai buna decât 1000 de luni .Musulmanii sunt încurajați să petreacă această noapte în adorare, în rugăciune și căință. Allah iartă păcatele anterioare celui care stă treaz și se roagă pe parcursul acestei nopți cu speranța că păcatele lui vor fi iertate . Într-un hadith relataAbu Hurayra, Profetul a zis: „Celui ce se roagă în Noaptea Puterii, cu credință și speranța răsplății, i se vor ierta păcatele trecute".

O mie de luni este echivalentul la 80 de ani, ceea ce înseamnă cam o viață de om. Cu alte cuvinte, Allah consideră că un musulman a postit 80 de ani, s-a căit 80 de ani, s-a rugat 80 de ani, ceea ce depășește cu mult vârsta medie de viață a oamenilor din zilele noastre.

2. Îngerii coboară în această noapte până la oamenii care-l slăvesc pe Allah, care se străduiesc cu sinceritate în adorare, sperând să primească mila Sa. Calitatea principală este că ea este o pace deplină până la ivirea zorilor, este limpede și liniștită, fără frig și fără căldură care să deranjeze. 3. A'ișa l-a întrebat pe Profetul Muhammad: „Dacă aș ști care noapte este cea binecuvantată (laylatul-Qadr) ce ar trebui să spun?" Profetul i-a raspuns: "O, A'ise spune : Allahuma innaka affuuuan tuhibul afwa fa 'fu anna (O, Allah tu ești cel care iartă și iubești să ierți deci iartă-mă).

12.- NOAPTEA BARAT

Noaptea Barat este una dintre nopțile considerate sfinte în religia islamică. Se sărbătorește în noaptea de 14 spre 15 a lunii Șaban, lună premergătoare lunii sfinte Ramadan, mai ales de către musulmanii sunniți. În această noapte musulmanii citesc din Coran, se căiesc pentru păcatele săvârșite, îndeplinesc rugăciuni, dua și dhikr.

Origini Shab-E-Barat înseamnă noaptea iertării sau ziua ispășirii. Sunniții privesc noaptea de Berat ca fiind una a mântuirii. Diferite hadith-uri, unele mai slabe, altele autentice, fac referire la această noapte. Teologii musulmani, inclusiv cei consacrați precum Imam Shafii, Imam Nawawi, Imam Ghazzali și Imam Suyuti consideră ruga din noaptea berat ca fiind acceptată. „Berat" provine de la cuvântul "Beraet" și înseamnă "a scăpa de o greutate, a fi achitat". Musulmanii cred că în această noapte prosperă Allah le iartă păcatele și îi purifică.

Descriere

Noaptea de la mijlocul lunii Șaban este cunoscută ca aceste nume sunt traduse ca "noaptea înregistrărilor", "noap-tea atribuirilor" și "noap-tea eliberării". Există foarte multe dispute cu privire la această noapte. În timp ce unii teologi musulmani acceptă această noapte ca fiind una sfântă, la care se face referire în Coran, alții nu sunt de acord cu acest lucru.

În comentarii se menționează că Coranul cel Sfânt a fost coborât în Lawh-il-mahfuz (Tabla bine păstrată) în noaptea de 14 spre 15 a lunii Șaban.

În Surat ad-Dukhan, versetele 2,3 se menționează că : „Noi am trimis-o într-o noapte binecuvântată- căci Noi am fost cu adevărat prevenitori".

În timp ce unii comentatori spun că „noapte binecuvântată" este Laylatu-l Qadr, alții afirmă

că în acest verset se face referire la noaptea coborârii Coranului în Lawh-il-mahfuz.

Conform unor teologi musulmani, în a 15-a noapte a lunii Șaban, se stabilesc de către Allah, evenimentele importante care vor avea loc în decursul unui an: nașteri, decese, calamități, dezastre, etc.

Alte nume

- Laylat al Bara'at (Noapte inocenței)
- Berat Kandili în turcă
- Shab e Baraat (Urdu: în Pakistan, India și
- Bangladesh
- Lejletul Berat în Bosnia

Hadith-uri cu privire la Laylat-ul Barat

Într-un hadith relatat de 'Aisha, profetul Muhammad a spus: "Aceasta este noaptea de la mijlocul lunii Șaban. În această noapte Allah eliberează din iad un număr mai mare de oameni decât firele de păr ale ovinelor din tribul Kalb. Dar, Allah nu-l iartă pe cel care îi aduce asociați, pe cel care nutrește răutate în inima lui (față de fratele său musulman), pe cel care întrerupe relațiile cu rudele sale, pe cel care nu-și ascultă și respectă părinții ori pe cel care are obiceiul de a consuma vin.[Baihaqi, At-Targheeb wat-Tarheeb]

Fără îndoială, Allah înconjoară cu mila Sa totul în noaptea a cincisprezecea din luna Șaban. El iartă toate creaturile Sale, cu excepția politeiștilor și a celor care au inimile pline de ură sau dușmănie. Allah Preainaltul îi iartă pe toți musulmanii în acea noapte, cu excepția ghicitorilor, magicienilor, oamenilor care sunt plini de ură, alcoolicilor, a celor care nu-și respectă părinții și pe cei care insistă să comită adulter.(at-Targhib wa't-Tarhib, 2:118)

(Petreceți-vă noaptea de 15 a lunii Șaban în adorare iar ziua postiți. În acea noapte Allah spune: Nu este nimeni care dorește să fie iertat, ca Eu să-l iert? Nu este nimeni care dorește binefacere, ca Eu să-i ofer? Nu este nimeni care are greutăți ca Eu să-i ofer sănătate? Cine dorește ceva, să ceară și îi voi oferi. Această situație continua până dimineața. [Ibn Majah, Iqama, 191.]

În noaptea Berat se deschid ușile cerurilor, îngerii aduc vești oamenilor și îi încurajează să îndeplinească ibadah. [Nesai, Baihaqi, , Munziri]

Ruga făcută în aceste cinci nopți nu este respinsă: noaptea Regaib, noaptea Berat , noaptea de joi spre vineri, nopțile

dinaintea sărbătorii Ramadanului și cea a sacrificiului. [Ibni Asakir]

În noaptea a 15-a din luna Șaban, Allah este iertător. El îi iartă pe toți cu excepția celor care îi aduc asociați și a celor care poartă ranchiună fraților săi musulmani. [Ibn Majah, Iqama]

Obiceiuri în diferite țări

Noaptea de Berat este sărbătorită cu evlavie, fast și veselie peste tot în Asia de Sud, inclusiv India, Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka, Azerbaidjan și Turcia și Asia Centrală (Uzbekistan, Tadjikistan, Kazahstan, Turkmenistan și Kirghistan). Arabii salafi nu sărbătoresc această noapte. În lumea arabă noaptea este sarbatorită cu entuziasm de către arabii sufi și șiiți.

În Irak, oamenii oferă copiilor bomboane. **În Iran** se celebrează, de asemenea, Laylat al Barat, care coincide cu data nașterii Imamului Al Mahdi, ultimul Imam.

Unii musulmani din Indonezia face dhikr în comun, în moschei, urmată de o prelegere (ceramah) condus de un "ustadz" sau de un "kyai", așa cum este numit în Java și Madura. În Asia de Sud, musulmanii fac dulciuri (în special halwa sau zarda) care sunt împărțite vecinilor și săracilor.

În noaptea Berat musulmanii din Turcia merg la moschee și își petrec noaptea adorându-l pe Allah.

13.- TEPREȘ

Tepreșul (Tepreç) este o sărbătoare câmpenească de primăvară celebrată de către tătarii crimeeni după hederlez. Această sărbătoare face parte din cultura populară tătărească

ce are o continuitate de sute de ani. Ea reprezintă un prilej de veselie, reîmprospătare și distracție.

Etimologie

Această sărbătoare este celebrată în luna mai, de obicei în prima zi de vineri după sărbătoarea hederlez, fiind desfășurată în aer liber. În funcție de zonă, această sărbătoare este celebrată două sau trei zile, oameni din diverse sate adunându-se pentru celebrare. Tepreșul este sărbătorit atât pe teritoriul României, cât și pe cel al Turciei, reprezentând un prilej de socializare, în special pentru tinerii din localități diferite. Sărbătoarea începe cu rostirea rugăciunii de tepreș, în care oamenii se roagă ca anul să fie unul roditor, ploios, iar recolta să fie una prosperă și imnul național al tătarilor, numit „ant etkenmen".

Locul sărbătorii

Domnișoarele și flăcăii satului se gătesc de dimineață, îmbrăcându-se cu haine noi sau costume tradiționale. Împreună cu familiile lor, ei se adună pe un deal, luncă sau într-o pădure din sat, locul adunării fiind unul frumos amenajat. Tinerii merg în zonele stabilite cu trăsuri trase de cai, împodobite cu batiste și panglici colorate. Trăsurile formează un convoi, iar pe drum acestea fac întreceri. Când ajung la destinație, fetele și băieții încep să petreacă, să socializeze și se organizează diverse activități. Tot acolo se pregătesc bucate tradiționale tătărești, iar în cazul în care preparatul este unul ce necesită mai mult timp, se vine cu el de acasă.

Tradiții

Fetele împart plăcintele dospite, făcute special pentru această sărbătoare, ce au denumirea de „mayalı kalakay/qalaqay", pregătite cu o zi înainte, celor prezenți. Tot atunci se consumă bucate tradiționale tătărești precum „șuberek", o plăcintă ce poate fi umplută cu brânză sărată sau carne, prăjită în ulei, „kobete", tot un fel de plăcintă ce conține carne tocată și orez, pregătită la cuptor, „tatar aşî", un fel de mâncare complex, reprezentat de colțunași umpluți cu carne tocată, fierți precum pastele și care se servesc cu un sos de iaurt și usturoi, „qawurma", ce reprezintă cubulețe mici de carne de vită sau de oaie, prăjite în tigaie, dar și „baqlawa", un desert însiropat făcut din foi unse cu ulei, ce conțin miez de nucă și multe alte preparate. Cu prilejul acestei sărbători se fac curse de cai, au loc lupte tradiționale tătărești denumite „küreș", în care flăcăii poartă un brâu specific, există un arbitru,

un juriu, iar câștigătorul primește un premiu, arătându-și puterea. Se organizează și trageri cu arcul cu săgeți, într-un loc special amenajat, iar flăcăii și domnișoarele fac un spectacol de dans tradițional, acompaniați de tobă și surlă, fiecare arătând cât de bine dansează. Printre dansurile tradiționale se numără „qaytarma", un dans vioi, dans cu „darea", specific fetelor, „çoban qaytarmasî" specific flăcăilor, dar și „tatar avasî". Tot atunci se fac diverse activități precum spargerea ulciorului, întrecere cu ou, căutarea cu gura a unui bănuț în vasul cu iaurt și se mănâncă bucate tradiționale tătărești. Se fac și plăcintele specifice, denumite „kalakay/qalaqay". Înainte de tepreș această plăcintă în formă de roată se înfășoară într-o bucată de pânză și se rostogolește. Dacă plăcinta cade cu partea în care sunt făcute diverse desene în sus, se consideră că recolta va fi una prosperă. Oamenii care vin la tepreș se întrec pentru a putea lua o bucată din „qalaqay", întrucât cred că această pâine le va purta noroc.

În ziua tepreșului doar bătrânii rămân în sat. Femeile le împart bărbaților plăcintele dospite, denumite „mayalı kalakay", iar ei le consumă la moschee, când se termină rugăciunea de vineri. După ce le consumă, aceștia se roagă ca vara să fie una roditoare și ca pâinea și uleiul să fie din belșug.

Cum se prepară plăcintele dospite denumite „mayalı kalakay/qalaqay"

Se frământă un aluat care are în compoziția sa făină de grâu, unt de casă topit, sare, lapte, bicarbonat, iar apoi se pune în tăvi. Deasupra aluatului din tăvi se fac diverse desene și se trasează linii, iar apoi se bagă în cuptor. După ce plăcinta se rumenește, se scoate și se lasă la răcit, iar apoi se taie frumos, în forme egale. „Qalaqay" este un tip de pâine ce poate avea atât formă de roată, cât și pătrată. Aceasta se împarte cu prietenii și persoanele iubite.

Poezii despre Tepreș

Despre această sărbătoare câmpenească de primăvară, celebrată de către tătari, au fost compuse poezii în limba tătară. Un exemplu în acest sens este poezia intitulată „Tepreș", scrisă de Negibe Șukuri sau poezia cu același titlu, scrisă de Cevat Rașit, existând și alte poezii compuse pentru această sărbătare, însă având autori anonimi. Ele au fost culese în timp și publicate.

III.- SĂRBĂTORI RELIGIOASE HINDUSE

Sărbătorile hinduse sunt cele mai populare sărbători religioase-sociale din cadrul hinduismului .

Assamese calendar

Este posibil ca unele dintre sursele enumerate în acest articol să nu fie de încredere. (iulie 2022)
Acest articol include o listă de referințe generale, dar îi lipsesc suficiente citate inline corespunzătoare. (iulie 2022)

Lunile

Nume românesc	Numele Sanskrit	Nr. de zile
Böhag	Vaiśākha	31
Zeth	Jyeṣṭha	31
Ahar	Āṣāḍha	32
Xaün	Śrāvaṇa	31
Bhado	Bhādrapada	31
Ahin	Aśvina	31
Kati	Kārtika	30
Aghün	Mārgaśīrṣa/Agrahayana	29
Puh	Pauśa	29
Magh	Māgha	30
Fagun	Phālguna	30
Söt	Caitra	30

Zile

Calendarul Assamez încorporează săptămâna de șapte zile așa cum este folosită de multe alte calendare.

Deobar	Sun	Sunday	Ravivāsara	duminică
Xümbar	Soma/Moon	Monday	Somavāsara	luni
Moṅolbar	Mangala/Mars	Tuesday	Maṅgalavāsara	marţi
Budhbar	Budha/Mercury	Wednesday	Budhavāsara	miercuri
Brihospotibar	Brihaspati/Jupiter	Thursday	Brhaspativāsara	joi
Xukurbar	Shukra/Venus	Friday	Śukravāsara	joi
Xonibar	Shani/Saturn	Saturday	Śanivāsara	sâmbătă

„Utsava” și respectarea

Termenul utsava (sau Uthsava-utsav) indică în general o sărbătoare sau o sărbătoare a unei ocazii vesele; derivă din „ut” care înseamnă „reprimare” și „Sava”, care înseamnă „tristețe materială” sau „durere” [3] , prin urmare capătă valoarea „îndepărtării durerilor și tristeții materiale” dată de existență.

Un festival poate fi observat prin acte specifice de închinare și caritate, jertfe zeităților, post, dar și privegheri , ritualuri de Pūjā , Homa (ritual) , arathi etc.

Perioade

În calendarul hindus, datele asociate cu sărbătorile majore urmează un tip de calendar lunar . În măsura vedică a timpului , care este și unitatea crono-temporală a mitologiei hinduse , un tithi corespunde unei zile lunare .

Mitologie

Festivalurile vin de obicei pentru a sărbători evenimentele mitologice din viața marilor figuri divine, adesea coincizând cu schimbările sezoniere. Există multe festivaluri care sunt în principal sărbătorite de secte specifice sau în anumite regiuni ale subcontinentului indian .

Lista și descrierea principalelor „festivaluri hinduse”

1.- SĂRBĂTOARE: MAKAR SANKRANTI SAU PONGAL

Thai Pongal în Colombo (oraș)

Zeița Saraswati , venerată în Kolkata

Efigie Murugan în timpul Thaipusam

a) Zile de respectare: „Makar Sankranti” sau „Pongal” marchează trecerea Soarelui în acea parte a Zodiacului dedicată lui Makara (mitologia hindusă) . Acesta marchează creșterea treptată a duratei luminii de zi. Pongal este prima zi a Uttarayanei și coincide cu începutul lunii tamil[3] din Thai,

b.- Descriere: Pongal este una dintre cele mai mari sărbători ale poveștii care au loc în sudul Indiei , urmată mai ales în Andhra Pradesh , Tamil Nadu și Karnataka , dar și până în Sri Lanka. Pongal are loc la mijlocul lunii ianuarie a fiecărui an și marchează începutul favorabil al perioadei Uttarayan (călătoria Soarelui spre nord). Festivalul Pongal durează patru zile.

[3] limbă dravidiană vorbită de tamili

Sărbătorile includ un desen de Kolam , ritmuri de dans și mâncăruri culinare

2.- SĂRBĂTOAREA: VASANT PANCHAM

2.- Sărb. Vasant Pancham

3.- Sărb. GThaipusam

a) Zile de respectare: A cincea zi a lunii în creștere a lunii Maagha / Magh

b)Descriere: *Vasant Panchami* (numit și *Saraswati Puja* alternativ de către populațiile din Bengal și Orissa) este sărbătorit pentru a obține una dintre cele mai importante forme de binecuvântare acordate direct de Zeița Sarasvati , Doamna tuturor înțelepciunii și a artelor

3.- SĂRBĂTOAREA:THAIPUSAM SAU KAVADI

a)Zile de respectare: Ziua cu lună plină a lunii calendaristice Tamil numită „Thai".

b)Descriere: *Thaipusam* este o sărbătoare hindusă sărbătorită în principal de comunitatea tamilă (oameni) . Cuvântul Thaipusam derivă din numele lunii Thai Thai și din Pusam, care se referă la o stea poziționată lângă Lună în ziua festivalului. Sărbătoarea comemorează ocazia în care Parvati i-a dat lui Murugan o suliță pentru a putea învinge demonul malefic Soorapadman. *Kavadi Attam* este un dans efectuat de adepți în timpul cultului ceremonial al lui Murugan , zeitatea războiului, fiul lui Shiva .

Se desfășoară adesea în timpul festivalului Thaipusam și subliniază robia datoriei. Kavadi în sine constă într-o povară fizică prin care adepții cerșesc ajutor de la zeul Murugan.

4.- SĂRBĂTOAREA: MAHA SHIVARATRI

a)Zile de respectare: A treisprezecea noapte a lunii în scădere a lunii Maagha

b)Descriere: *Maha Shivaratri* este marea noapte din Shiva , în timpul căreia adepții săi observă o serie întreagă de ritualuri, inclusiv un post strict. Oferte Bael (Bilva, gutui Bengal) sunt aduse la Shiva. „Festivalul Mahashivaratri" sau „Noaptea din

Shiva" este sărbătorit cu devotament și fervoare religioasă în cinstea Domnului Shiva, una dintre zeitățile Trimurti ; în timp ce Shivaratri cade în noaptea semilunii în luna hindusă din Phalgun, care corespunde perioadei februarie-martie. Sărbătorind festivalul Shivaratri, adepții respectă riturile zi și noapte și practică închinarea rituală a Shiva- Lingam pentru a potoli divinitatea. Pentru a sărbători festivalul Shivratri, adepții se trezesc chiar înainte de zori și merg să se cufunde într-o baie ritualică, de preferință în marele râu sacru Ganges .După ce au îmbrăcat haine noi și curate, adepții vizitează cel mai apropiat templu Shiva pentru a face baie ritualică și „Shiva Lingum" cu lapte, miere, apă etc. După aceea, închinarea la Shiva continuă pe parcursul zilei și nopții următoare. La fiecare trei ore, preoții execută ritualul specific pūjā al „Shivalingamului" cu băi de lapte, iaurt, miere, ghee, zahăr și apă în mijlocul scandării „Om Namah Shivaya" și sunând clopotele templului.
Veghea Jaagran este, de asemenea,

O statuie a zeului Shiva în meditație

Holi pe străzile din Pushkar, Rajasthan.

5.- SĂRBĂTOAREA: HOLI

a)Zile de respectare: Ziua lunii pline a lunii Phalgun
b)Descriere: *Holi* sau *Phagwah* este unul dintre cele mai populare festivaluri ale întregii federații indiene; comemorează uciderea demonului Holika de către Prahlada, un devot sincer și fervent al Domnului Vishnu. Astfel, numele festivalului provine din cuvintele sanscrite „Holika Dahanam", care înseamnă literal „uciderea Holika".

6.- SĂRBĂTOAREA: RANG PANCHAM

Descriere: În diferite regiuni din India, festivalul culorilor este sărbătorit în Rang Panchami la cinci zile după Holi.

7. SĂRBĂTOAREA: SHIGMO

Tânăr băiat la Śigmo

„Mama Gauri”

Descriere: *Shigmo* este sărbătorit în Goa ca unul dintre festivalurile deosebite de comunitatea hindusă din Konkani .

8. SĂRBĂTOAREA: GANGAUR

Descriere: „Gangaur” este una dintre cele mai importante mascarade ale populațiilor din Rajasthan și este observată scrupulos în tot statul, cu mare fervoare și devotament de către femeile care venerează Gauri (corespunzător lui Parvati), consoarta Domnului Shiva în perioada dintre martie. și aprilie

9. SĂRBĂTOAREA: „VASANT NAVRATRI ” la „templul kamakhya” din Guwahati din Assam.

Muzicienii locali cântă și joacă bhajans

Lăcaș de acasă pentru Rama Navami

Descriere: *Navratri* este festivalul de cult hindus al muzicii de dans prin calitatea sa de cântare devoțională . În vechea limbă sanscrită , termenul înseamnă literalmente „nouă nopți”. Pe parcursul acestui festival, formele lui Shakti sunt venerate, iar la sfârșit efigiile sale sunt incendiate.

10. SĂRBĂTOAREA: RAMA NAVAMI

Descriere: formă umană, în țara Ayodhya . El este „Ardha ansh” al lui Vishnu și posedă în timpul acestei existențe

întrupate jumătate din calitățile divine definitive ale divinității din Trimurti , cea potrivită în mod special pentru conservarea lumii. Numele lui Rama înseamnă literalmente „cel care este binecuvântat divin și dă bucurie altora” și o ființă umană de la care rishis își găsesc bucurie și încântare. Ram Navami cade în a noua zi a celor două săptămâni strălucitoare din luna Chaitra (aprilie / mai) și coincide cu Vasant Navratri sau Chait Durga Puja. Prin urmare, în unele regiuni, festivalul are loc pe o perioadă de nouă zile. Această zi, care marchează ziua de naștere a Domnului Rama, este, de asemenea, observată ca ziua nunții Rama și Sītā și, prin urmare, este denumită și "Kalyanotsavam". În Ayodhya, locul de naștere al lordului Rama, se ține un târg uriaș cu mii de adepți care se adună pentru a sărbători acest eveniment. Târgul se desfășoară timp de două zile, iar rathyatras, purtând zeitățile lui Ram, fratele său Laxman , soția sa Sita și cel mai mare devot al său Mahavir Hanuman, sunt luate din aproape toate templele la care se oprește Ram.

Hanuman este cunoscut pentru devotamentul său față de Rama, iar poveștile despre el formează o parte importantă a sărbătorii. În Andhra Pradesh , Ram Navami este sărbătorit timp de 10 zile de la Saptami Chaitra la Bahula Padyami care cad în martie și aprilie. În temple, căsătoria Rama și Sita este reînviată pentru a comemora acest eveniment, deoarece această zi este și ziua în care s-au căsătorit

Rama Navami este sărbătoarea nașterii Domnului Rama . Rama Navami este ziua în care Lordul Rama, al șaptelea Avatāra din Vishnu , a reușit să se întrupeze în

11. SĂRBĂTOAREA: GUDI PADWA , CHETICHANDÂ

Gudi

Marele râu sfânt Gange de la Hardwar din Uttarakhand

a)Zile de respectare: Prima zi a lunii în creștere a lunii calendarului hindus Chaitra
b) Descriere: *Gudi Padwa* este sărbătorit ca Ziua de Anul Nou de către marathi , konkani și sindhi . Conform *Brahma Purana* , aceasta este ziua în care Brahmā a creat prima dată cronologică din istoria lumii. Se schimbă în fiecare an în martie.

12. SĂRBĂTOAREA: MESHA SANKRANTI

a)Zile de respectare: Prima zi a lunii solare Vaisakha
b)Descriere: *Mesha Sankranti* (cunoscut și sub numele de Vaisakha Sankranti reprezintă trecerea și transferul stelei solare în luna dedicată Berbecului (constelație) .

13. SĂRBĂTOAREA: UGADI

Descriere: *Ugadi* (care înseamnă „începutul unei ere" în limba kannada) este prima zi a anului între kannada și telugu ; are loc în aceeași zi cu Gudi Padwa.

13.-Puraba Poli (sau „Holigey" sau„Bhakshalu") pregătit pentru Ugadi.

14.-Un vishu kani traditional

16.-Statuia dedicat lui Shri Hanuman Handir în Sarangpur

14. SĂRBĂTOAREA: VISHU

Descriere: Vishu este una dintre sărbătorile sărbătorite în Kerala (corespunzătoare zilei de 14 aprilie a calendarului gregorian).

15. SĂRBĂTOAREA: PUTHANDU SAU „ANUL NOU TAMIL"

Descriere: Anul Nou Tamil corespunde echinocțiului de primăvară - Nirayan.

16. SĂRBĂTOAREA: HANUMAN JAYANTI

Descriere: *Hanuman Jayanti* este sărbătoarea nașterii lui Hanuman , aliatul devotat al zeului maimuței al lui Rāma . Este sărbătorit pe întreg teritoriul indian pentru a comemora nașterea lordului Hanuman; Hanuman Jayanti are loc în luna Chaitra a calendarului hindus. Marele Hanuman este cunoscut pentru marea sa putere, putere și devotament față de

nemuritorul Lord Rama. Este considerat un mare adept al Lordului Rama și a jucat un rol vital în viața sa.

El este, de asemenea, cunoscut sub numele de Sankat Mochan, de care oamenii își amintesc că făceau uneori fapte bune și rele. Este considerat una dintre cele mai puternice zeități hinduse din India. Potrivit mitologiei hinduse , fiul lui „Pawan", Dumnezeul vânturilor și „Anjanee" denumit adesea „Pawanputra", este binecuvântat cu o forță fizică și mentală imensă care îi conferă multă putere și stimulare. Sărbătorile Hanuman Jayanti încep la începutul zilei cu un pūjā special interpretat de adepți. În timpul festivalului, adepții își prezintă imaginea sacră și se bucură de cea mai înaltă considerație și venerație în templele dedicate lui Sree Hanuman sau acasă. Oamenii din India organizează, de asemenea, o serie întreagă de rugăciuni speciale pentru ca Domnul Hanuman să se elibereze de influența spiritelor rele; zeul este de fapt cunoscut pentru vastele sale puteri magice.

Imnuri și rugăciuni sunt cântate pe tot parcursul zilei în diferite temple dedicate Domnului Hanuman; considerat ca un simbol al puterii și al unei mari forțe în mitologia hindusă, se crede că a purtat un munte întreg pe umăr. În ziua lui Hanuman Jayanti, considerată foarte propice, oamenii își aplică Sindurul roșu de pe picioarele Domnului pe frunte: acesta este destinat și considerat a fi un ritual pentru o bună sănătate și noroc. [9]

17. SĂRBĂTOAREA: BIHU

a)Zile de respectare: Calendarul Vaisakha / Bohag le Assamese - Prima lună a calendarului hindus

b)Descriere: Se sărbătorește începutul noului an asamez (pe la jumătatea lunii aprilie) și, în același timp, sosirea primăverii.

17.- Dans Bihu cu cornul numit "pepa"

19.- Discuții și solicitații, rugăciuni legate în jurul unui copac de banian (*wata*).

20.-Femeile cu Bonam interpretează parikrama

18. SĂRBĂTOAREA: SITALSASTHI

a)Zile de respectare: A șasea zi din cea mai strălucită săptămână a lunii Jyestha.

b)Descriere: Căsătoria sacră dintre Shiva și Parvati este sărbătorită în timpul Sitalsasthi ca și cum ar fi o petrecere de carnaval , la care participă oameni și artiști din diferite sfere ale vieții, făcându-l mai frumos și scoțând în evidență adevărata culoare a existenței.

19. SĂRBĂTOAREA: VAT POURNIMA

a)Zile de respectare: Luna plină face Jyeshta

b)Descriere: Vat Pournima este observat în principal în Maharashtra . Pournima înseamnă tocmai „ lună plină ”, iar femeile „se roagă pentru bunăstarea soților lor legându-și rugăciunile în jurul unui banyan .

20. SĂRBĂTOAREA: BONALU

Descriere: *Bonalu* este un festival hindus telugu celebrat în cinstea unei zeițe-mamă (cum ar fi Pochamma, Yellamma etc.) în Telangana.

21. SĂRBĂTOAREA: BATHUKAMMA

Descriere: *Bathukamma* este o sărbătoare telugu sărbătorită în septembrie și octombrie în 10 districte din Telangana.

22. SĂRBĂTOAREA: RATHA YATRA

Descriere: *Rath Yatra* este un festival asociat cu Jagannath .

23. SĂRBĂTOAREA: RAJA PARBA

a)Zile de respectare: A doua zi (Raja Shankranti) corespunde cu începutul lunii solare a lui Mithuna

b) Descriere: *Raja Parba* este un festival de patru zile. Se deschide cu primirea favorabilă a întregii campanii agricole în Orissa

22.- Ratha Jatra a sărbătorit la Puri

21.- Femeile care dansează în jurul Bathukammas

23.- Raja Doli khela, un festival Orissa propus de membrii limbii Oriya

24. SĂRBĂTOAREA: GURU PURNIMA

a)Zile de respectare: Luna plină a lui Ashadh

b) Descriere: *Guru Purnima* este ziua în care adepții oferă pūjā (închinare) în onoarea Guru - ului lor.

25. SĂRBĂTOAREA: MAHALAKSHMI VRATA

Descriere: *Mahalakshmi Vrata* este un pūjā interpretat de femeile căsătorite hinduse care caută binecuvântarea lui Maha-Lakshmi , zeița prosperității și a bogăției.

26. SĂRBĂTOAREA: ONAM

Descriere: *Onam* , cunoscut și sub numele de Vamana Jayanthi, este un festival hindus sărbătorit în diferite moduri și intensități de către diferitele populații care locuiesc în statul Kerala . Festivalul sărbătorește avatarul Vamana al lui Vishnu și revenirea ulterioară a legendarului domnitor Mahabali. Cade în timpul lunii Chingam (între august și septembrie) și are o durată totală de zece zile.Festivalul include diverse sărbători, inclusiv covoare de flori complicate, elaborarea de prânzuri și banchete, regate serpentine, Onappottan din Mahabali , Kaazhchakkula în Guruvayoor , Puli Kali , dansul Kaikottikkali în timpul Thiruvathira (sau Thiruvathirai sau Arudhra Darisanam) în Kerala etc. Aceste sărbători fac din Onam un festival unic, înfrumusețat cu un număr mare de elemente culturale și se poate spune fără îndoială că acestea constituie policromia, diversitatea și bogăția pe care niciun alt festival nu poate pretinde că le posedă. În ziua lui Onam, oamenii recită rugăciuni speciale în interiorul templelor hinduse; astfel de sărbători interne Mandir sunt o parte importantă a festivalului și non-hindușii nu au voie să intre.

25.-Un pūjā a jucat împotriva lui Maha- Lakshmi în timpul *Mahalakshmi Vrata*

26.- „Thiruvathira Kali" în timpul Onam a avut loc în Kerala

27. SĂRBĂTOAREA: RAKSHA BANDHAN

a)Zile de respectare: Luna plină a lui Shravana

b) Descriere: *Raksha Bandhan* este un festival celebrat și simțit în special în statele din nordul Indiei. Rakhi este o ocazie specială pentru a sărbători legătura dragostei castă dintre un frate și o soră.

27.- Rakhis

29.- „Govinda Path-aks" Formează un turn uman.

28. SĂRBĂTOAREA: TEEJDI

a)Zile de respectare: A treia zi după „Raksha Bandhan"

b) Descriere: „Teejdi" este un festival al sindhiilor; femeile observă un post zilnic în favoarea longevității soților.

29. SĂRBĂTOAREA: „KRISHNA JANMASHTAMI "

a)Zile de respectare: A opta zi a lunii Bhadrapad

b) Descriere: *Krishna Janmaashtami* este festivalul hindus care sărbătorește nașterea zeului Krishna . Este de fapt denumit „Krishna Jayanthi"; data cade nu numai în a opta zi a lunii în declin a lui Bhadrapad, ci și pe Rohini Nakshatra. Janmashtami, ziua de naștere a lui Krishna, este sărbătorită cu mare devotament și entuziasm în toată India în luna iulie sau august. Conform calendarului hindus, această sărbătoare religioasă este sărbătorită în timpul Ashtami-ului lui Krishna Paksh sau în a 8-a zi a celor două săptămâni întunecate din luna Bhadon.

Personalitatea lui Sri Krishna este privită ca una dintre cele mai puternice încarnări umane ale Domnului Vishnu . S-a născut în urmă cu aproximativ 5200 de ani, la Mathura . Singurul scop al nașterii lui Sri Krishna a fost de a elibera Pământul de răul demonilor. A jucat un rol important în *Mahābhārata* și a propagat teoria Bhakti și a bunei karme, care sunt complet povestite în *Bhagavadgītā* . Sri Krishna s-a născut într-o închisoare sub custodia conducătorului rău Kaṃsa .

Vasudeva , tatăl s-a gândit imediat la prietenul său Nanda Baba - șeful tribului păstorilor Gavli - și a decis să-i predea copilul pentru a-l salva pe Krishna de persecuția dusă de regele Mathurei. Krishna a crescut în Gokul și în cele din urmă a reușit să-l omoare pe unchiul său Kamsa. Sărbătoarea regală a lui Janmashtami are loc la miezul nopții, deoarece se crede că Sri Krishna s-a născut într-o noapte întunecată, furtunoasă și cu vânt pentru a pune capăt regulii și violenței adoptate de unchiul său. În toată India, această zi este sărbătorită cu cântece și dansuri devoționale, puja, spectacole artistice, suflând din scoici și leagănul leagăn al bebelușului Krishna. Sărbătoarea Janmashtami a lui Mathura și Vrindavan , locurile în care Sri Krishna și-a petrecut viața, sunt foarte speciale. În această zi Mandirii și casele sunt frumos decorate și iluminate; noaptea se petrece în rugăciuni lungi și sunt oferite mantre religioase care sunt scandate în temple [10] .

30. SĂRBĂTOAREA: RADHASTAMI

a)Zile de respectare: A opta zi a lunii semilunare a lunii Bhadrapad

b) Descriere: Radhastami este sărbătorit în special în India în Bhadrapad Shukla Paksha Ashtami pentru ziua de naștere a zeiței Rādhā , consoarta Domnului Krishna.

31. SĂRBĂTOAREA: GOWRI HABBA

Descriere: *Gowri Habba* este sărbătorit în Karnataka, Andhra Pradesh și Tamil Nadu

32. SĂRBĂTOAREA: GANESH CHATURTHI

a)Zile de respectare: A patra zi a lunii în creștere a Bhadrapada

b)Descriere: *Ganesh Chaturthi* este sărbătorit ca sosirea lui Ganesh pe pământ.

33. SĂRBĂTOAREA: NUAKHAI

a)Zile de respectare: A cincea zi a semilunii lui Bhadrapada

b) Descriere: *Nuakhai* este sărbătorit pentru primirea noului orez al sezonului. Este un festival agricol observat în principal în vestul Orissa .

34. SĂRBĂTOAREA: NAVRATRI

a)Zile de respectare: Primele nouă nopți din luna semilună a lunii Ashvin

b) Descriere: *Navarathri* este un festival hindus de dansuri cult. În sanscrită, termenul înseamnă literalmente „nouă nopți". În timpul acestui festival, formele lui Shakti sunt venerate în special. Această perioadă începe din ziua lunii noi și se termină în a noua zi a lui Ashvin și este considerată cea mai propice perioadă a calendarului hindus și, prin urmare, este cea mai faimoasă perioadă a anului. Deși are nume diferite în diferite părți ale Indiei, hindușii din toate regiunile vin să o sărbătorească.

De la Kashmir, în nord, până la Tamil Nadu, în sud, și de la Gujarat, în vest, până la Sikkim, în Extremul Orient indian, este sărbătorit întotdeauna cu mare entuziasm, ca cucerirea binelui asupra răului. Fiecare regiune are propriile sale narațiuni mitologice specifice despre ea și motivele explicării întregului eveniment și procesului de fapt. Cele nouă aspecte diferite ale Devi sunt venerate de-a lungul celor nouă zile.

Acestea sunt cele mai populare forme sub care este venerată Zeița : Durgā , zeiță de neatins; Bhadrakali sau „bunul Kālī ", puterea de bun augur a vremii; „Amba" sau „Jagdamba", mama lumii; Annapurna (hinduism) , dătător de hrană și abundență; „Sarva mangala", zeița norocului; Bhairavi , teribilă Doamnă care posedă puterea morții; Chandi sau Chandikà, violent, supărat și furios; gopī numit Lalita , jucăuș; în cele din urmă, Bhavani , dătătorul vieții

35. SĂRBĂTOAREA: VIJAYADASHAMI

35.- Sărbătorirea unui "Durgā - Pūjā" în Dhaka

36.- Decorațiuni Rangoli

a)Zile de respectare: A zecea zi a lunii în creștere a lunii Ashvin

b) Descriere: *Vijayadashami* este sărbătoarea hindusă a binelui și răului.

36. SĂRBĂTOAREA: DIWALI

a)Zile de respectare: Luna nouă a lunii Ashvin

b) Descriere: *Deepavali* înseamnă „festival de lumini / lămpi" în kannada și telugu , în timp ce în limba sanscrită se numește „Diwali" în nordul Indiei; Deepa înseamnă lampă și în hindi o lampă este denumită în mare măsură Diya sau Di. Festivalul este sărbătorit cu ocazia Domnului Krishna și a miresei sale Satyabhama cu ocazia uciderii demonului Narakasura . O altă poveste ne spune că festivalul este sărbătorit pentru întoarcerea lui Rāma și Sītā în regatul Ayodhya după paisprezece ani de exil.

Rama rămâne exilat în pădure pentru o perioadă de 14 ani, timp în care devotata sa soție Sita și smeritul frate Laxman decid să i se alăture. La sfârșitul timpului exilului, întregul sat este conștient de întoarcerea sa iminentă și astfel aprind lămpi foarte strălucitoare pentru a-i îndruma pe pașii lui, soției și fratelui în direcția acasă. Astfel, în fiecare an, lămpile sunt aprinse pentru a-l reprezenta pe Rama care își găsește drumul înapoi acasă după pedeapsa dură suferită constând în a fi trimis să locuiască în pădure.

37. SĂRBĂTOAREA: BHAU-BEEJ / BHAI DOOJ

a)Zile de respectare: A doua zi a lunii semilunare a lunii Kartik

b) Descriere: *Bhai dooj* , numit și *Bhaubeej* , este ceremonia oficiată de hinduși în general în a doua zi de Deepavali . Este sărbătorit printre frați și surori și este similar cu *Raksha Bandhan* , dar *rakhi* nu este *înrudit* .

38. SĂRBĂTOAREA: KARTIK POORNIMA (KARTHIKAI DEEPAM)

a)Zile de respectare: A cincisprezecea zi după luna plină a lunii Kartik (între noiembrie și decembrie)

b) Descriere: Un festival mare este sărbătorit în Varanasi în această zi, numită Dev Devali . Festivalul Kartik Purnima coincide și cu festivalul jainism numit „festivalul luminilor" și cu Guru Nanak Jayanti

39. SĂRBĂTOAREA: CHHATH

Descriere: *Chhath* este observat în special în Bihar și Terai , dar este sărbătorit și în altă parte. Acesta este un festival

dedicat zeităților solare pentru a oferi darurile vieții și a îndeplini și îndeplini dorințele.

39.- Dimineața de închinare în Jamshedpur

40.- În cinstea lui Dnyaneshwar, credincioșii poartă pantofii Sfântului în procesiune

40. SĂRBĂTOAREA: SOORANPORU SAU „SKANDA SASHTI"

Descriere: *Skanda Sashti* este decisă în luna lunară lunară în a șasea zi a Karthika Masam (între octombrie și noiembrie). Este unul dintre cele mai importante festivaluri dedicate Domnului Murugan , al doilea fiu al lui Shiva după Ganesh. Acest festival sărbătorește victoria lui Murugan împotriva Asuras , demonii care sunt dușmani ai Deva

41. SĂRBĂTOAREA: „PRATHAMASTAMI" DIN ORISSA

a)Zile de respectare: La opt zile după Kartik Purnima

b) Descriere: *Prathamastami* este un festival care își are originile în Orissa . Se ține în a opta zi a lunii Agrahayana , când cea mai mare rudenie feminină se roagă pentru prosperitatea primului lor copil. Festivalul se încheie cu ritualuri și recitări în cinstea lui Lakshmi și Shashti Devi.

42. SĂRBĂTOAREA: YĀTRĀ

Descriere: *Yatra* (de asemenea , numit *Zatra* și *Jatra)* se referă la toate pelerinaj festivaluri sărbătorit în temple hinduse. Idolii și imaginile divine sunt transportate într-o procesiune specială într-un *Palkhi* (o rangă) sau un vagon numit *rath.* Fiecare templu individual observă acest festival o dată pe an în ziua lor tradițională.

43. SĂRBĂTOAREA: KARTHIKAI DEEPAM

Descriere: *Karthikai Deepam* este un festival de lumină străvechi sărbătorit de tamilii hinduși în ziua lunii pline a lunii Karthikai (care se încadrează între noiembrie și decembrie). Acest lucru a avut loc pentru prima dată în ziua în care luna este coroborată cu constelația Karthigai (Pleiadele (astronomie)

și Purnima - luna plină ; este aceeași zi cu Kartik Poornima; totuși, din moment ce tamilii urmează calendarul hindus solar cu corectarea precesiunii echinocțiilor , data tamilului corespunde constelației actuale.

44. SĂRBĂTOAREA: PANCHA GANAPATI

a)Zile de respectare: Festival care durează cinci zile în timpul solstițiului de iarnă

b) Descriere: *Pancha Ganapati* este un festival hindus modern care sărbătorește Domnul Ganesha

45. SĂRBĂTOAREA: KUMBH MELA

Descriere: Un mare pelerinaj făcut la fiecare patru ani pe malurile râului Gange. Khumb-Purna complet are loc la fiecare doisprezece ani și este considerat un mare Kumbh Mela. Ardh (jumătate) Kumbh Mella, o formă mai mică de Kumbh Mela, este sărbătorită la fiecare șase ani. Kumbh Mela normal este în schimb sărbătorit la fiecare 4 ani, așa cum am menționat. Maha (minunat) Kumbh Mela, un mare Kumbh Mela special, apare la fiecare 12 „Purna Kumbh Melas", sau 144 de ani.

Copil purtat pe umeri de Sadhu,
in cadrul festivalului Maha Kumbh Mela

IV.- SĂRBĂTORI RELIGIOASE ÎN IUDAISM

MARILE SĂRBĂTORI ALE RELIGIILOR MONOTEISTE SE SUPRAPUN Ierusalim: Cetatea Sfântă pentru creştini, evrei şi musulmani. Religiile monoteiste sunt în sărbătoare. Nu

sărbătoresc împreună, dar sărbătoresc în acelaşi timp. Vineri creştinii, cu excepţia ortodocşilor, au comemorat răstignirea lui Iisus Hristos şi în noaptea de sâmbătă spre duminică Învierea. Evreii au celebrat miercuri ajunul sărbătorii Pesah, care aminteşte de exodul israeliţilor din Egipt şi sfârşitul sclaviei. Musulmanii au o altă sărbătoare, sărbătoarea săptămânală, în cadrul lunii de post Ramadan, care a început pe 23 martie şi se va încheia pe 21 aprilie, şi care se tot intensifică pe parcurs.

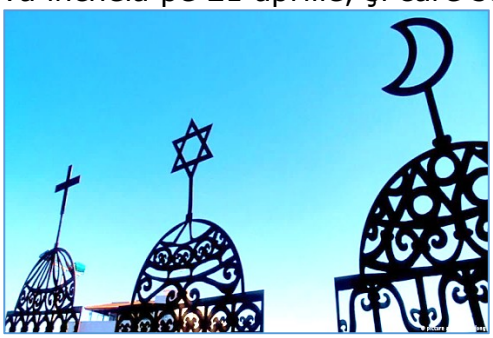

Un singur Dumnezeu dar calendare diferite.

Faptul că aceste sărbători cad în acelaşi timp este ieşit din comun, mai ales în privinţa apropierii Ramadanului islamic de postul creştinilor, respectiv de Pesah şi Paştele catolicilor şi protestanţilor. Fiindcă spre deosebire de calendarul creştin, determinat de mersul soarelui, care marchează lumea occidentală, calendarul musulman se orientează consecvent în funcţie de fazele lunii. 12 luni durează în calendarul după soare mai bine de 365 de zile, în schimb anul stabilit în funcţie de lună are doar 354 de zile.

Astfel anul şi sărbătorile islamului "migrează" în răstimp de mai bine de trei decenii prin tot anul calendaristic stabilit după soare.

"Fraţi întru omenie"

Anul mai scurt oferă musulmanilor "şansa de a sărbători Ramadanul şi alte sărbători în anotimpuri diverse, în condiţii climatice diferite", a declarat pentru DW purtătorul de cuvânt al Consiliului de Coordonare al Musulmanilor, Abdassamad El Yazidi. De asemenea, face ca sărbătorile musulmanilor să se suprapună în decursul timpului cu diverse sărbători creştine şi evreieşti. "Aceasta ar trebui să ne amintească faptul că suntem fraţi cu toţii întru omenie şi că ar trebui să ne ridicăm împreună în favoarea binelui", a mai afirmat el. Pesah şi Paştele catolic şi protestant, în schimb, se sărbătoresc anul acesta unul după altul la începutul primăverii. Dar cad rar în acelaşi timp. În 2023 Pesah începe pe 6 aprilie, în Joia Mare a creştinilor de rit occidental. Iar "zilele sfinte" ale acestora durează din Joia Mare, 6 aprilie, până duminică, 9 aprilie, de la comemorarea Cinei Celei de Taină, ultima cină a lui Iisus Hristos împreună cu apostolii săi, până la celebrarea Învierii.

Evreii se roagă la Zidul PlângeriiImagine: HAZEM BADER/AFP

Diferenţa constă în faptul că începând din anul 325, creştinii sărbătoaresc Paştele în prima duminică de după luna plină de primăvară. Conform calendarului evreiesc, Pesah poate începe în schimb în orice zi a săptămânii.

Ierusalimul în haine de sărbătoare

În niciun loc din lume sărbătorile religiilor monoteiste nu sunt atât de strâns celebrate împreună ca la Ierusalim.

Nikodemus Schnabel: La Ierusalim domneşte în prezent o atmosferă febrilă

Ierusalim: creştini pe Drumul CalvaruluiImagine: Ariel Schalit

Acolo se resimte în prezent, "într-o perioadă foarte intensă", cum cele trei religii "se pregătesc febril" de sărbători, a declarat pentru DW călugărul benedictin german Nikodemus Schnabel, care trăieşte de mulţi ani la marginea centrului vechi al Cetăţii Sfinte. "Oraşul vibrează sub paşii diverşilor pelerini, da parcă ar exista după pandemie nevoia unei recuperări. Oamenii simt nevoia să sărbătorească pe străzi şi să se strângă laolaltă la praznice." În cele din urmă, experienţa sărbătorilor care se suprapun uneşte religiile monoteiste, a mai explicat călugărul

benedictin. Mai multe zile în şir centrul vechi al Ierusalimului este străbătut de creştinii care se roagă.

În cele din urmă, experienţa sărbătorilor care se suprapun uneşte religiile monoteiste, a mai explicat călugărul benedictin. Mai multe zile în şir centrul vechi al Ierusalimului este străbătut de creştinii care se roagă. Vineri dimineaţă musulmanii se duc să se roage la moscheea Al-Aqsa de pe Muntele Templului. Iar numeroşi evrei se duc în aceste zile să se roage la Zidul Plângerii, zidul de vest al Templului de altădată distrus. Date fiind tensiunile politice din Israel, aceste zile sunt şi o mare provocare pentru toate forţele de securitate din oraş

Paştele Ortodox

După acest afârşit de săptămână sărbătoarea Peştelui nu se va încheia însă nici măcar la Ierusalim. Fiindcă pentru creştinii ortodocşi şi pentru unele Biserici răsăritene aflate în comuniune cu Vaticanul comemorarea morţii şi celebrarea Învierii Domnului au loc la sfârşitul săptămânii viitoare. Aceasta fiindcă creştinii răsăriteni şi-au păstrat caldendarul iulian şi nu l-au adoptat de cel gregorian, introdus în anul 1582 în timpul pontificatului Papei Grigorie al XIII-lea. De aceea pentru ortodocşi, începutul primăverii cade la altă dată în majoritatea anilor.

Creştini ortodocşi celebrând Învierea Domnului
la Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim

„Veniţi pământeni, lumină luaţi!”
Şi-o Lumină Divină apăru foarte Sus
Şi parcă din Ea, toţi creştinii, miraţi
L-au distins chiar pe Domnul Iisus.” MI

Astfel, grecii, ruşii, românii, sârbii, bulgarii şi alţi creştini răsăriteni celebrează în acest an Paştele la o săptămână distanţă de creştinii occidentali.

NOTĂ: Şi anul trecut Paştele, Ramadanul şi Pesah au fost la date apropiate. De aceea acest articol din 2022 a fost actualiza

Tradiţii de Paşte în Europa - Fiecare ţară are propria tradiţie.

1.- SÂMBĂTA (SHABATUL)

Sâmbăta este principala zi de sărbătoare evreiască, ziua de odihnă a Creatorului, conform specificațiilor teologice, după cele șase zile de facere a lumii (Geneza). Potrivit religiei iudaice, este interzis să se lucreze în ziua de sâmbătă și în zilele de sărbători.

2.- ROȘ HAȘANA

Conform calendarului mozaic, Roș Hașana este Anul Nou

3. PURIM

Purim este o sărbătoare evreiască prin care comemorează eliberarea poporului evreu din Imperiul Persan antic de distrugere de către Haman, după cum este scris în cartea biblică Cartea Esterei (Megillat Esther). În funcție de poveste, Haman trage la sorți pentru a stabili

„Veniţi de luaţi Lumină, creştini!”
Aşa zis-a Domnul Iisus, cu iubire,
„Luaţi din Lumina credinţei români
Şi scăpaţi de păcate, prin miruire!” MI

4.- ȘAVUOT

Șavuot este o sărbătoare evreiască care cade în ziua a șasea a lunii Sivan (sfârșitul lunii mai - începutul lunii iunie). Ea eternizează momentul când Legea divină Tora a fost dată poporului evreu pe muntele Sinai. Este una din așa-numitele "șaloș regalim", adică cele trei evenimente festivalice când evreii făceau pelerinaj la Ierusalim. Este sărbăoarea săptămânilor

5.- SUKKOT

În timpul sărbătorii de Sukkot evreii ies din casele lor și locuiesc timp de șapte zile în niște umbrare sau colibe construite după reguli stricte, în amintirea celor patruzeci de ani de pribegie în deșert.

6.- PESAH (PAȘTELE)

În timpul celor șapte zile ale sărbătorii Paștelui פסח (Pessah) (în amintirea ieșirii din Egipt מצרים) nu se mănâncă pâine dospită din cele cinci feluri de cereale, ci numai „pască”, pâine nedospită (în ebraică mața).

7.- IOM KIPUR

Iom Kippur (Ziua ispășirii) - este una din cele trei mari sărbători evreiești; este ziua de post religioasă ebraică care celebrează ziua ispășirii. În Torah este numită Yom haKippurim ("Ziua celor care ispășesc"). Este una din așa-zisele Iamim Noraim("Zilele temerii reverențioase"). Iamim Noraim sunt Roș haȘana și Yom Kippur, respectiv primele și ultimele două zile din cele Zece zile ale Penitenței.

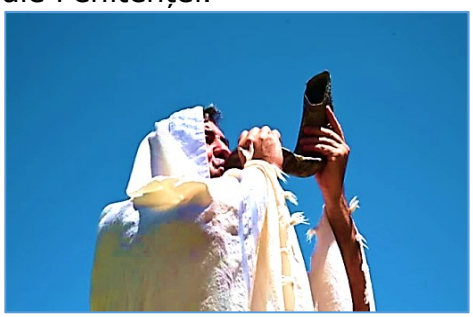

7.- Iom Kipur

8.- Hanuka

8.- HANUKA

Hanuka reprezintă "Sărbătoarea inaugurării" sau "Sărbătoarea luminilor".

V.- SĂRBĂTORI RELIGIOASE ÎN BUDISM

Semnificația sărbătorilor în budism

Dacă vorbim despre o religie precum budismul, sărbătorile aici au un statut special. Nu sunt celebrați așa cum facem noi. În budism, o sărbătoare este o zi specială, care are mai multe restricții decât permisiuni. Potrivit credințelor lor, în aceste zile există o creștere de o mie de ori a tuturor actelor mentale și fizice, precum și a consecințelor lor (precum și a celor pozitive și negative). Se crede că respectarea tuturor datelor mari ne permite să înțelegem natura și esența învățăturilor, să ne apropiem de Absolut cât mai aproape posibil.

Esența celebrării este să creezi puritate în jurul tău și în tine însuți. Acest lucru poate fi realizat prin ritualuri speciale ale budismului, precum și repetarea mantre, jucând instrumente muzicale (importante sunt sunetele pe care le Rend), folosirea unor obiecte de cult. Toate acestea conduc la faptul ca o persoana isi recapata o structura minunata, care isi schimba mintea. Într-o zi festivă este necesar să se efectueze o astfel de

acțiune ca vizitarea templului și, de asemenea, să se ofere o ofertă comunității, profesor, buddha.

Nu este considerat rușinos în tradiția budistă și în celebrarea casei, pentru că cel mai important lucru este spiritul și, de asemenea, cunoașterea a ceea ce este în general necesar. Se crede că fiecare persoană, chiar și fără a fi într-o mulțime de același sărbătorind, poate, după o ajustare adecvată, să se alăture domeniului general al celebrării.

1.- VISAKHA PUJA

Există diferite sărbători ale budismului, lista cărora este destul de mare. Să luăm în considerare cele mai importante dintre ele. De exemplu, una dintre aceste sărbători pentru toți budiștii este Vishakha Puja.

El este simbolul celor trei evenimente care au avut loc în viața fondatorului acestei învățături - nașterea, iluminarea și plecarea de la viață (în nirvana). Mulți adepți ai școlii cred că toate aceste evenimente au avut loc în aceeași zi. E sărbătorită această sărbătoare într-un mod mare. Toate templele sunt decorate cu felinare de hârtie și ghirlande de flori. Au pus o mulțime de lămpi cu petrol pe teritoriul lor. Călugării citesc rugăciunile și spun povesti despre Buddha la laici. Această sărbătoare durează o săptămână.

2.- ASALHA

Este de remarcat că această zi, printre altele, indică, de asemenea, fundamentul Sanghei. Primii din această comunitate au fost acei urmași care au urmat Buddha și i-au îndeplinit instrucțiunile. De asemenea, înseamnă că există trei sanctuare în lume - Buddha, Dharma, Sangha.

De asemenea, această zi este începutul unei perioade de izolare pentru călugări (vaso). Cu toate acestea, acest lucru nu înseamnă că în acest moment trebuie doar să vă abțineți de la alimente. Doar în practica Sangha este momentul în care puteți mânca doar dimineața (de la răsărit până la prânz).

3.- KATHIN

Prin urmare, sărbătorile budiste sunt destul de diverse. Aceasta încheie o anumită perioadă de sărbătoare a zilelor religioase importante, dar sunt multe altele.

4.- MISTERIUL LUI ZAM

Aceasta este o sărbătoare anuală foarte interesantă, care durează câteva zile. Ei îl interpretează în mănăstirile din Nepal, Tibet, Buryatia, Mongolia și Tuva. Apropo, acest mister ar putea fi realizat în momente complet diferite - iarna și vara, și au un gen complet diferit.

Ambiguă ar putea fi și performanță. De exemplu, un templu al lui Buddha a creat un dans ritual, iar altul a pus o piesă cu dialoguri pe care mai mulți actori le citesc. Și, în cele din urmă, cel de-al treilea templu, în general, ar putea furniza o viziune multi-componentă, în care să existe un număr mare de participanți.

Înțelesul acestui mister este variat. De exemplu, cu ajutorul ei s-ar putea sperieri pe dușmanii doctrinei și, de asemenea, ar demonstra adevărata doctrină a învățăturii false. Încă mai puteți liniști forțele răului pentru anul viitor. Sau doar pregătiți o persoană pentru calea pe care o face după moarte la următoarea renaștere.

Deci, sărbătorile budiste nu au doar o natură religioasă, ci și solemne, precum și sublime.

5.- ZIUA DE VESAK

Ceremoniile Vesak au loc la Borobudur, Indonezia,
cel mai vechi templu budist din lume (Shutterstock)

Adunarea Generală a ONU, prin Rezoluția 54/115 din 1999, a recunoscut pe plan internațional Vesak ca zi de recunoaște a contribuției budismului, una dintre cele mai vechi religii din lume, spiritului umanității.

Vesak este o sărbătoare publică în Singapore, unde budismul este cea mai populară religie. 33,3% din populație este formată din budiști, ceea ce reprezintă un număr mare într-o țară cu o mare diversitate culturală și istorică. Data Zilei Vesak variază de la an la an și chiar de la o țară la alta, datorită

diferitelor calendare urmate. Ea are loc în a 15-a zi a celei de-a patra luni în calendarul chinezesc. Această dată este de obicei în luna mai.

„Pentru budiștii de pretutindeni este un moment special – nașterea, iluminarea și moartea lui Buddha – de aminitire a mesajul de compasiune și devoțiune față de serviciul omenirii. Acest mesaj este probabil mai relevant ca oricând.

Pacea, înțelegerea și viziunea asupra omenirii sunt esențiale pentru a face față complexității erei nucleare.

Această filozofie stă în centrul Cartei Națiunilor Unite și ar trebui să fie permanent în gândirea noastră, mai ales în acest an internațional al păcii, a fost mesajul fostului secretar general al Onu, Javier Perez de Cuellar, în 1986.

În ziua Vesak, templele sunt decorate cu steaguri și flori. Credincioșii se adună la temple înaintea zorilor, călugării îmbrăcați în hainele de culoarea șofranului cântă sutrele, steagul budist este ridicat, iar oamenii cântă imnuri închinate lui Buddha, Dharma (învățăturile sale) și Sangha (discipolii săi).

Credincioșii depun ofrande de flori, lumânări și tămâie la picioarele statuilor. Aceste ofrande sunt simbolul credinței că viața, ca și aceste oferande, este trecătoare, că toate lucrurile se descompun și, în cele din urmă mor.

Ziua continuă cu o serie de fapte bune. Budiștii cred că dacă faci astăzi fapte bune meritele tale vor crește, tocmai de aceea tinerii budiști organizează donări de sânge la spitale, fac acte de caritate, eliberează animalele captive, ajută oamenii nevoiași.

Astăzi, mesele sunt vegetariene chiar dacă budiștii organizează donări de sânge. Budiștii din Birmania și Sri Lanka pregătesc în această zi orez fiert în lapte pentru a marca ultima masă a lui Buddha înaintea postului lung care l-a condus la iluminare.

La templu, adepții urcă, timp de 2 ore, treptele în genunchi, în timp ce se roagă pentru pacea lumii, binecuvântările personale și pocăința.

Ziua se încheie cu o procesiune cu lumânări aprinse pe străzi.

„Transmit cele mai bune urări tuturor celor care celebrează Ziua Vesak, o ocazie sacră pentru milioane de oameni din întreaga lume. În ziua care marchează naşterea, iluminarea şi moartea lui Buddha, noi toţi, budişti şi nu, ne putem gândi la viaţa lui şi să ne putem inspira din învăţăturile lui. În vremuri în care gradul de intoleranţă şi de inechitate este în creştere, mesajul lui Buddha împotriva violenţei şi de dedicare a omului în

favoarea celorlalţi este mai relevant ca niciodată. În Ziua Vesak, să reînnoim angajamentul de a construi o lume a păcii şi demnităţii pentru toţi„, este mesajul Secretarului general al ONU, Antonio Guterres.

Apa vieții

Unul dintre ritualurile cele mai populare este „scăldatul" lui Buddha. Credincioșii se adună jurul unor bazine decorate cu ghirlande de flori și dominate de statuia micului Siddhartha. Apa scoasă din bazin se toarnă deasupra statuii, în amintirea legendei care spune că prințul prunc a fost spălat cu apa de la nouă dragoni, imediat după naștere.

Alte sărbători ale budismului

Există și alte sărbători ale budismului, care includ:

Astfel, vedem că există vacanțe importante ale budismului și ale altora, care nu sunt mai puțin valoroase și importante, dar sunt notate mai modest.

Concluzie Deci, vedem că învățătura este destul de diversă atât din punctul de vedere al cunoașterii cât și al sărbătorilor. Lunga istorie a budismului pentru tot timpul său a suferit multe schimbări care au transformat însăși însăși religia. Dar nu a denaturat esența și calea celui care la trecut mai întâi și a dat anumite cunoștințe discipolilor săi.

Toate numeroasele zile ale sărbătorilor reflectă într-o oarecare măsură esența învățăturii. Sărbătoarea lor anuală dă speranță și regândește faptele lor adepților. Participând la sărbătoarea generală, unii sunt mai aproape de esența budismului și sunt cu un pas mai aproape de aceeași iluminare pe care a primit-o fondatorul

Multe sărbători budiste sunt determinate mai degrabă de faza lunară decât de dată, deci datele se schimbă în fiecare an. Mai mult, aceleași sărbători sunt observate la momente diferite în diferite părți ale Asiei, rezultând, de exemplu, numeroasele date ale Zilei de naștere a lui Buddha.

Această listă a sărbătorilor budiste majore pentru anul 2017 este ordonată după dată în loc de vacanță, astfel încât să puteți urmări de-a lungul anului.

Și dacă pierdeți ziua de naștere a lui Buddha, așteptați câteva zile și prindeți următoarea.

Sărbătorile budiste sunt adesea o combinație de practici seculare și religioase, iar modul în care acestea sunt observate poate varia considerabil de la o tradiție la alta. Ce urmează sunt cele mai importante sărbători, dar sunt multe altele.

6.- ZIUA BODHI SAU ROHATSU

5 ianuarie 2017:

Cuvântul japonez *rohatsu* înseamnă "a opta zi a lunii a douasprezecea". În Japonia, este respectarea anuală a iluminării lui Buddha, sau "Ziua Bodhi".

Mănăstirile din Zen programează, de obicei, o sesiune de o săptămână. Este tradițional să meditezi toată noaptea în ultima noapte a lui Rohatsu Sesshin.

Fotografia prezintă bazinul de apă ("tsukubai") din Ryoanji, un templu Zen din Kyoto, Japonia.

7.- CHUNGA CHOEPA (Festivalul Lampului de unt, tibetan) 27 ianuarie 2017

Festivalul lămpilor de unt, Chunga Choepa în tibetană, sărbătorește o demonstrație a miracolelor atribuite istoricului Buddha, numit și Buddha Shakyamuni.

Un călugăr lucrează la ceea ce va fi o statuie a lui Buddha făcut din unt de yak. © China Fotografii / Getty Images

Sculpturile de unt colorate sunt afișate, iar cântatul și dansul merg în noapte.

Sculptarea untului de yak este o veche artă tibetană budistă. Călugării baie și de a efectua un ritual special înainte de a face sculpturi. Pentru ca untul să nu se topească pe măsură ce lucrează cu el, călugării își păstrează rece degetele, scufundându-și mâinile în apă rece.

8.- PARINIRVANA SAU ZIUA NIRVANA (MAHAYANA)

15 februarie 2017:

Buddha înclinat al lui Gal Vihara, un templu din secolul al XII-lea din Sri Lanka

În această zi, unele școli ale budismului Mahayana observă moartea lui Buddha și intrarea lui în Nirvana . Ziua lui Nirvana este un moment pentru contemplarea învățăturilor lui Buddha. Unele mănăstiri și temple țin retrageri de meditație. Alții își deschid porțile lamilor, care aduc daruri de bani și bunuri de uz casnic pentru a susține călugărițele și călugărițele. În arta budistă, un Buddha înclinat reprezintă de obicei Parinirvana. Buddha înclinat în fotografie face parte din Gal Vihara, un templu venerat de rock din Sri Lanka.

9.- ZIUA MAGHA PUJA SAU SANGHA (THAILANDA, CAMBODGIA, LAOS) 12 martie 2017

Thai călugării budiști oferă rugăciuni pentru a sărbători ziiua Magha Puja la Wat Benchamabophit (Templul marmurei) din Bangkok.

Pentru budiștii Theravada, fiecare lună nouă și luna plină este o zi de observare a Uposatha. Câteva zile ale Uposatha sunt deosebit de importante și una dintre acestea este Magha Puja.

Magha Puja comemorează o zi când 1250 de călugări, toți din diferite locuri și din proprie inițiativă, au venit în mod spontan să dea omagiu istoricului Buddha. În particular, aceasta este o zi pentru ca laicii să arate o apreciere specială pentru sangha monahală . Budiștii din mare parte din Asia de sud-est adună la apus în templele lor locale pentru a participa la procesiuni cu lumânări la lumina lumânărilor.

10.- HANAMATSURI, ZIUA DE NAȘTERE A LUI BUDDHA ÎN JAPONIA 8 aprilie 2016:

În Japonia, ziua de naștere a lui Buddha este observată la fiecare 8 aprilie cu Hanamatsuri sau "Festivalul de flori". În această zi oamenii aduc flori proaspete în temple pentru a aduce aminte de nașterea lui Buddha într-o pădure de pomi înfloriți.

Un ritual comun pentru ziua de naștere a lui Buddha este "spălarea" unei figuri a copilului Buddha cu ceai. Figura de copil Buddha este plasat într-un bazin, iar oamenii umple gogoși cu

ceai și toarnă ceai peste cifră. Aceste și alte tradiții sunt explicate în povestea nașterii lui Buddha .

11.- FESTIVALURI DE APĂ (BUN PI MAI, SONGKRAN, ASIA DE SUD-EST)

Elefanții decorați în mod clar și celebrii se îmbăiau reciproc în timpul Festivalului de apă din Ayutthaya, Thailanda.

Acesta este un festival major în Burma , Cambodgia, Laos și Thailanda. Michael Aquino, autorul Ghidului pentru călătoria în Asia de Sud-Est , scrie că pentru Bun Pi Mai"se spală imaginile lui Buddha, ofertele făcute la temple, iar stupii nisipului voit sunt făcuți în curți în toată țara unul pe altul." După cum sugerează fotografia, elefanții pot fi pistolul de apă final.

12.- ZIUA DE NAȘTERE A LUI BUDDHA ÎN COREEA DE SUD ȘI TAIWAN

*

**

*Un tânăr budist sud-coreean toarnă apă pentru a spăla copilul Buddha după o ceremonie pentru ziua de naștere a lui Buddha la templul Chogye din Seoul, Coreea de Sud.

** Activități de bucurat în timpul Festivalului Saga Dawa

Ziua de naștere a lui Buddha din Coreea de Sud este sărbăto-rită cu un festival de o săptămână, care de obicei se termină în aceeași zi cu Vesak în alte părți ale Asiei. Aceasta este cea mai mare vacanță budistă din Coreea, observată cu parade și petreceri mari, precum și cu ceremonii religioase

13.- SAGA DAWA SAU SAKA DAWA (TIBETAN)

Pelerinii se roagă la Dealul mii de Buddha de lângă Lhasa, Tibet, în timpul Saka Dawa. China Fotografii / Getty Images

Saga Dawa este întreaga a patra lună a calendarului lunar tibetan. Cea de-a 15-a zi a lui Saga Dawa este Saga Dawa Duchen, care este echivalentul tibetan al lui Vesak (mai jos).

Saga Dawa este cel mai sfânt timp al anului tibetan și un timp de vârf pentru pelerinaje.

14.- ZIUA DE NAȘTERE A SFINȚIEI SALE DALAI LAMA

Biografie

Sfinția Sa Tenzin Gyatso, al paisprezecelea Dalai Lama, este șeful spiritual și temporal al Tibetului. S-a născut la 6 iulie 1935, într-un mic sat de țărani din provincia Amdo. La vârsta de doi ani a fost descoperit ca fiind încarnarea predecesorului său, marele Dalai Lama al treisprezecelea. La vârsta de patru ani și jumătate, Tenzin Gyatso este adus în capitala statului tibetan, Lhasa, și instalat pe tron în calitate de șef suprem temporal și spiritual al Tibetului.

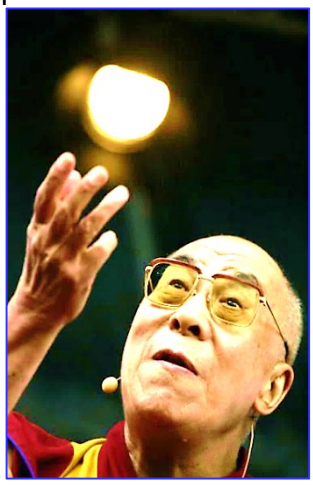

Copilăria și-a petrecut-o mai ales în compania călugărilor și a discipolilor, făcând foarte rar vizite familiei sale din satul natal. Înclinația înnăscută pentru studiu și curiozitatea pentru lumea din jurul Tibetului l-au determinat să-și lărgească permanent cunoștințele - inclusiv studii de limba engleză, știință și matematici - însă partea cea mai importantă a educației sale a fost făcută în manieră tradițională tibetană (așa cum va descrie mai târziu în autobiografia sa). Scopul principal al sistemului tibetan constă în lărgirea și cultivarea minții printr-o mare varietate de cunoștințe.

În ceea ce privește standardele avansate de educație seculară, programa școlară include teatrul, dansul și muzica, astrologia, poezia și compoziția. Cursurile de instrucție superioară includ arta vindecării, sanscrita, dialectica, artele și meseriile, metafizica și filosofia religiilor. Dintre aceste "cinci subiecte elevate", după cum mai sunt numite, ultimul este considerat fundamental. Sfinția Sa și-a început educația la vârsta de șase ani, iar la douăzeci și cinci și-a luat doctoratul în filozofie buddhistă. Periodic a fost examinat de cercurile profesorale de la principalele universități monastice: Drepung, Sera și Ganden. Examinarea finală a avut loc la Jokhang, Lhasa, în fața congregațiilor de profesori.

De la vârsta de șaisprezece ani, Dalai Lama și-a asumat întreaga putere temporală și timp de nouă ani a urmărit reconcilierea cu guvernul chinez. Cu toate acestea, în anul 1959 la Lhasa izbucnește o revoltă împotriva Chinei, iar Dalai Lama este nevoit să părăsească Tibetul și să se stabilească în India, unde este urmat de peste o sută de mii de conaționali. Spre deosebire de predecesorii săi, al Paisprezecelea Dalai Lama a efectuat vizite în numeroase țări și a întreținut un dialog constant cu personalități aparținând unor spații culturale, religioase și ideologice foarte diferite. De-a lungul vremii, reputația sa de om al păcii și înțelegerii a crescut neîncetat. Sfinția Sa a primit numeroase premii naționale și internaționale, inclusiv Premiul Nobel pentru Pace în 1989.

În ultimii ani, multe universități occidentale i-au conferit titlul de Doctor Honoris Causa ca o recunoaștere a importanței scrierilor sale asupra filozofiei buddhiste și a rolului pe care personalitatea sa îl joacă în dialogul ecumenic și în menținerea armoniei între marile religii ale lumii. În timpul călătoriilor pe care le-a efectuat în străinătate, Sfinția Sa a susținut cu tărie necesitatea respectului reciproc și a unei mai bune înțelegeri între diferitele credințe ale lumii. În aparițiile sale publice, Dalai Lama urmărește să transmită neobositul său mesaj de iubire, compasiune și non-violență, precum și sentimentul universalei responsabilități pentru destinele acestei lumi, pentru pace.

15.- ASALHA PUJA; ÎNCEPUTUL VASSA (THERAVADA)

Uneori numită "Ziua Dharmelor", Asalha Puja comemorează prima predică a lui Buddha. Aceasta este Dhammacakkappavattana Sutta, adică sutra (predica Buddha) "care pune în mișcare roata dharma (dharma)". În această predică, Buddha și-a explicat doctrina despre cele patru adevăruri nobile .

Vassa, Rains Retreat , începe în ziua după Asalha Puja. În timpul Vassa, călugării rămân în mănăstiri și își intensifică practica de meditație . Laicii participă prin aducerea călugărilor, a lumanarilor și a altor necesități. De asemenea, uneori renunță la masă, fumat sau lux în timpul Vassa, motiv pentru care Vassa este uneori numită "postul budist".

„Făcătorul cerului şi al pământului,
Al tuturor celor văzute şi nevăzute
Tu ne vezi din slava eterului,
Îţi mulumim Ţie pentru cele trăite!” MI

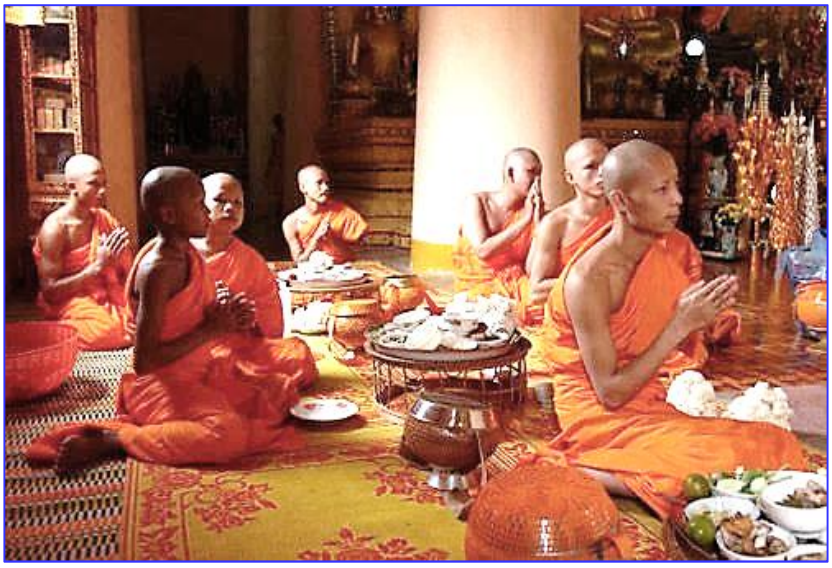

Budistul călugării din Laos se roagă în mulțumiri pentru milosteniile pe care le primesc pentru a începe Vassa, numită Khao Phansa în Laotian.

16.- CHOKHOR DUCHEN (TIBETAN)

Un pelerin tibetan se roagă ca un drapel național chinez care zboară în fundal în timpul circuitului său Kora sau pelerin, în fața Palatului Potala, la 3 august 2005, la Lhasa din Tibet, China.

Chokhor Duchen comemorează prima predică a lui Buddha și învățătura celor Patru Adevăruri Nobile.

Prima predică a lui Buddha este numită Dhammacakkappavattana Sutta, adică sutra (predica Buddha) "care pune în mișcare roata dharma (dharma)".

În această zi, budiștii tibetani fac pelerinaje în locuri sfinte, oferind tămâie și steaguri de rugăciune.

17.- OBON (JAPONIA, REGIONAL)

Festivalurile Obon sau Bon, din Japonia, se desfășoară la jumătatea lunii iulie în unele părți ale Japoniei și la jumătatea lunii august în alte părți. Cele trei zile de onoare ale festivalului s-au despărțit de cei dragi și se corelează în mod liber

cu festivalurile Ghost Duhului, care se desfășoară în alte părți ale Asiei.

Dansul Awa Odori face parte din festivalul Obon, sau Bon, ținut să-i întâmpine pe strămoșii noștri înapoi în lume.

Oamenii dans prin stradă la muzica de flauturi, tobe și clopote, cântând "Este un prost care dansează și un nebun care urmărește, dacă ambii sunt nebuni, ar putea să dansezi și tu!"

Bon odori (dansul popular) este cel mai obișnuit obicei al lui Obon, și oricine poate participa. Dansurile Bon sunt de obicei efectuate într-un cerc. Totuși, oamenii de pe fotografie fac Awa odori, care este dansat în procesiune.

18.- ZHONGYUAN (FESTIVALUL GHOST DUHULUI, CHINA)

Festivalurile fantomatice ale fanilor se țin tradițional în China începând cu a 15-a zi a celei de-a șaptea luni lunare. Fanii furioși sunt niște creaturi înfometați de foame, născute într-o existență mizerabilă din cauza lăcomiei lor.

Potrivit folclorului chinez, plimbarea nefericită printre cei care trăiesc pe tot parcursul lunii și trebuie să fie plină de mâncare, tămâie, bani de hârtie falsă și chiar mașini și case, de asemenea, hârtie și arsă ca ofrande. Lumanari plutitoare respecta stramosii decedati.

Întreaga lună lună este "lună fantomă". Sfârșitul "lunii fantomă" se observă ca ziua de naștere a lui Ksitigarbha Bodhisattva.

Lumânări plutesc pe Lacul Shichahai pentru a respecta strămoșii decedați în timpul Festivalului Zhongyuan, cunoscut și sub numele de Festivalul Ghost, de la Beijing.

19.- PAVARANA ȘI SFÂRȘITUL VASSEI (THERAVADA)

Călugării din Thailanda se pregătesc să lanseze felinare de hârtie la Templul Lanna Dhutanka din Chiang Mai, Thailanda, pentru a marca sfârșitul Vassa.

Această zi marchează sfârșitul retragerii din Vassa. Vassa sau "Retreat de ploaie", numit uneori "postul budist", este o perioadă de meditație și practică de trei luni. Retragerea este o tradiție care a început cu primii călugări budiști , care vor petrece împreună sezonul musonic indian.

Sfârșitul Vassa marchează, de asemenea, timpul pentru Kathina , ceremonia de oferire a rochiei.

20.- LHABAB DUCHEN (TIBETAN)

Lhabab Duchen este un festival tibetan care comemorează o poveste despre istoricul Buddha, numit Buddha Shakyamuni de budiști Mahayana. În această poveste, Buddha a învățat ființe cerești, inclusiv pe mama sa, într-una din taramurile lui Dumnezeu .

Shakyamuni Buddha. MarenYumi

Un ucenic la implorat să se întoarcă în lumea umană și astfel Shakyamuni coborau din regatul dumnezeiesc pe trei scări din aur și pietre prețioase.

21.- SĂRBĂTOAREA RUSALIIILOR

Tradiții, obiceiuri și ce semnificație are această sărbătoare

Ce să nu faci în această zi?

Ziua de Rusalii este sărbătoare cu cruce roșie în calendarul ortodox. Anul acesta, Rusaliile sau Cincizecimea sunt pe 23 și 24 iunie și se leagă de o mulțime de tradiții, obiceiuri și

superstiții. Această zi este foarte importantă, deoarece, în tradiția creștină, marchează momentul în care Duhul Sfânt a coborât asupra apostolilor, un eveniment crucial care simbolizează nașterea Bisericii Creștine. În fiecare an, data exactă a Rusaliilor se schimbă, fiind fixată la 50 de zile după Paște, ceea ce o însemnă că are loc la sfârșitul lunii mai sau începutul lunii iunie.

Pogorârea Duhului Sfânt - Parohia Monte Compatri - Pantano

Sărbătoarea de Rusalii nu are dată fixă, pentru că depinde de Paște. Cum Învierea nu pică în aceeași dată în fiecare an, nici Rusaliile nu sunt sărbătorite în aceeași zi an de an.

În anul 2024, Paștele ortodox a fost pe 5 mai, iar cel catolic pe 31 martie. Drept urmare, Rusaliile catolice au fost pe 19 mai, iar cele ortodoxe pe 23 iunie.

Legende și povești de Rusalii

Sărbătoarea Rusaliilor își are rădăcinile în evenimentele relatate în Noul Testament, când apostolii au început să vorbească în limbi diverse datorită puterii Duhului Sfânt.

Această întâmplare miraculoasă le-a permis să comunice învățăturile lui Iisus Hristos în diferite culturi și limbi, răspândind efectiv creștinismul pe scară largă.

Astfel, această zi este văzută nu doar ca un eveniment spiritual, ci ca un moment care a extins considerabil aria și incluziunea credinței creștine.

Simbolurile asociate cu Rusaliile, precum flăcările, vântul și porumbeii, joacă un rol central în sărbători, întruchipând diversele atribute ale Duhului Sfânt descrise în scripturi.

Această zi servește ca o reamintire a începutului Bisericii și a puterii Duhului Sfânt în cadrul comunității de credincioși.

Rusaliile, cunoscute și sub numele de Cincizecime, au o istorie bogată care datează din primele zile ale creștinismului.

Este sărbătorită în a șaptea duminică după Paște și comemorează coborârea Duhului Sfânt asupra apostolilor și altor urmași ai lui Iisus Hristos, așa cum este descris în cartea Faptele Apostolilor din Noul Testament. Acest eveniment a marcat începutul misiunii apostolilor și nașterea Bisericii Creștine.

Istoric, Rusaliile au fost una dintre sărbătorile principale din anul liturgic creștin, fiind observate pe scară largă de diverse denominațiuni, inclusiv romano-catolici, ortodocși, anglicani și luterani.

Sărbătoarea include slujbe religioase, rugăciuni și, în unele tradiții, obiceiuri care au legătură cu casa și bunăstarea gospodăriei și a animalelor din curte.

Este un moment în care comunitatea creștină reflectă asupra darului Duhului Sfânt și a rolului său în a împuternici și inspira credincioșii să răspândească învățăturile creștinismului.

În plus față de semnificația sa religioasă, Rusaliile au influențat și diverse tradiții culturale din Europa.

De exemplu, era asociată cu obiceiuri populare și sărbători de primăvară. În unele regiuni, ziua începe cu binecuvântarea caselor și câmpurilor. În altele, include festivități comunitare precum dansuri și cântece.

Importanța Rusaliilor a evoluat de-a lungul secolelor, dar rămâne un aspect central al închinării creștine și al patrimoniului cultural.

Legenda spune că atunci când s-au împlinit 50 de zile de la Înălțarea lui Iisus Hristos, un tunet puternic a răsunat peste mulțimea adunată la Ierusalim. În acel moment, Duhul Sfânt a fost văzut sub forma unor limbi de foc, coborând peste cei 12 apostoli și cei 70 de ucenici ai lui Iisus.

Această coborâre miraculoasă le-a conferit apostolilor capacitatea de a vorbi în toate limbile pământului. Sfântul Petru a luat cuvântul în mijlocul mulțimii și, prin puterea cuvintelor sale, 3.000 de oameni s-au convertit la creștinism, formând prima comunitate creștină din Ierusalim.

În Imperiul Roman, Rusaliile erau cunoscute și ca sărbătoarea trandafirilor, o ceremonie dedicată morților. Creștinii au adoptat acest obicei roman și au stabilit ca sâmbăta

dinaintea Rusaliilor să fie Sâmbăta Morților sau Moșii de Vară, o zi de pomenire și rugăciune pentru cei trecuți în neființă.
Pe lângă semnificația religioasă, Rusaliile sunt învăluite și în legende populare.
Se spune că Rusaliile întruchipează fetele împăratului Rusalim, cunoscute sub numele de Iele. Aceste ființe mistice aveau puteri magice și seduceau oamenii la miezul nopții.

Legenda povestește că Ielele dansau în cercuri, lăsând în urmă iarba arsă și pământul sterp. Cei care le întâlneau sau se apropiau prea mult de locurile unde acestea dansau, puteau suferi boli și nenorociri.

Tradiții și obiceiuri de Rusalii

Rusaliile aduc cu ele o serie de tradiții și obiceiuri străvechi care continuă să fie practicate în multe regiuni ale României.

În această zi specială, casele sunt împodobite cu ramuri sfințite de nuc, tei, plop sau stejar, pentru a alunga spiritele rele și bolile. Frunzele de nuc, simbolizând limbile de foc care au coborât asupra apostolilor la Ierusalim, sunt și ele puse la ferestre și icoane pentru protecție.
Oamenii culeg ramuri pe care le duc la biserică pentru a fi sfințite. Ramurile de tei sfințite pot fi folosite ca leacuri pe tot parcursul anului.

Un alt obicei specific Rusaliilor este Jocul Călușarilor, o tradiție spectaculoasă în anumite zone ale țării. A doua zi de Rusalii, călușarii ies la colindat, dansând și cântând pentru a alunga spiritele rele din comunitate.

Femeile ung ușile caselor cu usturoi pentru a proteja locuințele de rele tot anul.

În Transilvania, obiceiul udatului nevestelor este foarte popular; femeile sunt stropite cu apă proaspătă pentru a le aduce frumusețe și sănătate. Ele poartă leuștean, pelin sau usturoi în sân pentru protecție. În zilele noastre, apa a fost înlocuită cu parfum.

În multe sate, în a doua zi de Rusalii, există obiceiul spălatului pe picioare cu pelin, pentu a aduce noroc și sănătate.

În ziua de Rusalii nu se spală haine, nu se face curățenie în casă sau în curte. De asemenea, nu se merge în locuri pustii, lângă fântâni sau păduri, pentru a evita întâlnirea cu spirite rele.

Oamenii trebuie să evite certurile și dezvăluirea secretelor, deoarece se crede că pot fi pedepsiți. Cățăratul în

copaci și călătoriile departe de casă sunt, de asemenea, evitate, la fel și scăldatul, din cauza pericolului de înec.

În sâmbăta de dinaintea Rusaliilor, de Moșii de Vară, se împart vase de lut cu mâncăruri de pomană: colaci, colivă, cireșe, vin, etc.

Preparate tradiționale de Rusalii în România

De Rusalii, oamenii mănâncă anumite preparate tradiționale, de la sărmăluțe în foi de viță, până la ciorbă cu verdețuri și smântână sau orezul cu lapte care se face cu o sâmbătă înainte, de Moșii de Vară.

De Rusalii, este ultima dată când se mai poate prepara pască, acest preparat se mai face abia anul viitor, de Paște.

Pasca de Rusalii este la fel cu cea de Paște, aluat dulce de cozonac cu o umplutură de brânză dulce și stafide.

Un alt preparat esențial pentru masa de Rusalii sunt sărmăluțele în foi de viță. Sărmăluțele sunt servite calde, de obicei cu smântână și mămăligă și sunt un adevărat deliciu.

Ciorba de Rusalii este o ciorbă bogată în verdețuri, un preparat răcoritor și plin de vitamine. Se prepară din legume proaspete de sezon, cum ar fi spanac, lobodă, mărar și leuștean, adăugându-se și ou bătut pentru consistență. Această ciorbă este perfectă pentru vară și se servește cu smântână.

Tocana de legume este un preparat simplu, dar extrem de gustos, pregătit din legume proaspete precum ceapă, ardei, roșii, dovlecei și vinete, toate fierte împreună într-un sos aromat. Este un fel de mâncare vegetarian, sănătos și savuros, care completează perfect masa de Rusalii. O poți servi cu mămăliguța în această zi de sărbătoare.

Un alt preparat tradițional este vărzarul, însă contrar numelui, nu conține varză. Este o plăcintă simplă și foarte gustoasă, specifică satului Rășinari din județul Sibiu, pregătită doar de Rusalii.

CE ESTE ȘI CUM SE SĂRBĂTOREȘTE ZIUA MORȚILOR?

Este o petrecere pe care cinematograful a popularizat-o, fără îndoială, în întreaga lume, dar care nu este sărbătorită peste tot. vorbesc despre Ziua morților, originar din religia creștină dar care de cealaltă parte a Atlanticului a ajuns să fie un exemplu clar de sincretism religios produs de colonizarea spaniolă a Americii.

Ziua tuturor sufletelor

Aceasta zi Este comemorată pe 2 noiembrie și este Comemorarea tuturor credincioșilor răposați, în cadrul catolicismului. Este ziua aleasă să se roage pentru toți morții credincioși, și mai ales de cei care sunt încă păstrate în Purgatoriu. Toate bisericile din Occident au convenit la un moment dat să respecte același calendar.

În această zi, cu ajutorul rugăciunilor, rugăciunilor și liturghiilor noastre, Putem ajuta sufletele credincioșilor care, atunci când au murit, nu au fost curățate de păcate, nu au făcut ispășire sau ceva de genul acesta, să ajungă în sfârșit la Vederea Beatifică și să părăsească Purgatoriul.

Obiceiul a fost instaurat în anul 998, deoarece, deși biserica nu neglijase niciodată rugăciunea pentru morții săi, tocmai din acest an a fost creată o zi specială pentru asta. În cazul Bisericii Anglicane și al altor Biserici necatolice, dar creștine, ziua de 2 noiembrie completează Ziua Tuturor Sfinților, care este sărbătorită pe 1 noiembrie.

Adevărul este că aici sau acolo, în cutare sau cutare altă biserică, Ideea acestei zile este de a calma sufletele morților care încă rătăcesc prin lume, fără odihnă. După aceea, fiecare țară are propriile sărbători, deși cele din Mexic sunt, fără îndoială, cele mai populare.

Ziua morților în Mexic

Pe 1 și 2 noiembrie, în Mexic este sărbătorită Ziua Morților. Este un sarbatoare nationala iar din 2003 face parte din lista de Patrimoniul cultural imaterial al umanității, potrivit UNESCO, întrucât este o «expresie tradițional-contemporană și vie în același timp, integratoare, reprezentativă și comunitară.

Să începem pe părți: 1 noiembrie este Ziua Tuturor Sfinților, zi în care sunt pomeniți de cei care au murit fără a fi sfinți și binecuvântați, precum și de copii.. A doua zi, 2 noiembrie, ne rugăm pentru toți cei care nu sunt încă în paradis.

După cum am văzut în multe filme, deși chiar acum ne vine în minte filmul de animație Coco, Mexicanii își vizitează cei dragi în cimitire și le pregătesc altare inclusiv băuturi, mâncare, fotografii, flori și tămâie. Se crede că în acele două zile sufletele morților se pot întoarce a fi cu ai lui.

Acum, am putea crede că este o tradiție care a venit cu spaniolii, dar în realitate reprezintă un exemplu de sincretism religios. Se întâmplă asta În vremurile prehispanice, un cult era deja plătit morților, asta făcea deja parte din cultura americană. Morții au fost îngropați cu lucrurile lor și familia a organizat o petrecere pentru ca sufletul lor să poată face singur drum spre *Mictlan.*

Pentru vechii mexicani, în Ziua Morților, sufletele morților se întorceau acasă, în lumea celor vii, petreceau timp cu ei, se hrăneau cu hrana oferită pe altarele amenajate în acest scop și apoi se întorceau. Este minunat, pentru că deși moartea este dispariția fizică a persoanei, cei vii nu știu să se descurce bine cu ea și cu aceste sărbători. Moartea devine un simbol al vieții.

Este adevărat că Spaniolii au adus cu ei propriile lor ritualuri, dar asta s-a alăturat obiceiurilor mortuare ale vechilor locuitori ai Americii (Mexicas, Zapotecs, Tlaxcaltecas, Totonacas, Texcocanos și alte popoare). Într-un alt caz de sincretism religios Ambele obiceiuri s-au adunat și au coincis cu sfârșitul ciclului agricol al porumbului, care a fost întotdeauna principala cultură locală.

Deci, Ziua Morților este sărbătorită pe 1 și 2 noiembrie. Prima este Ziua Tuturor Sfinților, dedicată copiilor, iar a doua este Ziua Tuturor Sufletelor, adulților. Cele mai tradiționale familii mexicane reunite a altarul morților. Ce este asta?

Un altar al morților Este un set de obiecte personale ale morților dar și cu unele obiecte tradiționale. Fân tămâie, cranii de bomboane, pâine a morților, lumânări, sare, papael tocat și flori de gălbenele. Dacă mortului îi plăcea băutura, se pune o sticlă, dacă a fumat, țigări, dacă era copil, o jucărie preferată.

Și bineînțeles, mormintele sunt împodobite cu flori, iar uneori aceste altare merg acolo, pentru a ajuta sufletele în drumul lor spre moarte.

Dar dacă familia dorește ca sufletul morților să se întoarcă, chiar și pentru scurt timp în lumea celor vii, ei trebuie să arunce petale de flori și să aprindă lumânări pe drum pentru

a nu se pierde. În trecut sau în orașele mici, acel drum mergea de la cimitir la casa familiei.

Astăzi, Ziua morților este sărbătorită în toată țara deși pot exista unele variații. Unul dintre cele mai populare locuri pentru acele date este orașul Mixquic, în Primăria Tláhuac, Mexico City. Aici tradiția este foarte mexicană și pe 2 noiembrie se aprind lumânări pe toate mormintele decorate cu flori într-un eveniment numit în mod corespunzător La Alumbrada.

Oaxaca Este un alt loc de vizitat deoarece veți vedea altare enorme pentru morți, cu mai multe niveluri sau trepte care reprezintă întregul arbore genealogic. Dincolo de aceste locuri, destinații precum Cuetzalanîn Puebla, sau Janitzio, Xochimilco sau Pátzcuaro De asemenea, sunt populari și colorați pentru a trăi acest ritual care, după cum se spune, privilegiază memoria în detrimentul uitării.

Ziua morților în alte țări

Această zi nu este sărbătorită doar în Mexic, există și alte destinații în America Centrală, cum ar fi Guatemala, El Salvador, Panama sau mai la sud, Ecuador, Peru, Bolivia, Venezuela și Argentina, într-o măsură mult mai mică și fără vreuna dintre aceste sărbători populare colorate.

Dar în Europa se sărbătorește Ziua Morților? În cazul în care España Oamenii obișnuiau să frecventeze cimitire, deși generațiile tinere nu mai sunt foarte îndrăgostite de acest obicei. Se gătesc și anumite dulciuri tipice, cum ar fi *„Oase de sfinți”*, deserturi cu martipan, tip oase, uneori umplute cu galbenusuri. De ceva vreme, sărbătorile în Barcelona

Au devenit, de asemenea, populare, datorită Asociației Culturale Mexicane Catalane. la fel in Franța, cu ajutorul colectivului Ixteca, sau in Germania cu ajutorul Ambasadei

Mexicei care ridică un altar foarte tradițional pentru morți și deschis publicului. Ei bine, ne apropiem de 1 și 2 noiembrie. Ai o persoană decedată de care să-ți amintești cu dragoste?

Trăiește-ți viața!

Educația este un dialog continuu și presupune,
În funcție de caz, diferite puncte de vedere.
Să educi un om numai intelectual e o omisiune,
Trebuie și moral, socetatea poate să prospere.

Viața e plină de frumusețe, trebuie citită,
Observați albinele, copiii, fețele zâmbitoare,
Mirosiți ploaia și vântul, cu dulcea lor ispită
De-a vă purta existența pe căi îmbătătoare!

Unii trăiesc poezia pe care n-o pot scrie,
Alții scriu poezia, dar nu o pun în fapte,
Ușile care se-nchid și se deschid, se știe,
Zilnic hotărăsc viețile trăite întru toate.

Alegeți viața care îți e cea mai folositoare,
Iar obișnuința o va face apoi și plăcută!
O viață petrecută cu greșeli e mai cu onoare
Decât stând pe valuri ca o simplă plută.

Într-o zi viața-ți va trece prin fața ochilor,
Ai grijă cum faci ca ea să merite vizionată,
Păstreză în suflet iubirea tuturor lucrurilor,
A celor pe care nu vrei să le pierzi niciodată!

Mai mult ca perfectul, un prezent discontinuu,
Suntem născuți să fim mormânt lângă mormânt.
Să ne șoptim de iubire, să ne iubim continuu,
Destinul nostru e curcubeu între cer și pământ!

Trăiește-ți viața! Mâine ar putea fi ultima zi
Și, nu uita, cu cinste să ți-o slujești mereu,
În credință poartă-ți calea și felul de a fi,
Stăpânul vieții noastre e numai Dumnezeu!

Mircea Iordache

CUPRINS

CAPIT	TEMA	PAG
	PREFAȚA	5
CAPIT. I	PATRIMONIUL UNESCO	9
	INTRODUCERE	9
I.I	PATRIMONIUL CULUTURAL AL UMANITĂȚII	18
I.II	LOCURI DIN PATRIMONIUL UNESCO	30
I.III	CELE MAI VALOROASE BIBLIOTECI	50
I.IV	CELE MAI FRUMOASE PARCURI DIN LUME	55
I.V	CELE MAI FRUMOASE DELTE DIN LUME	75
I. VI	CELE MAI FRUMOASE LOCURI DIN LUME	79
I.VII	MINUNILE TURISTICE ALE PLANETEI	86
I.VIII	7 SITURI EXRAORDINARE DIN AFRICA	99
I.IX	STÂNCI FABULOASE DIN LUME	104
I.X	TOP 10 ELE MAI MARI CASCADE DIN LUME	122
I.XI	CELE MAI MARI 10 PEȘTERI DIN LUME	129
I.XII	CELE MAI UIMITOARE PESTERI DIN LUME	140
I.XIII	MONUMENTE UNESCO DIN ROMÂNIA	147
I.XIV	OBIECTIVR ROMÂNEȘTI DE VIZITAT	154
I.XV	PROTECȚIA PATRIMONIULUI ROMÂNIEI	157
I.XVI	7 SCĂRI UIMITOARE DIN ÎNTREAGA LUME, PE CARE ȚI-AI DORI SĂ URCI	177
I.XVII	PLAJE CARE STRĂLUCESC NOAPTEA	183
I.XVIII	BUNCĂRE ÎN SPANIA	190
CAPIT.II	RELIGII ÎN LUME	197
II.I	INTRODUCERE	197
A	GENERALITĂȚI DESPRE CREDINȚĂ	197
B	CELE MAI RĂSPÂNDITE RELIGII	211
C	RELIGII DE BAZĂ PE CONTINENTE	213
D	LĂCAȘURI DE CULT	215
E	CELE MAI FRUMOASE LĂCAȘURI DE CULT	219
II.II	CREȘTINISM	237
A	ISTORIE ȘI TRADIȚII	237
B	RĂSPÂNDIREA CREȘTINISMULUI ÎN LUME	245
C	CREȘTINISMUL GLOBAL ÎN CIFRE	268
D	IERARHIA BISERICEASCĂ	273
E	LĂCAŞURILE DE CULT	277
F	SLUJBELE BISERICII	282
G	CATOLICISMUL - RITURI	285
H	RELIGII ȘI CONFESIUNI CREȘTINE	288
II.III	ISLAMISM	303
A	INTRODUCERE	303
B	DOGMĂ ȘI CREDINȚĂ	308
C	ORGANIZARE	312
D	SUNNIȚII, ȘIIȚII ȘI ALTE CONFESIUNI	317
E	OBICEIURI ISLAMICE	320

F	DESPRE CĂSĂTORIA ÎN ISLAM	330
G	CĂSĂTORIA ȘI DIVORȚUL ÎN ISLAM	336
H	LĂCAȘURI DE CULT	339
I	PORTAL ISLAM	361
II.IV	HINDUISM	363
A	INTRODUCERE	363
B	PRINCIPALELE CONCEPTE	369
II.V	BUDISMUL	375
A	INTRODUCERE	375
B	ISTORIC	394
C	BUDISMUL ÎN DIFERITE REGIUNI	403
D	TEMPLELE ȘI ALTARELE BUDISTE	411
II.VI	IUDAISMUL	415
A	INTRODUCERE	415
B	TRADIȚII ȘI OBICEIURI ÎN IUDAISM	419
CAPIT.III	SĂRBĂTORI INTERNAȚIONALE	433
A	ANUL NOU ÎN LUME	433
B	ALTE SĂRBĂTORI	466
CAPIT. IV	SĂRBĂTORI RELIGIOASE	637
IV -I	SĂRBĂTORI REȘLIGIOASE ÎN CREȘTINISM	637
A	SĂRBĂTORI VARIABILE	638
B	SĂRBĂTORI INVARIABILE	681
C	SĂRBĂTORI VARIAB. - CALENDA JAPONEZĂ	812
IV.-II	SĂRBĂTORI ISLAMICE	818
IV.- III	SĂRBĂTORI HINDUSE	837
IV.- IV	SĂRBĂTORI ÎN IUDAISM	852
IV.- V	SĂRBĂTORI ÎN BUDISM	858
	PAGINI DE ÎNCHEIERE	883